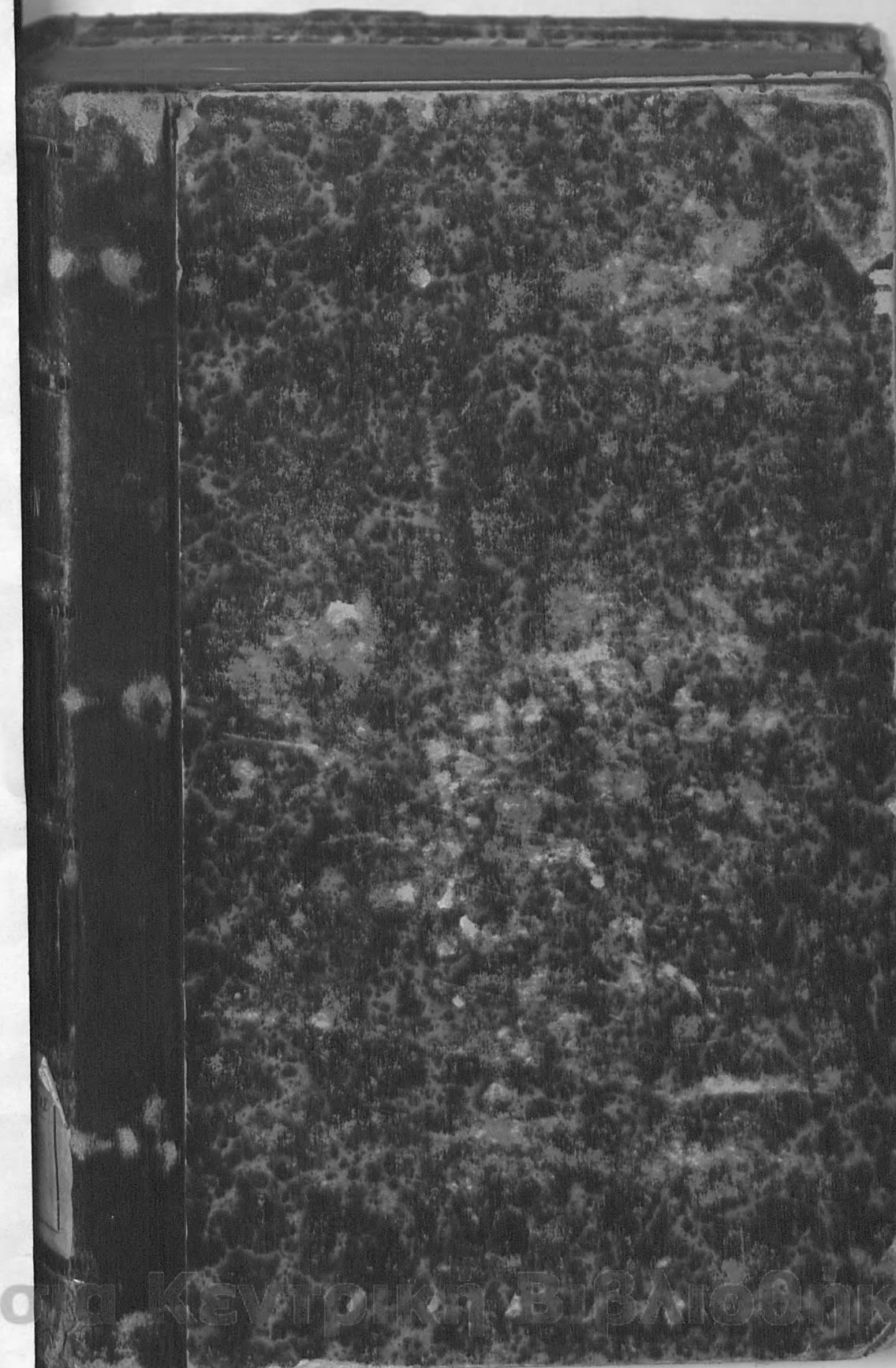

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

† 300 ΒΕΡΟΙΑΣ

1304/2

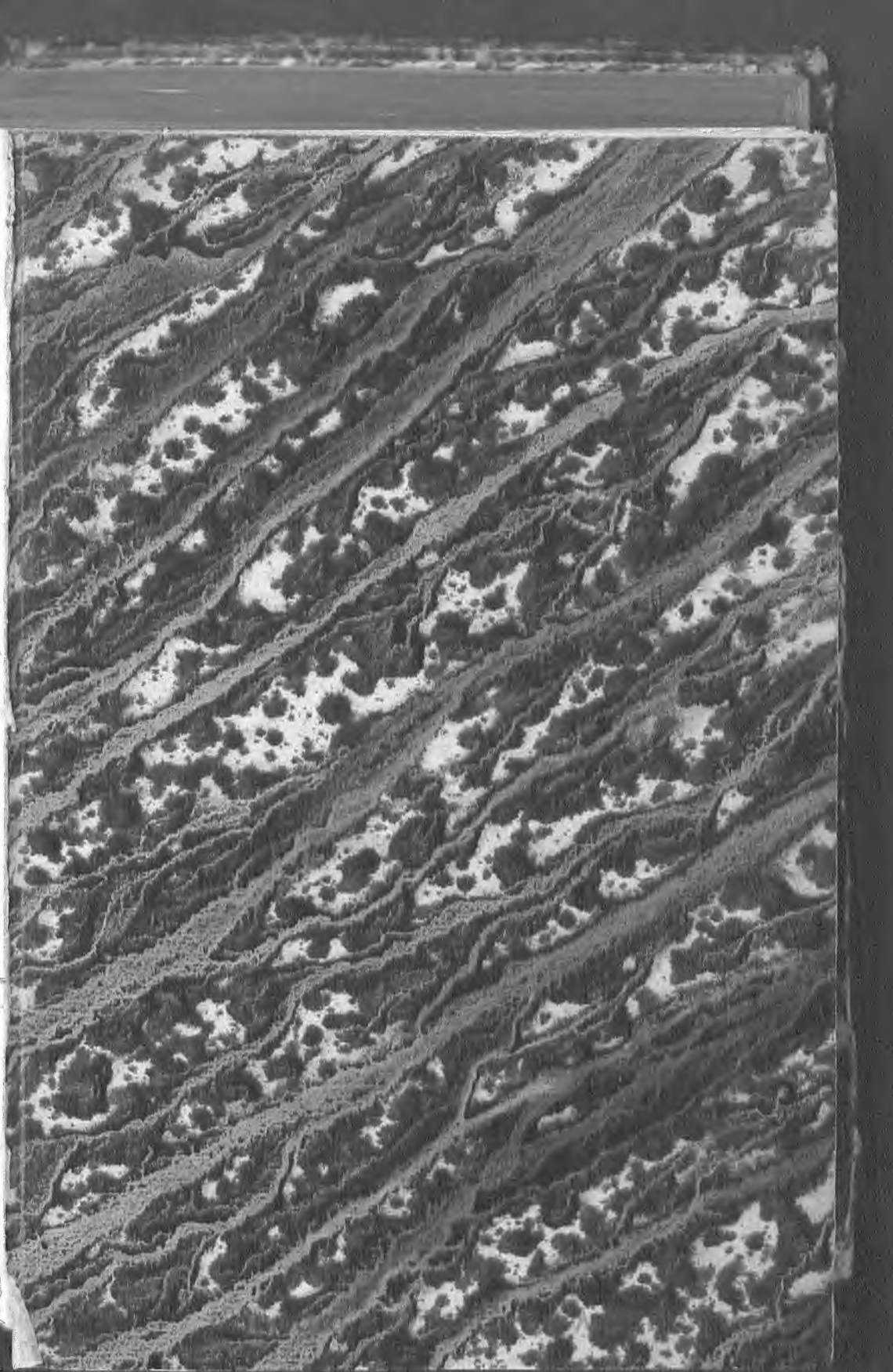
Αριθ. ελ.

~~115~~ 76

ΑΡΧΕΙΟ

Αγοραστής

ΓΡΑΦΕΙΟ - 00241

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΘΕΩΡΙΑ
ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΡΩΜΑΙΚΗΝ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΝ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣΑ ΥΠΟ

A. P. ΦΑΥΕΡΒΑΧ

Καὶ μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ παρατηρήσεων
ἐπηυξημένη δέκατον τρίτον ἐκδοθεῖσα Γερμανιστὶ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΜΙΤΤΕΡΜΑΪΕΡ

Μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ μακαρίτου

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀντισταγγελέως παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΕ

Δαπάναις τῶν Συνδρομητῶν.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

(Παρά τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, Ἀριθ. 420).

1857.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πληρωθέντος ἀριθμοῦ συνδρομητῶν ἱκανοῦ διὰ τὴν
δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως ἐκδίδεται ἤδη τὸ περισπού-
δαστον σύγγραμμα περὶ ποινικοῦ δικαίου τοῦ περιωνύ-
μου Φαῦερβάχ.

Ἡ προθυμία, μεθ' ἧς ἀπεδέξαντο οἱ Κύριοι Συνδρο-
μηταὶ τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐκτυπώσεως, παρέχει εἰς τοὺς
δημοσιεύοντας τὸ σύγγραμμα τοῦτο κληρονόμους τοῦ
μακαρίτου Χριστοδούλου Ῥουσοπούλου, μεταφραστοῦ
τοῦ συγγράμματος, πλήρη τὴν πεποιθήσιν περὶ τῆς εἰ-
λικρινοῦς αὐτῶν συνδρομῆς καὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκ-
πληρώσεως τῆς ἀνθορμῆς αὐτῶν ὑποχρεώσεως, ἣν
ἀνέλαβον διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν.

Τούτου ἕνεκα καὶ εὐγνωμοσύνης χάριν οἱ κληρονό-
μοι τοῦ μεταφραστοῦ προσφωνοῦσι πρὸς τοὺς Συνδρο-
μητὰς αὐτοὺς τὴν μετάφρασιν ταύτην.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ὁ Μακαρίτης Χριστόδουλος Ρουσόπουλος, ὁ προῶρως τὸν θίον καταλύσας, διατελὼν ἀντεισαγγελεὺς παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ καὶ ὑφηγητὴς παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Ὁθωνος, κατέλιπε μεταξὺ μικρῶν ἄλλων πονημάτων καὶ μετάφρασιν τοῦ πρὸς ἕπαντα τὸν φιλολογικὸν κόσμον γνωστοῦ καὶ περιωνύμου συγγράμματος τοῦ Φάϋερβαχ, ἀρχηγοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν πολλῶν περὶ ποινικοῦ δικαίου συστημάτων. Κατὰ παραγγελίαν τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου προαναγγέλλω πῇ ἐκτύπωσιν τῆς μεταφράσεως ταύτης, τῆς ὁποίας φίλοι τοῦ μακαρίτου καὶ παρήγοροι τῶν κληρονόμων αὐτοῦ ἀνέλαβον τὴν τελευταίαν ἐπιθεώρησιν.

Τοῦ συγγράμματος τούτου περιέχοντος τὴν θεωρίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν, καὶ γερμανικὴν νομοθεσίαν ἐγένετο ἱγ'. ἔκδοσις ὑπὸ τοῦ διασήμου ἐν Εἰδελβέργῃ καθηγητοῦ Μιττερμάϊερ, ὅστις ἐν πολλοῖς ἐπικρίνων τοῦ συγγραφέως τὰς γνώμας προσέθηκε τὰς ἑαυτοῦ μετὰ παραθέσεως τῶν διατάξεων πασῶν τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο διπλασιασθὲν ἐκ τῶν προσθηκῶν τοῦ Μιττερμάϊερ καθίσταται ὥς ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ πρακτικῆς αὐτοῦ ἀξίας ἀναγκαῖον πρὸς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου βοήθημα. Τούτου ἕνεκα ἐπεχείρησεν ὁ μακαρίτης τὴν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ μετάφρασιν κατὰ τὴν προῤῥηθείσαν ἱγ'. ἔκδοσιν. Ὅπως δὲ καταστήσῃ ἔτι πλέον παρ' ἡμῖν χρήσιμον τὸ σύγγραμμα τοῦτο προσέθηκεν ἐν περιλήψει καὶ τοῦ ἡμετέρου ποινικοῦ νόμου τὰς διατάξεις.

Ἡ σύντομος περὶ ποινικῆς δικονομίας πραγματεία μεθ' ἧς ὁ Φάϋερβαχ περαίνει τὸ σύγγραμμα τοῦτο παρελείφθη κατὰ τὴν μετάφρασιν, τὸ μὲν, διότι ἡ παρ' ἡμῖν ἰσχύουσα ποινικὴ δικονο-

μία διαφέρει τὰ μέγιστα τῆς γερμανικῆς, τὸ δὲ, καὶ διότι αἱ σημειώσεις τοῦ Μιττερμάιερ περιορίζονται εἰς μόνον τὸ ποινικὸν δίκαιον, ἄλλως τε καὶ ὁ ὄγκος τοῦ βιβλίου καθίσταται μετριώτερος.

Τὸ ὅλον τοῦ συγγράμματος, συγκειμένου ἐξ 70 τυπογραφικῶν φύλλων, θέλει δημοσιευθῇ πρὸς εὐκολίαν τῶν συνδρομητῶν κατὰ φυλλάδια περιέχοντα ὀκτὼ τυπογραφικὰ φύλλα, καὶ τιμώμενα ἀντὶ δραχμῶν δύο, πληρωτέων ἅμα τῇ λήψει τοῦ φυλλαδίου.

Ἀπόκειται εἰς τὸ κοινὸν ἢ ταχύτερα ἢ βραδυτέρα τῆς μεταφράσεως ἐκτύπωσις, ἀναβαλλομένη διὰ τὸ βαρὺ τῆς δαπάνης μέχρι τῆς καταγραφῆς πεντακοσίων συνδρομητῶν.

Κατὰ παραγγελίαν τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου.

Ὁ Δ. ΣΙΑΗΒΕΡΓΟΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ.

σώματα

Βιβλιοθήκη τῆς Α. Μ.	10
Ἵπουργεῖον Δικαιοσύνης.	45
Ἵπουργεῖον Ναυτικῶν.	40
Ἵπουργεῖον Στρατιωτικῶν	7
Ζηνόβιος Συνταγματάρχης	1

Ἀρειος Πάγος.

Γ. Ῥάλλης, πρόεδρος
Α. Πολυζωίδης
Β. Οἰκονομίδης
Ἄνδρ. Βούλγαρης
Β. Κουρουσόπουλος
Δ. Δρόσος
Ἰω. Μαυρομμάτης
Π. Σπηλιάδης
Τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἀρείου Πάγου
Κ. Δ. Σπετσερόπουλος
Ν. Σ. Σταθόπουλος
Α. Μαρούλης
Ν. Στεφανίδης
Κ. Κυπριάδης
Ι. Μ. Ταμπακόπουλος
Α. Κ. Οἰκονόμος
Α. Κιάπες
Ν. Σαρίπολος
Σ. Πήλικας

Μ. Ῥενιέρης
Π. Ἀλεξανδρόπουλος
Ἰω. Α. Μεσηνέζης
Π. Πηλαρινός
Α. Σακόπουλος
Ἰω. Νικολαΐδης
Δ. Τσανγαρόλας
Δ. Σαρδέλης
Γ. Διάγγελης
Μ. Ποτλῆς
Μ. Μαρίνος.
Ἰω. Γ. Δαμιανός
Σ. Π. Κατρούμπας
Α. Παπαφράγγου
Κ. Κολοκοτρώνης
Π. Ι. Μακροτάσος
Παπχιδόπουλος
Ι. Ἀναγνωστόπουλος
Π. Καλαμαργιώτης
Ἐμ. Καραμάνος
Α. Χ. Μελισσέας
Ἰω. Βενέτης
Ἀθ. Βαρνίκης
Ἰω. Α. Ταμπακόπουλος
Π. Ἰωαννίδης πρωτοδίκης
Θ. Λεούσης.
Ἰω. Φ. Γκίκας
Δημ. Βασιλάκος
Φ. Καρδελόπουλος
Χ. Ἰω. Ἀναστασόπουλος

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

Ο. Φ. Δάρας
Δ. Καρύδης
Γ. Ἀτσαλόπουλος
Π. Κιάπες.
Ἄρ. Κ. Οἰκονόμου
Ν. Δ. Δελιγιάνης
Ν. Ζώτος
Κ. Λεκάτης
Δ. Βάλης εἰρηνοδίκης
Γ. Σαλάχας γραμματεὺς
Γ. Φιλιππίδης
Γ. Παπαηλιόπουλος
Α. Δημακόπουλος
Θ. Δ. Κροντήρης
Δ. Ἐμμανουήλ
Β. Κ. Νικολούπουλος
Εὐστ. Ἡλιόπουλος
Ἰω. Καλογερέπουλος

Φοιτῆται τοῦ Παρεπιστημίου

Δ. Ν. Πετροκόκκινος
Α. Κομπότης
Ἰω. Χρυσθάκος
Δ. Ι. Λάκων
Α. Σ. Βλάχος
Δ. Γεωργιάδης
Α. Διογενίδης
Σ. Α. Φραγκίστος
Α. Νικολαΐδης
Σ. Δ. Βυτάζόπουλος
Ἄρ. Κ. Χρυσάνθης εἰς Πάτρας
Γ. Μ. Μαυρομαρᾶς
Α. Λογοθέτης
Α. Π. Ζεήνης
Θ. Παπαπέτρου
Ν. Δ. Λουκέρης.
Παναγ. ὦτης Μιχαήλος, Σπάρτη
Μ. Ν. Πατεράκης, Μήλος
Α. Χ. Κ. Δανὰς
Ἰω. Π. Λουκίδης
Ἰω. Π. Ξυδῖος
Ἰω. Ἀντίπας

Σ. Β. Σιρμακέσης
Γεώργιος Παντελάκης
Γεώργιος Μαραγκός
Μ. Α. Μεταξᾶς.
Τηλέμαχος Δανιήλ
Φ. Κανελόπουλος
Ὁθων Σ. Πυλαρινός
Ἰω. Λαγοδαγδόπουλος
Κ. Στηνναρής
Θεμιστ. Βλάχος
Γ. Βιδάλης
Θεμισ. Ἐλευθεριάδης
Α. Πανόπουλος
Α. Λεβέντης
Ἰωάννης Πεζᾶς
Γεωρ. Ι. Παπαγεωργίου
Α. Α. Κατριάνος
Δ. Ἰω. Ροῦκης
Χ. Σ. Καραβίτης
Θεμισ. Κετσέας
Γεώργιος Μακρὺς
Μενέλαος Νεγρεπόντης
Π. Γ. Λυκούρης, Αἴγινα
Ἰω. Δ. Κατέρρης
Σωτήρης Γ. Μανολέας
Ἰ. Α. Μακροπουκάμηςος εἰρη-
νοδίκης, Ἐλευσίνας
Δ. Α. Φωκᾶς Εἰρηνοδίκης Σαλα-
μῖνος
Β. Α. Ἀδάμ γραμματεὺς
Π. Γ. Λογιωτατίδης Εἰρηνοδ.
Αἴγινης
Η. Ι. Μουστόπουλος Εἰρηνοδίκης
Μεγάρων
Ὁθων Τσίντσος γραμματεὺς αὐ-
τοῦ
Ἰ. Α. Λουκέρης Εἰρηνοδίκης Χαι-
ρωνείας εἰς Λεβαδίαν
Ἰω. Ντάνης χωροφύλαξ τῆς με-
ρας Ἀττικῆς
Νικόλαος Πονηρίδης εἰρηνοδ. Εἰ-
δουλίας

Ἀλέξανδρος Α. Σταματάκης
γραμματεὺς.
Ξενοφ. Ψαράς.

ΕΙΣ ΣΥΡΟΝ.

Σ. Ι. Ῥάλλης
Γ. Κ. Ἱερόπουλος
Σ. Μ. Μαυρογορδάτος
Σ. Καρταντζόγλους
Γ. Α. Σκουφάς
Κ. Βονικλής
Θ. Μπούρμπουρας.
Στέφανος Δημητρίου
Ν. Σ. Φαμπίτσας
Ῥοδοκανάκης
Χρήστος Τζάνος
Γ. Καλθοκορέσης
Α. Μ. Μαυρογορδάτος
Γρηγ. Δασκαλάκης
Χ. Π. Τσοῦρος
Ἀλ. Κ. Νιότης
Κ. Χαραλαμπίτης
Γ. Βουτσινάς
Μ. Βικέλας
Μιχαὴλ Πισέας
Κ. Σαλιανόπουλος
Ἀδελφοὶ Γεωργιντᾶ
Μ. Βεζήρης
Σ. Ε. Ζυγομαλάς
Α. Ν. Μαρχαντωνάκης
Μιχαὴλ Δρένης
Ε. Ν. Παράσχης
Α. Ταμβάκος.
Α. Γρέζης
Γ. Φραντζίδης
Β. Παπαδάκης
Ἰω. Βαλασάκης
Μ. Κ. Δημόπουλος
Π. Τιλμπέρογλους
Β. Γ. Γιαννουκάκης
Θ. Κακοῦδης
Ν. Α. Ἰωαννίδη

Ἐλευθέριος Σαραφίδης
Α. Ἰσχυρλῆς
Α. Ν. Μεταξάς
Ἰ. Α. Ζυγομαλάς
Ν. Ψάλτης
Ἡρακλῆς Πλατὺς
Ζ. Π. Ἀπαλύρας
Ἰ. Γ. Καγκὰς
Λουκάς Βαλεντῆς
Α. Α. Πετροκόκινος
Ν. Α. Λαγός
Τριαντάφυλος Παπαδάμ.
Ν. Δ. Τσελέντης
Δημ. Λέστος
Ἀποστόλης Μπόμπολης
Ἰ. Φραντζίδης
Κ. Κ. Λαγός
Γ. Κ. Ζουλουδάκης
Μ. Κ. Ζερβουδάκης
Γεώργιος Πολυμέρης
Ν. Ζωγραφάκης
Φ. Λεβαντῆς
Δ. Ἀρφάνης.
Σ. Λεβίδης
Μ. Π. Καλογεράς
Π. Δ. Μαυρομιχάλης
Β. Ν. Παγκώστας
Α. Ν. Ζυμούλης
Α. Οἰκονόμου
Μ. Sapunzachis
Νικόλαος Ἰ. Βαρότσας

ΕΙΣ ΑΛΜΙΑΝΕΣ

Σ. Μανολόπουλος Βίρηνδ. Γα-
λαξιδίου
Δημ. Γ. Μητρόπουλος γραμ.
αὐτοῦ.
Μ. Μητρόπουλος
Κων. Οἰκονομόπουλος πληρε-
ξούσιος παρὰ τῶν ἐν Γαλ. εἰ-
ρηναδ. Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σ. Μπουμπουρίδης Εισαγγελεύς
Γ. Ι. Κολφινόπολος Αντεισαγγελεύς
Ι. Κυρίμης Υπογραμματεύς
Κωστ. Μαυρίκος
Ε. Βατσινάκης
Κ. Πολέμης
Β. Ν. Βασιλειάδης Ειρηνοδ.
Ταλάντης
Ανδρέας Β. Δεδουσόπουλος

ΤΡΙΑΤΗ.

Κωνσταντίνος Αναγνωστόπουλος
Αστυνόμος
Αναγνώστης Ιοχολιανόπουλος
Πάρεδρος
Αιμήςτριος Νικολαΐδης Ειρηνοδ.
Λαμίας
Ζαχαρίας Παπαγιάννης Ειρηνοδ.
Εύς. Μπαλακούρας Γραμματεύς
Εμμανουήλ Λεβαντήης Ειρηνοδ.
Ποτιδανίας.

ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΑ.

Σταμάτης Κονδύλης
Γεώργιος Μαντάς
Α. Μπουρνέας
Ελ. Γ. Αποστολίδης
Ν. Β. Μπουδούρης

ΕΙΣ ΚΑΡΤΣΙΤΙΑΝ.

Σ. Α. Δεϊμέζης
Ιωάννης Μουρτάκης
Ιωάννης Κωνσταντινίδης

ΕΙΣ ΣΚΥΡΟΝ.

Γ. Α. Μαυρουδής
Α. Κασσιλίδης Ειρηνοδότης

Θ. Σγουρός Γραμματεύς
Σταύρος Γεωργίου
Β. Κ. Κωστόπουλος
Ζ. Σακελαριάδης

ΕΙΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ.

Κ. Γεωργιάδης Δικαστής
Γ. Αμπραζακίδης
Σ. Λιόλιος
Ν. Π. Ψωμάκης
Κ. Μαμούρας Ειρηνοδ. Αγρινίου

Αρις. Κασσιμάτης
Αναστ. Κ. Εύσταθίου

ΕΙΣ ΝΑΥΠΑΛΙΟΝ.

Μ. Κασσιέρης Εισαγγελεύς Εφετών
Διά τὸ γραφεῖον Εισαγγελίας
Ν. Φλαγαΐτης
Διά τὸ γραφεῖον Εφετείου
Ε. Ζυγράκης
Δ. Μ. Βάλλης
Α. Φωκᾶς
Ηλίας Κόντης.
Π. Πανταζής
Α. Δημητριάδης
Κ. Φαρμακόπουλος
Δ. Δαρδούγιας
Μ. Στεφόπουλος
Γ. Α. Πετμεζᾶς
Γ. Α. Σταματιάδης
Σ. Παναγιώτου
Ν. Γ. Ρακόπουλος
Ν. Δ. Δημητριάδης
Δ. Α. Δημακόπουλος
Σ. Γ. Βελίνης
Α. Γ. Λαμπρινίδης
Ν. Καράπαυλος
Α. Κωνσταντινίδης

Βέροιας

Ν. Α. Καλογερόπουλος
 Έμμ. Παπαδόπουλος
 Χ. Κ. Μαντζαγριωτάκης.
 Γ. Δ. Ποσειδών
 Κωνστ. Σεκτάκης
 Κ. Βικέλας
 Κ. Κοντολέων
 Γ. Κ. Κυρκινέζης.
 Μ. Παλλάδης
 Α. Ι. Σταυράκης
 Ν. Νικολόπουλος δικηγόρος
 Δ. Σ. Ἀρῶν
 Χ. Σ. Ἀντωνόπουλος
 Κ. Πετσάλης
 Ι. Ν. Μανουσόπουλος
 Π. Λεκάτης
 Χ. Σ. Στεφάνου
 Π. Κοπανάκης
 Γ. Σκαλίδης
 Έμμανουήλ Βλαχάκης
 Α. Μαυρακέφαλος
 Δ. Νούλλας
 Εὐστ. Δημακίδης
 Μ. Α. Δρίβας
 Δημ. Γ. Κωπάνης
 Ἰωάν. Πολίτης
 Γ. Κοντόπουλος
 Α. Α. Φινόπουλος
 Ν. Θ. Λιανόπουλος
 Ἰωάν. Μουτσοφρίδης
 Γεώργιος Δ. Παπαλέξης
 Χοϊδᾶς εἰρηνοδίκης
 Σταμάνης Θρόνος δικηγόρος
 Μηχ. Παυλίδης
 Κ. Π. Ἀνδρικόπουλος

ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ.

Νικόλαος Δημ. Γιανόπουλος εἰ-
 ρηνοδίκης Νεμέας
 Δημήτριος Παπα Ἀγγέλου εἰ-
 ρηνοδίκης

Α. Δ. Χρυσικόπουλος
 Γ. Α. Κοσμόπουλος εἰρηνοδίκης
 Ω. Δ. Μπαλσάρης γραμματεὺς
 Κ. Νοταρᾶς εἰρηνοδίκης
 Κ. Καλμπατῆς γραμματεὺς

ΕΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ.

Εὐς. Ζωντανός πρωτοδίκης
 Π. Α. Λουκάκης εἰρηνοδίκης Χρυ-
 σάφου
 Ἰω. Δημητριάδης Γραμματεὺς
 Γ. Ε. Σιργόπουλος εἰρηνοδίκ.
 Κρικῶν.

ΕΙΣ ΓΥΘΙΟΝ

Θ: Γιαννακάκος εἰρηνοδ Γοθτείου
 Γεώργιος Ν. Πολίτης
 Χρῆστος Περδικάρης
 Π. Τσαουσίδης
 Μηχ. Ἀντωνιάδης
 Ἀ. Φιλιππίδης
 Ἀναγνώστης Ταβουλαρίδης
 Χρῆστος Μακρῆς

ΕΙΣ ΟΙΤΤΑΟΝ.

Πέτρ. Ἀθ. Σκαπαλιζᾶς
 Δ. Παλαμάρας
 Κ. Καλοπαθάνης
 Πέτρος Νισολάου
 Ἀναγνώστης Σριστοφιλήτης
 Ε. Μποντιβᾶκος
 Σ. Ἀζακινός
 Γρηγ. Μωράνης
 Γεώργιος Α. Λέπας ἑπαρχος
 Α. Γουλικάκης δήμαρχος
 Π. Πικουλάκος γραφεὺς
 Ἀ. Κωσουλέας
 Ἀ. Νικολάου πρωτοκολλιστής
 Δημ. Μπερμπελέτος ἑλληνοδ.δ.

Γεώρ. Κριτσολάκης δημοδιδ.
Γεώρ. Κονδύλος
Μ. Δουκάκης Δημοδιδ.
Π. Ί Καφόπουλος Αστυνόμος
Ν. Ν. Κανέλου γραμματεὺς
Π. Σκαρπαλέζος δήμαρχος Καρ-
δαμύλης
Π. Καπετανάκης δήμαρχος
Ν. Τσζουπίας υπογραμματεὺς
Νικόλαος Σάππας δήμαρχος
Μέσης

ΕΙΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

Κ. Δημακόπουλος Μοίραρχος
Καλέργης Υπομοίραρχος
Α. Ν. Ενομοτάρχης
Α. Ν. Στρούμπας Γραφεῖον Ὑπο-
μοιραρχίας
Γ. Νικολαΐδης Δικαστής
Π. Γ. Λιμπεράκοπουλος
Π. Λυκουρίζος Δικηγόρος
Κ. Μηλιότης εἰσαγγελεὺς
Γεώρ. χ. Πανάγου ἀντεισαγ-
γελεὺς
Ν. Α. Στρατηγόπουλος
Π. Δημητριάδης
Γ. Ἐμμανουήλ Δικηγόρος
Μ. Σταμπελής
Π. Χ. Ρεμποῦ
Π. Π. Καρχαλίκης
Αρ. Σ. Μανόλης
Α. Μαντζιρίης
Γ. Α. Δαμηλάτης
Κ. Μπαλασακόπουλος Δικηγόρος
Ζ. Πυργιλάκης
Ζ. Ἀναγνώστου
Κ. Βεργόπουλος
Π. Α. Γρηγοράκης Δικηγόρος
Ν. Π. Ζάνης Γραμ. Δικαστηρ.
Γ. Α. Καρόπουλος
Α. Σαράβας

Α. Α. Μεντόρος
Ν. Τ. Π. Γιανόπουλος Γραμμ. ατ.
Α. Β. Λεοντόπουλος
Α. Σκληριανόπουλος
Ζ. Δασκαλάκης
Α. Ν. Βαλαβάνης
Ἰωάννης Η. Σταματιάδης
Κ. Λιμπεράκοπουλος Ἰθώμης.
Δήμαρχος
Α. Νικολαΐδης Δήμαρχ. Οἰχάλης
Π. Μπουντος Γραμματεὺς
Γ. Ἐξερὸς Πάρεδρος
Πέτρος Ἰω. Σημνηκάκης Δικηγ.
Τάνεδρος Δικηγόρος
Α. Ζεργιλάκης

ΕΙΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ.

Γ. Ἀλεξόπουλος
Κ. Α. Ζεζουντίδης
Χ. Ν. Μπερκίδης
Α. Αντωνανάκοπουλος
Γ. Ν. Ζάζος

ΕΙΣ ΦΛΙΑΤΡΑ ΤΗΣ ΕΡΑΝΗΣ.

Ιω. Α. Κοκίνης
Ν. Ζ. Φραντζής

ΕΙΣ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΕΑΝ.

Νικόλ. Μοσχοῦλας
Κωνσ. Μοσχοῦλας
Γ. Ρίζος
Μίτσος μαρτιώτης

ΕΙΣ ΠΥΛΟΝ.

Ἰω. Κοντογιανόπουλος
Γ. Σταθόπουλος
Διονύσιος Γ. Ιερεὺς
Ἰωάννης Κόκας Ἐνωμοτάρχης

'Αθ. Ν. Μησιρλής
 Π. Οικονομόπουλος
 Μ. Κρασικόπουλος
 Γεώργιος Βουρέας
 Θ. Καζαμπόυλης
 Π. Μιχάλης
 Β. Ν. Βενεζανόπουλος
 Κ. Φωτιάδης
 'Ιω. Α. Ζάνας
 'Ιω. στραβολέμης Πεταλίδης

ΕΙΣ ΚΟΡΩΝΗΝ.

Θε. Κλέπας
 Α. Κουτούδαρης
 Π. Δ. Λαχανάς
 Ζανής Κλήμης ειρηνοδίκης
 Π. Τζαγκάρης πληρεξούσιος

ΕΙΣ ΝΗΣΙ.

Κ. Ν. Παγανέλης Έπαρχος
 Π. παπατζώνης Δήμαρχος
 Δ. Κυριακός ειρηνοδίκης
 Κ. Φωτόπουλος Γραμματεὺς
 'Αλ. Κιρτζήπουλος πληρεξούσιος
 Π. Χρυσούλης
 Γ. Χ. Λαδύσουλός
 Γ. Μπασακίδης
 Ν. Σ. Σάμπας
 Ν. Έμμ. Έλληνοδιδάσκαλος
 Α. Σταθόπουλος Δήμαρχ.
 Κ. Κατζικᾶς ἐκ Μπουγα
 Π. Α. 'Ανδροζόπουλος. Γλα-
 ρένζης

'Αθ. Μαρασάκης Δήμαρχος Ἀν-
 δανίας
 Α. Καρά Παῦλος Γραμ.

ΕΙΣ ΑΝΑΡΤΙΣΑΙΝΑ.

Χ. Δ. Κανελλόπουλος Δήμαρχος

Α. Γ. Μανολόπουλος Γραμ.
 Γ. Παπᾶ 'Αλεξόπουλος
 Δρ. Σισίνης
 Κ. Γ. Φωτόπουλος
 Παπᾶ ἀντωνόπουλος ειρηνοδίκης
 Θουρίας
 Σ. Οικονομόπουλος Γραμ.
 Γ. Πανάγου ἐκ Μελιγαλᾶ
 Δ. Α. Σκλιστρας Κλητῆρ
 Θεμιστοκλῆς 'Αλκερά ἐκ Με-
 λιγαλᾶ
 Α. Καλοκοτρόνης κλητῆρ Οἰχα-
 λίας
 Κ. Βαλανδίκης ειρηνοδίκης Οἰ-
 χάλης.

ΕΙΣ ΤΡΙΠΟΛΙΝ.

Θ. 'Ρηγόπουλος
 Α. Χ. Καλπακίδης
 Π. Α. Χαρόπουλος
 Θ. Μ. Πετρινός
 Θ. Πατρινός
 Εὐσ. Γ. Μαλιαρόπουλος
 'Ιω. Κ. παπᾶ Ζαφειρόπουλος

ΕΙΣ ΚΡΑΝΙΔΙ.

'Ιω. Κ. Ζέρβας
 Χ. Π. Πετρόπουλος
 Π. Γ. Ειρηνοδίκης Καλαυρίας
 Β. Χαροκόπουλος

ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ.

Α. Γαϊτάνος Ειρηνοδίκης
 Α. Φραγκιάδης Γραμ.
 Δ. Α. Χαραλάμπης Ειρηνοδίκης
 Αιγίου
 Γ. Ν. Μοσχοβάκης Ειρηνοδίκης
 Καλαβρύτων
 Α. Παπᾶ Ηλίου Γραμ.

Δ. Α. Κυπαρίσης
Θ. Γαβριήλ
Σ. Ἀναστασιάδης
Θ. Ν. Βακύρης
Ν. Α. Ράπτης

ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ.

Α. Ι. Ἰωαννᾶς

Ν: Κούρταλις
Ν. Τ. Βαλαμάκης
Σπ. Τριανταφύλλης
Π. Ζωγράφος
Π. Πάγκαλος
Γ. Σκοῦφος
Ἰω. Ῥικάκης
Π. Κοντόσταυλος
Ἰωάννης Καράλης

Ὅσοι ἄλλοι εὐαρεσθηῶσι νὰ καταταχθῶσι συνδρομηταί, τούτων τὰ ὀνόματα θέλουσι καταχωρισθῇ εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου, καθὼς καὶ ὅσων τυχὸν ἐτυπώθησαν ἐσφαλμένα τὰ ὀνόματα, ἂν μᾶς τὰ φανερώσωσι καθαρῶς.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται παρὰ τῷ Χ. Νικολαΐδῃ Φιλαδελφεῖ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ

ΔΕΚΑΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ.

Ὁ ἐκδότης ἐνέμεινε καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐκδοσιν, ὡς καὶ κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν, εἰς ὃ ἀπ' ἀρχῆς προέθετο σύστημα, συμπληρώσεως μὲν τοῦ συγγράμματος ἀναλόγως τῶν προόδων τῆς ἐπιστήμης, ἐκθέσεως δὲ τοῦ πορίσματος τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀναπτύξεως τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἡτοιθῶς παραλειφθέντων ἢ μόνον ἐν παρόδῳ ἐκτεθέντων ζητημάτων. Ἡθέλησε δὲ νὰ καταστήσῃ τὴν νέαν ταύτην ἐκδοσιν, οὐ μόνον δι' ἀκριβοῦς ἐκάστοτε παραθέσεως τῶν διαφόρων συγγραμμάτων καὶ τῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου πηγῶν εὐχρηστωτέραν εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας, ἀλλὰ χρήσιμον ἐνταύτῃ καὶ εἰς μάθησιν τῆς νεωτέρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου προοδευτικῆς ἀναπτύξεως.

Διὰ τῶν τοιούτων προσθηκῶν τοῦ ἐκδότου ὀλίγου ἐδέχτε νὰ διπλασιασθῇ τοῦ συγγραφέως τὸ ἔργον.

Ὅπως νέα εἰς τὴν ἐκδοσιν ταύτην προσθήκη εἶναι ἰδίως ἡ ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου ἀντικειμένου καὶ ἐκάστου μάλιστα ζητήματος γενομένη παράθεσις τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

Ἄν καὶ ἀσμένως θεωρῇ πᾶς τῆς προόδου φίλος τὴν εἰσαγωγὴν νέων ποινικῶν νομοθεσιῶν, ὅπου ὅμως τῆς Γερμανίας εἰσάχθησαν τοιαῦται, πολλοὺς δισταγμοὺς ἐμπνέει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἡ κατάστασις. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν οἱ συντάττειται τῶν νομοθεσιῶν

τούτων καὶ αἱ περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν βουλευόμενοι ἀμεριμνῶσι κατὰ δυστυχίαν πολλάκις πρὸς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, ἐναρεσκόμενοι εἰς δοκιμὰς καὶ ὀρίζοντες ἰδίως τὰς τῶν ἀδικημάτων ἐννοίας κατὰ τρόπον αὐθαίρετον καὶ ἀπάδοντα τῆς τε γνώμης τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν διδαγμάτων τῆς ἐπιστήμης, ὥστε ἀναφύεται κατὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν πλῆθὺς ἀμφισβήτη- μένων ζητημάτων. Ἀφ' ἐτέρου δὲ πολλάκις, ὅπερ ἔτι χειρόν, αἱ δικασταὶ φαντάζονται ἄχρηστον δῆθεν τοῦ λοιποῦ τὴν σπουδὴν τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου καὶ τῶν ἀδικληπτῶν τῆς ἐπιστήμης προόδων, λησμονοῦντες, ὅτι πᾶσα νομοθεσία δεῖται ἀναπληρώσεως ἀπὸ τῶν ἀενάων τῆς ἐπιστήμης πηγῶν. Ὅσον ἂν ᾖ ἀρχαῖος ὁ χρόνος, ἀφ' οὗ κατὰγονται αἱ περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων, περὶ τῶν στοιχείων καὶ τῶν ὀρίων αὐτῶν ἔρευναι, πάντοτε εἶναι ἄξιαι λόγου καὶ πάντοτε ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐγχωρίων νομοθεσιῶν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν παρὰ νοήμοσι δικασταῖς.

Ἀξιοπρεπὲς ἔργον τοῦ ἐπιχειροῦντος ἐπεξεργασίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι νὰ βασανίσῃ ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἐπιστήμης καὶ μετὰ συνετῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου καὶ τῶν μαρτυριῶν τῆς πείρας τὰς διαφόρους θεωρίας τῶν νέων νομοθεσιῶν, νὰ διεξέλθῃ αὐτὰς ἐν ἀκριθείᾳ καὶ τὰς ἀναγὰγῃ εἰς ἀρχὰς γενικὰς

Ἐῖθε ἡ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει ἀντιπαράθεσις τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν συντελέσοι εἰς εὐκολίαν τοῦ τοιοῦτου ἔργου!

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ.

- Προλεγόμενα, περί τῆς ἐννοίας τῶν πηγῶν, τῶν βοηθητικῶν ἐπιστημῶν, καὶ τῆς φιλολογίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου. σελ. 4.
- Ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις τοῦ ποινικοῦ δικαίου, βιβλίον Α'. φιλοσοφικὸν ἦτοι γενικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου. σελ. 35.
- I. Εἰσαγωγὴ, ἔκθεσις τῶν πρωτίστων ἀρχῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου σελ. 36.
- Α'. Ἀνάγκη τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως ἐν πάσῃ πολιτείᾳ σελ. 43.
- Β'. Τὸ δυνατόν τοιαύτης ψυχολογικῆς καταναγκάσεως σελ. 45.
- Γ'. Πρώτισται ἀρχαὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου σελ. 50.
- II. Ἐκθεσις τῶν παραγῶγων ἀρχῶν τοῦ γενικοῦ μέρους. Τίτλος πρῶτος, περί τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων. Τμῆμα πρῶτον, ἐννοιαὶ καὶ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων σελ. 55.
- Τμῆμα δεύτερον, Περὶ τῶν δυνατῶν ὑποκειμένων τῶν ἀδικημάτων σελ. 64.
- Τμῆμα τρίτον, Περὶ τῶν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος προαπαιτουμένων σελ. 73.
- Τμῆμα τέταρτον, Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων τῆς παραβάσεως τῶν ποινικῶν νόμων σελ. 88.
- Α'. Διάφοροι σχέσεις τοῦ ἀποτελέσματος πρὸς τὴν πράξιν σελ. 88.
- Β'. Διάφορος αἰτιότης τοῦ πράξαντος πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα σελ. 102.
- Διαφορὰ ὡς ἐκ τῆς Ψυχολογικῆς ἀφορμῆς πρὸς τὴν παράβασιν σελ. 130.
- Τμῆμα πέμπτον, Περὶ τῆς νομίμου διαρκείας τῶν παχθέντων ἀδικημάτων σελ. 159.

Τμήμα ἕκτον, Περὶ τῆς ἐν γένει νομίμου συνεπείας τῶν ἀδικημάτων σελ. 175.

Τίτλος δεύτερος, Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. Τμήμα πρῶτον, Περὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. σελ. 186.

Τμήμα δεύτερον, Περὶ τῶν εἰδικῶν ἀρχῶν, ὡς πρὸς τοὺς ὄρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν νόμων. Διαίρεσις πρώτη, Περὶ τῶν πρὸς δυνατότην ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει προαπαιτουμένων ἢ περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου σελ. 197.

Α'. Ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου. σελ. 198.

Β'. Ἐξ ὑποκειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου. σελ. 202.

Διαίρεσις δευτέρα, περὶ τοῦ λόγου τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου. Ὑποδιαίρεσις πρώτη, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων. Κεφάλαιον πρῶτον, ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων σελ. 235.

Κεφάλαιον δεύτερον, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ ἀορίστων ποινικῶν νόμων σελ. 256.

I. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀφορμῆς σελ. 272.

II Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς σταθερότητος τῆς ἀφορμῆς. σελ. 273.

III Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀφορμῆς σελ. 275.

Δευτέρα ὑποδιαίρεσις, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν νόμων. σελ. 275.

Κεφάλαιον τρίτον. Περὶ τῆς φύσεως τῶν ποινῶν καὶ περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν αὐτῶν. Τμήμα πρῶτον, περὶ τῶν ποινῶν ἐν γένει καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν σελ. 296.

Τμήμα δεύτερον. Κανόνες περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν σελ. 302.

Τμήμα τρίτον, Περὶ τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἐν χρήσει ποινῶν σελ. 307.

Τμήμα τέταρτον. Περί τοῦ πρὸς ἀλλήλας λόγου τῶν ποινῶν
σελ. 338.

Βιβλίον δεύτερον. Θετικὸν ἢ εἰδικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Εἰσαγωγή. σελ. 344.

Μέρος πρῶτον. Περί τῶν ὀρισμένων κοινῶν ἀδικημάτων. Κεφάλαιον πρῶτον, Δημόσια ἀδικήματα, ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ἐν γένει. Τμήμα πρῶτον. Ἀδικήματα κατὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἢ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιούτου. Ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ὑπὸ στενωτέραν ἔννοιαν. Διαίσεις πρώτη. Περί τῆς ἐσχάτης προδοσίας
σελ. 354.

Τμήμα δεύτερον. Ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφορῶν ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας. Ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Διαίσεις πρώτη, ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. Ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα. σελ. 393.

Διαίσεις δευτέρα. Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Σπουδαρχία. σελ. 409.

Διαίσεις τρίτη. Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας!

Ὑποδιαίσεις πρώτη. Παράνομος αὐτοδικία σελ. 416.

Ὑποδιαίσεις δευτέρα, περὶ τῆς ἐλευθερώσεως φυλαχισμένου
σελ. 432.

Ὑποδιαίσεις τρίτη. Περὶ παραβάσεως τῆς λεγομένης Urfehde.
σελ. 444.

Διαίσεις τετάρτη. Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Στάσις. σελ. 448.

Τίτλος· δεύτερος. Ἰδιωτικὰ ἀδικήματα. Τμήμα πρῶτον. Ἀδικήματα κατὰ τῶν ἀρχικῶν πρωτοτύπων δικαιομάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου. Διαίσεις πρώτη. Προβολὴ τοῦ πρὸς τὸ ζῆν δικαιώματος. Ὑποδιαίσεις πρώτη, Περί τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει. σελ. 467.

Ὑποδιαίσεις δευτέρα, Περί τῶν εἰδῶν τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας. Κεφάλαιον πρῶτον, Περί τῆς ἀναιρέσεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ φόνου. σελ. 483.

Κεφάλαιον δεύτερον. Περί τοῦ κατὰ νόμον διακεκριμένου φό-
νου ἤτοι τῆς πατροκτονίας. σελ. 510.

Α'. Πατροκτονία. σελ. 511.

Β'. Παιδοκτονία. σελ. 512.

Προσθήκη. Περί τῆς αὐτοχειρίας. σελ. 534.

Διαιρέσεις δευτέρου. Προσβολή τῆς ὁλοσχερείας τῶν ἀνθρωπίνων
δυνάμεων. σελ. 540.

Διαιρέσεις τρίτη. Ἀδικήματα προσβάλλοντα τὸ δικαίωμα τοῦ
πολίτου πρὸς ἐλευθερίαν τοῦ σώματός του διάθεσιν. σελ. 553.

Υποδιαιρέσεις πρώτη. Ἀρπαγή—Plagium. σελ. 554.

Υποδιαιρέσεις δευτέρα. Ἀπαγωγή. σελ. 564.

Υποδιαιρέσεις τρίτη, Ἀκούσιος ἀκολασία. σελ. 577.

Διαιρέσεις τετάρτη. Προσβολή τοῦ δικαιώματος πρὸς τιμὴν.

Υποδιαιρέσεις πρώτη. Περί προσβολῶν τῆς τιμῆς (ἐξυβρί-
σεων) ἐν γένει. σελ. 592.

Υποδιαιρέσεις δευτέρα, Περί τῶν διακεκριμένων ὑπὸ τοῦ νόμου
(ἐαρσιῶν) ἐξυβρίσεων. Κεφάλαιον πρῶτον, Περί τῆς ὥς ἐκ
τοῦ τρόπου τῆς πράξεως διακεκριμένης ἐξυβρίσεως, περὶ
τῶν σύλλων ἢ λιβέλλων σελ. 639.

Κεφάλαιον δευτέρου, περὶ τῆς ὥς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου διακε-
κριμένης ἐξυβρίσεως, ἰδίως δὲ περὶ τῆς Βλασφημίας. σελ. 647.

Τμήμα δεύτερον, Ἀδικήματα κατὰ ἐπικτήτων δικαιωμάτων. Κε-
φάλαιον πρῶτον, Ἀτομικῶς ἐπικίνδυνος προσβολή τοῦ ἐπὶ
πραγμάτων δικαιώματος. Διαιρέσεις πρώτη, Προσβολή τοῦ ἐπὶ
πραγμάτων δικαιώματος δι' ἀπλῆς βλάβης αὐτῶν. σελ. 658.

Διαιρέσεις δευτέρα. Προσβολή τῆς ιδιοκτησίας δι' ὑφαιρέσεως.

Υποδιαιρέσεις πρώτη. σελ. 664.

Υποδιαιρέσεις δευτέρα, Περί τῆς κοινῆς κλοπῆς σελ. 704.

Υποδιαιρέσεις τρίτη, περὶ τῶν ἐπιτεταμένων κλοπῶν σελ. 713.

Υποδιαιρέσεις τετάρτη, Νομικῶς διακεκριμένη, μὴ ἐπιτεταμένη
κλοπή σελ. 741.

Υποδιαιρέσεις πέμπτη, Ὑφαίρεσις διὰ βλάβης προσώπων. Ἀη-
στεία. σελ. 747.

- Διαίρεσις δευτέρα τοῦ τμήματος. Κοινῶς ἐπικίνδυνος προσβολή
τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος. Ὑποδιαίρεσις πρώτη,
Περὶ ἐμπρησμοῦ σελ. 764.
- Δευτέρᾳ διαίρεσις, περὶ ἐπίτηδες γενομένης πλημύρας σελ. 779.
- Τρίτῃ διαίρεσις τοῦ τμήματος, Προσβολή τοῦ ἐκ συμβολαίων
δικαιώματος. Πρώτη ὑποδιαίρεσις, προσβολή τῶν ἐπὶ πί-
στει συμβολαίων. σελ. 802.
- Δευτέρᾳ ὑποδιαίρεσις, Παραβίασις τοῦ γενικοῦ συμβολαίου. Πρώ-
τη ὑποδιαίρεσις, Περὶ μοιχείας σελ. 804.
- Δευτέρᾳ ὑποδιαίρεσις, Διγαμία σελ. 821.
- Δεύτερον Μῆρος. Περὶ ἀόριστων κοινῶν ἀδικημάτων σελ. 830.
- Πρῶτος τίτλος, ὕλικὰ ἀόριστα ἀδικήματα. Πρῶτον τμήμα. Ἐκ-
θεσις τέκνων σελ. 834.
- Τμήμα δεύτερον. ἄμβλωσις σελ. 841.
- Τμήμα τρίτον. Ἀξιόποινος στείρωσις σελ. 852.
- Δεύτερος τίτλος. Τυπικὰ ἀόριστα ἀδικήματα. Τμήμα πρῶτον, Ἀδι-
κήματα πραττόμενα διὰ βίης. Πρώτη διαίρεσις, Περὶ τοῦ
κυρίως ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας (crimen vis) σελ. 854.
- Δευτέρᾳ διαίρεσις, Περὶ τῆς διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης
σελ. 865.
- Δεύτερον τμήμα, Ἀδικήματα δι' ἐξαπάτης ἄλλου τινός. Πρώτη
διαίρεσις, Νόθευσις καὶ ἀπάτη ἐν γένει σελ. 871.
- Δευτέρᾳ διαίρεσις, Περὶ ἰδίως κατονομαζομένων ἢ διακεκριμέ-
νων εἰδῶν ἀπάτης σελ. 909.
- Μῆρος τρίτον, Περὶ κοινῶν ὠρισμένων ἀστυνομικῶν παραβάσεων
σελ. 944.
- Πρῶτος τίτλος, Παραβάσεις ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ ἀ-
δικήματα ἀστυνομίας σελ. 942.
- Δεύτερος τίτλος. Ἀδικήματα ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ
κτήματα ἀστυνομίας. Πρῶτον τμήμα, περὶ Τοκογλυφίας
σελ. 949.
- Δεύτερον τμήμα, περὶ ἀνατιμήσεως. — Περὶ τυχερῶν παιχνιδίων
καὶ στοιχημάτων σελ. 954.

- Τρίτος τίτλος, Παραβάσεις κατὰ τῆς περὶ τὰ ἥθη ἀστυνομίας, κατομοσίου καὶ βλασφημίας. Προπόσεις. Ἐπιτεία σελ. 960.
- Τέταρτος τίτλος. Περὶ τῶν παραβάσεων, ἐν μέρει μὲν τῆς περὶ τὰ ἥθη, ἐν μέρει δὲ τῆς περὶ τὴν ἀνθρωποπληθίαν, ἀστυνομίας, Σαρκικὰ ἀδικήματα. Πρῶτον τμῆμα, Περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων ἐν γένει σελ. 963.
- Δεύτερον τμῆμα, περὶ τῶν καθ' ἕκαστα πλημμελημάτων περὶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς. Τρίτη διαίρεσις, Περὶ παρθενοφορίας καὶ πορνείας σελ. 969.
- Δευτέρα διαίρεσις, περὶ παλλακίας (concuibinat) σελ. 977.
- Τρίτη διαίρεσις, Περὶ αἰμομιξίας σελ. 980.
- Τέταρτη διαίρεσις, Περὶ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (Sodomie) σελ. 990.
- Πέμπτη διαίρεσις, Περὶ τῆς συνδρομῆς εἰς σαρκικὰ ἀδικήματα. Προαγωγεία σελ. 995.
- Τέταρτον μέρος, Περὶ τῶν ἀδικημάτων ἰδιαιτέρων τινῶν τάξεων τῶν πολιτῶν. Πρῶτος τίτλος. Περὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν δημοσίων Ὑπαλλήλων. σελ. 1004.
- Πρῶτον τμῆμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας σελ. 1008.
- Δεύτερον τμῆμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν σελ. 1025.
- Τρίτον τμῆμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν σελ. 1033.
- Δεύτερος τίτλος, Περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων σελ. 1039.
- Προσθήκαι τοῦ Μεταφραστοῦ, ὡς πρὸς τὴν παράθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ νόμου, ἐκ παραδρομῆς μὴ καταχωρηθεῖσαι ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ σελ. 1046.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν πηγῶν, τῶν βοηθητικῶν ἐπιστημῶν,
καὶ τῆς φιλολογίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

§. 1.

ΠΟΙΝΙΚΟΝ δίκαιον (ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐγκληματικὸν δίκαιον) εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν εἰς νόμους ποινικοὺς ἐστηριγμένων δικαιωμάτων τῆς πολιτείας κατὰ τῶν παραβαινόντων τοὺς νόμους τούτους ὑπηκόων (α)· ὅθεν ὑπάγεται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον (β), καὶ διακρίνεται ἀπὸ μὲν τοῦ πολιτικοῦ ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (γ), καθόσον τοῦτο διδάσκει τὰ τῶν ἰδιωτῶν δικαιώματα, ἀπὸ δὲ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου (ὑπαγομένου ἐπίσης εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον), καθόσον τοῦτο ἐκτίθησι τὰ ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἐστηριγμένα δικαιώματα τῆς πολιτείας.

(α) Περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου πρὸς C. A. Tittmann Versuch über die wissenschaftliche Behandlung des peinlichen Rechts. Leipz. 1798. §. 3, 6, 7.—Πρὸς. προσέτι, v. Droste Hülshof Einl. in d. gem. deutsche CrimR. Bonn. 1826.—Weber über das Studium der Rechtswiss, insbesondere der Strafrechtswiss. Tübingen 1823.—Περὶ τῆς μεθόδου τοῦ πραγματεύεσθαι τὸ ποινικὸν δίκαιον, ἰδίως δὲ περὶ τῆς λεγομένης ἱστορικῆς μεθόδου: Bioner (N. Arch. d. CR. X. nr. 19, 23).—Abegg die verschiedenen Strafrechtstheorien in ihrem Verhältnisse zu einander und zu dem positiven Rechte. Neustadt 1833. §. 1—3.

(β) O. A. Schenbrunner (Klein's Archiv B. IV. St. 1. n. 5) θεωρεῖ αὐτὸ ὑπαγόμενον εἰς τὸ διοικητικὸν δίκαιον. Ὁρα ἔτι κ. Klein schrod syst. Entw. Th. III. §. 130.—Weber über d. Studium d. Rechtswiss. σελ. 54

(γ) Εἰς τοῦτο τὸ δίκαιον ὑπάγουνται ἐπομένως καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἀπαιτήσεις αἱ ἐκ προσβολῆς δικαιωμάτων προκύπτουσαι, π. γ. ἡ ἀποζημίωσις ἐπὶ κλοπῆς, ἐπὶ βλαβῶν, καὶ καθέτης. Ἰδ. πρὸ πάντων Abegg Lehrb. der Strafrechtswiss, 1833. σελ. 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἄλλοτε κοινῶς παραδεγεμένης γνώμης, ὅτι τὸ ποινικὸν δίκαιον ὑπάγεται εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, ἴδ. *Falk jurist. Encyclopæd.* IV Ausg. 1839 σελ. 57. ἴδ. προσέτι *Rosshirt Geschichte und system des deutschen strafrechts* III σελ. 314.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὁ Φαῦερβάχ ἐπραγματεύθη τὸ ποινικὸν δίκαιον, ὅρα *Rosshirt zwei crim. Abhandl.* Heidelb. 1836. σελ. 90. 139.

§. 2.

Γενικὸν ποινικὸν δίκαιον, ἥτοι φιλοσοφικὴ θεωρία τῶν νομίμων λόγων τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ δικαιώματος τούτου, εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν κατὰ ποινικοὺς νόμους δυνατῶν δικαιωμάτων τῆς πολιτείας· θετικὸν δὲ δίκαιον, ἡ ἐπιστήμη τῶν κατὰ δεδομένους ποινικοὺς νόμους ὑπαρχτῶν δικαιωμάτων ῥητῆς πολιτείας.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Φαῦερβάχ πηγάζει ἐκ συγχύσεως διαφόρων ἐννοιῶν. (ἴδ. καὶ τοὺς: *Henke Handb. des peinl. Rechts* I. σελ. 450.—*Trummer zur Philosophie des Rechts*, insbesond. des Strafr. Hamburg 1827. σελ. 85.—*Abegg die verschied. Strafrechts theor.* σελ. 3.) Πρὸ πάντων ἄτοπος εἶναι ἡ τοῦ γενικοῦ μέρους σύγχυσις μετὰ τῆς φιλοσοφίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὡς ἐν τῷ §. 4. *Rosshirt zwei crim. Abh.* σελ. 139.—Αἱ διάφοροι περὶ φυσικοῦ δικαίου γνώμαι ἔχουσι καὶ ἐνταῦθα ἐπιρροήν. Φιλοσοφία τοῦ ποινικοῦ δικαίου λέγεται ἡ ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν ἀρχῶν περὶ τῆς βάσεως τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατὰ τὸ

δικαίον θεμιτῆς τιμωρίας. Ὑπὸ ἑλλην δὲ ἔννοιαν δύναται, ἢ τοῦ ποινικοῦ δικαίου φιλοσοφία νὰ ὀρισθῇ ὡς ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν, ὧν ἡ ἀκριβὴς τήρησις εἶναι, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκάστου κράτους ποινικῆς νομοθεσίας, ἀπαραιτήτως ἀναγκαία περὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν καὶ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων. Περὶ τῆς ἀξίας τῆς φιλοσοφίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἴδε *Hepp die Gerechtigkeits- und Nutzungstheorien* σελ. 80. — Διάφορος αὐτῆς εἶναι ἡ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ (ἴδ. κατωτέρω §. 6. σημ. δ'), ἥτοι τὸ σύνολον τῶν ἐπόψεων, ὑπὸ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ θεωρῶνται, κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν, οἱ ποινικοὶ νόμοι, ἔνεκα τῶν διαφορῶν εἰς τὰς νομοθεσίας ἐπιβρόχην ἔχουσιν εἰδικῶν περιστάσεων. Τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ ἐκλογὴ ὀρθῆς μεθόδου. Ἀλλ' ὁ *Wanderschlag*, παραδεχθεὶς καὶ ἀκολουθῶν ἀπαρασχεύτως μονομερῆ φιλοσοφικὴν μέθοδον, στρέφει συνεχῶς πρὸς τὴν μέθοδόν του ταύτην τὸ θετικὸν δίκαιον. Ἐντευθεν πηγάζει ἐπὶ μὲν τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων ἡ ἐπιβλαβὴς γενίκευσις τῶν ἀρχῶν, ἐπὶ δὲ τῶν νομοθετικῶν ἡ ὑπέρμετρος ἔκτασις τοῦ γενικοῦ λεγομένου μέρους. Ὁρα *Mittermahn über die Grundfehler der Behandlung des Criminalr. in Lehr- und Gesetzbüchern*. Bonn. 1819. — *Külka über das Verfahren bei Abfassung der Gesetzbücher*. Brünn 1838. σελ. 92.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μὴ νομίσῃ τις, ὅτι διὰ μόνων γενικῶν ἀρχῶν δύναται νὰ συνταχθῇ ποινικὸς νόμος. Ἀπ' ἐναντίας, εἶναι ἀνάγκη ἐπὶ ἐκάστης τοῦ νόμου διατάξεως νὰ σταθμίζωνται τὰ ἐν τῷ κράτει, ὅπερ ἀφορᾷ ὁ συντακτέος νόμος, ἐπικρατοῦντα συμφέροντα καὶ αἱ εἰδικαὶ αὐτοῦ σχέσεις. Ἡ δὲ τοιαύτη στάθμισις εἶναι πρὸ πάντων σπουδαία, ὡς πρὸς τὸ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου ζήτημα. Τὸ ζήτημα, εἰν ὑπάρχωσι φυσικὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα δηλονότι, ὡς στηρίζομένου τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῶν ἐπὶ τοῦ

έρθου λόγου, ὀφείλουσιν ἅπαντα τὰ ἔθνη νὰ τιμωρῶσι, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ διαφόρου ὀφείας:—1) ὑπάρχουσι φυσικὰ ἀδικήματα τοιαῦτα, ὧν ἅπαντα τὰ ἔθνη ἀναγνωρίζουσι τὸ ἀξιόποινον; Τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται καταφατικῶς. Ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα τὰ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καλούμενα *delicta juris gentium* καὶ παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς, *mala in se*. ἴδ. *Oersted Grundregeln der Strafgesetzg.* σελ. 106, περὶ δὲ τῆς ἐννοίας τῶν φυσικῶν λεγομένων ἀδικημάτων. *Birnbaum* ἐν τῷ *Arch. des Crim. R. neue Folge.* 1836. N. 21.—2) ὑπάρχουσιν ἀδικήματα, τὰ ὅποια ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ τιμωρῇ, καὶ ἂν τὸ θετικὸν ἐγγώριον δίκαιον δὲν κηρύττῃ αὐτὰ ἀξιόποινα; ἰδίως δὲ, δύναται ὁ δικαστὴς, στηριζόμενος ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν νὰ τιμωρῇ, ὑπάρχοντος ὁλοσχεροῦς ποινικοῦ νόμου, πράξεις μὴ κατατεσταγμένας ἐντὸς τούτου ὡς κολασίμους; Τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται ἀποφατικῶς, καὶ ἅπασαι δὲ αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι ὁμοθυμαδὸν παραδέχονται τὴν ἀρχήν, ὅτι οὐδεμία πρᾶξις εἶναι κολάσιμος, ἐὰν προηγουμένως δὲν ὥρισε ποινὴν κατ' αὐτῆς ὁ νόμος. (Πρωσσικὸν δίκαιον, μέρος II, τίτλ. 20, ἀρθρ. 9. Γαλλικὸς ποινικὸς κώδικς. ἀρθ. 4. Βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 1. Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 1. Βυτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 1. [Ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 1.]). *Trummer zur Philos.* σελ. 99. — *Hepp.* *Versuche über einzelne Lehren der Strafrechtswiss;* n. 11. — *Rossi traité de droit pénal.* I. σελ. 9. III. σελ. 226. — *Zachariae* ὑπὲρ τῆς rückwirkende kraft neuer Strafgesetze. Gött. σελ. 21. — *Königswarter de placito: nullum delictum nulla poena sine lege poenali.* Amstelod. 1835.—3) Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐδόνατο νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ δικαστὴς ποινὰς καὶ ἄνευ τινὸς *lex*. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ ἔρευνά περὶ τῶν *delicta juris gentium* (L. 42. D. de Verb. Sign. L. 38 §. 2. D. ad Leg. Jul. de adult). *Rosshirt Entw. der Grundsätz ed. Strafrechts.* σελ. 14.

Ὁ αὐτὸς εἰς τὸ neuen Archiv d. CR. XII. n. 2. καὶ κατ' αὐτοῦ Birnbaum N. Arch. XI. n. 5. XIII. σελ. 547. Ἰδ. προσέτι Schweikart de delictis poenalem sanctionem non desiderant Regiom. 1826.—*Königswaerter* diss. cit. p. 3. 135.—*Rosshirt* Geschichte und System des Strafrechts. III. σελ. 298.—4) Μέχρι τίνος ἐκτείνεται κατὰ τὸ νῦν ἐν Γερμανίᾳ κοινῶς παρὰδεδεγμένον ποινικὸν δίκαιον, τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ νὰ τιμωρῇ πράξεις, μὴ ἀπαγορευομένας διὰ ῥητοῦ νόμου τοῦ κοινοῦ δικαίου; μετὰ τοῦ ζητήματος τούτου συνδέεται τὸ ἄλλο ζήτημα, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ τῶν ποινικῶν νόμων. Ἰδ. κατωτέρω §. 75. Ἰδ. προσέτι Günther über die Möglichkeit einem Strafgesetzbuche Vollständigkeit zu geben, (*Pöhlitz* Jahrb. für Gesch. n. Straatskunsts. 1837 August 1837. σελ. 97) καὶ, κατ' αὐτοῦ, Birnbaum (Arch. des Crim. R. 1838. σελ. 496). — Ὅρα προσέτι Rosshirt zwei crim. Abhandl. σελ. 102, ὅστις εἶναι γνώμης ὅτι ἐπὶ πταισμάτων δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχή: nulla poena sine lege. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα, ἂν ἔχῃ ὀρθότητος ἡ γνώμη αὕτη, εἶναι συνδεδεμένον μετὰ τῆς θεωρίας περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ποινικοῦ δικαίου, v. *Preuschen* Versuch über die Begründung des Strafrechts σελ. 45.

§. 3.

Καταλυθείσης τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, τὸ κοινὸν κατὰ τὴν Γερμανίαν ποινικὸν δίκαιον ἀπώλεσεν, ὡς τὸ κοινὸν δίκαιον ἐν γένει, τὸ γενικὸν αὐτοῦ κῦρος καὶ ἐπομένως ὑπὸ ταύτην τὴν ιδιότητα—ὡς κοινὸν δίκαιον δηλονότι—δὲν ἰσχύει πλέον. Καθόσον ὁμως δὲν περιορίσθη ἡ δὲν κατηργήθη δι' εἰδικῶν νόμων τῶν συναποτελουσῶν ποτε τὴν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν πολιτειῶν, ἰσχύει μὲν καὶ σήμερον

ἐπὶ πολλαχοῦ τῆς Γερμανίας (α), ἀπλῶς ὅμως μόνον ὡς εἰδικὸν ἐγγώριον δίκαιον· καὶ ἐξαιρουμένων τῶν διατάξεων, ὅσαι ἀνάγονται εἰς σχέσεις τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας ἢ στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ἄλλοτε διοικητικοῦ τῆς αὐτοκρατορίας δικαίου (β).

Σημ. Προφορικῶς ἐν τῇ παραδόσει γενήσεται λόγος περὶ τῆς διαιρέσεως εἰς *jus cr. scriptum* καὶ *non scriptum*,—*antiquum, medium* καὶ *novum*.—*publicum, privatum*. Περὶ τοῦ ἐθίμου δικαίου *C. Weisse de vi consuetud. in caus. crim. Lips. 1813.*

(α) Ἰσχυε π. χ., πολὺν χρόνον πρὶν εἰσαχθῇ ὁ νέος βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος, πολλαχοῦ τῆς Βαυαρίας, καὶ κυρίως εἰς τὴν Σουαβίαν.

(β) Ἡ κατὰ τὴν αὐτοκρατορίαν μεταβάλλει π. χ. τὴν θεωρίαν περὶ τῶν ὑπακείμενων τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων, περὶ τῆς ἰσχυτέρας προδοσίας, περὶ τῶν ἀφορώντων τὰ νομίσματα ἀδικημάτων κ. κ. πρὸς. ἰδίως §. 30. 31. 40.

§. 4.

Ἡ ἐπιστήμη τοῦ θετικοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀρχομένη
1) ἀπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν περὶ τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων ἐν γένει,—φιλοσοφικὸν (γενικὸν) μέρος, ἐκτίθησιν ἀκολουθῶς 2) τὰ δικαιώματα τῆς πολιτείας πρὸς τιμωρίαν ἐκάστου εἶδους τῶν ἀξιοποίνων πράξεων—θετικὸν (εἰδικὸν) μέρος.—Ἡ περὶ τῆς νομίμου ἐνεργείας τῶν ἐκ τῶν ποινικῶν νόμων πηγαζόντων δικαιωμάτων τῆς πολιτείας πραγματεία (ποινικὴ δικονομία) (α) ὑπάγεται μὲν κυρίως εἰς τὴν δικονομίαν ἐν γένει, ἐνοῦται ὅμως μετὰ τοῦ ποινικοῦ δικαίου χάριν τῶν ἀκαδημαϊκῶν παραδόσεων (β).

Ὁρα *Jordan* 1) in wie ferne soll der allgemeine Theil d.

pos. CRW. philosophisch sein? 2) Ist der Criminalprocess ein integrierender Theil d. CRWiss? (N. Arch. Bd. XI. n° 9.)

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνωτέρω εἰς τὸν §. 2 προστεθεῖσα σημείωσις περὶ συγχύσεως τοῦ γενικοῦ μέρους μετὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρμόζει ἐπίσης καὶ ἐνταῦθα. Διότι καὶ τὸ γενικὸν μέρος περιέχει πολλὰς θετικὰς διατάξεις, π. χ. περὶ ἀποπείρας, περὶ ἀμελείας κ. ἄ. Ὅθεν ἀκριβῶς εἰπεῖν τὸ γενικὸν μέρος περιέχει ἀπάσας τὰς ἀρχὰς καὶ διατάξεις, ὅσας ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ τηρῇ ἐν γένει κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν ὁρισμῶν, ὅσοι ἀφορῶσι τὰ καθέκαστα ἀδικήματα.

- (α) Τὸ μέρος τοῦτο καλεῖται ἀτόπως ὑπό τινων πρακτικῶν, ἐνῷ μόνον τεχνικοὶ κανόνες δύνανται νὰ ᾖναι πρακτικῆς ἐπιστήμης ἀντικείμενον. Καὶ τοῦ ποινικοῦ λοιπὸν δικαίου τὸ πρακτικὸν μέρος συνίσταται μόνον εἰς τοὺς τεχνικοὺς κανόνας: 1) τοὺς περὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν προανακρίσεων, 2) τοὺς περὶ τῆς χρήσεως τῶν ποινικῶν δικογραφίων· ἀνάγεται δ' ἐνταῦθα ἡ εἰσήγησις, ἡ σύνταξις τῶν ἀποφάσεων, ἡ καταχώρησις εἰς τὰ βιβλία κ.τ.τ.
- (β) Ὅτι ἡ ποινικὴ δικονομία πρέπει νὰ ᾖναι κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐπίσης ὡς ἡ πολιτικὴ δικονομία ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, δὲν ἀμφισβητεῖται πλέον ὑπὸ οὐδενός.
- Ὁρα A h o g g Lehrb. der Strafrechtswiss. §. 6.

§. 5.

Πηγαὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι I) ἡ φιλοσοφία τοῦ ποινικοῦ δικαίου, καθόσον ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς δὲν περιορίζεται ὑπὸ θετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου· II) οἱ θετικοὶ ποινικοὶ νόμοι τῆς προϋπαρξάσης γερμανικῆς αὐτοκρατορίας· ὑπάγονται δ' ἐνταῦθα A) οἱ κατὰ τὴν Γερμανίαν δεκτοὶ γενόμενοι ξένοι νόμοι, δηλονότι 1) τὸ ρωμαϊκὸν (α) καὶ 2) τὸ κανονικὸν δίκαιον (β)· B) οἱ ἐγχώριοι νόμοι, ἥτοι 1) ἡ ποινικὴ

διάταξις Καρόλου Ε'. ἐν ἔτει 1532 (γ), καὶ 2) ἄλλοι διάφοροι αὐτοκρατορικοὶ νόμοι (δ).

Σημ. Ἡ δικαστικὴ νομολογία δύναται μὲν ὡς ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐσχηματίσθη, νὰ ἀποδοκιμασθῇ ὡς λογικὴ καὶ φιλάνθρωπος, οὐδέποτε ὁμῶς δύναται θεωρητικῶς νὰ δικαιολογηθῇ διὰ νομικῶν λόγων, οὐδὲ νὰ θεωρηθῇ ὡς πηγὴ ὑποχρεωτικῶν νομικῶν διατάξεων ὀφειλομένων νὰ τὴν ἀναγνωρίσωμεν μόνον, ὡς ἀναγνωρίζονται αἱ πολιτικαὶ μεταβολαί, τοιούστιν, ὡς γερῶς οὐχὶ δὲ ὡς δίκαιοι. Πρβ. C. E. Weisse de vi consuetudinis in causis criminalibus. Lips. 1813. — Gerstaecker über die grossen Gefahren des die Praxis verwerfenden Gesetzrigorismus, (N. Arch. des CrR. Bd. 6. St. 3.n. 19.)

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐξετάζων τὴν ἀξίαν τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ὁ συγγραφεὺς δὲν διακρίνει τὰ δύο χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων ζητήματα, τοιούστι : 1) Δύναται ὁ δικαστὴς, ὅπου ὑπάρχει ποινικὴ νομοθεσία ἐλσχερῆς, νὰ θεωρῇ τὴν νομολογίαν ὡς πηγὴν τοῦ δικαίου ; ἰδίως δὲ δύναται ἡ νομολογία νὰ δώσῃ εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παρεκτραπῇ τοῦ κειμένου νόμου ; 2) Εἶναι κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ νομολογία πηγὴ τοῦ δικαίου ; — Τὸ πρῶτον ζήτημα λύεται ἀποφατικῶς καθότι οὐδέποτε ὁ δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸς καὶ ἐφαρμύσῃ διατάξιν ἐναντίον τοῦ νόμου· τὸ δὲ δεύτερον λύεται καταφατικῶς λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν, πρῶτον, τοῦ πνεύματος τῶν ῥωμαϊκοῦ δικαίου (L. 131 D. de V. S. Birnbaum. N. Archiv d. Cr R. XIII. σελ. 545.) δεύτερον, ὅτι ἡ constitutis criminalis Carolina παρήχθη πρὸ πάντων ἐκ τοῦ ἐθίμου δικαίου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἴθεν καὶ παραπέμπει ἑκάστοτε εἰς γνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν (Art. 104. 111. 117. 119. 123. 133. 160. 175. 219. C. C. C.) καὶ τελευταῖον, ὅτι διὰ τῆς νομολογίας

κατωρθώθη δ συνδυασμός τῶν πηγῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, καὶ ἡ προοδευτικὴ τοῦ δικαίου ἀνάπτυξις. Ὁρα προσέτι *Iarke Handl. d. peinl. Rechts I.* σελ. 60. *Heffter Lehrb.* σελ. 22.— Ἐκ τῶν κυριωτέρων σφαλμάτων εἰς ἃ περιέπεσαν οὗτοι φαῦερα, εἶναι, ὅτι δὲν ἐκτιμᾷ ὅσον ὤφειλε, τὸ ἔθιμον δίκαιον, ὡς πηγὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀλλὰ θέλει νὰ στηρίξῃ τὰ πάντα ἐπὶ μόνου τοῦ γραπτοῦ δικαίου· ἐνῶ ἡ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐπιρροὴ τῶν ἐθιμῶν εἶναι καὶ ἀναμφισβήτητος καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἱστορικῆς τοῦ δικαίου τούτου καταρτίσεως. Ἰδ. καὶ *Abegg. Lehrb. §. 13.*— Ὁ *Puchta* über das Gewohnheitsrecht II. Thl. σελ. 245. σφάλλει ἀντιστρόφως, ἰσχυρίζομενος, ὅτι τὸ ἔθιμον δίκαιον πρέπει νὰ ἐπικρατῇ καὶ ὅπου ἰσχύει ὁλοσχερῆς ποινικὸς νόμος τοιοῦτος δηλονότι, τὸν δ-ποιον, καταργουμένου παντὸς πρὶν αὐτοῦ ἰσχύοντος δικαίου, ἐκήρυξεν ὁ νομοθέτης ὡς ἀποκλειστικῶς ἐφαρμοστέον εἰς τὸ μέλλον. Ὁρα *Puchta II* σελ. 247. 248. 264. καὶ προσέτι v. *Preuschen* die Geréchtigkeitstheorie II. σελ. 10.

- (α) Ch. Fr. Ge. Meister. Diss. de juris Romani criminalis in Germaniae foris maxime hodiernis auctoritate. Gött. 1766. Καὶ ἐν τοῖς τοῦ αὐτοῦ Opusc. ad jus civ. et crim. pertin. Syllog. II. N. 1.— Rosshirt über d. Röm. R. als Quelle des deutschen CRs. (N. Arch. Bd. XI. n. 1. 14). Ἰδ. προσέτι τὸν ἀκολουθεῖν §. 3x.
- (β) C. A. Tittman Diss. 2. de causis auctoritatis juris canonici in jure crim. Germanico. Lips. 1798. (Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Martin Sel. Diss. Vol. I. Diss. 3. 4).
- (γ) Νεώτεροι ἐκδόσεις: J. Chr. Koch. Hals—oder peinliche gerichts—Ordnung Kaiser Karls V. Giessen (6te Aufl. 1816).—K. Karls. V. Peinl. Gerichtsordn. nebst der Bamberger und Brandenburger Halsgerichtsordnung. Nach den Ausgaben v. 1533. 1507 καὶ 1516. Jena 1826. 1835.—Προφορικῶς 1) περὶ τῶν πρὸς σύνταξιν τῆς Καρ. Ποιν. Διαιτ. ἀφορμῶν, καὶ περὶ καταρτίσεως αὐτῆς. Chr. Thomasius Diss. de occasione, conceptione ac intentione C. C. C. Hal. 1711.—J. Horix. Wahre Veranlassung der p. G. O. etc. Maynz 1737, (περιέχεται ἐν τῇ τοῦ ἀνωτέρω συγγράμματος τοῦ Koch). Jul. Fr. Malblank Geschichte d. peinl. G. O. Kaiser Karls V. von ihrer Entstehung und

- weitem Schicksalen bis auf unsere Zeit. Nürnberg 1783.—2) περί τοῦ συντάκτου καὶ περὶ τῆς βίας αὐτοῦ, τῆς βαρβαρικῆς δηλαδὴ ποινικῆς διατάξεως. (Rosshirt Joh. v. Schwarzenberg in seiner Beziehung z. Bamb. M. Carolina. N. Arch. IX. n. 10.)—3) περί τῶν ἐπιτελείων αὐτῆς πηγῶν. Die Malefiz—Ordnung Max. I. für Tyrol. v. J. 1499. (Mittermaier, über die Halsgerichts Ordn. der Stadt Ratolphzell. N. Archiv IX. n. 3).—Torquemada's Instruction für das heil. Officium v. 29. Oct. 1484;—Περὶ τοῦ Tengler πρὸς τὸν Schorch, περὶ δὲ τοῦ Ulrich, Tengler's Layenspiegel Erf. 1796. Feuerbach Bibliothek d. p. R. II. B. I. St. Nr. III.—4) περί τοῦ σκοποῦ, τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἐλλείψεων αὐτῆς. Semlers Etwas über d. inneren Werth der P. G. O. (Hagemann's u. Günther's Archiv I. Th. N. 13).—5) περί τῆς ἐπισήμου ἐκδόσεως αὐτῆς. C. F. Walch pr. de C. C. editione authentica. Jen. 1783. καὶ Koch's Vorrede zu s. Ausgabe.—Boehmer über die authentische Ausgabe der P. G. O. Gött. 1818.—Rosshirt Beitr. zum röm. R. und. zum röm. deutschen Crim. R. (Heidelb. 1820). I. Heft N. 1.—6) περί τῶν μεταφράσεων αὐτῆς. Justi Gobleri Caroli V. de capitalibus. judiciis constitutio; germanice primum evulgata, nunc in latinum versa et aequo commentario aucta. Bas. 1543. ἐπ. (Περὶ αὐτοῦ δὲ καὶ τῆς μεταφράσεώς του: Spangenberg [N. Archiv d. Cr. Bd. VII. n. 16] καὶ Waechter [Arch. XII. σελ. 82]. Περὶ τῆς ἀξίως τοῦ Goblers Rechtsspiegel: Abegg [Arch. N. Folge II. n. 1]).—Georg Remi Nemes Carolina, paraphrasi exposita et scholiis aucta. Herbor. 1594. καὶ πολλὰ νωτέραι ἐκδόσεις.—Πρὸ πάντων δὲ Abegg Gobleri interpretaet. Carol. et Remi Nemes. Heidelb. 1837.
- (δ) Gerstlacher Handb. der deutschen Reichsgesetze XI. Thl. II. Abhandl. σελ. 2943. ἐπ.
- (ε) [τοῦ ἐκδότου]. Συλλογὴν ἀπάντων τῶν εἰς τὸ κοινὸν ποινικὸν δίκαιον ἀναγκνέμενων χωρίων, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ παρόντος συγγράμματος, περιέχει τὸ σύγγραμμα τοῦ Kitzler Collectio omnium locorum qui in Fœderbachii elem. jur. crim. ex fontibus citantur. Lips. 1834.

§. 5 α. (τοῦ ἐκδ.).

Ἐρευνῶντες τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐξάγομεν, ὅτι τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ ἡ πρόσδος, συνδεδεμένη οὖσα πρὸς τὰς βαθμηδὸν τελειοποιουμένας περὶ ποινικοῦ δικαίου ἰδέας, εἶναι οὐσιωδῶς ἀπανταχοῦ ἡ αὐτὴ, βλέπομεν δηλαδὴ ἐν γένει βαθμιαίαν μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ

συστήματος τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος (α) εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, καθόσον ἡ πολιτικὴ κοινωνία κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν ἀδικούντων πρόστιμα ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτῶν γενομένης διαταρᾶξεως τῆς εἰρήνης, ἣ ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ κοινοῦ τὴν τιμωρίαν ὡς εὐγενέστερον εἶδος ἐκδικήσεως, ἀκολούθως δὲ ἀπειλεῖ ποινὴν, ὡς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἀσφαλείας καὶ τάξεως, μέχρις οὗ τελευταῖον φθάνει εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ἠθικότητος τῆς ποινῆς, ὡς μέσου, ὅπερ ἀπαιτεῖ αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη (β). Δι-ερχόμενοι τὴν ἱστορίαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου (γ) καὶ Α) κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους (δ) μέχρι τῆς δω-δεκαδέλτου (ε), προσκεκολλημένης εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐπο-χὴν αὐτῆς ἔθιμον δίκαιον, ἀπαντῶμεν 1), τὴν θεωρίαν, ἣ-τις χαρακτηρίζει τὴν ποινὴν ὡς μέσον πρὸς ἐξίλασμον (ζ) τοῦ παθόντος καὶ καθιεροῖ ἐπομένως ὡς ἔγγιστα ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως σύστημα (η). 2) Διακρίνομεν ἀπανταχοῦ σω-ζομένην ἔτι τὴν ἐπιρροὴν ἐκτενοῦς οἰκιακῆς ἐξουσίας (θ). Ἀλλὰ 3) βλέπομεν πρὸ πάντων ἐπικρατοῦσαν τὴν ἰδέαν, ὅτι πάντοτε ἡ τύχη ἐπάγει τὸ κακὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ποινὴ πρέπει νὰ προσδιορίζηται κατὰ λόγον τοῦ παραχθέντος ἀποτελέσματος (ι). 4) Κυρίως δὲ ἡ θεο-κρατικὴ θεωρία (κ) ἐξηγεῖ τὴν αὐστηρότητα τῶν ποινῶν ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ῥωμαϊκοῦ δικαίου (λ). Β) ἐπὶ τῆς δημο-κρατείας ἀπαντῶμεν ὡς ἄξια λόγου: 1) τὴν μόρφωσιν νέων περὶ ποινικοῦ δικαίου ἰδεῶν, τὰς ὁποίας παρήγαγεν ἡ με-ταβολὴ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν, ἰδίως δὲ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος, ἣ εἰς τὴν τάξιν τοῦ πολίτου ἀποδιδόμενη ἤδη ἄξια (μ), ἣ μετὰ ταύτης συνδεδεμένη ἀπὸ

πυρὸς καὶ ὕδατος ἀπαγόρευσις (*aquae et ignis interdictio*) (ν)
 καὶ ὁ διὰ τῆς *lex Porcia* (ξ) περιορισμὸς τῶν θανατικῶν
 ποινῶν. 2) τοὺς ὡς ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς πολιτικῆς ἐ-
 ξουσίας παραχθέντας νόμους (*leges*), τοὺς συστήσαντας
 ἀνακριτικὰ δικαστήρια (*quaestiones*) (ο) ἐπὶ ὠρισμένων ἀδι-
 κημάτων. 3) τὴν ἀλληλουχίαν τῶν περὶ ποινικοῦ δικαίου
 θεωριῶν μετὰ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μετὰ τῶν
 διαφορῶν τρόπων τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀδικημάτων, καθό-
 σον δηλαδὴ ἡ περὶ αὐτῶν συζήτησις ἐγένετο ἐνώπιον τῶν
λοχιδῶν ἐκκλησιῶν (*Comitiae centuriatae*) ἢ ἐνώπιον τῶν
φυλτικῶν (*tribulae*) ἢ ἐνώπιον τῶν ἀνακριτικῶν δικαστη-
 ρίων (*quaestiones*) (π). 4) Χάριν ἐξηγήσεως τῆς φαινομέ-
 νης πολλάκις ἀντιφάσεως θεωριῶν τινων, σημειωτέον, ὅτι
 κατ' οὐδεμίαν ἐποχὴν ὑπῆρξεν ἐν Ῥώμῃ ποινικὴ νομοθε-
 σία ὁλοσχερῆς, καὶ ὅτι αἱ ἀρχαὶ αἱ ἐπὶ τῶν ὡς ἰδιωτικῶν
 ἀδικημάτων (ρ) θεωρουμένων πράξεων ἰσχύουσai, ἦσαν πάν-
 τη διάφοροι τῶν ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἀδικημά-
 των. 5) Σημειωτέον πρὸ πάντων, ὅτι ἐπὶ τῶν δημοσίων
 ἀδικημάτων διακρίνεται ἐπικρατοῦσα ἡ ἐξ ὑποκειμένου ἐπο-
 ψις (σ). Γ) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποινικὸν δίκαιον τῶν αὐτοκρα-
 τῶρων, παρατηροῦμεν: 1) τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δημοκρατικοῦ
 πνεύματος, τὴν κατὰ μικρὸν ἐξαφάνισιν τῶν δικαστηρίων
 τοῦ λαοῦ (τ) καὶ τὴν τρομοκρατίαν τὴν εἰσαχθεῖσαν ὑπό-
 τινων αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον θεωρηθῆ ἀναγ-
 καῖαι αἱ τρομακτικαὶ ποιναί. 2) τὴν εἰσαγωγὴν τῶν *crimi-*
na extraordinaria (υ)· τὴν ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ δικαίου
 ἐπιρροὴν τῶν δοκίμων νομικῶν, ἐπιμελεία τῶν ὁποίων ἀνε-
 πτύχθη ἡ ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ ἐτέθησαν αἱ

γενικαὶ αὐτῆς ἀρχαί (φ). Δ) Τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ἰουστινιανοῦ περιεχόμενον ποινικὸν δίκαιον (χ), καθὼς ἄθροισμα ἀποφάσεων περὶ ποινικοῦ δικαίου πηγαζουσῶν ἀπὸ πάντη διαφόρου πνεύματος, καὶ αὐτοὶ προσέτι οἱ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον τροπολογοῦντες ὅρισμοὶ παλαιῶν νόμων καὶ διατάξεων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπαρτίζοντες ποινικὸν νόμον, κατὰ τὴν νεωτέραν ἐννοίαν τῆς ἐκφράσεως ταύτης.

- (x) Ἰδ. τὸ ἄρθρον: Blutrache ἐν τῷ συγγράμματι Ersch und Gruber's Encyclopädia. Martins von dem Rechtszustande unter dem Meinwohnern Brasiliens München 1832. sel. 73. Arch. des Crim R. neue F. 1835. σελ. 464.
- (6) A legg die verschied. Strafrechts theorien σελ. 23.
- (γ) Περί τούτου ἰδ., ἐκτὸς τοῦ ἐν σημ. b. τοῦ § 7. ἀναγερομένου συγγράμματος τοῦ Matthaei καὶ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν τοῦ Sosschirt καὶ ἄλλων, προσέτι: Hommel quid de poenis Roman. statuend. Lips. 1787. Zachariae quomodo Romani de poenis philosoph. Vit. 1799. Dabelow (N. arch. d. CR. II. n. 28.). De Bosch-kempe de indole juris crim. apud Romanos Lugd. 1830.
- (8) Walree de antiqua juris puniendi condit apud Romanos. Lugd. 1820. A begg. de antiq. jure crim. Roman. Region. 1823.
- (e) Wabroe l. c. p. 30—115. Dirksen übersicht der Versuche über d. XII Tafeln σελ. 461. 516. etc.
- (ζ) A begg Untersuchung aus dem gebiete des Strafrechts σελ. 126. Roschirt (arch. d. CRs. XI σελ. 12).
- (η) Τὴν γνώμην περὶ τῆς υπάρξεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀντικρούουσι. Rosshirt (Archiv XI. σελ. 41) Plantner quaest. hist. decrimin. jure antiq. rom. marb. 1836. σελ. 59. Ἰδ. ὅμως Koestlin die Lehre vom Mor d und Todtschlag, Stuttg. 1838. σελ. 21.
- (θ) Dirksen σελ. 231. Pirmez de marito thori viol. vind. Lovan. 1822.
- (ι) Ludern über den Versuch des Verbrechenσ σελ. 58. 74. Ὅτι δ' ἐκπαλαί ἐλαμβάνετο ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος ὑπ' ὅψιν, ἰδ. Koestlin σελ. 56.
- (κ) A begg diss. cit. p. 44. πρὸς μὲν Welker über Staat, Recht und Strafe. σελ. 536. Besserer de natura poenar. illustrat. ex hist. jur. rom. Wirceb. 1827. p. 18—24. Cock de fine poenar. Groning. 1819. p. 34. Sanio ad L. Corn. de sic. Region. 1827. p. 35. Archiv d. Crim R. XI. σελ. 3. Oudemann de poenae mensura. Gron. 1834. p. 79.
- (λ) Platner quaest. p. 22—41. Koestlin l. c. σελ. 33—40.
- (μ) Besserer diss. l. c. d. 35. 40.

- (ν) Meister Urtheile in peul. Sachen. σελ. 437. Besserer p. 39. Plather quaest. p. 67.
- (ξ) A veraninterpret. jur. l. cap. 25. n. 10. Carmignani leggi della sicurezza sociale I. p. 234. Platner p. 64.
- (ο) Schmiedicke histor. process. crim. Rom. Wratisls. 1827. Rosshirt (Archiv. d. CR. XI. σελ. 378.) Περί της νομοθεσίας τοῦ Ῥόσσια Rosshirt (arch. XI. σελ. 399). καὶ Zachariae, Lucius Cornelius Sulla. Heidelb. 1834. 2. Thl. σελ. 116. 128.
- (π) Besserer de indole jur. crim. Rom. fascic. II. p. 19—26 Rosshirt Entwicklung σελ. 35. Birnbaum (arch. d. CR. XIII σελ. 358).
- (ρ) Koestlin l. c. σελ. 60. 67.
- (σ) Περί τοῦ πρὸς τοῦτο λόγου ὑπάρχουσι γνώμαι διάφοροι. Ludenr. Versuche σελ. 73. Pfotenhaner Einfluss des factischen Irrthums I. σελ. 124 καὶ II σελ. 25 Koestlin σελ. 87.
- (τ) L. S. D. de publ. jud. id. περί ἐξαφανίσεως τῶν ἀρχαίων ποινῶν. Schilling Bemerk. zu Hugo's Rechtsgesch σελ. 389.
- (υ) Birnbaum (N. arch. d. CR. VIII. σελ. 674. σελ. 399). Rosshirt gesch. und Syst. des deutschen Strafr. I. σελ. 191.
- (φ) Rosshirt Entwickl. σελ. 95.
- (χ) Περί τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς, τῆς ἐπικρατούσης ἐπὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου, id. Abegg die verschied. Strafrechtstheorien. σελ. 77—97.

§. 56. (τοῦ ἐκδ.)

Τὸ κανονικὸν δίκαιον συνετέλεσεν οὐσιωδῶς εἰς τοῦ ποινικοῦ δικαίου τὴν μόρφωσιν (α): 1) διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναπτυχθείσης θεωρίας περὶ τῆς ποινῆς, ὡς μέσου ἐξιλαστικοῦ ἐπιβλητέου εἰς τὸν παραβιάζοντα τὸν ποινικὸν νόμον· 2) διὰ καταργήσεως αὐστηρῶν τιμῶν θεωριῶν καὶ δι' εἰσαγωγῆς τῆς ιδέας, ὅτι ἡ ποινὴ πρέπει νὰ τείνῃ πρὸ πάντων εἰς σωφρονισμόν τῶν ἀδικησάντων καὶ εἰς ἀγνισμόν αὐτῶν (β). 3) διὰ τῆς διαδόσεως ὁρῶν ἀρχῶν περὶ καταλογισμοῦ (γ). 4) διὰ τιμωρίας τῶν ἐνόχων ἐν περιπτώσεσι, καθ' ἃς ἡδυνάται πρὸς τοῦτο ἡ πολιτικὴ ἐξουσία. Σημειωτέον δὲ 5) ὅτι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονικῶν διατάξεων ἀπαιτεῖται διάγνωσις, ἣν ὁ ἐφαρμοστέος ποινικ

κὸς ὅρος ἀφορᾷ ἀδικήματα κληρικῶν, καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἂν πρόκεινται κοινὰ ἢ ἀπλῶς πειθαρχικὰ αὐτῶν παραπτώματα, ἢ ἂν ἀφορᾷ λαϊκῶν ἀδικήματα, ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν (δ).

- (α) J a r k o Handb. des peñol. Rechts. I. §. 9. A b e g g die verschiedenen Strafrechtstheorien σελ. 67. 103. R o s s h i r t Gesch. und System des deutschen Strafrechts I. σελ. 172.
 (β) M o e h l über den Zweck der Strafe σελ. 53. Περὶ δὲ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἰδ. c. 9. X. ne clerici vel monach. συνδυασμ. μὲ c. 1. X. de furtis καὶ c. 4. X. de rector. Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς: C a v a l l a r i i instit. juris canon. Valentiae 1834. II. p. 363.
 (γ) c. 1. X. de delict. pueror. c. 14. C. XXIII. qu. 5. de sent. exco-mun.
 (δ) E i c h h o r n Grunds. des KirchenR. II. σελ. 67.—130. W a l t e r L e h r b' des KirchenR. σελ. 273. R o s s h i r t. l. c. I. σελ. 174.

§. 5 γ. (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ ἱστορία (α) τοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου μᾶς διδάσκει, ὅτι, προσδεύσαντος βαθμηδὸν τοῦ πολιτισμοῦ, κατέστη ἐπαισθητὴ εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ συστήματος τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος (β) καὶ τῶν θεοκρατικῶν ἀρχῶν (γ) εἰς τὸ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν *compoisio* (δ) καὶ τοῦ *Frieden*, ὡς ἱλαστηρίου προστίμου ἕνεκα τῆς γενομένης διαταράξεως τῆς εἰρήνης (ε). Διότι καθόσον ὁ πολιτισμὸς προσδεύει, ἀναφαίνεται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ παντοδαπῶν θεσμῶν καὶ ἐξίλαστικῶν μέσων ἀντενεργείας (ζ) πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν ἐκδίκησιν, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὴν τοιαύτην ἀντενεργείαν ὑπεστήριξε μετὰ ζήλου καὶ ἡ ἐκκλησία. Τῶν μὲν ἀρχαίων Γερμανῶν αἱ νομοθεσίαι περιέχουσai ποικίλας περὶ ποινικοῦ δικαίου θεωρίας, ἀναλόγως τῆς διαφοροῦ

ἐπὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν ἐπιρροῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τοῦ κατὰ διάφορον βαθμὸν πολιτισμοῦ ἐκάστης γερμανικῆς φυλῆς (η). Κατὰ δὲ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅσω μᾶλλον μετερρύθμιζοντο μὲν αἱ ἀρχαῖαι θεωρίαι (θ), ἀνεπτύσσεται δὲ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, καὶ ταυτοχρόνως ἡ γνώμη περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης κατέναντι τῶν ἀδικημάτων, τοσούτω μᾶλλον προέκυψεν εἰς φῶς καὶ ἡ ἀρχή, ὅτι πᾶν ἀδίκημα ἀποτελεῖ διατάραξιν τῆς εἰρήνης(ι) τιμωρητέαν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος (κ). Ὅθεν καὶ εἰσήχθησαν ἤδη διατάξεις ποινῶν αὐστηρῶν καὶ εἰς ἐκφύβησιν καταλλήλων (λ). Πανταχοῦ ὁμως σώζεται ἔτι κατὰ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἐποχὴν ἀγὼν μεταξύ τῶν πολαιῶν ἰδεῶν καὶ τῶν νέων. Τὸ ἐρριζωμένον παρὰ τῷ λαῷ αἴσθημα τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ ἔτι, διευκολύνοντο δὲ ἥδη ἀπλῶς μόνον τὰ μέσα πρὸς ἐξαγορὰν τῆς ἐκδικήσεως, ἣν ἔπνεεν ἡ οἰκογένεια τοῦ παθόντος (μ). Ἐνῷ οἱ ποινικοὶ νόμοι ὠρίζον αὐστηροτάτας ποινάς, ἐπετρέποντο ἀφ' ἐτέρου διάφορα μέσα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ποινῶν τούτων, ὑποχρεουμένου ἐν ταύτῳ τοῦ ἐνόχου νὰ ἐκφράτῃ δημοσίᾳ τὴν μεταμέλειαν αὐτοῦ καὶ διὰ ταύτης ταπεινώσεως νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐντεῦθεν ἐξηγοῦντο αἱ ὡς μέσα ἐξιλαστικὰ τῶν ἀδικημάτων ἐν χρήσει οὐταὶ ἀποδημίας χάριν προσκυνήσεως (ν), αἱ δημόσιαι μετάνοιαι (ξ) καὶ αἱ συστάσεις ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων (ο). Πλείστου λόγου ἀξία εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ποινικοῦ δικαίου κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Κατὰ τὰς Ἰταλικὰς πόλεις ὑπῆρχον ἀπ' ἀρχῆς ἐκτενεῖς περὶ ποινικοῦ δικαίου κανονισμοὶ (Statuta) (π), ἐφ' ὧν εἶχεν ἐπιρροὴν τινα τὸ

ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἀλλ' ἀνεπτύσσετο ἄφ' ἑτέρου καὶ ἰδιαίτερον δίκαιον τῶν ἐθνῶν. Ὅθεν οἱ Ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι τοῦ μέσου αἰῶνος (ρ), οἱ συγγράφαντες περὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀνέφερον πάντοτε τὰ ἔθιμα (*consuetudo generalis*), ὡς μεταρρυθμίζοντα τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (σ). Τῶν συγγραφέων δὲ τούτων τὰς γνώμας παρεδέχθη βαθμηδὸν καὶ ἡ γερμανικὴ νομολογία. Τὰ δὲ κατὰ τῶν ἐπικρατουσῶν καταχρήσεων παράπονα τῶν ἐπὶ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας βουλῶν ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου. Αἱ βουλαὶ καὶ ὁ συντάκτης τῆς ποινικῆς ταύτης διατάξεως εἶχον μὲν πιθανῶς ὑπ' ὄψιν τὴν τοῦ Μαξιμιλιανοῦ νομοθεσίαν (τ), ἀλλὰ πρὸ πάντων συντέλεσεν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς ἡ προκληθεῖσα ἐκδοσις τῆς βαμβεργικῆς διατάξεως (*Bambergensis*) (υ) καὶ ἡ μεγίστη ἐπὶ τῶν βουλῶν ἐπιρροή τοῦ συντάκτου ταύτης Σχουάρζεμπεργ. Δὲν ἦτο δὲ τῆς ποιν. διατάξεως τοῦ Καρόλου ὁ προορισμὸς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁλοσχερῆς ποινικὸς νόμος, κατὰ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν, ἀλλ' ἐπρόκειτο μόνον νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν (φ) καὶ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (χ), ὃν τρόπον ἐνόει τοῦτο ἡ νομολογία (ψ), νὰ συντελέσῃ εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ δικαίου καὶ εἰς κατάπυσιν τῶν εἰσχωρησασῶν καταχρήσεων, διὰ παραπομπῆς εἰς τὴν γνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν, νὰ θέσῃ κανόνας τινάς, πεπραδεγεμένους ἤδη ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας πρακτικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (ω) καὶ νὰ ἐνισχύτῃ τοὺς δικαστὰς εἰς ἐφαρμογὴν ποινῶν τινων (αα). Ὅθεν εἶναι οὐσιώδης πρὸς ὀρθὴν ἐρμηνείαν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου ἡ γνῶσις τῶν νομοθεσιῶν τῆς ἐπο-

χῆς ἐκείνης (66). Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος καταγομένων ποινικῶν κανονισμῶν διακρίνονται ἀντιμαχόμεναι ἐτι αἱ ἀρχαῖαι ἰδέαι περὶ χρηματικῶν ἀποζημιώσεων καὶ περὶ αὐτῆς τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἐκφοβήσεως δι' αὐστηρῶν σωματικῶν ποινῶν (γγ).

- (α) 18. §. 6. σημ. ε. καὶ Tittmann Geist der deutschen Strafgesetze. Leipz. 1832. v. Wöringer Beitr. zur Geschichte des deutschen Strafrechts. Berlin 1836.—Rosshirt Geschichte u. System des deutschen Strafrechts. Stuttg. 1838. 1839. III. Theil.
- (β) Tacitus Germania cap. 12. Weiske die Germania des Tacitus. σελ. 191. κ. ἐπ. Περί τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος ἐν Ἰσπανίᾳ: Gaus Erbrecht IV. σελ. 306.
- (γ) Verhandelingen der Groninger Genootschap. pro excolendo jure patrio Vol. IV. p. 1—48. Περί ἀνθρωποθυσιῶν: Münter Geschichte der Einführung des Christenthums. σελ. 136.
- (δ) v. Wöringer l. c. σελ. 63. Gaupp. das alte Gesetz der Thüringer. σελ. 362. Schrevelius de principiis legislat. poenal. majorum. Lundin. Goth. 1833—1836.
- (ε) Bring de judicio homic. secundum jura Sueogoth. veter. Lund. 1626. Grim Rechtsalterthümer σελ. 646. v. Wöringer σελ. 90.
- (ς) Culon de prisco jure servorum. p. 166. Reutz Versuch über die geschichtliche Ausbildung der russ. Rechtsverfassung. I. σελ. 65—194. Schrevelius p. 12.
- (ζ) Περὶ πάντων ἡ Lex Wisigothorum δεικνύει ἤδη τὰ ἔχοντα προεδρεύοντος πολιτισμοῦ. Kritische Zeitschrift für Gesetzgebung des Auslands II. σελ. 353. Lembke Gesch. von Spanien I. σελ. 222. 18. ὅμως: v. Gesch. d. Alemannen. Bluntschli Rechtsgesch. von Zürich I. σελ. 73. Gaupp. das alte Recht. σελ. 309. Gaupp. Recht der alten Sachsen σελ. 98. Wittmann Volksrecht der Boiovarier. σελ. 216.
- (η) Frey obs. ad juris crim. teuton. histor. Heidelb. 1825.
- (θ) Haeblerlin jus crim. speculor. sax. et suév. Lips. 1838.
- (ι) Περὶ πάντων εἰς τὰς πόλεις ἀνεράνη ἡ ἰδίη, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβέβλωνται αὐστηραί ποιναί. Urß, Bluntschli Rechtsgesch. I. σελ. 240. Donandt Gesch. des Bremischen Stadtrechts II. σελ. 288. κ. ἐπ.
- (κ) Dreyer Bemerkungen über einige im Mittelalter üblichen Leibesstrafen. Lübeck 1792. Grim Rechtsalterthümer. σελ. 682. 703. Tittmann l. c. σελ. 92. Mittermaier (Archiv des CrR. IX. σελ. 31).

- (μ) Cannaert hydragen tot de Kennis van het oude Strafrecht in Vlaanderen. Gent. 1835. p. 93—100.
- (ν) Cannaert p. 79.
- (ξ) Cannaert p. 69. 136—56.
- (ο) Cannaert p. 173—89.
- (π) Πληθὺν τοιούτων κανονισμῶν περιέχει ὁ 6^{ος} τόμος τῶν Monumenta Historiae patriae. Taurin. 1838. Οἱ δὲ κανονισμοὶ τῆς Πίσσης, τῆς Μαντούε, τῆς Οὐγγρῶνης· περιέχουσιν ἑκτενεῖς ποινικὰς διατάξεις. 16. Rosshirt Gesch. I. σελ. 34. Mittermaier Strafverfahren in den deutschen Gerichten. 3te Aufl. I. §. 16.
- (ρ) Ἐνταῦθα ἀνέχονται τὰ ἔργα τῶν Gaudinus, Angelus, Arretinus, Bonifacius κλπ. Bienen Beitr. zur Gesch. des Inquisitions processes. σελ. 93. 106. Rosshirt Gesch. des Strafrechts. I. Thl. σελ. 208. Mittermaier Strafverfahren. I. σελ. 76. σημ. 7.
- (σ) Uffoa delle vicissitudini e del progresso del diritto penale in Italia. Napol. 1837.
- (τ) Περὶ τῆς νομοθεσίας τοῦ Μαξιμιλιανῷ διὰ τὸ Tyrol καὶ Radolphzell: neues Arch. des Criminalr. IX. σελ. 41. Schunk Jahrbücher 24 B. 3. H. σελ. 310. Ahegg (Arch. des CrimR. neue Folge II. σελ. 18.) v. Wendt (baier. Annalen 1834. 1835. N. 137.)—152. Rapp Zeitschr. für Tyrol. Insbruck 1827. III. σελ. 10 καὶ Beilagen σελ. 131. Zöpfel das alte Bambergerrrecht als Quelle der Carol. Heidelb. 1839. σελ. 159.
- (υ) Zöpfel das alte Bambergerr. σελ. 163. Rosshirt Gesch. I. σελ. 244.
- (φ) Περὶ τῶν πηγῶν τῆς Π. Α. Κ. Birnbaum im Archiv des CrR. XII. σελ. 414. Wächter ad histor. constitut. crim. Carol. Lips. 1835. Περὶ τῆς γνώσεως τοῦ Gerstücker (Arch. des CrimR. VII. 2. 368), εἰς μία τῶν πηγῶν εἶναι τὸ ἰσπανικὸν ἀγκυρετήριον τῶν αἰρετικῶν, ἰδ. Frey Diss. p. 53. Bienen Beitr. σελ. 131.
- (χ) Neues Archiv des CrimR. IX σελ. 56. Περὶ τοῦ συγγράμματος τοῦ Salwächter ἰδ. Birnbaum (Archiv XII. σελ. 443.) ἰδ. εὖως Wächter (Archiv neue Folge I. σελ. 83) καὶ Birnbaum (Archiv II. N. V.)
- (ψ) Art. 104. 105. C. C. C. συνδ. μὲ Art. 123 Bamberg. ἰδ. Hofacker (Arch. des CrR. V. σελ. 18) καὶ Birnbaum (Arch. XIII. σελ. 591.)
- (ω) Πρὸ πάντων ἀνάγκη ἐνταῦθα τὸ σύγγραμμα τοῦ I. Clarus, περὶ εὖ ἰδ. Bienen Beitr. σελ. 112.
- (ζα) Rosshirt Beitr. zum Röm. Recht und Criminalr. σελ. 129. Tittmann σελ. 247.
- (66) π. χ. τῶν ἀκλόουθων: Nürnberger Stadtrecht, Wormser Reformation von 1498, Freiburger stadtrecht von 1520, κλπ. Rosshirt Gesch. I. σελ. 221. Zöpfel σελ. 173.
- (γγ) Περιέργους εἰδῶσαι· ἀναφέρει ὁ Bluntschli Rechtsgesch. von Zürich. II. Thl. σελ. 49.

§ 5 δ. (τοῦ ἐκδ.)

Περὶ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος (α) ἡ ποινικὴ νομοθεσία ἔτεινε πρὸ πάντων νὰ καταργήσῃ μὲν τὰς ὑπὸ τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου ὀριζομένας αὐστηρὰς ποινὰς, νὰ χορηγήσῃ δὲ εἰς τὸν δικαστὴν ἀκριβεστέρας ποινικὰς διατάξεις καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ συστατικὰ στοιχεῖα ἐκάστου ἀδικήματος. Ὅσῳ πλέον ἀνεπτύσσετο ἡ ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου, τόσῳ μᾶλλον ἠῤῥαζανεν ἡ τάσις πρὸς σύνταξιν συστηματικωτέρων καὶ πληρεστέρων ποινικῶν νόμων καὶ ἀπέκτα πρὸς τούτοις ἐπιβρόχην τινα ἡ θεμελιώδης ποινικὴ θεωρία τοῦ νομοθέτου· ἐπεκράτει δὲ πρὸ πάντων ἡ ἐν τοῖς νομοθετικοῖς ἔργοις καθιέρωσις γενικῶν ἀρχῶν (β). Τοῦ Φαῦερβάχ ἡ θεωρία ἐπέφερεν ἐπιμελὴ προσπάθειαν πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ δικαστοῦ ἐνδεχομένων κινδύνων. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐκ τῆς θεμελιώδους αὐτοῦ ἀρχῆς περὶ ἐκφοβήσεως ἐπήγαγε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων ἄκρα αὐστηρότης, τῆς ὁποίας μόνη θεραπεία ἦσαν συνεχεῖς χάριτες. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ποινικῶν τούτων νόμων ἀνήκουσι: 1) ὁ πρωσσικὸς νόμος (γ), 2) ὁ αὐστριακός (δ), 3) ὁ βαναρικός, (ε) 4) ὁ γαλλικός (code penale) (ζ), 5) ὁ ὀλδεμβουργικός, συντεταγμένος μὲν κατὰ μίμησιν τοῦ βαναρικοῦ, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν βελτιώσεων (η). Ἡ διάγνωσις τῶν ἐπιζημίων ἀτελειῶν τῶν ποινικῶν τούτων νόμων ἔφερεν εἰς νέα νομοθετικὰ ἔργα· ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα: 1) τὰ νέα βαναρικὰ νομοσχέδια (θ), 2) τὸ ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον (ι), 3) ὁ ποινικὸς νόμος τοῦ Zürich (κ), 4) ὁ τῆς Λυκέρνης

(λ) 5) ὁ τῆς Βασιλείας (Basel) (μ), 6) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Graubündten (ν), 7) ὁ γαλλικὸς νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1828, ἐπενεγκὼν βελτιώσεις εἰς τὸν ποινικὸν νόμον (code pénal) (ξ), 8) τὸ νομοσχέδιον τοῦ βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, συνταχθὲν ἐπίσης ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῆς προϋπαρχούσης νομοθεσίας (ο), 9) τὸ βελγικὸν νομοσχέδιον (π), 10) οἱ ἰταλικοὶ νόμοι τῆς Νεαπόλεως (ρ), τῆς Πάρμας (σ), τοῦ παπικοῦ Κράτους (τ), συντεταγμένοι κατὰ μίμησιν μὲν τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλὰ μετὰ πλείστων βελτιώσεων, 11) ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Ἑλλάδος (υ), κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου ἐλήφθησαν πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος καὶ τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια. Ἰδίως δὲ τείνουσιν (φ) εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν ἀπλουστέραν τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν καὶ νὰ ἀφῇσωσιν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ εὐρύτερον στάδιον (χ): 1) ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Σαξωνίας (ψ), 2) ὁ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βεϊμάρης (ω), 3) ὁ τῆς Βυρτεμβέργης (αα), 4) τὸ νορβηγικὸν νομοσχέδιον (ββ), 5) τὸ πρῶσσικὸν (γγ), 6) τὸ βαδικὸν (δδ), 7) τὸ ἐσσικὸν (εε), καὶ 8) ὁ αὐστριακὸς περὶ τελωνιακῶν παραβάσεων νόμος (ζζ). Ἄξια δὲ σημειώσεως εἶναι προσέτι διὰ τὸ ἰδιόρρυθμον τῆς ἀναπτύξεως 1) ὁ ἰσπανικὸς ποινικὸς νόμος τῶν Cortes τοῦ 1823 (ηη), 2) ὁ βρασιλικὸς νόμος (θθ), 3) ἡ ἀγγλικὴ νομοθεσία (ιι), 4) οἱ νέοι νόμοι τῶν πολιτειῶν τῆς ἀρχτῶας Ἀμερικῆς (κκ) τὸ ἰνδικὸν νομοσχέδιον (λλ).

(*) Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος: Gockinga de doctrin. jar. crim. increment. inde a saeculo XVII. Groning. 1820. van Schwinderen de studio quod legumlatores inde a saeculo XVIII part. posterior. emend. et reform.

- posuer. Gron. 1827. Birnbaum de peculiar. actat. nostr. j. crim. re-
form. studie Lovan 1828. de Vall de historia jur. crim. errorum hu-
mani ingenii teste. Gron. 1822.
- (6) Mittermaier über die Grundfehler der Behandlung des Crim R. in
Lehr- und Strafgesetzbüchern. Bonn 1819. Mittermaier über den
neuesten Zustand der Strafgesetzgebung in Deutschland. Heidelb. 1825.
- (7) Allgem Landr. II. Thl. Tit. 20. A begg Versuch einer Geschichte der
Strafgesetzgebung und des Strafr. in Preusser. Berlin 1835. (Hitzig's
Zeitschrift. I. suppl. Bd.). A begg die verschied. Strafrechtstheorien.
Neust. 1835. szl. 143. Temo Handb. des preuss. Criminals. Leipz.
1837. Ma n n k o p f. preuss. Criminalr in eine Zusammenstellung des
20 Titels. Berlin 1838. Koch Repertorium des preuss. Strafrechts.
Leipz 1839. Πολλὰ διατριβαί, ἀναγόμεναι ἐνταῦθα, περιέχονται εἰς H i t z i g
Zeitschrift für die Criminalrechtspflege in den preuss. Staaten.
Berlin 1826. 48. Hefte.
- (8) Strafgesetzbuch von 1803. I e n u l l das österr. Criminalr. nach seinen
Gründen und seinem Geiste. 1807. Grät z IV Thle. 2 te Aufl. 1820.
Πολλὰ καὶ καλὰ διατριβαί περιέχονται ἐντὺς τῆς ὑπὸ τοῦ W a g n e r συ-
στῆσις. Zeitschrift für österr. Gesetzgev. und Rechtsgelehrs. Wien
ἀπὸ τοῦ 1825. κατ' ἔτος: 12 φυλλάδια.
- (9) Τοῦ 1813. Ἀξία λόγου εἶναι τὰ ἐπισήμως ἐκδοθέντα σχόλια. Τὴν 25 Μαρ-
τίου 1816 ἐξεδόθη σπουδαία τις νεκρά περὶ κλοπῆς. Συλλογὴ τῶν διαφόρων
νεκρῶν περιέχεται εἰς (v. Spie s s) Sammlung aller Ergänzungen und
Erl. zum Strafgesetzb. Hamb. 1834. Στοιρικὴ ἐπίκρισις τοῦ βασιρικοῦ
ποινικοῦ νόμου εἶναι τὸ σύγγραμμα (τοῦ Lang) das birmanische Straf-
gesetzb. 1822.
- (10) Τοῦ κατὰ τὸ 1810 ἐκδοθέντος ποινικοῦ νόμου (Code) προκλήθησαν οἱ ἐξῆς:
Code pénal τῆς 30 Ἰανουαρίου 1790. Code pénal τοῦ 1794. Code des
délits et des peines τῆς 3 Brumaire an IV. Projet du Code pénal in
ἔτει 1804. Μόλις δὲ κατὰ τὸ 1808 ἔτος ἐγένετο ἐναρξὲς συζητήσεων περὶ
τοῦ νῦν ἰσχύοντος ποινικοῦ νόμου. Ἰδεῖ περὶ αὐτῶν πρὸ πάντων L o c r é
legislation civile, commerciale et crim. Τόμ. 29 καὶ 30. Περὶ τῶν ἀτε-
λειῶν τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου: Rossi traité de droit pénal. vol. I.
p. 54. R o h i l l a r d considérations sur l'institution du ministère pu-
blic. p. 168. 184. Arch. des Criminalr. XIII. nr. 11. G ö b e l was dem
Criminalgesetz. in Rheinpreussen am dringendsten Noth thut, Trier
1839. Τὰ κυριώτερα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα περὶ τοῦ γαλ. ποιν. νόμου
εἶναι: Destriveaux essais sur le code pénal. Liège 1818. Bour-
guignon jurisprudence des Codes criminels, Paris 1825. 3 Vol.
(ἀλλὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέχει κυρίως δικαστικῶν ἀποφάσεων (arrêts)
συλλογὴν μετὰ σημειώσεων), C a r n o t Comment. sur le Code pénal.
Paris. 1824. II vol. L e g r a v e rend des lacunes et des besoins de

la législation franç. crim. Paris 1824. 2 vol. B a c o u x leçons prélim. sur le Code pénal. Paris 1821. B o i t a r d leçons de droit criminel. Paris 1836. R a u t e r traité theor. et prat. du droit crim. français ou Cours de droit crim. Paris 1836. 2 vol. C h a u v e a u et H e l l i e theorie du Code. pénal. Paris 1835—39. I—V. vol.

- (γ) Oldenburg. Strafgesetzbuch von 1814. (Neues Arch. des Crim R. IV. σελ. 162. Τὴν 11 ἐκτωδρίου 1821 ἐξεδόθη ἱερωνυμικὴ νερὰ, ἐπιφέρουσα διαφόρους βελτιώσεις. Ἐν ἔτει δὲ 1837 ἐξεδόθη ὁ ποινικὸς νόμος ἐκ δευτέρου μετὰ προσθηκῶν.
- (δ) Ἐνταῦθα ἀνέχονται: 1) Τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 (Arch. des Crim R. VI. nr. 8 καὶ 15. VII. σελ. 214 καὶ τὰ ἐν §. 6. σημ. δ. ἀναφερόμενα παρὰ τοῦ Φαῦερβὰχ συγγραμματα). B i n d e r B e m e r k u n g e n z u m E n t w u r f. Nürnberg. 1824. W e l l m e r B e m e r k u n g e n. Sulzbach 1824. v. G ö n n e r einige Motive zum baier. Entw. mit Prüfung der Critik von Oersted. München 1825. v. S p i e s s Critik der Schrift von Oersted. Landsh. 1825. Oersted neuer Beitrag zu de Verhandl. Kopenhagen 1826. 2) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1828. (Arch. des Crim R. X. σελ. 144. σελ. 267.) v. S c h m i d t l e i n Prüfung und Erörterung der neuen Strafgesetzgeb. München 1828. 3) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. (Arch. des Criminalr. XIV. nr. 13.) v. H i n s b e r g über den revidirten Entw. von 1828. München 1828 und über den Entw. von 1831. München 1832. σελ. 58.
- (ι) Bauer Entwurf eines Strafgesetzbuchs für das Königr. Hannover. Göt. 1826. 2. Bde. M i t t e r m a i e r über den neuesten Zustand der Strafgesetzg. in Deutschland. Heidelb. 1825. G a n s krit. Beleuchtung des Entwurfs eines Strafgesetzh. für Hannover. Cello 1827. 28. 2 Bde Freudentheil (Beilageheft zum Arch. des CrimR. 1838. I. Heft.) Z a c h a r i a e (Archiv des Criminalr. N Folge 1835. nr. 11 17. 1836. nr. 16) καὶ (v. Freudentheil) Archiv 1839. nr. 25. 1839 nr. 3.
- (κ) Strafgesetzbuch von 1835 (id. Arch. des CrimR. N. Folge, 1835. σελ. 422.).
- (λ) Strafgesetzh. von 1836. (Archiv αὐτοῦ, σελ. 426.).
- (μ) Τοῦ 1839.
- (ν) Τοῦ 1825 καὶ ἐπιθεωρηθὲν ἐν ἔτει 1829) (N. Arch. des CrimR. XXII. σελ. 199.) Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι κατὰ τὴν πρᾶξιν ἐν χρῆσει ὡς νόμος.
- (ξ) Chauveau Code progress. Comment. sur la loi modifiée. Paris 1832. L a g a r m i t t e εἰς: Zeitschrift für ausländ. Gesetzg. IV. n. 49. M i t t e r m a i e r (Arch. des CrimR. XIII. nr. 11.)
- (θ) Τοῦ 1827. id. M i t t e r m a i e r. (Arch. des CrimR. X. nr. 5.) V o o r d u i n Geschiedenissen beginselen der nederland. wetboeken I. p. 323.
- (π) Projet de révision τοῦ 1834. id. H a u s observation sur le projet

- de révision du Code pénal. Gand. 1836. 3. vol.
- (2) Codice penale delle due Sicilie (τοῦ 1819) Foucher collection des lois modernes. Paris 1836. vol. 3. Canofari Comment. sulle leggi penali. Nap. 1829. III. vol.
- (3) Codice penale per gli Stati di Parma. Parma 1820.
- (4) Regolamento sui delitti. Roma 1832. Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung. VI. Bd. σελ. 80.
- (5) Τῆς 30 Δεκεμβρίου 1833, περιέχεται δὲ ἐν τῷ συγγρ. τοῦ Maurer das Griech. Volk. III. Bd. σελ. 361.
- (6) Mittermaier (Berliner Jahrbücher 1836. nr. 21—23 καὶ Arch. des CrimR. N. F. 1836. nr. 15. 22.)
- (7) Περὶ συντάξεως νέων νόμων: Mitka über das Verfahren bei Abfassung neuer Gesetz. Brunn 1838.
- (8) Mittermaier (Arch. des CrimR. Neue Folge 1836. nr. 15. 22. 1838.) Herrmann zur Beurtheilung des Entwurfs für Sachsen. Leipz. 1836. Vogel Krit. Bemerkungen zum Entw. für Sachsen. Leipz. 1837. Krug Studien zur Vorberereitung einer gründl. Auslegung des Gesetz. Leipz. 1838. 2. H. Gross Criminalgesetz. für Sachsen mit Ammerk. Dresden 1838. 2. Bde. Schüler Beitr. zur Beurtheil. des sächs. Criminalgesetz. b. Jena 1839.
- (9) Τῆς 6 ἀπριλίου 1839. Εἶναι δὲ αὐτόχρημα ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος μετὰ τινος προσθήκης. Arch. des CrimR. 1839. nr. 16.
- (10) Mittermaier (Arch. des CrR. N. F. 1837. nr. 13) Abegg Beitr. zur Kritik des Würtemb. Entw. Neustadt 1836. Knapp Eröt über den Entwurf. Stuttg. 1836. (Kapp) Bemerk. über den Entw. Stuttg. 1836. (τοῦ αὐτοῦ Beitr. zur landst. Berathung eines Strafg. 1838) Hoffbach (Arch. des CrR. N. F. 1838 n. 23. καὶ 1839. nr. 10.) Hepp Commentar über das neue Würtemb. Strafgesetzbuch. Tüb. 1839. III. H. Hufnagel Commentar zum Würtemb. Gesetz. (μέχρι τοῦδε 2 φυλ. λῆδ.).
- (11) Τοῦ 1835 μετὰ λεπτομερῶν αἰτιολογιῶν. Abegg Kritik des Norweg. Entw. Neust. 1836. Mittermaier (Berliner Jahrbücher 1836. n. 21—23).
- (12) Τοῦ 1836.
- (13) Τοῦ 1839 (ὁποσδήποτε ᾗδη εἰς τὰς βουλὰς). Id. Demme (Annalen der deutschen Criminalrechtspflege III Bd. I. H. σελ. 1. IV. σελ. 212. καὶ Arch. des CrimR. N. F. 1837. nr. 12 καὶ 1838. nr. 10.)
- (14) Τοῦ 1836. Παρατηρήσεις δὲ ὑπὸ τοῦ Lindelof ὁπερὶ ἐλήθησαν ἐν ἔτει 1839 εἰς τὰς βουλὰς.
- (15) Τῆς 11 Ἰουλίου 1838. Ὁ νόμος αὗτος εἶναι λόγου ἄξιος, διότι μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὸ γενικὸν αὐτοῦ μέρος εἶναι περικτικὸς ἄμα καὶ σαφής. Arch. des CrR. N. F. 1836. nr. 12.

- (η) Ἐν περὶλήψει εἰς *Hudtwalker crim. Beitr.* 1. H. nr. 2. 10. 11.
- (θ) Τοῦ 1830 ἐκτυπ. εἰς *Foucher collection des lois modernes*, Paris 1833. 2. Hefte.
- (ι) Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς νομοθεσίας ταύτης μέχρι τοῦ 1828. Ἰδ. *Mittermair* (*Zeitschr. für anal. Gesetzg.* I. Bd. nr. 2. 11 VIII. nr. 5.) Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς βασιλείας Βικτωρίας ἐν ἔτει 1837 γενομένης οὐσιώδους μεταρρυθμίσεως, Ἰδ. *Mittermair* (*Zeitschr.* Bd. X. nr. 13.), περὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἐτους 1839, *Zeitschrift* Bd. XI. nr. 28. Τὰ κυριώτερα συγγράμματα περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ποιν. δικαίου εἶναι: *Hawkins treatise of the pleas of the crown* (νέα ἐκδ. ὑπὸ Curword. Lond. 1834. 2. vol.). *Russel treatise on crimes and misdemeanors*, Lond. 1828. 2. vol. *Stephen summary of the criminal law*, Lond. 1834. *Doncoudigest of the criminal law of England*, Lond. 1836. 2. vol. *Gobett treatise on the criminal law of England*, Dubl. 1836. *Davis treatise on criminal law*, Philadelph. 1838.
- (κ) Τὴν βάσιν τῶν νέμων τούτων ἀποτελεῖ κυρίως τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον, τοῦ οὐοῦ ὅμως ἐγένετο κατὰ τὴν νωτέραν ἐποχὴν πολλὰ κατὰ τὰς διαφόρους πολιτείας βελτιώσεις, ἀναθεωρήσεις καὶ συλλογαί. Μεγάλαν δ' ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν νέων νομοθεσιῶν τῆς ἀρκτέως Ἀμερικῆς ἔχει τὸ ὡς πληρέστατον νομοθετικὸν δοκίμιον ἀξιολόγου νομοσχεδίου τοῦ *Livingston system of a penal law prepared for Louisiana*, Neworleans. 1829. Ἰδ. *Mittermair* (*Zeitschr. für anal. Gesetzg.* VII. nr. 18. καὶ 23. IX. nr. 5.). Νέους καὶ πλήρεις ποινικοὺς νόμους ἔχουσιν αἱ ἐξῆς Πολιτεῖαι: *Newyork* 1836, *Massachussets* 1836, *Illinois* 1833, *Connecticut* 1833, *Georgia* 1837. Καλὸν σύγγραμμα περὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι τὸ τοῦ *Davis treatise on criminal law*, Philadelph. 1838.
- (λλ) *Penal code prepared by the indian law Commissioners*, London 1838. Ἰδ. *Arch. des CrimiR.* 1839. nr. 16.

§ 6.

Εἰς τὰς βοηθητικὰς γνώσεις τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάγονται Α) ἐπιστήμαι, κατὰ τὴν κυρίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως, ἰδίως δὲ, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ θετικοῦ δικαίου: 1) ἡ φιλοσοφία καὶ ἐνταῦθα 1) ἡ ψυχολογία (α), 2) ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία ἐν γένει, κυρίως δὲ ἡ φιλοσοφία τοῦ δικαίου (φυσικὸν δίκαιον) (β), καὶ, ὡς μέρος αὐτῆς εἰδικῶς ἐπεξεργασμένον, τὸ γενικὸν ποινικὸν δίκαιον (γ), 3)

ἡ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ (δ), καὶ μάλιστα σχετικῶς πρὸς νέας νομοθεσίας (ε). II) Ἱστορικαὶ ἐπιστήμαι, μάλιστα δὲ 1) ἡ ἱστορία τῶν πολιτειῶν, ὅπου εἰσῆχθησαν οἱ νῦν ἰσχύοντες νόμοι, 2) ἡ ἱστορία τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἰσχυόντων ποινικῶν νόμων καὶ ἡ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὡς ἰδιαίτερα ἐπιστήμη (ξ). III) Ἡ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐπιστήμη καὶ νομοθεσία ἄλλων πολιτειῶν καὶ ἐθνῶν (η). IV) Ἡ ἱατροδικαστικὴ (θ). B) Ἐκ τῶν ἀναγκαίων περὶ τὰς γλώσσας γνῶσεων εἶναι τῆς μὲν λατινικῆς καὶ τῆς ἀρχαίας γερμανικῆς (ι) ἡ γνῶσις ἀπαραίτητος πρὸς σπουδὴν τῶν πηγῶν, ἡ δὲ γνῶσις τῶν ἀρχαίων γερμανικῶν νομικῶν παροιμιῶν (κ) χρησιμωτάτη πρὸς διευκρίνισιν τῶν νομικῶν ἐθίμων τοῦ μεσαιῶνος.

- (α) Feder Untersuchungen über d. menschl. Willen III Thle. 2te ausg. Göttingen 1785—1792. Schmidts empirische Psychologie. I Thl. Jena 1791. 2te Aufl. 1797. Jacobs Grundriss der Erfahrungsseelenlehre. 2te Aufl. Halle 1793. Kants Anthropologie in pragm. Hinsicht. Königsb. 1798. 2te Aufl. 1800. J. G. E. Maass über d. Leidenschaften II. Bde. Halle 1803—1807. J. G. E. Maass Versuch über d. Gefühle, bes. über d. Affecten. I. II. Bd. Halle 1812. Schaumanns Ideen zu einer Criminalpsychologie. Halle 1792. Hofbauer die Psychologie in ihren Hauptanwendungen auf d. Rechtspflege. Halle 1808. C. L. v. Weber Handb. d. psychischen Anthropologie, mit vorzogl. Rücksicht auf d. Practische u. d. Strafrechtspflege. Tüb. 1828. Médecine légale par Hofbauer, traduit par Chambeyron avec des notes de Mr. Esquirol et Itard Paris 1827. Friedreich systemat. Handb. der gerichtl. Psychologie. Leipz. 1835. Ray a treatise on the medical jurisprudence of insanity. Boston 1838.
- (β) Ὑποτίθεται γνῶστί· ἐκ τῶν περὶ φυσικοῦ δικαίου παραδόσεων ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ.
- (γ) Regn. Engelhard Vers. eines allgem. p. Rechts. Erkl. u. Leipz. 1786. 8. P. Raurici positionum ad rem crim. philosophico-practicarum liber unus. Berol. et Lips. 1787. 8. Bergk Philosophie d. peinl. Rs. Meissen 1802. Zachariae Anfangsgründe des philos. Criminalrechts. Leipz. 1803. Bauer Grundlinien des philos.

- CrimRs. Gött. 1825. H. Richter das philos. Strafrecht u. s. w. Leipz. 1828. Carl Trummer d. Philos. d. Rs. u. insbesond. d. StrafRs. Hamb. 1827. Πολλὰ περὶ τοῦ προκειμένου περιέχουσι τὰ συγγράμματα τῶν ὁσίων ἀντικείμενα εἶναι ἢ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῶν.
- Προσθ. τοῦ Ἐκδότη. Ἐνταῦθα ἀνάγονται προστί. Romagnosi genesi del diritto penale. Milano 1823. III. vol. Γερμανιστί: Genesis d. Strafrechts von Romagnosi, übers. von Luden. 2. Thle. Jena 1833. Rossi traité de droit pénal. Paris 1829. III Vol. Carmignani teoria delle leggi della sicurezza sociale. Pisa 1831. IV. vol. Nani principi di giurisprudenza crim. Milan 1822. Raffaele nomotesia penale. Napoli 1824. III vol. Laurea esposizione delle leggi penali. Napoli. 1825. II vol. Nicolini questioni di diritto trattate nelle conclusioni, Napoli 1836—38. III vol. Vechioni pensieri intorno ad una teoria di legislazione penale. Napoli 1815. Περὶ τῆς προόδου τοῦ ποιν. δικαίου κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἰδ. Ulloa delle vicissitudini e dei progressi del diritto penale in Italia. Napoli 1837. Mittermaier in τῇ Revue étrangère et française par Fœlix. Paris 1838. Octobre p. 881. 1839. Mars. p. 346. Περὶ τοῦ Βενθάμου Ἰδ. Bentham's Grunds. der Criminalpolitik in einem Auszuge, darg. von Hepp Tüb. 1839. Ὡς πρὸς τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῶν ὅρα προστί. Baroli diritto naturale privato e pubblico. Cremona 1837. VI. Vol. ὁ τέταρτος τόμος Σελ. 119—205 περιέχει τὰ ποινικὰ δίκαιον.
- (3) Beccaria dei delitti e delle pene. Napoli 1764. Γερμαν. μεταφρ. Hamburg 1766.—Ulm. 1767. Von Hommel mit Anmerkungen u. Zusätzen. Breslau 1773. II Thle. mit Anmerkungen, Noten und Abhandlungen etc. von J. A. Bergk. Leipz. 1798. II Thle. Πρὸ πάντων δὲ Beccaria dei delitti e delle pene. Con l'aggiunta d'un esame critico del A. Paolini ed altri opuscoli, Firenze 1821. 3. Vol. (Voltaire) prix de la justice et de l'humanité à Ferney 1775. Cajetan Filangieri system der Gesetzgebung. Aus d. Italien. übers. Ansp. 1784. ff. (n. Ausg. 1794 ff.) 3ter u. 4ter Bd. Servin de la législation criminelle. Basle 1782. Γερμανιστί ὑπὸ Joh. Ernst. Gruner, mit Vorrede von Feder. Nürnb. 1786. Brissot de Werville Théorie des lois criminelles. Paris 1781. Pastoret des lois pénales. Paris 1790. Γερμαν. ὑπὸ Erhard, 2. Bde. Leipz. 1792. γ. Soden Geist der deutschen Criminalgesetze. III Bde. 2te Ausg. Frkf. 1792. v. Globig u. Huster Abhandlungen v. d. Criminalgesetzgebung. jülich 1783. Dieseblen: Vier Lugohen zu d. gekrönten Preisschrift von der Criminalgesetzgebung. Altenb. 1785. Gmelin Grunds. der Gesetzgebung über Verh. u. Strafen. Tüb. 1785. E. C. Wiedland über d. Geist d. peinl. Gesetze. II. Thle. Leipz. 1783—84. 8. Oerstaedt über d. Grundregeln der Strafgesetzgebung. Kopenh.

1818. Villamae Vers. einer Theorie d. Criminalges. Kopenh. 1818. Jer. Bentham traité de la législation civile et pénale par Dumont. Paris 1820. Τὸ αὐτὸ σύγγραμμα Γερμανιστὶ ὑπὸ Beneke II Bde. Berlin 1830. Ὡς περιεκτικὰ πολλῆς ὕλης, χρησίμου εἰς τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴν, εἶναι ἄξια σημειώσεως τὰ νομοσχέδια τῶν Quistorp, Dalberg, Kleinschrod, Eggers, τὰ πρὸς σύνταξιν ποινικοῦ νόμου διὰ τὸ βασιλεῖον τῆς Σαξωνίας νομοσχέδια τοῦ Tittmann (Meissen 1813), τοῦ Erhard (Leipz. 1816), τοῦ Stübel (1824) τὰ διὰ τὸ Ἀννὸβερρον νομοσχέδιον τοῦ Bauer καὶ, τὸ διὰ τὴν Βrunsbέργην τοῦ Strombeck u. a. Ὡς πρὸς τὴν Βαυαρὶαν μνημονευτέον: 1) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Kleinschrod κατὰ τὸ 1802 (ἰδ. κατ' αὐτοῦ Feuerbach Kritik des Kleinschrod'schen Entwurfs f. d. Kurfalz Baiern. Staaten. III Thle 1804.) 2) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Φάυερβαχ κατὰ τὸ 1810, ὅπερ ἐκρησάμενος μὲν ὡς βάσις τοῦ βαυαρικοῦ ποινικοῦ νόμου τοῦ 1813, ἀλλ' εἶχε κατὰ τὰς συζητήσεις τὴν ἀτυχίαν, νὰ πάθῃ πολλὰς μεταβολάς· 3) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 (ὑπὸ Göpper καὶ Stürmer)· ἰδ. Oerstedt ausführliche Prüfung d. neuen Entwurfs zu einem Strafgesetzb. f. d. Königr. Baiern etc. Kopenh. 1823. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμεν ἀμνημονεῦτον καὶ τὸ Projet de Code criminel, avec les observations des rédacteurs etc. Paris 1804, ὡς καὶ Collezzione dei travagli sul Codice penale del regno d'Italia. Vol. 1 Brescia 1807.

(ε) Ἐπικρίσεις καὶ συγκρίσεις νεωτέρων νομοθεσιῶν: Mittermaier über d. Grundfehler der Behandlung d. CrimRs in Lehr- und Gesetz-büchern. Bonn 1819, Mittermaier über d. neuesten Zustand der Strafgesetzgebung in Deutschland. Heidelb. 1825. Bauer Anmerk. zum Hannöy. Entwurf. Hannover 1826. 28. II Thle. Bauer Vergleichung des ursprünglichen Entwurfs und dem revidirten Entw. f. d. Königr. Hannover. Gött. 1831. Hepp. Vergleichung des ursprüngl. Hannöy. Strafenwurfs mit dem revid. Heidelb. 1832. Διατριβαὶ περὶ τῶν διαφορῶν νομοσχεδίων, περιέχονται εἰς τὸ Neues Archiv des CrimRs καὶ εἰς Krit. Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft ὑπὸ Mittermaier καὶ Zachariae. ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ περὶ τῶν βαυαρικῶν νομοσχεδίων τῶν 1822, 1828 καὶ 1831 πραγματευόμενα συγγράμματα.

(ς) Ἰδίως μὲν περὶ αὐτῆς· ὀλίγοι συνέγραψαν μέχρι τοῦδε· ὕλην δὲ πρὸς τοῦτο περιέχουσι τὰ συγθῆ συγγράμματα τῆς Ἱστορίας τοῦ δικαίου καὶ τὰ §. 5. σημ. γ. μνημονευθέντα πονήματα τῶν Thomasius, Horiz καὶ Mablank. Ἀπλᾶ δοκίμια εἶναι τὰ ἐξῆς: Chr. G. Hoffmanni praenotiones de origine, progressu et natura jurispr. crim. Germ. Lips. 1722 καὶ Stein Geschichte d. penal. Rechts. Heilbronn 1807. Λεπτομερέστερον δὲ ἀπ' ἐναντίας τὸ σύγγραμμα τοῦ E. Henke Versuch einer Gesch. d. penal. Rs. II Thle 1809. 10. Ὡς πρὸς τὴν ἰστο-

ρίαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου, σημειώσαν: C. Fr. Dieck histo-
rische Vers. über das CrimR. der Römer. Halle 1822. J. Fr. H. A-
begg de antiquissimo Romanorum jure crim. Comm. I. Königsb.
1823. C. E. Jarke de summis princ. juris Rom. de delictis eorum-
que poenis etc. Gött. 1822. Ως πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ γερμανικοῦ
ποιν. δικαίου A. R. Frey Obs. ad jur. crim. Teuton. praes. Carol.
V. const. crim. hist. Heidelb. 1825. Πολλὰ εἰδικὰ ἀναπτύξεις περιέ-
χονται ἐν: Feuerbach die Lex Salica in ihren verschiedenen
Recensionen. Erl. 1831. 4. καὶ ἐν τῷ τῶν ἐν §. 5 γ. μνημονευθέντων
συγγραμμάτων τοῦ Woringen, ἰδίως δὲ τοῦ Rosshirt Gesch. u.
System des deutschen Strafrechts. Stuttg. 1838. 39. III. Thle.

- (π) Ἄξια λόγου εἶναι πρὸ πάντων Α) ἐκ μὲν τῶν μὴ εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν:
1) ἡ μωσαϊκὴ, πρὸ. Michaelis Mosaisches Recht. Thl. V. VI.—
2) ἡ Ἰνδουστάνικὴ, πρὸ. Gesetzbuch der Gentoo's etc. Aus d. En-
glishen von E. R. Raspe. Hamb. 1778. Hindu-Gesetzbuch oder
Menn's Verordnungen, von Jones. Aus d. Engl. von J. G. Hüt-
tner. Weimar 1797. 8. Ἰδίως δὲ: Manava dharma sastra ou lois
de Manon traduites du sanscrit par Coiselleur des long-champs.
Paris 1833. 3) ἡ μαμεθανικὴ, πρὸ. Feuerbach Criminal-
jurisprudenz d. Korans (Biblioth. d. peñal. Rs. II Bd. I. St. n. 1.) 4) ἡ σι-
νικὴ, Ta-Tsing-Loulee, ou les lois fondamentales du Code pénal de la
Chine avec le choix des statuts supplémentaires, traduit chinois par G.
T. Staunton, mis en français par Renouard de St Croix. Tome I
et II Paris 1812. 8. Β) Ἐκ δὲ τῶν εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν: 1) ἡ ἀγγλικὴ, πρὸ.
τὰ γλωσσὰ ὑπομνήματα τοῦ Blackstone Libr. 4. cap. 1—33.
Cottu de l'administration de la justice criminelle en Angleterre. Paris
1820. Πολλὰ δὲ περιέχει καὶ: P. Colquhoun's Polizey von London,
übers. von J. W. Volkman Thl. II Leipz. 1800. 2) ἡ γαλλικὴ α) ἡ
ἐπὶ βασιλείας, πρὸ. Code pénal ou recueil des principales ordonnan-
ces etc. Paris 1752. 8. Muryat de Vouglans institutes du droit
criminel. Paris 1757. 4. β) ἡ ἐπὶ δημοκρατίας, κατὰ τὸν Code pé-
nal καὶ Code des délits et des peines. πρὸ. v. Almondingen (Bibl.
d. peñal. Rs. Bd. II. St. 1. N. 1.), Klein (Archiv Bd. I. St. 3. 4.
Bd. IV. St. 1.), Scipion Dexon parallèle du Code pénal d'An-
gleterre avec les lois pénales Françaises etc. Paris an 8. καὶ γ) ἡ
ἐπὶ αὐτοκρατορίας, βάζιν ἔχουσα τὸν Code d'instruction criminelle,
suivi des motifs etc. à Paris 1809 μεταφρ. γερμαν. ὑπὸ Flaschland
u. A., καὶ τὸν Code pénal, ou Code des délits et des peines, précédé
des exposés des motifs etc. à Paris 1810. γερμανιστὶ ὑπὸ Hart-
leben, Flaschland u. A. πρὸ. Berenger de la justice crim.
en France. Paris 1818. Carnot Comm. sur le Code pénal. Paris
1823. 24. 4. Le Graverend des lacunes et des besoins de la lé-

- gislation Française. T. I. II. Paris et Rouen 1824. Νέε Έ.δ. 1830.
- γ. Feuerbach über die Gerichtsverf. und das gerichtl. Verf. Frank-
reichs etc. Giessen 1825, ιδίως 3te Abtheilung. 3) ἡ ἐλλανδική, Cri-
minalgesetzbuch für das Königr. Holland, aus dem Holländ. übers.
von L. Zimmermann und H. Brückner. Aurich. 1809. 4) ἡ,
κατὰ μέμνησιν τῆς γαλλικῆς συνταγματικῆς, νομοθεσίᾳ τοῦ ἀγίου Δομίγγου
ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: Code Henry 1812, 5) ἡ ποσκανικὴ ἐπὶ τοῦ με-
γάλου δουκὸς Λεοπόλδου (Γερμανιστ) im Schlözer's Staatsanz. Bd. X. S.
348—393. 6) ἡ πρωσσιανή, Allg. Landrecht, Th. II. Tit. 20. Τῆς
νέας δὲ ἐκδόσεως αὐτῆς φερύουσης ἐπανομιάν: Allgemeines Criminalrech-
für die Preuss. Staaten, ἐδημοσιύθη τὸ I. μέρος (Berlin 1806) περιέ-
χον τὴν ποινικὴν δικονομίαν. 7) ἡ αὐστριακὴ, καὶ ιδίως ὁ ἐπὶ Μαρίας
θερεσίας καὶ ὁ ἐπὶ Ἰωσήφ ἐκδοθεὶς κώδικξ, ὡς καὶ ὁ νῦν ἰσχύων νόμος:
Gesetzbuch über Verbrechen und schwere Polizeyvergehen, Wien 1803.
8) ὁ ποινικὸς νόμος τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας (München 1813). Οὗτος
κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1814 εἰσῆχθη μετὰ μικρῶν τινῶν μεταβολῶν εἰς τὸ
δουκικόν τοῦ Ὁλδεμβούργου, προσέτι δὲ μεταρράσθη καὶ εἰς τὴν αὐτοκ-
ρικὴν γλῶσσαν (ὑπὸ τοῦ Okenius), διὰ τὴν χρησιμεύσῃ ὡς βάσις τῆς αὐτοκ-
ρικῆς νομοθεσίας: ἐκτὸς δὲ τοῦτου ἐχρησίμευσεν ὡς πηγὴ καὶ κατὰ τὴν σύν-
ταξιν τῶν νῦν νομοθεσιῶν διαφόρων ἐλβετικῶν γεμῶν, οἷον τοῦ St Gallen
(1819), τοῦ Basel (1821), τοῦ Zürich (H. Escher, vier Abhandl. über Ge-
genst. der Strafrechtsniss). Πρὸς τοῦτοις κατὰ μέμνησιν αὐτοῦ εἶναι συντε-
ταγμέναι τὰ νομοσχέδια τῆς σάξωνικῆς Weimar (1822), τῆς Βυρτεμβέργου
(1823), τοῦ Ἀνωδερίου (1825), κ. ἄ. Ἡ (ἰσωτερικὴ ἱστορία τῆς γενέσεως καὶ
τῶν περιπετειῶν τοῦ βαυαρικοῦ ποινικοῦ νόμου δὲν ἐξεδόθη εἰσὶν. Ὡς εὐρε-
τήριον εἶναι ἀξιούσαστα τὸ ἐξῆς: W e n d t, Grundriss zu vergleichender
Darstellung des CrimRs etc. Nürnberg. 1823.
- (b) J. D. Metzgers System der gerichtl. Arzneiwifs. Königsb. Leipz.
3te Aufl. 1805. G. G. P l o u q u e t Commentarius medius in processus
criminales etc. Argent. 1787. G. G. P l o u q u e t Abhandl. über d.
natürl. Todesarten Tüb. 1788. A H e n k e Lehrb. der gerichtl. Medec-
ein. Berlin 1812. 4te Aufl. 1824. A. H e n k e Abhandl. aus d.
Gebiete der gerichtl. Medicin. IV. Bde. Bamberg 1815—20. V.
Bd. 1834. M a s i u s Lehrb. der gerichtl. Arzneikunde. 2te Aufl.
Rost. 1812. B e r n t Handb. der gerichtl. Arzneikunde. Wien 1815.
K l o s e r System der gerichtl. Physik. Breslau 1814. M e c k e l
Lehrb. der gerichtl. Medicin. Halle 1821. M e n d e a u f, Handb. der
gerichtl. Medicin für Gesetzgeber u. Rechtsgelehrte. Leipz. 1819—29.
VI. Bde. O r f i l a leçons de la Médecine légale. Paris 1827. γερμανισ-
τὶ ὑπὸ H e r g e n r ö t h e r 1829. III Bde B e c k Elem. der ger. Me-
dicin. Ans d. Engl. übers. Weimar 1827. 2 Bde.
B a r z e l l o t t i medicina legale secondo lo spirito delle leggi. Bologna

1823. 2. vol. Moll leerboek der geregteleyke Geneeskunde. Arnheim 1827. 3 Bde. Davigie traité de médecine légale revu par Dehaussy. Paris 1835. 37. 2 vol.

(i) Ἐκτὸς τῶν γνωστῶν Glossaria τῶς Wachter, Haltauszai Scherz, συμπαρέτερον ἴδιω, τὸ τοῦ C. F. Walch Glossarium germanicum interpretationi C. C. C. inserviens. Jen. 1790.

(x) J. Fr. Eisenhart's Grund d. deutschen Rechts in Spüchwörtern etc. Herausg. von Ernst L. A. Eisenhart. Leipz. 1792. Abthl. V. σελ. 441—505.

§. 7.

Ἡ φιλολογία τοῦ ποινικοῦ δικαίου διαιρεῖται κεφαλαιωδῶς ὡς ἑξῆς: Α) Φιλολογικὰ βοηθήματα (α), Β) Ὑπομνήματα περὶ τῶν πηγῶν (β), Γ) Συστήματα (ἐγχειρίδια) (γ), Δ) Στοιχειώδη συγγράμματα (δ), Ε) Μικταὶ διατριβαὶ διαφόρων συγγραφέων (ε), ΣΤ) Μικταὶ διατριβαὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως (ζ), Ζ) συγγραφαὶ περὶ ἀμφισβητουμένων ζητημάτων ἐπὶ εἰδικῶν περιπτώσεων (η). Τῶν δὲ συγγραμμάτων ὅσα ἀφορῶσι καθέκαστα μέρη ἢ καθέκαστα ἀντικείμενα τοῦ ποινικοῦ δικαίου γενήσεται μνεῖα ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

(x) Bibliothek d. deutschen peinlichen u. Lehnrechts von J. S. Gruber. Frkf. u. Leipz. 1788. 8. Entwurf einer Literatur des CrimR. in systemat. Ordnung (v. Heinrich Blümmner). Leipz 1794. Kleinschrod von d. italiän. Schriftstellern über d. peinf. R. u. d. Criminalpolitik. In Kleins u. Kleinschrods Arch. I. Bd. I. St. u. 8. Christoph Lör. Bruner Handb. der Literatur der Criminalrechtswiss. I. Bd. Bayreuth 1804. G. W. Böhm er Handb. der Literatur des CrimR. in seinen allgem. Beziehungen mitbesond. Rücksicht auf Criminalpolitik I. Bd. Qdtt. 1816.

(2) Anton. Matthaei de criminibus ad libr. XLVII. et XLVIII. Dig. Commentarius, edit. noviss. c. notis Nani Tomi H. Ticini 1803. D. Classenii Commentarius in C. C. C. etc. Lips. 1718. 4. J. P. Kress Commentatio succincta in C. C. C. etc. ed. nov. Hannover 1786. 4. J. S. Fr. Böhm er meditationes in C. C. C. Halle 1774.4.

(γ) B. Carpzovii Practica nova rerum crim. cum observ. J. S. Fr.

- Böhmeri Tom. III. Franco. 1759. fol. At Observ. τοῦ Βöhmer εἶναι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀναδομύται αὐτοῦ καὶ κατ' ἰδίαν in fol. Phil. Mar. Renazzi elementa jur. crim. Rom. Tom. IV. 1773—1786.
- Alois Cremani de jure crim. libr. III. Tic. 1791—93. Carmignani juris crim. elem. Pis. 1823. 2. vol. J. Chr. v. Quistorp Grunds. d. deutschen peinl. Rechts. II Thle. neue Ausg. besorgt v. Klein. Rostock 1809. 10. Herausg. von Chr. Ross. 1810. 21. 28. Chr. L. Stelzers Grunds. d. peinl. Rs. I Thl. Erf. 1790. 8. Chr. C. Stübel System des allg. peinl. Rechts, mit Anwendung auf die in Chursachsen geltenden Gesetze. II Thle. Leipz. 1793. 8. Salchow Darstellung der Lehre von Strafen und Verbrechen. II Bde. Iena 1804. 1803. Wirth Handb. der Strafrechtswiss. Bresl. 1823. Tittmann Handb. d. gem. deutschen peinl. Rechts. 2te Aufl. III Thl. 1822. 24. A. Schröter Handb. d. peinl. Rechts nach rom., can. und deutschen Gesetzen. 1ter Bd. Leipz. 1818. 8. Henke Handb. d. CrimRs u. d. Criminalpolitik. III Bde. Berlin 1823. 26. 30. C. E. Jarcke Handb. d. gem. deutschen Strafrechts etc. III Bde. Berlin 1827. 28. 30.
- (δ) Chr. Fr. G. Meister princ. jur. crim. Germ. comm. ep. 6ta Gött. 1781. 8. C. J. Fr. Meister princ. jur. crim. Germ. Comm. ed. 4ta. 1802. 8. I. Chr. Koch institutiones jur. crim. ed. 9a. Iena 1781. E. Ferd. Klein Grunds. d. gem. deutschen peinl. Rechts. 2te Aufl. Hal. 1799. C. v. Grolman Grunds. der Criminalrechtswiss. Giess. 1798. 8 4te Aufl. gr. 8. 1823. C. A. Tittmann Grundlinien der Strafrechtswiss. etc. Leipz. 1800. Salchow Lehrb. d. gem. peinl. Rechts. Halle 1807. 3te Aufl. 1823. Dabelow Lehrb. d. gem. peinl. Rechts. Halle 1807. H. W. E. Henke Lehrb. der Strafrechtswiss. Zürich 1815. Martin Lehrb. d. deutschen gem. Criminalrechts mit besond. Rücksicht auf d. neue Baier. Gesetzbuch. Heidelb. 1823. C. Rosshirt. Lehrb. d. CrimRs nach d. Quellen d. gem. deutschen Rechts. Heidelb. 1821. Rosshirt Entwick. der Grunds. d. Straf Rs nach d. Quellen d. gem. deutschen Rs. Heid. 1828. J. F. H. Abegg System der Criminalrechtswiss. Königsb. 1826. C. G. Wächter Lehrb. d. römisch deutschen Strafrechts. II Thle. Tüb. 1825. 26. A. Bauer Lehrb. der Strafrechtswiss. Gött. 1827. 2te Aufl. 1833. Klenze Lehrb. des gem. CrimR. Berlin 1833. Heffter Lehrb. des gem. deutschen CrimR. Halle 1834. C. Bonanni elem. juris crim. Aquil. 1837.
- (ε) J. Fr. Plitt Repertorium für das peinl. R. I. Bd. Fkft. 1786. II. Bd. 1790; 8. Ejusdem Analecta jur. crim. Hanover 1786. 8 Chr. Martin Select. Dissertationum et comment. juris crim. collectio. Vol. I. 1822. Bibliothek d. peinl. Rechts (herausg. v. C. Grolman)

I Bd. Herb. u. Hadam 1799. Bibliothek. etc. herausg. v. Almen-
dingen, Grolman u. Feuerbach. II. Bd. I. St. Göt. 1800.
Archiv des Criminalrechts (πρωτον μὲν ὑπὸ τῶν Klein u. Klein-
schrod, ἔπειτα δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Konopak) Halle 1799—1810, VII
Bde. Neues Arch. d. CR. (ὑπὸ τῶν Mittermaier, Kleinschrod
Konopak, Rosshirt τελευταῖον δὲ καὶ τῶν Wächter, Birn-
baum, Heffter.) 1817—30. XXIV. Bde, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1834
ἐκδίδεται ὡς νέα συνέχισις. Grosse Magaz. des CR. I. Heft. Marb.
1804. Salfchow Archiv für Freunde der Philosophie d. Rechts. I. Bd
I. St. Jena 1803. Hurlerbusch Beitr. zur Civil- und Criminalgesetz-
gebung und Jurisprudenz. I. II. Heft. Helmstaedt. 1816. Crimina-
listische Beitr. von Hudtwalker u. Trummer. Hamb. II. Bde.
1823. 26. Rosshirt Zeitschr. für Civil- und Criminalr. Heidelb.
1831. III. Bde. Ἐνταῦθα ἀναγγέλλεται καὶ τὰ ἐν τῇ σημ. ἡ ἀναφερόμενη
περιοδικὰ συγγράμματα τῶν Hitzig καὶ Demme.

- (5) Püttmann Opuscula jur. crim. Lips: 1799. 8. C. A. Kleins-
chrod Abhandl. aus d. peinl. R. u. peinl. Processe. Erl. I. Thl.
1797. II. Th. 1798. III Th. 1805. G. Bayl Beitr. zum CR. Bamb.
1812. Feuerbach Thémis. Landsh. 1812. Escher Vier Abhandl.
über Gegenst. der Strafrechtswiss. Zürich 1822. F. C. T. Hepp Ver-
suche über einzelne Lehren d. Strafrechtswiss. Heidelb. 1827. J. F.
H. Abegg unters. aus d. Gebiete d. StrafrW. Breslau 1830.
- (v) F. Chr. Harpprecht Responsa criminalia juridica. Tom. III. Tüb.
1701. fol. Ejusdem Consult. criminales et civiles. Pars I. III.
Tüb. 1812. f. Joh. Tob. Carrach rechtliche Urtheile und Gut-
achten in peinlichen Sachen. Halle 1775. 4. Chr. F. G. Meisters
rechtliche Erkenntnisse und Gutachten in peinl. Fällen II. I. Thl.
Gött. 1771. 72. III. IV. V. Thl. herausg. v. G. Jac. Fr. Meister
ebendas. 1783—99. fol. J. C. Friedr. Meisters Urtheile u. Gutachten
in peinl. u. andern Fällen. Erfk. a. d. O. 1808. Feuerbach Merk-
würdige Criminalrechtsfälle I. u. II. Bd. Giess. 1808. Feuerbach
aktenmässige Darstellung merkwürdiger Verbrechen. II. Bde. Giess.
1828. 29. W. v. Schirach Criminalrechtsfälle. Altona 1813. Pfis-
ter merkwürdige Criminalfälle mit besond. Rücksicht auf die Un-
tersuchungsführung. I. IV. Bd. Heidelb. 1814—19. C. A. Tittmann
Vorträge u. Urtheile über merkwürdige Straffälle aus Acten. Leipz.
1813. Eisenhart's Erzählungen von besonderen Rechtshändeln (X.
Bde, 2te Aufl. Halle 1767—1779.) Klein's Annalen (XXVI. Bde.
1788—1809) καὶ τοῦ αὐτοῦ merkw. Rechtsprüche d. Hallischen
Juristen-Facultät (V. Bde. 1796—1802) περιέχουσιν ἐπίσης πολλὰ καὶ
ὁριζοτιμὰ περιόχουσι περιπτώσεις ἀδικημάτων. Hitzig Zeitschrift für
die Criminalrechtspflege in d. Preuss. Staaten. Berlin 1823—1835.

XVI. Bde. Hitzig Annalen der deutschen und ausländ. Criminalrechtspflege. Berlin 1828—1833. IX. Bde. Ἀμφότερα ταῦτα τὰ διὰ τοὺς πρακτικούς ἅμα καὶ διὰ τοὺς θεωρητικούς ἐπίσης σπουδαία περιδικὰ συγγράμματα ἐξακολουθεῖν γὰρ ἐκδίδονται. Annalen der deutschen und ausländ. Criminalrechtspflege. Altenburg 1837—1839 VI Bde. Ὁρα προσέτι Bauer Stafrechtsfaelle. Gœtt. 1833—37. III Bde. Bopp Bibliothek gewählter Strafrechtsfaelle. Leipz. 1834. Graba Theorie und Praxis des gemeinen deutschen Criminalr. Hamburg 1838. Richter und Klose Zeitschrift fuer Strafrechtspflege in den preuss. Staaten. Hoenigsb. 1839. I Heft. Ἐκ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἀνάγεται ἐνταῦθα, ἐκτὸς τοῦ συγγράμματος τοῦ Pita val causes célèbres (Paris 1734, sq. XXIV. Bde.), ὅπερ ἐπιχειρήσθη ἀκολουθῶς ὁ Richer καὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι πολλαὶ εἰς τὸ γερμανικὸν μεταφράσεις, πλὴν οὐδεμία πλήρης, Méjan recueil des causes célèbres etc. Paris 1808. sq. XXII. Bde. Ἐκ δὲ τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας σημειώτεον τὴν ὑπὸ τοῦ Howel ἀπὸ τοῦ 1809 ἔτους ἐκδιδομένην συλλογὴν τῶν State trials etc., συγχειμένην ἐκ πλείονων ἢ 30 τόμων, καὶ τὸ: Celebrated trials and remarkable cases, etc. VI. Bde. London 1826. Criminal trials. London 1832. 1. Vol. 1836. II vol.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Φιλοσοφικὸν ἦτοι γενικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Gallus Aloys Klenischrod systematiche Ent Wickelung der Grundbegriffe und Grundwahrheiten d. peinl. Rechts. III Theile Erl. 1794. 1796. 8. zweite. Ausg 1799. dritte Ausg. 1805. *P. J. A. Feuerbach* Revision der Grundsätze un Grundbegriffe des positiven peinlichen Rechts. I Bd. Erf 1799. II Bd. Chemnitz 1808. 8.

A. F. J. Tyibaut Beiträge zar Critik der Feuerbachischen Theorie über die Grundsätze des peinlichen Rechts. Hamb. 1802. 8.

Stübel Grundsätze zu Vorlesungen über den allgemeinen Theil des deutschen u. chursächsischen. Criminalrechts. Wittenberg 1804. 8.

Ἐνταῦθα ἀνάγονται προσέτι τὰ ἀνωτέρω, §. 6. Σημ. γ. μνημονευθέντα συγγράμματα τῶν *Richter, Romagnosi, Rossi κα Carmignani*.

I.

Εἰσαγωγή.

Ἐκθεσις τῶν πρωτίστων ἀρχῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Carl. H. Gros Diss-denotione pæuarum forensium Er. lang. 1798.

Feuerbach : Jst Sicherung von dem Verbrecher Zweck der Strafe? und ist Strafrecht Präventionsrecht? Bibliothek d. peinl Rechts. I Bd. 2tes St. N. 1.) Τοῦ αὐτοῦ Revision etc. I Bd. 1tes Cap. Τοῦ αὐτοῦ über die Strafe als Sicherungsmittel von Künftigen Beleidigungen des Verbrechers. Nebst einer näheren Prüfung der *Klein* 'schen Strafrechts-Theorie. Als Anhang zu der Revision. Chemnitz 1800.

Κατὰ τῆς ἐν τοῖς εἰρημένοις συγγράμμασιν ἐκτεθειμένης θεωρίας ἴδε πρὸ πάντων :

Karl. Grolman über die Begründung des Strafrechts und der Strafgesetzgebung etc. Giessen 1799. Τὸν αὐτὸν : Sollte es denn wirklich kein Zwangsrecht zur Prävention gehen? εἰς τὸ σύγγραμμά του : Magazin zur Philos. u Geschichte d. Rechts. I Bd. 2. 3. St. *Gönnner* (Archiv. f. gesetzgebung I. Bd. 1. Heft. N. 2. 3. II. Bd. 1. H. N. 2.

Ἐνταῦθα δὲ ἀνήκουσι προσέτι :

Schneider über das Prinzip d. Strafrechts. Giess. 1806.

E. Henke über d. gegenw. Zustand der Criminal rechtswiss.

Landsh. 1810. καὶ : über den Streit der Strafrechts theorien. Regensburg 1811.

- A. v. Bothmer* der Begriff der Strafe, Berlin 1808.
Unterholzner (jurist. Abhandlungen, München 1810. N. III):
Pfützer Beitr. zum Behuf. einer neuen Criminal gesetzg.
 Tüb. 1810.
C. Hänsel über das Princip d. Strafrechts. Leipz. 1811 *W.*
G. Tafinger. über die Idee einer Criminalgesetzge-
 bung. Tüb. 1811.
Borst Versuch einer neuen rein-rechtlichen Darstellung
 des Strafrechts. Nürnberg 1811.
C. E. Schulze Leitfaden der Entwicklung der philos. Prin-
 cipien des bürgerl. u. peinl. R. Gött. 1813.
C. Th. Welker die Letzten Gründe von Recht, Staat, u.
 Strafe, philos. u. rechts hist. entwickelt. Giess. 1813.
H. Cock de fine poenis proposita Gron. 1819.
E. Spangenberg über die sittliche und bürgerliche Besse-
 rung der Verbrecher mittelst des Pönitentiarsyst. als d.
 einzig zulässigen Zweck jeder Strafe Freinach dem
 Engl. Landsh. 1821.
F. C. F. Hepp Kritische Darstellung der Strafrechts-The-
 orien. Heidelb. 1829.
A. Bauer die Warnungstheorie, nebst einer Darstellung u.
 Beurth. aller Strafrechts theorien Gött 1830.

§. 7. α (τοῦ ἐκδ.)

Αἱ περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρίαι (α) εἶναι I) ἀπλᾶι, στηρίζουσαι τὸ ποινικὸν δίκαιον ἐπὶ ὠρισμένης ιδέας, ἢ προτιθέμεναι νὰ φθάσωσι διὰ τῆς ποινῆς σκοπὸν τινα ὠρισμένον. II) σύνθετοι (μικταί), θεμελιῶσαι τὸ ποινικὸν δίκαιον ἐπὶ πολλῶν ἀρχῶν συνάμα, ἢ προτιθέμεναι σκοποὺς πλείονας. Αἱ ἀπλᾶι δὲ θεω-

ρῖαι εἶναι πάλιν Α) ἀπόλυτοι (6) (θεωρῖαι δικαιοσύνης), πρεσβεύουσαι ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι κακόν, ὅπερ ἡ δικαιοσύνη ὀρίζει κατὰ τε τὸ εἶδος καὶ τὸ μέτρον, ὥς συνέπειαν ἀναγκαιάν τοῦ πριχθέντος ἀδικήματος· Β) σχετικαί (θεωρῖαι τῆς ὠφελείας), πρεσβεύουσαι ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι ἀπλῶς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος ὠρισμένου καὶ παραγομένου ἀπὸ τινος τῶν διαφόρων τῆς ποινῆς στοιχείων. Αἱ δὲ σύνθετοι θεωρῖαι ἢ 1) πρεσβεύουσι περὶ τῆς ποινῆς ἀμφοτέρωθεν συνάμα, ἡγουν ὅτι εἶναι καὶ συνέπεια τῆς δικαιοσύνης καὶ μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν ὠρισμένου σκοποῦ, ἢ 2) προτίθενται διὰ τῆς ποινῆς νὰ ἐπιτύχῃ σκοποὺς πλείονας. Ἡ δικαιοσύνη λεγομένη θεωρία παρίσταται ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις· ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα : 1) ἡ θεωρία τῆς ἀνταποδόσεως (ialio) (γ), καθ' ἣν, δυνάμει τοῦ νόμου τῆς ἰσότητος (δ), ὁφείλει ἕκαστος νὰ ὑποφέρῃ κακὸν ἴσον καὶ τῆς αὐτῆς ὅσον ἔνεστι φύσεως μὲ τὸ κακόν ὅπερ αὐτὸς παρήγαγε διὰ τοῦ ἀδικήματός του· 2) ἡ ἀπολύτου δικαιοσύνης θεωρία, καθ' ἣν ἡ ποινὴ δυνάμει τῆς κατηγορητικῆς τοῦ νόμου προσταγῆς ἀναγκαιῶς παρακολουθοῦσα πᾶν ἀδίκημα ἐπιβάλλεται ἐπ' αὐτῷ τούτῳ τῷ σκοπῷ τῆς ἐπιβουλῆς (ε)· 3) ἡ θεωρία τοῦ ἐξισασμοῦ τοῦ κακοῦ, ὅπερ παρήχθη ἐκ τοῦ ἀδικήματος, καθόσον ἰδίως προώριστα ἡ ποινὴ νὰ μηδενίσῃ τὸ παραχθέν ἡθικόν κακόν (ζ) καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν θείαν τοῦ σύμπαντος τάξιν (η)· 4) ἡ θεωρία τοῦ διὰ τῆς ποινῆς ἐξισασμοῦ τοῦ νομικοῦ κακοῦ, ὅπερ παρήχθη ἐκ τοῦ ἀδικήματος (θ)· 5) ἡ θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ (expiatio) (ι) κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ παραβάς τὸν ποινικὸν νόμον πρόκειται διὰ τῆς ποινῆς νὰ ἐκτίσῃ τὴν ἀδικίαν καὶ νὰ ἀγνισθῇ· 6) ἡ θεωρία

ἡ πρεσβεύουσα, ὅτι πᾶν ἀδίκημα πρέπει νὰ συνεπάγεται κακόν τι ὀριζόμενον ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης (κ)· 7) ἡ θεωρία, ἡ πρεσβεύουσα μὲν ὅτι τὴν ποινὴν αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη ὀρίζει ὡς συνέπειαν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἀπαιτοῦσα παρὰ τῆς πολιτείας, ἵνα μηδεὶς ὑποφέρῃ κακὸν ἀνώτερον τοῦ ἀνταξίου τῆς ἐνοχῆς του (λ), ἀναγνωρίζουσα δὲ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας νὰ κανονίζῃ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης τεθειμένων ὁρίων τὸ περὶ ποινῆς, ὡς τὸ δεινότερον μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων, κατὰ τὸν ἄρμοδιώτερον πρὸς τὰς εἰδικὰς αὐτῆς σχέσεις καὶ ἀνάγκας τρόπον. Ἡ δὲ λεγομένη ὠφελείας θεωρία, τὴν ὁποίαν ἐπενόησαν πρὸ πάντων συγγραφεῖς Ἀγγλοι (μ), καὶ κυρίως Βένθαμ (ν), ἀναλογισάμενοι καὶ σταθμίσαντες εὐστόχως ἀπάσας τὰς εἰς τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ἐπενεργούσας ἀφορμὰς καὶ κλίσεις, εἶναι ἡ 1) θεωρία γενικῆς προκαταλήψεως (ξ), ἔχουσα ἐν γένει πρὸ ὀφθαλμῶν ἅπαντα τῆς κοινωνίας τὰ μέλη, ὅσα ὁρμῶνται πρὸς ἐνέργειαν ἀδικημάτων, καὶ σκοπεύουσα διὰ τῆς ἀπειλῆς τῆς ποινῆς ν' ἀντιπράξῃ εἰς τὴν ὁρμὴν ταύτην· ἡ 2) θεωρία μερικῆς προκαταλήψεως (ο), πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχουσα μόνον τὸ ἄτομον τοῦ πράξαντος τὸ ἀδίκημα καὶ τούτου ἕνεκεν ἐπικινδύνου ἀναδειχθέντος, καὶ σκοπεύουσα διὰ τῆς ποινῆς νὰ ἐξασφαλίσῃ κατ' αὐτοῦ τὴν πολιτείαν· 3) θεωρία ἐκφοβήσεως δι' ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς (π)· 4) θεωρία ἐκφοβήσεως (ρ) δι' ἀπειλῆς τῆς ποινῆς (θεωρία ψυχολογικῆς καταναγκάσεως), ὁμελιωθεῖσα κυρίως ὑπὸ Φαῦερβάχ. Σύνθετοι θεωρίαι (σ) εἶναι : 1) ἡ τῆς προκαταλήψεως θεωρία ἡ κανονιζομένη καὶ τροπολογουμένη διὰ τῆς θεωρίας τῆς δικαιοσύνης (τ)· 2) ἡ θεωρία ἡ ἀναγνω-

ρίζουσα τὴν ποινὴν ὡς εὐγενέστερον εἶδος ἐκδικήσεως (υ). 3) ἡ θεωρία τῆς αὐτοσυντηρήσεως (φ). 4) ἡ θεωρία τῆς ἀμύνης (χ). 5) ἡ θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι διὰ τῆς ποινῆς ἀπαλλάττεται ὁ ἀδικήσας τοῦ κυνδύνου νὰ τεθῇ εἰς κατάστασιν ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὑποστὰς δὲ τὴν ποινὴν παρακινεῖται καὶ εἰς αὐτοπροαίρετον διόρθωσιν (ψ). 6) ἡ θεωρία, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ποινῆς ἐξαλείφεται ἡ ἐκ τοῦ ἀδικήματος προκύψασα νοερὰ βλάβη (ω). 7) ἡ διὰ τοῦ μέσου τῆς ποινῆς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀδικήσαντος σκοπεύουσα θεωρία (αα). 8) ἡ θεωρία, ἡ παράγουσα μὲν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, σκοπεύουσα δὲ διὰ τῆς ποινῆς παραινετικὴν ἀποτροπὴν ἀπὸ τῶν ἀ-
ξιοποίνων πράξεων (ββ).

- (α) Ἐκθεσις τῶν διαφόρων θεωριῶν καὶ ἑλεγχον ἐκαστης αὐτῶν περιέχουσιν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως παρατεθέντων συγγραμμάτων, προσέτι καὶ τὰ ἀκόλουθα: Vening de divers. de fine poenar. sentent. Groning. 1826. Trojen de jure puniendi Gron. 1827. v. Muyden essai sur le principe fondamental de la justice pénale. Lausanne 1833. Rotteck Vernunftrecht III. Thl. σελ. 213· 234. Hepp über die Gerechtigkeitstheorien und Nützungstheorien des Auslands und den Werth der Phil. des Strafrechts. Heidelb. 1834. Abegg die verschiedenen Strafrechtstheorien in ihrem Verhältnisse zu einander. Neustadt 1835. v. Preusschen über die Begründung des Strafrechts. Darmstadt 1835. v. Preusschen die Gerechtigkeitstheorie, so wie eine Darstellung der übrigen Strafrechtstheorien. Giessen 1839. 2. Theile. Lieber a popular essay on subjects of penal law and on just interrupted solitary confinement. Philadelph. 1838. Reichmann Betrachtungen über das Strafr. des Staats. Wiesb. 1836. Möhl über den Zweck der Strafe. Heidelb. 1837. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechtsprinzips. Braunschweig 1839. Genthe de theoriis juris crim. quae dicunt med. Lips. 1839.

(β) Heffter Lehrb. σελ. 11. κατὰ τῆς διαίρέσεως ταύτης: Carmignani leggi. III. p. 26.

(γ) Wisinger de talione. Lyon, 1822. De iure de poena talion.

- apud. var. gentes. Lugd. 1822. Frey de primord. jur. crim. apud var. gentes. Basil. 1824. Trip. de similitudine inter delicta eorum-
quae poenas. Gron 1834.
- (δ) Heinrich andeutungen der rechtl. Grunds. einer Criminalgerichtswiss. Berlin 1834. σελ. 5.
- (ε) Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Kant metaph. Anfangs gründe der Rechtslehre. σελ. 193.
- (ς) π. χ. κατὰ τὸν Jacob.
- (η) Stahl Philos. des Rechts 2 Bde. 2. Abth. σελ. 364. 373.
- (θ) v. Bothmer über den Begriff der Strafe. Berlin 1806.
- (ι) Πρὸ πάντων de Broglie ἐν τῇ Revue française 1828. Σηπτέμβρ. σελ. 13. Bemerkungen über den Entwurf. eines Strafgesetzb. Stuttg. 1830. σελ. 3.
- (κ) Treffart in Arch. d. CrimR. N. F. 1838. σελ. 274.
- (λ) Ἐνταῦθα ἀνάγονται αἱ θεωρίαι τῶν Richter (das philor. Strafr., begründet auf die Idee der Gerechtigkeit. Leipz. 1829.), Rossi, Rotteck, Heffter, abegg, v Preuschen. Ἰδ. Brochet essai sur l'élément moral du droit crim. Gen. 1836. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον ὅπως καθ' ὃν ἡ προκειμένη θεωρία διέχεται τὸ ποινικὸν δίκαιον διαφέρουσι πολὺ αἱ γινώμαι.
- (μ) Καὶ πρὶν τοῦ Bentham ἀναφέρει τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ Priestley essay on Government. Ἰδ. καὶ American Jurist. Boston 1839. Φωλλαδ. τοῦ Ἰανουαρίου. Ἀρ. 40. σελ. 332.
- (ν) Ἰδ. τὸ προσηγμένον σύγγραμμα τοῦ Hopp. Bentham Grunds. der Criminalpolitik. Tübingen 1839. Warnkönig Rechtsphilosophie σελ. 86. Burlitt de Benthami de utili doctrina. Amstel. 1839. Revue de legislation par Wolowski. 1836. doc. p. 209.
- (ξ) Τὴν θεωρίαν ταύτην πρεσβεύουσιν οἱ νεώτεροι ἰταλοὶ νομοδιδάκαλοι καὶ μάλιστα ὁ Romagnosi, περὶ τοῦ ὁποῦ ἰδ. neues Archiv des CrimR. VII. σελ. 181 καὶ Rossi εἰς Zeitschr. für die aust. Gesetzgebung. III. Bd. nr. 12. Ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ἔγραψεν ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης ὁ Drost-Hulshof Einleit. in das peinl. R. § 7.
- (ο) Ἐνταῦθα ἀνάγεται ἡ θεωρία τοῦ Tittmann, ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ τοῦ Lucas du système pénal et du système répressif en général. Paris 1827.
- (π) Τὴν θεωρίαν ταύτην ὑποστηρίζει ἐν μὲν τῇ Ἰταλίᾳ ὁ Filangieri, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ὁ Klein.
- (ρ) Αἱ βάσεις τῆς θεωρίας τοῦ Φάυερβαχ, περιέχονται εἰς Michaelis moralisches Recht. Vorr. zum VI. Thl. σελ. 18. ἰδ. καὶ Oersted Grundr. der Strafgesetzk. Vorr. zum VI. Thl. σελ. 18. ἰδ. καὶ Oersted Grundr. der Strafgesetzk. σελ. 57, ὅστις προσπαθεῖ (σελ. 51) νὰ συνδυάσῃ τὴν θεωρίαν τοῦ Φάυερβαχ μὲ τὴν θεωρίαν τῆς πρακτικῆς ψυχολογίας.
- (σ) Ἰδ. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechtsprincipes σελ. 78., ὅστις συνδυάζει τὴν σχετικὴν θεωρίαν μὲ τὴν ἀπόλυτον, θεωρῶν ἐν τούτῳ τὴν πρῶτην ὡς ἐπιμετρεστέραν.

- (τ) *Pröb πίντων Rauter traité du dr. crim. Vol. I. p. 3—20.*
- (υ) *Luden Vorr. zu s. Übersetzung von Romagnosi. I. Thl. σελ. LVI.*
- (ζ) *v Schulze Leitfaden der Entwicklung der philos. Principien des burgerl. und peinl. Rechts. Gött. 1813. σελ. 330.*
- (η) *Wirth Handb. der Strafrechtswiss. I. Thl. σελ. 248. Martin Lehrb. des CrimR. §. 11.—13. Weber im neuen Archiv des CrimR. VI. σελ. 433.*
- (θ) *Toü Fichte*
- (ω) *v Welker Staat, Recht und Strafe σελ. 249. παραβ. με τοῦ αὐτοῦ Universalencyclopädie. Stuttg. 1829. σελ. 573. καὶ Vorrede p. XXXIII.*
- (αα) Ἡ θεωρία αὕτη υποδιαιρεῖται πάλιν 1) εἰς τὴν θεωρίαν, ἥτις τείνει εἰς τὸ νὰ συνδυάσῃ τὸν σκοπὸν τῆς διορθώσεως μετὰ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπὶ τῶν αἰσθησεῶν τοῦ καταδικασθέντος ἐπιπεποινημένης τῆς ποινῆς ὡς κακοῦ π. χ. κατὰ τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα τῆς ἀρκτώσεως Ἀμερικῆς (κατὰ τὸν Livingston), καὶ 2) εἰς τὴν θεωρίαν, ἥτις ὡς μόνον τῆς ποινῆς σκοπὸν διακρίνει τὴν διορθώσιν τοῦ ἀδικήσαντος π. χ. κατὰ τὴν μέχρι τινὸς γνώμην τοῦ Henke (Arch. des CrimR. V. σελ. 240.) καὶ κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνων, ὅσοι θέλουν νὰ καταργήσωσι πᾶσαν θανατικὴν ποινὴν. Δοκίμιον πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ τῆς διορθώσεως σκοποῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην (ἔπου ὅμως ἐκλείπει κυρίως πᾶν ποινικὸν δίκαιον) εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ Remark. on criminal law with a plan for one improved system. London 1831. (περίληψιν τοῦ συγγράμματος τούτου περιέχει: Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung VIII. σελ. 316. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνωτέρω πρώτῃν θεωρίαν, ἄλλοι μὲν διατείνονται α) ὅτι πρὸς μόνον τῆς διορθώσεως τὸν σκοπὸν ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ πολιτεία νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς τὴν ἐλευθερίαν περιορίζουσας καὶ ὑπερβαίνουσας πᾶσα ποινὴ πρέπει νὰ συνίσταται εἰς μέτρα, τεινόντα εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν τιμωρουμένων διορθώσιν, ἄλλοι δὲ β) ὅτι τῶν τιμωρουμένων ἡ διόρθωσις εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων δευτερευόντων σκοπῶν τῆς ποινῆς, καὶ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς τῶν φυλακῶν πρέπει νὰ ᾖ κατ'ἀλλήλους εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἐνταῦθα δὲ πάλιν οἱ μὲν φρονούσιν α) ὅτι πρέπει μόνον ν' ἀποτρέπηται ὁ κίνδυνος τῆς ἐκ τῆς συμβιώσεως τῶν καταδικῶν ἐνδεχομένης μεγαλειότητος διαφθορᾶς αὐτῶν καὶ μόλυνσεως τῶν ἡθῶν τῶν, οἱ δὲ β) ὅτι πρέπει ἐκτὸς τούτου νὰ συνηθίζωνται οἱ καταδίκαι εἰς φιλοπονίαν καὶ εὐταξίαν καὶ νὰ τίθωνται εἰς κατ'ἀρτίαν ὥστε ἐν καιρῷ νὰ προσκορρίζωνται ἐντέλως τὰ πρὸς τὸ ζῆν, π. χ. κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Aug. im Bruchstücke über Verbrechen I. σελ. 98., οἱ δὲ γ) ὅτι πρέπει νὰ σκοπῇται καὶ ἡ βελτίωσις τῶν ἡθῶν καὶ τῶν φρονημάτων τῶν καταδικῶν. Ἐν γένει ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι μεγάλη ἀσάφεια ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διορθώσεως ἢ τοῦ σωφρονισμοῦ. Ἐνταῦθα ἀνέγεται ὅλα τὰ νεώτερα (κατωτέρω ἐν § 149 ἀναφερόμενα) συγγράμματα περὶ τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος ὑπὸ τῶν Lucas, Beaumont, Tocqueville, Grellet, Crawford, Julius. Ἐκ τῶν Γερμα-

νῶν συνέγραψαν ὑπὲρ τῆς θεωρίας, τῆς παραδεχομένης ὡς σκοπὸν τῆς ποι-
νῆς τὴν διόρθωσιν, οἱ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. α μνημονευθέντες Reichmann,
Möhl. 18. προσέτι Mittermaier im Arch. des Criminalr. XII. σελ.
152. 328. 673. neue Folge 1834. σελ. 132. 1835. σελ. 597. 1837. σελ.
436. 1838. σελ. 138.

(26) π. χ. κατὰ τὸν Bauer im N. Arch. des CrimR IX. nr. 17.

*A. Ἀνάγκη τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως ἐν
πάσῃ πολιτείᾳ.*

§ 8 (α)

Ἡ συνένωσις τῆς θελήσεως καὶ τῶν δυνάμεων ἐνὸς ἐ-
κάστου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀμοιβαίας ἐλευθερίας ἀπάν-
των, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς πολιτικῆς κοινωρίας. Πᾶσα δὲ
πολιτικὴ κοινωνία, ὑποτασσομένη εἰς μίαν κοινὴν θέλησιν
καὶ διὰ πολιτεύματος ὠργανισμένη, λέγεται πολιτεία. Σκο-
πὸς δὲ τῆς πολιτείας εἶναι ἡ οὐστάσις τῆς κοίμου τάξεως,
τουτέστιν ἡ κατὰ τὸν νόμον τοῦ δικαίου συνύπαρξις τῶν
ἀνθρώπων.

(α) Ἡ ἱστορικὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάπτυξις ἀρχαίται ἀπανταχοῦ ἀπὸ τῆς
ιδιωτικῆς ἐκδικήσεως τῶν οἰκογενειῶν ἢ τῶν γενεῶν, προϊῦσα δὲ
μεταβαίνει τάχιστα εἰς τὸ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν (compro-
sitiones) αὗται δὲ τελευταῖον ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ (μεσολαβοῦντο.) δικαστοῦ
δασις ἐν ἐλλείψει χρηματικῆς ποινῆς, παραδίδει τὸν ἀδικήσαντα εἰς τὴν
ἐκδίκασιν, τὴν ὅποιαν ἐκτελεῖ ἡ δὲ δικαστὴς αὐτὸς ἢ κατὰ παραγγελίαν αὐ-
τοῦ ἄλλος, ἀποτελοῦσι τὴν μετάβασιν εἰς τὰς κυρίως λεγομένας ποινάς.
Καίτοι πολλαχῶς διδακτικὴ ἡ ἱστορικὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάπτυξις,
δὲν παρέχει ὅμως κατ' οὐδένα λόγον σταθεράν τινα βάσιν εἰς τὴν πρα-
κτικὴν ἐπιστήμην ἢ εἰς τὴν νομοθεσίαν.

§ 9

Οἰαδήποτε προσβολὴ δικαιώματος ἀντιβαίνει εἰς τὸν
σκοπὸν τῆς πολιτείας (§. 8.), ἐπομένως εἶναι ἀπολύτως

ἀναγκαῖον νὰ μὴ συμβαίῃ ἐν τῇ πολιτείᾳ οὐδεμία τοιαύτη προσβολή. Ἡ πολιτεία λοιπὸν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ εὕρῃ τὰ μέσα, δι᾽ ὧν καθίσταται ἐν γένει ἀδύνατος πᾶσα προσβολὴ δικαιώματος.

§ 10

Τὰ ἀπαιτούμενα ταῦτα μέσα πρέπει ἀφεύκτως νὰ ᾖναι μέσα καταναγκαστικά (α). Εἰς ταῦτα δὲ ἀνήκει πρὸ πάντων ἡ ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας φυσικὴ κατανάγκασις, ἥτις διττῶς αἶρει τῶν δικαιωμάτων τὰς προσβολὰς Α), προηγουμένη τοῦ ἀδικήματος, δηλαδή κωλύουσα προσβολὴν μηκέτι τετελεσμένην, τοῦτο δὲ 1) διὰ καταναγκάσεως εἰς ἐγγυοδοσίαν ὑπὲρ τοῦ ἀπειλουμένου, 2) δι' ἀμέσου καταβολῆς τῶν εἰς προσβολὴν δικαιώματος ἀπευθυνομένων φυσικῶν δυνάμεων τοῦ προσβολέως. Β) ἐπομένῃ εἰς τὸ ἀδίκημα, καταναγκάζουσα δηλαδή τὸν προσβολέα εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ἀντικειμένου, ἢ εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας.

(α) Ὅτι τὰ ἠθικὰ μέσα (ἀνατροφή, ἐκπαίδευσις, ὀρηκεία) δὲν ἐξαίρονται, ἀλλ' ἀποτελοῦσι μάλιστα τὴν τελευταίαν βῆσιν ἁπάντων τῶν καταναγκαστικῶν μέσων, καὶ καθιστῶσιν αὐτὰ τελειόφρα, δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν. Sed de his non est hic locus.

§ 11

Ἡ φυσικὴ ὁμως κατανάγκασις δὲν εἶναι ἀποχρῶσα νὰ ἐμποδίσῃ ἐν γένει τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων. Διότι ἡ μὲν προηγουμένη τοῦ ἀδικήματος καταναγκάσεως εἶναι δυνατὴ μόνον ἐπὶ τῇ προϋποθέσει γεγονότων, ἐξ ὧν συνάγει ἡ πολιτεία ἥτοι τὴν βεβαιότητα ἢ τοῦλάχιστον (ὡς

ἐπὶ τῆς καταναγκάσεως εἰς ἐγγυοδοσίαν) τὴν πιθανότητα τῶν τοιούτων προσβολῶν, ἡ δὲ ἐπομένη, μόνον ἐπὶ τῇ προϋποθέσει προσβολῆς τοιούτων δικαιωμάτων ὧν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἀντικαταστατόν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ φυσικὴ κατανάγκασις ἀποχρῶσα 1) πρὸς ὑπεράσπισιν δικαιωμάτων ἀντικαταστατῶν διότι ἡ, μόνη ἐπ' αὐτῶν δυνατὴ, προηγουμένη κατανάγκασις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὁλως τυχαίας διαγνώσεως τῆς ἐπικειμένης προσβολῆς· δὲν εἶναι δὲ προσέτι ἀποχρῶσα οὐδὲ 2) πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καθ' ἑαυτὰ ἀντικαταστατῶν δικαιωμάτων, διότι πολλάκις ταῦτα γίνονται ἀναντικατάστατα, καὶ διότι ἐπίσης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὁλως τυχαίας περιστάσεως τὸ δυνατόν τῆς προηγουμένης τοῦ ἀδικήματος καταναγκάσεως.

§ 12

Διὰ νὰ ἐμποδισθῶσι λοιπὸν αἱ προσβολαὶ τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει, ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς φυσικῆς προσέτι καὶ ἄλλη τις κατανάγκασις, προηγουμένη μὲν τῆς ἐκτέλεσεως τῆς τοῦ δικαιώματος προσβολῆς, ἐφαρμοζομένη δὲ παρὰ τῆς πολιτείας κατὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν, χωρὶς νὰ προαπαιτῆται διάγνωσις τῶν ἐπικειμένης προσβολῆς δικαιώματος. Τοιαύτη κατανάγκασις δὲν δύναται νὰ ᾖ εἰμὴ ψυχολογική.

B Τὸ δυνατόν τοιαύτης ψυχολογικῆς καταναγκάσεως.

§ 13

Aἱ παραβάσεις ἅπασαι ὡς ψυχολογικὸν τῆς γενέσεως

αὐτῶν λόγον ἔχουσι τὴν ἡδυπάθειαν, καθόσον ἡ ὀρεξις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐκ τῆς προσδοκωμένης κατὰ τὴν πράξιν ἢ ἐκ τῆς πράξεως ἡδονῆς κινεῖται εἰς τῆς πράξεως τὴν ἐπιχείρησιν. Ἡ ἐξ ἡδυπαθείας ὁρμὴ αὕτη δύναται νὰ οὐδετερωθῇ διὰ τοῦ ἐξῆς μέσου, ἐὰν δηλαδή πᾶς τις γινώσκῃ, ὅτι τὴν πράξιν τοῦ θέλει ἀφεύκτως παρακολουθήσει κακὸν τι ἀντίωτερον τῆς ἀλγηδόνος, ἥτις γεννᾶται ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς πρὸς πράξιν ὁρμῆς.

§ 14

Διὰ νὰ κατασταθῇ δὲ γενικὴ ἡ πεποίθησις, ὅτι πᾶν ἀδίκημα εἶναι ἀναποφεύκτως συνδεδεμένον μετὰ τοιοῦτου τινὸς κακοῦ, ἀπαιτεῖται Α) νόμος, ὀρίζων τὸ κακόν, ὅπερ ἀναγκαιῶς συνεπάγεται πᾶσα πράξις (νόμιμος ἀπειλή.) Ἀλλὰ διὰ νὰ ᾔναι τοῖς πᾶσι καταφανὴς ἡ πραγματικότης ἀλληλουχίας μεταξὺ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς πράξεως ἀπαιτεῖται προσέτι Β) νὰ δεικνύηται καὶ ἐμπράκτως τὸ ἀλληλένδετον τοῦτο τῆς πράξεως ὡς αἰτίας μετὰ τοῦ κακοῦ ὡς ἀποτελέσματος, πρέπει ἐπομένως, ἅμα ἡ παράβασις λάβῃ χώραν, νὰ ἐπιβάλληται καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου συνδεόμενον μετ' αὐτῆς κακόν (ἐκτέλεσις). Ἡ σύμπραξις τῆς ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς νομοθετικῆς δυνάμεως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκφοδίσσεως ἀποτελεῖ τὴν ψυχολογικὴν κατανάγκασιν.

§ 15.

Τὸ ὑπὸ τῆς πολιτείας διὰ τοῦ νόμου ἀπειλούμενον, καὶ, δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, ἐπιβαλλόμενον κακόν, εἶναι ἡ πολιτικὴ ποινὴ (poena forensis). Ὁ γενικὸς λόγος τῆς ἀνάγκης

τῆς ποινῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς (ἐν τε τῇ νομοθεσίᾳ καὶ τῇ ἐκτελέσει) εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τῆς ἀμοιβαίας ἀπάντων ἐλευθερίας δι' οὐδετερώσεως τῆς ὁρμῆς πρὸς τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων.

Σημ. τὸ ζήτημα : ἂν ὑπάρχῃ φυσικὸν ποινικὸν δίκαιον, εὐλόγως δύναται νὰ παραληφθῇ προκειμένου λόγου περὶ τοῦ θετικοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ὅσοι ὅμως θεωροῦσι τὸ ποινικὸν δίκαιον ὡς δίκαιον ὑπερασπίσεως, δὲν δύνανται ν' ἀποφύγῃσι τὴν ἐρευναν τοῦ ζητήματος τούτου.

§ 16.

Ὡς σκοπὸς τῆς ποινῆς ἐννοεῖται τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ παραγωγή τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς αἰτία τῆς ὑπάρξεως τῆς ποινῆς, ἂν πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ ὁ περὶ ποινῆς ὀρισμὸς (α). Α) Σκοπὸς τῆς ἐν τῷ νόμῳ ἀπειλῆς τῆς ποινῆς, εἶναι ἡ ἀπὸ τῶν προσβολῶν τῶν δικαιωμάτων δι' ἐκφοβήσεως ἀποτροπὴ ἀπάντων, ὡς ἐνδεχομένων προσβολέων. Β) Σκοπὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀπειλῆς τοῦ νόμου, καθόσον ἄνευ ἐφαρμογῆς ἡ ἀπειλὴ ἦθελεν ἀποβῆ ματαία (ἀτελοσφόρητος). Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται ὁ μὲν νόμος νὰ ἐκφοβήσῃ ἅπαντας τοὺς πολίτας, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὐτοῦ νὰ τῷ παρέξῃ δύναμιν, ἔπεται ὅτι ἕμμεσος (τελικὸς) σκοπὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ὡσαύτως ἀπλὴ ἐκφόβησις τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ νόμου (β).

(α) Ὁ σκοπὸς τῆς ποινῆς δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ τιμωροῦντος. Feuerbach *uber Strafe als Sicherungsmittel.* ο.π. 43. ἐπ.

(β) Συνοπτικὴν ἔχουσιν τῶν διαφόρων περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωριῶν περιέχει, ἐκτὸς τῶν προσημειωθέντων συγγραμμάτων τὸ τοῦ Bauer *Lehrb*

des Strafs. § 22—29. *Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς ἀνάγνωθι προσέτι Michaelis Vorrede zum VI. Theil des Mosaischen Rechts. Cäsar Denkwürdigkeiten aus der philos. Welt. Bd. IV. Abh. VI. καὶ τὴν διατριβὴν τοῦ αὐτοῦ von dem Zwecke der Strafen. (Δευτέρα προσθήκη εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ μετέφρασιν τοῦ Valazé über die Strafgesetze). Putnam de poenis exemplaribus. In Opusc. J. Cr. N. IX. C. Venning Disp. qua exponuntur diversae de fine poenarum sententiae. Gron. 1826. Leisler Versuch über das Strafrecht. Frkf. 1796. Διασκευάσας χάριν: Leyser Sp. 619. M. I.*

§ 17.

Νόμιμος λόγος τῆς ποινῆς εἶναι ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ νομίμως δυνατόν αὐτῆς· ὁ νόμιμος λόγος Α) τῆς ἀπειλῆς τῆς ποινῆς εἶναι· ἡ συνύπαρξις αὐτῆς μετὰ τῆς νομίμου ἐλευθερίας τῶν ἀπειλουμένων, καθὼς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων ἀπάντων τῶν πολιτῶν εἶναι ὁ λόγος ὁ ἀπαρτίζων τὸ καθήκον τῆς πολιτείας εἰς ἀπειλὴν ποινῶν. Β) Ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ἡ προηγουμένη ἀπειλὴ τοῦ νόμου (α)

(α) Ἐκτενέστερον περὶ τοῦ νομίμου τούτου λόγου προφορικῶς. Πρὸς Fauerbach über die Strafe als Sicherungsmittel. etc σελ. 92—118.

§ 18

Ἡ πολιτικὴ ποινὴ ὡς τοιαύτη δὲν ἔχει λοιπὸν σκοπὸν καὶ νόμιμον λόγον 1), τὴν προκατάληψιν μελλουσῶν παραβάσεων ὠρισμένου προσώπου (α), διότι αὕτη δὲν εἶναι ποινὴ, οὐδὲ ὑπάρχει πρὸς αὐτὴν νόμιμός τις λόγος· 2), οὐδὲ τὴν ἠθικὴν ἀνταπόδοσιν (β), διότι αὕτη ἀνάγεται εἰς τὴν ἠθικὴν, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν νομικὴν τάξιν, εἶναι δὲ καὶ φύσει ἀδύνατος· 3) οὐδὲ τὴν ἄμεσον ἐκφόδισιν τῶν ἄλλων διὰ τῶν πό-

νων τοῦ ἐπιβαλλομένου εἰς τὸν ἀδικήσαντα κακοῦ (γ), διότι οὐδὲν ὑπάρχει πρὸς τοῦτο δικαίωμα. 4) οὐδὲ τὴν ἠθικὴν διόρθωσιν, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ σωφροτισμοῦ, οὐχὶ δὲ τῆς ποινῆς (δ).

Σημ. Ὅσοι μέμφονται τοῦ συγγραφέως τὸ σύστημα, διότι εἰσάγει τὸν τρόπον ἐναντίον τῆς φιλανθρωπίας καὶ τῶν ἄλλων τῆς πολιτείας σκοπῶν, λησμονοῦσιν, ὅτι, ὡς οὐδαμῶς λανθάνει τὸν συγγραφέα, αἱ αὐστηραὶ ποιναὶ φέρουσι τὸ ἀντίθετον τῆς ἐκφοβήσεως ἀποτέλεσμα καὶ ὅτι εἶναι μόνως τῆς νομοθετικῆς φρονήσεως (τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς) ἔργον ἡ λύσις τοῦ ζητήματος: ποῖαι ποιναὶ εἶναι κατάλληλοι καὶ πῶς πρέπει νὰ κανονίζωνται αὗται, ὥστε οὐ μόνον νὰ συνάδωσι πρὸς τὸν σκοπὸν πάσης ποινῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ προάγῃσι προσέτι, ὅσον τὸ δυνατόν, ἄλλους φιλανθρωπικούς καὶ κοινωνικούς σκοπούς. Καλῶς ἐννοουμένη ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ τοῦ Βενθάμ ἀρχὴ τῆς γενικῆς ὠφελείας ἀφ' ἑτέρου συμβιβάζονται κάλλιστα πρὸς ἀλλήλας.

(α) Ὡς ἱσχυρίζονται οἱ Stübel Diss. de justitia poenarum capitalium praesertim in Saxonia. Wittenb. 1793. Stübel System des peinel. Rechts. I. Thl. § 13—15. Malblanc Comment. de poenis ab effectibus defensionis naturalis etiam in statu civili probe distinguendis (in Plitt Annual. N. II. p. 44), Grolman καὶ πολλοὶ ἄλλοι πρὶν τῶν συγγραφέων τούτων καὶ μετ' αὐτούς.

(β) Jacob. philes. Rechtslehre § 415. καὶ 419—26. Ἡ νόμιμος λειτουργία ἐν ταῖς ποιναῖς, τὴν ὁποίαν παραδέχονται ὡς βάσιν τῆς ποινῆς τινὲς τῶν νεωτέρων, π. γ. οἱ Zachariae, Fries. Bergk. καὶ ἄλ., ταυτίζεται ἐπὶ τήλους μὲ τὴν ἠθικὴν ἀνταπόδωσιν, ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ πάντῃ ἀδύνατον νὰ χρησιμοῦσθαι εἴτε εἰς τὸν νομοθέτην εἴτε εἰς τὸν δικαστὴν ὡς μέτρον τῆς ἀναλογιστικῆς εἰς ἕκαστον ἀδίκημα ποινῆς. Διὰ τῆς εὐφίας καὶ μόνως δύναται ἐνταῦθα νὰ συμβεβασθῇ ἡ θεωρία μὲ τὴν πρᾶξιν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει χάσμα μέγα. (Σημ. τοῦ ἐκδ.) Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ Φαῦερβαχ συγχέει ἐνταῦθα τὴν θεωρίαν τῆς ἀνταπόδοσης μὲ τὴν τῆς δικαιοσύνης.

(γ) Klein über die Natur und den Zweck der Strafe. Im Arch. II. Bd. 1. St. N. IV.

(δ) Prö. A. u. j. m. Bruchstücke über Verbrechen und Strafen. II Thl. σελ. 8. ἐπ.

Γ. Πρώτιδται ἀρχαὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

§ 19.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω συλλογισμοῦ συνάγεται ἡ ἀκόλουθος πρωτίστη ἀρχὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου : Πᾶσα ποινὴ ἐν τῇ πολιτείᾳ εἶναι συνέπεια νόμου, στηριζομένου ἐπὶ τῇ ἀνάγκῃ τῆς συντηρήσεως ἐξωτερικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπειλοῦντος κατὰ πάσης προσβολῆς δικαιώματος ὑλικόν τι καιρόν.

§ 20.

Ἐντεῦθεν πηγάζουσιν αἱ ἑξῆς, εἰς οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν ὑποκειμέναι, δευτερεύουσαι ἀρχαί :

Α) Πᾶσα ποινὴς ἐφαρμογὴ προϋποτίθησι ποινικὸν νόμον. (*Nulla poena sine lege*). Διότι ἐπὶ μόνῃς κυρίως τῆς διὰ τοῦ νόμου ἀπειλῆς τοῦ κακοῦ στηρίζεται ἡ ὑπαρξίς καὶ τὸ νομίμως δυνατόν τῆς ποινῆς.

Β) Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς υπάρξεως τῆς ἀξιοποίνου πράξεως. (*Nulla poena sine crimine*). Διότι ὁ νόμος προϋποτίθησι τὴν πράξιν καὶ οὕτω συνδέει μετ' αὐτῆς τὴν ποινὴν.

Γ) Τὸ ἀξιοποίνον τῆς πράξεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς υπάρξεως ποινικῆς διατάξεως ἐν τῷ νόμῳ. (*Nullum crimen sine poena legali*). Διότι ὁ νόμος συνδέει μετὰ ὠρισμένης προσβολῆς δικαιώματος τὸ κακὸν ὡς ἀναγκαίαν αὐτῆς νόμιμον συνέπειαν.

§ 20 α (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ προεχθεῖσα θεωρία (§ 8—20) εἶναι κατὰ τοῦτο ἐσφαλμένη, ὡς ἅπασαι αἱ μονομερεῖς ὠφελείας θεωρίαι(α),

ὅτι ἡ ὠφέλεια, καθὼς σχετικῶς ἀόριστον ποσόν, δὲν παρέχει εἰς τὸν νομοθέτην ἀσφαλῶς ὁδηγοῦσαν ἀρχήν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἰσχύουσι κατ' αὐτῆς καὶ ἅπαντες οἱ λόγοι, ὅσοι ἀποδεικνύουσι τὸ μὴ βάσιμον τῆς θεωρίας τῆς ἐκφοβήσεως, ἥτις στηρίζει τὰ πάντα ἐπὶ τῆς ὕλικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, θεωρεῖ κατὰ συνέπειαν τοῦτου ὡς μόνας σκοπίμους ποινὰς τὰς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐπιφερούσας ἐκφύθησιν ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἡ πεῖρα ἀποδεικνύει ὀλυσσιτελῇ (6). Ἡ θεωρία αὕτη τὴν ἀπειλὴν τῆς ποινῆς ἐκλαμβάνει ὡς τὸ κυριώτερον, ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἕκαστος πολίτης ἔχει ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ἀπειλουμένης ποινῆς καὶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀξιοποιῶν πράξεων εἶναι τῆς σκέψεως προϊόν. Ἀλλὰ ὁ κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὡς ἀναγκαῖος ἀπαιτούμενος ὑπολογισμὸς τοῦ μέτρου τῆς ἀπειλητέας ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ποινῆς κατὰ λόγον τοῦ ἀθροίσματος τῶν ὕλικῶν πρὸς τοῦτο ὁρμῶν εἶναι ἀκατόρθωτος, διότι αἱ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ἀφορμαὶ εἶναι ἄλλοτε ἄλλαι, καὶ διότι τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς τὸ ἀδίκημα ἔρεθισμοῦ δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ ὥστε ἡ θεωρία αὕτη στερεῖται παντὸς νομίμου μέτρου, καὶ ὀφείλουσα νὰ προϋποθέσῃ τὸ ἀνώτατον ποσόν τῶν πρὸς τὸ ἀδίκημα ὁρμῶν καταντᾷ εἰς ἀπειλὴν αὐστηρῶν ποινῶν, ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου ἀντιπράξῃ εἰς τὰς πρὸς τὸ ἀδίκημα ὁρμάς.

(a) Rossi traité du droit pénal I. p. 481. II. p. 18.

(6) Περὶ τῶν κατὰ τῆς θεωρίας τοῦ Φαύερβαχ, ἐνστάσεων ἐν γένει Ὁρα Richter philos. Strafrecht, σελ. 187. Hepp. Krit. Darstellung der Strafrechtstheorien σελ. 83. Carmignani delle leggi della sicurezza III. p. 88—93. v. Rolteck Vernunftrecht. III. p. 221. Bauer im Arch. des CrimR. IX. p. 445. Hepp. Krit. Darstellung der Strafrechtstheorien.

p. 85. v. Prenscher die Gerichtigkeitstheorie I. p. 28. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Principes. σελ. 24.

§ 20 β. (τοῦ ἐκδ.)

Κατὰ τὴν μόνην ὁρθὴν περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρίαν, ἡ πολιτεία ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως παντὸς εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συντελοῦντος μέσου, ἀλλ' ὅμως μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐφαρμοστέου μέσου· ἡ δὲ ποινὴ εἶναι τὸ ἔσχατον τοιοῦτον μέσον, τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις τότε μόνον, ὅταν ἡ πολιτεία δὲν δύναται ἐξίσου ἀσφαλῶς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς δι' ἄλλων ἐλαφροτέρων μέσων. Ἐνυπάρχουσι δὲ εἰς τὴν ποινὴν δάφορα στοιχεῖα, ἅπερ καθιστῶσι τὴν τε ἀπειλὴν τῆς ποινῆς καὶ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῆς τελεσφόρον, καὶ χρησιμεύουσι καταλλήλως εἰς τὸν νομοθέτην πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἡ ἐφαρμογὴ λοιπὸν τῆς ποινῆς δικαιολογεῖται ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τῆς δικαιοσύνης, καθόσον ἡ ποινὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν παρίσταται ὡς ἀντάξιον τῆς ἐνοχῆς κακὸν (α), ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀποδεικνύεται τελεσφόρος μόνον καθόσον εἶναι δικαία (β). Ἡ δικαιοσύνη δὲν θεωρεῖ ἀπλῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς ὡς μέσον ἀνταποδόσεως ἢ ἐξισασμοῦ, οὔτε παραδέχεται ἀπόλυτον τῆς ποινῆς μέτρον, ὥστε νὰ θεωρῇ ὑφ' ὁποίας δήποτε περιστάσεως ὠρισμένον ποσὸν ποινῆς ὡς ἀντιστοιχοῦν εἰς ὠρισμένον ἀδίκημα, οὔτε ἀπαιτεῖ, ν' ἀπειλῇται ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ὠρισμένον ποσὸν ποινῆς (γ)· ἀλλὰ παραδέχεται ἐν γένει ὡς ἀξίωμα, ὅτι ἡ πολιτεία ἔχει τότε μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβίλλῃ ποινὰς, ὅταν ᾔηται αὐταὶ ἀναγ-

καὶ αὐταὺς μόνον, ὅποῖαι ἀναλογοῦσιν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἀδικήσαντος. Ἐνταῦθα ὁμως λαμβάνεται κυρίως ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ πᾶσαν πολιτείαν αἱ ἰδιαιτέραι αὐτῆς σχέσεις καὶ ἀνάγκαι προσδιορίζουσι τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς συστάσεώς της. Ὅθεν ἡ δικαιοσύνη διαγράφει ἀπλῶς μόνον τὰ ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων δύναται ὁ νομοθέτης νὰ προχωρήσῃ κατὰ τὴν ἀπειλὴν τῶν ποινῶν ἀναγνωρίζει δὲ, ὅτι κατὰ πᾶσαν πολιτείαν τόσον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα : ποῖαι πράξεις πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς ἀδικήματα ; καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἀπειλητέας ποινῆς, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης διαγγραμμένων ὁρίων, πρέπει νὰ λαμβάνωνται πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν αἱ ἰδιαιτέραι σχέσεις καὶ ἀνάγκαι τῆς πολιτείας, περὶ τῆς νομοθεσίας τῆς ὁποίας πρόκειται, καὶ νὰ καταβάλληται πᾶσα προσπάθεια ὥστε νὰ μὴ προσβάλληται ἡ ἠθικὴ (δ). Οὕτως ἐννοουμένην τὴν δικαιοσύνην πρέπει βεβαίως νὰ ἔχῃ βάσιν πᾶς ποινικὸς νόμος διὰ νὰ ᾔναι τελεσφόρος (ε).

(α) Μὴτε εἶνος βαθεῖ πρὶν νὰ φθάνῃ τὸ κακὸν ὅπερ ἡ ποινὴ περιέχει. *Rossi traité du droit penal III. p. 70. Traffurt im Arch. des CrR 1838, σελ. 277. R o e d e r au poena malum esse debeat. Giessae 1830*

(β) Ἐπομένως δευτέρευον νὰ εἰπωμεν ὅτι, ἡ ἀρχὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ τῆς συνείσεως ὁρθῶς ἐννοούμεναι δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλαις.

(γ) Ὅθεν ἐνδέχεται πολλάκις ὁ μὲν νομοθέτης νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπειλήσῃ ποινῇ, ἡ δὲ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ νὰ τὴν ἀπατρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς ταύτης.

(δ) Πολλάκις εἶναι π. γ. ἡ παραδοχὴ διατάξεως εἰνος συμπίρρουσα μὲν ὡς ἐκ τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς, οἷον ἡ διάταξις τῆς ἀτιμωρητικῆς τοῦ συνενόχου, τοῦ καταμνησθέντος εἰς τὴν Ἀρχὴν τὸ ἀδικημα, ἀλλὰ ὑπαγορεύει ἀφ' ἑτέρου περιορισμούς τινας ἢ σκέψεις, ὅτι ἤθελεν ἐντεῦθεν διαφραγῆ ἡ ἠθικὴ τοῦ λαοῦ καὶ προαχθῆ ἡ κακοήθεια.

(ε) Περὶ τοῦ ζητήματος, κατὰ πόσον νομοθεσία τις πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἀρ-

- 087ης ἀδείας, 18. Hepp. Darstellung der Strafrechtsth. σελ. 125. συνδ.
 με Mittermaier im Arch. des CrimR. XII. σελ. 845. Arch. N. F.
 - 1836. σελ. 403. 1838. σελ. 274. Weber in Pölit. Jahrbuch. 1837.
 - 301. σελ. 311. Henrici σελ. 21. v Kapf Bemerk. zu dem Würtems.
 Strafges Entw. σελ. 1. Mittermaier im Arch. d. CrimR. 1836. σελ.
 - 98. 403. Hepp Comm. zum Würtemb. Strafgesetz. I Thl. σελ. 17—31.
 201. Motive zu dem Norweg. Entw. σελ. 21. Kitka über Verfahren bei
 Abfass. d. Gesetzbücher. σελ. 46.

- 1836. σελ. 403. 1838. σελ. 274. Weber in Pölit. Jahrbuch. 1837.
 - 301. σελ. 311. Henrici σελ. 21. v Kapf Bemerk. zu dem Würtems.
 Strafges Entw. σελ. 1. Mittermaier im Arch. d. CrimR. 1836. σελ.
 - 98. 403. Hepp Comm. zum Würtemb. Strafgesetz. I Thl. σελ. 17—31.
 201. Motive zu dem Norweg. Entw. σελ. 21. Kitka über Verfahren bei
 Abfass. d. Gesetzbücher. σελ. 46.

- 1836. σελ. 403. 1838. σελ. 274. Weber in Pölit. Jahrbuch. 1837.
 - 301. σελ. 311. Henrici σελ. 21. v Kapf Bemerk. zu dem Würtems.
 Strafges Entw. σελ. 1. Mittermaier im Arch. d. CrimR. 1836. σελ.
 - 98. 403. Hepp Comm. zum Würtemb. Strafgesetz. I Thl. σελ. 17—31.
 201. Motive zu dem Norweg. Entw. σελ. 21. Kitka über Verfahren bei
 Abfass. d. Gesetzbücher. σελ. 46.

II.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἑρροια καὶ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων.

J. G. Claus. de natura delictorum. Jenae 1794.

G. B. Hänsel de natura delictorum observ. Lips 1810:

Van der Ton de delictis. Lovan 1822.

§ 21.

Ὅστις υπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς νομίμου ἐλευθερίας, πράττει προσβολὴν δικαιώματος (Laesio). Ὅστις δὲ προσβάλλει τὴν διὰ τῆς ἐν τῇ πολιτείᾳ συνθήκης τεθεμελιωμένην καὶ διὰ ποινικῶν νόμων ἐξησφαλισμένην ἐλευθερίαν, πράττει ἀδίκημα. Ὅθεν ἀδίκημα κατὰ τὴν πλατυτάτην ἔννοιαν, λέγεται πᾶσα ἐν ποινικῷ νόμῳ διαλαμβανομένη προσβολή, ἢ πᾶσα ὑπὸ τινος ποινικοῦ νόμου ἀπηγόρευμένη, καὶ εἰς τὸ δικαίωμα ἄλλου τινος ἀντιβαίνουσα πράξις. Προσβολαὶ λοιπὸν δύνανται γὰρ ὑ-

πάρξωσι καὶ ἐκτός τῆς πολιτείας, ἀδικήματα ὅμως μόνον ἐντός αὐτῆς.

Κακοήθεια, ἐλάττωμα, ἁμαρτία.

Σημ. τοῦ Ἐκδότου. Ὁ συγγραφεὺς δὲν διακρίνει προσηκόντως τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, ὅπου ἡ ἔννοια αὕτη συνέχεται μετὰ τοῦ ζητήματος: ποῖαι πράξεις εἶναι θεωρητέαι ὡς ἀξιόποιοι: ἀπὸ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ κατὰ τὴν νομικὴν σημασίαν. Ἰδ. ὡς πρὸς τὸ πρῶτον: *Trummer zur Philosophie d. Rechts.* σελ. 402. *Richter Philos. des Strafrechts.* σελ. 108. *Rossi traité du droit pénal.* II. vol. p. 4—20. *Carmignani* II. p. 43. *Hepp.* über die Gerechtigkeits und Nutzenstheorien. σελ. 67. Über den Begriff des Verbrechens aus dem Standpunkte des Strafgesetzgebers. Leips. 1837. *Abegg.* die-
verschied. Strafrechtstheor. σελ. 38. *Abegg.* Lehrb. der Strafrechtswiss. σελ. 94. v. *Preuschen* die Gerechtigkeits-
theorie II. σελ. 31. *Hepp.* über die Gerechtigkeits und Nutzenstheorien. σελ. 80. *Hepp.* Darst. der Strafrechtsth. σελ. 156. Ὅτι ἐπιβλαβὴς ἡ μεγάλη ἔκτασις τῆς σφαίρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἰδ. *Mittermaier* über den neuesten Zustand der Crim.gesetzg. σελ. 164. καὶ *Kilka* über Verf. bei Abf. der Gesetzg. σελ. 72. Ἐνταῦθα εἶναι σπουδαῖον τὸ ζήτημα ἂν τὸ ἀδίκημα ᾖναι θεωρητέον ὡς προσβολὴ δικαιώματος, πρέπει δὲ νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς. *Mittermaier* über der Criminalgesetzgebung. σελ. 117. *Archiv de Criminalr.* VIII. Bd. σελ. 78. IX. N. 22. *Birbaum* (neues Arch. des Criminalr. neue Folge. I. Bd. σελ. 156). *Rosshirt* zwei crim. Abh. σελ. 118. *Wicher's* crit. disquis. loci qui est in Codici poenali Gallici di facinor. contra bonos mores. Gron. 1839. p. 23. ἰδ. τοῦ-
ναντιον *Droste-Hülshof* im Arch. des CrimR. IX. nr.

22. v. Preuschen über Begründung des Stafrechts σελ. 67. Escher die Lehre vom dem Strafbaren Betrüge. Zürich 1840. σελ 85. Περὶ τοῦ λόγου τῶν ἀδικημάτων πρὸς τὰς κακοήθεις πράξεις: *Verweide* quatenus actiones virtutis legi contrariae delictis in civitate sint accens. Amstelod. 1828. *Mittermaier*, neues Arch. d. Criminalr. neue Folge. II Bd. σελ. 250. *Rossi* traite II. p. 44. *Wicher* l. c. pag. 30.

§ 22.

Ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς ἐνεργείας κυβερνητικῆς τινος πράξεως καὶ ἀπὸ τῆς δηλώσεως τῆς πολιτείας ὑπάρχουσι δικαιώματα (τῶν ὑπηκόων ἐν τῇ πολιτείᾳ ἢ τῆς πολιτείας αὐτῆς). Τὰ δικαιώματα ταῦτα ἐξασφαλιζόμενα διὰ ποινικῶν νόμων ἀπαρτίζουσι τὴν ἐννοίαν ἀδικήματος κατὰ στενωτέραν σημασίαν, ὅπερ δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς ἐγκληματικὸν καὶ εἰς πολιτικὸν ἀδίκημα, κατὰ τὸ διάφορον μέγεθος τῶν συνδεδεμένων μετ' αὐτοῦ ποινῶν καὶ κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐξαρτωμένην διάφορον δικαιοδοσίαν (α). Καθ' ὅσον ἔχει ἡ πολιτεία τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἐμμέσως δι' ἀστυνομικῶν νόμων καὶ ν' ἀπαγορεύῃ δι' αὐτῶν πράξεις καθ' ἑαυτὰς μὴ παρανόμους, κατὰ τοσοῦτον ὑπάρχουσιν εἰδικὰ δικαιώματα τῆς πολιτείας ἀπαιτούσης παράλειψιν τῶν εἰδικῶς ἀπαγορευμένων τούτων πράξεων, τὰς ὁποίας ἄνευ τούτου ἐδύναντο νομίμως νὰ ἐπιχειρήσωσιν οἱ ὑπῆκοι. Ἐὰν δὲ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας τοῦ ν' ἀπαιτῇ ὑπακοὴν εἰς ὠρισμένον ἀστυνομικὸν νόμον συναδεύηται μὲ ποινῆς ἀπειλὴν, προκύπτει ἡ ἐννοία τῆς ἀστυνομικῆς παραβάσεως τοῦ πταίσματος (β).

Crimen καὶ *delictum* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Πρβ. *Birnbaum* über den Unterschied. zwischen *crimen* und *delictum* bei d. Römern. (N. Arch. d. CrR. Bd. VIII. N. 44. 22. Bd. IX. N. 16.).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας ἐρεῦνας, κυρίως δὲ τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ *Birnbaum*, *crimen* σημαίνει οὐ μόνον τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐγκλησιν ἢ τὴν ποινικὴν ἀνάκρισιν, ἔχον, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, σημασίαν περιεκτικὴν, καθὼς τὸ *delictum*. Αἱ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον διάφοροι διαιρέσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνέχονται μετὰ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ῥωμαίων *Millermaier* Strafverfahren in den deutschen gerichten. I. σελ. 7. *Hagen* de quaestione quale sit discrimen inter delict. publ. atque priv. Gött. 1832. *Birnbaum*, N. Arch. d. CrR. neue Folge II Bd. N. 43. *Heffter* Lehrb. σλ. 47. *Godefroi* de delictis quae non nisi ad laesorem querelae vindic. Amstel. 1837. p. 11—17.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις *crimen extraordinarium* σημαίνει οὐχὶ ὠρισμένην κατηγορίαν ἀδικημάτων, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον πᾶσαν πράξιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε δι' ἐθιμοκαθερωμένη διαδικασία διάφορος τῆς συνήθους, ἢ ἐπὶ τῆς ὁποίας, καὶ τοι ἀνηκούσης εἰς τὸ *judicium privatum*, ἐφηρμόζετο καὶ ἄνευ νόμου ποινὴ τοῦ δημοσίου δικαίου. *Birnbaum* im Arch. des CrimR. VII. σελ. 671. IX σελ. 399. neue Folge. 1835. σελ. 329. *Godefroi* diss. cit. p. 17.

(α) Πρβ. *Robert* und *Koch* über civil- und Criminalstrafen und Verbrechen. Giessen 1785. Πρὸς τὴν διαίρισιν εἰς ἐγκληματικά ἀδικήματα καὶ εἰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις ἀντιστοιχεῖ ἡ ἰταλικὴ διαίρισις εἰς *delitto di pena d'alto criminale*, *delitto di pena correzionale*, *delitto di pena di polizia*. Ὁ νῦν αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος ἀναμειγνύει μετὰ τῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων καὶ πολιτικὰ ἀδικήματα, εἰς μικρὰ κλοπαὶ ἀπάται κτλ. *Undtwalker* ist der Unterschied zwis-

hen Verbrechen und Vergehen von praktischem Nutzen? (Crim. Blätter Heft. 1. N. 1.).

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάκρισις κακούργημάτων καὶ πλημμελημάτων, καθ' ὃν μάλιστα τρόπον ἀπαντᾶται ἐν τῷ βαυαρικῷ ποινικῷ νόμῳ (άρθρ. 2), ὅστις ἀποφαίνεται ποινὰς τινὰς ὡς προσηκούσας εἰς κακούργήματα καὶ ἄλλας πάλιν ὡς προσηκούσας εἰς πλημμελήματα, εἶναι ἰδίως σπουδαία ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου (*Mittermaier Strafverfahren I. Thl. σελ. 18.*), κατὰ τοῦτο ὅτι τὰ μὲν κακούργήματα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τῶν συνέδρων καὶ τῶν ἐνόρκων, τὰ δὲ πλημμελήματα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν πλημμελειοδικείων. Crimes λέγονται αἱ πράξεις, καθ' ὧν ὁ νόμος ὀρίζει σωματικὰς ἢ ἀτιμωτικὰς ποινὰς, delits δὲ ἔκκειναι καθ' ὧν ἀπειλεῖται φυλάκισις 5 ἡμερῶν ἕως 5 ἐτῶν ἢ χρηματικὴ ποινὴ ἀνωτέρα τῶν 15 φράγκων. *Loché législation de la France Vol. I. d. 232. XXIX p. 202. Chauveau et Hellie Theorie du code penal I. p. 30. Lucas de la reforme des prisons. I. p. 32. III. p. 22.* Ἀμφισβητεῖται ἡ ἀξία τῆς προκειμένης διακρίσεως, ὃν μάλιστα τρόπον ἀπαντᾶται αὕτη ἐν τῷ βαυαρικῷ ποινικῷ νόμῳ. Ἰδ. *Mittermaier (N. Arch. d. CrR. II N. 17. IV σελ. 629. Hudtwalker Beitrage II Bd. N. 16. Cucumus über Einteilung der Verbrechen und Vergehen Würzb. 1823.* Εἰς τοὺς νέους ποινικοὺς νόμους τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, καὶ εἰς τὰ νομοσχέδια τοῦ Ἀννοβέρου, τῆς Βάδης, τῆς Ἑσσης, παρελείφθη ἡ διάκρισις αὕτη, ἀναγνωρισθέντος τοῦ ἐπιζημιῶ αὐτῆς. Ἰδ. περὶ τοῦ Ἀννοβέρου: *Archiv des Criminalr. neue Folge. 1838. σελ. 105, καὶ περὶ τῆς Βυρτεμβέργης: Hepp Comm. I. σελ. 70. 81.*

- (6) Ἡ διαίρεσις αὕτη, ἂν καὶ πολλὰ σπουδαία νομοθετικῶς, εἶναι ὅμως μικροῦ λόγου ἀξία ὡς πρὸς τὴν θετικὴν κοινὴν νομοθεσίαν τῆς Γερμανίας, ὅπου ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τούτων ἰσχύει ἡ αὕτη ἀρχή. Ἄλλως ἔχει τὸ

πρῶγμα κατὰ τὴν αὐστριακὴν καὶ κατὰ τὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν. Προβ. Collezione dei travagli sul codice penale del regno d'Italia p. 139. seq. Προσέτι G ü n n e r (Archiv. der Gesetzgebung I. Bd. 1. Heft. N. 3.) καὶ A H a n a m a n n über die Grenzlinie zwischen Vorbr. u. Verbr. Wien 1805. W. J. Behr. welchen Hauptanforderungen muss ein Strafgesetzbuch genügen? Hierbei von der legislativen Unterscheidung zwischen Verbrechen und Polizeyübertretungen. Würzburg. 1813. Πολὺ εὐκόλως δύναται νὰ γίνῃ κατάχρησις ἐπὶ τῆς περὶ πταισμάτων νομοθεσίας, ὥστε νὰ δεσμευθῇ πᾶσα τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθερία καὶ νὰ μεταβληθῇ ὁ πολίτης εἰς ἐμψυχὸν σιτικὸν νευρόσπαστον, μὴ δυνάμενος μηδὲ τὸ ἀνωτέρον κίνημα νὰ πράξῃ χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς ποινὴν. Δεινὸν παράδειγμα τοῦτου παρέχει τὸ Β. μέρος τοῦ βαυαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1822.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ.: Περὶ τῆς διακρίσεως τῶν κακούργημάτων ἀπὸ τῶν πταισμάτων: *Grandaur* (Beiträge zur Gesetzgebung in Baiern, von Zurhein) II. Bd. 1. Heft. N. 4. 2. Heft. σελ. 146. *Rosshirt*, N. Arch. d. CrR. XII. N. 11. *Cucumius*, N. Arch. VII. Bd. *Carmignani* delle leggi della sicurezza sociale. III. p. 271. Περὶ τῶν πταισμάτων κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον. ἰδ. *Birnbaum* (N. Arch. d. CrimR., neue Folge, I. Bd. σελ. 164. *Carmignani* leggi della sicurezza. III. p. 271. *Mittermaier* Strafverf. in den deutschen Gerichten. I. σελ. 19. *Rosshirt* Gesch. und System des deutschen Strafrechts III. σελ. 166—187. v. *Preuschen* gerechtigkeitstheorie II. σελ. 25. Ἐκ τῶν νέων πταισματικῶν νομοθεσιῶν ἢ νομοθετικῶν δοκιμῶν σημειώσεως ἄξια εἶναι: 1) ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἐν τῷ δ' αὐτοῦ βιβλίῳ, 2) ὁ αὐστριακὸς περὶ πταισμάτων νόμος, περιέχων μόνον τὰ βαρέα πταίσματα, 3) τὸ, κατὰ μίμησιν τοῦ εἰρημένου αὐστριακοῦ νόμου συντεταγμένον, βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1822. (ἰδ. περὶ αὐτοῦ: Archiv des CriminR. VII. σελ. 230), 4) ὁ περὶ πταισμάτων νόμος τῆς πόλεως Βασιλείας τῆς 18 Μαΐου 1837. (συνιστάμενος μᾶλλον εἰς συλλογὴν διαφόρων πταισματικῶν νόμων), 5) ὁ ἀπὸ

30 Μαρτίου 1836 περί πταισμάτων νόμος τῆς Αὐκέρνης (ἀποτελῶν τὸ 6. μέρος τοῦ ποινικοῦ νόμου), 6) ὁ βυρτεμβεργικὸς περί πταισμάτων νόμος τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1839 (ἐκ § 108), 7) ὁ ἀγγλικὸς περί βελτιώσεως τῆς ἀπυνομίας νόμος τῆς 17 Αὐγούστου 1839.

§ 23.

Ἐπειδὴ σκοπὸς τῶν ποινικῶν νόμων εἶναι ἡ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει, ἔπεται ὅτι τῆς διὰ ποινικῶν ἀπειλῶν προστασίας τῶν νόμων ἀντικείμενον εἶναι οὐ μόνον τα δικαιώματα τῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς τὴν πολιτείαν (ὡς νομικὸν πρόσωπον) ἀνήκοντα. Ὅθεν ὁ μὲν, ἀμέσως(α) τὰ τῆς πολιτείας δικαιώματα προσβάλλων διὰ παραβάσεων ποινικοῦ τινος νόμου, πράττει δημόσιον ἀδίκημα (ἀδίκημα κατὰ τῆς πολιτείας, del. publicum), ὁ δὲ, προσβάλλων διὰ τῆς παραβάσεώς του ἀμέσως τὸ δικαίωμα τινος τῶν ὑπηκόων, πράττει ἀδίκημα ἰδιωτικόν del. privatum.

Σημ. I. Stadler über die Eintheilung der Verbrechen in Staats-und Privatverbrechen. Heidelb. 1824. *Μικτὰ* (δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ) ἀδικήματα. Martin Lehrh. § 290. Delicta publica, extraordinaria, privata κατὰ τὴν ῥωμαιοσημασίαν. Koch. inst. jur. crim. § 27. Birnbaum. l. c. § 7. κ. ἐπ. C. T. Graun Diss. de supervacua delictorum divisione in publica et privata moribus nostris. Jenae 1756. (περιέχεται εἰς τοῦ Martin Sel. Diss. I. 9.) Gruner de poenis Roman. privatis earumque usu hod. Lips. 1805 (Martin l. c. N. 2).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ ἡ ἐσφαλμένη τοῦ Φαῦερστάχ γνώμη ὅτι ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος ὑπάρχει δικαίω-

ματος προσβολή. Ἐναντίον τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς δημόσια καὶ εἰς ἰδιωτικά ἰδ. *Mittermaier über den neuesten Zustand der Strafgesetzg.* σελ. 115. *Trummer zur Philos. d. Rechts* σελ. 280. *Heffter Lehrb.* σελ. 217. *Rosshirt zuwei crim Abh.* σελ. 119. Ἡ διάκρισις αὕτη, τῆς ὁποίας τὸ ἀλυσιτελές κατέστη ἀναμφισβήτητον, εἶναι ἄγνωστος εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τῆς Σαξωνίας, τῆς Βάδης, τῆς Ἑσσης. Μόνος δὲ ὁ νέος Βυρτεμβεργικὸς νόμος διετήρησε τὴν εἰρημένην διάκρισιν (Art. 140—235), μολονότι ἐν ταῖς βουλαῖς ἐπροτάθη νὰ παραλειφθῇ αὕτη.

- (α) Ἄνευ τοῦ γνωρίσματος τούτου δὲν ἔθελεν εἶσθαι δυνατὴ ἡ διάκρισις τῶν δημοσίων ἀδικημάτων ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν. Διότι προσβαλλομένου τοῦ ιδιώτου προσβάλλεται ἡ κινδυνεύει (ἐμμέσως) καὶ ἡ πολιτεία, καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

§ 24

Καθ' ὅσον ἔχει τις τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ ἐνέργειαν παρὰ τοῦ ἑτέρου, κατὰ τοσοῦτον ὑπάρχουσι καὶ ἀδικήματα ἐκ παραλείψεως (del. omissionis, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ del. commisionis). Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀρχικόν τοῦ πολίτου καθήκον συνίσταται μόνον εἰς παραλείψεις, προϋποτίθῃ τὸ ἐκ παραλείψεως ἀδίκημα ἰδιαίτερον νόμιμον λόγον (νόμον ἢ συμβόλαιον), ὑποχρεοῦντα πρὸς ἐνέργειαν. Ἄνευ δὲ τοιούτου νομίμου λόγου ἡ παράλειψις δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα(α).

- (α) J. H. Winkler Diss de crim omissionis. Lips 1776. Spangenberg, N. Arch. d. CrimR. IV. Bd. N. 23. Πρὸ πάντων: Simoni dei delitti del mero affetto, I. p. 165.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ὀρθὴν ἀντίληψιν τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν: 1) τὰς περιπτώσεις, καθ' αἷς ὥφειλέ τις νὰ γινώσκη, ὅτι τῆς δεῖνος πράξεως ἡ πα-

πράξειψις ἤθελεν ἐπιφέρει κατ' ἄλλου τινὸς ὠρισμένον ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα, 2) τὰς περιπτώσεις καθ' αὐτὸ ἀδίκημα συνίσταται μόνον εἰς παράλειψιν ὠρισμένης πράξεως, διαταττομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, *Hepp. im Arch. des CrimR. neue. F. 1837. σελ. 30. Zachariae vom Vers. der Verbrechen I σελ. 66. Luden vom Versuch. σελ. 468. Krug Studien zum sächs. Criminalgesetzb. II σελ. 54.*

§ 25.

Ὑπάρχουσι μὲν δικαιώματα κατέναντι τοῦ πολίτου ὡς τοιούτου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ δικαιώματα ἰσχύοντα μόνον κατέναντι τῶν μελῶν ὠρισμένης τάξεως ἐν πῇ πολιτείᾳ. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ διάκρισις τῶν ἀδικημάτων εἰς κοινὰ (del. communia) καὶ εἰς εἰδικὰ (del. propria).

§ 26.

Πᾶν ἀδίκημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων ποινικῶν νόμων, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ ἐπὶ ἀδικημάτων τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἰσχύουσαι ἀρχαί, λέγεται διακεκριμένον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀδίκημα, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μετὰ τοῦ ἐπιτεταμένου ἀδικήματος. Λέγεται δὲ τὸ ἀδίκημα ἐπιτεταμένον, ὅσάκις οἱ νόμοι ὀρίζουσιν ἐπὶ αὐτοῦ ποινήν βαρυτέραν τῆς ὀριζομένης ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῆς αὐτῆς κατηγορίας.

Σημ. Ὁ ὀρισμὸς τῆς τελείσεως, τῆς ἀποπείρας, τῆς συνδρομῆς τῶν ἀδικημάτων ἀνήκει εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ἐνταῦθα ὁμοίως δύναται νὰ δοθῇ προφορικῶς τῶν ἀκολουθῶν ἔτι ὀνομασιῶν ἡ ἐξήγησις. 1) *Delicta excepta non excepta-Brechen de delictis exceptis. Lips. 1788.*

Henr. Fr. Ferd. Hampe Diss. de del. exc. Hal. 1800. 2) *Delicta atrocissima, atrocia, levia*. J. F. *Kees* Diss. de discrimine inter delicta atrocia et levia rite statuendo. Lips. 1794. 3) *Delicta capitata-non capitalia*. *Verbrechen an Hals und Hand an Haut und Haar*. 4) *Del ordinaria-arbitraria (s. extraordinaria)*. 5) *Del ecclesiastica-secularia-mixta*. 6) *Del facti permanentis-facti transeuntis*. 7) *Del. notoria-occulta etc.* Ἐκ τῶν διακρίσεων τούτων αἱ μὲν εἶναι ἀπηρχαίωμένοι αἱ δὲ ἐσφαλμένοι, αἱ δὲ περὶται.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν δυνατῶν ὑποκειμένων τῶν ἀδικημάτων.

§ 27.

Μόνα δυνατά ὑποκείμενα τῶν ἀδικημάτων εἶναι : Α) ἄτομα, Β) ἄτομα ἔχοντα χαρακτῆρα ὑπηκόου, Γ) ὑπῆκοι, ὑποκείμενοι εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τῆς πολιτείας.

§ 28.

Α) Μόνον ἄτομα δύνανται νὰ ᾖναι ἀδικημάτων ὑποκείμενα, οὐδέποτε δὲ πρόσωπα νομικά (ἐταιρεῖαι, universitates ἢ collegia). Ἐπὶ ἐταιρείας οἰουδήποτε εἶδους ὡς ἀδικήσαντα λογίζονται μόνον τὰ καθέκαστα ἄτομα, καὶ περ τοῦ ἀδικήματος πραχθέντος ἀπάντων θελήσει καὶ συμπράξει (α). Διότι ὑφισταμένης μόνον ὡς ἐκ τοῦ ὀρισμένου αὐτῆς σκοποῦ πάσης ἐταιρείας, ὡς νομικοῦ προσώπου καὶ ὡς αὐτῆς

ταύτης τῆς ἐταιρείας, τὰ καθέκαστα αὐτῆς μέλη, ἅμα δὲν πρᾶττωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρείας, ἀλλὰ πρὸς ἄλλον σκοπὸν διάφορον, δὲν ἐνεργοῦσιν ὡς ἐταιρεία (6).

- (α) L. 13. §. 1. D. de dolo. c. 5. de sent. excommun. 6. Πρὸς. Nottel-bladt syst. Elem. juris pr. pos. L. II. S. II T. 3. §. 377. Mal-blanc observ. quaedam ad delicta universitatum. Erl. 1792. (et in opusc. juris crim. Erl. 1793. n. 4) Klein, Arch. d. CrimR. Bd. III. St. 3. N. 2. Martin Lehrbe. §. 38. Περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης πρὸς πρὸ πάντων: H. Gundling Diss. de universitate delinquente. Hallae 1730. C. F. F. Sintenis de delictis et poenis univers. Servestae 1825.

Ἐπὶ τῇ βίβλῳ ἄλλου λόγου ὑποστηρίζω ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν γνώμην τῆς πρώτης ἐκδόσεως §. 36.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ νομικὰ πρόσωπα δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα, ἥτο ἀναμφισβήτητον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. *Gandinus de maleficiis sive de homicid. p. 68. Clarus quaest. 16. N. 7.* Ἐντεῦθεν ἐξηγοῦνται καὶ αἱ *Authent. Frederici* τῶν L. 2. 13. Cod. de ep. et cler. *Kammergerichtsordnung v. 1555. Thl. 2. Tit. 10. §. 1. id. καὶ C. 4. de censib. in 6to Φιλολογία: Haubold opusc. academ. ed. Stieber. Vol. II. p. 604. καὶ Stieber im praef. p. LXXIII. Gesterding Ausbeute von Nachforschungen II. σελ. 399. Hepp. Versuch über einzelne Theile der Strafrechtswiss. N. 3. Hänsel Bemerkungen zum sächsischen Civilrechte. II. Abthl. σελ. 62. Rosshirt Zeitschr. für Civil-und CriminalR. 2. Bd. σελ. 142. Τὸ κύριον σφάλμα τῶν συγγραψάντων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γενίκευσις τουτέστιν ἡ ἐπέκτασις τῶν ἐπὶ τινων μόνον ἀδικημάτων καὶ ποινῶν ἐφαρμοστέων κανόνων. *Sintenis Diss. cit. p. 66.* Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι πα-
ραδέχονται ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐταιρεία δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀδικήμα. *Baier. Gesetz. Art. 49 Hepp Comm. zum Würtemb. Gesetz. I. σελ. 104. Mohl Würtemb. Staats R. I σελ. 655.**

§ 29.

Β) Ἐπειδὴ πᾶν ἀδίκημα ἀναγκαίως προϋποτίθῃσι ποινικὸν νόμον, ἔπεται, ὅτι μόνοι οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἀνωτέραν νομοθετικὴν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πράττοντες ἀδίκημα. Τοῦ ἀδικήματος ἡ ἔννοια δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πρόσωπον ἡγεμόνος (κυριάρχου κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως ἔννοιαν) μὴ ὑποκειμένου κατ' οὐδένα λόγον ὡς ὑπηκόου εἰς ἀνωτέραν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Τοῦ κυριάρχου ἡγεμόνος αἱ πράξεις, μόνον ὡς προσβολαὶ δικαιωμάτων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν, οὐδέποτε δὲ ὡς ἀδικήματα (α)

(α) Περὶ τοῦ γενικοῦ τούτου ζητήματος πρβ. C. F. G. Meister de jure quod in delictis personarum illustrium obtinet. Gött. 1748. Εἰς τὰς συνταγματικὰς λεγόμενας πολιτείας ἡ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν ἀναπληροῖ τὴν ἀτιμωρησίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους στηριζομένη ἐπὶ τοῦ πλάσματος τοῦ δημοσίου δικαίου, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους (βασιλεὺς, ἡγεμὼν) δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀδικίαν.

Σημ. τοῦ ἐκθ. Τὸ ἀπαραβίαστον τοῦ ἡγεμόνος the King can do no wrong) εἶναι ἀλληλένδετον μετὰ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν. (Buddeus) die Ministerverantwortlichkeit Leipz. 1833. σελ. 6. Mohl. die Verantwortlichkeit der Minister. σελ. 8. Περὶ ἀδικημάτων τῶν ἡγεμόνων ἰδ. Ayrault Ordre et formalités des Romains. p. 136. Tittmann Handb. I. §. 30.

§ 30.

Δυνάμει τῆς ἀρχῆς ταύτης (§. 29.) ἐθεωρεῖτο ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς πρώην γερμανικῆς αὐτοκρατορίας μόνος ὁ αὐτοκράτωρ ὡς ἀνίκανος νὰ πράξῃ ἀδίκημα, ἐν ᾧ

ἀπ' ἐναντίας οἱ τοπάρχαι λεγόμενοι, καθὼ ἄμεσοι πολῖται καὶ ὑπήκοοι τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ὑπέκειντο εἰς τοὺς νόμους αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἐγίνοντο ἔνοχοι ἀδικήματος, ἂν παρέβαινον τοὺς κοινούς γερμανικοὺς αὐτοκρατορικοὺς νόμους (α). Ἀφότου ὁμως, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐκ τῶν τοπαρχῶν οἱ μὲν ἔλαβον κυριαρχῶν δικαιώματα, οἱ δὲ ὑπέκυψαν εἰς αὐτοὺς, ἰσχύει ἤδη ἡ πολιτικὴ ἀτιμωρησία ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν γερμανίαν ἡγεμόνας, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ εὐγενεῖς (Standesherrn) ὀφείλουσιν ἐξίσου μετὰ τῶν ἄλλων ὑπηκόων, ὑποταγῇν εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τοῦ κράτους, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κυριαρχίαν ὑπόκεινται (β).

(α) Τὰ ἀρχαιολογικὰ ταῦτα ἀναπτύσσονται ἐκτενῶς ὑπὸ J. G. Crammer de delictis et poenis Statuum imperii R. G. Lips. 1738. Treuer pr. de jure publico criminali cautissime dijudicando. Göt. 1740. καὶ τὸ προμνημονευθὲν σύγγραμμα τοῦ Meister §. 29.

(β) Ἐξαιρέσειν ἀποτελεῖ ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν, τὸ συνομολογηθὲν αὐτοῖς *judicium parium* (δικαίωμα τοῦ δικάζεσθαι ὑπὸ τῶν αὐτῆς ἰσῶν).

§ 31.

Γ) Ἐπειδὴ πᾶν ἀδίκημα εἶναι παράβασις νόμου, αὕτη δὲ ὑποτίθῃσι νόμον ὑποχρεωτικόν, ἔπεται, ὅτι ἐν ἐκάστη πολιτείᾳ ἐκεῖνοι μόνον δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους εἶναι ὑποχρεωτικοὶ τῆς προκειμένης πολιτείας οἱ ποινικοὶ νόμοι. Ἀλλοδαποὶ ἐπομένως ἔνεκα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραχθέντων ἀδικημάτων, ὑπάγονται εἰς μόνην τὴν ποινικὴν ἐξουσίαν τοῦ κράτους, ὅπου ἐτελέσθη ἡ πράξις (α). Ἀφ' ἑτέρου δὲ δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα 1) ἀλλοδαποὶ, ἐνὸςφ' διατρίβουσιν ἐν τινι ἐπικρατείᾳ,

ἐξαιρουμένων μόνων τῶν ἐχόντων τὸ τῆς ἑτεροδικίας δι-
καίωμα (β), καὶ 2) ὑπῆκοι τοῦ κράτους, οὐ μόνον ἐντὸς
αὐτοῦ, ἀλλὰ—ἐπειδὴ οἱ ποινικοὶ νόμοι ὑποχρεοῦσι τοὺς
ὑπηκόους ὡς τοιοῦτους, ὁ χαρακτήρ δὲ οὗτος δὲν ἐξαλείφε-
ται διὰ τῆς προσκαίρου ἀλλαγῆς μεταβάσεως—καὶ ἐκτὸς
μάλιστα τῆς ἐπικρατείας (γ), μόνον ὁμῶς κατὰ συμπολι-
τῶν ἢ κατὰ τῆς ἐγγωρίου πολιτείας (§. 40.) (δ).

(α) Πρὸς Edm. Buschle b *Comm. de princ. jur. civ. publ. et gent. circa
comprehensionem, punitionem vel remissionem peregrinorum, qui in
alieno territ. delinquerunt.* Gött. 1800. III. Ἐνταῦθα ἀνέκει ἐν μέρει καὶ
G. L. Böhmcr de del. extra territorium admissis. Gött. 1748. (in
Elect. jur. civ. T. III. n. 20.) J. A. Rudolph de poena de-
lictorum extra territorium admissorum. Erl. 1790. G. Th. Gut-
jahr. de exhibitione delinquentium. Spec. I. et II. Lips. 1798
καὶ 97. Egger über die Bestrafung der Verbrechen, welche in
Auslande begangen werden (Zeiler's jährliche Beiträge zur Gesetz-
kunde in Oesterreich. Wien 1809. IV. Bd. N. III.) C. A. Tittmann
die Strafrechtspflege in völkerrechtl. Rücksicht mit besond. Beziehung
auf die deutschen Bundesstaaten. Dresden 1817. J. Abegg über die
Bestrafung der in Auslande begangenen Verbrechen Landsh. 1819.
Ὅ, τι ἴσχυι ποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεταξὺ τῶν διαφορῶν τῆς
Γερμανίας ἐπικρατειῶν, δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἐφαρμογὴν.

(β) Πρὸς Jäger: ob. ein Souverain berechtigt sey, fremde Gesandten
verhaften zu lassen? (Schott's jur. Wblatt. Thl. I. p. 157. seq.)

(γ) Ἐνεκα τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια πράττουσιν οἱ ὑπῆκοι κράτους
τινὸς ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ κατὰ συμπολιτῶν αὐτῶν διατρίβοντων
αὐτοῦ, ὑπάρχονταί συγχρότως εἰς δύο διαφορῶν πολιτειῶν τὴν ποινικὴν
ἐξουσίαν. Διότι 1) τὸ μὲν πρόσωπον, καθ' οὗ τὸ ἀδίκημα, διατελεῖ ὑπὸ δι-
τὴν προστασίαν, τῆς τε πατρίου πολιτείας δηλονότι, ἔνεκα τῆς διαρκοῦς
πρὸς αὐτὴν πολιτικῆς αὐτοῦ σχέσεως, καὶ τῆς ἁλλοδαπῆς, ἔνεκα τῆς διὰ
τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν καθιερωμένης ὑπὲρ τῶν ἐπιδημοῦντων προστασίας·
2) ὁ δὲ ἀδικίας ὑπόκειται συγχρότως καὶ εἰς τῆς πατρίδος τοῦ τοῦ ποι-
νικοῦ νόμου, ὡς ἀδιάλειπτος αὐτῆς ὑπῆκοος, καὶ εἰς τοὺς ποινικοὺς νό-
μους τῆς ἁλλοδαπῆς πολιτείας, ἔνεκα τῆς διὰ τὴν ἐπιδημίαν ὀφειλομένης
εἰς αὐτοὺς ὑποταγῆς. Τὰ περὶ προτιμῆσεως δὲ τῆς ἑτέρας τῶν δύο ταύ-
των ἐπίσης ἀρμοδίων δικαιοδοσιῶν κανονίζεται μόνον ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς
μετὰ τὴν πράξιν διατρίβῃς τοῦ πράξαντος (deprehensio) καὶ ὡς ἐκ τῆς
προτερήσεως (praeventio).

- (δ) Ἐγκνίσι τῆς γνώμης ταύτης, ἀλλὰ κατὰ διάφορον τρόπον, εἶναι ἀρ' ἐνός μιν: Martin Lehrb. §. 26. καὶ ἰδίως J. W. W. Wens de delictis a civibus extra civitatem suam commissis earumque puniendarum ratione. Groning. 1824. (N. Arch. d. CrimR. σελ. 380. ff.), ἀφ' ἑτέρου δέ: Kleinschrod, Arch. Bd. VII. σελ. 384. καὶ Tittmann l.c. σελ. 21.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Τὸ περὶ τιμωρίας τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων ζήτημα διεφιλονεικεῖτο καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα. *Gandinus de maleficiis rubr. de furibus p. 72. Angelus Arretinus p. 99. 177. T. Clarus quaest. 38. 39.* Περὶ τῶν ἐπικρατουσῶν κατὰ τὴν 15^η ἑκατονταετηρίδα θεωριῶν. ἰδ. *Ayrault ordre et formalités des anciens Romains p. 64—72.* Περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου ἢ μὴ τῶν C. 2. de constit. in 6to Clem. 2. de sent. et re judic. ἰδ. *Escher Abhandl. σελ. 124.* Περὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χωρίων L. 10. 16. Cod. de accus. L. 7. D. de captiv. καὶ περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν γερμανικῶν θεωριῶν, ἰδ. *Rosshirt Entwick. σελ. 359.* πρὸς μὲ *Asch v Wyck diss. cit. p. 55.* Περὶ δὲ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, ἰδ. *Rocco dell'uso ed autorità delle leggi. Napol. 1837. p. 488. p. 161—176* Ἐν γένει ὡς βάσις δύναται νὰ τεθῇ μόνη ἡ ἀρχή, ὅτι ἐκείνη ἡ πολιτεία ἔχει ἐξουσίαν νὰ τιμωρῇ, τῆς ὁποίας παρεβιάσθη ὁ ποινικὸς νόμος. Ἄνευ ῥητοῦ ἐγχωρίου νόμου, τότε μόνον ἐπιτρέπεται νὰ τιμωρῶνται οἱ πολῖται ἕνεκα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων, ὅταν δι' αὐτῶν προσβάλλωσι τὴν πάτριον πολιτείαν, ἢ παραβαίνωσιν ὑποχρεώσεις ὑπὸ τῶν ποινικῶν νόμων προστατευόμενας, τὰς ὁποίας ἀνέλαβον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ὅταν διὰ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων προσβάλλωσι πρόσωπα μένοντα ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ὅταν ἀπέρχωνται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου (in frandem legis) N. Arch. d. CrimR. IV, σελ. 399. XIV. N. 23. *Hilrig Zeitschrift. Heft 22. σελ. 264.* Ἐκ τοῦ ὅτι ἐπραξέ τις ἀδίκημα κατὰ συμ-

πολίτου του, δὲν δύναται ἡ πολιτεία, τῆς ὁποίας ὑπήκοος εἶναι ὁ πράξας, νὰ παραγάγῃ δικαίωμα πρὸς τιμωρίαν αὐτοῦ. *Wens de delictis a civibus extra civit. adm. p. 19—28.* Ἰδ. προσέτι ἐν γένει : *Homann de delictis peregrin. Gron. 1823. Rolin de jurisd. judic. nostror. in extraneos. Gand. 1827. Puraye quatenus vel in regno vel extra regnum delinquent. nostris legib. teneantur. Bruxell. 1826. Cosmann de delictis extra civit. fines adm. Amstelod. 1829. Siegenbeck quid jure crim. praecip. de puniendis factis leg. civ. vetit extra territor. admissis. Lundg 1827. Asch v. Wyck de delictis extra territor. admissis. Ttraject. 1839. Baroli diritto naturale IV. p. 144. Demme Annalen VII. σελ. 342. Περὶ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τοῦ Braunschweig : Scholz Darst. des Strafrechtsfalles gegen die Grafen Görtr. σελ. 410. πρβ. Scholz jurist. Magaz. Braunsch. 1836. III. H. σελ. 34. Krug crim. Jahrb. für Sachsen. I. Vd. H. σελ. 259. Ἀμφισβητεῖται τὸ ζήτημα, ἐὰν δύναται νὰ τιμωρηθῇ εἰς τὴν πατρίδα του, ὅστις ἀπῆλθε πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, διὰ νὰ πράξῃ ἐκεῖ ἀδικήματα. Καταφατικῶς τὸ λύουν : *Weber von der nat. Verbindl. σελ. 208. Martin Lehrb. §. 26. Henke Handb. I σελ. 606. Preuss. Land-Recht. II. Tit. 20, § 678.* Ἀρνητικῶς δὲ : *Wens diss. de delictis. p. 33.**

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ'. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι διαφωνοῦσι τὰ μέγιστα ἐπὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων. 1) Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποινικὸν νόμον (I. 30. 31.), τιμωροῦνται κατὰ τοὺς αὐστριακοὺς νόμους, οἱ αὐστριακοὶ ὑπήκοοι δι' ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ διὰ μόνον τὰ προσβάλλοντα τὸ αὐστριακὸν πολίτευμα ἢ διὰ παραχάραξιν αὐστριακῶν νομισμάτων, ὡς πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ, ἡ τιμώρησις αὐτῶν ἐξαρτᾶται

ἀπὸ τῶν περὶ παραδόσεως συντεθειμένων, προκειμένης δὲ τιμωρίας ἐφαρμόζεται πάντοτε ὁ ἐπιεικέστερος νόμος. 2) Κατὰ τὸν πρῶτον νόμον. (Landr. II. Thl. Tit. 20. art. 42—15. Criminalord. § 96. 98.), οἱ μὲν ὑπὸ τῆς τιμωροῦνται διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα μὲ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενας ποινάς, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπιεικεστέρου τῶν δύο νόμων ὀριζόμενας. 3) Κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν (Cod. d'instr. art. 5. 6. 7.), οἱ Γάλλοι τιμωροῦνται κατὰ τοὺς γαλλικοὺς νόμους, εἰ δὲν ἐτιμωρήθησαν ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα κατὰ τῆς Γαλλίας ἀδικήματα ἐσχάτης προδοσίας ἢ νοθεύσεως, καὶ διὰ τὰ κατὰ Γάλλων κακουργήματα (Crimes). Οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ τιμωροῦνται καὶ αὐτοὶ κατὰ τοὺς γαλλικοὺς νόμους, διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα κατὰ τῆς Γαλλίας ἀδικήματα ἐσχάτης προδοσίας καὶ νοθεύσεως, εἰ δὲ συλληφθῶσιν ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἢ παραδοθῶσιν εἰς αὐτήν. *Wens* diss. cit. p. 83. *Puraye* p. 19. *Mangin* traité de l'action publique. Paris 1837. I. p. 402—144. *Asch van Vyck* diss. cit. p. 69. ἰδ. τὸν βελγικὸν νόμον τῆς 30 δεκ. 1836. *Zeitschrift für ausl. Gesetzgebung* X. σελ. 342. ἰδ. προσέτι τὴν ὀλλανδικὴν ποινικὴν δικονομίαν τοῦ 1837. ἀρθρ. 8. καὶ 9 *Rosch Kemper* Wetboek van Strafvordering I. p. 81. *Asch van Vyck* diss. p. 110. 4) Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (Public. Patent. 3. 4.) οἱ μὲν Βαυαροὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς βαυαρικοὺς νόμους διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατὰ τῆς βαυαρίας ἢ τῶν βαυαρῶν ὑπηκόων ἢ κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ κράτους ἢ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ πραττόμενα ἀδικήματα, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ διὰ μόνον τὰ κατὰ τῆς Βαυαρίας ἢ τῶν βαυαρῶν ὑπηκόων. Τὰς αὐτὰς διατάξεις περιέχει οὐσιωδῶς καὶ ὁ ἀννοβερικὸς νόμος τῆς 26. Φεβρ. 1822 καὶ ὁ τοῦ Μεκλεμβούργου τῆς 24 Αὐγ. 1826. (βελτιωθείς

διὰ τοῦ μεταγενεστέρου τῆς 46. Ἰανουαρ.) καὶ ὁ τῆς Βρυξελῶν (Verf. Urk. v 1832. Art. 205. 206.). 5) Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 2. 5.), καὶ Σάξωνες καὶ ἄλλοι δαποὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς Σαξωνικοὺς νόμους δι' ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ πραττόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀδικήματα. Ὑπάρχει δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀμέτρου πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἀνακρίσεων, ἡ διάταξις ὅτι πρὸς ἐπιχείρησιν τοιαύτης ἀνακρίσεως ἀπαιτεῖται ἐκάστοτε ἄδεια τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργείου. *Müllermaier im Arch. des CrR. 1838. σελ. 5—18.* Ὡς πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ σαξωνικοῦ νόμου ἐκφέρει δισταγμούς τινας ὁ *Herrmann zur Beurtheilung des Entw. σελ. 19. Schüler Bemerkungen σελ. 41.* 6) Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 3.), οἱ Βυρτεμβέργιοι τιμωροῦνται δι' ἅπαντα τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἁλλοδαποὶ νόμοι δὲν θεωρῶσι τὴν κατὰ τῆς ἁλλοδαπῆς πολιτείας ἢ τῶν ὑπηκόων αὐτῆς τελεσθεῖσαν πρᾶξιν ὡς ἀξιόποιον, ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀμοιβαίου μεταξὺ τῶν δύο ἐπικρατειῶν, ἢ ἐὰν τὸ ἀξιόποιον ἐξηλείφθῃ ἤδη ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ. Οἱ δὲ ἁλλοδαποὶ τιμωροῦνται ἐν Βυρτεμβέργῃ διὰ τὰ ἐν ἁλλοδαπῇ κατὰ τῆς βυρτεμβεργικῆς πολιτείας, ἢ τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, πραττόμενα ἀδικήματα. Λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἐπιεικέστερος νόμος, πλὴν περιορισμένως. *Hepp. Commentar I σελ. 87—126.* Περὶ τῶν ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ Ἀννοβέρου γενομένων συζητήσεων, ἰδ. *Arch. des CrimR. neue Folge 1838 σελ. 97* ἰδ. προσέτι *Motive zum Norweg. Entwurf. σελ. 6. 7).* Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον καὶ τὸ τῆς ἀρκτῆς Ἀμερικῆς παραδέχονται ὡς κανόνα, ὅτι τῶν νόμων ἡ ἰσχὺς δὲν ἐκτείνεται πέραν τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, καὶ ἐπομένως δὲν τιμωροῦσι τὰ ἐν τῇ ἁλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, εἰμὴ καθ' ἃς περιπτώσεις ῥητὸς νόμος διέταξε περὶ τούτου (οἷον ἐπὶ διγυμνίας, ἐπὶ παραχαράξεως). *Story on conflict of*

laws p. 516. Davis treatise on criminal law. Philadelphia, 1838. p. 426.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 2 τῆς ἑλλην. ποιν. δικονομίας οἱ ἄλλοδαποὶ (ἐὰν παραδοθῶσιν ἢ συλληφθῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ) τιμωροῦνται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, ἐὰν ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ ἔπραξαν οἰονδήποτε κακούργημα ἢ πλημὲλημα κατὰ τινος Ἑλλήνου, ἢ ἐὰν ἔπραξαν κακούργημα ἐσχάτης προδοσίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐνόθευσαν ἢ παρποίησαν ἐθνικὰ νομίσματα κυκλοφοροῦντα ἐντὸς τοῦ κράτους, ἢ τὴν σφραγίδα τοῦ κράτους, ἢ συμμετέσχον τῶν πράξεων τούτων. Κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 3. οἱ Ἕλληνες τιμωροῦνται ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους καὶ διὰ τὰ ἐν ἄλλοδαπῇπραχθέντα κακούργηματα καὶ πλημμελήματα, ὡς ἂν ἐπράττοντο ταῦτα ἐντὸς τοῦ κράτους.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἐπὶ παντός ἀδικήματος προαπαιτουμένων.

§. 32.

Ἐπειδὴ τὸ ἀδίκημα εἶναι προσβολή, ἐν ποινικῷ νόμῳ διαλαμβανομένη (§. 21.), προαπαιτεῖται, διὰ νὰ θεωρηθῇ πρᾶξις τις ὡς ἀδίκημα, Α) ἐξωτερικὴ διαγνωστικότης αὐτῆς, διότι μόνον δι' ἐξωτερικῶν εἶναι δυνατόν νὰ προσβληθῶσι δικαιώματα (α). Β) ἡλλεως νομίμου λόγου, παραγαγόντος τυχὸν αὐτὴν, διότι πᾶσα πρᾶξις, ἐπὶ νομίμου λόγου στηριζομένη, εἶναι δικαία. Γ) ὁσάκις τὸ ἀδίκημα πρὸς οὐσιώδη κατάρτησιν τοῦ ἀπαιτεῖ ὡς ἀντικείμενον τῆς προσβο-

λῆς ἄτομον, ὠρισμένον (6), δὲν δύναται νὰ πραχθῇ εἰμὴ κατὰ ἀτόμων διατελούντων ὑπὸ τῇ προστασίᾳ τῆς πολιτείας, ἣς πρόκειται ὁ ποινικὸς νόμος νὰ θεωρηθῇ ὡς παραβιασθεὶς. Διότι ὁ ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ κράτους μένων, εἶναι ἐκτὸς καὶ τῆς προστασίας τῶν ποινικῶν νόμων αὐτοῦ.

(α) L. 33. §. 2. L. 225. D. de V. S. L. 18. D. de poenis. C. C. C. Art. 178, Περὶ τοῦ κατ' ἐπιφάνειον ἐναντίου χωρίου τοῦτου: L. 14. D. de sicariis πρὸς Günther u. Otto neues Leipziger Magazin. Jahrg. 1786. 1. St. σελ. 1—17. Glück Commentar. 1. Bd. σελ. 62. Annm. 15. Croy p. de praec. jur. rom. circa conatum p. 64. Mittermaier, N. Arch. d. CrimR. II. Bd. σελ. 610. Werner Handb. des peinl. Rechts. σελ. 123. 333.

(6) π. χ. ἐπὶ φόρου, κλοπῆς, βίας, ἐξουβρίσεως κτλ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς γνώμης, ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον λαμβάνει μόνην τὴν δολίαν προαίρεσιν ὑπ' ὅψιν καὶ κατ' αὐτὴν κανονίζει τὴν ποινὴν, ἰδ. προπάντων *Simoni dei delitti considerati nel solo affetto*. I. p. 15—38. Περὶ δὲ τῆς γνώμης, ὅτι ἡ L. 14. D. de poenis ἀνάγεται μόνον εἰς τὴν Lex Cornelia de sicariis καὶ ὅτι ἡ ἐκφρασις *maleficia* δὲν περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ἀδικήματα ἰδ. ἐκτὸς τοῦ *Simoni* καὶ: *Lelièvre Diss. de conatu delinquendi*. p. 46. 57. 74. *Sanio. ad legem Cornel. de sicariis*. p. 86—106. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς L. 14. D. de poenis καταφαίνεται πόσον πρέπει νὰ προσέχη τις ἵνα μὴ παράγῃ ἐκ χωρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἀποσπομένων ἐκ τῆς συνεχείας αὐτῶν γενικᾶς δῆθεν τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρχάς· διότι παντάπασιν δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐν τῷ ῥηθέντι χωρίῳ καθιερώθη γενικὴ ἐφ' ὅλου τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἰσχύουσα ἀρχή. ἰδ. προσέτι *Luden vom Vers.* σελ. 24. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 4 26. *Köstlin über Mord und Todtschlag* I σελ. 110. Παρατηρητέον πρὸς τοῦτοις, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῇ πολλὰ περιορισμένη ἔννοια εἰς τὴν

λέξιν cogitare. Weiske über Hochverrath σελ. 75. 80.

Περὶ τῆς L. 16. de poenis, ἰδ. Zachariae vom Vers. II. σελ. 92.

§ 33

Κατὰ τὸ ὑπὸ στοιχ. Β. (§. 32.) προαπαιτούμενον δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα, Α) ὁσάκις ἡ ἐν γένει εἰς ποινικόν τινα νόμον ὑπαγομένη πρᾶξις συγχωρεῖται κατ' ἐξαίρεσιν ἢ τοι δι' *ειδικῶν λόγων* (α) ἢ διὰ νομίμου ἀπαλλαγῆς. (β), ἡ ἐτελέσθη συνεπείᾳ τῆς ἐνεργείας *νομίου τινὸς καθήκοντος* (γ). Β) ὁσάκις τὸ δικαίωμα, ὅπερ εἶχεν ὡς ἀντικείμενον ἢ προσβολῇ, ὑπῆρχε δι' *ειδικοῦ τινος λόγου κατηργημένου*.

(α) Π. γ. L. 20—25. D. ad. L. Jul. adult. C. C. C. Art. 142. 150. «da einer jemand unkeuscher Verke willen-erschlägt.»

(β) C. C. C. Art. 129.

(γ) C. C. C. Art. 150. §. 2. «Wer so einem jemand von Amts wegen zu fahen gebürt etc.»

§ 34.

Ἐκ τῶν *ειδικῶν νομίμων λόγων*, οἵτινες καταργοῦσι τὰ τῶν προσβολῶν ἀντίθετα δικαιώματα (§ 33. Β), εἶναι : 1) ἡ δημοσία τῆς πολιτείας ἀπόφασις. Δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα, ὁσάκις ἡ πρᾶξις ἀντιβαίνει εἰς δικαίωμα τοῦ οἰοῦ ἐκηρύχθη παρὰ τῆς πολιτείας ἐστερημένος ὁ προσβαλλόμενος (ἀποκέρυξις, ἀτιμία). (α)

(α) Ὁ ἀποκτείνων θανατικὸν κατάδικον ἄνευ ἐξουσίας πρὸς τοῦτο ἐστηρικμένης εἰς τὴν δημοσίαν αὐτοῦ θέσιν ἢ εἰς ἐντολὴν τῆς πολιτείας, εἶναι μὲν ἐνοχὸς πταίσματος, ὡς παραβιάσας τὴν δημοσίαν τάξιν, οὐχὶ ὅμως ἐνοχὸς φόνου, προσβάλλων δὲ τὸ πρὸς τὸ ζῆν δικαίωμα τοῦ θανατωθέντος. Πρὸς A. hegg, N. Arch. IX. N. 23. καὶ Untersuch. aus d. Gebiet der Strafrechtswiss. Abh. II. Revision der Lehre von den angeblichen straflosen Tödtungen. Περὶ τῶν ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῶν ἐχθρικών

στρατιωτῶν πραττομένων ἀδικημάτων, ἰδ. Arch. d. CrimR. IV. Bd. 1. St. N. 3. C. O. Schmidt de delictis militum hostilium et in milites host. Viteb. 1811. Pinder an et quatenus cives ob caedem in hostem admis. puniri possint? Viteb 1814. Tittmam Vortag und Urtheile. N. I. II. von der Becke über den Krieg und seine Beziehungen auf das Criminalrecht, mit Bemerkungen von Mittermaier, N. Arch. d. CrimR. I. Bd. 3. Heft. N. XV. C. F. R. von Nauta de delictis adversus peregrinos, maxime adversus milites hostiles Groning. 1825.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἐν καιρῷ πολέμου δύναται νὰπραχθῇ ἀδίκημα κατὰ στρατιωτῶν τοῦ ἐχθροῦ, συγγέουσί τινες δύο διάφορα ζητήματα, ἄγουν :

1) ἐὰν τοιαύτη πράξις ἦναι ἀξιόποινος, ὅπερ λύεται καταφατικῶς, καθότι καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν δύνανται νὰπραχθῶσιν ἀδικήματα, οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ ἐχθροῦ δὲν εἶναι ἀποκεκρυγμένοι. 2), ἐὰν ὡς ἐκ τῆς περιστάσεως τοῦ πολέμου δὲν ὑπάρχωσι λόγοι πρὸς ἐφαρμογὴν πολὺ μετριοτέρων ποινῶν, ὅπερ πρέπει ἐπίσης νὰ λυθῇ καταφατικῶς. Mathis jurist. Monatschrift für Preussen I. Thl. σελ. 526. v. Prato-beyera Materialien der Gesetzkunde in Oesterreich I. σελ. 274. Archiv des Criminalr. VIII. σελ. 359. Hepp Theorie der Zurechnung und der Milderungsgründe. Heidel. 1836. σελ. 70.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Φαῦερβέχ, ὅτι δὲν πρᾶττει ἀδίκημα ὁ ἀποκτείνων τὸν εἰς θάνατον καταδικασμένον. ἰδ. C. 13. 14. caus. XXIII. qu. 5. Rossi traité II. p. 9. Rosshirt Entwickel σελ. 348. Abegg Untersuchungen. σελ. 85. Geib im Arch. des CrimR. neue F. 1838. σελ. 579.

§ 35.

2) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια δύναται τις νὰ παραιτήσῃ ἅμα δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του, ἀναιρεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος ἢ πρὸς τὴν πράξιν ἀ-

δεια τοῦ προσβαλλομένου. Volenti non fit injuria (α) Ἀπαιτεῖται ὁμως τὸ δικαίωμα, καθ' οὗ ἀπευθύνεται, δυνάμει τῆς περὶ τούτου ἀδείας, ἢ πράξις, νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν (νομίμως) ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ προσβαλλομένου. Ἐπομένως, ἂν τὸ δικαίωμα, περὶ οὗ πρόκειται, ᾗναι ἐξηρημένον τῆς ἐλευθέρας τοῦ δικαιοῦχου διαθέσεως (β) ἢ ἂν ᾗναι οὗτος ἀνίκανος πρὸς ἐλευθέραν διάθεσιν ἑαυτοῦ ἢ τῆς περιουσίας του (γ), ἢ δοθεῖσα ἄδεια στερεῖται παντὸς νομίμου ἀποτελέσματος.

(α) Π. χ. injuria in volentem commissa.

(β) Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀνεκάλεσα τὴν ἑποῖαν εἶχον ἄλλοτε γνώμην ὅτι δὲν εἶναι ἀξιοῦστος ὁ ἀποκτείνων τὸν αἰτοῦντα τὸν θάνατον (§. 40. Σμ. * τῆς ἀ. ἐκδ.) Πραβ. Stübel über die Natur der Handlung, wenn Jemand ein unveräußerliches Gut d. Andern mit dessen Einwill beschädigt oder ganz entziehet (N. Arch. IX. Bd. N. 21.) καὶ Ahegg I. c. Προσέτι G. L. Graverre an injuris volenti facta poenis sit coercenda? Gron. 1823. Hepp. über den Rechtssatz: volenti non fit injuria (N. Arch. Bd. XI. N. 4.)

(γ) Ὁ ἰδιοποιούμενος πράγματα παιδὲς ἢ παρὰφρονος, ἔστω καὶ συναινέοντος, εἶναι οὐχ ἥττον κλέπτης. Ὁ ἀπάγων ἀνηθον, ἔστω καὶ ἐκόντα, εἶναι ἔνοχος ἀρπαγῆς ἢ ἀπαγωγῆς.

Σημ. τοῦ ἐκθ. Ἡ ἐσφαλμένη τοῦ Φαῦερστάχ γνώμη ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι συνέπεια τῆς θεωρίας ὅτι πᾶν ἀδίκημα εἶναι δικαίωματος προσβολή. Πολλοὶ τῶ ὄντι συγχέουσι τὸ ζήτημα, ἂν δύναται νομίμως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα ἢ πράξις, εἰς ἣν συναινέι ὁ καθ' οὗ αὕτη ἀπευθύνεται, μετὰ τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ τοιαύτη περίστασις ᾗναι ἐλαφρυντική. Neues Archiv d. CrimR. IX. σελ. 705. Hitzig Annalen der ausländischen Criminalrechtspflege 8. Heft. σελ. 245. Annalen der badischen Gerichtshöfe 1835. N. 6. Rossi traité II. p. 138. Rosshirt Entwickl. σελ. 324. 344. Κατὰ τὴν μεσαιῶνα ἔκριναν ἤδη οἱ

νομοδιδάσκαλοι (*St. Bonifacius, tract. de malefic. rubr. de insultu et percussione etc. p. 117.*) ἀναγκάζον τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῆς ἀγωγῆς τοῦ παθόντος καὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς *res publica cuius interest, ne maleficia committantur*. Ἡ μεταξὺ ἀπαλλοτριωτῶν καὶ ἀναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων διάκρισις εἶναι πάντῃ ἀνωφελής. Ἀπ' ἐναντίας δὲ οὐσιῶδες εἶναι τὸ εἶδος τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια πράττονται κατὰ συναίνεσιν τοῦ παθόντος. *Hepp. im Arch. d. CrR. XI. σελ. 65. καὶ 239. Hepp. Theorie der Zurechnung σελ. 57—64. Heffter Lehrb. σελ. 53. Motive zumi Norweg. Entw. σελ. 115. 116.* Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων ὁ βαυαρικὸς (*ἄρθρ. : 123.*) περιέχει τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ ἄδεια τοῦ παθόντος δὲν καθιστᾷ μῆτε ἀτιμώρητον μῆτε ἥττον ἀξιόποινον τὴν πράξιν, ὅτι ὅμως πράξεις τείνουσαι εἰς ἀφαίρεσιν ἢ μὴ κοινῶς ἐπικίνδυνον βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας μένουσιν ἀτιμώρητοι, γινόμεναι δι' ἀδείας τοῦ βλαβέντος. Κυρίως τὸ ζήτημα εἶναι οὐσιῶδες ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας κατὰ συναίνεσιν τοῦ θανατωθέντος. Ἐνταῦθα δὲ ὁ πρῶσσικὸς (*Landr. II. Tit. 20. §. 834. Temme Lehre von d. Tödtung nach Preuss. Recht. σελ. 142.*), ὁ Σαξωνικὸς (*ἄρθρ. 125.*) καὶ ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος (*ἄρθρ. 239.*) τιμωροῦσι τὴν κατὰ συναίνεσιν ἀνθρωποκτονίαν μὲ μετριοτέρας ποινὰς (ἐν μὲν τῇ Πρωσσίᾳ μὲ 6—10 ἐτῶν φυλάκισιν, ἐν δὲ τῇ Σαξωνίᾳ καὶ τῇ Βυρτεμβέργῃ μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτήν). Ἀλλ' ἐν τῇ Γαλλίᾳ δύο ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρωτικοῦ, ἡ μὲν τῆς 18 Νοεμβρ. : 1827. ἡ δὲ τῆς 23 Ἰουν 1838, ἐθεώρησαν ἐφαρμοστέαν τὴν ποινὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τοι ὑπαρχούσης συναίνεσεως. *Hellie Theorie du code penal. Vol. V. p. 228.* Δι' ἰσχυρῶν λόγων ἀμφισβητεῖται ἡ ὀρθότης τῆς τοιαύτης νομολογίας παρὰ *Hellie l. c. p. 232.* Αὐστηρὸν εἶναι τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον τὸ ὅποιον δὲν λαμβάνει τὴν ὑπαρξίν συναίνεσεως παντάπασιν ὑπ' ὅψιν.

Russel. on crimes and misdern. I. p. 430. Roscoe on evindence p. 640. Legal observer 1838. Octobre n° 488.

Προσθ. τοῦ Μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 98 τοῦ Ἑλλήν. ποιν. νόμου, πρᾶξις τις, γινομένη μὲν διὰ σιωπηλῆς ἢ ῥητῆς ἀδείας τοῦ βλαφθέντος, ἀπηγορευμένη δὲ ἐπὶ ποινῇ, μένει κατ' ἐκείνας μόνας τὰς περιπτώσεις ἀτιμώρητος, καθ' ἃς αὕτη, ἄνευ κοινοῦ τινος κινδύνου, ἀποτείνεται εἰς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην τῆς ιδιοκτησίας.

§. 36.

Εἰς τοὺς νομίμους τούτους λόγους ἀνήκει προσέτι 3) παράνομος πρᾶξις τοῦ προσβληθέντος γινομένη ὑπὸ περιστάσεις, καθ' ἃς ἦτο ἀδύνατος ἡ προστασία τῆς πολιτείας. Διότι πᾶσα παράνομος προσβολὴ παρέχει τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ καταργεῖ ἀμέσως ἅπαντα τὰ δικαιώματα τοῦ προσβάλλοντος, ὅσον ἡ προσβολὴ καθίσταται ἀναγκαία πρὸς διατήρησιν τῶν ἰδίων τοῦ προσβαλλομένου δικαιωμάτων. Ἐπειδὴ ὅμως πᾶς πολίτης μετεβίβασεν εἰς τὴν πολιτείαν τὸ πρὸς χρῆσιν ιδιωτικῆς δυνάμεως δικαίωμά του, ἔπεται ὅτι διὰ τὸ ἦναι νόμιμος ἡ αὐτοῦ υπεράσπισις ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν δικαιολογούντων ἐν γένει τὴν ὑπεράσπισιν λόγων, περίπτωσις τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχεται ἐπέκτασιν μέχρις αὐτῆς ἢ εἰς τὴν πολιτείαν μεταβίβασις τοῦ πρὸς χρῆσιν ιδιωτικῆς δυνάμεως δικαιώματος. Τοιαύτη δὲ εἶναι πᾶσα περίπτωσις καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος τῆς δημοσίας δυνάμεως ἡ προστασία.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ αὕτη τοῦ συγγραφέως ἡ γνώμη πηγάζει

ἀπὸ τῆς ἐσφαλμένης θεωρίας ὅτι πᾶν ἀδίκημα εἶναι προσ-
 ῥολὴ δικαιώματος· ἀντικρούεται δὲ καὶ διὰ τῶν διατάξεων
 τῶν νόμων, τῶν κανονιζόντων τὰ ὅρια τῆς ἀμύνης. Δὲν
 ἐλήφθη προσέτι παρὰ τοῦ συγγραφέως παντάπασι ὑπ' ὅψιν
 ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἀμυνα εἶναι ἀπλῶς μία τῶν περιπτώσεων
 καθ' ἃς ἡ πολιτεία θεωρεῖ συγγνωστὸν τὸν πράξαντα ἐν ὥρᾳ
 ἀνάγκης (Nothstand). Wächter Lehrb. I. σελ. 83. Abegg
 Untersuchungen σελ. 110. "Ὅτι ἡ ἀνάγκη (διάφορος τῆς
 ἀμύνης) καλύψει τὸν καταλογισμὸν τῆς πράξεως, παραδέ-
 χονται ἅπασαι αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι. Σαξωνικοῦ νόμου ἄρθ.
 72. Βυρτεμβουργικοῦ νόμου ἀριθ. 406, ὅπερ ἔχει οὕτως :
 "Ὅστις, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀμύνης γίνῃ ἐνοχος ἀθε-
 μίτου πράξεως, διὰ τὴν προφυλάξῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν ἢ
 τὴν ζωὴν ἐνὸς τῶν ἀνιόντων ἢ κατιόντων αὐτοῦ, τοῦ συ-
 ζύγου ἢ τῶν ἀδελφῶν του, ἀπὸ παρόντος, ἐπικειμένου καὶ
 ἄλλως ἀναποφεύκτου κινδύνου, εἶναι ἀπληγμένος ποινῆς.
 ἰδ. καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης § 70. καὶ τὸ τῆς Ἑσσης
 § 46. Ἐν γένει δὲ *Hermam zur Beurtheilung des sächs.*
Criminalges. σελ. 144. *Hepp Theorie der Zurechnung*
 σελ. 37. *Motive zum Norweg. Entwurf.* σελ. 409. "Ὅσον
 ἀφορᾷ τὴν Γαλλίαν, ἰδ. *Rauter traité de droit crim.* I.
 p. 150.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. : Κατὰ τὸ ἄρθρ. 406. τοῦ Ἑλληνικοῦ ποιν.
 νόμου δὲν τιμωρεῖται ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀ-
 μύνης ἐξετέλεσεν ἀθέμιτόν τινα πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀ-
 ποτρέψῃ παρόντα τινα κατεπείγοντα καὶ ἄλλως ἀναπότρε-
 πτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἢ τινος ἄλλου ζωῆς.

§ 37.

Ἡ παρὰ τοῦ πολίτου γνωμὴν χρῆσις τῆς ιδιωτικῆς αὐ-
 τοῦ δυνάμεως πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων ἑαυτοῦ ἢ

ἄλλου τινος κατὰ προσβολῆς ἀρξαμένης, ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ προστασία τῆς δημοσίας δυνάμεως λέγεται ἄμυνα (moderamen inculpatae tutelae, tutela inculpata) (α).

Ἐπομένως προσβολὴ δικαιώματος γινομένη ἔνεκεν ἀμύνης, δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα (§ 32.) (β).

- (α) C. G. Buder, D. de violenta defensione privata in statu civili. Jen. 1740. J. C. Quistorp, D. de homicidio permissio, et speciatim de mod. inc. iut. Rost. 1765. Hellfeld. Diss. de violenta rerum nostrarum defensione. Zen. 1768. A. J. Kluppel de violenta sui defensione. Lugd. Bat. 1779. Frid. Kurasius de jure defensionis necessariae. Lugd. 1785. C. F. W. Grattenauer über die Nothwehr. Bresl. 1806. Van der Maesen de justa sui defensione cum caede aggressoris. Utrecht 1807. Neues Archiv d. CrimR. III. Bd. N. 15. IV. Bd. σελ. 103.

- (β) L. 4. L. 5. pr. L. 45. § 4. D. ad. L. Aquil. C. G. C. Art. 139—145. 150.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Smet de legitima sui defens. Lovan. 1824.— Richter philos. Strafrecht σελ. 135.— Über Injurien, Hausrecht, Nothwehr nach Preuss, R. Berlin 1833. Περί τοῦ ἀληθοῦς νομίμου λόγου τῆς ἀμύνης, ἰδ. Hermann zur Beurtheil. des sächs. Gesetzbuchs. p. 143. Heffter Lehrb., §. 41 Niccolini quistioni di diritto. I. p. 283, II. p. 280.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περί τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρ. 139—145. τῆς Κ. Π. Δ. τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχαιοτέρου δικαίου, ἰδ. Rosshirt Gesch. und Syst. des Strafr. I σελ. 197. 204. Zoepfl. das Bambergerrecht. σελ. 148. 178. Ueber das Bambergerr. und wichtig Rechtbuch Ruprechts v. Freisingen. II. Cap. 7. ἐκδ. Maurer Stuttg. 1839. σελ. 244. Πρὸς Schwabenspiegel Cap. 233 καὶ 314. III. ἐκδ. Lassberg p. 107. 138.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἄπαντες οἱ νεότεροι ποινικοὶ νόμοι συγκαταριθμοῦσι τὴν ἄμυναν μετὰ τῶν λόγων οἵτινες ἐξαλείφουσι τὸ ἀξιόποινον, διαφωνοῦσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ πρὸς τὴν ἄμυναν δικαιώματος. 18. ποιν. τὸν νόμον τῆς Αὐστρίας, I. ἄρθρ. 127. τῆς Πρωσίας, II. 20 ἄρθρ. 820, τῆς Βαυαρίας, ἄρθρ. 127. τῆς Σαξωνίας, ἄρθρ. 70. τῆς Βυρτεμβέργης, ἄρθρ. 402 (τῆς Ἑλλάδος ἄρθρ. 99 κ. ἐπ.) Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὴν ἄμυναν μόνον ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας. ἄρθρ. 328.

§ 38

Ἐκ τοῦ γενικοῦ λόγου τῆς νομιμότητος τῆς ἀμύνης (§. 36.) προκύπτουσιν ὡς ἀπαιτούμενα ὑπ' αὐτῆς τὰ ἐξῆς:

A) ἡ ἀποκρουομένη προσβολὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀδίκος (α)
 B.) παροῦσα (laesio inchoata), Γ.) νὰ μὴ προσέρχεται ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ προσβαλλομένου (δ), καὶ Δ) νὰ ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον κτῆμα ἥτοι καθ' ἑαυτὸ ἀναντικατάστατον, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ τὰς προκειμένας εἰδικὰς περιστάσεις κινδυνεῦον πιθανῶς ν' ἀπολεσθῇ ἀνεπανορθώτως (γ), Ε)
 Ἡ ἰδιωτικὴ δύναμις τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις, πρέπει νὰ ᾔῃ τὸ μόνον μέσον πρὸς διατήρησιν τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων· πρέπει ἐπομένως α) νὰ μὴ ᾔῃ δυνατόν εἰς τὸν προσβαλλόμενον ν' ἀποφύγῃ, ἀσφαλῶς καὶ ἄνευ βλάβης ἄλλων δικαιωμάτων ἢ κτημάτων, τὴν προσβολὴν τοῦ ἐναντίου κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ διὰ τῆς δυνάμεώς του (δ), β) νὰ μὴ ᾔῃ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἀποχρῶντα καὶ εἰς τὸν ἐν καταστάσει ἀνάγκης διατελοῦντα δυνατὰ ἄλλα ὑπερασπίσεως μέσα ἐλαφρότερα ἐκείνων, ὧν γίνεται

χρήσις (ε). Τὰ στοιχεῖα Α—Δ εἶναι τὰ προαπαιτούμενα τοῦ δικαίωματος τῆς ἀμύνης ἐν γένει, τὸ δὲ στοιχεῖον Ε κανονίζει τῆς νομίμου ἐρεργείας αὐτοῦ τὰ ὅρια.

(α) C. C. C. Art. 142 143.

(β) Ueberlauf. * πρὸς. Walch Glossar voc. Ueberlauf.

(γ) Ἐπεὶ ἡ ἐξουσία δὲ καθιστᾷ ἐπομένως ποτὲ νόμιμον τὴν ἄμυναν, διότι ἡ πολιτεία δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν προσβληθεῖσαν τιμὴν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἐναντία γνώμη δὲν δύναται παρτάσσει νὰ ὑποστηρίχῃ διὰ τοῦ ἀριθ. 140. τῆς Κ. Π. Δ., διότι αἱ λέξεις: und der Benöthigte Kann folglich ohne Fährlichkeit seines Lebens, Ehr. und guten Leumund nicht entweichen, δὲν ὀρίζουσι τὸ ἀντικείμενον τῆς προσβολῆς, ἀλλὰ λύουσιν ἐπὶ τὸ ζήτημα: πότε ὁ προσβαλλόμενος ἐφείλει νὰ φύγῃ ἀντὶ τῆς ἀντιπαράστασιν εἰς ἄμυναν. Ὁ Böhmmer (ad Art. 140. §. 3. καὶ ad Carpzov Q. 3. Obs. 3.), περιόριζει τὸ προκείμενον εἶδος τῆς ἀμύνης εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν.

(δ) L. 5. pr. D. ad L. Aquil. C. C. C. Art. 140.

(ε) Καὶ αὕτη ἡ ἐντὸς τῶν ὁρίων νομίμου ἀμύνης, κατ' ἄλλου τινὸς παρὰ τὴν προσβαλλόντα ἐπενεχθεῖσα ἀντὶ προθέσεως βλάβῃ, εἶναι συγγνωστῇ. C. C. C. Art. 145. πλὴν μόνον καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν τιμωρίαν. L. 45. §. 4. D. ad L. Aquil.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἦναι καὶ πρὸς ὑπεράσπιν τῆς προσβαλλομένης ιδιοκτησίας θεμιτὴ ἡ ἄμυνα ἴδε. Paul sent. rec. V. tit. 23 § 9 L. 9. D. ad L. Cornel. de sicar. L. 4. D. ad L. Aquil. Abegg. Uentersuch. σελ. 141. Tittman Handb. 1. σελ. 273. Jarke Handb. 1. σελ. 148. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 127.) ἡ ἄμυνα συγχωρεῖται καὶ ἐπὶ προσβολῶν τῆς ιδιοκτησίας καὶ (ἄρθρ. 129.) κατὰ τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαμβανομένων κλεπτῶν ἢ τῶν διὰ τῆς βίας εἰς ξένον κτῆμα εἰσβαλλόντων καὶ προσέτι ἐπὶ τῶν βιαιοπραγιῶν, τῶν τεινουσῶν εἰς ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας. Ὁ σαξωνικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 70.) ἐπίσης ἐπιτρέπει τὴν ἄμυναν ἐπὶ προσβο-

λῶν τῆς ἰδιοκτησίας. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς (ἄρθρ. 102) συμφωνεῖ μὲν μετὰ τοῦ βαυαρικοῦ, ἀλλὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 103 θεωρεῖ ὡς ὑπέρβασιν τῶν ἐρίων τῆς ἀμύνης τὴν περὶ πτωσιν καθ' ἣν, ὁ ἀποκρούων τὴν κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας του προσβολὴν, ἡδύνατο καθ' ὅλας τὰς γνωστὰς αὐτῷ περιστάσεις νὰ ἐλπίσῃ ἀποζημίωσιν *Hepp Theorie der Zurechnung* σελ. 34—34. καὶ τοῦ ἰδίου *Commentar*. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθ. 329) συγχωρεῖ καὶ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ὅταν πρόκηται ν' ἀποκρουσθῇ νυκτερινὴ προσβολὴ κατὰ περιτεπειχισμένου περιβόλου ἢ βιαία εἰσβολὴ εἰς τὴν οἰκίαν. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 82) λαμβάνει, ἐπὶ ἀμύνης κατὰ προσβολῶν τῆς ἰδιοκτησίας, ὅψιν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπειλουμένου κτήματος. ἴδ. καὶ *Motive zum Norveg. Entw.* σελ. 112.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. Τὸ ἄρθρ. 99. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου περιέχει κατ' οὐσίαν τὰς αὐτὰς διατάξεις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου. Τὸ δὲ ἄρθρ. 100. θεωρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἀναίρεσιν τοῦ προσβαλόντος ἀτιμώρητον, καθόσον ὁ ἀμυνόμενος δὲν ὑπερέβη τὰ νόμιμα ὅρια.

Σημ. 2 τοῦ, ἐκδ. Τὸ ζήτημα ἐὰν συγχωρῇται καὶ ἐπὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς ἄμυνα, ἀμφισβητεῖται τὰ μέγιστα. Ὑπὲρ καταφατικῆς λύσεως εἶναι οἱ: *Grattenauer von der Nothwehr* σελ. 98. *Grävell im Arch. des CrR.* III. σελ. 291. *Helfter Lehrb.* σελ. 56. *Hermann zur Beurthl. des sächs. Gesetzb.* σελ. 141. Ὁρθότερον ὅμως ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης εἶναι οἱ: *Martin Lehrb.* §. 45. not. 8. *Jarke I* σελ. 149. *Wächter Lehrb. I.* σελ. 89. *Hepp. Theorie der Zur.* σελ. 29. *Motive zum Norw. Entw.* σελ. 111. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 129) συγχωρεῖ τὴν ἄμυναν κατὰ προσβολῶν τῆς ἀγνείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος σιωπᾷ. Ὁ

Βυρτεμβεργικὸς (ἄρθρ. 402.) συγχωρεῖ τὴν ἄμυναν ἐπὶ βιαιοπραγιῶν κατὰ προσώπου, ἠνωμένων μὲ κίνδυνον τιμῆς. Ὁμοίως καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης §. 78. Οἱ δὲ ἐλβετικοὶ νόμοι τοῦ Τυγίρου (ἄρθρ. 65.), τῆς Λουκέρνης (ἄρθρ. 67.), τῆς Βασιλείας (ἄρθρ. 2) δὲν μνημονεύουσι τὴν ἄμυναν ἐπὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 96 καὶ 99. ἀρ. 1 τοῦ ἐλλ. ποιν. νόμου συγχωρεῖται ἄμυνα κατὰ πάσης βιαιᾶς καὶ παρανόμου ἐπιθέσεως εἰς πρόσωπον, ἠνωμένης μὲ κίνδυνον ἀγνείας.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 402.), συγχωρεῖ τὴν ἄμυναν καὶ κατὰ τοῦ μετὰ τῶν κλοπιμαίων πραγμάτων φεύγοντος κλέπτου. Τὴν διάταξιν ταύτην ἐπαινεῖ μὲν ὁ Herrmann l. c. 143., θεωρεῖ δὲ, καὶ εὐλόγως, ἐπικίνδυνον ὁ Hepp. Theorie σελ. 35.

§ 39.

Ὅσακις, ὑπάρχοντος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμύνης (α), ὁ ἀμυνόμενος ὑπερβαίνει τὰ νόμιμα ὅρια τῆς ἐνεργείας τοῦ δικαιώματος τούτου, πρόκειται ἄμυνα ἄδικος ὑπέρμετρος. Καθόσον δὲ ἡ μὴ τήρησις τῶν νομίμων τούτων ὁρίων δύναται νὰ μεταλογισθῇ εἰς τὸν ἀμυνόμενον ὡς προελθοῦσα ἐκ δολίας αὐτοῦ προαιρέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας, εἶναι οὗτος ἀξιοποινος ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς ὑπερβάσεως ταύτης προκυψάσης βλάβης (υπαίτιος ἄμυνα, moderamen deculpatae tutelae). — Ἀρα ὅμως τὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης ἦναι ἀποδεδειγμένον, τεκμαίρεται ἡ νομιμότης τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἐνόσω τὸ τεκμήριον τοῦτο δὲν καταστρέφεται δι' ἰδιαιτέρων ἀντιθέτων λόγων.

(α) Ἄμα δὲν ὑπάρχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ (§. 38.), δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος οὔτε περὶ ἀδίκου οὔτε περὶ ὑπαίτιου ἀμύνης.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περί τῆς διαγνώσεως τῆς ὑπερβάσεως τῶν νομίμων τῆς ἀμύνης ὁρίων, ἰδ. Preuss. Landr. I. c. §. 820. Baier. Gesetz. §. 130—133. Sächs. Gesetz. §. 71. Württembergisch. 403. 244. 265. Grattenauer von der Nothwehr σελ. 450. Tausch Bechtsf. Wien 1832. I. σελ. 438.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. ἑλλ. π. ποιν. νόμου, ἄρθρ. 102—105. καὶ 107.

§ 40.

Ἐπειδὴ ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήματος δὲν δύναται νὰ ᾔναι εἰμὴ ἄτομα διατελοῦντα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πολιτείας (§. 32. T.) ἐπεταί, ὅτι ἀδικήματα δύναται νὰ πραχθῶσι, μόνον κατὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ κράτους καὶ κατὰ τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐνόσω οὗτοι διαμένουσιν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας. Ἀπ' ἐναντίας, δὲν δύναται νὰ πραχθῇ ἀδίκημα 1) κατὰ ἀτόμων, τὰ ὅποια δυνάμει νομίμων ἀποφάσεων ἀπεκλείσθησαν τῆς προστασίας τῆς πολιτείας (κατὰ ἀποκεκρυγμένων, ἐξωρισμένων, οἵτινες ἐπανερχονται πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς ποινῆς)· 2) δὲν εἶναι ἀδίκημα ὡς πρὸς ὠρισμένην τινὰ πολιτείαν, τὸ πραττόμενον κατὰ ἀλλοδαπῶν προσβληθέντων ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας. Καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ ὑπήκοοι τοῦ κράτους ὑπόκεινται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν εἰδικοί νόμοι δὲν διατάττωσι τὸ ἐναντίον (α) εἰς μόνην τὴν ποινικὴν ἐξουσίαν τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὁποίας ἐπραξαν τὸ ἀδίκημα· ὡς ἀλλοδαποὶ (§. 31.). Ἡ ποινικὴ δὲ αὕτη ἐξου-

σία τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἥτοι παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας μετὰ προηγουμένην παράδοσιν τοῦ ἐνόχου (6), ἢ καὶ παρὰ τῆς πολιτείας, τῆς ὁποίας ὑπήκοος εἶναι ὁ ἀδικήσας, ἀλλ' ἡ ὁποία τότε δικάζει ὡς ἀπλοῦν ὄργανον τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας. κατὰ τοὺς παραβιασθέντας ξένους νόμους τὸν ἴδιον αὐτῆς ὑπήκοον.

Σημ. Αἱ παλαιαὶ τῶν γερμανικῶν πολιτειῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεις κ. τ. τ. δὲν δύναται πλέον νὰ ἔχωσιν ἐνταῦθα ἐπιρρόην. ἐφαρμοστέα δὲ ἤδη εἶναι μόναι τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν αἱ ἀρχαί. Ἐντεῦθεν ἡ μεταβολὴ τῆς προκειμένης πραγματείας σχετικῶς πρὸς τοὺς §. 38. 39. 40. τῆς γ'. ἐκδ. Πρὸς ἀνωτέρω §. 34. σημ. α.

- (α) Ἡ νομοθεσία δηλονότι δὲν περιορίζεται ὡς ἐκ τῆς προκειμένης ἀρχῆς. Ὁ ὑπήκοος τοῦ κράτους, ὁ προσβάλλων ἀλλοδαπὴν πολιτείαν ἢ ἀλλοδαπὸν ὑπήκοον, πράττει ἐναντία τῆς ὑπὸ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν σκοπούμενης εἰρήνης καὶ ἐμβάλλει οὕτως εἰς κίνδυνον τὴν πάτριον πολιτείαν, ἥτις δι' αὐτὸ τοῦτο ἔχει ἴδιον νόμιμον συμφέρον νὰ θεωρῇ τὰς τοιαύτας προσβολὰς ὡς ἀδικήματα πραττόμενα κατ' ἐαυτῆς καὶ νὰ τὰ τιμωρῇ ὡς τοιαῦτα. Ὅθεν διάφοροι ποινικαὶ νομοθεσίαι θεωροῦσι τὴν προσβολὴν ἀλλοδαπῶν πολιτειῶν ἢ ὑπηκόων ἥτοι ὡς ἰδιαίτερον (δημόσιον) ἀδικήμα ἢ ἐπεκτείνουσιν ἀπεριόριστως τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων καὶ εἰς τὰ κατ' ἀλλοδαπῶν πραττόμενα ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἀδικήματα.
- (6) Εἰς τὰς πλείους πολιτείας εἶναι ἀπηγορευμένη ἡ παράδοσις τῶν ὑπηκόων εἰς ἀλλοδαπὰ δικαστήρια, π. χ. εἰς τὴν Βαυαρίαν, εἰς τὴν Πρωσσίαν κτλ. (Πρὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποιν. δίκον. ἀρθρ. 3).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς ἐσφαλμένης τοῦ Φαυερβὰχ γνώμης ὅτι δὲν εἶναι ἀδικήμα τὸ πραττόμενον κατ' ἐξορίστου κλπ. ἰδ. *Gesterding Ausbeute von Nachforschungen* I. σελ. 369. *Abegg Untersuchungen* σελ. 368.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

*Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων τῆς παραβάσεως
τῶν ποινικῶν νόμων.*

§. 41.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος ἐνδέχεται κατὰ διαφοροὺς τρόπους νὰ παραβιασθῇ. Ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη ἐξαρτᾶται Α) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ σχέσεως τοῦ παρανόμου ἀποτελέσματος πρὸς τὴν ἄδικον πράξιν, Β) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ αἰτιότητος τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα, τελευταῖον, Γ) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ ἐσωτερικῆς (ψυχολογικῆς) ἀφορμῆς πρὸς τὴν πράξιν.

*Α. Διάφοροι οἱ οὗτοι τοῦ ἀποτελέσματος
πρὸς τὴν πράξιν.*

§ 42.

Ἡ παράβασις τοῦ νόμου εἶναι τότε μόνον τελεία, ὅταν λάβῃ χώραν καὶ κατορθωθῇ πᾶν ὅ,τι ἀπαρτίζει τοῦ ἀδικήματος τὴν ἔννοιαν. (τετελεσμένον ἀδίκημα, *delictum consummatum*.) Ἀλλὰ καὶ πᾶσα εἰς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος ἐκ προθέσεως τείνουσα ἐξωτερικὴ πράξις (α) ἀπόπειρα τοῦ ἀδικήματος, *conatus delinquendi*, κατὰ πλατυτέραν σημασίαν ἀποτελεῖ αὐθύπαρκτον παράβασιν τοῦ νόμου καὶ τιμωρεῖται 1) ἂν ἡ ἐκτέλεσις παρελείφθῃ δι' ἐξωτερικά μόνον ἐμπόδια καὶ οὐχὶ ἐξ αὐτοπροαιρέτου μεταγνώσεως (β). 2) ἂν ἡ πράξις αὕτη διατελῇ, κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς φύ-

σιν, (ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, ὀλίγον ἢ πολὺ) ἐν αἰτιώδει ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὸ προτεθὲν ἀδίκημα ἂν ἦναι κατ' ἀντικείμενον ἐπικίνδυνος (γ).

- (α) Thomasius D. an poena delicti perf. puniendus sit conatus. Lips 1735. G. D. Hofmann de initiis delictorum. Tub. 1768. A. W. Heidemann de conatu delinquendi. Hal. 1799. Πρόπáτων. F. C. Meister Urtheilen und Gutachten nr. XXV. σελ. 409. C. Witzel kurze Erörterungen des Unterschieds zwischen unterstandenen, angefangenen und vollendeten Verbrechen. Jena 1808. F. Cropp Comm. de præceptis juris roman. circa puniendum conatum delinq. Heidelb 1813. J. C. Mittermaier Beiträge zur Lehre von Versuche der Verbrechen (N. Arch. d. CrimR. I Bd. II Heft. nr. 6. IV. Bd. nr. 4) Wintgens de conatus delinq. Gron. 1823. M. A. de Kettelhodt Com. de consummatione delictorum. Gött. 1826. Jordan de nonnullis controy. ad doctrinam de conatu del. spectant. Marb. 1826. Brower de conatu criminum ejusque puniendi rat. Lugd. 1826. C. E. Lelievre Com. de con. del. Lovan 1828. Hepp über d. voll. und untern. Verbrechen (Versuche Abth. X.).
- (β) C. C. C. Art. 178. «durch andere Mittel wider seinen Willens. Preß. Berger el. jur. crim. C. I. nr. 1. §. 2. Hagemeister de causis mit. poen. th. 65. Κατ' αὐτὸν δὲ Kleischrod syst. Entw. Th. 1. §. 42.
- (γ) Διότι πολιτικῶς ἀξιόποινον δὲν ὑπάρχει ἄνευ πράξεως ἀντιβαινούσης εἰς ἐξωτερικὸν δικαίωμα, πᾶσα δὲ πράξις τότε μένον εἶναι (ἐξωτερικῶς) παράνομος, ὅταν προσβάλλῃ ἢ ἐκτίθῃ εἰς κίνδυνον τοιοῦτο δικαίωμα. Μόγη ἢ παράνομος προαίρεσις εὐδέποτε προσποιεῖ εἰς τὴν πράξιν τὸν χαρακτῆρα τῆς παρανομίας. Ὅστις λαλῶσιν περὶ ἀδικήματος φαρμακείας, δι' ὑποτιθεμένου δηλητηρίου, περὶ ἀποπείρας φόνου ἐπὶ πτώματος κ. τ. τ. συγχέει τὴν ἠθικὴν μὲ τὸ δίκαιον, τοὺς ἀστυνομικοὺς πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν λόγους μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν· πρέπει δὲ τότε μένων συνεκτικῶς γὰρ θεωρῆσθαι ὡς ἔνοχον ἀξιοποινοῦ ἀποπείρας πρὸς ἀνθρωποκτονίαν καὶ τὸν βαυαρὸν δικηγόνον, ὅστις ἀνέλαθεν ἐπιτηδεῖ πορείαν εἰς ναὸν τινα, ἵνα δευθῇ θάνατον κατὰ τοῦ γειτόνός του. C. C. C. art. 178. etliche scheinliche Werke, di zur Vollbringung der Missethat diestlich seyn mögen.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀποπείρας ἰδ. *Simonè dei delitti considerati nel solo affeto attentati.* Milano 1830.

Vol I. p. 94. *Mittermaier* (N. Arch. des CrimR. X. σελ. 585—57.) *Rossi* traité de droit pénal. Vol. II. *Carmignani* delle leggi vol. III. *Kitka* in *Wagner* Zeitschr. für oesterr. Rechtsgelehrrs. 1832. 4. H. nr. X. *Scari* in d. Zeitschr. für oesterr. Rechtsgelehrrs. 1835. nr. 18. *van de Veen* de conatu delinq. Gron. 1832. *Zashariae* die lehre vom Vers. der Verbr. Gött. 1836. II. Thl. 1839. *Luden* über den Vers der Verbrechen. Gött. 1838. *Pfotenhauer* der Einfluss des fakt. Jrrthums auf die Strafbarkeit versuchter Verbr. Leipz. 1838. 2. Thl. 1839. *Hepp* (Arch. des CrimR. neue F. 1836. n. 2. u. 8) *Niccolini* del tentativo. Napoli 1837. *Aster* ad novae Codicis Saxon. proposit. Art. 24—28 de puniendo conatu. Lips. 1836. *Ronanni* elem. juris crim. p. 32—43. *Zirkler* in *Demme's* Annalen des CrimR. V. nr 6. *Zirkler* in Arch. des CrR. neue F. 1839. nr. 13.

Σημ 2. τοῦ ἐκδ. αἱ πλείσται τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν θεωροῦσι τὴν ἀπόπειραν ἀξιοποιῶν μὲν, μετρίωτερον δὲ τοῦ τελείου ἀδικήματος τιμωρητέαν. Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 2) ἐπὶ μὲν κακουργημάτων θεωρεῖ τὴν ἀπόπειραν ὡς ἀξιοποιῶν τότε μόνον ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ταυτίζων ὅμως αὐτὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μὲ τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα, ἐπὶ δὲ πλημμελημάτων τὴν θεωρεῖ συνήθως ὡς μὴ ἀξιοποιῶν ἐκτὸς τινων ἐξαιρέσεων (Code pénal, art. 179. 401 405.). Ἰδ. ἐν γένει: *Lelièvre* diss. cit. p. 192—209. *Carnot* Comm. I. p. 10. *Chauveau et Hellie* théorie du Code pénal II. p. 22 *Rauter* théorie I. p. 194. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 7). (Ἰδ. τὰ ἐν τῇ προηγούμενῃ σημ. παρατεθέντα συγγράμματα τοῦ *Kitka* καὶ *Scari*) ἀπόπειρα ὑπάρχει, ὅταν ὁ μὲν ἔνοχος ἐπιχει-

ρήση πράξιν τινα φέρουσιν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἢ δὲ ἐκτέλεσις μείνη ἀπραγματοποίητος ἐκ τύχης. Κατὰ τὸν πρωσσικὸν νόμον Landr. § 39—44, ἀπόπειρα ὑπάρχει καὶ ἂν ἐκ τύχης διεκόπησαν ἀπλᾶι προπαρασκευαὶ πρὸς τὴν ἀξιόποιον πράξιν, τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 60—62,) ἀπόπειρα ὑπάρχει, ὅταν τις, σκοπῶν τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος, ἐπιχειρήσῃ ἐξωτερικᾶς πράξεις, τεινούσας εἰς ἐκτέλεσιν ἢ εἰς προπαρασκευὴν αὐτοῦ τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος. Κατὰ δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1832 (ἄρθρ. 46.) καὶ τὰ μεταγενέστερα αὐτοῦ ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ᾔνῃ ἀξιόποιος ἢ ἀπόπειρα, τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 25.) δὲν δίδει τὸν ὅρισμὸν τῆς ἀποπαίρας, ἀλλὰ καταδικνύει μόνον τὰς περιπτώσεις (ἄρθρ. 26), καθ' ἃς ὑπάρχει ἀπόπειρα· ἐν δὲ τῷ 29 ἄρθρῳ ἀναφέρει, ὅτι αἱ ἀπλᾶι προπαρασκευαστικαὶ πράξεις δὲν εἶναι ἀξιόποινοι. Τὰ αὐτὰ περιέχει καὶ ὁ θυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 63.) ἀλλ' ἐν τῷ εἰδικῷ αὐτοῦ μέρει θεωρεῖ ἐπὶ τινων ἀδικημάτων ὡς ὑπάρχουσιν ἀξιόποιον ἀπόπειραν, ἐνῷ πρόκειται ἀπλᾶι προπαρασκευαστικαὶ πράξεις (ἄρθρ. 238. 313.).

Hepp. Comm. I. σελ. 489. 539. *Hufnagel* I. σελ. 426.

Ἡ θεωρία ὅτι, διὰ νὰ ᾔνῃ ἀξιόποιος ἢ ἀπόπειρα, ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ἀπαντᾷται καὶ ἐν τῷ ποιν. νόμῳ τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 34.) καὶ ἐν τοῖς νομοσχέδιοις τῆς Βάδης (ἄρθρ. 91.) καὶ τῆς Ἑσσης (ἄρθρ. 60). Ἀλλ' οἱ ἐλβετικοὶ ποινικοὶ νόμοι τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 43.) καὶ τῆς Βασιλείας (ἄρθρ. 11.) τιμωροῦσι καὶ αὐτὰς τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις. Ἀπ' ἐναντίας, κατὰ τὸ νορβηγικὸν νομοσχέδιον (ἰδ. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 64.) καὶ κατὰ τὸν περὶ κλοπῆς νόμον τοῦ Μεκλεμ-

βούργου, ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1839. §. 18, ἀπαιτεῖται πρὸς ἀξιοποῖνον ἀπόπειραν τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

Προσθ. τῶν μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 47, θεωρεῖ ὡς ἀπόπειραν πᾶσαν ἐξωτερικὴν πράξιν, περιέχουσαν τοῦλάχιστον ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σκοπομένου κακούργηματος ἢ πλημμελήματος, τιμωρεῖ δὲ αὐτὴν μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐκ μόνης τῆς ὑπάρξεως ποινικοῦ νόμου περὶ ἀδικήματός τινος δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὸ ἀξιοποῖνον καὶ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο εἰδικὴ τοῦ νόμου διάταξις. *Mittermaier* (Arch. des CrimR. I. σελ. 157. *Wintgens de conatu delinq.* p. 62. *Carmignani delle leggi* II. p. 306. *Hepp Vers.* σελ. 284. Ὅθεν τότε μόνον εἶναι ἀξιοποῖνος ἡ ἀπόπειρα ὅταν εἰδικῶς ὁ νόμος ὀρίξῃ καὶ κατ' αὐτῆς ποινὴν, καὶ μόνον καθ' ὅσον ὀρίζει ποινὴν ὁ νόμος. Περὶ τοῦ νομίμου λόγου τοῦ ἀξιοποῖνου τῆς ἀποπείρας, ἰδ. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 79. 89 *Pfotenhauer* σελ. 76. *Hellie Théorie du Code pénal.* II. p. 14. 20. Ἡ ἐκτεθείσα θεωρία προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἀπ' ἀρχῆς τότε μόνον ἐτιμωρεῖτο ἡ ἀπόπειρα, ὅταν ὁ περὶ ἀδικήματός τινος νόμος ὠρίξῃ καὶ κατ' αὐτῆς ποινὴν. L. 1. L. 14. D. ad L. Corn. de sic. L. 1. D. ad L. Pomp. de parrie. L. 14. §. 2. D. ad L. Jul. de vi publ. *Lelièvre Comm. de conatu.* p. 65. *Sanio ad L. Corn. de sic.* p. 42. Πρὸς ἑρθὴν κατὰλήψιν τῶν περὶ ἀποπείρας ἀρχῶν τοῦ ῥωμ. δικαίου, παρατηρητέον, ὅτι τὸ ῥωμ. ποινικὸν δίκαιον δὲν περιλαμβάνεται ἐν ὁλοσχερεῖ ποινικῷ νόμῳ, ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐξ ὑποκειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων καὶ ὅτι διακρίνει ἀκριβῶς ἀπ' ἀλλήλων τὰ crimina ordinaria ἀπὸ τῶν extraordinaria καὶ ἀπὸ τῶν delicta privata. Ἡ

παρ' ἡμῖν ἤδη ἀπόπειρα ἀδικήματος λεγομένη δυοῖν θά-
 τερον παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ θεωρεῖτο ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα
 αὐτοτελὲς τιμωρούμενον, ἢ ἐτιμωρεῖτο δυνάμει διατάξεως
 τοῦ ἀφορῶντος τὸ ἀδίκημα νόμου, ὑποβαλλούσης ῥητῶς εἰς
 τοὺς ὀρισμοὺς τοῦ νόμου τούτου πράξεις τινὰς ὠρισμένας
 μὴ ἀποτελοῦσας κυρίως τετελεσμένον ἀδίκημα. *Zachariae*
vom Vers. I. σελ. 90. II. σελ. 5. Luden über Vers. σελ.
56. Weiske über Hochverrath σελ. 64. Pfotenhauer
σελ. 419. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεπτύχθη ἡ θεωρία,
ὅτι καὶ ἡ ἀπόπειρα εἶναι μὲν ἀξιοποινος, ἀλλ' ὅτι πρέπει
νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσ-
μένου ἀδικήματος. Εἰς τὴν θεωρίαν δὲ ταύτην ἐπενήργη-
σεν ἡ ἐξ ἀντικειμένου ἔποψις τῶν ἀδικημάτων. Zachariae
I. σελ. 95. II. σελ. 12. 138. Luden σελ. 402. Art.
178. C. C. C. Luden σελ. 435.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ᾖναι ἀπόπειρα δυνα-
 τὴ ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος, ἐπὶ ἀναίρεσέως π. χ., ὅρα
 ὑπὲρ τῆς ἀποφατικῆς λύσεως *Mittermaier (Archiv IV. σελ.*
47.) Rossi traité de droit pénal II. p. 266. τοῦναντίον
δὲ Hepp Versuche σελ. 293. καὶ ἐν γένει Zachariae I.
σελ. 75. Luden σελ. 486.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀτιμωρησίας τοῦ αὐθορμήτως ἀ-
 φισταμένου τῆς ἀξιοποίνου πράξεως: *Pauli rec. sent. V.*
23. §. 3. L. 49. pr. D. ad L. Corn. de fals. Mittermaier
(Arch. I. 499. X. σελ. 554.) Hidema Jongsma de quaest.
an delinq. conatus poena sit afflic. si mutato con-
silio. Gron. 1828. Rossi traité III. p. 3. Simoni
I. c. p. 110. Carmignani III. p. 340. Kitzka I. c.
σελ. 192. Scari (oesterr. Zeitschr. I. c. σελ. 387.)
 Ἡ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου θεωρία, ὅτι ὁ αὐθορμή-

τως ἀφιστάμενος τῆς ἀξιοποίνου πράξεως μένει ἀτιμώρητος *Zachariae von Vers. II. σελ. 230*), στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 178 τῆς Κ. Π. Δ. Ἀλλ' ὁ *Luden* σελ. 518. ἐρμηνεύει τὸ ἄρθρον τοῦτο πολλὰ στενῶς, ἐν δὲ τῇ σελ. 271 ἀρνείται, ὅτι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ μεταμέλεια ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐξαλείφει τὸ ἀξιοποινον. ἰδ. *Zachariae von Vers. II. σελ. 270*. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἰδ. *Hellie Théorie II. p. 16.*, ὡς πρὸς δὲ τὸν αὐστριακόν : *Jenuil Comm. I. σελ. 157. Kiska I. c. 192.* ἰδ. προσέτι τοῦ βουαρικοῦ νόμου ἄρθρ. 58., τοῦ βυρτεμβεργικοῦ ἄρθρ. 73. (ἰδ. καὶ τὰς ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεις καὶ *Hepp. Comm. I. σελ. 533.*) καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου ἄρθρ. 105. Ἐν Πρωσσίᾳ *Landr. § 43.* ὁ μεταμελούμενος δύναται μόνον ν' ἀπαιτήσῃ χάριν, κατὰ δὲ τὸν ἐλβετικὸν νόμον τῆς Βασιλείας (§. 15.) τιμωρεῖται ὡς ἐπὶ πλημμελήματι, καὶ κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 28.) μὲ εἰρκτὴν ἕως ἑνὸς ἔτους. (δικαίως ἀποδοκιμάζει τὴν διάταξιν ταύτην ὁ *Herrmann zur Beurtheil. des sächs. Gesetzb. σελ. 79. Schüler σελ. 32.*) Τὸ ἀξιοποινον τοῦ αὐθορμητῶς ἀφισταμένου ὑποστηρίζει ὁ *Oersted Grundregeln der Strafgesetzb. σελ. 159.*

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλ. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 51) δὲν τιμωρεῖ τὸν ἐκουσίως παραιτηθέντα τῆς ἐπιχειρηθείσης ἀξιοποίνου πράξεως, ὑποβάλλει δὲ αὐτὸν εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Σημ. 0 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀξιοποινον τῆς ἀποπείρας ἄρχεται ἅμα ἡ ἐπιχειρηθείσα ἐξωτερικὴ πράξις περιέχῃ ἄρχῃν ἐκτελέσεως. *Mittermaier (Arch. II. σελ. 612. X. σελ. 549. καὶ über den neuesten Zustand der Criminalgesetzb. σελ. 154. Rossi traité II. p. 268. Carmignani III. p. 311. Kiska σελ. 184—196.* Ἀπαιτοῦνται μόνον ἐπὶ τινῶν ἀδικημά-

των, οἷον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας, κατάλληλοι εἰδικαὶ διατάξεις, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων κινδύνων. Ὅρα ὅμως κατὰ τῆς γνώμης ταύτης 1 *Oersted Prüfung des baier. Entw.* σελ. 15. *Hitzig Zeitschr. V. H.* σελ. 148. Ὅτι μόνη ἡ ἀρχὴ ἐκτελέσεως καθιστᾷ ἀξιόποιον τὴν ἀπόπειραν, παραδέχονται ἤδη κοινῶς ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἐν τῇ 2 σημνημονευθεῖσαι νομοθεσίαι. Περὶ τοῦ συνετοῦ τῆς θεωρίας ταύτης ἰδ. *Hellie théorie du code pénal II. p.* 13. *Zachariae von Vers.* σελ. 209. *Schüler* σελ. 32. *Tausch Rechtsf. I.* σελ. 81. Τοιαύτη εἶναι καὶ κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ ὁρθὴ γνώμη. ἄρθρ. 178 τῆς Κ. Π. Δ. Αὐτὸς ἦδη ὁ *Remus*, ἐν τῇ παραφράσει τοῦ 178 ἄρθρου ἀπαιτεῖ ἐναρξιν τῆς πράξεως *non extrinsecis tantum et remotis factis ut apparatu telorum, veneni praeparatione.* ἰδ. *Zachariae vom Vers.* σελ. 198. *Luden vom Vers.* σελ. 267. Περὶ τοῦ ἀν (κατὰ τὸ χωρίον *L. 1. D. ad L. Pomp.*) ἡ ἀπλὴ ἀγορὰ τοῦ δηλητηρίου ἀπετέλει ἀξιόποιον φαρμακείας ἀπόπειρα, ἰδ. *Luden* σελ. 116. 124. καὶ πρβ. *Zirkler* (*Arch. des CrR. neue F.* 1839. σελ. σελ. 289.) Ὅτι τῆς γνώμης, ὅτι πρέπει νὰ τιμωρῶνται καὶ αἱ προπαρσκευαστικαὶ πράξεις ὅρα, ἐκτὸς τῶν ἡδὴ περὶ τούτου μνημονευθέντων, *Pfotenbauer von Irrthum.* σελ. 46. *Rosshirt zwei crim. Abh.* σελ. 129. *Hepp* (*Arch. neue F.* 1836. σελ. 243.) ἰδ. προσέτι τὰς καλὰς παρατηρήσεις τοῦ *Zirkler* (*Demme's Aannalen V.* σελ. 220). Ἐν ταῖς βουλαῖς τῆς Βυρτεμβέργης πολλοὶ ἐξεφράσθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀξιοποίνου τῶν προπαρσκευαστικῶν πράξεων. *Hepp Comm. I.* σελ. 493—503. Κετώρθωσαν δὲ οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης διὰ καθιερώσεως τοῦ ἀξιοποίνου τῶν προπαρσκευαστικῶν πράξεων (ἐν τοῖς ἄρθρ. 238. 242. 313. 379) ἐπὶ τῇ ἀνθρωποκτονίᾳ, καὶ ἐπὶ βλάβης ξένης ιδιοκτησίας, καὶ ἐπὶ ληστείας, καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ, νὰ οὐδετερώσῃ κατὰ μέγα

μέρος τὴν ἀρχὴν, ὅτι, διὰ τὴν ἥναι ἀξιόποινος ἡ ἀπόπειρα ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ Ἕλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ ἐνίοτε καὶ τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις, ὡς ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 129. κατὰ τὸ ὅποιον ὅστις παρακινήσῃ ἄλλον εἰς ἐσχάτην προδοσίαν ἢ ἄλλο κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους ἀδίκημα (ἄρθρ. 123—128.), καὶ ἂν δὲν τελεσφορήσῃ ἡ παρακίνησις, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἀποπείρας· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 238, κατὰ τὸ ὅποιον ὅστις προμηθευθῇ ἐργαλεῖα χρήσιμα εἰς παραποίησιν νομισμάτων τιμωρεῖται, ἂν καὶ δὲν ἔκαμιν εἰσέτι χρῆσιν αὐτῶν μετὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἀποπείρας διὰ χρήσεως ἀπροσφόρων μέσων ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν τὰ καθ' ἑαυτὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των πάντῃ ἀπρόσφορα ἀπὸ τῶν εἰδικῶς (id. concreto) ἀσυντελῶν εἰς τὴν πράξιν. Ὑπὲρ τοῦ ἀτιμωρήτου τῆς ἀποπείρας ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ὅρα *Mittermaier Arch. X. σελ. 55.* *Lelièvre Comm. p. 118.* *Rossi vol. II. Carmignani III. p. 306.* *Kilka l. c. σελ. 165.* *171. Abegg Critik. des Norweg. Entw. σελ. 43.* *Herrmann zur Beurth. des sächs. Gesetzb. σελ. 73.* *Zachariae vom Vers. l. σελ. 233.* *Tausch Rechtsf. I. σελ. 95.* Τοῦναντίον δὲ : *Oersted Grundregeln der Strafgesetzb. σελ. 170.* *Hepp Vers. σελ. 285.* *Haus observations sur le projet de Revision du Code pénal. Gand. 1835. p. 65.* *Hepp (Arch. des CrimR. neue F. 1836. σελ. 257.)* *Luden vom Vers. σελ. 285.* *475.* *Pfotenhauer l. c. σελ. 79.* *128.* *157.* *189.* Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι θεωροῦσιν ὡς ἀξιόποινον καὶ τὴν δι' ἀπροσφόρων μέσων ἀπόπειραν. Σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 26. Βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 72. *Hepp Comm. I. σελ. 523.* Ἀνθεβερικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ.

40. (Arch. des CrR. 1838. σελ. 592.) Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 98.) ὀρίζει ποινὴν (πλὴν μόνον τὴν ποινὴν πόρρω ἀποπέρας) κατὰ τοῦ ἐξ ἀπερισκεψίας, ἐκ πλάνης, ἢ ἐκ παραδρομῆς μεταχειρισθέντος ἀπρόσφορον μέσον. Ἰδ. ὁμοίως *Treffurt* (Arch. des CrR. 1838. σελ. 291.) Τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1831 δὲν τιμωρεῖ μὲν, (ἄρθρ. 47.) τὴν ἀπόπειραν, ἥτις ἀπέτυχε διὰ τὴν παντελῆ ἀνεπιτηδειότητα, τῶν ἐξ εὐηθείας ὡς προσφόρων θεωρηθέντων καὶ ἐφαρμοσθέντων μέσων, τιμωρεῖ δὲ (ἄρθρ. 48.) τὴν ἀποτυχοῦσαν, διότι ἐκ πλάνης ἢ ἐκ παραδρομῆς ἐγένετο ἀπρόσφορου μέσου χρῆσις ἀντὶ τοῦ προσφόρου πρὸς τὴν πράξιν. Αὐτὸ τοῦτο ἀποφαίνεται καὶ ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 38. Ἐνταῦθα εἶναι, ὡς τοῦτο συμβαίνει πολλάκις ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι φαντάζονται τινες δυνατὴν τὴν κατὰ γενικὰς μόνον ἀρχὰς λύσιν τῶν ζητημάτων, ἐνῶ ὁ νομοθέτης, ὅταν κρίνῃ ἂν πρέπη νὰ ἀπειλήσῃ ποινὴν, πρέπει νὰ ὁδηγῇται ἀπὸ τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴν καὶ νὰ σταθμίσῃ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας τὰ συμφέροντα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 53. καὶ 54, περιέχει τὰς αὐτὰς διατάξεις τοῦ βαυαρικοῦ νομοσχεδίου.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ᾖναι ἀξιοποινος ἡ ἀπόπειρα, ὁσάκις ὁ πράττων προϋποτίθῃ κατὰ πλάνην τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος ὡς ἔχον ιδιότητά τινα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει, π. χ. ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας νεκροῦ, ὅρα, ὑπὲρ μὲν τοῦ ἀξιοποίνου, τὸν σαξωνικὸν ποιν. Ν. ἄρθρ. 27., τὸν βυρτεμβεργικὸν ποιν. Ν. ἄρθρ. 72. (Hepp Comm. I. σελ. 525.) *Pfotenbauer* I. σελ. 104, *Luden* σελ. 389. Κατὰ δὲ τοῦ ἀξιοποίνου: *Mittermaier* (Arch. d. CrimR. I. σελ. 166, 171, 196.) *Rosshirt* Entwickl. σελ. 328.

Zachariae vom Vers I. σελ. 249. *Herrmann* zur Beurtheil σελ. 75. Ἰδ. περίπτωσιν τινα μὴ ἀξιοποιῖν ἀποπείρας εἰς *Demme's Annalen* VII. 4. Heft. σελ. 66.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ Ἕλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 52, δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀπόπειραν, ὡςάκις ἦτο ἀδύνατο νὰ πραχθῇ ἀδίκημα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, κατὰ τοῦ ὁποίου διευθύνετο ἡ πράξις.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν εἶναι ἀξιοποιῖν ἡ ἀπόπειρα ἄνευ δόλου, ἢ ἐξ ἀμελείας ἀπόπειρα δηλονότι, ὅρα *Millermaier* im Archiv I. σελ. 484. *Zachariae* I. σελ. 35. *Luden* σελ. 266.

Σημ. 10 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ὡςάκις ἐνεργῇ τις μετὰ δολίας προαιρέσεως ἀορίστου, πρέπει νὰ θεωρῇται ὅτι ὑπάρχει ἀπόπειρα ὡς πρὸς τὸ δεινότερον ἀδίκημα, ὅπερ ἐπίσης ἐσκόπει ὁ πράξας, ὅρα *Zachariae* vom Vers. σελ. 42. 62. *Luden* σελ. 261. 515.

Σημ. 11 τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα, ὅρα *Luden* vom Vers. σελ. 469. *Zachariae* vom Versuche.

§ 43.

Ἡ ἐπιχειρήσις τοῦ ἀδικήματος περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τρεῖς κυρίως βαθμοὺς, Α.) τὴν *κατελεσμένην ἐπιχειρήσιν* (*delictum perfectum*), ἐὰν ἐγένοντο ἅπασαι αἱ πρὸς παραγωγὴν παρανόμου ἀποτελέσματος ἀπαιτούμεναι πράξεις, χωρὶς μολοντοῦτο νὰ προκύψῃ τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα (α). Β) τὴν *πρόσω ἀπόπειραν* (ἄρξάμενον ἀδίκημα) ἐὰν ὁ ἀδικήσας ἤρξατο ἤδη τῆς κυρίας πράξεως, του-

τέστιν ἐκείνης ἥτις περαιουμένη ἐμελλε καὶ ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα· καὶ τελευταῖον Γ) τὴν πῶρῶ ἀπόπειραν, (προπαρασκευαζόμενον ἀδίκημα) ἐὰν ὁ ἀδικήσας ἐπεχείρησε πράξεις, δι' ὧν ἐμελλεν ἀπλῶς μόνον νὰ προπαρασκευασθῇ ἢ πράξις τῆς ἐκτελέσεως (ἡ κυρία πράξις).

(α) Klein peini. R. §. 146. ἀμφισβάλλεται, ἂν ὑπὸ νομοθετικὴν ἔποψιν εἶναι ὀρθὴ ἡ διάκρισις αὕτη τῆς πρόσω ἀποπείρας (conatus proximus) ἰδ. ἔμως Weber (N. Arch. d. CrimR. IV. Bd. N. II.).

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τοῦ *delictum perfectum* ἡ διάκρισις εἶναι περιττὴ, διότι ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων, πρὸς τέλειον ἀπαρτισμὸν τῶν ὁποίων ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὠρισμένον ἀποτέλεσμα, ὑπάρχει πρόσω ἀπόπειρα μέχρις οὗ προκύβῃ τὸ ἀποτέλεσμα, Arch. d. CrimR. IV. σελ. 3. *Rosshirt Entw.ickl.* σελ. 317. *Rossi traité* III. p. 7. Τὴν ἀρχὴν ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ βαυαρ. ποιν. νόμος. *Motive zum baier. Gesetz.* I. σελ. 179. Κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν γίνεται πολλάκις ἐνταῦθα λόγος καὶ περὶ τετελεσμένης ἀποπείρας: *Bauer Lehrb.* § 68. *Zachariae von Vers* II. σελ. 27.—41. Ὅτι τὸ *delictum perfectum* δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἐξίσου μὲ τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα, ἰδ. *Zachariae vom Vers.* II. σελ. 58. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 67. *Hans observations* I. p. 88. *Chauveau et Hellie théorie du Code pénal.* II. p. 27. (Ἡ γαλλικὴ πρακτικὴ ὀνομάζει τὴν προκειμένην περίπτωσιν *delit manqué.*) Ὁ βυρτεμβ. νόμος (ἄρθρ. 64) λαλεῖ ἐνταῦθα περὶ τετελεσμένης ἀποπείρας· τὸ δὲ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 99.) περὶ πρόσω ἀποπείρας. Ἐρευνῶν τις ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς διαφορὰς νομοθεσίας, ἀμέσως παρατηρεῖ, ὅτι ἀμφισταλανεύονται καὶ αὐταὶ ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς τετελεσμένης ἐπιχειρήσεως, διότι κατὰ μὲν τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον τετελεσμένη θεω-

ρεῖται ἢ ἐπιχειρήσις, εἰάν τις ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτὸν πᾶν ὅ,τι ἀπητέιτο, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, χωρὶς μολον-
τοῦτο νὰ προκύψῃ τὸ πρὸς ὑπαρξίν τῆς κατὰ νόμον ἐννοίας
τοῦ ἀδικήματος ἀναγκαῖον ἀποτέλεσμα (π. χ. ἂν ὁ προθέ-
μενος ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ Α ἐπυροβόλησεν κατ' αὐτοῦ),
κατὰ δὲ τὸ νομοσχ. τῆς Βάδης, ἀπαιτεῖται νὰ ἐπέλθῃ καὶ
τραῦμα. "Οτι ἐν γένει τοῦ *delictum perfectum* ἡ διάκρισις
δὲν εἶναι ἀξία λόγου ἰδ. *Hufnagel Comm.* I. σελ. 130.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπιτεταμένη ἢ ἰδιοτενπος λέγεται ἡ ἀπό-
πειρα, ὅταν ἡ πρᾶξις, ἀποτελοῦσα καθ' ἑαυτὴν ἰδιαιτερον
τετελεσμένον ἀδίκημα, ἔμελλε συγχρόνως κατὰ τὴν πρό-
θεσιν τοῦ πράττοντος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον πρὸς ἐκτέ-
λεσιν ἄλλου ἀδικήματος, ὅπερ δὲν καταρρώθῃ νὰ τελεσθῇ,
π. χ. ἐπὶ ἀποπείρας βιασμοῦ, ἐχούσης ταυτοχρόνως χαρα-
κτῆρα τετελεσμένου ἀδικήματος προσβολῆς τῆς ἀγνείας.
Hepp Versuche σελ. 308.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. "Οσον ἀφορᾷ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ὁ
βλαπτικὸς ποινικὸς νόμος, ὅταν μὲν τὸ τετελεσμένον ἀδί-
κημα τιμωρῆται μὲ θάνατον ὀρίζει (ἄρθρ. 60.): ἐπὶ μὲν
πρόβῳ ἀποπείρας, εἰρκτὴν 3—5 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ πρόσω ἀπο-
πείρας, διὰ βίου δεσμῶ ἢ βρεῖαν εἰρκτὴν ἐπ' ἀόριστον χρό-
νον, ὅταν δὲ τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα τιμωρῆται μὲ δε-
σμῶ ἢ βρεῖαν εἰρκτὴν ἀπ' ἀόριστον χρόνον, ὀρίζει ἐπὶ
μὲν πρόβῳ ἀποπείρας, εἰρκτὴν 4—3 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ πρό-
σω ἀποπείρας δεσμῶ 10—15 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νό-
μος (ἄρθρ. 26) δὲν ὀρίζει ἐπὶ ἀποπείρας ἐλάχιστον ὅρον
ποινῆς, ἀλλὰ μόνον ἀνώτατον μέχρι $\frac{2}{3}$ τῆς εἰς τὸ τετελεσ-
μένον ἀδίκημα ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ μέχρις 20 ἐτῶν
βαρείας εἰρκτῆς, εἰάν εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἐπίκει-
ται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ.
64—68.) δὲν ὀρίζει ἀνώτατον, ἀλλὰ μόνον ἐλάχιστον ὅρον,

ἐπὶ μὲν πόρρω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον 8 ἔτη βαρείας εἰρκτῆς, ἐπὶ δὲ πρόσω ἀποπείρας τοῦλάχιστον 15 ἔτη, ἐὰν εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἐπικείται ποινὴ θανάτου ἢ δεσμῶν διὰ βίου· ἄλλως δέ, ἐπὶ μὲν πρόσω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον τὸ ἥμισυ, ἐπὶ δὲ πόρρω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον τὸ τρίτον τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἐπιβλητέας ποινῆς προσκαίρου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. "Ορα *Shüler Beitr.* σελ. 31. *Hepp Comm.* I. σελ. 506. "Οτι τῶν ἀδικημάτων ἡ ἀπόπειρα εἶναι πάντοτε ἥττον τῆς ἐκτελέσεως ἀξιόποινος, ἰδ. *Zachariae II.* σελ. 51.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἡ ποινὴ τῆς ἀποπείρας ἔχει πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος ὡς ἐφεξῆς: Ἐπὶ κακουργημάτων, (ἄρθρ. 49.) ἀντὶ τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον κακούργημα ἐπιβαλλομένης ποινῆς τοῦ θανάτου καταγινώσκεται ἡ ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν καὶ εἰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις ἢ τῶν προσκαίρων δεσμῶν· ἀντὶ δὲ τῆς ποινῆς τῶν διὰ βίου δεσμῶν καὶ εἰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις εἰρκτὴ τοῦλάχιστον ὀκταετῆς· ἐπὶ δὲ ποινῆς προσκαίρων δεσμῶν ἐλαττοῦται ἡ ποινὴ αὕτη, πλὴν ὅχι ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεος, καὶ ἐὰν ἐντεῦθεν ἡ διάρκεια τῆς ποινῆς γίνεται βραχυτέρα τῶν 10 ἐτῶν, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς· ἀνάλογος δὲ ἐλάττωσις γίνεται καὶ ἐπὶ εἰρκτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς περιστάσεις ἀντικαθίσταται ἡ φυλάκισις. Ἐπὶ δὲ πλημμελημάτων (ἄρθρ. 50) τιμωρεῖται ἡ ἀπόπειρα μὲ ποινὴν ἡλαττωμένην, πλὴν ὅχι κατωτέρω τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν. Δὲν συγχωρεῖται δ' ἐνταῦθα ποσῶς ἡ μεταβολὴ τοῦ εἵδους τῆς ποινῆς ἢ ἡ καταβίβασις αὐτῆς ὑπὸ τὸν ὀρισμένον ἐλάχιστον ὅρον τῆς φυλάκισις καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

B) Διάφορος αιτιότης τοῦ πράξαντος πρὸς τὸ παράνομον ἀποτελέσμα.

§ 44.

Πᾶσα τοῦ ποινικοῦ νόμου παράβασις προϋποτίθῃσιν ὡς ἐνεργὸν αἷτιον ὠρισμένον ἄτομον· τὸ δὲ ἄτομον, εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν πράξιν τοῦ οὐλοῦ ἐνυπάρχει τὸ ἀποχρῶν αἷτιον, ὅπερ παρήγαγε τὸ ἀδίκημα, ὡς ἀποτέλεσμα, λέγεται αὐτουργός (auctor delicti) εἴτε ἄμεσος τοῦ ἀδικήματος αἷτιος εἶναι, εἴτε ἔμμεσος, ἤγουν εἴτε ὁ ἴδιος ἐνήργησε τὴν ἀποτελοῦσαν τὸ ἀδίκημα πράξιν (φυσικὸς Αὐτουργός, auctor physice talis), εἴτε αὐτοῦ ἢ πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος ἐκ προαιρέσεως τείνουσα ἐνέργεια εἶναι ἡ αἰτία τοῦ ὑπ' ἄλλου τινὸς πραχθέντος ἀδικήματος. Εἶναι δὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο δυνατόν 1) ὅταν τις ἐκ προθέσεως πείσῃ τὸν ἄλλον εἰς ἐνέργειαν τοῦ ἀδικήματος (ἀπ' εὐθείας ἔμμεσος αὐτουργός, νομικὸς αὐτουργός), 2) ὅταν τις ἐκ προθέσεως ἄρῃ ἐκ μέσου τὰ ἐμπόδια, ἅπερ ἤθελον καταστήσει ἡτοι ἐν γένει, ἢ ὑπὸ τὰς προκειμένης εἰδικὰς περιστάσεις ἀδύνατον τὴν ἐξωτερικὴν ἐνέργειαν τῆς πρὸς τὴν πράξιν ὑπαρχούσης ἤδη θελήσεως τοῦ ἄλλου (ἐκ πλαγίου ἔμμεσος αὐτουργός, κύριος συνεργός, socius principalis) (α).

- (α) Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, die Urheber derselben u. s. w. (Wittenberg. 1803) §. 19—93. Oersted Grundregeln der Strafgesetzg. §. 26—30. W. Wolters de auctoribus, sociis et fautoribus delictorum. Gron. 1824. Mittermaier über Begriff, Arten und Strafbarkeit des Urhebers (N. Arch. Bd. III. St. 1. σελ. 123. ff.) Stübel über die Theilnahme mehrerer Personen an ei-

nem Verbrechen. Dresden 1828. Visini (Wagners Zeitschrift 1833. S. 297.) Visini Beitr. zur Criminalrechtswiss. Wien 1839. nr. 1. Mayer Versuch einer Prüfung der Lehren, von Thatbestand und der Thäterschaft. Berlin 1836. Nicolini della complicità. Napoli 1837. Bonanni elem. jur. crimpag. 97. Reiner in Wagner's Zeitschr. 1835. nr. 20.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Αἱ νομοθεσίαι διαφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τε τοὺς νομικοὺς ὅρους καὶ κατὰ τὰς νομικὰς θεωρίας. Κατὰ τὸν πρῶτον νόμον (Landr. §. 6*), αὐτουργὸς λέγεται πᾶς ὁ λαμβανὼν ἄμεσον μετοχὴν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἔπειτα δὲ ἐν μὲν τῷ § 65. γίνεται λόγος περὶ κυρίου αὐτουργοῦ, ὁ δὲ § 75 ἀποκαλεῖ συναυτουργὸν τὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως, δίδοντα χεῖρα βοηθείας ἢ σκοπιωροῦντα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (§ 5) θεωρεῖ, ἐκτὸς τοῦ ἄμεσου αὐτουργοῦ τῆς πράξεως, ὡς ἔνοχον τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος καὶ πάντα, ὅστις διὰ προσπαγῆς, συμβουλῆς ἢ ὀηγίας προπαρεσκευάζει τὸ ἀδίκημα, παρεκίνησεν εἰς ἐκτέλεσίν του, ἢ τὸ ὑπεσιήρηξε διὰ τῆς συνδρομῆς του, ἢ συνετέλεσεν εἰς ἀσφαλῆ αὐτοῦ ἐκτέλεσιν, ἢ συνεννοήθη προηγουμένως μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ περὶ μελλούσης βοηθείας μετὰ τὴν πράξιν ἢ περὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν. Visini Beitrage σελ. 25. Jenull das oesterreich. Criminalr. I. zu § 5. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν περὶ πορολογικῶν παραβάσεων νόμον τοῦ 1835, ἄμεσος μὲν αὐτουργὸς λέγεται (§ 19.) ὅστις δια τῆς ἰδίας αὐτοῦ πράξεως ἢ παραλείψεως παρέβη τὸν νόμον, αὐτουργὸς δὲ (§ 70.) ὅστις παρεκίνησεν ἄλλον πρὸς τὴν πράξιν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (Code pénal, art. 50), ἐρίζει, ὅτι οἱ συνεργοὶ (complices) τιμωροῦνται ὡς οἱ αὐτουργοὶ (auteurs, τουτέστιν οἱ φυσικοὶ αὐτουργοί), ἀπαριθμεῖ δὲ ἔπειτα ἐν τῷ 60 ἄρθρῳ τοὺς συνεργοὺς, συγκαταλέγων μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν Γερμανίᾳ λεγομένους νομικοὺς αὐτουργοὺς καὶ

βοηθούς. *Wolther* diss. ut. p. 12. 93. *Destriveaux* essays p. 178. *Chaveau et Hellie* théorie II. p. 58. 108. *Rauter* I. p. 204. 'Ο βαυαρικὸς νόμος λέγει αὐτουργὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἀμέσως δι' ἰδίας αὐτοῦ σωματοεικῆς δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ἐκτελεῖ τὸ ἀδίκημα, ὡς καὶ ἐκεῖνον, ὅστις πρὶν τῆς πράξεως ἢ κατὰ τὴν πράξιν χορηγεῖ ἐκ προθέσεως εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν ἤθελε δυνηθῆ οὗτος νὰ φέρῃ τὴν πράξιν εἰς πέρας, καὶ τελευταῖον προσέτι ἐκεῖνον, ὅστις μετὰ παρανόμου προθέσεως παρεκίνησεν ἄλλους εἰς ἐπιχείρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος. Τὰς αὐτὰς ἀρχὰς περιέχουσι καὶ οἱ ἐλβετικοὶ ποιν. νόμοι τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 43.) καὶ τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 49). 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἀποφεύγει τὴν ἔκφρασιν αὐτουργός, διακρίνει δὲ (ἐν τοῖς ἄρθροις 33—37). ἴσην καὶ ἄνισον εἰς τὸ ἀδίκημα μετοχὴν· ἴσην μὲν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ πράξις εἶναι εἰς ἓνα ἕκαστον ὁλόκληρος καταλογιστέα, ὅθεν κατατάττει ἐνταῦθα ἐκείνους, οἵτινες κατὰ προηγουμένην ῥητὴν ἢ σιωπηλὴν συνεννόησιν ἐκτελοῦσι κοινῶς τὸ ἀδίκημα, ἢ κοινῶς μετὰ τοῦ πράξαντος συναπεφάσισαν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἤτοι ὑπεστήριξαν αὐτὸν πρὶν τῆς πράξεως διὰ τῆς συνδρομῆς των, ἢ ἦσαν παρόντες κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ἄνισον δὲ ἄρθρ. 37. (τιμωρουμένην μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν § 45.) ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν συνεννοεῖται τις μὲ ἄλλους πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, ἢ χορηγεῖ συμβουλὴν ἢ βοήθειαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ ἄλλων ἀποφασισθέντος ἀδικήματος, χωρὶς νὰ συμπράξῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν· 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος αὐτουργὸν μὲν λέγει (ἄρθρ. 74) αὐτὸν τὸν πράξαντα τὸ ἀδίκημα ὡς καὶ τὸν ἐκ προθέσεως πείσαντα ἄλλον εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, συναυτουργὸν δὲ (§ 75) ἐκεῖνον, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ ἄλλου ἀποφασισθείσης πράξεως, χορηγεῖ κατὰ τὴν ἐκ-

τέλεσιν αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὑπὸ τὰς προκειμένας περιστάσεις δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ ἀδίκημα. *Hepp Comm.* I. σελ. 540. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (§ 106.) αὐτουργὸν μὲν ἐπίσης λέγει αὐτὸν τὸν πράξαντα ὡς καὶ τὸν πείσαντα ἄλλον εἰς τὴν πράξιν, περὶ συναυτουργῶν δὲ δὲν κάμνει παντελῶς λόγον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλ. ποιν. νόμον ἄρθρ. 56. ὡς αὐτουργός, μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένην πλήρη παινὴν τιμωρούμενος, θεωρεῖται 1) ὅστις ἐξετέλεσε τὴν πράξιν αὐτοπροσώπως καὶ ἀμέσως· 2) ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προσθέσεως ὑπεστήριξεν ἀμέσως τὴν κυρίαν πράξιν διὰ τῆς συνδρομῆς του ἢ ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοιαύτην βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις· 3) ὅστις ἐκ προσθέσεως παρεκίνησεν ἄλλον εἰς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου τινός πράξεως, ἀπειλῶν, βιάζων, προστάζων, παραγγέλλων, ὑποσχόμενος ἢ χορηγῶν μισθόν, ἢ συμβουλευόν, μετ' ἀπάτης, πειθοῦς ἢ φορτικότητος, καὶ τέλος προκαλῶν ἢ μεταχειριζόμενος ἐπίτηδες ὡς ἔρμαιον τὴν εἰς τὴν εὐρίσκεται τις πλάνην, τὸ πάθος ἢ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ὀρμὴν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ κατὰ τὸν Φαῦερβάχ ὁρισμὸς τοῦ συναυτουργοῦ, ὡς αἵροντος ἐκ μέσου τὰ ἐμπόδια, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος εἰς τὸν ἄλλον ἢ ἐκτέλεσις τοῦ ἀδικήματος, δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 177. τῆς Κ. Π. Δ. ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀπλοῦς συνεργός. Ἐν γένει εἶναι πολὺ ἀόριστος ὁ ῥηθεὶς χαρακτηρισμός. *Archiv des Criminal-rechts* II. σελ. 377. *Stübel über Theilnahme* σελ. 24. ἰδ. προσέτι *Bauer Lehrbuch* § 75. not. d. Ὅτι ποινικοὶ τινες νόμοι παραδέχονται τὴν τάξιν συναυτουργῶν,

πρόκύπτει ἐκ τῆς πρόηγουμένης σημειώσεως· ἀλλὰ ζητεῖται ἂν πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ δικαστὴς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐπιβάλῃ πλήρη τοῦ ἀδικήματος τὴν ποινὴν εἰς ἐκείνον, ὅστις εἶναι μὲν ἀπλοῦς συνεργός, διότι ἀπλῶς μόνον βοήθειαν ἔδωκεν, ἀλλὰ βοήθειαν ταιαύτην, χωρὶς τῆς ὁποίας ὁ ἄλλος δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ φέρῃ τὴν πράξιν εἰς πέρας. Ταῦτα ὀρίζει τὸ νομοσχέδιόν τῆς Βάδης (§ 122.) εἰάν τις ὁμῶς προβῇ ἐπὶ περαιτέρω, ἐνδέχεται νὰ θέσῃ διατάξιν ἐπιζήμιον διὰ τὴν γενικότητα αὐτῆς.

§ 45.

Καθὼς ὁμῶς ἐπὶ πάσης αἰτίας ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσι καὶ αἰτίαι δευτερεύουσαι, αἵτινες εὐκαλύνουσαι τὴν ἐνέργειαν τῆς κυρίας αἰτίας, συντελοῦσιν εἰς παραγωγὴν ὠρισμένου ἀποτελέσματος, οὕτως ἐνδέχεται νὰ μεθέξωσι καὶ ἄλλοι εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ (§ 44.) παράβα-σιν τοῦ νόμου διὰ τοιούτων πράξεων αἵτινες, καθ' ἑαυτὰς μὲν θεωροῦμεναι, δὲν παράγουσι τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ βοηθοῦσαι τὴν ἐνέργειαν τοῦ αὐτουργοῦ, συντελοῦσιν εἰς τὴν παραγωγὴν του. Πᾶς ὁ μετὰ προθέσεως γινόμενος τοιούτων πράξεων ἢ παραλείψεων ἔνοχος λέγεται συνεργός (socius delicti) (α).

«Συνέργεια ἐξ ἀμελείας εἶναι νομικῶς κατανοητή;»

- (α) C. C. C. Art. 177. *Pré. H. Cocceji de socio crimin.* (in *Exercit. curiosis* T. II. nr. 30.) J. F. Eisenhardt *Diss de vera criminis socii notione.* Helmst. 1750. E. C. Westphal *D. de consortibus et adiutoribus criminum eorumque poena.* Hal. 1760. J. Corn van der Kemp *de eo, qui delinquentis est socius.* Lugd. 1790. Kleinschrad *sys. Etw. Th. I. § 177—206.* Feuerbach *Revision Th. II. § 243.* ff. καὶ Stübel l. c. Schnell *de poenis regulariter mitioribus in socios criminum quam in eor. auctores jure romano sancit.* Heidelh. 1809. Schirach (N. Arch. d. CrimR. III. Bd. N. 17.) Boret. (N. Arch. d. CR. VII. Bd. N. 23.) v. Kessenich *de sociis in cri-*

tuine. Leod. 1823. H. Ceyer's de sociis delinquentium. Lugd. 1824. Volther Volther's Diss. de auctoribus, sociis et fautoribus delictorum eorumque poena. Gron 1824.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐπὶ τῶν συνεργῶν δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον γενικὸς ποινικὸς νόμος, κηρύττων ἀξιόποιον πᾶσαν εἰς ἀδίκημα μετοχὴν, ἀλλὰ εἰδικοί νόμοι (leges) ἐκήρυττον ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων ὡς τιμωρητέας ῥητάς τινας συνεργείας πράξεις. L. b. D. ad L. Pomp. de parrio. L. 8. 14. D. ad leg. Jul. de adult. L. 6. § 2. D. ad L. Fabiam de plag. Αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐγένετο ὑστερον καὶ διὰ τῶν αὐτοκρατορ. διατάξεων. L. un. Cod. de rabt. virg. Rosshirt Entw. σελ. 230. Περὶ τῶν ρωμαϊκῶν ὅρων ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδ. Nicolini l. c. p. 8. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν οἱ συνεργοὶ ἐτιμωροῦντο κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον μὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε ποινὴν τῶν αὐτουργῶν (ἰδ. L. un. Cod. de Nili agger. non rump. Arch. d. crimR. II. σελ. 422.), ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι. Ἡ δὲ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπικρατοῦσα γνώμη ἦτο ὅτι τιμωρεῖται μὲν καὶ ὁ συνεργὸς ἀλλὰ πάντοτε μὲ ποινὴν μετριωτέραν τῆς τοῦ αὐτουργοῦ. Gandinus de maleficis p. 66. Τὴν γνώμην ταύτην καθιεροῖ καὶ τὸ ἄρθρ. 177. τῆς Κ. Π. Δ. συνδ. μὲ τὸ ἄρθρ. 203. τῆς Βαμβεργικῆς.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ λογικὸς εἶναι ὁ κανὼν τοῦ καινοῦ γερμανικοῦ δικαίου ὅτι ὁ συνεργὸς πρέπει νὰ τιμωρῇται μετριώτερον τοῦ αὐτουργοῦ. Ἰδ. καὶ Carmignani delle leggi II. p. 362. Chauveau et Hellie théorie du Code pénal. II. p. 70. Ἐπὶ τῆς διακρίσεως αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν διαφέρουσιν αἱ νομοθεσίαι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 60). περιλαμβάνει μὲν τοὺς συνεργούς ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν complices, ὀρίζει δὲ ἀκριβῶς σχέσεις τινὰς δι' ὧν καθίσταται τις ἀξιόποινος complice. Κατὰ τὸν πρωσσικὸν νόμον

(Landr. § 64), αὐτουργοὶ λέγονται πάντες ὅσοι ἀμέσως μετέσχον εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, τιμωροῦνται δὲ μὲ πλήρη μὲν τοῦ ἀδικήματος τὴν ποινὴν (ἄρθρ. 74.) καὶ ὅσοι δὲν μετέσχον μὲν ἀμέσως τῆς ἐκτελέσεως ὑπεστήριξαν ὅμως τὴν πράξιν διὰ τοιαύτης βοηθείας, χωρὶς τῆς ὁποίας ἡ ἐκπεραίωσις αὐτῆς ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος, μὲ ἀναλόγως δὲ ἡλαττωμένην ποινὴν (ἄρθρ. 72.) ἐὰν ἡ χορηγηθεῖσα ὑπ' αὐτῶν βοήθεια δὲν ἦτο τόσον ἀναγκαία. Ὁ αὐστριακὸς περὶ παραβάσεων φορολογικῶν νόμος τοῦ 1835. § 21. ἀποκαλεῖ συνενόχους τοὺς ὑπ' ἄλλων νόμων συνεργοὺς λεγομένους, συμμετόχους δὲ (§ 25) τοὺς ὑπ' ἄλλων λεγομένους βοηθοὺς. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 73.) λέγει συνεργὸν τὸν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως εὐκολύνοντα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἄλλου ἡδη ἀποφασισθέντος ἀδικήματος (οὕτω καὶ ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 53). Ἀλλὰ ὁ τοιοῦτος τῶν συνεργῶν ὁρισμὸς εἶναι ἀκατάλληλος, διότι τῆς πρὸς τὸ ἀδίκημα συνεργείας ἡ ἐποχὴ εἶναι ἀδιάφορος. καὶ *Mittermaier über den neuestenn Zustand* σελ. 97. Ὁ σαξωνικὸς νόμος δὲν δίδει ὡς εἴρηται ἐν τῇ σημ. 1 τοῦ § 45., ὁρισμὸν τῶν συνεργῶν, ἀλλὰ διακρίνει μόνον ἴσῃ καὶ ἄνισον μετοχὴν εἰς τὴν πράξιν. Ἰδ. *Herrmann zur Beurtheil.* σελ. 99. καὶ *Mittermaier (Archiv, neue F.* 1836. σελ. 602). Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 84.), συνεργὸς λέγεται, ὅστις ἐκ προθέσεως ὑποστηρίζει τὸ ὑπὸ ἄλλου ἀποφασισθὲν ἀδίκημα διὰ τῆς συμπράξεως αὐτοῦ πρὶν τῆς τελέσεως ἢ κατὰ τὴν ἐκτέλεσίν του ἢ δι' ὑποσχέσεως μελλούσης βοηθείας. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 119). συνεργὸν μὲν ὀνομάζει ἐν γένει πάντα, ὅστις μετὰ προθέσεως εὐκολύνει ἢ προάγει τὸ ἀδίκημα ἄλλου, ἀναφέρει δὲ ἔπειτα ἐν τῷ ἄρθρῳ 120. διάφορα συνεργείας παραδείγματα. Ἀδίκως θεωροῦσι τινὲς ἐξ ἴσου μὲ τὸν αὐτουργὸν τιμωρητέους ἅπαντας τοὺς συμμετασχόντας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος. Ἰδ. ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς γνώμης.

Hellie théorie du Code II. p. 85. ἴδ. προσέτι *Haus* observation I. p. 197.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 71. τιμωρεῖ ὡς συνεργούς ἐκείνους, ὅσοι, μὴ δυνάμενοι νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αὐτουργοὶ κατὰ τὸ 56 αὐτοῦ ἄρθρον (ὅρα ἀνωτέρω τὴν προσθ. ἐπὶ τῆς σημ. 1. τοῦ ἐκδ. εἰς τὸν § 44), συνήργησαν ὁμῶς ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες εἰς τὸ παρ' ἄλλου τινὸς παχθὲν κακούργημα ἢ πλημμέλημα, πρὶν τοῦτο ἐκτελεσθῇ, ἐνῶ ἐξετελεῖτο, ἢ ἀφοῦ ἐξετελέσθη· ἐν δὲ τοῖς ἄρθρ. 72 καὶ 74 ἀναφέρει διαφορά εἶδη συνεργῶν.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα εἰς ὑπάρχη καὶ ἀξίόποινος ἀπόπειρα συνεργείας λύεται καταφατικῶς μὲν ὑπὸ *Hepp* Vers. σελ. 267. *Mittermaier* (*Archiv* I σελ. 179.) *Hufnagel* Comm. I. σελ. 181. ἐν τῇ σημ. ἀποφατικῶς δὲ ὑπὸ *Martin* Lehrb. §. 82. *Luden* vor Vers. σελ. 292. ἴδ. προσέτι *Zachariae* v. Vers. I. σελ. 62.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀναλογία τῆς ποινῆς τῶν συνεργῶν πρὸς τὴν τῶν αὐτουργῶν εἶναι διάφορος. Ὁ βαυαρικὸς νόμος διακρίνει (ἄρθρ. 74—77.) διαφόρους συνεργείας βαθμούς· Ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν συνεργὸς (ὅστις π. χ. ὑπέδειξεν εἰς τὸν αὐτουργὸν τὰ μέσα ἢ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως, καθ' ἃ καὶ ἐξετελέσθη ἡ πράξις, ἢ ὅστις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑπεστήριξεν αὐτὴν διὰ τῆς συνδρομῆς του) τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀόριστον χρόνον ἢ μὲ δεσμὰ, εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπίκειται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, μὲ βαρεῖαν δὲ εἰρκτὴν ἀπὸ 15 ἕως 20 ἐτῶν, εἰς τὴν ἐπίκειται εἰς τὸν αὐτουργὸν ἡ τῆς βαρείας εἰρκτῆς ἐπὶ ἀόριστον χρόνον ποινὴ. Ἐὰν δὲ ὁ αὐτουργὸς τιμωρῆται μὲ ποινὴν πρὸς καιρὸν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἐλαττοῦται αὕτη ὡς πρὸς τὸν συνεργόν, ἐπὶ $\frac{1}{3}$ καὶ καταβιβάζεται τὸ πολὺ μέχρι τοῦ $\frac{1}{2}$.

Ὁ κατὰ δευτέρων βαθμῶν συνεργός (ὅστις π. χ. ἐχορήγησε μέσα καὶ ἐργαλεία, τὰ ὅποια ἐχρησίμευσαν εἰς τὸν αὐτουργὸν εἰς προπαρασκευαστικὰς μόνον πράξεις) τιμωρεῖται μὲ 12 μὲν ἕως 16 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐὰν ὁ αὐτουργός τιμωρῆται μὲ θάνατον, ἐλαττοῦται δὲ τὸ πολὺ ἐπὶ 1|2 ἢ καταβιβάζεται μέχρις 1|4, ἐὰν πρόκειται περὶ ποινῆς πρὸς καιρὸν στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 85.), ἡ ποινὴ τοῦ συνεργοῦ ἐλαττοῦται κατὰ τὰς ἐπὶ ἀποπείρας διατάξεις· ἀλλ' ἀκαταλλήλως *Bauer Anmerk. zum hannoev. Entw. II. σελ. 307*, διότι οἱ κανονίζοντες τὸ ἀξιόποινον ἐκατέρας τῶν περιπτώσεων αὐτῶν λόγοι εἶναι διάφοροι ἀπ' ἀλλήλων. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 44. 45.), ἡ ποινὴ, ἐπὶ ἀνίσου μετοχῆς, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει τὰ 2|3 τῆς εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπιβλητέας, ἐὰν δὲ εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπίκηται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρεῖας εἰρκτῆς, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει 20 ἔτη εἰρκτῆς βαρεῖας.

Προσθ. τοῦ μεγαφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 71. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἡ ποινὴ τῶν συνεργῶν ἐλαττοῦται καθ' ὃ μέτρον καὶ ἡ τῆς ἀποπείρας, ἐκτός τινων ἐξ ἐπιτηδεύματος συνεργῶν (ἄρθρ. 72. ἐδ. 5.), οἵτινες τιμωροῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 73., ὡς αὐτουργοὶ (χωρὶς νὰ καταδικάζωνται ὅμως καὶ εἰς θάνατον) καὶ οἵτινες ἐὰν καταχρῶνται πρὸς τοῦτο τοῦ δημοσίου ἐπιτηδεύματος, τὸ ὅποιον μετέρχονται, καθυποβάλλονται καὶ εἰς τὴν στέρνην τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου.

§ 46.

Ὅταν πολλοὶ συμμετέχωσιν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα (*συνετοχή, συνδρομὴ ἐνόχων*), τότε συμπίπτουσιν ἡ I) συνεργοὶ μὲ αὐτουργοὺς, ἢ II) συγχρόνως πολλοὶ αὐτουργοί.

γοί (συναυτουργοί, coauctores). Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς τοιαύτης συνδρομῆς εἶναι Α) συνδρομὴ πολλῶν φυσικῶν αὐτουργῶν καὶ πάλιν, ἢ 1) οὕτως ὥστε καθ' ἑαυτὴν ἡ πράξις ἐνὸς ἐκάστου ἀποτελεῖ τέλειον τὸ ἀδίκημα (α), ἢ 2) οὕτως ὥστε ἐνὸς μὲν ἐκάστου ἡ πράξις ἀποτελεῖ μόνον μέρος, τὸ σύνολον δὲ ὅλων τῶν πράξεων ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τέλειον (β). Β) Συνδρομὴ ἐνός ἢ πλείονων νομικῶν αὐτουργῶν μὲ φυσικοῦς. Ἐὰν 1) οἱ νομικοὶ αὐτουργοὶ θεωρηθῶσι μόνον ὡς προτιρέφαντες οἱ δὲ φυσικοὶ, μόνον ὡς προτραπέντες (διὰ ποραγγελίας (γ), προσταγῆς, ἀπειλῶν, ὑποσχέσεων, συμβουλῶν, (δ), ἐπιτήδεις παρηγμένας πλάνης ἢ χρήσεως, πλάνης ὑπαρχούσης), δύναται ἡ συνδρομὴ νὰ ὀνομασθῇ μονομερὴς ἢ ἀμιγῆς. Ἐὰν δὲ 2), ἐπὶ τῆς συνδρομῆς τῶν νομικῶν αὐτουργῶν μὲ φυσικοῦς, πᾶς μέτοχος ἦναι συγχρόνως προτιρέφας καὶ προτραπείς, ἡ συνδρομὴ λέγεται ἀμιμερὴς, ἢ μικτὴ, καὶ τοιαύτη δύναται μόνον νὰ λάβῃ χώραν ἐπὶ ἐταιρείας συναφθείσης ἐπ' σκοπῷ ἀδικήματος, περὶ ἧς γενήσεται λόγος ἐν τῷ ἐφεξῆς § 47.

(α) π. χ. ἕκαστος τῶν μετόχων ἐπιφέρει εἰς τὸν ἄλλον τραῦμα καθ' ἑαυτὸ θανατηφόρον.

(β) π. χ. ἐνῶ δ' Α κρατεῖ τὸ πυροβόλον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ληστευομένου, δ' Β. ληστεύει αὐτόν, δ' Γ' ἐνεργεῖ ῥήξεις, ὁ δὲ Δ ἀφαιρεῖ τὰ πράγματα. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ συμπράττοντες ἔχωσι κοινὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ παραγάγῃσι τὸ ἀδίκημα διὰ τῆς ἡνωμένης αὐτῶν συνεργίας, τότε ἡ πράξις τοῦ ἐνός προσατίθεται εἰς τὴν πρᾶξιν τοῦ ἄλλου, καὶ θεωρεῖται ἕκαστος ὡς τέλειος αὐτουργός τῆς ὅλης πράξεως. Ἄλλως εἶναι βλαστός αὐτουργός μόνον καθ' ἑσὸν μέρος μετέσχεν εἰς τὸ ἀδίκημα. Ἐντεῦθεν ἡ βλαπτικὴ ποινὴ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐπὶ διαπληκτισμῶν, ἐσθλὴς αἰ ἐπαυχθεῖσαι πληγαὶ ὡς ἐκ μόνης τῆς συνδρομῆς τῶν ἐπιφερον τὸν θάνατον. Ἄλλως γν. εἶναι ὁ Stübel, über den Thatestand etc.

(γ) Stryk de mandato delinquenti. Frankf. 1690. in Opp. vol. VI. nr. 3. Püttmann opusc. nr. 1.

(8) J. W. Cramer D. de consilio malo consultatori pessimo. Marb. 1740. γερμανιστί: Frankfurt. 1741.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Νομικὸς αὐτουργὸς εἶναι μόνον ὁ μετὰ παρανόμου προθέσεως γινόμενος αἷτιος ἀδικήματος, τὸ ὅποιον ἄλλος, χωρὶς καὶ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ἐκ πρώτης ἀρχῆς, ἀπεπειράθη ἢ ἐξετέλεσεν. N. Arch. d. Crim. R. III. σελ. 127. Worther's D. auctor. p. 36. Rossi traité III. p. 32. Jimoni dei delitti, II. 41. Carmignani delle leggi. Vol. II. p. 386. 'Ο μὲν γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 60.) συγκαταριθμεῖ τοὺς νομικοὺς αὐτουργοὺς μετὰ τῶν συνεργῶν (complices). 'Ο δὲ βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 46) ὀνομάζει νομικὸν αὐτουργὸν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ ῥητῆς συμβουλῆς, διὰ παραγγελίας, ἀμοιβῆς, ἐξουσίας, ἀπειλῆς, προσταγῆς, ἐπίτηδες παραγωγῆς ἢ χρήσεως τῆς πλάνης τοῦ ἄλλου, πείσῃ τὸν φυσικὸν τῆς πράξεως αὐτουργὸν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς.) 'Επίσης καὶ ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 36) ἀπριθμεῖ ἀπάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται τις νὰ θεωρηθῇ ὡς νομικὸς αὐτουργός. 'Ο δὲ βυρτεμβουργικὸς νόμος (ἄρθρ. 74.), μετὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ αὐτουργοῦ, προσθέτει: νομικὸς δὲ αὐτουργός λέγεται, ὅστις . . . καὶ ἀναφέρει ἔπειτα παραδείγματα. Τέλος τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 106.) δὲν ἀναφέρει παντελῶς παραδείγματα, ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς νομικὸν αὐτουργὸν μόνον ἐκεῖνον, ὅστις ἐγένετο αἷτιος τοῦ ἀδικήματος, πείσας ἐπίτηδες τὸν ἄλλον ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περί τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ὅρα τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ § 14.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. "Οτι ὁ νομικὸς αὐτουργός εἶναι ἐξίσου ἀξιόποινος μὲ τὸν φυσικὸν κατὰ κανόνα μὲν εἶναι ὀρθόν καὶ τὸ παραδέχονται ἅπαντες οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλως τὸ πρᾶγμα, μάλιστα δὲ ἐὰν ἐκ

τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων τοῦ ἀδικήματος, ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ἦτο μόνη αἰτία τοῦ ἀδικήματος ἡ ἐνέργεια τοῦ νομικοῦ αὐτουργοῦ. Μόνον τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 107.) δίδει εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν τοιαύτην περίπτωσιν. Ὅρα *Mittermaier* (Arch. σελ. 146.) *Abegg. Lehrb.* σελ. 115. *Kapp Eroert. über den Wärtemb. Entw.* σελ. 73. Αἱ κατὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀντιρρήσεις περιστρέφονται μόνον εἰς τὸ ὅτι ὁ νομικὸς αὐτουργὸς δὲν πρέπει νὰ κηρύττῃται ἐν γένει ὡς ἥττον ἀξιόποιος τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ. Ἰδ. ἐν τοσούτῳ καὶ *Luden über Vers.* σελ. 202. 360. 441.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐν ὃ φυσικὸς αὐτουργὸς μεταμεληθεὶς ἀφίσταται τῆς πράξεως, τοῦτο δὲν δύναται κατὰ τὸν *Hepp* (Arch. neue F. 1836. σελ. 48.), νὰ ὠφελήσῃ τὸν νομικὸν αὐτουργόν. Ὅρα προσέτι. *Luden von Vers.* σελ. 299. 447. *Zachariae von Vers. I.* σελ. 56. II. σελ. 264. *Zirkler* (Arch. 1839. σελ. 439—455). Ὅρα ὁμοίως περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης *Hellie théorie II.* p. 51.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ νομικὸς αὐτουργὸς, ὁ ἀνακαλέσας τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν παραγγελίαν, κατὰ μὲν τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 77.) ἀπαλλάττεται τῆς ποινῆς μόνον ὅταν ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος ἢ καταγγείλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν (ἰδ. καὶ Arch. d. CrimR. N. Folge 1836. σελ. 53.), κατὰ τὸν *Hellie* ὁμοίως (*Théorie du Code pénal II.* p. 77). ἀπαλλάττεται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν. *Zachariae II.* σελ. 266.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐντολῆς πρὸς τὸ ἀδικεῖν ἰδ. § 7. Inst mand. L. 5. C. de accusat. Archiv des CrimR. III. σελ. 135. *Rossi traité III.* p. 36. *Simoni dei delitti del me-*

ro affeto II. p. 55. *Carmignani* II. 374. *Hellie* théorie II p. 75.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Περὶ συμβουλῆς πρὸς τὸ ἀδίκημα : L. 4. § 4. D. de servo corr. L. 50. § 3. D. de furtis. L. 6. D. ad L. Pom. *Simoni* dei delitti II. p. 58. N. Arch. des CrR. VIII. σελ. 336. *Carmignani* II. p. 386. *Hellie* p. 81.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Περὶ ὑπερβάσεως τῶν ὀρίων τῆς ἐντολῆς : c. 3. de homic. in 6to. *Rossi* traité III. p. 35. *Simoni* II. p. 57. *Kilka* (*Vagner's Zeitschr.* 1832. 4 H. σελ. 212.) Τὸ ὑπ' ἄλλου ἐκτελεσθὲν ἀδίκημα τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ὅταν οὗτος τὸ προεῖδεν ἢ ἐδύνατο νὰ τὸ προῖδῃ. *Hellie* théorie II. p. 78. *Kilka* (*Arch. des CrimR. neue Folge* 1835. σελ. 584.) Αἱ ποινικαὶ νομοθεσίαι πρᾶδέχονται πολλάκις ὑπὲρ τὸ μέτρον γενικὰς διατάξεις *Abegg* über den würtemb. Entw. σελ. 41. *Herrmann* zum sächs. Gesetzb. σελ. 130. *Schüler Beitr.* σελ. 35. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποιν. νόμον (ἄρθρ. 48) καταλογίζεται εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργὸν οὐ μόνον ἡ πράξις, εἰς ἣν ἔτινε ρητῶς ἡ θέλησις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶν μὴ ρητῶς ἐξηρημένον ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον ὁ φυσικὸς αὐτουργὸς ἐξέτελεσεν ὡς μέσον πρὸς ἐκπεραίωσιν τοῦ παραγγελθέντος ἀδικήματος, ὡς καὶ πᾶν ἀδίκημα, ὅπερ προέκυψεν ἐκ τῆς παραγγελθείσης πράξεως ὡς συνέπεια, καθόσον ἤθελεν εἶσθαι καταλογιστὸν εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ἐὰν αὐτὸς ἐξετέλει τὴν πράξιν. Παραπλησίως ἐξηγῆται καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 36.) μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι καταλογίζεται μόνον τὸ ἐκ τῆς παραγγελθείσης πράξεως ὡς ἀναπόφευκτος συνέπεια προκύψαν ἀδίκημα, καὶ ὁ βυρτεμβεργ. νόμος (ἄρθρ. 76), ὅστις ὅμως προϋποτίθησιν, ὅτι ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ἐγίνωσκε τὴν ἀνάγκην τοῦ μέσου καὶ τὸ ἀναπόφευκτον τῆς συνεπείας. Λεπτομερεῖς διατάξεις περὶ τοῦ κα-

ταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν περιέχει ὁ περὶ φορολογικῶν παραβάσεων αὐστρ. νόμος τοῦ 1835. ἄρθρ. 23.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 58 καὶ 59, εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ἐὰν ἐξετελέσθῃ ἄλλη τις παρὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ μελετηθεῖσαν πράξιν, καταλογίζεται, καὶ τιμωρεῖται μὲ πλήρη ποινὴν πᾶν κακούργημα ἢ πλημμέλημα μὴ ἐξηρημένον ῥητῶς, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀναγκαῖον, ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μελετηθέντος, ἢ προέκυψεν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ὡς συνέπεια ἄφευκτος ἢ τοῦλάχιστον συνήθης καὶ εὐπρονόητος κατὰ γενικὴν ἢ ἰδίως ἐγνωσμένην πείραν. Ἐὰν δὲ ἡ ἐκτελεσθεῖσα πράξις δὲν εἶχε συνάφειαν μὲ τὴν μελετηθεῖσαν οὔτε ὡς μέσον οὔτε ὡς συνέπεια, ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ὑποβάλλεται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας. Ἐὰν τελευταῖον ἡ μελετηθεῖσα πράξις ἐξετελέσθῃ μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, αὗται δὲν καταλογίζονται εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔγκρισις δὲν πρέπει νὰ ταυτίζεται μετὰ ἐντολῆς. Ἰδ. μὲν L. 152. § 2. D. de R. J., ἀλλὰ πρὸς Simon p. 62. Heffler Lehrb. σελ. 95. Hellie théorie II. p. 90.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ἦναι ἀξιόποινος ἔνεκεν ἀποπείρας, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἄλλος τὸν ὁποῖον ἐπροσπάθησε νὰ πείσῃ δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν ἰδ. Luden von Vers. σελ. 296. καὶ 444. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βῆδης (ἄρθρ. 108.) θεωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν νομικὸν αὐτουργόν ὡς ἀξιόποινον, ἐὰν ὁ ἄλλος συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν. (Ἀρκεῖ ὁμῶς καὶ ἀπλῆ κατὰ προσποίησην συναίνεσις.) Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 77.) τιμωρεῖ τὸν νομικὸν αὐτουργόν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ἐὰν δὲν ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν, ἢ δὲν καταγγείλῃ τὴν πράξιν ἐγκαίρως εἰς τὴν ἀρχήν, ἢ δὲν ἀνκαλέσῃ τοῦς πρὸς τὸν ἄλλον πρᾶτρε-

πτικόν λόγους του, ἢ δὲν προσπαθήσῃ, τὸ κατὰ δύναμιν, ν' ἀποτρέψῃ τὸν ἄλλον ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος. "Ορα *Hufnagel Comm. I.* σελ. 157. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον παραδέχεται τὸν κανόνα (*Hellie II. p. 117*), ὅτι δὲν εἶναι ἀξιόποινοι οἱ *complices* ἄνευ κυρίας πράξεως (*sans un fait principal*) εἰς τὴν συμμετέσχον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 48. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ὑποβάλλεται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποδείρας, ἐὰν ἡ μελετηθεῖσα ἀξιόποινος πράξις δὲν ἐκτελεσθῇ.

§ 47.

‘Οσάκις πλείονες συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος, ὑποσχομένοι ἀλλήλοις ἀμοιβαίαν βοήθειαν, καὶ συνεωθῶσι πρὸς κοινὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὑπάρχει σύστασις (*societas delinquendi, conjuratio*) (α). Ἐπειδὴ δὲ ἐνός ἐκάστου αὐτῶν ἡ ἀπόφασις στηρίζεται ἐπὶ τῆς συνομολογηθείσης βοήθειας καὶ συνεργείας ὅλων τῶν λοιπῶν, διὰ τοῦτο θεωρεῖται ἕκαστος συστασιώτης ὡς πρὸς τὸν ὅποιον ἡ προσδοκία τῶν λοιπῶν διήρκεσε μέχρις ἐκτελέσεως τῆς πράξεως ὡς νομικὸς αὐτουργὸς τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος, καὶ ἂν δὲν συνήργησεν αὐτὸς παντάπασιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν (β). Ἡ σύστασις λέγεται *συμμορία* (*bande*), ὅταν ἔχῃ σκοπὸν τὴν ἐκτέλεσιν πολλῶν, μὴ ὠρισμένων εἰσέτι, τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρου εἶδους ἀδικημάτων.

Ἀρχηγὸς συμμορίας, *Rädelsführer, dux criminis.*

(α) C. C. C. Art. 148. «So etlich Personen mit fürgesetztem und vereinigttem Willen u. Muth-einander Hülfe und Beystand thun».

(β) Πρβ. Stübel von Thätbest. der Verbr. σελ. 74., τοῦ ὁποῦν ἕμως τὰς

ἀρχάς δὲν δύναμαι ν' ἀποδεχθῶ καθ' ἄλοκληρίαν. Διαφωνοῦσιν οἱ Vestphal de cons. et adj. crim §. 14, sep. Kleinschrod system. Entw. § 178. W. v. Schirach Entwicklung der Lehre von Complot (N. Arch. d. CrmR. I Bd. 5 Heft. N. 23) C. H. Busmann de Societate delinquenti sive conjuratione. Gron. 1824.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν σύστασιν δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, ἰδιαίτερος νόμος διατάττων, ὅτι, πρέπει ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος νὰ ἐπιβάλληται ἴση ποινὴ εἰς τοὺς συστασιώτας. Εἰς ὁρισμένα μόνον ἀδικήματα ἀνάγονται τὰ ἐξῆς χωρία : L. 4. § 3. D. vi bon. rapt. L. 44. § 2. D. de poenis. Art. 148. C. C. C. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ νὰ θεωρῇται μόνον ἐπὶ ὁρισμένων ἀδικημάτων ἡ σύστασις ὡς λόγος ἐπαυξάνων τὸ ἀξιόποινον, εἶναι ἀξία μιμήσεως παρὰ ταῖς νέαις νομοθεσίαις. Διότι ὑπάρχουσιν ἀδικήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων παράδοξον εἶναι νὰ γίνηται λόγος περὶ συστάσεως π. χ. ἐπὶ συκοφαντίας, ἢ ἐπὶ προσβολῇ τῆς αἰδοῦς. Περὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς συστάσεως : v. Gönner Motive zum Baier. Entwurf. σελ. 142. Gönner Jahrb. der Gesetzgebung in Baiern I. σελ. 77. Visini (Wagner's Zeitschrift 1833. σελ 348.) Bauer über den Hannövn. Entwurf. II. Bd. σελ. 275. Περὶ εἰδικῶν περιπτώσεων : Cucumus (N. Arch. d. CrR. XIV. Bd. N. 1).

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι θεωροῦσι τὴν σύστασιν ὡς λόγον καθιστώντα ἐξ ἴσου ἀξιοποίνους ἅπαντας τοὺς συστασιώτας. (Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος [ἀρθρ. 60], τιμωρῶν ἐν γένει τοὺς complices ἐξ ἴσου μὲ τοὺς αὐτουργοὺς, δὲν ἔχει χρεῖαν τοιαύτης διατάξεως. Ἰδίως δὲ διακρίνει τὸ γαλλικὸν δίκαιον τὴν σύστασιν μόνον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας.) Κατὰ τὸν πρῶτον νόμον (Landr. § 66). τὰ ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ ἡνωμένων πραττόμενα ἀδικήματα τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐστηροτέρας. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νό-

μον (ἄρθρ. 50), σύστασις ὑπάρχει, ὅταν δύο ἢ πλείονες, ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος καὶ συνομολογήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 78.), σύστασις ὑπάρχει, ὅταν δύο ἢ πλείονες ὑπὸ ἀμέσου συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι κοινὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος. Ἰδ. προσέτι τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, ἄρθρ. 410. καὶ τοῦ ἐλβετικῶς ποιν. νόμου τοῦ Τιγούρου, ἄρθρ. 51., καὶ τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 45. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 33.) δὲν λαλεῖ περὶ συστάσεως, διότι θεωρεῖ ἐξ ἴσου ἀξιοποίνους τὴν τε ῥητὴν συνομολογίαν καὶ τὴν σιωπηλὴν συναίνεσιν πρὸς τὴν πράξιν. Τοῦτο ἀποδοκιμάζει ὁ Herrmann σελ. 98.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 57. τοῦ ἑλλν. ποιν. νόμου σύστασις ὑπάρχει, ἐὰν δύο ἢ πλείότεροι, ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου πλημμελήματος ἢ κακουργήματος καὶ ἕνεκα ταύτης συνομολογήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν. Τότε δὲ πᾶς τῶν συναιτίων τοιαύτης συστάσεως ἢ τῶν μετέπειτα προσχωρησάντων εἰς τοιαύτην συμφωνίαν, ὅστις πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως συνήργησε καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἢ παρευρέθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, τιμωρεῖται ὡς αὐτουργὸς μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένην πλήρη ποινήν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀπλὴ σύστασις ἄνευ οἰαςδῆποτε ἐκτελέσεως ἔπρεπε νὰ θεωρῇται ὡς προπαρασκευαστικὴ πράξις καὶ νὰ μὲν ἀτιμώρητος. *Mittermaier über den neuesten Zustand* σελ. 150. *Cucumus* (Arch. des CrimR XIV. σελ. 9) Ἄλλ' οἱ νέοι ποινικοὶ νόμοι τιμωροῦσι καὶ ἀπλὴν τὴν σύστασιν ὡς ἀπόπειραν. Βαυαρ. νόμος, ἄρθρ. 52. Βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 80. Περὶ ἀποπείρας ἐπὶ συστάσεως, ἰδ. *Zashariae vom Vers. I.* σελ. 59.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ.

61. ἐὰν παραλειφθῇ παντάπασι, ἀλλ' ὅχι ἐξ ἐλευθέρως θελήσεως τῶν συστασιωτῶν, ἢ συμφωνηθεῖσα ἀξιόποινος πράξις, τιμωρεῖται ἡ σύστασις μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὅσακις συστασιώτης τις μεταμεληθεὶς δὲν συνήργησεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόζεται ὁ γενικὸς κανὼν περὶ τῆς ὡς πρὸς τὴν ἀπόπειραν ἐπιβροῆς τῆς μεταμελείας. *Millermaier über den neuesten Zustand.* σελ. 151. Ἄλλ' οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι θεωροῦσι τὸν ἀφιστάμενον τῆς πράξεως συστασιώτην τότε μόνον ὡς ἀπαλλαττόμενον τῆς ποινῆς, ὅταν ἀναγγεῖλῃ εἰς τὴν ἀρχὴν (Βαυαρ. νόμος, ἄρθρ. 53.) τίνι τρόπῳ ἀπέτρεψε τοὺς λοιποὺς ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος (Νομοσχέδ. τοῦ Ἀνοθέρου, ἄρθρ. 73. Βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 81.) ἢ τοῦλάχιστον ἐπροσπάθησε νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὰ ἄρθρα 64 καὶ 65 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ἀτιμώρητος μένει ὁ συστασιώτης, ὅστις ἀναγγεῖλῃ τὴν σύστασιν εἰς τὴν ἀρχὴν τόσον ἐγκαίρως, ὥστε νὰ δύναται νὰ προκαταληφθῇ ἡ ἀξιόποινος πράξις, ἢ ὅστις μὴ συνεργήσας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὅχι μόνον ἐδηλοποίησε πρὸ αὐτῆς τὴν παραιτήσιν του εἰς τοὺς λοιποὺς, ἀλλὰ καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τοὺς ἀναχαιτίσῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρ. 62 καὶ 63 τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ὅστις δὲν συνήργησεν εἰς τὴν πράξιν οὔτε πρὶν ἐκτελεσθῇ, οὔτε ἐνῶ ἐξετελεῖτο, ἢ ὅστις πρὸ τῆς ἐκτελέσεως κατέστησε δῆλον εἰς τοὺς λοιποὺς ὅτι ἀφίσταται τῆς ἐκτελέσεως.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένη καὶ ἄδικος εἶναι ποινικῶν τινων νόμων ἡ διάταξις (συνέπεια, τῆς ἀτυχῶς ἐπικρατούσης παρὰ τοῖς νεωτέροις γενικεύσεως τῶν ἀρχῶν), ὅτι ἕκαστος συ-

στασιώτης πρέπει νὰ τιμωρῇται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ. *Mittermaier* (*Archiv, neue F.* 1839. σελ. 165.) ἔαν ὡς κανὼν τεθῇ ἡ ῥηθεῖσα διάταξις, πρέπει τοῦλάχιστον ὡς διαλαμβάνει τὸ νομοσχ. τῆς Βάδης, ἀρθρ. 112.), νὰ δίδεται εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ μετριωτέραν ποινὴν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν προκύπτει ὅτι τοῦ συστασιώτου ἡ ἐπιβρόχῃ ἦτο ἐλαχίστη.

§ 48.

Ἡ σύμπραξις τοῦ συνεργοῦ συνίσταται εἰς εὐκόλυνσιν τῆς καθ' ἑαυτὴν ἤδη δυνατῆς ἐνεργείας τοῦ αὐτουργοῦ πρὸς τὸ σκοπούμενον ἀδίκημα (§ 45.) καὶ ἀνάγεται κυρίως ἡ 1) εἰς αὐτὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἡ 2) εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ τῆς πράξεως ὠφελειῶν, ἡ 3) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ αὐτουργοῦ ἀπὸ τῶν νομίμων συνεπειῶν τῆς πράξεως. Καθ' ὅλας ὁμως τὰς περιπτώσεις ταύτας, προϋποτίθεται, εἴτε προηγουμένη εἴτε σύγχρονος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος, σύμπραξις τοῦ συνεργοῦ διὰ πραγματικῆς ὁδοῦ συνδρομῆς ἢ δι' ὑποσχέσεως συνδρομῆς μελλούσης μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

Concursus antecedens—concomitans—subsequens.

§ 49.

Ἡ συνέργεια εἶναι κατὰ διαφόρους τρόπους δυνατή. Α) Ὡς πρὸς τὴν πράξιν αὐτὴν, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν συνέργειαν, εἶναι ὁ συνεργὸς ἤτοι θετικὸς ἢ ἀποθετικὸς συνεργός, καθόσον βοηθεῖ τὴν πράξιν τοῦ ἄλλου διὰ πραγματικῆς ἐνεργείας (*concursus negativus*), ἢ διὰ ἀθεμίτου παραλείψεως *con-*

cursus negativus) ἐὰν π. χ. παραλίπη τὴν καταμήνουσιν τοῦ μέλλοντος ἀδικήματος, ἐνῷ ὁ νόμος (α) ἢ τὸ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καθήκον του τὸν ὑποχρεοῦσι νὰ καταγγεῖλῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πράξιν (§ 24)· διότι ἄλλως δὲν εἶναι ὁ πολίτης ὑπόχρεως πρὸς τοῦτο.

- (α) L. 9. § 1. D. ad. L. Corn. de fals. L. 2. 6. D. ad L. Pommp. de paric. L. un. § 2. C. de raptu virg. L. Jul. Maj. A. B. C. 24. § 6. Landfrieden v. J. 1522. Tit. 11. R. A. v. J. 1577. Tit. 1. § 2. F. Chp. L. Crell Diss. de poena silentii et conscientiae delicti alieni. VII. 1742. J. H. Böhmcr D. de obligatione ad revelandum occulta. Halae 1742. Püttmann D. de crimine conniventiae. Lips. 1785. in Opusc. N. 3. προπάντων καὶ Stübel über den Thatbestand. σελ. 55. § 44—54.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Αἱ γενικαὶ τοῦ δικαίου ἀρχαὶ (Rossi traité III. p. 67. Carmignani II. p.) ὡς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου, κατὰ τὸ ὅποῖον ἡ καταμήνουσις ἐπὶ ὠρισμένων μόνον ἀδικημάτων εἶναι ὑποχρεωτική, ὑποστηρίζει τὴν γνώμην, ὅτι τότε μόνον δύναται ἡ παράλειψις νὰ καταστήσῃ τινὰ ἀξιοποῖνον ὡς καὶ συνένοχον τοῦ ἀδικήματος, ὅταν ὁ νόμος (εἴτε ἐν γένει εἴτε δυνάμει εἰδικῶς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καθήκοντος) ἐπιτάσσῃ θετικὴν τινα ἐνέργειαν (Tittmann Handb. 1. Thl. σελ. 222), ἐκτὸς ἐὰν ῥητῶς ὑπεσχέθῃ τις πρὸς τὸν ἀποφασίσαντα νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἀδίκημα, ὅτι δὲν θέλει τὸν καταγγεῖλει. Simonî dei delitti. I. Vol. p. 161. Hepp im Arch. des Criminalr. neue Folge, 1837. σελ. 34. Hellie théorie II. p. 82. Περὶ τοῦ ἀξιοποιήνου τῆς μὴ ἐμποδίσσεως τῶν ἀδικημάτων: Luden vom Versuche σελ. 471.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι διαφώνουσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰ μέγιστα. Κατὰ τὸν πρῶτονικόν νόμον (Landr. § 80.—82.), ὁρεῖται ἕκαστος νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἀδικήματα,

εἴτε καταγγέλλων αὐτὰ εἰς τὴν ἀρχήν, εἴτε προσπαθὼν νὰ τὰ ἀναχαίτῃ· τιμωρεῖται δὲ ὁ παραβάτης, διὰ δόλον ἢ δι' ἀμέλειαν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 782. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ὅστις, καὶ τοι δυνάμενος ἄνευ οὐσιώδους ἰδίου κινδύνου νὰ σώσῃ ἄνθρωπόν τινα ἀπὸ τὰς χεῖρας ληστῶν ἢ φονέων, ἢ ἀπὸ πυρὸς, ὕδατος ἢ ἄλλου τῆς ζωῆς κινδύνου, δὲν τὸ ἐπραξε, καὶ ἀπώλεσεν ἐκεῖνος τὴν ζωὴν του. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 190.) τιμωρεῖται ὅστις ἀπὸ κακίαν δὲν ἐμποδίσῃ, χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ αὐτὸς εἰς κίνδυνον. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 78. 79.) ὀφείλει ἕκαστος ὑπήκοος νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἀδικήματα, ὅσα γινώσκει μέλλοντα νὰ τελεσθῶσιν, εἴτε καταγγέλλων αὐτὰ ταχέως εἰς τὴν ἀρχήν, εἴτε προειδοποιῶν ἂν τοῦτο ἦναι ἀδύνατον, προσκαλῶν ἢ προσλαμβάνων εἰς βοήθειαν ἄλλους, ἢ μεταχειριζόμενος οἱαδήποτε ἄλλα παρ' αὐτῷ κείμενα μέσα, καθόσον εἶναι δυνατόν νὰ λάβωσι ταῦτα χώραν ἄνευ κινδύνου αὐτοῦ ἢ ἄλλου· τιμωρεῖται δὲ ὁ παραβάτης μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνδὸς μηνὸς ἢ καὶ ἔτι μείζονα, ἐὰν ἡ παρεμπόδισις παρελείφθῃ ἐξ ἰδιοτελείας. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 39) θεωρεῖται ὡς βοηθὸς ὅστις λαβὼν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀξιόπιστον εἶδῃσιν περὶ μελλούσης ἐσχάτης προδοσίας, περὶ προδοσίας ἐν καιρῷ πολέμου, περὶ φόνου, στάσεως, δεινῆς σωματικῆς βλάβης, βιασμοῦ, ληστείας, ἐνόπλου κλοπῆς, ἐμπρησμοῦ, παραχράξεως, δὲν προσπαθῇ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν καταγγέλλων ἐγκρίτως τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν ἀρχήν ἢ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ πάθῃ. Ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων ἢ παρὰλειψις τῆς καταγγελίας τότε μόνον θεωρεῖται ἀξιόποινος, ὅταν προκύπτῃ ἐξ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἰδιοτελείας ἢ ἀντιβαίνει εἰς τὰ τῆς ὑπηρεσίας καθήκοντα. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργ. νόμον (ἄρθρ. 93.), ἐπὶ μὲν τῶν ἐξ ἐπαγγελματος καταδιωκομένων ἀδικημάτων, ὀφείλει ἕκαστος, ἅμα λαβὼν περὶ αὐτῶν ἀξιόπιστον εἶδῃσιν, ἢ νὰ τὰ καταγγέλῃ

εἰς τὴν ἀρχὴν, ἢ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν μέλλοντα νὰ πάθῃ, ἢ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ δι' ἄλλων παρ' αὐτῷ κειμένων μέσων, ἐπὶ δὲ τῶν κατ' ἔγκλησιν καταδικωμένων δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑποχρέωσις. (Τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν.) Κατὰ τὸν βυρτεμβεργ. περὶ πταισμάτων νόμον τοῦ 1839, ἄρθρ. 32, ὅστις, δυνάμενος ἄνευ ἰδίου κινδύνου νὰ σώσῃ ἄνθρωπον εὐρισκόμενον εἰς κίνδυνον ζωῆς, παραλίπη τοῦτο, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως ἢ μὲ πρόστιμον, ἐὰν δὲ ὁ ἄλλος ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του, μὲ κράτησιν μέχρι 4 ἐβδομαδῶν. Ἰδιαιτέρας δὲ διατάξεις περὶ μὴ καταγγελίας τῆς ἐσχάτης προδοσίας καὶ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων, διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 213. τοῦ βυρτεμβ. νόμου. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 128.) τότε μόνον ἀπαιτεῖ καταγγελίαν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰδοποίησιν τοῦ μέλλοντος νὰ πάθῃ ἢ δι' ἄλλων μέσων παρεμποδίσιν τοῦ ἀδικήματος, ὅταν τις ἔλαβεν ἀξιώπιστον εἰδήσιν μελετωμένου ἀδικήματος, ὅπερ τιμωρεῖται μὲ ποινὴν θανάτου ἢ ἰσοβίου καθείρξεως. Ὁ νόμος τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 55.) τιμωρεῖ τὴν μὴ καταγγελίαν ἀδικημάτων τινῶν μόνον εἰς ὠρισμένας περιστάσεις, οἷον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας § 92. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (103. 108. 136.) δρίζει αὐστηρὰς ποινὰς κατὰ τῆς μὴ καταγγελίας ὠρισμένων κατὰ τοῦ κράτους ἀδικημάτων, ἀλλ' ὁ νόμος τῆς 28 Ἀπριλίου 1832 κατήργησεν αὐτάς. Haus osberv. II. p. 30. Hellie theorie III. p. 65. Κατὰ τῶν νόμων, τῶν ἀπαιτούντων καταγγελίαν, ἰδ. Mittermaier (Arch. 1837 σελ. 48.) Herpp (Arch. 1837. σελ. 32.) Koenigswaerter (Revue étrangère par Fœlix. Paris 1838. Déc. p. 95. 1839. p. 274.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 72. ἐδ. 6. 7. ἄρθ. 74. ἐδ. 3 ἄρθρ. 75, 76. 130, πᾶς ὅστις γνωρίζει, ὅτι μέλλουσι νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀξιώποινοι πρά-

ξεις, ὀφείλει, ἐξαιρουμένων μόνον συγγενικῶν τινων προσώπων, νὰ προσπαθῇ νὰ τὰς ἐμποδίσῃ, καθόσον τοῦτο εἶναι δυνατόν ἄνευ κινδύνου ἑαυτοῦ ἢ τρίτου τινός, ἢ νὰ καταγγείλῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἀρχήν, ἐὰν ᾗναι εἰς τοῦτο ὑπόχρεως ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἢ ἂν πρόκειται περὶ ἐσχάτης προδοσίας* ἢ, προκειμένης ἐσχάτης προδοσίας, μὲ ποινὴν εἰδικῶς ὠρισμένην.

§ 50

Β) συνεργὸς δύναται νὰ ᾗναι οὐ μόνον ὁ σωματικὰς δυνάμεις καταβάλλων, ἀλλὰ καὶ ὁ καταβάλλων ἀπλῶς μόνον δυνάμεις πνευματικὰς ἰδίως διὰ συμβουλῶν καὶ ὁδηγιῶν πρὸς τὴν πράξιν· ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσηιν, προϋποτίθεται ὅτι ὁ ἄλλος εἶχεν ἤδη ἐντελῶς ἀποφασίσαι τὴν πράξιν. Ἐντεῦθεν ἡ διάκρισις μεταξὺ νομικῶν καὶ φυσικῶν συνεργῶν.

§ 51.

Γ) Ἐὰν ἡ συνέργεια συνίσταται εἰς πράξιν, ἣτις προάγει ἀμέσως, τουτέστιν ἄνευ μεσολαβήσεως ἄλλων αἰτίων, τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, λέγεται (ἄμεσος concursus proximus). Ἐὰν δὲ ἡ συνέργεια συνίσταται εἰς πράξιν, ἣτις διὰ μεσολαβήσεως καὶ ἄλλων αἰτίων προάγει ἡ καθιστᾷ δυνατόν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος λέγεται ἕμμεσος (conkursus remotus).

§ 52

Δ) Ἐὰν ἡ πράξις τοῦ συνεργοῦ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ αὐ-

τὰ στοιχεῖα, τὰ συναπαρτίζοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦπραχθέντος ἀδικήματος ὁ συνεργὸς λέγεται εἰδικὸς (*socius specialis*) (α) ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει λέγεται γενικὸς (*socius generalis*) (β) Καθόσον δὲ τέλος Ε) προηγῆθῃ ἢ μὴ ὑπόσχεσις πρὸς συνέργειαν λέγεται ὁ συνεργὸς *socius ex compacto* ἢ *socius accidentaliter talis*.

(α) π. χ. εἰάν ὁ συνεργήσας εἰς οἰκιακὴν τινα κλοπὴν ᾦναι καὶ αὐτὸς ὑπηρέτης τοῦ παθόντος, ἢ εἰάν ὁ συνεργήσας εἰς συγγενικὸν φόνον ᾦναι καὶ αὐτὸς στενὸς συγγενὴς τοῦ φονευθέντος, κ. τ. λ. Συνήθως ἐκλαμβάνεται ἡ ἔννοια αὕτη λίαν μονομερῶς καὶ περιορισμένως.

(β) Δευτέραν ἄλλην σημασίαν γενικῆς συνεργείας ἀναφέρει ὁ Grolman Grunds. der Criminalw. 2. § 36. Νέαν γνώμην ὑποστηρίζει ὁ Konopak (Archiv Bd. VII. St. 3. N. 1.). Πρβ. ἐν τούτοις προσέτι Bauer Lehrb. d. Strafr. §. 67. καὶ πρὸ πάντων Visini (Wagner's Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamkeit. 1833. σελ. 304.

Σημ. 3 τοῦ ἐκθ. Ἡ μετὰξὺ γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ συνεργοῦ διάκρισις εἶναι, νομοθετικῶς θεωρουμένη, ἀξία λόγου, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὑπάρχουσιν ἰδιαιτεრაὶ ὡς πρὸς τὸν φυσικὸν αὐτουργὸν ἀτομικαὶ περιστάσεις ἐπαυξάνουσαι τὸ ἀξιοποῖνον (εἰάν π. χ. ὁ πράξας ᾦναι συγγενὴς τοῦ παθόντος ἢ δημόσιος ὑπάλληλος), ἢ ἐλαττοῦσαι αὐτὸ (οἷον ἐπὶ κλοπῆς μετὰξὺ συγγενῶν) καὶ μὴ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὸ ἄτομον τοῦ συνεργοῦ. Ζητεῖται, ἂν πρέπη καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν περίπτωσιν νὰ μετρηθῇ τοῦ συνεργοῦ ἡ ποινὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ποινῆς τοῦ αὐτουργοῦ. Ἐκτενέστερον περὶ τούτου ἰδ. L. 6. D. ad L. Pomp. de parrie. καὶ προσέτι Hufnagel Comm. über das Strafgesetzb. σελ. 176. 184. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 87.) περιέχει τὰ ἐξῆς: εἰάν ὁ ἀνώτερος ἢ ὁ κατώτερος βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου στηρίζηται εἰς προσωπικὰς τοῦ αὐτουργοῦ σχέσεις πρὸς τὸν παθόντα, πρέπει αἱ σχέσεις αὗται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς πρὸς τῆς τιμωρίαν τοῦ συνεργοῦ. Ἐξαίρεσις ἔχουσι χῶ-

ραν ἐπὶ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικημάτων. Ἀπ' ἐναντίας ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 35.) δὲν καταλογίζει εἰς τὸν συνεργὸν τὰς ἐπιτεινούσας τὸ ἀξιοποινον προσωπικὰς τοῦ αὐτουργοῦ ιδιότητας. Ἡ γαλλικὴ νομολογία (*Hellie théorie du Code pénal* II. p. 147.) παραδέχεται ὅτι τοῦ συνεργοῦ ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μετρηθῇ κατὰ λόγον τῆς τοῦ αὐτουργοῦ, ὥστε, ὁσάκις τοῦ τελευταίου ἡ πράξις δὲν φέρῃ ἀξιοποινον χαρακτῆρα, δὲν εἶναι καὶ ὁ συνεργὸς ἀξιοποινος ἀναγνωρίζει δὲ (*Hellie* II. p. 123.) πρὸς τοῦτοις ὅτι, ὁσάκις τὸ ἀδίκημα τοῦ αὐτουργοῦ φέρῃ ἐν ἑαυτῷ προσόντα ἐπιτείνοντα τὸ ἀξιοποινον, πρέπει νὰ καταλογίζεται καὶ εἰς τὸν συνεργὸν ἡ αὐτὴ ποινή· ἐν περιπτώσει ὅμως καθ' ἣν τὰ ἐπιτείνοντα τὸ ἀξιοποινον τοῦ αὐτουργοῦ προσόντα εἶναι *extrinseques au fait*, καὶ πηγάζουσιν ἐπομένως ἐκ προσωπικῆς τοῦ αὐτουργοῦ ιδιότητος, π. χ. ἐπὶ κλοπῆς πραττομένης ἀπὸ ὑπηρέτην, παραδέχεται μὲν ἡ νομολογία ὡς ἐπιβλητέαν καὶ εἰς τὸν συνεργὸν τὴν αὐτὴν τοῦ αὐτουργοῦ ποινὴν, ἀλλὰ δικαίως ἀποδοκιμάζει τὴν ἀρχὴν ταύτην ὁ *Hellie* II. p. 126. Ἐνταῦθα γίνεται κατάδηλον, ὅτι γενικευόμενοι ἐν τοῖς νομοθετικοῖς ἔργοις οἱ κανόνες ἐνδέχεται νὰ φέρωσιν εἰς πλάνην.

§ 53.

Ὁ τελεσθέντος ἤδη τοῦ ἀδικήματος συμμετέχων εἰς αὐτὸ ἐν γνώσει λέγεται βοηθὸς (*fautor delicti*). Ὑπάγεται δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὅστις ἐκουσίως συμμετέχῃ τῶν ὠφελειῶν τῆς πράξεως, ὅστις βοηθῇ τὸν αὐτουργὸν εἰς τὴν πρόσκτησιν ἢ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ τοῦ ἀδικήματος ὠφελειῶν (ἀποchrύπτων ἢ ἀγοράζων ἐν γνώσει τὰ διὰ τοῦ ἀδικήματος ἀποκτηθέντα πράγματα), καὶ ἰδίως ὅστις προσ-

παθῇ δι' οἰωνδήποτε πράξεων ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ διὰ παραλείψεων ν' ἀπαλλάξῃ τὸν αὐτουργὸν ἀπὸ τῆς ποινικῆς ἐξουσίας (α).

- (α) L. 48. §. 1. D. de furtis. L. 1. D. de receptator. C. C. C. Art. 40. Puttmann de receptatoribus. In adversar. L. II. Περὶ τῆς ὑποχρέωσης τοῦ καταγγέλλειν τὰ τετελεσμένα ἀδικήματα: Tittmann Handb. § 112.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ προκειμένη τιμωρία τοῦ Φάβρεβαχ εἶναι ἄλλοτρία τῶν νόμων. Ἡ λεγομένη βοήθεια συνίσταται εἰς πράξεις τυχαίως δεδεμέναις μετὰ τὸ πρᾶχθὲν ἀδίκημα, κηρυττομένης δὲ ὑπὸ τῶν νόμων ἀξιοποίνους, καὶ ἀποτελεῖ, ἂν ἡ πράξις τοῦ βοηθοῦ δὲν ᾖ συνέπεια συμφωνίας συναφθείσης μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος ἀδίκημα αὐτοτελές, ὅπως διάφορον ἀπὸ τῆς πράξεως ἐκείνου, ὅστις κυρίως φέρει εἰς ἔκβασιν τὴν ἀξιοποίνον πρᾶξιν, π. χ. ἐπιφέρει εἰς τὸν πληγωθέντα τὸν θάνατον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς πράξεως ἐκείνου, ὅστις συμμετέχει εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ ἀδικήματος, π. χ. διαδίδει κίβδηλα νομίσματα. Oersted Grundregeln. σελ. 197. Rossi traité III. p. 54. Carmignani II. p. 402. Martin Lehrbuch des Criminalr. § 73. Stübel von der Theilnahme. σελ. 55. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ receptator ἰδ. προσέτι L. 1. 2. Cod. de his qui latron. occultav. Ulens de crim. faptor. Lov. 1828. p. 63—70. Momaerts de fautor. crim. Lov. 1827. p. 36. Martin Lehrb. §. 244.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ βοήθεια ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἴδιον, εἶναι ἡ μόνη ὀρθή, σύμφωνα μετὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον (ὅπου πρὸ πάντων ἐπικρατεῖ τοῦ receptator ἢ ἐννοια, ἰδ. Tit. Dig. de recept. Heffler Lehrb. § 532. Rosshirt Entwick. σελ. 276.) καὶ νομοθετικῶς προσέτι ἐπι-

δοκιμαστέα ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας, ἡ γνώμη, καθ' ἣν ὁ βοηθός, θεωρεῖται ὡς συμμετοχος, δὲν ἔχει νομικὴν, οὐδὲ λογικὴν βάσιν καὶ φέρει εἰς τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ μετρηταὶ ἡ ἐπιβλητέα εἰς τὸν βοηθὸν ποινὴ κατὰ λόγον τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὸ πραχθὲν ἀδίκημα. *Hellie théorie II. p. 89. 101. Sander (Arch. d. CrmR. neue F. 1838. nr. 17. 1839. nr. 12.) Schüler Beitr. zur Beurth. des sächs. Criminalges. σελ. 40.*

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Αἱ γερμανικαὶ νομοθεσίαι περιέχουσι σχεδὸν ἅπασαι τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων διαδοθεῖσαν ἐσφαλμένην γνώμην. Μόνος δὲ ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος. (ἄρθρ. 190.) ἀναφέρει ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὴν εἰς τοὺς αὐτουροὺς χορηγούμενην συνδρομὴν, τὴν συνισταμένην εἰς δολίαν παράλειψιν τῆς ἐμποδίσσεως τοῦ ἀδικήματος, ἢ εἰς ἀπόκρυψιν τοῦ αὐτουργοῦ, ἢ εἰς βοήθειαν πρὸς ἀπόδρασιν φυλακισμένου. Ὁ πρῶσσικὸς νόμος (Landr §. 83.) ὁρίζει κατὰ τοῦ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐν γνώσει συμμετέχοντος τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελειῶν, τὴν ποινὴν ἣτις μᾶλλον προσεγγίζει εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἀδικήματος, ἐξ οὗ ὁ ῥηθεὶς ἀπῆλυσεν ὠφελειαν, συνήθως δὲ τὴν ποινὴν ἣτις ἐπίκειται εἰς αὐτὸν τὸν αὐτουργὸν ἢ εἰς τὸν ἔχοντα ἐπιτήδευμα ν' ἀποκρύπτῃ ἐνόχους ἐπὶ ἀθεμίτῳ κέρδει. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 84.) θεωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ ἄνευ προηγουμένης ὑποσχέσεως χορηγοῦντα διὰ παρὰ νόμου πράξεως ἢ παραλείψεως, εἰς τὸν ἐνόχον οἵανδήποτε προστασίαν ὡς πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν. ἀπαριθμεῖ δὲ ἐν § 85 καὶ 86 διάφορα παραδείγματα. Παραπλήσιοι εἶναι αἱ διατάξεις τῶν ἐλβετικῶν ποινικῶν νόμων τῆς Λυκερνῆς (ἄρθρ. 52.) καὶ τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 67.). Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 38.) τιμωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν ὅστις, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑποστηρίζει τὸν ἐνόχον διὰ τῆς συνδρομῆς του, εἴτε ἀποκρύπτων αὐτὸν ἢ συντελὼν εἰς ἀπόδρασίν του, εἴτε ἀ-

ποκρύπτων ἢ αἴρων ἐκ μέσου τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήματος, εἴτε ὑποκρύπτων ἢ ἐξαφανίζων τὰ ἔχνη ἢ τὰ σημεῖα τοῦ ἀδικήματος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 89.) θεωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἀλλ' ἄνευ προηγουμένης ὑποσχέσεως, χορηγοῦντα ἐν γνώσει εἰς τοὺς αὐτουργοὺς ἢ τοὺς συνεργοὺς οἵανδήποτε συνδρομὴν ὡς πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν· ἀπαριθμεῖ δὲ ἑπειτα διάφορα παραδείγματα. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 124.) θεωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν ὅστις, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλ' ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως ὑποστηρίζει ἐν γνώσει τὸν ἐνοχον διὰ τῆς εἰς τὸ πραχθὲν ἀδίκημα συνδρομῆς του, συντελὼν εἴτε εἰς πρόσκτησιν ἢ ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ τῆς πράξεως ὠφελειῶν, εἴτε εἰς ματαίωσιν τῆς δικαστικῆς καταδιώξεως. Κατὰ τῆς φράσεως: μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως (π. χ. ἐν τῷ σαζων. νόμῳ), ἰδ. Sander (Archiv I. c. 1838. σελ. 459.) Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 448.) θεωρεῖ ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὴν ἐν γνώσει ἀπόκρυψιν τῶν ἐνόχων· τιμωρεῖ δὲ (ἄρθρ. 61.) πάντα, ὅστις ἐξ ἐπιτηδεύματος δίδει ἐν γνώσει τόπον καταφυγῆς εἰς τοὺς ἐνόχους ὠρισμένων ἀδικημάτων, καὶ προσέτι (ἄρθρ. 62.) τὸν ἐν γνώσει ἀποκρύπτοντα κλοπιμαῖα ἢ ἄλλως δι' ἀξιοποιοῦν πράξεως ὑφαιρεθέντα πράγματα. Συνίσταται δὲ τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἡ αὐστηρότης εἰς τὸ ὅτι ὁ τοιοῦτος, (ἐκτὸς τῆς περικοπῆς τοῦ ἄρθρ. 63.) τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ τοῦ ἀδικήματος. Ὁ νόμος τοῦ 1832 ἐμετρίασεν ἀτελῶς μόνον τὴν αὐστηρότητα ταύτην *Hellie theorie* II. p. 100—102.

Προθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποινικὸς νόμος δὲν διακρίνει μεταξὺ συνεργῶν καὶ βοηθῶν, ἀλλὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 72 καὶ 74 ἀπαριθμεῖ μεταξὺ τῶν συνεργῶν καὶ τοὺς κατὰ τὰ προεκτεθέντα βοηθοὺς (*fautores delicti*).

Διαφορὰ ὡς ἐκ τῆς Ψυχολογικῆς ἀφορμῆς πρὸς
τὴν παράβασιν.

§ 54.

Πᾶν ἀδίκημα ἐνδέχεται ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς παραγού-
σης αὐτὸ θελήσεως νὰ πραχθῇ διττῶς: Α) ἐκ δόλου (dolus,
παρανόμου προθέσεως), τουτέστι βουλήσεως τεινούσης εἰς
προσβολὴν δικαιώματος ὡς σκοπὸν, ἐν γνῶσει τοῦ πα-
ρανόμου τῆς ἐπιθυμίας, ἢ Β) ἐκ ῥαθυμίας (culpa), τουτέστι
παρανόμου κλήσεως πρὸς πράξιν ἢ παράλειψιν ἐξ ὧν
κατὰ νόμους τῆς φύσεως (α) καὶ ἄνευ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀν-
θρώπου προκύπτει ἡ προσβολὴ δικαιώματος (β).

Περὶ τῶν ἐκφράσεων τοῦ ῥωμ. δικαίου: consulto—casu. Proposito—impetu—
casu.

(α) Εἴτε τῆς ἐσωτερικῆς φύσεως εἴτε τῆς ἐξωτερικῆς.

(β) C. C. C. Art. 146. L. 5. § 2. L. 11. § 2. D. de poenis. Περὶ δό-
λου καὶ ῥαθυμίας ἐν γένει πρὸς Stübel System d. p. R. Thl. II. §
262—302. Kleinschrod l. c. Thl. I. Cap. II. Grolman Biblio-
thek des p. R. I. Thl. 1. St. N. 1., 3. St. N. 3. Klein vom Un-
terchied zwischen Dolus und Culpa (Arch. I. Bd. N. 10. II. Bd. σελ.
216. ἐπ.) Feuerbach Revision I. Thl. Cap. VI. Feuerbach Be-
trachtungen über dolus und culpa überhaupt und den dolus indire-
ctus insbesondere (Bibliothek. II. Bd. 1. St. N. 5.) Πρὸς L. H. v.
Almendinger Untersuchungen über das culpose Verbrechen. Cies-
sen 1804. Πρὸς προσέτι: Grosse (Magazin d. Criminalrechts. 1. Heft.
Marb. 1804. καὶ Gönner's Revision des Begriffs und der Eintheilun-
gen des dolus. Landsb. 1810. St. Rosendaal de dolo in delictis.
Lugdun. 1817. Mittermaier, (Archiv des Criminalr. II. Bd. N. 28.)
Kleinschrod (N. Arch. VI. Bd. N. 2) Oersted Grundregeln der
Gesetzgeb. σελ. 228. f. τοῦ αὐτοῦ neuer Beitrag. etc. σελ. 100. ἐπ.
C. L. Micholet de doli et culpae in jur. crim. notionibus. Berol.
1824. R. Winssinger quaenam sit differentiae inter delicta dolosa
et culposa etc. Brux. 1824. Rosshirt (N. Arch. Bd. VIII. N. 13.)
Elvers Themis II. B. 2. H. σελ. 265. v. Zurheide Zeitschr. für.

Theorie und Praxis I. B. 3. H. σελ. 278. Blätter für Rechtsanwendung in Baiern. III. σελ. 273. 289.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁρθότερον ὀρίζεται κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον ὁ δόλος ὡς ἀπόφασις πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως ἢ παραλείψεως, ἐν γνώσει τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀξιοποίνον τῆς πράξεως ἢ τῆς παραλείψεως στοιχείων. Ὁ παρὰ τοῦ Φάυρ-
 βαχ δοθεὶς ὀρισμὸς τοῦ δόλου δὲν ἀρμόζει παντάπασιν εἰς πολλὰ ἀδικήματα, π. χ. εἰς τὰ πραττόμενα εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἢ ὡς μέσου πρὸς ἐπίτευξιν ἄλλων σκοπῶν. *Mittermaier* (Arch. d. CrimR. II. σελ. 528.) *Kilka* (Arch. d. CrimR. neue Folge II. Bd. σελ. 227. 9) Οἱ ῥωμαῖοι νόμοι ἐκφράζουσι τὸν δόλον, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπαρξίς ἀπαιτεῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀπειλουμένης ποινῆς, ὑπὸ διαφορῶν ὀνομασίας. *Mittermaier* (Archiv II. σελ. 516). Τὸ δὲ συνηθέστερον, ἡ καθ' ἡμᾶς παράνομος πρόθεσις ἐκφράζεται εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον διὰ τοῦ *sciens dolo malo*. *Birnbaum* im Arch. 1837. σελ. §284. Ἰδ. προσέτι περὶ τοῦ δόλου κατὰ τοὺς Ῥωμαίους *Koestlin* die Lehre vom Mord und Todtschlag. I. σελ. 141. Προσέτι δὲ Π. Α. Κ. ἄρθρ. 110. 111. 134. 123. 127. 131. 163. 177. 178. *Simoni dei delitti* l. c. I p. 127. Πολλάνκις ἀπαντᾷται εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον καὶ ἡ ἐκφρασις *dolo malo*, ὡς ἀντίθετος τοῦ ὑπὸ τινων νομοδιδασκάλων ἀναφερομένου *dolus bonus*. L. 1. § 3. D. de dol. mal. *Buchholz* jur. Abh. nr. 24. *Ziegler* quaest. civ. j. rom Lips 1834 p. 84. Περὶ τῶν νεωτέρων ἐκφράσεων *Mittermaier* über d. neuesten Zustand der Gesetzgebung. σελ. 93. Περὶ τοῦ ἂν ἡ *voluntas nocendi* ἀνάγεται εἰς τὸν δόλον: Archiv d. Criminalr. II. σελ. 526. *Kilka* l. c. p. 233. Γενικῶς παραδεδεγμένη γερμανικὴ λέξις σημαίνουσα τὸ λατινικὸν *dolus* δὲν ὑπάρχει. Ὅθεν ἐπικρατεῖ διαφωνία, ἂν πρέπει νὰ λέγηται *Vorsatz* (πρόθεσις) ἀπλῶς ἢ *böser*

Vorsatz (κακὴ πρόθεσις) ἢ rochtswidriger Vorsatz (παράνομος πρόθεσις). *Mittermaier* über den neuesten Zustand σελ. 95. *Hepp* Comm. zum würtemb. Gesetzb. I. σελ. 451. ἐν τῇ σημ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν διαφορῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ὑπάρχει μεγάλη ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαφορά. Εἰς τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 1.) ἀναφέρεται μόνον, ὅτι ἀπαιτεῖται κακὴ πρόθεσις πρὸς τὸ ἀδίκημα καὶ ὅτι θεωρεῖται αὐτὴ ὡς ὑπάρχουσα οὐ μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐξ ἄλλης κακῆς προαιρέσεως ἐπράχθη ἢ παρελείφθη τι, ἐξ οὗ συνήθως προκύπτει ἢ τοῦλάχιστον δύναται εὐκόλως νὰ προκύψῃ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον ἐγίνε. Καλὴν ἀνάπτυξιν τούτου ἰδ. εἰς *Zeiler in Pratobevera Materialien VIII.* σελ. 403. 'Ο πρωσσικὸς νόμος (§ 26.), ὀνομάζει ἀδίκημα ἐκ προθέσεως τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπίτηδες πράξῃ τις ἢ παραλίπῃ τι, ἐξ οὗ προσβάλλεται ὁ ἄλλος ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ποινικοῦ νόμου. 'Ο βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 39.) ὀνομάζει δόλον (παράνομον πρόθεσιν), ἐάν τις προέθετο τὸ ἐκ τῆς πράξεώς του γενόμενον ἀδίκημα, ὡς σκοπὸν αὐτῆς ταύτης τῆς πράξεώς του, καὶ τοι συνειδῶς τὸ παράνομον τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ. Τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822 καὶ 1831 δὲν δίδουσι πλέον τὸν ὅρισμὸν τοῦ δόλου οὔτε ὁ σαξωνικὸς καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος. 'Ο ποινικὸς νόμος τῆς Λουκέρνης δίδει ἐν τῷ ἄρθρ. 28 τὸν ὅρισμὸν τοῦ δόλου πρὸς ἐκτέλεσίν τινος πράξεως. 'Ο γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν δίδει τὸν ὅρισμὸν τοῦ δόλου, οὐδὲ πραγματεύεται ἐν γένει περὶ αὐτοῦ, πρῦποτίθαι ὅμως αὐτὸν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος ὡς ἀναγκαῖον, ὅθεν καὶ εἶναι εἰς τὴν νομικὴν γλῶσσαν ἐν χρήσει αἱ ἐκφράσεις : *volonté criminelle* ἢ *intention criminelle* ἢ *intention de nuire*. Ἰδ. *Rau-*

ter traité I. p. 137. *Birnbaum* in Arch. d. CrimR. 1837. σελ. 300. *Hellie* théorie du Code pénal. Vol. V. p. 208. Τὸ ὀλλανδικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1839. (ἄρθρ. 6.) ὁρίζει τὸν δόλον ὡς τὴν θέλησιν τοῦ πράττειν ὅτι οἱ νόμοι ἀπχορεύουσιν, ἢ τοῦ παραλείπειν ὅτι οἱ νόμοι ἐπιτάττουσιν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν δίδει ὁρισμὸν τοῦ δόλου, ἀλλ' ἐν ταῖς ἄρθρ. 38 καὶ 39 λέγει ὅτι εἰς τὸ κακούργημα ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, πλημμελήματα δὲ δύνανται νὰ πραχθῶσιν εἴτε ἐκ δολίας προαιρέσεως εἴτε ἐξ ἀμελείας, καὶ ὅτι τὸ ζήτημα ἐὰν ὑπάρχῃ δολία προαίρεσις ἢ ἀμέλεια διακρίνεται δι' ἰκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἐγκαλουμένου.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους πρέπει νὰ δίδεται ὁ ὁρισμὸς τοῦ δόλου λήεταί ἀρνητικῶς ὑπὸ τῶν *Mittermaier* über den neuesten Zustand. σελ. 92. *Kilka* (Arch. des CrimR. 1835. 219) *Hermann* zur Beurtheilung des saechs. Ges σελ. 85. *Hufnagel* Comm. I. σελ. 102. καταφατικῶς δὲ ὑπὸ τῶν *Birnbaum* (Arch. des CrimR. 1837. σελ. 276. 473) *Abegg* Kritik des Würtenib. Entwurfs. σελ. 36.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δόλος (dolus) εἶναι τὸ γένος, καὶ περιλαμβάνει ὡς εἶδη τὴν προμελέτην (praemeditatio) καὶ τὸν βραχυσμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς (impetus). L. 11. § 2. D. de poenis. L. 38. § 8. D. ad L. Jul. de adult. Art. 137. C. C. Archiv des CrimR. II. σελ. 530. VIII. σελ. 385. *Arethan* de delicto meditato. Lovan. 1824. *Rossi* traité II. p. 116. *Simoni* dei delitti del mero affeto. I. p. 141. *Koeslin* die Lehre von Mord und Todtschlag. I. σελ. 164—191. *Hellie* théorie Vol. V. p. 206—213.

Περὶ τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆς δρμῆς ἰδ. *Elrvers prakt. Arbeit* σελ. 245.

§. 55.

Ἡ ῥαθυμία προϋποτίθησι, Α) κατ' ἀντικείμενον α) τὴν ὑπαρξιν ποινικοῦ νόμου τιμωροῦντος καὶ τὰς ἄνευ προθέσεως προσβολὰς δικαιωμάτων (α), β) ἐξωτερικὴν πράξιν δι' ἧς καθίσταται τις φυσικὸς αὐτουργὸς ἀδικήματος (β). Β) καθ' ὑποκείμενον, παράνομον βούλησιν, καθόσον ἂν καὶ δὲν προέθετό τις τὸ προκύψαν ἀδίκημα ὡς σκοπὸν τῆς θελήσεώς του, ὅμως, α) ἐναντίον τοῦ γνωστοῦ αὐτῷ καθήκοντος τοῦ ἀποφεύγειν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τὸν καταστήσῃ καὶ ἄνευ προαιρέσεως αἴτιον ἀδικήματος (καθήκον πρὸς ἐπιμέλειαν, *diligentia*), οὐχ ἥττον β) ἐκουσίως ἐπραξεν ἢ παρέλιπε τι ὅπερ διετέλει τι, ἐν αἰτιώδει συνδέσμῳ μὲ τὴν παραχθεῖσαν προσβολὴν, δικαιώματος καὶ πρὸς τούτοις γ) ἢ ἐγίνωσκε τὸν σύνδεσμον τοῦτον ἢ διὰ μετρίας φροντίδος ἤθελε βεβαίως λάβει γινῶσιν αὐτοῦ.

C. C. C. Art. 146. πρὸς Tit. Dig. ad Legem Aquiliam.

- (α) Ἐνταῦθα ἀνάγονται πρὸ πάντων, ἡ ἀνθρωποκτονία, ἡ σωματικὴ βλάβη, ἡ κοινῶς ἐπικίνδυνος βλάβη τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων ὡς οὐσιώδεις συστατικὸν ἀπαιτεῖται ὁρισμένον εἶδος παρανόμου προθέσεως, οἷον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας, ἐπὶ προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, ἐπὶ κλοπῆς, ἐπὶ ἀπάτης, ἐπὶ νοθεύσεως, ἐπὶ ἐξουδένωσιν κ. τ. τ., ἡ ῥαθυμία δὲν ἀποτελεῖ ἀξιοποιῶν παράδοσιν.
- (β) Ἀπόπειρα ἐκ ῥαθυμίας ἢ συνέργεια ἐκ ῥαθυμίας ἢ νομικοῦ αὐτουργοῦ ἐννοητὴ ἐκ ῥαθυμίας δὲν ἔχει χώραν.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ῥαθυμία λέγεται ἡ τῆς βουλήσεως κατάστασις, καθ' ἣν ἐπιφέρει τις παράνομον ἀποτέλεσμα ἐναντίον μὲν τῆς ἰδίας του προαιρέσεως ἢ ἄνευ προαιρέσεως,

ἀλλ' ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας, ὥστε διὰ μόνης τῆς συνήθους προσοχῆς ἡδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ προκύψαν ἀποτέλεσμα ὡς ἐνδεχομένην συνέπειαν τῆς πράξεώς του. Ὁ λόγος τοῦ ἀξιόποινου τῆς ῥαθυμίας συνίσταται εἰς ἐλάττωμα τῆς βουλήσεως, καθόσον ὁ πράττων δεικνύει ὀλιγοψίαν πρὸς τὸν νόμον μὴ καταβάλλων τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν καὶ μὴ παραλείπων ὅσον ἔνεστι τὴν ἐπιχείρησιν πράξεως ἐπικινδύνου *Simoni dei delitti* Vol. I. p. 146. *Rossi traité* II. p. 203. *Carmignani delle leggi etc.* Vol. II. p. 201. *Neues Arch. d. CrimR.* II. σελ. 528. *Gaertner finium culpaе in jure crim. regund.* Berol. 1836. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ῥαθυμία ἐπὶ ἀδικημάτων δὲν εἶναι κυρίως ἀντικείμενον ποινικῆς τιμωρίας, διότι τὸ ἐκ ῥαθυμίας προκύψαν ἀποτέλεσμα ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκ θείας ὀργῆς, εἰς τὸν ὑπαίτιον ῥαθυμίας ἐπενεχθὲν δυστύχημα, ὥστε ὤφειλεν οὗτος τὴν θεότητα νὰ ἐξιλεώσῃ. *Heussler de ratione in puniendis delictis culpa commissis apud Romanos.* Tüb. 1826. *Winssinger Diss. quatenam sit differentia inter delicta dolosa et culposa* p. 96. Περὶ τοῦ ἂν οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τῇ δωδεκαδέλτῳ μεταξὺ *dolus* καὶ *culpa*, ἰδ. *Luden vom Vers.* σελ. 65 ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ *Pfotenhauer über Einfluss des Rechtsirrhums* I. σελ. 125. Μόνον κατὰ τινὰς περιπτώσεις ἐτιμωρεῖτο ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ῥωμ. δικαίου ἡ *culpa* ὡς *res mali exempli.* L. 38. §. 5. D. de poen. L. 3. §. 2. D. ad L. Coru. de sicar. Ἡ δικαστικὴ πράξις καὶ τ' αὐτοκρατορικὰ διατάγματα ἐπέβαλον ἔκτακτον ποινὴν (*poena extraordinaria*) καὶ κατ' ἰδικάς τινὰς περιπτώσεις τῆς *culpa* ἐπὶ ὀρισμένων ἀδικημάτων *Paul. rec. sent.* V. tit. 23. §. 1. 3. L. 4. §. 1. D. ad L. Corn. de sicar. Δὲν δύναται ὁμως νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἦτο παρὰ Ῥωμαίοις γνωστὴ ἡ παρὰ τῶν καθ' ἡμᾶς νομοδιδασκάλων κηρυττομένη ἀρχή, ὅτι ἡ ῥαθυμία πρέπει νὰ τιμωρῆται ἐπὶ παν-

τὸς ἀδικήματος ὁμοίως δὲ ἀναπόδεικτος ἡ ἀρχὴ ὅτι ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας ἐτιμωρεῖτο ἡ ῥαθυμία πάντοτε. Ἰδ. κατωτέρω τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ § 56. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς γνώμας τῶν Ῥωμαίων περὶ τῆς ῥαθυμίας ἰδ. Koeslin die Lehre vom Mord und Todtschlag I. σελ. 141. Μόλις κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεφάνη ἡ γνώμη περὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ τῆς ῥαθυμίας, εἰς τοῦτο δὲ συνετέλει τό τε κανονικὸν δίκαιον, ὅπερ ἐπὶ τῆς ἐξ ἀπροσεξίας ἀνθρωποκτονίας διέταττεν ἐκκλησιαστικὴν τιμωρίαν, καὶ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ὅπερ κατὰ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν (ἰδ. Rogge Gerichtsverfassung σελ. 32.) ἐθεώρει ἀναγκαίῳ τῇ λόγῳ ὑπὸ αὐστηροτέραν ἔποψιν τὴν ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονίαν ὅθεν ἐμορφώθη εὐκόλως ἡ γνώμη τῶν ἰταλῶν νομοδιδασκάλων τοῦ μέσου αἰῶνος περὶ τοῦ ὅτι ἡ ῥαθυμία εἶναι ἐν γένει ἀξιοποινος· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ οἱ νομοδιδάσκαλοι ἐλάλουν περὶ αὐτῆς ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας μόνον καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ. Angelus Arretinus de malef. p. 105. J. Clarius qu. 84. Heffter Lehrb. § 72. Ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 134. 146. τῆς Κ. Π. Δ. διαλαμβανομένη γνώμη μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων παραδειγμάτων ἀπαντᾷται καὶ εἰς αὐτὰ τοῦ μέσου αἰῶνος τὰ νομοθετικὰ ἔργα. Ἰδ. πρὸ πάντων Schwabenspiegel ἐκδ. ὑπὸ Lassberg Cap. 182—184 καὶ Rechtbuch Ruprechts v. Freisingen Cap. 119—121. ἐκδ. ὑπὸ Maurer σελ. 142.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πανταχοῦ ἀναφαίνεται ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ περιόριζται τὸ ἀξιοποινον ἐπὶ τῆς ῥαθυμίας, διότι ἄλλως ὁ εὐθύτερος τῶν ἀνθρώπων, (σφάλλων δι' ἑλλειψιν πείρας, ἢ διότι πέποιθεν εἰς τὴν ἐπιδεξιότητά του) εἶναι ὑποκείμενος νὰ περιπέσῃ εἰς ποινὴν, τὴν ὅποιαν ἀποδοκιμάζει ἡ κοινὴ γνώμη. Ἐὰν τὸ παραχθὲν ἀποτέλεσμα εὐρίσκετο εἰς τόσον ἀσθενῆ σύνδεσμον πρὸς τὴν πράξιν ἢ παράλειψιν, ὥστε ἡ

παραγωγή αὐτοῦ δὲν ἐδύνατο εὐκόλως νὰ προσδοκηθῇ ἢ ἐὰν μόνος ὁ προνοητικώτατος ἄνθρωπος ἐδύνατο ν' ἀποφύγῃ τὸ ἀποτέλεσμα, ἢ καὶ ἐὰν καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ κατηγορουμένου (καὶ ἰδίως κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς πράξεως) δὲν ἐδύνατό τις εὐλόγως νὰ περιμένῃ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ ὅ,τι ἦτο ἀναγκαῖον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς βλάβης, ἢ ῥαθυμία εἶναι ἀκαταλόγιστος *Hufnagel Comm. über Wurt. Strafges.* σελ. 121. *Hepp Comm. I.* σελ. 484. *Oersted Grundregeln* σελ. 234. *Meyer vom Thatbestand* σελ. 13. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 76. *Krug Studien zum sächs. Crim. Ges. I.* σελ. 63.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὅσακις ἡ ῥαθυμία συνίσταται εἰς παράλειψιν, δὲν εἶναι ἀξιόποινος εἰμὴ ἂν ὑπῆρχε νόμιμος ὑποχρέωσις πρὸς τὴν παραλειφθεῖσαν πράξιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ ῥαθυμία τιμωρεῖται ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος. *Heffler Lehrb.* § 72. Καὶ κατ' αὐτὰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸν τὸ τοιοῦτον. *Oersted Grundregeln* σελ. 249. *Mittermaier über den neuesten Zust.* σελ. 169.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Αἱ νομοθεσίαι διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοῦ προκειμένου 1) Ὁ αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος δὲν λαλεῖ παντάπασι περὶ ῥαθυμίας, ἀλλ' ἀπαριθμεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτοῦ μέρει ὀνομαστὶ τὰς πράξεις, ὅσαι εἶναι ἐπικίνδυναι καὶ ἀπαγορεύονται ἐπὶ ποινῇ ὡς βαρεῖται ἀστυνομικαὶ παραβάσεις, ὥστε π. χ. δὲν τιμωρεῖται τις ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ ἐκ ῥαθυμίας, ἀλλ' ἐπὶ παραβάσει τῆς εἰδικῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ νόμου. 2) Ὁ πρωσσικὸς νόμος (*Landr* § 28—34.) θεωρεῖ ὡς ἔνοχον ῥαθυμίας ἐκεῖνον, ὅστις κατὰ

τὴν παράβασιν τοῦ ποινικοῦ νόμου δὲν προεῖδε μὲν τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα τῆς πράξεώς του, ἀλλὰ ἠδύνατο νὰ τὸ προῖδῃ, διὰ τῆς ἀνηκούσης προσοχῆς καὶ ἐκέψεως. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 64.) ὀφείλει ἕκαστος ὑπὸ νόμον νὰ παραλείπῃ πᾶσαν ἐπικίνδυνον πράξιν καὶ νὰ βαδίζῃ εἰς πᾶσάν του ἐπιχείρησιν μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ περισκέψεως, ἵνα μὴ βλάβῃ τοὺς ἄλλους ἢ παραβαίνῃ τοὺς νόμους ἄνευ προαιρέσεως. Ὅστις δὲ κατὰ παράβασιν τοῦ τοιοῦτου καθήκοντος πράξῃ ἢ παραλίπῃ τι, ἐξ οὗ πηγάζει ἄνευ τῆς προαιρέσεως αὐτοῦ παράβασις περιοχομένη ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ ποινικοῦ νόμου, τιμωρεῖται ἕνεκα ῥαθυμίας. 3) Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν περιέχει γενικὴν διάταξιν περὶ ῥαθυμίας *culpa*, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων κηρύττει αὐτὴν ἀξιόποινον (μεταχειρίζεται δὲ τὰς ἐκφράσεις: *par maladresse, imprudence, inattention, négligence ou inobservation des réglemens*, περὶ τῆς σημασίας τῶν ὁποίων ἰδ. *Hellie* *théorie* V. p. 474). *Code pénal* 219. 320. 458. *Hellie* V. p. 470. 4), ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 32.), ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 58.), καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἄρθρ. 90.), ἀναφέρουσιν ὅτι ἡ ῥαθυμία εἶναι κατ' ἐκείνας μόνας τὰς περιπτώσεις ἀξιόποινος, καθ' ἃς ὁ νόμος ῥητῶς τὸ διατάττει. Ὁ σαξωνικὸς νόμος δὲν ἐξηγεῖται εἰδικώτερον, ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς ἀναφέρει ἐν γένει μόνον, τί ἐννοεῖται ὡς ῥαθυμία. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 30.) θεωρεῖ τὴν ῥαθυμίαν ὡς ἀξιόποινον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος μόνον. Ὁ τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 62.) συμφωνεῖ μὲ τὸν σαξωνικόν. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 90.) θεωρεῖ ὡς ὑπάρχουσαν τὴν ῥαθυμίαν τότε μόνον, ὅταν τις ἐπιχειρήσῃ πράξιν, ἢ παραλίπῃ τοιαύτην εἰς ἐπιχείρησιν τῆς ὁποίας ἦτο κατὰ νόμον ὑπόχρεως, ἐντεῦθεν δὲ προκύψῃ ἄνευ προαιρέσεως αὐτοῦ προσβολὴ δικαιώματος, τὴν ὁποίαν κατὰ γενικὴν περὶ

ραν ἢ ὡς ἐκ τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων ἠδύνατο νὰ προΐδῃ καὶ ν' ἀποφύγῃ.

Προθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον, ἀρθρ. 43.
Ὅστις ἄνευ μὲν δολίας προαιρέσεως, δι' ἑλλειψιν δὲ τῆς προσηκούσης προσοχῆς ἔπραξεν ἢ παρέλιπέ τι, ὅθεν ἀνεφύη ἀδικία τις, τιμωρεῖται εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὀρισμένας περιπτώσεις ὡς ἔνοχος πλημμελήματος ἀμελείας.

§ 56.

Κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς κύρια εἶδη τῆς ἐκ ῥαθυμίας ἐνοχῆς : Α) ἐάν τις κατὰ τὴν πράξιν αὐτὴν ἣτις παρήγαγε τὸ ἀδίκημα, ἐπιχειρηθεῖσα ἐπὶ σκοπῷ ἄλλῳ, ἐγίνωσκε τὸν αἰτιώδη αὐτῆς σύνδεσμον μὲ δυνατόν ἢ πιθανόν παράνομον ἀποτέλεσμα, καὶ ὅμως α) οὔτε παρέλιπεν αὐτήν, οὔτε β) μετεχειρίσθη τὰ ἐπ' αὐτῷ μέσα διὰ ν' ἀποτρέψῃ τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα (ἄμεσος ῥαθυμία) (α). Β) ἐάν τις κατὰ τὴν πράξιν αὐτὴν ἣτις παρήγαγε τὸ ἀδίκημα δὲν ἐγίνωσκε μὲν τὸ ἀξιοποιῶν ἢ τὸ ἐπικίνδυνον αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως α) ἐκουσίως ἔπραξεν ἢ παρέλιπεν ἄλλο τι, δι' οὗ, β) ἤτοι καθὰ προεῖδεν ἢ καθὰ ἤθελε μετὰ μετρίας προσοχῆς ἀναγκαίως προῖδει, γ) μετέστησεν ἢ διετήρησεν ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν τοιαύτην, καθ' ἣν ἐδύνατο νὰ πράξῃ τὸ ἀδίκημα καὶ ἄνευ δόλου καὶ ἄνευ ἀμέσου ῥαθυμίας (ἔμμεσος ῥαθυμία) (β).

(α) C. C. C. Art. 146. „ungefährlich aus Geilheit.“ Τὸ εἶδος τοῦτο ἐμφανίζεται πάλιν ὑπὸ διαφόρους φάσεις, τὰς ὁποίας, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας μεταξὺ αὐτῶν ἀνεπισθῆτους διαφοράς, διάφορος ἐκφράζει ἡ γερμανικὴ γλῶσσα. Ἐνταῦθα ἀνάγονται αἱ λέξεις : Muthwille, Frevelhaftigkeit, Leichtfertigkeit.

(ε) «Aus Unfürsichtigkeit». C. C. C. Leichtsin, Ueberailung, Nachlässigkeit, Unbedachtsamkeit. (κυρνώσια παραδρομή, ἀπερισκεψία).

Σημ 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον εἶναι ἰδίως ἐν χρήσει ἐπὶ τῆς culpa αἱ ἐκφράσεις: lascivia, luxuria, negligentia. Luxuria ἀναφέρεται ἐν L. 11. D. de incend., lascivia δὲ ἐν L. 4. § 1. D. ad L. Corn. de. sic. Collat. legum Mosaic. XII. 5. *Heffter Lehrb.* σελ. 88. *Ziegler quaest. ad jus roman.* Lips. 1837. quaest. I. ἀμφιβάλλεται, ἐὰν αἱ ἐκφράσεις αὗται εἶχον παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις νομοδιδασκάλοις τεχνικὴν σημασίαν καὶ ἐσήμαινον ὁρισμένους βαθμοὺς τῆς ῥαθυμίας (culpa), ἢ ἐὰν ἐχρησίμευον εἰς τὸ νὰ σημαίνωσι τὰς διαφοροὺς τῆς ῥαθυμίας κυρίας ἀφορμὰς. Πιθανὸν ὅτι ἡ λέξις luxuria ἐσήμαινεν ἀνώτατον βαθμὸν ῥαθυμίας. Ἡ ἐκφρασις casus σημαίνει συχνάκις τὴν ὑπὸ πολλῶν ἀμέλειαν καλουμένην. L. 11. § 2. D. de poenis. L. 5. § 2. D. de offic. procons. L. I. § 3. D. ad L. Corn. de sicar. *Ziegler quaest. l. c. qu. II. cap. 2. p. 43. Coeslin die Lehre vom Mord I. σελ. 150.* περὶ τῆς ἀκολούθως κατὰ μικρὸν ἀναπτύξεως τῶν περὶ τῆς culpa ἰδεῶν ὅρα *Koeslin I. σελ. 159. 191. 223.* περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν ἰδ. προσέτι *Niccolini quistioni di diritto Vol. II. p. 38.* Πολλάκις σημαίνεται ἡ culpa διὰ τοῦ imprudenter (*Paul. rec. sent. V. 23*) ἄλλοτε διὰ τοῦ lascivia et non data opera (*Caji Comm. III. 202.*) Βέβαιον εἶναι, ὅτι καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἐνοχος ἐγίνωσκε μὲν τὸ ἐπικίνδυνον τῆς πράξεώς του, ἀλλ' ἀπερισκέπτως δὲν τὴν παρέλιπεν, ἀποτελεῖ ἀπλὴν μὲν ῥαθυμίαν, ἀλλὰ βαρεῖαν, ὡς παραδέχεται τοῦτο καὶ ὁ βαναρικός νόμος (ἄρθρ. 65.). Ἡ μεταξὺ Casus καὶ Culpa διάκρισις εἶναι πολλάκις λεπτοτάτη. Παράδειγμα ἰδ. εἰς *Scholz jurist. Magazin, neue Folge. I. Bd. H. σελ. 86.*

§ 57.

Κατὰ τὴν προηγουμένην διάταξιν (§ 56. B.), δύναται ἡ ἔμμεσος ραθυμία νὰ λάβῃ χώραν Α) διὰ πράξεως, δι' ἧς (ἀνευ παρανόμου σκοποῦ) τίθησί τις ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν τοιαύτην, ὥστε ἀδυνατεῖ νὰ συμμορφώσῃ τὴν θέλησίν του μετὰ τοὺς ποινικοὺς νόμους (α). Β) διὰ παραλείψεως τῆς χρήσεως τῶν πρὸς ὀρθὴν κατάλειψιν τῆς ἰδίας του πράξεως ἐπιτηδείων μέσων καὶ γνωστικῶν δυναμέων, παραλείψεως, ἐνεκα τῆς ὁποίας ἦτοι α) δὲν διέκρινε τὴν αἰτιώδη ἀλληλουχίαν τῆς ἐπικινδύνου πράξεώς του μετὰ τὸ ἐπιγε-νόμενον παράνομον ἀποτέλεσμα (§ 56. Α.) ἢ β) ὑπέλαβεν ἐκ πλάνης ὡς θεμιτὴν, πράξιν ἀξιόποιον (ἀσύγγνωστος πλάνη, ἀσύγγνωστος ἄγνοια).

Error, ignorantia vincibilis—Invincibilis

Error juris—facti—Ro s s h i r t in welchen

Fällen Kann sich der Verbrecher mit

Unwissenheit des Rechts entschuldigen? (N. Arch. Bd. IX nr. 19)

(α) π. γ. ἐπὶ ἄκρας μέθης.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τῆς πραγματικῆς πλάνης πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) ἂν ἡ πλάνη ἀνάγῃ εἰς περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀδικήματος, π. χ. προκειμένου ἂν ἡ ὕλη περιεῖχε δηλητήριον, καὶ ἐνταῦθα πρέπει πάλιν νὰ διακρίνωμεν α) ἂν ἡ πλάνη ἦτο ἀναίτιος ἢ β) ἐκ ραθυμίας. 2) ἂν ἡ πλάνη ἀνάγῃ εἰς περιστατικά, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξίς αὐξάνει τὸ ἀξιόποιον. π. χ. προκειμένου ἂν ὁ θανατωθεὶς ἦτο συγγενὴς τοῦ ἀποκτείναντος. 3) ἂν ἡ πλάνη ἀφορᾷ τὸ ἄτομον τοῦ παθόντος, καὶ ἐνταῦθα α) ἂν, ἀντὶ ἐκείνου, καθ' οὗ ἔμελλε, κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ

αυτουργοῦ, ν' ἀψευθυνθῇ τὸ ἀδίκημα, προσεβλήθη κατ' ἀνταλλαγὴν ἄλλος, ἢ εἴ ἂν ἐκ τοῦ τρύπου τῆς ἐκτελέσεως ἐξάγῃται ἡ ἀδιαφορία τοῦ αυτουργοῦ ὡς πρὸς τὰ ἄτομα τῶν κινδυνευόντων νὰ πάθωσι, π. χ. ἐπὶ φαρμακεύσεως πηγῶν, ἢ γ) ἂν ἡ πρᾶξις, ἐκτὸς τοῦ κατὰ πρόθεσιν τοῦ αυτουργοῦ παθόντος προσέβαλε δι' ἀπροθέτου ἐπενεργείας καὶ ἄλλον τινά. ἴδ. *Pfotenhauer de delicto per errorem in personam comiso*. Hal. 1828. *Archiv d. CrimR* III. σελ. 486. XII. σελ. 281. *Hutrig Zeitschr.* Heft 26. σελ. 300.

Ὡς κανὼνα πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐπὶ τῆς πραγματικῆς πλάνης, ὅτι, ὅσκις ὁ ἔνοχος, ἐκ πλάνης περὶ τὰ πράγματα ἀγνοῶν τὴν αὐξάνουσαν τὸ ἀξιόποινον ιδιότητα τῆς πράξεώς του, πράξῃ ἀδίκημα βαρύτερον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ σκοπούμενου, πρέπει κατὰ τοσοῦτο μόνον νὰ καταλογίζεται εἰς αὐτὸν ἡ πρᾶξις ὡς ἐκ προθέσεως γενομένη, καθόσον ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν προαίρεσίν του. Τὸν κανὼνα τοῦτον παραδέχονται οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Βαυαρίας, ἄρθρ. 42., καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, ἄρθρ. 100. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν περὶ τὸ πρόσωπον πλάνην, ὑπάρχει, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοῦ μέσου αἰῶνος τῶν νομοδιδασκάλων, μεγάλη διαφωνία. Τὰς διαφορὰς γνώμας ἐκτίθησιν ὁ *Pfotenhauer der Einfluss des Irrthums und der sog. Verirrung auf die Strafbarkeit vollendeter Verbrechen*. Leipz. 1839. σελ. 34. Οἱ νεώτεροι διακρίνουσι τὴν πλάνην, ἥτις ἀφορᾷ τὸ ἀποτέλεσμα ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως, ἀπὸ τῆς πλάνης (abberatio), καθ' ἣν ἔνεκα ἐξωτερικῶν, ἀπὸ τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος ἀνεξαρτήτων περιστατικῶν προσβάλλεται ἀντικείμενον, ἄλλο ἢ τὸ καθ' οὗ ἔτεινεν ἡ προσβολή. *Pfotenhauer* αὐτόθι II. σελ. 285.) Δύο κυρίως γινώμαι δύνανται νὰ διακριθῶσιν ἐνταῦθα ὧν ἡ μὲν θεωρεῖ τὴν πλάνην ἢ πλάνησιν ὡς λόγον μετρίζοντα πάντοτε τὸ ἀξιόποινον, τὴν δὲ κατὰ τοῦ πραγματικῶς βλαφθέντος ἀντικειμένου προσβολὴν ὡς προ-

ελθοῦσαν ἐκ ῥαθυμίας μετὰ δολίας ἐν ταύτῃ ἀποπείρας· ἡ δὲ θεωρεῖ τὴν προσβολὴν, καὶ τοὶ προσβληθέντες ἄλλου ἀντι-ἄλλου, ὡς προσελθοῦσαν ἐκ δόλου. Τὴν μὲν πρώτην γνῶμην παραδέχονται : *Gesterding* (Arch. III. σελ. 486.), *Hefster Lehrb.* § 73., *Zachariae vom Vers.* σελ. 274., *Luden vom Vers.* σελ. 516., *Geib* (Arch. des Crimin. neue F 1837. σελ. 564. 1838. σελ. 36), *Temme Lehre von der Toedtung nach preussischem Recht* σελ. 149. Τὴν δὲ δευτέραν γνῶμην : *Wächter Lehrb.* II. σελ. 182., *Jarke* III. σελ. 220., *Pfotenhauer* αὐτόθι. Ἡ πρώτη γνῶμη ἐλήφθη ὡς βάσις ἐν Πρωσσίᾳ (Preuss. Landr. § 807. 808. *Pfotenhauer Einfluss des Jrrthums*, 2te Abth σελ. 108) ἐπὶ τινος περιπτώσεως ἐνδιαλαμβανομένης εἰς *Klein's Annalen*, 18. Bd. nr. 9. ἰδ. καὶ *Temme* I, c. Τὴν δὲ δευτέραν παραδέχονται τὸ Ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας (ἰδ. ἀπόφασιν αὐτοῦ τῆς 31 Ἰουνίου 1835 καὶ *Hellie Théorie du Code pénal* V. p. 218. 222.) καὶ οἱ Γάλλοι νομοδιδάσκαλοι. Ἐπικρατεῖ δὲ αὕτη καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. *Fourth report of the commissiones on criminal law.* 1839 pag. XXXIII: Ἡ δευτέρα αὕτη γνῶμη εἶναι βεβαίως ἡ ὀρθότερα (ταύτην παραδέχεται καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, ἄρθρ. 89.), ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ ἐξῆς περιορισμοῦ: 1) Δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνωμεν καὶ εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. γ. μνημονευθεῖσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀδίκημα τὸ προσβάλων αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον, καθ' οὗ ἔτεινεν ἡ προσβολή, ἐπενεργεῖ, χωρὶς νέας πράξεως τοῦ ἐνόχου, καὶ εἰς πρόσωπον ἄλλο. *Hilrig Annalen* IV. σελ. 1. 2) Πρέπει νὰ ἐξαίρεσωμεν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἶναι τὸ πρᾶχθὲν ἀδίκημα βαρύτερον τοῦ μελετηθέντος, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ πράξας ἄλλο πρόσωπον ἐσχόπει νὰ προσβάλῃ καὶ ἄλλο προσέβαλε π. χ. ὁ Α θέλων νὰ φονεύσῃ τὸν Β καὶ νομίζει ὅτι οὗτος κεῖται ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐνῷ ἐπ' αὐτῆς κατεκλίθη, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Α, ὁ ἔ-

διδός του πατῆρ, φονεύει τὸν πατέρα του. *Annalen der Badischen Gerichtshoeft* 1836. nr. 14. 26. σελ. 156. *Criminal. Jahrbücher von Watzdorf* I. B. 2. H. p. 168.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρ. 93. τοῦ ἑλλ. ποιν. νόμου πρᾶξις ἀξιόποινος, τῆς ὁποίας τὸ βᾶρος αὐξάνουσιν ἄγνωστοι εἰς τὸν πράξαντα σχέσεις, δὲν καταλογίζεται εἰς αὐτὸν εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἔκειτο εἰς τὸν σκοπὸν του, κατὰ τὰ γνωστά εἰς τὸν ἴδιον περιστατικά.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἄνοιαν τοῦ νόμου (*ignorantia juris*) τοῦτο μόνον ἐξάγεται ἐκ τῶν νόμων *L. 12. C. de juris et facti ign. L. q. C. de legibus. Nov. 66. cap. 1* (ιδ. κατωτέρω § 86.), ὅτι πᾶς πολίτης ὀφείλει νὰ γινώσκη τοὺς νόμους καὶ ὅτι δὲν ὠφελεῖ παντάπασιν ἡ ἀπλὴ πρότασις τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου ἢ τῆς περὶ αὐτὸν πλάνης. *Heffler* (*Arch. d. CrR. XII. σελ. 137.*). Ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι διήρουν εἰς δύο κλάσεις ὅλα τὰ ἀδικήματα, εἰς *delicta juris gentium* καὶ εἰς *delicta juris civilis*, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν τελευταίων μόνον ἦσαν συγκαταβατικοὶ ὡς πρὸς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην (π. χ. κατὰ τὸν *Rosshirt*, *Arch. d. CrimR. IX. N. 19. ιδ.* καὶ *Jarke in Hitzig's Zeitschr. V. σελ. 100.*) δὲν εἶναι ὀρθός. *Birnbaum* (*Arch. d. CrimR. XI. N. 5*) *ιδ.* καὶ *Feuerbach* § 86. *σημ. 6.* Περὶ τοῦ συγγνωστοῦ τῆς περὶ τὸ δίκαιον πλάνης: *Heffler* (*N. Arch. d. CrR. XII. σελ. 260.*) *Müllermaier* (*N. Arch. X. σελ. 576.*) Κατὰ τοὺς νεωτέρους ποινικοὺς νόμους, ἡ ἀγνοία τοῦ νόμου δὲν ἀποκλείει τὸ ἀξιόποινον. Πρωσσικὸν δίκαιον, § 40. Βαυαρ. νόμος, ἀρθρ. 74. βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 99. Ἄλλ' ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δύναται ν' ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμὸν ἡ ἄγνοια τοῦ νόμου. *ιδ.* *Hufnagel*

Comm. I. σελ. 103, ὅθεν ὁ βαυαρ. ποιν. νόμος λέγει: ἡ πρόφασις τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου δὲν ὠφελεῖ, ἐκτὸς ἂν συν-
τρέχωσι βλακεία, μεγάλη μωρία ἢ ἄλλα παρόμοια ἐλατ-
τώματα τῆς διανοητικῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς
νόμος θεωρεῖ ὡς ἀποκλείουσιν τὸν καταλογισμὸν τὴν ἀ-
γνοίαν τοῦ νόμου, ὁσάκις ἐξ ἰδιαιτέρων περιστάσεων ἐξά-
γεται τὸ πᾶντῃ ἀνάιτιον τῆς τοιαύτης ἀγνοίας. Ὡς δὲ ἀ-
νωφελὲς εἶναι ἢ, κατὰ τὸν *Hepp Theorie der Zurechnung*
σελ. 25., εἰς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην ἐφαρμογὴ τῆς ῥω-
μαϊκῆς δὴθεν διακρίσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς *delicta ju-
ris civilis καὶ juris naturalis*. *Bauer Anmerk. zum Han-
noer. Entw. II.* σελ. 50. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Ἑσσης, ἄρθρ.
42., διακρίνει, ἂν ἡ πράξις ἀπαγορεύηται ἢ μὴ ἀπὸ τὰς ἀρ-
χῆς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 94.)
μόνη τοῦ νόμου ἢ ἀγνοία δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποκλείσῃ τὸν κατα-
λογισμὸν, ὡς οὐδὲ ἡ δόξα (ἄρθ. 95) ὅτι τὸ παρὰ τῶν νό-
μων ἀπαγορευόμενον ἐπὶ ποινῇ εἶναι ὁμιτόν κατὰ τὴν συ-
νειδήσιν, ἢ κατὰ τὴν θρησκείαν, ἢ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τε-
λικοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ κινοῦντος αἰτίου.

§. 58.

Τὸ πρὸς ἐπιμέλειαν καθήκον περιορίζεται ἐν γένει εἰς
μετρίαν μόνον προσοχὴν (α). Ὅθεν τὸ ἐκ ῥαθυμίας πρα-
χθὲν ἀδίκημα δὲν τιμωρεῖται: 1) ἐὰν ὁ σύνδεσμος τῆς
πράξεως ἢ τῆς παραλείψεως μὲ τὸ παράνομον ἀποτέ-
λεσμα ᾗναι τόσον ἀπομεμακρυσμένος ἢ ἀσυνήθης, ὥστε τὸ
ἐπιγεγόμενον ἀποτέλεσμα δὲν ἐδύνατο γὰρ προσδοκηθῇ, 2)
ἐὰν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἤθελεν ἀπαιτεῖσθαι σπα-

νία σύνεσις ἢ δραστηριότης. Ὅτι συμβαίνει ἐκτὸς τοῦ ὁρίου ἐκείνου, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τύχης (casus). Ἐντὺς δὲ αὐτοῦ, ὑπάρχουσι διάφοροι βαθμοὶ ῥαθυμίας, οἵτινες δὲν ἐπιδέχονται γενικὸν ὅρισμόν, ἀλλὰ πρέπει ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως νὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου (§ 102. κ. ἐπ.). Ἡ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον γενικὴ διάκρισις μεταξὺ culpa lata καὶ levis οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ποινικὸν δίκαιον (6).

- (α) δὲν ὑπάρχει λοιπὸν πέραν τῆς culpa levis, καὶ culpa levissima. Ὅσα εἰ νόμοι ὑρῖζουσιν ὡς πρὸς τὰς συνεπίαις ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀπλῶς δικαίου L. 31. L. 52. § 4. ad L. Aqu. L. 9. § 2. de juris et facti ign. L. 72. D. pro socio. L. 226. D. de V. S. Magna negligentia culpa, magna culpa dolus est. Πρὸς Hasse die Culpa des röm. Rechts. σελ. 89. ἐπ. εἶναι ἔτι μᾶλλον ἐφαρμοστέα εἰς τὸ ποινικόν. Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν μόνον culpa lata πρέπει κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον νὰ καταλογίζηται; Πολλοὶ ῥωμ. νόμοι εἶναι προφανῶς ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. L. 9. 11. D. de incendio, ruina. L. 7. πρὸς μὲ L. 4. § 1. D. ad L. Corn. de sicar. καὶ L. 3. § 2. D. eod.
- (6) Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον δὲν γίνεται πούποτε λόγος περὶ τῆς διακρίσεως ταύτης. Κατὰ πάντη δὲ διάφορον τῆς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ παρὰδεξιγμένης σημασίας ἀναφέρεται ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ ποινικῷ δικαίῳ ὡς ἀντίθετος τῆς προθέσεως (voluntas, propositum, consulto agere) ἢ τύχης (casus). περιλαμβάνουσα τήν τε ἀναίτιον καὶ τὴν ὑπαίτιον ἑκδασιν (negligentia), ἀλλὰ περὶ culpa levis ὡς ἀντίθετου πρὸς culpa lata οὐδεὶς γίνεται λόγος. L. 5. § 2. L. 11. § 2. L. 28. § 12. D. de poenis. L. 1 § 3. D. ad L. Corn. de sicar. L. 9. D. de incendio. L. 2. in fine de term. moto.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι, ἕνεκα τῶν ἐνδεχομένων ἀπειρῶν συνδυασμῶν, οἵτινες τροπολογοῦσι τὸ ἀξιοποίνον, καθίσταται ἀδύνατον νὰ ὁρισθῶσιν οἱ διάφοροι τῆς ῥαθυμίας βαθμοί, εἶναι παρὰ πάντων ὁμολογούμενον. Archiv des CrimR. σελ. 549. Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βαυαρικὸς, § 56. 68., διακρίνει μεταξὺ μεγάλης καὶ μικρᾶς ῥα-

θυμίας ἀναφέρει, παραδείγματα αὐτῶν καὶ προσδιορίζει τὴν ἐπιβλητέαν ἐκάστοτε ποινὴν. Οἱ δὲ ποινικοὶ νόμοι τῆς Σαζωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης οὐδεμίαν περιέχουσι βαθμῶν διάκρισιν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν διακρίνει μὲν βαθμοὺς ῥαθυμίας ἢ ἀμελείας ἀλλὰ ἐν τῷ ἀρθ. 44. λέγει, ὅτι ἡ εἰς τὴν ἀμελείαν ἐπιβλητέα κατὰ τοὺς περὶ ἐκάστης περιπτώσεως ὁρισμοὺς τοῦ νόμου ποινὴ μετρεῖται κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν κίνδυνον τῆς γενομένης ἀμελείας κτλ.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἔνεκα ῥαθυμίας ἐπιβλητέαν ποινὴν, ὁ μὲν πρωσσικὸς νόμος (Landr art. 777. 778.) καὶ ἐπὶ μεγάλης ἐστὶ ῥαθυμίας, καὶ ἐπὶ δεινοτάτου ἀποτελέσματος, δὲν ἐπιβάλλει εἰμὴ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν. *Id. Temme ueber die Toedtung nach preuss. Recht* σελ. 32. Ὁ δὲ βαυαρικὸς νόμος, § 65. 68., τιμωρεῖ τὴν δεινοτάτην τῆς ῥαθυμίας περίπτωσιν ἔαν τὸ ἀδίκημα μετὰ δολίας προαιρέσεως πραττόμενον ᾗθελεν ἐπιφέρει κεφαλικὴν ποινὴν, μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν. Ὁ δὲ σαζωνικὸς νόμος § 127., τιμωρεῖ τὴν ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονίαν μὲ 4 ἐβδομάδων ἕως 2 ἐτῶν φυλάκισιν ἢ μὲ εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν. Ὁ δὲ βυρτεμβεργ. νόμος, § 251., τιμωρεῖ αὐτὴν μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἐν περιπτώσει δ' ἐλαχίστης ἐνοχῆς μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 300 φιορινίων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τὸ δεινότερον τῶν ἐκ ῥαθυμίας δυνάτων ἀδικημάτων, ἡ ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονία, τιμωρεῖται κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. ἀρθρ. 300.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἱατρός ἢ χειροῦργος, σφάλων περὶ τὴν ἱατρικὴν του πράξιν, γίνε-

ται αἷτιος δυστοχήματος, ὅρα Art. 134. C. C. C. (πρὸς μὲν L. 6. § 7. D. de off. praes. C. 7. X. de aet. et qual.) Henke Abhandl. aus der gerichtl. Medicin. IV. Thl. N. 5. Gossler über das Rechtsverhältniss zwischen einem Kranken u. seinem Arzt. Berlin 1814. Mittermaier (neues Archiv d. CrimR. III. Thl. σελ. 346.) Henke Zeitschrift für Staatsarzneikunde. 1828. I. Heft N. 2. Annales d'Hygiène publique et de médecine légale. 1830. Avril p. 113. Hützig Annalen. Heft 23. σελ. 119. Neuhold Darstellung der Rücksichten der Zurechnung der in der medizinischen Praxis vorkommenden Fehler. Wien 1834. Schuermeyer die Kunstfehler der Medicinalpersonen in strafrechtlicher Hinsicht. Freiburg 1838. Κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην δὲν δύναται ὁ ἀνεγνωρισμένος ἰατρὸς ἢ χειρουργὸς νὰ θεωρηθῇ ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν εἰ καὶ τολμηρῶν θεραπευτικῶν μέσων, τὰ ὅποια μετεχειρίσθη, ἔκτος ἂν παρέλιπε τὴν συνήθη πρόνοιαν ἢ ἂν π. χ. μεθῶν ἐπραξέ τι παράλογον. Κατὰ πρωσσικὸν διάταγμα τῆς 7 αὐγούστου 1820. (Mannkopf Preuss. Strafr. σελ. 357.), δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ὁ ἐξ ἀμαθείας σφάλων ἰατρὸς, διότι, ἀφοῦ ὑποβλήθῃς εἰς ἐξετάσεις ἔλατβε τὴν πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του ἄδειαν, ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν πρόληψιν, ὅτι δὲν στερεῖται τῶν ἀναγκαζίων ἰατρικῶν γνώσεων. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 67., θεωρεῖ ὡς ἐνόχους μεγάλης ῥαθυμίας τοὺς ἰατροὺς, οἵτινες, καὶ τοὶ λαβόντες τὴν πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά των ἄδειαν, στεροῦνται ὅμως ἢ παραμελοῦσι τὰς ἀπαιτουμένας ἐπιστημονικὰς, τεχνικὰς, ἢ ἐμπειρικὰς, κοινὰς γνώσεις ἢ ἐπιδεξιότητας καὶ περιπίπτουσιν ἐνεκ τούτου εἰς ἀδικήματα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, II. μέρος, ἀρθρ. 111—114, θεωρεῖ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπὸ μόνην τὴν ἐποψίν πειθαρχικῆς τιμωρίας. Ὁ σαξω-

νικῆς νόμος σιωπᾷ περὶ τούτου· τὸ δὲ 321 ἄρθρ. αὐτοῦ λα-
 λεῖ μόνον περὶ τῆς παραβάσεως τῶν καθηκόντων τῶν ἱατρῶν
 ἐν γένει. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, § 252., θεωρεῖ ἀξιοποί-
 νους τοὺς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένους ἱατροὺς, ἐκ
 ῥαθυμίας τῶν ὁποίων περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς τέχνης των,
 προέκυψεν ὁ θάνατος τοῦ ἀσθενοῦς. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βα-
 δης, ἄρθρ. 491., θεωρεῖ ὡς ἀξιοποιοῦν τὸν ἱατρὸν, ὅστις
 παραλείπει τὴν ὀφειλομένην ἐπιμέλειαν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν γνώ-
 σει μεταχειρίζεται ἐναντία τῆς τέχνης μέσα ἢ ὑπερπηδᾷ τὰ
 ὅρια τῆς πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του ἀδείας.
 Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἰδ. τὸ περίερχον χωρίον τοῦ
Plinius hist. natural. XXIX. l. § 18. καὶ περὶ τούτου
Geib (Arch. des CrimR. neue Folge 1848. σελ. 584.)
 Περὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ἰδ., ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μνημο-
 νευθέντων συγγραμμάτων, *Encyclopédie de droit par Se-
 bère Paris 1838. II. p. 77—88. Hellie théorie du Code
 pénal. V. p. 477—480.* Ἄλλ' ἡ γαλλικὴ θεωρία εἶναι
 ἀμφίρρεπής· καὶ ὑπάρχουσι παραδείγματα τιμωρίας ἱατρῶν
 διότι σφάλλοντες περὶ τὴν τέχνην ἐπέφερον ἐκ ῥαθυμίας τὸν
 θάνατον. Ἰδ. τοῦ γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου τὰς
 ἀποφάσεις τῆς 18 σεπτ. 1817 καὶ τῆς 18 ἰουνίου 1835, πρὸ
 πάντων δὲ τὴν τελευταίαν. *Hildgard Annalen der Rechtsp-
 flege in Rhein-baier II. σελ. 61.* Περὶ τῆς Ἀγγλίας, ὅπου,
 ἂν καὶ σπανίως, τιμωρεῖται ὁμοῦς ἡ μεγάλη ῥαθυμία, ὅρα *Law
 magazine XI. p. 121. Roscoe on evidence. p. 588—591.*
 Ἡ νομοθετικὸς ὀρθότερα γνώμη εἶναι, ὅτι εἰς πάντα ἀνε-
 γνωρισμένον ἱατρὸν ἢ χειρουργὸν πρέπει μὲν νὰ καταλογί-
 ζηται ἡ ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονία ἢ βλάβη τοῦ ἀσθενοῦς,
 οὐχὶ ὁμοῦς καὶ τὰ περὶ τὴν τέχνην σφάλματα, εἰς ἃ περιέ-
 πτεσεν ὁ ἱατρός ἢ χειρουργὸς ἀκολουθῶν ἀπλῶς μόνον ἐσφαλ-
 μένην γνώμην, ἀλλὰ περιοριζόμενος ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς
 πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του δεδομένης αὐτῷ ἀ-

δείας. Περὶ τῶν σφαλμάτων τῶν ὁμοιοπαθητικῶν ἱατρῶν, ἰδ. *Albrecht die Homoeopathie aus dem Standpunct des Rechts*. Dresden 1829. σελ. 76. *Tittmann die Homoeopathie in staats polizeilicher Hinsicht* σελ. 97. 'Ο βυρτεμβεργικὸς περὶ πταισμάτων νόμος τοῦ 1839, ἀρθρ. 37, τιμωρεῖ μὲ πρόστιμον ἢ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν τοὺς ἱατροὺς, χειρουργοὺς, ἢ τὰς μαίας, ὅσοι εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις ἀρνῶνται τὴν ἐκ τῆς τέχνης των βοήθειαν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. 'Ο ἑλλήν. ποιν. νόμος ἀφοῦ ἐν τῷ ἀρθ. 300. ἀναφέρει τὴν ποινὴν, ἥτις πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὴν ἐκ ῥαθυμίας, ἀπροσεξίας, ἀπερισκεψίας ἢ ἀνεπιτηδεϊότητος ἀνθρωποκτονίαν, προστίθουσιν ἐν τῷ ἀρθρῷ 301. ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνθρωποκτονία προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνεπιτηδεΐου ἐφαρμογῆς ἐπιστήμης τινὸς, τέχνης ἢ ἐπιτηδεύματος, τὰ ὅποια ὁ ὑπαίτιος εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχηται, πρέπει, πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ, νὰ τοῦ ἀφαιρῇται συγχρόνως καὶ ἡ ἄδεια αὕτη, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἥτοι διὰ παντὸς ἢ πρὸς καιρὸν, ἥτοι ἀμέσως εἰς πρώτην παράθεσιν ἢ ἐν ὑποτροπῇ. Τὰ αὐτὰ δὲ ὀρίζει ἐν τῷ ἀρθρ. 310 καὶ ἐν περιπτώσει σωματικῆς βλάβης ἐκ ῥαθυμίας. 'Εν δὲ τῷ ἀρθρ. 636. τιμωρεῖ μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 6 ἐβδομάδων ἢ μὲ πρόστιμον 50—300 δρ. τὸν ὅστις ἄνευ νομίμου αἰτίας ἀρνείται ἢ αὐτογνώμονως διακόπτει ἢ ἀμελεῖ τὴν ὡς ἐκ τῶν δημοσίων του καθηκόντων ὀφειλομένην ἢ ἐπιχειρηθεῖσαν ἐπισημοικὴν ἢ τεχνικὴν βοήθειαν.

§ 59.

'Ο δόλος (§ 53) εἶναι διττὸς, καθόσον ἢ τὸ συμβᾶν παράνομον ἀποτελέσμα ἦτον ὁ ἄμεσος καὶ ὁ μόνος τοῦ ἀδικοῦ σκοποῦ σκοπὸς, ἢ ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἀπέβλεπεν εἰς ἀλλὰ

εἰς πολλὰς δικαιωμάτων προσβολὰς ὠρισμένου εἵδους ἢ γένους. Ἐκεῖνος μὲν λέγεται ὠρισμένος δόλος (dolus determinatus), οὗτος δὲ τυχαῖος ἢ ἀόριστος δόλος (dolus indeterminatus s. eventualis) (α).

(α) Θέλων π. χ. νὰ ἐκδικηθῶ τινὰ, πυροβολῶ κατ' αὐτοῦ, οὐχὶ κυρίως διὰ νὰ τὸν φονεύσω, οὐδὲ ἀπλῶς διὰ νὰ τὸν πληγώσω, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ ἐκπληρώσω τὴν γενικὴν καὶ ἀξιατὸν μου θέλησιν τοῦ νὰ τὸν βλάψω. Ὅσοιον ἐνδέχεται νὰ ᾖ αἱ τῆς πράξεώς μου ταῦτης τὸ ἀποτέλεσμα, ἀδιαφορῶ θίλω δὲ μόνον νὰ τὸν προσβῇ ὡς δέηται. Ὁ τυχαῖος οὗτος δόλος διαφέρει λοιπὸν οὐσιωδῶς τοῦ πλαγίου λεγομένου δόλου, ἂν καὶ συνήθως τὴν συγχέωσι μὲ τοῦτον οἱ νομοδιδάσκαλοι. Ἐκτενέστερον περὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης: Feuerbach Betrachtungen über Dolus u. Culpa. Betr. XI.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περί τῆς φύσεως τοῦ ἀόριστου (γενικοῦ) δόλου ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι Weber (Arch. des CrimR. VII. σελ. 563. Waechter Lehrb. I. σελ. 126. Rosshirt Entw. σελ. 186. Hefster σελ. 68. Abegg σελ. 134. Zachariae vom Vers. σελ. 42. Luden vom Vers. σελ. 261. Herrmann zur Beurtheilung σελ. 85. Πρὸ πάντων δὲ εἰς τὴν βυρτεμβεργικὴν βουλὴν ἐσυζητήθη σφοδρότατα καὶ ἀνεπτύχθη τὸ περὶ γενικοῦ δόλου ἀντικείμενον. Hepp Comm. I. σελ. 458. Hufnagel Comm. I. σελ. 405 Τοῦ ἀόριστου δόλου τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι δὲν ἀποβλέπει τις ἀποκλειστικῶς εἰς ὠρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἀπλῶς προβλέπει αὐτὸ ὡς ἐνδεχόμενον καὶ ἀποφασίζει τὴν πράξιν ἥτις ἐνδέχεται νὰ τὸ ἐπιφέρῃ. Περιλαμβάνει δὲ ὁ ἀόριστος δόλος: Α) τὸν τυχαῖον λεγόμενον δόλον (dolus eventualis), καθ' ὃν κυρίως μὲν ἀποβλέπει τις εἰς ἥτινος λόγου ἄξιον ἀποτέλεσμα, πρὸς ὃ καὶ κατευθύνει τὴν πράξιν του, ἀλλὰ συγχρόνως ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ δεινότερον ἄλλο ἀποτέλεσμα, συναινῶν καὶ εἰς αὐτὸ, ἂν ἄλλως τὸ σκοπούμενον δὲν κατορθοῦται. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην χωροῦσι διάφοροι τροπολογίαι, π. χ. α) κυρίως μὲν

αποδίδει τις εἰς ἥττονος λόγου ἄξιον ἀποτέλεσμα, ἐλπίζει τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ καὶ διατίθεται πρὸς τοῦτο τὰ πάντα, ἀλλὰ συγχρόνως πιστεύει, ὅτι δὲν θέλει συμβῆ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον δεινότερον ἀποτέλεσμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως συναινεῖ ἐπίσης, ἐὰν ᾖναι ἀδύνατον νὰ τὸ ἀποφύγῃ, οἷον ἐπὶ ἐμπρήσεως τῆς ιδιοκτητοῦ οἰκίας· 6) κυρίως μὲν ἀποβλέπει τις εἰς ὥρισμένου σκοποῦ ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐλπίζει νὰ κατορθώσῃ δι' ἐλαφροῦ τινος ἀδικήματος, ἀλλ' ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ σκοπούμενον ἄλλως δὲν κατορθοῦται, ἀποφασίζει καὶ τὸ ἀναγκαιὸν δεινότερον ἀδικήμα, οἷον ἐπὶ ἐλευθερώσεως φυλακισμένου διὰ τῆς βίας· Β) τὸν ἀμφιρρέπῃ δόλον ἐάν τις ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐλαφροτέρου ἢ δεινοτέρου ἀποτελέσματος· ἐνεργῇ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του, θέλων π. χ. νὰ ἐκδικηθῇ. Αἱ δὲ πρακτικαὶ συνέπειαι τοῦ ἀορίστου δόλου εἶναι : 1) ὅτι ὁ μετ' ἀορίστου δόλου ἐνεργῶν ἐνδέχεται πολλάκις νὰ ᾖναι ἥττον ἀξιόποινος τοῦ ἐνεργούντος μετὰ ὥρισμένου δόλου (ὄρα *Motive zum Bad. Entw.* § 88.) καὶ 2) ὅτι καταλογίζεται εἰς τὸν πράττοντα ὡς παραχθὲν ἐκ δόλου μόνον τὸ ἐπιγενόμενον ἀποτέλεσμα ἔστω καὶ τὸ ἐλαφρότερον, χωρὶς νὰ προσυπολογίζεται καὶ ποιὴ ἀσπίρας τοῦ ἐνδεχομένου βαρυτέρου ἀποτελέσματος. Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς, ἀρθρ. 56. 57, περιέχει τὰ ἀκόλουθα. Ἀρθρ. 56. : «Ἐὰν τὸ ἀδικήμα τελεσθῇ οὐχὶ διὰ τῆς ἀμέσως πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' ἄλλης, πλὴν ἐπὶ σκοπῷ ἐπιτυχίας τοῦ ἀδικήματος ἐπιχειρηθείσης πράξεως (ἢ παραλείψεως), θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως τελεσθὲν, ἐὰν ὁ πράξας εἶχε καὶ ἐπὶ τῆς τελευταίας πράξεως τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ τελέσῃ τὸ ἀδικήμα ἢ ἐὰν δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποδοκιμάσει τὸ ὡς περαιωμένον ἢ δὴ ὑποτιθέμενον ἀδικήμα». «Ὁ αὐτὸς καταλογισμὸς χωρεῖ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ προτεθὲν ἀδικήμα ἀποδίδεται εἰς αἰτίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε μὲν ὅτ'

ὥσιν ὁ πράξας, ἀλλ' ἥτις ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοπομένου ἀδικήματος ἀμέσως τεϊνούσης πράξεώς του». «Ὁ αὐτὸς καταλογισμὸς χωρεῖ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ προτεθὲν ἀδικήμα ἐτελέσθη μὲν ἀναμφιβόλως διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ ἀναφερομένων πράξεων ἢ διὰ τῆς ἐν τῷ δευτέρῳ ἀναφερομένης, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ μετὰ βεβαιότητος, ποία ἐκ τῶν πρώτων πράξεων (ἐδ. 1.) ἢ κατὰ ποῖον τρόπον ἡ τελευταία πράξις (ἐδ. 2.) ἐπέφερε τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα καὶ ὅν τοῦτο πρέπη ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν συνέργειαν πράξεων, (ἐδ. 1.) ἢ αἰτιῶν (ἐδ. 2.)» Ἄρθρ. 57.: «Τὸ ἀδικήμα θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως γενόμενον καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκεῖνος, ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ὁποίου παρήχθη, δὲν ἐσκόπει αὐτὸ ἀποκλειστικῶς καὶ ἰδίως, εἴτε τῷ ἦτο ἀδιάφορον, ἐὰν ἐμελλε νὰ συμβῇ τὸ πραγματικῶς γενόμενον ἢ ἄλλο ὡς ἐκ τῆς πράξεώς του ἐπίσης σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, εἴτε προαπεφάσισε τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἦτο ἄλλως ἀδύνατος ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ του». Καὶ ὁ σιζωνικὸς δὲ νόμος περιέχει τὰ ἐξῆς, Ἄρθρ. 31.: «Τὸ ἀξιόποιον ἀποτέλεσμα θεωρεῖται ὡς μετὰ παράνομου προθέσεως γενόμενον καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ πράξας δὲν ἐσκόπει αὐτὸ ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ ἦτοι αὐτὸ ἢ τι ἄλλο ὡς ἐκ τῆς πράξεως ἐνδεχόμενον ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν ἡ πράξις εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὁ πράξας ἔπρεπε νὰ προῖδῃ τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα». Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐρρέθη, ὅτι ἡ λέξις ἔπρεπε ἰσοδυναμεῖ μετὰ τοῦ εὐδυνάτο, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ δύο αὗται ἐκφράσεις δὲν εἶναι ταυτοσημαντοί, θέλουσιν βεβαίως ἀναφανῇ δυσχέρειαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. *Krug Studien* I. σελ. 55. 56. *Schüler Beit.* σελ. 33. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, § 88., ἀναφέρει τὰ ἐξῆς: «Ἐὰν ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος δὲν εἴεν ἀποκλειστικῶς εἰς ἀποτέλεσμα ὀρισμένον, ἀλλ' εἰς ἐν

ἐκ πολλῶν ἐνδεχομένων ἀποτελεσμάτων, θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως ἔνοχος τοῦ πραγματικῶς ἐπιγενομένου. Αὐτολεξεῖ τὰ αὐτὰ περιέχει καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Ἑσσης, ἄρθρ. 57.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἐλληνικὸς ποινικὸς νόμος διαλαμβάνει τὰ ἐξῆς: ἄρθρ. 40. Ἐὰν ὑπάρχωσι λόγοι πείθοντες, ὅτι ἡ καθ' ἑαυτὴν παράνομος πράξις ἐτελέσθη μὲ δολίαν προαίρεσιν, καὶ ἐὰν ἡ πράξις ᾖ τοιαύτη, ὥστε νὰ προκύπτῃ συνήθως ἐκ ταύτης ἀμέσως, κατὰ γενικὴν, ἢ κατὰ πείραν γνωστὴν ἰδίῳ· εἰς τὸν πράξαντα, ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἢ νὰ ἐμπορῇ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν νὰ γεννᾶται μεγάλητερόν τι ὡς καὶ μικρότερον κακὸν, ὑποτίθεται τότε, ὅτι ὁ πράξας ἐσκόπει τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν περιστάσεων ἡ βεβαιότης ἢ ἡ πιθανότης, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ὠρισμένως καὶ ἀποκλειστικῶς ἔτεινεν εἰς ἄλλο τι ἀξιόποιον ἀποτέλεσμα. ἄρθρ. 41. Εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἡ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μνημονευθεῖσα βεβαιότης ἢ πιθανότης ὑπάρχῃ, ὡςάκις ὁ νόμος ὁρίζει ἐπὶ ἐιδικῶν περιπτώσεων τὴν ποινὴν κατὰ τὸ βάρος μόνον τοῦ γενομένου ἀποτελέσματος, μηδὲν φροντίζων ἐὰν ὁ σκοπὸς ἀπέβλεπεν ὠρισμένως τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα. ἄρθρ. 42. Ἀσύνθετός τι ἀποτέλεσμα τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ πράξαντος, ὅταν μετὰ βεβαιότητος ἢ ἐμπορῇ νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐνυπῆρξεν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

§ 60

Ὑπάρχωσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ δόλος καὶ ἡ ραθυμία συμπίπτουσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πράξιν: ἐὰν π. χ. ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος τείνῃ εἰς ὠρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιχειρηθείσης πράξεως προκύψῃ ἄλλο τι παράνομον ἀποτέ-

λεσμα, τὸ ὁποῖον ἢ προεῖδεν ὁ πράττων ἢ ἐδύνατο νὰ προῖ-
 δη, ὡς ἐνδεχομένην τῆς πράξεώς του συνέπειαν. Ἐνταῦθα
 ὑπάρχει δόλος μὲν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὁποῖον ὁ πράτ-
 των προέθετο, ῥαθυμία δὲ, ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ
 ὁποῖον ἄνευ προθέσεως προέκυψεν ἐκ τῆς πρὸς ἐπιτυχίαν
 ἄλλου σκοποῦ ἐπιχειρηθείσης πράξεως. Ἡ προαίρεσις λοι-
 πὸν, ἣτις ἐπέφερε τὴν τοιαύτην προσβολήν, δύναται νὰ
 ὀνομασθῇ ῥαθυμία ἐκ δόλου (culpa dolo determinata) (α)
 Πλάγιος δόλος δὲν εἶναι δυνατός (β).

(α) Πρὸς Feuerbach Betrachtungen über dolus u. culpa. Betr. XIII.
 u. XIV.

(β) Τοῦ πλαγίου δόλου ἐφευρέτης εἶναι ὁ Nettelbladt Diss. de homicidio ex
 intentione interdicta commissa. Halae 1755. Παράδεχοντα δὲ αὐτὸν :
 Böhmcr ac Carpzov Q.1. obs. 2. et ad Art. 137 C. C. C. Eschen-
 bach prog. de dolo indirecto homicidarum. Rost. 1787. (niederächs.
 Archiv für Jurisprudenz und jurist. Literatur. P. 1. σελ. 2.) A. v.
 Hoff über Verbrechen aus indirecter Absicht. Berlin 1791. Klein
 p. R. § 123. καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐν γὰρ οἱ ὄναι πρὸ πάντων : Christian i
 die Chimäre des Todtschlags aus indirecter Absicht. (Kiel'sches Ma-
 gaz. Hamb. 1784. Bd. I. St. 3.). Ὁ αὐτὸς, αὐτῷ Bd. II. St. 3. Püt-
 tman n Diss. de distinctione inter animum occidendi directum et in-
 directum e jurisprud. crim. prorsus eliminanda. Lips. 1789. (καὶ ἐν
 τοῖς Miscellao. 1793 C. 33.) Eckhard prog. de dolo indirecto. Jen 1794.
 Meister über den Begriff des dolus indirectus unter der beschränkten
 Rücksicht auf Homicidien (N. Arch. d. CrimR. I. Bd. N. 4.) M. Se-
 mer Betrachtungen über den sogenannten dolus indirectus. Landsh.
 1817. Ἐχει ὅμως ἀρὰ γε λόγον ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν culpa dolo
 determinata μικροτέραν ποινὴν παρὰ εἰς τὸν dolus indeterminatus.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τοῦ Φάυερβαχ ἡ γνώμη καὶ ἡ παραδοχὴ τῆς
 ἐκ δόλου ῥαθυμίας (culpa dolo determinata) εἶναι ἐσφαλ-
 μένη καὶ συγγέει περιπτώσεις διαφόρους τὴν φύσιν. Wins-
 singer Diss. p. 23. 79. Bauer Lehrb. § 57. Heffter Lehrb.
 § 73. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναπτυχῶσιν ἀκριβῶς αἱ διαφοροί

περιπτώσεις εἰς τῶν ὁποίων τὴν κρίσιν χρησιμεύουσιν ὡς βά-
 σεις αἱ ἀρχαὶ περὶ ἀποδείξεως τοῦ δόλου, τῆς ἐκτάσεως αὐ-
 τοῦ καὶ περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῶν πράξεων.
Simoni dei delitti del mero affetto. I. p. 186. *Carmignani* delle leggi. Vol. II. p. 213. *Mittermaier* über
 den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung σελ.
 443. N. Arch. d. CrimR. XII. σελ. 283. Ἄλλοτε ὑ-
 πάρχει τυχαῖος δόλος καὶ ἄλλοτε σύμπτωσις δόλου ὡς πρὸς
 τὸ σκοπούμενον ἐδίκημα καὶ ῥαθυμίας ὡς πρὸς τὸ γενόμε-
 νον ἀποτέλεσμα. L. 4. § 3. D. ad L. Corn. de sicar. L. 4.
 C. ad L. Corn. de sicar. ἰδ. προσέτι *Mayer* Versuch ei-
 ner Prüfung der Lehre vom Thatbestand und Thae-
 terschaft. Berlin 1836. σελ. 19. *Abegg* Lehrb. σελ.
 440. Διὰ τῆς γνώμης του περὶ τῆς ἐκ δόλου ῥαθυμίας (*cul-
 pa dolo determinata*) ἐπέφερε πολλὴν σύγχυσιν ὁ Φάϋρ-
 βαχ εἰς τὴν ὁρθὴν ἐπὶ τῶν διαφορῶν περιπτώσεων κρίσιν,
 διότι οἱ δικασταὶ ἔκρινον ὁμοιομόρφως ἀπάσας τὰς περι-
 πτώσεις, καθ' ὅς τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα ἦτο ἄλλο πα-
 ρὰ τὸ μελετηθὲν, καὶ ἐθεώρουν ὡς ὑπάρχουσιν ἐν πάσῃ τοι-
 αύτῃ περιπτώσει εἰδικὴν τινα κατάστασιν τῆς βουλήσεως,
 ὅπερ δὲν εἶναι ὁρθόν, διότι περίπτωσις, ἐκ τῶν ἐνταῦθα
 ὑπαγομένων, ἀναλύεται εὐκόλως α) εἰς ἀπλοῦν (ἀλλὰ τυχαῖον)
 δόλον, ἢ β) εἰς ἀπλὴν ῥαθυμίαν, ἢ καὶ γ) εἰς σύμπτωσιν δόλου
 ῥαθυμίας. Τοῦ Φάϋερβαχ ἡ ἔκφρασις ἐμφαίνει ῥαθυμίαν
 προερχομένην ἐκ δόλου, ὅπερ δὲν ἔχεται ὁρθότητος. Τὸ πᾶν
 συνίσταται εἰς τὴν ἐρευνᾶν μέχρι τίνος δύνανται δικαίως
 νὰ καταλογισθῶσιν εἰς τινα τῆς προκειμένης πράξεως αἱ
 συνέπειαι, καὶ μέχρι τίνος δύναται, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς
 ἐνεργείας κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, νὰ ὑποθεθῇ,
 ὅτι ὁ πράξας προσέθετο ἢ τοῦλάχιστον προεἶδε τὸ γενόμε-
 νον ἀποτέλεσμα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι κρίνουσι τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος περιπτώσεις μετὰ τινος σκληρότητος, καὶ μάλιστα διὰ τῆς καθιέρωσης νομικοῦ τρόπου τινὰ τεκμηρίου. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ὅρα τὸ χωρίον αὐτοῦ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 2. ἐπὶ τοῦ § 54.) ὁρίζει, ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἀπλῶς μόνον νὰ ἐρευνᾷ ἐὰν τὸ κακὸν ἐδύνατο νὰ προνοηθῇ Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (§ 811—815.) πραγματεύεται περὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ ἀπειλεῖ αὐστηρὰς ποινὰς, στηριζόμενος ἐπὶ τινῶν τεκμηρίων. Mayer vom Thabestande σελ. 47. *Trier Lehre von der Toedtung* σελ. 89—96. Ὁ γαλλικὸς νόμος, ἄρθρ. 309., ἀπειλεῖ αὐστηρὰς ποινὰς καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐξ ἀπλῶν αἰκιῶν μετὰ προθέσεως ἐπενεχθεῖσιν προέκυψαν δεινὰ ἀποτελέσματα, τῷ δὲ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον καθιέρωσε διὰ μακρὰς σειρὰς ἀποφάσεων τὴν ἀρχήν, ὅτι εἰς τὸν μετὰ προθέσεως βλάπτοντα πρέπει γὰ καταλογίζονται ἅπασαι τῆς πράξεως αὐτοῦ αἱ συνέπειαι ὡς ἐκ δόλου προελθοῦσαι. *Hellie V. p. 402.* Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἀναγνωρισθεῖσα ὡς ἀδίκως (*Cauveau Code progressif p. 282.*) ἐβελτιώθη, ἀν καὶ πολλὰ ἀτελῶς, κατὰ τὸ 1832. Ὁ βαυαρικὸς νόμος κηθεροῖ (ἀδίκως) τὸ τεκμήριον τοῦ δόλου διὰ τῶν ἐπομένων ἄρθρων: 41. Ὅστις, προθέμενος τὴν ἐκτέλεσιν ὀρισμένου ἀδικήματος, ἐπιχειρεῖ πρᾶξιν, ἐξ ἧς δύναται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν νὰ προκύψῃ καὶ μεγαλῆτερον καὶ μικρότερον ἀδίκημα, τιμωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως αἷτιος τοῦ προκύψαντος ἀδικήματος καὶ δὲν δύναται νὰ προφασισθῇ, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπέβλεπεν εἰς μόνον τὸ μικρότερον ἀδίκημα. 44. Ὅστις ἐπιχειρεῖ ἀποδεδειγμένως ἐκ προαιρέσεως πρᾶξιν, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ γενικὴν πείραν συνήθως προκύπτει ἀμέσως καὶ ἀναγκαιῶς ὀρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, θεωρεῖται ὡς προθέμενος καὶ τὸ τοιοῦτον τῆς πράξεως ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς ἂν διὰ σαφῶν ἀποδείξεων δύναται ν' ἀποδει-

χθῆ τὸ ἐναντίον. Ὁ σαζωνικός νόμος, ἄρθρ. 34. (ὅρα τὸ κείμενον τοῦ χωρίου τούτου ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ § 59.) ὁρίζει, ὅτι πρέπει μόνον νὰ ἐξευνᾶται, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἐδύνατο νὰ προβλεφθῇ. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 91., λαλεῖ περὶ συμπτώσεως δόλου καὶ ῥαθυμίας· καὶ ὁρίζει (συμφώνως καὶ μὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 60.), ὅτι: ἐὰν ἐκ πράξεως, τεινούσης εἰς ὠρισμένον, καὶ ὑπὸ τοῦ πράττοντος σκοπούμενον, ἀποτέλεσμα, προκύψῃ ἄλλο ὑπ' αὐτοῦ μὴ σκοπούμενον, ἢ τελεσθεῖσα πράξις θεωρεῖται, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ προτεθὲν ἀποτέλεσμα, ὡς ἐκ προθέσεως, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ γενόμενον ἀλλὰ μὴ προτεθὲν, ὡς ἐκ ῥαθυμίας προελθοῦσα, προὔποτιθεμένου, ὅτι ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τοῦ ἀξιοποίνου τῆς ῥαθυμίας. *Hufnagel Comm. I. σελ. 121. Herr Comm. I. σελ. 486.* Βιδικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης (μετ' ἀπειλῆς εἰδικῶν ποινῶν) διαλαμβάνουσι τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον § 192. καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 246., ἐπὶ τῆς δι' ἐπίτηδες ἐπενεχθείσης σωματικῆς βλάβης, προξενθείσης ἀνθρωποκτονίας, διακρίνουσι δὲ, ἐὰν ἐπῆλθε θάνατος τὸν ὅποιον ὁ πράξας ἐδύνατο νὰ προΐδῃ ὡς πιθανωτάτην συνέπειαν τῆς πράξεώς του (τότε ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς 8—20 ἐτῶν) ἢ ὡς ἀπιθανωτάτην (καὶ τότε ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6 μηνῶν ἕως 6 ἐτῶν) ἢ ἐὰν ἐπῆλθον ἄλλα ἀποτελέσματα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τοῦ ἐλληνικοῦ ποινικοῦ νόμου τὰ ἄρθρ. 40., 41. καὶ 42 ὅρα ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. ἐπὶ τοῦ § 59, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 45. ἐὰν ἐξάγῃται ἐκ τῶν περιστάσεων, ὅτι ὁ πράξας ἐσκόπει ἄλλο τι ὀλιγώτερον ἀξιόποινον παρὰ τὸ συμβὰν ἀποτέλεσμα, ἢ παράνομος πράξις, καθόσον μὲν περιείχετο εἰς τὸν σκοπὸν του, καταλογίζεται ὡς ἂν εἰ ἐγένετο ἐκ προαιρέσεως, ὡς πρὸς τὸ συμβὰν δὲ ἀποτέλεσμα, ὡς ἂν εἰ ἐγένετο ἐξ ἀμελείας.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς νομίμου διαρκείας τῶν πραχθέντων ἀδικημάτων.

§ 61.

Ἡ νόμιμος διάρκεια παντὸς ἀδικήματος συνίσταται εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ δικαιώματος τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ προσδιορίσῃ κατὰ τοῦ ἐνόχου τὴν νόμιμον συνέπειαν τῆς τελεσθείσης πράξεως. Ὅθεν πάσης ἀξιοποίνου πράξεως ἡ νόμιμος διάρκεια ἐκτείνεται μέχρις οὗ ἰδιαίτερος λόγος καταργήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Οἱ τοιοῦτοι λόγοι στηρίζονται α) εἰς τὸ φυσικῶς ἀδύνατον, β) εἰς τὸ νομικῶς ἀδύνατον τῆς νομίμου ἐκείνης συνέπειας.

§ 62.

Νομικοὶ λόγοι, ἐξαλείφοντες τὸ ἀδίκημα, εἶναι Α) ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ποινῆς (α) Β) ἡ χάρις, ἥγουν διὰ τῆς ἀνωτάτης τοῦ κράτους ἐξουσίας κατάργησις τῆς νομίμως ὀφειλομένης ποινῆς (β). Δίδεται δὲ χάρις ἤτοι α) πρὶν ἢ περαιωθῇ ἡ δικαστικὴ ἀνάκρισις ἢ ἐκδοθῇ ἡ κατὰ νόμον ἀπόφασις (abolitio) (γ), ἢ β) μετὰ τὴν περαίωσιν τῆς δικαστικῆς ἀνακρίσεως καὶ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, χάρις εἰς στενωτέραν σημασίαν, ἔχουσα χώραν διὰ κατάργησεως εἴτε πάσης καταργουμένης ποινῆς (πλήρης χάρις), εἴτε μέρους μόνον αὐτῆς (μερικὴ χάρις, χαριστικὴ μετρίαισις), ἢ τελευταῖον γ) μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς (restitutio), εἴτε δι' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ἐπιλοίπου αὐτῆς μέ-

ρους εἴτε διὰ καταργήσεως τῶν νομίμων συνεπειῶν τῆς ἐκ-
πληρωθείσης ποινῆς (δ).

(α) L. 23. in f. C. de poenis.

(δ) Τὴν φιλολογίαν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος ἑρα εἰς: Pütter Lito-
ratur des deutschen Staatsr. Thl. III. §. 1284. Klüber Forts. σελ.
411. ἐκ. J. Obmeyer von dem Begnadigungsrecht des Regenten. 1823.
Wien 1799. Salchow über das Begnadigungs- des Regenten. Zen.
1802. Bayl. Beiträge z. CR. N. III. Buma de jure gratiae. Groning.
1823 Vollgraff Abhandl. II. Bd. N. 4. Dompierre Examen du droit
de grace. Lausanne 1823. de Candolle sur le droit de grace. Ge-
nève 1829. Trummer zur Philosophie d. Rechts. σελ. 178.

(γ) Προφορικῶς περὶ τῶν διαφέρων εἰδῶν τῆς abolitio: 1) abol. generalis
rat. personarum s. publica specialis rat. pers. s. privata. 2)
Abol. generalis rat. objecti specialis rat. objecti. 3) Abol. plena
minus plena. Engau D. de abolitione. Zen. 1784. J. Th. See-
ger D. de abolitione veteri et hodierna. Lips. 1778. Püttmann Ad-
vers. C. 13. Hermann de abolit. crim. Lips. 1834. Περὶ τῆς ἀναπό-
ξιος τοῦ δικαίωματος τῆς χάριτος, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐπὶ τῶν αὐ-
τοκρατόρων: Gans Fribrecht. III. σελ. 11. Πολλὰ τῶν νεωτέρων πολι-
τευμάτων (π. χ. τὸ βυζαντικόν) κατήργησαν τὸ ἐπικείμενον τῷ νόμῳ δικαίωμα
τῆς abolitio.

(δ) Tot. Tit. D. de sentent. passis et restitutis (XLII. 23.) C. eodem
(IX. 31.).

§ 63.

Τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος δύναται μὲν ἴσως ν' ἀμφι-
σβητηθῇ φιλοσοφικῶς, ὅχι ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὸ θετικὸν
δίκαιον, διότι πάσης πολιτείας ὁ ἡγεμὼν τὸ ἔχει δυνάμει
τοῦ πολιτεύματος. Ἀλλ' ἡ ἐνέργεια τοῦ δικαιώματος τούτου
πρέπει νὰ ᾔηται τοιαύτη, ὥστε νὰ ἔχῃ σκοπὸν καὶ λόγον
μόνον τὴν δικαιοσύνην, πρέπει ἐπομένως νὰ χρησιμεύῃ
μόνον α) εἰς ἐξομάλυνσιν ἀντιφάσεως τοῦ τυπικοῦ (τοῦ
ἰσχυρότος) δικαίου πρὸ τοῦ οὐσιαστικῶν (τὸ ἰσχυρόν) δι-
καιον (α), β) εἰς διατήρησιν τῶν νομίμων καθεστώτων κα-

τέναντι ἐπικειμένου κινδύνου, τὸν ὅποιον δὲν δύνανται ν' ἀποτρέψωσιν ἀσφαλῶς τὰ συνήθη τακτικὰ μέσα (6), τελευταῖον (γ) εἰς διατήρησιν τῆς ἐκφοβιστικῆς ἰσχύος τῶν νόμων, ὡσάκις ἡ αὐστηρὰ τοῦ δικαίου ἐφαρμογὴ ἤθελε καταντήσῃ ὡμότης καὶ ἤθελεν ἠθικῶς ἐπιφέρει ἀποστροφὴν πρὸς τὸν νόμον ἢ ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ποινὴν (γ).

(2) Ἐνταῦθεν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος μετρίσις τῆς ποινῆς, ὡσάκις ἡ ποινὴ, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ὁ νόμος, δὲν συμβιβάζεται παντάπῃ μὴ τὸ ἀξιοποῖνον τῆς προκειμένης περιπτώσεως. Ὅπου οἱ ποινικοὶ νόμοι θῶναι ἀπρηχαιώμενοι, τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς χάριτος εἶναι μικρὸν κακόν, προπαρασκευάζον τὴν μετέσθιν εἰς ἄλλην καλλιτέραν νομοθεσίαν.

(5) π. χ. ὑπόσχεσις ἀτιμωρησίας, διδομένη εἰς συνωμότην ἢ ληστέην κτλ., ἂν καταγγεῖλῃ ἢ παραδώσῃ τοὺς συνεταιρούς του.

(γ) Ἄν π. χ. ὁλόκληρος πόλις ἢ ὁλόκληρος ἰπαρχία γίνῃ ἐσχάτης προδοσίας ἔνοχος.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Φάυερβιχ, καθ' ἣν ἡ χάρις χρησιμεύει πολλάκις ὡς μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς αὐστηρότητος τοῦ νόμου κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ἐπιδέχεται πολλάκις ἐνδυσμαούς καὶ φέρει πολλάκις τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ νὰ διατηρῶνται οἱ κακοὶ νόμοι ἀντὶ νὰ καταργῶνται, ὥστε καταντᾷ ἡ χάρις ν' ἀντικαθιστᾷ καθ' ὁλοκληρίαν τὸ δίκαιον *Trummer zur Philosophie des Rechts* σελ. 186. Πρὸ πάντων ἐπιφέρει ἡ γνώμη αὕτη τὴν πολλαπλασίασιν τῶν ἀδικημάτων, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ ἔνοχοι ἔχουσι τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ ποινικὸς νόμος δὲν θέλει ἐφαρμοσθῇ. Πολλοὺ λόγου ἄξια εἶναι προσέτι τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκθέσει (second report) τῆς ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς, *commission on the criminal law* p. 24 etc., περιεχόμενα πορίσματα τῆς πείρας περὶ τῆς κακῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὁποίαν προξενεῖ εἰς τὸν λαὸν ἡ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γινομένη ἐπὶ τι-νων ἐνόχων ἐφαρμογὴ ποινικοῦ τινος εἰς ἄκρον αὐστηροῦ νό-

μου, ἐνῷ εἰς ἄλλους ἐπὶ παραβάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου καταδικαζομένους δίδεται χάρις. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Φάϋερβαχ ὅρα προσέτι *Zirkler Rechtslexicon V. Heft. σελ. 802.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ δόσις χάριτος διατελεῖ ἰδίως εἰς οὐσιώδη ἀλληλουχίαν μὲ τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα, καθόσον 1) ὁ ὑπομείνας ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν, ἀποκτᾷ νομίμως τὴν ἀξίωσιν τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ ἕνεκα τῆς ἀποδεδειγμένης αὐτοῦ καλῆς διαγωγῆς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπιλοίπου τῆς ποινῆς χρόνου (ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν Γενεύῃ, ἐν Βελγίῳ ἐν Τιγούρω. ἄρθρ. 39. τοῦ Π. Ν., καὶ ἐν Λυκέρνη, ἄρθρ. 100. τοῦ Π. Ν.) 2) καθόσον ἡ χάρις χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς βελτίωσιν τῶν καταδίκων παρακινουμένων εἰς διαγωγὴν καλλιτέραν ἢ ἀνταμειβομένων. Ἐναντίον τοῦ μέσου τούτου (διὰ τὸν φόβον μήπως ἐνισχύσῃ τὴν ὑποκρισίαν) ὅρα *Lieber on the penitentiary system. Philadelph. 1833. p. XXIX—XXXIV. Crawford report on the penitentiaries of the united states pag. 7. καὶ πρὸς, Lucas de la réforme des prisons II p. 438. Hellie théorie du Code pénal I. p. 124. Marquet—Vasselot théorie III. p. 351.*

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἀμνηστία λέγεται ἡ πράξις, δι' ἧς ὁ ἡγεμὼν, ἀκολουθῶν τὴν χαριστικὴν ὁδόν, διατάττει περὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων νὰ μὴ γενῇ ἀνάκρισις, νὰ παύσῃσιν αἱ περὶ αὐτῶν ἐκκρεμεῖς δίκαι καὶ νὰ μείνωσιν ἀνεκτέλεστοι αἱ ἐκδοθεῖσαι ἤδη καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις. Ἐπομένως ἡ ἀμνηστία εἶναι *abolitio generalis*· ὅθεν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ περὶ τῆς *abolitio* ἀρχαὶ ὡς πρὸς τε τὸ νομίμως θεμιτὸν αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τοὺς τύπους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ διδῇται. *Mittermaier Strafverfahren 3te Ausg. § 29. σελ. 131. 132.* Εἶναι δὲ τὸ περὶ ἀμνη-

στείας σπουδαίον πρὸ πάντων εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη.
Encyclopédie du droit par Sebire. Paris 1837. p. 411.
Mangin traité de l'action publique Vol. II. p. 459. 484.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἀποκατάστασις (réhabilitation), ὅπως τὴν ἐννοεῖ ἡ γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία, ἄρθρ. 619—634., εἶναι ὁ θεσμός, δι' οὗ ὁ εἰς σωματικὰς ἢ ἀτιμωρητικὰς ποινὰς καταδικασθεὶς ἀναλαμβάνει διὰ τῆς χαριστικῆς ὁδοῦ, μετὰ παρηγουμένην ἐπὶ τούτῳ διαδικασίαν, τὴν προτέραν αὐτοῦ κατὰστασιν οὕτως, ὥστε παύουσιν ἅπασαι αἱ ὡς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβληθείσης ποινῆς κατὰ νόμον προσελθούσαι ἐπιζήμιοι εἰς τὴν τιμὴν του συνέπειαι. *Hellie revue de législation Tom. VII. p. 38.* Σκοπιμώτερον εἶναι τὸ σύστημα τοῦ ποινικοῦ νόμου τῆς Λυκέρνης, τίτλ. 9. ἄρθρ. 95., καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου, ἄρθρ. 18, σύστημα κατὰ τὸ ὅποιον ὁ εἰς ἀτιμωτικὴν ποινὴν καταδικασθεὶς δύναται μετὰ πενταετίαν νὰ τύχῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν. *v. Zagemann im Arch. des CrimR. 1838. σελ. 394.*

Προσθ. τοῦ μεταφ. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως κατὰ τὴν ἐλληνικὴν νομοθεσίαν, συμφωνοῦσαν μὲ τὴν γαλλικὴν, ὅρα τὴν ποιν. δικονομίαν ἄρθρ. 564—568.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη, ὅτι ὁ καταδικασθεὶς ἔχει δικαίωμα νὰ παραιτηθῇ τῆς χάριτος καὶ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταγνωσθείσης ποινῆς, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπέναντι τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ χάρις δίδεται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος. *Oersted Grundregeln σελ. 464. Trummer zur Philos. des Rechts. σελ. 195. Heffter Lehrb. σελ. 205. Hepp Strafsystem des Würtemb. Entwurfs. σελ. 94. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας Rosshirt Entwick. σελ. 123. Zirkler in Weiske l. c. σελ. 805. Περὶ τῆς ἀξίας*

λόγου περιπτώσεως, ἥτις ἔλαβεν ἐσχάτως χώραν ἐν Σουηδία ὅρα N. Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 24. Hufnagel Comm. zur Würtemb. Gesetzbl. I, σελ. 287. Τὸ προκείμενον ζήτημα ἐσυζητήθη ἐν τῇ βουλῇ τῆς Βυρτεμβέργης. Verhandlungen. Sitzung 23. σελ. 2—27. Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε προτείνει τὴν παραδοχὴν τῆς διατάξεως, ὅτι ὁ τυχὼν χάριτος ὀφείλει νὰ δεχθῇ αὐτήν. Πρωτοδικὴ διάταξις τῆς 22 Ἰουνίου 1843, περιορισμένη εἰς *Mannkopf* Preuss. Criminalordnung σελ. 341., ὁρίζει, ὅτι ὁ τυχὼν χάριτος δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θάνατον καταγινωσκούσης ἀποφάσεως.

§ 64.

Β) Ἡ παραγραφὴ (α) κατάργησις τῶν νομίμων συνεπειῶν παρχθέντος ἀδικήματος δι' ἀπλῆς παρελεύσεως ὁρισμένου χρόνου (β). Ὡς λόγος τῆς παραγραφῆς τῶν ἀδικημάτων δυσκόλως δύναται νὰ δοθῇ ἄλλος εἰμὴ τὸ ἀξίωμα τῶν Ῥωμαίων νομοδιδασκάλων, ὅτι δι' ἀναλόγου ἐφαρμογῆς δεδομένων νομικῶν ἀρχῶν πρέπει τὸ σύστημα τοῦ δικαίου νὰ ἐπεκτείνεται καὶ νὰ τελειοποιῖται. Ἐκ τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν παρήχθη κατὰ πολλὰ φυσικὴν καὶ καθαρῶς λογικὴν συνέπειαν ἡ ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ τῶν κατηγοριῶν (*accusationum*) (γ). Τὰ λεγόμενα περὶ πολιτικῶν ἢ οὐσιαστικῶν νομίμων λόγων, οἵτινες ἐπέφερον δῆθεν τὴν εἰσαγωγὴν τῆς παραγραφῆς, εἶναι εἰκασίαι, ἀναπόδεικτοι καὶ μὴ βάσιμοι (δ).

(α) Engan jur. Beitr. von der Verjährung in peiml. Fällen. Jena 1749. (2te Aufl. 1772.) Hallacher Diss. principia juris Romani de praescriptione criminum etc. Erlangen 1787. Gröndler oyst. Entw. der Lehre von der Verj. der peiml. Strafen. Hal. 1796. Stübel utrum

- delictorum poena praescriptione recte tollantur, nec ne. Viñ. 1793.
 C. D. Erhard C. de origine praescriptionis criminum. Lips. 1803.
 Dabelow über d. Verjährung (II. Thle 1803. 1807.), 2. Thl. σελ. 136.) 4π. H. P. Puyssen über d. Verj. in peinl. Sachen. Altona 1811. Kleinschrod über Verjährung der Verbrechen nach gemeinem und baier. Rechte (N. Arch. d. CrR. I. Bd. N. 7.) Volleggraff Abhandl. I. N. 5. Unterholzner Verjährungslehre II. Bd. § 304—315. Ypeji de praescriptione criminum ac poenarum. Groning. 1826. Platzmann de poenarum praescriptione Lips. 1832. Henke Handb. des CrimR. IV. σελ. 171. Mangin traité de l'action publique en matière criminelle. Paris 1837. Vol. II. p. 101.
 (2) L. 3. D. de requirendis reis L. 12. C. ad L. Corn. de falsis L. 28. et 29. ad L. Jul. de adult L. 18. de div. temp. praeser.
 (γ) 'Εκ τῆς ἱστορίας ἀποδίδνται, ὅτι ἡ παραγραφή αὕτη εἶναι ὑπερόχρονος τὴν καταγωγὴν καὶ ἰδίως ὅτι δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἰσχύϊν τοῦ Κικέρωνος. Heffter Lehrbuch. σελ. 206. Rosshirt Entwickel. σελ. 387. Περὶ τῶν λόγων, οἵτινες δικαστογοῦσι τὴν παραγραφὴν ὅρα Trummer Beitr. zur Philos. d. Rechts. σελ. 212. Neues Arch. d. CriminalR. X. σελ. 712. Unterholzner. σελ. 441. Platzmann Diss. cit. p. 3.
 (3) Hübner pr. prot. praeser. inquisitoril p. 99. seq. 'Εκ τῶν συγγραμμάτων, οἱ μὲν (π. γ. ὁ Thomasius D. de praeser. bigam. § 5.) προτείνουσι τὴν δυσκολίαν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀσφ. τήτος οἱ δὲ (οἷον ὁ Koch pr. j. crim. § 972., ὁ Stelzer CriminalR. § 243.) τὴν τεκμαίρουμένην βελτίωσιν τοῦ ἐνόχου· ἄλλοι, τὴν ἐξελισσόμενην μνήμην τῆς πράξεως καὶ ἄλλοι ὡς ὁ Böhmier ad Carpzov Q. 141. Ops. 1., τοὺς λόγους τῆς ἐν τῇ ἰδιωτικῇ δικαίῳ παραγραφῆς.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς παραγραφῆς καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ὅρα Unterholzner Entwickel. der Verjährungslehre I. σελ. 51. Graendler (Archiv des Criminalr. 1836, σελ. 336.) ὅτι ἡ παραγραφή ἀπαντᾷται καὶ εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον, ὅρα N. Archiv des Criminalr. X. σελ. 714. Birnbaum (Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 191. ἐν τῇ σημ.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς παραγραφῆς ὡς ἀσκόπου ἀγέρθησαν πολλὰ φωνὰι, οἷον: Oersted Grundregeln der Strafgesetzig. I. σελ. 444. II. σελ. 255. Bentham théorie des peines II. 390. Gründler (Arch. des Criminalr. 1836.

σελ. 347.) *Pinheiro projet de Code général*. Paris 1834. 449 p. *Carmignani*. delle leggi della sicurezza III. σελ. 342. *Henke Handb* IV. σελ. 173. ἀλλὰ δικαίως δι-
 τήρησαν ἢ τε γερμανικὴ νομολογία καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι
 τὴν καὶ ὑπὸ τῶν νομοδιδασκάλων τοῦ μέσου αἰῶνος δεκτὴν
 γενομένην παραγραφὴν. Δικαιολογεῖ δὲ τοῦτο πρὸ πάντων
 ἡ σκέψις, ὅτι μετὰ μακρὰν σειρὰν πολλῶν ἐτῶν ἡ ὑπερά-
 σπισις καθίσταται δυσχερὴς καὶ ἐπομένως ἡ πολιτεία τρέ-
 χει κίνδυνον τοῦ νὰ μὴ δύναται εὐκόλως νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν
 ζητουμένην πραγματικὴν ἀλήθειαν. Οἱ θέλοντες μάλιστα
 νὰ προστατεύσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν ἔπρεπε
 πρὸ πάντων ν' ἀπέχωσι τοῦ νὰ προσβάλλωσι τὴν παρα-
 γραφὴν, ἥτις προώρισται νὰ προστατεύῃ τοὺς πολίτας κατὰ
 τοῦ κινδύνου ἀπεράντων καὶ βραδέων δικαστικῶν καταδιώ-
 ξεων. Ὅρα τοὺς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. γ. μνημονευθέντας
 συγγραφεῖς.

Σημ 3. τοῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι παραδέχονται ἅπασαι
 τὴν παραγραφὴν (μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν ἔχει χώραν παρα-
 γραφὴ, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἱσχύει, αὕτη ἐν Σκωτίᾳ, ὅπου εἶχεν
 ἐπιρροὴν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον *Hume Comment. on the*
criminal law II. p. 133.). Αὐστριακὸς νόμος § 206.
 Πρωσσιακός, § 597. Βαυαρικὸς ἀρθρ. 140. (Ἀλλὰ τὸ ἀρθρ.
 139. τοῦ βαυαρικοῦ νόμου περιέχει τὴν ἀσκοπον διάταξιν,
 ὅτι μόνη τοῦ χρόνου ἡ παρέλευσις δὲν ἀποτελεῖ ἀποχρῶν-
 τα πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ ἀξιολογίου τοῦ ἀδικήματος νόμιμον
 λόγον, ἀλλ' ἀπαιτεῖται προσέτι καὶ ἀδιάλειπτος καλὴ δια-
 γωγὴ τοῦ πράξαντος. *Neuss Archiv des Criminalr.* I.
 σελ. 203. *Motive zum Baier. Entwurf* von 1827. σελ.
 81—83. 501.) Ὁλδεμβουργικὸς τις νόμος τῆς 11. Ὀκτω-
 βρίου 1821 (ἀρθρ. 144.) περιορίζει τὴν παραγραφὴν ἐτι
 πλέον τοῦ βαυαρικοῦ. Σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 76. Βυρτεμ-
 βεργικὸς, ἀρθ. 129. Νόμος τοῦ Τιγούρου, ἀρθρ. 84. Νό-

μος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 91, μετὰ πολλῶν περιορισμῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 91, ἀπαντωμένων καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 208 τοῦ αὐστριακοῦ νόμου. Γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία ἄρθρ. 137.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 119, τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, τὸ ἀξιόποινον ἐξαλείφεται διὰ παραγραφῆς, ἐὰν ὁ πράξας δὲν γενῇ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πρὸς ταύτην ὀρισμένου χρόνου ἔνοχος νέου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία, ἄρθ. 635., παραδέχεται, ἐκτὸς τῆς παραγραφῆς τῆς κατηγορίας καὶ ἑτέραν παραγραφὴν, τὴν τῶν ποινῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως καταγνωσθεῖσαι ποιναὶ ἀποσβέννυνται μετὰ παρέλευσιν ὀρισμένου χρόνου καὶ μένουσιν ἀνεκτέλεστοι. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παραγραφῆς παρεδέχθησαν καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Βυρτεμβέργης (ἄρθ. 129.) καὶ τῆς Σαξωνίας (ἄρθ. 76) ὡς καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἄρθ. 174.), *Motive zum Badischen Entw.* σελ. 52. ἀπ' ἐναντίας δὲ ἐν Ἑσση ἐπεκράτησεν ἡ ἐναντία γνώμη. *Motive zum Hessischen Entw.* σελ. 13.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. δικονομίαν, ἄρθ. 549, αἱ ἀνεκτέλεστοι ποινικαὶ ἀποφάσεις τῶν μὲν κακουργιοδικῶν παραγράφονται μετὰ 20 ἔτη, τῶν δὲ πλημμελειοδικῶν μετὰ 10 ἔτη, καὶ τῶν πταισματοδικῶν μετὰ 2 ἔτη, ἀφοῦ κατασταθῶσι τελεσίδικοι.

§. 65.

Πρὸς παραγραφὴν ἀπαιτεῖται α) παρέλευσις ὀρισμένου ἐν τῷ νόμῳ χρόνου, συνήθως δὲ 20 ἐτῶν (α): ἐξαιρουμένων 1) ἀδίκημάτων τιμῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται

30 ἐτῶν παρέλευσις, οἷον ἐπὶ πατροκτονίας parricidium) (β), καὶ ἄλλων ἀδικημάτων, παραγγραφομένων διὰ μόνης πενταετίας, ὅπου ἀνάγονται κυρίως τὰ διὰ παρανόμου ἐκπληρώσεως τῆς σαρκικῆς ὁρμῆς πραττόμενα, ἐὰν συγχρόνως δὲν περιέχωσι προσωπικῶν δικαιωμάτων προσβολήν (γ). Ἡ αἰμομιξία παραγράφεται μὲν συνήθως διὰ 5 ἐτῶν (δ), ἡνωμένη ὁμως μετὰ μοιχείας, ὑπόκειται εἰς τὴν συνήθη τῶν ἀδικημάτων παραγραφὴν. (ε).

(α) L. 3. D. de recurr. reis. L. 12. C. ad L. Corn. de falsis.

(β) L. 10. D. ad L. Pomp. de parr. «semper accusatio permittitur.» Περ. Thibaut über Besitz und Verjährung §. 82. Περ. τῆς παραγραφῆς τῶν ἐκδρίσεων Περ. Weber über Inj. und Schmähschrift Abth. II. § 18. Chop (Arch. für die civil. Praxis. XVII. Bd. N. 8).

(γ) L. 29. §. 6. D. ad L. Jul. de adult. «Hoc quinquennium observari legislator voluit, si reo vel reae stuprum, adulterium, vel lenocinium obijciatur; quit ergo si aliud crimen sit, quod obijciatur, quod ex L. Jul. descendit? ut sunt qui domum suam stupri causa praebuerant, et alii similes? et melius est dicere, omnibus admissis ex L. Jul. venientibus, quinquennium esse praestitutum».

(δ) Τῆς ἐναντίας γν. εἶναι, μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὁ Heisler von der Verjährung der Blutschande und der übrigen fleischlichen Vernischnngen in verbotenen Graden. Halle 1787. § 5. ὁ αὐτὸς Observ. sel. de incestu. Hal. 1780 Κατὰ τῆς γνώμης ταύτης ὅρα Laysen §. 315. m. 6. J. S. F. Böhmner Diss. de incestus quinquennali praescriptio ne. Fref. 1784. καὶ ad Carpzov. Q. 74. obs. 4. Q. 141. obs. 3.

(ε) L. 39. § 5. D. ad L. Jul. de adult. Praescriptione quinque annorum crimen incesti conjunctum adulterio non excluditur.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάυερβαχ περὶ τριακονταετοῦς παραγραφῆς τῆς πατροκτονίας εἶναι ἐσφαλμένη. Ὅρα Unterholzner II. σελ. 453. πρὸς μὲ Rosshirt Futw. σελ. 408. Heffter Lehrb. σελ. 206. Henke Handb. IV. σελ. 181. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον θεωρεῖ ἀδικήματά τινα ὡς ἀπαράγραπτα· ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα, ἐκτὸς τῆς ἀποστασίας (L. 4. C. de apostat.) καὶ τῆς ὑποβολῆς τέκνου (L. 49. §. 1.

D. ad L. Corn. de fals.) προσέτι καὶ ἡ πατροκτονία (parricidium).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 210., δὲν ἐπι-
τρέπει παραγραφὴν ἐπὶ ἀδικημάτων, τιμωρουμένων μὲ τὴν
παραγραφὴν τοῦ θανάτου. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων νόμων μό-
νος ὁ σαξωνικὸς, § 80., ὁρίζει, ὅτι ἐπὶ ἀδικημάτων τιμω-
ρουμένων μὲ θάνατον ἢ κάθειρξιν διὰ βίου δὲν χωρεῖ παρα-
γραφὴ. Κατὰ τὸν νόμον τοῦ Τιγούρου, ἀρθρ. 84., ἐπιβάλλ-
εται ἐπὶ ἀδικημάτων τιμωρουμένων μὲ θάνατον, ἀντὶ ταύ-
της τῆς ποινῆς, ἡ τῶν δεσμῶν 16—24 ἐτῶν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς ὑπάρ-
χει διαφορά. Κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν, ἀρθ.
637., παραγράφεται τῶν μὲν κακουργημάτων ἡ καταδίω-
ξις διὰ 10 ἐτῶν, τῶν δὲ πλημμελημάτων διὰ 3, καὶ τῶν
πταισμάτων δι' ἐνὸς ἔτους. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον,
§ 207., παραγράφονται διὰ 20 μὲν ἐτῶν τὰ μὲ εἰρκτὴν διὰ
βίου, διὰ 10 δὲ τὰ μὲ εἰρκτὴν 10—20 ἐτῶν τιμωρούμενα
ἀδικήματα καὶ διὰ 5 ἐτῶν ὅλα τὰ λοιπὰ. Κατὰ τὸ πρῶσι-
κὸν δίκαιον, § 597., ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς συνίσταται
εἰς 20 μὲν ἔτη ἐπὶ βαρέων, εἰς 5 δὲ ἐπὶ ἐλαφρῶν ἀδικημά-
των. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, § 140., παραγράφονται
διὰ 20 μὲν ἐτῶν τὰ μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ὑπερβαίνουσαν τὰ
12 ἔτη ἢ μὲ θάνατον, διὰ 10 δὲ ἐτῶν τὰ μὲ ἐλάσσονα τῶν
12 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν τιμωρούμενα ἀδικήματα, διὰ 5
δὲ ἐτῶν τὰ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τιμωρούμενα καὶ διὰ 2 ἐτῶν
τὰ τιμωρούμενα μὲ φυλάκισιν. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον,
§ 77., παραγράφονται τὰ μὲν ἀδικήματα, ὅσα δὲν κατα-
διώκονται ἐξ ἐπαγγέλματος, δι' ἐνὸς ἔτους, ὅλα δὲ τὰ λοι-
πὰ διὰ 15 ἐτῶν (ὅρα ὅμως τὴν προηγηθεῖσαν σημ. 2.). Κα-
τὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, § 130, παραγράφονται τὰ
μὲν ἀδικήματα, τὰ τιμωρούμενα μὲ θάνατον ἢ διὰ βίου

είρκτην, διὰ 20 ἐτῶν, τῶν δὲ λοιπῶν, τὰ μὲν ἐξ ἐπαγγέλματος καταδικώμενα, διὰ 10 ἐτῶν, τὰ δὲ μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ ἔχοντος συμφέρον, διὰ 2 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἐλληνικὸν ποινικὸν νόμον, ἄρθ. 120, αἱ προθεσμίαι τῆς παραγραφῆς εἶναι: 1) ἐπὶ κακουρηγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκρισις γίνεται μόνον κατ' αἰτησιν τοῦ παθόντος δύο ἔτη, ἐπὶ ὧν δὲ τῶν λοιπῶν κακουρηγμάτων, δέκα ἔτη· 2) ἐπὶ πλημμελημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκρισις γίνεται μόνον κατ' αἰτησιν τοῦ παθόντος, ἐν ἑτος, ἐπὶ ὧν δὲ τῶν λοιπῶν πλημμελημάτων, πέντε ἔτη· 3) ἐπὶ πταισμάτων, ἐν ἑτος.

§ 66.

‘Ο χρόνος τῆς παραγραφῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ’ ἣν ἐπεραιώθη ἡ ἀξιόποινος πράξις (α). Ἡ δὲ ἐναρξίς τοῦ χρόνου τούτου ὡς καὶ ἡ διάρκειά καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ, ὑπολογίζεται φυσικῶς (*tempus naturale ratione initii, ratione cursus et finis*) (β). Ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν ἐδύναντο ἐν τοσοῦτω τὰ δικαστήρια, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς, νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ποινικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἢ ὄχι (γ).

- (α) L. 11. § 4. D. ad L. Jul. de adult. L. 1. § 10. D. ad Sct. Tarp. Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς ἐνάρξεως τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς ἐπὶ τῶν διαρκῶν ἀδικημάτων: Unterholzner, σελ. 467.) Ἐπὶ τῆς διαγραφῆς ἀρχεται ἡ παραγραφή, οὐχὶ ἀπὸ τῆς τελευταίας συνουσίας, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς τελευτῆς τοῦ δευτέρου γάμου.
- (β) Πρὸς Glück Commentar Thl III. σελ. 517. ἐπ. Ἀρχαιότεροι συγγραφεῖς ἱσχυρίζονται τὸ ἐναντίον. Πρὸς Hallacher I. c. § 3.
- (γ) Τῆς ἐν γν. εἶναι πρὸς τοὺς ἄλλους ἐν Engau I. c. § 116.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ φυγοδικία διακόπτει τὴν παραγραφὴν,

κατὰ τὴν γνώμην τινῶν συγγραφέων· κατὰ τὴν ἐρβοτέραν ὅμως γνώμην ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ῥητὴ τοῦ νόμου διάταξις, ὡς ἐν τῷ αὐστριακῷ νόμῳ § 208 *Stuebel Criminal-verf.* §. 1453. *Henke Hand.* IV. σελ. 191.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παραγραφῆς τῶν διαρκῶν ἀδικημάτων (*crimes successif*) ὅρα *Mangin traité* I. c. II. 161—167. καὶ *Henke Handb.* IV. σελ. 189. Ἡ διγαμία δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διαρκὲς ἀδίκημα.

§ 67.

Ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀδιάκοπος. Ὑπάρχει δὲ διακοπὴ, ἅμα δικαστικὴ τοῦ κράτους ποινικὴ ἀρχὴ ἐπιχειρίσῃ πράξιν σκοποῦσαν τὴν ἀνάκρισιν καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ πραχθέντος ἀδικήματος (α).

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπεραιώθῃ ἡ τελευταία τοιαύτη δικαστικὴ πράξις, ἀρχεται ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος ἐκ νέου, ἀδιαφόρως ἂν ὁ παραβάτης ὑπεξέφυγε τὴν τιμωρίαν διὰ παρανόμου πράξεως ἢ δι' ἑλλειψιν ἀποδείξεων (β)

(α) Häbner p. 100. seq. v. Wening Ingenheim über die Unterbrechung der Verj durch Generaluntersuchung. (N. Arch. Bd. VI. St. 2. N. 9.).

(β) Ἐγγ. εἶναι ὁ Engau I. c. § 114 καὶ 115.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ παραγραφὴ διακόπτεται διὰ πάσης πράξεως τὴν ὁποίαν ἐπιχειρεῖ κατὰ τοὺς νομίμους τύπους ὁ πρὸς τοῦτο ἀρμόδιος δικαστὴς καὶ δι' ἧς χαρακτηρίζεται ὡς κατηγορούμενος ὁ θέλων νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν παραγραφὴν, ἰδ. *Unterholzner*, σελ. 469. *Rosshirt Entw.* σελ. 402. *Platzmann Diss.* p. 11. *Henke Aandb.* IV. σελ. 195.

Αποχρῶσα δὲ πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς εἶναι καὶ αὐταὶ αἱ εἰς τὴν γενικὴν προανάκρισιν ἀναγόμεναι πράξεις *Unterholzner* σελ. 970. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἀρθ. 79., ἡ παραγραφή διακόπτεται διὰ τῆς πρὸς ἀνάκρισιν ἐπὶ τῇ προκειμένῃ ἀξιοποίνῳ πράξει γινομένης συλλήψεως ἢ ἐξετάσεως τοῦ κατηγορουμένου, ὡς καὶ διὰ πάσης ἄλλης δικαστικῆς πράξεως, τὴν ὁποίαν ὁ δικαστὴς ἐπιχειρεῖ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου πρὸς ἐναρξιν ἢ ἐξακολούθησιν τῆς ἀνακρίσεως. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, § 132. (*Musnagel Comm. I.* σελ. 302.) ἡ παραγραφή διακόπτεται ἅμα ὁ κατηγορούμενος προσκληθῇ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου εἰς ἀπολογίαν περὶ τῶν ὑπονοιῶν, αἵτινες ὑπάρχουσι κατ' αὐτοῦ ὡς ἐκ τοῦ συμβαίνοντος ἀδικήματος, ἢ ἅμα ἐκδοθῇ κατ' αὐτοῦ κατασχέτηριον. Τὸ βυρτεμβεργικὸν δίκαιον παραδέχεται προτέτι καὶ ἄλλον, εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον ἄγνωστον, λόγον διακόπτοντα τὴν παραγραφὴν, ἐν ᾗ δηλαδὴ ὁ κατηγορούμενος, πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος, πράξῃ ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ ποινὴν ἀνωτέραν τῆς χρηματικῆς ἢ τῆς ἐξαμῆνου φυλακίσεως. Περὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ὅρα *Mangin traité II.* p. 171. κατὰ τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἀρθρ. 637. 638., ἡ παραγραφή διακόπτεται διὰ πάσης πράξεως ἀφορώσης ἀνάκρισιν ἢ καταδίωξιν (*actes d'instruction ou de poursuite*). Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκφράσεων τούτων τοῦ γαλλ. νόμου ὅρα *Mangin traité II.* p. 189.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 124 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου διακόπτεται ἡ παραγραφή διὰ πάσης νομίμου ἀνακριτικῆς πράξεως, ὡς καὶ διὰ νέου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθῶσιν εἰς τὴν κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον παραγραφὴν οἱ ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ

δικαίου διακόπτοντες τὴν παραγραφὴν λόγαι. Διότι ἐκ-
τέρα τῶν παραγραφῶν τούτων στηρίζεται εἰς ἰδιαζούσας
ἀρχάς, *Mangin traité II. p. 174.* ὁ πόλεμος π. χ. ἢ ἡ
μανία τοῦ κατηγορουμένου δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ διακόψασα τὴν
παραγραφὴν ἀνάκρισις παύσει πάλιν, ὑπάρχουσιν ὡς πρὸς
τὴν περαιτέρω ἐξακολουθήσιν τῆς παραγραφῆς τρεῖς διάφο-
ροι γνῶμαι 1) Οἱ μὲν ἀφαιροῦσιν ἀπλῶς τὸ χρονικὸν διά-
στημα τῆς ἀνακρίσεως, θεωροῦντες ἐν τοσούτῳ τὴν παρα-
γραφὴν ὡς κοιμωμένην, καὶ ἀποφαίνονται, ὅτι μετὰ τὴν
παύσιν τῆς ἀνακρίσεως ἐξακολουθεῖ ἡ συνέχεια τῆς παρα-
γραφῆς, συμπεριλαμβάνοντες οὕτω καὶ τὸν πρὸ τῆς διακο-
πῆς παρελθόντα ἤδη χρόνον· 2) οἱ δὲ ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ
τῆς παραγραφῆς χρόνος ὄρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας
δικαστικῆς πράξεως, ἥτις ἐπέφερε τὴν διακοπὴν· 3) ἄλλοι
τελευταῖον θεωροῦσι, μετὰ τὴν ἀπαξ γενομένην διακοπὴν,
πᾶσαν παραγραφὴν τοῦ λοιποῦ ὡς ἀδύνατον. Ἰδ. *Unter-
holzner II. σελ. 472. Rosshirt Entw. σελ. 403 Platz-
mann Diss p. 18. Heffler Lehrb. σελ. 209.* Στηρίζον-
ται δὲ εἰς L. 34. D. ad L. Jul. de adult. καὶ ἐξ ἀναλο-
γίας εἰς L. 10. de divers. temp. praescr. Κατὰ μὲν τὸ
κοινὸν γερμ. δίκαιον πρέπει τῷ ὄντι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι,
ἀφοῦ ἀπαξ διακοπῇ ἡ παραγραφὴ, τὸ ἀδίκημα μένει ἀπα-
ράγραπτον, *Heffler σελ. 209. Unterholzner σελ. 474.*
Henke Hand. IV. σελ. 197. Ἀλλὰ ὑπὸ νομοθετικὴν ἐπο-
ψιν εἶναι ἡ ἀνωτέρω δευτέρα γνώμη ἡ ὀρθότερα· ταύτην πα-
ραδέχονται καὶ οἱ ποιν. νόμοι τῆς σαξωνίας, ἀρθρ. 78.,
καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, ἀρθρ. 132., ὡς καὶ τὸ βαδικὸν νο-
μοσχέδιον, ἀρθρ. 173.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἐλληνικὸς ποινικὸς νόμος,
ἀρθρ. 122.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου ἐπιρροῆς νέας περὶ παραγραφῆς νομοθεσίας, ὅρα *Mangin traité de l'action publique*. Vol. II. p. 115.

§ 68.

Εἰς τὴν παραγραφὴν ὑπόκεινται ἅπαντα τὰ ἀδικήματα (α), μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς ἢ τῆς ιδιότητος τοῦ προσώπου (β).

(α) Ἐξαιρουμένης τῆς ἀποστασίας, ἂν δύναται αὕτη νὰ ὀνομάζεται εἰς ἀδικήμα. L. 4. C. de apost. Πρὸς Thibaut l. c. § 52.

(β) Περὶ τῆς νομιζομένης ἀντιφάσεως τῆς L. 10. D. ad L. Pomp. de parricidiis: «namque eos, qui parricidii poena teneri possunt, semper accusare permittitur eodem Seto.» πρὸς Mathei de crimin. L. XLVIII. c. 4. n. 2. Meister pr. jurisprud. crim. Sect. 3. c. 29. § 873. Overbeck's Meditationen über verschied. Rechtsmaterien. IV. Bd. Med. 189. Thibaut l. c. § 53. Ὁρα ἀνωτέρω. § 65 τὴν σημ. τοῦ ἐκδότης

§ 69.

Ἄπαντες οἱ προεκτεθέντες λόγοι (§ 62—68.) ἐξαλείφουσιν ἐντελῶς τὸ ἀδικήμα, ὡς τοιοῦτον. Ὅθεν ὁ ἀδικήσας πρέπει ν' ἀποκαθίσταται εἰς τὰ ἀστυχὰ αὐτοῦ δικαιώματα. Μόνοι δὲ αἱ εἰς τὸ ιδιωτικὸν δίκαιον ἀναγόμεναι συνέπειαι τῶν ἀδικημάτων δὲν παύουσιν ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, ἀλλὰ κρίνονται κατὰ τὰς τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίου ἀρχάς.

§ 70.

Ὁ φυσικὸς λόγος τῆς ἀποσβέσεως τῶν ἀδικημάτων εἶναι ὁ θάνατος τοῦ ἀδικήσαντος (α). Ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχει ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὰς χρηματικὰς ποι-

νάς, αἵτινες, ὑπὸ νομίμους τινὰς ὁρους, μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ πράξαντος (πρβ. § 139.). Προσέτι, δὲ, κατὰ νομολογίαν, πεπαλαιωμένην ὁμῶς ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς γερμανίας μέρος, τιμωρεῖται, ἐπὶ τινων ἐξόχως βαρέων, κεφαλικῶς κολαζομένων ἀδικημάτων, καὶ ὁ νεκρός (β).

(α) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. Is, qui in reatu decedit, integri status decedit. Extinguitur enim crimen mortalitate

(β) Ἐκτελουμένης τῆς ποινῆς ἐπὶ τοῦ πτώματος ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ ἐνόχου.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐν γένει νομίμου συνεπειᾶς τῶν ἀδικημάτων.

§ 71.

Ὅστις ἐκτελῶν μετὰ προθέσεως ἀξιόποινον πρᾶξιν ἀναδεικνύει ἑαυτὸν παρανομοῦντα, εἶναι ἐξόχου τοῦλάχιστον ἀστυκῆς τιμῆς καὶ ἐξαιρέτου δημοσίας ἐμπιστοσύνης ἀνάξιος. Ὅθεν τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον συνδέει μετὰ πάσης ἔνεκα δημοσίου ἀδικήματος καταδίκης τὴν infamia (α), ἡγουν τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ στέρησιν παντὸς ἐξόχου πρὸς τιμὴν δικαιώματος, περιλαμβάνουσιν ἰδίως τὴν στέρησιν πάσης πολιτικῆς καὶ ἐπιτιμίου ὑπηρεσίας, κατὰ δὲ τὴν νεωτέραν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν στέρησιν παντὸς ἐπιτιμίου τιτλου καὶ παντὸς μετὰ ἰδιαιτέρας κοινωνικῆς τάξεως συνδεδεμένου προνομίου (β). Ἡ στέρησις παντὸς δικαιώματος πρὸς τιμὴν καὶ ὑπόληψιν (ἀτιμία κατὰ τὴν γερμανικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως) καὶ παντὸς

ἐντεῦθεν ἐξαρτωμένου κοινοῦ ἀστυκοῦ δικαιώματος (γ), ἔχει ἐπὶ ὠρισμένων μόνον ἀδικημάτων χώραν, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ νόμοι ἤτοι ῥητῶς κηρύττουσι τὸν ἀδικήσαντα ὡς *improbus et intestabilis*) (δ), ἢ ὀρίζουσι κατ' αὐτοῦ ποινὴν συνεπαγομένην ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της τὴν στέρησιν τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων (ε).

(α) L. 7. D. de publ. judiciis. Infamen non ex omni crimine sententia facit, sed ex eo, quod iudicii publici causam habuit.

(β) Ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς infamia ἐπλησίασε μᾶλλον εἰς τὴν ἀλήθειαν Ὁ Hagemeister (Hugo's Mag. III. Bd. 2. St. N. 8). Πρέπει δι νὰ μὴ περιοριζώμεθα μόνον εἰς τὸ χωρίον τοῦ Callistratus L. 5. D. de extraord. cognit. ἀλλὰ νὰ παραβάλλωμεν ἀκριβῶς πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ L. 1. D. ad L. Jul. de vi privata. L. 2. 3. D. de his, qui not. inf. L. 1. § 11. L. 2—6. L. 8. D. de postulando. Tabulae Heracleenses T. II. cap. VIII. (Mazochi pag. 424. seq.). Paulus R. S. L. I. t. 2. § 1 Cicero pro Cluentio 42. 43. Quinctilian inst. cr. III. 6. 18. 19. Valer Maximus II. c. 4. § 4. Tertullianus de spectac. 22.

(γ) π. χ. ἀνικανότης πρὸς μαρτυρίαν, ἐνεργητικὴ καὶ παθητικὴ κληρονομικὴ ἀνικανότης, ἀπίκλεισις ἀπὸ συντεχνιῶν καὶ συστημάτων. Δι' ἀκατανόητου συγχύσεως τῶν πραγμάτων ἀπεδόθησαν αἱ συνίπαισι αὗται τῆς intestabilitas εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν infamia.

(δ) Ὁ ἰσχυρισμὸς οὗτος περὶ τῆς interstabilitas, ὡς τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ ἡλετωμένης τιμῆς κατὰ τοὺς Ῥωμαίους, ἀντιστοιχοῦσε εἰς τὴν παρὰ Γερμανοὺς ἔννοίαν τῆς αἰτιμίας, ὡς ἀντιθέτου τῆς infamia, καὶ συνδεομένης μετὰ τινων ἀδικημάτων (πάντα τὸν ἀριθμὸν) ὡς ἰδιαζούσης νομίμου αὐτῶν συνιπείας, ἀπαιτεῖ εἰδικωτέραν ἀνάπτυξιν, ἣτις δὲν ἀρροῦει εἰς τὴν σημείωσιν ταύτην. Παράδειξις ἐν τοσούτῳ τὰ ἐξῆς: χωρία καὶ κρίνεις § 6. J. de testam. ord. L. 1. L. 4. § 4. D. de his, qui not. inf. L. 13. 14. 18. 21. pr. D. de testibus. L. 18. § 1. L. 20. § 5. 6. D. qui testi. fac. poss. L. 6. § 1. D. ad. L. Jul. rep. L. 5. § 9. D. de injur. Θεοφίλου παράφρ. εἰσng. 8. 11. T. 10. §. 10. Gellius N. A. XV. 3. Διασφραγίσαι χεῖριν βρα Sallust Jugurth. c. 63. Horatius Serm. L. II. 3. v. 191. καὶ τὸν σχολιαστὴν αὐτοῦ Caesar de B. G. VI. "Orz àπ' ἐναντίας Burchardí de infamia. Kilon. 1819 p. 22.

(ε) L. 5. D. de extraord. cognit. Hübner über Ehre und Ehrlosigkeit. §. 63. ff.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα: τίνας εἶναι, κατὰ τὸ

σημερινὸν δίκαιον, αἱ ὡς πρὸς τὴν ἀστυκὴν τιμὴν τοῦ καταδικασθέντος ἐπιζήμιοι συνέπειαι τῆς καταδίκης: ἐξάγεται 1) ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὅτι ἡ ἔκφρασις *intestabilis et improbus* ἐσήμαινε τὴν ἀπόκλεισιν τοῦ καταδικασθέντος ἀπὸ ὠρισμένων ἀστυκῶν δικαιωμάτων (*Marezoll über bürgerliche Ehre*, σελ. 85. *Heffter Lehrb.* σελ. 189.) καὶ ὅτι ἡ *infamia* ἦτο συνέπεια πάσης *in publico judicio* καταδίκης, διαφόρων δὲ *crimina aextraordinaria* καὶ τινῶν *delicta privata*. *Marezoll*, σελ. 130. *Heffter*, σελ. 190. *Malitor de minuta existim.* Lovan. 1829. p. 90. *Burchardi Rechtssystem der Römer*, σελ. 272. 2) Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεπτύχθησαν δύο τινὲς συνέπειαι τῆς καταδίκης, ἡγουν ἡ στέρησις δικαιωμάτων (*Rechtlosigkeit*) καὶ ἡ στέρησις τιμῆς (*Ehrlosigkeit*) (*Mittermaier Grunds. d. deutschen Privatrechts* §. 93. 94. *Eichhorn Einleitung in das deutsche Privatrecht* 83. *Marezoll*, σελ. 290. *Phillips deutsches Privatr.* 2te Aufl. I. σελ. 267.). Ἀλλὰ μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου κατὰ τὴν Γερμανίαν προέκυψεν ἐκ τῆς συγχωνεύσεως τῶν ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν μὲ τὰς γερμανικὰς ἢ λεγομένην ἀτιμίαν, ἥτις ἐθεωρεῖτο καθ' ἑαυτὴν ὡς ἰδιαίτερον εἶδος βαρείας ποινῆς Art. 104. 107. C. C. G. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς L. 7. D. de publ. judic., δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὸν *Marezoll*, σελ. 357., ὅστις εἶναι γνώμης, ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ἐπὶ ἐκάστης προκειμένης πράξεως, ἐὰν κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτο αὕτη ἀξιοποινος ἢ μὴ, καὶ ὅτι, κατὰ μὲν τὴν τελευταίαν περίπτωσιν, ἡ εἰς οὐδεμίαν *Lex judicii publici* ὑπαγομένη πρᾶξις δὲν ἐπιφέρει οὐδὲ τὴν *infamia*, κατὰ δὲ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὅτι πρέπει κατὰ δεύτερον λόγον νὰ διακρίνωμεν, ἂν ἡ πρᾶξις περιέχεται κατὰ τοὺς ῥωμαίους εἰς τινὰ *Lex judicii publici*, ἢ ἂν ᾗται *crimen extraor-*

- dinarium. "Ορα *Mittermaier* (*Hudiwalkers' criminal. Beiträge* I. Bd. 4. Heft. σελ. 473.) *Wachter* die Stra-
farten und Strafanstalten in Württemberg. Tülingen
1832. σελ. 235. "Ορθότερον δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ
καταδίκη ἐπιφέρει τὴν ἀτιμίαν, 1) ὅταν ὁ δικαστὴς τὸ δια-
τάξῃ ῥητῶς εἰς τὴν ἀπόφασίν του, 2) ὅταν ὑπάρχῃ ῥητὸς
νόμος, κηρύττων τὴν ἀτιμίαν ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν ὡ-
ρισμένου ἀδικήματος, 3) ὅταν ὑπάρχῃ ῥητὸς νόμος ἢ στα-
θερὰ νομολογία, καθ' ἣν ἡ καταψηφισθεῖσα ποινὴ συνεπά-
γεται ὡς πρὸς τὴν ἀστυκὴν τιμὴν ὡρισμένης ἐπιζημίους συ-
νεπείας. Δύναται δὲ νὰ ὑπαχθῶσιν ἐνταῦθα καὶ τινες ὑπὸ τῶν
νόμων ἢ τῆς νομολογίας ὡς ἐπονείδιστοι θεωρούμεναι ποι-
ναί, οἷον ὁ ῥαβδισμὸς (*Staupbesen*). Ἐπειδὴ δὲ ἡ δικα-
στικὴ νομολογία εἶναι κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς Γερμα-
νίας πάντῃ διάφορος, πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν μόνη
ἡ ἐγγύωτος νομολογία. *Mittermaier Grundsätze des deu-
tschen Privatrechts* § 96. *Heffter Lehrbuch.* σελ.
193. *Kaemmerer* über die Strafen des Prangers. Ros-
tock 1838. "Οτι ὑπάρχουσι ποιναί, αἵτινες θεωροῦντο ὡς
ἐπονείδιστοι καὶ ἐπέφερον τὴν ἀτιμίαν εἰς τοὺς καταδικα-
ζομένους εἰς αὐτάς, εἶναι ἀναντίρρητον κατὰ τὴν πολλαχού-
της Γερμανίας δικαστικὴν νομολογίαν. Μαρτυρίας περὶ τού-
του ὅρα εἰς *Mittermaier Grunds. des deutschen Privatr.*
402. Not. 6. "Ορα προσέτι περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀτι-
μίας ἐν γένει: *Abegg, Lehrb. der Strafrechtswiss.* §.
134. *Hepp, Strafsystem des Würtemb. Entwurfs* σελ.
45—49.
- Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Τὸ δικαίωμα τῶν δικαστηρίων ν' ἀποφαίνων-
ται, ὅτι διαφυλάττεται ἡ τιμὴ τοῦ καταδικαζομένου (γνοι-
στὸν ἤδη κατὰ τὴν 16 ἐκατονταετηρίδα εἰς τὴν δικαστικὴν
νομολογίαν. *Gail observat. I. obs. 65.*) καθιερώθη καὶ διὰ
νόμου ἐν ἔτει 1668 *Reichsschluss v. 1668.* in der Sam-

mlung der Reichsabsch. IV. σελ. 56. *Heffter* Lehrb. § 175. Κατ' ἐκείνας δὲ μόνας τὰς περιπτώσεις δὲν δύναται ὁ δικαστὴς ν' ἀπαλλάξῃ τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῆς infamia, καθ' ἃς ὁ νόμος συνδέει αὐτὴν ῥητῶς μετὰ τοῦ ἀδικήματος. *Wachter* von den Strafarten σελ. 242.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Οἱ νέαι ποινικοὶ νόμοι περιέχουσι διαφοροὺς ἀρχὰς περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν ποινῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῶν καταδικαζομένων. 1) Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος συνδέει μὲ ὠρισμένα εἶδη ποινῶν ῥητὰς τινας συνεπειὰς καὶ α) παραδέχεται τὸν πολιτικὸν θάνατον (περὶ τοῦ ὁποῖου ὄρα τὴν εἰς τὸν § 71. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.), β) ἀναφέρει ἐν τοῖς ἄρθρ. 28. 29. ὡς συνέπειαν τῆς εἰς δεσμὰ (*travaux forcés*), εἰρκτὴν (*réclusion*) ἢ φυλάκισιν (*code pénal art 20.*) καταδίκης τὴν *dégradation civique*, ἥτις ἐπιφέρει κατὰ τὸ ἄρθρ. 34. τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ἀρχῆς καὶ ὑπηρεσίας, τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας καὶ ἐκλογῆς καὶ ἐν γένει παντὸς ἀστυκοῦ καὶ πολιτικοῦ δικαιώματος, τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ᾖναι τιςπραγματογνώμων, μάρτυς καὶ μέλος συγγενικοῦ συμβουλίου· ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπόκειται· ὁ καταδικασθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς εἰς ἀπαγόρευσιν ἥτις ἀπαγγέλλεται κατ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του. γ) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42. δύνανται τὰ δικαστήρια καὶ εἰς καταδίκας ἔνεκα πλημμελημάτων ν' ἀποφαίνωνται κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὠρισμένας περιπτώσεις τὴν ἀπὸ πολιτικῶν καὶ ἄλλων τινῶν δικαιωμάτων ἀπαγόρευσιν. Ὅρα περὶ τούτου *Hellie* théorie du code pénal I. p. 206. *Rauter* traité Vol. I. p. 265. Πολὺ σπουδαῖος καθίσταται ἐνταῦθα ὁ ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ § 63. σημ. 4. ἐκδοθεὶς θεσμὸς τῆς ἀποκαταστάσεως, ἐναντίον τοῦ γαλλικοῦ συστήματος, ὅπερ συνδέεται μετὰ τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς κικουργήματα καὶ εἰς πλημμελήματα. Lu-

cas de la réforme des prisons I. p. 32. 57. III. p. 22. Boitard leçons de droit criminel p. 213. 2) Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, τὸ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα συνδέεται μὲ τὴν διαίρεσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων εἰς κακουργήματα καὶ εἰς πλημμελήματα, καὶ μὲ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ποινῶν. α) ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν συνεπάγεται τὸν πολιτικὸν θάνατον, ἄρθρ. 9. β) ἡ καταδίκη εἰς ποινὴν ἐπὶ κακουργήματι (θανάτου, δεσμῶν, εἰρκτῆς) συνεπάγεται τὴν στέρησιν τῆς ἐξόχου τιμῆς καὶ ἐπομένως τῆς εὐγενείας, τῶν ἀξιομάτων, πάσης δημοσίας καὶ ἐπιτιμίου ὑπηρεσίας, ἄρθρ. 23. Τὸ μεταγενέστερον δὲ πολίτευμα καὶ τὸ διάταγμα (gemeindecdict) τοῦ 1818. προσέθεσαν ὡς συνέπειαν τῆς εἰς ποινὴν κακουργήματος καταδίκης καὶ τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυκῶν δικαιωμάτων. 3) Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον συνδέει, δυνάμει διαφόρων νόμων, τὴν στέρησιν ἐπιτιμίων τινῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων μὲ εἰδικὰς τινὰς σχέσεις, τοὺς περὶ τούτου νόμους ὄρα εἰς *Mannkopf Preuss. Strafr.* σελ. 30—53.), π. χ. μὲ τὴν στέρησιν τῆς εὐγενείας συνδέει τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ φέρειν παράσημα καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημότου. 4) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀναφέρει, ἐν τῷ ἄρθρ. 9, ὡς συνεπείας τῆς ποινῆς τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τὴν στέρησιν ἀπάντων τῶν ἐπιτιμίων πολιτικῶν δικαιωμάτων, τῶν δικηρικῶν σημείων, παντὸς βαθμοῦ ἢ τίτλου, τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἀξιομάτων, πάσης πολιτικῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ δικηγορεῖν καὶ συμβολαιογραφεῖν· ἀπ' ἐναντίας, ἐν τῷ ἄρθρ. 10., δὲν συνδέεται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς ἐπιζήμιος τις ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνέπειαν, διότι κατὰ τὰς αἰτιολογίας τοῦ σαξων. νόμου, ἡ ποινὴ αὕτη τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς δὲν ἐπιβάλλεται συνήθως εἰς ἀδικήματα, τὰ ὅποια ἡ κοινὴ γνώμη θεωρεῖ ἀτιμωτικά. 5) Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 33., ἀναφέρει ὡς συνεπείας τῆς εἰς τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς

καταδίκης α) τὴν στέρησιν ἀπάντων τῶν δικαιωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται τὰ πρὸς τιμὴν καὶ ὑπηρεσίαν ἀστυκὰ δικαιώματα, ὅθεν πάσης αὐλικῆς, πολιτικῆς καὶ ἄλλης δημοσίου ὑπηρεσίας, παντὸς ἐπιτιμίου τίτλου, τῶν παρασήμων, τῶν συντάξεων, τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυκῶν ἐκ λογικῶν δικαιωμάτων· καὶ τῆς ἱκανότητος πρὸς ὅλα τὰ εἰρημένα πλεονεκτήματα· β) τὴν στέρησιν τῆς εὐγενείας· γ) τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος πρὸς τοιαῦτα ἔργα, εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται παραγγελία ἐκ μέρους τῆς ἀρχῆς· τελευταῖον δ) τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς αλλοτρίων τέκνων κηδεμονείας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 34. ὁ καταδικασθεὶς εἰς ποινὴν εἰρκτῆς ἢ καθείρξεως ἐν φρουρίᾳ στερεῖται ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α. μνημονευθέντων δικαιωμάτων. Ὁμοίως καὶ ποινικοὶ νόμοι τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 21. 22, καὶ τοῦ Τιγύρου, ἄρθρ. 8. 13. συνδέουσι τὴν στέρησιν ῥητῶν δικαιωμάτων μὲ ὠρισμένα εἶδη ποινῶν. Ἐκ τῶν εἰρημένων συστημάτων οὐδὲν εἶναι παραδοχῆς ἄξιον, διότι ἅπαντα ἐξαρτῶσι τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς ἐκ περιστατικῶν πολλᾶκις ὅλως τυχαίων (π. χ. ἐκ τοῦ ἂν ἐπιβῇ αὐτῷ ποινὴ καουργήματος ἢ πλημμελήματος) καὶ ἀντίκεινται πολλᾶκις εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, τιμωροῦντα ἄφ' ἐνὸς μέρους μετὰ ἐπιζημιῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνεπειῶν πράξεις, αἵτινες δὲν εἶναι ἀτιμωτικά, ἐνῶ ἄφ' ἑτέρου δὲν συνδέουσι τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς μὲ ἄλλας πραγματικῶς ἀτιμωτικὰς πράξεις, καθὼς τιμωρουμένας μὲ εἶδος ποινῆς ἐλαφρότερον. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀντιβιβάζουσι καὶ εἰς τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα. *Müllermaier* (*Hudtwalker's criminal. Beitr.* 1. Bd. σελ. 477. καὶ *Archiv des Criminalr. neue Folge* 1835. σελ. 444 καὶ 1836. σελ. 424.) *Hitzig Zeitschr. für preuss. Criminalr.* Heft 22. σελ. 421. *Herrmann zur Beurtheil.* σελ. 53. v. *Zagemann* (*Arch. des Criminalr.* 1838. nro 9. 15.) Ἡ καταφανὴς γενομένη ἀνάγκη τοῦ νὰ μὴ περιέ-

χωνται ἐν τῷ νόμῳ ἀπόλυτοι διατάξεις περὶ τῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνεπειῶν τῆς ποινῆς, ἔφερε τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εἰς τὰ ἀκόλουθα συστήματα: Α) τὸ σύστημα τοῦ νορουνγικικοῦ νομοσχεδίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ποινὴ τῆς ἀναξιώτητος, πρὸς τὴν δημοσίαν ἐμπιστοσύνην ἐπιβάλλεται κατὰ ῥητὰς ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένης περιπτώσεως (ὅρα περὶ τούτου Archiv des CrimR. 1835. σελ. 446.)· Β) τὸ σύστημα τοῦ ἐν St. Gallen νόμου τῆς 24 Νοεμ. 1838. (ὅρα Archiv des Criminalr. 1839. σελ. 191.), κατὰ τὸν ὅποιον ὁ καταδικασθεὶς εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν στερεῖται τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ πρὸς τιμὴν ἱκανότητος, τὴν ὅποιαν ὅμως ἀναγκᾷ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ποινῆς, ἐκτὸς μόνον τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, τοῦ ὁποίου στερεῖται ἐπὶ 10 ἔτη, ἐὰν δὲν ἀποκατασταθῇ πρότερον· Γ) τὸ σύστημα τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον ἐν τῷ § 17. συνδέει μὲ τὴν ποινὴν τῆς βαρεῖας εἰρκτῆς τὴν στέρησιν ῥητῶν τινῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ, κατὰ τὸν § 18, ἐπιτρέπει εἰς τὸ δικαστήριον ν' ἀπαλλάττῃ ἕνεκα ἰδιαιτέρων ἐλαφρυντικῶν λόγων τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῶν ἐπιζημιῶν τῆς ποινῆς συνεπειῶν (ἐκτὸς μόνον ὀλίγων τινῶν, τὰς ὁποίας ἐπιτάσσει τὸ δημόσιον συμφέρον) καὶ δίδει συγχρόνως εἰς τὸ δικαστήριον τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποφαίνεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅτι μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συμπληρώσεως τῆς ποινῆς δύνανται αἱ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ τιμωρηθέντος ἐπιζημίαι τῆς ποινῆς συνέπειαι νὰ ἀρθῶσι πάλιν διὰ τοῦ δικαστηρίου. Μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς δὲν εἶναι συνδεδεμένη ἡ στέρησις τῆς τιμῆς (§ 40.) ἐκτὸς ἂν τὸ δικαστήριον ἑνῶσει τοῦ εἰδικοῦ δικαίωματος, ὅπερ τῷ παρέρχει ὁ νόμος ἐπὶ ῥητῶν ἀδικημάτων, ἀποφαίνεται ῥητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ τὴν στέρησιν ταύτην. Κατὰ τῶν διατάξεων τούτων ἔγραψεν ὁ Herp das Strafsystem des Würtemb. Entwurfs. Heidelb. 1836. § 24—29. ὅρα ὁμοίως

Zagemann (Arch. des CrimR. 1838. σελ. 383.). Δ) τὸ αὐστρακ (τὸ προταθέν ὑπὸ τοῦ Schüler Beitr zur Beurtheilung σελ. 17—21.), κατὰ τὸ ὅποιον τὸ δικαστήριον ὀφείλει μετὰ προηγουμένην βύσανον περὶ τοῦ ἂν ἢ προκειμένη περίπτωσις ἀποτελῇ ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα ἢ μὴ, ὃ ἀποφαίνεται, εἰάν ὁ ἐνεχὸς πρέπη νὰ φυλακισθῇ εἰς δεσμωτήριον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκπληροῦται ἢ ἐπὶ ἀτιμωτικοῦ ἀδικήμασι ποινὴ, ἢ εἰάν πρέπη νὰ καταδικασθῇ εἰς μὴ ἀτιμωτικὴν ποινὴν (δυναμένην νὰ καταγνώσθῃ καὶ διὰ βίου).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος καθιεροῖ τὰς ἐξῆς συνεπείας τῶν ποινῶν : 1) Ἡ καταδίκη εἰς δεσμὰ διὰ βίου συνεπάγει τὸν πολιτικὸν θάνατον, ἄρθρ. 7. 2) Ὁ εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ ἢ εἰς εἰρκτὴν καταδικασθεὶς α) στερεῖται διὰ βίου πάσης δημοσίας ἐκκλησιαστικῆς ἢ δημοτικῆς ὑπηρεσίας ἢ θέσεως, παντὸς ἀξιώματος καὶ διακριτικοῦ σημείου, τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, τοῦ ἐκπληροῦν ἔργα ὀρκωτοῦ κριτοῦ, τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὸν στόλον, τοῦ ὀπλοφορεῖν, τοῦ ἐκπληροῦν ἔργα πραγματογνώμονος ἢ μάρτυρος, τοῦ νὰ ᾔνκι ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν, ἐκτὸς μόνον τῶν ἰδίων τέκνων, κτλ. ἄρθρ. 21. 23. 6) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς τίθεται εἰς κατὰστασιν νομῖμου ἀπαγορεύσεως ἄρθρ. 25. 3). Καὶ ἡ εἰς ποινὴν πλημμελήματος καταδίκη ἐπὶ ὀρισμένῳ ἀδικημάτων συνεπάγει τὰς αὐτὰς συνεπείας, τὰς μὲν διὰ παντός, τὰς δὲ ἐπὶ ῥητὸν χρόνον τὸν ὅποιον προσδιορίζει τὸ δικαστήριον ἀπὸ 6 μηνῶν μέχρι 6 ἐτῶν, ἄρθρ. 22. 23.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὁ ἐν τῇ προηγουμένη σχμ. μνημονευθεὶς πολιτικὸς θάνατος, ὅστις ἐν μὲν τῇ γαλλίᾳ (Code pénal, art. 18. Code civil. Art. 23.) εἶναι συνέπεια τῆς εἰς ποινὴν θανάτου, δεσμῶν διὰ βίου καὶ ὑπερπορισμοῦ (déportation)

καταδίκης, ἐν δὲ τῇ βαυαρίᾳ συνέπεια τῆς ποινῆς τῶν δεσμῶν συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ καταδικασθεὶς θεωρεῖται ὡς φυσικὸς νεκρὸς, ὅτι στερεῖται ὅλων αὐτοῦ τῶν κυριότητος καὶ κληρονομίας δικαιωμάτων, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ὅτι ὁ γάμος του διαλύεται. Ὁ πολιτικὸς θάνατος εἶναι φρικώδης ποινὴ, ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα καὶ περιεκτικὴ σαθροῦ πλάσματος· πλάσματος μηδεμίαν ἔχοντος βάσιν. Ὁρα *Rehberg Betsachtungen über den Code Napoléon* σελ. 103. *Archiv des Criminalr.* XII. σελ. 221. *Chauveau et Hellie théorie* I. p. 188. *Boitard leçons zur le droit pénal* p. 156. Ἐν Βελγίῳ κατηργήθη ὁ πολιτικὸς θάνατος. *Zeitschrift für ausländ. Gesetzg.* VI. σελ. 476.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπειῶν τῶν ἀδικημάτων ἐγένετο λεπτομερεστάτη συζήτησις ἐν Βυρτεμβέργῃ κατὰ τὸ ἔτος 1839. Ὁ νόμος τῆς 5 Σεπτ. 1839. ὀρίζει ἐν τῷ § 4., ὅτι ἡ στέρησις τῶν ἐν τοῖς ἀρθροῖς 27. 33. 34. τοῦ ποιν. νόμου ἀναφερομένων δικαιωμάτων δὲν ἔχει χώραν ἀμέσως ὡς ἐκ τῆς τελέσεως τῆς ἀξιολοίμου πράξεως, ἀλλὰ μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Αἱ παρὶ τῆς *infamia* καὶ τῆς *levis notae macula* ἰσχύουσai ἕως τότε διατάξεις κατηργήθησαν. Τὸ δικαίωμα τοῦ συντάσσειν διαθήκην καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ ἀποκτᾶν κληρονομίας δὲν ἀπόλλυται (ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων) διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως (§ 2.).

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἀπόλλυται καὶ ἡ εὐγένεια, ὅταν ὁ εὐγενὴς πράξῃ ἀδίκημα ἀπειλούμενον μὲ στέρησιν τῆς τιμῆς, ὅρα τὰς ἐν τῇ σαξωνικῇ βουλῇ συζητήσεις. Σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 9. καὶ περὶ τούτου *Gross Criminalgesetz. für Sachsen* I. σελ. 107. Περὶ τῶν ἐν Βυρτεμβέργῃ

γενομένων συζητήσεων ὅρα *Hepp Comment. I. σελ. 336—346.* καὶ βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθρ. 33. Πασῶν προτιμωτέρα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου (ἄρθρ. 17.), καθ' ἣν ἡ ποινὴ τῆς βαρείας εἰσακτῆς ἐπιφέρει τὴν προσωπικὴν στέρησιν τοῦ εὐγενοῦς ἀπὸ τοῦ κατὰ κληρονομίαν ἀνήκοντος αὐτῷ πολιτικοῦ πρὸς τὴν εὐγένειαν δικαιώματος.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. 'Ἡ ὀρθότερα λύσις τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ ἡμεδαπός, ὅστις ἐτιμωρήθη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἕνεκεν ἀδικήματος ἀπειλουμένου μὲ ἀτιμωτικὴν ποινὴν, ὑπόκειται καὶ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ εἰς τὰς ὡς πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ ἐπιζημίους συνεπείας, εἶναι ἡ ἀρνητικὴ. Βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 29. *Hepp Comm. I. σελ. 340.*

§. 72.

'Ἡ κοινὴ τοῦ λαοῦ γνώμη ἐν Γερμανίᾳ θεωρεῖ τὴν ἀτιμίαν ὡς συνέπειαν οὐχὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων, ἀλλὰ ὡς συνέπειαν ποινῶν, δὲν δύνανται ὅμως τὰ ὅρια νὰ τεθῶσι κατ' ἀκρίβειαν διὰ γενικοῦ κανόνος. Ἐν γένει δὲ θεωροῦνται ὡς ἀτιμωτικαὶ αἱ ποιναί, ὅσας ἐκτελεῖ ὁ δῆμιος (α).

¹Επιφύλαξις τῆς τιμῆς.

(2) Kleinschrod l. c. Thl. III. § 87. ff.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ
περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ περὶ
τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

§ 73.

Ποινικὸς νόμος (lex poenalis), κατὰ μὲν πλατυτέραν ἔννοιαν, λέγεται πᾶς νόμος, ἀφορῶν ἀδικήματα καὶ τιμωρίαν αὐτῶν, κατὰ δὲ στενωτέραν, εἶναι ἡ κατηγορητικὴ δήλωσις τῆς ἀνάγκης αἰσθητοῦ κακοῦ ἐν περιπτώσει ὀρισμένης προσβολῆς δικαιώματος, καὶ ἀφορᾷ ἀφ' ἐνός μὲν : 1) ἀπαντας τοὺς ὑπηκόους, ὡς ἐνδεχομένους ἀδικημάτων ἐνόχους, καθόσον προτίθεται νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὸ νόμιμον αὐτῶν καθήκον διὰ τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως, ἣν συνεπάγει ἡ ἀπλή ἀπειλὴ τῆς ποινῆς· ἀφ' ἑτέρου δὲ 2) τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοὺς ἐνεργούντας τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, οἵτινες ὀφείλουσιν, ὡς ὄργανα τοῦ νόμου, νὰ πραγματοποιοῦσι τὴν νόμιμον ἀπειλὴν ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἀδικημάτων (α).

(α) Feuerbach Revision Thl. I. Kap. II.

§ 74

Ἐκ τῆς φύσεως τοῦ νόμου ἐν γένει ἐπεται ἀναγκαίως

ὡς πρὸς τὸν ποινικὸν νόμον: 1) ὅτι πᾶς ποινικὸς νόμος εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ ἰσχυρὸς. Ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἰδιαιτέρας ἐρεῦνης περὶ τῆς σκοπιμότητος ἢ περὶ τῆς νομιμότητός του· 2) ὅτι πᾶς ποινικὸς νόμος εἶναι ἰσχυρὸς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐν τῷ αὐτοῦ διαλαμβανομένων περιπτώσεων. Οὐδεμία περίπτωσις, φέρουσα τὰ γνωρίσματα, ὅσα ὁ νόμος προϋποτίθῃ, ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νομίμων αὐτοῦ συνεπειῶν, ἐκ τῆς ἐὰν ἐξηρέθη ῥητῶς δι' ἰδιαίτερον νόμιμον λόγον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ὀρθὴν διὰγνώσιν τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου ἰσχύουσιν οἱ ἐξῆς κανόνες: 1) Οἱ ποινικοὶ νόμοι, ἐνῷ χρησιμεύουσιν ὡς ὁδηγοὶ τῶν πολιτῶν εἰς τὰς πράξεις τῶν καὶ προσδιορίζουσι τὰς ἐπὶ ποινῇ ἐπιχειρητέας ἢ παραλειπτέας πράξεις, χορηγοῦσι ταῦτοχρόνως εἰς τοὺς πολίτας καὶ δικαιώματα, καθότι μόναι αἱ ἀπὸ τοῦ νόμου μὲ ποινὴν ἀπειλούμεναι πράξεις δύνανται νὰ τιμωρηθῶσι καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον, καθόσον ὁ νόμος ἠπέιλησε ποινὴν. Archiv d. CrimR. XIII. σελ. 546. (Τὴν ἀρχὴν ταύτην παραδέχονται καὶ ὅλοι οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι. Πρώστικὸν δίκαιον § 9. Βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 1. Γαλλικὸς ποιν. κώδ. ἀρθρ. 4). 2) Οἱ ποινικοὶ νόμοι εἶναι συγχρόνως ὁδηγοὶ τῶν δικαστῶν, οἵτινες διὰ μόνων αὐτῶν αποκτῶσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὰς, ὅθεν καὶ ὀφείλουσι νὰ τηρῶσιν ἀκριβῶς τὸν νόμον καὶ νὰ μὴ παραδέχωνται ἄλλους λόγους ὡς ἐλαφρυντικούς ἢ ὡς ἐξαλείφοντας τὸ ἀξιόποινον, εἰμὴ ὅσους αὐτὸς ὁ νόμος ἀναφέρει ὡς παραδεκτούς.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀπισθενεργοῦ δυνάμεως τῶν ποινικῶν νόμων ἰσχύει ὁ κανὼν, ὅτι οἱ ποινικοὶ νόμοι δὲν ἔχουσι μὲν ἀπισθενεργὸν δυνάμιν, δόξαίς

ἡ πράξις κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς τελέσεως αὐτῆς ἰσχύον-
 τας νόμους δὲν ἐτιμωρεῖτο παντάπασιν ἢ ἐτιμωρεῖτο μὲ
 ποινὴν μετριοτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ νέου νόμου ἐπιβαλλομένης,
 ἀλλ' ὅτι ὁ νέος νόμος, ἂν ᾗναι ἐπιεικέστερος τοῦ παλαιοῦ,
 πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεώς του
 τελεσθεισῶν πράξεων. *Gönnér Jahr. der Gesetzgebung*
 I. σελ. 22. 42. *Abegg* (N. Arch. d. CrimR. XIII. N.
 18. *Zachariae* über die rückwirkende kraft neuer Straf-
 gesetze. Göttingen 1834. *Van de Pall de vi legis no-
 vae in crim.* Amstelod. 1834. *Chauveau et Hellie* théo-
 rie du code pénal I. p. 36—47. 'Ἡ γνώμη, ὅτι ἐφαρμό-
 ζεται πάντοτε ὁ ἐπιεικέστερος ἐκ τῶν δύο νόμων, τοῦ πα-
 λαιοῦ καὶ τοῦ νέου, ἀπαντᾷται εἰς ὅλας τὰς νέας νομοθε-
 σίας. *Baier Publicationspatent Art. III.* *Saechs. Ge-
 setzbuch Publicationspatent Art. 4.* *Würtemhrg. Ein-
 führungsgesetz Art. 2.* 'Ἡ περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου
 θεωρία, ἐφ' ἧς ἕκαστος στηρίζεται, ἔχει ἐπὶ ῥοὴν εἰς τὴν
 λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ μάλιστα ὅσον
 ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, εἰς πρὸς νὰ ἐφαρμόζεται ὁ νεώτερος
 νόμος καὶ κατὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐμετριάσθη δι-
 αὐτοῦ ἡ αὐστηρότης τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς πρά-
 ξεως ἰσχύοντος νόμου, ἢ καθ' ἃς ἡ πράξις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ
 νέου νόμου ὡς θεμιτή. *Zacharia von der ruckwirkenden
 kraft* σελ. 25. v. *Preuschen* die Gerechtigkeitstheorie
 2te Abtheil. σελ. 19. *Hepp Comm. zum Würtemberg.
 Gesetzb. I.* σελ. 57. 'Εὰν ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως
 ἰσχύων νόμος θεωρῇ ταύτην θεμιτήν, ὁ δὲ νέος νόμος ἀπειλῇ
 ποινὴν κατ' αὐτῆς, τελεσθῇ δὲ ἡ πράξις εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν εἶναι
 μὲν κοινῶς γνωστὴ ἡ προσεχὴς ἐκδοσις τοῦ νέου νόμου, ἀλλὰ
 δὲν ὑπάρχει ἔτι πραγματικὴ αὐτοῦ δημοσίευσις, ἡ πράξις
 μένει ἀτιμώρητος. 'Εν γν. εἶναι ὁ *Oersted Grundregeln*
 σελ. 277. ὅρα ἀλλὰ *Hepp Comm. I.* σελ. 57. σημ. 2.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον, ἀρθρ. 706., αἱ ἀξιόποιοι πράξεις, ὅσαι ἐξετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰς ἐνέργειαν εἰσαγωγῆς αὐτοῦ, ἐξακολουθοῦσι καὶ μετ' αὐτὴν νὰ δικάζονται κατὰ τοὺς παλαιοὺς ποινικοὺς νόμους.

§ 75.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἰσχύει δι' ὅλας τὰς ἐντὸς αὐτοῦ περιεχομένας περιπτώσεις (§ 74.) καὶ ἐπειδὴ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις εἶναι ἀπλὸν μέσον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις νὰ στηρίζεται εἰς νομίμους λόγους διὰ νὰ ᾗναι δικαία. Ἐπομένως 1) τότε μόνον δύναται ἡ ἀπόφασις νὰ ἀθωώνῃ, ὅταν καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ἀθωώνῃ, καὶ τότε μόνον νὰ καταδικάζῃ, ὅταν καὶ ὁ νόμος καταδικάζῃ (α). Ἀλλὰ καὶ 2) ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ποινῆς, ὁ ῥητὸς καὶ καθ' ἑαυτὸν ἰσχυρὸς ποινικὸς νόμος ἀποτελεῖ τὸν κύριον καὶ ἀποκλειστικὸν λόγον, εἰς τὸν ὅποτον πρέπει νὰ στηρίζεται ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις (β).

(α) Κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην δύναται τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς *transactio pro redimenda vexa*. Ὑπὲρ αὐτῆς: Böhmcr ad Carpzov Q. 148. Obs. 1. Quistorff peini R. Thl. 1. § 104. Κατ' αὐτῆς δὲ καὶ δικαίως: Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. § 126.

(β) Περὶ τοῦ ἀποδιδόμενου εἰς τὸν δικαστὴν δικαιώματος νὰ ἐπιταίγῃ τὴν ποινὴν διὰ ν' ἐπαλλάττῃ τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῆς *infamia*: L. 13. § 7. D. de his, qui not. inf. L. 10. §. 2. D. de poenis. L. 4. C. ex quib. caus. infam. L. 15. pr. D. ad municip. L. 63. D. de furtis. Πρὸς Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. §. 129. A. C. Cramer *disputationes jur. civ.* C. I. Ὅρα ὅμως καὶ Birnbaum (N. Arch. d. CrimR. XIII. σελ. 550.

§ 75 α.

Εἰς ἐρμηνείαν τῶν ποινικῶν νόμων (α) ἐφαρμόζονται οἱ

ἐπὶ πάντων τῶν νόμων ἰσχύοντες κανόνες, καθόσον ὁ δικαστὴς ὀφείλει ν' ἀναζητῇ τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, καταφεύγει πρὸς τοῦτο εἰς χρῆσιν τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς λογικῆς ἐρμηνείας, ἀκολουθῶν τὴν ἀρχὴν (β), ὅτι ἐπὶ διαφορουμένης ἐρμηνείας πρέπει νὰ παραδέχεται τὴν ἐπεικεστέραν διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ὑποφέρῃ τὴν ποινὴν. Δυνάμει τοῦ δικαιώματος, τὸ ὅποion ἔχει ὁ δικαστὴς νὰ ἐρμηνεύῃ τοὺς νόμους καὶ λογικῶς, ὀφείλει ν' ἀναζητῇ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ νὰ προσφεύγῃ ἐπὶ τούτῳ εἰς χρῆσιν παντὸς μέσου (γ), ὥστε διὰ τῆς ἐπεξαργασίας τῆς ὕλης, ἥτις δύναται νῆ παρέξῃ διδόμενα περὶ τοῦ ἀληθοῦς σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, νὰ φθάσῃ εἰς γνῶσιν τοῦ σκοποῦ τούτου (δ). Καθόσον δὲ ἐντεῦθεν ἐξάγεται, ὅτι περιπτώσεις τις, ἂν καὶ μὴ ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένη, ἀρμόζει ὅμως ὑπὸ αὐτὸν, διότι ἡ ἔκφρασίς του εἶναι γενικὴ ἢ διότι προκύπτει ἀρχή τις θεμένη ἐν τῷ νόμῳ, εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν ἐφαρμόζεται καὶ ὁ νόμος. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα (ε), εἰς συγχωρῆται καὶ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου (ζ), εἰς δηλαδή ὁ δικαστὴς δύναται νὰ συμπληροῖ τὸν νόμον, νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὸν εἰς τὰς μὴ διαλαμβανόμενας ἐντὸς αὐτοῦ περιπτώσεις, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τὸ ἀπαιτεῖ, προσέφυγόν τινες εἰς τὴν διάκρισιν ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ νόμου, ἐφαρμογῆς δὲ δυνάμει ποινῆς, διότι οἱ αὐτοὶ λόγοι, ἐνεκα τῶν ὁποίων τιμωρεῖ ὠρισμένος νόμος πράξιν τινα, ἀρμόζουσι καὶ πρὸς τιμωρίαν τῆς ἄλλης πράξεως, περὶ ἧς πρόκειται, καὶ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου, ἐφαρμογῆς δηλαδή τῆς ποινῆς εἰς περιπτώσιν μὴ ἀπειλουμένην ἐν τῷ νόμῳ, διότι οἱ γε-

νικοὶ περὶ τοῦ ἀξιοποίνου λόγου ἀπαιτοῦσι τὴν τιμωρίαν αὐτῆς (η). Ἀλλὰ ματαίως ζητεῖται σταθεράτις βάσις πρὸς διεξαγωγὴν τῆς διακρίσεως ταύτης (θ) καὶ ὀρθοτέρα βεβαίως εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ὁ δικαστὴς δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν (1) νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν εἰς περίπτωσιν, ἣτις δὲν ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ, ἀπλῶς μόνον διότι οἱ λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου φαίνονται, ὅτι δικαιολογοῦσι καὶ ἐνταῦθα ποινὴν, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου οὐδέποτε κωλύεται νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ῥητῶς μὴ ἀπειλουμένας περιπτώσεις (κ), καθόσον συμφώνως μὲ τὰς περὶ λογικῆς ἐρμηνείας ἀρχάς (λ) ἀναπληροῖ κυρίως δι' ἀπλοῦ συλλογισμοῦ τὴν ἐλλειπῆ τοῦ νόμου ἔκφρασιν (μ). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον, τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ ἐπεκτείνεται ἐτι πλεον διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει πλήρης νομοθεσία, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον ἐὰν ἀναμφίβολον ἔθιμον δίκαιον παρέχῃ βάσιν πρὸς τιμωρίαν. Ἐπὶ νόμων, οἵτινες ἐν συνταγματικαῖς πολιτείαις προκύπτουσιν ἐκ τῆς συμ-
 πράξεως τῶν διαφόρων παραγόντων τῆς νομοθεσίας, παρέχουσι μὲν αἱ αἰτιολογίαι τοῦ νόμου, αἱ βουλευτικαὶ ἐκθέσεις, αἱ ψηφοφορίαι καὶ αἱ διασαφήσεις τῶν ἐπιτρόπων τῆς κυβερνήσεως ὕλην οὐσιώδη (ν) πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις αὐτῶν μετὰ προσοχῆς (ξ) καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν δικαστὴν ν' ἀκολουθῇ τὰς ταιαύτας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου δοθείσας διασαφήσεις, διότι ἔχει μᾶλλον καὶ αὐτὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐρμηνεύῃ τὸν νόμον γραμματικῶς καὶ λογικῶς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πεποιθήσιν (ο).

- (z) Jordan über die Auslegung der Strafgesetze, Landsh. 1818. Elo n de interpret. in jure crim. Lugd. 1823. van Campen de interpret. legum crim. extens. Lovan. 1829. Hellieer Chauveau théorie du Code pénal I. p. 38. Rosshirt zwei criminal. Abhandlungen σελ. 113. Weber (Pölitz Jahrb. der Politik. 1837. Aprilheft σελ. 321.) Birnbaum (Archiv des Criminalr. XIII. σελ. 540 Archiv, neue Folge, 1836. σελ. 560, 1838. σελ. 496.) v. Preuschen Begründung des Strafr. σελ. 36 καὶ v. Preuschen die Gerechtigkeitstheorie 2te Abthl σελ. 13
- (δ) L. 10. §. 1. D. de legib. L. 42. D. de poenis. Rauter Cours d. droit crim. I. p. 58. 61.
- (γ) Krug Studien I. σελ. 3. Heramenn zur Beurtheilung des Saechs Entwurfs σελ. 14. Hufnagel Comm. I. σελ. 4. Hepp Comm. I σελ. 72.
- (δ) Το ῥωμαϊκὸν δίκαιον διακρίναι τὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων ex sententia legis (L. 33. §. 1. D. ad leg. Jul. de adult. L. 24. D. de poenis) ἀπὸ τῆς ad exemplum legis. L. 7. §. 3. D. ad leg. Jul. Maj. L. 12. D. ad leg. Aquil. (Ἡ τελευταία δύναται ἴσως νὰ παραβληθῇ μετὰ τῆς λεγομένης ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου. Weiske über Hochverrath σελ. 23.)
- (ε) Διαφόρους γνώμας ὅρα εἰς Wächter Lehrb. I. σελ. 67. Rosshirt. Entwickl σελ. 25. Bauer Lehrb. §. 419. Hefster Lehrb. § 37. Birnbaum (Archiv des Criminalr. XIII. σελ. 588.) Mittermaier (Archiv des Criminalr., neue Folge, 1. Bd. σελ. 503.) Weber l. c. σελ. 320. Mittermaier (Archiv 1836. σελ. 409—16.) Ὅρα προσέτι Koenigswarter de placito nullum delictum sine lege p. 142.
- (ζ) Καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο διάκρισις μεταξὺ interprétation extensive des termes καὶ extensive del'esprit de la loi. Νέας γαλλικὰς ἀποφάσεις περὶ ἀναλογίας ὅρα εἰς Journal des tribunaux 1836. nr. 34 καὶ Le Droit. 1839. nr. 36.
- (η) Ἀξιοσημείωτοι εἶναι αἱ κατὰ τὰς νεωτέρας βουλὰς σφοδαὶ συζητήσεις ἕκ τῆς παραβολῆς τῶν ἐξηγήσεων, αἵτινες ἐδόθησαν εἰς Στουτγάρτην καὶ εἰς Δρέσδην, ἐξάγεται, ὅτι ἡ λέξις ἀναλογία ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἐλήφθη ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας. Archiv des Criminalr. neue Folge 1838. σελ. 4.
- (θ) Εἰς τὰς διασκέψεις τῶν βουλῶν κατεβασμένησαν, ἐν πλείπῃ νὰ εἰπωσιν αἱ ἐν τῷ νόμῳ κατὰ τὸ ῥῆμα ἢ κατὰ τὴν ἐννοίαν αὐτῶν διαλαμβανόμεναι πράξεις (Σαξων. νόμ. ἀρθ. 1. Βυρτεμβέργ. νόμ. ἀρθ. 1.) ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα ἢ κατὰ τὴν προφανῆ ἐννοίαν. Πληγ, ὅλα ταῦτα δὲν συντιοῦσι παντάπασιν εἰς τὸ νὰ κατεστήσωσι τὸ πρᾶγμα σαφέστερον. Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 410. Περὶ τοῦ Ἀνωδέρου ὅρα Archive des Criminalr. 1838. σελ. 103. Ἐν Βυρτεμβέργῃ ἡ κυβέρνησις καθήσυχος τὰς βουλὰς διὰ τινος δικαστηρίου; Hepp Comm. σελ. 86.

- (ι) Ὁ ἑκδότης ὅστις καὶ αὐτὸς παρεδίδετο πρότερον τῇ διακρίσει ταύτην, ἐπέστη περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς αὐτῆς κατὰ τὰς διασκέψεις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ὅρα προσίτι: Hufnagel Comm. I. σελ. 3. Περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς τῆς διακρίσεως μεταξὺ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου: Rosshirt Zeitschr. für Civilr. Bd. II. Heft. 2. σελ. 259. Escher die Lehre vom Strafbaren Betrug σελ. 16.
- (κ) Περὶ τῆς κατὰ γράμμα δῶθεν ἐρμηνείας κατὰ τὸ ἀγγλικὸν Δίκαιον Mittermaier (Zeitschr. für ausländische Rechtswissenschaft. I. Bd. σελ. 49).
- (λ) L. 12. 27. D. de legibus. L. 7. §. 3. D. ad leg. Zul. majest. L. 3. D. ad leg. Pomp. Art. 104. C. C. G. Thibaut Ctheorie der logischen Auslegung. Birnbaum (Archiv XIII. σελ. 600.).
- (μ) L. 13. D. de legibus. Birnbaum (Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 369. Not.)
- (ν) Waechter Abhandl. aus dem Strafrechte σελ. 245. Schletter Diss de subsidiis interpret. legum ex iis quae in comitiis acta sunt. Lips. 1839.
- (ξ) Ὁ ἐπίτροπος τῆς κυβερνήσεως δὲν εἶναι ὁ νομοθέτης. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ψηφοφορίαν τῶν βουλευτῶν, εἶναι γνωστὸν, πῶς διὰ ποικίλων πολλῶν αἰτιολογιῶν γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα. Περὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ ποινικοῦ νόμου ὅρα τὴν περιέργον διατριβὴν, τὴν περιεχομένην εἰς Sarvey Monatschrift für Justizpflege in Württemberg IV. Bd. nr. 1. πρὸ πάντων. σελ. 11.
- (ο) Schüler Beitr. zum Saschs. Criminalgesetz σελ. 9. Mittermaier (Archiv 1839. σελ. 339.)

§ 76.

Τὸ διάφορον περιεχόμενον τῶν ποινικῶν νόμων ἐπιφέρει λοιπὸν τὴν διάφορον ἑκτασιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῶν καταψηφιστέων ποινῶν. Α) Ὅταν ὁ νόμος αὐτὸς ὀρίξῃ τὸ εἶδος τῆς ποινῆς, ὡς ἀποκλειστικὸν κακὸν (ὀριστικὸς ποινικὸς νόμος), τότε τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς ἐπὶ πάσης εἰδικῆς παραβάσεως ὑπαγομένης εἰς τὸν ποινικὸν αὐτὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ εἰμὴ ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀριστικοῦ νόμου καὶ κατ' αὐτόν· διότι ἡ προσταγὴ τοῦ νόμου εἶναι ἰσχυρὰ δι' ὅλας

τάς ἐντὸς αὐτοῦ διαλαμβανόμενας περιπτώσεις (§. 74.).

§. 77.

Β) Ἐὰν ὁμῶς ἀπειλῇ ὁ νόμος τὸ κακόν, χωρὶς νὰ τὸ προσδιορίξῃ (ἀπολύτως) κατὰ πάντα λόγον (ἀόριστος ποινικός νόμος), ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ προσδιορίξῃ αὐτὸς, ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων, τὴν ποινὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ· ἀλλὰ, μόνον ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τὸν ἀρμόζοντα εἰς τὸ ἐκάστοτε προκείμενον ἀδίκημα, τὸ ὑπαγόμενον ἐν γένει εἰς τὸν ἀόριστον ποινικὸν νόμον, τότε πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ νομίμων λόγων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐν ταῖς νομοθεσίαις διαλαμβανόμενων ποινικῶν νόμων ἀποτελοῦσιν οἱ σχετικῶς ἀόριστοι ποινικοὶ νόμοι, ἡγουν τοιοῦτοι, καθ' οὓς ἀπειλεῖται ἐλάχιστος καὶ ἀνώτατος ὅρος, εἴτε εἰδικῶς ὡς πρὸς ὀρισμένον εἶδος ποινῆς (π. χ. εἰρκτὴ 4 ἕως 8 ἐτῶν), εἴτε οὕτως, ὥστε ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ δύο εἰδῶν ποινῆς, π. χ. βαρείας ἢ ἀπλῆς εἰρκτῆς, καθ' ἣν περιπτώσιν ὑπάρχει ἐπίσης ἐλάχιστος καὶ ἀνώτατος ὅρος, διότι ἐν γένει ὁ νόμος ὀρίζει ἐπὶ ἐκάστου εἶδους ποινῆς, οἷον ἐπὶ βαρείας εἰρκτῆς, ὅτι δὲν δύναται π. χ. νὰ ἐπιβληθῇ πλέον τῶν 20 οὔτε ἥττον τῶν 3 ἐτῶν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ποινικῶν νόμων πρὸ παντὸς ἄλλου συνάδει πρὸς τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι δὲν ἀκολουθοῦσι συνεπῶς τὸ σύστημα τοῦτο, διότι ἐν μέρει μὲν ἀπειλοῦσι πολλάκις ἀπολύτως ὀρισμένας ποινάς, οἷον διὰ βίου δεσμῶν, (ἀντὶ νὰ εἴπωσι: διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα, πλὴν οὐχ ἥττονα τῶν 40 ἐτῶν) ἐν μέρει δὲ μετὰ πολλῆς αὐθαιρεσίας περιορίζουσιν ἐπὶ τι-

νων ἀδικημάτων πολὺ τὸ μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου διάστημα, π. χ. ἀπὸ 1 ἕως 3 ἐτῶν. Ὅρα περὶ τούτου *Mittermaier* (N. Archiv 1839 σελ. 161—171).

§ 78.

Ἐκ τῶν εἰρημένων (§. 77.) ἔπεται περαιτέρω: 1) ὅτι, ὅσας ὁ ποινικὸς νόμος ἀπειλεῖ μόνον διαφόρους ποινὰς ἐναλλάξ ἢ ὠρισμένον εἶδος ποινῆς, χωρὶς ἐντελοῦς προσδιορισμοῦ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἶδους τούτου (α) (σχετικῶς ἀρριστος ποινικὸς νόμος) τὸ εἶδος ἢ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς δύναται νὰ προσδιορισθῇ μόνον μεταξὺ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναγερομένων ποινῶν, ἢ ἐντός τῶν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἀορίστων ἀφεθέντων βαθμῶν τῆς ποινῆς, κατὰ τοὺς γενικοὺς λόγους τοῦ ἀξιοποίνου· ἀπ' ἐναντίας 2) ἐπὶ ἐφαρμογῆς ποινικοῦ νόμου κατὰ πάντα λόγον (ἀπολύτως) ἀορίστου, ὅστις δὲν προσδιορίζει τὴν ποινὴν οὔτε κατὰ τὸ εἶδος οὔτε κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτῆς, ὁ δικαστὴς ἔχει ἐλευθερίαν ἐκλογὴν μεταξὺ δεινῶν τῶν ποινῶν, ὅσας ἡ νομοθεσία ἀναγνώριζει ἐν γένει (β).

(α) Εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν ἀνάγεται ἡ περίπτωσις 1) καθ' ἣν ὁ βαθμὸς τοῦ ὠρισμένου εἶδους τῆς ποινῆς δὲν περιορίζεται ἐντός ῥητῶν ὁρίων, π. χ. ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς βαρείας ἐφκτῆ: 2) καθ' ἣν ὁ βαθμὸς περιορίζεται δι' ἐλαχίστου ἢ δι' ἀνωτάτου ὅρου ἢ δι' ἀμφοτέρων, π. χ. εἰς καθέστην 10 ἕως 20 ἐτῶν.

(β) Μὴδὲ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐξαιρουμένης: L. 13. D. de poenis. Hodie licet ei, qui extra ordinem cognoscit, quam vult sententiam ferre. L. 7. §. 3. ad L. Jul. rep. Hodie ex lege repetundarum extra ordinem puniuntur, et plerumque vel exilio puniuntur, vel etiam durius, prout admiserint. Quid enim, si ob hominem necandum pecuniam acceperint? Capite plecti debent, vel certe in insulam deportari. Εἰς τοὺς νόμους τούτους δὲν ἀντιτίθεται οὔτε

L. 11. D. de poenis, οὗτις Art. 104. C. C. C. Πεδ. Boehmer ad Art. 105. C. C. C. §. 2.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς ἐσφαλμένης ταύτης γνώμης τοῦ Φάϋερβαχ ὅρα *Birnbaum* (N. Archivdes Criminalr. XII. σελ. 540. ἐπ.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ κύριον λάθος ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἥτις ἀπειλεῖται διὰ τῶν σχετικῶς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι πολλά δικαστήρια ἢ ἐπιβάλλουσι συνήθως τὸν ἐλάχιστον ἢ τὸν ἀνώτατον, τὸ συνηθέστερον ὅμως τὸν μέσον ὅρον, ἢ ὑπολογίζουσιν ἐκατέρωθεν τοὺς ὑπάρχοντας ἐλαφρυντικούς καὶ ἐπιβαρυντικούς λόγους, διὰ νὰ εὗρωσιν, ὡς ἐπὶ ἀριθμητικοῦ παραδείγματος, τὴν ἀναλογοῦσαν ποινήν. *Millermaier* (Archiv 1839. σελ. 171.) Μόνον δλόκληρος ἡ πράξις, ὡς ἔχει αὐτὴν πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ δικαστὴς καθ' ὅλας τὰς ἐξακριβωθείσας εἰδικὰς αὐτῆς περιστάσεις, αἵτινες προσδιορίζουσι τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς, πρέπει νὰ ὀδηγῇ τὴν κρίσιν αὐτοῦ· παντὸς δὲ λόγου ἔχοντος ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἡ βαρύντης πρέπει νὰ ἐξετάζεται κατὰ τὴν ἀπομικτότητα τοῦ κατηγορουμένου. Παράδοξον εἶναι, ὅτι κατὰ τὰς αἰτιολογίας τοῦ Βυρτεμβεργικοῦ νόμου σελ. 61. ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἐν ἐλπίσει ἐπὶ βαρυντικῶν καὶ ἐλαφρυντικῶν λόγων νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν μέσον ὅρον τῆς ποινῆς. Τοῦτο δύναται νὰ φέρῃ εἰς λάθην. Ὅρα *Hufnagel* Comm. I. σελ. 231. *Happ* Comm. zum Wuerttemberg. Gesetzb. I. σελ. 747. Τὴν ὀρθὴν θεωρίαν ὅρα, σχετικῶς πρὸς τὸν σαξωνικὸν νόμον, εἰς *Gross saechs. Criminalges. mit Anmerkungen* σελ. 119.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν εἰδικῶν ἀρχῶν, ὡς πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν νόμων.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

*Περὶ τῶν πρὸς δυνάμιν ἐφαρμογῆν τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει προα-
παιτουμένων ἢ περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου.*

Feurbach Revision Thl. II Kap. VI. VII.

*L. H. v. Altmendingen Darstellung der rechtlichen
Imputation. Giessen 1803.*

*F. A. Boysen und J. G. Gebhard Beantwortung der Pre-
isfrage : wie weit die moralische Schätzung einer Hand-
lung bey der Festsetzung oder Anwendung eines Straf-
gesetzes in Betrachtung Kommen darf? Berlin 1804.
(V. Globig) Entwurf eines Maaßstabes der gesetzl. Zure-
chnung und der Strafverhältnisse. Dresden 1808.*

*Kleinschrod Grundzüge der Lehre von der
Zurechnung der Verbrechen, im neuen
Archiv d. Criminalrechts. I. Bd. 1. Heft.
N. 1.*

*Ch. J. Stelzer über den Willen : eine psych.
Untersuchung für das Criminalrecht.
Leipz. 1817.*

§ 79.

Οἱ λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ νομίμως δυνατόν
τῆς ἐφαρμογῆς ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ ἐπομένως
τῆς ἐπιβολῆς ποινῆς, λέγονται λόγοι τοῦ ἀπολύτως ἀξιο-

ποινου καὶ εἶναι οἱ μὲν ἐξ ἀντικειμένου (objectiv), οἱ δὲ ἐξ ὑποκειμένου.

A. Ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου

§ 80.

A) Ὁ ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀξιοποίνου ἐν γένει εἶναι ἡ ὑπαρξίς γεγονότος, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀπειλὴν ποινικοῦ νόμου (§. 20.) B) Πᾶσα πράξις, ἥτις δὲν ὑπάγεται εἰς ποινικὸν νόμον, δὲν θεωρεῖται ὡς ἀξιόποινος ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἅπερ δικάζουσι κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν δίκαιον (α). Τότε δὲ μόνον ὑπάγεται ἡ πράξις εἰς ποινικὸν νόμον, ὅταν φέρῃ τὰ γνωρίσματα, τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν ἔννοιαν τῆς πράξεως ἐκείνης, μετὰ τῆς ὁποίας ὁ νόμος συνέδεσε τὴν ποινὴν ὡς νόμιμον συνέπειαν.

(α). Ὑπάρχουσι πράξεις κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ νομοθέτου ἀξιόποινοι. Τὸ τοιοῦτον πολιτικῶς ἀξιόποινον δὲν πρὸς τὴν φυσικῇ τῇ λόγῃ τὴν ὑπαρξίν ποινικοῦ νόμου· ἀλλὰ ἐνταῦθα δὲν εἶναι περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος.

§ 81.

Τὸ σύνολον τῶν γνωρισμάτων ῥητῆς πράξεως ἡ ῥητοῦ γεγονότος, τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὴν νόμιμον ἔννοιαν ὠρισμένου εἵδους παρανόμων πράξεων, λέγονται *συστατικά τοῦ ἀδικήματος* (corpus delicti, Thatbestand des Verbrechens (α)). Ὅθεν τὸ ἐξ ἀντικειμένου ἀξιόποινον ἀξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἐν γένει, ἡ δὲ ἐφαρμογὴ ῥητοῦ νόμου ἐπὶ ὠρισμένης περιπτώσεως, ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν ἐκείνων,

ἅπερ ὁ ἐφαρμοστέος νόμος προϋποτίθῃσιν ὡς ὅρον τῆς νομίμου αὐτοῦ συνεπειάς.

- (α) Ἡ λέξις *Thatbestand* εἶναι ἐν χρήσει καὶ εἰς ἄλλας σημασίας, καθ' ἃς οἱ νομοδιδάσκαλοι δὲ ἐκρίναι νὰ τὴν μεταχειρίζωνται. Πρβ. *Boehmer ad Art. 6. C. C. C. §. 10. Klein Grunds. d. penal. R. §. 68.* Πρβ. προσέτι· *Kleinschrod (Archiv III. 1. N. 3.) C. G. Biener delibata quaedam de corpore delicti capita.* Lips. 1801. *Stübel pr. de perversa interpretatione legum criminalium in constituendo quorundam delictorum corpore.* Viteb. 1798. Πρὸ πάντων τὸ κλασικὸν σύγγραμμα τοῦ *Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, besonders der Tödtung.* Wittenberg 1805.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἔκφρασιν *corpus delicti* (σῶμα τοῦ ἐγκλήματος) εἰσήγαγον οἱ νομικοὶ τοῦ μέσου αἰῶνος, οἵτινες ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἔλεγον, ὅτι ὑπάρχει τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, ὅταν ἀνακαλύπτεται τὸ πτώμα τοῦ φονευθέντος. ("Ὅθεν κατὰ τοῦτο ἤρμοζεν ἡ ἔκφρασις *corpus delicti* [L. 1. §. 24. D. ad SC. Silen.]. "Ὁρα *Biener Beitr. zur Gesch. d. Inquisitionis proc.* σελ. 91. *Rosshirt Entw. der Grunds.* σελ. 284.) Τὸ οὐσιῶδες τῆς ἀνευρέσεως τοῦ πτώματος κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔφερεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι δὲν ὑπῆρχε *corpus delicti*, ἐὰν τὸ πτώμα δὲν ἀνεκαλύπτετο. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξετάθη ἡ ἔκφρασις αὕτη καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀδικήματα, σημαίνουσα, ὅτι ὑπάρχουσι τὰ γνωρίσματα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἔχῃ ἡ πράξις, διὰ νὰ ὑπαχθῇ εἰς ποινικὸν νόμον. Ἐν μὲν τῷ ποινικῷ δικαίῳ εἶναι ἡ περὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος διδασκαλία σπουδαία, διὰ νὰ χαρακτηρίζωνται προσηκόντως αἱ πράξεις, αἵτινες πρόκειται νὰ γίνωσιν ἀντικείμενον τῆς ποινῆς, ἐν δὲ τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ, διὰ νὰ λαμβάνωσιν αἱ ἀνακρίσεις ὀρθὴν βάσιν καὶ νὰ μὴ ἐπιχειρῶνται ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. *Mittermaier Stafverfahren* I. §. 58. *Kitka zur Lehre über die Erhebung d. Thatbestandes.* Wien 1831. *Wachter Lehrb.* 46.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τῶν συστατικῶν διδασκαλία ἔλαβε πρὸ πάντων ἐν τῷ γερμανικῷ δικαίῳ τὴν ἀρχὴν τῆς, καὶ μάλιστα ἐν μέρει μὲν ὡς ἐκ τῆς κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο ἐξ ἀντικειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καθ' ὃ τὰ συστατικά δὲν ἐδύναντο νὰ ἔχωσι τὴν σημερινὴν σπουδαιότητα, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐξεταστικῆς διαδικασίας (Inquisitionsprozess).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἔχει ἰδιαίτερα συστατικά, ὡς καὶ ἡ ἀπόπειρα ἐπίσης, καθόσον ὁ ποινικὸς νόμος προσδιορίζει τὰ γνωρίσματα, ὅσα πρέπει νὰ φέρῃ ἡ ἀπόπειρα οἰουδήποτε ἀδικήματος, διὰ νὰ ᾖ αἰτιόποιος (οἷον ἀρχὴν ἐκτελέσεως) καὶ καθόσον ἄλλαι πράξεις ἀποτελοῦσι τὴν ἀπόπειραν καὶ ἄλλαι τὴν τέλεσιν. Ἐσφαλμένως λαλοῦσι τινὲς περὶ ἀποπείρας πάντοτε, ἐσάκις τὰ συστατικά εἶναι ἐλλειπῆ, *Zachariae vom Versuche* σελ. 22.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἔκφρασιν : ἐξ ὑποκειμένου συστατικά τοῦ ἀδικήματος, μεταχειρίζονται πολλάκις διὰ νὰ σημάνωσιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὁ πράξας (πλὴν πολλὰ ἀναρμόστως, διότι ἡ γενικὴ ἔννοια τῶν συστατικῶν ἀφορᾷ μόνον τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐγκληματικῆς πράξεως, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ ζητήματος : τίς ἐξετέλεσεν αὐτήν), ἢ διὰ νὰ φανερώσωσιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔπραξε μετὰ κακῆς προαιρέσεως (ἐπίσης ἐσφαλμένως, διότι τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὰ συστατικά), ἢ ὁσάκις πρὸς τὸ ἀδίκημα ἀπαιτεῖται ῥητὴ ιδιότης τοῦ πράξαντος, οἷον ἐπὶ αἰμομιξίας, ὁρρότερον δὲ ὁσάκις ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος ὠρισμένη τάσις τῆς θελήσεως, π. χ. *animus lucri faciendi* ἐπὶ κλοπῆς.

§ 82.

Κατὰ τὴν διάφορον νόμιμον ἔννοιαν τῶν ἀδικημάτων

διάφορα εἶναι καὶ τὰ συστατικὰ αὐτῶν. Συνήθως ἀπαιτοῦνται ὡς συστατικά:) ὠρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως (α)· πολλαπλῶς ὁμῶς καὶ 2) προσωπικοὶ τινες (εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδικουontos ἐνυπάρχοντες) λόγοι τῆς παρανόμου πράξεως, ἥτοι α) ῥητὴ προαίρεσις (β), ἢ β) εἰδότης βουλήσεως (γ). πάντοτε ἀπαιτοῦνται ὡς συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος 3) γνωρίσματά τινά τῆς ἐξωτερικῆς πράξεως καθ' ἑαυτήν.

(α) Ὑπάρχουσι παραβάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἀπαιτεῖται ὡς συστατικὸν τοῦ ἀδικήματος, εἰς ἐπὶ ἀποπερίρας.

(β) *Oīn animus lucri faciendi etc.* ἐπὶ κλοπῆς.

(γ) Οὕτω π. χ. ἡ ἐννοία τῆς ἀναιρέσεως συνίσταται εἰς τὴν ἐν βρασμῷ ψυχικῆς ὁρμῆς πρᾶξιν τῆς ἀνθρωποκτονίας. "Οταν ὁ νόμος θεωρῇ τὸν δόλον τοσοῦτον ἀναγκαῖον εἰς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος, ὥστε ἀδικήμα τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐξ ἀμελείας νὰ ᾔται ἀδύνατον ἥτοι ἀπολύτως ἢ τοῦλάχιστον χωρὶς νὰ μεταβάλῃ ὀνομασίαν, τότε ἀπαιτεῖται ὡς συστατικὸν τοῦ ἀδικήματος καὶ ὁ δόλος. Ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων ὅμως τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ πρᾶγθῃσι καὶ ἐξ ἀμελείας, ὁ δόλος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συστατικόν. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ὁ δόλος εἶναι, καθὼς ἡ βεβαιότης, ἀπλῶς μόνον λόγος κανονίζων τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιόποινου.

§ 83.

Ἐπειδὴ τὸ ἀξιόποιον πάσης πράξεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν ἀδικημάτων τινος, ἡ δὲ νομικὴ ὑπαρξις πάσης πράξεως ἀπὸ τῆς νομίμου ἀποδείξεως αὐτῆς, ἐπεταί, ὅτι οὐδεὶς πρέπει νὰ τιμωρῇται, ἐὰν ἡ νόμιμος ἀπόδειξις τῆς εἰς αὐτὸν προσαπτομένης καὶ εἰς ποινικὸν νόμον ὑπαγομένης πράξεως, ᾗναι ἀτελής, ἢ ἐὰν ἡ πρᾶξις ᾗναι μὲν ἀποδεδειγμένη, ἀλλὰ δὲν ὑπάγεται εἰς ποινικὸν νόμον (α). Ἐπομένως, πᾶσα ποινὴ, ἐπὶ τῇ βάσει ἀτελοῦς ἀποδείξεως ἐπιβαλλομένη, εἶναι παράνομος,

ἀδιαφόρως ἐὰν ἐπιβάλλεται ἡ ὀριζομένη παρὰ τοῦ νόμου ἢ ἄλλη μετριοτέρα (ἐκτακτος) ποινὴ (6).

(α) Ἐκεῖ, ὅπου περὶ τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῆς κατηγορίας ἀποφασίζουσιν ἔνορκοι, μὴ ἀκολουθῶντες νομίμως ὀρισμένῃν περὶ ἀποδείξεως θεωρίᾳ, ἡ ὁμογνώμων προσωπικὴ πεποίθησις τῶν κατὰ τοὺς νομίμους τύπους συνηθροισμένων ἐνόρκων ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον ἀπόδειξιν. Πρβ. Feuerbach über d. Gerichtsverf. u. d. gerichtl. Verfahren Frankreichs etc. (Giessen 1823.) σελ. 404—408. Mittermaier Strafverf. II. σελ. 362.

(β) Τῶν νεωτέρων τινὲς συνμολογοῦσι μὲν, ὅτι ἀτελοῦς οὐσίας τῆς ἀποδείξεως δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ποινὴ, ἀλλ' ὅμως ὡς δικασταὶ ἐφαρμόζουσιν ἀσφαλιστικὰ μέτρα, ὡς πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα μνημονεύονται ἐν τοῖς *Hallische Rechtsprüche* τοῦ Klein. Περὶ τῆς τιμωρίας ἐπὶ τῇ βάσει ἀτελοῦς ἀποδείξεως πρβ. Weismantel Diss. de condemnatione facinorosorum ex indiciis. Erf. 1791. Holzschuher ab Harrlach D. de poena extraordinaria deficiente plena criminis probatione neutiquam decernenda. Altorf. 1799. Kleinschred über die Wirkungen eines unvollkommenen Beweises in peinlichen Sachen; in den Abhandl. aus d. peinl. R. und p. Proc. Thl. 1. N. 1. §. 7. Ἰδίως δὲ τὰ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐν ἄλλῃ ἀθλοθεσίας (Hallische Preisaufgabe) δημοσιευθέντα συγγράμματα τῶν: Eisenhardt, Bergk Zachariä καὶ Vezin, (Klein's und Kleinschred's Archiv. II. u. IV. Bd.) Προέτι: Jarke Bem. über. d. Lehre vom unvollst. Bew., vorn. in Bez. auf d. ausserord. Strafen (N. Arch. Bd. VIII. N. 18.) Mittermaier Lehre vom Bew. im deutsch. Strafproc Darmst. 1835, σελ. 489.

B. Ἐξ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀπολίτως
ἀξιοποιοῦν.

§. 84.

B) Ἐπειδὴ ὁ κύριος σκοπὸς τῶν ποινικῶν δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ νὰ ἐμποδίζωσι τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων δι' ἐπενεργείας εἰς τὴν βούλησιν, ἡ ἐφαρμογὴ παντὸς ποινικοῦ νόμου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς υπάρξεως παρανόμου θιλλήσεως, ὡς (ψυχολογικῆς) αἰτίας τοῦ ἀδικήματος. Ἡ ἀνα-

γῶγῃ πράξεώς τις (κατ' ἀντικείμενον) ἀξιοποῖνεν ὡς ἀποτέλεσματος, εἰς ἐναντίαν τοῦ ποινικοῦ νόμου βούλησιν τοῦ πράξαντος, ὡς αἰτίαν αὐτῆς, λέγεται καταλογισμὸς (*imputatio*) ἢ δὲ (ἐξωτερικὴ καὶ ἐσωτερικὴ) κατὰστασίς τις, δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται καὶ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ἡ πράξις, λέγεται καταλογιστότης (*imputabilitas*). Ὁ καταλογισμὸς ἐπιφέρει τὴν ἐνοχλήν (α) ὡς γενικὸν ἐξ ὑποκειμένου λόγον τοῦ ἀξιοποίνου.

Imputatio facti—juris.

(α) *Culpa* Εἰς τὴν πλατυτάτην σημασίαν τῆς λέξεως, κατὰ τοὺς Ῥωμαίους (*Hasse* l. c. σελ. 65. ff.), κατὰ δὲ τὴν νεωτέραν φιλοσοφικὴν ὀνομασίαν, *reatus*.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τοῦ καταλογισμοῦ διδασκαλία εἶναι ἀλληλένδετος μετὰ τῶν διαφορῶν θεωριῶν περὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀνθρωπίνου ἐλευθερίας, περὶ σχέσεως τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ σῶμα, καὶ περὶ τῆς φύσεως τοῦ κακοῦ. Πολλοὶ διακρίνουσιν ἐνταῦθα νομικὸν καὶ ἠθικὸν καταλογισμὸν, περὶ τῆς μεταξὺ τῶν ὁποίων σχέσεως ὑπάρχουσι διάφοροι γνῶμαι, διότι ἕκαστος ὀρίζει διαφόρως τὴν ἐννοίαν αὐτῶν. Ὁρα *Friedreich system. Handb. der gerichtl. Psychologie*. Leipz. 1835. σελ. 226. *Abegg* (*neues Arch. d. CrimR.* XIV. σελ. 566) *Abegg Lehrb. des Criminalr.* σελ. 125. εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐκάστου λαοῦ ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὰς περὶ καταλογισμοῦ γνώμας (ἄρκει νὰ ἐνθυμηθῇ τις τὰς γερμανικὰς ἰδέας περὶ *compositio*)· ἐπίσης, ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ἡ περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρία· ἰδίως δὲ ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως θέλει βεβαίως μᾶλλον ἐκτείνει τὰ τοῦ καταλογισμοῦ ὅρια *Trummer zur Philos. des Rechts* σελ. 142. Καταλογισμὸς, ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, λέγεται ἡ κρίσις, ὅτι ὁ ἐπὶ ἀδικήματι κατηγορούμενος διτέλει, κατὰ τὴν ἐποχὴν

τῆς πράξεώς του, εἰς τοιαύτην θελήσεως κατὰστασιν, καθ' ἣν δύναται νὰ λογισθῇ ὑπεύθυνος διὰ τὸ πραχθὲν ἀδίκημα καὶ νὰ τιμωρηθῇ. Ὅρα διαφορὰς ὁρισμούς: *Rossi traité de droit pénal* II. p. 105. *Carmignani delle leggi* II. p. 34. *Hefstler Lehrb.* σελ. 62. *Vaillant de libera volunt.* ad delict. necces. Amstel. 1837. *Hepp die Theori der Zurechnung und der Milderungs gründe nach dem Würtemb. Entw.* Heidelb. 1836. *Mittermaier de principio imput. alienat. mentis recte constit.* Heidelb. 1837. *Roller in Schneider's Annalen der Staatsarzneik.* IV. Bd. σελ. 430. *Diez in de annalen der Staatsarzneik* Bd. II. σελ. 441. 471. *Kirkain der Zeitschr. für sesterr. Bechtsgel.* 1839. 9. H. σελ. 141. Καταλογιστότης λέγεται ἡ κατὰστασις, ἐν ᾗ διατελῶν ὁ ἄνθρωπος δύναται μετ' ἐλευθερίας ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ τὴν παράλειψιν πράξεώς τινος. Καταλογισμὸς εἶναι ἡ ὥς πρὸς ὁρισμένην πρᾶξιν βητοῦ ἀτόμου γινομένη κρίσις περὶ τοῦ ἂν ἡ πράξις πρέπη νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ὥς ἐκ προθέσεως ἢ ὥς ἐκ βεθυμίας προελθοῦσα. Ὅρα ὁμῶς καὶ *Vaillant Diss.* p. 23.

§. 85.

Πρὸς καταλογισμὸν ἐπομένως ἀπαιτεῖται οὐσιωδῶς:
 1) τὸ ἀδίκημα, ὡς ἐξωτερικὸν φαινόμενον, νὰ ἔχῃ (ἀμέσως ἢ ἐμμέσως) τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν τῇ βουλήσει τοῦ πράξαντος· 2) ἡ ἀποθετικὴ ἢ θετικὴ βούλησις, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν αἰτίαν τοῦ ἀδικήματος, νὰ ἀντίκειται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον καὶ ἐσωτερικῶς τουτέστιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πράττοντος, καθόσον οὗτος α) ἔχων γνῶσιν τοῦ ἀδικήματος καὶ τοῦ πολιτικῶς ἀξιοποιοῦν αὐτοῦ (α), β) εὐρέθῃ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, καθ' ἣν ἐδύνατο τὰ ἑνθιμότη τὴν θέλη-

σίν του συμφώνως πρὸς τὸν ποινικὸν νόμον, καὶ ὅμως γ) ἐπεχείρησεν ἢ παρέλιπε ρύθμισιν τῆς θελήσεως τοιαύτην (6), ἥτις ἐγένετο αἰτία τοῦ ἀδικήματος.

- (α) Ἡ εἰδικὴ γνῶσις τοῦ κατὰ τὴν προκαταβληθῆναι ἀξιόπαινον πράξιν ἐφαρμοστέου ποινικοῦ νόμου δὲν εἶναι γενικὸν ἀπαιτούμενον τῆς ἐνοχῆς, ἀλλ' εἶναι χώραν μόνον ἐπὶ τοῦ δόλου καὶ ἐπὶ τῆς ἀμέσου ῥαθυμίας (§. 56. Α.).
- (6) Τοῦτο ἰσχύει οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἐκ παραλείψεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ πράξεως ἀδικημάτων, ὅσας ταῦτα (κατὰ τὰς §. 56. Β. καὶ §. 57. ὀριζομένης περιπτώσεις) πηγάζουσιν ἀπὸ ἐμμέσου ἀμελείας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ καταλογισμοῦ γνῶμαι εἶναι διάφοροι, κατὰ τὰς διαφόρους ιδέας περὶ ἐλευθερίας τῆς θελήσεως. Δυνάμεθα δὲ νὰ διακρίνωμεν: 1) τὴν πρῶην περὶ ἐλευθερίας θεωρίαν (π. χ. κατὰ τὸν *Feder über den menschlichen Willen* 1. Bd. 1. Kap. §. 6), καθ' ἣν ἐλευθερία εἶναι ἡ δύναμις τοῦ αὐτενεργήτως διατιθέναι ἑαυτὸν πρὸς τι ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πάσης κατ' αἰσθησιν ἐπενεργείας καὶ ἀπὸ φυσικῶν αἰτιῶν 2) τὴν γνώμην τοῦ Φάυερβαχ, ὅστις δὲν παραδέχεται παντάπασιν τὴν ἐλευθερίαν ὡς θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ καταλογισμοῦ, ἀλλὰ εἰς μὲν τὰς πρώτας ἐκδόσεις ἀναφέρει ὡς προαπαιτούμενον ὅρον τοῦ καταλογισμοῦ τοιαύτην ψυχικὴν ιδιότητα τοῦ πράττοντος, καθ' ἣν εἶναι δυνατὴ ἡ ψυχολογικὴ ἐπενέργεια τοῦ ποινικοῦ νόμου, εἰς δὲ τὰς τελευταίας ἐκδόσεις παραλείπει μὲν τὸν ὅρον τοῦτον, ἀλλ' ἀποφεύγει πάλιν νὰ λαλήσῃ περὶ ἐλευθερίας: 3) τὴν γνώμην τοῦ *Heinroth System der psychischen Medizin*, σελ. 74.), ὅστις διακρίνει τὴν ἐλευθερίαν, ὡς δύναμιν, ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας, ὡς καταστάσεις. Ὁρα προσέτι *Vaillant Diss.* p. 66. 4) τὴν γνώμην τοῦ Groos (*Beitr. über moral. Freiheit und Unsterblichkeit* eit. Tüb. 1848. πρῶ. μὲ τὸ σύγγραμμα τοῦ ἰδίου: *Entw. einer philos. Grundlage für die Lehre von den Geisteskrankheiten.* Heidelb. 1827.), ὅστις διακρίνει τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας ἢ τὴν πρὸς τὴν

την ὁρμὴν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Waillant* p. 69. 5) τὴν γνώμην ἐκείνων (οἷον τοῦ *Weber Handb. der psych. Anthropologie*, σελ. 294. καὶ *Clarvus Beitr. zur Erkenntniss und Beurtheilung zweifelhafter Seelenzustaende*. Leipz. 1828. σελ. 19.), ὅσοι παραδέχονται ὡς προαπαιτούμενον ὅρον τοῦ καταλογισμοῦ οὐχὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ τὸ αὐτοπροαίρετον. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Roller Schneider's Annalen* IV. Bd. σελ. 425.). Ἡ γνώμη τοῦ *Φάυερβαχ*, ἥτις κυρίως εἶναι ἀπλὴ συνέπεια τῆς θεωρίας τῆς ἐκφοβήσεως καὶ στηρίζει τὸ πᾶν ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῆς ἀπειλῆς αὐτοῦ, ἀπεδείχθη πρὸ πολλοῦ ἤδη ὡς σαθρά (*Thibaut Beitr. zur Kritik der Feuerbach'schen Theorie*. σελ. 37. *Häcker über das oberste Prinzip der Strafwürdigkeit*. Würzburg 1803.) καὶ θεωρεῖται τὴν σήμερον γενικῶς ὡς τοιαύτη. *Oersted Grundregeln der Strafgesetzgebung*. σελ. 129. *Rossi traité* II. Vol. p. 107. *Heinroth (Hitzig's Zeitschrift*. Heft. 40. σελ. 220.) *Friederich Handb.* σελ. 91. "Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Jarke (Hitzig's Zeitschrift* Heft. 21. σελ. 88. etc.) *Moehl über den Zweck der Strafe* σελ. 71. Καθ' ἑκάστην γίνεται ἤδη καταληπτότερον, ὅτι ἡ κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας ἐπικρατήσασα προσπάθεια τοῦ νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τῆς] περὶ τοῦ καταλογισμοῦ διδασκαλίας τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θελήσεως, στηρίζεται ἐπὶ ἐσφαλμένῃ γνώμῃ περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ περὶ τῆς παντοδυναμίας ἐνεργείας τοῦ νόμου κατὰ τὴν περὶ τῆς ἐκφοβήσεως θεωρίαν τοῦ *Φάυερβαχ*. Ὁ νομοθέτης πράττει ἴσως ἄριστα, μὴδὲν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφέρειν περὶ ἐλευθερίας· ἀλλὰ ὁ ἐπιστημονικὸς τοῦ ποινικοῦ δικαίου νομοδιδάσκαλος δὲν δύναται παντᾶσι ν' ἀπαρνηθῇ τὴν ἀρχήν, ὅτι ἄνευ ἐλευθερίας τῆς θελήσεως δὲν εἶναι δυνατός ὁ καταλογισμός. *Diez (Annalen der Staatsarzneik von Schneider,*

II. Bd. I. H. σελ. 441. IV Bd. σελ. 473. *Vaillant de libera volunt.* p. 53. *Sponholz die Controverse über Zurechnung zweifelhafter Gemüthszustaende.* Stralsund 1839. σελ. 67. *Hufnagel Comment. I.* σελ. 200.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὑπάρχουσι διάφορα συστήματα ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐκφράζεται ὁ νόμος περὶ καταλογισμοῦ. Α) Αἱ μὲν ὑποδεικνύουσι διὰ γενικῶν ἐκφράσεων τοὺς κυρίους λόγους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμόν, χωρὶς νὰ πράττωσιν ἀρχὴν τινα, οἷον κατὰ τὸν *Code pénal Art. 64.* *il n'y a ni crime ni délit, lorsque le prévenu était en état de démence ou lorsqu'il a été contraint par une force, a la quelle il n'a pu résister.* *Hellie théorie II.* p. 206. *Rauter traité de droit criminel Vol. I.* p. 139. *Boitard leçon sur le droit criminel* p. 318. Αἱ λέξεις, criminalité ἢ culpabilité ἐκφράζουσιν ἐν Γαλλίᾳ τὸν καθ' ἡμᾶς καταλογισμόν. Οἱ αἰρόντες δὲ τὸν καταλογισμόν λόγοι λέγονται *faits justificatifs.* Β) Ἄλλαι ἀποφαίνονται ἀπλῶς γενικὴν τινα ἀρχήν, χωρὶς νὰ ἐφαρμόζωσιν αὐτὴν εἰδικώτερον καὶ χωρὶς νὰ ἀπαριθμῶσιν ὅλους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμόν λόγους, π. χ. κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον *Tit. 20. §. 16.* "Οστις στερεῖται τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐλευθέρως πράττειν, δὲν θεωρεῖται πράττων ἀδίκημα οὐδὲ ὑποβάλλεται εἰς ποινὴν. Κατὰ τῆς εἰς τὸν νόμον παραδοχῆς τῆς ἐκφράσεως: ἐλευθερία, *Bauer Anmerk. zum Hannover. Entw. II.* σελ. 223. Γ) Ἄλλαι ἀποφεύγουσι τὸ νὰ θέσωσιν ἀρχὴν τινα καὶ, συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ἀπαριθμοῦσιν ὅλους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμόν λόγους, ὅσους δύναται ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν, οἷον κατὰ τὸν βυαρικὸν νόμον ἀρθρ. 119. κ. ἐπ., ὅπου ἀπαριθμοῦνται ἐννέκ λόγοι. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐτήρησαν καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἀρθρ. 66—72., καὶ ὁ βυρτεμ-

βεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 94—102.] καὶ ὁ ἑλληνικὸς νόμος ἄρθ. 81. κ. ἐπ.] Δ) Ἄλλαι προτάττουσιν ἀρχὴν τινα, καθ' ἣν ὁ φεύλει ὁ δικαστὴς νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καταλογιστότητος καὶ ἀναφέρουσιν ἔπειτα διασαφήσεως χάριν τοὺς κυριωτέρους λόγους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμόν, ὡς ἐν παραδείγματι, οἷον κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 20., καθ' ὃν ὁ καταλογισμὸς αἰρεται, ὡς αἰεὶ ὑπάρχει ἐντελής ἑλλειψις διακρίσεως ἢ ἐλευθέρας ἐκλογῆς. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἄρθρ. 67. διατάττει: ὁ καταλογισμὸς αἰρεται διὰ πάσης καταστάσεως, καθ' ἣν παύει ἡ συνείδησις τοῦ ἀξιοποίνου τῆς παραβάσεως ἢ τὸ αὐτοπροαίρετον τοῦ παραβάτου. Περὶ τῆς καταλληλοτέρας μεθόδου τοῦ ὀρίζειν τὰ περὶ καταλογισμοῦ ἐν τῷ νόμῳ, βρα *Friedreich Handb. der gerichtl. Psychol.* σελ. 255. 267. *Haus observations etc.* I. p. 208. *Visini* (*Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1834. σελ. 12.) *Visini Beitr. z. Criminal.* σελ. 456. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου, καθ' ὃν δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ὁ νόμος περὶ τῆς διὰ πνευματικῶν ἀσθενειῶν ἄρσεως τοῦ καταλογισμοῦ: Ὅρα τὰ προμνημονευθέντα συγγράμματα καὶ *Mittermaier de principio imputationis etc.* p. 50. *Leube gesetzl. Best. über Zurechnung* σελ. 53. *Hepp. Theorie der Zur.* σελ. 18. *Kütka* (*Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1839. 9. H. σελ. 143 not.) Ὅρα περὶ τούτου κατωτέρω §. 90α

§ 86.

Περὶ παντὸς μὲ λογικὸν προικισμένου ἀνθρώπου θεωρεῖται ἐν γένει ὡς νομίμως βέβαιον, ὅτι ἔχει γνῶσιν τῶν ποινικῶν νόμων (α). Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τούτου ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐκ φύσεως προικισμένος ἀφ' ἐνὸς μὲ βούλησιν καὶ ἀφ' ἑτέρου μὲ γνωστικὰς δυνάμεις, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὴν

τε σχέσιν τῶν διαθέσεων του πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν πράξεών του μὲ τὰς συνεπειὰς αὐτῶν, ἔπεται, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν καταλογιστότητα, ὡς καθάρτα, ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ θεωρῶμεν ἕκαστον, ἕσαστον ἀφορᾷ τὰς πράξεις του, ὡς ἐπιδεκτικὸν καταλογισμοῦ, ἐνὸς δὲν ἐξάγεται τὸ ἐναιτιον ἀπὸ εἰδικῶν περιστατικῶν. (5).

(α) L. 9. pr. D. de juris et facti ignor. L. 12. C. cod. «Constitutiones principum nec ignorare quemquam, nec dissimulare permittimus.» Ὁ κανὼν οὗτος ἰσχύει ἄνευ ἐξαιρέσεως ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων juris gentium, ἢ τοι ἐκείνων τὰ ὅποια πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς πράξεις καθ' ἑαυτὰς παράνομοι ἢ ἠθικῶς ἀσχερα, ὡς πράξεις naturali ratione ἀθέμιτοι, εἰς τὸν ὅσον ἢ τοῦ νόμου ἄγνοια (ignorantia juris) νὰ μὴ ὠφελῇ ὡς πρὸς αὐτὰς μηδὲ ἐκείνους, εἰς τοὺς εἶναι αὕτη ἄλλως συγγνωστή. Ἐπὶ τῶν πράξεων δὲ, ὅσαι ἀποτελοῦσιν ἀδικήματα κατὰ μόνους τοὺς εἰδικούς νόμους ὠρισμένης πολιτείας (jure civili) (ἀνάγονται δ' ἐν ταῦθα ἅπανσαι αἱ ἀπλᾶί ἀστυνομικαὶ παραβάσεις) ἢ τοῦ νόμου ἄγνοια εἶναι συγγνωστή, εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦλάχιστον τῶν τελευταίων ὡς εἴρηται προσώπων. L. 7. §. 4. D. de juris d. L. 38. §. 2. 4. 7. D. ad L. Jul. de adult. L. 2. C. de in jus voc. L. 4. C. de incest.

(6) C. C. C. Art. 131. 132.

§ 87.

Τὸ νόμιμον ὁμῶς τεκμήριον τῆς καταλογιστότητος ἐν γένει δὲν περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ καὶ τεκμήριον ὠρισμένου εἵδους ἐνοχῆς (δόλου ἢ ῥαθυμίας), ἀλλὰ πρέπει τοῦτο χωρὶς ν' ἀπαιτῆται εἰδικὴ περὶ αὐτοῦ ἄμεσος ἀπόδειξις νὰ ἐξάγεται ἐκάστοτε 1) ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως καθ' ἑαυτήν 2) ἐκ τοῦ ἐγγυτέρου ἢ ἀπωτέρου συνδέσμου αὐτῆς πρὸς τὸ προκύψαν παράνομον ἀποτέλεσμα (ἐὰν ἀπαιτῆται τὸ τοιοῦτο πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος) καὶ τελευταίων 3) ἐκ τῶν προηγηθεισῶν τῆς πρά-

ξεως, τῶν συγχρόνων αὐτῆς καὶ τῶν ἐπομένων περιστάσεων (α).

- (α) Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συμβαδίζονται οἱ ῥωμ., νόμοι: L. 1. C. ad L. Corn. de sic. L. 24. C. ad L. Corn. de falsis. L. 3. C. de inj., μὲ τὸ R. A. von 1594. §. 69., καὶ ἐπομένως ἀνακαλεῖ εὐχαρίστως ὁ συγγραφεὺς τὸν κατὰ τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις (§. 60.) ἰσχυρισμὸν τοῦ περὶ τοῦ τεκμηρίου τοῦ δόλου *praesumptio doli*. Πρὸς Wenig (N. Arch. d. GrimR. II. BdN. 9.) Borst αὐτόθεν N. 21. Tittmann Handb. Bd. 1. §. 94. Martini Lehrb. §. 33. Anm. 5. Περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης, πρὸ πάντων: Grolman (Bibliothek des peinl. R. Bd. I. St. 2. N. 3.) Προσέτι: van Resena Diss. de praesumpt. doli in del. Lugd. Bat. 1807.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. 'Ο κατὰ τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις ἰσχυρισμὸς τοῦ Φάυερβαχ περὶ τοῦ τεκμηρίου τῆς καταλογιστότητος εἶναι λείψανον τοῦ τεκμηρίου τοῦ δόλου, ὅπερ παρεδέχετο κατὰ τὰς πρώτας ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματός του. Πλὴν οὐδὲ περὶ τῆς καταλογιστότητος ἐξάγεται ἐκ τῶν νόμων τοιοῦτον τεκμήριον, ὥστε δηλ. ὁ κατηγορούμενος νὰ μὴ δύναται ἄλλως εἰμὴ δι' ἀνταποδείξεως νὰ ἀνατρέψῃ τὴν *praesumptio juris* ὁ δικαστὴς ὀφείλει, ἔργον ἔχων τὴν ἀνακάλυψιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας, νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν τοῦ ὡς πρὸς τὴν καταλογιστότητα, καὶ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς, ἀφοῦ πρῶτον σταθμίσῃ τὰ ἐκ τῆς δικογραφίας προκύπτοντα ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου περιστατικά. Hepp Vers. über Strafrechtsw. N. 6. Rosshirt Entw. d. Grunds. σελ. 212. Τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ δὲν ὑπάρχῃ καταλογιστότης, εἶναι καθαρῶς πραγματικὸν, καὶ ὀφείλει πρὸς λύσιν αὐτοῦ ὁ δικαστὴς νὰ ἐξελέγχῃ μετ' ἐπιμελείας ἅπαντα τὰ προκείμενα περιστατικά. 'Η παραδοχὴ νομίμου περὶ αὐτῆς τεκμηρίου (ἐκ τῶν νεωτέρων νόμων παραδέχεται τοῦτο μόνος ὁ αὐστριακὸς περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμος §. 771.) καὶ ἡ ὑπεράσπισις τοῦ τοιοῦτου τεκμηρίου ἐν τοῖς Motive zum Württemberg. Entw. σελ. 54. καὶ Abegg's

Syst. σελ. 47. σημ. 40. εἶναι ἐντελῶς χωρὶς βάσιν καὶ ὁλε-
θρία, ἐκ τούτου φέρει κυρίως χαρακτηῖρα κεκαλυμ-
μένου τεκμηρίου δόλου. "Ορα Hepp Theorie der Zur. σελ.
4 Mittermaier Lehre vom Bew. σελ. 145.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. "Οτι τὸ τεκμήριον τοῦ δόλου, ὡς παρεδέχετο
πρότερον ὁ Φάυερβαχ, εἶναι μὴ βάσιμον, ἀναγνωρίζεται ἤδη
παρὰ πάντων. "Ορα καὶ Vollgraff verm. Abhandl. I. Thl.
nr. III. Grattenauer vom Recht der Nothwehr. σελ. 167.
Welker über Staat, Recht und Strafe σελ. 572. Schus-
ter de praesumpt. mali in factis illic. Goett. 1829 Bauer
Lehrb. des Strafr. σελ. 58. Waechter §. 83. Heffter
Lehrb. σελ. 93. Kılka. (Arch. des Criminalr. neue Fol-
ge II. σελ. 238.) Ὁ Φάυερβαχ συγχέει τὴν ἐπὶ τινων ἀδι-
κημάτων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων σαφῶς προκύ-
πτουσαν πιθανότητα τοῦ δόλου μὲ τὸ νομικὸν περὶ αὐτοῦ
τεκμήριον, τοῦ ὁποίου ἡ παραδοχὴ, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς
νόμιμον διάταξιν, εἶναι ἄδικος, διότι ἐπιρρίπτει εἰς τὸν κα-
τηγοροῦμενον τὸ βάρος τῆς πολλάκις δυσχεροῦς ἀνταποδεί-
ξεως, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ὁ δόλος, ὡς ἀποτελῶν μέρος τῆς κα-
τηγορίας, πρέπει ν' ἀποδεικνύται ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ. Ὁ
δικαστὴς ὀφείλει, σταθμίζων ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς προ-
κειμένης πράξεως καὶ ἐξελέγχων μετ' ἐπιμελείας τὴν ὑπὸ
τοῦ κατηγορουμένου δοθεῖσαν ἐξήγησιν τῆς διαγωγῆς του,
νὰ κρίνῃ, ἐὰν πρέπη νὰ δεχθῇ κατὰ τὴν προκειμένην περι-
πτωσιν ὡς ὑπάρχοντα τὸν δόλον. "Οτι τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ
Φάυερβαχ μνημονευθέντα χωρία τῶν νόμων ἡρμηνεύθησαν
ἐσφαλμένως ὅρα Wenig-Ingenheim (Arch. des Criminalr.
II. σελ. 227. 230.) Κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ τεκμηρίου
εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς L. 1. §. 3. D. ad leg. Corn.
de sic. καὶ L. 6. C. de dol. mal. Ἐν τῷ βυζαντικῷ νόμῳ,
ἄρθρ. 43., περιέχεται μὲν ἔτι νομίμως καθιερωμένον τὸ

περὶ οὗ πρόκειται τεκμήριον, ἀλλὰ τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822, ἄρθρ. 42, καὶ τοῦ 1827, ἄρθρ. 34, τὸ ἀπέβαλον, ἡ δὲ πείρα ἀποδεικνύει ἐν τῇ Βαυαρίᾳ τὰς ἐπιζημίους αὐτοῦ συνεπείας. *Höfler* (*Zurhein's. Zeitschr. für Theorie und Praxis* I. Bd. 3. H. σελ. 282) καὶ *Plaetter* *für Rechtsanwendung in Baiern* III. Bd. σελ. 273. 289. Ὁ αὐστριακὸς νόμος §. 1. καὶ ἡ πρωσσικὴ ποινικὴ διάταξις §. 369. (καὶ ὁ ἐλληνικὸς νόμος, ἄρθρ. 39.) δὲν παραδέχονται τοιοῦτο τεκμήριον, ἀλλ' ἀναθέτουσιν εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ δόλου, ἀφοῦ σταθμίσῃ ὅλας τὰς περιστάσεις. *Oesterreich. Gesetzbuch über Gefällsüber tretungen* §. 774. *Kitka* (*Arch. des Criminalr.* 1835. σελ. 240.) Καὶ εἰς τὸν σαξωνικὸν προσέτι καὶ εἰς τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον παρελείφθη τὸ τεκμήριον τοῦτο, διότι ἐπίσθησαν, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν βάσιν. *Herrmann zum saechs. Criminalges.* σελ. 89. *Hepp. Comm. zum Würtemb. Gecetz.* I. σελ. 455. *Hufnagel Comment.* I. σελ. 104.

§ 88.

Ἐπειδὴ τὸ ἀξιοποινὸν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς παρανομίας τῆς θελήσεως, ὡς αἰτίας τοῦ ἀδικήματος, ἐκλείπει ἀναγκαίως, ὡςάκις ὁ πράξας εὕρισκετο ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, καθ' ἣν ἦτο αὐτῷ ἀδύνατον νὰ πράξῃ κατὰ βούλησιν ἢ νὰ ρυθμίσῃ τὴν βούλησιν του κατὰ τοὺς ποινικοὺς νόμους (α). προϋποτιθεμένου, ὅτι οὐ μόνον Α) ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ παράνομος θέλησις ἀναφερομένη ἀμέσως εἰς τὴν παράνομον πράξιν, τουτέστι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἢ διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως (ἄμεσος καταλογισμὸς δόλου ἢ ἀμελείας), ἀλλὰ καὶ Β) ὅτι ἡ τὸν ἄμεσον καταλογισμὸν ἀποκλείουσα

κατάστασις δὲν ἐπήγαγεν αὐτὴ ἐκ παρανόμου θελήσεως (6)
εἴτε δόλου (γ) εἴτε ῥαθυμίας (δ).

(α) Αὕτη εἶναι ἡ κοινὴ ἀρχή, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν βάσιν ἀπασῶν, καὶ αὐτῶν προσέτι τῶν ὑπὸ τῶν θετικῶν νόμων ἀναφερομένων περιπτώσεων, τῶν ἀποκλειουσῶν τὴν καταλογιστότητα. Ἀλλὰ οἱ νόμοι ἀναφέρουσι τὰς ἐντὸς αὐτῶν ῥητῶς περιεχόμενας περιπτώσεις, ἀπλῶς ὡς παραδείγματα καὶ παραπέμπουσιν ἐν γένει εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις τῶν νομομαθῶν. C. C. C. art. 150. 179., ὅθεν ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ περιορίζεται εἰς μόνας ἐκεῖνας τὰς ῥητῶς ἀπαριθμούμενας περιπτώσεις.

(6) C. 7. C. 18. qu. 1. c. 3. X. de his qui filios. C. C. C. Art. 146.

(γ) Ἐὰν τις π. γ. μεθύσῃ ἐπίτηδες κατ' ὑπερβολὴν, διὰ νὰ τελήσῃ ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει φόνον κτλ.

(δ) Πρὸς ἀνωτέρω §. 56. B) καὶ §. 57.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρέπει ἀπλούστατα νὰ διακρίνωμεν τὸ ζήτημα, ἐὰν, καὶ μέχρι τίνος ἡ ἐλευθερία ᾔναι ἀναγκαῖος ὅρος τοῦ καταλογισμοῦ, ἀπὸ τοῦ ζητήματος: ὁποῖα πρέπει νὰ ᾔναι ἡ κατάστασις τοῦ πράττοντος διὰ νὰ θεωρῇται ἡ ἐλευθερία ὡς ἐνεργὸς καὶ ἐπομένως ὁ καταλογισμὸς ὡς βάσιμος. Τὸ πρῶτον ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ καταφατικῶς, διότι ἡ ἐλευθερία εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπον, καθὼς ἠθικὸν ὄν, ἔμφυτος δύναμις, δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται οὗτος ν' ἀνθίσταται εἰς τὰς πρὸς τὸ κακὸν ὁρμάς, ὥστε ἡ ἐγκληματικὴ διάθεσις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τις τὰς ὁρμάς ταύτας, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας τοῦ πράττοντος ἐνοχῆς, ὅστις δυνάμει τῆς ἐλευθερίας του ἐδύνατο κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ὑπερνικήσῃ τὰς ἐγκληματικὰς ὁρμάς. *Friederich Handb.* σελ. 76. *Iarke (Hitzig's Zeitschr. Heft. 21. σελ. 88.) Diez (Schneider's Annalen IV. σελ. 472.) Müllermaier de principio imput. p. 8. Vaillant Diss. cit. p. 69. 85. Kulka (oesterr. Zeitschr. I. c. σελ. 174.)* Ἡ ὑπαρξὶς ἐνεργοῦ ἐλευθερίας καὶ ἐπομένως καταστάσεως ἐπιδικητικῆς καταλογισμοῦ ἐξάγεται 1) ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ πράττοντος, 2) ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν πράττειν ἢ παρα-

λείπειν *Rossi traité II. p. 404. Heffler Lehrb. σελ. 50.*

Α) 'Η συνείδησις (ὅρα ἀμφιβολίας τινὰς παρὰ *Diez ἐν Schneiders Annalen IV. σελ. 481.*), ἥτις ἀπαιτεῖται πρὸς ὑπαρξιν τῆς καταλογισμοῦ ἐπιδεκτικῆς καταστάσεως, πρέπει νὰ ᾔηται 1) συνείδησις ἑαυτοῦ, καθ' ἣν ὁ πράττων γνωρίζει ἑαυτὸν καὶ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν προκειμένην πράξιν· 2) συνείδησις τῆς ἐπιχειρηθησομένης πράξεως καὶ τῆς ιδιότητος αὐτῆς· 3) συνείδησις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ τῶν σχέσεων τῆς πράξεως πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' ὃ διευθύνεται· 4) συνείδησις τοῦ ἀθεμίτου τῆς πράξεως· Β) 'Η πρὸς αὐτοπροαίρετον βούλησιν ἱκανότης τοῦ πράττοντος δὲν πρέπει νὰ οὐδετεροῦται 1) δι' ἐξωτερικῆς βίας, ἥτις ἀφίνει εἰς τὸν πράττοντα ἀπλῶς μόνον τὴν ἐκλογὴν ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀκουσίως τὴν πράξιν ἢ νὰ ὑποκύβῃ εἰς ἀναπόφευκτον δεινὸν κακόν· 2) δι' ἐσωτερικῶν καταστάσεων, αἵτινες νοσηματῶδῶς παροτρύνουσι μετ' ἀκαταμαχῆτου σφοδρότητος εἰς πράξεις, τὰς ὁποίας θέλει τις ν' ἀποφύγῃ. *Mittermaier de principio imput. p. 10.*

§ 89.

Ὅθεν κατὰ τὴν τεθείσαν περὶ τοῦ καταλογισμοῦ ἀρχὴν, οὐδεμία ὑπάρχει ἐνοχλή, Α) ἐὰν ἡ παράβασις τοῦ νόμου ἔλαβε χώραν ἄνευ ἐλαχίστης συνεργείας τῆς θελήσεως, καὶ 1) ἐπὶ μὲν τῶν ἐκ πράξεως ἀδικημάτων, ἡ πράξις ἐγένετο ἐν ἀναιτίῳ τοῦ πράξαντος καταστάσει διὰ μόνων τῶν μηχανικῶς τεθεισῶν εἰς ἐνέργειαν σωματικῶν δυνάμεων αὐτοῦ (α), εἴτε συνεργοῦντος ἄλλου τινός (β), εἴτε μὴ, 2) ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων, ἐὰν δι' ἐξωτερικὰ ἀναιτίως ἀναφανέντα ἐμπόδια ἢ δι' ἑλλειψιν τῶν ἀπαιτουμένων φυσικῶν δυνάμεων ᾗτο ἀδύνατον νὰπραχθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτασσόμενον (γ).

(*) L. 11. pr. D. ad L. Aquil. C. C. C. art. 146.

(ε) Τοῦ παθόντος αὐτοῦ ἢ τρίτου τινός, ὅστις, διὰ μηχανικῆς τινος δυνάμεως (vis absoluta), γίνεται ἥτοι ἐκ δόλου ἢ ἐκ ῥαθυμίας παραίτιος τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου.

(γ) L. 3. §. 6. 7. 10. D. de Scto Silan.

§ 90.

‘Ομοίως αποκλείεται ὁ καταλογισμὸς Β) διὰ πάσης ἀναιτίου ψυχικῆς καταστάσεως, καθ’ ἣν αἴρεται τὸ δυνατόν τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀξιοποίνου (ἡ ἐνθύμησις τοῦ νόμου καὶ ἡ περὶ τῆς πράξεως κρίσις κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὰς συνειδήσεως αὐτῆς) (α). Ἐπομένως αποκλείουσι τὸν καταλογισμὸν α) ἡ νευρική ἡλικία καὶ 1) ἡ μὲν παιδική (infantia) πάντοτε, 2) ἡ δὲ ἄρηλος (μέχρι τοῦ 14 ἔτους), ἐπὶ τῇ προϋποθέσει, ὅτι ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως ἢ τοῦ πράξαντος δὲν ἐξάγεται ἡ καταλογιστότης αὐτοῦ (β). β) ἡ παρατελής ἄγνοια τῆς νόμιμον ιδιότητος, τῶν ἀνθρώπων πράξεων, ὡς συνέπεια ἢ 1) τῆς ἐλλείψεως τῶν πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀνακοινώσεις ἀπαιτούμενων ὀργάνων (γ), ἢ 2) ἄλλων ἀπὸ τοῦ πράξαντος ἀνεξαρτήτων αἰτίων (δ). γ) τοιαύτη τοῦ λογικοῦ ἀσθένεια (ἀμβλύτης), ὡς ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι τις ἀνίκανος νὰ διακρίνῃ τὴν νόμιμον ιδιότητα τῶν πράξεων του (βλακεία) (ε). δ) πᾶσα πνευματικὴ ἢ ψυχικὴ ἀσθένεια, διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται ἡ χρῆσις τοῦ λογικοῦ ἥτοι ἐν γένει ἢ ὡς πρὸς ὠρισμένα τινὰ τῆς ἀντιλήψεως ἀντικείμενα, (ζ), καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας τελεῖται ἡ ἀξιοποίνος πράξις (μανία, παραφροσύνη, μελαγχολία κ.τ.λ.) (η). ε) πᾶσα ἀναίτιος πρόσκαιρος κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ χρῆσις τοῦ λογικοῦ αἴρεται ὁ-

λοτελῶς ἤτοι ἐν γένει ἢ ὡς πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν, οἷον ἡ δικαία ὑπερβολικὴ ὀργή (θ), ἡ ἀναίτιος ὑπερβολικὴ μέδη (ι), ὁ ὕπνος, ἡ κάρωσις (Schlaftrunkenheit) καὶ ἡ νυκτοβασία (κ), τὰ φαντάσματα (λ), ὁ καταπληκτικὸς τρόμος κ. τ. τ. ζ) ἡ πλάνη καὶ ἡ ἄγνοια ὡς πρὸς τὸ παράνομον ἢ τὸ κινδυνώδες τῆς πράξεως, καθόσον αὗται εἶναι νομίμως συγγνωσταὶ (μ) καὶ ἀνυπερβλήτοι (ν)

(α) «Jugend oder anderer Gebrechlichkeit. «C. C. Art. 179,» Leu die ihr. Sinn mit haben «C. C. Art. 150.

(ε) § 18. 7. de oblig. ex del. L. 5. §. 2. in fin. D. ad L. Aquil. L. 23. D. de furtis. L. 1. §. 32. D. de SC. Silan. L. 12. D. ad L. Corn. de sic.—homic Clem. un. de homic.—C. C. Art. 164. 173. 179. Pubertati proximi. Bosheit erfüllt das Alter (ἡ κακία ἀναπληρρεῖ τὴν ἡλικίαν). Prö. Kleinschrod syst. Entw. Thl. 1. §. 85. καὶ Bibliothek des peinl. R. Bd. 1. St. 1. §. 85. ff.

(γ) Ἐνεαθθα ἀνάγονται συνήθως οἱ ἐκ γενετῆς κωφάλατοι, ὅσοι δὲν ἔτυχον τεχνικῆς διδασκαλίας I. P. Kress vom Recht der Taub- und Stummgebornen. Helmst. 1765. 1792. (Hymmens) Beitr. zur jurist. Literatur in den preuss. Staaten. V. Bd. σελ. 1—103.

(δ) Π. γ. ἄνθρωποι, οἵτινες ἐκ πρώτης ἡλικίας ἔζησαν ἄγριοι, μακρὰν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Prö. Böhmcr ad Cerpzov Q. 149. obs. 4.

(ε) Ποῖος βαθμὸς βλακειᾶς ἀπειτεῖται; δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προσδιορισθῇ ἐν γένει, ἀλλ' ἐξαρτᾶται συγχρόνως ἀπὸ τῆς ιδιότητος τοῦ ἀδικήματος. Ὡς βλάκεις πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οἱ cretini. (Wenzel über den Kretinismus. Wien 1802.) Τὸ ἔσχατον γῆρας ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν τότε μόνον, ὅταν ἔχη συνέπειαν τὴν βλακειάν (παλίμψαιδες). (H L. 3. §. 7. D. de Seto Silan., τὴν ὑποίαν τοσοῦτον συχνάκις ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἀγῆκει παντάπασιν ἐν αὐτῷ.).

(ζ) Κατὰ τὴν γνώμην διαφόρων ἰατρῶν, ὑπάρχουσι πνευματικοὶ νόσοι, αἵτινες, καὶ τοὶ πραγματικῶς ὑπαρχούσης τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ, ἀποκλείουσιν ὅμως ὁλοτελῶς τὸ δυνατόν τῆς αὐτοπροαιρέτου βουλήσεως (μανία χωρὶς παραφροσύνης, Wuth ohne Verrücktheit, manie sans délire, mania occulta, Anreiz durch gebundenen Vorsatz : τοιαῦτα εἶναι αἱ ὑπὸ διαφορῶν εἰς τὴν προκειμένην τοῦ πνεύματος κατάστασιν διδόμεναι νοσημασίαι). Θεωροῦνται δὲ προσέτι παρά τινων καὶ ἄλλαι νοσώδεις ὁρμαὶ, ὡς παρορνοῦσαι ἀκαταμάχητως τὴν θέλουν εἰς ἐκτέλεσιν ἀδικημάτων (ὁρμὴ πρὸς κλοπὴν, πρὸς ἐμπρησμὸν, ἀδικήματα πυρὰζοντα ἀπὸ ὀρέξεως τῆς ἐγκυ-

- μοσύνης κ. τ. τ. *Πρβ. Hoffbauer* (N. Arch. d. CrimR. Bd. 1. H. 4. N. 27.). 'Η πρώτη ἀνατίρω γνώμη εἶναι καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐτι πολὺ ἀκριβέστερος καὶ διαφιλονεικουμένη. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς νοσώδεις ἐγκληματικὰς ἐρέξεις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται αὗται παντάπασιν ὡς νόμιμον σέβειν, διότι ἄλλως τὸ εὐστημα τοῦτο, συνεπῶς παρακολουθεύμενον, θέλει καταστρέψει πᾶσαν ποινικὴν δικαιοσύνην. Ὅθεν δὲ *Martin* (Lehrb. §. 46. III.) ὑπὲρ τὸ μέτρον συγκαταβαίνει τὴν παραδοχὴν ἐν γένει τῶν τοιούτων ὁρμῶν, καὶ κινδυνεύει, εἰάν μείνῃ συνεπὴς εἰς τὴν γνώμην του, νὰ μὴ δύναται νὰ τιμωρήσῃ κανὲν σαρκεὶν ἁδίκημα. Εἰς μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ὁρμὴ εἶναι συνδεσμένη μὲ σύγγενσιν τοῦ νοός, αἰρεται τὸ ἀξιοποιεῖν.
- (η) *L. S. §. 2 D. ad L. Aquil. L. 40. D. de R. J. L. 9. §. 2. D. de L. Pompe de parr. L. 12. D. ad L. Corn. de sic. C. C. C. art. 179.*— Περὶ τοῦ ὁρίσμου καὶ τῆς οὐσίας τῶν τοιούτων τῆς ψυχῆς καταστάσεων: *Arnold* über die Natur des Wahnsinns. Leipz. 1784. 89.— *Hoffbauer* unters. üb. d. Krankheiten d. Seele. II. Thle. Halle 1802. 1803.— *Henke* Abhandl. aus der gerichtl. Medizin. Bd. II. N. 4. καὶ Zeitschrift für Staatsarzneik. Bd. I. σελ. 267.— *Schmid*, (Hufeland's Journal der prakt. Arzeneik. Bd. XI. σελ. 9)—*Heinroth* Lehrbuch der Störungen des Seelenlebens. II. Bde. Leipz. 1818.— *Platner* Unters. über einige Hauptcapitel der gerichtl. Arzneiwiss. Leipz. 1820.— *Neumann* die Krankheiten des Vorstellungsvermögens. Berlin 1822.— *Mittermaier* de alienationibus mentis, quatenus ad jus criminale spectand. Heidelb. 1825.— *Ame lung* Betr. über die Grenzen der Zurechnungsfähigkeit (*Henke's* Zeitschr. Bd. VII. H. 1. N. 3.)— *Clarus* die Zurechnungsfähigkeit des Mörders *Woyzek*. Leipz. 1824. περὶ αὐτοῦ δὲ τὰ συγγράμματα τῶν *Marc* καὶ *Heinroth*.— *Clarus* Beitr. zur Erkenntn. u. Beurthl. zweifelhafter Seelenzustände. Leipz. 1828.— *Heinroth* de facinore aperto ad medicorum judic. non deferendo. Lips. 1830.— *E. Regnault* das gerichtl. Urtheil der Ärzte über zweifelhafteste psychische Zustände. Mit einem Anhang von *F. Nasse*. Cöln 1830.— *Jarke* über die Zurechnung und die Aufhebung ders. durch. unfreie Gemüthszust. Berlin 1829. (ἀπεριέχεται καὶ εἰς *Hitzig's* Zeitschrift. Heft 21—23.) καὶ κατ' αὐτοῦ: *F. Gros* Entw. einer philos. Grundl. für die Lehre von den Geisteskrankheiten. Heidelb. 1828. καὶ τοῦ ἰδίου *Septicismus* in der Freiheitslehre etc. Heidelb. 1830.— *Πρβ.* καὶ *Grohmann* über die psychol. Momente, welche eine Milderung od. Aufhebung d. Zurechnung bedingen (N. Arch. IX. N. 8.)— *v. Weber* von der Freiheit des Willens (N. Arch. X. N. 17.)— *Feuerbach* aktenmäss. Darst. merkwürd. Verbr. Bd. 1. N. 12.
- (θ) *Westphal* Grunds. von der rechtl. Beurtheilung der aus Hitzig des Zorns unternommenen Handlungen. Halle 1784.— *Henke* Abhandl.

- Ausd. gerichtl. Medizin Bd. II. σελ. 302.— Περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ πάθους : Maas über die Leidenschaften Thl. I. σελ. 57. ἐπ.
- (ι) C. 7. C. 15. qu. 1.— Stübel Grunds. zu den Vorles. §. 153. not. f.— Feuerbach aktenm. Darst. Bd. II. N. 12.
- (κ) J. C. Meisters Urtheile und Gutachten in peinlichen Fällen N. 1.— Moriz Magaz. z. Erfahrungsseelenkunde. Bd. VI. St. 3. σελ. 76. Bd. VII. St. 1. σελ. 74.— Henke Lehrb. der Stafsrechtsw. §. 61.— Περὶ τῆς καρώσεως: Weber psychol. Anthropologie. σελ. 404.— Vogel, σελ. 146.— Heinroth Lehrb. der Störungen des Seelenlebens II. σελ. 268.— Heinroth System, σελ. 234.— Friedreich Handb. σελ. 805.— Περὶ τῆς γυκτοθασίας: Weber, σελ. 417.— Heinroth Syst. σελ. 235.— Friedreich Handb. σελ. 809.
- (λ) Eisenhart Erz. bes. Rechtshündel. Bd. I. N. 2.— Kleinschrod (N. Arch. d. CrR. Bd. II. N. 20.)
- (μ) Ὁρᾶ ἀνωτέρω §. 86. 88.— Rosshirt, in welchen Fällen entschuldigt Unkenntniß des Rechts (N. Arch. IX. N. 19.).
- (ν) Ἐγταῦθα ἀνάγεται πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ ἄγνοια πρέρχεται ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ἀπαιτουμένου αἰσθητηρίου. L. 3. §. 8. 9. D. de Scito Silan.— Ὡδ. ἀνωτέρω §. 57. 58.

§. 90. α (τοῦ ἐκδ.)

Οἱ αἵροντες τὸν καταλογισμὸν λόγοι, τουτέστιν αἱ καταστάσεις, καθ' ἃς ἐλλείπει ἡ πρὸς ἐπίγνωσιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἀναγκαία συνείδησις, ἡ καθ' ἃς ἡ ἐνέργεια τῆς θελήσεως καταπιέζεται ὑπὸ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἀκαταμαχῆτως ἐνεργουσῶν ὁρμῶν, δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν Α) εἰς λόγους, δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἀναγκαία συνείδησις, καὶ Β) εἰς λόγους, δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως. I) Ἡ νεανικὴ ἡλικία (α), καθ' ἣν διὰ τὸ μηκέτι ἀκμαῖον τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως ἐλλείπει ἡ ἀναγκαία συνείδησις, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν α) καθόσον ὑπάρχει ἐποχὴ, μέχρι τῆς ὁποίας ὁ νόμος ὑποτίθῃσιν, ὅτι δὲν χωρεῖ καταλογιστότης (β), καὶ ἐπομένως

ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ ἀνάκρισιν ἕνεκα τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ἐνήργησαν οἱ τοιαύτην ἔχοντες ἡλικίαν (γ). τοῦτο ἰσχύει κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν 7 ἔτων παῖδας (δ). β) καθόσον ὑπάρχει προσδιωρισμένη ἐποχὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ νόμος οὐδὲν καθιεροῖ τεκμήριον ὡς πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν τοιαύτης ἡλικίας νέων πραττόμενα ἀδικήματα, ἀλλ' ἀφίνει εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐρευνήσῃ, καθ' ἑκάστην περίπτωσιν, ἐὰν ἡ καταλογιστότης (ε) δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάρχουσα (ζ) καὶ ὁρίζει, ὅτι, καὶ ἂν ἀποφασισθῇ, ὅτι ὑπάρχει καταλογιστότης, πρέπει νὰ ἐπιβάλλῃται πολλὰ ἡλαττωμένη ποινὴ (η). Τοιαύτην διάταξιν περιέχει τὸ κοινὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὴν μέχρι τοῦ 14 ἔτους ἡλικίαν (θ), ὥστε ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος (ι) καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ κατηγορουμένου νὰ λύῃ πρὸ πάντων τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ᾔηται ἐπιδεκτικὸς καταλογισμοῦ (κ). γ) καθόσον ἀπὸ ὠρισμένης ἐποχῆς μέχρι ρητῆς ἄλλης ὁ νόμος παραδέχεται μὲν τὸν καταλογισμόν, ἀλλὰ διατάσσει μετρίασιν τῆς τακτικῆς ποινῆς (λ). II) Ἡ κωφαλαλία (μ) τῶν ἐκ γενετῆς κωφάλαλων ἢ τῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καταστάντων τοιούτων καὶ μὴ τυχόντων διδασκαλίας, αἶρει τὸν καταλογισμόν (ν), ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἐξάγεται, ὅτι ὁ κωφάλαλος διέκρινε τὴνπραχθεῖσαν ἀδικίαν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κωφάλαλων τοῦ τελευταίου εἶδους, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων διδασκαλίας, ἡ κατάστασις τῆς κωφαλαλίας ἀπο-

τελεῖ ἐλαφρυντικόν λόγον καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν περίπτω-
 σιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἐξαχθῇ ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐρεῦνης, ὅτι
 εἶχον τῆς ἀδικίας γνῶσιν (ξ). III) Εἰς τὴν τάξιν τῶν κα-
 ταστάσεων προσκαίρου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων (ο) ἀ-
 νήκουσι : Α) ὁ βρασμός τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς (π), καθόσον
 προέκυψεν ἀναιτίως καὶ ἀποκλείει τὴν συνειδήσιν (ρ). Β)
 ὁ ὕπνος (σ). Γ) ἡ κάρωσις (τ). Δ) ἡ ὑπνοβασία (υ). Ε) ἡ
 μέθη (φ), ἥτις αἶρει τὸν καταλογισμόν τότε μόνον, ὅταν
 φθάσῃ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμόν, τὸν φέροντα σύγχυσιν
 εἰς τὰς αἰσθήσεις, καὶ ἦναι ἀναίτιος (χ). Ἄλλως τὸ κοι-
 νὸν δίκαιον θεωρεῖ ἐν γένει (ψ) τὴν μέθην ὡς ὁμοίαν τοῦ
 βρασμοῦ τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς κατάστασιν (ω), ἥτις ἐπιφέ-
 ρει μὲν σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ὑπαί-
 τιος εἶναι ὁ μέθυσος, καὶ καθ' ἣν ὁ καταλογισμὸς δὲν ἀπο-
 κλείεται ὀλοτελῶς, ἀλλὰ θεωρεῖται, ὅτι ὑπάρχει *culpa* (αα),
 καθόσον ἡ κατάστασις τῆς μέθης ἐπηνέχθη ἐκ ῥαθυμίας
 καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐτελέσθη πράξις, ἐπὶ τῆς ὁποίας
 τιμωρεῖται κατὰ τὸν νόμον καὶ ἡ ῥαθυμία. Ἐάν τις με-
 τέστησεν ἑαυτὸν ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν μέθης, διὰ νὰ
 πράξῃ ἐν αὐτῇ ἀδίκημα, ὅπερ ἀπεφάσισεν ἐν ἐπιδεκτικῇ
 καταλογισμοῦ καταστάσει, ἡ μέθη δὲν τὸν ὠφελεῖ παντά-
 πασιν (ββ). Ἐπιρρόην εἰς τὸν καταλογισμόν ἔχει προσέτι
 ἡ κραιπάλη (γγ) καὶ ἡ οἰνοφλυγία (δδ). IV. Ὡς αἱρουσα
 τὸν καταλογισμόν ταραχὴ τῆς ψυχῆς (εε) παρίσταται μό-
 νη ἡ διαρκὴς ἡ κατὰ συνέπειαν νοσηματωδὴν ἐπιρρόων
 στιγμαίως μὲν παραγομένη, ἀλλὰ πολλάκις συνεχῶς ἐπα-
 νερχομένη κατάστασις, ἥτις ταρασσὶ τὴν πρωτότυπον ἰσορ-
 ρόπιαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν οὐ-

τως, ὥστε αἴρεται ἡ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις ἢ ἡ ἐλευθέρα βούλησις (ζζ). Ἄν καὶ δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν ἀκριβῶς ἅπασαι τῆς ψυχῆς αἱ ταραχαὶ εἰς ὠρισμένας κατηγορίας (ηη), εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ τεθῶσι ῥητοὶ θεμελιώδεις τύποι, καθόσον Α) ἐλλείπει ἡ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις τοῦ πράττοντος (πνευματικαὶ ἀσθένειαι), ἢ Β) καθόσον διὰ νοσηματωδῶν ὁρμῶν αἴρεται ἡ ἐλευθέρα βούλησις (ἀσθένειαι τῆς θελήσεως (θθ), ὡς πολλάκις ὀνομάζονται).— Εἰς τὰς πρώτας ἀνάγονται: 1) ἡ παραφροσύνη, 2) ἡ βλακεία, ἡ μωρία. Εἰς τὰς δευτέρας: 1) ἡ μανία, 2) ἡ ἀπλη μανία. Ἡ παραφροσύνη, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν καταστάσεων, τὰς ὁποίας οἱ ἱατροὶ ὀνομάζουσι φαντασιοκοπίας (Hallucinationen), (ιι), ἢ ἀπὸ ἐκείνων, καθ' ἃς ἐπενεργεῖ εἰς τὸν πράττοντα οἰαδῆποτε μανικὴ ἰδέα (κκ), εἶναι ἡ κατάστασις τῆς νοσηματώδους ὑπερεντάσεως τῆς φανταστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ὁποίας τὰ πλάσματα ἐκλαμβάνει ὁ ἀσθενὴς ὡς ἀληθείας, καὶ ὅπου τὰ νοσηματώδη ταῦτα πλάσματα φθάνουσιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὁ μὲν ἀσθενὴς δὲν δύναται πλέον ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτῶν, ταῦτα δὲ ἀπ' ἐναντίας συγχέουσι τὴν περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου συνείδησιν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ καγωνίζουσιν ἀποκλειστικῶς τὸν τρόπον τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ τοῦ πράττειν (λλ). Ὑπάρχει δὲ ἐπὶ παραφροσύνης κυρίως καὶ ψυχικὸν ἐν ταύτῃ πάθος (μμ). Ἐπὶ τῆς μερικῆς παραφροσύνης (νν) ἐρευνᾶται, ἂν ἡ μανικὴ ἰδέα εἶχε πιθανὸν τοῦλάχιστον σύνδεσμον μὲ τὴν τέλεισιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἦτο ταιαύτη, ὥστε νὰ δύναται

νά εξαπατήσῃ τὸν ἀσθενῆ ὡς πρὸς τὸ θεμιτὸν τῆς πράξεώς του. Καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς πράξεις, ὅσαι τελοῦνται κατὰ διαλείμματα ἐχεφροσύνης (ξξ), ὁ καταλογισμὸς δὲν δύναται εὐκόλως νὰ ᾖ πληρὴς (οο), διότι πολλάκις δὲν δύναται εὐκόλως νὰ παρατηρηθῇ παρὰ τῶν τρίτων ἡ διάρ-
κεια τῆς ἀσθενείας, ἥτις ἐκ μικρῶν ἀφορμῶν τίθεται ἐκ νέου εἰς ἐνάργειαν. Ἡ λεγομένη *omentia occulta* (ππ) καὶ ἡ *μονομανία* (ρρ) δὲν ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρα εἶδη ἀσθενειῶν. Ἡ *μωρία* (σσ) συνίσταται εἰς γενικὴν διαστροφὴν καὶ ἀσθένειαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἄνευ ὠρισμένων ἀμεταβλήτων ἰδεῶν, ἄνευ μανίας καὶ βλακειάς. Ἡ *βλακεία* (ττ), τῆς ὁποίας μόνος ὁ ἀνώτατος βαθμὸς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμὸν, εἶναι ἡ κατάστασις, καθ' ἣν ἡ ἀνάπτυξις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένη, ὥστε ὁ πάσχων στερεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιγνώσεως τῶν πράξεών του καὶ τῆς ικανότητος τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως. Τῆς μανίας ἡ κατάστασις δύναται πολλάκις νὰ ᾖ πολλὰ βραχεῖα καὶ πρόσκαιρος (υυ) (*furor transitorius*). Ἄν καὶ ᾖ ὀρθόν, ὅτι ἡ κατάστασις, τὴν ὁποίαν πολλάκις ὀνομάζουσι *mania sine delirio* (φφ), δύναται ν' ἀναλυθῇ εἰς ἄλλα εἶδη ἀσθενειῶν, π. χ. εἰς διαλείπουσαν μανίαν ἢ εἰς μερικὴν παραφροσύνην, ὑπάρχει ὅμως καὶ τοιαύτη, τὸν καταλογισμὸν αἴρουσα, κατάσταση τῆς ἀπλῆς μανίας (χχ), καθ' ἣν, ἄνευ ἐντελοῦς συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων (ψψ) καὶ προσέτι ἄνευ φαινομένης παραχῆς τῆς συνειδήσεως (ωω), νοσηματώδης τις, ἀκαταμαχήτως ἐνεργοῦσα ὁρμὴ κινεῖ τὸν ἀσθενῆ εἰς ῥῆ-
τὴν ἀθέμιτον πράξιν (ααα).

- (α) Gensler (Arch. für. civil. Praxis IV. σελ. 233.) Zeiller (Wagners Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel. 1825. 9. H. nr. 34.) Gesterding Aushente II. σελ. 31. Moehl de minore aetate in crim. pun. Heidelb. 1834. Kittka (neues Archiv des Criminalr. neue Folge I. Bd. σελ. 117.) Mende Handb. der gerichtl. Medizin IV. σελ. 147. Rossi traité II. p. 147. Carmignani II. p. 157. Friedrich Handb. σελ. 363. Engelkens de imputat. ad poenas propter aetatis defectum, Gron. 1834. Hellie théorie du Code pénal II. p. 130. Hepp Théorie der Zur. σελ. 9. Jonge van Ellemeeet de minore aetate noxiam et poen. tollente. Traject. 1839.
- (β) Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τοιαύτης διατάξεως ἔρα Kittka (Archiv des Criminalr. I. σελ. 121.) Hellie théorie II. p. 138. Niccolini quisiioni di diritto I. p. 210.
- (γ) Ἐν ταῖς νομοθεσίαις ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία. Ὡς ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ θεωροῦνται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς βασιλείας, ἄρθρ. 2., οἱ παῖδες, ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν ἔτι τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας των· κατὰ τὸν αὐστριακὸν περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμον, §. 15., ὅσοι δὲν ὑπερέβησαν τὸ 10 ἔτος κατὰ τὸν πρῶσικὸν νόμον, §. 17., οἱ ἄνθρωποι (ἔρα νεώτερα διατάγματα εἰς Mannkopf. σελ. 3—10.)· κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 121., οἱ νεώτεροι τῶν 8 ἐτῶν κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 66., ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν ἔτι τὸ 12 ἔτος· κατὰ τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, ἄρθρ. 98., οἱ νεώτεροι τῶν 10 ἐτῶν (Hepp Comm. zum Wuertheomb. Gesetzb. I. σελ. 652.)· κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 74., οἱ νεώτεροι τῶν 12 ἐτῶν. Κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, ἄρθρ. 66. δὲν εἶναι ὥρισμένη ῥητὴ τῆς ἡλικίας ἐποχὴ, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων, ὅσοι ἔχουσιν ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον, ἐὰν ἔπραξαν μετὰ διακρίσεως. Ὁρθὰς ἐνστάσεις κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ἔρα εἰς Hellie théorie II. p. 166.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἶναι ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ οἱ μηκέτι συμπληρώσαντες τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των παῖδες (ἄρθρ. 82.), ὁμοίως καὶ οἱ συμπληρώσαντες μὲν τὸ δέκατον, ἀλλ' ὅχι καὶ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος, ἐὰν τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ, ὅτι ἔπραξαν ἄνευ διακρίσεως (ἄρθρ. 83.). Μετὰ δὲ τὸ 14 ἔτος δὲν λαμβάνεται πλέον ὑπ' ὄψιν ἡ ἡλικία, ἄρθρ. 85.

(δ) L. 12. Cod. ad leg. Corn. de falsis.

(ε) C. 1. 2. X. de delict. pueror. Art. 164. 179. C. C. C. Clarus qu

6. nr. 2. 3. Gasterding II. p. 32. Carmignani II. p. 162.

(ζ) Friedrich Handl, σελ. 363. Mende Handb. IV. σελ. 147. Hel-
lie theorie II. p. 159.

(η) Κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, ἄρθρ. 66, ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς συμ-
πληρώσεως τοῦ 16 ἔτους, καί, ἂν ἀποφασισθῇ, ὅτι ὁ πρᾶξας ἐνῆργησε με-
τὰ διακρίσεως, ἐπιβάλλεται μελατωπία, ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, καὶ
τῶν δεσμῶν, κάθειρξις εἰς σωφρονιστικὸν κατόστημα ἐπὶ 10—20 ἔτη.
Κατὰ τὸν βυυερικὸν νόμον ἄρθρ. 98—100., λαμβάνεται ὡς βᾶσις τὸ 16
ἔτος. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου μετριάσσεται εἰς 12—16 ἐτῶν βαρείαν εἰρκτὴν,
ἡ δὲ διὰ βίου στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ εἰς βαρείαν εἰρκτὴν ἐπὶ 8—
12 ἔτη (προφανῶς ἀυστηρότατα). Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 62, θεωρεῖ τὴν
νεανικὴν ἡλικίαν ὡς ἐλαφρυντικὸν λόγον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ
18 ἔτους καὶ ἐπιτρέπει τὴν μετρίαιιν τῆς ποινῆς, ἀλλὰ δὲν παραδέχεται
τὸν ἐλαφρυντικὸν λόγον, ὥς in concreto ἐξάγεται, ὅτι ὁ πρᾶξας ἐνῆργη-
σε μετὰ κακίας καὶ ἐσκεμμένως, καὶ κατὰ ταύτων ὅμως τὴν περίπτωσιν δὲν
ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρείας εἰρκτῆς. Ὅρα
κατὰ τῶν διατάξεων τοῦ σαξωνικοῦ νόμου: Herrmann σελ. 122—126.
Schüler Beitr. σελ. 49.— Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 95. 96, δὲν
ἐπιτρέπει τὸν καταλογισμὸν, ἂν ὁ πρᾶξας ἔχων ἡλικίαν ἀνωτέραν μὲν
τῶν 10, οὐχὶ δὲ πλήρη 16 ἐτῶν, δὲν ἀπέκτησιν εἰσέτι τὴν πρὸς διάγνω-
σιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἀπαιτουμένην ἀνάπτυξιν, ἀλλως δὲ ἐπιτρέ-
πει τὴν μετρίαιιν τῆς ποινῆς, ὥστε κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δὲν δύναται
νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ θανάτου ἢ διὰ βίου βαρείας εἰρκτῆς. Ὁ νόμος ἐπι-
τρέπει τὴν κατάγγωσιν φυλακίσεως τὸ πολὺ 25 ἐτῶν ἀντὶ βαρείας στερητι-
κῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει νὰ συνεπιβάλλωνται αἱ μετὰ
τοῦ εἵδους τῆς ποινῆς συνδεδεμέναι εἰς τὴν τιμὴν ἐπιζήμιοι συνέπειαι, Hu-
fnagel Comm. I. σελ. 202. Hepp Comm. I. σελ. 616.

[Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 84.),
ἂν ὁ ἀπὸ 10 μέχρι 14 ἐτῶν ἡλικίαν ἔχων ἔνοχος ἔπραξε
μετὰ διακρίσεως, καταδικάζεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ὁποίου
ἔπραξεν ἀδικήματος ἐλαττουμένην καθ' ἓνα βαθμὸν, οὐδέ-
ποτε δὲ εἰς θάνατον οὔτε εἰς διὰ βίου δεσμά.

(θ) Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 164. C. C. C. καὶ ἐκ τῆς κατὰ τὴν μέσον
αἰῶνα νομολογίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιρροὴν τὸ c. 1. 2. X. de de-
delict. puer. Πούποτε δὲν εὐρίσκεται ἡ διάταξις, ὅτι ὁ ἀνήθης (μέχρι τοῦ
14 ἔτους) εἶναι ἀνεπίδεκτος καταλογισμοῦ. Ὅρα προσέτι Rosshirt
Entw. σελ. 193. Höffler Lehrb. σελ. 65.

(ι) L. 1. C. de fals. mon. συνδ. μὲ §. 20. Inst. de obl. quas ex del.

- (κ) *Περὶ τοῦ ἀν' ἡ κακία ἀναπληροῖ τὴν ἡλικίαν*; *Gosterding Aushente* II, σελ. 32. Κατὰ τὴν ἐρθὴν γνώμην ἐξαρτᾶται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ.
- (λ) "Ὁρκ κατωτέρω §. 99.
- (μ) *Gu'ot de jure surdo-mut.* Gron. 1824. *Stard in Chambeyron* Uebersetzung von Hofbauer Psychologie p. 177. *Van edey das* Geschwornengericht in den Rheinprovinzen. Coeln 1830. σελ. 145. *Friedreich Handb.* σελ. 658. Die z (Schneiders Annalen der Staatsarzneik. IV, σελ. 490). *Gans Beleuchtung des Entw. der strafgesetzg. für Hannover* I, σελ. 217.
- (ν) Τοιαύτην ἐξάσκειν περιέχει ὁ σαξωνικὸς νόμος. ἄρθρ. 67. 'Ο βασιλικὸς νόμος, ἄρθρ. 121, θεωρεῖ ὡς ἀνεπιδέκτους καταλογισμοῦ τοὺς κωφάλαλους, καθόσον δὲν ἐδιδάχθησαν προσηκόντως περὶ τοῦ ἀθεμίτου καὶ περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεώς των καὶ καθόσον ἡ καταλογιστότης αὐτῶν ἔν εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον ἀναμφίβολος. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τοὺς κωφάλλους, διότι προϋποτίθην, ὅτι ἐξαρκούσιν οἱ γενικοὶ περὶ καταλογισμοῦ λόγοι. *Hufnagel Comm.* I, σελ. 207. in not.— Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 73, θεωρεῖ τοὺς κωφάλλους ὡς ἀνεπιδέκτους καταλογισμοῦ, ἐὰν αἱ πνευματικαὶ αὐτῶν δυνάμεις δὲν ᾖναι ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεπτυγμέναι, ὥστε νὰ διακρίνωσι τὰς συνεπείας καὶ τὸ ἀξιόποινον, τῆς πράξεώς των. *Περὶ κωφάλλων ἔρα προσιτί Kitka* (österreich Zeitschr. 1839. σελ. 146.)

Προθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 88.) ὁ κωφάλαλος ὅστις εἶναι ἀρκετὰ διδασγμένος, ὥστε νὰ ἐννοῇ τὸ ἀξιόποινον καὶ τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του, τιμωρεῖται μὲ ἡλαττωμένην ποινὴν ὡς ἐπὶ τῶν μετὰ διακρίσεως πρακτόντων παίδων· ἡ δὲ ποινὴ αὕτη σμικρύνεται ἔτι μᾶλλον, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἄλλοι λόγοι καθιστώντες τὸν κωφάλαλον ὀλιγώτερον καταλογισμοῦ ἐπιδεκτικόν.

- (ξ) *Carmignani leggi* II, p. 181. *Hallie théorie* II, p. 174.
- (ο) 'Ὅλα· αἱ νιώτεραι γερμανικαὶ νομοθεσίαι θεωροῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι ὑπάρχει λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμόν. Βαυαρ. νόμ. ἄρθρ. 121. Σαξων. νόμος ἄρθρ. 67. ὅπου γίνεται (ἀναρμόστως) λόγος περὶ παντελοῦς ἰλλείψως· συνιδέσεως. 'Ο βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 97, λαλεῖ περὶ προσκαιροῦ παντελοῦς συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ λογικοῦ. *Περὶ ἐπιβροῦς τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς*; *Kitka* σελ. 153.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος παραδέχεται ὡς λόγον αἴροντα τὸ ἀξιόποιον πᾶσαν ἀνάτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθησιῶν ἢ τοῦ νοός, καθ' ἣν δὲν ἡδύνατό τις νὰ ἔχη συνείδησιν τῶν πράξεών του καὶ τοῦ ἀξιοποίου αὐτῶν ἄρθρ. 86. ἐδ. 4.

- (π) Ὡς γενικὸν λόγον ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμὸν δὲν τὸν ἀναφέρει οἱ δὲ νόμοι, οὔτε ἐκ τῶν νεωτέρων. Πρὸ πάντων περὶ τῆς φύσεως τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆς ἐρμῆς (impetus) ἔρα Elvers praktische Arbeiten σελ. 245. L. 11. §. 2. D. de poenis. Art. 137. C. C. G. Jarke (Hitzig's Zeitschr. Heft. 22. σελ. 397.) Carmignani II. p. 270. Rossi traité II. p. 194. Hellie théorie II. p. 229. Ὁρα ἔμω; Friedreich's Handb. σελ. 17.
- (ρ) Π. X. ὑπέρβασις τῶν ὁρίων τῆς ἀμύνης, φόβος. Ὁρα Beiträge zur Recht anwendung in Baiern, 1838. 3. Bd. nr. 1.
- (σ) Farinacius quæst. qu. 98. nr. 63. Kitka I. c. σελ. 149.
- (τ) Hellie théorie du Code II. p. 230. Kitka σελ. 149.
- (υ) Weber Anthropol. σελ. 417. Kitka σελ. 151.
- (φ) Mittermaier (Archiv des Criminalr. XII. Bd. nr. 1.) Clarus Beitr. zur Erkenntniss. zweifelhafter Seelenzustände σελ. 115. Warmuth (Friedreich's Magazin für Seelenkunde IX H. σελ. 21.) Friedreich (Arch. für Psychol. I. H. σελ. 74.) Friedreich's Handbuch σελ. 726. Rossi traité II. p. 284 Carmignani II. p. 284. Elvers pract. Arbeiten σελ. 346. Hellie théorie du Code pénal II p. 232. Καθὼς περὶ τῆς μέθης πραγματεύεται ὁ Ray on insanity p. 413
- (χ) Mittermaier (Archiv XII. σελ. 25.) Πρὸς. Feuerbach Darst. merkw. Criminalfaelle II. σελ. 697. Ἐγκυρίως εἶναι ὁ Friederich (Archiv. σελ. 98.).
- (ψ) Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν ἀναφέρει τὴν μέθην ὡς λόγον ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμὸν, ἢ δὲ αὐστηρὰ γνώμη τῶν ἀρχαιοτέρων γάλλων νομοδρακῶν ἐπενήργησεν εἰς τὴν νομολογίαν (Hellie théorie II. p. 243). ὅθεν δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰδικῶς εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, εἰν ὑπάρχη μέθη. Καὶ ἔμω; παραδέχονται ἔτι ἐν Γαλλίᾳ (Rossi II. p. 188. Esquirol μεταφρ. τοῦ Hoffbauer psychologie p. 240. Thémis ou Bibliothèque du Jurisconsulte I. p. 401. Hellie théorie II. p. 233—242. Boitard legons sur le droit criminel pag. 319.), ὅτι ἡ ἐντελής καὶ ἀνοήτιος μέθη αἵρει τὸν καταλογισμὸν. Τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 22, καταλογίζει τὴν μέθην τότε μόνον, ὅταν τις ἐκ πρῆσεως ἢ ἐξ ἀσυγχνώστου ῥεθυμίας μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μέθης. Hitzig Zeitschr. V. σελ. 60. Ὁ αὐστριακὸς περὶ πορολογικῶν παραβάσεων

νόμος τοῦ 1835. §. 15. θεωρεῖ ἀκαταλόγηστον πᾶσαν πράξιν, τὴν ὁποίαν τελεῖ τις εἰς κατάστασιν ἐντελοῦς μέθης προκύψασαν ἀναίτιως, ἐπομένως καὶ ἐκ ῥαθυμίας, ἐάν δὲν ἤρχισεν ἢ δὲν ἀπεπειράθη τὴν πράξιν πρὶν τῆς μέθης. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 121, σημαίνει τὴν μέθην διὰ τῆς γενικῆς ἐκφράσεως: ἀναίτιος σύγχυσις τῶν αἰσθήσεων.— Ὁμοίως ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 67. Ἡ προσθήκη τοῦ νὰ ἐπιβάλληται ἡ ποινὴ τῆς ῥαθυμίας, ἐάν τις μετέστησεν ἐξ ἀμελείας ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν μέθης, δὲν ἔχειν παρὰδεκτὴ ἐν τῇ βουλῇ. Guenther die neuen Criminalgesetze σελ. 49. not Krug Studien I. σελ. 140. Δικαίως ψέγει τὴν ἑλλειψιν ταύτην τοῦ νόμου, ὁ Schüller Beitr. σελ. 36. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 97, ἀρροῦ πρῶτον ἀναφέρει, ὅτι ἡ πρόσκαιρος σύγχυσις τῶν αἰσθήσεων εἶναι λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν, δεικνύει διὰ τῆς ἐπομένης περιόδου, ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν μόνη ἡ ἀναίτιος μέθη ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν, ἡ περίοδος ἔχει οὕτως: τὸ ἀειμώρητον παύει, ὅταν ὁ πράξας μετέστησεν ἑαυτὸν ἐπίτηδες διὰ ποτῶν ἢ ἄλλων μέσων εἰς τὴν κατάστασιν, καθ' ἣν ἐτέλεσε τὸ ἀδίκημα, ὅπερ ἀπεφάσισεν εἰς κατάστασιν ἐπιδεκτικὴν καταλογισμοῦ, ἢ ἐάν ἐπέφερε τὴν κατάστασίν του ἐκ ῥαθυμίας καὶ διαρκύσεως αὐτῆς ἐξέτελεσε παράνομον τινα πράξιν ἐπὶ τῆς ὁποίας τιμωρεῖ ὁ νόμος καὶ τὴν ῥαθυμίαν. Ὁρα προσέτι Herp Comm. I. σελ. 677—79.— Ὁμοίως ἐκφράζεται τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 72. Ὁρα περὶ αὐτοῦ Dieck (Schneiders Annalen IV. σελ. 504.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τὴν μέθην ὡς λόγον αἴροντα τὸ ἀξιοποινον, ἀλλὰ περιλαμβάνεται καὶ αὕτη εἰς τὴν γενικὴν ἔκφρασιν: ἀναίτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 89. ὅμως, ἐάν τις μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς τοιαύτην κατάστασιν διὰ ποτοῦ ἢ ἄλλων μέσων καὶ οὕτως ἔχων ἐξέτελεσε προαποφασισθεῖσαν ἀξιοποινον πράξιν, τιμωρεῖται.

(ω) Πρὸ πάντων Elvers εἰς τὸ ἐν τῇ σημ. φ. μνησθὲν σύγγραμμά του. Περί τῆς μέθης ὅρα προσέτι Nicolini quistioni di diritto I. d. 230—282.
(αα) Αὕτη ἦτο καὶ ἡ γνώμη τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων, π. χ. τοῦ Clarus qu. 60. Ὁρα Archiv des Criminalr. XII. σελ. 8. 32. Tittmann Handb. I. σελ. 168. Ὁρα ὅμως καὶ Friedreich (Arch. für Psychol. I. II. σελ. 98.).

(ββ) Τὴν γνώμην ταύτην ἐκφράζουσι καὶ οἱ ἀναγέρω ἐν τῇ σημ. χ. σημειωθέντες νόμοι καὶ τὸ ἀρθρ. 40 τοῦ βαυαρ. νόμου· ἀλλὰ δικαίως ἀμφισβᾷται ὁ Hufnagel Comm. I. σελ. 210. πρβ. Herp Com. I. σελ. 677. not,

ἴαν ἦναι ἐφαρμυστὴ ἢ διάταξις αὐτῇ· ἔτι δὲ πλέον δύνανταίτις νὰ ἀμφι-
βάλῃ περὶ τοῦ ἴαν ἦναι αὐτὴ δικάζα. Stuebel über das szech. Crimi-
nalgesetzb. σελ. 43, 44.

(γγ) Henke Handh. der gerichtl. medicin IV. σελ. 250. Archiv des Cri-
minalr. XII. σελ. 43. Friedreich (Archiv σελ. 104.)

(δδ) Clarus Beitr. σελ. 126. Archiv σελ. 49.

(εε) "Ὅρα ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Φάουερσταχ §. 90 σημ. η. ἐκτεθείσης φιλολογίας :
Visini (Wagners Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgel. 1834. I.
H. σελ. 40.) Rossi II. p. 162. Carmignani II. p. 183. Esquiro I.
allgemeine und specielle Pathologie der Seelenstoe. übers. v. Hil-
le. Leipz. 1827. Burrov Comm. über den Wahnsinn, übers. Wei-
mar 1831. Friedreich Hand. σελ. 440. Friedreich Darst. der
Theorien über das Wesen und Sitz psychol. Krankheiten. Leipz
1836. Blumröder über das Irresein. Leipz. 1838. Möller Beitr
zur Erfahrung der psych. Krankheiten. Mainz 1837. Ritgen Lei-
tfaden für die Erkenntniss, der persönlichkeitskrankheiten. Giessen
1837. Foderé sur les diverses espèces de folie. Strassbourg 1832.
Orfila traité de médecine légale. Vol. III. Mittermaier de prin-
cipio imput. alienat. mentis in jure crim. Heidelb. 1837. Ferrar-
ese delle malattie della mente. Napoli 1830 2 Vol. Ray treatise
on medical jurisprudence of insanity. Boston 1838. καὶ περὶ τῶν
γνωρισμάτων τῆς παραφροσύνης : Roller in Schneiders Annalen
IV. σελ. 449. Kitka (oesterreich. Zeitschr. σελ. 184.)

(ζζ) Καὶ ὁ· πρὸς τοῦτο ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία εἰς τὰς νεωτέρας νομοθε-
σεις. Mittermaier diss. de principio alienat. ment. p. 50. A) Αἱ
μὲν δηλοῦσιν ἀπλῶς διὰ γενικωτάτης ἐκφράσεως, ὅτι καὶ αἱ ταραχαὶ τῆς
ψυχῆς εἰν ὑπαικνύνται εἰς καταλογισμὸν, ἀφίγουσι ἐὰ εἰς τὴν δικαστὴν νὰ
κρίνῃ, ἴαν ἦναι δεκτὸς ὁ καταλογισμὸς, οὕτω π. χ. κατὰ τὸν αὐστρ. νό-
μον ἄρθρ. 2. καὶ κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον ἄρθρ. 64, ὅστις ἀναφέρει μὲν
μόνον τὴν démence, θίλει δὲ νὰ ὑπαγάγῃ ἐνταῦθα ὅλας τὰς ταραχὰς τῆς
ψυχῆς. Helle theorie du Code pénal II. p. 208. Eckenstein ad
locum Codicis de element. Cron. 1836. Rauter traité I. p. 144.
B) Ἄλλαι ἀπαριθμοῦσιν ὅλας τὰς ταραχὰς τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ μετὰ γε-
νικῆς τιμῆς προσθέτου ἐκφράσεως, ὑποδεικνυούσης ἀρχὴν τινα, π. χ. ὁ βαυα-
ρικὸς νόμος, ἄρθρ. 120. : εἰν δύνανται νὰ τιμωρηθῶσιν ὡς ἀδικήσαντες
οἱ μανιώδεις, οἱ παρὰφρονας καὶ ἐν γένει ὅσοι διὰ μεταγχολίαν ἢ ἄλλας
δυνάμεις ψυχικὰς ἀσθενείας ἀπέβαλον τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ των. Γ) Ἄλλαι
ἐκθέτουσι, χωρὶς ν' ἀναφέρωσι παραδείγματα, τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῶν
ταραχῶν τῆς ψυχῆς, αἵτινες ἀποκλείουσι τὸν καταλογισμὸν, π. χ. ὁ αὐ-
στριακὸς περὶ φορολογικῶν παραδόσεων νόμος, ἄρθρ. 13. : ὅσοι διαρκῶς
ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τιμίσσεως τῆς παραδόσεως στεροῦνται ὀλοτελῶς

τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ των. Ὁμοίως ὁ σαξων. νόμος, ἀρθρ. 87: καταλογισμὸς δὲν χωρεῖ ἐπὶ ἐκείνων, ὅσοι διὰ ψυχικῆς τινος ἀσθενείας ἀσπαρήθησαν τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ των. Δ) Ἄλλαι ἐρίζουσι γνωρίσματα τινα, πρὸς ὁδήγιαν τοῦ δικαστοῦ ἵνα κρίνῃ, ποία παραχῇ τῆς ψυχῆς ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν, καὶ ἀναφέρουσι μόνον παραδείγματα ἀσθενειῶν τινων, π. χ. ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἀρθρ. 97: πᾶσα ἀθιμίατος πράξις εἶναι ἀτιμώρητος εἰὰν ἀπράχθῃ εἰς κατάστασιν, καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλευθέρα χρῆσις τοῦ λογικοῦ, ἐνταῦθα δὲ ἀνάγεται κυρίως ἡ μανία, ἡ γενικὴ καὶ ἡ μερικὴ παραφροσύνη, ἡ ἐντελής βλακεία καὶ ἡ πρόσκαιρος ἐντελής αὐχυσίς τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοῦς. Ὁρα Leube die gesetzb. Bestimmungen der Zurechnung aus ärztlichen Gesichtspuncte. Tüb. 1837. Harpp Theorie der Zurechnung σελ. 12. Harpp Comm. I. σελ. 682. E) Ἄλλαι προτάττουσιν ὡς βάσιν τῶν περὶ τοῦ καταλογισμοῦ γενικὴν ἀρχὴν καὶ ἀναφέρουσι παραδείγματα ὡς συνεπείας τῆς τεθείσης ἀρχῆς (Ὁρα ἀνωτέρω τὴν σκμ. 2. τοῦ Ἑκδ. ἐπὶ τοῦ §. 88.). Τοῦτο εἶναι τὸ σύστημα τοῦ βαβικῦ νομοσχεδίου, §. 71., ὅπου ἀναφέρονται ἡ ἐντελής βλακεία, ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, καὶ τὸ σύστημα τοῦ εσθικοῦ νομοσχεδίου §. 37., ὅπου τὰ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν ἔλειπον ἡ συνειδήσεις τοῦ ἀξιοποιοῦ τῆς πράξεως. Κατὰ τῆς ἐκφράσεως: ἔρσι: τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ ἔρα Mittermaier (Archiv, neue Folge 1835. σελ. 93. 105.) Leube die gesetzb. Bestimmungen σελ. 36. Kilk (Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgel. 1839. I. c. σελ. 143.). Ὁρα ὅμως ὑπὲρ αὐτῆς Herrmann zum sachs. Gesetz. σελ. 137. Harpp Theorie σελ. 15. Hufnagel Comm. I. σελ. 209. Νέαν πρότασιν νομίμου διατάξεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔρα εἰς Sponholz Controverz der Zur. bei zweifelhaften Gemüthszuständen. Stralsund 1839. σελ. 98.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, σύμφωνας μὲ τὸν βυρτεμβεργικόν, λέγει ἐν τῷ ἀρθρ. 86., ὅτι πράξις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς ἐκεῖνους, οἵτινες ἐξετέλεσαν αὐτὴν ἐνῷ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ· προτίθητι δὲ, ὅτι εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκουσιν ἰδίως ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν, καθολικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην, ἢ ἐν γένει ἀπὸ ὁποιανδῆτε βλάβην τοῦ νοῦς ἢ ψυχικὴν ἀσθένειαν, ἀποκλείουσιν παντάπασι τὴν ἐλευθέραν τοῦ λογικοῦ χρῆσιν, ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς τῶν πράξεων των τὰς συνεπείας ἢ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἀξιοποῖον αὐτῶν κτλ.

- (77) Mittermaier diss. de princ. imp. p. 53.
- (80) Περὶ τοῦ ἂν ὑπάρῃσι τοιαῦτα ὄρα Chelius de alienat. volunt. quantum ad medic. forens. Heidelb. 1834. Friedreich (Heckers wissenschaftl. Annalen X. Jgg. 1834. Maiheft. σελ. 47.) καὶ Mittermaier diss. de princ. p. 32.
- (11) Esquirol des illusions chez les aliénés. Paris 1832. Hagen die Sinnestäuschungen in Bez. auf Psychol. Leipz. 1837. Horn Archiv für medic. Erfahrungen 1825. p. 30—32. Kitka l. c. σελ. 163.
- (12) Mittermaier Diss. cit. P. 27.
- (13) Reil Rhapsodien zur Anwend. psych. Kurmethoden σελ. 306. Weber Anthropologie σελ. 507. Feuerbach Darst. I. σελ. 290. Mittermaier diss. cit. p. 15. 21.
- (14) Heinroth Syst. σελ. 182. Weber σελ. 501. Mittermaier Diss. p. 23.
- (15) Mittermaier (Arch. des Criminalr. neue. F. σελ. 95.) Friedreich Handb. σελ. 556. καὶ neues Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 271. Ὑπὲρ τοῦ δέον ἐκτείνει τὸν καταλογισμὸν ὁ Jarke (Hitzig's Zeitschr. H. 21. σελ. 140.) ὄρα προσέτι Leube σελ. 22.
- (16) Horn Arch. für mediz. Erfahr. 1818. I. Bd. σελ. 429. Friedreich (Arch. des Criminal. XIV. nr. 12.) Weber Anthropol. σελ. 508. Πρὸ πάντων Ray treatise p. 319.
- (17) Friedreich Handb. σελ. 599. Schneider Annalen I. H. σελ. 217. Hellie théorie II. p. 216.
- (18) ὄρα μὲν Platner de amentia occulta, Lips. 1797. Friedreich Handb. σελ. 580. ἀλλὰ καὶ Mittermaier Diss. cit. p. 45. καὶ Archiv, neue Folge II. σελ. 99. Hepp Théorie σελ. 23.
- (19) Περὶ μονομανίας: Friedreich Handb. σελ. 533. Hellie théorie II. p. 217. 223. Mittermaier diss. cit. p. 47.
- (20) Reil Rhapsodien σελ. 398. Heinroth Lehrb. der Störungen des Seelenlebens II. σελ. 389.
- (21) Platner Untersuch. nr. 12—17. Jarke (Hitzig's Zeitschr. 21. H. σελ. 142.) Weber. σελ. 486. Hellie théorie II. p. 214. Οἱ ἄλλοι σημαίνουναι τὴν κατάστασιν τῆς βλακειᾶς διὰ τῆς ἐκφράσεως idiotismo. Ὅρθως ἰδίως περὶ βλακειᾶς ὄρα εἰς Ray treatise p. 72—77.
- (22) Henke abhandl. aus der gerichtl. Medizin V. Bd. σελ. 161. Friedreich σελ. 591.
- (23) Horn Archiv für mediz. Erf. 1831 Novemberheft. σελ. 953. Henke Abhandl. aus der gerichtl. Med. V. nr. 4.
- (24) Croos die Lehre von der mania sine delirio. Heidelb. 1830. Friedreich (Hecker's Wissenschaftl. Annalen der Heilk. X. Jhrg. 1834. Maiheft. σελ. 1.) Friedrich Handb. σελ. 542. Chelius de

alienat. volunt. quatenus ad med. for. spectant. Heidelb. 1834. Ferraro se delle malattie della mente I. p. 114. Ray trentise p. 117.

(ψψ) Friedreich Arch. für Psychol. I. Heft. σελ. 39. Mittermaier (Archiv. des CrimR., neue F., II. σελ. 103.)

(ωω) Ἀκριβῶς θεωρουμένου τοῦ πράγματος εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι αἰτίως μὲν τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἀσθενείας ταραττεται ἡ συνείδησις, ἀλλὰ πρὸ τῆς πράξεως καὶ μετὰ τὴν πράξιν σαίνεται αὐτῇ ἀτάραχος.

(ααα) "Ors ἂν γένοι Mittermaier diss. de alienat. mentis. p. 38—42. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακρίνη τις ἀκριβῶς τὴν προκειμένην σπασμὸν περίπτωσιν. ("Ors ὅμως πάλιν τὴν διήγησιν νέας τοιαύτης περιπτώσεως εἰς medicin. Correspondenzblatt des Württemberg, aerztl. Vereins Bd. VII. nr. 21.) ἀπὸ τῶν περιπτώσεων τῆς mania occulta καὶ τῆς μορμανίας. Diez (Schneider's Annalen IV. σελ. 514.) Ὁρθῶς παρατηρήσεις περὶ τοῦ ὅτι πολλάκις οἱ ἀληθῶς πνευματικὴν ἀσθένειαν πάσχοντες ἔχουσι τὴν συνείδησιν τῶν πράξεών των, ὅρα ὑπὸ Kitzka in der Zeitschr. σελ. 167—173.

§ 91.

Τελευταῖον ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν Γ) πᾶσα ἀνάγκη κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν, καίτοι ἔχοντος τοῦ πράξαντος τὴν συνείδησιν τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἦτο ὅμως ἀδύνατος ἡ ἐπετέργεια αὐτῆς εἰς τὴν βούλησιν. Τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχει (α), 1) ὅταν ἡ πράξις τελῇται ὡς μόνον μέσον πρὸς ἀποτροπὴν ὑπαρχουσῶν ἀληθδόνων, εἰς τὰς ὁποίας ἡ συνήθης ἀνθρωπίνῃ καρτερίᾳ ἀδυνατεῖ ν' ἀντισταθῇ (β), ἢ 2) ὡς μόνον μέσον σωτηρίας (γ) ἀπὸ παρόντος ἐπικειμένου κινδύνου τῆς ζωῆς ἢ ἄλλου τινὸς ἀναγκαζομένου προσωπικοῦ ἀγαθοῦ, εἴτε προέκυψεν ὁ κίνδυνος α) ἀπὸ ἀπλῆν ἐκ τύχης συμφορὰν (δ), εἴτε β) ἀπὸ παράνομον ἄλλου τινὸς βίαν (ἀπειλαὶ δι' ἔργου, vis compuls). (ε).

(α) Τῶν προλαβουσῶν ἐκδόσεων ἡ ἐκφρασις (§. 89.) ἦτο πολλὰ γενικὴ καὶ ἀόριστος. Τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν metus (ἢ, καθὼς ἐκφράζεται τὸ c. 6. X. de his quae vi, violentia) qui (quae) salutis periculum, vel corporis cruciatum continet L. 3. C. de transact.

- (6) Οὐκ ἐπὶ κλοπῆς ἐδωδόμενον ἐν καιρῷ λιμεῦ, καθ' ὃν ἡ ψυχικὴ ἀλλ' ἡ δὴ ἐκείνου, τοῦ ὁποίου λιμοκτονοῦν ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα, ἐξισοῦται μὲ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ σωματικὴν ἀλλ' ἡ δὴ. C. C. C. Art. 146. Προστίθεται ἐπὶ βασάνων, φυλακίσεως κ. τ. τ. πρὸς ἐκθέσιν ἀπερρότητων, πρὸς βίασιν εἰς αἰσχρομίαν κ. τ. τ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι πολὺ περιορισμένη. Ἐπίσης καὶ ὅταν τις ἐπιχειρήσῃ πράξιν τινα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ ὑπὸ τοὺς εἰς τὸν § ἀναφερομένους ὁρους ἐπικίνδυνον βλάβην ἐπαπειλοῦσαν τοὺς ἐγγυτάτους συγγενεῖς ἢ τὸν σύζυγον, μένει ἀτιμώρητος.

- (7) Ἀλλὰ ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται, ὅταν τὸ ἀδίκημα συνίσταται εἰς παραβίαν ἐν δικῷ νομίῳ καθ' ἡκόντος πρὸς θυρίαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς υγείας, ὡς π. χ. ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ *Sci. Silanian*. (L. 1. §. 2. D. desc. Silan.) καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτῶν.

- (8) Ἐμπρησμὸς πλημύρα κτλ.

- (9) Εἴτε ὁ βιάζων μεταχειρίζεται τὸν ἕτερον ὡς ἀντικείμενον προσβολῆς δικαιώματος, καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ δίκαιον τῆς ἀνάγκης συμπίπτει μὲ τὴν ἄμυναν, εἴτε μεταχειρίζεται τὴν βίαν διὰ νὰ καταχρασθῇ τὸν βιαζόμενον ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ βία, μάλιστα δὲ καὶ ἡ ψυχολογική, καθόσον ἀναγκάζεται τις εἰς τὴν πράξιν δι' ἀπειλῶν, ἡνωμένων μὲ παρόντα καὶ ἄλλως ἀναπόφευκτον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν λόγου, διότι καθ' ὅσα δύναται ὁ νομοθέτης δικαίως ν' ἀπαίτησιν παρὰ τῶν πολιτῶν, ἢ ἀφευκτος ἀνάγκη τοῦ ἀπειλομένου εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐκλείπει ἡ ἐλευθερία τῆς βουλῆσεως *Rossi traité II. p. 212. Carmignani delle leggi II. p. 230. Hellie théorie II. p. 263. Vaillant diss. cit. p. 130. 146.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Αἱ νέαι νομοθεσίαι παραδέχονται ἅπασαι τὸν λόγον τοῦτον ὡς ἐξαλείφοντα τὸ ἀξιόποιον. Γαλλ. νόμος, ἀρθρ. 64. (Ὅρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 85. σημ. 2.) Αὐστρ. νόμος, ἀρθρ. 2. Πρωσικὸς νόμος II. Τίτλ. 20. §.

19—24, ὅπου ὅμως ἀναφέρεται, ὅτι ὁ φόβος ἀπειλῶν ἡνωμένων μὲ κίνδυνον τοιοῦτον, τὸν ὅποιον δύνανται τις ν' ἀποφύγῃ διὰ τῆς βοηθείας τῆς πολιτείας ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, δὲν καθιστᾷ τὴν πράξιν ἀτιμώρητον, ὡς οὐδὲ ὁ φόβος ἀπλῆς βλάβης τῆς περιουσίας. Βαυαρ. νόμος, ἄρθρ. 121. ἀρ. 7., κατὰ τὸν ὅποιον ἀπαιτοῦνται ἀπειλαὶ ἡνωμέναι μὲ παρόντα καὶ ἀναπόφευκτον κίνδυνον τῆς ζωῆς· ἐνῶ εἰς τὸν σαζων. νόμον, ἄρθρ. 69., καὶ εἰς τὸν βυρτεμβεργ. ἄρθρ. 101., γίνεται λόγος περὶ κινδύνου σώματος ἢ ζωῆς. Ἡ φράσις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου εἶναι πολλὰ στενὴ, ὅθεν καὶ εἰς τὸ βαυαρ. νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἄρθρ. 73, ἔλαβε πλεοντέραν ἑκτασιν. Νομοθεσία, ἀπαιτοῦσα πολλὴν ἡρωϊσμόν ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν, δὲν δύνανται νὰ τελεσφορήσῃ. *Müllermaier über den neuesten Zustand* σελ. 181.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ ἐσφαλμένως νομοθεσίαι τινὲς, π. χ. ἡ βαυαρικὴ, δὲν ἐκτιμῶσι προσηκόντως τοὺς δεσμοὺς τῆς συγγενείας, μὴ παραδεχόμεναι τὸ ἀτιμώρητον, ὅταν αἱ ἀπειλαὶ ἦναι ἡνωμέναι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς, τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν. Κατ' ὀρθοτέραν γνώμην ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 101., ἀναγνωρίζει τὴν ἐπιβρόχην τῆς συγγενείας, ἐὰν ὁ κίνδυνος ἀπειλῇ τὸν βιαζόμενον αὐτὸν, τοὺς ἀνιόντας ἢ κατιόντας αὐτοῦ συγγενεῖς, τὸν σύζυγον αὐτοῦ ἢ τοὺς ἀδελφούς. *Hufnagel Comm.* σελ. 248. *Hepp Comm.* I. σελ. 697. Πλατύτερον ἐτι ἀναγνωρίζει τὴν ἐπιβρόχην τῆς συγγενείας τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 77. 'Ο *Oersted Prüfung des baie. Entw. von 1822.* σελ. 204. ὑπερασπίζεται τὴν αὐστηρὰν γνώμην, ἀλλὰ ὅρα ὀρθότερον *Goerner Motive* σελ. 125.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τὰς περὶ τοῦ προκειμένου διατάξεις τοῦ ἑλληνικοῦ ποιν. νόμου ὅρα εἰς τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ §. 36.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται (πρὸ πάντων ὡς πρὸς

τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους) τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ ὑπακούων εἰς δοθείσαν προσταγὴν ᾖ ἀξιόποινος. Ὡς ἐκ τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου, L. 167. D. de reg. juris, δὲν δύναται νὰ βοηθηθῇ τις πολὺ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος. Βέβαιον εἶναι, ὅτι τότε μόνον παύει τὸ ἀξιόποινον, ὅταν τις ὑπακούῃ εἰς προσταγὴν ἐκδεδομένην κατὰ τοὺς νομίμους τύπους παρὰ τῆς ἀρμοδίας προϊσταμένης ἀρχῆς. Καθῆκον πρὸς ἀπόλυτον ὑπακοὴν δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν. Rossi traité II. p. 136. Hellie théorie II. p. 271. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 122., θεωρεῖ μόνον τὸν προϊστάμενον ὑπάλληλον ἀξιόποινον, ἐὰν διέταξε πράξιν, ἥ τις εἶναι ἀξιόποινος καθὼς κατάχρησις, ὑπέρβασις ἢ παραβίασις τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καθηκόντων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 403., παραπέμπει εἰς τὸν §. 53. τοῦ πολιτεύματος καὶ ἐξετάζει, ἐὰν ὁ ὑπακούων εὕρισκετο εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς ὤφειλε νὰ ὑπακούσῃ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 97.) τίθησι τὸν κανόνα, ὅτι ἀπλῇ προσταγῇ δὲν αἶρει τὸ ἀξιόποινον. Ἐὰν ὅμως ἡ πράξις ᾖ τιμωρητὴ ὡς ἀπλῇ κατάχρησις ἢ παράβασις τῶν δημοσίων καθηκόντων, ἡ δὲ προσταγὴ ἐδόθη ἀπὸ ἀνώτερον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητός του διὰ τῶν νομίμων διατυπώσεων, τιμωρεῖται μόνος ὁ δοὺς αὐτήν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τοῦ λόγου τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς εἰδικῆς
ἐφαρμογῆς τῶν νόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων.

Tiraquellus de poenis legum ac consuetudinum statutorumque temperandis aut etiam remittendis. Venet. 1560. et in Opp. T. VII.

C. G. Strecker D. de potest. judicis poenas in delicta statutas mitigandi etc. Erf. 1733.

P. J. Heisler D. de justis poenas mitigandi causas in criminibus. Hal. 1752.

G. B. Hoffmann D. de poena ordinaria nonnunquam mitiganda. Lips. 1762.

Fr. Ziegler Theorie der Strafschärfung. Helmst. 1806.

F. X. Reindl über Schärfung und Milderung der Strafen. Landsh. 1811.

Drackenstein de causis poenam mitigant. Traject. 1822.

§. 92.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων, δι' ὧν ὁ νομοθέτης αὐτὸς, σταθμίσας τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἐν γένει (in abstracto), συνέδεσε μετὰ ὠρι-

σμένης πράξεως ὠρισμένον κακὸν, τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιο-
ποίνου τῆς εἰς τὸν νόμον ὑπαγομένης πράξεως κρίνεται
ἐπὶ μόνῃ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ κατὰ γενικὰς ἀρχὰς
(§. 76.)

§. 93.

Ὅθεν, ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ νομίμως ὠρισμένα γνωρίσμα-
τα τοῦ ἀδικήματος καὶ δὲν ἔχωσι χώραν ἀνώτεροι νόμι-
μοι λόγοι, καθιστῶντες ἀναγκαίαν ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου,
ἐπιβάλλεται ἀπαρallάκτως καὶ ἀναγκαίως ἡ νόμιμος ποινὴ.

§. 94.

Ἐὰν ὁμως ὑπάρχωσι νόμιμοι λόγοι, ἀποκλείοντες τὴν
ιδιότητα τοῦ ὀριστικοῦ ποινικοῦ νόμου ὡς μόνῃς ἀρχῇς
προσδιορίζουσιν τὸ ἀξιοποίνον πάσης πράξεως, περιεχού-
σης τὰ νόμιμα γνωρίσματα, καθίσταται ἀναγκαία ἡ μετα-
βολὴ τῆς ποινῆς. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ προσδιορισμὸς ποινῆς
κατὰ τὸ ποσὸν (κατὰ τὸ μέγεθος) διαφερούσης ἀπὸ τοῦ νομίμως,
ὠρισμένου κακοῦ, διὰ τινὰ περίπτωσιν ὑπαγομένην εἰς τὸν νό-
μον, καὶ εἶναι ἤτοι ἐπίτασις τῆς ποινῆς (exasperatio poenae)
ἢ μετρίσις αὐτῆς (mitigatio poenae) (α).

(α) Ἡ μεταβολὴ τῆς ποινῆς διαφέρει ἀπὸ τῆς μεταλλαγῆς αὐτῆς, καὶ
ἀπὸ τοῦ ἐπὶ ὀριστῶν ποινικῶν νόμων προσδιορισμοῦ ἀνωτέρου ἢ κατωτέρου
τῆς ποινῆς ὅρου, ἀναλόγως τοῦ ἀνωτέρου ἢ κατωτέρου βαθμοῦ τοῦ ἀξιο-
ποίνου. Vrb. Feuerbach Revision Thl. 1. σελ. 223. ἐπ. Heisler
Diss. §. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ πρὸς
μετρίασιν τῶν ποινῶν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἐλαφρυντικούς
καὶ μετριάστικούς λόγους. Ἐλαφρυντικὸς λέγεται ὁ λόγος,

δι' ὃν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα ν' ἀπομακρύνηται πρὸς ὄφελος τοῦ κατηγορουμένου ἀπὸ τῆς ἀπολύτως ὀρισμένης ποινῆς καὶ νὰ καταβιβάζη αὐτὴν ἐπὶ σχετικῶς ἀορίστων ποιν. νόμων ὑπὸ τὸν παρὰ τοῦ νόμου ὀριζόμενον ἐλάχιστον ὅρον. Μετρίαστικὸς δὲ λέγεται ὁ λόγος, ὅστις ἐπὶ ἀπολύτως ἢ σχετικῶς ἀορίστων ποιν. νόμων λαμβάνεται κατὰ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς ὑπ' ὅψιν ἐντὸς τοῦ νομίμου αὐτῆς μέτρου, ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ θεωρησῇ τὸ ἀξιόποιον ἡλαττωμένον καὶ νὰ ἐπιμετρήσῃ ἐπομένως μετριωτέραν ποινὴν εἰς τὸν κατηγορούμενον. Τὴν διάκρισιν ταύτην κατέκρινε ἀνὰ νεωσὶ ἀδίκως ὁ Trefftort (Arch. des Criminalr. neue F. 1838. σελ. 414.), ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ νεωτέρα νομολογία τὴν παρεδέχθη. Ὁρα Hepp. Theorie der Zur σελ. 40. Hufnagel Comm. I. σελ. 202. Krug Studien zum Saechs. Criminal-Gesetzb. I. σελ. 124. Αἱ διαφοροὶ γινῶμαι περὶ τοῦ πρὸς μετρίασιν τῶν ποινῶν δικαίωματος τοῦ δικαστοῦ παρεμφάκησαν κατὰ τὰς προγενεστέρας ἐποχὰς διὰ τῶν ἐσφαλμένων περὶ ἐλευθερίας ἰδεῶν καὶ διὰ τῆς γνώμης, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐλαττώνει τὴν ἐλευθερίαν ἐλαττώνει καὶ τὸν καταλογισμόν, ὡς καὶ διὰ τῆς τάσεως πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου, τοῦ ὀρίζοντος σκληρὰς ποινάς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνήκει εἰς τὸν Fäbverbaχ ἡ δόξα ὅτι ἀπέδειξε τὴν σαθρότητα τῆς ἀρχαίας περὶ ἐλευθερίας θεωρίας καὶ ἔθεσεν ὕμεις ἀρχὰς περὶ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἰσχύος τῶν ποινικῶν νόμων, ὡς καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν νόμον σχέσεως τοῦ δικαστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται νὰ παρεκτρέπηται αὐθαιρέτως ἀπὸ τοῦ νόμου, διότι δὲν τὸν θεωρεῖ δὴθὲν σκόπιμον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Fäbverbaχ, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς αὐτοῦ ἀναγκαστικῆς θεωρίας, κατήντησεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, διότι ἐκλαμβάνων τὴν ἐξ ἀνάγκης ἐλευθερίαν ἀφιεμένην τοῦ δικαστοῦ κρίσιν ὡς ὀλεθερίαν αὐθαιρεσίαν, καὶ προσδοκῶν πᾶσαν θεραπείαν ἐκ τῆς

θετικότητος τῶν διὰ τοῦ νόμου ἀπειλουμένων ποινῶν, κατήργησεν ὅλους τοὺς ἐλαφρυντικούς λόγους. Ἐν γένει δὲν ἐγένετο ἡ ἀπαιτουμένη διάκρισις, ἂν ἔχη ὁ δικαστὴς νὰ ἐφαρμόσῃ πλήρη νομοθεσίαν ἢ ἀπλῶς τὸ κοινὸν γερμανικὸν ποινικὸν δίκαιον. Διότι ἐνῷ κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν δὲν δύναται ὁ δικαστὴς νὰ παραδεχθῇ ἄλλους ἐλαφρυντικούς λόγους, εἰμὴ τοὺς ὑπὸ τῶν νόμων ρητῶς ὀριζομένους, ἀπ' ἐναντίας κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἶναι πολὺ πλέον ἐκτεταμένη, καθότι αἱ διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (*Rosshirt Entiwick* σελ. 70. *Besserer diss de mitigat. poenar. juris crim. Romanor.* Heidelb 1827. *Birbaum im N. Archiv* XIII σελ. 553. 570.) ἢ τῆς ποιν. διατάξεως τοῦ Καρόλου δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς διατάξεις πλήρους ποινικοῦ νόμου, καθότι καὶ ἡ Καρὸλ. διάταξις αὐτὴ ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν (*Schöffen*) (*Müllermaier über den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung*, σελ. 70—89.), καὶ καθότι αὐτὸ τὸ 179 ἄρθρον τῆς Π. Δ. Κ. διὰ τῶν ἐκφράσεων: *das soll mit allen Umständen—darin gehandelt oder gestraft werden*, ἀναγνωρίζει ὅτι, ὁσάκις ὁ δικαστὴς εὐρίσκει τὸν καταλογισμὸν ἐν γένει μὲν ὑπάρχοντα, οὐχὶ δὲ καὶ πλήρη, ὀφείλει μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἀλλὰ μετριωτέραν. Ὅθεν, ὁσάκις ὑπάρχουσι λόγοι, οἵτινες, ἐὰν εἶχον φθάσει τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἤθελον ἀποκλείσει τὸν καταλογισμὸν, οἵτινες ὁμοῦς πρόκεινται ἤδη εἰς βαθμὸν κατώτερον, καὶ ἐπομένως ἀπλῶς ἐλαττόνουσι τὸν καταλογισμὸν, φέροντες σύγχυσιν εἰς τὴν πρὸς ὑπαρξίν τοῦ καταλογισμοῦ ἀπαιτουμένην συνείδησιν, ὡς ἐπὶ μετρίου βαθμοῦ μέθης, ἐπὶ μετρίου βαθμοῦ βλακειᾶς, κωφλαλίας κ. τ. τ. ἔχει καὶ ὁ δικαστὴς παρὰ τοῦ νόμου τὴν ἐξουσίαν νὰ παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν ἐλαφρυντικοῦ λόγου *Martin Lehrb. d. CrimR.* σελ. 124. *Wächter Lehrb.* σελ. 125. *Rosshirt Entwick.* σελ. 65. *Hef-*

*f*ter Lehrb. σελ. 119. Bauer Lehrb. σελ. 138. *Abegg* Lehrb. §. 153.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. γενομένη διάκρισις μεταξὺ μετριάστικων καὶ ἐλαφρυντικῶν λόγων ἐγένετο δεκτὴ καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας, ἂν καὶ δὲν διεξήχθη μεθ' ἱκανῆς σαφηνείας. Ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ γίνεταί λόγος, ἐν τοῖς ἄρθρ. 90—95., μόνον περὶ μετριάσεως τῆς ποινῆς ἐπὶ τῶν ἀορίστων ποινικῶν νόμων, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 97. καὶ περὶ τῶν ἐλαφρυντικῶν λόγων, κατὰ τοὺς δόποιους ὁ δικαστὴς δύναται πρὸς ὄφελος τοῦ κατηγορουμένου ἢ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τῆς τακτικῆς ποινῆς. Καὶ ὁ σαζωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 62. 64. λαλεῖ περὶ ἐλαφρύνσεως ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀποφεύγει τὴν χρῆσιν τῶν ἐκφράσεων τούτων, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 110. λαλεῖ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀξιοποίνου. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 134., διακρίνει ἀκριβῶς τοὺς ἐλαφρυντικοὺς λόγους ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν ἀπὸ τῶν μετριάστικων κατὰ τὸ ἄρθρον 145. Ὁ νέος μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος τῆς 4 Ἰανουαρ. 1839. §. 41. λαλεῖ περὶ μετριάστικων λόγων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος τίθησι τὸν κανόνα, ὅτι ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ὁρισμένον εἶδος τῆς ποινῆς, οὐδὲ νὰ ὑπερβῇ ἢ νὰ καταβιβάσῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου τεταγμένον μέτρον αὐτῆς, ἀλλ' ὀφείλει κατὰ τὴν φύσιν τῆς πράξεως καὶ τὴν ιδιότητα τοῦ πράξαντος νὰ προσδιορίσῃ τὸ μέτρον αὐτῆς ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τεταγμένου ἀνωτάτου καὶ ἐλαχίστου ὅρου, ἄρθρ. 108. Καθ' ὁρισμένης ὁμῶς περιπτώσεως, οἷον ἐὰν ὁ πράξας εὐρίσκεται μὲν εἰς τινα τῶν καταστάσεων, αἵτινες αἴρουσι τὸν καταλογισμὸν, ἀλλ' ἢ κατάστασίς του δὲν ἴσθαι ταιαύτη ὥστε νὰ ἔρῃ αὐτὸν ὅλως διόλου, ἢ ἐὰν ἐπὶ ἀποπείρας ὑπάρχωσιν ἰδίως ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, συγχωρεῖ ὁ νόμος εἰς τὸν

δικαστὴν νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν ἀπὸ βαρυτέρου εἰς ἐλαφρότερον εἶδος, ἄρθρ. 49. 87.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάγκη δικαίας ἀναλογίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ πράξαντος πρὸς τὴν καταγνωστέαν ποινὴν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπομακρύνωνται δι' ἰδιαιτέρους ἐλαφρυντικούς λόγους ἀπὸ τῆς νομίμως ὀρισμένης ποινῆς, καταβιβάζοντες αὐτὴν καὶ ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Ὑπάρχουσι δὲ δύο συστήματα: Α) Ἡ χρῆσις τοῦ προειρημένου δικαιώματος ἀφίεται ἁπλῶς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἅμα ἐν γένει ὑπάρχουσιν ἐλαφρυντικοὶ λόγοι, κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον: 1) Ἐὰν οἱ ἔνορκοι ἀποφανθῶσι τὴν ὑπαρξίν ἐλαφρυντικῶν λόγων (τοὺς ὁποίους ὁ νόμος δὲν ὀρίζει εἰδικώτερον): *il y a des circonstances atténuantes*, οἱ δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ μὴ ἐπιβάλλωσι τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀλλὰ τὰς ἀμέσως κατωτέρως (ἐπομένως ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα). Τὸ σύστημα τοῦτο εἰσῆχθη ἀπὸ τοῦ 1832 εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832, §. 94, πρὸ πάντων ἵνα μετριάσῃ τὴν σκληρότητα τῶν γαλλικῶν νόμων. *Archiv des CrimR.* XIII. σελ. 340. 344. *Archiv, neue Folge*, 1836. σελ. 9. *Chauveau Code progressif* p. 33. 348. *Haus observ. sur le projet de révis. I.* p. 50—57. περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πείρας ὅρα τὴν διητριβὴν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐφημερίδα *le droit* 1839. nr. 230. Κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ὅρα *law magazine* Hest. 45. pag. 35—40. Κατὰ τὸν ἰσχύοντα γαλλ. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 463., ἐπὶ μόνων τῶν πλημμελημάτων δύνανται οἱ δικασταὶ νὰ καταβιβάσωσι τὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. 2) Κατὰ δεύτερον ἄλλο σύστημα, ὁσάκις διὰ τὸ σπουδαῖον ἢ τὸ πολυάριθμον τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων ἢ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπειλουμένη ὀριστικὴ ποινὴ ἢ, ἐπὶ σχετικῶς ἀορί-

των ποινῶν, ὁ ἐλάχιστος τῆς ποινῆς ὅρος φέρεται δυσαν-
 αλόγως πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς, ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν
 ἐξουσίαν νὰ καταδῶνῃ ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Τὸ σύστη-
 μα τοῦτο ἀπαντᾷται εἰς τὸ ἀννοθερικὸν νομοσχέδιον ἄρθρ.
 42. (ὅρα προσέτι *Bauer Anm. zum Hannövr. Entw. I.*
σελ. 269, 270. καὶ Vergleichung des ursprüngl. Ent-
wurfs σελ. 42. περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεων:
Freudentheil im Arch. des CrimR. 1839. σελ. 88.) καὶ
 καθιερώθη νομίμως ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ τῆς Αὐκέρνης, ἄρθρ.
 79. Τοῦς ὑπὲρ τοῦ συστήματος τοῦτου λόγους ὅρα, ἐκτὸς
 τοῦ *Bauer*, παρὰ *Mittermaier* über den neuesten Zu-
 stand. σελ. 81. καὶ *Arch. des CrimR. XIV. σελ. 277.*
Kitka (Archiv des CrimR. 1836. σελ. 624.) Τοῦς δὲ
 ἐναντίους παρὰ *Gönnér Motive* σελ. 176—201. *Hepp* thé-
 orie der Zur. σελ. 45. πρὸς *Mittermaier* (*Arch. nene*
Folge 1835. σελ. 545.) καὶ *v. Prenschen* die Gerechtig-
 keitstheorie II. σελ. 25. 3) Μέσον σύστημα ἄλλο συνίστα-
 ται εἰς παραχώρησιν τῆς προεκτεθείσης ἐξουσίας εἰς μόνον
 τὰ δευτέρου βαθμοῦ δικαστήρια, π. χ. κατὰ τὸν αὐστριακὸν
 νόμον, ἄρθρ. 435. 441. ("Ὁρα περὶ τοῦτου *Kitka l. c. B)*
 Ἡ ἐλαφρυντικὴ ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ περιορίζεται εἰς ῥη-
 τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας περιπτώσεις, ἥτοι, 1) διὰ
 προσδιορισμοῦ ῥητῶν ἐλαφρυντικῶν λόγων ἐπὶ τῶν διαφό-
 ρων ἀδικημάτων, π. χ. τῆς παροργίσεως τοῦ πράξαντος
 ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ σύστημα τῶν
 πλείστων νεωτέρων νομοθεσιῶν, ἢ 2) δι' ἀδείας πρὸς τὸν
 δικαστὴν ν' ἀπομακρύνηται, κατὰ ῥητὰς περιπτώσεις, ἀπὸ
 τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, π. χ. κατὰ τὸν νόμον τῆς βασι-
 λείας §. 43. 46. 95. 105. 155. 165. ἢ 3) δι' ἀδείας τοῦ
 μεταβάλλειν τὴν ποινὴν ἐννεκεν ἀτελοῦς καταλογισμοῦ. "Ὁρα
 τὴν ἐπομένην σημείωσιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ δικαίωμα τοῦ μεταβάλλειν τὴν ποινὴν ἔ-

νεκα ἀτελοῦς καταλογισμοῦ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῶν *Oers-
ted Prüfung des Baier. Entwurfs* σελ. 222. καὶ *Hepp
Théorie der Zur.* σελ. 49. "Ὁρα ὁμῶς *Gönnér Motive
Zum Baier. Entwurf* σελ. 172. *Herrman Zum Säch-
chs. Entw.* σελ. 116. Καὶ ἐνταῦθα δὲ ὑπάρχουσι δια-
φορα συστήματα: Α) καθόσον ὁ νόμος συγχωρεῖ ἐν γέ-
νει διὰ τὸ ἀτελές τοῦ καταλογισμοῦ, τὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχι-
στον ὅρον καταβίβασιν τῆς ποινῆς, π. χ. κατὰ τὸ βυαρ.
νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἀρθρ. 86. Β) καθόσον ὁ νόμος προσ-
διορίζει τὰς καταστάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπει νὰ λαμ-
βάνηται ὑπ' ὅψιν τὸ ἀτελές τοῦ καταλογισμοῦ, π. χ. κατὰ
τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 98., ἐπὶ ἀνωτέρου βαθ-
μοῦ βλακειᾶς ἢ ἀδυναμίας τοῦ λογικοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη
εἶναι πολλὰ περιορισμένη. *Hufnagel Comm. I.* σελ. 241.
Hepp Comm. I. σελ. 688—691. Πλατυτέρα εἶναι ἡ τοῦ
βαδικοῦ νομοσχεδίου ἀρθρ. 134., ἡ τοῦ ἐσσικοῦ νομοσχεδίου
ἀρθρ. 105., ἡ τοῦ νόμου τῆς Λυκέρνης ἀρθρ. 62. καὶ ἡ τοῦ
μεκλεμβουργικοῦ περὶ κλοπῆς νόμου §. 10. Γ) καθόσον ὁ
νόμος συγχωρεῖ ἐπὶ μόνων τῶν μὲ θανατικὴν ποινὴν τιμω-
ρουμένων ἀδικημάτων τὴν καταβίβασιν τῆς ποινῆς ἐπὶ ἡλατ-
τωμένου βαθμοῦ βλακειᾶς ἢ ἀδυναμίας τοῦ λογικοῦ, π. χ.
κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ἀρθρ. 64. Ἡ τοιαύτη διάταξις
εἶναι πολλὰ περιορισμένη. *Schüler Beitr.* σελ. 46. *Mit-
termaier* (*Archiv des Criminalr.* 4838. σελ. 339.).

§. 95.

Νόμιμος λόγος πρὸς μεταβολὴν τῆς ποινῆς ὑπάρχει
τότε μόνον, ὅταν 1) προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ
ποινικοῦ νόμου, ἢ 2) στηρίζεσθαι ἐπὶ ρητῆς τοῦ νόμου δια-
τάξεως.

§. 96.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδεὶς νόμιμος λόγος πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ῥητοῦ τινος νόμου (α), διότι πᾶσα νόμιμος ποινὴ ἐν τῇ πολιτείᾳ προϋποτίθῃσι νόμιμον ἀπειλὴν (§. 20.), ἥ δὲ προσθήκη, ἥτις ἐν περιπτώσει ἐπιτάσεως τῆς ποινῆς προσγίνεται εἰς τὸ νόμιμον ποσὸν τῶν κακῶν δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ἀπειλὴν τοῦ νόμου (β). Ὅθεν μέγας τυχὸν βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου τῆς εἰδικῶς προκειμένης πράξεως δὲν δύναται κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν νὰ ἐπιφέρῃ ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, διότι εἶναι μάλιστα καὶ ἀπηγορευμένον εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν λόγων, ὡς ἂν ὁ νομοθέτης αὐτὸς ἔκρινε καὶ ὥρισε θετικῶς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἐν γένει (§. 92.) (γ).

(α) Διοφανεῖ, συμφώνως μετὰ πάντων τῶν ἀρχαιότερων νομοδιδασκάλων τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὁ Bauer Lehrbuch d. Strafrecht. §. 135—137.

(β) Διαφέρει ἡ περίπτωσις τῆς συνδρομῆς τῶν ποιν. νόμων, καθ' ἣν ἡ κατ' ἐπίτασιν προσθήκη εἶναι μέρος τῆς τακτικῆς ποινῆς τῆς ὀριζομένης ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἢ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐπανελημμένης ἐφαρμοζομένου, ποιν. νόμου. Προβ. Gros. Diss. de notione poenarum forensium §. 18. Feuerbach Rev. Thl. I. σελ. 333. ἑπ.

(γ) Οἱ ὡς ἐπιτάττει πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς συνάθως ἐκλαμβανόμενοι λόγοι εἶναι: 1) ἰδιαιτέρα κακία περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, 2) ἀνώτατος βαθμὸς ἐλευθερίας, καὶ 3) ὑπὲρ τὸ σύνθετος μεγάλη βλάβη. Προβ. Klein peinl. Recht. §. 164.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ τῶν μετριάστικων λόγων, πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἐπιτατικούς ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυντικῶν λόγων. Εἰς μὲν τοὺς ἐπιτατικούς ἀνάγονται οἱ λόγοι, δι' οὓς ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἀνωτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀπο-

λύτως ὀριστικοῦ νόμου ὀριζομένης ἡ ἀνωτέραν τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς ἀπειλουμένης ποινῆς. Εἰς δὲ τοὺς ἐπιβραχνητικούς, οἱ λόγοι, δι' οὓς ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα, ὅσας πρὸς κεῖται περὶ ἐφαρμογῆς ὀριστῶν ποινικῶν νόμων, νὰ παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν ἀνωτέρου βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπομένως ποινὴν μᾶλλον προσεγγίζουσαν εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνώτατον ὅρον. Δικαίωμα πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς ἔχει ὁ δικαστὴς τότε μόνον, ὅταν ὁ νόμος τῷ δίδῃ ρητῶς τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνωτέραν ποινὴν· δὲν δύναται δὲ ἐνταῦθα νὰ θεωρηθῇ ὅτι πρόκειται δι' ἄνωτερος βαθμοῦ καταλογισμοῦ, οὐδὲ προσέτι νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη (π. χ. τοῦ *Tillman Handb. I.* σελ. 227.), ὅτι ὁ νόμος λαμβάνει μόνον τὸ σύνθηρος ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ἐπομένως πᾶσα ἰδιότης τοῦ ἀδικήματος τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε μὲν ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης, ἀλλ' ἤτις αὐξάνει τὸ ἀξιόποινον, ἀποτελεῖ ἐπιτάσεως τῆς ποινῆς λόγον. Τοιαύτη ἂνευ ρητοῦ νόμου ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, ἥθελεν εἶσθαι τὰ μέγιστα ἐπικίνδυνος. Ἄν καὶ ὁ νόμος ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων ὀρίζῃ αὐστηροτέρας ποινάς, ὅσας συντρέχωσιν ὠρισμέναι τινὲς περιστάσεις, π. χ. ἡ ἀγνοότης τοῦ τόπου, ἡ ἡ συνεχὴς τοῦ ἀδικήματος ἐκτέλεσις, δὲν ἔχει ὅμως ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτείνῃ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τὴν ποινὴν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀδικημάτων. *Rosshirt Entw* σελ. 44. *Heffter Lehrb.* 117. *Bauer Lehrb.* §. 144. (αἱ ἐξαιρέσεις ὅμως, τὰς ὁποίας οὗτος ἀναφέρει ἐν §. 145 δὲν δύνανται νὰ γενῶσι δεκταί.) Ὅρα προσέτι *Abegg Lehrb.* §. 156.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς σημ. 1 καὶ 2 ἐπὶ τοῦ § 94. λόγος περὶ ἐλαφρύνσεως καὶ περὶ μετριάσεως τῆς ποινῆς, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρεται ἐπιβάρυνσις καὶ ἐπίτασις τῆς ποινῆς. Ὁ βαυαρικὸς νόμος λαλεῖ περὶ αὐξήσεως τῆς ποι-

νῆς ἐπὶ μόνῃ τῇ συνδρομῇ τῶν ἀδικημάτων καὶ ἐπὶ τῇ ὑποτροπῇ. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος λαλεῖ ἐν μὲν τῷ §. 109. περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀξιοποίνου, καθόσον πρόκειται περὶ σχετικῶς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, ἐν δὲ τῷ §. 112. περὶ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, λόγον δὲ περὶ ἐπιτάσεως κάμνει μόνον (§. 16. 17. 19.) ἐπὶ ἐφαρμογῇ τινῶν μέσων ἐπαυξανόντων τὴν ἔντασιν τῆς περιοριστικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 58, λαλεῖ περὶ ἐπιτάσεως ἕνεκεν ὑποτροπῆς. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἐν §. 114. λαλεῖ περὶ ἐπιβαρυντικῶν τῆς ποινῆς λόγων ἐπὶ ἀορίστων ποινικῶν νόμων, περὶ ἐπιτάσεως δὲ τῆς ποινῆς, κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ βυρτεμβεργ. νόμου ἔννοιαν.

Προσθ. τοῦ μεταγρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος θεωρεῖ τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν ὑποτροπὴν ὡς ἰδιαιτέρας ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, λαμβανομένας ὑπ' ὧν εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τεταγμένου ὅρου ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· εἰδικῶς δὲ ἐπὶ ῥητῶν ἀδικημάτων προσδιορίζει αὐτὸς ὁ νόμος ἕνεκα συνδρομῆς, ἢ ὑποτροπῆς βαρυτέραν ποινήν. ἀρθρ. 109—112.

§. 97.

Νόμιμοι γενικοὶ μετριοστικοὶ λόγοι (causae mitigandi communes) εἶναι: Α) ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἡ ἔλλειψις τινὸς τῶν *συστατικῶν* τοῦ ἀδικήματος, ἢ ἀντιθέτως, ἡ πρὸς ὑπαρξίν τοῦ ἀδικήματος οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένη δικαιώματος προσβολή ἦναι μὲν ἐν μέρει τετελεσμένη, ἀλλὰ ἡ ἔλλειψη ἀποδεδειγμένως ἢ ἦναι νομίμως ἀβεβαία ἀξιοποινὸς τις ιδιότης (α) ἀναγκαία πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος. Διότι ἡ πλήρης ποινὴ ἀντιστοιχεῖ μόνον εἰς τὸ σύνολον ἀπάντων ὁμοῦ τῶν νομίμων τού-

των γνωρισμάτων. Ἐπομένως, ὁσάκις τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν ὑπάρχουσι, τὰ δὲ ἐλλείπουσιν, ἡ πρᾶξις δὲν μένει μὲν ἐντελῶς ἀτιμώρητος, διότι ἕνεκα τῆς ὑπαρχούσης ἀξιποίνου ιδιότητος ὑπάγεται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἐντελῶς ἀξιόποινος, διότι δὲν ὑπάρχουσιν ἅπαντα τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν ὁλοκλήρου τῆς νομίμου ποινῆς ἀπαιτούμενα (6).

(α) Ἡ ἐν 1) ῥητὴ ἀναφέρεται ὡς τοιαύτη ἐν τῷ νόμῳ, ἡ 2) ἀποδεικνύεται δὲ ἐρμηνείας.

(β) Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀπαιτουμένης ὀριστικότητος εἰς τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις (§. 96.), καὶ τὰ ἕνεκα τῆς πολλῆς γενικότητος τῆς τοιότητος ἀρχῆς ἀκατάληκτως ἐκτεθέντα παραδείγματα, δικαιολογοῦσι διαφόρους ἀντιρρήσεις τοῦ Μιτερμάιερ (neues Archiv Bd. III. N. 16.), ὅστις ὅμως πίπτει εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, ἀποδοκιμάζων τὸ ὅλον. Ἐὰν ὁ Α, σκοπεύων νὰ ἡσυχύσῃ τινὰ, τὸν δειρῇ, τὸν μαστίρῃ, τὸν πληγώσῃ, ἀλλὰ δὲν εὖρῃ τίποτε νὰ λάβῃ· ἐὰν ὁ Β, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν σαρκικὴν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, βιάσῃ εἰς συνουσίαν κόρην τινὰ, ἀμφισβᾶλλεται δὲ μόνον ἡ immissio seminis· ἐὰν γυνή τις, ἵνα φονεύσῃ τὸ νεογνόν, βιάσῃ μὲν αὐτῆς τέκνον, ἐπιφέρῃ αὐτῷ κακώσεις καὶ αἰκίας, ἐπικινδύνους, ἀμφισβᾶλλεται δὲ ἂν ὁ θάνατος τοῦ τέκνου προῆλθεν ἐκ τῶν αἰκιῶν τούτων· οἱ πράξεις αὗται δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οὔτε ὡς ἀτιμώρητοι οὔτε ὡς ἡπλᾶ ἀποπειραί, διότι καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἡ τοῦ δικαίωματος προσβολὴ καὶ ἁλίστα κατὰ τὰ κριώτερα αὐτῆς συστατικὰ εἶναι· ἤδη τετελεσμένῃ. Καὶ ὅταν γυνή τις φονεύῃ τὸ νύκλον ζωογίνοντον τέκνον τῆς ἀμέσεως μετὰ τὸν τοκετὸν, ἀλλὰ δὲν ἀπικρύψῃ τὴν κυφορίαν της καὶ ἐπομένως, ὡς θεωρεῖ ὁ νόμος, δὲν εἶχε προμελέτην· ν' ἀποκρύψῃ διὰ τοῦ φόνου τοῦ ἱερέως τῆς τέκνου τὴν συνουσίαν της· ὅποια εἶναι ἡ τοιαύτη πρᾶξις; δὲν εἶναι ἀδίκημα; ἢ εἶναι ἀπόπειρα; ἢ εἰ ἄλλο εἶναι; καὶ κατὰ ποίους ἄλλους κανόνας πρέπει νὰ τιμωρηθῇ, ἢ οὐχὶ κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας;

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ προσκεθεῖσα γνώμη τοῦ Φάυερβαχ, καὶ τοι τροπολογοῦσα ἤδη τὴν περιεχομένην εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματός του, εἶναι εἰσαίτι οὐχ ἥττον ἀνυπόστατος. Τὰ ἐκτεθέντα ὑπ' αὐτοῦ παραδείγματα οὐδὲν ἀποδεικνύουσι· διότι κατὰ μὲν τὸ πρῶτον παράδειγμα δὲν

ὑπάρχει ἔλλειψις τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλὰ ἡ πράξις ἀποτελεῖ ἥτοι πρόσω ἀπόπειραν, ἢ τετελεσμένην, ληστείαν, καθόσον ἤθελε θεωρηθῇ πρὸς τέλοςιν τῆς ληστείας ἀπαιτούμενη ἢ μὴ ἡ ὑφαίρεσις πραγμάτων· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον παράδειγμα ἡ πλάνη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ Φάυερβαχ θεωρεῖ τὴν *immissio seminis* ὡς ἀναγκαίαν πρὸς ἀπαρτισμὸν τοῦ βιασμοῦ· κατὰ δὲ τὸ τρίτον παράδειγμα, ὑπάρχει ἀπόπειρα φόνου· κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον, ἡ πλάνη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι θεωρεῖται ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυφορίας ὡς ἀναγκαῖον συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας. Ἡ κατὰ τὸν *Rosshirt* (Hutwick. σελ. 59.) διάκρισις, ἐν λείπωσιν *essentialia* ἢ *naturalia delicti*, δὲν εἶναι ἀποχρώσα. *Heffler Lehrb.* σελ. 108. Τοῦτο μόνον πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν, ἐὰν τὸ ἔλλειπον ἢ ἀβέβαιον γνῶρισμα (διότι νομικῶς τὸ ἀβέβαιον ἐξισούται μὲ τὸ ἔλλειπον) ἦναι ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἐν γίνεσθαι, ὥστε χωρὶς αὐτοῦ νὰ ἐκλείπῃ ὁλοτελῶς ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως, ἢ ἐὰν ἦναι ἐκ τῶν συστατικῶν ὠρισμένου εἵδους ἀδικήματος, ἐνῶ τὰ γνωρίσματα τοῦ γένους τοῦ ἀδικήματος ὑπάρχουσιν, ἢ ἐὰν ἀπαιτῆται, διὰ νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀδικήμα ὡς τετελεσμένον. Τὴν γνώμην μου ταύτην παραδέχεται ὁ *Tausch Rechtsfälle No. V. Birnbaum* (*Arch. des CrimR.* XIII. σελ. 569.) *Bauer Lehrb.* § 137. Ἡ διάταξις τοῦ νέου βαυαρικῦ νομοσχεδίου τοῦ 1834. ἀρθρ. 104., κατὰ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ μετρηστικὸν λόγον ἡ ἐνεκα τῆς μὴ τηρήσεως οὐσιωδῶν διατυπώσεων ἔλλειψις ὡς πρὸς τὰ συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος (*Motive zum Entw.* σελ. 125.) εἶναι ἀνυποστήρικτος, *Arch. des Criminalr.* XIV. σελ. 289. *Hepp Theorie der Jur.* σελ. 44. Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἔλλείψεως τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν πρὸς τὴν ἀπόπειραν ὅρα *Zachariae von Vers.* σελ. 21—23. Ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Βάδης *Treffurt Jahrbücher des Oberhofgerichts, neue Folge*, 1837. σελ. 98.) ἐπα-

ρουσιάζῃ τὸ προκείμενον ζήτημα ἐπὶ τινος ἀπαγωγῆς, καθ' ἣν ἡ ἀπαχθεῖσα δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἄμεμπτος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὴν γνώμην τοῦ πατρὸς βασιλ. παρεδέχθη μόνος ὁ βαυαρικὸς νόμος τοῦ 1813, εἰς τὸ 106 ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ὁμοῦς παρέλιπεν αὐτὸς ἡδὴ ὁ ἐλδεμβουργικὸς νόμος. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας δὲν ἀπαντᾷ πλέον τοιαύτη γνώμη.

§. 98a.

Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν δὲν θεωρεῖται ὡς μετριάστικος λόγος, ἐὰν, 1) ἐκ τοῦ ἐλλείποντος ἡ ἀβεβαιὸς γνωρίσματος ἐξαρτᾶται τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως ἐν γένει (α), ἢ 2) ἐὰν τὸ ἐλλεῖπον ἡ ἀδέβαιον γνώρισμα ἦναι τοιοῦτον, ὥστε χωρὶς αὐτοῦ ἡ πράξις φέρει ὡς ἐκ τῶν ἐπιλοίπων ιδιοτήτων χαρακτῆρα ἄλλου νομίμως ὠρισμένου ἀδικήματος (β).

(α) π. χ. θανατηφόροι μὲν κακώσεις, ἀλλὰ ἐπὶ βρέφους νεκρογεννῆτου ἢ μὴ βιωσίμου ψευδεῖς μὲν ἔνορκοι μαρτυρίαι, ἀλλὰ οὐχὶ ἐν γνώσει ψευδεῖς.

(β) π. χ. παράνομος ὑπαίρεσις πραγμάτων, οὐχὶ ὁμοῦς animo lucri faciendi, ἀλλὰ πρὸς ὑπόκρυψιν τῆς ἀληθείας διὰ παρακρητήσεως, ἐξαλείψεως αὐτῶν κ. τ. τ.

§. 98 β.

Ὁ βαθμὸς τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς κατὰ τὴν προμνημονευθεῖσαν περίπτωσιν ρυθμίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐλλείποντος νομίμου γνωρίσματος. Ἡ ποινὴ ἐλαττοῦται τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὀλιγώτερον ἤθελε τὸ ἐλλεῖπον γνώρισμα ἐπαυξήσῃ τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως, καὶ τόσῳ ἥττον, ὅσῳ ὀλιγώτερον ἤθελον ἐπαυξήσῃ τὸ ἀξιόποινον τὰ ἐλλείποντα γνωρίσματα καὶ ὅσῳ πλέον σπουδαῖα εἶναι τὰ ὑπάρχοντα.

§. 99.

Β) Ἡ θετικὴ νομοθεσία ὀρίζει ὡς γενικὸς μετριά-
στικὸς λόγος τοὺς ἐξῆς: 1) εἰάν ὁ ἔνοχος ἐκτὸς τῆς
ποινῆς ὑπέστη διὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας (α) ὡς πρὸς
τὴν παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν παράβασιν τοῦ νόμου (β)
καὶ ἄλλα κακὰ ἀναίτιως ἐνταῦθα δὲ ἀνήκει πρὸ πάντων
ἢ μακρὰ ἢ πολλὰ αὐστηρὰ ἀναίτιος προφυλάκισις (γ). 2)
εἰάν ὁ αὐτουργὸς τοῦ ἀδικήματος ἦτο ἔτι ἀνηθὸς καὶ ἐξε-
τέλεσε τὴν πρᾶξιν ἐκ νεανικῆς ὁρμῆς (δ). Ἐάν ὅμως ἐκ
τῶν περιστάσεων τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ἐξάγῃται, ὅτι
ὁ νέος ἔπραξε τὸ ἀδίκημα μετὰ προέχοντος βαθμοῦ σφέ-
ψεως καὶ ἀκολουθῶν ἐρρίζωμένas παρανόμους ὁρμὰς (ἢ
ἢ κακία ἀναπληροῦ τὴν ἡλικίαν), τότε ἐκλείπει ὁ λόγος τοῦ
νόμου.

(α) Ὁ Klein (Grundsätze d. peinl. R. §. 174.) παραδέχεται ὡς μετριά-
στικὸν λόγον τὰς βασάνους ὅσας ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀδικήσαντα τὸ ἀδίκημα
αὐτό. Ὁ Stelzer (Grunds. d. peinl. R. seil. 204.) νομίζει, ὅτι ἡ στέ-
ργσις τῆς ὠφελείας, τὴν ὅποιαν ὁ ἀδικήσας ἔλπιζεν ἐκ τῆς πράξεως, με-
τριάζει τὴν ποινὴν. Ἀλλὰ ὅρα Kleinschrod syst. Entw. Thl. II.
§. 82.

(β) L. 23. C. de poenis. Omnes quos damnationis conditio, diversis exi-
liis destinatos, metas temporis praestituti in carceris impleto cus-
todia deprehenderit, solutos poena vinculisque laxatos, custodia li-
berari praecipimus, nec formidare miserias ullius oxilli. Sit satis
immensorum cruciatum semel lapsae supplicia. L. 25.
D. de poenis. Si diutino tempore alicui in reatu fuerit, aliquatenus
poena ejus sublevanda erit. Sic enim constitutum est: non eo modo
puniendos eos, qui longo tempore in reatu agunt, quam eos,
qui in recenti sententiam excipiunt. Ὅτι ἐνταῦθα ἡ λέξις reatus
σημαίνει τὸν χρόνον τῆς ἀνακρίσεως, προκύπτει ἐξ αὐτῶν τῶν τελευταίων
λέξεων τοῦ νόμου, ὅτι τὴν ἔννοιαν λαμβάνεται ἡ λέξις reatus
καὶ ἐν L. II. D. ad L. Jul. Maj. Præ. Kleinschrod L. c. §. 101.

(γ) J. Chr. Kauffuss Diss. de carcere diuturno poenam criminalem

temperante. Erf. 1742. Ἡ κεφαλικὴ ποινὴ κατὰ τὴν γνώμην τινῶν νομοδιδασκάλων εἶναι πρέπει νὰ μεταβάλληται δι' αὐτὴν τὴν λέγον. Wesphal CR. Ann. 37. Pufendorfproc. crim. C. 25. §. 37. Oersted Grundregeln, σελ. 390. Διαφωεῖ, καὶ δικαίως, ὁ Hommel Rhaps. Obs. 100. Guistorp Thl. I. §. 112. Ἀλλὰ ἡ ποινὴ τῆς διὰ βίου φυλακίσσεως δὲν ἐπιδέχεται μετρίαν τούτῳ τῷ λόγῳ Klein l. c. §. 174. Hurlbusch (Beitr. zur Civil und Criminalgesetzgebung. I. Heft. N. VIII.)

(δ) Οὐχὶ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ L. 1. C. advers. del. καὶ L. 14. D. ad Sci. Silan., ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 164. τῆς Κ. Π. Δ. συνδυσταμένον μὲ τὸ ἄρθρ. 179. τῆς αὐτῆς.

(ε) C. C. C. Art. cit.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ συγγραφέως εἶναι πολλὰ περιωρισμένη. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ μνημονευθέντων χωρῶν τῶν νόμων ἐξάγεται, ὅτι, εἰὰν ἐκρατήθη τις παρὰ νόμῳ προφυλακισμένος κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, ἢ ὑπέφερε διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως ὁμότητας, ἢ εἰὰν ἦτο ἐν γένει πολὺ μακρὰ ἡ διάρκεια τῆς ἀνακρίσεως, ὁ δικαστὴς ὀφείλει χάριν τῆς δικαιοσύνης νὰ μετρίῃ τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν. Gesterding Ausbeute von Nachforschungen. III. σελ. 280. Abegg (neues Archiv des CrR. XIV. σελ. 155.) Περὶ τοῦ ζητήματος, εἰὰν ἡ τοιαύτη περίπτωσις πρέπη νὰ θεωρῇται ὡς μετριάστικος λόγος, ἢ εἰὰν πρέπη νὰ καταγινώσκηται διὰ τῆς ἀποφάσεως ἡ τακτικὴ ποινὴ καὶ ν' ἀναφέρηται ῥητῶς ἡ γενομένη ἀφαίρεσις, ὅρα Abegg αὐτόθι, σελ. 176. Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ μὴ γίνηται μνεία μετριάστικων λόγων. Διότι τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς δὲν μεταβάλλεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται μόνον νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις οὕτως εἰπεῖν διὰ τὴν προσγενομένην ζημίαν καὶ νὰ λάβῃ χώραν ἐξισασμός. Ὅθεν ἡ ποινικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ καταψηφίῃ τὴν τακτικὴν ποινὴν καὶ νὰ συνυπολογίῃ ἀπλῶς τὸν χρόνον τῆς προφυλακίσσεως ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἐξισασμὸν κατ' ἄλλον τρόπον. Hepp Theorie der Zurechnung σελ. 52. Schüler Beitr. σελ. 49. Ἡ συνήθης

θεωρία, ὅτι ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀναιτίου προφυλακίσεως ἔχουσι ταῦτα χώραν, εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ αὐτὸς λόγος ἀρμόζει καὶ ἐπὶ ἄλλων κκῶν, τὰ ὅποια ὁ κατηγορούμενος ὑπέστη ἀναιτίως διὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. *Hepp* σελ. 55.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. "Ὅταν ἡ τακτικὴ ποινὴ ᾖ ἡ θανατικὴ, δὲν θέλουσι τινὲς νὰ συγχωρήσωσιν ἐξισασμὸν. *Bosshirt Entwick* σελ. 83. *Abegg* τελ. 160. Ἀλλὰ τοῦτο ἀντιβιβάζει εἰς τοὺς νόμους τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου καὶ δὲν συμβιβάζεται μετὰ τὸν λόγον, δι' ὃν ἐπιτρέπεται ὁ τοιοῦτος ἐξισασμός. *Heffter Lehrb.* σελ. 175. *Hepp Theorie* σελ. 53.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς νεανικῆς ἡλικίας γνώμη τοῦ Φάυερβαχ ἔχει ἀνάγκην διορθώσεως. Περὶ τῶν ἐχόντων κατωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ §. 90α. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἔχοντας ἀνωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν, ὁ Φάυερβαχ εἶναι, φαίνεται, τῆς γνώμης, ὅτι συγχρόνως μὲ τὸ 14 ἔτος ὠριμάζει αἰφνης ὡς ἐκ οὐρύματος ὁ νοῦς καὶ καθίσταται τις ἐπιδεκτικὸς καταλογισμοῦ. Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τοιαύτης αἰφνηδίου μεταβολῆς ἀπολύτως ὠρισμένα ὅρια εἶναι ἀγνωστα εἰς τὴν φύσιν, διότι εἰς τινὰς νέους ἡ ἀνάπτυξις τῆς πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαίας αὐτεξουσιότητος ἐπέρχεται πολλάκις ἀργά, διότι νέοι κατωτέρως τῶν 18 ἐτῶν ἡλικίας δὲν ἔχουσι πολλάκις τοιαύτην καθαράν συνείδησιν τῆς ἀδικίας, ὅποιαν ὁ νομοθέτης προϋποτίθῃ ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀνωτέραν ἡλικίαν καὶ διότι καὶ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον (L. 37. §. 1. D. de minor. συνδ. μὲ L. 9. § 2. D. de minor. L. 108. D. de R. J.) λαμβάνει τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὑπ' ὄψιν, καὶ οἱ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι παραδέχονται τοῦλάχιστον ἐπὶ τῆς βραθυμίας (*Angelus Arretinus de malefic.* Venet. 1557. p. 110), τινὲς δὲ (οἷον ὁ

Gandinus p. 56.) καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὡς μετριάστικόν λόγον. Ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ, πρέπει νὰ λήῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς ἀμφιβολίας, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος καὶ τὰς ἀτομικὰς ιδιότη-
 τας τοῦ κατηγορουμένου. *Gomez de delictis*, c. 1. N. 63. *Facinacius* 92. N. 41. 2. 103. *Glück* Erl. der Pand. V. σελ. 553. *Rosshirt* Entwickl. σελ. 80. *Rossi* traité II. p. 155. *Carmignani* delle leggi II. p. 169. *Heffter* Lehrb. σελ. 119. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ τοῦ προκειμένου ζη-
 τήματα διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, παραπέμπομεν εἰς τὸν ἀνωτέρω §. 90x. Ἀναφέρομεν ἥδη, ὅτι ὁ γαλλικὸς (ἄρθρ. 66.), ὁ βαυαρικὸς (ἄρθρ. 99.) καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (§. 96.) θεωροῦσι τὴν κατωτέραν τοῦ 16 ἔτους ἡλι-
 κίαν ὡς μετριάστικόν λόγον, καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν ἀποφα-
 σισθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως. Ἀλ-
 λά τοῦ 16 ἔτους τῆς ἡλικίας δὲν ἔγινε καλὴ ἐκλογή. Εἶναι
 πρόδηλον, ὅτι ἔπρεπε μὲ τὸ 18 ἔτος νὰ συνδέσῃ ὁ νομο-
 θέτης τὸ τελεμήριον τῆς πλήρους καταλογιστότητος. *Hellie*
théorie du code pénal II. p. 161. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς
 νόμος, ἄρθρ. 22., δρίζει, ὅτι ἐπὶ τῶν καταδίκων, τῶν ἐχόν-
 των ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν, δὲν ἔχει χώραν ἡ δη-
 μοσία ἐκθεσις· ἐπομένως θεωρεῖ τὸν ἐκκαιδεκαετῆ νέον ὡς
 μηκέτι ἐντελῶς ὄριμον. Μόλις αἱ νεώταται νομοθεσίαι ἐπε-
 κτείνουναι πλεονέκτερον τὴν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις ἐπιρ-
 ροὴν τῆς νεανικῆς ἡλικίας. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν περὶ πορο-
 λογικῶν πρᾶξάσεων νόμον τοῦ 1835, §. 84., ἡ διάρκεια
 τῆς φυλακίσεως τῶν μηκέτι εἰκοσαετῶν ἀνηλίκων δὲν δύ-
 νηται νὰ ὑπερβῇ ἓν ἔτος. Ὁ σάξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 62,
 θεωρεῖ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν μέχρι τοῦ 18 ἔτους ὡς λόγον
 μετριάστικόν καὶ δὲν συγχώρεῖ τὴν καταψήφισιν τῆς ποι-
 νῆς τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρεῖας εἰρκτικῆς εἰς τοὺς
 μὴ συμπληρώσαντας αὐτό. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ἐμ-

περιέχεται καὶ εἰς τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 75., καὶ εἰς τὸν ποιν. νόμον τοῦ Zürich, ἄρθρ. 83. κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 60., τὸ δικαστήριον ὀφείλει ἐπὶ τῶν ἐχόντων κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν ἡλικίαν ν' ἀποφασίσῃ, ἂν ἔπραξαν μετὰ διακρίσεως. Ὅρα προσέτι τὸν μεκλημ-
 βουργικὸν περὶ κλοπῆς νόμον §. 11., κατὰ τὸν ὅποιον ἡ νεανικὴ ἡλικία ἔχει μέχρι τοῦ 18 ἔτους ἐπιβροχὴν εἰς τὸν καταλογισμόν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκθ. Κατὰ τὸν βυαρ. νόμον, ἄρθρ. 101., ἡ ἐπὶ μείζονα τοῦ ἡμίσεως ἔτους χρόνον ἀνατίτως διαρκέσασα φυλάκισις θεωρεῖται ὡς ἐλαφρυντικὸς λόγος· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 105. ἡ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη ἀνατίτως φυλάκισις δικαιολογεῖ καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ὁ ὀλδερμבורγικὸς νόμος, ἄρθρ. 111., δὲν συγχωρεῖ τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν τιμωρουμένων μὲ θάνατον, ἀλλὰ, ἐὰν πρόκηται περὶ ποινῆς φυλακίσεως, θεωρεῖ τὴν προφυλάκισιν ὡς ἐλαφρυντικὸν λόγον. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 114., δὲν παραδέχεται τὸν ἐλαφρυντικὸν λόγον ὡς πρὸς τὰς θανατικὰς ποινάς, ἀλλὰ συγχωρεῖ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποινικῆς διαρκείας ἕνεκεν ἄλλων κακῶν, τὰ ὅποια ὑπέστη ἀνατίτως ὁ ἀδικήσας ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν ἢ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν παράβυσιν τοῦ καὶ ἐπιτρέπει μάλιστα τοιαύτην ἐπιβροχὴν καὶ εἰς τὰς χρηματικὰς ποινάς. *Hufnagel Com. I.* σελ. 246. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 63., παραδέχεται τὸν ἐλαφρυντικὸν λόγον ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀνατίτου φυλακίσεως καὶ μόνον ἐὰν πρόκειται περὶ περιοριστικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς.

§. 100.

Οἱ νομοδιδάσκαλοι παραδέχονται προσέτι ὡς νομικοὺς μετριαστικοὺς λόγους : 1) τὸν μικρὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποι-

νου τῆς πράξεως in concreto (α), καὶ ἐπομένως ἡ ποινὴ μετριάζεται, α) ἐὰν ἐχρησίμευσε παρὰ τὸ σύννηθες ἀγαθὴ προαίρεσις ὡς ἀφορμὴ πρὸς τὴν πράξιν (β), β) ἐὰν ἡ αὐτεργεία τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος ἦτο κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως περιωρισμένη. Ἐπομένως, πᾶν περιστατικὸν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς θελήσεως, οἷον ἀσθένεια τοῦ νοός (γ), πάθος (δ), εὐκαιρία (ε) κ. τ. τ., ἐπιφέρει μετρίασιν τῆς ποινῆς. Ἀλλὰ ὁ λόγος οὗτος ἔχει ἐναντίους τοὺς τε νόμους ἐν γένει (ζ), ὡς καὶ τὴν φύσιν τοῦ ὀρισμένου ποινικοῦ νόμου. Μάλιστα δὲ πᾶς ὁ ἀδικῶν κινεῖται εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑπὸ τινος (εἰς πάθος ἢ εἰς βρασμὸν ἀνυψουμένης) ὀρμῆς, ὥστε, ἂν εἶχεν ὀρθότητος ἢ περὶ ἧς πρόκειται γνῶμη, οὐδέποτε ἤθελεν ἐπιβάλλεσθαι ἢ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ (η).

(α) *Über* πρὸ πάντων: Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. Kap. V. §., 35—63. καὶ Stübel peinl. Recht. Thl. II.

(β) Klein peinl. R. §. 172.

(γ) F. A. Hommel D. de temperandis poenis ob imbecillitatem intellectus. Lips. 1753.

(δ) Wesphal Grunds. von rechtlicher Benrtheilung der aus Hitze des Zorns unternommenen Handlungen. Halle 1784.

(ε) Erleben, inwiefern Gelegenheit zu Verbrechen die Strafen derselben mildere. Gött. 1779. Püttmann pr. delinquendi occasio, ant. quatenus delictum ejusque poenam minuat. Lips. 1786. in opusc. N. 4

(ζ) L. 1. §. 2. 3. 4. ad SC. Turpill. Facti quidem quaestio in arbitrio est judicantis, poenae vero persecutio non ejus voluntati mandatur, sed legis auctoritati reservatur. L. 14. D. de SCto Silano. L. 3. 8. C. ne sanctum baptisme. L. 8. §. 2. C. ad L. Jul. de vi publ. H. 6. Feuerbach Revision Thl. I. Kap. V.

(η) Ἐκτενέστερον ἐξετάζει τὰ περὶ τοῦ μετριστικοῦ αὐτοῦ λόγου ὁ Feuerbach Dissde causis mitigandi ex capite impeditae libertatis, Jenae 1799 καὶ

Revision Thl. I. secl. 130—422. Διαφωνοῦσιν δὲ νεωστὶ Martin. Lehrb. §. 56. Bauer Lehrb. §. 129. II. "Ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως εἶναι ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περιορισμένη, ἀπὸδειξε διὰ πολλῶν πρακτικῶν παραδειγμάτων ὁ Feuerbach akttemässige Darstellung. merkwürdiger Verbrechen, besonders Thl. II.

§. 101.

Ὡς μετρίαστικοὶ λόγοι ἀναφέρονται προσέτι, πλὴν οὐ-
χὶ ὁμοφώνως : 2) ἡ ἄμεμπτος διαγωγή (α), 3) ἡ μετα-
μέλεια (β), 4) ἡ ἐκουσία ὁμολογία, 5) ἡ ἐξίς (γ), 6) ἡ
πλάνη καὶ ἡ ἄγνοια περὶ τὸ μέγεθος τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου
ἐπιβαλλομένης εἰς τὸ ἀδίκημα ποινῆς (δ), 7) ἡ καλὴ ἐκ-
βασις τῆς πράξεως (ε), 8) ἡ συγγένεια μεταξὺ τοῦ ἀδι-
κήσαντος καὶ τοῦ παθόντος (ζ), 9) ἡ ἀποζημίωσις (η),
10) ἡ παραίτησις τοῦ παθόντος ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς προσ-
βολῆς παραγομένων δικαιωμάτων (θ), 11) ὁ συμψηφισμὸς
(ι), 12) ἡ παρέλευσις τοῦ ἡμίσεος χρόνου τῆς παραγρα-
φῆς, 13) ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ ἀδικήσαντος (κ) κ. τ. λ. Οὐ-
δεὶς τῶν λόγων τούτων στηρίζεται ἐπὶ νόμων, σχεδὸν δ'
ἕκαστος αὐτῶν ἀντιθαίνει εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος.

(α) B. C. H. Breun. Quæst. an vitæ bene actæ probatio sit in-
culpati argumentum. Lips. 1778.

(β) Kleinschrod l. c. Thl. I. secl. 148—152.

(γ) Puttmann de delictis, quæ consuetudine excusantur, in Miscell. Cap.
XXVIII.

(δ) A. Fr. Schott D. de ignorantia populi circa poenas. Lips. 1788.

(ε) Kleinschrod l. c. Thl. II. §. 83—87.

(ζ) Quistorp Beiträge N. A. N. 31.

(η) Ὁ λόγος αὗτος καὶ οἱ 9 καὶ 10. δύνανται μόνον νῆ ἤναι causas
mitigandi propriæ.

(θ) Πρὸ πάντων ὁ συμβιβασμὸς, ἡ ὑπερίτευξις (Fürbitte) κτλ. Engan D.
de transactione cum laeso inite poenam criminalem temerante. Jena
1746. Hommel D. de transactione super omittenda criminis capita.

His accusatione actori illicita. Lips. 1750. Kleinschrod l. c. Thl. II, §. 87—92.

(1) Karpf de compensatione circa maleficia. Tüb. 1778.

(2) Püttmann anet quatenus reorum in remp. merita in causis le vandae poeunee numeranda sint. In opusc. jur. crim. N. XI.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποιοῦν ἐπὶ ἀορίστων ποινικῶν νόμων.

Feuerbach Revision Thl. II, τὰς ἀρχὰς τοῦ Φάϋερβαχ ἀκολουθοῦσι: Grolman über die Begründung des Strafr. Kap. III, σελ. 118—187. Gros Lehrb. der phil. Rechtsw. (Tüb. 1801.) §. 385, ff. §. 391, ff. Stübel Grunds. zu Vorles. über d. allg. Theil. des peinl. R. καὶ ἄλλοι.

Τὴν ἀντίθετον δὲ θεωρίαν ὑποστηρίζουσι:

Kleinschrod syst. Entw. Thl. I, Kap. IV, §. 43—206.

Stübel Syst. d. peinl. R. Thl. II.

Klein's vorläufige Bemerk. über die Zurechnung der Verbr. zur Strafe, ἐν τῷ Archiv Bd. II, St. 4, N. 4, καὶ εἰς ἄλλας διατριβὰς τοῦ ἐντὸς τοῦ Archiv.

Thibaut Beitr. σελ. 36. ἐπ.

Henke über die Grenzen der richterl. Willkühr bei Bestimmung arbiträrer Strafen. In den criminalist. Versuchen. Berl. 1807.

J. J. Santen Versuch die Grösse der Verbrechen und das Slatmaass in jeden Falle nach einem sichern Verhältnisse zu bestimmen. Rost. 1816.

Martin Lehrb. c. Crim R. σελ. 125—137.

§. 102 α.

Ἐπειδὴ, ὅσάκις πρόκειται περὶ ἀδικήματος ὑπαγομένου

εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γνωσθῇ ἀμέσως ὡς ἐκ τοῦ νόμου τὸ μέγεθος τῆς εἰς αὐτὸ ἐπιβλητέας ποινῆς, ὀφείλει νὰ τὸ προσδιορίξῃ ὁ δικαστὴς ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς προκειμένης πράξεως καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων, τὰ ὅποια ἀνατίθενται εἰς τὴν κρίσιν του (§. 78). Τὸ ἔργον λοιπὸν τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἀόριστων ποινικῶν νόμων εἶναι: νὰ εὕρῃ σκῇ ἐκάστοτε τὴν εἰς τὴν πρᾶξιν, τὴν ὑπαγομένην εἰς τὸν ἀόριστον νόμον, ἀρμόζουσαν ποινήν, ὁποῖαν ἤθελε καὶ ὁ νομοθέτης αὐτὸς τὴν προσδιορίσει, ἐὰν ἤθελε ν' ἀπειλήσῃ κατὰ τῆς (εἰδικῶς προκειμένης) πράξεως ὠρισμένην ποινήν.

§. 102 β.

Ἀλλὰ αἱ ἀρχαί, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ κανονισθῇ τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου, συμφώνως πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην γνώμην τοῦ νομοθέτου, εἶναι, κατὰ τὴν διάφορον πρὸς ἐπίγνωσιν αὐτῶν ἐπιτηδεῖαν πηγὴν, διτταί, ἥτοι θετικαὶ ἢ γενικαί. Ἐὰν δηλονότι Α) ὁ νομοθέτης αὐτὸς ὥρισεν, ἥτοι ἐν γένει (α), ἡ εἰδικῶς ὡς πρὸς τι ἀδίκημα ὑπαγόμενον εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον (β), τοὺς λόγους, κατὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ μετρητῇ in concreto τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ λαμβάνωνται οἱ θετικῶς ὠρισμένοι οὗτοι λόγοι, ἐφόσον ἐκτείνονται (γ), ὡς μέτρον ἐπὶ τῆς κρίσεως τοῦ μεγέθους τοῦ ἀξιοποίνου τοῦ ἀδικήματος in concreto (δ). Ὅσάκις ὁμως καὶ καθόσον Β) δὲν ἔθεσεν ὁ νομοθέτης τοιαύτας ἀρχάς (ε), ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὡς βάσιν γενικὰς μόνον (τουτέστιν

ἐκ τῆς φύσεως τῆς ποινῆς καὶ τῶν ποινικῶν νόμων παρα-
γομένης) ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ζ). Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς
ἀκολούθου πραγματείας.

- (α) Τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον δὲν περιέχει—ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν πε-
ριπτώσεων, ὅσον τοῦ λόγου τῆς δολίας προαιρέσεως πρὸς τὴν βραθυμίαν, τῆς
ἀποπειρας πρὸς τὴν τέλειαν, τῶν συνεργῶν πρὸς τοὺς αὐτουργοὺς· κ.τ.λ.—
τοιούτας γενικὰς ἀρχὰς (ἐκτὸς ἂν ὑποτεθῇ τοιοῦτος ὁ γνωστὸς τοῦ ῥωμ.
δικαίου νόμος: L. 16. D. de poenis)· περιέχουσιν ὅμως τοιαύτας εἰδικὰς
ποινικὰς νομοθεσίας, ὅσον ὁ αὐστριακὸς νόμος §. 36—40., ὁ βαυαρικὸς ἀρθρ.
90—94. καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ λοιποὶ νεώτεροι νόμοι. Ἀλλὰ ὑπάρχουσιν ἤδη
συγγραφεῖς τινες ἰσχυριζόμενοι, ὅτι αἱ τοιαῦται γενικαὶ ἀρχαὶ ὡς καὶ πᾶσα
θετικότης τῶν ὁρισμῶν καὶ τῶν ἀρχῶν, ἰδίως δὲ τὸ γενικὸν λεγόμενον μέ-
ρος, εἶναι εἰς πάντα ποινικὸν νόμον ἐπιβλαβῆ!
- (β) Τοιαῦτα παραδείγματα εἶναι σπανιώτατα. Τὰς ἐκτενεστέρas τοιοῦτου εἴ-
δους ἀρχὰς περιέχει τὸ ἀρθρ. 160. τῆς Κ. Π. Δ. περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ἄνευ
ἰδιαιτέρων ἐπιβαρυντικῶν περιστάτικῶν ἀπλῶς μεγάλης κλοπῆς. «Und in sol-
chen Fällen muss man ansehen den Werth des Diebstahls, auch ob
der Dieb darum berüchtigt oder Betreten sei. Mehr soll ermesen wer-
den der Stand und das Wesen der Person, so gestohlen hat, und wie
schädlich dem Beschädigten der Diebstahl seyn mag.»
- (γ) Συνήθως ἀντφέρουσιν οἱ νόμοι μόνον ὡς ἐν παραδείγματι λόγους τινάς, ὅσον
C. C. C. Art. 124. «Grosser Schaden oder Aergerniss» (μεγάλῃ βλά-
βῃ ἢ σκάνδαλον), Art. 132. «nach Gelegenheit des gefährlichen Hin-
legens» (ἀνελόγως τοῦ κινδύνου τῆς ἐκθέσεως τοῦ βρέφους) κ.τ.τ. Τὰ δὲ
λοιπὰ περιστατικὰ ὡς καὶ ἡ θαρύτης καὶ ἑκτασις τῶν τοιούτων λόγων ἀφί-
ενται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν νομομαθῶν «rechtsverständiger Leute Ver-
nunft».
- (δ) Ἡ ἐντελής παράλειψις τοῦ πρώτου τοῦτου λόγου ἐδύνάτο δικαίως νὰ
θεωρηθῇ ὡς ἑλλειψις τῶν προλαβουσῶν ἐκδόσεων. Ἀλλὰ περισσότερον νὰ
ἐχθῶση ὁ συγγραφεὺς δὲν δύναται οὐδὲ κατὰ τὴν παρούσαν ἐκδοσιν.
- (ε) Ἐξν δὴλ. ἡ ἐντελὴς σιωπὴ ὁ νόμος, ἡ ἀναφέρῃ διὰ γενικῶν ἐκφράσεων τοὺς
διαφόρους λόγους τοῦ ἀξιολογίου, ὅσον C. C. C. Art. 113. «nach Gelegen-
heit und Gestalt der Ueberfahung» Art. 114. «nach Gefährlichkeit,
Grösse, Gestalt und Gelegenheit der Sachen und Person» Art. 127.
nach. Grösse und Gelegenheit seiner Misshandlung» Art. 177. «in
einem Fall anders denn in dem andern» κ.τ.τ.
- (ζ) Κατὰ τοὺς: Thibaut Beitrage zur Kritik der Feuerbachischen Theo-
rie. σελ. 60—71. F. Henke crim. Vers. Bd. I. σελ. 40. ἐπ. Martin
Lehrbuch §. 38. ff., πρέπει νὰ λαμβάνηται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὅτι

ὅψιν ἢ ἀναλογίαν α καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἐν ἰσχύϊ θετικῶν ποινικῶν νόμων. Ἡ γνώμη αὕτη εὐόνατο νὰ ᾖται ὁρθή, ἂν τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον ἀπέτελε νομοθεσίαν ὁλοσχερῇ, ἀκολουθοῦσαν πάντοτε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου τὰ συστατικὰ μέρη εἶναι πάντῃ διάφορα ἀπ' ἀλλήλων, ἐκάστου δὲ αὐτῶν τὸ πνεῦμα ἴδιον καθ' ἑαυτὸ, καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ μέρη ταῦτα εἶναι συντεθειμένα ἐκ τιμωρῶν ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς τὰ πλεῖστον τῶν ὁποίων ἐπικρατεῖ πάλιν ἄλλο πνεῦμα, οἱ σκοποὶ δὲ καὶ αἱ ἰδέαι αὐτῶν (ἐκτίς ὅτι πολλὰ σπανίως δύνανται νὰ διακριθῶσι μετ' ἀκριθείας) εἶναι πολλάκις ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλους, διὰ ταῦτα θεωρεῖται εὐλόγως ὡς λογικῶς ἀδύνατος ἡ ἐκ τοιούτων στοιχείων, δι' ἀναλογίης ἢ ἀπλῆς ἀφαίρεσις (Abstraction), συναρμογὴ συμφώνων πρὸς ἀλλήλας καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν χρῆσιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀποχρωσθῶν ἀρχῶν, ἐκτὸς ἐάν τις διὰ νὰ συμβιβάσῃ κατὰ τὸ φαινόμενον τὰς ἀντιφάσεις καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ ἐλλείποντα θελήσῃ πάλιν νὰ προσφύγῃ ὑποκεκρυμμένως εἰς γενικὴν τινα θεωρίαν. Ἡ ἐνστάσις, οὔτε περὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ σχηματισθῇ γενικὴ τις σύμφωνος γνώμη καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ δίκαιον θίγει ἐξαρτάσθαι ἀπὸ τῶν κατὰ τοῦ καιροῦ μεταβλητῶν θεωριῶν, δὲν ἀποβλέπει τὰς γενικὰς θεωρίας, ἀλλὰ τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν, ὅσῃς αὕτη καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν ἐγνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἐκάστος αὐτῶν τὸ δικαίωμα ν' ἀκολουθῇ τὴν ἰδίαν πεποιθῆσιν ἥτοι τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θεωρίαν. Κατὰ πᾶσαν ὁμῶς περίπτωσιν ὁλοσχερῆς τις θεωρία δὲν εἶναι παντάπασιν ἐπιφολεστέρα τῇ διχορρόπου καὶ εἰς τὰς ἀτομικὰς ἐνδὲς ἐκάστου ἰδέας περιοριζομένης ἀναλογίης, ἢ τοῦ λεγομένου πνεύματος τοῦ ὁποῖον ἕκαστος, ἀναλόγως τῆς διαφόρου κατασκευῆς τῶν ἐφαλμῶν του, βλέπει ὑπὸ διάφορον μορφήν ἢ καὶ δὲν βλέπει παντάπασιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐν §§. 102—125 ἐκθεσις τοῦ συγγραφέως στηρίζεται ἐπὶ τῆς βάσεως ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει, ὅσῃς ὁ νόμος σιωπᾷ, νὰ προσφύγῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς, ὅθεν καὶ ἐκθέτει ὁ Φάυερβαχ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ὀφείλει, κατὰ τὴν γνώμην του, νὰ λαμβάνῃ πᾶς νομοθέτης ὡς βᾶσιν. Ἀλλὰ, Α) ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, δὲν εἶναι α) δυνατόν ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Φάυερβαχ ἀναφερόμεναι ἀρχαὶ ἀποτελοῦσι τῶνόν τι τὴν βᾶσιν, ἐφ' ἧς τὸ δίκαιον τοῦτο στηρίζεται, ὥστε ἤθελον οὕτω ἐπὶ τῶν εἰς ἀορίστους ποινικῶν νόμων ὑπαγομένων ἀδικημάτων ἰσχύει ἀρχαὶ πάντῃ

διάφοροι τῶν ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῶν μὲ ὠρισμένας ποινὰς ἀπει-
 λουμένων ἀδικημάτων. β) Πολλοὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερο-
 μένων λόγων ἤθελον ἐπιφέρει καὶ ἀδίκους ἀποφάσεις, καὶ
 μάλιστα καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας
 τῶν ἐξ ἡδυπαθείας ὁρμῶν, τῶν αἰσθητικῶν παραπορμήσεων
 ὅτι π. χ. ἡ ἀσθένεια τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἡ κακὴ ἀνα-
 τροφὴ κ.τ.λ. αὐξάνουσι τὸ ἀξιόποιον. *Oersted Grundregeln*,
 σελ. 355. 359. *Millermaier über den neuesten Zustand*,
 σελ. 78. *Bauer Lehrbuch* §. 150. Ὅρα προσέτι τὴν ἐπὶ τοῦ
 προκειμένου παραγράφου δευτέραν μου σημείωσιν. γ) Ὁ Φάϋ-
 ερβαχ δὲν λαμβάνει προσηκόντως ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον, καθ' ὃν
 ἀνεπτύχθη καὶ ἐμορφώθη τὸ σημερινὸν κοινὸν δίκαιον, ὅτι
 ὁ σύνδεσμος τῶν διαφόρων τοῦ κοινοῦ δικαίου πηγῶν κατωρ-
 θώθη διὰ μόνης τῆς νομολογίας, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἀκρι-
 βὴς αὐτῆς ἔρευνα, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν πρέ-
 πει νὰ γίνηται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου. δ) Τὸ κυριώτερον
 ὅμως εἶναι, ὅτι πρέπει ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀορίστων ποι-
 νικῶν νόμων νὰ ἐπικρατῶσιν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ὁ-
 φεῖλει ὁ δικαστὴς νὰ ἔχῃ ὡς βάσιν καὶ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς
 τῶν ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων. β) Δὲν εἶναι ὅμως οὐδ' ὡς
 πρὸς τὴν σύνταξιν νέας νομοθεσίας ἀξία συστάσεως ἡ κατὰ
 τὸν Φάϋερβαχ θεωρία τῶν ἐξ ἡδυπαθείας ὁρμῶν, αἰσθητικῶν
 παρορμήσεων, διότι ἀντὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς τοῦ δι-
 καστοῦ, ἀπ' ἐναντίας τὸν ἀποπλανᾷ καὶ ἀπαιτεῖ ἀκατόρθω-
 τον, πολυέξοδον δὲ καὶ δυσχερῆ, ἐξακρίβωσιν ὅλων τῶν πε-
 ριστατικῶν διὰ τῆς ἐρεῦνης, δι' ἧς ἐνδέχεται νὰ κατασταθῇ
 δυνατὴ ἡ ψυχολογικὴ διάγνωσις τῆς πράξεως, ὅποιαν τὴν θέλει
 ὁ Φάϋερβαχ. τὸ ὀρθότερον εἶναι νὰ διακρίνωμεν : 1) τὰς ἀρ-
 χὰς, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει ν' ἀναζητῆται, ἡ ἀρμόζουσα
 εἰς ἕκαστον ἀδίκημα ποινὴ, ὡςάκις πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρ-
 μογῆς ἀπολύτως ἀορίστων ποινικῶν νόμων· εἰς τοῦτο δὲ ἄ-
 ριστος ὁδηγὸς εἶναι ἡ δικαστικὴ νομολογία. *Birnbaum* (N.

Archiv XIII. σελ. 604.) *Heffter Lehrb.* 178. 'Ο δικαστής ὀφείλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρὸς ἀσφάλειάν του ν' ἀναζητῇ τὴν διὰ τῆς νομολογίας καθιερωμένην ἀναλογίαν μεταξὺ τοῦ περὶ οὗ ἐκάστοτε πρόκειται ἀδικήματος, τοῦ ὑπαγομένου εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον, καὶ ἄλλον τινὸς ἀπειλουμένου μὲ ὠρισμένην ποινὴν, καὶ σταθμίζων τὴν φύσιν τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀδικήματος, τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν κυρίαν πᾶσιν αὐτοῦ, νὰ εὕρῃσκη ἐξ ὅλων τούτων τὸν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμοστέον ποινικὸν νόμον, π. χ. ἀφοῦ γνωρίσῃ, ἂν τὸ ἀδικήμα πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς εἶδος τοῦ *falsum* ἢ τοῦ *crimen vis*. 2) Ἄλλαι εἶναι αἱ ἀρχαί, αἵτινες ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἂν πρόκειται περὶ σχετικῶς ἀόριστου ποινικοῦ νόμου. Ἐνταῦθα ἔχει κυρίως ἐπιρροὴν α) ἡ ἰδιότης τῆς πράξεως (τὸ ἐξ ἀντικειμένου ἀξιόποινον), καὶ ἐφαρμόζονται οἱ πλεῖστοι τῶν ὑπὸ τοῦ Φάβερβιχ, §. 106—115, ἀναφερομένων κανόνων· β) ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχλῆς τοῦ πράξαντος (τὸ ἐξ ὑποκειμένου ἀξιόποινον)· κατὰ δὲ τοῦτο ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν ἀπὸ τῶν περὶ καταλογισμοῦ ἀρχῶν, καὶ ἐπομένως ἡ ποινὴ αὐξάνει τόσῳ περισσότερον, ὅσῳ περισσότερον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ἡ πράξις. Ὅθεν, ἐπειδὴ ὁ καταλογισμὸς ἐξαρτᾶται ἐν μέρει μὲν ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τοῦ πράξαντος, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεώς του, ἔπεται, ὅτι καὶ τὸ ἀξιόποινον αὐξάνει τόσῳ περισσότερον, ὅσῳ ἐναργεστέρᾳ ᾗτο ἡ περὶ τῆς ἀδικίας συνειδήσις τοῦ πράξαντος καὶ ὅσῳ πλέον αὐτοπροαίρετος ἡ πρὸς τέλει τοῦ ἀδικήματος ἀπόφασίς του. Πᾶν, ὅτι φέρει σύγχυσιν εἰς τὴν συνεκτικὴν καὶ περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως, ἀποτελεῖ ἐλαφρυντικὸν τῆς ποινῆς λόγον.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τοῦτο κυρίως σφάλλουσι τὰ δικαστήρια ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀόριστων ποινικῶν νόμων 1) ὅτι, ὡς ἐρρέθη ἤδη ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 2 ἐπὶ τοῦ §. 78., λαμ-

βάουσι τὸν μέσον ὅρον τῆς ποινῆς ὡς βάζειν, καὶ τοῦτον συνήθως ἐπιβάλλουσιν, ἅμα δὲν ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι ἐπιβαρυντικοὶ καὶ ἐλαφρυντικοὶ τῆς ποινῆς λόγοι. *Gross das saechs. Criminalgesetzb. mit Anm.* σελ. 119. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης, ὅτι ὁ νομοθέτης κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ποινῶν εἶχε δῆθεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὡς τυπικὸν μέτρον ὠρισμένον βαθμὸν ἐνοχῆς. *Mittermaier* (*Archiv* 1839. σελ. 176.) 2) ὅτι ἀριθμοῦσι πάντα ἐπιβαρυντικὸν ἢ ἐλαφρυντικὸν τῆς ποινῆς λόγον, ὅστις ἐμπεριέχεται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, καὶ ἐκτελοῦσιν ἀριθμητικὴν οὕτως εἰπεῖν ἐργασίαν (*Mittermaier* αὐτόθι σελ. 179. 3) ὅτι παρμελοῦσι τὴν ἐκτίμησιν τῆς βαρύτητος, τὴν ὁποῖαν εἰδικὸς τις λόγος ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν (ὡς ἐκ τῆς ἀτομικότητος τοῦ κατηγορουμένου).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν πρέπη ἐντὸς τοῦ ποιν. νόμου ν' ἀναφέρῃ ὁ νομοθέτης τοὺς γενικοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἰσχύοντας λόγους, λύεται ἀποφατικῶς μὲν ὑπὸ *Gönnér* *Motive zum baier. Entwurf von 1822.* σελ. 236. zum *norweg. Entw.* σελ. 89 καὶ zum *saechs. Entw.* σελ. 90. καταφατικῶς δὲ ὑπὸ *Mittermaier über den neuesten Zustand* σελ. 77. *Oersted Kritik* σελ. 230. *Abegg Kritik des norweg. Entw.* σελ. 49. *Hermann zur Beurtheilung* σελ. 110. Οὐχ ἥττον δὲ ὁρθὴ εἶναι ἡ ἐν ταῖς αἰτιολογίαις τοῦ σαξ. νόμου παρατήρησις, ὅτι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ῥητῶν περὶ τοῦ προκειμένου διατάξεων τοῦ νόμου ἐνδέχεται εὐκόλως οἱ δίκασται νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐπιβρόχης, τὴν ὁποῖαν πρέπει ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὰς τοιαύτας διατάξεις καθ' ἑαυτάς ἢ σχετικῶς πρὸς ἄλλας ἢ ἐν συμπτώσει αὐτῶν μὲ διατάξεις ἀντικειμένους.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐὰν θεωρήσωμεν τοὺς εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἐμπεριεχομένους ἐπιβαρυντικοὺς καὶ ἐλαφρυντικοὺς τῆς

ποινῆς λόγους, εὐρίσκομεν ἐμφαινομένην ἐν αὐτοῖς τὴν περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεμελιώδη ἀρχήν, τὴν ὁποίαν πρεσβεύει, ὁ νομοθέτης. *Bemerk. über den Entw. eines Strafgesetzb. für Württemberg. Stuttg. 1836. σελ. 2. Mittermaier (Arch. des Criminalr. 1836. σελ. 404.)* Παρατηροῦμεν δὲ, ὅτι κυρίως οἱ πλείωτεροι τῶν νομοθετῶν ἀκολουθοῦσιν αὐτομάτως τὴν περὶ ψυχολογικῆς καταναγκάσεως θεωρίαν, διότι παραδέχονται οὐσιωδῶς τὰς ἐν τῇ βρυαρικῇ νόμῳ §. 91—94. περιεχομένας ἀρχάς, αἵτινες εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀντιγεγραμμένας κατὰ λέξιν ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Φάυερβαχ. Κατὰ τὸν βρυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 90—94, τὸ ἀξιόποινον αὐξάνει ὡς ἐκ τοῦ παρανόμου τῆς θελήσεως: 1) ὅσῳ πλείωτεραι καὶ σπουδαιότεραι ἀφορμαὶ ὑπῆρχον πρὸς τήρησιν τοῦ νόμου, ὅσῳ πλείωτερά καὶ σπουδαιότερα καθήκοντα παρεβιάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀδικήσαντος καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἦτο οὗτος εἰς κατὰστασιν νὰ διακρίνη σαφῶς καὶ ἀνεκδοιάστως τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰ καθήκοντα ταῦτα· 2) ὅσῳ μεγαλειτέρα ἐμπόδια καθίστων δυσχερῆ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ὅσῳ πλείωτερά θαρραλεότης καὶ εὐτολμία, ὅσῳ μεγαλειτέρα νοημοσύνη καὶ πανουργία ἢ ὅσῳ πλείωτεραι σωματικαὶ δυσνάμεις ἦσαν ἀναγκαῖαι καὶ ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν εἰς προπαρασκευὴν ἢ ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως· 3) ὅσῳ ἥττονος λόγου ἄξια ἦσαν αἱ ἐξωτερικαὶ τυχαῖαι ἀφορμαί, αἵτινες παρεκίνησαν καὶ ἐξηπάτησαν τὸν ἀδικήσαντα, ὅσῳ πλέον αὐθορμητῶς ἀπεφάσισε τὴν πράξιν καὶ ἐζήτησεν εὐκαιρίαν πρὸς ἐκτέλεσιν· 4) ὅσῳ πλέον ἐξηγριωμένος τὰ ἦθη καὶ διατεθειμένος πρὸς τὸ ἀδικεῖν εἶναι ὁ πράξας, ἔνεκεν ἀδιαλείπτου ἐκτελέσεως κακῶν πράξεων καὶ ἔνεκα ἕξως φαυλοθίου· 5) ὅσῳ κακοθέστεραι καὶ κινδυνωδέστεραι εἶναι αἱ ὁρέξεις, αἵτινες παρεκίνησαν αὐτὸν εἰς τὴν πράξιν κτλ. Ὁ βρυτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 109. 140., περιέχει βελτιώσεις τινάς. *Hufnagel Comm. I. σελ. 236. Hepp Comm. I. σελ. 780. Εἰς*

τοὺς νόμους τοῦ Zürich §. 71. 72. καὶ τῆς Λυκέρνης § 74. 77. γίνεται ῥητὸς λόγος περὶ τοῦ ἐπικινδύνου τῆς θελήσεως. Κατὰ τὸ βαδικὸν νόμοσχέδιον §. 144. 145. ἐξετάζεται πρὸ πάντων τὸ κακὴν καὶ τὸ ἰσχυρὸν τῆς εἰς παρὰγωγὴν τοῦ ἀδικήματος τεινούσης θελήσεως. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, §. 42., ὅπου δὲν ἀναφέρονται ῥητοὶ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς κανονίζοντες λόγοι, ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μετρηθῇ ἀναλόγως πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας ιδιότητας τῆς τιμωρητέας πράξεως καὶ τὸν βαθμὸν τῆς προκυπτούσης κακῆς διαθέσεως. *Unrein de arbitrio judicis ex nov. Codice crim. Sax. Lips. 1838.* Εἰς τὸν αὐστριακὸν περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμον §. 88—103. ἀναφέρονται ἐκτενῶς οἱ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς κανονίζοντες λόγοι· ἰδίως δὲ κατὰ τὴν §. 89. : ὡς ἐπιβαρυντικαὶ θεωροῦνται ἐκείναι αἱ περιστάσεις, δι' ὧν αὐξάνει ἢ διὰ τῆς παραβάσεως σκοπούμενη ἢ παραγομένη βλάβη ἢ ὁ διὰ τῆς παραβάσεως ἀπειλούμενος κίνδυνος, ἢ διὰ τῶν ὁποίων καθίσταται ὁ παραβάτης κινδυνώδεστερος, ἢ ἐπιτυχία τῆς παραβάσεως εὐκολωτέρα καὶ ἀσφαλεστέρα, δυσχερεστέρα δὲ ἡ ἀνακάλυψις ἢ ἐμπόδισις αὐτῆς. Ἐκ τῆς συμπαράβολῆς διαφορῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνωτέρω ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ ἀναφερομένων ἐπιβαρυντικῶν τῆς ποινῆς λόγων ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὴν τιμωρίαν λαμβάνεται κυρίως ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ ἀδικήσαντος εἰς τὸ μέλλον, οὐχὶ δὲ ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσηιν. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄδικον καὶ ἀπλῆ ἀπόρροια τῶν θεωριῶν περὶ προκαταλήψεως ἢ ψυχολογικῆς καταναγκάσεως. Ἡ κατὰ τὴν πρᾶξιν μεγάλη εὐτολμία καὶ τὸ θάρρος τοῦ ἀδικήσαντος ὡς καὶ τὸ κινδυνώδες τοῦ πάθους του τὸν ἀναδεικνύουσι μὲν ἐπικίνδυνον διὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν κατ' ἀνώτερον λόγον. Πολλὰ παράδοξα παρουσιάζει εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἡ περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἐμ-

ποδίων κρίσις. Εἶναι εὐκόλον νὰ βεβαιωθῶσι τὰ περὶ τούτου ; Δὲν εἶναι ἐνδεχόμενον, ἀκολουθῶν τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ κρίσιν ὁ δικαστὴς νὰ παραδεχθῇ ὡς βᾶσιν ἄδικόν τι μέτρον ; εἰς δικαστὴν φέρ' εἰπεῖν χαρακτῆρος συνεσταλμένου καὶ δειλοῦ θέλουσι βεβαίως φανῇ τερατώδη ἐμπόδια ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁ εὐτολμος καὶ ῥωμαλέος ὑπόδικος ἐθεώρησεν οὐδενὸς λόγου ἄξια.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὅρα τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ §. 94.

§. 103.

Ὁ γενικὸς νόμιμος λόγος τῆς ὑπάρξεως πάσης πολιτικῆς ποινῆς εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποτροπῆς τοῦ ἀπειλοῦντος τὴν νόμιμον τῶν πραγμάτων κατάστασιν κινδύνου. Ὅθεν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀποτελεῖ τὸ μέτρον τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς, καὶ : ὅσῳ πλεόν ἐπικίνδυνος εἰς τὴν νόμιμον τῶν πραγμάτων κατάστασιν εἶναι ἡ πρᾶξις, τόσῳ ἀνώτερος εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτικῶς ἀξιοποίνου (α).

(α) Πρὸ Revision Thl. II. σελ. 440. κ. ἐπ.

§ 104.

Ὅθεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου κρίνεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας : Α) ὅσῳ σπουδαιότερον εἶναι τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἐπαπειλεῖ ὁ κίνδυνος, Β) εἰς ὅσῳ πλειοτέρας δικαιωμάτων προσβολὰς ὁ κίνδυνος ἀνάγεται, Γ) ὅσῳ πλειότεροι εἶναι οἱ λόγοι τῆς πιθανότητος καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς προσβολῆς, Δ) ὅσῳ διαρκέστερον ἐνεργεῖ ὁ λόγος τοῦ κινδύνου καὶ ὅσῳ μικροτέρα εἶναι ἡ πιθανότης τῆς καταργήσεως αὐτοῦ δι' ἄλλων λόγων—τόσῳ μεγαλεί-

τερος εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου. Τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου ἐξαρτᾶται λοιπὸν ἀπὸ τῆς σπουδαιότητος, τῆς ἐκτάσεως, τῆς ἐντάσεως καὶ τῆς διαρκείας τοῦ κινδύνου.

§. 105.

Ὁ βαθμὸς τοῦ ἐπικινδύνου πάσης πράξεως δύναται νὰ γνωσθῇ 1) ὡς ἐκ γνωρισμάτων αὐτῆς τὰ ὅποια ἀνάγονται εἰς τὸν ἐξωτερικὸν αἰσθητὸν κόσμον (ποσότης τῆς πράξεως)· 2) ὡς ἐκ τῶν ιδιοτήτων αὐτῆς, αἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῶν ψυχολογικῶν πρὸς τὴν πράξιν ἀφορμῶν (ποιότης τῆς πράξεως). Οἱ μὲν λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου, οἱ παραγόμενοι ἐκ τῆς ποσότητος, λέγονται ἐξ ἀντικειμένου τοῦ ἀξιοποίνου ἢ λόγοι ἐξωτερικοὶ (*rationes illegalitatis externae*)· οἱ δὲ παραγόμενοι ἐκ τῆς ποιότητος, ἐκ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου ἢ λόγοι ἐσωτερικοὶ (*rationes illegalitatis internae s. subjectivae*).

A.

Ἐξ ἀντικειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου.

§. 106.

Οἱ ἐξ ἀντικειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου ἐξαρτῶνται I) ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς τὸ ὅποσον ἀπευθύνεται ἡ πράξις· II) ἐκ τῆς σχέσεως τῆς πράξεως πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα, ὡς τοιοῦτον· III) ἐκ τοῦ εἶδους τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐνεργείας.

§. 107.

1) Ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἡ πράξις τότε πλέον

ἀξιόποινος, : 1) ὅσῳ σπουδαιότερον εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἢ πρᾶξις προσέβαλεν ἢ εἰς τοῦ ὁποίου τὴν προσβολὴν ἀπέβλεπε (κανὼν Α. §. 104.). Πᾶν δὲ δικαίωμα εἶναι τόσῳ σπουδαιότερον, ὅσῳ πλεόν ἀναντικατάστατον εἶναι καὶ ὅσῳ πλεόν περιορίζεται διὰ τῆς προσβολῆς αὐτοῦ ἡ νόμιμος ἐλευθερία. 2) Εἰς ὅσῳ περισσοτέρας (κατὰ τὸν ἀριθμὸν) προσβολὰς δικαιωμάτων ἀπευθύνετο, ἢ ὅσῳ περισσότερα δικαιώματα προσέβαλε (κανὼν Β. §. 104.).

§. 108.

Ἐκ τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως τῆς σπουδαιότητος τοῦ κινδύνου (§. 107.) ἐξάγεται, ὑποτιθεμένης ἰσότητος καθ' ὅλα τὰ λοιπά, ὅτι εἶναι πλεόν ἀξιόποινος α) ἡ προσβολὴ τῶν πρωτοτύπων δικαιωμάτων, παρὰ τὴν προσβολὴν τῶν ἐπικτήτων, β) ἡ προσβολὴ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἕπαρξιν ἐν γένει, παρὰ τὰς λοιπὰς προσβολὰς πρωτοτύπων δικαιωμάτων, γ) ἡ προσβολὴ τῆς ἀκεραιότητος τῶν δυνάμεων, παρὰ τὴν πρόσκαιρον διατάραξιν τῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας, δ) ἡ πρόσκαιρος διατάραξις τῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας (προσβολὴ τῆς ἐλευθερίας), παρὰ τὴν ἀπλὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς.

§. 109.

Ὅσῳ πλειοτέρων ἀτόμων δικαιώματα προσβάλλονται, τόσῳ πλειότερα εἶναι τὰ προσβαλλόμενα δικαιώματα. Ὅθεν ἔπεται ἐκ τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως τῆς ἐκτάσεως τοῦ κινδύνου (§. 107.) α) ὅτι ἡ προσβολὴ δικαιώματος τῆς πολιτείας αὐτῆς εἶναι πλεόν ἀξιόποινος τῆς προσβολῆς τοῦ αὐ-

τοῦ δικαιώματος ἄλλου τινὸς ἀτόμου· 6) ὅτι ἡ κατὰ κοινο-
τητα ὑπαρχούσης ἐν τῇ πολιτείᾳ προσβολὴ εἶναι πλεόν ἀ-
ξιόποινος τῆς αὐτῆς προσβολῆς καθ' ἑνὸς μόνου ἀτόμου. Ἀλ-
λὰ ἡ προσβολὴ δικαιώματος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς ἀπλοῦ ιδιώτου,
εἶναι κατ' ἴσον βαθμὸν ἀξιόποινος, ὅσον ἡ προσβολὴ τοῦ αὐ-
τοῦ δικαιώματος ἐνὸς τῶν ὑπηκόων.

§. 110.

II) Ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν σχέσιν τῆς πράξεως πρὸς τὸ
παράνομον ἀποτελεσμα, ἡ πρᾶξις εἶναι τόσῳ πλεόν ἀξιόποι-
νος, ὅσῳ στενωτέρως ἦτο ὁ μεταξὺ τῆς πράξεως καὶ τοῦ
ἀποτελέσματος αἰτιώδης σύνδεσμος διότι καὶ ὁ κίνδυνος εἶ-
ναι τόσῳ πλεόν κατεπείγων (κανὼν Γ. §. 104).

§. 111.

Ἐντεῦθεν ἔπεται 1) ὅτι τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα εἶναι
πλεόν ἀξιόποινον τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ (α). 2) ὅτι ἡ ἀπό-
πειρα εἶναι τόσῳ πλεόν ἀξιόποινος, ὅτῳ ἐγγυτέρω τῆς ἐκτε-
λέσεως ἦτο ἡ τὴν ἀπόπειραν ἀποτελοῦσα πρᾶξις (β) (§. 43).

(α) C. C. C. Art. 178. Ἀπὸ ἀπλῆς συγχύσεως τῆς ἠθικῆς μὲ τὴν νομικὴν
ἐποψὴν πηγάζει ἡ γνώμη τινῶν, ὅσον τοῦ Filangieri Syst. der Gesetz-
gebung. Bd. IV. σελ. 271. καὶ Savin de la législation criminelle.
L. 1. Sect. 1. οἵτινες θεωροῦσι τὸν conatus proximus καὶ τὸ delictum
perfectum ἐπὶ τῆς ἀξιόποινα ὡς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα. Πρβ. Traug
Thomasius D. an poena delicti perfecti ordinaria puniendus sit co-
natus proximus. Lips. 1708. Kleinschrod syst. Entw. Thl. I.
§. 39. Ἐνίοτε ὁμοῦς ῥητῶς ὀρίζουσιν οἱ νόμοι τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐπὶ τοῦ
τετελεσμένου ἀδικήματος καὶ ἐπὶ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ.

(β) Ἐὰν ἡ πρᾶξις, ἡ δυναμένη νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπόπειρα ἀδικήματος, ἀ-
ποταλῇ συγχρόνως ἰδίον τετελεσμένον ἀδίκημα, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῆς

συμφορῆς τῶν ἀδικημάτων ἀρχαί καὶ ἐπιβάλλεται ἐπιτεταμένη ἢ τακτικὴ ποινὴ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος.

§. 112.

III) Τὸ εἶδος τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐνεργείας καλονίζεται τὸν λόγον τοῦ ἀξιοποίνου τῶν αὐτουργῶν πρὸς τὸ τῶν συνεργῶν. Ἐπειδὴ ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι τόσῳ ἀνώτερος, ὅσῳ πλείότεροι εἶναι οἱ τὸν πράξαντα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς προσβολῆς δικαιώματος κινήσαντες λόγοι (κανὼν Γ. §. 104.), ἔπεται, ὅτι ὁ αὐτουργὸς εἶναι πλέον ἀξιόποινος τοῦ συνεργοῦ (α), διότι ὁ μὲν πρῶτος εἶναι ἡ κυρία καὶ ἐνεργὸς τοῦ ἀδικήματος αἰτία, ὁ δὲ δεύτερος, ἀπλῶς εὐκολύνουσα τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ αἰτία δευτέρου λόγου (§. 44. 45.).

(2) C. C. C. Art. 177.

§. 113.

Οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀδικημάτων δύνανται νὰ ᾔναι μᾶλλον ἢ ἥττον ἀξιόποινοι, καθόσον εἰς τὴν πράξιν αὐτῶν ἐμπεριείχοντο πλείονες ἢ ἐλάσσονες λόγοι συντελεστικοὶ εἰς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος. Ὅθεν 1) ὁ ἐνούμενος μετ' ἄλλων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως εἶναι πλέον ἀξιόποινος τοῦ μὴ ἐνωθέντος, 2) ὁ ἀρχηγὸς συστάσεως (Anstifter), καὶ ὁ ὁδηγὸς συμμορίας (Rädelsführer) ὁ διευθύνων τὴν κοινὴν ἀποφασισθεῖσαν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, εἶναι πλέον ἀξιόποινοι τῶν ἀπλῶν μετόχων, καὶ 3) ἐκ πολλῶν νομικῶν αὐτουργῶν εἶναι ὁ μᾶλλον συντελέσας εἰς τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἀπόφασιν τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ, πλέον ἀξιόποινος τοῦ δι' ἀσθενεστέρων λόγων παραγαγόντος τὴν

τοιαύτην τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ ἀπόφασιν. "Οθεν ὁ μᾶλλον ἀξιόποινος μεταξὺ τῶν νομικῶν αὐτουργῶν εἶναι, ὅστις μεταχειρίζεται ἀπειλήν καὶ βίαν.

§. 114.

Εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου διαφόρων συνεργῶν, ἰσχύει ὁ ἐξῆς κανὼν: ὅσω στενώτερον συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἀδικήματος αὐτοῦ εἶναι ἡ συνέργεια καὶ ὅσω περισσότερον συντελεῖ εἰς παραγωγὴν τῆς πράξεως, τόσω πλέον ἀξιόποινος εἶναι. "Οθεν συνήθως 1) ὁ ἐκ ῥητῆς συνομολογίας συνεργὸς εἶναι πλέον ἀξιόποινος τοῦ ἀπλῶς τυχαίαν βοήθειαν παρέχοντος (§. 52.), 2) ὁ ἄμεσος συνεργὸς εἶναι πλέον ἀξιόποινος τοῦ ἐμμέσου (§. 51.), 3) ὁ θετικὸς συνεργὸς πλέον ἀξιόποινος τοῦ ἀποθετικοῦ (§. 49.).

§. 115.

Ὁ γενικὸς συνεργὸς δύναται νὰ ᾔῃ ποτὲ μὲν μᾶλλον, ποτὲ δὲ ἥττον ἀξιόποινος τοῦ ἐιδικοῦ (§. 52.). 1) Μᾶλλον μὲν ἀξιόποινος εἶναι, ἐὰν τὰ γνωρίσματα, δι' ὧν ἡ πράξις αὐτοῦ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ἀδικήματος τοῦ αὐτουργοῦ, συντελῶσιν εἰς αὐξήσιν τοῦ ἀξιοποίνου τῶν πράξεων ἐν γένει, 2) ἥττον δὲ ἀξιόποινος, ἐὰν τὰ γνωρίσματα ταῦτα συντελῶσιν εἰς ἐλάττωσιν τοῦ ἀξιοποίνου (α).

(α) Ἡ διάκρισις τῶν συνεργῶν εἰς γενικοὺς καὶ ἐιδικοὺς δὲν εἶναι λοιπὸν καθ' ἑαυτὴν λόγος τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀξιοποίνου, καὶ σφάλλουσιν ὅσοι νομοδιδάσκαλοι διατείνονται, ὅτι ὁ socius specialis εἶναι πλέον ἀξιόποινος τοῦ soc. generalis.

B.

Ἐξ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου.

§. 116.

Οἱ κύριοι βαθμοὶ τοῦ καθ' ὑποκείμενον ἀξιοποίνου τῶν ἀδικημάτων ἐξαρτῶνται ἀπὸ τῆς διαφόρου βουλήσεως πρὸς τὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δηλονότι πᾶσα πράξις προκύπτει ἥτοι ἐκ δόλου ἢ ἐκ ῥαθυμίας (§. 54.), ἡ δὲ ἐκ ῥαθυμίας βούλησις δὲν ἀποβλέπει ἀμέσως εἰς τὴν προσβολὴν καὶ ἐπομένως ἡ πιθανότης τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἐνταῦθα ἀσθενεστέρα τῆς ἐπὶ τῆς δολίας βουλήσεως (κανὼν §. 104.), διὰ ταῦτα ἰσχύει ὁ κανὼν ὅτι: τὰ ἐκ δόλου προερχόμενα ἀδικήματα εἶναι πάντοτε πλέον ἀξιόποινα τῶν πηγαζόντων ἐκ ῥαθυμίας (α).

(α) C. C. C. Art. 146.

§. 117.

Ἡ ῥαθυμία εἶναι τόσῳ πλέον ἀξιόποινος: 1) ὅσῳ εὐκολώτερον ἦτο νὰ τελεσθῇ ἢ νὰ παραλειφθῇ ἡ πράξις, διὰ τῆς τελέσεως ἢ παραλείψεως τῆς ὁποίας ἤθελεν ἀποτραπῇ τὸ παράνομον ἀποτελέσμα· 2) ὅσῳ στενώτερος ἦτο ὁ σύνδεσμος τῆς πράξεως μετὰ τῆς ἐπισυμβάσης δικαίωματος προσβολῆς· 3) ὅσῳ πλέον ὑπόχρεως εἰς προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ἦτο ὁ πράξας ἕνεκα τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ σχέσεων.

§. 118.

Ὁ δόλος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως αἰσθητικῆς τινος ἀ-

μορφῆς, ἥτις κινεῖ τὴν θέλησιν εἰς τὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν γένει τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου (ἐν τῷ νῶ τοῦ νομοθέτου) κανονίζει τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου *in concreto* (§. 103.), ἔπεται, ὅτι πᾶσα δολία πράξις εἶναι τόσῳ πλέον ἀξιόποινος, ὅσῳ πλέον ἐπικίνδυνοι ἦσαν αἱ προαγαγοῦσαι τὴν πράξιν αἰσθηταὶ ἀφορμαί (α).

(α) Προφορικῶς θέλει ἀναπτυχθῇ ἡ περὶ τῆς ἐλευθερίας, θεωρίας, τῆς ὁποίας αἱ ἀρχαὶ ἐφηρμόσθησαν μέχρι τοῦδε. Πρβ. Revision Th. II. Kap. IX.

§. 119.

‘Ο βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου πάσης αἰσθητῆς ἀφορμῆς ἐξαρτᾶται I) ἀπὸ τῆς ἐντάσεως αὐτῆς : μὲ ὅσῳ περισσοτέραν δύναμιν καὶ σφοδρότητα ἐνήργησεν ἡ ἀφορμὴ, τόσῳ πλέον ἀξιόποινος εἶναι ἡ πράξις· II) ἀπὸ τῆς σταθερότητος αὐτῆς : ὅσῳ πλέον ἐρρίζωμένα εἶναι ἡ αἰσθητὴ ἀφορμὴ καὶ ὅσῳ πλέον κυριεύει τὴν ψυχὴν, ἐπομένως ὅσῳ πλέον ἀδιόρθωτος εἶναι, τόσῳ αὐξάνει τὸ ἀξιοποίνον· III) ἀπὸ τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς : Εἰς ὅσῳ πλειότερας δικαιομάτων προσβολὰς ἀποβλέπει ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, τόσῳ πλέον ἀξιόποινος εἶναι ἡ ἐξ αὐτῆς προελθοῦσα πράξις (α).

(α) Περὶ τῆς μεθόδου τῆς κατὰ τοὺς κανόνας τούτους διαγνώσεως τῶν πράξεων πρβ. Revision Th. II. σελ. 385—93.

I. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀφορμῆς.

§. 120.

Ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν ἐμποδίων, τὰ ὅποια ἀντέκειντο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ τὰ ὅποια ὑπερενίκησεν

ἡ πρὸς τὸ ἀδίκημα ὀρεξίς, γνωρίζεται ὁ βαθμὸς τῆς ἰσχύος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ἡ ὀρεξίς.

§. 121.

Ἐντεθεῦθεν ἔπονται τὰ ἐξῆς: 1) πᾶσα παράνομος ὀρεξίς, ἥτις ἔφθασεν εἰς βαθμὸν πάθους ἢ ἔξεως καὶ ἐπομένως οὐδετέρωσε τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τῶν ὑψηλοτέρων ψυχικῶν δυνάμεων, αὐξάνει τὸ ἀξιόποινον τῆς ἐξ αὐτῆς πηγαζούσης πράξεως (α). 2) ὅσω πλείοτερα ἐμπόδια (κινουῦντα αἷτια) ἀντέκειντο εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς θελήσεως πρὸς τὴν πράξιν ἢ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, τόσω αὐξάνει τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς· ἐπομένως α) ὅσω πλείοτερα καὶ σπουδαιότερα κινουῦντα αἷτια ἀντέκειντο εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ ὅσω σαφεστέραν καὶ ἐνεργεστέραν γνῶσιν αὐτῶν εἶχεν ὁ ἀδικήσας· β) ὅσω μεγαλείτεροι ἦσαν αἱ ἐξωτερικαὶ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ὑπερνικήσῃ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

(α) Δὲν αὐξάνει λοιπὸν τὸ ἀξιόποινον, ὅταν ἡ πράξις ἐτελείσθῃ ἀπλῶς εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς, ἀλλ' αὐξάνει ὅταν ἡ παράνομος ὀρεξίς ἔφθασῃ εἰς βαθμὸν πάθους.

II. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ ὡς ἐκ τῆς σταθερότητος τῆς ἀφορμῆς.

§. 122.

Ὁ βαθμὸς τῆς σταθερότητος αἰσθητῆς τινος ὀρέξεως συμπεραίνεται Α) ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἰσχυρῶν ἐξωτερικῶν παρορμήσεων πρὸς τὴν πράξιν: ὅσω ὀλιγώτεροι ἐξωτερι-

καὶ παραινήσεις ἐχρειάσθησαν, ἵνα διεγείρῃσι τὴν ὄρεξιν, τόσῳ στερεωτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα πρέπει νὰ ᾖτο αὕτη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πράξαντος· Β) ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἐὰν δηλονότι κατέβαλλε διαρκῶς τὰ ἀνθιστάμενα εἰς αὐτὴν ψυχολογικὰ ἐμπόδια· Γ) ἐκ τῶν λόγων αὐτῆς, ἐὰν δηλαδή ὁ πράξας διετέλει ὑπὸ τὴν ἐπιρρῶν τοιούτων αἰτίων, τὰ ὁποῖα συντελοῦσι μετὰ πολλῆς σφοδρότητος εἰς ἐξαγρίωσιν τῆς ψυχῆς, κραταιοῦντα τὴν ἐπιρρῶν παρὰ νόμων κλίσεων καὶ ὀρέξεων.

§. 123.

Ἐντεῦθεν ἔπονται οἱ ἐξῆς κανόνες : 1) ἀδίκημα πραττόμενον ἐξ ὁρμῆς ἐσωτερικῆς, ὑπὸ ἀσθενεῖς δὲ ἐξωτερικὰς παρρημύσεις, εἶναι πλέον ἀξιόποινον, ἢ ἀδίκημα, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου ὁ πράττων κινεῖται ὑπὸ ἰσχυρῶν παρρημύσεων ἐξωτερικῶν καὶ τυχαίων. Ἡ ἀποπλάνησις λοιπόν, ὁ φόβος κ. τ. τ. ἐλλαττόνουσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποινοῦ. 2) ἀδίκημα, ἐξ ὁρμῆς ἐσωτερικῆς πραττόμενον, εἶναι τόσῳ πλέον ἀξιόποινον, α) ὅσῳ πλειότερα καὶ ἰσχυρότερα, εἰς τὴν αἰσθητὴν ὄρεξιν ἀνθιστάμενα αἷτια ἐνικήθησαν διαρκῶς ὑπ' αὐτῆς, οἷον ἐπὶ τῶν καθ' ἑξῆς ἀδικημάτων, καὶ β) ὅσῳ πλειότερα φυσικὰ αἷτια, οἷον κακὴ ἀνατροφή κ. τ. τ., παρήγαγον τὴν αἰσθητὴν ὄρεξιν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν διαρκὴ ἐνέργειαν αὐτῆς.

III. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως
τῆς ἀφορμῆς.

§. 124.

Ὅσῳ πλείότερα εἶναι τὰ διὰ τῆς ἀφορμῆς, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ πράξις, ἀπειλούμενα ὑποκείμενα καὶ εἰς ὅσῳ πλείοτέρας (κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν ἀριθμὸν) προσβολὰς δικαιομάτων ἀποβλέπει αὕτη, τόσῳ αὐξάνει καὶ τὸ ἀξιοποίνον.

§. 125.

Ἐπομένως, Α) αἱ μὲν ἀφορμαὶ, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν τείνουσιν εἰς παραγωγὴν νομίμων πράξεων, συνεπάγουσι τὸν ἐλάχιστον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου (α), Β) αἱ δὲ ἀφορμαὶ, ὅσαι τείνουσιν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν εἰς παρανόμους πράξεις, ἀποτελοῦσι βαθμὸν ἀξιοποίνου ἀνώτερον. Ἡ βαθμολογία δὲ τοῦ ἀξιοποίνου τούτων κρίνεται κατὰ τὸν διάφορον ψυχολογικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα. Ὅθεν ἀδίκημα ἐκ θετικῆς μισανθρωπίας πραττόμενον, εἶναι ὑπὸ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἔποψιν τῆς ἐκτάσεως, κατ' ἐξοχὴν, ἀξιοποίνον.

(α) Ἀδικήματα ἐξ ἔρωτος, ἐκ συμπαιδείας, ἐκ νομιζομένου καθήκοντος, ἐκ θρησκευτικῶν δοξασιῶν κ.τ.λ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς συζήσεως τῶν νόμων.

W. A. Schöpf D. de concursu delictorum. Tüb. 1758.

P. Schulz de concursu del. Hal. 1748.

Kleinschrod syst. Entw. Thl. III. §. 101—110.

Fr. C. Savigny de concursu delict. formali. Marb. 1800.

A. W. Schröter de concursu delictorum. Lips. 1812. καὶ Handbuch §. 151—170.

Müllermaier (N. Archiv d. Criminalrechts. II. Bd. N. 10.).

§. 126.

Ἐὰν πλείους ἀτιμώρητοι ἔει παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου ἀποτελοῦσι συνάμα τὰ ἀντικείμενον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει συρροὴ **ΔΔΙΚΗΜΑΤΩΝ** (concursum delictorum).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χωρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν συρροὴν τῶν ἀδικημάτων (ἴσα, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως σημειωθέντων συγγραμμάτων, προσέτι *Wafflaer de concursu delictorum. Lovan. 1823. Zehler über das Zusammentreffen der Uebertretungen. Würzburg 1827. Sander ἐν τῷ Archiv des Criminalr. 1836. nr. 9. 14.*) πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπέβλεπον τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν διαφόρων *accusationes*, καθόσον πολλάκις, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν *actiones*, ἡ μία *accusatio* συνεχώνευεν ἐν ἑαυτῇ τὴν ἄλλην (L. 14. D. de accusat. περὶ τῆς ἐρμηνείας δὲ τοῦ χωρίου τούτου: *Savigny de concursu delict. p. 110. Wafflaer diss. p. 35. Rosshirt Entw. seel. 128.*), ὅτι ἄλλα χωρία ἀπέβλεπον τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν πλειόνων κατηγοριῶν. (L. 9. C. de accusat.) καὶ ὅτι ἐν γένει κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν *quaestiones perpetuae* ὑπῆρχεν ἐπὶ ἐκάστου *crimen* ἰδιαιτέρα *Lex*, δυνάμει τῆς ὁποίας ἦτο διωρισμένη ἰδιαιτέρα *quaestio*, ἥτις δὲν ἡδύνατο νὰ δικάσῃ, εἰμὴ περὶ τούτου μόνου τοῦ *crimen*, ὥστε ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐνώπιον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς *quaestio* κοινὴ ἀνάκρισις πολλῶν *crimina*. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ἦτο οὐσιῶδες

τίνος crimen ἔχῃται ὁ κατήγορος τὴν καταδίωξιν. L. 32. D. de poenis. Οὐχ ἥττον δὲ σπουδαία κατέστη ἡ ἀρχή, ὅτε ἔνεκα τῆς αὐτῆς πράξεως δὲν ἡδύνατο νὰ κατηγορηθῇ τις πολλάκις ἐνώπιον διαφόρων δικαστηρίων. Ἀφοῦ ἐξέλιπον αἱ quaestiones, κατέστη τὸ πρᾶγμα εὐκολώτερον, ἐνηργεῖτο ἡδὴ κοινὴ ἀνάκρισις πολλῶν crimina, καὶ ἡ κατεγινώσκοντο αἱ κατάλληλοι νόμιμοι ποιναὶ (L. 9. C. de accusat.) ἢ ἐπεβάλλετο ποινὴ ἐπιτεταμένη (L. 6. C. ad L. Jul. de vi) ἢ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὅψιν μόνη μία τῶν δυνατῶν τάσεων τοῦ ἀδικήματος (L. 32. D. de poenis), ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν delicta privata (L. 2. D. de del. priv.) ἔσχυνε ἡ ἀρχὴ τῆς ἀθροίσεως τῶν διαφόρων ποινῶν. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅτε ἐμωρφώθη ἡ ἐξεταστικὴ διαδικασία, ἦτο εὐκολος ἡ διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀνακρίσεως κοινὴ καταδίωξις τῶν ἀδικημάτων καὶ ἡ σύγχρονος περὶ αὐτῶν ἀπόφασις. Ἀλλ' ὑπῆρχε διαφωνία μεταξὺ τῶν τότε συγγραφέων, καθόσον οἱ μὲν ὑπεστήριζον τὴν ἄθροισιν ὅλων τῶν ποινῶν, οἱ δὲ τὴν ἀρχὴν poena major absorbet minorem καὶ ταύτην ἥτοι ἐν γένει ἐπὶ ὅλων τῶν περιπτώσεων τῆς συρροῆς ἢ (κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην) ἐπὶ μόνης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως παραβιάζονται πλείονες ποινικοὶ νόμοι ἢ καθ' ἣν τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ἐπράχθη ὑπὸ διαφόρους ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις. *Gandinus de malefic. nr. 35—37. Rosshirt Entwickl. σελ. 138. Hefster Lehrb. σελ. 182.* Εἰς τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις ἀνάγονται τὰ ἄρθρα 108. 163. Τῆς Π. Δ. Κ. Ἡ μεταγενεστέρα δικαστικὴ νομολογία ἀμφεταιλαντεύετο, καθόσον ἄλλοτε μὲν ἐφηρμόζετο ἡ ἐν L. 2. D. de priv. delict. περιεχομένη διάταξις ὡς γενικὸς κανὼν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀδικημάτων καὶ ἐπομένως ἐπεβάλλοντο συνάμα ὅλαι αἱ νόμιμοι ποιναὶ, καὶ ἄλλοτε ἐγενεκέετο ἡ ἀρχὴ poena major absorbet minorem. Ἀλλὰ καὶ τῆς πρώτης γνώμης εἰ ἑπαδοὶ ἠθάνοντοσαν ταχέως τὴν ἀ-

νάγκην νὰ παραδεχθῶσιν ἐξαιρέσεις, π. χ. ἐὰν συνέπιπτεν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου μὲ ἄλλας ποινάς. *Waechter Lehrb. I. σελ. 257. Carpxou prax. quaest. 132.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀποντῶνται πάλιν διάφορα συστήματα. Α) Αἱ μὲν, χωρὶς νὰ διακρίνωσι τὰ διάφορα εἶδη τῆς συρρόης, καθιεροῦσι τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι ἐν τῇ βαρυτέρᾳ ποινῇ συγχωνεύονται αἱ ἐλαφρότεραι, καὶ τοῦτο κατὰ δύο τρόπους, τουτέστιν ἢ τιμωρεῖται ὁ πράξας κατ' ἐκεῖνο μόνον τὸ ἀδίκημα, εἰς δ' ἐπιβάλλεται ἡ βαρυτέρα ποινὴ, λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων, π. χ. κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἀρθρ. 28. (*Jenull das oesterreich. Criminalr. I. Thl. σελ. 308. 349.*), ἢ ἐπιβάλλεται μόνον ἡ βαρυτέρα ποινὴ, π. χ. κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν, ἀρθρ. 365. 379. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τούτου ἐπικρατεῖ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ μεγάλη διαφωνία, διότι τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον διακρίνει, ἐὰν αἱ εἰς τὰ διάφορα ἀδικήματα ἐπιβλητέαι ποιναὶ ᾖναι δικόφρου εἶδους (π. χ. δεσμὰ καὶ εἰρκτὴ) ἢ τοῦ αὐτοῦ εἶδους (π. χ. εἰρκτὴ ἐπὶ 6 ἔτη καὶ εἰρκτὴ ἐπὶ 8 ἔτη) καὶ παραδέχεται τὸ σύστημα, ὅτι ἐν μὲν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται ἀθρόαι αἱ ποιναὶ, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ μόνον ἡ βαρυτέρα. Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, ὅστις δὲν διακρίνει. *Hellie théorie II. p. 339.* Δὲν δύναται δὲ ὁ κανὼν οὗτος νὰ ἐκταθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς παρασταθῇ ἐκ νέου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δικασθῇ ἐπὶ ἀδίκηματι, ὅπερ ἐπραξε πρὸ τῆς πρώτης καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, νὰ μὴ συγχωρῆται ἡ κατὰ γνώμην τῆς εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπιβλητέας ποινῆς. *Hellie II. p. 342.* Πρὸς τούτοις ἡ ποινὴ ἢ ἐπιβλητέα εἰς τοὺς καταδίκους δι' ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἐπραξαν οὗτοι ἐντὸς τῆς φυλακῆς,

πρέπει νὰ ἐκτελῇται πρὸς τῇ ἐτέρᾳ ποινῇ τῆς καταδίκης αὐτοῦ. Code Art. 220. 245. *Wafflaer de conc. delict.* p. 71. Β) Αἱ δὲ καθιεροῦσιν ἐπὶ τῶν στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ὡς κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτείνηται ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος, πλὴν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸ ἄθροισμα τῶν ποινῶν τῶν ἐπιβλητέων εἰς τὰ διάφορα ἀδικήματα, ἐπιτρέπουσι δὲ τὴν καταψήφισιν πολλῶν χρηματικῶν ποινῶν συνάμα καὶ πρὸς τῇ θανατικῇ ἢ σωματικῇ ποινῇ, π. χ. κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον §. 54—57. Γ) Ἄλλαι διακρίνουσι τὴν ἰδανικὴν συρροὴν ἀπὸ τῆς πραγματικῆς, καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ἐπιβάλλουσι μόνην τὴν ποινὴν τῆς βαρυτέρας παραβάσεως, λογιζόμεναι, ὅταν πρόκηται περὶ διαρκῶν ἀδικημάτων ὅλας τὰς πράξεις ὡς μίαν καὶ μόνην, ἐπὶ δὲ τῆς πραγματικῆς συρροῆς καθιεροῦσι τὸν κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐνώνωνται αἱ ἐπιβλητέαι ποιναί, καὶ ἐὰν ἡ ἐνωσις ᾖναι ἀδύνατος, νὰ ἐπιβάλληται ἡ βαρυτέρα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ μετ' ἐξωτερικῆς ἐπιτάσεως. Τοιοῦτον εἶναι τὸ σύστημα τοῦ βουαρικῶ νόμου, ἀρθρ. 108—110. Ἐπρεπε δὲ νὰ ἐφαρμόζηται τοῦτο, ὅταν τὸ ἄθροισμα τῶν διαφόρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ὑπερβαίῃ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸ προκείμενον εἶδος τῆς ποινῆς τεθειμένα ὅρια. Πρὸς διασάφησιν τῆς διατάξεως ταύτης κατέστησαν ἀναγκαῖαι πολλαὶ νεαραί. *Goenner Jahrbuecher der Gesetzgebung in Baiern* I. σελ. 470. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἠὺδοκίμησε κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὅθεν τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἀρθρ. 90, καὶ τὸ μεταγενέστερον τοῦ 1834, ἀρθρ. 112, περιέχουσι τὸν κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ τιμωρία κατ' ἐκείνην τὴν πράξιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ βαρυτέρα ποινὴ, αἱ δὲ λοιπαὶ νὰ θεωρῶνται κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαιτέρας ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις. *Goenner Motive zum Entwurf v. 1822.* σελ. 203. *Goenner Jahrb. der Gesetzg. in Baiern*

I. σελ. 162. Motive zum Entwurf v. 1827. σελ. 57—
 62. 'Ο ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 84, παραδέχεται,
 ὡς καὶ ὁ βαυαρικὸς νόμος, τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνώσεως τῶν δια-
 φόρων ποινῶν, ἐκτὸς ἐὰν συμπίπτῃ μετ' ἄλλων ποινῶν ἢ
 ποινῇ τοῦ θανάτου Δ) 'Ο σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 49., δρίζει
 ἐπὶ τῆς πραγματικῆς συρροῆς, ἐὰν δὲν πρόκηται περὶ διαρ-
 κοῦς ἀδικήματος ἢ περὶ ἰδανικῆς συρροῆς, ὅτι πρέπει νὰ κα-
 καταγινώσκωνται εἰς τὸν πράξαντα ἀθροαί αἱ εἰς τὰ διάφορα
 ἀδικήματα ἐπιβλητέαι ποιναι, ἀλλ' ὅτι (ἄρθρ. 52.), ἐὰν πρό-
 κηται νὰ καταγνωσθῇ ποινὴ θανάτου ἢ βαρείας διὰ βίου
 εἰρκτῆς, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται παντελῶς ὑπ' ὄψιν αἱ
 λοιπαὶ ποιναι (ἐπομένως οὔτε αἱ χρηματικαί), ὅτι ἐὰν (ἄρθρ.
 53.) ὑπάρχῃ συρροή προσκαίρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας
 ποινῶν διαφόρου εἶδους, πρέπει νὰ μεταβάλληται ἐκάστη εἰς
 ποινὴν τοῦ βαρυτέρου εἶδους, τουτέστιν ἡ φυλάκισις εἰς εἰρ-
 κτὴν (ἰσοδυναμούσης ἐνιαυσίου φυλακίσεως μὲ ἐξάμηνον εἰρ-
 κτὴν) καὶ ἡ εἰρκτὴ εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ.
 56. συγχώρεται καὶ ἡ ὑπέρβασις τῶν εἰς ἕκαστον εἶδος ποι-
 νῆς νομίμως ὀρισμένων ὁρίων (καταγινώσκομένης π. χ. βα-
 ρείας εἰρκτῆς ἐπὶ 50 ἔτη, ἐνῶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 17. ὁ ἀνώτα-
 τος ὅρος τῆς βαρείας εἰρκτῆς προσδιορίζεται εἰς 20 ἔτη).
 'Ο περιορισμὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 56. διὰ τῆς προσθή-
 κης, ὅτι ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ συντέμῃ τὸν χρό-
 νον τῆς ποινῆς, ἐὰν τὸ ἄθροισμα τῶν ἐπιβλητέων στερητικῶν
 τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ἤθελεν ὑπερβαίνειν τὴν πιθανὴν διάρ-
 κειαν τῆς ζωῆς τοῦ καταδικαζομένου, δὲν φέρει διόρθωσιν
 ἀξίαν λόγου, διότι π. χ. ἐπὶ εἰκοσαετοῦς νέου ἢ καταψήφι-
 σις ποινῆς ἐπὶ βάσει τοιαύταις ἀποτελεῖ σκληρότητα φέρου-
 σαν ἀγανάκτησιν. Schüler Beitr σελ. 42. E) Κατὰ τὸν βυρ-
 γεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 117., ἡ θανατικὴ ἢ διὰ βίου στε-
 ρητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην, ἐὰν
 οὐδὲ (ἄρθρ. 118.) πρόκηται περὶ βαρείας εἰρκτῆς, δὲν λαμ-

βάνονται κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὑπ' ὅψιν ἐκεῖνα τὰ ἀδικήματα, καθ' ὧν ἀπειλοῦνται ἐλαφρότεροι ποῖναι (φυλάκιαις μέχρι 2 ἐτῶν ἢ χρηματικὴ ποινὴ). (Ἐνδειασμὸς τῶν πρακτικῶν νομικῶν ἕνεκα τῆς διατάξεως ταύτης ὅρα παρὰ *Hufnagel Com. I.* σελ. 253. ἐν τῇ σημ.). Ἐὰν συμπίπτωσι πλείονες στερητικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποῖναι, πρέπει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 145, νὰ καταγινώσκηται ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος ἐπηυξημένη ἀναλόγως, τοιούτεσι καθ' ἓν τέταρτον μέχρι τριῶν τετάρτων τοῦ ὅλου ἀθροίσματος τῶν ἐπιλοίπων ποινῶν· ἂν δὲ πρόκηται περὶ στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν διαφόρου εἶδους, πρέπει νὰ μεταβάλληται ἡ ἐλαφρότερα εἰς τὴν βαρυτέραν (ἰσοδυναμούσης π. χ. ἑξαετοῦς ἀπλῆς εἰρκτῆς μὲ πενταετὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν). Ὁ δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ ἀνώτερον εἶδος ποινῆς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως εἰς εἰρκτὴν, οὐδὲ τὴν πρόσκαιρον βαρεῖαν εἰρκτὴν εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν διὰ βίου, ἐκτὸς μόνον ἂν εἰς ἓν ἐκ τῶν συρρέοντων ἀδικημάτων ἦναι ἐπιβλητέα εἰκοσαετὴς τοῦλάχιστον βαρεῖα εἰρκτὴ, τὸ δὲ ὅλον τῶν εἰς τὰ λοιπὰ ἀδικήματα ἐπιβλητέων ποινῶν προσεγγίξῃ εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς προσκαίρου βαρεῖας εἰρκτῆς (ἄρθ. 146.). Ὅρα περὶ τῶν διαφορῶν συνδυασμῶν: *Hufnagel Comm. I.* σελ. 256. Σπουδαῖαι συζητήσεις περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τῆς προσκαίρου εἰς τὴν διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐγένοντο ἐν τῇ δευτέρᾳ βουλῇ συνδρ. 21. σελ. 3. κ. ἐπ. Ἐπὶ τῶν προεκτεθεισῶν ἀρχῶν στηρίζονται αἱ διατάξεις καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου (§. 147—157.), τὸ ὅποιον ὁμῶς ὀρίζει, ὅτι ἡ αὐξήσις τῆς ποινῆς τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος γίνεται διὰ προσθήκης τὸ πολὺ δύο τρίτων τοῦ ὅλου τῶν εἰς τὰ ἐλαφρότερα ἀδικήματα ἐπιβλητέων ποινῶν, καὶ ὅτι τότε μόνον ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνώτερον εἶδος ποινῆς, ὅταν ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήμα-

τος ἢ φθάνῃ τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ εἵδους τῆς ἢ προσεγγίζῃ εἰς αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτων, ὥστε ἤθελε τὸν ὑπερβῇ διὰ τῆς προσθήκης ἐνὸς τρίτου τῶν λοιπῶν ἐπιβλητέων ποινῶν. Ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν ἀδικημάτων ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς προσκαίρου βαρεῖας εἰρκτῆς συνίσταται εἰς 30 ἔτη. Παραπλησίους διατάξεις περιέχει καὶ τὸ ἐσσικὸν νομοσχέδιον (ἄρθρ. 97—104.), τὸ ὁποῖον ὅμως ἀνατίθηναι εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ποινὴ φυλακίσεως συμπίπτει μὲ ἄλλας στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας ποινάς, νὰ ἐκτιμῇ κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῶν τελευταίων τὴν ἐπιβαρυντικὴν ταύτην περίστασιν, καὶ προσδιορίζει τὰ ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων συγχωρεῖται ἐν περιπτώσει ἀθροίσεως πολλῶν ποινῶν νὰ φθάσῃ ἡ σωφρονιστικὴ ποινὴ (μέχρι 12 ἐτῶν) καὶ ἡ βαρεῖα εἰρκτῆ (μέχρι 18 ἐτῶν).

Προσθ. τοῦ μεταγρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 108. ἐδ. 3. 109. 110., ἐπὶ συρροῆς πολλῶν ἀξιοποίνων πράξεων, ὁ ἐνοχος αὐτῶν τιμωρεῖται κατ' ἐκείνην τὴν πρᾶξιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ βαρυτέρα ποινὴ, αἱ δὲ λοιπαί, ἐπιμετρομένης τῆς ποινῆς, πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἰδιαίτεραι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, δὲν συγχωρεῖται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ μεταβάλλῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένον εἶδος τῆς ποινῆς, οὐδὲ νὰ ὑπερβάινῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου τεταγμένον μέτρον αὐτῆς.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ νομοθέτης, διὰ νὰ συντάξῃ δικαίαν καὶ πρακτικὴν νομοθεσίαν, εἶναι αἱ ἐξῆς : 1) Χάριν ἀπλοποιήσεως τῶν ποινικῶν νόμων, πρέπει ὅταν πρόκηται περὶ καταγνώσεως βαρεῶν ποινῶν, νὰ μὴ προσυπολογίζωνται αἱ ἐλαφρότεροι, διότι ἡ προσθήκη αὐτῶν κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἤθελεν ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ποινῆς καὶ διό-

τι ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ θεωρῇ ἐν συνόλῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου τελεσθέντα πλείονα ἀδικήματα καὶ νὰ ἐφαρμόζῃ τὴν ἀνάλογον ποινὴν εἰς τὴν ἐνοχλὴν τοῦ πράξαντος *Carminiani delle leggi* III. p. 235. 2) 'Η ἀθροῖσις ὅλων τῶν εἰς τὰ πραχθέντα διάφορα ἀδικήματα ἀναλογουσῶν στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν εἶναι ἄδικος, διότι διὰ τῆς ἀθροίσεως ὅλων τῶν ποινῶν, ὅσαι ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς διαφόρων ἐποχῶν ἀξιοποίνους πράξεις τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου, ἤθελεν αὐξάνει ἡ ἐν-
 τασις τῆς ποινῆς οὐχὶ κατ' ἀριθμητικὴν, ἀλλὰ κατὰ γεωμε-
 τρικὴν πρόοδον, ὅπερ ἄδικον. *Motive zum wuertemb. Entwurf.* σελ. 103. *Kilka über Verfahren bei Abfassung der Gesetzbücher* σελ. 124. *Schuler Beitr* σελ. 41.—
 3) 'Η περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐκπληρῶν-
 ται αἱ εἰς διαφόρους πράξεις ἀναλογοῦσαι διάφοροι στερη-
 τικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποιναὶ ἀλληλοδιαδόχως εἰς διάφορα
 ποινικὰ καταστήματα· ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς τοῦ
 εἶδους τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς.

§. 127.

Τρία μόνον εἶναι τὰ δυνατὰ κύρια εἶδη τῆς συρρόης, κα-
 τὰ τὴν διαφορὰν τῶν παραβιάζομένων ποινικῶν νόμων.

A) ἐὰν διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἡ ἀδιαλείπτου σειρᾶς
 πράξεων παραβιάζονται διάφοροι ποινικοὶ νόμοι, ὑπάρχει
 ἰδανικὴ ἢ τυπικὴ συρρόη (*concursus delictorum simultaneus*).

B) ἐὰν διὰ διαφόρων πράξεων παραβιάζονται διάφοροι ποινικοὶ
 νόμοι, ὑπάρχει συρρόη ἐξ ἀντικειμένου (*conc. del. objectivus s*

heterogeneus). Γ) ἐὰν διὰ διαφόρων πράξεων παραβιάζεται
 εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος, ὑπάρχει συρρόη ἐξ ὑποκειμέ-
 νου (*Conc. del. subjectivus s. homogeneus*).

§. 128.

Ἐὰν ἡ ἐξ ὑποκειμένου συνδροή περιορίζηται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, τὸ ἀδίκημα λέγεται διαρκές (del. continuatum)· ἔάν δὲ τ' ἀντικείμενα ᾖναι διάφορα, ἐπανελημμένον (del. reiteratum s. repetitum).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι ἐσφαλμένη, ἀντιθαίνει εἰς τοὺς νόμους (L. 46. §. 9. L. 56. D. de furtis. c. 1. X. de poenis. c. 27. X. de sent. excom.) καὶ φέρει εἰς τὰς πλέον ἄλλοκότους συνεπείας· διότι, κατὰ τὸν Φάϋερβαχ, ἐὰν ὁ Α τραυματίσῃ τὸν Β ἐξ ἁκίᾳ εἰς ἐξ διαφόρους ἐποχάς, τιμωρεῖται ὡς ἐνοχος ἀδικήματος διαρκοῦς μὲ τὴν ποινὴν μιᾶς μόνης σωματικῆς βλάβης, ἐνῶ, ἐὰν τραυματίσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ διαφόρους ἀνθρώπους, τιμωρεῖται μὲ ἐξ ποινάς. *Mittermaier* (N. Arch. d. Crim. R. II. σελ. 234.). Ἐν γένει εἶναι ἀόριστος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἔννοια τῆς λέξεως ἀντικείμενον. *Sander*. (Arch. des Criminalr. 1836. σελ. 374.) *Treßfurt* (Archiv 1838. σελ. 422.) Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ φέρει προσέτι καὶ εἰς ἀδίκους ἀποφάσεις. v. *Goenner Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern* I. σελ. 162. *Mittermaier* (*Demme's Annalen der Criminalrechtspflege* I. Bd. nr. I.) Ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ νόμος θεωρεῖ ὅλας τὰς κατ' ἐξακολούθησιν πράξεις ὡς ἐν μόνον ἀδίκημα, συνίσταται εἰς τὴν ἰδιόζουσαν τάσιν τῆς θελήσεως τοῦ ἀδικούντος, διότι ὅλαι αἱ πράξεις αὐτοῦ τείνουσιν εἰς ἐκτέλεσιν ἢ εἰς ἐξωτερικὴν πραγματοποίησιν τῆς ἐν ἀδίκημα σκοπούσης ἐγκληματικῆς ἀποφάσεώς του. Ὅθεν, ὅσῃκις ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος παραβιάζεται διὰ διαφόρων πράξεων, αἵτινες ὁμοῦ ἠνωμέναι ἀποτελοῦσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς εἰς ὠρισμένον ἀδίκημα τεινούσης ἀποφάσεως, ἢ ὅσῃκις πλείονες παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου ἐμφα-

νίζονται ὡς συνέπειαι τῆς αὐτῆς ἐξ ἀμελείας πράξεως, ὑπάρχει ἀδίκημα κατ' ἐξακολούθησιν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. 'Ο γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν περιέχει μὲν ἰδιαίτερον περὶ τοῦ προκειμένου διάταξιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν γίνεται λόγος περὶ τῶν *délits successifs* κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ *délits collectifs* εἶναι δὲ τοῦτο σπουδαῖον ὡς πρὸς τὴν παρὰγραφὴν π. χ. Ὁρα *Rauier traité* I. p. 227. *Mangin traité de l'action publique* Vol. II. p. 161. 'Ο βυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 110., ἔχει ὡς βάσιν τὴν γνώμην τοῦ Φάβερβαχ' ὅθεν ἀποκαλεῖ ἀδίκημα κατ' ἐξακολούθησιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρᾶττεται πολλάκις κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἢ κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου. Τὰ βυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822. 1827 καὶ 1831. ἄρθρ. 112. ἀπέβαλον τὴν γνώμην ταύτην, παραδεχθέντα τὴν ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. μνημονευθεῖσαν. Ἐπίσης καὶ τὸ ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον §. 127. *Bauer Anmerk.* I. σελ. 598. 'Ἄλλ' ἰδίως ἡ ἐξῆς περίοδος τοῦ νομοσχεδίου: ἐὰν αἱ τελεσθεῖσαι διάφοροι πράξεις ἀφορῶσι τὴν αὐτὴν διαρκοῦσαν σχέσιν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἀντιρρήσεις. *Mittermaier (Demme's Annalen* I. σελ. 13) Εἰς τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 49., γίνεται μὲν λόγος περὶ ἀδικημάτων κατ' ἐξακολούθησιν, ἀλλὰ δὲν ὀρίζονται αὐτά, ὅθεν προκύπτουσιν ἀμφισβητήσεις. *Guenther Bemerk.* σελ. 37. *Krugstudien* I. σελ. 89. Τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον ἔδιδεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 115 τὸν ὀρισμὸν τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεις (συνεδρ. 21. σελ. 34.) ἐγένετο ποσαύτη φιλονεικία (*Hufnagel* I. σελ. 263.), ὥστε ἀπεφασίσθη νὰ παραλειφθῇ ὁ ὀρισμὸς, καὶ ἐπομένως ὁ βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 122., περιέχει ἀπλὴν μόνον μνείαν τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 159. 160., καὶ τὸ ἐσσικὸν, §. 192., τιμωροῦσιν ὡς ἀδίκημα κατ' ἐξακο-

λούθησιν τὰς πολλαπλᾶς παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου τὰς γενομένας διὰ πράξεων, αἵτινες ἐμφανίζονται συνάμα ὡς ἐκτέλεσις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς, εἰς ὀρισμένον ἀδίκημα τεινούσης ἀποφάσεως, ἔτι δὲ καὶ τὰς πολλαπλᾶς παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου, αἵτινες πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνέπειαι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐξ ἀμελείας πράξεως. Πρὸ πάντων δὲ λύεται πᾶσα ἐνδεχομένη ἀπορία διὰ τῶν διατάξεων, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἀδικημάτων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τοῦ *del. continuatum* ἐκφράζεται τὸ ἄρθ. 109. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου οὕτως: ὁ ἐξακολουθήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἢ διὰ πολλῶν μερικωτέρων πράξεων τὴν αὐτὴν ἀξιοποινον πράξιν τιμωρεῖται κτλ.

§. 129.

Ἐπειδὴ πᾶσα ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ ἐπιβάλλεται, ἅμα ὑπάρχῃσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς προαπαιτούμενα, ἔπεται ὅτι, 1) ἐὰν παρεβιάσθησαν πλείονες ποινικοὶ νόμοι, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται αἱ ποιναὶ ὅλων τῶν παραβιασθέντων ποινικῶν νόμων· 2) ἐὰν δὲ παρεβιάσθη πολλάκις ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος, πρέπει κατὰ νόμον νὰ ἐπιβάλληται ἡ παρ' αὐτοῦ ὀριζομένη ποινὴ τοσάκις, ὁσάκις παρεβιάσθη ὁ νόμος (α).

(s) L. 2. pr. D. de priv. del. Nunquam plura delicta concurrentia faciunt, ut ullius impunitas detur; neque enim delictam ob aliud delictum minuit poenam.

§. 130.

Ἐὰν ὅμως αἱ κατὰ τὸν προηγούμενον κανόνα (§. 129.) συνάμα ἐπιβλητέαι ποιναὶ ᾗναι τοιαῦται, ὥστε ἡ πλήρης

αὐτῶν ἐφαρμογὴ ἤθελεν εἶσθαι ἥτοι ἀδύνατος ἢ δι' ἀνωτέρους νομίμους λόγους ἀπαράδεκτος, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ πλήρης ποινὴ μιᾶς ἐκ τῶν παραβάσεων, ἐπηυξημένη διὰ τῆς προσθήκης, μέρους τῆς ἔνεκεν ἄλλων ἀδικημάτων ὀφειλομένης ποινῆς. Ὅθεν, ἐὰν ὑπάρχῃ συρροή πολλῶν, κατὰ τὸν βαθμὸν διαφορῶν ποινῶν, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ βαρυτέρα ἐπιτεταμένη (α).

(α) πρὸς. Grolman Grunds. der Criminalrechtsw. §. 123. ff.

§. 131.

Οἱ νόμοι καθιεροῦσι τὰς ἀρχὰς ταύτας ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐξ ἀντικειμένου συρροῆς (α) καὶ ἐπὶ τῶν ἐπανελημμένων ἀδικημάτων (β). Ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς συρροῆς καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων παραδέχονται ἐξαίρεσιν, καθόσον ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης, ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδανικὴ συρροή ἀδικημάτων τοῦ αὐτοῦ γένους, καθιεροῦσι, τὸν κανόνα ὅτι: ἡ μεγαλειτέρα ποινὴ ἀποκλείει τὴν μικροτέραν (poena major absorbet minorem) (γ), ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων θεωροῦσι τὴν ἐπανελημμένην παράβασιν ὡς μίαν καὶ μόνην (δ). Ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδανικὴ συρροή πολλῶν διαφορῶν εἰδους ἀδικημάτων, διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ ὁ γενικὸς κανὼν, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος μετὰ τινος προσθήκης (ε).

(α) L. 32. §. 1. D. ad L. Aquil. L. 2. D. de priv. del. L. 7. §. 5. D. de accus. Οἱ πρακτικοὶ νομικοὶ παραδέχονται, ἐναντίον τῶν νόμων, τὰς ἐξῆς ἀρχάς: Α) Ἐὰν ὑπάρχῃ συρροή πολλῶν μὲ κεφαλικὴν ποινὴν τιμωρουμένων ἀδικημάτων, ἐπιβάλλεται μόνη ἡ ποινὴ τοῦ μεγαλειτέρου ἀδικήματος, μὴ λαμβανομένων τῶν λοιπῶν παντάπασιν ὑπ' ὄψιν. Διὰ τοῦ κανόνος τούτου ἐκτείνουσιν ὑπὲρ τὸ δέον τὰ ὅρια τῆς ἀρχῆς: poena major absorbet minorem, τὴν ὅποιαν οἱ νόμοι καθιεροῦσιν ὡς πρὸς

μίαν μόνον περίπτωσιν, τὴν τῆς ἰδανικῆς συρροῆς. Ἐάν ἡ ποινὴ ἐνός ἐκ τῶν συρροούντων ἀδικημάτων ᾖ ἐπιτεταμένη διὰ τινος προσθήκης, τότε μόνον ἐπιβάλλεται, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰρημένων, ἡ προσθήκη αὐτῇ ἡωμένη μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος. *Heil judex et defensor* C. VI. §. 63. B) Ἐάν ὑπάρχῃ συρροὴ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου μετὰ ποινὴν σωματικὴν, ἢ τῆς σωματικῆς μετὰ ἄλλας ἐλαφροτέρας ἢ μεγαλητέρας ποινῇ ἀποκλείει τὴν μικροτέραν. *Carpzov* Q. 132. N. 64. Γ) Ἐάν ὑπάρχῃ συρροὴ πολλῶν *poenae corporis afflictivae*, ἐπιβάλλεται μόνῃ ἢ βαρυτέρᾳ ἐξ αὐτῶν, ἐξαιρουμένων ὁλίγων τινῶν περιπτώσεων. *Carpzov* l. c. N. 72. Δ) Ἐάν ἕλα τὰ τὴν συρροὴν ἀποτελοῦντα ἀδικήματα ἐπισύρῃσι *χηρηματικὴν ποινὴν*, γίνεταί ἐκάστη αὐτῶν ἢ ἀπόσις κατ' ἰδίαν.

(ε) L. 28. §. 3. 70. D. de poenis. L. un. C. de superexactionibus. L. 8. §. 1. C. ad L. Jul. de vi publ. Οἱ πρακτικοὶ νομικοὶ εἶναι κατὰ τοῦτο ἐν γίνεσι σύμφωνοι μετὰ μόνον τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁσάκις πρόκειται περὶ πολλῶν ἀδικημάτων, ἀπειλουμένων ὕλων ἐξίσου μετὰ ποινὰς σωματικὰς, θεωροῦσιν αὐτὰ ὡς ἐν μόνον ἀδικήματι, καὶ ἐφαρμόζουσι τὴν ἀρχὴν *poena major etc.* S. v. *Schelhass* (N. Archiv des CrimR. II. Bd. N. 32.) *Gesterding* (N. Arch. V. Bd. N. 20.)

(γ) Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἀκολουθεῖ τὰς γενικὰς ἀρχάς. L. 9. C. de accusationibus: *Sic ex eodem facto plurima crimina nascuntur, et de uno in accusationem fuerit deluctus, de altero non prohibetur ab altero deferri.* Ἡ C. C. C. Art. 163. περιορίζει τὴν ἀρχὴν ταύτην: «*Wo bei einem Diebstahl mehr denn einerlei Beschwerde, so in den vorgesezten Artikeln unterschiedlich gemeldet sind, erfunden wurden, ist die Strafe nach der meisten Reschwerung des Diebstahls zu erkennen*» (ὁσάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλοπῆς συντρέχουσι πλείονες τῶν προμνημονευθεισῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, ἐπιβάλλεται ἡ ἀρμόζουσα εἰς τὴν πλεον ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν ποινὴ). Τὸν κανόνα τοῦτον δὲν ἐφαρμόζει ὁ Κάρολος εἰς ἄλλα εἶδη συρροῆς: εἶναι δὲ βέβαιον καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται αὐτός οὐδὲ εἰς ἕλας τῆς ἰδανικῆς συρροῆς: τὰς περιπτώσεις, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνον τὴν ὁποῖαν ἀναφέρει ὁ Κάρολος, τοῦτίστιν εἰς τὴν ἰδανικὴν συρροὴν διαφορῶν τοῦ αὐτοῦ γένους ἀδικημάτων. Αἱ διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου εἶναι γεν. καί, καὶ διὰ τοῦ γενικοῦ νόμου δὲν καταργεῖται, ὡς γνωστὸν, ὁ εἰδικός.

(δ) L. 67. §. 2. D. de fartis. *Prö. Engau el. jur. crim.* §. 79. *Westphal Criminalrecht*, σελ. 132. §. 3. *Quistorp Thl. I.* §. 90.

(ε) *Klein peinl. R.* §. 189.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἰδανικὴ συρροὴ ὑπάρχει, ὅταν διὰ μιᾶς καὶ τῆς

αὐτῆς πράξεως παραβιάζονται συγχρόνως πλείονες ποινικοὶ νόμοι, π. χ. ἐάν τις σύζυγος συνευνάζεται μετὰ τῆς ἐγγάμου ἀδελφῆς του, ἢ ὅταν διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως παραβιάζεται ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος ὡς πρὸς διάφορα πρόσωπα, π. χ. ἐὰν ὁ αὐτὸς πυροβολισμὸς φέρῃ τὸν θάνατον πλείονων ἀτόμων (περὶ τοῦ ὅτι ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ περίπτωσις αὐτῇ ὅρα τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργ. βουλῇ συζητήσεις, συνεδ. 21. σελ. 37). Πολλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ διάκρισις τῶν περιπτώσεων τούτων ἀπὸ ἐκείνων, καθ' ἃς ἐκ τῆς συμπτώσεως πλείονων ἐγκληματικῶν στοιχείων προκύπτει ἰδίον τι ἀδίκημα, π. χ. ληστεία (ἐκ κλοπῆς καὶ βίας), ἢ καθ' ἃς τὸ ἀδίκημα λαμβάνει αὐστηρότερον χαρακτῆρα, π. χ. ἐὰν ὁ βιασμὸς ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἢ καθ' ἃς συμπίπτει *dolus* καὶ *culpa*, ἢ καθ' ἃς ἡ πράξις, ἥτις καθ' ἑαυτὴν ἤθελεν ἀποτελεῖ ἰδίον ἀδίκημα, χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλου τινὸς ἐγκληματικοῦ σκοποῦ, ἐὰν π. χ. ἡ μήτηρ θέλῃ νὰ φονεύσῃ τὸ νόθον τέκνον της δι' ἐκθέσεως εἰς τόπον, ὅπου βεβαίως θέλει ἀποθάνει ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἢ καθ' ἃς ἡ θέλησις τοῦ πράττοντος, ὡς π. χ. ἐπὶ βιαιοπραγιῶν, τείνει εἰς ἓν ἢ ἄλλο ἀδίκημα. Ἀδίκως ἀμφισβητεῖ ὁ *Bauer Lehrb.* §. 156. not. 2. τὴν γνώμην, ὅτι ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς συρροῆς πρέπει νὰ ἐπιβάλληται μόνῃ ἡ βαρυτέρα ποινὴ. Ἡ ἐρμηνεία, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενα χωρία τοῦ ῥωμ. δικαίου *L. 5. D. de quaest. L. 38. D. ad leg. Jul. de adult.* εἶναι ἐσφαλμένη. Ἡ φύσις αὐτῇ τοῦ πράγματος, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀδικούντος ἀποτελεῖ ἐν ὅλον, φέρει εἰς τὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς νομοθεσίαις (βαυαρ. νόμος ἄρθρ. 110., σαξων. νόμος ἄρθρ. 48., βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 122., βαδικὸν νομοσχ. ἄρθρ. 161. [ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 109. 110. ἐδ. 1.]) καθιερωμένον κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ ποινὴ τῆς βαρυτέρας παραβάσεως μετ' ἐνάλόγου προσθήκης ἢ ἐπιτάσεως. Παράδοξος εἶναι ἡ

διάταξις τοῦ ποιν. νόμου τῆς Λυκερνής, ἀρθρ. 83., κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προστίθεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος ἐν τέταρτον τῆς νομίμου ποινῆς ἐκάστου τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων. Μεγάλη προσοχὴ ἀπαιτεῖται πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτάσεως τῆς ἐννοίας τῆς ἰδανικῆς συρροῆς. *Goenner Jahrb. der Gesetzbücher in Baiern I. σελ. 175.*

§. 132.

Προκειμένης ἐπιτάσεως, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ μετὰ τινος προσθήκης, οὐχὶ δὲ βαρύτερόν τι, διάφορον κατὰ τὸ εἶδος, κακόν (α).

(α) *Heil judex et defensor C. VI. §. 63. Koch. inst. jur. crim. §. 186.*

§. 132 α (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ παρὰ τινος ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει τιμωρηθέντος ἤδη ατόμου ἐκτέλεσις νέου ἀδικήματος, δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν: 1) καθόσον ὁ ἤδη τιμωρηθεὶς πράττει ἐν γένει ὁποιονδήποτε ἀδίκημα, ἢ 2) καθόσον πράττει τὸ αὐτὸ ἀδίκημα, ἐφ' ᾧ ἐτιμωρήθη, ἢ ἄλλο τι ὁμοειδές, ἢ 3) καθόσον ἐπὶ τινων ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων τὴν ἐπανάληψιν θεωρεῖ ὁ νόμος ὡς ὑποτροπὴν, ὁ καταδικασθεὶς πράττει ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδές ἄλλο ἀδίκημα. Ὡς πρὸς τοῦτο καὶ αὐτὴ ἡ νομικὴ γλῶσσα τῶν νεωτέρων διαφέρει πολὺ (α). Τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον δὲν περιέχει περὶ ὑποτροπῆς (β) κανένα νόμον (γ) δίδοντα ἐπὶ παντός ἀδικήματος εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν ν' ἀναβιάζῃ ἕνεκεν ὑποτροπῆς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὠρισμένην ποινὴν ἢ τὸν νόμιμον ἀνώτατον ὅρον, διότι τὰ περὶ ὑποτροπῆς χωρία τοῦ κοι-

νοῦ δικαίου (δ) ἀναφέρουσιν αὐτὴν (ε) ἐπὶ τινων μόνον ἀδικημάτων, καὶ ἐκεῖ δι' ἰδιαίτερους λόγους. Ὅθεν ὁ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δικάζων δικαστὴς ὀφείλει, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐγγύριος νόμος διατάττων ἄλλο τι, νὰ θεωρῇ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἀδικημάτων ὡς ἀπλοῦν ἐπιβαρυντικὸν λόγον κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς δι' ἀορίστων ποινικῶν νόμον ἀπειλουμένης ποινῆς. Καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ζ) δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος (η) πρέπει ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς νὰ ἐπιβάλληται αὐστηροτέρα ποινὴ, διότι πολλάκις ἀφορμὴ τῆς ὑποτροπῆς εἶναι αὐτὴ ἡ πολιτεία (θ), καὶ διότι ὁ σκοπὸς τῆς ποινῆς δύναται εὐκόλως νὰ ἐπιτευχθῇ σκληρυνομένης διὰ καταλλήλου ἐντάσεως τῆς εἰς τοὺς ὑποτρόπους ἐπιβλητέας στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς (ι). Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπενεργεῖ ἔτι πολλαχῶς ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως, ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν αὐτὴν τῆς ἐννοίας τῆς ὑποτροπῆς (κ), καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὑποτροπὴ ἀρκῇ νὰ πράττηται τὸ νέον ἀδικημα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προηγηθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως (λ), ἢ ἐὰν πρέπει νὰ ὑπέφερεν ἐν μέρει τὴν ποινὴν ὁ καταδικασθεὶς (μ) ἢ νὰ τὴν ἐξεπλήρωσεν ὁλόκληρον (ν). Ἐὰν ὁ νόμος ἀπλῶς ἀναφέρῃ τὴν ὑποτροπὴν ὡς κολάσιμον, πρέπει, ἐὰν δὲν διατάττηται ἄλλο τι, νὰ ἐπιβάλληται ἡ ποινὴ τῆς ὑποτροπῆς τότε μόνον, ὅταν ὁ καταδικασθεὶς πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἀδικημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐτιμωρήθη ἤδη, ἢ ἄλλο ἀδικημα ὁμοειδὲς (ξ). Εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν ὑπέστη τὴν πρώτην τιμωρίαν ἐντὸς ἡ

ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας (ο), ὁ δικαστὴς, ὅστις μέλλει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἐπὶ ὑποτροπῇ ποινῆς, πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐρευνᾷ τὸ περιεχόμενον τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως (π) ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ πεισθῇ περὶ τοῦ ἂν ὑπάρχῃ ὑποτροπὴ.

(α) Ἐγένετο ὑπὸ τινῶν λόγος περὶ κυρίας καὶ μὴ κυρίας ὑποτροπῆς. Bauer Anmerk. zum hannövr. Entwurf I. σελ. 617. Abegg Lehrb. σελ. 230.

(β) Ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ §. 131. σημ. (β) ἀναφερομένων συγγραμμάτων, ἴσα Wendt de delictis recidiuis, Erl. 1824. van der Does de plur. ab eodem commiss. crim. et crim. repetito Traj. 1826. Hohbach (Arch. des Criminalr. IX. nr. 5.) Scheuerlen (Archiv IX. σελ. 648.) van der Bulke de relapsu in malefic. Gand 1829. van der Pfordten Zurhein's Zeitschr. für Theorie und Praxis II. Bd. nr. 14).

(γ) Rosshirt Lehrb. σελ. 163. Ziegler von der Strafschärfung σελ. 108. Heffter Lehrb. σελ. 118.

(δ) L. 28. §. 3. D. de poenis. L. 3. §. 9. D. de re milit. L. 16. §. 6. D. ad SC. Turpill. L. un. Cod. de superexact. L. 20. C. de poenis. L. 8. §. 1. C. ad 1 legg. Jul. de vi. L. 3. C. de episc. audient. Art. 157. 161. 162. C. C. C.

(ε) Καλὴν ἐξήγησιν τῶν χωρίων τούτων δίδει ὁ Hohbach (Archiv IX. nr. 5. καὶ Beitrage zum Strafrecht nr. 5.)

(ζ) Carmignani delle leggi III. p. 230. Chauveau et Hellie théorie du code pénal I. p. 385. Haus observations sur le projet de révision du Code pénal. P. 182.

(η) Archiv. des Criminalr. VII. σελ. 40. Εἰς ἐκεῖνα μόνα τὰ ἀδικήματα ἀρμύζει ἡ ἐνεκεν ὑποτροπῆς ποινὴ, τῶν ὑποίων ἡ τέλεισι δύναται νὰ καταντήσῃ ἕξις ἢ ἀληθὴς κλίσις.

(θ) Ὡς ἐξίγεται ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ποινικῶν καταστημάτων καὶ ἐκ τῶν περὶ τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐκδόσεων. Mittelmaier (Hitzig's Annalen. V. Heft. σελ. 165. XIII. H. σελ. 218.)

(ι) Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὁρθῶς ὀργανισμένον σωφρονιστικὸν σύστημα. Lucas de la réforme des prisons. I. p. 297. 362.

(κ) Ὁ αὐστριακὸς νόμος, §. 37., θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον, ἐάν τις ἐτιμωρήθῃ ἤδη ἐπὶ ὁμοίῳ ἀδικήματι. Ὁ αὐστριακὸς περὶ πορολογικῶν παρβάσεων νόμος, §. 112—114., περιέχει λεπτομερεῖς διατάξεις περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ὑποτροπῆς. Τὸ πρῶσιόν δίκαιον, §. 52., ἀναφέρει μόνον ἐν γένει τὴν ἐπανάληψιν ὁμοίων ἀδικημάτων ὡς λόγον ἐπιτάσεως τῆς ἄλλως ἀπλῆς ποινῆς, λαμβανομένης κατὰ τοῦτο ἰδίως ὑπ' ὄψιν τῆς τοῦ πράττον-

τος κλίσεως πρὸς τοῦτο τὸ εἶδος τῶν ἀδικημάτων καὶ τοῦ ἐντεθεῖν ἐπι-
κειμένου εἰς τὴν πολιτείαν κινδύνου. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι εἶχον, φαί-
νεται, πρὸ πάντων τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον ὡς πρότυπον. Κατὰ τὸν νό-
μον τοῦτον, ἄρθρ. 56—58., δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς καταφύξεισιν τῆς ἐπὶ ὑπο-
τροπῇ (récidive) ποινῆς οὔτε γὰρ ἦναι καὶ ὁμοειδὲς τὸ πρῶτον μὲ τὸ νέον
ἀδίκημα, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος πραγματοποιήσαντος ὑπὸ ἀτόμου, ὡς αὖ ἤδη
καταδικασθέντος, ἐπιβάλλεται, ἀντὶ τῆς ἄλλως ἀναλογεύσεως εἰς τὸ ἀδίκη-
μα ποινῆς, ἡ ἀμέσως ἀνωτέρα κατὰ τὸ εἶδος, ταυτίσιν, ἐὰν ἤθελεν ἄλ-
λως ἐπιβληθῇ εἰρκτῇ, καταγινώσκειται ἤδη διὰ τὴν ὑποτροπὴν ἡ ποινὴ τῶν
προσκαίρων δεσμῶν, ὥστε ἐάν τις καταδικασμένος εἰς δεσμὴν διὰ βίου
πράξῃ νέον κακοῦργημα, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ἐπὶ
τῶν πλημμελῶν δ' αὖτων, ὅστις καταδικάσθῃ εἰς μείζονα τοῦ ἐνὸς ἔτους
φυλάκισιν, τιμωρεῖται ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς μὲ τὸν ἀνώτατον τῆς ποι-
νῆς ὅρον, ὥστε ἡ ποινὴ δύναται νὰ ᾖ καὶ διπλάσια τῆς πρώτης. Τὸ σύ-
στημα τοῦτο ἐξευρήθη παρὰ πάντων ὡς σφικτῶδες καὶ ὡς προὶν τῆς θεωρίας
τῆς ἱεροδύσεως Carnot Commen. I. p. 162, Hellie théorie du Co-
de pénal I. p. 388—399. Haus observations sur le projet de révi-
sion. Vol. I. p. 182. Boitard leçons sur le droit criminel. p. 258.
Goebel die Criminalgesetzgebung in Rheinpreussen. σελ. 44. "Ὁ ἐ-
κματριάσθῃ μὲν διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832, §. 34., πλην πολὺ ἀειλῶς, διότι
ἡ κυρία βελτίωσις ἠλπίζετο ἐκ τοῦ συστήματος τῶν circonstances atté-
nuantes. Κατὰ τὸν βασιρικὸν νόμον, ἄρθρ. 111., ἀπαιτεῖται μὲν πρὸς ὑ-
ποτροπὴν τὸ ὁμοειδὲς τῶν ἀδικημάτων· ἀλλὰ διὰ τῶν σχολίων τοῦ εἰρη-
μένου νόμου, I. σελ. 273, ἐπεκτάθησαν πολὺ τῆς διατάξεως ταύτης τὰ
ὅρια, ἐκλαμβανόμενου εὐκόλως καὶ ἀσθαριέως ὡς ὑπάρχοντος τοῦ ὁμοειδοῦς
τῶν ἀδικημάτων. Κατὰ δὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἀνεδείχθη τὸ σύστημα τοῦτο σκλη-
ρὸν ἄμα καὶ πολυπλοκόν, διότι αἱ στερητικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποιναὶ ἐπρε-
πε κατὰ μὲν τὸν πρῶτον ὑποτροπὴν νὰ διπλασιάζωνται, κατὰ δὲ τὰς ἐπα-
νειλημμένους ὑποτροπὰς ν' αὐξάνωσιν ἔτι μᾶλλον. Ἐάν δὲ ἡ τελευταία τοῦ
ὑποτροπῆου πράξις καὶ ἐκαστὴν συνειπῇ ποινὴν βαρυτέραν τῆς τοῦ πρώτου
ἀδικήματος, ἐπρεπε νὰ ἐπιβάλληται ἡ βαρυτέρα αὕτη ποινὴ ἐπινυζημένη
μὲ τὴν ποινὴν τοῦ πρώτου ἀδικήματος. Ὁρα Schellhass (Arch. des Crimi-
nalr. II. nr. 32.) καὶ τὰ ἐν τῇ σημ. 2. ἀναφερόμενα συγγράμματα τῶν
Wendt καὶ Pfordten (Zurhein's Zeitschrift II. σελ. 167.) "Ἡ
σκληρότης τοῦ προεκτεθέντος συστήματος (Ὁρα Goenner Jahrb. der Ge-
setzgebung I. σελ. 180.) καὶ αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἀναφερόμεναι
περιπλοκαὶ ἐξετέθησαν πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τοῦ ἐν Μονάχῳ ἀναστάτου δι-
καστηρίου (Goenner Lehrb. III. σελ. 158.). Τὰ δὲ νομοσχέδια τῶν
1822. 1827. 1831, ἄρθρ. 114. παρέβησαν τὸ ἀπλοῦστερον σύστημα,
κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ὑποτροπὴ θεωρεῖται ἀπλῶς ὡς λόγος ἐπιτάσεως τῆς ποι-
νῆς. Goenner Motive σελ. 219. Motive zum Entwurf v. 1827. σελ.

62. Motive zum Entw. v. 1831. σελ. 142. Mittermaier über den neuesten Zustand. σελ. 136. 'Αλλ' αἱ νωότεραι νομοθεσίαι δὲν εὐχαριστοῦνται εἰς τὴν ἀπλότητα ταύτην. 'Ο ἐλδεμβουργικὸς νόμος τῆς 3. 'Ιουλίου 1832. (Archiv des criminalr. XIV. nr. 6.) ὀρίζει ἀκριβέστερον τί ἐστὶν ὁμοειδὴς ἀδίκημα, καὶ συγχωρεῖ εἰς τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιτείνῃ διὰ θεμιτῶν προσθηκῶν τὴν εἰς τὸ νόον ἀδίκημα ἀναλογουσαν ποινὴν, ἢ νὰ τὴν αὐξάνῃ τὸ πολὺ μέχρι τοῦ διπλασίου, χρειὰς δὲ τυχούσης νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ τὸ αἰσιώως ἀνώτερον εἶδος τῆς ποινῆς. Κατὰ τὴν πρώτην ὑποτροπὴν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν τὸ πολὺ διπλασίαν ἐκείνης ἣν ᾔθελεν ἐπιβάλλει, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὑποτροπὴ. 'Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ἐπὶ ὑποτροπῇ ποινῆς ὀρίζει ὁ §. 2. τοῦ ἐλδεμβ. νόμου τὰς περιπτώσεις, αἵ τινες πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν. 'Ο σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 58., θεωρεῖ τὴν ὑποτροπὴν ὡς ὑπάρχουσαν τότε μόνον, ὅταν τις πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδὴς τι ἀδίκημα, ὀρίζει δὲ ἐν §. 59. τίνα ἀδικήματα εἶναι ὁμοειδῆ (π. χ. κλοπὴ καὶ ὑπεξαίρεσις, ἀπάτη καὶ νόθευσις ἐξ ἰδιοτελείας ληστεία καὶ ἐκβίασις) καὶ προστίθουσιν, ὅτι ὁ δικαστὴς ἔχει μὲν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιτείνῃ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην εἰς τὸ νόον ἀδίκημα ποινὴν, οὐχὶ ὅμως ὑπὲρ τὸ διπλάσιον τοῦ μέτρου αὐτῆς, ἰδίως δὲ ἐπὶ μὲν ἀπλῆς εἰρκτῆς οὐχὶ ἐπέκεινα τῶν 10., ἐπὶ δὲ βαρείας εἰρκτῆς οὐχὶ ἐπέκεινα τῶν 20 ἐτών. Μετάθεσις εἰς ἀνώτερον εἶδος ποινῆς δὲν συγχωρεῖται συνήθως. 'Ιδιαιτέρας διατάξεις περὶ εἰδικῶν περιπτώσεων ὅρα παρὰ Gross §. 58. 'Ενδοιασμὸς κατὰ τοῦ συστήματος τοῦ σαξωνικοῦ νόμου ὅρα παρὰ Herrmann zur Beurlheilung σελ. 128. καὶ Krug Studien I. σελ. 110. Κατὰ τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, §. 124., ὑποτροπὴ ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν τις πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδὴς τι ἀδίκημα. 'Εν δὲ τῷ εἰδικῷ μέρει τοῦ βυρτεμβ. νόμου προσδιρίζονται κατὰ δύο μόνους περιπτώσεις τὰ ὁμοειδῆ ἀδικήματα, τουτέστιν ἐπὶ τῆς σωματικῆς βλάβης (τῆς ὁποίας ὡς ὁμοειδῆ ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀρθρ. 273. αἱ βιαιοπραγαίαι, ἡ ἀντίστασις, ἡ ἀναίρεσις) καὶ ἐπὶ τῆς κλοπῆς (τῆς ὁποίας ὡς ὁμοειδῆ θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν ὑποτροπὴν ἡ ληστεία, ἡ ἐκβίασις, ἡ ὑπεξαίρεσις, ἡ ἐξ ἰδιοτελείας ἀπάτη ἢ νόθευσις ἀρθρ. 361.) Διότι ἡ πρότασις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς (Bericht, σελ. 124—143.) τοῦ νὰ δρισθῶσιν ἐν γένει τὰ ὁμοειδῆ ἀδικήματα, ἀπερρίφθη. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 127, ἡ ποινὴ τοῦ νέου ἀδικήματος αὐξάνεται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένων ὁρίων ἢ ἐπιτείνεται διὰ νομίμου τινός· προσθήκης· ἢ ποινὴ τῆς φυλακίσεως δύναται νὰ παραταθῇ καὶ μέχρι 6 ἐτών. ἂν δὲ τὸ ἐπιβλητὸν ποσὸν τῆς ποινῆς ὑπερβαίῃ τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ εἶδους αὐτῆς, συγχωρεῖται ἡ καταψήφισις τοῦ αἰσιώως ἐπομένου εἶδους· ἀπὸ τῆς προσκαίρου ὅμως βαρείας εἰρκτῆς τότε μόνον δύναται νὰ λήθῃ χώραν μετάθεσις εἰς τοιαύτην ποινὴν διὰ βίου, ὅταν τὸ μὲν ἀδίκημα καθ' ἑαυτὸ ὑπὲρ τὸν ἀπὸ τοῦλάχιστον 20 ἐτών βαρίαν εἰρκτῆν, ἢ δὲ ἐνεκα τῆς ὑποτροπῆς θεμιτὴ προσθήκη, προεγγίξῃ εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς

προσκαίρου βαρείας εἰρκτῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 128., εἰάν τις καταδικασμένος εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν δὲ βίου πράξη ἀδίκημα μὴ τιμωρόμενον μὲ θάνατον, πρέπει νὰ τῷ ἐπιβάλληται πᾶσα νόμιμος τῆς ποινῆς ἐπίτασις.. Ὁρα Zirkler (Sarwey's Monatsschrift für Justispflege in Württemberg. IV. σελ. 1.), ὅστις ἀναπτύσσει τὸ σπουδαῖον ζήτημα, εἰάν πρέπει νὰ ἐφαρμόζωνται αἱ γυναικαὶ περὶ τῆς ὑποτροπῆς διατάξεις τῶν νόμων εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νόμος ἐθεσ διτάξεις εἰδικὰς περὶ τῆς κατ' ἐπανάλτηψιν τελείσεως τινῶν ἀδικημάτων τῆς κλοπῆς π. χ. Ὁρα τὰς ἐν τῇ 2. βουλῇ συζητήσεις, συνεδ. 22. σελ. 27—64. περὶ δὲ τῶν διαφόρων γνωμῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν βουλευῶν ὅρα Hufnagel Comment. I. σελ. 274—278. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 162., συγχωρεῖ τὴν καταψήφισιν ποινῆς ἐπὶ ὑποτροπῇ εἰς ὁρισμένα μόνον ἀδικήματα (τῶν ὁποίων ἡ τελείσις δύναται νὰ κατασταθῇ ἕξις, οἷον ἐπὶ κλοπῆς, ἀπάτης, νοθεύσεως, ὑπεξαίρεσις, παραχρᾶξίσεως, σωματικῆς βλάβης ἐκ προμελέτης, βιασμοῦ, ψευδορκίας, ἐμπρησμοῦ μετὰ προμελέτης)· ὁρίζει δὲ ἐν τῷ ἄρθρῳ 166., ὅτι εἰάν τις πράξη, ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδὲς ἀδίκημα, πρέπει νὰ τῷ ἐπιβάλληται ἕνεκεν ὑποτροπῆς ποινὴ βαρυτέρα παρ' εἰάν ἔπραττε τὴν παράβασιν κατὰ πρώτην ἥδη θεράν· καὶ τελευταῖον θεωρεῖ ὡς ἀνώτατον ὅρον τῆς εἰς τὴν ὑποτροπὴν ἀναλογούσης ποινῆς τὸ διπλάσιον τῆς ποινῆς ἣν ᾔθελεν ἡ παράβασις, ἐπιφέρει εἰάν ἔπραττετο κατὰ πρῶτον, προϋποτιθεμένου πάντοτε, ὅτι ἡ ἀναλογία εἰς τὴν νέαν παράβασιν ποινὴ δὲν εἶναι μεγαλειτέρα τῆς διὰ τὴν πρώτην παράβασιν καταγνωθείσης.

Προσθ. τοῦ μεταγρ. Κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἰάν τις τιμωρηθεὶς ἤδη ἅπαξ ἕνεκα τινος παρὰ νόμου πράξεως, μετέπειτα γίνῃ πάλιν ἐνοχος τῆς αὐτῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἡ ὑποτροπὴ (récidive) αὕτη θεωρεῖται εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις. Ἡ ποινὴ αὕτη γίνεται τόσῳ μεγαλειτέρα ἢ αὐστηροτέρα, ὅσῳ ἡ ὑποτροπὴ εἶναι συνεχεστέρα, ὅσῳ βραχύτερον εἶναι τὸ διάστημα μετὰ τῆς προλαβούσης τιμωρήσεως καὶ ὑποτροπῆς, καὶ ὅσῳ μεγαλειτέρα ἦτον ἡ τὴν ὁποίαν πρότερον ὑπέστη ποινὴ. ἄρθρ. 111. Ἡ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ νόμος τιμωρεῖ μὲ ἰδιαιτέραν ποινὴν τὴν ὑποτροπὴν. ἄρθρ. 112.

(λ) Κατὰ τὸν βυρτεμεργικὸν νόμον ἄρθρ. 124. καὶ κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 162. Ὁρα Motive zum würtemb. Entwurf σελ. 109.

- (α) Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ἄρθρ. 58. καὶ κατὰ τὴν πρότασιν τῆς βυρτεμ-
βερδικῆς ἐπιτροπῆς σελ. 137.
- (ν) Τοῦτο ἀπεήτησεν ἡ βυρτεμβεργικὴ βουλὴ διὰ ψήφων 43 κατὰ 27. "Ora
Verhandlungen, Sitzung 21. σελ. 44.
- (ξ) Hellie theorie I. p. 393. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ζητήματος τίνα εἰσὶν ὁμοειδῆ
ἀδικήματα ὑπάρχουσιν εἰς τὰς διαφόρους νομοθεσίας (ἔρα τὴν σημ. κ.) ποι-
κίλαι καὶ αὐθαίρετοι διατάξεις, διότι καὶ αὐτὴ ἡ λέξις, ὁμοειδὲς ἔχει δια-
φόρους σημασίας καὶ διότι τὰ ἀδικήματα πράττονται ἐκ πολλῶν καὶ διαφό-
ρων κινούντων αἰτίων. ἔρα Herrmann zur Beurtheilung σελ. 129.
- (ο) Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον Cuenther σελ. 43.) καὶ κατὰ τὸ βαδικὸν νο-
μοσχέδιον, ἄρθρ. 163., εἶναι ἀδιάφορον, εἰάν ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐ-
ξεδόθῃ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κράτους. Κατὰ δὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ.
124, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις ἐγγυρίου δικαστηρίου ἐπὶ μόνον δι' ἀλλοδαπῶν
ἀγυρῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐπιτήδευμα τὸ ληστεύειν καὶ κλέπτειν, θεωρεῖται
ἀπορῥῶσα ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀπόφασις. "Ora Motive zum württemberg'
Entw. σελ. 110. württemberg. Commissionsbericht σελ. 141. Τὴν ὁρθὴν
γνώμην. ἔρα παρὰ Schüller Reitr. σελ. 44. καὶ κατωτέρω ἐν σημ. ἐπὶ
τοῦ §. 332. ἔρα προσέτι Niccolini quistioni di diritto. Vol. I. p.
72—103.
- (π) Τοιαύτην διάταξιν περιέχει τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἐν §. 163. Εἶναι δὲ
αὕτη ἰδίως ἀναγκαίη ὡς πρὸς ἀποφάσεις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων καὶ ὡς
πρὸς ἀποφάσεις ἐκδεδομένας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς νέας νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς φύσεως τῶν ποινῶν καὶ περὶ τῶν διαφορῶν
εἰδῶν αὐτῶν.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῶν ποινῶν ἐν γένει καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν.

§. 133.

Πάσης ποινῆς ἀναγκαῖος (κύριος) σκοπὸς εἶναι ἡ ἀπο-
τρέπη ἑνὸς ἑκάστου ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀξιοποίνων πράξεων

διὰ τοῦ ἐκ τῆς ποινικῆς ἀπειλῆς προξενουμένου φόβου. Ἀλλ' ἡ ἀπειλουμένη ποινὴ εἶναι τόσῳ σκοπιμωτέρα, ὅσῳ πλείονος καὶ σπουδαιοτέρους δευτερεύοντας ἄλλους σκοποὺς εἶναι ἐπιτηδεῖα νὰ ἐπιτύχη. Εἶναι δὲ οἱ δυνατοὶ οὗτοι δευτερεύοντες σκοποὶ: 1) ἡ ἄμεσος ἐκφόβησις διὰ τῆς θέας τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς, 2) ἡ ἐξασφάλισις τῆς πολιτείας ἀπὸ τῶν τιμωρουμένων ἐνόχων, 3) ἡ νόμιμος βελτίωσις τῶν τιμωρουμένων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Αἱ εἰς τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Φάϋερβαχ ἀναγκαῖαι διορθώσεις φαίνονται εἰς τὰς ἐπὶ τῶν §§. 8—20 γενομένας ἤδη παρατηρήσεις.

§. 134.

Ἡ ποινὴ εἶναι δημοσία ἱκανοποίησις, καθὼς δημόσιον εἶναι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς. Ἐπομένως, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς δὲν ἐξαλείφονται τὰ ἐκ τοῦ ἀδικήματος προκύπτοντα ἰδιωτικὰ δικαιώματα. Ἡ ποινὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ἀποζημίωσιν (α).

(α) G. A. Kleinschrod *Doctrina de reparatione damni delicto dati etc* Spec. I. Wirceb. 1793. Προφορικῶς περὶ τῆς παρομιίας: Mit dem Halse bezahlt man alles (ὁ λαιμὸς τὰ πληρώνει ἔλε). Mit dem Tode wettet man dem Richter und büsst dem Kläger. Vgl. Eisenhardt deutsches Recht in Sprüchwörtern, via ἐκδοσις σελ. 499.

§. 135.

Ἡ ποινὴ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὅθεν ἡ διαφορά τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου μεταβάλλει καὶ τὰς περὶ ποινῆς διατάξεις. Ἀπολύτως νόμιμος (poena absoluta

legitima s. legalis) λέγεται ἡ ποινὴ, ὅταν ὁ νόμος ᾗναι ἀπολύτως ὀριστικός· σχετικῶς νόμιμος ἢ σχετικῶς αὐθαίρετος (*p. secundum quid legitima s. arbitraria*), ὅταν ὁ νόμος ᾗναι σχετικῶς ὀριστικός· ἀπλῶς δὲ αὐθαίρετος (*p. arbitraria*), ὅταν ὁ νόμος ᾗναι ἀπολύτως ἀόριστος (§. 76—78.).

Poenae ordinariae — extraordinariae — Extraordinariae duriores — extraordinariae mitiores.

§. 136.

Πᾶσα δημοσία ποινὴ (*p. publica*), καθόσον ἱκανοποιεῖ τὸν νόμον διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ παραβάτου, εἶναι ποινικὴ, καθόσον δὲ συνδέεται μὲ ἀδίκημά τι, (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἡγουν τὰς ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ποινὰς), ἐγκληματική. Ἀλλὰ, κατ' αὐτὸν ἤδη τὸν ἀρχαῖον γερμανικὸν δικαστικὸν ὀργανισμόν ὑπῆρχε τὸ δικαίωμα τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐλαφροτέρων δημοσίων ποινῶν (*an Haut und Haar*, ἐπὶ δέρματος καὶ τριχῶν) συνδεδεμένον μετὰ τῆς κατωτέρας δικαιοδοσίας, τῆς πολιτικῆς λεγομένης (*vogteiliche Gerichtsbarkeit*), ἐνῶ μόναι αἱ βαρεῖται ποιναὶ *an Hals und Hand*, (ἐπὶ λαιμοῦ καὶ χειρῶν) ὑπήγοντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀνωτέραν δικαιοδοσίαν, τὴν λεγομένην ἐγκληματικήν. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ ὥς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἀρμοδιότητα, κατὰ λόγον τῆς βαρύτητος τῶν ποινῶν ἔτι καὶ νῦν πρακτικὴ διάκρισις τῶν κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν ἐγκληματικῶν ποινῶν, εἰς πολιτικὰς καὶ εἰς κυρίως ποινικὰς ἢ ἐγκληματικὰς ποινὰς εἰς στενωτέραν ἔννοιαν (α). Τὸ ζήτημα ὅμως τίνες τῶν σήμερον ἐν χρήσει ποινῶν ὑπάγονται εἰς μόνην τῶν ποινικῶν δικαστηρίων τὴν ἀρμοδιότητα, ἢ δὲ

ναι, καὶ ὑπὸ τῶν ἀπλῶν πολιτικῶν δικαστηρίων νὰ ἐπιβληθῶσιν, ἀποφασίζεται, τοῦλάχιστον ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα, κατὰ τὰ ἰδιαίτερα, ἐγγώρια δίκαια (6).

Poena capitalis—non capitalis—P. communis—propria—P. ecclesiastica—civilis.

(α) Πρὸ. Robert und Koch über Civil—und Criminalstrafen. Giessen 1785. St u b e l de variis causarum criminalium notionibus. Viteb. 1808.

(6) Πάντη ματαία εἶναι ἡ τῶν νομοδιδασκάλων τοῦ ποινικοῦ δικαίου προσπάθεια τοῦ νὰ διακρίνωσιν ἐν γένει μετ' ἀκριβείας τὰς ἐγκληματικὰς ποινὰς καὶ τὰ ἐγκληματικὰ ἀδικήματα. Ἡ μεταξὺ τῶν εἰδικῶν ἐγγωρίων νόμων καὶ ἐπίμων ὑπάρχουσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεγάλη διαφορά καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν καταδειξὴν γενικοῦ κανόνος. Ἄρκει μόνον νὰ παραβῇ τις τὸ γνωστὸν *responsum* τῶν ἐν Λειψίᾳ δικαστῶν (Schöppen): *Carpxon* Q. 109. N. 22. καὶ *Malblanc* *conspectus rei judicariæ* R. G. S. 96. Not. f., μὴ τὸ θρονοειγολυνχιουργικὸν διάταγμα καὶ μὴ τὸ κοδουργικὸν πολίτευμα: *Schottelius* de singularibus et antiq. in Germ. jur. Cap. VII. §. 9. 10. Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ἂν διαφωνῶσι τοσοῦτον καὶ αὐτοὶ οἱ νομοδιδασκαλοὶ, ἔχοντες κυρίως ὅλοι *δίκαιον*. Πρὸ. *Röhmer* ad *Carpxon* Q. 109. Obs. 2. 4. *Meister* *Einl. zur peinl. Bechtsgel.* σελ. 28. *Koch* *inst. jur. crim.* §. 644. 645. *Quistorp* *Thl.* II. 534. 535.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁρθῶς διατείνεται ὁ συγγραφεὺς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ, τίνες εἶναι αἱ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐγκληματικαὶ ποιναί, καὶ μάλιστα ὅσον ἀνάγεται εἰς τὰς στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας ποινὰς καὶ εἰς τὴν *κολούσιν* (*Pranger*). Ὁ λόγος, εἶναι ὅτι ἡ προκειμένη διάκρισις τῶν ποινῶν ἔλαβε καθ' ἐκάστην πολιτείαν διὰ τῆς νομοθεσίας καὶ διὰ τῆς νομολογίας διάφορον ἀρχὴν, προκύψασα ἐκ τῆς πάλης τῶν ἐχόντων τὴν πολιτικὴν δικαιοδοσίαν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν ἐγκληματικὴν, καὶ ὅτι κατὰ μικρὸν μόνον ἐπεξέτεινεν ἡ νομολογία ἢ ἡ νομοθεσία τὸν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ μέσου αἰῶνος κατ' ἀρχὰς μικρὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας. Ὅθεν πρέπει νὰ λαμβάνηται ἐκαστοτε ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτόπιος νομοθεσία καὶ νομολογία. Ὅρα ἐκτενέστερον περὶ τούτου: *Müllermaier* *das deutsche Straf-*

verfahren 3te Ausg. I. Thl. σελ. 12—18.) Πρὸ πάντων πρέπει νὰ ζητῇται, τίς ἔχει κατὰ τὴν ἐγκώριον νομοθεσίαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν. Ἐὰν τὸ κατώτερον δικαστήριον, τὸ διεξάγον καὶ τὴν ἀνάκρισιν, ἔχῃ αὐτὸ τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἡ ποινὴ αὕτη βεβαίως δὲν εἶναι ἐγκληματική, ἀλλ' ἀπλῶς ἀστυνομικὴ ἢ πολιτικὴ. Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Tittmann Handb. III. §. 609. Heffter Lehrb. σελ. 579. Bauer Lehrb. §. 14.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Μόλις διὰ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν προσδιωρίσθησαν ἀκριβέστερον αἱ ἐγκληματικαὶ ποιναί. Ὡς πρὸς τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ὅρα τὴν σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 143. Ὁ βαυαρικὸς νόμος διακρίνει (κατὰ τὴν ὁποίαν παραδέχεται διαίρεσιν τῶν ἀδικημάτων εἰς κακουργήματα, πλημμελήματα καὶ πταίσματα· ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 143.) ποινὰς κακουργημάτων (ἄρθρ. 2.), εἰς τὰς ὁποίας ἀνάγονται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, τῶν δεσμῶν, τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τῆς ἐν φρουρίῳ καθείρξεως καὶ τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολῆς, καὶ ποινὰς πλημμελημάτων, εἰς αἷς ἀνήκουσιν ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς, ἡ φυλάκισις, ἡ χρηματικὴ ποινὴ. Εἰς τὸν σαξωνικὸν νόμον εἶναι ἡ διαίρεσις τῶν ποινῶν εἰς ποινὰς κακουργημάτων καὶ εἰς ποινὰς πλημμελημάτων ἐπίσης ἄγνωστος ὡς καὶ ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἐγκληματικὰς καὶ εἰς πολιτικὰς ποινὰς. Ὁ νόμος οὗτος ἀπαριθμεῖ ἀπλῶς τὰ νόμιμα εἶδη τῶν ποινῶν καὶ ἀναγνωρίζει, ὅτι αἱ ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ἀπειλούμεναι ποιναὶ πρέπει νὰ καταψηφίζωνται ὑπὸ τῶν πρὸς διαχείρισιν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καθιδρυμένων δικαστηρίων. Μόνον δὲ εἰς τὴν ποινικὴν δικονομίαν τῆς 30 Μαρτίου 1838. §. VIII. περιέχεται ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς φυλάκσεως ἡ διάταξις, ὅτι πᾶσα τοιαύτην ποινὴν καταγινώσκουσα ἀπόφασις πρέπει νὰ ᾔνῃ συνεταγμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν νομὸν Ἐφετείου (τῆς

ἐγκληματικῆς ἀρχῆς), ἐὰν ἡ παράβασις ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ ποινὴν φυλακίσεως ὑπερβαίνουσαν τοὺς 3 τοῦλάχιστον μῆνας. Ὡς ποινὰς ἐπιβλητέας ὑπὸ ἐγκληματικῶν δικαστηρίων ἀναφέρει ὁ νόμος τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τῆς φυλακίσεως, τῆς χρηματικῆς ποινῆς, τῆς ἐπιπλήξεως. Ὁ βειμαρικός νόμος τῆς 5 ἀπριλίου 1839 (οὐσαιωδῶς ὅμοιος τοῦ σαξωνικοῦ) παραδέχεται τὰς αὐτὰς ποινὰς. Ἐτερος δὲ νόμος τῆς 9 ἀπριλίου 1839 κα-
νονίζει τὰ περὶ ἀρμοδιότητος. Ἐκ τοῦ §. 5. τοῦ νόμου τού-
του ἐξάγεται, ὅτι αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ ἔχουσι τὴν ἐξου-
σίαν νὰ ἐπιβάλλωσι φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν καὶ σωματι-
κὸν σωφρονισμὸν μέχρι 30 ῥαβδισμῶν. Ὁμοίως καὶ ὁ βυρ-
τεμβεργικός νόμος, ἀρθρ. 8., δὲν διακρίνει ἐγκληματικὰς
καὶ πολιτικὰς ποινὰς. Ὁ περὶ πταισμάτων νόμος τῆς 2 Ὀ-
κτωβρίου 1839 ὀρίζει τὰς ἐπὶ πταίσμασιν ἐπιβλητέας ποι-
νὰς. Τὸ κατώτερον εἶδος τῆς στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας ποι-
νῆς λέγεται ἐπὶ μὲν τῶν πράξεων τῶν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νό-
μου ἀπηγορευμένων, φυλάκισις, ἐπὶ δὲ τῶν πταισμάτων,
κράτησις. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 40—34., διακρίνει
ἐγκληματικὰς καὶ πολιτικὰς ποινὰς, ὑπάγον εἰς μὲν τὰς
πρώτας, ἐκτὸς τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, τὴν ποινὴν τῆς βα-
ρείας εἰρκτῆς, τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴν καὶ τὴν διαρ-
κῇ στέρησιν τινῶν δικαιωμάτων, εἰς δὲ τὰς δευτέρας, τὴν
ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τὴν φυλάκισιν, τὴν ἐκ τῆς ὑπηρε-
σίας ἀπόλυσιν, τὴν χρηματικὴν ποινὴν καὶ τὴν ἐπίπληξιν.
Ἡ τοιαύτη διαίρεσις τῶν ποινῶν εὐρίσκεται ἤδη καὶ ἐντὸς
τοῦ ἰσχύοντος βαδικοῦ νόμου (badisches Strafedict von
1803. §. 27—38.), ὅστις διαιρεῖ ἐπίσης τὰς στερητικὰς
τῆς ἐλευθερίας ποινὰς εἰς ἐγκληματικὰς (ποινὴν βαρείας εἰρ-
κτῆς, δεσμὰ, ἐγκληματικὴν φυλάκισιν) καὶ εἰς πολιτικὰς
(ἀπλὴν εἰρκτὴν, πολιτικὴν φυλάκισιν, δημόσια ἔργα).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τῶν ποινῶν κατὰ τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν ὅρα τὴν προσθήκην εἰς σημ. 2 τοῦ §. 143.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κανόνες περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν.

§. 137.

Α) Πᾶσα ποινὴ πρέπει, ἐφαρμοζομένη, νὰ ᾖται πραγματικὸν κακὸν ὡς πρὸς τὸν τιμωροῦμενον. Ἐντεῦθεν ἔπονται τὰ ἑξῆς : α) κακὸν, ὅπερ ὁ ἔνοχος αὐτὸς ἐπιθυμεῖ ὡς ἀγαθόν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' αὐτοῦ, ἄνευ ἀντιφάσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου (α). β) Δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῇται κατὰ τοῦ ἐνόχου ἡ ποινὴ, ἐὰν οὗτος εὕρισκται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ αἰσθανθῇ τὴν ποινὴν, ὡς κακόν. Ἡ ἐπὶ τοῦ πτώματος ἡ τῆς εἰκόνης (β) ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς δύναται νὰ δικαιολογηθῇ μόνον ὡς ἰδιαιτέρος τύπος ἀτιμίας, ἡ ὡς σύμβολον τοῦ ὅτι πρέπει ἀφεύκτως νὰ ἐκτελῇται ἡ ἀπειλὴ τοῦ νόμου.

(2) J. Mélich. Gott. Besocke Diss. de homicidio ex vitae taedio ad appetendam mortem commisso non mortis poena, sed perpetuis carceribus puniendo. Hal. 1772. ἐκτετυπωμένον καὶ παρὰ Plitt Analect. N. IV. Hurlebusch in den Beiträgen N. VI. Hepp. Vers. über das Strafrecht. N. V. Abegg Untersuch. etc. Abh. I.

(6) Klein Diss. de executione in cadavere delinquentis. Rost. 1699. Coceji Diss. de justitia poenae in absentes vel mortuos statuendae atque in effigie exequendae.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάβερβαχ εἶναι κατὰ τὴν γε-

νικότητα αὐτῆς ἐσφαλμένη. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρῇται ὡς οὐσιῶδες τὸ ἂν ἡ ποινὴ *in concreto* ᾔναι κακὸν διὰ τὸν παραβάτην, διότι τότε δὲν ἔπρεπε νὰ καταδικάζεται εἰς εἰρκτὴν ὅστις ἤθελε κλέψει διὰ νὰ τροφοδοτῇται ἀνέτως ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, οὔτε εἰς θάνατον, ὅστις διατελὼν ἐν φυλακῇ ἤθελε πράξει φόνον, προτιμῶν τῆς φυλακῆς τὸν θάνατον. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι ἀπόρροια τῆς περὶ ψυχολογικοῦ καταναγκασμοῦ θεωρίας του. Εἰς τὰς περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ Φάϋερβαχ κατὰ νοῦν, ἡ τοῦ ἐνόχου ἐπιθυμία τοῦ νὰ ὑποφέρῃ τὴν ποινὴν εἶναι πολλάκις ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ πλάνης· ὅθεν ἐσφαλμένως ἀποκλείουσι τινὲς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας πραττομένης δὴθεν ἕνεκα κόρου τῆς ζωῆς ἢ ἐπὶ σκοπῷ ἐπιτυχίας τοῦ θανάτου. Πολλάκις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἐνόχου εἶναι κυρίως νὰ ἐπιτύχῃ βελτίωσιν τῆς παρούσης ἐπὶ τῆς γῆς καταστάσεώς του, ὑποβαλλόμενος χάριν τοῦ τοιαύτου σκοποῦ εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον τοῦ νὰ στερηθῇ τῆς ζωῆς. Πολλάκις δὲ ὁ πρὸς τὸ ζῆν κόρος συνδέεται μὲ ἀληθῆ σύγχυσιν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. Ὅρα διαφόρους περιπτώσεις παρὰ *Klein Annalen* III. σελ. 91. VII. σελ. 31X. σελ. 3. *Hitzig Zeitschr.* 3. H. σελ. 75. *Richter* (*Klose Zeitschr. für Strafrechtspflege in Preussen.* I. H. nr. 1.)— Διὰ τῆς χάριτος δύναται εἰς πολλὰς περιπτώσεις νὰ ἐπενεχθῇ ἡ προσήκουσα θεραπεία. Ὅρα προσέτι *Oersted Grundregeln* σελ. 366. 385. *Hepp das Strafsystem nach württemberg. Entwurf.* σελ. 92.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 831., ὅστις φρονεῖ, διὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς θάνατον, πρέπει νὰ καταδικάζεται εἰς κάθειρξιν διὰ βίου. Τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1810, ἀρθρ. 12, περιεῖχε καὶ αὐτὸ τοιαύτην διάταξιν, ἥτις ὅμως δικαίως παρελείφθη ἐν τῷ νόμῳ.

§. 138.

B) Ἡ ποινὴ πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς μόνον τὸν ἔνοχον οὐδέποτε δὲ εἰς τὸν ἀθῶον (α) (poena suos teneat auctores). Ὅθεν, 1) ὁ δικαστὴς δὲν πρέπει, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐθαιρέτων ποινῶν, νὰ καταγινώσκῃ κακὸν τι ἐναντίον ἀθῶου, διὰ νὰ τιμωρήσῃ διὰ τῶν παθημάτων τούτου τὸν πραγματικῶς ἔνοχον (β). 2) Ἡ ποινὴ δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται συγχρόνως εἰς τὸν ἔνοχον καὶ εἰς τινὰ ἀθῶον. Ἐπομένως, ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος ὧλων ἢ τῶν πλείστων μελῶν κοινότητος, δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνηται ἡ ποινὴ εἰς τὴν κοινότητα ὡς τοιαύτην, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνους τοὺς ἐνόχους (γ).

(α) L. 26. D. poenis, ἰδίως δὲ L. 22. C. eod.

(β) Ἐὰν ὁ νόμος διατάττῃ τὸ ἐναντίον, ὡς L. 5. C. ad L. Jul. Maj., εἰς μὲν τὸν νομοθέτην ἀνήκει τῆς εὐθύνης τὸ βάρος, εἰς δὲ τὸν δικαστὴν, τῆς ἐφαρμογῆς τὸ καθήκον, εἰς δὲ τὸν ἔχοντα τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, τῆς αὐστηρότητος ἢ μετρίαις.

(γ) Ὅθεν ἡ στέρησις τῶν προνομίων τῶν κοινοτήτων δὲν δύναται ὡς ποινὴ νὰ ἐπιβληθῇ διὰ πάντα, ἀλλὰ μόνον δι' ὀρισμένον χρόνον· αἱ δὲ χρηματικαὶ ποιναὶ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῆς κοινότητος, ἀλλὰ ἐκ τῆς περιουσίας ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελῶν αὐτῆς. Πρβ. ἀνωτέρω §. 28.

§. 139.

Ἐκ τῆς τεθείσης ἀρχῆς ἔπεται προσέτι, 3) ὅτι πᾶσα ποινὴ, ἥτις δὲν ἐπίκειται συγχρόνως ὡς δημόσιον χρέος ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἐνόχου, δὲν μεταβιβάζεται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ. Μεταβιβάζονται δὲ μόνον αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναὶ, ἐὰν ᾗτοι 1) κατεδικάσθῃ ζῶν ἔτι ὁ ἀδικήσας, ἢ 2) τὸ πραχθὲν ἀδίκημα ᾗναι τοιοῦτον, ἔνεκα τοῦ ὁποίου δημεύεται κατὰ τοὺς νόμους αὐτοδικαίως

(ipso jure) καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ὁλόκληρος ἡ περιουσία τοῦ παρανομήσαντος ἢ μέρος αὐτῆς (α).

- (*) L. 20. D. de accusat. L. 14. D. de publ. et. vect. L. 22. D. de SCto Silan. L. 38. D. de R. J. L. 4. C. de apostat. L. 5. C. si reus vol ac-
cusatus mortal. Kleinschrod de reparatione damni delicto dati.
Spec. 1. §. 12—14. καὶ τοῦ αὐτοῦ syst. Entw. II, Thl. §. 38. 39.

§ 140.

Γ) Πᾶσα ποινὴ πρέπει νὰ ἐκτελεῖται δημοσίᾳ, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ κρατύνηται ἡ ἀπειλὴ τοῦ νόμου διὰ τῆς ἐκτέλεσεως (α). Οἱ ἄπλοῖ δὲ σωφρονισμοὶ, τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλει ἡ ἀστυνομία πρὸς βελτίωσιν τῶν τιμωρουμένων δύνανται, ἐνίοτε δὲ καὶ πρέπει, νὰ ἐπιβάλλωνται κατ' ἰδίαν, διότι μόνον σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἐπενεργήσωσιν εἰς τὸ ἄτομον τοῦ τιμωρουμένου, καὶ ἡ δημοσιότης ἤθελεν ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ.

- (*) Ὁ λόγος οὗτος ἀρκεῖ πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης τοῦ Benjamin Ruseh Untersuchung der Wirkungen öffentlicher Strafen auf die Verbrechen und die Gesellschaft, aus dem Englischen übersezt. Leipz. 1772. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Ruseh εἶναι ἐν μέρει ὁ Puttmann über die öffentliche Vollstreckung der peinl. Strafen. Ein Sendschreiben an Herrn Benjamin Ruseh. Leipz. 1792.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πολλοὶ τῶν νεωτέρων ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται δημοσίᾳ αἱ ποιναὶ, καὶ μάλιστα αἱ κεφαλικαί. διότι, λέγουσιν, ἡ τὸ κοινὸν λαμβάνει μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τὸν τιμωρούμενον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξασθενεῖ τὸ πρὸς τὸν νόμον σέβας, ἡ γεννᾶται ἀποστροφή πρὸς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, ἡ ἀμβλύνονται τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ γεννᾶται εἰδὺς τι ὁμότητος. "Ορα

πρὸ πάντων *Silvela* du maintien de la peine de mort. Paris 1832. p. 242—304. Εἰς τὴν βουλὴν τῆς Δρέσδης ἐσυζητήθη κατὰ τὸ 1834 τὸ ζήτημα τοῦτο. *Grohmann* Christenthum und Vernunft für die Abschaffung der Todesstrafe. Berlin 1835. σελ. 239. Παρεδέχθη δὲ ἡ βουλὴ τὴν δημοσίαν ἐκτέλεσιν. *Mittermaier* (Archiv des Criminalr) 1836 σελ. 23.) Τὸ διὰ τὴν Βέρνην νομοσχέδιον, §. 4., παραδέχεται τὴν δημοσιότητα ὑπὸ περιορισμοῦς, ὁποῖοι ἰσχύουσιν ἐν Ἀμερικῇ. Πρέπει ὅμως νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν ἀνάγκην τῆς δημοσιότητος τῆς ἐκτελέσεως ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν δύναται νὰ παραβλέψῃ τὸν δευτερεύοντα σκοπὸν τῆς ποινῆς, τὸν ἀποβλέποντα εἰς ἐκφύβησιν *Mittermaier* (Arch. des Criminalr. neue Folge I. σελ. 224.) Μόνον εἰς πολιτείας τινὰς τῆς ἀρκτέας Ἀμερικῆς, π. χ. εἰς τὴν Πενσυλβανίαν, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ ὠρισμένων μαρτύρων, ἀποκλειομένου δὲ τοῦ κοινοῦ. *Mittermaier* (Zeitschr. für auslaend. Gesetzgebung VII. 154.) Εἰς τὴν βυρτεμβεργικὴν βουλὴν ἐγένετο πρότασις τοῦ ν' ἀπαγορευθῇ ἡ δημοσιότης, ἀλλ' ἀπερρίφθη διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας. *Hepp* Comm. I. σελ. 439.

§. 141.

Δ) Πάσης ποινῆς ἡ ἐκτέλεσις πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς δικαστικὰς ἀποφασίς, προσδιορίζουσαν τὸ εἶδος καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιβλητέου κακοῦ. (α) Διότι οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑποφέρῃ κακὸν μεγαλειότερον τοῦ εἰς τὴν πράξιν του ἀρμόζοντος.

(α) Μόνον ἐπὶ τῆς ποινῆς τῆς μαστιγώσεως (Stauplesen) δὲν τηρεῖται ὁ κανὼν οὗτος.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἐν χρήσει ποινῶν.

Jac. Dübler. theatrum poenarum, suppliciorum et executionum criminalium, oder Schauplatz der Leibes- und Lebensstrafen. Sondershausen 1693. 4. (Πότε θέλει τελευταίον κατασταθῇ περιττὸν τὸ ἀνάμικτον τοῦτο σύγγραμμα διὰ τῆς ἐκδόσεως ἄλλου τινὸς νεωτέρου ;)

J. C. H. Dreyer antiq. Anm. über einige in dem mittlern Zeitalter in Deutschland und im Norden üblich gewesene Lebens-, Leibes- und Ehrenstrafen. Lüb. 1792.

§. 142.

Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ ἄλλας ποινὰς, εἰ μὴ τὰς τεθειμένας ὑπὸ τῶν νόμων, καὶ δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν γὰ ἐφευρίσκει αὐτὸς νέα ποινῶν εἶδη. Ἐπίσης καὶ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐθαιρέτων ποινῶν, ὀφείλει νὰ ἐκλέγῃ μόνον τοιαύτας, αἵτινες περιέχονται εἰς τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν, ἢ τὰς ὁποίας καθιέρωσεν ἡ συνήθεια. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς παρούσης διδασκαλίας.

§. 143.

Αἱ ποιναὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ἐν γένει εἰς φερωνόμους καὶ εἰς ἀνωνόμους. Εἰς τὰς τελευταίας ἀνήκει ἡ στέρησις τινων δικαιωμάτων ἢ προνομίων, ἢ ἀπαγόρευσις τινων ἄλλως θεμιτῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων, οἷον ἡ ἀπαγόρευσις ἐπιτηδεύματος, ἀρχῆς κ.τ.λ.

(α) L. 9. pr. §. 1—9. D. de poenis. 'Η απαγόρευσις τοῦ ἐμφανίζεσθαι εἰς τὰ θέατρα εἶναι ποινὴ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, L. 28. §. 3. eod., ὃ δὲ Οὐλπιανὸς προτείνει ὡς ζήτημα, εἰν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ποινὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ ἐμπορεύεσθαι ὑποχρέωσις, L. 9. §. D. eod.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν τοῦ συστήματος τῶν ποινῶν ἐξέτασιν εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν ἀπ' ἀλλήλων τὴν νομιμότητα καὶ τὴν σκοπιμότητα ἐκάστου εἵδους ποινῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σκοπιμότητα, ὀφείλει ὁ νομοθέτης νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ἐν μέρει μὲν τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις τοῦ ἔθνους, διὰ τὸ ὅποσον εἶναι προσδιωρισμένη ἡ νομοθεσία, ἐν μέρει δὲ τοὺς κανόνας τῆς φρονήσεως (διότι πολλάκις εἰδός τι ποινῆς εἶναι μὲν κακὸν, ἀλλ' ἐπιφέρει καὶ συνεπείας ἐπιβλαβεῖς, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θέλῃ ὁ νόμος), ἐν μέρει δὲ τὰ ἀπαιτούμενα, ὅσα πρέπει νὰ ἔχῃ πᾶσα ποινὴ κατὰ τὴν παραδεκτὴν γενομένην τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρίαν. Ὁρα. *Bentham traité de legislation civile et pénale* (Oeuvres Bruxelles 1829.) Vol. I. p. 176. *Rossi traité de droit pénal* Vol. III. p. 119. *Carmignani delle leggi* III. p. 130. *Richter das philosophische Strafrecht.* σελ. 247. *Hepp über die Gerechtigkeitstheorien,* σελ. 76. *Baroli diritto naturale* Vol. IV. p. 117. v. *Preuschen Gerechtigkeitstheorie* II. σελ. 92. *Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechtsprinzips.* σελ. 85. Διὰ ταῦτα ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν ποινῶν ἡ παραδοχὴ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης θεωρίας περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Τὸ σύστημα τῶν ποινῶν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον εἶναι σύμφυκτον μίγμα τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, τῶν ποινῶν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου καὶ τῶν θεωριῶν τῆς πράξεως· ἀλλ' ἐκάστη τῶν πηγῶν τούτων ἐστηρίζετο εἰς ἄλλας περὶ ποινικοῦ δικαίου ἀρχάς καὶ περιεῖχεν εἶδη ποινῶν, μὴ ἐφαρμοζομένων πλέον σήμερον. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ρωμαίων νο-

μοδιδασκάλων, τοῦ Οὐλπιανοῦ L. C. §. 2. L. 8. D. de poenis), τοῦ Παύλου (rec. sent. V. tit. 17. §. 3.). τοῦ Καλλιστράτου (L. 28. D. de poenis. L. 5. D. de extraord. cognit.), ὑπῆρχε διαφωνία ὡς πρὸς τὰ εἶδη τῶν ποινῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν διαιρέσιν αὐτῶν. Τὸ εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τῶν πολιτῶν ἀναγόμενον ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτο οὐσιῶδες ὡς πρὸς τὰ ἐπιβλητέα εἶδη τῶν ποινῶν. Ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν poena capitales περιελάμβανε τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον οὐ μόνον τὰς ποινὰς τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξῆς: damnatio ad metalla, deportatio, aquae et ignis interdictio. Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ συστήματος τῶν ποινῶν ὅρα *Cremant elem. jur. crim. I. p. 175. Marezoll über bürgerliche Ehre*, σελ. 22. *Rosshirt Lehrb.* σελ. 120. *Heffter Lehrb.* σελ. 137—144. Ἡ Π. Δ. Κ. παραπέμπει πάντοτε εἰς τὸ ἔθιμον δίκαιον τῆς ἐποχῆς τῆς καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπιτόπια ἔθιμα. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου καὶ αἱ πηρωτικαὶ ποιναὶ ἦσαν συνήθει· ἡ δὲ ποινὴ τῆς φυλακίσεως ἀναφέρεται μὲν ἐντὸς τῆς Π. Δ. Κ. (ἄρθ. 175. 176. 216.), ἀλλὰ σπανίως διὰ τὴν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἑλλειψιν ποινικῶν καταστημάτων. Εἰς τὰ ἄρθρα 10 καὶ 101 τῆς Π. Δ. Κ. (πρβ. *Bamberg. 222.*) γίνεται μὲν λόγος περὶ φυλακίσεως διὰ βίου, ὅρα ὅμως *Abbezz (Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 71.)*. Ὑστερον κατέστησαν συνεχέστεραι αἱ περιορίζουσαι τὴν ἐλευθερίαν ποιναί. ὅρα *Wächter über Strafarten und Strafanstalten von Württemberg. Tüb. 1832. Hepp das Strafsystem des neuen württemberg. Entwurfs. Heidelberg. 1836.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ περὶ τῶν ποινῶν σύστημα τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν εἶναι πολὺ διάφορον. 1) Τὸ γαλλικὸν δίκαιον διαιρεῖ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ποινῶν εἰς τρεῖς τάξεις, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς κακουργήματα,

πλημμελήματα καὶ πταίσματα. Ποιναὶ κακουργημάτων εἶναι: 1) ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου (Code pénal, art 13.)· 2) ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν travaux forcés, α) τῶν διὰ βίου, μετὰ δημοσίας ἐκθέσεως καὶ μετὰ καυτηριάσεως (Code Art. 15. [ἡ τελευταία αὕτη κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832])· β) τῶν προσκαίρων, ἔχουν τοῦλάχιστον 5 καὶ τὸ πολὺ 20 ἔτων. Περὶ τῆς ποινῆς τῶν galères ὄρα *Mit-termaier* (Julius Jahrb. der Straf- und Besserungsanstalten. 1830. Heft 4. κ. 5.) *Morau* *Christophe* l'état actuel des prisons. pag. 265. 378. 3). 'Ο ὑπερορισμὸς, φερομένον τοῦ καταδίκου εἰς ὠρισμένον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τόπον ἐκτὸς τῆς ἡπείρου (Code 17. 18. τροπολογ. διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832. ἄρθρ. 47. *Hellie* *théorie du Code pénal* I. p. 134.)· 4) ἡ εἰρκτὴ (reclusion), ἡνωμένη μὲ κατανάγκασιν εἰς δημόσια ἔργα (Code Art. 20—24.), καὶ συνισταμένη τοῦλάχιστον εἰς 5 καὶ τὸ πολὺ εἰς 10 ἔτη· 5) ἡ ἐν φρουρίῳ κάθειρξις (τὴν ὁποίαν εἰσήγαγεν ὁ νόμος τοῦ 1832 διὰ τοῦς ἔνεκα πολιτικῶν ἀδικημάτων καταδίκους. *Hellie* *théorie* I. p. 149.)· 6) ἡ δημοσία ἐκθεσις, ὡς συνέπεια τῆς εἰς δεσμὰ καὶ εἰς εἰρκτὴν καταδίκης (Code Art. 22.). Δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1832 ἔχουσι τὰ δικαστήρια τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλλάττωσι τῆς συνεπείας ταύτης τοῦς καταδίκους· 7) ἡ δήμεσις τῆς περιουσίας (Code Art. 38. 39.)· ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 66. τοῦ γαλλικοῦ πολιτεύματος καταργεῖ τὴν ποινὴν ταύτην. 8) ἡ ἐξορία (bannissement) ἀπὸ 5 ἕως 10 ἔτων. Code Art. 32. 33. 9) ἡ ἀστυκὴ καθάρισις, συνισταμένη εἰς ἀφίρσεις τῶν πολιτικῶν καὶ τινων ἀστυκῶν δικαιωμάτων (Code Art. 34.) Ποιναὶ πλημμελημάτων εἶναι: 1) ἡ φυλάκισις, ἀπὸ 6 ἡμερῶν ἕως 5 ἔτων (Code Art. 40.)· 2) ἡ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον ἀποστέρησις ἀστυκῶν τινῶν δικαιωμάτων (Code Art. 42.)· 3) ἡ χρηματικὴ ποινὴ ἀπὸ 16 φράγκων καὶ ἀνωτέρω. Κοινὴ συνέπεια τῶν ἐπὶ

κακουργήμασι καὶ τῶν ἐπὶ πλημμελήμασι ποινῶν εἶναι ἡ θέσις τῶν καταδικῶν ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν (Code Art. 11. 44.), τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι, ὅτι ἡ κυβέρνησις προσδιορίζει ὡς κατὰ τὴν τοῦ καταδίκου ῥητὸν τρόπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται οὗτος ν' ἀπομακρυνθῇ ἄνευ ἀδείας τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς (Code Art. 44. 47.). Τοῦ συστήματος τούτου τὴν αὐστηρότητα ἐμετρίασεν ὁ νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1832. *Hellie th éorie* I. p. 248. Ποινὰι πταισμάτων εἶναι φυλάκισις μέχρι 5 ἡμερῶν καὶ πρόστιμον 5—15 φράγκων (Code Art. 465—467). "Ὅρα ἐν γένει περὶ τοῦ περὶ τοῖς Γάλλοις συστήματος τῶν ποινῶν: *Carnot Comment.* I. p. 34. *Bavoux leçons* p. 539. *Hellie th éorie du Code pénal* I. p. 53. *Rauter traité* I. p. 249. ff. *Boitard* p. 70. ff. II). 'Ο αὐστριακὸς νόμος παραδέχεται τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν τοῦ θανάτου (ἄρθρ. 9.)· 2) τὴν κάθειρξιν κατὰ τρεῖς διαφόρους βαθμοὺς, α) ἀπλὴν κάθειρξιν ἄνευ ἀλύσεων, β) αὐστηρὰν κάθειρξιν μὲ ἀλύσεις, γ) αὐστηροτάτην κάθειρξιν μὲ ἀλύσεις, καὶ ἀπόλυτον ἀπομόνωσιν. 'Η κάθειρξις ἐπιβάλλεται διὰ βίου ἢ προσωπαίως ἀπὸ 6 μηνῶν ἕως 20 ἐτῶν (τοῦ αὐστρ. νόμου ἄρθρ. 11—16.), ἐπιτείνεται δὲ διὰ καταναγκασμοῦ εἰς δημοσία ἔργα (§. 18.). 3) τὴν δημοσίαν ἐκθεσιν (§. 19.). 4) τὸν σωματικὸν σφραγισμὸν (§. 20.). 5) τὴν ἐξορίαν (§. 22.). "Ὅρα περὶ τοῦ αὐστριακοῦ συστήματος τῶν ποινῶν: *Jenull das oesterreich. Criminal r.* I. Thl. σελ. 206. κ. ἐπ. III) Τὸ πρῶτον δίκαιον ἀπειλεῖ τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (ἐκτελουμένην, κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 19 ἰουνίου 1811, διὰ πελέκεως). Περὶ τῆς κατὰ διαφόρους τρόπους ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ὅρα *Mannkopf preuss. Criminalordn.* σελ. 347. 2) περιοριζούσας τὴν ἐλευθερίαν ποινάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων διακρίνει ὁ νόμος κάθειρξιν ἐν προϋρίῳ, βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἀπλὴν εἰρκτὴν, φυλά-

κισιν. Ἐάν ὁ νόμος ἀφίνη τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸ δικαστήριον, προσδιορίζει τοῦτο ἐν τῇ ἀποφάσει τὸν τόπον, ὅπου πρέπει νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ποινή. Ἐάν ὁ νόμος ἀπειλῇ ῥητὸν εἶδος ποινῆς, ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ποινὴν ταύτην. Περὶ τῶν λόγων, αἵτινες ἔχουσιν ἐπὶ ῥόην εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐκλογὴν τῆς ἐν φρουρίῳ καθεύξεως ἢ τῆς βραδείας εἰρκτῆς, ὅρα πολλὰ διατάγματα παρὰ *Mannkopf preussisches Criminalrecht* I. σελ. 26. *Mannkopf preuss. Criminalordnung* σελ. 353. Ἡ βαρεῖα εἰρκτὴ δὲν δύναται νὰ ᾔναι ἐλάχιστων τῶν 3 μηνῶν *Koch Repertorium des preuss. Strafrechts* σελ. 78. 3) τὸν σωματικὸν σωφρονισμὸν, ὅστις κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 23 μαΐου 1822 πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς μόνους τοὺς ἐκ τῆς ἐσχάτης τάξεως τῶν πολιτῶν, οὐδέποτε δὲ εἰς κόρας κατωτέρας τῶν 10 ἐτῶν ἡλικίας, οὐδέποτε ὡς ἔκτακτος ποινὴ, καὶ οὐδέποτε ἐπὶ αὐθορμήτου δημολογίας. *Mannkopf* σελ. 29. 4) χρηματικὰς ποινάς· 5) ἀτιμωτικὰς ποινάς, οἷον στέρησιν τοῦ ἐθνοσήμου καὶ ἄλλων διακριτικῶν σημείων. Ὅρα πολλὰ διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 30. etc. Ὅρα προσέτι περὶ τοῦ πρῶτου συστήματος τῶν ποινῶν: *Temme Handb. des preuss. Criminalr.* σελ. 29—40.—IV). Ὁ βαυαρικὸς καὶ ὁ ὀλδεμβουργικὸς νόμος παραδέχονται τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν ποινὴν τῶν διὰ βίου δεσμῶν, συνεπάγουσαν πολιτικὸν θάνατον καὶ δημοσίαν ἐκθεσιν (βυαρ. νόμου ἀρθρ. 7.)· 3) τὴν ποινὴν τῆς βραδείας εἰρκτῆς α) ἐπὶ ἀόριστον χρόνον, ὅτε μετὰ παρέλευσιν ἐκκεδαιδεκαετοῦς ἀδιαλείπτου καλῆς διαγωγῆς ἔχει ὁ κατὰδικος τὴν ἐλπίδα νὰ τύχῃ χάριτος· β) ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον, ἀπὸ 8 ἐπὶ 20 ἐτῶν· 4) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς ἀπὸ 4 ἕως 8 ἐτῶν (ἀρθρ. 15. 16.)· 5) τὴν ποινὴν τῆς ἐν φρουρίῳ καθεύξεως ἀρθρ. 19.), εἰς τὴν ὅποian ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὰς προμνημονευθείσας ποινάς, σταθμίζων τὰς

προκειμένας ἐκάστοτε περιστάσεις (οἷον τὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν τοῦ καταδίκου): 6) τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴν καὶ τὴν ἀνικανότητα πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν (ἄρθρ. 22.)· 7) τὸν σωματικὸν σωφρονισμόν (ἄρθρ. 25.)· 8) φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν (ἄρθρ. 28.)· 9) χρηματικὴν ποινὴν.— V) 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἀπειλεῖ τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου δι' ἀποκεφαλισμόν· 2) τὴν βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ δύο βαθμοὺς, α) ἐπιτεταμένην δι' ἀλύσεως, β) ἐπιτεταμένην διὰ κρατήσεως εἰς σκοτεινὸν δωματίον, ἢ δι' ἀποστερήσεως θερμῆς τροφῆς. Ἡ βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦ πρώτου βαθμοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 ἔτη, οὐδὲ νὰ ᾔηται ἐλάσσων τῶν 2, ἡ δὲ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ δὲν δύναται νὰ ᾔηται κατωτέρα τοῦ ἐνὸς ἔτους. 3) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, ἥτις δὲν δύναται νὰ ᾔηται ἀνωτέρα τῶν 10 ἐτῶν αὐτὲ ἐλάσσων τῶν 2 μηνῶν· 4) τὴν ποινὴν τῆς φυλάκισεως μέχρι 3 μηνῶν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος προσδιορίξῃ ἐπὶ εἰδικῶν ἀδικημάτων μακροτέραν διάρκειαν· 5) τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν, ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς πολιτικούς εἰμῇ διὰ χάριτος (ἄρθρ. 13.)· 6) τὴν ποινὴν τῆς χειρονομίας, ἥτις δύναται ἐπὶ ἀδικημάτων τιμωρουμένων μὲ τρίμηνον τὸ πολὺ φυλάκισιν νὰ ἐπιβληθῇ ἀντὶ φυλάκισεως εἰς τοιαῦτα ἄτομα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς τάξεώς των ἀσχολοῦνται εἰς τοιοῦτου εἶδους ἔργα (ἄρθρ. 14.)· 7) τὴν χρηματικὴν ποινὴν· 8) τὴν ἐπίπληξιν.— VI) 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος παραδέχεται: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν· 3) τὴν πρόσκαιρον βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἀπὸ 5 ἕως 25 ἐτῶν (ἄρθρ. 41.)· 4) τὴν ἀπλῆν εἰρκτὴν ἥτις δὲν δύναται νὰ ᾔηται ἐλάσσων τῶν 6 μηνῶν οὐδὲ νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 6 ἔτη· 5) τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν (ἄρθρ. 48.), καθόσον τὰ δικαστήρια ἤθελον διατάξαι τὴν ἐν φρουρίῳ ἐκπλήρωσιν τῆς εἰς ἀπλὴν εἰρκτὴν καταδίκης, ἐὰν εὐρωσιν ἱκανοὺς λόγους πρὸς τοῦτο ἐκ τῆς μετ' ἐπιμελείας σταθμίσεως

τῶν διαφόρων περιστατικῶν τοῦ ἀδικήματος καὶ τῆς παι-
 δείας καὶ τῶν ἀστυκῶν σχέσεων τοῦ παραβάτου· 6) τὴν
 ποινὴν τῆς φυλάκισως κατὰ δύο βαθμούς· α) τῆς μὲν ἀπὸ
1 ἡμέρας ἕως **6** ἐβδομάδων, β) τῆς δὲ ἀπὸ **4** ἐβδομάδων μέ-
 χρι **2** ἐτῶν. Ἀλλὰ ὁ νόμος ἀπειλεῖ ἐνίοτε κατ' ἐξίρσεων
 καὶ μικροτέραν φυλάκισιν, οἷον, ἐπὶ ἀναιρέσεως (ἄρθρ. 243),
 μέχρις **6** ἐτῶν· 7) τὴν διηνεκῇ καὶ τὴν πρόσκαιρον στέρη-
 σιν τῶν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν ἀστυκῶν ἐπιτίμων δι-
 κιωμάτων (ἄρθρ. 27.)· 8) τὸν σωματικὸν σωφρονισμὸν,
 ὡς ἀπλὴν παιδαγωγικὴν ποινὴν κατὰ τῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν
 ἀπλῆς ἢ βαρείας εἰρκτῆς ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις καταδικῶν
 (ἄρθρ. 41.)· 9) τὴν ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ἐὰν ἐπαπειλῇ-
 ται κίνδυνος τῆς δημοσίας εὐταξίας ἢ ἀσφαλείας, ὡς ἐκ τῆς
 ἀτομικότητος τοῦ πράξαντος καὶ ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τοῦ ἀδι-
 κήματος (ἄρθρ. 42.).— VII) Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον πα-
 ραδέχεται· 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν ποινὴν τῆς
 διὰ βίου βαρείας εἰρκτῆς· 3) τὴν ποινὴν τῆς προσκαίρου
 βαρείας εἰρκτῆς ἀπὸ **3** ἕως **20** ἐτῶν (ἄρθρ. 14.)· 4) τὴν
 ἀπλὴν εἰρκτὴν ἀπὸ **6** μηνῶν ἕως **6** ἐτῶν (ἄρθρ. 33.)· 5) τὴν
 φυλάκισιν κατὰ δύο βαθμούς, α) ἀπὸ **4** ἐβδομάδων ἕως **1**
 ἔτους, β) τὸ πολὺ **6** ἐβδομάδων (ἄρθρ. 36.)· 6) τὴν
 ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρε-
 σίας ἀπόλυσιν· 7) τὴν ἐν φρουρῷ κάθειρξιν, ὡς στερητι-
 κὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, ἐπιβλητέαν εἰς τοὺς μᾶλλον πε-
 πολιτευμένους, ἐὰν τὸ πραχθὲν ἀδίκημα δὲν ἔχει ὡς ἀφορ-
 μὴν τὴν ἰδιοτέλειαν ἢ ἄλλα οὐτιδανά φρονήματα (ἄρθρ. 91.)·
 8) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.— VIII) Ὁ ποινικὸς νόμος τοῦ
 Zürich παραδέχεται· 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν
 ποινὴν τῶν δεσμῶν ἠνωμένην μὲ αὐστηράν ἀπομόνωσιν, τοῦ-
 λάχιστον ἐπὶ ἑξ ἔτη (ἄρθρ. 7.)· 3) τὴν βαρεῖαν εἰρκτὴν ἀπὸ
4 ἕως **10** ἐτῶν· 4) τὴν φυλάκισιν μέχρι **3** ἐτῶν (ἄρθρ. 16.)·
 5) τὴν ἐξορίαν ἀπὸ τῆς δημοσπύδου χώρας, ἢ ἀπὸ τοῦ νο-

μοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας (ἄρθρ. 19.) 6) τὸν περιορισμὸν (συνιστάμενον εἰς ἀπαγόρευσιν τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος)· 7) τὴν στέρησιν τῆς ἐνεργείας τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων. 8) τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολήν· 9) τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας προσωρινὴν παύσιν· 10) τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰς ξενοδοχεῖα φοιτήσεως· 11) τὴν ἐπίπληξιν· 12) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.— IX) Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης παραδέχεται : 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν ποινὴν τῶν δεσμῶν ἀπὸ 5 ἐτῶν μέχρι δεσμῶν διὰ βίου. 3) τὴν βαρεῖαν εἰρκτὴν ἀπὸ 3 μηνῶν ἕως 10 ἐτῶν· 4) τὴν κάθειρξιν ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν· 5) τὴν ἐξορίαν· 6) τὸν σωματικὸν σωφρονισμόν· 7) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.— X) Ὁ διὰ τὸ St. Gallen νόμος τῆς 24 νοεμβρίου 1838 (Archiv des Criminaltr. 1839. nr. 8) ἐπιτρέπει τὰς ἐξῆς ποινάς : 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν βαρεῖαν εἰρκτὴν ἀπὸ 3 μηνῶν ἕως διὰ βίου· 3) τὴν ἀπὸ τοῦ νομοῦ ἐξορίαν· 4) τὴν ποινὴν τῆς μαστιγώσεως· 5) τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολήν· 6) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς εἴδη τῶν ποινῶν : α) ἐπὶ κακουργήμασι : 1) θάνατος (διὰ τῆς λκιμητόμου ἢ διὰ τουφεκισμοῦ) ἄρθρ. 5· 2) δεσμὰ διὰ βίου, συνεπάγοντα πολιτικὸν θάνατον (οἱ κατὰδικοι δεσμεύονται τοὺς δύο πόδας διὰ μακρᾶς ἀλύσεως προσηρητημένην ἐχούσης σιδηρᾶν σφαῖραν καὶ προτρέπονται εἰς ἔργα βαρύτερα ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου ἢ ὑποβάλλονται καὶ εἰς δημόσια ἔργα) ἄρθρ. 7. 9· 3) δεσμὰ πρόσκαιρα ἐπὶ 10—20 ἔτη (ταῦτα δὲν συνεπάγουσι πολιτικὸν θάνατον καὶ οἱ κατὰδικοι δὲν ὑποβάλλονται εἰς δημόσια ἔργα) ἄρθρ. 8. 9· 4) εἰρκτὴ ἀπὸ 5—10 ἔτη (οἱ κατὰδικοι κατακλείονται εἰς τὸν τόπον τῆς ποινῆς καὶ προτρέπονται εἰς ἐργασίαν) (οἱ εἰς εἰρκτὴν καὶ εἰς πρόσκαιρα δε-

σμά καταδικαζόμενοι εὑρίσκονται εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως—interdiction) ἄρθρ. 11. 25. 6) ἐπὶ πλημμελήμασι: 5) φυλάκισις ἀπὸ 3 ἡμερῶν ἕως 5 ἐτῶν (οἱ κατὰδικοι φυλάττονται μὲ ἀπλὴν δίκαιαν εἰς τόπον διάφορον τῆς εἰρηκτῆς καὶ τοῦ δεσμοτηρίου καὶ προτρέπονται εἰς ἀνάλογον ἐνασχόλησιν, εἰ δυνατόν εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός των) ἄρθρ. 12. 6) χρηματικὴ ποινὴ 15—500 δραχμῶν, ἄρθρ. 13. γ) ἐπὶ πταίσμασι: 7) κράτησις ἀπὸ 4 ἡμέρας ἕως 1 μηνὸς ἄρθρ. 14. 8) πρόστιμον 1—100 δραχμῶν, ἄρθρ. 15. — Εἰς εἰδικῶς ἐν τῷ νόμῳ ὠρισμένας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται χρηματικὴ ποινὴ, κράτησις καὶ πρόστιμον καὶ ὑπὲρ τὸν γενικῶς τεθέντα ὡς ἀνωτέρω μέγιστον ὅρον. ἄρθρ. 13—15. Δήμευσις γίνεται μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένας περιπτώσεις καὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ σημειουμένων πρᾶγμάτων. ἄρθρ. 20. Περὶ τῶν συνειπειῶν πάσης καταδίκης ἐπὶ κακουργήματι καὶ ἐπὶ ῥητοῖς πλημμελήμασιν ὅρα τὴν προσθήκην ἐπὶ τοῦ §. 71. σημ. 3. Οἱ καταδικασθέντες εἰς ποινὴν ἐπὶ κακουργήματι, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ὑποβάλλονται αὐτοδικαίως εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ 10—20 ἔτη. Οἱ δὲ ἔνοχοι πλημμελημάτων ἢ πταισμάτων, εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν ἢ εἰς τὰ ἔθνη, ὑποβάλλονται εἰς τοιαύτην ἐπιτήρησιν, οἱ μὲν ἀπὸ 2 μέχρι 10 ἐτῶν, οἱ δὲ ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. ἄρθρ. 33. 34. Κατὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' αἷς οἱ ἐγγώριοι τίθενται ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ξένοι δῶκονται πέραν τῶν ὁρίων ἄρθρ. 37. Ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ προσδιορίῃ τόπους, τινὰς, ὅπου ὁ τεθεὶς ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν δὲν δύναται νὰ διατρίβῃ οὐδὲ μετὰ παρέλευσιν τῆς διαρκείας τῆς ποινῆς, ἀλλ' ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ δὲν δύναται ἐγγώριος νὰ ἐξορισθῇ τῆς ἐπικρατείας, ἄρθρ. 35.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ σημειώσῃ καταγραφαισῶν ποινῶν ἐξάγεται, ὅτι ὡς πρὸς τὸ σύστημα τῶν ποινῶν αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι δὲν στηρίζονται εἰς ὁρθὴν τινα θεμελιώδη ἀρχήν. Ἡ στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ εἶναι τὴν σήμερον ἡ κοινοτέρα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πρέπον νὰ μὴ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὡς οὐσιώδης δευτερεύων σκοπὸς τῆς ποινῆς ἡ βελτίωσις τῶν τιμωρουμένων, ὅταν πρόκηται περὶ ποινῶν ἄλλων παρὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὅθεν, ἐὰν θελήσῃ τις νὰ παραδεχθῇ τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα, πρέπει νὰ μεταβάλῃ καὶ ὁλόκληρον τὸ σύστημα τῶν ποινῶν. Ὅρα *Foucher sur la ré-forme des prisons. Rennes 1838. p. 82.* Ὁ προεκτεθεὶς πίναξ τῶν διαφόρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν δὲν στηρίζεται ἐπὶ θεμελιώδους τινὸς βάσεως. Δύο μόνων εἰδῶν ποινικὰ καταστήματα δύνανται νὰ ὑπάρχωσι, καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι λόγου ἄξιος ὁ διὰ τὸ *St. Gallen* νόμος. Διαφορὰς καλὰς γνώμας περὶ τοῦ συστήματος τῶν ποινῶν περιέχουσιν αἱ ἐν ταῖς σαξωνικαῖς βουλαῖς συζητήσεις, ἂν καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῶν βουλευτῶν εἶχε σαφῆ περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἰδέαν. Ὅρα περὶ τοῦ σαξωνικοῦ συστήματος: *Mittlermaier (Archiv 1837. σελ. 419.) καὶ Herrmann zur Beurtheilung des sächs. Criminalgesetzb. σελ. 23—65.* περὶ δὲ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ: *Hepp Comm. I. σελ. 127—388.* Ἰδίως εἶναι ἄξιον λόγου νὰ συνδυασθῶσι πρᾶσσηκόντως μὲ τὸ περὶ τῶν ποινῶν σύστημα αἱ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ τιμωρουμένου συνέπειαι τῆς ποινῆς, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος εἰς τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ §. 71.

§. 144.

Αἱ φερώνυμοι ποιναὶ εἶναι καθόσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον δι' οὗ καθίστανται κακὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἥτοι Α) *ψυχολογι-*

καὶ ποιναί, τουτέστι διὰ μόνης τῆς φαντασίας διεγείρουσαι τὸ αἶσθημα τῆς ἀλγηδόνης ἢ Β) μηχανικαί, φυσικαὶ ποιναὶ γινόμεναι πρὸ πάντων διὰ τῆς εἰς τὸ σῶμα ἐπενεργείας ἐπαισθηταὶ ὡς κακά.

§. 145.

Εἰς τὰς μηχανικὰς ποινὰς ἀνάγεται 1) ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου (*poena capitalis* κατὰ τὴν στενωτέραν ἔννοιαν) (α), ἥτις εἶναι ἤτοι ἀπλή ἢ ἐπιτεταμένη, καθόσον ἡ στέρησις τῆς ζωῆς συνοδεύεται καὶ μὲ ἄλλα κακά ἢ ὄχι. Ἡ ἀποκεφάλις (β), ἡ ἀγχόνη (*poena uspendii*) καὶ ὁ ἄχρηστος πλέον, πνιγμός (γ), κατατάσσονται εἰς τὰς ἀπλᾶς ποινὰς τοῦ θανάτου.

(α) Ἡ ἀπὸ τοῦ Βεκ καρίου μέχρι τῆς σήμερον ἀδιάλυτος ἔτι ἔρις περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου (ὡς πρὸς τὰ περὶ τούτου συγγράμματα, ὅρα Böhmcr Handb. d. Liter. σελ. 647, κ. ἐπ.) διηγέμενη κατὰ τὴν σύγχρονον ἡμῶν ἐποχὴν πάλιν ἐκ νέου. Πρὸς W. G. Schirpitz die Todesstrafe in naturrechtl. und sittl. Beziehung. Leipz. 1826. Trummer (crim Beitr. Bd. II. Heft 1, σελ. 187.) Grohmann (N. Arch. d. CrimR. Bd. VIII, N. 16.) Von Justizmorde. Ein Votum der Kirche. Leipz. 1826. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς ἐκ τῶν περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ εὐφρονιστικοῦ συστήματος ἰδεῶν. Τὰ κυριώτερα περὶ τούτου συγγράμματα εἰναι τὰ τοῦ Charles Lucas du système pénal et du système répressif en général, et de la peine de mort en particulier. Paris 1827. καὶ du système pénitentiaire et aux États-unis. Paris 1820.

(β) Βίς πολλὰ μέρη, ὅσον εἰς τὴν Δανίαν, τὴν Πρωσσίαν καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ τοῦ πολέμου, εἰς δὲ τὰς ἐνωθείας· πάλιν μὲ τὴν Γερμανίαν ἐπικρατίας τοῦ ἀνω Ῥήνου, διὰ τῆς λαιμοσύνης. (Guillotine), κατὰ δὲ τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου διὰ τοῦ ξίφους. Πρὸς Schlosser de usu gladii in suppliciis apud Romanos. Francof. 1769. (Plitt Annal. N. 4.) Meiners über die Hinrichtung mit dem Schwerdt. (Berliner Monatsschr. 1784 σελ. 408. f.). Ὡς πρὸς τὴν ἐν μέρει παράδοξον συζήτησιν περὶ τῆς ἐν τῇ ἀποκεκομμένῃ κεφαλῇ διαρκούσης συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅρα τὰ συγγράμματα τῶν Sommering, Eschen-

meyer, Wedekind, Wendt x. ἔλ. Πρβ. Röhmcr über die Wahl der Todesstrafen (N. Arch. des CrimR. IV. Bd. N. 3. 15. V. 24. VI. 3).

- (γ) Κατὰ τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου, ὁ πνιγμὸς ἔχει χώραν ἐπὶ τῶν γυναικῶν, ὡς ἐπισκευαστέρα τῶν ποινῶν τοῦ θανάτου C. C. C. Art. 124. 130. 131. 133. 159. 162. Διάφορος εἶναι ἡ poena cullei, περὶ τῆς ὑποίας ἀνεγνωστέον πρὸ πάντων: Ramos Tribonianus sive errores Trib. de poena parricidii. Lugd. Bat 1728. Ioannes Solerzani de parricid. crim. L. 1. (Otto thes. V. p. 993. sq.) Drackenborch D. ad L. 9. D. ad L. Pomp. dec Traj. rec. Hal. 1724.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ἡ νομιμότης τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου διεφιλονεικῆθη κατὰ τὴν νεωτέραν πάλιν ἐποχὴν μετὰ σφοδρότητος (ὅρα ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ σημ. α. ἀναφερομένων συγγραμμάτων, καὶ τὰ ἐξῆς: *Ducpetiaux de la peine de mort*, Bruxel. 1827. *Livingston report made to the general assembly of the state of Louisiana*. New-Orleans. 1822. p. 71. *Wakefield facts relatifs to the punishment of death*. London 1831. *Wolrych history and results of the present capital punishments in England*. London 1832. *Romien plus d'échaffauds*. Paris 1833. *Grohmann über das Prinzip des Strafrechts*. Carlsr. 1832. *Grohmann Christenthum und Vernunft für Abschaffung der Todesstrafen*. Berlin 1835.) δὲν ἀποδεικνύεται ὅμως οὔτε ὡς ἐκ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, οὔτε ὡς τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ὅτι ἀνεγνωρίσθη ὡς μὴ νόμιμος· δῆθεν· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ὁμολογεῖται ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτεινομένων λόγων, πολλοὶ μὲν κυρίως ἀπευθύνονται ἐν γένει κατὰ τοῦ πρὸς τιμωρίαν δικαίωματος τῆς πολιτείας, ἄλλοι δὲ πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὁποίαν προξενεῖ ἡ νομοθεσία τινῶν ἐπικρατειῶν, ὅπου ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπιβάλλεται πολλάκις ἀνευ δικαίας ἀναλογίας πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνόχου, καὶ ἄλλοι στηρίζονται ἐπὶ ἐσφαλμένων θεωριῶν περὶ τῆς καθιδρύσεως τῆς πολιτείας καὶ πε-

ρί τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ ἀντικρούονται διὰ τῶν ὀρθῶν περὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς δικαιοσύνης θεωριῶν. Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ αὐξάνει καθ' ἐκάστην ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν τῆς ὀρθοτέρας γνώμης ὅτι τὸ περὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ζήτημα ἀνήκει εἰς τὴν κατὰ τὰ ποινικὰ πολιτικὴν, καὶ ὅτι τότε μόνον δικαιολογεῖται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ὅταν δύνηται ν' ἀποδειχθῇ ὡς ἀναγκαία εἰς τινὰ πολιτείαν, ἔνεκα τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς πολιτείας ταύτης· ἐπομένως τὸ ζήτημα περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς πολιτείας ν' ἀπειλῇ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου εἶναι ζήτημα πραγματικόν, καὶ ἡ λύσις αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκαστοτε ἀπὸ τῶν εἰδικῶν πραγματικῶν περιστάσεων τῆς πολιτείας, περὶ ἧς πρόκειται ὅρα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν ποινῶν τοῦ θανάτου: *Wachsmuth de capitis poenae causa et sanctione*. Lips. 1839. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ χριστιανισμὸς ἐπιτρέπῃ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ὅρα *Wissler de christiano capit. poen. vel admitt. vel repud. fundamento*. Goetting. 1838. πρὸς *Helst die Todesstrafe aus dem Standpunct der Vernunft und des Christenthums*. Berlin 1837. *Commissionsbericht der württemberg. Kammer über den Entwurf* σελ. 10. etc. κατὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ὅρα *Carmignani lezione sulla pena di morte*. Pisa 1836. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἐξῆς ἐκθεσις *Report of the committee appointed to revise the penal Code of Rhode Island*, 1838, ὅπου τινὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς παρέλιπον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. *Zoepfel Denkschrift über die Rechtmässigkeit und Zweckmässigkeit der Todesstrafe*. Heidelb. 1839. *Doublet de Bois Thibault du régime cellulaire, peine de mort*. Paris 1839. Συλλογὴν τῶν ἐκ τῆς πείρας συμπερασμάτων περὶ τῆς δραστηκότητος τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου περιέχει ἡ ἐξῆς ἐκθεσις *second report from the com-*

missioners on criminal law. London 1836. Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung X. σελ. 239. The punishment of death, a selection of articles. London 1835. 1837. 2. Vol. Ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου : *van Ghert de necessitate poen. capital.* Hagae 1836. *Reidel* die Rechtmässigkeit der Todesstrafe. Heidelb. 1839. *Hello réflexions d'un magistrat sur l'abolition de la peine de mort.* Paris 1836. καὶ περὶ αὐτοῦ : *Zachariae* (Archiv des Criminalr. 1837. nr. 8.) *Stahl* Philos. des Rechts II. σελ. 392. *Baroli* diritto naturale IV. p. 170. Annalen der badischen Gerichtshöfe 1839. nr. 23. σελ. 150. (ὅρα ὅμως ἀπ' ἐναντίας nr. 34.). *Henrici* über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafprinzips σελ. 90. *Mittermaier* (Archiv des Criminalr. neue Folge 1836. nr. 1. 10.) *Silvela* du maintien de la peine de mort. Paris 1832. *Richter* philos. Strafr. R. VIII. *Camperio* l'assassinat Serat-il puni de mort. Genève 1833. *Mittermaier* (Archiv des Criminalr. X. Bd. σελ. 346. XII. σελ. 296. 678. neue Folge, I. Bd. nr. 1. 9.) *Hepp* über den gegenwärtigen Stand der Streitfrage über die Zulässigkeit der Todesstrafe. Tübingen 1835.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἀξιοσημεῖωτοι ἕνεκα τῶν πρὸς ὑποστήριξιν προταθέντων λόγων εἶναι αἱ ἐν ταῖς βουλαῖς συζητήσεις περὶ τῆς καταργήσεως τῶν ποινῶν τοῦ θανάτου. Πανταχόθεν ἐγένοντο διάφοροι προτάσεις περὶ τούτου, ἀλλὰ ἡ πλειονοψηφία τὰς ἀπέρριψεν. Ὅρα περὶ τοῦ Ἀννοβέρου : Archiv des Criminalrechts 1838. σελ. 407. περὶ τῆς Σαξωνίας : Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 18—26. (50 ψᾶφοι ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου κατὰ 10 ἐναντίων) περὶ τῆς Βυρτεμβέργης : Verhandlung in der 5ten Sitzung der

2ten Kammer (53 ψῆφοι ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου κατὰ 29.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτιμητέας εἶναι ὁ ἐπιφέρων ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον τὸν θάνατον· τοιοῦτος δὲ εἶναι ὁ διὰ τῆς λαιμητόμου. *Böhmer Gesch. der Guillotine. Weimar 1822. Archiv d. Criminalr. IV. σελ. 338. X. Bd. σελ. 194. Bauer Anmerk. zum Hannöven Entwurf I. σελ. 318. II. σελ. 61. (Ἡ διὰ τῆς λαιμητόμου ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου εἰσῆχθη εἰς τὸ Zürich διὰ τοῦ νέου ποινικοῦ νόμου τοῦ 1835, ἀρθρ. 4.) Ὅρα τὰς ἐν ταῖς ἀννοθερικαῖς βουλαῖς συζητήσεις ἐν τῷ Archiv des Criminalr., neue Folge, II. σελ. 289. Τὰς ἐν βυρτεμβέργῃ συζητήσεις περὶ τῆς εἰσπαγωγῆς τῆς λαιμητόμου ἀναφέρει ὁ *Hepp Comm. I. σελ. 135—144. Περὶ τοῦ Ἀννοθερίου ὅρα καὶ Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 115. 590. Ὅρα ἐν γένει περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου: Messerschmidt über die Rechtmässigkeit der Todesstrafe durch Enthauptung. 1839.**

Σημ. 4. τοῦ ἐκδότου. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν διατηρῇ συνείδησιν τινα ἢ κεφαλὴ ἢ τὸ σῶμα, ζητήματος, ὅπερ πρέπει νὰ λύσωμεν ἀποφατικῶς διότι ἄλλως ἠθέλομεν συγχύσει τὴν ἐρεθιστικότητα μετὰ τῆς αἰσθητικότητος, ὅρα *Altes Archiv des CrimR. V. Bd. 2 St. N. 1. Nasse Zeitschr. 1825. 3. Heft. σελ. 81. Hitzig Annalen des ausländ. Criminalrechts. Heft 33. σελ. 177. Bartels in den Schriften der Marburger Gesellschaft für Naturwissenschaft. 1823. I. Thl. nr. 4.*

§. 146.

Αἱ ἐπιτεταμέναι, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄχρηστοι πλέον,

ποιναὶ τοῦ θανάτου εἶναι ἤτοι 1) ἐσωτερικῶς ἐπιτεταμέναι, οἷον ἡ τροχηλασία, ὁ διὰ πυρὸς θάνατος, ὁ τετραχισμός, ὁ σκολοπισμός καὶ ἡ ταφή ζῶντος, ἢ 2) ἐξωτερικῶς καὶ τοῦτο α) διὰ προηγουμένου κακοῦ, οἷον διὰ σύρσεως εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἢ διὰ κατακνησμοῦ μέ πεπυρακτωμένας λαβίδας, β) δι' ἐπεμένου τινὸς κακοῦ, οἷον διὰ περιπλοκῆς τοῦ σώματος εἰς τὸν τροχόν, δι' ἀνασκολοπίσεως τῆς κεφαλῆς, διὰ κατακαύσεως τοῦ πτώματος μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν, δι' ἀποτομῆς τῆς χειρὸς τοῦ πτώματος κττ. (α).

(α) Ἐκτὸς τῆς πολλῆς σπανίας ἐφαρμοζομένης τροχηλασίας, αἱ ἐπίλοιποι ποινὰὶ ἔπειν ἔλκει εἰς ἀχρησίαν. Ἐν τοσούτῳ δὲ τῶν ἀδικημάτων οὔτε ὁ ἀριθμὸς προώδουσιν, οὔτε ἡ θηριωδία πολλῶ μᾶλλον τὸ ἐναντίον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Γενικῶς ἀναγνωρίζεται ἤδη τὸ ἄσκοπον τῶν ἐπιτεταμένων ποινῶν τοῦ θανάτου, αἵτινες ἀμβλύνουσι τὴν εὐαισθησίαν τοῦ λαοῦ, ἀντίκεινται εἰς τὸν ἀληθῆ τῆς ποινῆς σκοπὸν καὶ προσάπτουσιν εἰς τὴν πολιτείαν τῆς θηριωδίας τὸν μῶμον. Ὅρα μολαταῦτα ἐξαίρέσεις τινὰς ἐν τῇ ἐφεξῆς σημ. 2. Rossi Traité de droit pénal III. p. 165. *Mittermaier* (neues Archiv des CrimR. X. σελ. 147.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀπαντῶνται ἀκόμη ἐπιτεταμέναι ποινὰὶ τοῦ θανάτου. Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 13. τοῦ ποιν. νόμου, ὁ ἐπὶ πατροκτονίᾳ κατὰδικος ἐκτίθεται δημοσίᾳ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐνδεδυμένος χιτῶνα καὶ περιβεβλημένος μέλανα πέπλον, ἀποκόπτεται δὲ αὐτοῦ ὁ δεξιὸς ἀντίχειρ. Διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832 κατηργήθη ἡ δευτέρα αὕτη ἐπίτασις. Ἐν βαυαρίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6. τοῦ ποιν. νόμου, ἡ ἐπιτεταμένη ποινὴ τοῦ θανάτου συνίσταται εἰς τὴν ἐν κλοιῷ ἔκθεσιν τοῦ

28ⁿ

καταδικασθέντος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος, τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον καὶ οἱ ἐλβετικοὶ νόμοι δὲν παραδέχονται κανὲν εἶδος ἐπιτεταμένης ποινῆς τοῦ θανάτου. Τὰς περὶ ἐπιτεταμένης ποινῆς τοῦ θανάτου ἀννοθετικὰς συζητήσεις ὅρα εἰς Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 419. Ὑπέρμαχοι τῶν ἐπιτεταμένων ποινῶν τοῦ θανάτου εἶναι : Oersted Grundregeln der Strafgesetzgebung σελ. 404. Gans Beleuchtung des hannövr. Entwurfs σελ. 56. Jarke Handb. I. σελ. 261. Ὅρα ὅμως Hepp Strafsystem σελ. 7.

§. 147.

II) Ἀνατηρωτικαὶ ποιναὶ εἶναι πρό πάντων ἡ ἀποτομή τῆς χειρὸς, τῶν δακτύλων ἡ τῆς γλώσσης, ἡ ἐξόρυξις τῶν ὀφθαλμῶν κτλ. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φρόνησις ἐφρίψε τὰς ποινὰς ταύτας εἰς ἀχρηστίαν (α).

(α) Περὶ τῶν λόγων, οἵτινες καθιστῶσιν ἀπορήτιπτάς τὰς ποινὰς ταύτας, προφορικῶς. Ὅρα Stelzer Grunds. d. peinl. R. Thl. I. §. 46. Globig und Huster's Vier Zugaben, II to Zugabe, σελ. 93. 94. Kleinschrod syst. Entw. Thl. III. §. 15.

§. 148.

III) Σωματικοὶ σωφρονισμοὶ κατὰ τὴν στενωτέραν ἔννοιαν (poenae corporis afflictivae) εἶναι : 1) ἡ μαστίγωσις (Staupbesen, fustigatio), δημοσία ὑπὸ τοῦ δημίου γινομένη, 2) ὁ ραβδισμὸς (Stockschilling, virgindemia), ἰδίᾳ ἡ δημοσία, ὑπὸ κλητῆρος ἡ δεσμοφύλακος, διὰ μαστίγων ἡ διὰ τῆς ράβδου.

Σημ. Ὁ ὑπὸ τὰς ἐκφράσεις : Wippen, tratto di corda, ἐν χρήσει σωματικὸς σωφρονισμὸς, ἐστηρίζετο ἀπλῶς

μόνον εἰς σαζωνικὸν ἔθιμον δίκαιον. Προφορικῶς περὶ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς μαστιγώσεως τῶν στρατιωτῶν.

Περὶ τῆς ῥωσικῆς μαστιγώσεως (Knute) δὲ Steltzer (Arch. des CrimR. VII. Bd. 3. St. N. 4.)

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὅτι ἀπερρίπτειος ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς πείθεται πᾶς τις, ὅταν σχεφθῇ πόσον ἄνισα καὶ μάλιστα ἐπὶ τινῶν προσώπων δεινότερα καὶ αὐτῆς τῆς θελήσεως τῆς πολιτείας εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ποινῆς ταύτης, καὶ πόσον σημαντικὴν καὶ ἀπρονόητον βλάβην ἐπιφέρει ἡ ποινὴ αὕτη εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ τιμωρουμένου, μὴ παράγουσα, καθὼς τάχιστα παρερχομένη, οὐδ' ἐπὶ τῶν χυδαιότερων αὐτῶν, τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, καὶ οὕσα πάντοτε ἀντίθετος εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως. Zeiller (Wagner's Zeitschr. für oesterrich. Rechtsgelehrs. 1825. 3. H. σελ. 172). Mittermaier (neues Archiv des Criminalr. XII. nr. 20.) Motive zum dem Entwurf eines Strafgesetzb. für Norwegen. Christiania 1835, σελ. 24. Ὑπέρμαχοι τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ εἶναι : Oersted Prüfung des Baier. Entwurfs σελ. 98. Thoma Bemerkung über den baier. Entwurf σελ. 50. Jarke Handb. I. 263. Trummer zur Philos. des Rechtl σελ. 154. Schneider (Friedrich's Magazin für Seelenkunde 6. H. nr. 5). Wachter über die Strafarten σελ. 174. Ὅρα ὅμως Mittermaier (Arch. des Criminalr. 1838. σελ. 26.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς ἀπαντᾷται μὲν ἔτι εἰς τὰς νομοθεσίας τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Πρωσίας (ἀλλ' ὑπὸ διαφόρους περιορισμοὺς) δὲ ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 143. σημ. 2. τοῦ ἐκδ. καὶ αὐτόθι περὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ καὶ σαζωνικοῦ νόμου, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822. 1827. 1831. Ἐπίσης

δὲ καταργήθη, εἰς μὲν τὸ Nassau διὰ τοῦ νόμου τῆς 26
 δεκ. 1809., εἰς δὲ τὸ Braunschweig διὰ τοῦ νόμου τῆς
 26 ἰουλίου 1827. καὶ εἰς τὴν Βάδην διὰ τοῦ νόμου τῆς
 25 νοεμβρ. 1831. Ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ περὶ τῆς ποινῆς
 ταύτης συζητήσεις ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ Ἀνωθέρου (Archiv
 des Criminalr 1838. σελ. 127., ὅπου ἀναφέρονται σπου-
 δαῖοι λόγοι κατὰ τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ) καὶ τῆς Σα-
 ξωνίας (Archiv des Criminalr 1838. Σ. 27.). Ἄξια ση-
 μειώσεως εἶναι προσέτι αἱ ἐν τῇ βυραρική βουλῇ κατὰ τὸ
 1837 συζητήσεις, καθ' ἃς ἡ ποινὴ τοῦ ραβδισμού ἀπερρί-
 φθη δι' 78 ψήφων πρὸς 31 Archiv des Criminalr. 1838.
 σελ. 31—33. Περί τῶν ἐν τῇ βυρτεμβουργικῇ βουλῇ συζη-
 τήσεων ὄρα Hepp Comm. I. σελ. 187. 200 (Διὰ 48 ψή-
 φων κατὰ 32 ἀπερρίφθη ἡ περὶ καταργήσεως τῆς ποινῆς
 τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ πρότασις).

§. 149.

IV) Ἡ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ εἶναι: 1) ἐξο-
 ρία κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν αὕτη δὲ ὑποδιαιρεῖται α) εἰς
 περιορισμὸν ἐν τινὶ τόπῳ (confinatio), καὶ β) εἰς ἐξορίαν κατὰ
 στενωτέραν ἔννοιαν (relegatio, exilium), ἥτις πάλιν εἶναι
 ἐξορία ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἢ ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας, ἢ ἐκ-
 τὸς τῆς πόλεως (α). Διάφορος τῆς ἐξορίας εἶναι ἡ ἐκ τοῦ
 κράτους ἐξώσις (Landesräumung) (β), 2) Ἡ κατὰ στενω-
 τέραν ἔννοιαν περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ ἥτοι ἡ ποι-
 νὴ φυλακίσεως κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν εἶναι πάλιν α) ἀ-
 πλὴ ποινὴ φυλακίσεως, ἥτις ἀποθετικῶς μόνον περιορίζει
 τὴν ἐλευθερίαν (μὴ ὑποχρεωμένου τοῦ καταδίκου εἰς ἀ-
 κουσίαν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ χρῆσιν) (γ)· β) ποινὴ εἰρκτῆς

(Zuchthausstrafe Arbeitshausstrafe), ἐὰν ὁ φυλακισμένος ὑποβάλληται ἀναγκαστικῶς καὶ εἰς ὠρισμένην τακτικὴν ἐργασίαν (δ)· γ) ποιηὴ δημοσίων ἔργων (damnatio ad opus publicum), ἐὰν ὁ κατάδικος ὀφείλῃ ὑπὸ αὐστηρὰν φυλάκην νὰ ἐργάζεται δημοσίᾳ πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους (ε).

- (α) Fernandez de Retes de interdictis et relegatis (Everard. Otton. thes. T. V. pag. 1189, sq.) G. M. Weber de relegatione. Bamb. (χωρὶς χρονολογίαν). Jo Jac. Cella freymüthige Gedanken über Landesverweisungen, Arbeitshäuser und Beitelshube, Ansp. 1784. Bidermann über Landesverweisungen und Urphede. (Archiv III. 2. 3.) Spangenberg die Strafe der Verbannung bei den Römern. (N. Archiv XI. N. 18.).
- (β) Προφορικῶς περὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς relegatio περὶ τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τῆς Αὐλῆς κτλ.
- (γ) Howard über Gefängnisse und Zuchthäuser. Uebers. mit Zusätzen von Köster Leipz. 1780. Τὰ νεώτατα συγγράμματα περὶ τοῦ σωφρονοιστικοῦ συστήματος (ἔρα δὲ αὐτὰ ἀνωτέρω §. 143. σημ. α.)
- (δ) Wüchter über Zuchthäuser und Zuchthausstrafen. Stuttg. 1786. Wagnitz über die Verhesserung der Zuchthausgefangenen. Halle 1787. 8. Wagnitz historische Nachrichten und Bemerkungen über die merkwürdigsten Zuchthäuser in Deutschland. Halle 1791—94. 2. Thle. J. Lotz Ideen über öffentliche Arbeitshäuser und ihre zweckmässige Organisation. Hildburgh. 1810. (v. Wevelde) freymüthige Gedanken über die Verminderung der Criminalverbr. München 1810. J. Hopfauer über die Strafhäuser überhaupt mit besonderer Rücksicht auf die österreich. Staaten. Linz. 1814. Ueber die Einrichtung der Strafanstalten in Oesterreich, im neuen Archiv des CrimR. I. Bd. 4. Heft. N. XXVI. Πρὸ πόντων δὲ τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ ὑπουργοῦ v. Arnim: Bruchstücke über Verbrechen und Strafen. Frankf. und. Leipz. 1803. Τὴν νεωτάτην φιλοσοφίαν περιέχει N. Archiv des CrimR. IV. Bd. N. 15 Villermé des prisons, telles qu'elles sont et telles, qu'elles devraient être. Paris 1820. Dancjou des prisons, de leur régime et des moyens de les améliorer. Paris 1821.
- (ε) Kleinschrod über die Strafen der öffentl. Arbeiten. Würzb. 1789. ἐφευρώθη μετ' ἐπιδιορθώσεων καὶ εἰς τὰς Ἀβhandlungen über das Peinliche Recht und den peinlichen Process. I. Thl. N. V. περὶ τῆς εἰς τὰ μεταλλεῖα καταδίκης ἔρα Knötschke von der Verdammung der Missethäter zur Bergarbeit, Leipz. 1793. καὶ Bühner über die An-

wendung der Bergbaustrafe in Deutschland. Leipz. 1796. Περὶ δὲ τῆς πάλαι damnatio in metallum καὶ ad metalla ὅρα Heyner Exerc. de damnatione ad metalla. Lips 1794. Ἀλλὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔχει χρεῖαν πολλῶν ἱστορικῶν διορθώσεων).

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὰς περιοριζούσας τὴν ἐλευθερίαν ποινὰς παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς: 1) Ἡ ποινὴ τοῦ ἐν τινι τόπῳ περιορισμοῦ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄσκοπος, διότι ἐπενεργεῖ κατ' ἄνισον βαθμὸν ἐπὶ τοὺς τιμωρουμένους, καὶ διότι δὲν εἶναι ἐπιτηδεῖα οὔτε πρὸς ἐκφόβησιν οὔτε πρὸς ἐξασφάλισιν. *Mittermaier* (neues Archiv des Criminalr. XII. σελ. 196.) 2) Ἡ ποινὴ τῆς ἐξορίας α) ἀπὸ βητῶν μερῶν τοῦ κράτους εἶναι ἄσκοπος, διότι καὶ αὕτη δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἔχῃ πολλὰ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας ὡς πρὸς τὸν ἐξοριζόμενον, στερεῖ αὐτὸν τῶν μέσων τοῦ ἀποκτᾶν, δὲν συντελεῖ εἰς ἐκφόβησιν καὶ οὐδὲ καὶ ἀσφαλίζει τὴν πολιτείαν, ἐὰν δὲν ἔχῃ αὕτη εἰς τὴν διάθεσίν της τὰ μέσα τοῦ νὰ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐξορίστου (*Motive zum Norweg. Entwürfe*, σελ. 28.). 6) Ἡ ἀπὸ τοῦ κράτους ἐξορία ταράττει τὰς πρὸς ἄλλας πολιτείας σχέσεις καὶ γίνεται πολλάκις ἀφορμὴ νέων ἀδικημάτων. *Mittermaier* (Arch. des CrR. X. σελ. 124.) *Trummer* zur Philosophie des Rechts σελ. 156. *Hellie* théorie du Code pénal I. p. 154—161. *Livingston* report on a plan of penal code p. 20. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀπαντᾶται μὲν ἡ ποινὴ αὕτη ἀλλ' ὑπὸ περιορισμοῦς, ἐκτὸς τῶν ἐλβετικῶν νόμων, οἵτινες ἀπειλοῦσιν αὐτὴν συχναίς. Εἰς τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 32., περιέχεται ἐπίσης καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ἔτος 1832 διετηρήθη, πρὸ πάντων διὰ τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα. *Chauveau* Code progressif p. 152. *Hellie* théorie I. p. 159. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 36., δὲν συγχωρεῖται κατὰ ἐγχωρίων, ἀλλὰ μόνον κατ' ἄλλοδαπῶν, ἰδίως δὲ μετὰ τὴν ἐκ-

πλήρωσιν τῆς ἐπιβληθείσης ἄλλης ποινῆς. Κατὰ τὸν βυρ-
 τεμβουργικὸν νόμον, ἄρθρ. 45., κατὰγινώσκειται κατ' ἄλλο-
 δαπῶν, οἵτινες ἢ ὑπέστησαν ποινὴν εἰρκτικῆς, ἢ πράξαντες
 ἀδικήματα τιμωρούμενα μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν, εἶναι ὅμως
 ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἢ εἰς τὰ ἥθη. *Herp*
Comm. I. σελ. 401. γ) 'Ο ὑπερρισμός (deportatio), ὅν τρό-
 πον εἶναι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐν χρήσει, ὡς μεταφορὰ δηλο-
 νότι τῶν καταδίκων εἰς μεμακρυσμένας τοῦ κράτους χώρας,
 ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει φόβος ἐπανόδου, ἰδίως δὲ ὁ
 ὑπερρισμός εἰς ἀποικίας καταδίκων, δύναται μόνον ὑπὸ ὁ-
 ρους τινὰς νὰ ἐγκριθῇ· πολλοὶ τῶν οὕτως ἐξοριζομένων, ὡς
 ἢ κατὰ τὴν Ἀγγλίαν πείρα διδάσκει, δὲν θεωροῦσι τὴν ποι-
 νὴν ταύτην ὡς κακὸν, ἀλλὰ πολλάκις παρακινεῖνται μᾶλ-
 λον εἰς ἐκτέλεσιν ἀδικημάτων· δὲν συντελεῖ δὲ παντᾶπασι
 ἡ ποινὴ αὕτη εἰς βελτίωσιν τῶν τιμωρουμένων, ἀλλὰ πολ-
 λάκις μάλιστα (πρὸ πάντων ἕνεκα τῶν κατὰ τὴν μετᾶβα-
 σιν συναπτομένων σχέσεων) γίνεται ἀφορμὴ μεγαλειτέρας
 διαφθορᾶς *Rossi traité III. p. 186. Blosseville histoire*
des colonies pénales dans l'Angleterre. Paris 1831.
van West de poena deportationis. Amstelod. 1831.
Mittermaier (Zeitschrift für ausländische Rechtswiss.
V. Bd. σελ. 351.) Foelix revue étrangère 1834. Vol.
I. p. 195. 1835. p. 705. Pilargerie histoire de Bo-
tanybay. Paris 1836. Ὅρα τὴν κατὰ τὸ 1838 ἀγγλι-
 κὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἀποικιῶν τῶν καταδίκων (ἐν ἀποσπά-
 σματι εἰς *Zeitschrift für auslaend Gesetzgeb. XI. nro*
22) καὶ πρὸ πάντων *Report from the select. commit-*
tee on transportation. 1838., ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται τὸ
 πάντῃ ἄσχοπον τῆς ποινῆς ταύτης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. 'Ἡ ποινὴ τῶν δημοσίων ἔργων δὲν εἶναι σκό-
 πιμος, διότι ἡ ἀναπόφευκτος κατ' αὐτὴν συνδιατριβὴ τῶν

καταδίκων εἶναι ἐπικίνδυνος, ἡ δὲ ἀδιάκοπος αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ παρουσία ἀντίκειται εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως.

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. Μίλις κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν ἡ διόρθωσις τῶν φυλακῶν ἐγένετο ἀντικείμενον σπουδαίας μελέτης. Διακρίνονται δὲ τὰ ἐξῆς συστήματα ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Α) Σύστημα, τὰ ὁποῖα παραδέχονται τὰς αὐτὰς βάσεις, ἐν ᾗ ἐστηρίζοντο μέχρι τοῦδε τὰ ποινικὰ καταστήματα, καὶ συγχωροῦσιν ἐπιμένως εἰς τοὺς καταδίκους νὰ συνεργάζωνται καὶ νὰ κοιμῶνται ὑπὸ ἐπιτήρησιν εἰς εὐρυχωρούς θλάμους, σκοπεύουσι δὲ τὴν βελτίωσιν τῶν καταδίκων διὰ τῆς ἐπιβαλλομένης αὐτοῖς ὑποχρεώσεως πρὸς ἐργασίαν καὶ εὐταξίαν, διὰ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας κτλ. Β) Σύστημα, τὰ ὁποῖα σκοπὸν ἔχουσι τὴν βελτίωσιν τῶν καταδίκων, χωρὶς ὅμως νὰ παραιτῶσι τὴν ἐποψίν τῆς ποινῆς ὡς ἐπιβλητέου κκοῦ, καὶ κατὰ τὰ ὁποῖα ἢ α) φυλάττονται ὅλως μεμονωμένοι οἱ φυλακισμένοι, εἰς χωριστὸν ἑκαστος δωμάτιον, ἄνευ ἐργασίας, λαμβάνοντες μόνον παραμυθίαν καὶ διδαχὴν παρὰ κληρικῶν (οὕτως ἐν Φιλαδελφίᾳ κατὰ τὸ παλαιὸν σύστημα)· ἢ β) διαμένει μὲν εἰς χωριστὸν δωμάτιον ἑκαστος τῶν καταδίκων, λαμβάνει ὅμως ἐργασίαν (ἐν Φιλαδελφίᾳ κατὰ τὸ νέον σύστημα)· ἢ γ) διανυκτερεύουσι μὲν εἰς χωριστὰ δωμάτια, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν συνεργάζονται, ἐπιτηρούμενοι καὶ ὑποχρεούμενοι εἰς αὐστηρὰν σιωπὴν (οὕτως εἰς Αὐβοῦρον καὶ εἰς τὰ πλεῖστα ἀμερικανικὰ καταστήματα)· ἢ δ) τροπολογεῖται τὸ προηγούμενον σύστημα διὰ τῆς κατὰ τάξεις διαιρέσεως τῶν φυλακισμένων, ὥστε νὰ ἔχη ἑκαστος αὐτῶν τὴν ἐλπίδα χρηματικοῦ κέρδους ἢ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς καλῆς του διαγωγῆς βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του ἢ, μετὰ παρέλευσιν τινος καιροῦ, καὶ πικντελῇ τῆς ποινῆς κατάργησιν (ὡς ἐν Γενεύῃ). ἢ ε) τὸ σύστημα τῆς σιωπηλῆς συνεργασίας καὶ τῆς μεμο-

νωμένης διανοκτερεύσεως συνδυάζεται με τὸ σύστημα τῆς ἀπολύτου ἀπομονώσεως εἰς τρόπον, ὥστε κατὰ τὴν κρίσιν τῆς διοικητικῆς τοῦ καταστήματος ἀρχῆς νὰ ἐπιβάλληται καὶ ἀπόλυτος ἀπομόνωσις εἰς τινὰς καταδίκους (τοὺς ὑποτρόπους, τοὺς κακῶς διάγοντας). Ὁρα περὶ τούτου *Mittermaier*. (Archiv des criminalr. 1838. σελ. 480) Ὁρα περὶ διορθώσεως τῶν φυλακῶν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Φίξερβιχ μνημονευθέντων συγγραμμάτων καὶ *Lucas du système pénitentiaire en Europe*. Paris 1828. 30. 2. Vol. *Julius Verlesungen über die Gefängnisskunde*. Berlin 1828. μετεφρ. γαλλιστί, μετὰ πολλῶν σημειώσεων καὶ προσθηκῶν, ὑπὸ *Lagarmitte*. Paris 1831. 2. Vol. *Beaumont et Tocqueville du système pénitentiaire aux états-unis*. Paris 1833. ἀγγλιστί, μετὰ πολλῶν προσθηκῶν, ὑπὸ *Lieber* Γερμανιστί δὲ μετὰ πολλῶν προσθηκῶν ὑπὸ *Julius. Marquet-Vasselot examen historique et critique des diverses théories pénitentiaires*. Lille 1835. 2. Vol. *Obermaier Anleitung zur vollkommenen Besserung der Verbrecher in Strafanstalten*. Kaiserslautern. 1835. *Crawford report on penitentiaries in the united states*. London 1835. *Mittermaier* (nouveaux Archiv des Criminalr. XI. Bd. N. 8. 13. XII. Bd. N. 7. 13. neue Folge I. Bd. σελ. 132. καὶ *Foelix revue étrangère*. 1834. p. 337., 1835. p. 311.). Προσέτι *Mittermaier* (Arch. des Criminalr. 1838. nro 5. 12. 18.) Περὶ τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος ὅρα προσέτι: *Lucas de la réforme des prisons ou de l'emprisonnement*. Paris 1836—8. III. Vol. *Moreau Christophe de la réforme des prisons en France*. Paris 1838. *Aubanel mémoire sur le système pénitent*. Gen. 1837. *Grellet manuel des prisons*. Genève 1838. 1840. II. Vol. *Crawford report on penitentiaries in the united states*. London

1835. τὰς περὶ τῶν φυλακῶν ἐκθέσεις (reports) καὶ μάλιστα τὴν τρίτην ἐπὶ τοῦ ἔτους 1838 τῶν ἀγγλικῶν inspectors of prisons. *Saggio sul buon governo delle mendicizie e delle carceri del Conte Pettiti.* Turin, 1837. 2. Vol. *Ducpetiaux* des progrès et de l'état actuel de la réforme pénitentiaire. Bruxelles 1838. III. Vol. Rapport sur les pénitentiaires des états unis. Par *Demetz* et *Blouet*. Paris 1837. *Coindet* mémoire sur l'hygiène des condamnés détenus dans la prison. Genève 1838. *Gosse* examen médical du système pénitentiaire. Genève 1838. *Julius Nordamerika's* sittliche Zustaende. Leipz. 1839. II, Bde. πρὸ πάντων τῶν 2 τόμ. *Foucher* sur la réforme des prisons. Rennes 1838. *Moreau Christophe* rapport sur les prisons de l'Angleterre, de l'Ecosse, de la Belgique, de la Suisse. Paris 1839. Du régime cellulaire, par *Doublet de Bois Thibault*. Paris. 1839.

Σημ. 4. τοῦ ἐκθ. Περὶ τῆς διὰ βίου στερρατικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς ὅρα *Mittermaier* (révue de la législation. Paris 1836. Vol. IV. p. 21. 96. 270), *Abegg* (Arch. des Criminalr. 1838. nr. 8.) "Ὅρα προσέτι τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργ. βουλῇ συζητήσεις ἐπὶ τῆς περὶ καταργήσεως τῆς ποινῆς ταύτης γενομένης προτάσεως. *Hepp*. Comm. I. σελ. 147. Τὸ κύριον σφάλμα τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἀπειλοῦσι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποινῆς ὡς ποινὴν ἀπόλυτον. Περὶ τοῦ σκξωνικοῦ καὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νόμου ὅρα *Mittermaier* (Arch. des Criminalr. 1838. σελ. 326. καὶ 1839. σελ. 163.)

§. 150.

Εἰς τὰς ψυχολογικὰς ποινὰς ἀνάγονται Α) αἱ ποιναὶ αἱ προσβάλλουσαι τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς· εἴτε στιγμιαίως

μόνον προσβάλλουσι τὸ αἶσθημα τοῦτο, εἴτε περιορίζουσι ταῦτοχρόνως ἢ καὶ ἀφαιροῦσι τὸ πλῆρες πρὸς τιμὴν δικαίωμα τοῦ τιμωρουμένου. Αἱ πρῶται ἀπλῶς προσβάλλουσι τὸ φιλότιμον τοῦ τιμωρουμένου, αἱ δὲ τελευταῖα λέγονται ἀτιμωτικάι ποιναί.

§. 151.

Ἐκ τῶν προσβαλλουσῶν τὸ φιλότιμον τοῦ τιμωρουμένου ποινῶν εἶναι 1) αἱ μὲν ἀπλῶς *αἰσχυρτηλαί*, οἷον ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποινὴ (α), ἡ ἐπίπληξις, ἡ συγγνώμης αἵτησις (*Abbitte*), ἡ ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων (β) καὶ ἡ διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως ἱκανοποιήσις (*Ehrenerklärung*), 2) αἱ δὲ, συγχρόνως καὶ *ἀρειδιστικάι*, οἷον ὁ κλοιὸς ἢ ἡ τραχηλοκάκη, ὁ ἐπὶ κακουργίαις λίθος (*Lasterstein*) *die Geige* κ. τ. λ. Αἱ ἀτιμωτικάι ποιναὶ ἀφαιροῦσιν ἢ 1) μόνον τὸ πρὸς ἰδιόζουσαν τιμὴν δικαίωμα, π. γ. διὰ τῆς ἐκ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἀποβολῆς, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς εὐγενείας, διὰ τῆς ἐν ταῖς συνταγματικαῖς πολιτεῖαις στερήσεως τῆς πρὸς ἀντιπροσωπεῖαν ἱκανότητος κ. τ. τ. *infamia* κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν τῆς λέξεως ἔννοϊαν (§. 71.), ἢ 2) συγχρόνως καὶ τὸ πρὸς κοινὴν τιμὴν καὶ ὑπόληψιν δικαίωμα *ἀτιμία* (γ).

(α) Christ. Wildvogel Diss. de deprecatione publica ecclesiastica. ed. 2 da 1757.

(β) Ἡ ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων καὶ ἡ συγγνώμης αἵτησις δύνανται, ἐπιτείνεσθαι, καὶ μεταβληθῶσιν εἰς κυρίως ἀτιμωτικὰς ποινὰς, ἐὰν π. γ. πρόκηται καὶ λάθῃσι χώραν γονυκλιτῶς ἐν πλήρει συναδριάζει τοῦ ἐγκληματικοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δημίου.

(γ) Thomasius Diss. de poena viventium eos infamantes, sint absurdae et abrogandae? Hal. 1723. Caloni de delinquentium ad pu-

hlicam ignominiam expositione. Ab. 1788. Fr. Car. Lud. Textor
Diss. de supplicio capitali et poenis infamantibus e civitatum foris
proscribendis. Tub. 1799.

§. 152.

Ἡ στέρησις τῶν πρὸς τὴν τιμὴν δικαιωμάτων εἶναι ἤτοι 1) ἀναγκαία συνέπεια ἄλλων ποινῶν, ἢ 11) αὐθόπαρ-
κτος ποινὴ, ἐπιβαλλομένη ἤτοι μόνῃ ἢ ἡνωμένη μετ' ἄλ-
λης. Ἐπέρχεται δὲ ἤτοι 1) διὰ τῆς ἀπλῆς ἀποφάσεως
τοῦ δικαστοῦ, ἢ 2) διὰ συμβολικῶν πράξεων τῆς πολιτείας,
αἵτινες συγχρόνως παριστῶσιν αἰσθητῶς τὴν τῆς πολι-
τείας ἀπόφασιν. Τὸ τελευταῖον συμβαίνει, καθόσον ἀνά-
γεται εἰς τὴν ἀτιμίαν, α) διὰ τῆς ἐν κλοιῷ ἐκθέσεως (α), β)
διὰ τῆς καυτηριάσεως, γ) διὰ τῆς δημοσίᾳ ὑπὸ τοῦ δημοῦ γι-
νομένης θραύσεως τῶν τῆς εὐγενείας παρασήμων, δ) διὰ τῆς
εἰς τὴν ἀρχόρην ἀναρτήσεως τοῦ ὀνόματος καὶ ε) διὰ τῆς δυσ-
φήμου ταφῆς.

1) Infamia mediata καὶ immediata. Infamia juris καὶ inf. facti.

2) Νόμιμοι συνέπειαι τῆς ἀτιμίας.

(α) Pufendorf obs. juris univ. Tom. IV. Obs. 130. Pufendorf de
jurisd. Germ. p. 484. Meister Einleit. in die Peinl. Rechtsgel. σελ.
34. καὶ 431.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀπλῶς αἰσχυρηταὶ ποιναὶ περὶ τῶν ἀναφέ-
ρει τὸ κείμενον, π. χ. ἡ συγγνώμης αἵτησις, δὲν εἶναι κα-
τάλληλοι, διότι ὁ νομοθέτης δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἐ-
φαρμόσῃ αὐτάς, καθότι εἰς τὸν κοινὸν ἄνθρωπον δὲν προ-
ξενοῦσι καμμίαν ἐντύπωσιν, μᾶλλον δὲ παρέχουσιν αὐτῷ
εὐκαιρίαν νὰ προσβάλῃ ἔτι πλέον τὸν παθόντα, ἢ νὰ δείξῃ
τὸ χυδαῖον τοῦ ἥθους του, πολλάκις δὲ καὶ καταντῶσιν εἰς
ἀηδὴ ὑποκρισίαν. Motive zu dem Norweg. Entwurf, σελ.
29. Ἡ ἀπαγγελία προδιατεταγμένων τυπικῶν φράσεων,

περί ὧν εἶναι ἄδηλον ἀνπροφέρονται σπουδαίως καὶ τὰς ὁποίας ὁ πανούργος ἐνδέχεται νὰ προφέρῃ μὲ τοιοῦτον ὕφος, ὥστε νὰ προσβάλλῃ ἔτι μᾶλλον τὴν παθόντα, δὲν εἶναι κατ' οὐδένα λόγον ποινὴ κατὰλληλος· ὅθεν κατήργησαν τὴν ποινὴν ταύτην οἱ νόμοι τῆς Πρωσίας, τοῦ Βρουνσβίγιου καὶ ἄλλοι (ὅρα κτωτέρω ἐπὶ τῶν ἐξυβρίσεων). "Ορα ὅμως *Hepp das Strafsystem* σελ. 64. 'Ο βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 22., διετήρησε μεταξὺ τῶν ποινῶν τὴν συγγνώμης αἵτησιν. Τὴν δικαστικὴν δὲ ἐπίπληξιν παραδέχονται ὡς ποινὴν ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 22., καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἀρθρ. 16. Περιεῖχε μὲν αὐτὴν καὶ τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον, ἡ βουλὴ ὅμως τὴν ἀπεδοκίμασε. *Hepp Comm. I.* σελ. 304. Αἱ *οἰκτιριστικαὶ* ποιναὶ, π. χ. ἡ ἐν κλοιῷ ἐκθεσις, εἶναι μᾶλλον ἐπιβλαβεῖς, προξενοῦσι σκληρὰν ἐντύπωσιν εἰς ἐκεῖνους ἐκ τῶν καταδικαζομένων, ὅσοι διασώζουσιν ἔτι τὸ αἶσθημα τῆς φιλοτιμίας, ἐξελείφουσι πολλάκις καὶ τὸ ἔσχατον ἔγος τῆς αἰδοῦς, καὶ κωλύουσιν οὕτω τὴν βελτίωσιν τῶν καταδίκων. *Rossi traité III.* 189. p. 252. *Hellie et Chauveau théorie du Code pénal. I.* p. 177. *Haus observations sur le projet du Code pénal belge. I.* p. 93. 143. "Οθεν ἡ καυτηρίασις κατηργήθη κατὰ τὸ 1832 ἐν Γαλλίᾳ, ἡ δὲ δημοσία ἐκθεσις διετηρήθη μὲν, ἀλλ' ἐπετράπη εἰς τὰ δικαστήρια νὰ παραλείπωσιν αὐτὴν, ὅπερ δὲν ἐπιδιοκίμαζεται, διότι ἡ προκειμένη ποινὴ εἶναι ἐν γένει ἀπορρίπτέα. "Ορα *Hellie théorie I.* p. 181. 'Ο βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 7. 14., ἀναφέρει αὐτὴν ὡς συνέπειαν ἄλλων ποινῶν. Ἀλλὰ εἰς τοὺς νεωτάτους ποινικοὺς νόμους δὲν ἀπαντᾷται πλέον. 'Ὡς ποινὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀναγόμεναι ἀναφέρονται ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ, ἀρθρ. 22., καὶ ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴ καὶ ἡ κατάγνωσις ἀνικανότητος πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 27., ἀναφέρει ὡς ἰδιαιτέραν ποινὴν τὴν ἀποστέρησιν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀστυκῶν τιμῶν.

Ὅρα Hepp σελ. 86. Hepp Comm. I. σελ. 314. Ἡ ποινὴ τῆς ἀτιμίας, ὡς αὐθόπαρκτος ποινὴ, δικαίως δὲν ἀπαντᾷται πλέον εἰς τοὺς νέους νόμους.

§. 153.

B) Αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναί. Ὑποδιαίρουνται δὲ αὗται 1) εἰς χρηματικὰς ποινὰς (*mulctae*), ἐὰν ὁ ἀδικήσας στερῇται ὠρισμένου μέρους τῆς εἰς χρήματα συνισταμένης περιουσίας του (α); καὶ 2) εἰς τὴν δήμευσιν, ἥτοι τὴν στέρησιν περιουσίας πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου (β). Ἡ δήμευσις δύναται νὰ περιλάβῃ ἥτοι ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν ἢ μέρος μόνον αὐτῆς (*confiscatio omnium-quorundam bonorum*). Ἀλλὰ πᾶσα δήμευσις προϋποτίθῃσι ῥητὴν περὶ αὐτῆς ἀπειλὴν τοῦ νόμου. Σιωπηλὴ δήμευσις (ὡς ἀπλὴ συνέπεια κεφαλικῆς ποινῆς) δὲν ἔχει πλέον δυνάμει τοῦ νόμου χώραν (γ).

Προσφρικῶς: περὶ τῶν κτημάτων εἰς τὰ ὅποια δὲν ἐκτείνεται ἡ *confiscatio omnium bonorum*— Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ δημοσίου ὡς successor περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς δηατέσεως.

(α) Ff. Virgil Barbacovius *Diatr. de poenis pecuniariis recte adhibendis*. Trid. 1796.

(β) G. Hier Brückner *Comment. de confiscatione bonorum in delictis*. Jen. 1783.

(γ) C. C. C. Art. 218. in fin. συνδυαζ. μὲν L. 1. §. 3. L. 7. pr. de bonis damnat. L. 10. C. cod. L. 5. et 6. C. ad L. Jul. Maj. καὶ Νικρ. 22. κεφ. 8. N. 134. κεφ. 13. Ὅρα Kleinschrod *syst. Entw. Thl. III. §. 62—72*. Koch Vorrede zu seiner Ausgabe der P. G. O. §. 9. Ἡ *confiscatio omnium bonorum* κατηργήθη πολλαχού διὰ τοῦ πολιτεύματος ἢ δι' εἰδικῶν νόμων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναὶ ὑπῆρξαν ἀντικείμενον πολλῶν ἐνδοιασμῶν, διότι ἔχουσιν ἄνισα τ' ἀποτελέσματα, ἐπενεργοῦσιν αὐστηρότατα εἰς πρόσωπα ἀθῶα καὶ δὲν εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς τῶν τιμωρου-

μένων. Rossi traité III. p. 240. Carmignani delle leggi III. p. 212. 'Επὶ τῶν μικροτέρων οὕτως ἀδικημάτων εἶναι ἀπαραίτητοι. Oersted Grundregeln, σελ. 240. Chauveau et Hellie théorie du Code pénal I. p. 240. Πρὸ πάντων πρέπει α) νὰ μὴ ἀπειλῇ ὁ νομοθέτης πολλὰ συνεχῶς τὴν ποινὴν ταύτην, διὰ νὰ μὴ δίδῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι θέλει δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου νὰ πλουτίζῃ μὲν τὸ δημόσιον, νὰ πρέχῃ δὲ εἰς τοὺς πλουσίους τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ ἐξαγοράζωσι τὸ ἀδίκημα διὰ χρημάτων· β) πρέπει ν' ἀποφεύγῃται τὸ ἐλάττωμα τῆς τὰ μέγιστα ἀνίσου ἐπὶ τὸν τιμωρούμενον ἐπενεργείας τῆς χρηματικῆς ποινῆς. Hellie théorie I. p. 240. "Ὅρα καὶ τὰς ἐν τῇ βυρτεμβουργικῇ βουλῇ συζητήσεις. Hepp. Comm. I. σελ. 300. Ἡ δήμευσις ἐν τούτοις τῆς ὅλης περιουσίας δὲν δύναται ποτὲ νὰ δικαιολογηθῇ. "Ὅταν ἀφορᾷ τὸ κοινὸν δίκαιον, φαίνεται μὲν ὅτι τὸ ἄρθρ. 218. τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου κατήργησε τὴν δήμευσιν, ἀλλὰ τὴν κατήργησε μόνον ὡς σιωπηλὴν συνέπειαν ἄλλων ποινῶν· τὸ δὲ ἄρθρ. 135 τῆς Π. Δ. Κ. ἀποδεικνύει μάλιστα τὴν διατήρησιν τῆς ποινῆς τῆς δημεύσεως, ὡς αὕτη, εἰδικῶς ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ. Maresoll über bürgerliche Ehre σελ. 328. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 218. τῆς Π. Δ. Κ. ὅρα πρὸ πάντων Boehmer (neues Archiv des Criminalr 1836. σελ. 524.) Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας δὲν ἀπαντᾷται ἡ ποινὴ τῆς δημεύσεως τῆς περιουσίας, τὴν χρηματικὴν ὅμως ποινὴν παραδέχονται ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (προσδιορίζων πολλὰ συνεχῶς μεγίστους ὅρους) ὅρα Hellie théorie I. p. 246., ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 33., ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 15. Μόλις οἱ νεώτατοι νόμοι περιέχουσι διατάξεις ἀποπειρωμένας ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἀναλογούσης ἐκάστοτε χρηματικῆς ποινῆς· "Ὅθεν ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 32., διατάττει ὅτι, ὡς αὕτη πρόκειται περὶ καταγνώσεως χρηματικῆς ποινῆς, ὀφεί-

λεῖ ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ γνωστὰ εἰς αὐτὸν εἰσοδήματα τοῦ τιμωρουμένου, καὶ ὅτι δὲν πρέπει ἡ ποινὴ νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 1000 φιορίνια. Ὁμοίως καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδ.ον §. 47.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τοῦ πρὸς ἀλλήλους λόγου τῶν ποινῶν.

Quistorp Versuch einer richtigen Bestimmung des Verhältnisses der gemeinen in Deutschland üblichen Strafen zu einander. In. seinen Beiträgen n. A. N. XVII.

§. 154.

Ἡ ποινὴ εἶναι τόσῳ μεγαλειτέρα, ὅσῳ πλειοτέρων κακῶν εἶναι περιεκτικὴ. Ἐπομένως εἶναι Α) τόσῳ μεγαλειτέρα, ὅσῳ περισσότερον τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον κακόν ἤτοι ὁμέσως προσβάλλει τὴν αἰσθητικότητά, ἢ ὡς ἐκ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ ἀντιβαίνει εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ Β) ὅσῳ πλέον σύνθετον εἶναι τὸ κακόν τοῦτο.

§. 155.

Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι ἐπομένως ὅλων τῶν ποινῶν ἡ δεινότερα (α). Ἐπονται δὲ εἰς αὐτὴν 1) ἡ διὰ βίου στέρησις τῆς ἐλευθερίας, 2) αἱ ἀναπηρωτικαὶ ποιναὶ, 3) αἱ ἀτιμωτικά, μετὰ σωματικῶν ἀλγηδόνων ἠνωμένα ποῖναι (οἷον ἡ μαστίγωσις καὶ ἡ καυτηρίασις), 4) ἡ ἀτιμία, ἀνευ σωματικῶν παθημάτων (κλοιὸς), 5) ἡ δήμευσις τῆς ὅλης περιουσίας, 6) ἡ διὰ βίου ἐξορία, 7) οἱ ἀπλοῖ σω-

ματικοὶ σωφρονισμοί, 8) ἡ πρόσκαιρος στέρησις τῆς ἐλευθερίας, 9) ἡ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον ἐξορία, 10) αἱ τὴν τιμὴν προσβάλλουσαι ποιναὶ 11) αἱ χρηματικαὶ ποιναί.

(α) *Prö. Feuerbach der Tod ist die grösste Strafe. (Bibliothek d. r. R. Bd. II. St. 1. N. 4.).* Ὁ παρὰ τῶν ἐναντίων τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτασσόμενος παλλᾶκις ἰσχυρισμός, ὅτι δεινότερα τοῦ θανάτου εἶναι ἢ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ μάλιστα διὰ βίου, περιορίζουσα ποινὴ, ἐνδέχεται ἴσως νὰ συνάγῃ μὲ τὰ συμπεράσματα τῆς σκέψεως, ἀλλὰ βεβαίως ἐν ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ πρὸ πάντων ἀπαιτεῖται, τὸ κοινὸν αἴσθημα τῶν ἀνθρώπων.

§. 156.

Τὸν πρὸς ἀλλήλας λόγον διαφορῶν ποινῶν, αἵτινες περιέχουσιν ἴσον κακὸν (καὶ ἐπομένως ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ τὸ αὐτὸ γένος) προσδιορίζει ἐν μέρει μὲν ἡ διάρχεια, ἐν μέρει δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν.

§. 157.

Οὐδεμία ποινὴ εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἐντελὴς ἴση μὲ τὴν ἄλλην· τοῦλάχιστον δὲν ἔχομεν ἀσφαλὲς μέτρον εἰς προσδιορισμὸν τοῦ λόγου τῶν ποινῶν πρὸς ἀλλήλας. Διὰ ταῦτα, ὅσάκις ὁ δικαστὴς εἶναι ἠναγκασμένος νὰ μεταβάλλῃ τὸ εἶδος τῆς ποινῆς ὀφείλει νὰ ἐρευνᾷ πρὸ πάντων, τίνες ποιναὶ λογίζονται κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν ἔσαι πρὸς ἀλλήλας (α). Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, ὀφείλει νὰ προσφεύγῃ εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς (§. 154—156.), διὰ νὰ κρίνῃ ποία ποινὴ ἰσχυοναμεῖ ὡς ἑγγιστα ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μὲ τὴν ἄλλην.

(α) Ὅρα περὶ τούτου ἰδίως τὸν ἀνωτέρω μνημονευθέντα Quistorp. Προέειπε: I. F. Mögling Diss. de eo q. j. e. circa proportionem in poenis surrogandis. Tüb., 1734. Hommel Vorrede zu Flavius §. 16.

§. 158.

Ἐάν ὁ δικαστὴς ἀντὶ ὠρισμένου ποινικοῦ κακοῦ ἐπιβάλῃ ἄλλο, τῆς αὐτῆς μὲν ποιότητος, διαφοροῦ δὲ εἵδους λέγεται μεταβολὴ τῆς ποινῆς (permutatio poenae).

§. 159.

Ὅσάκις ὁ νόμος ὀρίζει τὴν ποινὴν, ἀπαιτεῖται αὐτὴ αὐτὴ ἢ ποινὴ νὰ ἐφαρμόζηται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσηιν, καὶ δὲν ἔχει ὁ δικαστὴς τὴν ἐξουσίαν νὰ τὴν μεταβάλλῃ αὐθαίρετως. Ἡ μεταβολὴ εἶναι τότε μόνον νομίμως δυνατὴ : 1) ὅταν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀπειλουμένης ποινῆς ᾖ φυσικῶς ἀδύνατος (α), ἢ 2) ὅταν ἡ ὠρισμένη ποινὴ προϋποτίθῃ τὴν ὑπαρξίν περιστάσεων, αἵτινες δὲν ἔχουσι χώραν ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει (β).

(α) L. 1. §. 3. D. de poenis. C. C. C. Art. 216.

(β) Kleinschrod syst. Entw. Thl. §. 127.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν θέσιν τοῦ δικαστοῦ ὅστις δικάζει κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ δικαστοῦ ὅστις ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ ἐγγώριον νομοθεσίαν. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς μεταβολῆς τῆς ποινῆς εὐρύτερον. Ἐπειδὴ δὲ πολλὰ ποινὰ τοῦ κοινοῦ δικαίου, π. χ. αἱ ἀναπηρωτικαί, δὲν εἶναι πλέον ἐν χρήσει, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν περιοριζουσῶν τὴν ἐλευθερίαν ποινῶν ἐμορφώθη κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν ἄλλο ποινικὸν σύστημα, ὁ δικαστὴς ἔχει κυρίως μόνον ἀορίστους ποινικοὺς νόμους νὰ ἐφαρμόζῃ· πλὴν καὶ ἐνταῦθα δὲν ἔχει ὁ δικαστὴς τὴν ἐξουσίαν ν' ἀπομακρύνῃται αὐθαί-

ρέτως ἀπὸ τῶν διὰ τῆς νομολογίας εἰσαχθεῖσων ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων ποινῶν, ἐπιβάλλων π. χ. χρηματικὴν ποινὴν ἀντὶ τῆς φυλακίσεως, πολλῷ δὲ ἥττον νὰ μεταβάλλῃ τὴν διὰ δικαστικῆς ἀποράσεως ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν. Ὅπου ὑπάρχει ἐγγώριος νόμος, δὲν συγχωρεῖται παντάπασι ἡ μεταβολὴ τῆς ποινῆς, ἐὰν αὐτὸς ὁ νόμος δὲν τὴν ἐπιτρέπη. Ἡ τοιαύτη δὲ τοῦ νόμου ἄδεια εἶναι πολλάκις ἀναγκαῖα, ἰδίως ὁσάκις ἀπαιτεῖται νὰ μεταβληθῇ εἰς τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως ἡ χρηματικὴ ποινὴ, τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐκπλήρωσις· λαμβάνεται δ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπ' ὄψιν ὁ κατὰ νόμον ἢ κατὰ νομολογίαν λόγος τῶν δύο προκειμένων ποινῶν πρὸς ἀλλήλας. Ἐνεκα τῆς ἀνωτέρας τάξεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐνοχὸς δὲν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν, ἐὰν δὲν τὸ ἐπιτρέπη ὁ νόμος. *Hef-ster Lebrh.* σελ. 176. Κατ' εἰδικὰ τινα δίκαια, π. χ. ἐν Βαυαρίᾳ ἔχουσι τὰ δικαστήρια τὴν ἐξουσίαν νὰ μεταβάλλωσι τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐν φρουρίᾳ καθιέρξεως, ἐὰν αἱ τιμωρητέοι ᾖναι ἄνθρωποι διακεκριμένης ἀνατροφῆς.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ὁ δικαστὴς ἀπέναντι τοῦ νόμου, ἀπαιτεῖ νὰ μὴ μεταβάλλῃ ὁ δικαστὴς ποτὲ τὴν ποινὴν, ἥτις ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ καὶ εἶναι ἐπιβλητέα εἰς τὴν ἐκάστοτε προκειμένην περίπτωσιν, π. χ. τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως εἰς ποινὴν χρηματικὴν. Τὸ πρὸς τοιαύτην μεταβολὴν δικαίωμα ἤθελεν ἀναμφισβόλως ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος μόνων τῶν πλουσίων. Ὅθεν ἔρα τὰς διατάξεις τοῦ πρωτοδικικοῦ δικαίου (*Landr.* §. 87., κατὰ τὸ ὅπριον τότε μόνον συγχωρεῖται ἡ μεταβολὴ τῆς σωματικῆς ποινῆς εἰς χρηματικὴν, ὅταν ἡ πρώτη δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τοῦ ατόμου τοῦ τιμωρητέου), τοῦ αὐστριακοῦ νόμου §. 27., τοῦ βυρκικοῦ §. 34., τοῦ σαξωνικοῦ §.

20. 21.. τοῦ βυρτεμβεργικοῦ ἄρθρ. 46. Ἄλλ' ἀπαιτεῖται πάντοτε ῥητὴ διάταξις τοῦ νόμου, διὰ τὴν ἔχῃ ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ κατὰ νόμον ἐπιβλητέα δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ καθίσταται ἐπομένως ἀναγκαία ἡ μεταβολὴ αὐτῆς εἰς ἄλλην. ἐξίσου αὐστηράν, ποινὴν. Τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχει: 1) ἐὰν ἡ σωματικὴ ποινὴ δὲν ᾖ δυνατὸν νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ μεταβάλλεται εἰς χρηματικὴν (preuss. Criminalordn. § 590. Instruction von 1834 in *Mannkopf* preuss Criminalordn. σελ. 400. preuss. Landr. §. 87. badisches Strafedict §. 98). 2) ἐὰν ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ πρέπῃ νὰ μεταβληθῇ εἰς φυλάκισιν (βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 49.). 3) ἐὰν τοῦ νόμου ἀπειλοῦντος χρηματικὴν ποινὴν, ὁ τιμωρητέος ᾖ ἀπορὸς ἢ εὐρίσκειται εἰς θέσιν, καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρῳ τὴν περιουσίαν του, π. χ. ἐπὶ ἀνηλίκων, ἐπὶ πτωχευσάντων, ἐπὶ ἀτότων (γὰλλικὸς ποιν. νόμος, 53., πρωσσικὸν δίκαιον §. 85., βυαρικὸς νόμος §. 34., σάξων. νόμος §. 21., βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 46.). Ἀκατάλληλον εἶναι τὸ νὰ προσδιορίζῃ ἀπολύτως ὁ νόμος. ὅτι ὁρισμένη τις χρηματικὴ ποσότης ἰσοδυναμεῖ μετ' ὁρισμένον ἀριθμὸν ἡμερῶν φυλακίσεως, π. χ. κατὰ τὸν βυαρικὸν νόμον ἄρθρ. 35., καθ' ὃν 8 ἡμέραι φυλακίσεως ἰσοδυναμοῦσι μετ' 25 φιορίνια. Ὁρθότερα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νόμου, ἄρθρ. 47., κατὰ τὸν ὁποῖον 1 ἕως 4 φιορίνια ἰσοδυναμοῦσι μετ' 24 ὥρας φυλακίσεως (διότι ὁ δικαστὴς εὐεῖλει νὰ προσδιορίξῃ τὴν ἀνάλογον ἐκάστοτε ποινὴν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἀτομικότητα τοῦ τιμωρητέου, π. χ. τὸ ἡμερήσιον αὐτοῦ κέρδος). Ὅρα τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις (*Hepp Comm. I. σελ. 411. etc.*). Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ ἀκταλλήως μεταβολαὶ τῆς ποινῆς λεγόμεναι, αἱ λαμβάνουσαι χώραν εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νόμος συγχωρεῖ ἐπὶ τινων

προσώπων ὡς σκοπιμωτέραν τὴν καταψήφισιν ποινῆς ἄλλης παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένην, π. γ. ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἀγυρτῶν, καταδικαζομένων ἀντὶ φυλακίσεως εἰς σωματικὸν σωφρονισμὸν (β. νόμος ἄρθρ. 31., βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 48· γενικώτερον εἶναι τοῦ σαξωνικοῦ νόμου τὸ ἄρθρ. 22.). Ἐνταῦθα ἀνάγεται προσέτι καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ βυρταϊκὸς καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ὅρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 143. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.) δίδουσιν εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ, ἀντὶ ἄλλων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν, τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν. Ὅρα ἀπ' ἐνκντίας *Oersted Grundregeln* σελ. 377. *Seuffert Beitr. zur Gesetzgebung*. Würzb. 1823. σελ. 11. Ὅρα ὅμως *Bauer Motive zum hannövr. Entw.* σελ. 342. καὶ τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις *Herpp Comm. I.* σελ. 200. κ. ἐπ.).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἐπιτρέπει ἐν τῷ ἄρθρ. 510., μεταβολὴν τινὰ μεταξὺ προστίμου καὶ κρατήσεως ὀρίζων ὅτι κατὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην πᾶσα ἡμέρα κρατήσεως ἀνταποκρίνεται μὲ τρεῖς δραχμας καὶ ἀντιστρόφως τρεῖς δραχμαὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ μίαν ἡμέραν κρατήσεως.

§. 160.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, καθήκον τοῦ δικαστοῦ εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν ἀνάλογον τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως. Ὅθεν ὁ δικαστὴς ἔχει ἐνταῦθα τὸ ἀναντιρρήτον δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς μεταξὺ διαφόρων ποινῶν ἰσοδυνάμων μὲν κατὰ τὸν βαθμὸν, ἀναλόγων δὲ πρὸς τὸν προκείμενον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου. Περὶ τὴν τοιαύτην δὲ ἐκλογὴν δύναται νὰ λαμβάνῃ ὡς βάσιν οὐ μόνον 1) τὴν ἐπιείκειαν, ἀλλὰ καὶ 2) ὑπὸ πολιτικὴν ἔποψιν, τὸ δημόσιον συμφέρον (α').

(α) Περὶ τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἔχει ἡ κοινωνικὴ τάξις τοῦ ἐνόχου, ἐπὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀνθαιρέτων ποινῶν προφορικῶς: πρβ. Jo. Leonh Tauber Diss. d^o licita in criminalibus prosopolepsia. Alt. 1752. ἰδίως δὲ G. J. Fr. Meister über den Einfluss, welchen der Stand des Verbrechens auf die Strafen und das Verfahren in Strafsachen hat. In Plitt's Rept. Thl. I. N. 1.

BIBΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Θετικὸν ἢ εἰδικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Εἰσαγωγή.

§. 161.

Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναλυτικόν, προσδιορίζον τὴν ἔννοιαν τῶν καθ' ἑκάστα ἀδικημάτων καὶ τὰς εἰς ταῦτα ἐπιβλητέας ποινάς. Οἱ δοθησόμενοι δὲ ὅρισμοι τῶν ἀδικημάτων, ἅπερ προϋποτίθενται ὑπάρχοντα πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν νομίμων ποινῶν, πρέπει νὰ ἐξάγωνται ἀπὸ αὐτῶν τῶν θετικῶν νόμων, ἧτοι ἀμέσως, ἢ δι' ἐρμηνείας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τάξεις διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων εἶναι σπουδαία, καθότι δι' αὐτῆς προσδιορίζεται ὁ καθ' ἑκάστην νομοθεσίαν πρὸς ἄλληλα λόγος τῶν ἀδικημάτων καὶ ὑποδεικνύεται εἰς τὸν δικαστὴν ἢ ἐποψις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ κρίνῃ ὁρθῶς τὰς διαφόρους περιπτώσεις καὶ νὰ ἐρμηνεύῃ τοὺς νόμους, καὶ καθότι ἐν γένει ἡ νόμιμος ἐποψις ἐκαστοῦ ἀδικήματος, ὡς ἐκ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ πρέπει νὰ ὁδηγῇ τὸν δικαστὴν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων. *Mittlermaier* über den neuesten Zustand der Strafgesetzge-

bung, σελ. 441. *Müllermaier* (Arch. des Criminalr. neue Folge I. Bd. σελ. 495.). *Hepp* (Arch. des Criml. XIV. Bd. N. 16) Ἡ κατάταξις, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ὁ *Phäverbauch*, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς μέρους παραβλέπει ὁλοτελῶς τὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ κοινὸν δίκαιον τὰ διάφορα ἀδικήματα, δὲν στηρίζεται ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ οὐδεμιᾷ ἀρχῇ, ἢ στηρίζεται ἐπὶ ἀρχῶν ἐσφαλμένων.

1) Ὁ *Phäverbauch* παραδέχεται τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε κατεκρίναμεν γνώμην, ἥτις θεωρεῖ ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος ὡς ὑπάρχουσιν δικαιώματός τινος προσβολήν· ἐντεῦθεν δὲ προέρχεται, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχουσι καὶ ἀδικήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταδειχθῇ τοιαύτῃ τις προσβολή, ὁ συγγραφεὺς, ἀμνηχανῶν, περιέπεσεν εἰς τὸ παράδοξον, ὅτι θεωρεῖ τὴν βλασφημίαν (§. 303.) ὡς ἐξέθροισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, τὴν μοιχείαν δὲ (§. 373.) καὶ τὴν διαγαμίαν (§. 384.) ὡς προσβολὰς συναλλακτικῶν δικαιωμάτων. 2) Ἐπίσης ἐσφαλμένως διεξήγαγε τὴν διακρίσιν τῶν ἀδικημάτων εἰς δημόσια καὶ εἰς ἰδιωτικά, καὶ ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἔθεσε π. χ. εἰς τὰ ἰδιωτικά ἀδικήματα τὴν ψευδορκίαν (§. 418.), ἥτις εἶναι μᾶλλον ἀδίκημα προσβάλλον τὴν δημόσιον πίστιν, ἀφ' ἑτέρου κατέταξε τὴν αὐτοδικίαν μετὰ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων. 3) Ἀμνηχανῶν περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς γνώμης, καθ' ἣν πᾶν ἀδίκημα περιέχει δικαιώματος προσβολήν, ἐπενόησεν ὁ *Phäverbauch* νέαν τάξιν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα ὠνόμασεν ἀόριστον (*vage Verbrechen*), καὶ ὑπέγαγεν εἰς αὐτὴν ἀδικήματα (§. 389. 392.), τὰ ὁποῖα ἡ Π. Δ. Κ. κατατάττει εἰς τὴν ἀνθρωποκτονίαν, καὶ ἄλλα, οἷον τὴν ἀπάτην (§. 410.) τῶν ὁποίων, ὡς ἀόριστων ἀδικημάτων θεωρουμένων εἶναι δυνατόν νὰ ὁρισθῶσι τὰ συστατικά. 4) Πάντη αὐθιχέτος εἶναι ἡ παραδοχὴ γωριστῆς τάξεως ἀπνομικῶν πρκαθάσεων (§. 432.), ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει τὸ παράδοξον, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν

ταύτην ἀναφέρονται διάφορα ἀδικήματα, εἰς τὰ ὅποια ἡ Π. Δ. Κ. ἐπιβάλλει τὴν πεινὴν τοῦ θανάτου, καὶ τὰ ὅποια τιμωροῦνται καὶ παρ' ἡμῶν μὲ βρεῖας ποινάς, εἴον ἡ αἰμομιξία, ἡ σοδομία. 5) Καὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων ἡ διαίρεσις εἰς ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφορῶν ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας, π. χ. κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς, κατὰ τῆς διατακτικῆς κτλ., ἡ δὲν παρέχει οὐδαμῶν ὠφέλειαν, ἢ φέρει μᾶλλον σύγχυσιν εἰς τοῦς δικαστάς. Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι διαφοροῦσιν οἱ νομοδιδάσκαλοι ὡς πρὸς τὸ περὶ κατατάξεως τῶν ἀδικημάτων ζήτημα. *Mittermaier über den neuesten Zustand*, σελ. 113. *Rossi traité* II, p. 53. *Carmignani delle leggi* Vol. II, p. 100—144. *Martin Lehrb.* §. 105. *Wächter Lehrb.* in der Vorrede. *Heffter Lehrb.* σελ. 217. Ὁ ἐπιχειρῶν θεωρητικὴν κατάταξιν τῶν ἀδικημάτων, ἔπρεπε νὰ συμμορφώηται μὲ τὸ σύστημα τοῦ ποινικοῦ νόμου, περὶ τοῦ ὁποῦ συγγράφει. Ἀμφιβάλλεται ὅμως, ἐὰν ᾔνοι δινατὸν νὰ διακριθῇ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου τοιοῦτο σύστημα. Ὅρα μολταυτα *Abbey* (*Archiv* 1835. σελ. 378.) *Rosshirt Geschichte und System des deutschen Strafrechts* II. σελ. 14. Πρὸς συστηματικὴν τῶν ἀδικημάτων κατάταξιν δύναται νὰ ληθῇ ὡς βέβαιον τὸ ἀντικείμενον, καθ' οὗ ἀπευθίνεται τὸ ἀδίκημα, ἢ τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομίζη τις, ὅτι ἡ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων εἰς πραγματικά καὶ εἰς τυπικά καθιςτᾷ δὴθεν σφαιρότερον τὸ σύστημα. *Abegg* (*Archiv* σελ. 391.) *Abegg Lehrb.* σελ. 264. 270. 303. Ἡ παραδοχὴ ἰδιαιτέρου κεφαλαίου ἀορίστων ἀδικημάτων κατὰ τῆς προσωπικότητος (*Abegg* §. 318.), περιλαμβάνοντος π. χ. τὴν ἀμβλωσιν καὶ τὴν ἔκθεσιν, δὲν παρέχει εὐκρινῆ ἐποψιν. Ὅρα προσέτι *Escher die Lehre vom strafbaren Betrug* σελ. 220. etc. Περὶ τῆς κατὰ τάξεις διαίρεσεως τῶν ἀδικημάτων ὅρα *Baroli diritto naturale* IV. p. 160.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν διεπιλονεικήθη πολλάκις, ἐν ἧναι λυσιτελὴς ἢ κατὰ τάξεις διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ. *Haus observations sur le projet de révisions* Vol. II. p. 6. 'Ο συγγραφεὺς οὗτος θέλει ἀπλῆν ἀπαρίθμησην τῶν ἀδικημάτων. Ἀλλὰ δικαίως παρατηρεῖ ὁ *Hellie* théorie du Code pénal II. p. 307., ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπαρίθμηση διὰ τὰ μὴ ἦναι ἄτακτος, πρέπει νὰ γίνῃται κατὰ τινὰ κανόνα. Τὰ συναφῆ ἀδικήματα πρέπει νὰ συγκατατάσσονται, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἀναζητήσεως ἐνὸς ἐκάστου. Ἀλλὰ δὲν ἀπαιτεῖται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἦναι ἢ ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ κατὰτάξεις οὕτω συστηματικῆς ὡς ἐν συγγράμματι. Ὅρα καὶ *Abegg* (*Archiv* 1835. σελ. 407.). Σφάλλει κυρίως ὅστις περὶ τὴν ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ κατὰτάξιν τῶν ἀδικημάτων λαμβάνει ὡς βάσιν ἐποφὴν τινὰ αὐτῶν ὅλως αὐθαίρετον καὶ θεωρητικὴν (διακρίνων π. γ. προσβολὰς διαφόρων ἐξουσιῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἢ ὑπάρχον τὰ ἀδικήματα εἰς ἀορίστους κατηγορίας, π. γ. ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως), ἢ ὅστις ἐκ τῶν συνήθως συμβαινόντων σχηματίζει κανόνας καὶ θεωρεῖ ἐπομένως ἐπόψεις τινὰς τῶν ἀδικημάτων, ὡς κυρίως ἐπικρατούσας, π. γ. ἐπὶ ἐμπρησμοῦ. Ἐπίσης ἐσφαλμένον εἶναι τὸ νὰ συμπεριλαμβάνονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κεφάλαιον τοῦ ποινικοῦ νόμου πολλαπλὰ ἀδικήματα καὶ νὰ πλάττονται τεχνικαὶ ἐπιγραφαί, ἀντὶ τοῦ νὰ γίνωνται κατὰ διαφόρους κατηγορίας τόσα κεφάλαια, ὅσα εἶναι κύρια ἀδικήματα. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος περιέχει τὴν ἑξῆς διαίρεσιν: I. Ἀδικήματα δημοσίου (contre la chose publique). II) ἀδικήματα ἰδιωτικῶν. Τὰ πρῶτα ὑποδιαιροῦνται: Α) εἰς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἀρχαλείας τοῦ κράτους. Β) κατὰ τοῦ πολιτεύματος τοῦ βασιλείου. Γ) κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης. Τὰ δεύτερα ὑποδιαιροῦνται: Α) εἰς ἀδικήματα κατὰ προσώπων. Β) εἰς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας. Ὅτι ἡ διαίρεσις

αὕτη δὲν εἶναι κατάλληλος, οὐδὲ ὀρθῶς τοῦλάχιστον διε-
 ξηγημένη ὅρα *Haus observations II*, p. 3—5. *Hellie*
théorie II, p. 305—313. Ἡ ἐπὶ τῶν καταστάσεων τῆς
 διαχειρίσεως τῆς γαλλικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ὡς βάσις
 λαμβανομένη διαίρεσις εἰς ἀδικήματα κατὰ προσώπων καὶ
 κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι ἀυθαίρετος καὶ δὲν στηρίζεται
 ἐπὶ ἀρχῇ θεμελιώδους. *Hellie II*, p. 309. not.—Ὁ βαυαρι-
 κὸς νόμος διακρίνει I. ἰδιωτικὰ ἀδικήματα, ὅπου κατατάσ-
 σει A) ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων· B) βλάβας καὶ
 κακώσεις προσώπων (ἐνταῦθα δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ
 ἡ ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειν, ὁ βιασμός, ἡ παράνομος κα-
 τακράτησις, ἡ ἀπαγωγή καὶ ἡ αἰμομιξία)· Γ) προσβολὴν
 τῆς ἰδιοκτησίας διὰ κλοπῆς, ληστείας, ὑπεξαίρεσως, ἐκβιά-
 σεως· Δ) βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας· Ε) προσβολὴν ξένων δικαιο-
 μάτων δι' ἀπάτην· Ζ) προσβολὴν δικαιωμάτων δι' ἀπιστίας. II.
 δημόσια ἀδικήματα, ὅπου κατατάσσει A) ἐσχάτην προδοσίαν
 καὶ προδοσίαν τῆς πατρίδος· B) ἐξέθρισιν τῆς μεγαλειότητος·
 Γ) ἀδικήματα κατὰ τῶν ἀρχῶν· Δ) ἀδικήματα κατὰ τῆς κοινῆς
 εἰρήνης ἐν τῇ πολιτείᾳ (ἐνταῦθα δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ
 ἡ διατάραξις τῆς θερησκευτικῆς εἰρήνης)· Ε) ἀδικήματα κα-
 τὰ τῆς δημοσίας πίστεως· Ζ) κατὰ τῆς τοῦ κράτους ἢ ἄλ-
 λης δημοσίας ἰδιοκτησίας· Η) ἰδιαιτέρως ἀδικήματα τῶν δη-
 μοσίων ὑπαλλήλων. Εἰς δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 προσ-
 ἐτέθη καὶ μέση τις ἄλλη κατηγορία ἀδικημάτων κατὰ τοῦ
 κοινοῦ. Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1827 καὶ 1831 εἶχον σκοπὸν
 νὰ ἐκφέρωσι πλεονέτεραν ἀπλοποίησιν. *Motive zum Ent-
 wurf von 1827*, σελ. 86. κλπ. Ὁ σχετικὸς δὲ νόμος
 διακρίνεται ἐτι μᾶλλον διὰ τὴν πρὸς ἀπλοποίησιν τάσιν του,
 περὶ λειψοθησῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν γενικῶν ἐπιγραφῶν.
 Τὰ ἀδικήματα κατατάσσονται οὕτω: 1) ἐσχάτη προδοσία
 τοῦ κράτους καὶ ἄλλαι πράξεις ἐπικίνδυναι ὡς πρὸς τὴν
 ἀσφαλίαν τοῦ κράτους· 2) ἐξέθρισις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πο-

λιταίαις· 3) διέγερσις κατὰ τῶν δημοσίων ἀρχῶν καὶ διατα-
ράξεις τῆς εἰρήνης (ἐνταῦθα συγκατατάσσονται ποικίλαι
πράξεις, οἷον ἀντίστασις, ἐλευθέρωσις φυλακισμένου, στάσις
καὶ διατάραξις τῆς οἰκικῆς εἰρήνης)· 4) ἀδικήματα κατὰ
τῆς ζωῆς· 5) ἀδικήματα κατὰ τῆς ὑγείας· 6) προσβολὴ
προσωπικῆς ἐλευθερίας· 7) κοινῶς ἐπικίνδυναι πράξεις (διατί-
θην ἐσημειώθη ἀπλῶς μόνον· ἐμπρησμός·)· 8) παράβασις
τοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμοῦ· 9) προσβολὴ τῆς τιμῆς·
10) αὐτοδικήματα καὶ μονομαχίαι· 11) πρᾶξις τῆς περὶ
τὸν γάμον πίστεως· 12) κλοπὴ καὶ ἀπιστία· 13) ἀπάτη·
14) ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα· 15) ἄλλα· προσβολαὶ ξέ-
νης ιδιοκτησίας· 16) προσβολαὶ τῆς ἠθικῆς· 17) παραβάσεις
καθηκόντων ὡς πρὸς εἰδικὰς σχέσεις. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νό-
μος διακρίνει· I. δημόσια ἀδικήματα· A) ἐσχάτην προδο-
σίαν, προδοσίαν τῆς πατρίδος, B) ἐξύβρισιν τῆς μεγαλειό-
τητος· Γ) πράξεις κατὰ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένης τι-
μῆς· Δ) διαταράξεις τῆς εἰρήνης· E) αὐτοδικίαν καὶ μονα-
μαχίαν· Z) πράξεις κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. II. ιδιω-
τικά ἀδικήματα· A) πράξεις κατὰ τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων·
B) σωματικὰς βλάβας· Γ) πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐ-
λευθερίας· Δ) προσβολὰς τῆς τιμῆς· E) προσβολὰς τῆς ἠθι-
κῆς· Z) ληστείαν, ἐκβίασιν· H) κλοπὴν καὶ ὑπεξαίρεσιν· Θ)
χρεωκοπίαν· I) ἀξιοποίνους πράξεις ὡς πρὸς τὴν τάξιν τῶν
προσώπων· K) ἐμπρησμόν· Λ) βλάβην τῆς ιδιοκτησίας· M)
Wilderei III. παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῆς δημοσίας
ὕπηρεσις. Τὰ νεώτατα νομοσχέδια, οἷον τὸ βαδικὸν καὶ τὸ
ἀστικόν, τείνουσιν εἰς πλείοτέραν ἔτι ἀπλοποίησιν, διότι ἀ-
ποφεύγουσι τὴν εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον συγκατάταξιν ἐτε-
ροειδῶν ἀδικημάτων καὶ πραγματεύονται περὶ τῶν διαφόρων
ἀδικημάτων εἰς χωριστὰ κεφάλαια, π. χ. περὶ τῆς ἐκθέσεως,
περὶ τῆς ἀμβλώσεως, περὶ τοῦ βιασμοῦ, τῆς ἀπαγωγῆς, τῆς
μοιχείας.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Εἰς τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον ἡ διαί-
 ρεις τῶν ἀδικημάτων ἔχει κατὰ κεφάλαια ὡς ἐφεξῆς: 1)
 ἔχλητη προδοσία, προδοσία τῆς πατρίδος καὶ ἄλλαι πρά-
 ξεις κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους· 2)
 ἐξέθρισις τοῦ βασιλέως, τοῦ διαδόχου, τοῦ διέποντος τῆς
 βασιλείας καὶ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας· 3) ἐξέθρισις ξέ-
 νων ἡγεμόνων καὶ κυβερνήσεων, τῶν διπλωματικῶν πρᾶ-
 κτόρων αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν· 4) πράξεις ἀντικείμεναι
 εἰς τὰς βάσεις τῶν καθεστώτων νόμων· 5) πράξεις ἀντικεί-
 μεναι εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλόμενον σέβας· 6) πράξεις
 κατὰ τῆς ὀφειλομένης εἰς τὰς ἀρχὰς εὐπειθείας (ἀπειθείας,
 διέγερσις κατὰ τῆς ἀρχῆς, θρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἀντι-
 στασις, στάσις, ἐλευθέρωσις φυλακισμένου, παραβίασις τῆς
 ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως)· 7) πράξεις κατὰ τῆς ἐνεργείας
 τῶν πολιτικῶν καὶ δημοσίων δικαιωμάτων· 8) συγχύσεις
 τῆς εἰρήνης καὶ ἄλλαι αὐθαίρετοι πράξεις (εἰς τὰς τελευ-
 ταίας ὑπάγεται ἡ αὐτοδικία, ἡ ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, ἡ
 μονομαχία)· 9) ἀθέμιτοι ἐνώσεις καὶ ἐταιρίαι· 10) ἀντιποίη-
 σεις νομημάτων ἡγεμονικῶν, ἀρχῆς ἢ ἄλλων δικαιωμάτων·
 11) ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα· 12) πλαστογραφία· 13)
 νόθευσις δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων· 14) ψευδορ-
 κία, ἐπιπορκία, ψευδομαρτυρία· 15) βλάβη τῶν ἡθῶν (ἐνταῦ-
 θα ὑπάρχοντες ὁ βιασμός, ἡ ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν, ἡ
 διγαμία, ἡ μοιχεία κτλ)· 16) ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς
 ἄλλων· 17) τραύματα καὶ βλάβαι· 18) πράξεις κατὰ τῆς
 προσωπικῆς ἐλευθερίας (ἄρπαγῇ, παράνομος κατακράτησις,
 ἀπαγωγή κτλ)· 19) προδοτικὰ κατὰ τῆς τιμῆς (ψευδὴς κα-
 τμήσεις, συκοφαντία, ὕβρις)· 20) κατάρξεις τῆς ἐλευ-
 θεροτυπίας· 21) ἀξιοποιοὶ πράξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν
 τάξιν τῶν προσώπων· 22) ληστεία, ἐκβίασις καὶ δόλωσις
 τῆς χώρας· 23) κλοπὴ καὶ ὑπεξαίρεσις· 24) ἀπάτη· 25) ἐμ-
 πρησμός καὶ ἐπίτηδες γεννημένη πλημύρα· 26) ἄλλαι φθο-

ραι καὶ βλάθαι ξένης ιδιοκτησίας· 27) μετακίνησις ὀροσῆ-
μων, μετατύπωσις ἢ ἀπομίμησις ἔργων τῆς τέχνης ἢ τοῦ
νοῦς, τοκογλυφία κτλ· 28) παραβίασις τοῦ δικαίωματος τῆς
ἀλυσίας· 29) παράβασις καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλ-
λήλων ἢ ὑπηρετῶν· 30) πλημελήματα τῶν κληρικῶν περὶ
τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν. Ἔπεται ἰδιαίτερον β.βλίον
περὶ πταισμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῶν ὠρισμένων κοινῶν ἀδικημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Δημόσια ἀδικήματα, ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ἐν γένει.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἀδικήματα κατὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ κράτους αὐτοῦ,
ἢ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτον. Ἀδικήματα κατὰ
τοῦ κράτους ὑπὸ στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας.

*N. H. Gundling Singularia ad Legem Majestatis itemque
de silentio in hoc crimine. Hal. 1724. 4.*

*L. Lud. Menken Diss. de crimine perduellionis, ejusque
poena. Viteb. 1737.*

Henr. von Adrichem Diss. de poena perduellionis, veroque sensu L. quisquis C. ad L. Jul. Maj. Lugd. Bat. 1784.

Kleinschrod über den Begriff und die Strafbarkeit des Hochverraths, nach allgemeinen Grundsätzen. *Klein's* und *Kleinschrod's* Archiv. Bd. 1. St. 1. N. 2.)

Feuerbach philosophisch-juridische Untersuchung über das Verbrechen des Hochverraths. Erf. 1798.

H. C. C. Grönebusch de crimine perduellionis atque Majestatis apud priscos Rom. Cell. 1802.

Tilsner de perduell. majestat. Lips. 1814.

H. Winter das Majestätsverbrechen, philos. und juridisch erklärt. Berlin 1815.

Escher vier Abhandlungen über Gegenstände der Strafrechtswiss. (Zürich 1822.) N. III.

Rosshirt über Hochverrath u. die angrenzenden Verb. (N. Arch. Bd. IX. N. 6.)

§ 162.

ΕΣΧΑΤΗ ΠΡΟΔΟΣΙΑ. (perduellio) λέγεται ἡ πράξις ὑπὸν τοῦ κράτους, ἥτις, καθ' αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν παράνομον πρόθεσιν τοῦ πράττοντος τείνει εἰς καταστροφὴν τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἢ ἐκείνων τῶν θεσμῶν αὐτῆς οὕτως συνδέονται μετὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἐν γένει. (α) Ὁ ἐσχάτης προδοσίας ἐνοχος εἶναι ἐχθρὸς τῆς πολιτείας (perduellis hostis) ἀλλὰ ἡ ἐχθρική προσβολὴ αὐτοῦ, καθὼς πολίτου ἢ τοῦλάχιστον ὑπηκόου αὐτῆς, εἶναι μεγαλειτέρα τῆς προσβολῆς ἐχθρικοῦ ξένου (6).

Νεώτερα τινὰ συγγράμματα περὶ ἐσχάτης προδοσίας, π. χ. *J. v. Horn* die Verschw. gegen den Kurf. Wilhelm II. nebst erneuerten Untersuchung über Hochverrath und Majestätsverbr. 1824. καὶ διάφορα ἄλλα,

ἀνέκουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν πατρῶν τῆς συγχρόνου ἐποχῆς μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου, ὅθεν καὶ δὲν κατατάχθησαν μεταξύ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων συγγραμμάτων.

Σημ. Προφορικῶς περὶ τοῦ *crimen Majestatis* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, περιλαμβάνοντος ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐσχάτην προδοσίαν καὶ τὴν προσβολὴν τῆς μεγαλειότητος. Πρβ. §. 3. J. de publ. jud. Ὁρα *Dieck histor. Vers. über das Criminalrecht der Römer* (Hal. 1822.) N. 4.

(α) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. «perduellionis reus est, hostili animo adversus rempublicam vel principem animatus» συνδ. μὲ L. 21. καὶ 24. D. de captivis et postliminio.

(β) Ἡ ἐσχάτη προδοσία εἶναι, κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς καὶ κατὰ τοὺς θετικὰς νόμους, τὸ πλεον ὀφείσκειν τῶν ἀδικημάτων. L. 7. C. de indulg. crim. L. 8. C. Theod. de bonis proscripti.

§. 162 α. (τοῦ ἐκδ.)

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἐσχάτης προδοσίας χωρίων τοῦ κοινοῦ δικαίου (α) χρησιμεύει ὡς βάσις ἡ παρατήρησις, ὅτι τὸ *judicium perduellionis* (β) κατ' ἀρχὰς ἐσκόπει μὲν τὴν τιμωρίαν τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν ἐσχάτην προδοσίαν, περιελάμβανεν ὁμως καὶ πολλὰ ἄλλα ἑτεροειδῆ (γ) ἀδικήματα, τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἔννοιαν (δ), καὶ τὰ ὅποια μετ' οὐ πολὺ δὲν ὑπῆγοντο πλεον εἰς αὐτὴν οὐδὲ παρὰ Ῥωμαίοις (ε). Εἰς τὸ *judicium* αὐτὸ προσετέθη ἔπειτα τὸ *crimen majestatis* (ζ), εἰς τὸ ὅποιον διάφοροι *leges* (η) ὑπήγαγον πράξεις τοιαύτας, αἵτινες δὲν ἀπετέλουν μὲν *perduellio*, ἀλλὰ προσέβαλλον τὴν *majestas* (θ) ἥτοι τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, μέχρις οὗ ἐπεκράτησε βαθμηδὸν ἡ γνώμη τοῦ να

ὑπάγωνται εἰς τὸ crimen majestatis καὶ πράξεις ἐσχάτης
 προδοσίας, χωρὶς ὅμως νὰ καταργηθῇ διὰ τοῦτου τὸ ju-
 dicium perduellionis (ι), ὅπερ ἀπ' ἐναντίας ἐφηρμόζετο
 εἰσέτι κατὰ τινὰς περιπτώσεις· ἐξέλιπον δὲ μόνον ἀρχαῖαι
 τινες διατυπώσεις αὐτοῦ, ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἐπιεικέ-
 στερον ἤδη πνεῦμα (κ). Πρακτικὸς νόμος ἐν τοῦτοις κα-
 τέστη ἡ lex majestatis (λ), ἣτις ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων
 ἔλαβε πλείονα ἔκτασιν (μ), διότι τὸ crimen majestatis ἀ-
 νεφέρετο ἤδη καὶ εἰς τὸν princeps (ν), καὶ διότι νομοδιδά-
 σκαλοι ἅμα (ξ) καὶ αὐτοκράτορες (ο) ὑπῆγον εἰς ταύτην
 τὴν lex πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν προσεβάλλοντο ἡγε-
 μονικά δικαιώματα τῆς πολιτείας, ὕστερον δὲ ἤθελον καὶ
 αὐτοὶ οἱ ἑπαρχοὶ νὰ τίθενται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς lex
 ὡς πρὸς τὰς ἀφορώσας τὴν διοίκησιν αὐτῶν προσβολάς (π).
 Ἡ ἐννοια τοῦ criminen τοῦτου εἶναι ἀναντιρρήτως πολλὰ
 ἀόριστος (ρ), ἀλλ' ἐπίσης βέβαιον εἶναι, ὅτι οἱ ῥωμαῖοι
 νομοδιδάσκαλοι διὰ καταλλήλου ἐκάστοτε ἐκτιμήσεως τῶν
 περιστατικῶν τῆς πράξεως ἐμετρίαζον τὸ ἀξιόποινον ὁ-
 σάκις αὕτη ἀνεφαίνετο ἀκίνδυνος (σ) καὶ ὅτι ἀφ' ὅτου ἐξέ-
 λιπον αἱ quaestiones perpetuae ἐπέβαλλον οἱ δικασταὶ
 καὶ μετριωτέρας ποινὰς εἰς τινὰς περιπτώσεις. Κατὰ τὸ
 γερμανικὸν δίκαιον ἐθεωρεῖτο ὡς χαρακτηρίζον τὰς περι-
 πτώσεις τῆς ἐσχάτης προδοσίας τὸ στοιχεῖον τῆς προδο-
 σίας (τ), ἀλλὰ ἐνταῦθα περιελαμβάνοντο καὶ διάφοροι πε-
 ριπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ παραβάσεως
 τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν πίστεως. Οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκα-
 λοι τοῦ μέσου αἰῶνος (υ) παρεδέχθησαν ἐν μέρει μὲν, κα-
 τὰ τὴν γερμανικὴν γνώμην, τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς

προδοσίας, ὅπερ ἀπαντᾷται καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς (Statute), ἐν μέρει δὲ τὴν περὶ τοῦ *crimen majestatis* γνώμην τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἣτις εἰσῆχθη βαθμηδὸν εἰς τὴν πράξιν, ὡς μαρτυρεῖ (φ) τὸ χρυσόβουλον (χ). Εἰς τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου (ψ) δὲν ὀρίζεται μὲν ἀκριβέστερον τὸ ἀδίκημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας (ω)· ἀλλ' εἶναι καταφανές, ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἐν μέρει μὲν ἡ ἐννοια τῆς προδοσίας κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου δεδομένην εἰς αὐτὴν ἑκτασιν (αα), ἐν μέρει δὲ τὸ ῥωμαϊκὸν *crimen majestatis*, καὶ ὅτι θεωροῦντο ὡς ἰσχύουσαι αἱ περὶ αὐτοῦ διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου. Οἱ ἐφαρμόζοντες τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον πρακτικοὶ (ββ), οἵτινες πολλάκις δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνώσιν τῆς θεωρίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ ἐπλανῶντο ἐκλαμβάνοντες τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ὡς *delictum exceptum*, ὀλίγον συνετέλεσαν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς προκειμένης διδασκαλίας. Εἰς δὲ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας (γγ) ἐλλείπει πολλάκις, ὅτε ἀναγκαῖος ὁρισμὸς τῆς ἐννοίας καὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἡ προσήκουσα διαχάραξις τῶν ὀρίων ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ (δδ).

(α) Ὁρα, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως μνημονευομένων συγγραμμάτων, καὶ τὰ ἑξῆς: Steinmetz de perduell. crimin. Gronig. 1821. Kennis de crim. perduell. regum aetate, Lovan. 1828. v. Kamptz Jahrb. der preuss. Gesetzgeb. H. 32. σελ. 271. Jenail (Wagner's Zeitschr. für Oesterreich. Rechtsgelehrsamk. 1827. II. 4. σελ. 186.). Hepp Beiträge zur Lehre v. Hochverrath. Bern 1834. Weiske Hochverrath und Majestatis der Römer. Leipz. 1836. Zirkler die gemeinrechtl. Lehre v. Majestätsverbr. und Hochverrath. Stuttg. 1836. Hepp (Arch. des Criminalr. neue Folge 1837. nr. 13). Mittler-

- maier über Hochverrath (v. Rottek und Welker's Staatslexicon VIII. Bd. σελ. 201).
- (δ) Weiske σελ. 64. Zirkler l. c. σελ. 6. Rosshirt Gesch. u. System II. Thl. σελ. 20.
- (γ) Περὶ τοῦ ὅτι ὁ perduellus θεωρεῖται κυρίως ὡς hostis ἔρα L. 284. D. de verb. sign.
- (δ) Zirkler σελ. 7—10.
- (ε) Weiske σελ. 45.
- (ζ) Diek histor. Versuche σελ. 47. Weiske σελ. 9. Zirkler σελ. 23—90. Rosshirt σελ. 21.
- (η) Περὶ τῶν διαφόρων leges: Diek σελ. 49—91. Zachariae's Lucius Cornelius Sulla II. σελ. 129.
- (θ) v. Heiden de varia majestat. significat. tum olim apud Romanos. Gron. 1834.
- (ι) Zirkler σελ. 40.
- (κ) Diek σελ. 40. καὶ 137.
- (λ) Diek σελ. 90.
- (μ) Diek σελ. 90. καὶ 123. Zirkler σελ. 90. Weiske σελ. 123.
- (ν) L. 11. D. ad leg. Jul. maj. Weiske σελ. 40. Zirkler σελ. 118.
- (ξ) Ἦρξαντο να τιμωρῶσιν ad exemplum legis. Weiske σελ. 122.
- (ο) L. 5. C. ad leg. Jul. maj. καὶ περὶ αὐτῆς Gothofred ad Cod. Theod. ad leg. Corn. de sicar. IX. 14. Paggi alem. jur. crim. Lib. II. p. 52. Weiske σελ. 67. Zachariae (Archiv 1838. σελ. 358).
- (π) Tit. Cod. ad leg. Jul. majest. Rosshirt Geschichte II. σελ. 24. Πρὸ πάντων L. 2. Cod. de fals. monet. L. un. Cod. de priv. care.
- (ρ) Hepp (Archiv 1837. σελ. 337—391).
- (σ) Ἐντεῦθεν ἢ ἔκφρασις: an potuerit facere εἰς L. 17. §. 8. D. ad leg. Jul. maj. περὶ τῆς ἁπορίας ἔρα Weiske σελ. XVII. Zirkler σελ. 104. Hepp (Arch. σελ. 378).
- (τ) Rosshirt (Archiv des Criminalr. IX. σελ. 143—150). Ἰδίως διδασκτικαὶ εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἐρευναι τῶν ἀγγλων συγγραφέων, διότι ἐν Ἀγγλίᾳ διετηρήθη καθαρὰ ἡ ἐννοια τῆς προδοσίας: treason. Woolrych the history and results of the present capital punishments in England. Lond. 1832. p. 53—66. Hepp (Arch. l. c. σελ. 401). Rosshirt Gesch. II. σελ. 26.
- (υ) Luden vom Versuche σελ. 402. 3. Zachariae (Archiv 1838. σελ. 585.) Rosshirt II. σελ. 29.
- (φ) Περὶ τοῦ ὅτι τὰ γερμανικὰ δικαστήρια κατεδίκαζον ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ perduellio: Zöpfel das alte Bamberger Stadtrecht σελ. 140. Einlig. σελ. 117.
- (χ) Goldene Bulle Tit. 24.

- (β) C. C. C. art. 124. 127. 218. καὶ Zörfel αὐτῇ συνδ. μὲ τὴν Bambergensis art. 132. 133. 149. 152.
- (ω) Hepp. (Arch. σελ. 395—97). Wächter (Arch. 1833. σελ. 473). Rosshirt Gosch. II. σελ. 30.
- (αα) Art. 124. C. C. C. 'Ο Gôbler μεταφράζει οὕτως: poena perduellionis seu proditiōnis.
- (ββ) Zachariae (Archiv. 1838. σελ. 347.) Mistowmaier (Staatslexicon I. c. σελ. 207).
- (γγ) Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποινικὸν νόμον, ἀρθρ. 52., ἐνοχὸς ἐσχάτης προδοσίας εἶναι: α) ὅστις προσβάλλει τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, β) ὅστις ἐπιχειρεῖ πρᾶξιν ταινύσαν εἰς τὴν διὰ τῆς βίας μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος, εἰς ἐπαγωγὴν ἢ αὔξησιν ἐξωτερικοῦ τινος κινδύνου ἀπειλούντος τὴν πολιτείαν— εἴτε δημοσίᾳ γίνεται ἢ πρᾶξι, εἴτε λαθραίως, εἴτε διὰ συνενώσεως μετ' ἄλλων ἀτόμων, εἴτε ἐν αὐσάσει διὰ διαγέρσεως, στρατολογίας, κατασκοπίας. 'Η ἐπιβλητέα ποινὴ (καὶ ἐπὶ ἀπλῆς ἀποπειρᾶς) εἶναι ὁ θάνατος, ἀρθρ. 53. Ὁρ. Jeunell (Wagner's Zeitschr. 1837. II. 4. σελ. 186). 'Ο πρωσικὸς νόμος, §. 97, λέγει ἐσχάτην προδοσίαν πᾶσαν ἐπιχειρήσιν, ἥτις σκοπεύει τὴν διὰ τῆς βίας ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος, ἢ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς ἢ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους. 'Επιβάλλεται δὲ ἡ σκληροτάτη καὶ φοβερώτατη κεφαλικὴ ποινὴ. v. Kampitz (Jahrbücher II. 32. σελ. 271.) Temmo Handb. des preuss. Criminalr. σελ. 68. Κατὰ τὸν §. 100. τοῦ πρωσ. νόμου προδοσία τῆς πατρίδος λέγεται πᾶσα ἐπιχείρησις, δι' ἣν ἡ πολιτεία ἐμβάλλεται εἰς ἐξωτερικὸν κίνδυνον καὶ εἰς ἐπισηφελῆ θέσιν ἀπέναντι ξένων δυνάμεων. 'Ο νόμος διαιρεῖ τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος εἰς δύο εἴδη: 1) ἐάν τις προσπαθῇ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ τόπου, στρατεύματα, φρούρια τοῦ κράτους (ἐπιβάλλεται δὲ ἡ πικρὴ τῆς προηλασίας), 2) ἐάν τις ἐπιχειρῇ ἥτις: λόγου ἁξίας πρᾶξις τινούσας εἰς ὄφελος τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ κυρίωςτα εἶδη ἐκτίθενται εἰς §. 107—114. 'Εάν δὲ τὸ ἀδικημα δὴν ἐπεληύσθῃ ἢ ἐάν δὴν ἐπροξινήσῃ εἰς εἰς βλάβην εἰς τὴν πολιτείαν, ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6—10 ἐτῶν. 'Ο γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 75., (ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῶν ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους) ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ παντός, ὅστις φέροι ὅπλα κατὰ τῆς Γαλλίας, ἢ συνιννοῦται μὴ ξένος δυνάμεις διὰ νὰ ἐγείρῃ πόλεμον κατὰ τῆς πατρίδος του (ἀρθρ. 76.), ἢ συνεννοεῖται μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γαλλίας, διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐξουσίαν τῶν στρατευμάτων αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ τοῖς παραδώσῃ φρούρια ἢ θέσεις, ἢ διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐχθρῶν (ἀρθρ. 77.), ὅστω καὶ κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Γαλλίας τὸ τοιοῦτον ἀδικημα ἐν καιρῷ πολέμου πρὸς τὸν ἐχθρόν. 'Η ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπίκειται καὶ εἰς τὸν θημόσιον ὑπάλ-
λκλον, ὅστις παραδίδει εἰς τὸν ἐχθρόν σχέδιον φρουρίων, ἀπλοῦστα εἰων καὶ

ἐμπιστευμένῃ εἰς αὐτὸν ὡς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 84.) ὡς καὶ εἰς τὸν ὅστις ὑποβάλλεται ἐν γνώσει κατασκόπους τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ γὰρ νόμος, ἄρθρ. 86., τιμωρεῖ πᾶν ἀποτόλμημα ἢ συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως (crime de lèse Majesté) μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τὴν ἐπιβιβαλλομένην εἰς τὸν πατροκτόνον, θεωρῶν τὴν τοιαύτην πράξιν ὡς ἀδικημα κατὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους. Ὁμοίως μὲ θάνατον (ἄρθρ. 87.) τιμωρεῖται πᾶν ἀποτόλμημα, σκοπὸν ἔχον ν' ἀνατρέψῃ ἢ μεταβάλλῃ τὴν κυβέρνησιν ἢ τὴν τάξιν τῆς εἰς τὸν θρόνον διαδοχῆς, ἢ νὰ διαγείρῃ τοὺς ὑπάρχοντες εἰς τὰ ὅπλα κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ἀποτόλμημα δι' (allentat) λέγεται (ἄρθρ. 88.) πᾶσα πράξις, ὅτις τελείται ἢ καὶ μόνον ἀρχίζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτέλεσεως τῶν εἰρημένων ἀδικημάτων καὶ συνωμοσίᾳ ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 89., ὅταν δύο ἢ πλείονες συνεμολαγήσωσι καὶ συναποφασίσωσι τὴν πράξιν, καὶ ἂν δύνανται εἰσελθεῖν ἐν χώρᾳ ἀποτόλμημα. Ἡ αὐστηρότης τῶν διατάξεων τούτων (Baroux leçons p. 34. Destriveaux essai p. 3—10. Rossi traité II. p. 261. Göbel was der Criminalgesetzgebung von Rheinpreussen Noth thut σελ. 54.) ἐμπεριείσθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832. Κατὰ τὸν νόμον τούτον, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀποτόλμημα ἀπαιτεῖται ἡ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως ἢ ἀποπειρὰ αὐτῆς, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου. Ἡ συνωμοσίς πρὸς τέλεσιν τῶν προεξηρημένων ἀδικημάτων τιμωρεῖται μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ ὑπερπορισμοῦ εἰάν συναδεύηται μετὰ πράξιν χρησίμου εἰς προπαρασκευὴν τῆς ἐκτέλεσεως, μετὰ τὴν ποινὴν δὲ τῆς εἰρκῆς, εἰάν τοιαύτη πράξις δὲν ἐπεχειρήσῃ εἰσέτι. Ἐάν γενῇ μὲν πρότασις περὶ συνωμοσίας πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων ἀδικημάτων, ἀλλὰ δὲν τύχῃ ἀποδοχῆς, τιμωρεῖται ὁ προτείνας μετὰ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν. Ὅρα τὰς συζητήσεις παρὰ Chauveau Code progrossif p. 196—224. Hellie théorie du Code pénal II. p. 392. Καλὴν ἐπίκρισιν μετὰ νέων προτάσεων ὅρα παρὰ Haus projet de révision II. p. 21—24. Ὁ βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος θεωρεῖ τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ὡς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς προδοσίας τῆς πατρίδος (ἄρθρ. 299 300). I) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, 1) εἰάν ὑπάρκῃ, διὰ ν' ἀποκτείνῃ ἢ συλλάβῃ τὸν βασιλέα, ἐπιτέσῃ κατὰ τοῦ προσώπου του, 2) εἰάν πρὸς ἐκτέλεσιν τοιοῦτου ἀδικήματος ἐγερθῇ στάσις, ἢ συναρθῇ συνωμοσία ἢ ἐνωσις μετὰ ξένους. II) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, 1) εἰάν ὑπάρκῃ, διὰ νὰ προσαρτῇ τὸ βασιλεῖον εἰς ξένον κράτος, ἢ νὰ εὐκολύνῃ ἐξωτερικὰ σχέδια, συνωμοσιῶν, ἐγείρῃ στάσιν, συννεύσῃ μετὰ ξένους, ἢ 2) ὑποκινήῃ πόλεμον κατὰ τῆς Βαυαρίας, ἢ μετὰ σκοπὸν ἐχθρικὸν ἐπιφέρει τοιοῦτον πόλεμον, ἢ διδῇ ἀρρῆμην εἰς αὐτόν. III) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τοῦ πολιτεύματος, εἰάν, διὰ νὰ κατορθωθῇ διὰ βιαίως ἐπικρατοῦσας ἢ μεταβολὰς τοῦ πολιτεύματος, ἢ ν' ἀποδιωχθῇ τοῦ θρόνου ὁ ἡγεμὼν ἢ ἡ ἡγεμονεύουσα οἰκογένεια, συναρθῇ

συνωμοσία ἢ διεγερθῇ στάσις. Ἐπιβλητὰ ποινὴ εἶναι (ἄρθρ. 301.) ὁ θάνατος μετὰ δημοσίας ἐκθέσεως. Ἡ δευτέρου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (τιμωρουμένη καὶ αὐτὴ μὲ θάνατον, ἄρθρ. 302.) περιλαμβάνει τίσσας περιπτώσεις, π. χ. ἂν τις, διὰ τὴν ἀποσπᾶσθαι μέρος τῆς ἐπικρατείας, ἐγείρῃ στάσιν ἢ συνωμοτήν, ἢ ἂν εἰς πόλεμον προελθόντα χωρὶς τῆς συνεργείας αὐτοῦ παραδίδῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν πόλεις, φρούρια, διόδους, ἢ μετὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ πολέμου αὐτομολῇ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἢ βοηθῇ τὸν ἐχθρὸν ἐν τῷ πολέμῳ. Ἡ τρίτου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (τιμωρουμένη μὲ στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν ἐπὶ 8—16 ἔτη) περιλαμβάνει 4 περιπτώσεις, π. χ. ἂν τις διεξάγῃ πρὸς βλάβην τοῦ κράτους τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθαι πολιτικὴν διαπραγματεύσιν, ἢ προδῇ ἀπόρρητα τοῦ κράτους ἀπεβλέποντα τὸ πολίτευμα ἢ ἐξώτει τοῦ κράτους, ἢ ἐκ προθέσεως μετακινή τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας. Ἡ τετάρτου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (ἄρθρ. 305, μὲ ἔτη 6—8) περιλαμβάνει 4 περιπτώσεις, π. χ. ἂν τις διὰ πραγματικὰς ἢ ὑποθετικὰς αξιώσεις δικαιομάτων κατὰ τοῦ κράτους, τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῶν συμπολιτῶν, προκαλῇ ξένην τινὰ δύναμιν εἰς μεσολάβησιν ἢ ἐπέμβασιν, ἢ ἀντιπράττῃ εἰς τὰς μετ' αὐτῶν δυνάμεων συνθήκας τῆς Βαυαρίας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 307, ἡ ἀπόπειρα κρίνεται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 308, διὰ τὴν ὑπάρξιν πρῶτον ἀπόπειρα, ἀπαιτεῖται ἡ προσηγυρῇ προφορικὴ πρόκλησις πρὸς τὸ ἐπὶ στάσει φερούση χαρακτῆρα προδοσίας τῆς πατρίδος δημοσίᾳ συνηθροσμένον πλῆθος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος μὲ θάνατον τιμωρεῖ (ἄρθρ. 81.) ὡς ἐνοχον ἐσχάτης προδοσίας πάντας, ὅσοι ἐπιχειροῦν βιάσθαι πρὸςβολὴν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας ἢ κατὰ τοῦ πρὸς τὸ κυβερνῆναι δικαίωματος τοῦ βασιλέως ἢ κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑποτάξῃ τὸ βασιλεῖον εἰς ξένον κράτος ἢ νὰ ἀποσπᾶσθαι μέρος τῆς ἐπικρατείας, ἢ ὅσοι ἐπιχειροῦν τοιαύτην πρὸςβολὴν κατὰ τοῦ πολιτεύματος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ ἀνατρέψῃ ὅλως ἢ ἐν μέρει. Τὸ ἄρθρ. 83. ἀπειλεῖ κατὰ τῆς ἐπ' ἐσχάτῃ προδοσίᾳ συνωμοσίας βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἔτη 3—10 (κατὰ τῶν ἀρχηγῶν 8—12), ἂν δὲ ἡ συνωμοσία ἦ καὶ ιδιαιτέρως ἐπικεινδυνος, βρεῖαν εἰρκτὴν διὰ βίου. Κατὰ ἄρθρ. 84. ὑπέκεινται εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 3 ἔτων ἢ εἰς εἰρκτὴν 4 ἔτων, ὅσοι ἐπιχειροῦν πρὸςβολὴν καὶ εἰς προπαγὰ σκευὴν τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Προδότης τῆς πατρίδος εἶναι (καὶ τιμωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 87.) καὶ βρεῖαν εἰρκτὴν διετὴ μᾶλιν ἐπὶ 6 ἔτη), ὅστις προκαλεῖ ξένην κυβέρνησιν εἰς πύλειον κατὰ τῆς Σαξωνίας ἢ κατὰ τῆς γερμανικῆς ἡμοσπονδίας, ἢ διατηρεῖ συνεννόησιν διὰ τὴν ἀντιφρῶν πόλεμον, ἢ μετὰ τὴν ἑκρηξιν τοῦ πολέμου αὐτομολοῖ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἢ ὑποστρέφει τὸν ἐχθρὸν ἐν καιρῷ πολέμου. Τὸ ἄρθρ. 83. ἀπειλεῖ φυλάκισιν μέχρι 3 ἔτων κατὰ παντός, ὅστις ἐκτός τῆς περιπτώσεως τοῦ πολέμου ἐπιχειροῖ πρὸς ὄφελος ξένου κράτους πράξεις ἐπιδραβεῖς εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ βυρτεμβουργικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθρ. 140., δρίζει, ὅτι ἐσχάτην προδοσίαν ἀποτελοῦσι 1) πᾶσα πρὸςβολὴ

συνωμοσία κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, ἐπὶ σκοπῷ θανάτωσός τοῦ συλληψάμενος αὐτοῦ κτλ. 2) πᾶσα προσβολὴ ἢ συνωμοσία κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, ἐπὶ σκοπῷ προσαρτήσεως αὐτοῦ εἰς ἄλλο κράτος. 3) πᾶσα προσβολὴ ἢ συνωμοσία κατὰ τοῦ πολιτεύματος, καθόσον σκοπεῖται ἡ δὴ τῆς βίρας μεταβολὴ αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ἡ ἀπέκλεισις ἢ ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἡγεμόνος ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἢ ἡ ἀποδίωξις τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡγεμόνος, ἢ ἡ κατάργησις τῶν βουλῶν. Ὁ ἐνοχοὺς ἐσχάτης προδοσίας τιμωρεῖται μὲ θάνατον μὲν ἐν περιπτώσει γενομένης ἥδη προσβολῆς, μὲ βαρεῖαν δὲ εἰρκτὴν ἐπὶ 8τῇ 8—20, ἐὰν ὑπῆρξε συνωμοσία ἐνευ προσβολῆς. Μὲ ἀπλήτην εἰρκτὴν τιμωρεῖται (κατὰ τὸ ἄρθρ. 142.), ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας ἐπιχειρεῖ πράξιν, ἥτις θεωρεῖται ὡς προπαράσκευὴ τοῦ ἐν §. 140. ἀναφερομένου ἀδικήματος. Ἐνταῦθα δὲ ἐντάσσεται ἡ κατὰ συνεινόνῃσι μὲ ἄλλου διὰδόσις ὄχλων ἐπικινδύνων εἰς τὴν ὑπάρξιν τῆς πολιτείας, ἢ πρὸς κλήσεις εἰς πράξεις ἐσχάτης προδοσίας, ἢ εἰς ἄλλους δικαιοῦσας σχεδίων ἐσχάτης προδοσίας, ἢ διὰδόσις παροξυντικῶν συγγραμμάτων, ἢ ἐν γνώσει παρουσιαεῖς συνιλεύσεις γενομένης ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας. Τὰ ἄρθρα 146. 146. θεωροῦνται ὡς προδότην τῆς πατρίδος πάντες, ὅστις, παραδίδῶν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς ὑπηκόου ἢ ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου, ἢ τὰς ὡς ἐκ τῆς προσκαίρου προστασίας τῶν νόμων ὑποχρεώσεις του, ἐπιχειρεῖ ἐν γνώσει τὰς ἐξῆς πράξεις: (ἐνταῦθα δὲ ἀπαριθμοῦνται μὲ μικρὰς μόνον τροπολογίας αἱ ἐν τοῖς ἄρθρ. 302—6 τοῦ βυζαντινοῦ ποιν. νόμου ἀναφερόμεναι περιπτώσεις). Ἡ ἐπιβληθεὶς ποινὴ εἶναι εἰς μὲν τὰς δεινότητας περιπτώσεις βαρεῖα εἰρκτὴ δίκαια ἐτῶν μέχρις ἰσοβίου (ἐχόντος τοῦ δικαστοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ μετρίως ἐν τὴν ποινὴν), εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις βαρεῖα εἰρκτὴ μέχρις 20 ἐτῶν. Κατὰ τὸν ποιν. νόμον τοῦ Τιγούρου (Zürich, §. 88., ἐσχάτη προδοσία ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν τις, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ διὰ βίβλων μίσσην μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος τοῦ νόμου ἢ τῆς λαοκρατικῆς δημοκρατίας, ἐπιχειρῇ παρόνομον πράξιν, ἢ προσπαθῇ νὰ ὑποβάλῃ τὴν Ἑλβετίαν ἢ μέρος αὐτῆς εἰς ἕνα ἐξουσίαν ἢ εἰς ἐξάρτησιν ἀπὸ ἕως δυνάμεως, ἢ ν' ἀπώσκηται μέρος τοῦ νόμου. Ἡ ποινὴ εἶναι δεσμὸς 10 ἐτῶν ἕως διὰ βίου καὶ ἐξορία. Τὸ ἄρθρ. 91. προσδιορίζει δύο βιβλούς προδοσίας τῆς πατρίδος: Ὁ νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 108., προσεθίσκει εἰς τὰς δύο ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Τιγούρου ἀναφερόμενας περιπτώσεις: ἐσχάτης προδοσίας τρίτην ἄλλην περίπτωσιν, τουτέστιν ἐὰν τις προσπαθῇ διὰ τῆς βίρας νὰ ἐμπέδισῃ ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν ὁμόνοιαν μιᾶς τῶν ἀνωτάτων πολιτικῶν ἐρχῶν, ἢ ἐπιχειρῇ προσβολὴν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν ἐπιβληθεὶς ποινὴ εἶναι ἡ τῶν δεσμῶν ἀπὸ 15 ἐτῶν ἕως διὰ βίου ἢ δὲ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπιβληθεῖσα τότε μόνον, ὅταν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος ἀπώσκηται τὴν ζωὴν. Περὶ δὲ προδοσίας τῆς πατρίδος γίνεται λόγος ἐν §. 111. Τὸ βιβλικὸν νομοσχέδιον δὲν δίδει γενικὸν ὅρισμόν τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἀλλὰ προσδιορίζει εἰδικῶς τὰ εἰς αὐτὴν ὑπαγόμενα ἀδικήματα.

ἔχει δὲ ταῦτα : 1) προσβολαὶ κατὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς (ἄρθρ. 533.) διὰ βίαιοπραγίων ἢ δι' ἀπειλῶν, ἐπὶ σκοπῷ ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κυβερνήσεως, οἷτως αὐτοῦ εἰς ἀδυναμίαν πρὸς τὸ κυβερνᾶν, κατανγκάσεως αὐτοῦ εἰς παραχώρησιν μέρους τοῦ κράτους ἢ εἰς μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποπαίρας φόρου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος. 2) ἐπαγωγὴ εἰςβολῆς ξένης δυνάμεως εἰς τὸ κράτος, ἐπὶ τῷ ἐν §. 533. ἀνηκουσθῆναι σκοπῷ. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ἐὰν ἡ εἰσβολὴ τῆς ξένης δυνάμεως ἐπιθλοπραγματικῶς (ἄρθρ. 533.) 3) στάσις ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ μὲν τοῦ θανάτου εἰς τὸν ὅστις λαμβάνει μέρος, εἰς τὴν ἐκτραγεῖσθαι ἥδη στάσις, ἡ ποινὴ δὲ τῆς βαρεῖας εἰρκτῆς ἀπὸ 10 ἐτῶν ἕως διὰ βίου, ἐὰν ἡ ἐκτραγεῖσθαι στάσις κατέπληθη, πρὶν ἢ πρὸς τὴν ἀνθρωποκτονίᾳ ἢ ἄλλῃ θανάτῳ ἀδικημα (ἄρθρ. 536. 537.) 4) καθήχουσις τῆς ἐξουσίας ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας (ἄρθρ. 538.). 5) Ἡ ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας συνήσας μὴ ξένον δύνανται ἢ συνωμοσίᾳ τιμωρεῖται μὴ ἀπλῆ μὲν εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν ἢ μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, ἐὰν ἡ εἰσβολὴ τῆς ξένης δυνάμεως δὲν ἐγένετο εἰσέτι ἢ ἡ στάσις ἐν ἐξερράχῃ, μὴ ἀπλῆ δὲ εἰρκτὴν, ἐὰν ἐν περιπτώσει συνωμοσίᾳ ἐν εἶχον εἰσέτι συνομολογηθῇ τὰ πρὸς διέγερσιν τῆς στάσεως μέσα καὶ τὰ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διεξγωγῆς αὐτῆς καὶ τοῦ πρόσπορισμοῦ τῶν ἐξ αὐτῆς ὀρελιῶν (ἄρθρ. 539. 540.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 123.

125. 127. 128., τιμωρεῖται μὲ θάνατον ὡς ἐνοχος ἐσχάτης προδοσίας 1) ὅστις προσβάλλει τὸ ἱερόν πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ διέποντος τὴν βασιλείαν, μὲ σκοπὸν νά φονεύσῃ, αἰχμηλωτίσῃ ἢ εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὴν ἐξουσίαν παραδώσῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον αὐτῶν, ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ, διεγείρει στάσιν, συνωμοτεῖ ἢ συνδέει σχέσεις μὲ ξένους· ὅστις ἐπιβάλλει χεῖρα κατὰ τινος μέλους τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, διεγείρει στάσιν κτλ. Θέλων νά μεταβάλλῃ τὸ καθεστὼς πολίτευμα διὰ βιαιῶν μέσων, ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ θρόνου τὸν νόμιμον ἡγεμόνα, ν' ἀποδιώξῃ τὴν βασιλεύουσαν οἰκογένειαν, ἢ νά μεταβάλλῃ τὴν νόμιμον τῆς διαδοχῆς τάξιν· ὅστις κατὰ τῆς βασιλικῆς κυριότητος διεγείρει στάσιν ἢ ἐξοπλίζει μέρος τῶν ὑπηκόων ἢ συνωμοτεῖ· ὅστις θέλων νά ἐνώσῃ τὸ βασίλειον μὲ ξένον ἐπικράτειαν,

ν' ἀποσπᾶσθαι μέρος αὐτοῦ ἢ νὰ εὐκολύνῃ τὰ πρὸς τοῦτο σχέδια· νὰ κινήτῃ ξένους δυνάμεις εἰς πόλεμον ἢ εἰς πολέμιας πράξεις κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἢ νὰ τὰς προμηθεύσῃ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα (ἀδικήφωρος ἂν εἰσῆλθον πολέμιοι πράξεις ἢ ὄχι)· ὅστις αὐτομολεῖ εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐν καιρῷ πολέμου· ὅστις φέρει ὅπλα κατὰ τῆς πατρίδος τοῦ ἢ κατὰ τῶν πολεμούντων τὸν κοινὸν ἐχθρὸν συμμάχων αὐτῆς· ὅστις λόγῳ ἢ ἔργῳ ὑποστηρίζει ὁπωσδήποτε τὴν εἰσβολὴν ἢ πρόοδον ξένων στρατευμάτων ἐντὸς τοῦ βασιλείου, παρὰδίδει εἰς τὸν ἐχθρὸν πόλεις, φρουρία, ἀμυντηρίους θέσεις, λιμένας, ἀποθήκας, πλοῖα, ἀποπλανᾷ στρατιώτας ἢ ναύτας εἰς ἀποστασίαν, λειποταξίαν, αὐτομολήσιν, ἢ ἄλλας ἀπιστίας· ὅστις ὑπηρετεῖ τὸν ἐχθρὸν ὡς κατάσκοπος, ἢ συντρέχει ὁπωςδήποτε τοὺς κατασκόπους αὐτοῦ· ὅστις προδίδει εἰς τὸν ἐχθρὸν τὸ ἀπόρρητον διαπραγματεύσεώς τινος ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ παραδίδει εἰς αὐτὸν σχέδια τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ἢ διαγραφὰς φρουρίων, ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων ἢ ὄρμων· 2) ὅστις καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον διεγείρει ἐμφύλιον πόλεμον, γίνεται ἀρχηγὸς ἐνόπλου συμμοσίας σκοπὸν ἐχούσης τὸν φόνον, τὴν διαρπαγὴν ἢ ἐρήμωσιν εἰς ἓνα ἢ πλείονας δήμους, τὴν κυρίευσιν ἢ κατὰστροφὴν πόλεων, ὀχυρῶν τόπων ἢ θέσεων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων, πλοίων, κτιρίων, ἢ ἄλλων τοιούτων ἀνηκόντων εἰς τὸ κράτος (ἀδικήφωρος ἂν τὸ μελετηθὲν κακούργημα ἔτε- λέσθῃ ἢ ἔμεινε μέχρις ἀποπειρας)· 3) ὅστις ἄνευ προσταγῆς ἢ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως στρατολογεῖ ἢ ἀποπειρεῖται νὰ στρατολογήσῃ ἢ ἀπαγράφῃ πρὸς στρατεῖαν· ὅστις κρατεῖ συνηθροισμένα τὰ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματα, ἀφοῦ διετάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἢ διάλυσίς των ἢ μένει εἰς τὸ στράτευμα μετὰ τὴν τοιαύτην διαταγὴν· ὅστις ἔχει δικαίωματος ἢ νομίμου λόγου ἀναλαμβάνει ὁποιονδήποτε ἀρχὴ γίαν κατὰ ξηρὰν ἢ θάλασσαν, ἢ διαταχθεὶς ν' ἀπεκδυθῇ αὐτὴν ἀπειθεῖ· 4) ὅστις ἔχων δικαίωμα νὰ δικτάξῃ ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐνοπλίαν δύ-

ναμιν, ἀντιτάσσει αὐτὴν ἐναντίον ἄλλης νομίμου δυνάμεως, ἐάν ὑπακούσωσιν οἱ στρατιῶται (ἐάν δὲν ὑπακούσωσι, τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ). Κατὰ τὸ ἄρθρ. 132. τιμωρεῖται ὡς προδότης τῆς πατρίδος μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ὅστις ἄνευ σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας διεξάγει ἐκ προθέσεως πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος τὴν ὁποῖαν ἐπεφορτίσθη πολιτικὴν διαπραγματεύσιν μετὰ τινος ξένης δυνάμεως, ἐπιχειρεῖ πράξιν τινα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακινήσῃ ἢ νὰ καταστήσῃ ἀβέβαια τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας, κρύπτει ἢ νοθεύει ἔγγραφα ἢ ἄλλα ἀποδεικτικὰ τῶν δικαιωμάτων ἢ ἀξιώσεων τῆς ἐπικρατείας, προδίδει ἢ παραδίδει εἰς ξένην δύναμιν, πολεμίαν ἢ μὴ, ἀπόρρητα τοῦ κράτους, ἔγγραφα, ἐπιστολάς, σχέδια πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, διαγραφὰς φρουρίων, ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων κτλ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 133. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν ὅστις ἄνευ σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας μεταχειρίζεται ἀθέμιτα μέσα διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἀπορρήτων διαπραγματεύσεώς τινος ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ τῆς διαγραφῆς φρουρίων, ὀχυρωμάτων κτλ., ἢ λαβῶν γνῶσιν τῶν τοιούτων τὰ φανερόν εἰς ἄλλας παρὰ εἰς ξένας δυνάμεις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 134. καταδικάζεται εἰς εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν ὅστις δι' ἀξιώσεις ἢ παράπονα, κατὰ τῆς ἐπικρατείας, τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῶν συμπολιτῶν προκαλεῖ ξένην τινα δύναμιν εἰς μεσολάβησιν ἐπαπειλοῦσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτονομίαν τοῦ κράτους, ἢ ἀντιπράττων ἐκ προθέσεως εἰς τὰς μετ' ἄλλων δυνάμεων ὑπαρχούσας συνθήκας φέρει εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν ἢ αὐτονομίαν τοῦ κράτους. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 124. ὑπάρχει συνωμοσία, ὅταν δύο ἢ πλείονες συναποφασίσωσι πράξιν ἐσχάτης προδοσίας ἢ συνυποχρεωθῶσιν ἀμοιβαίως πρὸς ταύτην.

(28) Ἡ ἐσχάτη προδοσία δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ταυτόσημος μὲ τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα. Ἡ ἐννοία τῶν τελευταίων εἶναι πολλὰ ἀρίστης. Hellie théorie du Code pénal II. p. 313—318. Hans projet de révision II. p.

6. Mittermaier (Archiv 1825. σελ. 584. καὶ Staatslexicon VIII σελ. 213.). πρὸς μὲν τὴν γνώμην τοῦ Kotek αὐτὸς σελ. 227). ἐμφαζόμεναι εἶναι ἡ γνώμη, ἥτις γενικεύουσα τὰ εἰδικὰ διατείνεται, ὅτι ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων λείπει τὸ στοιχεῖον τῆς κακοηθείας. Πρότασις πρὸς σύστασιν νόμου περὶ ἐσχάτης προδοσίας ἐγένετο ὑπὸ Rossbirt (Heidelberger Jahrbücher 1839. σελ. 342).

§. 163.

Τῆς ἐσχάτης προδοσίας Α) ἀντικείμενον εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῆς πολιτείας ἐν γένει ἢ ἐκείνοι οἱ θεσμοί, οἷτιν ἐξ ἀποτελοῦσιν οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τῆς πολιτείας ἐν γένει ἢ τῆς προκειμένης πολιτείας, ὡς τοιαύτης, (θεμελιώδεις θεσμοί ὑπὸ θεμελιωδῶν συναλλαγμάτων ἢ θεμελιωδῶν νόμων τεθειμένοι). Ὅ,τι προκύπτει κατὰ πρῶτον ἐκ πράξεως τῆς κυβερνήσεως, δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἐσχάτης προδοσίας (α), ὡς οὐδὲ αὐταὶ αἱ καθέκαστα τῆς κυβερνήσεως πράξεις, εἰς τὰς ὁποίας τυχὸν ἀρνοῦνται ὑποταγὴν οἱ ὑπῆκοοι (β). Β) Ἡ πράξις αὐτὴ, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν παράβασιν, πρέπει νὰ τείνῃ εἰς καταστροφὴν τῶν τοιοῦτων θεσμῶν, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ καταστροφή αὕτῃ ἐπηνέχθη τῶν ὄντι ἢ (ἔστω καὶ κατὰ τρόπον ἀπώτατον) ἀπλῶς μόνον ἐπεχειρήθη (γ). Γ) Τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἀναγκαίως ἐκ τῶν ὑπὸ κράτος τοῦ κράτους. Ὅπου δὲ ἰσχύει πλήρης ἐγκαθίδρυσις (landrassatus plenus), ἐκεῖ δύνανται καὶ forenses νὰ γενώσιν ἐσχάτης προδοσίας ἐνοχοὶ (δ). Ἀπαιτεῖται ὁμῶς πάντοτε προσωπικὴ ὑποταγή. Δ) Ὁ ἐξ ὑποκειμένου λόγος τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἀναγκαίως ὁ δόλος, καὶ μάλιστα οὐχ ἀπλῶς παράνομος πρόθεσις ἐν γένει, ἀλλὰ τοιαύτη παράνομος πρόθεσις, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον εἶναι ἡ προμνημονευθεῖσα (Α. καὶ Β.) καταστροφή (hostilis animus) (ε).

- (δ) π. γ. οἱ μὴ θεμελιώδεις νόμοι, ἢ τυχαῖοι θεσμοί, εἶναι πλεονημάτων, πτωλικῶν, φόροι κτλ.
- (ε) Ἐντεῦθεν ἡ διάκρισις τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως, τῆς στάσεως, τοῦ θορύβου.
- (γ) §. 3. J. de publ. jud. L. B. pr. C. ad L. Jul. Maj. A. B. c. 24. §. 3.
- (β) H. a. Berlin Handb. des deutschen Staatsr. Thl. I. §. 54. Runde deutsches Privatrecht §. 408. Danz ibid. ἐπὶ ἀπλῶς πραγματικῆς ὑποταγῆς δὲν εἶναι δυνατὴ ἐσχάτη προδοσία, ὡς διατείνεται ἐσφαλμένως ὁ Kleinschrod l. c. §. 4.
- (ι) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. «hostili animo». Καὶ ἀπαιτοῦσι δὲ ἀπανταχοῦ οἱ νόμοι «dolum malum».

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τοῦ *crimen Majestatis* διατάξεων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου χρησιμεύει ὡς βάσις ἡ παρατήρησις, ὅτι ἐκ τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεώρουν ὡς ἀποτελούσας τὸ ἀδίκημα τοῦτο, παρ' ἡμῖν πολλὰ μὲν ὑπάρχοντα εἰς ἰδιαιτέρους ποινικοὺς νόμους, ἄλλαι δὲ θεωροῦνται ἤδη ἀπλῶς ὡς ἀστυνομικῶς ἐπικίνδυνοι. Κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν νέων ποινικῶν νόμων (§. 162α σημ. εβ) δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἐσχάτην προδοσίαν καὶ προδοσίαν τῆς πατρίδος· πλὴν εὐλόγως ἀμφισβᾶλλεται, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ αἱ περὶ τοῦ *crimen majestatis* διατάξεις πρὸς τιμωρίαν, πράξεις, αἵτινες βλάπτουσι μὲν τὴν πολιτείαν, ἀλλ' ἄνευ κινδύνου τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας καὶ τοῦ πολιτεύματος, καὶ προσέτι πράξεις, αἵτινες προσβάλλουσι μὲν τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἐπικίνδυνος διὰ τὸ κράτος διὰθεις. Ὅθεν ὁ Rosshirt Gesch. und System II. σελ. 34. 44. ἐκτείνει πολὺ τὴν γνώμην του. Τὰς διαφορὰς γνώμας περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ *crimen Majestatis* ὅρα παρὰ: Rosshirt Zeitschrift II. σελ. 121. Waechter Lehrb. II. §. 228. Bauer Lehrb. §. 341. Martin σελ. 546. Heffster σελ. 226. Abegg Lehrb. σελ. 550.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐσχάτη προδοσία δύναται ἄριστα νὰ διακριθῇ ἀπὸ τῶν ἄλλων δημοσίων ἀδικημάτων, ἐὰν τὴν θεωρήσωμεν ὡς ἐχθρικήν ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας, καὶ τοῦτο ἔστι 1) κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἐν γένει, ἢ 2) κατὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς μὲ ὀρισμένα ἐπικρατείας ὅρια, ἢ 3) κατὰ τῶν θεμελιωδῶν στοιχείων τοῦ καθεστώτος πολιτεύματος, ἐπομένως κατὰ τοῦ καθεστώτος κυβερνητικοῦ τύπου, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς κατόχου τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ὅρα *Carmignani delle leggi* II. p. 116. *Jenull* (*Wagner's Jahrbüchern* I. c. σελ. 188. 192. 196.). *Heffter Lehrb.* σελ. 221. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον δύνανται αἱ πράξεις, τὰς ὧν οἱ νόμοι ποινικοὶ νόμοι ἀποκαλοῦσι προδοσίαν τῆς πατρίδος νὰ τιμωρῶνται, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, κατὰ τὰς περὶ τοῦ *crimen majestatis* ἀρχάς.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐὰν λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν παραβίασιν τοῦ συναλλάγματος, ἔπεται, ὅτι μόνον οἱ ὑπῆκοοι δύνανται νὰ πράξωσιν ἐσχάτην προδοσίαν. Ὅθεν ὅρα *Bauer Lehrb.* §. 344. *Heffter* σελ. 244. *Abegg* σελ. 555. *Hepp* (*Archiv* 1838. σελ. 413.) *Rosshirt Geschichte* II. σελ. 45. συνδ. μὲ σελ. 37. Ὅρα περὶ τῆς βασιλείας σημ. III. σελ. 3. Περὶ τῆς Πρωσσίας: *Temme Handb.* σελ. 65. Ἀλλ' εἰς τὴν Αὐστρίαν: *Jenull* (*Wagner's Jahrbücher* σελ. 206), τὴν βυρτεμβέργην καὶ τὴν Σαξωνίαν δύναται καὶ ὁ *subditus temporarius* νὰ πράξῃ ἐσχάτην προδοσίαν. Ὁ εἰς δημοσίον ὑπηρεσίαν διωρισμένος δύναται ἀναμφιβόλως κατὰ πάσαν περίπτωσιν νὰ πράξῃ ἐσχάτην προδοσίαν.

§. 164.

Κατὰ τὸ πολίτευμα τῆς πρῆν γερμανικῆς αὐτοκρα-

τερίας, ἥτο ἀνάγκαια ἡ διάκρισις τῆς ἐσχάτης προδοσίας τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς ἐσχάτης προδοσίας τῆς πατρίδος (Reichs, Landes-Hochverrath). ἐσχάτη προδοσία τῆς αὐτοκρατορίας ἡ πρᾶττομένη κατ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἡ καὶ κατὰ τῶν αἵρετῶν ἡγεμόνων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἀμέσων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἐμμέσων τῆς αὐτοκρατορίας ὑπηκόων (α). Ἀλλὰ καταλυθείσης τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐξέλιπε τὸ ἀντικείμενον τοῦ εἰρημένου ὀρισμοῦ καὶ κατέστη ἄχρηστος ἡ ῥηθείσα διάκρισις. Τὴν σήμερον πᾶσα ἐσχάτη προδοσία εἶναι ἐσχάτη προδοσία τῆς πατρίδος (β).

(α) A. B. c. 24. §. 2. Nr. 6. L. 8. C. ad L. Jul. Maj. καὶ C. 6. de poenis in 6to.

(β) Κατὰ τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, ὡς ἀπλοῦ πολιτικῶν δεσμοῦ, δὲν εἶναι δυνατὴ ἐσχάτη προδοσία. Ὅσαίς δὲ τὸ πολίτευμα ὠριμένου κράτους ἀναφέρει περὶ αὐτοῦ φητικῶς, ὅτι ἀποτελεῖ μέρος τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, αἱ κατὰ ταύτης ἐχθρικαὶ πράξεις ἀποτελοῦσιν ἀναντιρρήτως ἐσχάτην προδοσίαν, οὐχὶ ὅμως κατὰ τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, ἀλλὰ κατὰ τῆς πολιτείας, τῆς ὑποίας εὖτω προσεδόχη τὸ πολίτευμα.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἀπόφαισις τῆς δημοσπονδίας ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1836 ὀρίζει, ὅτι πᾶσα κατὰ τῆς δημοσπονδίας ἢ κατὰ τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς προσβολὴ ἐμπεριέχει ταυτοχρόνως προσβολὴν κατὰ μιᾶς ἐκάστης τῶν συναπουτελουσῶν τὴν δημοσπονδίαν πολιτικῶν, καὶ ὅτι ἐπομένως πᾶσα ἐπιχείρησις κατὰ τῆς ὑπάρξεως, τῆς ὁλοσχερείας, τῆς ἀσφαλείας ἢ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας πρέπει νὰ τιμωρῆται εἰς τὰς καθεκμάστας δημοσπόνδους πολιτείας συμφῶνως μὲ τοὺς ἐν αὐταῖς ὑπάρχοντας, ἢ εἰς ἐνέργειαν τεθησόμενους, νόμους, καθ' οὓς πρέπει ὡσαύτως νὰ κρίνηται ἐὰν ἡ κατὰ τῆς δημοσπόνδου πολιτείας διευθυνομένη πράξις ἀποτελῇ ἐσχάτην προδοσίαν ἢ προδοσίαν τῆς πατρίδος. Εἰς τὴν

Αυστρίας ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ὁμοίως καὶ εἰς Πρωσίαν. Εἰς τὴν Πρωσίαν μάλιστα εἶχεν ἤδη διακηρυχθῇ τὴν 6 ἀπριλίου 1834 (*mannkopf* σελ. 55.), ὅτι πᾶσα ἐπιχείρησις, τείνουσα εἰς βιρίαν ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς ἀπειθυνομένη κατὰ τῆς πρωσικῆς πολιτείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀφοῦ πρῶτον ἀναφέρῃ, ἐν §. 87. τί ἐστὶν ἐσχάτη προδοσία κατὰ τῆς Σαξωνίας, προστίθουσιν ἐν §. 88. : παρόμοιαι προσβολαὶ κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἐσχάτην προδοσίαν (ἀπλῶς λοιπὸν μόνον, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ αὕτη ποινή). Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 148, δρίζει, ὅτι ὁσάκις προσβολή τις ἢ συνωμοσία ἀπειθύνεται κατὰ τῆς ὑπάρξεως, τῆς ὁλοσχερείας, ἢ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 141 περὶ ποινῆς διατεταγμένα, ὁσάκις δὲ προκαλεῖ τις εἰς πόλεμον κατὰ τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἢ ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῆς ὁμοσπονδίας βοηθεῖ τὸν ἐχθρὸν, ἐπιβάλλονται αἱ ἐν τῷ ἀρθρῷ 147 ἀπειλούμεναι ποιναί. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 542., δρίζει, ὅτι ὅστις διὰ βιαιῶν μέσων ἐπιχειρεῖ τὴν διάλυσιν τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἢ τὴν ἀπόσπασιν μέρους τίνος ἀπ' αὐτῆς, ἢ τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματός της, τιμωρεῖται μὲ τὰς αὐτὰς ποινάς, ὡς ἂν ἔπραττε τὸ ἀδίκημα κατὰ τῆς Βάδης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἀνεξαρτήτως τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νόμων, δύναται, ὡς ἐκ τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν καὶ τῆς ὁμοσπονδίας σχέσεων, τότε μόνον νὰ θεωρηθῇ ἡ πράξις ὡς ἐσχάτη προδοσία κατὰ τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ὅταν ᾖ τοιαύτη ὡς πρὸς τὴν ὁμοσπονδον πολιτείαν, τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὸ πρὸς τιμωρίαν δικαίωμα. Διὰ νὰ ληφθῇ δὲ ἡ ἐσχάτη

προδοσία ὑπὸ ἐκτενεστέραν ἔννοιαν, ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρος ἐγγώριος νόμος. Scheuerlen Arch. des Criminalr. 1838. σελ. 500) Mittermaier (Staatslexicon σελ. 215.) Heffler Lehrb. σελ. 225. Ὅρα ὁμοίως Rottek (Staatslexicon VIII. σελ. 224.), ὅστις δὲν παραδέχεται τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐσχάτης προδοσίας· ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ὅρα : von Kamtz Jahr. I. c. σελ. 278. Jarke I. σελ. 155.

§. 165.

Ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν πολιτείαν ἀπαιτοῦνται ἀναγκαίως τρία τινα, τουτέστιν: 1) ἔνωσις τῶν μελῶν αὐτῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς νομίμου ἀσφαλείας ἐντὸς ὠρισμένης τι-
νὸς ἐπικρατείας, 2) ἡγεμῶν, ὡς ὑποκείμενον τῆς κοινῆς θε-
λήσεως καὶ 3) πολιτεῖα, ὡς σύνοψις τῶν νομίμων θεσμο-
θεσιῶν τῶν κανονιζουσῶν τὸ εἶδος, τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ
ἔρια τῆς κυβερνήσεως· διὰ ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ τρία εἶδη
ἐσχάτης προδοσίας.

Σημ. Περὶ τῆς μεταξὺ ἐσχάτης προδοσίας καὶ προδοσίας τῆς πα-
τρίδος διαφορᾶς· προφορικῶς. Πρὸς Klein p. R. σελ. 509. ὅθεν ἀφορᾷ
τὰς συνταγματικὰς πολιτείας, ἀπαιτεῖ ἡ περὶ ἐσχάτης προδοσίας καὶ περὶ
προδοσίας τῆς πατρίδος διδασκαλία ἰδιαιτέρας τροπολογίας καὶ ἰδιαιτέρων
ἐπιξηρῶσεων.

§. 166.

Α) Ἡ κατὰ τῆς ἐνώσεως τῶν μελῶν τῆς πολιτείας ἐσχάτη
προδοσία (Landesverrath) δύναται νὰ πραγθῇ: 1) δι' ἀνα-
τροπῆς τοῦ σκοποῦ πάσης πολιτικῆς ἐνώσεως (α), 2)
διὰ χωρισμοῦ τῶν ἐντὸς ὠρισμένου κράτους ἐπὶ σκοπῶ
πολιτικῆς κοινωνίας ἡνωμένων μερῶν (ἀπολύτως μὲν, διὰ
τῆς ὑποτάξεως αὐτοῦ εἰς ξένον κράτος, σχετικῶς δὲ, διὰ

τῆς ἀποσπάσεως ἐπαρχιῶν, πόλεων κτλ.) (6), καὶ τελευταῖον 3) διὰ πάσης ἐχθρικῆς πράξεως, δυναμένης νὰ ἐπιφέρει τοιοῦτον χωρισμὸν (γ).

(α) Löwenstern (gelehrte Beiträge zur Schwerin'schen Intelligenz-Jahrg. 1776. N. 2—5).

(6) L. 3. 4. 10. D. ad L. Jul. Maj. Ἡ ἐπίβουλος ἀποπλάνησις εἰς ἀποδημίαν, κρυφὴ στρατολογία διὰ ξένων μὴ ἐχθρικῶν κράτος, δυσκόλως δύναται νὰ ὑπαθῶσιν ἰσχυρῶς. (Püttmann el. jur. crim. § 493, 495.)

(γ) Ὑποκινήσις πολέμου κατὰ τῆς πατρίδος συνδρομὴ εἰς τοὺς πολέμους κτλ. L. 1. § 1. L. 4. D. eod.

§. 167.

Β) Κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας πράττεται ἐσχάτη προδοσία, ἀφανιζομένου αὐτοῦ ὡς ἡγεμόνος ἢ γινομένης ἀποπείρας πρὸς τὴν τοιαύτην ἀφάνισίν του : ἤτοι 1) δι' ἐκθροσίσεως, ἢ 2) διὰ θανατώσεως αὐτοῦ (α), ἢ τελευταῖον 3) δι' οἰασδὴποτε ἄλλης πράξεως, ἥτις τῷ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐνέργειαν τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων αἰχμαλωσία, ἀφαίρεσις τοῦ λογικοῦ, ἀπαγωγή. Ὑπουργοί, μυστικοὶ σύμβουλοι κτλ. δὲν δύνανται νὰ ᾔναι ἐσχάτης προδοσίας ἀντικείμενον (6).

Mündlich. von der Demokratie und dem Oberherrn einer Aristokratie. Der Oberherr in constitutionellen Staaten. Verantwortlichkeit der Minister und Heiligkeit des Souverains. Orig o majestatis a Deo Volks-Souverainetät.

(α) Οὐχὶ ὅμως, ὅταν ὁ ὑπὸ κτος ἀμυνόμενος ἐκτελέσῃ τὸν φόνον. Feuerbach, Hochverrath σελ. 55. ff. Dessen Anti-Hobbes. Bd. I. Kap. IX.

(6) Κατὰ τὴν L. 5. C. ad L. Jul. Maj. Τὸ κακούργημα τοῦτο καταλογίζεται καὶ ἀπέναντι τῶν Senatoren καὶ viris illustribus, qui consiliis et consistorio nostro intersunt. Παρ. 6. Feuerbach a. a. O. σελ. 61. ff. Περὶ τοῦ crimen perd. obliquae ἐν γένει. Christ Lud. Reut Diss. de majestate in persona ministri ex odio privato laesa. Lips. 1785. Jo El. Heyligenstaedt D. crimine quasi perduellionis contra ministros principis. 1732.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐσχάτη προδοσία ὑπάρχει ἀναμφιβόλως καὶ ὅταν ὁ ἡγεμὼν προσβῇ διὰ βιαίων μέσων, διὰ ν' ἀναγκασθῇ νὰ παραιτήσῃ τὴν κυβέρνησιν ἢ μέρος τοῦ κράτους ἢ νὰ μεταβάλῃ τὸ πολίτευμα.

§. 168.

Γ) Τὴν κατὰ τοῦ πολιτεύματος ἐσχάτην προδοσίαν ἀποτελεῖ πᾶσα ἀπόπειρα ἢ ἐκτέλεσις παρανόμου ἀφανίσεως τῶν θεμελιωδῶν τῆς πολιτείας νόμων. Ἡ παράνομος κατάργησις τῶν καθεστώτων θεμελιωδῶν νόμων λέγεται ἐπανάστασις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεταρρύθμισιν, τουτέστι τὴν διὰ νομίμου ὁδοῦ μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Ἐπανάστασις δὲ ἐννοεῖται οὐ μόνον ἡ παντελής ἀνατροπὴ τῆς μορφῆς τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ παράνομος κατάργησις ἰδιαιτέρων τινῶν ὁρισμῶν τοῦ πολιτεύματος (α). Ἀπλᾶς θεωρεῖται περὶ τῆς μορφῆς τῶν πολιτειῶν ἢ μετὰ παρρρησίας ψόγος τοῦ καθεστώτος πολιτεύματος δὲν ἀποτελοῦσιν ἐσχάτην προδοσίαν.

(α) Π. χ. προσβολὴ δικαιωμάτων ἀνηκόντων, δυνάμει τοῦ πολιτεύματος, εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἀποδίωξις τῆς ἀρχούσης οἰκογενείας, κατάργησις τῶν ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος σπριζομένων ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐχειγγῶν τῶν ἐλευθεριῶν τούτων, ἀφάρσεις τῆς τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπίας, ἐνὸς ἢ ἄλλου συστατικοῦ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κτλ. Ἀπλῶς ἐγαντία τοῦ πολιτεύματος πράξεις τότε μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐσχάτη προδοσία, ὅταν τείνωσιν ἀπεδειγμένως εἰς ἀφάνισιν ἢ τοῦ πολιτεύματος ἐν γένει ἢ μέρους αὐτοῦ. Προφορικῶς περὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς πράξεις ἀλλοδαποῦ ἐχθροῦ, σιασιζόντος ἐντὶ τοῦ κράτους. Πρβ. Kleinschrod I, c. §. 8.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἰδίως σπουδαῖον εἶναι νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ἀπὸ τῆς θρμιτῆς, εἰ καὶ ἀμέτρου καὶ ἐμ-

παθοῦς, ἐνεργείας τῶν ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος στηριζομένων δικαιωμάτων, ἐπομένως ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ἐκθέσεως πολιτικοῦ συστήματος διαφέροντος τοῦ καθιεστώτος ὡς καὶ ἀπὸ τῆς διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ διακοινώσεως τῆς ιδίας θεωρίας, εἴτε πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ἐπ' ἐλπίδι ἐπιτυχίας τῆς συναινέσεως αὐτῆς, εἴτε πρὸς τὸ κοινόν, χάριν φωτισμοῦ τῆς κοινῆς γνώμης. *Feuerbach über Hochverrath*, σελ. 58. *Rosshirt Archiv des Criminalr.* IX. σελ. 166. συνδ. μετ' τοῦ *Idion Zeitschrift für Civil-und Criminalr.* II. Bd. σελ. 119. *Bauer Lehrbuch* §. 343. Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον τὸ νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὰ ὅρια, ὅπου ἀρχίζει τὸ ἀξιόποιον τῶν πράξεων, τῶν ἀποτελουσῶν ἐσχάτην προδοσίαν (ὅρα κατωτέρω §. 168. α.) καὶ ν' ἀποκλείσωμεν τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις. *Zachariae* (*Arch.* 1838. σελ. 347.) *Mittermaier* (*Staatslexicon* I. c. σελ. 221). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνταῦθα καθίσταται προσέτι ἰδίως ἐπαισθητὴ ἡ λυπηρὰ ἀοριστία τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτερον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐσχάτης προδοσίας εἶναι πάντοτε, ὡς παραδέχονται καὶ οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι, τὰ βίβια μέσα (*Kamptz Jahrb.* σελ. 340.), συμπεριλαμβανομένης ὅμως ἐνταῦθα καὶ τῆς συνωμοσίας σκοπὸν ἐχούσης τὴν χρῆσιν τοιούτων μέσων. Ἀλλ' ἡ προδοσία τῆς πατρίδος πράττεται καὶ διὰ μὴ βιαίων μέσων, π. χ. διὰ προδοσίας ἀποβλήτων.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ στάσις (*seditio*) εἶναι μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἐσχάτης προδοσίας, καθόσον ἀπευθύνεται κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἢ κατὰ τοῦ κράτους, ἢ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος· ἄλλως δὲ ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς ἀδίκημα. *Weiske* σελ. 102. *Zirkler* σελ. 89.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ συνωμοσίς (*consilium, conjuratio, fa-*

elio, Weiske σελ. 91. Zirkler σελ. 199.) εἶναι τὸ κύριον μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐσχάτης προδοσίας (βαυαρ. νόμος ἀρθρ. 302. 305., σαξων. νόμος ἀρθρ. 87. 88., βυρτεμβεργ. νόμος ἀρθρ. 145. 146.) ἀπαιτοῦνται ὁμῶς ἐνταῦθα εἰδικώτεραι βιβλιογραφίαι. Ὁρα Staatslexicon VIII. σελ. 218. Zachariae (Arch. σελ. 351).

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόκλησιν πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, μόνη ἡ σαφὴς καὶ ὀριστικὴ πρόκλησις καὶ μάλιστα τοιαύτη, ἡ ὁποία νὰ τείνῃ εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας στάσιν ἢ νὰ σχηματίσῃ συνωμοσίαν, δύναται, (κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποινικὸν νόμον §. 324.) νὰ θεωρηθῇ ἀξιοποινος, καθότι τὸ κοινὸν τοῦλάχιστον δίκαιον δὲν περιέχει κανένα ποινικὸν νόμον, ἐπιβάλλοντα ποινὴν καὶ εἰς τὴν ἔμμεσον διέγερσιν. Ὁρα Bauer Strafrechtsfülle. Gött. 1835. I. σελ. 81. Zachariae (Arch. 1838. σελ. 348). Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς προκλήσεως εἰς ἐσχάτην προδοσίαν: Code pénal art 102. Chassan traité des délits de la parole I. p. 181—186. Hellie Théorie II. p. 462.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον τίνες πράξεις, ἐκτὸς τῶν ἀπαρτιζουσῶν ἐσχάτην προδοσίαν, ἀποτελοῦσαι τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος, διότι στερούμεθα σταθερᾶς τιμῆς ἀρχῆς. Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Rosshirt Gesch. II. σελ. 37., δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ διακριτικὸν στοιχείον. Πολλὰ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς εἶναι ἡ γνώμη (ὅρα Heffter Lehrb. σελ. 226.), καθ' ἣν πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πολιτικοῦ συνδέσμου συνισταμένη ἔστω καὶ εἰς μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων, τῶν ὁποίων τὴν ἐκπλήρωσιν ἡ πολιτεία ἔχει χάριν τῆς ἰδίας τῆς ἀσφα-

λείας τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ, ἀποτελεῖ *crimen majestatis*. Δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν ἐν γένει, ὅτι ἡ ἀποπλάνησις τῶν ὑψηλῶν εἰς μετανάστασιν (*Archiv des Criminalr.* IV. σελ. 645.) ἢ ἡ διακοίνωσις ἀπορρήτων (*Escher Ash.* σελ. 245.) ἀποτελοῦσι προδοσίαν τῆς πατρίδος. Καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι θεωροῦσι τὰς τοιαύτας πράξεις ὡς ἀποτελούσας ὑπὸ ῥητὰς περιστάσεις προδοσίαν τῆς πατρίδος.

§. 168α. (τοῦ ἐκδ.)

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας πρέπη νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπείρας (α), ὀφείλομεν μὲν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ μὲ τὸ σύστημα καθ' ὃ αἱ *leges* ὑπῆγον καθέκαστα ἀδικήματα (τὰ ὅποια παρ' ἡμῖν θεωροῦνται ὡς ἀπόπειραι) εἰς τὴν *lex*, δὲν ἦτο εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον γνωστὴ καμμία διάκρισις (β). Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο δὲν ἀπαντᾷται εἰδικῶς μόνον ἐπὶ τῆς *lex Julia Majestatis*, καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα ν' ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου τὴν βάσιν ἀπανταχοῦ ἀποτελούσης ἐξ ἀντικειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων, καθ' ἣν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος (γ) ἡ τέλεισις καὶ ἡ ἀπόπειρα τιμωροῦνται διαφόρως ἐνεκα τοῦ διαφόρου βαθμοῦ τ. ἐνοχῆς (δ). Ἡ ἐσχάτη προδοσία δὲν ἔχει τι διάφορον τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων, καὶ οὔτε ὡς ἐκ τῆς νομολογίας (ε) οὔτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἢ ἐξ ἴσου τιμωρία τῆς τε ἀποπείρας (ζ) καὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος (η). Τὸ ἀξιόποινον τῆς προδοσίας (θ) ἄρχεται (ι), ἅμα ὁ σκοπὸς τοῦ ν' ἀνατραπῇ διὰ παρανόμου

ὁδοῦ ἢ καθεστῶσα τάξις τῶν πραγμάτων καὶ νὰ πραγμα-
τοποιηθῶσι τὰ σχέδια τοῦ προδότου, γενῇ ἀνενδοιάστως
κατάδηλος δι' ἐξωτερικῶν πράξεων, διευθυνομένων ἐναντίον
ὠρισμένου τινὸς θεμελιώδους συστατικοῦ τῆς πολιτείας,
τοῦ ὁποίου ἡ προσβολὴ ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς νόμους ἐσχά-
την προδοσίαν (κ). Ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην εἶναι καὶ ἡ
συνωμοσία (λ) ἀξιόποινος, ἅμα λάβῃ πραγματικὴν σύ-
στασιν. Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος δὲν ἀπαιτεῖται ἡ
ἐπιτυχία τοῦ σκοπομένου ἀποτελέσματος (μ), ἀλλ' ἀπλῶς
ἡ ἐπιχείρησις τῆς πράξεως· ὅθεν τὸ ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς
τετελεσμένον, ἅμα ἡ ἐκτέλεσις τῆς κυρίας πράξεως, δι'
ἧς μέλλει νὰ πραχθῇ ἡ ἐσχάτη προδοσία προέβη ἐπὶ το-
σοῦτον, ὅσον ἀπαιτεῖται, ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ὑπάρ-
χουσα ἡ ἐχθρική προσβολὴ καὶ ἡ ὠρισμένη αὐτῆς διεύθυν-
σις (ν). Σκοπιμώτερον ἤθελεν εἶναι, ἐὰν ὁ νόμος, χωρὶς
νὰ κάμνῃ λόγον περὶ ἀποπείρας καὶ περὶ τελέσεως, προσ-
διώριζε ῥητῶς (ξ) τὰς πράξεις, αἵτινες πρέπει νὰ τιμω-
ρῶνται ὡς ἀποτελοῦσαι ἐσχάτην προδοσίαν, καὶ ἡπείλει
ἐκάστοτε ποινὴν ἀνάλογον μὲ τὸ εἶδος ἐκάστης πράξεως
καὶ μὲ τὸν βαθμὸν, μέχρι τοῦ ὁποίου προέβησαν (ο).

(α) Τὴν διάκρισιν ταύτην ἀποδοκιμάζουσι: Martin Lehrb. §. 246. v. K a m-
pitz Jahrb. σελ. 275. Henke Handb. III σελ. 413. Rosshirt (Arch.
des Criminalr. IX. σελ. 167), τοῦ αὐτοῦ Geschichte II. σελ. 40.

(β) Τοῦτο ἀπεδείχθη διὰ τῶν συγγραμμάτων τῶν Weiske καὶ Zirkler.
"Ordnung und Luten vom Vers. σελ. 225. Zachariae (Archiv 1838.
σελ. 335).

(γ) Art. 178. C. C. C. F a u e r b a c h über Hochverrath σελ. 33.

(δ) Ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις μεταξὺ ἀπο-
πείρας καὶ τελέσεως, περιέχει ἡ γνωμοδότησις τῆς ἐιδελοθερητικῆς σχολῆς
παρὰ Scholz Criminalgeschichte der Gräfin von Gertz-Wrisberg,

- Lüneburg 1833. σελ. 209—220 Ὄρα καὶ Zachariae (Arch. 1833. σελ. 225—243).
- (*) Περὶ τῆς ἀρχαιοτέρας νομολογίας : Zachariae (Archiv 1833. σελ. 535).
- (†) Ἡ αὐστηρὰ γνώμη ἀπαντᾷται εἰς δύο ἀποφάσεις : Jena (Martin in Demme's Annalen I. Bd. nr. 3) καὶ Wolfenbüttel (ἐν τῷ προμνησθέντι συγγράμματι τοῦ Scholz).
- (‡) Τὴν μεταξὺ τελείως καὶ ἀποπειράς διάκρισιν παραδέχονται : Meister princ. jur. crim. §. 303. Wächter Lehrb. II. σελ. 519. Hepp Beitr. 3. Heffter Lehrb. σελ. 235. Bauer Lehrb. σελ. 345. Zachariae (Arch. 1833. nr. 8. κ. ἑπ.), Abegg Lehrb. σελ. 557.
- (§) Ὄρα καὶ ταύτην τὴν γνώμην ἀναγνωρίζουσαν παρὰ Brinkmann wissenschaftl. prakt. Rechtskunde σελ. 332. Graba Theorie und Praxis des gemeinen Criminals. Hamb. 1833. σελ. 94.
- (||) Zachariae (Archiv 1833. σελ. 343). συνδ. μὲν Zirkler (Demme's Annalen V. σελ. 229).
- (κ) Πολὺ μακρὰν προβάλλει δόσις ἢ λαβεῖν θεωρήσει τιμωρητέον ὡς ἀποπειραν ἐσχάτης προδοσίας καὶ αὐτὴν τὴν διδόνσιν ἀρχῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν ὑπάρξιν τοῦ κράτους. Mittermaier (Archiv 1835. σελ. 560).
- (λ) Ἀλλὰ δὲν ἀνάγκη ἐνταῦθα καὶ ἡ proposition non aggrāss, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος διατάττει τὸ ἐναντίον (καθὼς π. γ. ὁ γαλλικὸς νόμος). Cha un g r a n Code progressif p. 213. Hellie theorie du Code II. p. 395. Haus projet de révision II. p. 26—29.
- (μ) Περὶ τοῦ ἀρθροῦ 124 τῆς H. Δ. K. Zachariae (Archiv 1833. σελ. 540). L u d e n vom Vers. σελ. 506.
- (ν) Scholz σελ. 213. Πρὸς Escher Abhandl. σελ. 244. Bauer Lehrb. §. 343. Hepp Beitr. σελ. 11. Zachariae (Archiv 1833. σελ. 240—247).
- (ξ) Ὅρα ἠνωτέρω τὰς διατάξεις τῶν νεωτέρων ποιν. νόμων ἐν σημ. γγ. ὑπὸ τὸν §. 162r.
- (ο) Π. γ. κατὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς συννομισίας.

§. 169.

Ἡ ἐπιβλητέα εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ποινὴ εἶναι :

A) ὁ τετραχισμός, ἐπὶ δὲ γυναικῶν ὁ πνιγμός (α). B) Ἡ περιουσία τοῦ καταδικασθέντος δημεύεται (β). Γ) Ἡ μνήμη τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀναθεματίζεται (damnata memoria) (γ). Δ) Τὸ ἀδίκημα τῶν γονέων ἐπηρεάζει καὶ τὰ τέ-

κνα, τουλάχιστον ἐν περιπτώσει ἀποπείρας ἢ τελέσεως
φόνου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος: εἶναι δηλονότι ἄτιμα καὶ δὲν
δύνανται νὰ φθάσωσιν εἰς ἐπιτιμίους θέσεις, οὐδὲ νὰ κλη-
ρονομήσωσιν τινὰ (δ). Μόνοι αἱ θυγατέρες ἐξαιροῦνται τῆς
διατάξεως ταύτης κατὰ χάριν (ε).

(α) Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ ξίφος. L. 8. pr. L. 6. C. ad L. Jul. Maj.
'Ἀλλὰ ἡ Π. Δ. Κ. ἐπιβάλλει τὴν ἀνωτέρω ποινὴν εἰς τὴν προδοσίαν ἐγγέ-
νυ, ὅθεν καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν.

(β) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. L. 10. de honis proscript.

(γ) L. 11. §. 3. D. de his qui not. inf. L. 35. D. de religiosis. L. 24. D.
de poenis. A. B. c. 24. §. 10. «Volumus insuper, ut convicto mortuo
memoria ejus damnetur.» Πρὸς Christoph. Fr. Wölle, 2 Diss. de
damnatione memoriae. Lips. 1776.

(δ) L. 5. C. ad L. Jul. Maj. A. B. c. 24. 'Ἀλλ' ὁ νόμος πρέπει νὰ ἐννοηθῇ
μόνον περὶ τῶν γνησίων τέκνων τοῦ ἐσχάτης προδοσίας ἐνόχου, πρὶν αὐτὸς
δὲ περὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προδοσίας γεννημένων ἥδη. Ἐπί-
σης δὲν ἐπιδέχεται ὁ νόμος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐγγένων. Πρὸς Matthaeus
de crim. L. 48. tit. 2. c. 3. nr. 10. sq. Finkelthaus Diss. crim.
laesae maj. humanae. §. 32. 50.

(ε) Kleinschrod; kann die L. 5. C. ad L. Jul. Maj. als ein allgemei-
nes Gesetz gegen den Hochverrath überhaupt betrachtet werden?
(Klein's und Kleinschrod's Archiv Bd. II. St. 2. N. 2). 'Ο συγ-
γραφεὺς οὗτος δικαιοσύνην, ὅτι εἶναι αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῆς L. 5. C., πε-
ρὶ τῆς τιμωρίας τῶν τέκνων, δὲν ἐπιδέχονται ἐφαρμογὴν εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἡ-
γεμόνος ἢ κατὰ τῆς πολιτείας ἐσχάτην προδοσίαν, πρὶν πάντων διὰ τὸν λό-
γον, ὅτι ἡ L. 5. C. ad L. Jul. Maj. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ φόνου τῶν
ὑποεργῶν. Κατὰ δὲ τὸν K. Gerstücker (N. Arch. d. CrimR. Bd. VII.
N. 15. σελ. 414.), δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ
L. 5. C., ἐκδομένη τὸ 397. ἔτος, κατηργήθη διὰ τῆς μεταγενεστέρης
L. 22. C. de poenis (ἐκδοθείσης κατὰ τὸ ἔτος 399.). Διὰ φιλοσοφικῶν
λόγων προσπαθεῖ ν' ἀποδείξῃ τὸ ὅτι οὕτως ἄκυρον τῆς διατάξεως ταύτης
ἐστὶν ὁ C. D. Erhard Diss. de §§. 1. et 3. L. 5. C. ad L. Jul. Maj. non
attendendis. Lips. 1803. Πρὸς καὶ: A. Begg (N. Arch. des CrimR. Bd.
VII. N. 7.).

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὁ ἐπὶ τῆς προδοσίας ἀπαιτεῖται νὰ διακρί-
νωμεν τοὺς διαφοροὺς αὐτῆς βαθμοὺς. Εἰς μόνον τὰ δεινό-
τερα εἶδη αὐτῆς ἐπιβάλλεται, ἐν περιπτώσει τελέσεως, ἡ

ποινή τοῦ θανάτου. Τὴν γνώμην ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ *Fäyterbach* §. 175. σημ. α. Ὅρα προσέτι: *Heffler Lehrb.* σελ. 230. Πολλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ παρατήρησις, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι δυνάμει τῆς L. 24. D. ad leg. Jul. maj. ἐπέβαλλον καὶ μετριοτέρας ποινὰς εἰς τινὰς περιπτώσεις τοῦ *crimen majestatis*. Ὅρα καὶ Art. 124. C. C. C. C. Περὶ τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ὅρα ἀνωτέρω τὴν ὑπὸ τὸν §. 162α σημ. γγ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περὶ τῶν περιπτώσεων τῆς ἐσχάτης προδοσίας, εἰς τὰς ὁποίας δύναται δικαίως νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ τοῦ θανάτου: *Mittermaier* (*Hitzig's Zeitschrift* VIII. σελ. 339. καὶ *Archiv des Criminalr* 1835· σελ. 480.). Ἐναντίοι τῇ ποινῇ τοῦ θανάτου ἐπὶ πολιτικῶν ἀδικημάτων εἶναι: *Guizot de la peine de mort*. Paris 1828. καὶ *Haus projet de révision* II. p. 6. Ὁ τελευταῖος συγχωρεῖ τὴν κατ'ἀγνοσιν τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐπὶ μόνων τῶν *crimes politiques complexes*. Ὅρα τὰς ἀξίας λόγου συζητήσεις τὰς γενημένας ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 130 τοῦ νομοσχεδίου.

§. 170.

Ἡ πόρρω ἀπόπειρα (α) καὶ ἡ συνέργεια, ἥτις ἐνταῦθα περιλαμβάνει καὶ τὴν ἀποσιώπησιν τοῦ ἀδικήματος καὶ τὴν παράλειψιν τῆς ἐμποδίσσεως αὐτοῦ, τιμωροῦνται μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν (β). Πᾶς ὅστις μεσολαβεῖ ὑπὲρ τοιούτων ἐνόχων, εἶναι ἀτιμος (γ). Πᾶς συνωμότης, ὅστις καταμηνύσῃ ἐγκαίρως τὴν συνωμοσίαν, μένει ἀτιμώρητος καὶ δύναται μάλιστα νὰ ἐλπίσῃ καὶ ἀμοιβὴν (δ). Ἡ γνώμη, ὅτι ἐν περιπτώσει ἐσχάτης ἀνάγκης ἔχει τὸ δικαίω-

μα ἡ πολιτεία, ἀνευ δικαστικῆς περὶ τοῦ ἀδικήματος ἀνακρίσεως, νὰ ἐνεργῇ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς ἐχθρῶν (ε), ἤθελε διὰ τῶν συνεπειῶν τῆς καταργήσεως πᾶσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ νόμιμον ἀσφάλειαν (ζ).

Σημ. Προφορικῶς περὶ τῶν ὑποτιθεμένων λοιπῶν εἰδικότητων. Πρβ. Gerster Diss. de perduellione. Cap. IV. §. 26—32.

(α) L. 5. pr. C. eod. «eodem severitate voluntatem sceleris, qua effectum, puniri jura voluerunt.» §. 3. J. de publ. jud. «moliti sunt».

Προσθ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη ὡς ἐπίσης ἡ ἐτέρα γνώμη, ὅτι καὶ ἡ συνέργεια τιμωρεῖται μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀποδεικνύονται ἐσφαλμένοι ἐξ ὧσων ἐρρέθησαν ἐν §. 168α. Αἱ διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου δὲν ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου *jus singulare*.

(β) L. 5. pr. C. eod. A. B. c. 24. §. 10. Πρβ. Ludewig Erl. der gold. Bulle. Thl. II. σελ. 411. f.

(γ) L. 5. §. 2. C. eod. Διὰ τοῦτο ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ συνήθεια νὰ ζητῇ ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ τὸν ὑπερασπισθῇ.

(δ) A. B. c. 24. §. 11. C. C. C. Art. 124.

(ε) Leyser Sp. 573.

(ζ) Δὲν ἀποκλείονται ὅμως τὰ ἔκτακτα μέσα, τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν ἐπιτρέπουνσι ῥητῶς οἱ νόμοι, π. γ. ἡ πρόσκαιρος κατάργησις τῆς περιάτομικῆς ἐλευθερίας διατάξεως (Habeas-Corpus-Acte), ἡ διακέρυξις τῆς στρατιωτικῆς δίκης, τὰ ἔκτακτα δικαστήρια κτλ. Πλὴν ὅλα ταῦτα ἀνήκουσι μόνον εἰς τὸ ἐγγώριον δίκαιον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ὅτι ὑπὸ τὴν ἐκφράσιν *conscii* δὲν ἐννοοῦνται ὑπὸ τῶν νόμων μόνον οἱ μὴ καταμνησύνοντες τὴν ἐσχάτην προδοσίαν, ὅρα καὶ *Cujaz ad L. 225. D. de verb. sign. Simoni dei delitti nel solo affetto* I. p. 170. Ὅρα ὅμως προσέτι *Heffter Lehrb.* σελ. 236. Περὶ τῆς μὴ καταμνησέως ὅρα προσέτι *Zirkler über Majestätsverbrechen* σελ. 231. Αὐστηροτέρην γνώμην ἐκφράζει ὁ *Rosshirt Gesch. II.* σελ. 42.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ μὴ καταμύησιν τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἐτιμωρεῖτο αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν ταῖς ἀρθροῖς 103. 108. Ἡ αὐστηρότης αὕτη ἐξέλιπε διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832. Ὁρα *Hellie* théorie II. p. 393. *Haus* projet II. p. 30. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 86., ἀπειλεῖ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν κατὰ παντός, ὅστις ἔχων ἀπὸ ἀξιώπιστον πηγὴν γνῶσιν ἐπιχειρήσεως ἢ συνωμοτικῆς ἀφορώσεως ἐσχάτην προδοσίαν δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 143., τιμωρεῖ τὴν τοιαύτην παράλειψιν μὲ φυλάκισιν 1—6 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 130. 134., ὅστις (ἐκτός τοῦ συζύγου, τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἐξ αἵματος συγγενῶν, τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν κηδεστῶν μέχρι δευτέρου βαθμοῦ) ἔχων γνῶσιν ἐνώσεως ἢ ὁποιοῦδῃ ποτε σχεδίου ἐσχάτης προδοσίας δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐντὸς 24 ὥρῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν χιλίων μέχρι τεσσάρων χιλιάδων δραχμῶν· ἐὰν δὲ ἡ ἐνωσις ἢ τὸ σχέδιον περαιωθῇ, μὲ εἰρκτὴν. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἀπεδοκίμασε ταῦτα, ἢ ἐναντιώθη εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των, ἢ ἐπροσπάθησε ν' ἀποτρέψῃ τοὺς αὐτουργούς. Ὅστις ὅμως καὶ τοι περιπλεχθεὶς εἰς ἐσχάτην προδοσίαν ἀναγγέλλει ἐγκαίρως ἑαυτὸν καὶ τοὺς συνενόχους του, ἐὰν ἦναι ἀπλοῦς συνεργός, ἀπαλλάττεται πάσης ποινῆς· ἐὰν δὲ ἦναι ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν στρατολόγων, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος.

Bosse über Hochverrath, beleidigte Majestaet und ver-

- letzte Ehrerbietung gegen den Landesherrn. Gött. 1802.
H. W. E. Henke de vera crim. laesae majest. secund. leg. posit. indole ac poena. Helmst. 1806.
J. C. F. van Riemsdyk de crimine quod vulgolaesae majestat. dicitur. Utrecht. 1807.
C. Rüffel de notione crim. laes. maj. jure naturali definienda. Lips. 1819.

§. 171.

‘Ο ἡγεμὼν, καθὼ ὑποκείμενον τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἔχει καὶ τὴν ἀνωτάτην ἀστυκὴν τιμὴν. Ἡ ἀνωτάτη αὐτῇ ἀστυκὴ τιμὴ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτου, εἶναι μεγαλειότης αὐτοῦ, καὶ ἡ προσβολὴ αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος (*crimen laesae Majestatis*) (α).

- (α) ‘Ο *Martin* (*Lehrbuch* §. 216. κ. ἐπ.) διδαι πολὺ μέζονα ἔκτασιν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, κατ’ ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ ῥωμαϊκὸς νόμος *Lex Majestatis* περιλαμβάνει πολλὰς πράξεις, αἵτινες οὔτε ἐσχάτην προδοσίαν, οὔτε ἐξουβρίσιν τῆς μεγαλειότητος ἀποτελοῦσι, κατὰ τὴν ὅνω εἰρημίνην ἔννοιαν. Ἀλλ’ ἐὰν ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων διακρίνωμεν ἐκείνας, αἵτινες κατὰ μεταγενεστέρους νόμους ἀποτελοῦσιν ἴδια ἀδικήματα (π. χ. *C. C. C. Art. 111, 127, 180.*), καὶ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀνφερόμεναι εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν πολίτευμα, δὲν ἔχουσι χώραν παρ’ ἡμῖν (οἷεν τὸν φόνον *Magistratus pop. Rom. quivo imperium potestatemque habet*), καὶ ἐὰν προσέτι ὑπαγάζωμεν κατὰ τὸ οἷον εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν διαφόρους περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ὁ *Martin* ἀποκλείει ἀπ’ αὐτῆς, π. χ. τὰς περιπτώσεις τοῦ §. 217, σημ. 14, 15, 16, 18, 19. κ. τ. τ. τότε οὐδεὶς πλὴν ὑπάρχει ἀποχρῶν λόγος ἵν’ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς συνήθους στενωτέρας ἔννοιας τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, διότι ἅλαι αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δύνανται πολλὰ καταλλήλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ταύτην τὴν ἔννοιαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ διακριτικὸν στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος συνίσταται εἰς τὴν ἄνευ

σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας, κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος ἀπευθυνομένην προσβολήν, ἣτις περιλαμβάνει τὰς τε πράξεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι, ἂν ἐπρόκειτο περὶ τινος ἰδιώτου, ἤθελον θεωρηθῇ ὡς ἐξόβρισις ἔργῳ, καὶ ἐκείνας, αἵτινες ἀποτελοῦσι προφορικὴν ἢ συμβολικὴν ἐξόβρισιν. "Ορα ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως μνημονευθέντων συγγραμμάτων, καὶ : *Jenull in Wagner's Zeitschrift für österreichische Rechtsgelehrsamkeit*. 1825. 4. Heft. σελ. 31. *Sintenis von dem Majestätsverbrechen*. Zerbst 1825.) Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει ἰδιαιτέρον νόμον περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου. Ἡ γνώμη, ὅτι κατὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ *Lex Majestatis* περιελάμβανε καὶ πᾶσαν προφορικὴν ἐξόβρισιν τοῦ αὐτοκράτορος, εἶναι ἀμφισβητούμενη. "Ορα *Weiske über Hochverrath* σελ. 120. *Luden vom Vers* σελ. 284. *Heffler* σελ. 228. Ἀλλὰ καὶ *Zirkler* σελ. 122. 133. "Οτι, ὅσῳκις ἤθελεν νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὴν, ὑπήγαγον εἰς τὴν *Lex majest.* ἐνίοτε καὶ τὰς λοιδορίας ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος, εἶναι μὲν πιθανόν, ἀλλὰ δὲν ἀπετέλει τὸν κανόνα. "Ορα ἀπ' ἐναντίας τὴν γνώμην τὴν περιεχομένην εἰς *L. 7. §. 3. D. ad leg. Jul. maj.* (περὶ τούτου δὲ τοῦ χωρίου : *Zirkler* σελ. 122.). Ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς μοναρχίας φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὅσοι θέλουσι νὰ ὑπαγάγῃσι τὴν ἐξόβρισιν τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὸν νόμον περὶ ἐξουβρίσεως τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς, θεωροῦντες τὸν ἡγεμόνα ὡς τὸν ἀνώτατον ὑπάλληλον. Κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ θεωρῇ τὴν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἐξόβρισιν ὡς εἶδος μὲν ἐξουβρίσεως, ἀλλὰ ἐξουβρίσεως βαρείας καὶ ἐπιφερούσης ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, διότι ἡ ὑψηλὴ τοῦ ἡγεμόνος θέσις ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ὑπηκόους τὸ διπλοῦν καθῆκον νὰ τὸν ἀγαπῶσι καὶ νὰ τὸν σέβωνται. *Martin Lehrb.* σελ. 519. Τὴν ὁρθὴν γνώμην παραδέχονται καὶ οἱ : *Bauer Lehrb.* §. 348. *Hepp* (neue

Arch. des CrR. XIV. σελ. 337). Καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων ἦσαν τινὲς τῆς γνώμης ταύτης, ὅτι δηλαδὴ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐνταῦθα λόγος περὶ τοῦ *crimen majestatis*. *Contardi Com. ad leg. diffamari* p. 347. *Simoni dei delitti del mero affetto* II. p. 42. ὅρα ὁμῶς *Rosshirt Gesch.* σελ. 66. Ὁ νομοθέτης ὀφείλει ἐπὶ τινῶν ἐκ τῶν τοιούτων ἐξυβρίσεων νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ἐκ τοῦ ἀπερισκέπτου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ψόγου ἐκδεχόμενον κίνδυνον τῆς κοινωνίας ἡσυχίας καὶ τάξεως.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ πρῶτον δίκαιον (Landr. §. 196—200.) κηρύττει τὴν προσωπικὴν ἐξύβρισιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας, καθὼς τοιούτου, ὡς ἀποτελοῦσαν τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, καὶ τιμωρεῖ (§. 197.) τὰς μὲν τοιούτου εἰδὸς ἔργῳ ἐξυβρίσεως μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τὰς δὲ λοιδορίας (§. 199.), αἵτινες, ἐὰν ἀπευθύνοντο κατὰ ιδιώτου, ἤθελον ἀποτελέσει ἀπλὴν ἐξύβρισιν, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἔτη 2—4, τὰς δὲ λοιπὰς ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις (§. 200.), ὅσαι δὲν ἀποτελοῦσαι μὲν ἐξύβρισιν, ἀλλὰ συνίστανται εἰς παράβασιν τοῦ ὀφειλομένου βαθυτάτου σεβασμοῦ, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 4 ἔτους (οὕτως ἐρμηνεύει τὸν νόμον ἡ διάταξις τῆς 19 Νοεμβρ. 1832. [παρὰ *Manhof* σελ. 122.]) Ὅρ προσέτι *Hilzig Zeitschr.* H. 35. σελ. 115. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, §. 57. ἀπειλεῖ δεσμὰ 1 ἕως 5 ἐτῶν κατὰ παντὸς ὅστις διὰ λόγων ἢ παραστάσεων προσπαθεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς ἄλλους συμπολίτας τοῦ τοιαῦτα φρονήματα, ἐξ ὧν δύναται νὰ προκύψῃ ἀπέχθεια κατὰ τῆς μορφῆς τῆς κυβερνήσεως, κατὰ τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους, ἢ κατὰ τοῦ πολιτεύματος ἐν δὲ τῷ §. 58 τιμωρεῖ μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ τὰς ἐναντίον τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος βλασφημίας, ἐξ ὧν δύναται ἀνενδοιάστως νὰ προκύψῃ ἀπέχθεια κατ' αὐτοῦ, ἐὰν αἱ τοιαῦται βλασφημίαι ἐκφέρωνται

ἐνώπιον πολλῶν ἢ δημοσίᾳ, ἢ διαδίδονται διὰ συγγραμμάτων. Ὅρα *Jenull* (*Wagner's Zeitschr.* 1825. σελ. 31). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος οὐδεμίαν περιέχει διατάξιν κατὰ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Ὁ δὲ νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1832 (ἐν τῷ ποιν. νόμῳ ὑπὸ ἄρθρ. 86.) τιμωρεῖ πᾶσαν ἐξύβρισιν (*offense*), πραττομένην δημοσίᾳ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 10000 φράγκων καὶ ὁ νόμος τῆς 5 σепт. 1835, §. 2, θεωρεῖ πᾶσαν κατὰ τοῦ βασιλέως ἐξύβρισιν, ἣτις πράττεται διὰ τῶν μέσων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1819, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ διεγείρῃ μίσος ἢ περιφρόνησιν κατὰ τοῦ βασιλέως ἢ κατὰ τῆς συνταγματικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, ὡς ἀποτόλμημα (*attentat*) κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους. Ὅρα *Chassan traité des délits de la parole et de l'écriture*. Paris 1837. I. p. 190—205. *Hellie théorie* II. p. 565. Κακῶς ἐφῆρμοςαν δικαστήριά τινα τὸ ἄρθρ. 222 τοῦ γαλλ. ποιν. νόμου εἰς ἐξυβρίσεις ἀπευθυνομένας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀναφέρει ἐν ἄρθρῳ 309 τὸ ἀδίκημα τῆς προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, τιμωρεῖ ἐν ἄρθρῳ 310. μὲ θάνατον τὴν ἔργῳ ἐξύβρισιν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐπιβάλλει, ἐν ἄρθρῳ 311. ἀπλὴν εἰρκτὴν 1 ἕως 4 ἐτῶν καὶ συγγνώμης αἰτησὶν γινόμενὴν δημοσίᾳ ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν ὅστις εἰς δημοσίους τόπους ἢ διὰ συγγραμμάτων ἐξουθενεῖ τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος ἢ τὰς κυβερνητικὰς αὐτοῦ πράξεις διὰ περιφρονητικοῦ χλευασμοῦ, ἢ δι' ὀνειδιστικῆς κακολογίας, ἢ διὰ λοιδοριῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 97. 98, τιμωρεῖ μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν διὰ βίου τὴν ἔργῳ ἐξύβρισιν τοῦ βασιλέως. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 150, τιμωρεῖ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν μὲ θάνατον, ἐὰν προσεγένοντο σωματικαὶ κακώσεις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 99 τοῦ σαξων. νόμου τιμωρεῖται πᾶσα τῆς τιμῆς προσβλητικὴ πρᾶ-

Εἰς ἡ ἐκφρασίς κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους ἢ κατὰ τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ πράξεων μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 μηνὸς ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβ. νόμος, ἀρθρ. 151., τιμωρεῖ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸν ὅστις ἦτοι προφορικῶς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως ἢ διὰ δημοσιᾶς διαδεδομένων συγγραμμάτων λοιδορεῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ περιφρόνησιν, ἢ διχιδίδει τοιαῦτα συγγράμματα· μὲ φυλάκισιν δὲ ἐκείνον, ὅστις κατ' ἄλλον τρόπον προσβάλλει τὴν τιμὴν τοῦ βασιλέως. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 555, τιμωρεῖ τὴν ἄνευ βιαιοπραγιῶν ἢ κακώσεων (ἐν περιπτώσει αὐτῶν ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ διὰ βίου ἢ τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἡπραχθεῖσα δεινὴ προσβολὴ ἐγένετο ἐκ προθέσεως, θάνατος) ἐξυbrisin τοῦ ἡγεμόνος (διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τοὺς §§. 261. 263. 265. ὑποδεικνύεται, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχωσι τὰ συστατικὰ τῆς ἐξυbrisin ἢ τῆς συκοφαντίας) μὲ ἀπλὴν μὲν εἰρκτὴν, ἐὰν ἡ ἐξυbrisin ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος, ἢ διὰ τοῦ τύπου, ἢ διὰ δημοσίων ἐκθεμάτων, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 μηνῶν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν ἕως 4 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλη. περὶ ἐξυbrisin ἐν γένει, καὶ περὶ τύπου νόμον τοῦ 1837. τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ὅστις ἐπιβάλλει ὑβριστικὴν χεῖρα εἰς τὸ ἱερὸν πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ ἀπειλεῖ κατ' αὐτοῦ αἰκίαν (ἀρθρ. 1.)· μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους, ὅστις διὰ λόγων, ἐγγράφων, συμβολικῶν παραστάσεων, αἰσθητῶν ἐξεικονίσεων καὶ ἀνακρινύσεων πρὸς τὸ δημόσιον, ὑβρίζει, χλευάζει, δυσφημεῖ ἢ ὅπωςδὴποτε προσβάλλει τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἢ προσπαθεῖ νὰ διεγείρῃ μίσος ἢ περιφρόνησιν κατ' αὐτῶν (ἀρθρ. 2. 3.)· μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν ὅστις περιὑβρίζει, ἀφαιρεῖ, ἢ βλάπτει τὰ βα-

σιλικὰ σύμβολα, ἢ ἄλλα τῆς βασιλικῆς ἀξίας σημεῖα (ἄρθρ. 6.). Ὑβρεις κατὰ τοῦ προσώπου τῆς συζύγου τοῦ βασιλέως τιμωροῦνται ὡς ὕβρεις κατὰ τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος (ἄρθρ. 5), κατὰ δὲ τοῦ διαδόχου τῆς βασιλείας ἢ τοῦ διέποντος αὐτὴν τιμωροῦνται μὲ ἐλαφροτέραν ποινὴν (ἄρθρ. 7. 8.).

§. 172.

Μόνον τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἀπλῶς εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἀνήκοντες (α), εἶναι ἀντικείμενον τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Πᾶσα δὲ προσβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος, ὡς ιδιώτου, καθόσον δηλονότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς κυβερνητικὰς αὐτοῦ πράξεις (β), λέγεται ἀπλῶς παράβασις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τιμωρεῖται ὡς συνήθης ἰδιωτικὴ ἐξύβρισις μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις.

(α) Ἐκτὸς τῆς συζύγου ἢ τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου, ὅταν συνάραχται.

(β) Feuerbach Anti-Hobbes C. IX. Ἀλλὰ νομοθετικῶς δύνανται νὰ λεχθῶσι πολλὰ κατὰ τῆς ἐξυβρίσεως τῆς διακρίσεως ταύτης.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ γινομένη διάκρισις, ἂν ὁ ἡγεμὼν ἐξυβρισθῇ, ὡς τοιοῦτος, ἢ ὡς ιδιώτης, εἶναι, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἀνυπόστατος, ἀφίνει ἐλεύθερον στάδιον εἰς τὴν ἀποχαιρεσίαν καὶ ἀντιβαίνει προσέτι εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ μονάρχου καὶ εἰς τὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει τὸ ἀδίκημα τοῦτο νὰ θεωρῇται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (κατὰ τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ §. 171.). Ὅρα καὶ *Jarke Handbuch*. II. σελ. 138. *Henke Handb.* III. σελ. 456. *Zirkler* σελ. 433.

§. 173.

Ἡ προσβολὴ τῆς μεγαλειότητος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοι-

ούτου, πράττεται : Α) διὰ πάσης ἀντιποιήσεως δικαιωμάτων τῆς μεγαλειότητος ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐάν τις ὑπήκοος ᾗτοι 1) ἐπιχειρῇ αὐτογνωμόνως πράξεις, πρὸς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἡγεμονικὴ ἐξουσία (α), ἢ 2) ἀντιποιῇται δικαιώματα, τὰ ὁποία οἱ ὑπήκοοι ἢ οὐδέποτε (β) ἢ μόνον καθ' ἡγεμονικὴν παραχώρησιν δύνανται νὰ ἔχωσι (γ). Διότι αἱ τοιαῦται ἀντιποιήσεις, ἐμπεριέχουσαι καθ' ἑαυτὰς ἐξουδένισιν τῆς ἡγεμονικῆς ἀξιοπρεπείας, προϋποθέτουσι ταυτοχρόνως ὁσάκις πράττονται μετὰ παρανόμου προθέσεως, περιφρόνησιν τῆς μεγαλειότητος.

(α) L. 1. §. 1. D. ad L. Jul. Maj. : *cujus opera, dolo malo, consilium imitum erit, quo obsides injussu principis interciderent.* L. 3. eod ; *qui injussu principis bellum gesserit, dilectumque habuerit, exercitum comparaverit.* L. 4. pr. eod. : *qui confessum in judicio reum et propter hoc in vincula conj. emisit.* Δύνανται ὅμως ὅλα ταῦτα νὰ καταντήσωσι καὶ εἰς ἐσχάτην προδοσίαν.

(β) π. χ. τὰ εἰς μόνον τὸν ἡγεμόνα ἀνήκοντα σύμβολα τῆς μεγαλειότητος—ὅποια ἦσαν πρὸς τοῖς Ῥωμαίοις ἡ πορφύρα τῶν αὐτοκρατόρων καὶ ἡ vestis holoserica. L. 1. 4. C. de vestib. ἡ ἀντιποιήσις τῇ βασιλικῇ σφραγίδι ἢ τῶν βασιλικῶν παρρησιῶν.

(γ) L. 3. D. ad L. Jul. Maj. : *qui privatus pro potestate, magistratuve quid dolo malo gessit.* Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ περιπτώσεις τῆς L. 2. C. de falsa moneta (ἥτις ὅμως ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα) καὶ L. un. C. de privatis carceribus cohib. Ἡ ἀπλὴ ἀντιποιήσις τιμωρικῶν σημείων τιμωρεῖται μὲν non levi animadversione, κατὰ τὴν L. 2. C. de vest. ἀλλὰ δὲν θεωρεῖται ὡς crim. Maj.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξουδένσεως τῆς μεγαλειότητος, ὅπως τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐμνηρώθη διὰ τῆς γερμανικῆς νομολογίας καὶ διὰ τῶν νομοθεσιῶν, εἶναι ἡ γνώμη τῶν ὁττο (ὅρα καὶ Martin Lehrb. σελ. 514.) ὑπέχουσιν ἐνταῦθα πᾶσαν ἀντιποίησιν ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων ἐν γένει. Διότι καὶ τοιαῦται ἀντιποιήσεις, ἡ ἀποτε-

λοῦσι τὸ ἀδίκημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἢ ἐμπεριέχουσι σκοπὸν ἀπάτης (ὡς ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν παρασῆμων τοῦ κράτους), ἢ δίδουσι χώραν μόνον εἰς πολιτικὴν ἀγωγὴν ἐάν τις π. χ. ἀντιποιῇται δικαιοδοσίαν (*Patrimonialgerichtsbarkeit*), τὴν ὅποیان φρονεῖ ὅτι ἔχει, χωρὶς νὰ ἔχῃ πραγματικῶς, ἢ τελευταῖον ἀποτελοῦσιν ἴδια ἀδικήματα, π. χ. ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα, ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου. Ὅρα προσέτι *Tillmann Handbuch II §. 233*. Ἐν γένει εἶναι τολμηρὸν νὰ πλάσῃ τις ἐκ διαφόρων χωρίων τοῦ βῶμι δικαίου περὶ τοῦ *crimen majestatis* ἀδίκημα ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, ὅπερ νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς τῶν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἐξυβρίσεων, καὶ ἄλλας πράξεις, π. χ. κατὰ χρῆσιν τοῦ ἡγεμονικοῦ ὀνόματος, ἀντιποίησιν ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων. Πολλὰ μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος τούτου ὅρα παρὰ *Abegg Lehrb.* σελ. 562. *Rosshirt Gesch. II.* σελ. 68. Αἱ πραγματικῶς ἀξιόποιοι περιπτώσεις δύνανται πολλὰ εὐκόλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ἄλλους ποιν. νόμους.

§. 174.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος πρᾶτ-
τεται ἰδίως : Β) δι' ἐξυβρίσεων καὶ τοῦτο 1) δι' ἐξυβρίσεων ἔργῳ, πρὸ πάντων διὰ σωματικῶν προσβολῶν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, καθόσον αὗται δὲν ἀποτελοῦσιν ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ των ἐσχάτην προδοσίαν ἢ δὲν πηγάζουσιν ἐκ νομίμου ἀμύνης ἐναντίον παρανόμων καὶ βιαίων ἰδιωτικῶν πράξεων· 2) διὰ πάσης ἄλλης ἐξυβρίσεως (προφορικῆς ἢ συμβολικῆς), καθόσον αὕτη περιέχει προσβολὴν κατὰ τῆς μεγαλειότητος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιούτου, ὅπερ λαμβάνει χώραν α) ἐάν ἐξουθενηθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος ἐν γένει (χωρὶς ἀναφορᾶς τινος εἰς τὰς καθαρῶς ἰδιωτικὰς

αὐτοῦ σχέσεις) (α), ἢ β) ἐὰν ὁ ἡγεμὼν ἐξυθρίσθῃ (ὁπως-
δήποτε), ἐνῷ ἐνεργεῖ τὴν ἡγεμονικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν (β),
ἢ γ) ἐὰν ἡ ἐξυθρίσις (διὰ λοιδοριῶν, συκοφαντίας, ἢ συμ-
βολικῆς ἐξουθενίσεως) ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον τὴν κυβέρνη-
σιν τοῦ ἡγεμόνος ἐν γένει (γ) ἢ ῥητὰς κυβερνητικὰς (δ)
αὐτοῦ πράξεις (ε). Τελευταῖον δ) δύναται νὰ πραχθῇ ἐξυ-
θρίσις τῆς μεγαλειότητος διὰ πάσης ἐκ προθέσεως ἀρνή-
σεως ἢ ἀποστερήσεως τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸν ἡγεμόνα τι-
μῶν (ζ).

(α) π. χ. ὕβρεις ἢ συμβολικὰς περιφρονήσεις ἐν γένει, δι' εἰκόνων, περιφρονη-
τικῶν σχημάτων ἢ ἄλλων πράξεων. Ἐνταῦθα δὲ ἀνάγεται, κατὰ τὰς ῥω-
μαϊκὰς περὶ μεγαλειότητος ιδέας καὶ κατεχρήσεις (βλ. τὸν Τάκιτον
καὶ τὸν Σουετόνιον), καὶ ἡ μὴ ἀπόδοσις τῆς ὀφειλόμενης τιμῆς εἰς τοὺς
ἀνδριάντας τοῦ αὐτοκράτορος, L. 5. 6. 7. §. 4. ad L. Jul. Maj. Ἐθιν πο-
ρίζεται ἐσφαλμένως ὁ Martin (Lehrb. §. 217. not. 12.) τὸ γενικὸν ἀξίω-
μα, ὅτι: πᾶσα ἰθνηκὴν μνημείων καταστροφὴ ἀποτελεῖ crimen Majestatis.

(β) π. χ. ἐνῷ προεδρεύει εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κράτους, ἐνῷ δίδει ἀκρόασιν
κ. καθ.

(γ) Κατὰ τοὺς Ῥωμαίους, Maledicere temporibus principis.

(δ) Λίθελλοι κατὰ ἡγεμονικῶν διατάξεων, περιφρονητικὰ σχήματα κατὰσχίσις κ. τ.
τ. ἡγεμονικῶν διαταγῶν. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ L. 3. C. de crim. sacr. Πρὸς
L. 1. 6. C. Th. de indulg. crim.

(ε) Πολλὰ οὐσιώδης ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ διάκρισις μεταξύ συνταγμα-
τικῶν καὶ μὴ συνταγματικῶν πολιτειῶν. Εἰς τὰς πρώτας, ὅπου,
κατὰ τὴν ἀρχήν: ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται ν' ἀδικήσῃ, εἰσι οἱ κυβερνητι-
καὶ πράξεις ἀποδίδονται νομίμως εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ὡς μόνους ὑπευθύνους,
δύνανται τότε μόνον νὰ θιωρηθῶσιν ὡς ἐξυθρίσεις τῆς μεγαλειότητος αἱ
ἐξυθρίσεις, τῶν ὁποίων ἀντικείμενον εἶναι κυβερνητικαὶ πράξεις ὅταν ἡ ἀνα-
φορά τὸν εἰς τὸ ἄτομον τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ ἦναι εἰδική καὶ ἀναμφί-
βολος.

(ζ) Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ὑπερίπτωσις τῆς L. 10. C. de oper. publ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
γίνῃ λόγος περὶ ἀδικήματος ἐξυθρίσεως τῆς ὅλης πολιτείας
ἢ τῆς κυβερνήσεως. Ἄν καὶ ὁ Heffter Lehrbuch, σελ. 227,
ὡπάγῃ ἐνταῦθα τὴν προσβολὴν τῆς majesta publica (κατὰ

τὴν L. 3. D. ad L. Jul. Maj.), τὸ σύνολον ὅμως τοῦ περιεχομένου τῆς L. 3. D. ἀποδεικνύει μᾶλλον ὅτι δὲν εἶναι ὁ λόγος περὶ τῆς τιμῆς τῆς κυβερνήσεως. Ἡ ἔννοια τῆς ἐξυβρίσεως δὲν ἀρμόζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, αἱ δὲ περιπτώσεις, αἱ ἀληθῶς ἀξιοποῖνοι, δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους. "Ορα τὴν ἀπόφασιν τοῦ βαδικοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τὴν περιεχομένην εἰς *Annale der bad. Gerichte* 1833. nr. 22. 'Ο σαξ. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 94, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 ἔτους τὴν ἐκ προθέσεως διάδοσιν παροξυντικῶν συγγραμμάτων κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ πολιτεύματος, ὡς καὶ τὰς παροξυντικὰς ἐκπαινωτάτων αὐτῶν ἐκφράσεις. 'Ο βυρτεμβουργικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 167., τιμωρεῖ πάντα, ὅστις δημοσίᾳ, εἴτε προφορικῶς εἴτε διὰ συγγραμμάτων διαδιδόμενων, προσβάλλει τὴν τιμὴν τῆς κυβερνήσεως διὰ πλάσεως ἢ παραμορφώσεως γεγονότων, μὲ φυλάκισιν καὶ μὲ πρόστιμον, ἐπίσης δὲ καὶ πᾶσαν κατὰ τῆς κυβερνήσεως λοιδορίαν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ᾔνοι δυνατόν νὰπραχθῇ ἐξυβρίσις κατὰ τῶν ἐλευθέρων πόλεων ὕρα *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 71.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. "Οτι ὁ κατὰ τῶν νόμων καὶ ἄλλων θεσμῶν ψόγος ἀποτελεῖ ἐξυβρίσιν τῆς μεγαλειότητος δὲν ἀποδεικνύεται. *Weber von den Injurien.* II. σελ. 214. III. σελ. 12. *Anmerkungen zum Baier. Strafgesetzbuche.* III. σελ. 43. *Jenull* (*Wagner's Zeitschrift* l.c. σελ. 41). *Neues Arch. des CrimR.* σελ. 255. 'Ο τοιοῦτος ψόγος δύνανται νὰ τιμωρηθῇ μόνον πειθαρχικῶς, ἢ νὰ κατασταθῇ ἄλλως ἀξιοποῖνος, ὡς ἐκ τοῦ σχεποῦ του ἢ ὡς ἐκ τῆς ἀλληλουχίας του μὲ ἄλλα ἀδικήματα. "Ορα προσέτι *Heffter Lehrb* σελ. 227. Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία (ἀρθρ. 4 τοῦ νόμου τοῦ 1832) ἀναφέρει ὡς ἀδίκημα τὴν *exitation à la haine et au mépris du gouvernement.*

Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης ὅρα *Chassan traité des délits de la parole* I. p. 258. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον (*Landr* §. 151.) ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν κατὰ παντός ὅστις διὰ θρασέως, ἀναιδήμονος ψόγου ἢ χλευασμοῦ κατὰ τῶν ἐγγχωρίων νόμων ἢ διατάξεων ἐγείρει δυσαρέστησιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Ὅρα *Hitzig Zeitschr.* XII. σελ. 287. *Temme Commentar* σελ. 82.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τὸν Φάϋερβαχ (σημ. ε.) ἀπαιτουμένη διάκρισις, ἐὰν πρόκηται περὶ ἐξυβρίσεως τοῦ ἡγεμόνος ἔνεκα κυβερνητικῶν πράξεων εἰς συνταγματικὰς ἢ εἰς μὴ συνταγματικὰς μοναρχίας, εἶναι ἐν γένει ὀρθή. Ὅρα καὶ *Motive zum Baier. Entwurf des Strafgesetzbuches von 1831.* σελ. 161. Ἀλλὰ καὶ εἰς συνταγματικὰς μοναρχίας δύναται νὰ λάβῃ τὸν χαρακτήρα ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος ἢ δι' ὑβριστικοῦ τρόπου εἰς τὸν ἡγεμόνα ἀπόδοσις ψόγου ἔνεκα κυβερνητικῆς τινος πράξεως, τῆς ὁποίας ἡ εὐθὺν ἐπίκειται κυρίως εἰς τοὺς ὑπουργούς. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ νόμος τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1835, ἀρθρ. 4. δριζέει, ὅτι ὅστις διὰ κυβερνητικὰς πράξεις ἀποδίδει εἰς τὸν βασιλέα τὴν εὐθὺν ἢ τὸν ψόγον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους. *Chassan traité* I. p. 195.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμον, ὅστις ἀποδώσει εἰς τὸν βασιλέα τὸν ψόγον ἢ τὴν εὐθὺν τῶν πράξεων τῆς κυβερνήσεώς του, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 4 μηνὸς μέχρις 1 ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἀρθρ. 5. Τὸ αὐτὸ ἀδίκημα κατὰ τοῦ διέποντος τὴν βασιλείαν τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρις 1 ἔτους, ἀρθρ. 8.

§. 175.

Ἡ ἐπιβλητέα εἰς τὸ προκείμενον ἀδίκημα ποινὴ εἶναι ἐν γένει αὐθαίρετος (α). Ὁ βαθμὸς δὲ τοῦ ἀξιοποίνου καθορίζεται πρὸ πάντων 1) ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ἐξυβρίσεως καθ' ἑαυτήν, ὅθεν αἱ μὲν σωματικαὶ κατὰ τοῦ ἀτόμου τοῦ ἡγεμόνος προσβολαὶ ἐπιφέρουσι τὴν βαρυτάτην ποινὴν, καὶ συνήθως τὴν τοῦ θανάτου, αἱ δὲ ἀπλῶς προφορικαὶ ἐξυβρίσεις (maledicta), ἀνήκουσιν εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα καὶ δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι δικαστικῶς ἄνευ εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ ἡγεμόνος (β). 2) ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐξυβρίσεως, καθόσον ὁ ὑβριστὴς προσβάλλει ἀπλῶς τὸ καθ' ἑαυτὸν τὴν τιμὴν τοῦ ἡγεμόνος, ἢ ἐξουθενεῖ αὐτὴν καὶ ἐνώπιον ἄλλων (γ).

(α) L. 24. D. de poenis συνδ. μὲ L. 11. D. ad L. Jul. Maj. Τὸ τελευταῖον χωρίον, τὸ ὅπου ὁ Martin Lehrs, §. 219. ἀναφέρει ὡς ἀποδεικνὺν ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, δὲν περιέχει ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὁ Majest. reus, ὅστις δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ perduellis, morte crimine liberatur, ἔτι δηλαδὴ, ἐὰν ἀποβῇ πρὶν ἢ καταδικασθῇ, μεταβιβάζεται τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς κληρονόμους του (integri status decedit). Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι εἰς τινὰς περιπτώσεις, ὑπαγομέναις εἰς τὸ crimen Majestatis, ἐπιβάλλει τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, π. χ. L. un. C. de priv. carc. L. 2. C. de falsa mon.

(β) L. un. C. si quis imperatori mal.

(γ) π. χ. ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἄλλων, ἐν δημοσίᾳ, ἢ καὶ ἐπισημῶ συνεδριάσει, διὰ κοινῇ διαβεβομένων συγγραμμάτων, εἰκότων κ. τ. λ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν L. un. Cod. si quis imp. (περὶ τῆς ἐρμηνείας ὅρα Zirkler σελ. 124. Rosshirt Gesch. II. σελ. 70.) δὲν δύνανται νὰ γενῇ ἀνάκρισις ἐπὶ ἐξυβρίσει τῆς μεγαλειότητος ἄνευ ἀνωτέρας ἀδείας. Αὐτὸ τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ τὸ συμφέρον τῆς κυβερνήσεως. Τοιαύτην διάταξιν περιέχει ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 104. ὁ βυρτεμβεργικὸς ἄρθρ. 155.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. Ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα

J. R. Engau Diss. de delictis monetariis 1750.

Idem Diss. de falso nummario et solo et cum usurpatione juris monetandi conjuncto. Jen. 1750

T. Thomasius de delictis et poenis circa monet hodiern. Lips. 1772.

Kleinschrod von Münzverbr. Arch. IV. Bd. 2. St. N. 5.

§. 176.

Νόμισμα λέγεται τεμάχιον μετάλλου κεχαραγμένον, χρησιμεῦον ὡς γενικὸν ἀντάλλαγμα, καὶ ἀκριβῶς διακριτέον, ἀπὸ τε τοῦ ἀργυρίου (ἥτοι τῶν χρημάτων) ἐν γένει καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ νομίσματος (τῶν χαρτονομισμάτων) καὶ ἀπὸ τῶν ἀπλῶν νομισματοσήμων ἢ μεταλλίων. Τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νομίσματα εἶναι παρ' ἡμῖν δικαίωμα ἡγεμονικὸν (Regal) (α), ἀποτελοῦν μέρος τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. "Ὅθεν ἡ τῶν νομισμάτων παραχάραξις (falsum monetarium), συνίσταται εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ ἡγεμονικοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωματος διὰ πολλὰς κατασκευῆς νέων ἢ διὰ ροθεύσεως ὑπαρχόντων ἤδη νομισμάτων.

C. C. A. 111.—R. A. v. J. 1559. §. 161—170. v. 1866. §. 156—160. 167. v. 1570. §. 143. R. S. v. 1667. ad II. et VII. §. 1. 2. Münz-Ed. v. 1759. nr. 3—6.

- (α) Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἡγεμονικοῦ τούτου δικαιοῦματος δὲν δύναται παντελῶς ν' ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ γενικοῦ δημοσίου δικαίου.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα περιλαμβάνουσι πολλὰς πράξεις, ἐξ ὧν αἱ μὲν τιμωροῦνται διὰ πολιτικούς μόνον λόγους καὶ ἐπομένως ἀστυνομικῶς μόνον, αἱ δὲ ἀποτελοῦσι κυρίως νόθουςιν ἢ ἀπάτην. Ὅθεν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ τὸ ἀξιόποιον αὐτῶν ὑπὸ κοινὴν τινα ἐποψιν. Ἐπίσης ἀκατάλληλος εἶναι ἡ ἐποψὶς τῆς προσβολῆς τῆς δημοσίας πίστεως, ὑπὸ τὴν ὁποίαν τὰ ἐθεώρησα μέχρι τοῦδε, Ὅρα ἐν γένει. *Dronsberg de re monetali et delict. monet. Traject. 1838.* Πρὸ πάντων δὲ ἀκατάλληλος εἶναι ἡ ἐποψὶς ἀντιποιήσεως ἡγεμονικῶν δικαιοματίων ἢ ἡ ὑπαγωγὴ τῶν προκειμένων ἀδικημάτων εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν *crimen majestatis*. *Hepp (Archiv XIV. σελ. 336).* Περὶ τῶν θεωριῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου: *Cod. Theodos. IX. 21. L. 2. C. de fals. monet. L. 6. 8. 9. 16. 19. 27. D. ad L. Corn de fals. L. 3. C. de episcop. audient. Beucker (Oelrich's thesaur. II p. 122). Cropp de praec. juris rom. de conatu. p. 52. Poggi elem. jurispr. criminalr. Lib. IV. pag. 75. Περὶ τῆς L. 19. C. de fals. καὶ περὶ τῆς ἀποπειρας ἐπὶ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων: Lelievre Comm. de conatu delinq. pag. 114. 126.* Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἦτο πολλοῦ λόγου ἀξία ἡ διάκρισις τῆς νοθεύσεως χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ἢ χαλκίνων νομισμάτων, διότι ἡ διάκρισις αὕτη ἦτο ἀλληλένδετος μὲ τὰς νομισματικὰς σχέσεις τῶν Ῥωμαίων καὶ μὲ τὸ ὅτι κυρίως μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομίσματα ἐθεωρεῖτο ἀξιὸν λόγου. *Pauli rec. sent. V. 25. Rosshirt Gesch. und System III. σελ. 28.* Ἱστορικὴ παρατηρήσις ὅρα παρὰ *Abegg Lehrb. σελ. 574.* Ἐκτὸς τούτου ὑπῆρχον παρὰ τοῦς Ῥωμαίους καὶ ἰδικίτεροι ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ

τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιώματος, καὶ πολλὰ ἐν τῷ θεοδοσ. κώδικι διατάξεις ἀπέβλεπον ῥητὰ εἶδη νομισμάτων (*anreos*). Τὸ *crimen majestatis*, ὡς πρὸς εἶδη τινὰ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων, καὶ τὸ *crimen falsi* (περὶ τῆς *Lex Cornelia dummaria*: *Dronsberg Diss. cit. p. 140.*) παρέσχον τὰς βάσεις τῆς τιμωρίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. *Luden vom Vers. der Verbr.* σελ. 184. Τὸ ἄρθρ. 111. τῆς Π. Δ. Κ. περιλαμβάνει διάφορα εἶδη ἀδικημάτων περὶ τὸ νόμισμα. *Schirach (Hitzig's Annalen 4. H. σελ. 249.)*. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 111 εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἐπὶ τῆς γερμαν. αὐτοκρατορίας γνώμας περὶ τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιώματος, τὰ περὶ τῆς εὐτελείας τῶν νομισμάτων πηράματα καὶ τὰς ἀπὸ μέρους τῶν πόλεων, αὐτοκρατορικῶν τινων βουλῶν καὶ τινων ἀμέσων τῆς αὐτοκρατορίας ὑπηκόων ἀντιποιήσεις τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιώματος. Ὅτι οἱ νομοδιδάσκαλοι εἶχον ὑπ' ὄψιν τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ *crimen majestatis*, ἀποδεικνύεται εὐκόλως. Περὶ τῆς Π. Δ. Κ. ὅρα *Rosshirt* σελ. 31. Περὶ τῶν γερμ. αὐτοκρατορ. νόμων ὡς πρὸς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ὅρα *Gerstlacher Handb. der deutschen Reichsgesetze IX. Bd. σελ. 1475.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκθ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (κεφ. XIII. περὶ κίβδηλίας) θεωρεῖ, ἐν τῷ ἄρθρῳ 103, ὡς κίβδηλίαν: 1) τὴν ἀθέμιτον κατασκευὴν νομισμάτων κατὰ τύπον ὄντα εἰς κυκλοφορίαν 2) τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν παραποιεῖ τις ἐκ γνησίου μετάλλου τοιοῦτα νομίσματα μὲ κατωτέραν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, ἢ παραχαράττει νομίσματα ἐκ κατωτέρου μετάλλου, ἢ εἰς νομίσματα κίβδηλα δίδει ὅψιν γνησίων 3) τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐλαττώνει τις τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν γνησίων νομισμάτων ἢ δίδει εἰς αὐτὰ μορφήν νομισμάτων ἀξίας ἀνωτέρας ἢ 4) προμηθεύει ἐργαλεῖα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 104, ἐπὶ

βάλλεται εἰς τὰς πράξεις ταύτας κάθειρξις 5—10 ἐτῶν· 10 δὲ ἔως 20 ἐτῶν, ἐὰν ἦναι αὐταὶ ἰδίως ἐπικίνδυνοι καὶ φέ-
ρωσι μεγάλην ζημίαν, καὶ 1—5 ἐτῶν, ἐὰν ἡ νόθευσις ἦναι
εἰς ἑκαστον εὐδιάγνωστος ἢ ἐὰν τὰ κίβδηλα νομίσματα ἔχω-
σιν ἐσωτερικὴν ἀξίαν ἴσην μὲ τὰ γνήσια. Τὸ πρωτοκινδὺν δι-
καίον (ὑπὸ τὴν κατηγορίαν ἀντιποιήσεως καὶ προσβολῆς
δικαιωμάτων ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πολιτείαν)
τιμωρεῖ (ἄρθρ. 252.) μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 2—
3 καὶ μὲ πρῶττον τὸν ὅστις αὐτογνώμονως παραχαράτ-
τει ὑπὸ ἐγγυῶριον τύπον νομίσματα διὰ νὰ τὰ θέσῃ εἰς κυ-
κλοφορίαν, μὲ τὸ ἥμισυ δὲ τῆς ποινῆς (ἄρθρ. 253.) τὸν
μεταχειριζόμενον ξένον τύπον. Ἐὰν δὲ ὁ παραχαράκτης ἄλ-
λοιοῦν συγχρόνως τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων
καὶ ἐξαπατᾷ τὸ κοινὸν, τιμωρεῖται μὲ κάθειρξιν 4—10 ἐτῶν.
Ἐὰν τεθῇ εἰς κυκλοφορίαν μεγάλη ποσότης νομισμάτων ἢ
προκύψῃ μεγάλη ζημία (ἄρθρ. 256.), δύνανται νὰ καταγνώ-
σθῃ καὶ κάθειρξις διὰ βίου. Ὅστις κατεσκεύασε μὲν κίβδηλα
νομίσματα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔθεσεν ἔτι εἰς κυκλοφορίαν, ὑπόκει-
ται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἄλλως ἐπιβλητέας ποινῆς. Ὅρα προσ-
ἔτι τὸν πρωτοκινδὺν νόμον τῆς 8 ἀπριλίου 1823. περὶ τῶν
ὡς πρὸς τὸ νόμισμα ἀδικημάτων (παρα Mannkopf σελ.
442.). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς κοι-
νῆς εἰρήνης ἐδικήματα) διακρίνει, ἐὰν πρόκηται περὶ παρα-
ποιήσεως, ἢ ἀλλοιώσεως νομισμάτων, νομίμως κυκλοφορούν-
των ἐν τῇ Γαλίᾳ, ἢ νομισμάτων ξένων. Εἰς τὴν δευτέραν
περίπτωσιν (ἄρθρ. 134.) ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν προσκαί-
ρων δεσμῶν· εἰς δὲ τὴν πρώτην περίπτωσιν, 1) ἐὰν πρόκη-
ται περὶ χρυτῶν ἢ ἀργυρῶν νομισμάτων, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ.
130. ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, κατὰ δὲ τὸν νόμον τοῦ 1832 ἡ
ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, 2) ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ μικρῶν
ἢ χυλκίων νομισμάτων, ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν
(ἄρθρ. 133). Κατὰ τῶν διατάξεων τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ὅρα

Destriueaux essai p. 88. *Haus* projet de révision II. p. 63. *Hellie* théorie III. p. 168. *Göbel* σελ. 60. 'Ο βαυαρικὸς νόμος (ὡπὸ τὰ κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα) τιμωρεῖ (ἄρθρ. 341.) τὴν κιβδηλίαν ἢ ἀθέμιτον παραποιήσιν ἐγγωρίων ἢ ξένων νομισμάτων, κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ βασιλείου, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἔτη 8—12, ἐὰν δὲ ἢ κιβδηλία ἐγένετο διὰ χύσεως κατὰ τύπον γνησίων νομισμάτων, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν, καὶ ταῦτα ἐὰν κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐτέθησαν τὰ νομίσματα εἰς κυκλοφορίαν. Ἐὰν τὰ νομίσματα δὲν ἐτέθησαν εἰσέτι εἰς κυκλοφορίαν, ἐπιβάλλεται κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀπλὴ εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπὶ ἔτη 1—4. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐποψιν, ὡς ὁ βαυαρικὸς νόμος, θεωροῦσι τὸ ἀδίκημα καὶ οἱ ποιν. νόμοι τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 143—148. (ὅπου γίνεται λόγος περὶ παραποιήσεως ἐγγωρίων ἢ ξένων νομισμάτων κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ νομοῦ, μὲ τὴν διάκρισιν, ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐγένετο δι' ἐκτυπώσεως ἢ διὰ χύσεως καὶ κατ' ἄλλον τρόπον) ἐπιβάλλεται δὲ εἰς τὴν βαρυτέραν περίπτωσιν εἰρκτὴ 5—10 ἐτῶν) καὶ τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 140—145. ὁμοίως μὲ τὸν τῆς Ζυρίχης (ἀλλὰ μὲ τὴν διάκρισιν ἐὰν κατεσκευάσθησαν πλεόν ἢ ἑλαττον τῶν 80 φράγκων νομίσματα). 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 206., ὑπάγει τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα εἰς τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. Τὸ ἀδίκημα πράττεται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὡς πρὸς νομίσματα κυκλοφορούντα ἐντὸς τοῦ κράτους. Ἡ ἐπὶ κιβδηλίᾳ ποινὴ, ἐὰν μὲν τὰ κιβδηλα νομίσματα ἔχωσιν ἀξίαν κατωτέραν τῶν γνησίων, εἶναι βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἄλλως δὲ ἀπλὴ εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν. 'Ο σαξωνικὸς (κεφ. XIV.) ἀναφέρει τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἀπάτην καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 268.) κατὰ τοῦ πηραποιοῦντος ἐγγώρια ἢ ξένα, μετὰλλινα ἢ χάρτινα

νομίσματα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὰ βάλῃ εἰς κυκλοφορίαν ὡς χρήματα, βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν· ἐὰν δὲ καὶ τὰ ἔβαλεν εἰς κυκλοφορίαν, βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (§. 470.) ἀναφέρει ὁμοίως τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν νόθευσιν, θεωρεῖ δὲ τοιαῦτα τὰ πραττόμενα ὡς πρὸς ἐγγώρια νομίσματα, ἢ ὡς πρὸς νομίσματα φέροντα τὸν τύπον μιᾶς τῶν γερμανικῶν δημοσπόνδων πολιτειῶν, ἢ ὡς πρὸς ἄλλα νομίσματα κυκλοφοροῦντα ἐντὸς τοῦ κράτους ἥτοι ἐν γένει ἢ εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ ἐπὶ ἔτη 1—6, ἐὰν δὲ τὰ νομίσματα ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 12 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἀδικημάτων ὡς πρὸς τὸ νόμισμα τιμωρεῖται 1) ὡς παραχαράκτης ὅστις παραποιεῖ χρυσὰ ἢ ἀργυρὰ μὴ ἀπηγορευμένα εἰς τὸ κράτος νομίσματα κατωτέρας ἐσωτερικῆς ἀξίας, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα καὶ ὅστις παραποιεῖ τοιαῦτα νομίσματα ἔχοντα τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν τῶν γνησίων, ἢ γάλκινα νομίσματα, μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 234.)· 2) ὡς κιβδηλοποῶς τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, ὅστις ἀλλοιώνει τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν μὴ ἀπηγορευμένων νομισμάτων καὶ θέτει, αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν· ἐὰν δὲ ἡ ἀλλοίωσις γίνῃ μὲ τρόπον δύσκολον νὰ γνωρισθῇ, καταγινώσκεται ἡ ποινὴ προσκαίρων δεσμῶν (ἄρθρ. 235.)· 3) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις παραποιεῖ ἢ κιβδηλεύει ἀπηγορευμένα νομίσματα καὶ θέτει αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν (ἄρθρ. 236.)· 4) ὅστις ἐπὶ σκοπῷ παραποιήσεως εἴτε ἀπηγορευμένων νομισμάτων εἴτε μὴ προμηθεύεται ἐργαλεῖα, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, καὶ ἂν δὲν ἔκαμε χρῆσιν αὐτῶν (ἄρθρ. 238.)· 5) ὅστις εὗρεθῇ ἔχων ὁποιαδήποτε ἐργαλεῖα νομισματοποιίας καὶ δὲν δυνθῇ νὰ δώσῃ πιθανὸν λόγον τῆς

κτήσεως αὐτῶν, ἢ ὅστις κατασκευάζει τοιαῦτα ἄνευ μὲν συνεννοήσεως μὲ παραχαράκτας, ἢ κιβδηλοποιούς, ἀλλὰ καὶ ἄνευ διαταγῆς τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ἢ τὰ παραδίδει εἰς ἄλλον τινὰ παρὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 339. 241.). Ἐξίσου μὲ τοῦ παραχαράκτας ἢ κιβδηλοποιούς τιμωρεῖται 1) ὅστις δίδει δδηγίας ἢ διδασκαλίας περὶ παραχαράξεως ἢ κιβδηλείας· 2) ἢ κατὰ συνεννόησιν κατασκευάζει δι' αὐτοῦ, ὅποιαδήποτε ἐργαλεῖα πρόσφορα εἰς τοῦτο· 3) ἢ ἐκ συνεννοήσεως θέτει εἰς κυκλοφορίαν παραιοποιημένα ἢ κιβδηλα νομίσματα (ἄρθρ. 240.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. Ἡ αὐστηρότης τῶν κατὰ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων ὀριζομένων ποινῶν πηγάζει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης θεωρίας τῶν τοιούτων ἀδικημάτων ὡς δημοσίων καὶ μάλιστα ὡς ὑπαγομένων εἰς τὸ *crimen majestatis*, ἐνῶ κυρίως ὑπάγονται εἰς τὴν νόθευσιν καὶ συνίστανται εἰς βλάβην τῆς περιουσίας, ὅθεν καὶ ἔπρεπε νὰ λαμβάνηται πρὸς τὴν τιμωρίαν αὐτῶν ὡς βάσις ἡ ἀναλογία τῶν εἰς τὴν νόθευσιν ἐπιβαλλομένων ποινῶν. *Haus observations sur le projet de révision II. p. 64—69. Hellie théorie II. p. 167.* Καὶ ὡς πρὸς τὴν βαθμολογίαν τῶν ἀπειλουμένων ποινῶν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐσφαλμένως ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ὡς ἀπειτοῦντες ἀπειλὴν διαφόρων ποινῶν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, τοῦς ὁποίους ὀφείλει μᾶλλον νὰ λαμβάνῃ ὁ δικαστὴς ὑπ' ὅψιν κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἀναλογιζόμενος ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως. Τοιοῦτοι λόγοι εἶναι π. χ. ἐὰν ἐπράχθη τὸ ἀδίκημα ἐπὶ χρυσῶν ἢ ἐπὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ἐπὶ ἐγγυρῶν ἢ ἐπὶ ξένων ἀλλὰ κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ κράτους, δι' ἐκτυπώσεως ἢ διὰ χύσεως. Ὁρα *Hellie théorie II. p. 178.* ὁρθώτερον δέ : *Motive zum württemberg. Entwurf* σελ. 182.

§ 177.

Κατὰ τὸν δοθέντα ὀρισμὸν, δὲν εἶναι δυνατόν Α) νὰ πραχθῇ πρὸς τὸ νόμισμα ἀδίκημα ὡς πρὸς τὰ χαρτονομίσματα (τὰ τραπεζιτικὰ γράμματα) (α), ἢ ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας τοῦ δημοσίου ἢ ὡς πρὸς τὰ νομισματοσῆμα, ἀλλὰ πράττεται ἀπλῶς νόθευσις. Δὲν εἶναι προσέτι δυνατόν Β) νὰ πραχθῇ πρὸς τὸ νόμισμα ἀδίκημα διὰ τῆς ἀπλῆς εἰς κυκλοφορίαν εἰσαγωγῆς καὶ διαδόσεως ἀπηγορευμένων νομισμάτων. Εἶναι ὅμως ἀδιάφορον, ἐὰν ἡ κηδεληεία γίνε-ται δι' ἐκτυπώσεως, διὰ χύσεως, ἢ δι' ἄλλου τρόπου, καὶ ἂν τὰ νομίσματα ᾖναι ξένα ἢ ἐγγώρια· προσέτι ἀπαιτεῖ-ται Γ) οὐσιωδῶς ὁ σκοπὸς τῆς χρήσεως τῶν παρακεχαραγ-μένων ἢ κηδεῶν νομισμάτων ὡς γενικοῦ ἀνταλλάγμα-τος (β), ἂν καὶ δὲν ᾖναι κατὰ νόμον ἀνάγκη νὰ ἔλαβεν ἡδὴ χώραν ἢ διάδοσις καὶ νὰ ἐπροξενήθη ὡς ἐξ αὐτῆς πραγματικῇ ζημίᾳ (γ).

(α) Διαφωνεῖ ὁ Rönazzi el. jur. crim. L. IV. P. III. c. 3. §. 3. καὶ ἐν μίρει ὁ Kleinschrod l. c. §. 4. Ἐγγώριοι νόμοι, π.χ. ὁ αὐστριακός, διακρίνουσι πολλὰ ὁρθῶς νόθευσιν νομισμάτων τραπεζιτικῶν γραμμάτων καὶ ὁμολογιῶν τοῦ κράτους.

(β) C. C. C. Art. III. abetüglieber Weise—gefährlich.

(γ) Διαφωνεῖ ὁ Meister jun. Pr. jur. crim. §. 341. Kleinschrod l. c. §. 3. καὶ ὅλοι σχεδὸν οἱ λοιποὶ νομοδιδάσκαλοι. Ἀλλ' ὁ νόμος, οὐδὲν ἀναφέρων περὶ τοῦτου, ἀντιτίττει μάλιστα εἰς τὴν παραχάραξιν, ἢ κηδεληίαν τὴν διάδοσιν τῶν νόθων νομισμάτων, ὡς εἰδικὴν περίπτωσιν τοῦ ἀδικήματος. Art. III. *Welche falsche Münzen machen, zeichnen, oder dieselbigen falschen Münzen auswechselt oder ausgiebt*.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐπέκτασις τῶν περὶ τῆς κηδεληείας τῶν νομισμάτων ὑπάρχόντων ποινικῶν νόμων εἰς τὴν νόθευσιν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δημοσίου καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κυρίως λεγόμενα

χαρτονομίσματα, δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ. *Bender über den Verkehr mit Staatspapieren* σελ. 214. *Bauer Lehrb.* §. 300. not. e. *Heffter Lehrb.* σελ. 409. "Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, ὃ περὶ τῆς νοθεύσεως δημοσίων ἐγγράφων ὑπάρχων ποινικὸς νόμος παρέχει εἰς τὸν δικαστὴν ἀποχρῶσαν βάσιν, ἐφ' ἧς στηριζόμενος νὰ τιμωρήσῃ καὶ τὴν νόθευσιν χαρτονομισμάτων. Εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων ἀναφέρεται ῥητῶς ἡ νόθευσις τῶν χαρτονομισμάτων. *Code pénal art. 139.* Εἰς τὴν Αὐστρίαν (κεφ. XII. τοῦ ποιν. νόμου) ἡ νόθευσις δημοσίων πιστωτικῶν γραμματίων τιμωρεῖται μὲ ἰδίως ὠρισμένας ποινὰς καὶ μάλιστα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 94., ἐὰν παρεποιήθῃσαν τραπεζιτικὰ γραμμάτια, μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν Πρωσσίαν, κατὰ τὸν νόμον τῆς 8 ἀπριλίου 1823, §. 2, (*Mannkopf* σελ. 142.) ἡ νόθευσις πρωσσικῶν χαρτονομισμάτων καὶ ἄλλων ὑπὸ τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως εἰς κυκλοφορίαν προσδιωρισμένων γραμματίων ἐξισοῦται μὲ τὴν κιβδηλίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 317., τιμωρεῖ τὴν νόθευσιν δημοσίων πιστωτικῶν γραμματίων μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 12—20 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος κάμνει ἐν ἄρθρῳ 268. λόγον περὶ νοθεύσεως μετὰλλικῶν νομισμάτων καὶ χαρτονομισμάτων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 215., ὀρίζει, ὅτι αἱ περὶ παραποιήσεως τῶν νομισμάτων διατάξεις αὐτοῦ ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὴν νόθευσιν τῶν χαρτονομισμάτων, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρ. 216. ἀπειλεῖ ἰδιαιτέρως ποινὰς διὰ τὴν νόθευσιν τῶν πιστωτικῶν γραμματίων.

Πρὸς τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον (εἰς τὸ περὶ πλαστογραφίας κεφάλαιον) ὁ ἐνοχὸς παραποιήσεως τῶν παρ' αὐτοῦ ἐγγωρίου ἢ ξένου δημοσίου ταμείου ἐκδεδωμένων ἀποδεικτικῶν χρέους ἢ ἐνεχύρου, τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ 12—20 ἐτῶν, ὃ δὲ ἐνοχὸς νοθεύσεως αὐτῶν, μὲ δεσμὰ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν (ἄρθρ. 259.). Τὰ περὶ παραχαράξεως καὶ κιβδη-

Τρίτης τάξεως νόμισμένα εφαρμόζονται αναλόγως καὶ εἰς τὴν παραποίησην ἢ νόθευσιν τῶν τοιούτων δημοσίων ἀποδεικτικῶν (ἄρθρ. 260:). Ἡ πλαστογραφία εἰς τὰς πιστωτικὰς γραμματίων δημοσίων σωματείων καὶ παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἐγκεκριμένων πιστωτικῶν ἐταιριῶν τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν δὲν ἔγιενε χρῆσις τῶν πλαστογραφημένων ἢ νενοθευμένων ἐγγράφων, μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ἐὰν ἔγιενε χρῆσις αὐτῶν (ἄρθρ. 248. ἐδ. 6.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ κερδοσκοπία δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἀπαγορεύμενον τοῦ ἀδικήματος τούτου· δόλος ὑπάρχει ἅμα γινώσκοντες, ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐξοδευόμενα νομίσματα εἶναι κίβδηλα, καὶ ὅμως θέλη νὰ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν. Διὰ ταῦτα οἱ ποινικοὶ νόμοι ἀναφέρουσι μόνον περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς εἰς κυκλοφορίαν θέσεως τῶν νομισμάτων.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τετελεσμένον θεωρεῖται τὸ ἀδίκημα διὰ τῆς ἀπλῆς διαδόσεως τῶν νομισμάτων· δὲν εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ προξενηθῇ καὶ ζημία. Ἀλλ' ἐσφαλμένη εἶναι ἡ γνώμη τῶν θεωρούντων τὴν παραχάραξιν ὡς τετελεσμένην διὰ τῆς ἀπλῆς κατασκευῆς νόθων νομισμάτων. Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν περιέχει περὶ τοῦ προκειμένου ῥητὴν τινα διάταξιν, ἡ δὲ ἐκφρασίς τοῦ ἀρθροῦ 141. Π. Δ. Κ. (wiederum—ausgiebt) πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς ὅλα τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα, Wachter Lehrb. II. σελ. 246. Ὁρα Rosshirt Gesch. III. σελ. 35. Abegg Lehrb. σελ. 577. ἀλλὰ καὶ Luden vom Versuche σελ. 184. 272. 492. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι ἀπειλοῦσιν ἰδιαιτέραν ποινὴν διὰ τὴν ἀπλὴν κατασκευὴν νόθων νομισμάτων, καὶ ἄνωτέραν ἄλλην διὰ τὴν διάδοσιν αὐτῶν. Ἐκ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, εἰς τὸ ὅποιον εἶναι ἐν γένει ἄγνωστος ἡ διάκρισις μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπειράς, οὐδὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ. Περὶ τῆς L. 19. pr. D. ad leg.

Corn. de falsis *ὁρ* Zachariae vom Vers. I. σελ. 124. II. σελ. 271. τὸ ζήτημα, ἐὰν, διὰ τὴν θεωρηθῇ τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἀπαιτῆται νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ διδόμενον νόμισμα, λύεται καταφατικῶς ὑπὸ τοῦ *Luden* σελ. 492. Ἀλλὰ ὁ σαξωνικὸς νόμος ἐν τῷ ἄρθρῳ 270. ὁρίζει τὸ ἐναντίον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 234., εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ὁ παραχαράκτος ἔβαλε τῳ ἑνὶ εἰς κυκλοφορίαν τὰ παραποιημένα νομίσματα.

§. 178.

Πᾶσα κιβδηλία ἄνευ ἐξαιρέσεως περιέχει δύο τινὰ, ἀπάτην ὡς πρὸς τὸ κοινὸν καὶ προσβολὴν τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν ἡγεμονικοῦ νομίσματος (α). Δύναται δὲ νὰπραχθῇ: Α) ὡς ἀντιποίησης τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιοῦματος διὰ κατασκευῆς νομισμάτων (β), καὶ τοῦτο ἤτοι 1) διὰ κατασκευῆς καλῶν, ἢ 2) διὰ κατασκευῆς κακῶν (κιβδηλῶν) νομισμάτων. τοιούτων δηλονότι, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι τὴν νόμιμον ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν ἀξίαν· Β) ἄνευ ἀντιποίησης τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιοῦματος, 1) δι' ἀπλῆς καταχρήσεως αὐτοῦ, ἐὰν ὁ ἐνεργῶν τὸ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωμα, τουτέστιν ὁ νομισματογνώμων ἢ νομισματοκόπος (γ), παραδαίνει τοὺς περὶ νομισμάτων νόμους, κόπτων κακὰ νομίσματα, ἢ ἐὰν ἐπιχαράττῃ εἰς αὐτὰ ξένου ἡγεμόνος σύμβολον, ἢ ἐὰν μετακόπτῃ ξένα καλὰ νομίσματα εἰς νομίσματα κατωτέρας ἀξίας (δ). 2) δι' ἄλλων πράξεων, αἵτινες δὲν δύνανται τὰ θεωρηθῶσαι ὡς νομισματικαὶ πράξεις· ἐνταῦθα δὲ ἀνάγεται πρὸ πάντων α) ἡ ἐξα-

χρεώσεις καλῶν νομισμάτων, β) ἡ ἀπατηλὴ ἀλλοίωσις κατωτέρων νομισμάτων εἰς κατ' ἐπιγάνειαν ἀνώτερα, γ) ἡ ἐκ προθέσεως διάδοσις παρὰχαραγμένων ἢ κιβδήλων νομισμάτων (ε).

- ☞ (α) Ἡ κοινὴ παραδικτὴ δεικρίσις, ἀν' ἣ παραχίραξις πράττεται μόνον διὰ προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, ἢ μόνον δι' ἀπάτης, ἢ συν' ἡρόνως δ' ὑποπτοτέρων, δυνάται νὰ δικαιολογηθῇ.
- (β) Ἡ ἀντιποίηση τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωματος, ἥτις ἄλλοτε ἤδυνάτο νὰ πραχθῇ καὶ ὑπὸ ἡγεμόνων (Puttner inst. publ. §. 341.), ἐξελίκεν ἤδη ὁλοτελῶς.
- (γ) Ἄλλοτε ἦτο δυνατόν νὰ πραχθῇ ἡ τοιαύτη κατάχρησις καὶ ὑπὸ τῶν ἐκκλιπτῶν τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωματος, καὶ ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀγοράσει παρὰ τῶν ἡγεμόνων τὸ τοιοῦτον δικαίωμα. Ἀλλ' αἱ τοιαύται παραχωρήσεις εἶναι ἤδη ἀπογορευμέναι. Münzdict. Franz I. v. 1759. § 178. 476.
- (δ) R. A. v. J. 1831. 1859. et 1871. §. 11. C. C. C. Art. cit.
- (ε) Ἡ κακόδοσος διάδοσις μεταλλίνων τεμαχίων, τὰ ὅποια δὲν εἶναι παντὶ πρὸς χρήματα, εἶναι ἀπλὴ ἀπάτη.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν διάδοσιν τῶν κιβδήλων νομισμάτων πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) τὴν διάδοσιν κιβδήλων νομισμάτων ὑπὸ τοῦ κατασκευάσαντος αὐτὰ ἢ ὑπὸ τῶν μετ' αὐτοῦ συνεννοημένων προσώπων· 2) τὴν μετὰ προθέσεως γινομένην ἀλλαγὴν τοιούτων νομισμάτων ἐπὶ σκοπῷ διαδόσεως αὐτῶν καὶ διὰ πραγματικῆς διαδόσεως· 3) τὴν διάδοσιν τοιούτων νομισμάτων, τὰ ὅποια ἐδέχθη τις ὡς καλὰ. Τὸ ἄρθρ. 144. Π. Δ. Κ. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ ἀξιοποιήτου τῆς δευτέρας περιπτώσεως *Shirach* (*Hiltzig's Annalen* 4. H. σελ. 250).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἦττον ἀξιοποινοὶ εἶναι ἡ νόθευσις γνησίων νομισμάτων. Δύναται δὲ αὕτη νὰ πραχθῇ: 1) δι' ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων· 2) διὰ μέσων, τὰ ὅποια δίδουσιν εἰς νομίσματα κατωτέρας ἀξίας τὴν ὅψιν νομισμάτων ἀξίας μεγαλητέρας. Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ὅρα

L. 8. D. ad leg. Corn. 'Ο βαυαρικὸς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 344., ἀπειλεῖ κατὰ διαδίδοντος τοιαῦτα νομίσματα, τὴν ποινὴν τῆς βαρείας ἀπάτης καὶ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τετραπλοῦν τῆς ἄξιας. 'Ο βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 207., ἀπειλεῖ ποινὴν ἀπλῆς εἰρκτῆς. 'Ο σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 271., ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐλαττοῦντος τὴν ἄξιαν γνησίων νομισμάτων φυλάκισιν 1—6 μηνῶν. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον συγχέει τὴν ἀλλοίωσιν τῶν νομισμάτων ὡς ἐχόντων δῆθεν ἀνωτέραν ἄξιαν καὶ τὴν νόθευσιν αὐτῶν. *Hellie théorie III. p. 181. Dronsberg Diss. p. 164.* Περί τοῦ ἐὰν ἡ ἐπαργύρωσις τῶν χαλκίνων νομισμάτων ἀποτελῇ ἀδίκημα περὶ τὸ νόμισμα, ἀμφισβῆλλει ὁ *Boehmer ad Carpzov Qu. 43. obs. J. Dronsberg p. 130.* Διὰ τὴν Γαλλίαν ἔρχη *Hellie III. p. 192.*

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 244., ὅστις δώτῃ εἰς κιβδηλα ἢ δυσφημισμένα νομίσματα, ἢ εἰς γνήσια μὲν καὶ μὴ δυσφημισμένα, ἀξίζοντα ὅμως ὀλιγώτερον, τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν γνησίων ἢ ἐν χρήσει ἢ πλείοτερον ἀξίζόντων νομισμάτων καὶ θέτῃ ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν, ἐὰν τὸ ὁποῖον ἀπῆλυσεν κέρδος ὑπερβαίῃ τὰς 100 δραχμὰς, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, εἰς πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν καταδικάζεται δὲ ἐν πληρώσει προσέει καὶ τὸ τετραπλοῦν τοῦ κέρδους, τὸ ὁποῖον ἀπῆλυσεν ἀποδεδειγμένως.

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. 'Η ἐν γνώσει πραττομένη ἀλλαγὴ κιβδηλῶν νομισμάτων ἐπὶ σκοπῷ τῆς ἐκ νέου δικδόσεως αὐτῶν, τιμωρεῖται ἐν Βυαρία (ἄρθρ. 428. τοῦ ποιν. νόμου) μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐν Σαξωνίᾳ δὲ (ἄρθρ. 272.) μὲ πᾶς εἰς τὴν ἀπάτην ἐπιβαλλομένης ποινᾶς, ὡσαύτως καὶ ἐν Βυρτεμβέργῃ (§. 209.).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 245.,

ὅστις ἄνευ συνεννόησεως μετὰ τοῦ παραχαράκτου ἢ κιβδηλοποιῶ ληψάνει δι' ἀνταλλαγῆς καὶ ἐξοδεύει ἐν γνώσει παραχαραγμένα ἢ κιβδηλα νομίσματα, ἢ εἰσάγει ἢ διαδίδει ἀπηγορευμένα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἀμφισβητεῖται, ἂν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἦναι ἀξιόποινος καὶ ἡ διάδοσις νομισμάτων τὰ ὅποια ληφθέντα ὡς γνήσια ἐγνωρίσθησαν κιβδηλα· ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ λυθῇ καταφατικῶς, καθόσον ἀρμόζει εἰς τὴν πράξιν ἡ ἔννοια τῆς ἀπάτης. *Martin* §. 256. *Heffter Lehrb.* σελ. 409. *Abegg* σελ. 597. Οἱ νεώτεροι ποιν. νόμοι ἐπιβάλλουσι χρηματικὴν ποινὴν. Τὸ πρῶτον δίκαιον §. 262., ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 135., ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθρ. 428., ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 273. καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 210. ἀπειλοῦσι καὶ φυλάκισιν

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 246., ὅστις ἐξοδεύει ἐν γνώσει παραχαραγμένα ἢ κιβδηλα νομίσματα, τὰ ὅποια ἔλαβεν εἰς πληρωμὴν, εἰς ἄλλην παρὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 245. ἀναφερομένην περίπτωσιν, καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τετραπλοῦν τῶν ἐξοδευσθέντων νομισμάτων, οὐδέποτε ὅμως κατωτέραν τῶν 20 δραχμῶν.

§. 179.

Ἡ ποινὴ (α), τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ ποινικὴ διάταξις τοῦ Καρόλου (β), εἶναι Α) ὡς πρὸς μὲν τοὺς κατασκευάζοντας κιβδηλα τουτέσσις ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν κακὰ νομίσματα, ἢ τοὺς ἐν γνώσει δεχομένους τὰ τοιαῦτα παρὰ τῶν παραχαράκτων καὶ ἐκ προθέσεως διαδίδοντας αὐτὰ (γ), ὁ διὰ πυρὸς θάνατος (δ), ἀδιαφόρως, ἐὰν ὁ πράξας ἔχῃ τὸ πρὸς νομιματοποιεῖν δικαίωμα ἢ οὐ (ε).

B) ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς λοιποὺς, αὐθαίρετος πωματική ἢ χρηματικὴ ποινὴ (ζ).

- (α) Περὶ τῆς ποινῆς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου : L. 8. L. 9. pr. L. 19. pr. D. de L. Corn. de fals. L. 2. C. de falsa moneta.
- (β) Ἀρθρ. 111. κυρωθὲν διὰ τοῦ Münz-Edict Franz I. v. J. 1759. Πρὸς Gerstlacher Handbach Thl. IX. σελ. 1398.
- (γ) Ὅθεν ἀπαιτεῖται νὰ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς socii. Πρὸς. L. 1. §. 1. Sp. 618. m. 6. Hommel rhaps. obs. 616.
- (δ) Οἱ ἀρχαιότεροι πρακτικοὶ παραδέχονται τὰς ἀκολούθους πεινὰς : Α) Τὴν ἀποκεφαλισμόν καὶ τὴν καύσιν τοῦ νεκροῦ, ὡς πρὸς τοὺς ἄνους δικαιοκράτας πρὸς νομισματοποιοὺν κόπτοντας καὶ διαδίδοντας κίθδηλαν αὐτοκρατορικὰ ἢ ἐπιτόπια νομίσματα. Β) Τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, 1) ἐὰν πρόκειται περὶ παραχράξειος νομισμάτων ξένου ἡγεμόνος, 2) ἐὰν ὑπάρχῃσι μὲν οἱ λοιποὶ ὅροι, ἀλλὰ διέδοσις τῶν νομισμάτων δὲν ἐγένετο. 3) ἐὰν ἐπρῆξε τὸ ἀδίκημα ὁ νομισματογενώμων, 4) ἐὰν ἐκόπη μικρὰ μόνον ποσότης κίθδηλων νομισμάτων. Γ) Αὐθαίρετοι ποινὰι ἐπιβάλλονται 1) εἰς τοὺς ἀπλοῦς χωνευτὰς, 2) εἰς τοὺς νοθεύοντας ὑπάρχοντα νομίσματα. L. 1. §. 586. Περὶ τῆς νεωτάτης νομολογίας πρὸς Meissner jun. princ. crim. §. 314. Baurer Lehrb. §. 283.
- (ε) Ὁ Koch l. c. §. 585. καὶ ἔπειθ' οἱ νομοδιδάσκαλοι ἀποκλείουσιν τῆς πεινῆς τὸν νομισματοκόπον. Ἀλλὰ ἡ Π. Δ. Κ. ἐπιβάλλει τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἂνεν δικηρέσειος προσώπων, εἰς πάντα παραχράκην ὡς ἐξαγεται ἐκ τοῦ κειμένου αὐτῆς.
- (ς) Κατὰ τινὰς μεταγενετέρους νόμους, δύνανται, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. R. A. v. J. 1559, §. 161. Die Ringer, Bescheider, Schwächer, Wächer etc. sollen an «Leib, Leben oder Gut nach Gestalt der Sache» bestraft werden.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Πρακτικὴ δὲν ἐβράδυνε (Struben rechtl. Bedenken. Ausg. von Spangenberg III. σελ. 21.) νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ μὴ ἐφαρμόζη τὸν διὰ πυρὸς θάνατον ἀποδεικνύεται σαφῶς, ὅτι δὲν ἦσαν οἱ δικασταὶ προσηλωμένοι εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Π. Δ. Κ. ὀριζομένην ποινὴν, καὶ ὅτι ἔχοντες συμφώνως μετὰ τὸ πνεῦμα τῆς Π. Δ. Κ. τὸ δικαίωμα νὰ συντελέσωσιν εἰς μέρφωσιν τοῦ δικαίου, ἐμπροσθέντι νὰ συμμορφώσιν τὸ εἶδος τῆς ἐπιβλητέας ποί-

νῆς με τὸν βυθὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως παρατηρήσαντες· δὲ τὴν ἀπέραντον βυθολογίαν τῆς ἐνοχῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, ἀπέσχον τελευταῖον ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ ἐπέβλλον μόνον πολυετῇ βραδείᾳ εἰρκτῇ *Spangenberg zu Struben*, σελ. 22. *Tittmann Handb.* II. σελ. 34. *Bauer Lehrb.* §. 302. Ὅρα ἀνωτέρω τὰς ἐπιβαλλομένας ποινὰς ἐν σημ. 2. τοῦ §. 176.

§. 180.

Ὡς μέτοχον τοῦ προκειμένου ἀδικήματος θεωροῦσιν οἱ νόμοι καὶ ἐκείνον (α), ὅστις ἔχων γινῶσιν τοῦ ἀδικήματος, δὲν τὸ καταμηνύει εἰς τὴν ἀρχὴν (β). Πᾶς δὲ ὁ ἐν γνώσει παραχωρῶν τὴν οἰκίαν του εἰς παραχαράκτην, διὰ τὰ χρῆσιμύσιν εἰς τοῦτον ὡς ἐργαστήριον, ἀπόλλυσιν αὐτήν (γ). Τὰ δὲ παραχαραγμένα ἢ κίβδηλα νομίσματα δημεύονται.

(α) Αἱ διατάξεις τῶν γερμ. αυτοκρατορικῶν νόμων περὶ συμμετοχῆς τῶν ἡγεμόνων εἰς τὸ ἀδικημα καὶ περὶ τῆς ὑπὸ ἡγεμόνων τελουμένης παραχαράξεως (π. χ. *Wahlkap. art. 9. §. 6.*) δὲν ἐπιδέχονται πλέον πρακτικὴν ἐφαρμογὴν.

(β) *L. 9. §. 1. D. ad L. Corn. de fals. R. A. v. J. 1559. §. 163.*

(γ) *C. C. Art. cit.*

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὴν μὴ καταμηνύσιν τιμωροῦσιν ὡσαύτως ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 136., τὸ ὁποῖον ὅμως κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832.), τὸ πρῶσαικὸν δίκαιον §. 262. καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 213.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 242., ὅστις, ἐκτὸς τῶν στενωπῶν συγγενῶν, ἔχων γινῶσιν παραχαράξεως ἢ κίβδηλείας, ἢ τοῦ τόπου ὅπου εἶναι ἀποθετιμμένα τοιαῦτα νομίσματα, ἢ τῶν ἀνθρώπων οἵτινες τὰ διαδίδουν, δὲν ἀνγγεῖλη τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντός 24 ὥρων, τιμωρεῖται με φυλάκισιν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἄδικήματα κατὰ τῆς διατακτικῆς ἐξουσίας Σπουδαρχία.

Menteti Kettwig de ambitu antiquo et hodierno liber.
Bremæ 1695.

J. G. Petsch Comm. de crimine Simoniae. Hal. 1719. 8.

Jos Gabaleonis ad L. Julian de Ambitu commentatio. Lips.
1743. (ap. *Fellenberg Jur. ant. T. I. N. 8.*)

J. C. Hillesheim de ambitu veteri et novo. Col. 1754. 4

§. 181.

Ὅστις διὰ τρόπου μὴ θεμιτοῦ κατὰ νόμον προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσῃ δημοσίαν ἀρχήν, ἥ δίδει τοιαύτην ἀρχήν εἰς ἄλλον, πράττει ἐναντίον τῆς διατακτικῆς ἐξουσίας, πηγῆς τοῦ δικαιώματος τῆς τῶν ἀρχῶν διανομῆς, καὶ γίνεται ἐνοχὸς τοῦ ἀδικήματος τῆς σπουδαρχίας (*ambitus*) (α). Συνίσταται δὲ αὕτη εἰς τὴν παράνομον ἐπάσχεσιν πρὸς ὁδοὺ δημοσίας ἀρχῆς ἢ εἰς τὴν παράνομον προσπάθειαν πρὸς ἀποκτήσιν τοιαύτης (β).

(α) *L. un. D. ad L. Jul. amb. L. un. C. ad L. Jul. amb. L. 31. C. de ep. et cler. Nov. 8. c. 1. 7. 8. N. 123. c. 2. 10.* Προφορικῶς περὶ τῆς ἰσχυρίας τοῦ ἀδικήματος τούτου.

(β) Ὁ *contractus suffragii* (*L. un. C. de suffragio*) δύνανται κατὰ τοσούτον μόνον νὰ ᾔναι ἐν ἰσχύϊ ἀκόμη (δυνάμει τῶν νεαρ. 8. καὶ 161.), καθόσον ἀπορρῶ τὴν παρὰ τῶ ἡγεμόνι σύστασιν ἄλλων ὑποθέσεων τοῦ συμβαλλομένου. Περὶ τοῦ *contractus suffragii* ἐν γένει πρὸς *B. Reisig Diss. de contractu suffragii ad L. un. Cod. de suffragio Gött. 1737. Röhmer's Rechtsfülle, Bd. II. Abh. I. σελ. 24. Weber nat. Verb. §. 67. Anm. 6. σελ. 239. ff.* Προφορικῶς περὶ τοῦ παρὰ τοῖς *scriptoribus hist. Aug.* συχνάκις ἀναφερομένου ἀδικήματος τῆς *venditio fami*. Πρὸς *L. G. A. Pernice obs. de fami venditoribus, in Ejusdem Diss. de furum genere quod director. nom. etc. (Gött. 1821.) p. 46. sq.*

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἐν τῷ ῥωμανῶ δικαίῳ ἀπαντῶμενον *crimen ambitus* ἀνήγετο εἰς τὸ ἐπὶ δημοκρατίας σύστημα, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ τῶν ἀρχῶν δόσις ἐξήρτατο ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπομένως οἱ ὑποψήφιοι ἐπρὸςπάθουν πολλάκις διὰ χαμερπῶν μέσων ὃ ἀποκτήσωσι τὴν εὐνοίαν τῶν ψηφοφορούντων. Ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν ὅρα *Cremani elem. jur. criminis*. §. 120. καὶ *Poggi elem. juris prud. crim. L. IV. cap. XV.* (p. 81.). Περὶ δὲ τῆς *L. un. D. ad leg. Jul. de ambitu*, ὅπου ἀναφίνεται ἡ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων μεταβληθεῖσα κατὰστασις τῶν πραγμάτων, *Poggi*, αὐτόθι p. 85. Εἰς τα *municipia* διετήρησε πάντοτε τὴν ἰσχύν του ὁ νόμος. Περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων ὅρα *L. un. Cod. ad leg. Jul. de ambit. L. 6. Cod. ad leg. Jul. repetund Nov. 8. cap. 8.* Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ *lex Julia* δὲν ἐφηρμόζετο εἰς τὴν περὶ ἐκείνων τῶν ὑπουργημάτων σπουδαρχίαν, τὰ ὅποια ἐδίδεν ὁ αὐτοκράτωρ. Διάφοροι περιπτώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων πελλαὶ δὲν ἀπετέλουν σπουδαρχίαν, ἡπειλοῦντο μὲ ποινὴν. *Rosshirt Gesch. III.* σελ. 201. Ἡ *venditio fumi* ἀναφέρεται εἰς τὸ αἰσχρὸν ἔργον ἐκείνων, οἵτινες ἐλάμβανον μὲν χρήματα παρὰ τῶν ὑποψηφίων, διὰ νὰ συνεργήσωσιν εἰς τὴ νὰ τοῖς δοθῇ ἀρχή τις, καὶ ὑπέσχοντο μεγαλοῤῥημονοῦντες περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῶν νὰ προμηθεύσωσι θέσιν, ἀλλὰ κυρίως τοῦ ἐξήπαιτον. *Pauli recept. sent. V. Tit. 25. §. 13. Gothofred ad Cod. Theod. Lib. I. Tit. 7. Poggi elem. jurisprudence crim. Lib. IV. cap. XIV.* Εἰς τὴν διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως μύρφωσιν τῶν περὶ τοῦ *crimen ambitus* ἀρχῶν συνετέλεσε καὶ ἡ περὶ τῆς σιμωνίας διδασκαλία τοῦ κανονικοῦ δικαίου. *Eichhorn Grunds. des Kirchenrechts II. Thl.* σελ. 124. Ἀλλ' ἡ σιμωνία ἐφηρμόζετο συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπρὸςπάθει τις διὰ κοσμικῶν συμφερόντων ὃ

ἀποκτήσῃ *spiritualia*. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον (c. 12. X. de simon.) ἐτιμωρεῖτο καὶ αὐτὸς ὁ ἐκ τοῦ κλήρου ὁ λαμβάνων χρήματα, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ παρὰ ταῖς ἀρχαῖς ἢ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν περαιώσιν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὀλίγα τινὰ περιέχονται περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, διότι ἐξαρκούσιν αἱ περὶ δωροδοκίας καὶ νοθεύσεως ποινικαὶ διατάξεις. Τὸ πρωτοδικὸν δίκαιον ἀπειλεῖ ἐν μὲν τῷ §. 325. καθάρισιν κατὰ παντὸς, ὅστις ἀπέκτησεν ἀρχὴν διὰ δώρων ἢ δι' ὑποσχέσεως ἀντικειμένων χρηματικῶν ἀξίας, ἐν δὲ τῷ §. 326. κατὰ παντός ὅστις παρανόμως καταχρᾶται τὸ ὅποion ἔχει δικαίωμα τοῦ νὰ διορίζῃ εἰς ὑπουργήματα, προσωπικὴν στέρεσιν τοῦ δικαιώματος τούτου (περὶ συστημάτων ὅρα §. 327.), καὶ κηρύττει τοὺς προϊσταμένους, οἵτινες προάγουσι τινὰ εἰς δημοσίαν ἀρχὴν, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἡ διατεταγμένη ἐξέτασις περὶ τῆς ἱκανότητος αὐτοῦ, ὑπευθύνους διὰ πᾶσαν ἐκ τούτου προκύπτουσαν ζημίαν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 113, πρὸς γινέσκειται περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἐπὶ μόνων τῶν ἐκλογῶν καὶ τιμωρεῖ (μὲ ἀπυγόρευσιν ἀπὸ τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπὸ τῶν δημοσίων ἀρχῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν) πάντα, ὅστις προκειμένων ἐκλογῶν ἀγοράζει ἢ πωλεῖ ψήφους à un prix quelconque (ὅρα πολλὰ ἐκτεταμένως : *Hellie théorie III. p. 84.*) Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 318., ἀπειλεῖ χρηματικὴν ποινὴν καὶ, ἐὰν ὑπάρχουσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, φυλάκισιν κατὰ παντός δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ κατὰ παντός πολίτου, ὅστις προκειμένου διορισμοῦ εἰς θέσεις, ὑπ' αὐτῶν διδομένας ἢ προκειμένης ἐνεργείας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ψηφοφορεῖν ἢ ἐκλέγειν, δέχεται ἢ ἀπαιτεῖ δῶρα, ἢ παροχάς· ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνου, ὅστις πρὸς ἀπόκτησιν ἀρχῆς γίνεται ἔνοχος· δωροδοκίας (ἢ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἐ-

φαρμόζεται ἐπὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ὄντες κύριοι δικαιοδοσίας ζητοῦσιν ὠφελείας πρὸς τῶν δικαστικῶν ἐπιμελητῶν τοῦς ὁποίους προσλαμβάνουσι). *Günther das saechs. Gesetz.* σελ. 161. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 160., ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους κατὰ παντός, ὅστις προκειμένης ἐκλογῆς εἰς θέσιν ἢ εἰς βουλὴν ὑπόσχεται εἰς τοῦς ἐκλογαίς δῶρα, ὡς καὶ κατὰ παντός, ὅστις δέχεται αὐτά. Τὸ ἀρθρ. 426. ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις μεταχειρίζεται δωροδοκίαν ἢ ἀπάτην, διὰ ν' ἀποκτήσῃ δημοσίαν ἀρχήν, ἢ, ἐπὶ ἐκλογῶν, διὰ νὰ κερδήσῃ ψήφους, τὴν εἰς τὴν δωροδοκίαν ἢ ἀπάτην ἀναλογοῦσαν ποινὴν καὶ τὴν ἀπόλυσίν του ἀπὸ τῆς οὕτως ἀποκτηθείσης ἀρχῆς.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 190. τοῦ ἑλλήν. ποιν. νόμου, αἱ κατὰ τὰς ἐκλογὰς δωροδοκίαι τιμωροῦνται καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκῆσαντα καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα με χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μετὰ τὴν διπλασίαν ἀξίαν τοῦ δώρου, μηδέποτε δὲ κατωτέραν τῶν 500 δραχμῶν, καὶ μετὰ στέρεσιν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐντοῖς ἀρθροῖς 21 καὶ 23 τοῦ ποιν. νόμου ἀναφερομένων δικαιωμάτων ἐπὶ 5—10 ἔτη.

§. 182.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰπραχθῇ: 1) διὰ συγχρόνου ἐνοχῆς τοῦ σπουδαρχοῦντος καὶ τοῦ διδόντος τὴν ἀρχήν, ἐὰν π. χ. ὁ σπουδαρχὸς δωροδοκῇ: 2) διὰ μονομεροῦς ἐνοχῆς τοῦ σπουδαρχοῦντος ἐὰν οὗτος προσπαθῇ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀρχήν διὰ βίας, καταπίεσεως ἢ ἀπάτης (α). 3) διὰ μονομεροῦς ἐνοχῆς τοῦ διδόντος τὴν ἀρχήν, ὡς ἐπὶ τῆς ὑπὸ τρίτου δωροδοκίας.

(α) L. no. C. de ambitu.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα πρέπει κατὰ τὴν σημερινὴν τοῦ ἐφαρμογὴν νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ διττὴν ὄψιν : 1) καθόσον προσπαθεῖ τις ν' ἀποκτήσῃ διὰ παρανόμων μέσων πολιτικὴν ἢ παρὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἐξαρτωμένην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν· 2) καθόσον προσπαθεῖ τις ν' ἀποκτήσῃ διὰ παρανόμων μέσων ψήφους, πρὸς ἐπιτυχίαν δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ βουλευτικῆς ἐκλογῆς· 3) καθόσον λαμβάνει τις πληρώμην διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων δικαιωμάτων τοῦ διορίζειν ἢ προτείνειν. Περὶ τῆς ὑπὸ ἀριθ. 2. περιπτώσεως ὑπάρχει νεώτατος νόμος, ὁ βασιτλανδικὸς (*Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung* VI. Th. 172.) Τὸ *crimen ambitus* δύναται πολλάκις νὰ ὑπαχθῇ εἰς ἄλλα ἀδικήματα, εἰς τὴν δωροδοκίαν π. χ. ἢ τὴν ἀπάτην, ἢ ν' ἀποτελέσῃ, ὡς πρὸς τὸν διδόντα τὴν ἀρχὴν, παράβασις τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καθηκόντων. Ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον δὲν ἐπιδέχονται ἐφαρμογὴν, ἀναγνωρίζει ὁ *R osshirt* *Gesch.* III. σελ. 204—203. Ὁρα προσέτι *Abegg* *Lehrb.* σελ. 618.

§. 183.

Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον, Α) ὡς πρὸς μὲν τὸν σπουδαρχοῦντα, ἅμα τελεσθῇ ἡ ἀθέμιτος πράξις, ἥτις ἐμελλε νὰ προσδιορίσῃ τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου εἰς τὸ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς παραχώρησιν τῆς ἀρχῆς. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ὁ σπουδαρχὼν κατεστάθῃ εἰς αὐτὴν τῷ ὄντι ὡς καὶ ἂν ἔχῃ ἢ μὴ τὴν ἀπαιτουμένην ἰκανότητα (α). Β) Ὡς πρὸς τὸν διδόντα τὴν ἀρχὴν ἀπαιτεῖται προσέτι ἰδίως νὰ ᾔναι αἱ πράξεις αὐτοῦ σύμφωνοι μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ δωροδοκοῦντος, ἂν καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ᾔθελε πληρωθῇ καθ' ὅλοκληρίαν. Ἄν δὲν ἐγείνεν εἰσέτι τοιαύτη πρᾶ-

ξις, ἐφαρμόζεται κατὰ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἡ ἐννοία τοῦ *crimen repetundarum*.

(α) Διὰφωνῇ ὁ Martin Lehrb. §. 222.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὰ μέτα, δι' ὧν πράττεται τὸ ἀδίκημα, εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον γενικὴ ἡ γνώμη τοῦ *Heffler* (*Lehrbuch* σελ. 213.), κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ χρῆσις ἀπατηλῶν μέσων, τεινόντων εἰς τὸ νὰ πείσωσι τὸν διδόντα τὴν ἀρχὴν νὰ συνεργήσῃ ὑπὲρ τοῦ σπουδαρχοῦντος, ἀποτελεῖ τὸ *crimen ambitus*. Διότι ὅστις σποσδαρχῶν προσποιεῖται ὅτι ἔχει ιδιότητας ἕνεκα τῶν ὁποίων γινώσκει, ὅτι θέλει παρακινήθῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ δίδων τὴν ἀρχήν, ἢ, ὅστις, ἐπὶ ἐκλογῶν, προσπαθεῖ νὰ κερδήσῃ ψήφους, μεγαλοβόρημονων περὶ τῶν μελλουσῶν πράξεών του, πράττει μὲν ἐναντία τῆς ἠθικῆς, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἀξιοποινος. Ἄλλην γνώμην περιπτέλλουσιν τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀδικήματος ἔτι μᾶλλον ἔχει περὶ τῶν συστατικῶν αὐτοῦ ὁ *Bauer Lehrbuch* §. 353.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν *Bauer Lehrbuch*, §. 353. δύνανται νὰ προχθῇ τὸ ἀδίκημα καὶ διὰ παρὰνόμου ἐπιδιώξεως ἀρχῆς τινος δι' ἄλλον· ἐνταῦθα ὅμως πρέπει νὰ διακρίνωμεν, ἐὰν ὑπάρχῃ συνεννόησις μετὰ τοῦ ὑποψηφίου ἢ ὄχι. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, δύναται νὰ ᾖ καὶ ἀξιοποινος ὁ τρίτος, ὡς μέτοχος τοῦ *ambitus*. Εἰς τὴν δευτέραν ὅμως, δὲν εἶναι τιμωρητέος, διότι, ἐὰν δὲν ᾖ καὶ αὐτὸς ἀξιοποινος, τὸ μέσον, τοῦ ὁποίου ἔκαμε χρῆσιν, δὲν ὑπάρχει νόμος ἐκτείνων ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀδικήματος. *Heffler Lehrbuch*, σελ. 243. ὅρα ὅμως *Wachter Lehrb.* II. σελ. 492.

§. 184.

Ἡ σπουδαρχία (*ambitus*) ἐν γένει περιλαμβάνει ἐκ θαυ-

τῇ τὴν περὶ τὰ κοσμικὰ καὶ τὴν περ. τὰ ἐκκλησιαστικά.
Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἡ περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά
σπουδαρχία ὑπάγεται εἰς τὴν σιμωνίαν (α). Σιμωνία λοιπὸν
εἰς στενωτάτην σημασίαν λέγεται ἡ περὶ τὰ ἐκκλησιαστι-
κὰ σπουδαρχία.

- (α) Ἡ σιμωνία εἰς πλατυτέραν σημασίαν περιλαμβάνει κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον δεκαεννέα κύρια ἀδικήματα, ἐν τῶν ὁποίων εἶναι καὶ ὁ ambitus ecclesiasticus. Πρὸβ. Bö h m e r J. E. P. P. IV. L. V. Tit. 3. §. 3. E-closiasticus. Diss. de involucris Simonis detectis. Hel. 1736. Fleischer's Einleitung zum geistl. Recht. Buch II. II. 28.

§. 185.

Οἱ νόμοι ἐπιβάλλουσιν Α) εἰς μὲν τὴν περὶ τὰ κοσμικὰ
σπουδαρχίαν τὴν ποινὴν τῆς δημεύσεως, τῆς ἐξορίας
καὶ τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ (α). Β) εἰς δὲ τὴν περὶ
τὰ ἐκκλησιαστικά (τὴν σιμωνίαν), τὴν ποινὴν τῆς ἀποβολῆς
ἀπὸ τῆς ἀποκτηθείσης ἀρχῆς, καὶ τὴν ἀτιμίαν (β). Ἀλλ'
ἡ νομολογία δὲν παραδέχεται τὰς ποινὰς ταύτας (γ).

- (α) Νεαρ. 8. κεφ. 8. §. 1. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης κατηργήθησαν αἱ L. un §. 4. D. h. t. καὶ L. un. C. ood. Διαφωνεῖ ὁ Martin I. c §. 223.

Ἡ πράξις ἐπιβάλλει κατὰ προαίρεσιν ποινὰς, συνήθως διὰ τὴν ποινὴν τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολῆς.

- (β) L. 31. C. de episc. et cler. c. 6. X. de Simon. c. 2. X. de confessis.

Ὁ τοῦ ambitus ἐνοχος patronus ἀποστρεφεται παρὰ τοῖς διαμαρτυρουμένοις τὸ jus patronatus.

- (γ) Bauer Lehrbuch §. 331.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Παράνομος αὐτοδικία.

§. 186.

Ἡ ἀθέμιτος αὐτοδικία κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν βίας πρὸς ἐκδίκησιν ἢ πρὸς αὐτογνώμονα ἐγκατάστασιν εἰς τὴν ἐνέργειαν διαφιλονεικουμένου δικαιώματος. Περιλαμβάνει λοιπὸν τὴν ιδιωτικὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν κυρίως λεγομένην αὐτοδικίαν (τὴν αὐτογνώμονα ἐπιδίωξιν διαφιλονεικουμένου δικαιώματος), ἥτις ἀπαγορεύεται ἐν τῇ πολιτείᾳ, διότι ἐν αὐτῇ δὲν δύνανται τὰ δικαιώματα νὰ ἰσχυροποιῶνται ἄλλως, εἰμὴ διὰ δημοσίου ἀποφάσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἰσχύϊ βίας αὐτοδικίαν πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (ἢ L. 7. D. ad L. Jul. de vi priv. δὲν εἶναι διόλου ἐναντία) μόναι αἱ διὰ τῶν ρωμαϊκῶν νόμων ἀπειλούμεναι ἰδιωτικαὶ ποιναί. Ὅρα καὶ Bauer Lehrb. § 358. Δυσκόλως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ σύστημα νεωτέρων τινῶν νομοθεσιῶν, αἱ ὁποῖαι θεωροῦσι τὴν αὐτοδικίαν ὡς δημοσίον κατὰ τῆς πολιτείας ἀδίκημα. Ἡ ἐποψὶς τῶν δημοσίων ἀδικημάτων δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν αὐτοδικίαν παντάπασιν (Wächter Lehrb. II. σελ. 52.) καὶ δικαίως ἐγνωμοδότησεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἀνωτερικῶν βουλῶν εἰς τὴν ἐκθεσὶν της (σελ. 64.), ὅτι ἡ

ἅπλῃ αὐτοδικίᾳ δὲν ἔπρεπε ποσῶς νὰ καταταχθῇ εἰς τὸ ποι-
νικὸν δίκαιον. Ὅπου δὲν κατηργήθη ῥητῶς ὑπὸ τοῦ ἐγγωρίου
νόμου ἡ διὰ τοῦ *edictum divi Marci* ὀριζομένη ἰδιωτικὴ
ποινὴ, πρέπει καὶ σήμερον ἔτι νὰ ἐφαρμόζεται. Ἐξκρτάται
δὲ ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀδικήματος, ἐὰν δύναται νὰ ἐπι-
βληθῇ καὶ δημοσίᾳ ποινῇ. Ἐὰν ἡ πράξις ὑπάγῃται εἰς τὸ
crimen vis, δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι συγχωρεῖται ἡ τι-
μωρία. Εἰς τὴν *L. 7. D. ad leg. Jul. de vi priv.* παραπέμ-
πουσιν οἱ : *Rosshirt Gesch.* III. σελ. 109. *Abegg* σελ. 583.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι τιμωροῦσι τὴν ἅπλῃν
αὐτοδικίαν. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 157, ἀπειλεῖ κατ'
ἐκείνου, ὅστις παρορῶν τὴν ἀρχὴν προσπαθεῖ ν' αὐτοδικήσῃ,
ἐνῷ δὲν τὸ συγχωρεῖ ὁ νόμος, ἐὰν μὲν δὲν ἐγένετο βία
κατὰ προσώπων ἢ πραγμάτων, πρόστιμον ἢ προσωπικὴν
κράτησιν, ἄλλως δὲ, φυλάκισιν 2—6 μηνῶν. Ὁ βυαρικὸς
νόμος, ἀρθρ. 420, (ὑπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν κατὰ τῆς κοι-
νῆς εἰρήνης ἀδικημάτων) τιμωρεῖ τὴν ἅπλῃν αὐτοδικίαν μὲ
χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 100 φιορινίων ἢ μὲ φυλάκισιν
τὸ πολὺ 1 μηνός. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 204, ἀπει-
λεῖ πρόστιμον ἢ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ ἑβδομαδίων. Ὁμοίως
ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 200., κατὰ τὸν ὅποιον ὅμως
δὲν συγχωρεῖται ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις. Ὁ βυρ-
τεμβεργικὸς νόμος τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1839, §. 8, καταρ-
γεῖ τὰς ἰδιωτικὰς ποινάς. Ὁ ἄλτεμβουργικὸς νόμος τῆς
25 Μαρτίου 1825, §. 14, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς αὐτοδικίας τὴν
αὐτὴν ποινὴν ὡς τὸ πρωσσικὸν δίκαιον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (εἰς τὸ κε-
φάλαιον περὶ διαταράξεων τῆς εἰρήνης καὶ περὶ ἄλλων ἀνόμι-
μῶν πράξεων), ὅστις, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ νόμου ἐξηρημένων
περιπτώσεων, αὐτοδικεῖ κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς προσ-

βολῆς, ἢ πραγματοποιεῖ αὐτογνομόνως ἀξίωσιν περὶ δικαιώματος, τὸ ὅποιον ἢ ἔχει ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 μηνός· ἐὰν δὲ πρὸς τούτοις συμβῇ βία ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 205). Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες δι' ἀξίωσιν δικαιώματος, τὸ ὅποιον ἔχουν ἢ ἀντιποιοῦνται πληρόνουν αὐθαρέτως αὐτοὶ ἐκτουὶς ἐκ τῶν ἀνά χειρὰς των δημοσίων χρημάτων, τιμωροῦνται μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν ἐν δὲ ὑποτροπῇ, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ ἀποβάλλονται συγχρόνως τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 206.).

§. 187.

Μόνον ἐν περιπτώσει ἀμύνης καὶ πρὸς διατήρησιν τῆς παρανόμως προσβαλλομένης νομῆς (α), ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοδικία (§. 37—39.). Ἐνίοτε παραδέχονται μάλιστα οἱ νόμοι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως (β).

(α) L. 1. §. 27. L. 3. §. 9. L. 17. de vi et vi armata. L. 1. C. unde vi C. 6. de sent. exc. in 6to.

(β) G. A. d. Struv tract. de vind. priv. ed. 5ta. Jen. 1748. G. F. Walch pr. exhibens historiam juris civilis de vindicta privata. Jen. 1768.

§. 188.

Ἡ ἀθέμιτος αὐτοδικία εἶναι Α) ἀπλῆ, ὅταν ἡ αὐτογνώμων ἐγκατάστασις εἰς τὴν ἐνέργειαν δικαιώματός τινος γίνεται ἄνευ βίας (α). ἐπιφέρει δὲ τότε τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τούτου, ἢ, ἐὰν ἡ ἀξίωσις τοῦ δικαιώματος δὲν ᾔτο βάσιμος, τὴν εἰς τὴν ἀντίδικον πληρωμὴν τῆς ἀπλῆς ἀξίας τοῦ δικαιώματος (β).

(α) Αὐτοδικία ἐν γένει ὑπάρχει, ὅταν τις quod debet sibi putat, non per

judicem reposcit. L. 13. D. q. m. e. L. penult. D. ad L. Jul. de vi priv.

- (6) L. 13. D. quod met. causa. L. 7. ad L. Jul. de vi priv. L. 7. 10. C. unde vi c. 13. C. 1. qu. 4. c. 2. C. 16. qu. 2. C. 18. de praeb. in VI. K. O. 1321. 1. 32 §. 3. R. A. 1532. 1. 3. §. 15. 'Ω; πρὸς τὴν ἐξαρχογὴν τῶν διατάξεων τούτων πρὸ. Boehmer D. de poena jus sibi dicentis sine iudice. (In Ex. ad D. T. II. Ex. 23.). Idem de poena j. s. d. hodierna. ibid. Ex. 24.). E. L. A. Eisenhardt D. poena legih. Rom. ady. vind. priv. sancita in foris adhuc recepta. Helmst. 1787. Kind quaest. for. T. III. c. 2. p. 6—8. Linde Zeitschrift für Civilrecht I. Bd. 3. H. σελ. 396.

§. 189.

B) Βαρύτα εἶναι α) πᾶσα αὐτοδικία πρὸς ἐπιδιώξιν δικαιώματός τινος διὰ τῆς βίας. Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην συμπίπτουσιν αἱ διατάξεις τοῦ edictum D. Marci μετὰς νομίμους συνεπείας τῶν βιαιοπραγιῶν (criminis vis).
 β) (Κατ' εἰδικὰ τινε δίκαια.) ἡ μορομαχία, ἥτοι ὁ δι' ἀπολότως θαλατηγόρων ὁπλῶν μεταξὺ δύο ἀτόμων πόλεμος, πρὸς ἀνάγκησιν δῆθεν τῆς προσβληθείσης τιμῆς (α).

- (2) Πρὸ. Paul. Voet. de Duellis liber singularis. ed. 2da. Ultrajecti 1658. 12. Henr. Chr. Thielken D. de duellis. Rost. 1703. Henr. Klugkist D. de veris duellorum limitibus. Ulraj 1727. cum notis et praef. Bannemannii. Hal. 1736. 4. G. Ant. Wiesand D. de duellis sac. mores ant. Germ. et jura novissima. Vitab. 1782. Dreyer von den ehemaligen gerichtlichen Duellgesetzen; in d. Samml. verm. Abhandl. I. Thl. σελ. 139. M. Aschenbrenner über das Verbrechen und die Strafe des Zweykamfs. Bam. u. Würzb. 1804. Mittermaier u. Rosshirt (N. Arch. des CrimR. III. Bd. N. 18. 19. Bd. VIII. N. 15). Cucumus über d. Duell. Würzb. 1821. Car. Türk Diss. de singulari certamine. Sucr. 1823.

Προσθ. τοῦ ἐκδ. Wichers de duello ejusque puniendi ratione. Groning. 1830. Pinet du duel en jurisprudence et en législation. Paris 1829. Mongahy nouveau pro-

jet de loi sur le duel. Paris 1833. v. *Oppen* Beitr zur Revision d. Gesetze (Köln. 1833.), σελ. 56. *Mit-termaier* (Arch. des Criminalr. neue Folge. I. Bd. N. 44.). *Jolly* du duel et de sa législation. Paris 1838. *Nougaret de Fayet* du duel. Paris 1838. *Mirabel* *Chambaud* questions du duel. Paris 1839. *Hölz* Beitr. zur Strafgesetzgebung. Wien 1835. nr. 1. *Buddeus* in der allg. Hallischen Encyclop. Halae 1836. Bd. XXVIII. σελ. 153. *Vischers* de la répression du duel. Bruxelles 1836. *De Chateau villard* essai sur le duel. Paris 1836. (περιέχει κώδικα κανόνων περί τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει κατὰ τὴν ἐπικρατήσαν συνήθειαν νὰ γίνεσται πᾶσα μονομαχία ὡς ἔντιμον μέσον πρὸς διάσωσιν τῆς τιμῆς).

§. 190.

Ἡ μονομαχία ἐν γένει περιλαμβάνει : 1) τὴν μονομαχίαν κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν, ἥτοι τὸν κατὰ προηγουμένην συμφωνίαν μεταξὺ δύο ἀτόμων πόλεμον καὶ 2) τὸν ἐξ ἀμοιβαίας προσβολῆς γινόμενον τοιοῦτον πόλεμον (rencontre). Εἰς τὴν διὰ θανατηφόρων ὀπλῶν μονομερῆ προσβολήν, τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖ ὡς ἄμεσος συνέπεια ἡ μονομαχία, ἐφαρμόζονται, ἂν προκύψῃ θάνατος, ἡ ἄλλη βλάβη, αἱ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ τραυμάτων καὶ βλαβῶν ισχύουσαι ἀρχαί, λαμβανομένης ὑπ' ὅψιν καὶ τῆς ἀμύνης.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ *Phäverbach* αὐτὸς εἰς τὴν τελευταίαν ἔκδοσιν τοῦ συγγραμμάτος του, οὐδὲνα περὶ μονομαχίας ποινικὸν νόμον. Ὅτι δὲν δυνάμεθα ὡς ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (L. 14. §. 6. D. de bonis libertor. L. 7. §. 4. D. ad leg. Aquil.

L. 1. §. 6. D. de postuland. L. 3 D. de bon. eor qui ante sent.) ν' ἀποδείξωμεν τὸ ἐξιόποιον ἢ μὴ τῆς μονομαχίας, ὅρα *Mittermaier* (Archiv des CrR. neue Folge. I. σελ. 340). Ἡ ἐν τῷ §. 192. ἀναφερομένη γερμαν. αὐτοκρατορικὴ ἀπόφασις (Reichsschluss) φαίνεται μὲν ὅτι εἶχε σκοπὸν σπουδαῖον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ (*Buchelius*) de duellis. Lubec. 1670. Cap. 83., ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς ὡς αὐτοκρατορικοῦ νόμου. *Mittermaier* αὐτόθι, σελ. 340. *Rosshirt* Gesch II. σελ. 175. Ἐκ τῆς τιμωρίας τῆς ἀπλῆς αὐτοδικίας (τὸ ὅποιον δὲν εἶναι κἄν ὀρθόν) δὲν ἔπεται τὸ ἐξιόποιον τῆς μονομαχίας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, οὐδὲ ἀρμόζει κἄν εἰς τὴν μονομαχίαν ἡ τῆς αὐτοδικίας ἔποψις. *Heffler* Lebrbuch σελ. 393. Ἐπίσης ἀνεφάρμοστος εἶναι ἡ ἀναλογία τοῦ crimen vis (ὡς προτείνει ὁ *Martin* Lebrb. §. 249.) διότι ἐπὶ τῆς μονομαχίας ὑπάρχει ῥητὴ συμφωνία πρὸς χρῆσιν τῶν ὅπλων. *Mittermaier* αὐτόθι, σελ. 344. Ὅτι δὲ ὁ συμβαίνων τυχὸν θάνατος ἢ ἄλλη βλάβη δὲν δύνανται νὰ ὑπexλιῶσιν εἰς τοὺς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ τραυμάτων καὶ βλαβῶν γενικοὺς νόμους, ὅρα *Mittermaier* (Arch. d. CR. Bd. VIII. σελ. 454. καὶ Archiv, neue Folge. I. σελ. 348. v. *Oppen* Beitrage σελ. 56. *Henke* Handbuch. III. σελ. 604. ὅρα καὶ *Meyer* vom Thathestand σελ. 46. ὡς καὶ τοὺς ἐν τῇ σημ. 2. ἀναφερομένους συγγραφείς. Ἐνταῦθα ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως τῆς θεωρίας, τὴν ὅποιαν παραδέχεται περὶ μονομαχίας ὁ μέλλων νὰ νομοθετήσῃ, μὲ τὴν ἔποψιν ὑπὸ τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ θεωρῇ αὐτὴν ὁ δικαστὴς κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον. Νομοθετικῶς πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ μονομαχία ὡς ἴδιον ἀδίκημα, τὸ ὅποιον, καθὼς διαταράττον τὴν κοινὴν εἰρήνην, εἶναι ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν καὶ, καθὼς περιέχον συμφωνίαν μεταξὺ τῶν μονομαχοῦντων

συνδεδεμένην μὲ κίνδυνον ζωῆς ἢ υγείας, πρέπει τόσῳ αὐστηρότερον ν' ἀπαγορεύεται, ὅσῳ οἱ πολῖται εὐρίσκονται ἡναγκασμένοι νὰ διατρέξωσι τὸν κίνδυνον ἕνεκα τῆς παραχρῆστης τὴν μονομαχίαν προλήψεως. Πρέπει ὅμως νὰ λαμβάνῃ ὁ νόμος ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τῆς μονομαχίας, μάλιστα δὲ τοὺς ὅρους τῆς προηγουμένης μεταξύ τῶν ἀντιπάλων συμφωνίας, καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν, θεωρῶν μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· τὸ ἐπισυμβῆν ἀποτέλεσμα, (ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν προκύπτει ἐκ προθέσεως). *Mit-termaier* (Arch. neue Folge I. σελ. 372. κ. ἐπ.). Οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς καὶ τὰ δικαστήρια ἀμνημονοῦσι ποῦ νὰ στηρίζωσι τὴν τιμωρίαν τῆς μονομαχίας κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον, ἐλλείποντος ποινικοῦ περὶ αὐτῆς νόμου. Ὁ *Abbeig Lehrs*. σελ. 585. στηρίζεται ἐπὶ τῆς νομικῆς γνωμοδοτήσεως, ἥτις ἀποδεικνύει τὴν γνώμην, ὅτι ἡ μονομαχία δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀτιμώρητος, καὶ ἐπὶ τῆς δικαστικῆς πράξεως, ἥτις τὴν τιμωρεῖ. Ὁ *Rosshirt Geschichte II*. σελ. 176. πορίζεται τὸν λόγον τοῦ τιμωρεῖν τὴν μονομαχίαν ἐκ τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῆς μακροῦς περὶ τούτου νομολογίας.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (Κεφ. XX. ἄρθρ. 140.), ὅστις προκαλεῖ τὸν ἕτερον εἰς ἀγῶνα διὰ θανατὸν φόρων ὅπλων καὶ ὅστις παρουσιάζεται εἰς τὴν μονομαχίαν τιμωρεῖται, ἐάν μὲν ὁ ἀγὼν δὲν ἔχῃ κανὲν ἀποτέλεσμα, μὲ καθιερίξιν 1—5 ἐτῶν, ἐάν δὲ προξενθῶσι τραύματα, 5—10 ἐτῶν, καὶ ἐάν προκύψῃ θάνατος, 10—20 ἐτῶν· ἀλλὰ πάντοτε (ἄρθρ. 144.) ὁ προκαλὼν τιμωρεῖται αὐστηρότερον τοῦ προκαλουμένου. Κατὰ τὸ πρῶσιον δίκαιον (ἐν τῷ κεφ. περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς, ἄρθρ. 669.), ὅστις προκαλεῖ τὸν ἕτερον εἰς μονομαχίαν τιμωρεῖται (κατ' ἀναλογίαν τοῦ

ἐρεθισμού ὅστις τὸν παρεκίνησεν εἰς τὴν τοιαύτην πρόκλησιν) μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 3—6. ἐπίσης καὶ ὅστις δέχεται τὴν πρόκλησιν. Οἱ μονομαχοῦντες στεροῦνται τοῦ ἄλλου ἀνήκοντος αὐτοῖς δικαιώματος τῆς ἰδιωτικῆς ἱκανοποιήσεως (ἄρθρ. 670.). Ἐὰν φονευθῇ ὁ ἕτερος τῶν μονομαχοῦντων, ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸ εἶδος τῆς προθέσεως τοῦ ἐπενεγκόντος τὸν θάνατον, ἡ ποινὴ τοῦ φόνου ἢ τῆς ἀναιρέσεως. Ἐὰν ἡ μονομαχία γίνῃ χωρὶς νὰ προκύψῃ θάνατος, ἀπειλεῖται κάθειρξις ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 10 ἔτη ἕως διὰ βίου. Ἐν τοῖς §. 674—677. περιέχονται προκαταληπτικὰ μέτρα. Ὅρα προσέτι διάφορα διατάγματα παρὰ *Mankopf* σελ. 349. καὶ *Zumbach* *Ansichten über Hauptgegenstände der Strafe* σελ. 316. Περιπτώσεις τιμωρίας τῆς μονομαχίας κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον ὅρα παρὰ *Richter* *Zeitschr. für preuss. Strafrechtspf.* 2. H. σελ. 380.

Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος σὺν πᾶσι περὶ μονομαχίας. Ὅθεν προέκυψαν ἐν Γαλλίᾳ πολλαὶ ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ ἀξιοποῖνου τῆς πράξεως. Μέχρι τοῦ ἔτους 1818, τὰ πλεῖστα δικαστήρια, καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν ἐπίσης, παρεδέχοντο ἐκ συμφώνου τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ κατὰ τὴν μονομαχίαν πραττομένη σωματικὴ βλάβη ἢ ἀνθρωποκτονία δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ σωματικῆς βλάβης γενικὰς διατάξεις τῶν νόμων, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπιστία *déloyauté*. Ὅρα *Bourguignon* *jurisprudence* III. p. 265. *Chauveau* *Code progressif* p. 234. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀπεδέχοντο καὶ οἱ συγγραφεῖς. Ὅρα *Mittermaier* (*Archiv des Criminalr.* VIII. σελ. 453. neue Folge 1835. σελ. 357). Ἰδίως δὲ ἀνεγνωρίζετο, ὅτι ἡ κατὰ τὴν μονομαχίαν τελουμένη ἀνθρωποκτονία δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ πᾶσαν ἄλλην ἀνθρωποκτονίαν. Κατὰ τὸ 1837. μετέβαλε νομολογίαν τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον διὰ τῶν ἀποφάσεών του τῆς 27 Ἰουνίου καὶ τῆς 15 δεκεμβρίου 1837.

ἐφρχρόσαν εἰς τὴν μονομαχίαν τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν νόμων καὶ τιμωρῆσαν ὡς complices καὶ αὐτοὺς τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας. Ἀπόφασις τῆς 13 ἀπριλίου 1838. "Ὁρα καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς 11 δεκ. 1839. περιεχομένην εἰς τὸν ἀρ. 296. τῆς ἐφημ. le droit. Ὁ Dupin ἐπέφερε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν τοῦ συστήματος, στηρίζων τὴν γνώμην του ἐπὶ τῆς διαρκούσης ἰσχύος τῶν ἀρχαιοτέρων περὶ μονομαχίας νόμων, ἐπὶ τῶν λόγων τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὑποβαλούσης τὸν ποινικὸν νόμον κατὰ τὸ 1808 ἔτος καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῶν μονομαχοῦντων προηγουμένης συνομολογίας. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἀπεδείχθη ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ τὸ σιθρὸν τῆς γνώμης τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου. *De Vaulx* ἐν der Zeitschrift für auslaendiche Gesetzgebung X. nr. 19. *Hellie* théorie du Code pénal V. p. 252—79. Πολλὰ γαλλικὰ δικαστήρια ἀπεφάναντο γνώμην ἐναντίαν τοῦ νέου τούτου συστήματος, οἷον τὰ ἐν Colmar, Orléans, Angers. "Ὁρα τὰς ἀποφάσεις εἰς τὴν ἐφημερίδα le droit 1838. N°. 804. 810. 884. 1839. N°. 115. Εἰς τὴν παρὰβρῆνιον Πρωσίαν, τὸ ἐν Κολωνίᾳ δικαστήριον ἀναφερόμενον εἰς τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον ἐθεώρησε κατὰ τὸ 1838 περίπτωσιν τινα μονομαχίας ὡς κολάσιμον. v. *Oppen* Beiträge zur Revision der Gesetze σελ. 67—72. Τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον τοῦ Βελγίου, διὰ τῶν ἀποφάσεών του τῆς 12 φεβρουαρίου. καὶ τῆς 14. Ἰουν. 1835., ἀπεφάνηκε, ὅτι αἱ γενικαὶ περὶ ἀνθρωποκτονίας διατάξεις πρέπει νὰ ἐφρχρόζωνται καὶ εἰς τὴν μονομαχίαν· ἀλλὰ σχεδὸν συγχρόνως ἀπεφάσισεν ἡ ἐν Βρυξέλλαις cour haute militaire (*Bosch* droit pénal militaire. Brux. 1837.) τὸ ἐναντίον. Ἐπίσης καὶ οἱ Βέλγοι νομοδιδάσκαλοι ἀπεφάναντο γνώμην ἐναντίαν τῆς τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου. "Ὁρα τὸ ἀνωτέρω ἐν σημ. I ἐπὶ τοῦ §. 189. ἀναφερόμενον σύγγραμμα τοῦ *Lavallée* "Ὁρα προσέτι *Muttermayer* (*Foelix*

rénue étrangère. Avril 1836. p. 401.) Κατὰ τὸ ἔτος 1837, παρεδέχθη ἡ βελγικὴ βουλὴ τὸ ὑποβληθὲν αὐτῇ νομοσχέδιον, καθ' ὃ ἡ μονομαχία ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα, τιμωρούμενον ἐν περιπτώσει ἀνθρωποκτονίας μὲ φυλάκισιν 2—10 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 10000 φράγκων. *Vishers in der Zeitschr. für ausland. Gesetzgebung* IX. σελ. 382. 'Ο βρυαδικὸς ποιν. νόμος σιωπᾷ περὶ μονομαχίας· κατὰ δὲ τὰ σχόλια φαίνεται ὅτι διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ ἡ αὐστηρὰ περὶ μονομαχίας διάταξις τοῦ 1779. Ἀλλὰ τὸ δημοσιεῦσαν τὴν ποιν. νόμον διάταγμα οὐδὲν ἀναφέρει περὶ αὐτῆς. Διάφορα βρυαδικὰ δικαστήρια ὑπάγουσι τὴν ἐν μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονίαν εἰς τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει διατάξεις τῶν νόμων. Τὸ σύστημα ὁμῶς τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ. *Elvers allg. jurist. Zeitung*. 1828. nr. 79. *Mittermaier* (*Archiv* 1833. σελ. 368). Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1822, 1827 καὶ 1831 ἀπειλοῦσι κατὰ τῆς μονομαχίας ῥητὰς ποινάς. Εἰς τὸν σάξωνικὸν νόμον (κερ. X.) ἡ μονομαχία συγκατατάττεται μὲ τὴν αὐτοδικίαν. "Ὅστις ἀπλῶς προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν ἢ δέχεται τὴν πρόκλησιν τιμωρεῖται (ἄρθρ. 206.) μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 1 ἔτους ἐὰν προέκυψε θάνατος, προὔπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας, μὲ φυλάκισιν (ἐπομένως μὴ ἀτιμωτικὴν ποινὴν) 5—20 ἐτῶν· ἐὰν δ' ὀλέθτος προέκυψεν ἄνευ προηγουμένης περὶ αὐτοῦ συμφωνίας, μὲ φυλάκισιν 3—6 ἐτῶν. "Ὅστις ἐπέφερε τὴν μονομαχίαν διὰ τοῦ εἵδους τῆς γενομένης ἐξουθρίσεως ἢ διὰ κουφόνου ἢ κακοβελοῦς προκλήσεως, τιμωρεῖται πάντοτε μὲ ποινὴν αὐστηροτέραν. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 201, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς μονομαχίας (τὴν ὁποῖαν συγκατατάττει καὶ αὐτὸς μὲ τὴν αὐτοδικίαν), διὰ μὲν τὴν ἐλαφροτέραν περίπτωσιν, καθαιρξίν ἐν φρυφῷ ἐπὶ 2 μῆνας ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ προέκυψε θάνατος προὔπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας, καθαιρξίν

ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 5—6, μὴ προὑπαρχούσης δὲ τῆς τοιαύτης συμφωνίας, ἐπὶ ἔτη 2—6. Ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Ζουρίχης, §. 152, (ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ τῶν ἀδικημάτων, κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων) τιμωρεῖ τὴν ἐν τακτικῇ μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονίαν, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀναρέσεως, ἀλλὰ δίδει εἰς τὴν δικαστὴν τὸ δικαίωμα νὰ καταβιβάζῃ τὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον αὐτῆς ὅρον. Ἐν §. 170. ἀπειλεῖται ἐπίσης ποινὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν μονομαχίᾳ προξενουμένης σωματικῆς βλάβης. Κατὰ τὸν ἐλβετικὸν στρατιωτικὸν ποινικὸν νόμον τοῦ 1838, §. 401. ἡ ἐν τακτικῇ μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονία τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, ἢ μὲ ἔξορίαν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἐν τῷ κεφ. XXI, μετὰ τὸ περὶ ἐξυβρίσεων κεφάλαιον) τιμωρεῖ (ἄρθρ. 290.) τὴν τετελεσμένην μονομαχίαν μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν· ἐάν δὲ προσέκλυσε θάνατος ἢ βαρεῖα σωματικὴ βλάβη, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 6 ἐτῶν. Βαρεῖα δὲ εἰρκτὴ τὸ πολὺ 8 ἐτῶν ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 291., τότε μόνον, ὅταν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ αὐτουργὸς τῆς ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς βαρείας σωματικῆς βλάβης ἐξήγησε τὴν μονομαχίαν, ὑπὸ μνηδαινῶν λόγων κινούμενος ἢ ἀπέρριψε τὰς γενομένας αὐτῷ εὐλόγους προτάσεις συνδιαλλαγῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 292. ἐπιβάλλονται αἱ συνήθειαι τῆς ἀνθρωποκτονίας ποιναί, ἐάν ἡ ἀνθρωποκτονία ἢ ἡ σωματικὴ βλάβη προῆλθεν ἐκ προμελετημένης παραβιάσεως τῶν παραδεδεγμένων ἢ τῶν ἰδίως συμφωνηθέντων περὶ τῆς μονομαχίας κανόνων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ διαταράξεων τῆς εἰρήνης καὶ περὶ αὐθαιρέτων πράξεων), ὅστις προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν ἢ προκαλούμενος παρουσιάζεται εἰς τὸν ἀγῶνα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, ἐάν δὲν ἐπροξενήθῃ τραῦμα· 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἐάν τὸ τραῦμα ἐπέφερον ἀνικανότητα ἐρ-

γασίας κατωτέρω τῶν 3 μηνῶν· τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν, ἐὰν ἐπέφερον ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τοὺς 3 μῆνας, ἢ ἐὰν ἡ μονομαχία ἐγένεν ἄνευ βοηθῶν ἢ μαρτύρων· μὲ εἰρκτήν, ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μονομαχοῦντων ἐτραυματίσθῃ θανατηφόρως ἢ ἐφρονέθῃ μὴ ὑπαρχούσης συμφωνίας περὶ θανάτου τοῦ ἐνός ἐξ αὐτῶν· μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν θανατωθῇ ὁ ἕτερος προὑπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας (ἄρθρ. 208). Καὶ ὁ προκαλέσας καὶ ὁ δεχθεὶς τὴν πρόκλησιν τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πλεον 3 μηνῶν, καὶ ἂν δὲν λάβῃ χώραν ἡ μονομαχία· ὁμοίως καὶ ὅστις ἀπειλήσῃ ἢ δείξῃ περιφρόνησιν εἰς τὸν ἀποποιηθέντα τὴν μονομαχίαν (ἄρθρ. 209.). Ἐὰν ἀπορρίψῃ τις τὸν παρὰ τοῦ ἐτέρου προταθέντα δικαστικὸν τρόπον, θεωρεῖται τοῦτο ὡς ἐπιβαρυντικὴ περίστασις (ἄρθρ. 210.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰς διατάξεις τῶν διαφορῶν νομοθεσιῶν, παρατηροῦμεν, ὅτι αἱ ἀκρίβεις ἐκεῖναι, αἵτινες πρέπει νὰ ὁδηγῶσι τὸν δικαστὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἀπὸ σταθμίσῃ ὅλης τῆς περιστάσεως τῆς πράξεως, ἀντὶφύονται πολλὰκις ἐν τῷ νόμῳ ὡς ἀποτελοῦσαι κατηγορίας διαφορῶν ποινῶν, ὡς π. χ. ἐὰν προὑπῆρχε συμφωνία περὶ θανάτου, ἐνῶ τοῦτο δὲν αὐξάνει πάντοτε τὸ ἀξιοποιον. Ἀλλὰ πολλοῦ λόγου ἄξιον εἶναι νὰ διακρίνωμεν τὴν μονομαχίαν, ἥτις πράττεται μὲ *déloyauté* (τουτέστι μὲ παραβίασιν τῶν κοινῶς παραδεδεγμένων ἢ τῶν συσπεφωνημένων περὶ τῆς μονομαχίας κανόνων) ἀπὸ τῆς τακτικῆς μονομαχίας.

§. 191.

Εἰς πᾶσαν μονομαχίαν δύνανται, 1) ἐκτὸς τῶν μονομαχοῦντων (ὡς φυσικῶν αὐτουρῶν) νὰ ὑπάρχωσι 2) ὡς μικροὶ μὲν αὐτουρῶι, οἱ παροξύνοντες τὸν ἕτερον τῶν

ἀντιπάλων ἢ καὶ ἀμφοτέρους εἰς τέλεσιν τῆς μονομαχίας, 3) ὡς *survaillants* δὲ οἱ κομιστὰι τῆς προκλήσεως καὶ οἱ βοηθοὶ λεγόμενοι, ὡς καὶ οἱ ἐν γνώσει χορηγοῦντες τὴν οἰκίαν, τὸν θάλαμον, τὰ ὄπλα των καὶ καθεξῆς, καὶ 4) ὡς *garde*, οἱ εὐκολύνοντες τὴν φυγὴν τοῦ πράξαντος, οἱ παραλείποντες τὴν ὀφειλομένην παρὰ τῇ ἀρχῇ καταμνήνυσιν κ. τ. λ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Οἱ λεγόμενοι βοηθοὶ καὶ οἱ μάρτυρες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οἱ συνήθεις μέτοχοι ἀδικημάτων, διότι ἡ παρουσία αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἁπαλῆς ἀποφασισθείσης μονομαχίας εἶναι μᾶλλον ἐπιθυμητὴ, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἄλλως ἐνδεχομένης δεινότερας ἐκβλάσεως τῆς μονομαχίας, καὶ διότι πολλάκις προσέρχονται τὰ πρόσωπα ταῦτα εἰς τὴν μονομαχίαν χωρὶς ποσῶς νὰ τὸ θέλωσι. *Quintus dissertat. l. c. p. 131. Heffter Lehrbuch, σελ. 394. Müllermaier (Archiv. VIII Thl. σελ. 468. N. Folge. I. σελ. 384.)* Ὁρχ ὅμως καὶ *v. Oppen* σελ. 78. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀξία παραδοχῆς εἶναι ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀνωδορικῶν βουλῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ αὐτῆς ἐκθέσει (σελ. 37.), καθ' ἣν οἱ βοηθοὶ λεγόμενοι πρέπει νὰ μένωσιν ἀτιμώρητοι, ἐὰν ἐπροσπάθησαν σπουδαίως νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μονομαχίαν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 676, ὅσοι χρησιμεύουσιν εἰς τὴν μονομαχίαν ὡς βοηθοὶ ἢ ὡς κομιστὰι προκλήσεως, τιμωροῦνται μὲ καθιερωτὴν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 5 ἔτη, ἐὰν δὲ προσέκυψε θάνατος, ἐπὶ 6 ἔτη. Περὶ τῆς Γαλλίας: ὅρχ τὴν ἐπὶ τοῦ §. 190. σημ. 2. καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς 16. ἀπριλίου 1839. (*le droit* No. 115), ὅπου ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ βοηθοὶ δὲν πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς μέτοχοι. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 208, οἱ βοηθοὶ

καὶ οἱ μάρτυρες τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 8 ἐβδομάδων· προϋπαρχούσης δὲ συμφωνίας περὶ θανάτου, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. Ἐξαίρουνται ὁμῶς πάσης ποινῆς, ἐάν, ἐνῶ προϋπῆρχε συμφωνία περὶ θανάτου, ἐμπαδίσθῃ διὰ τῆς προσπάθειας των τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 204, τιμωρεῖ τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ τὸ πολὺ 3 μηνῶν· προϋπαρχούσης δὲ συμφωνίας περὶ θανάτου, μὲ κάθειρξιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν· ἀλλὰ τοὺς ἀφίνει ἀτιμωρήτους, ἐάν ἐξάγῃται, ὅτι ἐπροσπύθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μονομαχίαν ἢ, ἐνῶ αὕτη ἐτελεῖτο, ν' ἀποτρέψωσι τὸ δεινότερον ἀποτέλεσμα. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 294. 295, ἀφίνει ἀτιμωρήτους τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας, ἐκτὸς ἐάν οἱ βοηθοὶ κατέστησαν ἔνοχοι τῆς ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς σωματικῆς βλάβης, παραβιάσαντες ἐκ προθέσεως τοὺς περὶ τῆς μονομαχίας κανόνας, ἢ ἐάν ἀπίστως φερόμενοι ἐπροσπύθησαν ἐκ προθέσεως νὰ κατορθώσωσι τὴν μονομαχίαν ἥτοι ἀπλῶς ἢ ὑπὸ κινδυνώδεις συμφωνίας.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 211.,
ἐξαίρουνται πάσης ποινῆς οἱ παρευρεθέντες, εἰς μονομαχίαν
ὡς μάρτυρες ἢ βοηθοί.

§ 192.

Κατὰ πρότασιν τινα (τῆς 30 Ἰουλίου 1688.) κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος (α), ἐπιφέρει Α) ἡ τε ἀπλὴ πρόκλησις καὶ ἡ πραγματικῶς, ἀλλ' ἀνευ ἀνθρωποκτονίας τελεσθεῖσα μονομαχία, κατὰ τῶν μονομαχησάντων, τῶν βοηθῶν καὶ τῶν λοιπῶν συναιτίων, τὴν ποινὴν τῆς ἀποστερήσεως ὅλων τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνηκουσῶν τιμῶν καὶ τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας, ἢ, «κατὰ τὰς περιστάσεις» ποινὰς κεφαλικάς καὶ σωματικάς, Β) ἡ μονομαχία, τὴν ὁ-

παίαν παρηκολούθησε θάνατος, ἐπιφέρει κατὰ τοῦ αὐτοῦ-
γοῦ τῆς ἀνθρωποκτονίας «ἀνευ διακρίσεως, ἐὰν ᾦναι ὁ
προκαλέσας ἢ ὁ προκληθεὶς, ἢ ὁ ὑβρισθεὶς», τὴν συνήθη
τῆς ἀναιρέσεως ποινὴν (τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον) καὶ
τὴν ἀποστέρησιν τοῦ χριστιανικοῦ ἐνταφιασμοῦ (β).

(α) Pachner von Eggensdorf Samml. der Reichsschlüsse Th. I.
N. 181. σελ. 302—303, καὶ Gerstlacher Handb. der deutschen
Reichsges. Bd. IX. σελ. 1214—1221.

Σημ. τοῦ ἐκδ. "Ὁρα περὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ταύτης ἀποφά-
σεως τὴν σημ. ὑπὸ τὸν §. 190.

(β) Ηρδ. c. 1. 2. X. de torneament.

§. 193.

Ἄλλ' ὁ αὐτοκρατορικὸς νόμος δὲν ἔφθασε νὰ δημοσι-
ευθῇ, καὶ ἐπομένως, μὴ ὑπάρχοντος ἐν ἰσχύϊ αὐτοκρατο-
ρικοῦ τινος νόμου, μένει 1) ἀτιμώρητος ἡ ἀπλή μονομα-
χία, τουτέστιν ἡ μὴ ἐπενεγκοῦσα θάνατον ἢ ἄλλην βλάβη-
ν. Ἐπειδὴ δὲ, 2) κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, ἡ
ἀποποίησης τῆς μονομαχίας ἐπιφέρει τὴν στέρησιν τῆς
τιμῆς, καὶ, μάλιστα, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων στρατιωτικῶν (α),
τὰς πλέον ἐπιβληθεῖς συνεπείας εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν
ὡς πολιτῶν, χωρὶς νὰ δύναται ἡ πολιτεία νὰ παράσχῃ
προστασίαν ἀπέναντι τῆς προλήψεως ταύτης, διὰ ταῦτα
ὁ κατὰ τὰς μονομαχίας, ὡς οὐ μόνον μὴ ἀπηγορευμένος,
ἀλλὰ καὶ ὡς καταναγκαστικῶς ἕνεκα τοῦ καθήκοντος
τῆς ἰδίας συντηρήσεως, συμβαίνων θάνατος ἢ ἄλλη βλάβη
πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς τυχαῖον ἀποτέλεσμα ὑπὸ τὴν
νομικὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν, τὸ πολὺ ὡς ῥαθυμία (β).

Κατ' ἐξαίρεσιν δύναται ὁμως ἡ ἐν μονομαχίᾳ ἀνθρωπο-
κτονία νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀναίρεσις ἡ καὶ ὡς φόνος (γ).

Ἐγχωρίων δικαίων διατάξεις. Μονομαχίαι σπουδαστῶν. Τιμῆς δικαστῆρας.

(2) Κατὰ τοὺς πλείονας νεωτέρους ἐγχωρίους νόμους, π. χ. ἐν Πρωσσίᾳ, ἐν Ἑσ-
ση κ. τ. λ., ἐπιτρέπεται ὑπὸ ἔρους τινὰς ἡ μονομαχία εἰς τοὺς ἀξιωματι-
κοὺς. Πρβ. *Beermann's Grunds. des heut. deutschen Kriegerrechtes*.
Thl. I. §. 738.

(5) *Grolman Grunds. d. CRW. §. 346.*

(γ) Π. χ. εἰς τινὰς περιπτώσεις, καθ' ὅτε, προϋπάρχει συμφωνία περὶ θανάτου,
ἡ ἐὰν ὁ μὲν τῶν μονομαχούντων ᾔται δεινὸς περὶ τὴν διαχείρησιν τοῦ ὀ-
πλου, ὁ δὲ ἄπειρος, ἡ ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μαχομένων ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ ἀν-
τιπάλου του, ἀφωπλισμένου ἤδη ὀλοτελῶς κ. τ. λ.· ἀλλὰ καθ' ἑκάστην τῶν
περιπτώσεων τούτων ἐξαριᾶται τὸ πᾶν ἐκ τῶν εἰδικῶν περιστάσεων τῆς
πράξεως.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ περὶ τῆς μονομαχίας σύστημα τῆς γερ-
μανικῆς νομολογίας εἶναι τὸ ἐξῆς. Ἡ μονομαχία, ἐὰν μὲν δὲν
ἐπιφέρῃ τραῦμα ἢ θάνατον, εἶναι συνήθως ἀτιμώρητος· ἐὰν δὲ
προέκυψε τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, τιμωρεῖται μὲ πολυετὴ στε-
ρητικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ
μεγέθους τοῦ ἐπισυμβάντος ἀποτελέσματος καὶ θεωρουμένου
αὐτοῦ μᾶλλον ὡς ἐκ ῥαθυμίας προελθόντος. *Meister prin-
cip. jur. crim. §. 320. Fittmann Handb. II. Thl. σελ. 86. Heffler Lehrb. §. 371. Budeus Encyclop σελ. 168.*
Ὅρα καὶ τὴν περὶ μονομαχίας ἀπόφασιν τοῦ σχλεσουῆγικοῦ
ἀνωτάτου δικαστηρίου: *Schleswig. Anzeiger 1838. nr. 51. 'O Abegg Lehrb. σελ. 589.* συναινεῖ εἰς τὸ νὰ τιμω-
ρῶνται οἱ μονομάχοι διὰ τὸ ἐκ τῆς μονομαχίας προκύψαν
ἀποτέλεσμα μὲ ποινὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετριωτέρας τῶν ἐν
ἐλλείψει μονομαχίας ἐπιβλητέων. *Mittermaier (Archiv. neue Folge. I. σελ. 346.* Εἶναι ὁμως βέβαιον, 1) ὅτι πολλάκις
ἡ μονομαχία, καί τοι ἐπελθόντος θανάτου ἡ σωματικῆς βλάβ-
ης, δύναται νὰ ᾔται ἀτιμώρητος· (τοιούτας περιπτώσεις ἀνα-
φέρει ὁ *Mittermaier [Archiv. I. σελ. 352]* καὶ ὅτι 2)

ἂν ἐτέρου ὑπάρχουσι περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἐκ τῆς μονομαχίας ποσελθὼν θάνατος πρέπει νὰ καταλογίζεται εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ ἐτέρου τῶν μονομαχοῦντων. *Miller-maier* αὐτόθι σελ. 355.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πολλοὶ σφάλλουσιν οἱ δικασταί, ὅσοι καὶ εἰς τὰς συνήθεις μονομαχίας θεωροῦσιν ὑπάρχοντα σκοπὸν θανάτωσης, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας εἰς τὰς πλείστας μονομαχίας ὁ σκοπὸς τῶν μονομαχοῦντων φαίνεται τείνων μόνον εἰς τὸ νὰ συμμυρρωθῶσι μὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν πρόληψιν.

ΥΠΟΜΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῆς ἐλευθερώσεως φυλακισμένου.

Leyser Spec. 564.

Brehm D. de crimine violati carceris. Lips. 1798.

J. T. Werner. kann die Selbstbefreiung einem Gefangenen zur Strafe angerechnet werden? (*Baurittels* jurist. Mag. Mannh. 1805. Bd. I. St. 1. N. 4.)

v. Berg. jurist Beobachtungen u. Rechtsfälle. Thl. IV. N. 21.

Hurlbusch über die Selbstbefreiung der Gefangenen. (Beitraege N. IV.)

E. A. H. Broecker D. maleficus op fugam e carcere graviter puniendus. Regiom. 1824.

§. 194.

Ἡ φυλάκισις ἀνθρώπων ἀποτελεῖ πολλάκις ὄρον ἀναγκάσιον πρὸς ἐνέργειαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ πολιτεία ἔχει ἀναμφιβόλως τὸ δικαίωμα τῆς ἀνενοχλήτου κατοχῆς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὴν ἐλευθερίαν ἀφῆρεσε

δυνάμει τοῦ νόμου. Ἄλλ' ἡ αὐτογνώμων ἐλευθέρωσις φυλακισμένου ἀποτελεῖ, κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν ἰσχύοντας νόμους, τότε μόνον ἴδιον ἀδίκημα (ἀναρμόστως: *crimen effracti carceris* λεγόμενον), ὅταν ὁ ἐλευθερωθεὶς ἦτο φυλακισμένος ἐνεκεν ἀδικήματος ἦτοι πρὸς τιμωρίαν ἢ πρὸς ἀσφάλειαν δι' ἐνδεχομένην φυγὴν αὐτοῦ διαρκούσης τῆς δίκης (α).

(α) ὅστις ἐλευθερόναι φυλακισμένον ὁφείλεται εἶναι, ἂν δὴν συντρέχουσιν ἄλλα ἀδικήματα, ὑπεύθυνος μόνον ἐνώπιον τῶν ἀστυκῶν νόμων δι' ἰδιωτικὰς ἀπαιτήσεις.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει γενικὸς ποινικὸς νόμος περὶ ἐλευθερώσεως φυλακισμένων· ἀλλ' ὑπῆγοντο περιπτώσεις τινὲς τοιαῦται εἰς τὸ *crimen majestatis* ἢ εἰς τὸ *crimen vis*. L. 4. D. ad leg. Jul. maj. *Cremati elem. jur. crim.* II. p. 100. *Poggi elem. jurispr. crim. Lib. II. Cap. XVII.* Ἡ εἰς τὸ *crimen majestatis* ὑπαγωγὴ ἤρμοζε καθ' ὅσον ἡ ἐλευθέρωσις φυλακισμένου ἐθεωρεῖτο ὡς παραβίασις δικαιώματος ἀνήκοντος εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 125. Οἱ μεταγενέστεροι νόμοι καὶ ἡ δικαστικὴ πρᾶξις διέκριναν τὴν ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς ἀπόδρασιν (L. 3. L. 13. D. de custod. reor. L. 2. C. de custod. reor.) ἀπὸ τῆς ἀποδράσεως ἐκ τῆς ποινικῆς φυλακῆς (L. 28. §. 14. D. de poen.)· εἰς ἀμφοτέρως δὲ τὰς περιπτώσεις διέκρινον περαιτέρω, ἂν ἡ ἀπόδρασις συνέβη διὰ μέσου *effractio carceris*, ἢ διὰ *conspiratio*, ἢ ἄλλως πως. Αἱ ὑπὸ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἀπειλούμεναι ποιναὶ φέρουσι κυρίως μᾶλλον χαρακτῆρα ποινῶν πειθαρχικῶν, πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀπειθούντων. Διάφορα χωρὶς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἀνεφέροντο εἰς τοὺς στρατιωτικούς. L. 38. §. 14. D. de poenis. Περὶ τῆς L. 4. D. ad leg. Jul. majest. ὅρξ κατωτέρω τὴν

σημ. ἐπὶ τοῦ §. 198. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅτε ἡ δήμεσις καὶ αἱ χρηματικαὶ ποιναὶ ἦσαν τόσον συχναί, ὁ βορθὼν τὸν κατηγορούμενον εἰς φυγὴν, θεωρεῖτο ὡς ἔνοχος ἐλαττώσεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἡγεμόνος. Τὸ ἄρθρ. 180 τῆς Π. Δ. Κ. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ ἀδικήματος τοῦ δεσμοφύλακος, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἀποδιδράσκει ὁ φυλακισμένος. Τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν.

§. 195.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῇ Α) παρ' ἐκείνου, εἰς ὃν ἀνήκει, ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων του, ἢ φύλαξις τοῦ φυλακισμένου παρὰ τοῦ ἐπιστάτου τῶν φυλακισμένων (commentariensis) καὶ τοῦ δεσμοφύλακος (α'). Β) παρὰ τοῦ φυλακισμένου αὐτοῦ· Γ) παρ' ἄλλων, εἰς οὓς δὲν ἐπίκειται, ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των, ἢ φύλαξις τοῦ φυλακισμένου.

(α) Πρβ. Gothofredus ad L. S. C. Th. de custod. reor.

§. 196.

Ἐὰν ἐλευθερώσῃ τὸν φυλακισμένον Α) οἱ ἐπιστάται ἢ οἱ δεσμοφύλακες καὶ Ι) ὑπάρχη δόλος εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτῶν, ὀφείλουσι νὰ ὑπομείνωσι τὴν ποινὴν, τὴν ὅποιαν εἶχεν εἰσέτι νὰ ὑπομείνῃ ὁ ἐλευθερωθεὶς, ἢ ἥτις ἐμέλλε νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν, ἂν ἐκηρύττετο ἔνοχος (α). Ἐὰν ὁμως 2) ἡ ἀπόδρασις συνέβῃ ἐκ ῥαθυμίας αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ποινὴ αὐθαίρετος (β), τὸ προσφορώτερον δὲ, ἀποβολὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ φυλάξεως ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας.

(α) L. 4. C. de custod. reor. C. C. C. Art. 180. Οἱ πρακτικοὶ περιορίζουσι τὴν τοιαύτην ἀνταπόδοσιν εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, κατ' ἣν ἡ πρᾶξις

τελείται ἀνόπλιος καὶ ἐν σφατάσει πολλῶν. *Πρό. Koch l. c. §. 616.*
Πρώτος ὁ Carpxov pract. crim. Q. 111. N. 107, ἐπρότεινε τὴν γνώμην
ταύτην, στηριζόμενος εἰς ἐπιπολαίους λόγους.

(6) *Westphal C. R. Ann. 103.*

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένως ἀναφέρει ὁ *Φάδερδαχ*, τὴν *poena talionis*, ὡς ἰσχύουσαν ἔτι καὶ σήμερον, ὥστε νὰ ὀφείλῃ ὁ ἐλευθερόνων φυλακισμένον ἕνεκεν ἀδικήματος ἐπιφέρωντος ποινὴν κεφαλικὴν, νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Σφάλλει δὲ διότι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Π. Δ. Κ. δίδει εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συμπράττωσιν εἰς μὀρφωσιν τοῦ δικαίου, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὰς ποινὰς ἡκολούθησαν ἀκριβῶς τὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐθιμον δίκαιον, δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐπιδέχεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐφαρμογὴν τὸ πρὸ 300 ἐτῶν ἰσχύον ἐθιμον δίκαιον τὸ πάντῃ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς ἰσχυούσας σήμερον ἀρχὰς περὶ τῆς ποινῆς καὶ τῆς ἐνοχῆς. Ἄλλως τε παρὰ δέχονται γενικῶς ὅλοι οἱ πρακτικοὶ τὴν γνώμην, ὅτι ἡ εἰς τὸν ἐπιστάτην τῶν φυλακισμένων ἐπιβλητέα ποινὴ πρέπει μὲν νὰ ᾔηται ἀνάλογος μὲ τὸ ἀδίκημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἦτο φυλακισμένος ὁ ἐλευθερωθεὶς, οὐχὶ ὅμως ὅτι πρέπει ἕνεκα τούτου νὰ ἐπιβόλληται *poena talionis*. Ὁρα *Böhmer ad Carpxov. Qu. III. Obs. 11. Stryck de carcere ad custod. Cap. V. N. 14. (in oper. Tom. I. Diss. 4) Quistorp §. 192. Tittmann Handbuch II. σελ. 100. Wächter Lehrbuch §. 223. Heffter Lehrbuch §. 549. not. 4.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 196, θεωρεῖ τὴν πράξιν ὡς ἀδίκημα βοηθείας διδομένης εἰς τοὺς κακούργους, ἐὰν τις εὐκολύνῃ τὴν ἀπόδρασίν τινος φυλακισμένου διὰ κοινὰ ἀδικήματα ἢ παρεμβάλλῃ ἐμπόδια εἰς τὰς πρὸς σύλληψιν τοῦ ἀποδράντος ἐρῦνας τῆς ἀρχῆς· ἀπειλεῖ δὲ (ἀρθρ. 197.) κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, ἐὰν ἡ βοήθεια ἐδόθη παρὰ τινος ὑποχρέου εἰς φύλαξιν τοῦ ἀποδράντος, καὶ 5—10 ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἀποδράς ἦτο φυλακισμένος ἐπὶ

ἐσχάτῃ προδοσίᾳ ἢ ἐπὶ νοθεύσει πιστωτικῶν γραμμάτων. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 237—48., τιμωρεῖ πάντα, ὅστις ἐπιφορτισμένος ὦν τὴν ἐπιτήρησιν φυλακισμένων εὐκολύνει τὴν ἀπόδρασιν αὐτῶν, μὲ ποινὰς ἀναλόγους τῶν ἀδικημάτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ ἀποδράς εὐρίσκετο ἐν τῇ φυλακῇ, ὡς ἐφεξῆς. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος ἐπιφέροντος ποινὴν θανάτου ἢ διὰ βίου στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας, ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν εἰρκτῇ δὲ, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀμέλεια καὶ συνεννόησις. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος τιμωρουμένου μὲ εἰρκτὴν, εἰρκτὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιστάτην. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἐλαφροτέρων ἀδικημάτων (ἀρθρ. 238.), ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Περὶ τῆς αὐστηρότητος τῶν ποινῶν τούτων ὄρα *Haus projet de révision II. p. 135. Hellie théorie IV. p. 448.* Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 329, ἀπειλεῖ τατὰ τῶν δεσμοφυλάκων, κλητῆρων κλπ., ἐκτὸς τῶν εἰς πάντα ἔνοχον ἀπελευθερώσεως φυλακισμένου ἐπιβλητέων ποινῶν, καὶ ἀποβολὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 409, τιμωρεῖ τοὺς ἐπιφορτισμένους τὴν ἐπιτήρησιν τῶν φυλακισμένων μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 436, τιμωρεῖ τοὺς δημοσίους ὑπηρέτας, ἐὰν μετὰ προθέσεως εὐκολύνωσι τὴν ἀπόδρασιν, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν, ἐὰν δ' ἐκ ῥαθυμίας, μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ἑλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 182—184. Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπαγρύπνησιν ἢ φύλαξιν φυλακισμένου τινὸς, ἐὰν ἐνεργήσωσι τὴν ἀπόδρασιν αὐτοῦ ἢ συνεργήσωσιν εἰς αὐτὴν, τιμωροῦνται, ὡς καὶ οἱ διὰ βίας ἐλευθερώσαντες φυλακισμένον, μὲ εἰρκτὴν· ἐὰν δὲ ἡ ἀπόδρασις προῆλθεν ἐξ ἀμελείας αὐτῶν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν· εἰς ἀμφοτέρας ὁμῶς τὰς περιστάσεις ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας. Ἐκ τοῦ ἐναντίου μένουσιν ἐντελῶς ἀτιμώρητοι, ἐὰν

προσπαθεία αὐτῶν συλληθῶσι πάλιν οἱ ἀποδράντες ἐντός
8 ἡμερῶν.

§. 197.

Β) Ἡ ἀπόδρασις φυλακισμέτου ἀφ' ἑαυτοῦ (α), 1) ἀπὸ
τῆς ασφαλιστικῆς φυλακῆς, ἐπιφέρει τὴν ποινὴν τοῦ θανά-
του ἢ αὐθαίρετον ἄλλην ποινὴν, καθόσον ἡ ἐλευθέρωσις κα-
τωρθώθη διὰ τῆς βίας ἢ διὰ συνωμοσίας μεταξὺ τῶν συμ-
φυλακισμένων, ἢ καθόσον ἡ πράξις ἐτελέσθη ἄνευ τῆς ἐ-
πιβαρυντικῆς ταύτης περιστάσεως (6). 2) Ἡ ἀπὸ τῆς
ποινικῆς φυλακῆς ἀπόδρασις ἐπιφέρει ἥτοι ἐπίτασιν τῆς
εἰρημένης ποινῆς ἢ μεταβολὴν αὐτῆς εἰς ἄλλην ποινὴν
βαρυτέραν (γ).

(α) Πολλοὶ νομοθετῶντες, οἷον ὁ Böhmcr ad Art. 180. §. 8. ad Carp-
zon Q. 111. obs. 10. Koch l. c. §. 618. Klein p. R. §. 519,
στηρίζοντες εἰς τὴν λόγον, ὅτι ὁ ἀποδιδράσκων ἀκολουθεῖ τὴν φυσικὴν
πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὁρμὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἰσχυρίζονται, ἐναντίον ἀπε-
σιγμάτων νόμων, ὅτι ἡ ταυτὴ ἀπόδρασις δὲν εἶναι ἀξιώποινος. Ἀναμφι-
βόλως, πᾶς σαφὲς νομοθέτης θέλει ἐξολέψαι ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν
ἀδικημάτων τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου ἀφ' ἑαυτοῦ
δόξας αὕτη δὲν πράττεται διὰ μέσου ἄλλων ἀδικημάτων, οἷον ἀνθρωπο-
κτονίας ἢ τραυματισμοῦ τῶν φυλάκων, ἐμπρησμοῦ καὶ τῶν τοιούτων.

(6) L. 1. D. de effractoribus. L. 13. D. de custodia reorum. L. 38. §. 11.
D. de poenis.

(γ) L. 8. §. 6. 7. D. de poenis. L. 28. §. 14. eod. In custodiis gradum ser-
vandum esse, idem imperator rescripsit: id est, ut qui ad tem-
pus damnati erant, in perpetuum damnarentur: qui in per-
petuum damnati erant, in metallum damnarentur, qui
in metallum damnati id admisserint, summo supplicio affi-
cerentur.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι πρακτικοὶ ἦσαν τῆς
γνώμης, ὅτι ἡ ἀπλὴ ἀπόδρασις, ἄνευ conspiratio, vis ἢ
ἄλλων ἀδικημάτων, εἶναι ἀτιμώρητος. Theodorici colleg.
jur. crim. disp. III. thes. 16. lit. D. ἰδίως δὲ ἐθεωρεῖτο

ἀτιμώρητος ἢ τοιαύτη ἀπόδρασις (ἕνεκα τοῦ παραδείγματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἡ ἱστορία τῶν Ἀποστόλων), ἐὰν ὁ ἀποδρᾷς ἔμμενεν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τοι ἄθως. *Bano praxis crim.* p. 155—158. ἐπίσης εἶχον οἱ πρακτικοὶ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ παρανόμως φυλακισμένος δύναται ἀτιμωρητὶ νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἐλευθέρωσίν του *Farinacius quaest.* 30. nr. 120. *Boerius decisiones*, 215. nr. 32. Ὅτι αἱ ἐν τῷ ῥωμ. δικαίῳ ἀναφερόμεναι πειναὶ εἶναι ἀνεπίδεκτοι ἐφαρμογῆς, ἀνεγνωρίσθη ἐπίσης πολλὰ ἐνωρίαι, *Poggi elem. jur. crim.* l. c. p. 99. Ὑστερον δ' ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη, ὅτι δὲν εἶναι ἀξιόποινος ὁ ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς ἀποδιδράσκων, ὁσάκις παρέχεται εἰς αὐτὸν τυχαία πρὸς ἀπόδρασιν εὐκαιρία. Μόνη ἡ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν φυσικὴ ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι, ὡς ἰσχυρίζονται τινες (*Henke Handbuch* III. σελ. 335.), ἱκανή, νὰ κατὰστήσῃ τὸν νόμον ἀνίσχυρον. Ὅρα τὴν αὐστηράν γνώμην παρὰ *Jarke Handb.* II. σελ. 241. Ἀλλὰ παρατηρήσεως ἀξίον εἶναι κυρίως, ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ ῥωμαϊκαὶ ποινὰι φέρουσι μᾶλλον πειθαρχικὸν χαρακτῆρα (*Rosshirt Gesch.* III. σελ. 126.) καὶ ὅτι τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχει ἑλλειψὶς ἄλλων πειθαρχικῶν μέσων πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἀποδράντος μετὰ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ, π. χ. δι' αὐστηροτέρας καθεύξεως. Ἐν γένει δὲν πρέπει νὰ τιμωρῇται καμμία πρᾶξις, ἥτις δύναται νὰ ἐμποδισθῇ διὰ προκαταλήψεως καὶ δι' ἄλλων μέσων. Ἡ δικαστικὴ πρᾶξις ἀνεγνώρισεν, ὅτι σήμερον τὰ πράγματα ἔχουσιν ἄλλως, καὶ ἡ ἀπόδρασις ἐπομένως δὲν τιμωρεῖται εἰμὴ μόνον, ἐὰν εἴχῃ χώραν *vis* ἢ *conspiratio*. *Stübel Crim. Verf.* IV. σελ. 25. 139. *Archiv des Criminalr.* VIII. σελ. 533. *Heffler* σελ. 246. Διαφωνεῖ ἐν μέρει ὁ *Bauer Lehrb.* §. 366., ὅστις ὁμῶς ὁμολογεῖ, ὅτι κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν ἐπιβάλλεται μικρὰ τιμωρία. Ὅρα

Daehne de poena malefici carcere profugi. Rostock, 1829. *Abegg* Lehrb. σελ. 595.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσις τοῦ φυλακισμένου δὲν τιμωρεῖται ἀλλ' ἔχει μόνον πειθοχικὰς συνεπείας. *Jenull* das oestereich. Criminalr. II. σελ. 402. Ἐπίσης καὶ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον ἀφίνει ἀτιμώρητον τὴν πρᾶξιν. Διάτ. τῆς 23 ματοῦ 1797 καὶ τῆς 6 νοεμβρίου 1835 (*Mannkopf* σελ. 90.). Ὅρα ὁμῶς *Hitzig* H. 40. σελ. 365. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 245. ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ φυλακισμένου, ὅστις ἀφ' ἑαυτοῦ κατῴρωσε τὴν ἐλευθέρωσίν του, φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐὰν ἐγένετο *bris de prison ou violences* ὅθεν, argumento a contrario, αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δὲν τιμωροῦνται. *Hellic* théorie IV. p. 435. Ἡ διὰ καταβάσεως ἐξόδος ἀπὸ τῆς φυλακῆς, ἡ διαρρήξις τῶν δεσμῶν, ἡ ἐξαπάτησις τῶν φυλάκων δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα. *Jusses* traité IV. p. 82. *Hellic* IV. p. 435. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 330. τιμωρεῖ τὴν ἀρ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου τότε μόνον, ὅταν αὕτη κατῴρωθῃ διὰ βίας κατὰ προσώπου ἢ δι' ἄλλων ἀδικημάτων. Ὅθεν αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δὲν τιμωροῦνται. Ὁ σαξωνικὸς νόμος σιωπᾷ, διότι, κατὰ τὰς αἰτιολογίας (σελ. 97.), ὁ νομοθέτης τότε μόνον ἐθεώρησεν ἀξιόποινον τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου, ὅταν ἐπράχθησαν ἄλλα ἀδικήματα. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 181. τιμωρεῖ τὸν φυλακισμένον, ὅστις ἀφ' ἑαυτοῦ κατῴρωσε τὴν ἐλευθέρωσίν του διὰ βικαιοπραγιῶν ἢ διὰ συνωμοσίας μετ' ἄλλων φυλακισμένων, μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, ἐὰν δὲ ἐγίνετο χρῆσις βίας κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν φύλαξιν ἀτόμων, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀντιστάσεως.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 185. οἱ φυλακισμένοι, ὅσοι κατῴρωσαν ἢ ἐπροσπάθησαν να κα-

τορλώσωσι διὰ τῆς βίας τὴν ἐλευθέρωσίν των, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν, ἐκτὸς τῆς μεγαλειότη-
ρας ποινῆς, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀποδράσεώς των ἐπραξεν καὶ ἄλ-
λα δεινότερα πλημμελήματα ἢ κακουργήματα.

§. 198.

Γ) Ἡ ἐλευθέρωσις φυλακισμένου διὰ τιμὸς τρίτου τιμω-
ρεῖται, 1) ἐὰν συμβῇ διὰ βιαίας ρήξεως τῆς φυλακῆς (α')
καθόσον ἤθελε πραχθῇ τὴν νύκτα ἢ τὴν ἡμέραν, μὲ τὴν
ποινὴν σωματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ βαρέων ἔργων εἰς τὰ
μεταλλεῖα (damnatio in metallum), ἢ μὲ τὴν ποινὴν σω-
ματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ μετριωτέρων ἔργων εἰς τὰ με-
ταλλεῖα διὰ βίου ἢ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον (β), 2) Ἐκτὸς
δὲ τῆς περιπτώσεως ταύτης, καὶ ὅταν ἡ πράξις δὲν ἀπο-
τελῇ ἴδιον ἀδίκημα ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐλευθερωτοῦ,
ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ ἀδικήματος, τὸ ὅποιον ἔφερε τὴν
φυλάκισιν, ἢ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐλευθερώσεως (γ),
θεωρεῖται ὁ τρίτος, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς, ἥτοι ὡς
βοηθὸς τοῦ ἀδικήματος, ἐνεκα τοῦ ὁποίου ἦτο φυλακισμέ-
νος ὁ ἐλευθερωθεὶς, ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς συναι-
τιος τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθερώσεως τοῦ φυ-
λακισμένου (δ).

(α) Διότι τότε ὑπάρχει effractis καὶ ισχύει ἡ L. 2. D. de effractoribus.

(β) L. 2. D. cit. Ἡ δικαστικὴ πράξις τιμωρεῖ αὐτὸν τε καὶ τὴν ἐπομένην
περίπτωσιν μὴ πρόσκαιρον φυλάκισιν ἢ βορεῖαν εἰρκτὴν Böhmcr ad Art.
180. §. 4. Koch l. c. §. 619.

(γ) π. χ. τὸ crimen Maj. (L. Jul. Maj.) ἢ τὴν perduellio, ἀπαγωγὴν
στάσις κ. τ. τ.

(δ) Ὁ Rosshirt Lehrbuch §. 242. καὶ ὁ Martin Lehrb. §. 247. παραβλέ-
πουσιν ὑποτελῶς τὸν πρῶτον ὅρον, ὡς παρέβλεπαν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰς μέχρ᾽
τουδὲ ἐκδόσεις τὸν δεύτερον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς διὰ τρίτων ἐλευθερώσεως τῶν φυλακισμένων δὲν περιέχει τὸ κοινὸν δίκαιον κανένα ποινικὸν νόμον. Ἡ παρὰ τοῦ συγγραφέως ἀναφερομένη L. 2. D. de effractor' δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα, διότι ὁ effractor δὲν ἐπραττε ῥῆξιν τῆς φυλακῆς. Ὅρα *Wächter Lehrb.* II. σελ. 504. *Henke Handb.* III. σελ. 325. *Luden vom Versuche* σελ. 194. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 125. Τὸ περὶ ἐρμηνείας τῆς L. 4. D. ad Leg. Jul. majest. ἀμυψιθῆνται. Ὅρα *Sanio ad Ieg. Corn. de sicariis* p. 53. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 124. πασῶν ὀρθότερα φαίνεται ἡ ἐρμηνεία τῆς L. 4. ὑπὸ *Zirkler vom Majestätsverbrechen* σελ. 110. Ἡ ὑπὸ τοῦ *Rosshirt* ἀναφερομένη L. I. Cod. de priv. carcer. δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ τὴν ἄνευ ἀδείας διατῆρσιν δεσμοτηρίου. εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐπίσης ἀνῆλθες εἶναι ἡ ἐποψίς εἴτε μετοχῆς εἴτε βοηθείας εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἀποδράσεως. Ὅρα ὁμῶς *Abegg Lehrb.* σελ. 594. Ἡ ἐννοία τοῦ *crimen majestatis*, ὡς τοῦτο ἐμορφώθη παρ' ἡμῶν, τοιούστιν ὡς ἀδίκημα προδοσίας τῆς πατρίδος, δὲν ἀρμύζει βεβαίως κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν. Ἀπ' ἐναντίας δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῇ, ὅτι ὅστις ἐλευθερόνῃ, ἀθεμίτως φυλακισμένους, προσβάλλει τὰ δικαιώματα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ὅτι δὲ ἡ δικαστικὴ πράξις τιμωρεῖ τὴν ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου, εἶναι ἀναντίρρητον. *Tillman Handbuch* II. σελ. 100.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 2. ἐπὶ τοῦ §. 196.), §. 197. 198, τιμωρεῖ τὸν τρίτον ἐλευθερωτὴν (ὁ ὁποῖος δὲν παρὰβαίνει καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του) μὲ κάθειρξιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ ὁ φυλακισμένος κατηγορεῖτο δι' ἐσχάτην προδοσίαν καὶ ὁ ἐλευθερωτὴς τὸ ἐγίνωσκε, μὲ κάθειρξιν 5—10 ἐτῶν. Τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 160, τιμωρεῖ τὴν ἐλευθέρωσιν φυλακισ-

μένου με φυλάκισιν 4 ἐβδομάδων ἕως 6 μηνῶν· ἐὰν ἐγένετο διὰ βίας κατὰ προσώπου καὶ διὰ ῥήξεως· τῆς φυλακῆς, με βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—6 ἐτῶν· ἐὰν ὁ φυλακισμένος ἦτο ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας, με τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, εἰς ἐλαφροτέρας δὲ περιπτώσεις, με βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 238, ἀπειλεῖ ποινὰς ἀναλόγους τῶν ἀδικημάτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων εὐρίσκεται τις εἰς τὴν φυλακὴν· ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀδικήματος τιμωρουμένου με θάνατον ἢ δεσμὰ διὰ βίου, φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν, καὶ, ἂν ἐγένοντο βιαιοπραγίαι, εἰρκτὴν· εἰς περιπτώσεις ἐλαφροτέρας, φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 3 μηνῶν. Κατὰ τὸν βυζαντινὸν νόμον, ἀρθρ. 328, ὅστις ἐλευθερόντι φυλακισμένον, εἰς ὃν ἐπίκειται ποινὴ θανάτου, τιμωρεῖται με ἀπλὴν εἰρκτὴν 4—6 ἐτῶν· ἐὰν ἐπίκειται βαρεῖα εἰρκτή, με ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν· εἰς ἐλαφροτέρας περιπτώσεις ἀρθρ. 418.), με φυλάκισιν ἀνάλογον. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 409, τιμωρεῖ τὴν πρᾶξιν, ἐὰν ἐγινε διὰ τῆς βίας, με φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἄλλως, με φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων ἕως 1 ἐτους. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 180, τιμωρεῖ τὴν πρᾶξιν με φυλάκισιν· εἰς βαρεῖας δὲ περιπτώσεις δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἀπλὴ εἰρκτὴ τὸ πολὺ 3 ἐτῶν· ἐὰν ὁ ἐλευθερωθεὶς εἶχε καταδικασθῇ εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν ἢ ἄλλην δεινὴν ποινὴν, ἢ δὲν ἦτο πολλὰ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν. Ὁ βραδουμβουργικὸς νόμος τῆς 23 φεβρουαρίου 1837, §. 4. (ὕπὸ τὰ κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως ἀδικήματα) τιμωρεῖ τὴν πρᾶξιν με φυλάκισιν ἢ με εἰρκτὴν 1 μηνῶν ἕως 3 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον. ἀρθρ. 481, ὅστις ἐλευθερόντι φυλακισμένον διὰ βίας ἐπαχθείσης κατὰ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπαγρύπνησιν ἢ φύλαξιν ἢ δὲ ῥήξεως τῆς φυλακῆς, τιμωρεῖται με εἰρκτὴν· ἐὰν δὲ ἐλθ-

θεώρησιν αὐτὸν κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ἰδίως δι' ἐξαπατήσεως ἢ δωροδοκίας τῶν εἰρημένων, μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186, ὅστις χορηγεῖ εἰς φυλακισμένον ὄπλα ἢ ἄλλα πρὸς ἀπόδρασίν του πρόσφορα ἐργαλεῖα, ἐὰν δὲν ὑπόκειται εἰς μεγαλύτεραν ποινὴν ὥς συνεργὸς ἢ βοηθός, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 4 μέχρις 6 μηνῶν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Σφάλλουσιν οἱ νομοθέται ὅσοι συνδέουσι τὴν ἀπειλουμένην ποινὴν μὲ τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος, διὰ τὸ ὅποιον κατηγορεῖτο ὁ φυλακισμένος. Τὸ τοιοῦτον σύστημα εἶναι συγχρόνως ἄδικον καὶ ἀνεπίδεκτον ἐφαρμογῆς. Μόνον κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς δύναται νὰ ληφθῇ τοῦτο παρὰ τοῦ δικαστοῦ ὑπ' ὄψιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι (*Clarus quaest.* 29. nr. 5.) ἐθεώρησαν ἀτιμωρήτους τοὺς συζύγους καὶ τοὺς στενοὺς συγγενεῖς τοῦ φυλακισμένου, τὸν ὅποιον ἐλευθερόνουσι τῆς φυλακῆς. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 248, τότε μόνον ἀπαλλάττει τῆς ποινῆς τὰ πρόσωπα ταῦτα, ἐὰν βοηθῶσι δι' ἀποκρύψεως (*récelement*) τοὺς ἐνόχους. Γαλλικά τινα δικαστήρια ἐπεξέτειναν (ἔνευ λόγου) τὴν διάταξιν ταύτην. *Hellie IV.* p. 465. Ὁ βυρτεμβέργικὸς νόμος, §. 180, θεωρεῖ τὴν συγγένειαν ὡς ἐλαφρυντικὸν λόγον. Πολλοὶ ὑπῆρχον ἐν Βυρτεμβέργῃ ἀπαιτοῦντες τὸ ἀτιμώρητον. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀφίνει ἀτιμώρητα τὰ εἰρημένα πρόσωπα, ἐὰν δὲν πράξωσι βιάσαν ῥῆξιν τῆς φυλακῆς ἢ ἄλλα ἀδικήματα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 74. 76., οἱ σύζυγοι, συγγενεῖς ἐξ αἵματος ἀνιόντες καὶ κατιόντες, ἀδελφοὶ, κηδεσταὶ μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, ἐπίτροποι ἢ ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐνόχου, οἵτινες εὐκαλύψουσιν ἐν γνώσει τὴν δραπέτευσιν αὐτοῦ, συντρέχουσιν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς

δραπετεύσαντα εἰς τὸ νὰ διασωθῇ, τὸν κρύπτουσιν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐμποδίζουσιν αὐτὰς, μόνον χάριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ, ἀπαλλάττονται πάσης ποινῆς.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Περὶ παραβάσεως τῆς λεγομένης Urfehde.

Henr Gottl. Eyllenstein tractatus juris crimin. de jure circa urphedam. Jen. 1754. 4.

Paul. Phil. Wolfart pr. de crimine fractae urphedae. Rint. 1748. 4.

Biedermann Bemerk. über Landesverweisung und Urfehde (Archiv des Criminalr. B. III. St. 2. N. 3.).

§. 199.

Ἡ ἔνορκος ὑπόσχεσις ὑποδίκου ἢ καταδίκου, ὅτι δὲν θέλει ζητήσῃ ἐκδίκησιν διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ γενομένην ποινικὴν καταδίωξιν, ἢ ὅτι δὲν θέλει ἐπανελθεῖ ἀπὸ τῆς ἐξορίας πρὶν ἢ συμπληρωθῇ τῆς ποινῆς ὁ χρόνος, λέγεται *Urfehde* (α). Ὑποβάλλονται δὲ εἰς τὴν ὀρκωμοσίαν ταύτην οἱ ἐξόριστοι, οἱ ὑπὸ ἀνάκρισιν διατελέσαντες, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς, καὶ οἱ κατάδικοι, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐπιβληθείσης εἰς αὐτοὺς ποινῆς τῆς φυλακίσεως ἢ βαρείας εἰρκτῆς καὶ τὴν παρεπομένην αὐτῶν ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσιν (β). Πᾶσα πρᾶξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν τοιαύτην ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τῆς παραβάσεως τῆς *Urfehde*.

Urpheda de non redeundo—de non ulciscendo.

- (α) Walch Glossar. voc. Urphede. p. 525. 'Ο Martin Lehrbuch. §. 249. 308. ἀναφέρει τὴν τοιαύτην ἐπιπορκίαν (Urfehdebruch) εἰς μόνην τὴν Urpheda de non ulciscendo. Ἀλλὰ, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τῆς Π. Δ. Κ. Urfehde ἐλέγεται οὐ μόνον ἡ ἐνορκος ὑπόσχεσις τοῦ τιμωρηθέντος, ὅτι διὸν θέλει ζητήσει ἐκδίκησιν διὰ τὰ ἐπιβληθέντα αὐτῷ πικρὰ (nicht zu andern, zu effern, oder zu rächen), ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνορκος ὑπόσχεσις τοῦ ἐξορίστου, ὅτι διὸν θέλει πατήσῃ τὸ ἔδαφος τῶν τόπων, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸν ἀποκλείει ἡ ἐξορία. Ἐλέγεται δὲ τοῦτο: ἐξομνύναε τὴν χώραν (ἡγεμονίαν ἐπαρχίαν κτλ.) διὰ τῆς δεδεμένης ἐνόρκου ὑποσχέσεως. Τοιαύτης ἐξωμοσίας ἐδύνατο ὁ συγγραφεὺς ν' ἀναφέρῃ ὑπὲρ τὰ 400 παραδείγματα, ποριζόμενος αὐτὰ ἢ τινας δικαστικῆς βίβλου τῆς πόλεως Schwabach ἀπὸ 1503 ἕως 1879 (χειρογράφου).
- (β) Böhmcr ad Carpzon Q. 47. obs. 1. Περὶ τοῦ πρακτέου, ἐν περιπτώσει ἀπκρήττου τῆς ὀρκωμοσίας, πρὸς Clasen ad art. 108. p. 313. Mylius ad Beyer art. 176. p. 9. v. Bülow und Hagemann pract. Erört. Thl. I. N. 49. Meister pract. Bem. Thl. I. p. 188. Ἀλλὰ τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης ὀρκωμοσίας εἶναι καθ' αὐτὸ ἀξιοκατάκριτον, καὶ φρονίμως διὰ τοῦτο κατηργήθη πολλαχθί. Klein Annalen Bd. XV. σελ. 359. 'Ο Rossbirt Lehrbuch §. 109. θεωρεῖ τὴν Urfehde, πρὸς τοὺς ἄλλους, ὡς «σφδν, καὶ σύμφωνον μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ καὶ μὲ τὰ ἔθιμα αὐτοῦ μέσον». Ἀλλ' ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἡ τοιοῦτη ἐπιπορκία (Urfehdebruch) ἦτο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα μία τῶν θειοτέρων πληγῶν τῶν δικαστῶν, καὶ ὅτι οἱ μαστιγούμενοι ὠρρίζοντο πολὺ λάκκις ἐξάκις ἢ καὶ ὀκτίζις ἐκ νέου, καὶ πάλιν ὑπέκυπτον εἰς τῆς μαστιγώσεως τὴν ποινὴν.

§. 200.

Ὅστις παραβαίνει τὸν τοιοῦτον αὐτοῦ ὄρκον, Α) ἐὰν μὲν ἐκδικῆται διὰ τινος μὲ ὠρισμένην ποινὴν τιμωρητέου ἀδικήματος, τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἰσχυούσας ἀρχάς, ἐπὶ ὑποθέσει, ὅτι ἡ ἐπιβλητέα εἰς αὐτὸ ποινὴ εἶναι βαρυτέρα τῆς ποινῆς τῆς ψευδορκίας. Β) ἐὰν δὲ ἐκδικῆται κατ' ἄλλον τρόπον, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποκοπῆς τῆς χειρὸς ἢ τῶν δακτύλων (α). Ἡ αὕτῃ ποινὴ εἶναι νομίμως ἐπιβλητέα καὶ εἰς πάντα ἐξόριστον, ὅστις ἐπιπορκεῖ διὰ τῆς ἀπλῆς αὐτοῦ

πανόδου (6). Εἶναι δὲ, ὡς πρὸς τὰς νομίμους συνεπείας τῆς πράξεως, ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ ἐξόριστος ἐπανήλθε πρὸς περιφρόνησιν τῆς ἀρχῆς ἢ δι' ἄλλους οἷους δὴ ποτε λόγους (γ).

(α) C. C. C. Art. 108. «Bricht einer eine geschworne Urpfehde mit Sachen und Thaten, darum er unsrer Kaiserlichen Rechte und dieser Ordnung nach zum Tod ohne das möchte gestraft werden, derselben Todesstrafe soll Folge geschehen. So aber eine Urpfehde mit Sachen, darum er das Leben nicht verwirkt hat, fürsetzlich und freventlich verbroche, der soll als Meinediger mit Abhaunng der Hand oder Finger gestraft werden». (Ἐὰν μὲν παραῖ τις τὸν ὅρκον τοῦ διὰ πράξεων ἐπιφεροῦσιν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, καταδικάζεται εἰς τὴν ποινὴν ταύτην· ἐὰν δὲ ἡ ἐπιβλητὴ ποινὴ δὴν ἦναι ἢ τοῦ θανάτου, τιμωρεῖται ὡς ψευδορκος μὲ τὴν ἀποκοπὴν τῆς χειρὸς ἢ τῶν δακτύλων.) Τὰ περὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ὀριζόμεναι ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποινῶν, τῶν βαρυτέρων τῆς ποινῆς τῆς ψευδορκίας.

(β) Δυνάμει τοῦ ἄρθρ. 107. Ὅτι δὲ τοιαύτην ἐννοίαν εἶχε καὶ κατὰ τὴν 1ST. 'Estatutenbüchle von dem Reich von Schwabach (σελ. 110.), κατὰ τὴν ὁποίαν παραπλησία τις περίπτωσις ἐτιμωρήθη, ἐν ἔτει 1838, μὲ τὴν ἀποκοπὴν τῶν δακτύλων, γενομένης ῥητῆς ἐφαρμογῆς τῆς Π. Δ. Κ. Πρὸς τῆς Π. Δ. Κ. ἐφυλακίζοντο μὲν πρὸς καιρὸν οἱ τοιοῦτοι ἐπίορκοι (Urfelddebrecher), ὑπεβάλλοντο δὲ εἰς νῆαν ὀρκωμοσίαν καὶ ἐφέροντο πάλιν πέραν τῶν ὁρίων. Τὸ αὐτὸ ἐπράττετο, ἂν ἡ ἐπίορκία ἐπανελαμβάνετο δευτέραν καὶ τρίτην φοράν. Τὴν κατάχρησιν ταύτην ἠθέλησε νὰ καταπαύσῃ ὁ Κάρολος διὰ τοῦ 107 ἄρθρου. Οἱ πρακτικοὶ ὅμως θέλουσι νὰ προσδιορίσωσι τὴν ποινὴν κατὰ βαθμοὺς, ἀναλόγως τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐπανόδου πρὸς Κλαusen ad Art. 108. p. 314. 315. Περὶ τῆς ἐν Σαξωνίᾳ τιμωρίας τοῦ τοιοῦτου ἀδικήματος πρὸς Rivinus pr. de poena fractae Urpheadae ex praescripto legum saxoniarum omnino statuenda. Lips. 1735.

(γ) Ἐν γν. εἶναι οἱ: Böhmcr ad Art. 108. §. 2. καὶ Meister jun Princ. jur. crim. §. 443., στηριζόμενοι εἰς τὰς λέξεις τοῦ ἄρθρ. 108. «fürsetzlich und freventlich».

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ἀδίκημα τοιαύτης ἐπίορκίας (Urfeldbruch) δὲν ὑπάρχῃ πλέον κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ σημασίαν, διότι δὲν διδεται πλέον τοιοῦτος ὅρκος, ὑπάρχει ὅμως παραπλησίον τι ἀδίκημα, τὸ τῆς ἀθεμίτου ἐπανόδου ἀπὸ τῆς ἐξορίας, ἔχον πρακτικὴν ἰσχὴν ἀπανταχοῦ, ὅπου ἡ

ποινή τῆς ἐξορίας εἶναι εἰσέτι ἐν χρήσει. Ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν περιέχεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 83, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐπανερχομένου ἐξορίστου ἔκθεσιν, ἀθαιρεῖν ἐπὶ 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους καὶ νέαν ἐξορίαν. Τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 191, (ὅρα καὶ διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 448.) ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐπανερχομένου ἀνεστίου ἀγύρτου ἀθαιρεῖν ἐν φρουρίᾳ ἐπὶ 2 ἔτη· ἐάν δὲ ἐπανεέλθῃ καὶ δεύτερον, ἀθαιρεῖν διὰ βίου. Κατὰ τὸν §. 572. τῆς πρῶσικῆς ποιν. δικονομίας πρέπει νὰ γίνεται γνωστὴ εἰς τὸν ἐξοριζόμενον ἢ μὲ τὴν ἐπάνοδον συνδεδεμένη ποινή. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον, ἄρθρ. 32, ὁ ἐξορίστος, ὅστις ἐπανερχεται πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς ἐξορίας, καταδικάζεται εἰς νέαν ἐξορίαν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἔμελλεν ἔτι νὰ διαρκέσῃ ἡ πρώτη, ἢ τὸ πολὺ ἐπὶ τὸ διπλοῦν τοῦ χρόνου τούτου. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 331, τιμωρεῖ τὸν ἐπανερχόμενον ἐξορίστον μὲ δημοσίαν ἔκθεσιν καὶ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν I—4 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 183, τιμωρεῖ τὸν ἐπανερχόμενον μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 1 ἔτους (ἀναλόγως μὲ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο συνδεδεμένη ἡ ἐξορία).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 188., μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον 3 μηνῶν τιμωροῦνται 1) ὅσοι ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν διατελοῦντες παραβῶσι τινὰ τῶν εἰς τὰ ἄρθρα 35—37 διαλαμβανομένων ὅρων, 2) ὅσοι ξένοι εἰς ἐξορίαν καταδικασθέντες ἐπανεέλθωσιν ἄνευ ἀδείας ὑφ' ὁποιοῦνδήποτε πρόσχημα ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας. Μετὰ δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς, οἱ μὲν πρῶτοι ὑποβάλλονται ἐκ νέου εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν 5—10 ἐτῶν, οἱ δὲ τελευταῖοι φέρονται αὐθὺς πέραν τῶν ὁρίων.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Στάσις

C. Fr. Willisch Diss. de tumultu ac seditione. Vit. 1791.

G. A. Schlettwein dien in den deutschen Reichsgesetzen bestimmte weise Ordnung der Gerechtigkeit wider Auf-
ruhr und Empörung gegen die Obrigkeit. Leipz. 1791.
Ueber Aufruhr und aufrührerische Schriften. (Stuve.)
Braunschweig. 1793.

Io. Guil. Volkmann Diss de seditione. Lips. 1797.

§. 201.¹

Πᾶς ὑπὸ φόβου ὀφείλει εὐπειθειαν εἰς τὰς προσταγὰς καὶ διατάξεις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἀντιπροσωπευομένης ὑφ' ὁποιασδήποτε ἀρχῆς, καὶ ὑποταγὴν εἰς τὴν ἐνεργούσαν αὐτὰς ἐκτελεστικὴν δύναμιν. Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος τούτου λέγεται ἀντίστασις καὶ δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ Α) δι' ἀπ.λῆς ἀπαρνήσεως τῆς ὑπακοῆς εἰς καθεκάστης διαταγὰς τῆς ἀρχῆς, ἄνευ βιαιοπραγίας, περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀναγκαστικὰ μόνον μέσα, οὐχὶ δὲ καὶ νόμιμοι ποιναί· Β) διὰ χρήσεως ἡ ἀπειλῆς πρὸς χρήσιν φυσικῶν δυνάμεων, ἐπὶ σκοπῷ ἐνεργοῦ ἐπιμονῆς εἰς τὴν ἀπειθειαν. Ἐὰν μὲν ἡ τοιαύτη χρῆσις ἢ ἀπειλὴ γίνεται 1) ὑπὸ εἰδικῶν ἀτόμων, ἢ ὑπὸ πλείονων μὲν, ἀλλὰ μὴ ἐν πλήθει (turba) δημοσίᾳ συνηθροισμένων (ἀντίστασις εἰς στενωτέραν ἔννοιαν), ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς βίας (crimen vis) ἰσχύουσαι ἀρχαί. Ἐὰν δὲ 2) συναθροίζεται δημοσίᾳ δέκα τοῦλάχιστον ἀνθρώ-

πῶς (α) π.λῆθος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ καὶ ἰσχυροποιήσωσιν ἠγωνόμεναι
 οὐράμεσι τὴν ἰδιωτικὴν αὐτῶν θέλησιν ἐναντίον τῆς δημοσίας
 θέλησεως (τῆς ἀρχῆς). ὑπάρχει στάσις (Tomult, Aufruhr
 im weitern Sinne, seditio) (β).

Honke über den Begriff des Aufruhrs (N. Archiv. Bd. II. St. IV. σελ.
 541. ff.).

(α) L. 4. §. 2. 3. D. de vi bon. rapt.

(β) L. 4. cit. 1. §. 1. ad L. Jul. Maj. L. 2. C. de seditiosis, P. G. P.
 Art. 127. R. A. v. J. 1526. §. 8. v. J. 1654. §. 178. Reichsschluss
 v. J. 1731. §. 2. 8.

σημ. 1. τοῦ ἐκδ. 'Η ἀπλή ἀπειθεία εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀρ-
 χῆς, ἐν συνίσταται μόνον εἰς τὸ μηδὲν πράττειν ἢ ἀπλῶς
 εἰς τὸ πράττειν ἐναντία τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων,
 ἐπιφέρει ἀναγκαστικῶν μόνον μέσων τὴν ἐφαρμογὴν (Wä-
 chler Lehrb. II. σελ. 65)· ἐὰν ὅμως ἡ ἀπειθεία ἀντιτάσ-
 σῃ ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ἀρχῆς,
 τρέπεται εἰς ἀντίστασιν καὶ καθίσταται ἀξιόποινος. Τὸ
 κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει ὀριστικούς περὶ τοῦ ἀντικειμένου
 τούτου γενικοὺς ποινικοὺς νόμους, καὶ διὰ τοῦτο αἱ περι-
 πτώσεις τῆς ἀντιστάσεως ὑπῆγοντο ἥτοι εἰς τὸ crimen
 vis, ἢ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς πράξεως, εἰς τὸ crimen ma-
 jestatis. Ὅρα πρὸς τοῖς ἐν τῇ σημ. β. ἀναφερομένοις νό-
 μοις: L. 3. D. ad leg. Jul. de vi publ. L. 10. C. ad
 leg. Jul. de vi. εἶναι βέβαιον, ὅτι εἰς τὴν 'Ρώμην ἡ κατὰ
 τῶν magistratus majores ἀντίστασις ἐδύνατο ν' ἀποτελέσῃ
 ἐσχάτην προδοσίαν. Zirkler Majestätsverbrechen σελ. 9.
 Ἀλλὰ ἔπειτα ἐπεκράτησεν ἄλλη γνώμη, ὥστε εἰς ὀλίγας
 μόνον περιπτώσεις ἐδύνατο ἤδη νὰ πράχῃ crimen majes-
 tatis. Zirkler σελ. 107. Συνήθως ὅμως ἐφαρμόζονται ἐπὶ
 τῆς ἀντιστάσεως αἱ περὶ τοῦ crimen vis ἰσχύουσαι ἀρχαί.
 Rosshirt Gesch. II. σελ. 49. Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον διέ-
 κρινον μὲν τινες (ὡς καὶ οἱ κλασικοὶ συγγραφεῖς) τρία εἶδη
 στασιasticῶν συνδροσέων, turba, tumultus καὶ seditio.

ἡ μὲν turba ὁμῶς δὲν ἦτο καθ' ἑαυτὴν ἀξιόποινος, ἀλλὰ πρᾶξιμοί τινες πράξεις, ἐὰν ἐτελοῦντο in turba, ἐπέφερον βαρύτερας τῶν συνήθων ποινῶν καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον ἦτο ἡ ἔννοια τῆς turba νομικῶς σπουδαία (L. 4. §. 3. D. de vi honor. rapt.). Ἡ turba ἐδύνατο προσέτι νὰ ἔχῃ σοβαρὸν χαρακτῆρα ὡς ἐκ τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἐπέσυρεν εἰς ἑαυτὸν ὁ αὐτουργὸς τοιαύτης συναθροίσεως, καὶ καθόσον ἡ turba ἐχρησίμευεν ὡς μέσον διὰ νὰ παραχθῇ vis publica ἢ crimen majestatis. *Pauli rec. sent. V. §. 4. Zirkler vom Majestätsverbrechen* σελ. 84. Ὁ tumultus ἐπίσης δὲν ἀπετέλει ἴδιον ἀδίκημα, ἀλλ' ἐγίνετο τῆς λέξεως ταύτης χρῆσις προκειμένων ἀδικημάτων, καθ' ἃ εἶχον χώραν στασιαστικαὶ συναθροίσεις (ὅρα *Cicero Philip. 8. cap. 1*). Ἡ ἐκφρασις tumultus incedii, ἡ περιεχομένη εἰς L. 1. §. 2. D. de incend. σημαίνει ἀπλῶς τὴν ὡς ἐκ τοῦ incendium προσληθῶσαν συρροὴν ἀνθρώπων (*Lamswerde diss. de sedit. ac tumultu sec. jus rom. Lugd. 1820*). Ἡ ἐκφρασις seditio ἐσήμαινε τὴν τε εἰς τὸ crimen majestatis ὑπαγομένην στάσιν, καὶ τὰς ἀξιόποινας συναθροίσεις τῶν πολιτῶν κατ' ἀλλήλων, καὶ πᾶσαν ἰδιαζόντως ἀξιόποινον ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, πρὸ πάντων δὲ τὴν στρατιωτικὴν ἀπειθοχρίν. L. 1. 2. C. de sedition. *Cremani elem. jur. crim. II. p. 62. Poggi elem. jurispr. crim. Lib. II. p. 48*. Ἡ λέξις seditio ἐχρησίμευεν ἰδίως διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἄνευ συνωμοσίας συνάθροισιν τοῦ πλήθους, θέλοντος δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου νὰ κατορθώσῃ ῥητὸν σκοπόν. Ἡ τοιαύτη συνάθροισις ἐδύνατο, ἀπευθυνομένη κατὰ τῆς res publica, ν' ἀποτελέσῃ crimen majestatis, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τούτου ἐδύνατο ν' ἀποτελέσῃ τὸ crimen vis. *Zirkler vom Majestätsverbr* σελ. 69. 219. 225. *Weiske Hochverrath- und Majestätsverbr.* σελ. 102. *Wächter (Arch. des criminalr. 1835. σελ. 473). Rosshirt Gesch. II. σελ. 56*

Ἡ const. un. Cod. de seditios. ἐννοεῖ ὑπὸ τὴν λέξιν seditio ἰδιαιτέρην κλάσιν ἀξιοποίνων πράξεων παραττουσῶν τὴν ἡσυχίαν. Ἡ ἐκφρασις seditio εἰσῆχθη καὶ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν (π. χ. παρὰ τοῖς ἰταλοῖς πρακτικοῖς). Τὸ ἄρθρ. 127. τῆς Π. Δ. Κ. ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς στάσεως τοῦ λαοῦ κατὰ τῆς ἀρχῆς τουτέστι κατὰ τῆς νομίμου κυβερνήσεως. Διὰ τὴν ἐννοήσωμεν τὴν Π. Δ. Κ. πρέπει ν' ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην μας, ὅτι κατὰ τινὰς κανονισμοὺς (Statute) περὶ τὸ τέλος ἤδη τῆς 16. ἑκατονταετηρίδος ἡ στάσις ἐθεωρεῖτο ὡς crimen laesae majestatis (Wormser Reform. Buch 6. Tit. 15.), ὅτι τῆς συντάξεως τῆς Π. Δ. Κ. προηγήθησαν διάφοροι αὐτοκρατορικοὶ νόμοι περὶ στάσεως (π. χ. ὁ τοῦ 1526. §. 4., ὁ τοῦ 1530. §. 70.) καὶ ὅτι πολλαχοῦ ὑπῆρχον ἐν ἰσχύϊ αὐστηραὶ περὶ στάσεως διατάξεις, π. χ. Tyroler Empörungssordn. v. 1526. (εἰς Rapp's Zeitschr. für Tyrol. V. σελ. 62.) Τὸ ἄρθρ. 127. ἀφορᾷ τὰς εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπικινδύνους στάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς (τῶν ὁποίων ἡ τάσις ἔφερεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαρκατῆρα ἐσχάτης προδοσίας). Περὶ τῆς ἐρμηνείας ὅρα Zirkler Majestatsverbr. σελ. 267. Wächter (Arch. 1835. σελ. 473.) Müller (Zeitschr. für Recht in Kurhesen 2 H. σελ. 89). Rosshirt Gesch. II. σελ. 51. 54.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀπλὴ ἀπειθεία δὲν τιμωρεῖται, κατὰ τὸν πρῶτον νόμον (ὅρα ὑσιῶδες περὶ τούτου διάταγμα παρὰ Mannkopff σελ. 91.). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἐν τῷ ἄρθρ. 173 τιμωρεῖ περίπτωσιν τινὰ ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν ἀποκαλεῖ Uebolmässigkeit (ὅρα κατωτέρω τὴν σημ. 4.), ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 169 τὴν συμφωνίαν πολλῶν πρὸς ἀπειθειαν, ἐὰν προκύπτῃ κίνδυνος τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας (μὲ ποινὴν φυλακίσεως τὸ πολὺ 6 μηνῶν, ἐπιβλητέαν εἰς τοὺς αὐτουργούς). Κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον, ἄρθρ. 1, ἡ ἀπλὴ ἀπειθεία τιμωρεῖται μὲ ἐπίπληξιν, μὲ χρηματι-

κὴν ποινὴν, ἢ μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν. Ἐπίσης καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 110, τιμωρεῖ μόνην τὴν περίπτωσιν συμφορᾶς πρὸς ἀπείθειαν. *Krug Studien II.* σελ. 22. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 412, θεωρεῖ ὡς παρανόμως ἀπειθοῦντα μόνον ἐκεῖνον ὅστις ἀρνεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εἰς τὴν κατοικίαν του εἰσοδοῦν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 112, τιμωρεῖ τὴν διέγερσιν (*Auflauf*, ἐὰν δεικνύεται ἀπειθεία ἢ περιφρόνησις εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τοὺς ὑπηρετάς αὐτῆς, ἐνῷ ἐνεργοῦσιν ἔργα τῆς ὑπηρεσίας μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν, διὰ δὲ τὸν ἀρχηγὸν, μὲ φυλάκισιν 4 ἐβδομάδων ἕως 1 ἔτους. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 170., διέγερσις ὑπάρχει, ἐὰν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι, ἔχοντες ἡλικίαν οὐχὶ κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, συναθροισθῶσι (δημοσίᾳ) καὶ δειξωσιν ἀπείθειαν πρὸς τὴν ἀρχὴν ἢ τὴν ἐξουσίωσιν. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες διαλυθῶσιν ἀμέσως (ἢ καὶ μετὰ προηγηθεῖσαν διαταγὴν τῆς ἀρχῆς) τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ὁδηγοὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, §. 70, ἡ ἀντίστασις ὑπάγεται εἰς τὰς δημοσίας βίαιοπραγίας· τιμωρεῖται δὲ ὅστις ἀνθίσταται εἰς δικαστὴν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ ἐν δεδυμένον οἰκνυδῆποτε ἀρχὴν, ἢ εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς ἀρχῆς ὡς πρὸς ἔργα τῆς ὑπηρεσίας, ἢ εἰς τὸν ἐνεργοῦντα τὴν δημοσίαν του ὑπηρεσίαν σκοπὸν, ἐὰν μὲν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο δι' ὅπλων ἢ κατέστη ἐπιβλαβὴς, μὲ κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, ἄλλως δὲ, 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 166, τιμωρεῖ τὴν διὰ βίας ἀντίστασιν μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ βάρειαν εἰρκτὴν 2 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν (ὅρα *Mannkopf* σελ. 91. περὶ τῆς σημασίας τῆς ἐκφορᾶς· διὰ βίας [*thätlich*]). Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 316, τιμωρεῖ τὴν διὰ βίας ἀντίστασιν μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν· ἐὰν δὲ ἡ ἀντίστασις ἔγινε κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν πολλῶν,

ἢ διὰ χρήσεως ὅπλων, ἢ διὰ νυκτερινῆς ἐνέδρας, μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 411 ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, ἀλλὰ χωρὶς βίας, ἐπιβάλλεται ποινὴ 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 209, θεωρεῖ ὡς στάσιν (*rébellion*) πᾶσιν προσβολὴν (*attaque*) ἢ διὰ βίας ἀντίστασιν κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, κατ' ἀγροφυλάκων, κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως, κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς φορολογίας, κατὰ τῶν ἐπὶ τῶν τελωνείων, κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων. Ἐὰν τὸ ἀδίκημα प्राχῶν ὑπὸ πλειόνων ἢ 20 ἀτόμων, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς, ἐὰν δὲ ᾗσαν ἑνοπλοὶ, ἢ τῶν δεσμῶν. Ἐὰν प्राχῶν τὸ ἀδίκημα ὑπὸ πλειόνων μὲν ἢ 3, οὐχὶ δὲ καὶ πλειόνων ἢ 20, ἐπιβάλλεται, ἂν ᾗσαν ἑνοπλοὶ, εἰρκτὴ, εἰδεμὴ, φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐὰν μόνον εἰς ἢ δύο ἐπραξάν τὸ ἀδίκημα, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν· ἐὰν δὲ εἶχον ὅπλα, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ἐὰν δικαστικὸς ἢ διοικητικὸς ὑπάλληλος, ἐνῶ ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του ἢ καθόσον ἀνάγεται εἰς αὐτά, ἐξυβρισθῇ διὰ λόγου εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσβάλληται ἡ τιμὴ ἢ τὸ φιλότιμόν του, τιμωρεῖται ὁ πράξας μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 2 ἐτῶν (ἄρθρ. 222). Αἱ διὰ κινήματων καὶ ἀπειλῶν ἐξυβρίσεις, ἀπευθυνόμεναι μὲν κατὰ τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων, ἐπισύρουσι (ἄρθρ. 223) φυλάκισιν 1—6 μηνῶν καὶ ὑποδεστέρων δὲ ὑπαλλήλων, χρηματικὴν ποινὴν 6 ἕως 200 φράγκων (ἄρθρ. 224). Ὅστις αἰκίσει δημόσιον ὑπάλληλον ἐκτελοῦντα τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν ᾗτο ἄοπλος καὶ δὲν ἐπέφερε τραῦμα, μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν (ἄρθρ. 228)· ἐὰν δ' ἔλαβε χώραν *effusion de sang* ἢ σωματικὴ βλάβη ἢ νόσος, μὲ εἰρκτὴν· ἐὰν τελευταῖον ἐπῆλθεν ἐντὸς 40 ἡμερῶν θάνατος, μὲ δεσμὰ διὰ βίου. Περὶ τῆς αὐστηρότητος καὶ ἀοριστίας τῶν διατάξεων τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἴσα *Haus projet de révision II. p. 119—231.*

Hellie théorie IV. p. 302. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, άρθρ. 403, (ὅρα καὶ *Krug Studien* II. σελ. 26.), ὅστις ἀνθίσταται διὰ τῆς βίας εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀρχῆς, ἢ ἀπειλεῖ βιαιοπραγίας κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων διατάξεων, ἢ μεταχειρίζεται ἐναντίον αὐτῶν πρᾶγματικὴν βίαν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων ἕως 1 ἔτους, ἐὰν δ' ἔγεινε χρῆσις ὅπλων μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ὅστις ἐκφράζει ἀπειλὰς ἐναντίον δημοσίας τινὸς ἀρχῆς, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχείρησιν ἢ παράλειψιν πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, τιμωρεῖται μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν· ἐὰν δὲ προσέβῃ καὶ εἰς βιαιοπραγίας, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8 μηνῶν ἕως 4 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, άρθρ. 171, ὅστις ἀνθίσταται κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἐὰν μὲν δι' ἀπλῶν ἀπειλῶν καὶ ἄνευ ὅπλων τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν· ἐὰν δ' ἐνόπλιος διὰ βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν, μὲ φυλάκισιν 4 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν ἐπέφερε σωματικὴν βλάβην, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν· εἰς δεινὰς δὲ περιπτώσεις, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἀπευθύνηται (άρθρ. 172.) κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ἀρχῆς, ἐπιβάλλονται ἄλλαι ποιναὶ· τιμωρεῖται δὲ ἡ ἐλάχιστη περίπτωσις μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 ἐβδομάδων. τὸ άρθρ. 173 τιμωρεῖ (ἐνεκεν *Unbotmassigkeit*) ἐκείνον, ὅστις ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν άρθρων 171. 172. ἀνθίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 μηνῶν. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον τῆς 28 δεκ. 1831, ὅστις ἀνθίσταται εἰς πολιτικούς ἢ στρατιωτικούς, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ ἔργα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας των, ἐὰν μὲν δι' ἀπειλῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 ἐβδομάδων, ἐὰν δὲ διὰ βιαιοπραγιῶν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν, ἐὰν τελευταῖον δι' ὅπλων ἢ αἰκιδίων, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 1 ἔτους. Κατὰ

τὸν βραουνοσβεργικὸν νόμον τῆς 23 φεβρ. 1837, ὅστις ἀνευ βιαιοπραγιῶν προσβάλλει τὸν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων τῆς ὑπηρεσίας ἢ καθόσον ἀνάγεται εἰς ταῦτα ὀφειλόμενον σταθασμὸν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων ἕως 2 ἐτῶν· ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ ὑποδεστέρων ὑπηρετῶν ἢ φυλάκων μὲ φυλάκισιν 24 ὥρων ἕως 6 μηνῶν. Ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο διὰ τῆς βίας, εἰ μὲν κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἐπιβάζεται φυλάκισις 6 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν, εἰ δὲ καθ' ὑποδεστέρων ὑπηρετῶν αὐτῆς, τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Ὁ ἀλτεμβουργικὸς νόμος τῆς 25 μαρτίου 1837 ἀναφέρει ἀπλῶς περὶ συστάσεως πολλῶν. Ὅρα τὴν ἐπὶ τοῦ §. 400 σημ. 4.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Πάντη αὐθαίρετος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Φάουερβαχ, ὅτι, διὰ τὴν ὑπάρχουσαν στάσιν, ἀπαιτεῖται δέκα τοῦλάχιστον ἀνθρώπων ἡ παρουσία. Οὔτε ἡ L. 4. §. 2. 3. D. de vi bon. rapt. (ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὴν turba καὶ δὲν θέλει τὴν περιορίσῃ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ), οὔτε ἡ δικαστικὴ πρᾶξις ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην ταύτην. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη ὅρα Wachter (Arch. 1835. σελ. 474). Abegg (Arch. 1838. σελ. 618.) Müller Zeitscher. σελ. 79. Rosshirt Gesch. II. σελ. 59. Εἶναι μὲν ἀναγκαία πλείονων ἀνθρώπων ἢ συνάθροισις· ἀλλὰ, διὰ τὴν λαβὴν τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀντιτάσεως ἢ τῆς δημοσίας τινῶν ἀτόμων συνάθροισις τὸν τῆς στάσεως χαρακτηρῶσα, εἶναι ἀνάγκη ἀναντιρρήτου γνωρίσματος, δεικνύοντος τὴν ἀκλόνητον θέλησιν τῶν ἀτόμων τούτων τοῦ νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ἀπειθειαν διὰ τῆς βίας καὶ νὰ ταραξῶσι τὴν κοινὴν ἡσυχίαν. Ὅθεν εἶναι κατάλληλον νὰ προσκλῶνται προσηκόντως ὑπὸ τῆς ἀρχῆς οἱ δημοσίαι συνηθροισμένοι εἰς διάλυσιν τῆς συναθροίσεως τῶν καὶ νὰ γνωστοποιῶνται εἰς αὐτοῦς αἱ συνέπειαι τῆς ἀπειθείας τῶν. Ἐὰν δὲ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν συνάθροισίν των καὶ εἰς τὰς βιαιοπραγίας, τότε ὑπάρχει στάσις. Διὰ

ταῦτα εἶναι σοφὴ τινῶν νομοθεσιῶν ἢ διατάξεις τοῦ ν' ἀπευ-
θύνεται ἐν ὀνόματι τοῦ ἡγεμόνος (ἢ τοῦ νόμου) πρὸς τὸ συ-
νηγορισμένον πλῆθος κατὰλλήλως πρόσκλησις πρὸς διάλυσιν
μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἄλλως θέλουσι τιμωρηθῇ ὡς στα-
σιασταὶ καὶ θέλει γενῇ κατ' αὐτῶν χρῆσις τῆς στρατιωτι-
κῆς δυνάμεως. "Ορα καταλλήλους προτάσεις περὶ τοῦ ἀντι-
κειμένου τούτου ἐν τῇ ἐξῆς πρὸς τὴν ἀνωβερικὴν βουλὴν ἐκ-
θέσει: zweiter ständischer Commissionsberichte über
den hannövr. Entwurf σελ. 60. Ὡς πρὸς τὸ κοινὸν γερμαν-
νικὸν δίκαιον εἶναι πάντῃ ἀλλότρια τὰ περὶ προσκλήσεως
εἰς διάλυσιν εἰρημένα. Εἶναι δὲ καὶ ὑπὸ νομοθετικὴν ἐπο-
ψιν ἀμφίβολον, ἐὰν ἡ ὑπαρξίς τῆς στάσεως πρέπη νὰ ἐξαρ-
τᾷται ἀπὸ μόνην τὴν ἀπαγγελίαν τῆς πρὸς διάλυσιν προσ-
κλήσεως. Τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν στάσιν γνωρίσματα εἶναι
ὁ ἐπικείμενος κίνδυνος συναθροίσεως πολυπληθεστέρας καὶ
ἡ ἐπίμονος τάσις πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοπούμενου διὰ τῆς
βίαις. Ἰδίως δὲ προσέει νὰ ᾔται ἡ συνάθροισις τοιαύτη, ὥστε
πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας νὰ μὴ ἐξαρκῶσι τὰ συνήθη
ἐκτελεστικά μέσα τῆς ἀρχῆς. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς στάσεως
ὄρα Wachter (Archiv 1835. σελ. 470. Müller Zeit-
schrift für, Recht in Kurhessen. Kassel 1837. 2. II.
nr. III.

Σημ. 6. τοῦ ἰαδ. Α' πλεῖσται τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν δὲν
ἐπέτυχον εἰς ἀκριβῆ ὅρισμόν τῆς στάσεως. Ὁ αὐστριακὸς
νόμος, ἀρθρ. 61, λέγει διέγερσιν (Aufstand) τὴν συνάθροισ-
σιν πολλῶν ἐπὶ σκοπῷ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς διὰ
τῆς βίαις (τιμωρεῖ δὲ τοὺς ἐμμένοντάς εἰς τὴν ἀπειθεῖαν
μὲ 5—10 ἐτῶν εἰρκτὴν). Στάσιν δὲ (Aufruhr) λέγει ἐν §.
66, τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ τοῦ συναθροισμένου πλῆθους
ἀπειθεῖα πρὸς τὰς παραινέσεις τῆς ἀρχῆς καὶ ἡ χρῆσις ἀλλο-
θῶς βιβίων μέσων φθάσει εἰς τοιοῦτον [βαθμὸν, ὥστε νὰ
ᾔται ἀνάγκη ἐκτάκτου δυνάμεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς

ήσυχίας καὶ εὐταξίας (κάθειρξις ἐπὶ ἐτη 1—3, εἰς δεινοτέρας δὲ περιπτώσεις καὶ μέχρι 10 ἐτῶν). Οἱ διεγέρται καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐστηροτέρας. "Ορα *Pratobevera Materialien der Gesetzkunde* V. σελ. 354. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 167, στάσις ὑπάρχει, ἂν τις συναθροίῃ ὁλοκλήρως ἢ ἐν μέρει κλάσιν τινα πολιτῶν ἢ τὰ μέλη τῆς κοινότητος πόλεως, τινος ἢ χωρίου, διὰ ν' ἀντισταθῶσιν ἠνωμέναις δυνάμεσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων, ἢ διὰ νὰ ἀναγκάσωσιν αὐτὴν εἰς ἐπιχείρησιν πράξεώς τινος. Καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἐτι χρῆσις βίας, τιμωρεῖται μολαταῦτα ὁ διεγέρτης μὲ βερσιὰν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν. Ἐὰν ἐγένετο χρῆσις βίας καὶ ἐπροξενήθη εἰς τινα βλάβη, τιμωρεῖται ὁ πράξας μὲ ποινὴν ἀνάλογον τοῦ ἀδικήματός του, ὁ δὲ διεγέρτης μὲ εἰρκτὴν 3—6 ἐτῶν· καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀναλόγως μὲ τὸ εἶδος τῆς βίας (§. 169—173.). "Ορα πρὸ πάντων τὸ διάταγμα τῆς 17 αὐγούστου 1835 παρὰ *Mannkopf* σελ. 94. 100. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὰς ἐξῆς διαφοροὺς περιπτώσεις στάσεως: 1) sédition λέγεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 98. 100. (*Rauter traité* I. p. 429.) ἡ ἑνοπλος συμμορία, ἣτις σκοπὸν ἔχει τὴν καταστροφὴν δημοσίων κτημάτων, φρουρίων, δημοσίων κτιρίων, ἢ τὴν διαρπαγὴν, ἢ τὴν ἐπίθεσιν ἢ ἀντίστασιν (ἄρθρ. 96.) κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως· οὕτω λαλεῖ τὸ ἄρθρ. 98 περὶ τῆς réunion séditieuse, τὸ δὲ ἄρθρ. 100 ὑπόσχεται ἀτιμωρησίαν εἰς τοὺς ἀπλοὺς μετόχους, αἵτινες ὑπακούοντες εἰς τὴν πρώτην πρόσκλησιν τῆς ἀρχῆς ἀφίστανται τῆς πράξεως. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν χωρίων τούτων ὅρα *Hellie théorie* vol. III. p. 39. 47. 50. 2) rébellion (ἄρθρ. 209.) περὶ ἧς ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 4. 3) réunion armée ὑπάρχει, ἂν πλεονεκές συνενωθῶσιν ἑνοπλοὶ πρὸς ἐκτέλεσιν κακουργήματος ἢ πλημμελήματος (ἄρθρ. 217.) 4) réunion des rebelles (ἄρθρ. 219.) λέγεται ἡ (ἂν καὶ

ἄνευ ὀπλῶν, ἀλλ' ὅμως κατὰ τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας ἢ κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως ἀπευθυνομένη) συνένωσις τῶν χειροτεχνῶν, ἢ τῶν ἐν νοσοκομείοις εἰσδεδεγμένων, ἢ τῶν φυλακισμένων διὰ χρήσεως βίας ἢ ἀπειλῶν. 5) τὸ *délit de l'attroupement* συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν (ἄνευ περαιτέρω ἐγκληματικοῦ σκοποῦ) ἐν ταῖς ὁδοῖς συνάθροισιν τῶν ἀνθρώπων, ἐπισύρει δὲ ποινὴν κατ' ἐκείνων μόνων, αἵτινες δὲν ἀποχωροῦσιν εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην *sommation* τῆς ἀρχῆς. Ὁρκ τοῦ νόμου τῆς 10 ἀπριλίου 1831 καὶ τῆς 24 μαΐου 1834. Ἡ τριπλῇ *sommation* εἶναι ἀναγκασία πρὸς δικαιολόγησιν τῆς χρήσεως τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως *Rauter traité I. p. 585. Encyclopédie du droit. Par Sebiro II. p. 223.* Ὁ βαυαρικὸς νόμος λαλεῖ περὶ στάσεως ἐν μὲν τοῖς ἄρθρ. 300. 301. (*Aufruhr*) σχετικῶς πρὸς τὸ ἀδίκημα ἐσχάτης προδοσίας ἢ προδοσίας τῆς πατρίδος, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 319.) (*Aufstand, Tumult*) περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι συναθροίζονται δημοσίᾳ, διὰ ν' ἀντισταθῶσι διὰ τῆς βίας ἐναντίον τῆς ἀρχῆς, ἢ διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσωσιν εἰς ἐπιχείρησιν ἢ εἰς ἀνάκλησιν πράξεώς τινος. Ἐὰν οἱ στασιασταὶ διαλυθῶσι πρὶν ἔλθωσιν εἰς βικιοπραγίαν καὶ πρὶν γενῇ κατ' αὐτῶν χρῆσις τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως (ἄρθρ. 320.), τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄοπλοι μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν ἢ μὲ φυλάκισιν, οἱ δὲ ἔνοπλοι μὲ εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν, καὶ οἱ ὀδηγοὶ μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως ἐγένοντο ὑπὸ μὲν τοῦ πλήθους βικιοπραγαί κατ' αὐτοῦ δὲ χρῆσις στρατιωτικῆς δυνάμεως τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄπλοι μέτοχοι, ὅσοι ἐπραῖον φόνον, ἀναίρεσιν, ἐμπρησμόν, ληστείαν, ἢ συνήρῃσαν εἰς τὰς κακουργίας ταύτας, ἢ παρεκίνησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, μὲ θάνατον· ὅσοι δ' ἐπραῖον βικιοπραγίαν κατὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς, ἢ ἐλήττευσαν οἰκίας, μὲ βχρεῖαν εἰρκτὴν 12—20 ἐτῶν· οἱ δὲ ἀπλῶς ἔνοπλοι μέ-

τοχοι, οἵτινες δὲν ἔπραξαν καμμίαν κακοουργίαν, μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν· ἔὰν δὲ ἦσαν ἄοπλοι, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν· Κατὰ τὸν σαρζωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 113., στάσις ὑπάρχει, ἔὰν πλείονες ἄνθρωποι, σκοπὸν ἔχοντες τὴν διὰ τῆς βίης ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, συναθροίζονται δημοσίᾳ, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσωσιν εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἀνάκλησιν, ἢ διὰ νὰ ματαιώσωσι τὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος. Οἱ ἀπλοὶ μέτοχοι τιμωροῦνται μὲ βρεῖχν εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν· οἱ ἀρχηγοὶ, ὁδηγοὶ καὶ ἑνοπλοὶ μέτοχοι, μὲ 4—10. Ἐὰν πειθόμενοι εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ περρίνεσιν τῆς ἀρχῆς διαλυθῶσι, τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ μὲ φυλάκισιν 4 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. Ἐὰν ἡ μὲν πρόσκλησις ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος, ἀλλὰ πρὶν ἢ συμβῶσι βιαιοπραγίαι ἀποκατέστη διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἀρχῆς ἡ ἡσυχία, τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄοπλοι μέτοχοι μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 ἔτους, οἱ δὲ ἑνοπλοὶ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 175., στάσις ὑπάρχει, ἔὰν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι, ἔχοντες ἡλικίαν ἀνωτέραν 16 ἐτῶν, συναθροισθῶσιν ἐπὶ σκοπῷ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς διὰ τῆς βίης. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες διαλυθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν ἢ πειθόμενοι εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς, τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ὁδηγοὶ (ἄρθρ. 176.). Ἐὰν ἀπειθοῦντες εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἐμμένωσιν εἰς τὴν συνάθροισιν, τιμωροῦνται, ἔὰν δὲν συνέβησιν ἔτι βιαιοπραγία, οἱ μὲν ἄοπλοι μέτοχοι μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 8 ἡμερῶν, οἱ δὲ ἑνοπλοὶ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν, εἰς ἥττον δὲ ἐπικινδύνους περιπτώσεις, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν (ἄρθρ. 177.). Ἐὰν ἐγένετο χρῆσις βίης, τιμωροῦνται ὅσοι ἔπραξαν ὑπὸ ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως ἀνάφρεσιν, ἐμπρησμὸν, ληστείαν, βιασμὸν, μὲ θάνατον· ὅσοι δ' ἔπραξαν τὰς αὐτὰς κακοουργίας ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων ἢ ἐπροξένησαν μετὰ προθέσεως σωματικὴν βλάβην, μὲ βρεῖαν

εἰρκτὴν 42 ἐτῶν ἕως διὰ βίου, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐλαττομέ-
νου τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς βίας.
Κατὰ τὸ βυδικὸν νομοσχέδιον, §. 571, πτάσις ὑπάρχει.
ἐὰν διὰ τὰ πράξωσιν ἀντίστασιν ἢ βιαιοπραγίας κατὰ τῆς
ἀρχῆς συναθροίζονται τόσοι ἄνθρωποι καὶ ὑπὸ τοιαύτας προ-
στάσεις, ὥστε πρὶν ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας
δὲν ἐξαρκούσιν ἢ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαρκέσωσιν αἱ συ-
νήθεις δυνάμεις τῆς ἐξουσίας.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον δὲν ὑ-
πάρχει ἰδιαιτέρον ἀδίκημα θορύβου ἢ διεγέρσεως (Tumult,
Aufstand, Auflang, αἱ δύο τελευταῖαι ἐκφράσεις εἶναι συ-
νώνυμοι). *Tittmann Handb. II.* σελ. 68. Ὁ θόρυβος καὶ
ἡ διεγερσις (Tumult, Auflauf) ἀποτελοῦσι διαταράξεις τῆς
ἡσυχίας, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις εἶναι ἔργον ἀστυνομικόν.
Ὅσα ἐκτίθῃσιν ὁ *Tittmann Handb. II.* σελ. 563. προκύ-
πτουσιν ἐκ ποικίλων συγχύσεων. Μετὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην συμ-
φωνεῖ καὶ τὸ ἀννοετικὸν νομοσχέδιον (2ter Bericht σελ.
61.), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ διεγερσις (Auflauf) ἀποτελεῖ ἐπι-
βαρυντικὸν λόγον ὡς πρὸς τὰ ἀδικήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει
χώραν. Διαφέρει ἡ συνένοσις καὶ δημοσία συρροή πολλῶν ἄν-
θρώπων, ἥτις δύναται κατὰ τὰς περιπτώσεις νὰ ἦναι τιμω-
ρητέα ὡς crimen vis. L. 3. pr. D. ad l. Jul. de vi publ.
Heffter Lehrb. σελ. 371, ἅλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ *Heffter* (σελ.
240. §. 220 σημ. u.) ἐνδίδει, ὅτι, ἐὰν τὸ συναθροισμένον
πλῆθος πειθόμενον εἰς τὴν παραίνεσιν τῆς ἀρχῆς διαλυθῇ,
μηκέτι ἐκφράσαν τὴν θέλησίν του, ἢ τοιαύτη ἀπόπειρα εἶ-
ναι ἀναξιώποιος. Ὅθεν ποινὴ δύναται τότε μόνον νὰ κατα-
γνωσθῇ, ὅταν ὑπάρχῃ crimen vis (ἴρα τὴν ἀνωτέρω ση-
μείωσ. L. 3. pr.), ἢ ἀπειθεία, ἢ στάσις. Ὅρα ὁμως ἀνωτέρω
τὴν σημ. 3.

Σημ. 8. τοῦ ἐκδ. Αἱ πολιτικαὶ ἐταιρίαι τότε μόνον δύνανται
νὰ ἦναι ἀξιόποιναι, ὅταν ἡ ἐγγώριος νόμος ἀπαγορεύῃ τὴν

ἀνευ ἀδείας τῆς ἀρχῆς ὑπαρξίν τοιούτων ἐταιριῶν, ἡ διά-
ταξις ἡγεμονικὴ κηρύττει ῥητὴν ἐταιρίαν ὡς ἀθέμιτον, ἡ ἡ
ἐταιρία ἦναι μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἐγκληματικῶν σκοπῶν.
Tittmann Handb. II. σελ. 567. Περαιτέρω δὲ δύναται
να ἐκτανθῇ τὸ ἀξιοποιον. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων νόμων τοῦ
μεσαιῶνος (π. γ. ἐκ τοῦ χρυσοβολίου ἀρθρ. 15 ἢ ἐκ τοῦ
II. Feud. 53.) δὲν δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν κανένα κανόνα.
Ὁρα *Heffter Lehrb.* σελ. 241. Πολὺ ἐκτείνει τὴν γνώμην
τοῦ *o Zirkler das Associonsrecht der Staatsbürger.*
Leipz. 1834. Ὁρα ὅμως καὶ *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 60.
Ἐν δώσωμεν εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν ἐξουσίαν τοῦ ν' ἀπα-
γορεύῃ πᾶσαν ἑνώσιν, τὴν ὁποῖαν ὑποτίθῃσιν ἐπικίνδυνον,
κατορθοῦνται οὕτω πᾶν ὅ,τι ἐγγυᾶται τὴν εὐταξίαν ἐν τῇ
πολιτείᾳ. Ὅστις δὲ τότε λαμβάνει μέρος εἰς ἐταιρίαν ἀπη-
γορευμένην, εἶναι ἀξιοποιος. Τὴν γνώμην ταύτην παραδέ-
χεται ὁ βασικὸς νόμος τῆς 26 ὁκτωβρ. 1833. Ὁρα *Mil-
lermaier* (*Arch. des Criminalr.* 1836. σελ. 167). Ὁ περὶ
πταισμάτων νόμος τῆς Αὐστρίας, ἀρθρ. 39—41, ἀναφέρει
ὡς πταίσμα τὴν εἰς μυστικὴν ἐταιρίαν συμμετοχὴν. Ἄλλ' ἡ
ἐννοια τῆς μυστικῆς ἐταιρίας εἶναι ὡς εἰκὸς πολλὰ περιορι-
σμένη Ὁρα *Wagner Zeitschr.* 1829. σελ. 278. Εἰς τὴν
Γαλλικὴν ἐφαρμόζεται τὸ (πολλὰ ἀνατάλληλον) ἀρθρ. 291.
τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ἀξιοποιον
τὴν συμμετοχὴν εἰς οἰκνδῆποτε μὴ ἐγκριμένην ἐταιρίαν
συνισταμένην ἐκ πλείονων ἢ 20 ἀτόμων· ἰσχύει δὲ καὶ ὁ
νόμος τῆς 10 ἀπριλίου 1834, τοῦ ὁποῖου ἡ αὐστηρότης
ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συντάξεως τοῦ
πολιτικῶν περιστάσεων. *Encyclopédie de droit, par Se-
bire* Vol. II. p. 117. *Hellie théorie* Vol. V. p. 107. *F.*
Klimrath (*Zeitschr. für ausländ. Gesetzgebung* VII Bd.
nr. 3). Ὁ σάξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 93, θεωρεῖ ἀξιοποιον τὴν
μετοχὴν εἰς ἐταιρίαν, αἵτινες σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἐμποδίσω-

σιν ἢ νὰ καταστήσωσιν ἄπρακτον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων ἢ τὴν ἐνέργειαν τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας τῆς κυβερνήσεως, ἢ αἵτινες εἶναι ἀπηγορευμένοι παρὰ τῆς κυβερνήσεως ὡς ἀντιβαίνουσαι εἰς τὴν εὐταξίαν (ποινὴ φυλακίσεως ἐπὶ 3 μῆνας ἕως 3 ἐτῶν). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 149, τιμωρεῖ τὴν μετοχὴν εἰς ἐταιρίαν ἐχούσας παρανόμους πολιτικούς σκοποὺς μὲ φυλάκισιν 1 μηνός, ἕως 1 ἔτους, τὴν δὲ μετοχὴν εἰς ἐταιρίαν ἰδίαν ἀπηγορευμένης ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν.

Σημ. 9. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν ᾖναι ἀτιμώρητος ἡ διὰ βίας ἀντίστασις εἰς παρανόμους τῆς ἀρχῆς πράξεις, πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) ἐὰν πρόκηται ἐν γένει περὶ ἐκτέλεσεως διατάξεων, τῶν ὁποίων ἀμφιβάλλεται ἡ νομιμότης, ἢ 2) ἐὰν ἡ διάταξις, καθ' ἣς γίνεται ἡ ἀντίστασις, ᾖναι παράνομος, καὶ ἐνταῦθα πάλιν: α) ἐὰν δὲν φέρῃ τὰς νομίμους ἐξωτερικὰς διατυπώσεις, ἢ β) ἐὰν ᾖναι ἐσωτερικῶς παράνομος. Καθ' ὅλας δὲ τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1) ἐὰν ᾖναι θεμιτὴ ἡ διὰ τῆς βίας ἀντίστασις, καθόσον πρόκειται περὶ προσβολῆς, ἥτις, πραττομένη ὑπὸ ιδιώτου, ἤθελε δώσει χώραν εἰς ἀμυναν, ἢ 2) ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ τοιαύτης προσβολῆς. Καὶ αὗτοί ἐκεῖνοι, οἵτινες συγχωροῦσι τὴν ἀντίστασιν, ἀναγνωρίζουσι τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ νὰ ἐπιτρέπηται πάντοτε ἡ ἀντίστασις, ἐσάκις ὁ πολίτης θεωρεῖ παράνομον τὴν διάταξιν τῆς ἀρχῆς. Ὅθεν εἰς τὴν Γαλλίαν (μολονότι δὲν εἶναι σταθερὰ ἡ νομολογία, ὅρα *Hellie* IV. p. 311.) ἡ ἀντίστασις συγχωρεῖται μόνον ὅταν ἀπευθύνεται κατὰ τῆς ὑπὸ ἀναρμοδίων ὑπαλλήλων ἐνεργουμένης βίας. *Hellie* IV. p. 316. *Chassan traité des délits de la parole* I. p. 300—304. *Rauter traité* I. p. 520. *Haus observ. Sur le projet* II. p. 120. *Baroux leçons* p. 226. ὅρα προσέτι τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐν Mannheim ἀνωτάτου δι-

καστηρίου (τὸ ὁποῖον ἐκτείνει πλείοτερον τὴν ἀτιμωρησίαν)
τὴν περιεχομένην εἰς *Annale der badischen Gerichtshöfe*
1839. nr. 38. Ἐν γένει δὲ ὅρα *Hugo Grotius de jure*
belli. Lib. I. cap. IV. πρῶ. Vattel droit des gens. livre
I. §. 54. καὶ περὶ αὐτοῦ ὅρα Pinheiro τὸν ἐκδόντα τὸν
Vattel μὲ σημειώσεις. Paris 1838. pag. 60. Mohl wür-
temberg. Staatsr. I. σελ. 279. Gutachten der Juristen-
facultäten Heidelberg, Jena, Tübingen. σελ. 70. 300—
307. Schüler Beitr. zum saechs. Gesetzb. σελ. 62. Ar-
chiv des Criminalr. III. σελ. 167. ὅρα ὁμῶς καὶ Rosshirt
Gesch. II. σελ. 62. Τὸ ἄρθρ. 174. τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νό-
μου περιέχει τὴν ἐξῆς διάταξιν: ἐὰν ἐκεῖνος, καθ' οὗ ἀπαι-
θύνεται πυχάνομος καὶ ἄτακτος πρᾶξις τῆς ἀρχῆς, τρέχη ὡς
ἐκ τούτου κίνδυνον ἀναντικαταστάτου βλάβης, ἡ ἀντίστα-
σις εἶναι ἀτιμώρητος, ἐὰν ὁ ἀνθιστάμενος δὲν υπερβῇ τὸ
μέτρον. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν περὶ πταισμάτων νόμον,
ἄρθρ. 2, ἡ ἀπειθεία δὲν τιμωρεῖται, ἐὰν ἡ διάταξις, εἰς τὴν
ὁποῖαν ἀπειθεῖ τις, ἀντιβαίνει εἰς ρητὴν διάταξιν νόμου
ἢ διατάγματος. Κατὰ τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον, §. 566, ἡ
ἀντίστασις δὲν τιμωρεῖται, ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις διατάξεως προ-
φανῶς παρανόμου ἤθελεν ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀνθιστάμενον ἀ-
ναντικατάστατον βλάβην. Ὅρα προσέτι Isambert des ar-
restations arbitraires. Paris 1837. (ἥπου ἀναφέρονται
διάφοροι γινώμαι περὶ τοῦ πρὸς ἀντίστασιν δικαιώματος).
ὅρα ὁμῶς καὶ Baroli diritto naturale Vol. IV. 328—
342. (ὅστις δεικνύει ὅτι δικαίωμα πρὸς ἀντίστασιν δὲν ὑ-
πάρχει).

§. 202.

Τὰ δύο στοιχεῖα πλῆθος καὶ δημοσιότης τῆς συναθροί-
σεως διακρίνουσι τὴν στάσιν ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ἀντιστάσεως.

τὸ δεύτερον δὲ στοιχεῖον διακρίνει αὐτὴν ἀπὸ τῆς συνωμοσίας, ἥτις ὁμῶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προπαρασκευὴ τῆς στάσεως ἢ καὶ παντὸς ἄλλου ἀδικήματος· τὸ ἀντικείμενον (κυβερνητικαὶ τινες πράξεις ἢ διαταγαί) διακρίνουσι τὴν περί ἧς πρόκειται στάσιν ἀπὸ τῆς ἐχούσης χαρακτηρὰ ἐσχάτης προδοσίας (Euphörung)· ὁ δὲ σκοπὸς (ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἀπείθειαν), ἀπὸ τῆς ἀπλῆς διεγέρσεως (Auflauf).

§. 203.

Ἡ πράξις εἶναι τετελεσμένη, ἅμα τὸ συνηθροισμένον πλῆθος ἤτοι δι' ἀπειλητικῶν κραυγῶν (α), ἢ διὰ πραγματικῶν προσβολῶν, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον (β) δηλώσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐπιμείνῃ διὰ τῆς βίας εἰς τὴν ἀπειθειάν του πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν.

Πρόσκλησις πρὸς διόλυσιν (Aufruhr-Acte) Διακήρυξις τῆς ἐκτάκτου στρατιωτικῆς δίκης.

(α) L. 2. §. 20. D. de re militari καὶ L. 2. C. de seditiosis. «In nullis locis aut civitatibus tumultuosis clamoribus cujusquam interpellatio contumeliosa procedat, nec ad solam ejus que infidiam petulantia verba jactentur; scilicet his, qui hujusmodi voces emisserint, moverintque tumultus, se quidem fractum ex his, quae postulant nullatenus habituros, subdendos autem poenis iis, quas de seditionis et tumultus auctoribus vetustissima decreta sanxerunt.»

(β) Ἐάν π. χ. τὸ πλῆθος, καὶ τοὶ προσκληθέντες ὑπὸ τῆς ἐρχῆς κτλ. νὰ διαλύθῃ μὲν συνηθροισμένον.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πολὺ ἀόριστος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ συγγραφέως, ὅτι αἱ ἀπειλητικαὶ κραυγαὶ καθιστῶσιν ἤδη τετελεσμένην τὴν πράξιν. Τὰ παρατεθέντα χωρία τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἀναφέρουσιν ὠρισμέναις περιπτώσεσι στάσεως, καθ' ἃς ὡς ἐκ τῶν συνυπάρχουσιν ἄλλων περιστάσεων αἱ κραυγαὶ ἔφεραν

τῶντι προφανῶς στάσεως χαρακτηῖρα. Ἄτοπον εἶναι νὰ πα-
ράγωμεν τὴν γνώμην περὶ τοῦ ὅτι αἱ κραυγαὶ ἀποτελοῦσι
τετελεσμένην τὴν στάσιν, ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον
ἐν γένει δὲν διακρίνει μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπείρας, ἢ ἐκ
ῥωμαϊκῶν τινῶν νόμων, οἳ τινες ἀπειλοῦσι ποινὴν κατὰ στα-
σιαστικῶν τινῶν κραυγῶν. "Ο, τι ἀπαιτεῖται διὰ τὰ θεωρη-
θῇ ὡς τετελεσμένον τὸ *crimen vis*, αὐτὸ τοῦτο ἀπαιτεῖται
καὶ διὰ τὴν στάσιν. *Weiske vom Hochverrath* σελ. 110.
Henke Handb. III. σελ. 296. *Wächter* (*Archiv* 1835. σελ.
487—491). *Hrb. Müller* (*Zeitschrift für Recht in Kur-
hessen* II. σελ. 111). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων
νωτέρων νόμων ἐξάγεται, ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν ἐπιβλητομέ-
νων ποινῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς πράξεως τῆς στά-
σεως· εἶναι δὲ φρόνιμον νὰ θεωρῇται ὡς λόγος ἐξαλείφω τὸ
ἄξιόποιον τῶν μετόχων, ἢ μετὰ προσήκουσιν ἐκ μέρους τῆς
ἀρχῆς πρόσκλησιν αὐθόρμητος διάλυσιν τοῦ πλήθους, πρὶν
εἶναι κάμῃ χρῆσιν βίας.

§. 204.

Ἡ στάσις (*Tumult, Aufruhr* in weitem Sinn) σκοπεῖται
ἢ τοι ἀπλῶς τὴν ἐπιμονὴν εἰς ἀπείθειαν πρὸς ὠρισμένην
κυβερνητικὴν πράξιν (*Tumult im engern Verstande*), ἢ τείνει
συγχρόνως εἰς τὸ ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἡγεμόνα ἢ τὴν ἀρχὴν
εἰς ἐπιχείρησιν ὠρισμένης κυβερνητικῆς πράξεως (*Auf-
ruhr im engern Verstande* στάσις εἰς στενωτέραν ἔννοιαν).

§. 205.

Ἐπὶ πάσης στάσεως ἀπαιτεῖται νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἀρ-
ητοὺς ἢ τοὺς παραγαγόντας τὴν συνάθροισιν (*Auf-
ruhren Aufwiegler, στασιάρχοι*) καὶ τοὺς ὁδηγοὺς ἢ τοὺς διευ-

θύνοντας τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τῆς συναθροίσεως (Rädelsführer), ἀπὸ τῶν λοιπῶν συναιτιῶν ἤτοι τῶν στασιαστῶν. Εἶναι δὲ ἢ τε εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγοὺς ἐπιβλητέα (α) ποινὴ καὶ ἢ εἰς τοὺς λοιποὺς στασιαστὰς ἐπιβλητέα (β) αὐθαίρετος. Λαμβάνονται δὲ ὑπ' ὄψιν ὡς κανονίζοντες τὸ ἀξιόποινον οἱ ἐξῆς λόγοι: 1) Ἡ στάσις εἰς στενωτέραν ἐννοιαν εἶναι πλέον ἀξιόποινος τῆς στάσεως ἐν γένει. 2) Πᾶσα στάσις (Tumult und Aufruhr) ἀνπροκύψωσιν ἐξ αὐτῆς πραγματικαὶ προσβολαὶ δικαιωμάτων, εἶναι πλέον ἀξιόποινος ἢ ἂν περιωρίσθῃ μόνον εἰς ἄλλας πράξεις· ὅσῳ δὲ μεγαλητέρα εἶναι τοῦ δικαιώματος ἢ προσβολῆς, τόσῳ αὐξάνει καὶ τὸ ἀξιόποινον. 3) Οἱ ἀρχηγοὶ (στασιάρχαι) καὶ οἱ ὅδῃ καὶ εἶναι συνήθως πλέον ἀξιόποιοι τῶν στασιαστῶν, καὶ τιμωροῦνται, κατὰ μὲν τὰς ἰδίως βαρείας περιπτώσεις, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, ἄλλως δὲ μὲ τὴν ποινὴν τῆς μαστιγώσεως καὶ τῆς ἐξορίας ἀπὸ τοῦ κράτους ἢ ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅπου ἐτελέσθῃ τὸ ἀδικήμα. 4) Ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου τῶν ἀπλῶν στασιαστῶν κανονίζεται κατὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν στάσιν ἢ εἰς τὰς πραγματικῶς γενομένας δικαιωμάτων προσβολὰς (γ).

Προφορικῶς: περὶ τῆς στάσεως τῶν χειροτεχνῶν. Reichsschluss. v. 1731.

(α) C. C. C. Art. 127. Τὰς διατάξεις τοῦ ῥωμ. δικαίου περιέχουσι L. 28. § 3. L. 38 §. 2. D. de poenis. L. 2. C. de sedit.

(β) L. 28. §. 3. D. eod.

(γ) Meisten jur. pr. jur. crim. §. 324. Guistorp Thl. I. §. 163.

ΤΙΤΑΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἰδιωτικά ἀδικήματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Αδικήματα κατὰ τῶν ἀρχικῶν πρωτοτύπων δικαιωμάτων
τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Προσβολή τοῦ πρὸς τὸ ζῆν δικαιώματος.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει.

Christ. Phil. Richter Commentatio de homicidio Jen. 1744.

Enr. J. Fr. Mantzel Diss. de gradibus homicidiorum.

Rost. 1754.

Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, besonders
in Rücksicht der Tödtung. Wittenb. 1805.

Fr. D. Sanio observ. ad L. Corn. de sicariis. Reg. 1827.

Abegg Revision d. Lehre von den angeblichen straflosen
Tödtungen (Abegg Untersuchungen aus dem Gebiet
der Strafrechtswiss. II. Abh. αελ. 55—378.

§. 206.

Ἡ προσβολή τοῦ πρὸς τὸ ζῆν δικαιώματος γίνεται δι'
ἀνθρωποκτονίας (homicidium), ἥτοι διὰ παρανόμον πράξεως

ἀποτελούσης ἀποχρῶσαν αἰτίαν τοῦ ἐπισυνδράντος εἰς τὴν θανάτον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῆς ζωῆς ἐξαρτῶνται ὅλα τοῦ ἀνθρώπου τὰ δικαιώματα καὶ διὰ τῆς προσβολῆς τῆς ζωῆς ἀποστερεῖται ὀλετελῶς ἡ πολιτεία ἐν τῶν μελῶν τῆς διὰ τοῦτο ἡ ἀνθρωποκτονία εἶναι τὸ βαρύτερον πάντων τῶν ἰδιωτικῶν ἀδικημάτων.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἐνδοιασμῶν ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας ὡς γένους ἀδικημάτων ὅρα *Birnbaum* (Arch. des Criminalr. XIII. σελ. 88. 249. 422.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας διατάξεων τοῦ ρωμαίου δικαίου ἰσχύει ἡ παρατήρησις, ὅτι κατ' ἀρχὰς αἱ κατ' ἐλευθέρων ἀνθρώπων (τοῦλάχιστον ὑπὸ τινος περιστάσεως πραττόμεναι) ἀνθρωποκτονίαι ὑπῆγοντο εἰς τὸ *parricidium* (*Rosshirt Gesch. des Strafr. II. σελ. 187.*), καὶ ὅτι μόλις ἐπὶ τοῦ *Sullanu* ἐθεσεν ἡ *lex Cornelia de sicariis* διατάξεις περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει (ἴσως πρὸ πάντων ὡς πρὸς τοὺς ἐπικινδύνους *sicarii*). *Koestlin l. c. σελ. 105. 106. Rosshirt l. c. σελ. 187.* Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς *lex Cornelia* ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, διότι ἡ *lex* αὕτη δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἐπικινδύνους πράξεις καὶ διότι, πιστὴ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ρωμαίου ποινικοῦ δικαίου θεωρεῖ τὴν μὲν *animus occidendi* πρᾶχθεῖσαν ἀπειραν ὡς ἴσην μὲ τὴν ἐκτέλεσιν, ἢ ἀπειλεῖ μὲ τὴν πλήρη ποινὴν εἰδὸς τι ἐπικινδύνου ἐνέδρας μὲ πρόθεσιν φόνου. *Lu-den vom Versuche σελ. 114. Koestlin σελ. 107.* Περὶ τῆς *lex Cornelia de sicariis* ὅρα *Eckelen ad tit. Pandect. ad leg. Corn. de sic. Lugdun. 1824. Saniv ad leg. Corn. de sicar. Regiomont. 1827. Birnbaum (Archiv XIII. σελ. 424).* Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων (καὶ

μάλιστα ἀπὸ τοῦ (Ἀδριανῶ) μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν *quaestiones perpetuae*, ἐλαμβάνετο ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ὑπ' ὄψιν μᾶλλον τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς (καὶ ἐπομένως τὸ εἶδος τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος) ὅθεν καθιερώθη τὸ δίκαιωμα τοῦ νῦν ἐφαρμοζόμενον καὶ μετρίωτερον ποιναί. L. 1. §. 3. D. ad leg. Corn. de sicar. *Koestlin* σελ. 205. πρ6. *Rosshirt* σελ. 191. Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον (καὶ κατ' αὐτοῦ; τοὺς ἰταλοὺς νομοδιδασκάλους τοῦ μεσαιῶνος, π. χ. τοῦ *Angelus Arretinus de malefic* p. 134. τοῦ *Gandinus* p. 66.) ἀπαιτεῖτο πρὸς ὑπαρξίν τῶν συστατικῶν τῆς ἀνθρωποκτονίας ὁ θάνατος, καὶ αἰτιώδης ἀλλουχία τοῦ ἀποτελέσματος τούτου πρὸς τὴν προσβολήν. Ἡ ἐρριζωμένη θεωρία περὶ τῶν *compositiones* εἶχεν ἐπιρροὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως· ἀλλ' οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι εἰσήγαγον πανταχοῦ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας διατάξεις τοῦ βωμαϊκοῦ δικαίου (μετριασμένας διὰ τῶν κυρίως ὑπὸ τοῦ κανονικοῦ δικαίου εἰσαχθεῖσων περὶ καταλογισμοῦ ἰδεῶν). Ὅρα καὶ *Rosshirt* II. σελ. 200. Αὐταὶ αἱ διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως μορφωθεῖσαι ἰδέαι εἰσεχώρησαν ἀκολούθως εἰς τὴν Π. Δ. Κ. (ἄρθρ. 130—150.), ἥτις ἀναφέρει διάφορα εἶδη ἀνθρωποκτονίας. *Rosshirt* II. σελ. 202—212. Περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ὅρα *Hellie* *théorie du Code pénal* V. p. 155 περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ πρῶσσικόν δίκαιον ὅρα *Temme* *die Lehre von der Toedlung nach preuss. Recht*. Leipz. 1839. Πληρεστάτην κατὰ τάξεις διαιρέσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τῶν *reati di sangue* ὅρα παρὰ *Niccolini* *quistioni di diritto* Vol. I. pag. 177. Vol. II. p. 25. etc.

§ 207.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι τὰ ἐξῆς : Α) ὡς ἀντι-

κείμενον τῆς προσβολῆς, ὃν τι ἔχον τὰς ιδιότητας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου· ἄνευ διαιρέσεως θρησκείας (α), καταγωγῆς (β), κοινωνικῆς τάξεως (γ) κ. τ. λ. Τὸ ἀδικήμα δύναται νὰπραχθῇ καὶ ἐπὶ παντός βιωσίμου ἐμβρύου (δ), οὐχὶ δὲ 1) ἐπὶ νεκρῶν (ε), 2) ἐπὶ τεράτων (monstra) (ζ) ἢ 3) ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς προστασίας τῆς πολιτείας πάντῃ ἀποκεκλεισμένων (η).

(α) Ἡ Anth. Gazaros C. de heret. δὴν ἔχει σήμερον πλέον ἰσχύον.

(β) Περὶ τῆς θεμετίης ποτὲ θανατώσεως τῶν Αἰγυπτίων (γύφτων): C. G. O. Thl. 11. Tit. 9. §. 3. R. A. v. J. 1589. Tit. 22. R. P. O. v. J. 1877. tit. 77. Pröb. Böhmmer ad Art. 150. C. C. C. §. 3. Κατὰ τῶν φαυλοβίων καὶ βίως τῶν Αἰγυπτίων ἔχομεν καὶ σήμερον ἐτι διαφορὰς παραπλήσιους εἰδικοῦς νόμους. Ἀξιωματικόν εἶναι ἡ διάταξις τοῦ πορροβένιου νομοῦ. Pröb. Franc. Just. Kortholt de justitia et prudentia poenarum in sanctione poenali novissima utriusque circuli Rhodani. Giessa. 1771. καὶ εἰς Plitt Analact. p. 87. seq.

(γ) π. χ. ἀνθρωποκτονία πραττομένη ὑπὸ τοῦ κυρίου κατὰ τοῦ δούλου. L. 11. §. 1. et 2. D. ad L. Corn. de sicar.

(δ) C. C. C. Art. 193.

(ε) Πολλοί, ὡς ὁ Filangieri, διατείνονται, πλὴν ἄνευ λόγου, ὅτι καὶ ἐν ταῦθα ὑπάρχει ἀνθρωποκτονία, εἰς τις ἐπραξε πᾶν ὅ,τι ἀνεγκλίως ἐμύλη νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον.

(ζ) L. 14. D. de statu hom. L. 38. de V. S. L. 3. C. de post. Glück Commentar zu den Pand. Thl. II. σελ. 64. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῦθα ἐπιβάλλεται αὐθαίρετος ποινὴ, εἰς ἣν τερατοκτονία ἐπράχθη ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀρχῆς. Quistorp peinl. R. Thl. I. σελ. 217. Δὴν ὑπάρχει ὅμως περὶ τοῦτου νόμος. Werner Handb. des peinl. R. σελ. 296.

(η) Ἐπικλήρυξις (Acht und Oberacht). Heinemann El. jur. germ. III. §. 326. ff. 353. αὐτόμολοι L. 3. §. 6. D. ad L. Corn. de sic.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Πρώτερον ἦτο γενικὴ ἡ γνώμη, ὅτι τῶν τεράτων (monstra) ἡ θανάτωσις εἶναι ἀτιμώρητος. Damhouder praxis elem. Cap. 84. nr. 30. Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία δὲν λαμβάνει παντάπασιν ὑπ' ὄψιν, εἰς τὸ τέκνον ἦναι monstrum. Hellie V. p. 158. Περὶ τοῦ πρῶσσιου δικαίου ἰδ. Landr. §. 716—718. Temme l. c. σελ. 42.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς θειμτῆς ἀνθρωποκτονίας ἀνήκει προσέτι ἡ διάτρησις (perforatio), ἣτοι ἡ παρὰ τοῦ μακρυτέρου ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς πραττομένη ἐμβρυοκτονία, ἡ δὲ ἐνεκα τῆς στενότητος τῆς λεκάνης τῆς μητρὸς καθίσταται ὁ τοκετός ἀδύνατος, ἡ δὲ μήτηρ δὲν θέλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν κλιστρικὴν τομήν. Ὁ ἰατρός ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εὐρίσκεται οὕτως εἰπεῖν ἀναγκασμένος νὰ πράξῃ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ σώσῃ τὴν τίκτουσαν μητέρα. *Mittlermaier* (N. Arch. des CrimR. VIII. N. 19). *Naegelle de jure vitae et necis, quod competit medic.* Heidelb. 1827. *Mende Beobacht. aus der Geburtshülfe.* Bd. V. N. 77. *Rust Magazin.* Bd. 40. Heft. 3. N. 21. *Janulli* über Kaiserschnitt und Perforation. Heidelb. 1834. *Wilde* das weibliche Gebährungsvermögen. Berl. 1838. σελ. 355. *Archiv des Criminalr.* 1835. σελ. 147. *Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgelehrsamkeit* 1838. σελ. 113.

§. 208.

Β) Στέρησις τῆς ζωῆς εἶναι ἡ παράνομος ἐκβασίς ἣτις ἀπαιτεῖται ἵνα θεωρηθῇ τὸ ἀδίκημα τετελεσμένον. Γ) Ἡ τοιαύτη ὁμως ἐκβασίς πρέπει νὰ ᾖ ἀποτέλεσμα τῆς παρανόμου πράξεως τοῦ κατηγορουμένου· ὅθεν τὸ ἀδίκημα τῆς ἀνθρωποκτονίας ὑπάρχει ἐντελῶς τότε μόνον, όταν ἡ ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως προκύψασα σωματικὴ βλάβη παρήγαγεν ὡς ἐνεργὸς αἰτία τὸν ἐπισυνεβῆντα θάνατον (α). Ἄνευ διακρίσεως, ἂν ᾖτο ἐν γένει θανατηφόρος, ἢ ἂν κατ' ἐξαίρεσιν, μόνον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐπέφερε τὸν θάνατον (β). ἂν ᾖτο διὰ τῆς βοηθείας τῆς τέχνης δυνατὸν νὰ προληφθῇ ἡ θανατηφόρος ἐνέργειά της ἢ ἂν ᾖ

φευκτος ἦτο ὁ θάνατος (γ)· ἂν ἐπέφερε τὸν θάνατον διὰ ἄλλων μεσολαβουσῶν αἰτιῶν, τὰς ὁποίας αὐτὴ ἐθεσεν εἰς ἐνέργειαν (δ), ἢ μόνῃ ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἀμέσως.

Σημ. Περὶ τῆς διαίρεσεως τῶν τραυμάτων καὶ βλαβῶν πρὸς Metzger richtl. Arzneiwiss., §. 60. ff. Ploucquet de unica et vera mortis causa proxima. Tüb. 1786. Ploucquet über gewaltsame Todesarten. Tüb. 1777. 8. σελ. 48.—111. Gebel Versuch einer zweckmäßigen Einth. d. Verletzungen (Archiv Bd. VI, St. 4. N. 5). Wildbois wie die tödtlichen Verletzungen beurtheilt werden müssen? Leipzig 1810. J. E. Bietzau von der Tödtlichkeit der Verl. u. Handl. zur Erl. des §. 169. d. Preuss. Criminal-Ordn. Berl. 1811. Lucas Bemerk. über das Verhältniss des menschl. Organismus zu äusseren Verletzungen in Bezug auf Tödtlichkeit. Heidelb. 1814. Henke über gerichtl. mediz. Beurtheilung der Tödtlichkeit der Verletzungen (N. Arch. des Criminalr. I. Bd. N. 18. 24). Kausch über die neuen Theorien des Criminalr. und der gerichtl. Medizin. Züllichau 1813. Steitzner (N. Archiv des CrimR. IV. Bd. N. 10). Kleinschrod (N. Archiv. IV. Bd. N. 16). Henke Zeitschr. für Staatsarzneikunde II. Bd. N. XI. Οἱ νομοδιδάσκαλοι τοῦ ποινικοῦ δικαίου ὤφειλον, πρὸς τὸ σὺμφέρον τῆς ἐπιστήμης, ν' ἀπέχωνιν ἐνταῦθα ὅσον ἐνεῖται τῆς ἱατρικῆς ἐννοματολογίας, διότι σχεδὸν ἑκατὸς ἱατρός ἀποδίδει διάφορον ἐννοίαν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκφράσιν καὶ πολλοὶ (πληνόμενοι ἐν μέρει ἐνεκα τῶν νομικῶν αἰτιῶν) δὲν ἐννοοῦσι τί θέλουσιν οἱ νομικοὶ νὰ μάθωσιν, ὅταν ἐρωτῶσι τὸν ἱατρὸν περὶ τῆς καριότητος τῆς πληγῆς. Διὰ τοῦτο ἐπρεπεὶ ὁ δικαστής, κατὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸν δικαστικὸν ἱατρὸν ὁριστικῶς καὶ νὰ σαφηνίσῃ τὰ νομικὰν ζητήματα, ἐπὶ ταῖς ὁποῖς ἀπαιτεῖται ἱατρικὴ γνωμοδότησις· διότι ἄλλως δὲν δύναται τὸ δικαστήριον ἀσφαλῶς νὰ γινώσκῃ, ἐὰν ὁ περὶ μὴ καριότητος τοῦ τραύματος γνωμοδοτῶν ἱατρός εἴχῃ κατὰ νοῦν τὸ ἀνίστατο τραῦμα, ἢ τὸ ἀπολύτως θανατηφόρον, ἢ τὸ ἐν γένει θανατηφόρον, ἢ τὸ ἀμέσως θανατηφόρον.

(α) Ἡ τοιαύτη βλάβη λέγεται συνήθως: ἀπολύτως, ἢ κάλλιον: ἀφ' ἑαυτῆς θανατηφόρος βλάβη.

(β) Laesio inabstracto l. in concreto lethalis τὸ δεύτερον, ἐὰν ἡ καριότης τοῦ τραύματος προκύπῃ ἐκ τῆς ἰδιαζούσης σωματικῆς ἰδιότητος τοῦ βλαφθέντος ἢ ἐξ ἁλλανέξωστερικῶν καὶ συγχρόνων μὴ τὴν ἐπενεχθεῖσαν βλάβην εἰδικῶν περιστατικῶν. Δὲν ἀπαιτεῖται δὲ νὰ εἴχῃ ὁ μετὰ φονικῆς προθέσεως ἐνεργῶν γινώσκων τοῦ ὑπάρχοντος ἀτομικοῦ λόγου τῆς θανασιμότητος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ L. 7. §. 5. D. ad L. Aquil.

- (γ) Είναι ὁ ἐμπρηστής ὑπερώτερον ἀξιόποινος, διότι τὸ πῦρ ἐδύνατο νὰ σθεσθῇ ἀμέσως εἰς τὴν ἀρχὴν του ;
 (δ) π. γ. ὁ Α τινώσκει τὸν λαμπρὸν τοῦ Β καὶ ἐπιφέρει εἰς αὐτὸν ἕλκος, τὸ δὲ ποῖον ἐκχέμενον πνίγει τὸν Β.

§. 209.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ §. 208. Γ δὲν ὑπάρχει ἀνθρωποκτονία, α) ἐὰν προηγήθῃ τῆς μετὰ φονικῆς προθέσεως ἐπιχειρηθείσης πράξεως ἄλλη ἀνεξάρτητος ἀπ' αὐτῆς αἰτία, ἥτις ᾗθελε βεβαίως ἐπιφέρει τὸν ἐπισυμβάντα θάνατον κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν οὗτος συνέβη τῶντι (α). β) ἐὰν μετὰ τὴν καθ' ἑαυτὴν μὴ θανατηφόρον βλάβην ἐπελθοῦσα καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀνεξάρτητος αἰτία κατέστησεν αὐτὴν, ἥδη πρῶτον θανατηφόρον (β), ἢ ὑπῆρξε μόνη αὐτῇ αἰτία τοῦ θανάτου.

- (α) Ἀμέσως μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Α διενεργησάν τῃς κεφαλῆς τοῦ Β, τοῦ ἐμπήγει δὲ Γ καὶ τὸ ξίφος εἰς τὴν καρδίαν. Ἐὰν ὅμως ἠδύνατο καὶ ἀπλῶς μόνον ὡς ἐπιτάχυνσις τοῦ θανάτου νὰ θεωρηθῇ τοῦ τελευταίου ἡ πράξις, ἥθελεν ἀποτελέσαι τὸ ἀδίκημα τῆς ἀγαιρίσεως π. γ. ἐὰν ἀποκτείνῃ τις ἄνθρωπον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα κυκλοφορεῖ βραδίως θανατηφόρον δηλητήριον φάρμακον (aqua tofana εἰς' εἰπεῖν). L. 41. §. 3. D. ad L. Aquil. C. C. C. Art. 148.

- (β) Ἡ ἐκφρασις : laesio per accidens lethalis εἶναι ἀκατάλληλος καὶ πολλῶν παριννοτήσεων πρόεδρος. Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἔνοχος ἦν καὶ τῶν ἐπελθουσῶν περιστασέων αἴτιος, ἐφαρμόζεται ὁ §. 208.

§. 209 α. (τοῦ ἐκδ.)

Κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν περὶ συστατικῶν τῶν ἀξιοποινῶν πράξεων ἰδεῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (α), ἦτο μικροῦ λόγου ἀξία ἡ ἀκριβὲς ἐρευνά τῆς μεταξὺ προσβολῆς καὶ θανάτου αἰτιώδους ἀλληλουχίας· ἐλάμβανον ὅμως καὶ οἱ

Ῥωμαῖοι ὑπ' ὅψιν τὴν ιδιότητα τοῦ τραύματος καὶ τὴν ἀτομικότητα τοῦ βλαφθέντος (πρὸ πάντων προκαίμενου περὶ ἀποζημιώσεως) (6). Ἀπ' ἐναντίας, κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον παρδεύχεται τὴν κατ' ἀντικείμενον ἔποψιν τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὡς ἐκ τῆς στάσεως τῶν νομοδιδασκάλων εἰς τὸ νὰ ἐπιμετρῶσι τὴν ποινὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ καταλογισμοῦ ἀρχῶν, κατέστη σπουδαία ἡ ἔρευνα τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀλληλουχίας μεταξὺ τῆς βλάβης καὶ τοῦ θανάτου· ἡ δὲ περὶ τῆς τοιαύτης ἀλληλουχίας γνωμοδότησις τῶν ἱατρῶν ἀπηρτίετο ὡς ἀναγκαία ὑπὸ αὐτῶν ἡδὴ τῶν ἀρχαίων τῆς Ἰταλίας κανονισμῶν (γ), ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ κανονικοῦ δικαίου (δ) καὶ τῶν ἱταλῶν νομοδιδασκάλων (ε). Ἐγίνοντο δὲ ποικίλαι διακρίσεις. Ἐν τῇ Π. Δ. Κ. καταφανῆς ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου (ζ) τοῦ νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὅψιν τὸ εἶδος τῆς προξενθείσης βλάβης (η). Ὅθεν ἐπεχείρησαν οἱ νομοδιδάσκαλοι πληθὺν διακρίσεων τῶν βλαβῶν (θ) διὰ νὰ προσδιορίσωσι τί ἐστὶ θανατηφόρος βλάβη, καὶ ἰδίως ἐθεώρησαν ρητάς τινας ἡμέρας ὡς κρίσιμους (ι), ἰσχυριζόμενοι, ὅτι, ὅσάκις ὁ θάνατος τοῦ βλαφθέντος συμβαίνει ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ τραύματος. Ἡ ἐσφαλμένη γνώμη, ὅτι, ὅσάκις ἀναγνωρίζεται θανατηφόρος ἡ βλάβη, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται καὶ θανατικὴ ποινὴ, καὶ ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν αὐτουργόν τῆς βλάβης ὁ ἐπελθὼν θάνατος, ὅταν ἡ βλάβη ᾖ ναὶ τοιαύτη, ὥστε νὰ φέρῃ ἐπὶ παντὸς ἀνθρώπου ὡς μόνη ἐνεργὸς αἰτία τὸν θάνατον ὡς ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα (κ) παρήγαγε ποικίλας διαιρέσεις τῆς καιριότητος τῶν πληγῶν (λ).

καί θεωρίαν πολλὰ πρόσφορον εἰς τὴν ἀτιμωρησίαν. Κατὰ τὰς
 δρθὰς ἀρχὰς περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῶν πρά-
 ξων, ἀπαιτεῖται ἀπλῶς ἡ ἐρευνα, ἐὰν κατὰ τὴν προκειμένην
 ἐκάστοτε περίπτωσιν ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τινὰ βλάβην ᾗται ἡ
 ἐνεργὸς αἰτία τοῦ θανάτου (μ). διότι τὰ συστατικά τῆς
 ἀνθρωποκτονίας ὑπάρχουσι καὶ ἂν τὸ τραῦμα ἐδύνατο
 νὰ θεραπευθῇ ἢ καὶ ἂν ἐκτὸς τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης
 παρήγαγε τὸν θάνατον καὶ ἄλλη τις πιθανῶς συνεργὸς αἰ-
 τία (ν), καὶ διότι εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν συντρέχωσι δευ-
 τερεύουσαι περιστάσεις, αἵτινες συνετέλεσαν μὲν εἰς τὸ
 ἀποτέλεσμα τοῦ θανάτου, ἀλλὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ πρά-
 ξας παρήγαγεν, ἡ ἐγίνωσκεν, ἡ ἐδύνατο νὰ προῖδῃ (ξ).
 Πλείστου λόγου ἀξία ὡς πρὸς τὸν ἀπαρτισμὸν τῶν συ-
 στατικῶν τῆς πράξεως εἶναι ἡ προσήκουσα ἐκτίμησις τῆς
 ἐπιρροῆς τῶν δευτερευουσῶν αἰτιῶν. Πολὺ μακρὰν προ-
 βαίνει ἡ θεωρία (ο), καθ' ἣν ἀνθρωποκτονία ὑπάρχει καὶ
 τότε ἀκόμη ὅταν ἐκ μόνης τῆς ἱατρικῆς γνωμοδοτήσεως
 ἐξάγῃται ὅτι ἡ βλάβη ἤθελεν ἐπιφέρει τὸν θάνατον, ἐὰν
 δὲν ἐπῆρχετο οὗτος πρωϊμώτερος ἐξ ἄλλης τινὸς περι-
 στάσεως (π). Τὸ πᾶν κυρίως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν ἡ βλάβη
 ἐπέφερε τὸν θάνατον. Ἐὰν δὲ συνετέλεσαν εἰς τὸ ἀποτέ-
 λεσμα τοῦ θανάτου δευτερεύουσαι αἰτίαι, τὰς ὁποίας πα-
 ρήγαγεν ἡ βλάβη, ἡ αἵτινες χωρὶς ταύτης δὲν ἤθελον τεθῇ
 εἰς ἐνέργειαν, ὑπάρχουσιν οὐχ ἥττον τὰ συστατικά τῆς
 ἀνθρωποκτονίας (ρ) μολονότι ἡ ἐπενεχθεῖσα βλάβη δὲν ἐ-
 πέφερεν αὐτὴ καὶ μόνη τὸν θάνατον. Ὑπάρχουσι πρὸς τού-
 τοις περιπτώσεις, καθ' ἃς, καίτοι ἐπελθόντος τοῦ θανά-

του καὶ βεβαίας οὔσης τῆς βλάβης, δὲν ὑπάρχουσιν ὁμῶς τὰ συστατικά τῆς ἀνθρωποκτονίας (σ), τοῦτο δὲ 1) ἐὰν ὁ θάνατος ᾖ ἀποτέλεσμα αἰτίας προγενεστέρας τῆς βλάβης, καθ' ἑαυτὴν ἱκανῆς νὰ ἐπιφέρῃ αὐτὸν καὶ μὴ τεθείσῃς κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ τραύματος εἰς ἐνέργειαν, ἢ 2) ἐὰν ἐκτὸς τῆς βλάβης παρήγαγε τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος περιστάσις τις, τὴν ὁποίαν ὁ πράξας δὲν ἐδύνατο νὰ προΐδῃ, ἢ 3) ἄλλου τινος ὑπαιτίου κατὰ τοῦτο πράξις (τ) ἢ παράλειψις. Ἡ γνωμοδότησις τοῦ ἱατροῦ εἶναι ἀναγκαία(υ), 1) ἵνα ὑπάρχῃ ἐπιστημονικὴ ἀπόφασις περὶ τοῦ ἂν κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ βλάβη ἀποτελῇ τὴν ἐνεργὸν αἰτίαν τοῦ θανάτου, 2) ἵνα ἔχῃ ὁ δικάστης διδόμενα, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων νὰ κρίνῃ, ἐὰν ὁ πράξας ἐνήργησεν μετὰ προθέσεως ἢ μὴ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν, εἶναι σπουδαία διὰ τὸν δικάστην ἡ γνῶσις καὶ τῶν ἐλαχίστων περιστατικῶν τῆς βλάβης καὶ τοῦ θανάτου· ὅθεν εἶναι πλείστου λόγου ἀξία ἡ κατάλληλος θέσις τῶν ζητημάτων καὶ ἡ δήλωσις τῶν ἀντικειμένων (φ), περὶ ὧν ἀπαιτεῖται ἐκτενὴς ἱατρικὴ γνωμοδότησις. Ἐντελῶς δὲ μὴ βάσιμος εἶναι ἡ παραδοχὴ κρίσεων λεγομένων ἡμερῶν (χ) καὶ τὸ τεκμήριον (ψ), ὅτι, ἐὰν ὁ θάνατος συμβῇ ἐντὸς ὠρισμένων ἡμερῶν (λογιζομένων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης) (ω) πρέπε^ι νὰ θεωρῇται ὡς τῆς βλάβης ἀποτέλεσμα (αα).

(α) Διὰ παραπλήσιον λόγον παραμελεῖται καὶ κατὰ τὴν γαλλικὴν δικαστικὴν πρᾶξιν ἡ ἀκριβὴς ἔριυνα τῶν συστατικῶν.

(6) L. 7. §. 5. L. 11. §. 3. L. 31. D. ad leg. Aquil. L. 24. §. 5. D. de damno. inf. Ὁρ. Niccolini quistioni di diritto. Vol. II. p. 115. etc.

- (γ) Πρὸ πάντων ὑπὸ τῆς Carta di Logu (διὰ τὴν Σαρδινίαν) Cap. 12.
- (δ) c. 18. X. de homic.
- (ε) Gandinus de malefic. cap. de homicid. (p. 63.) nr. 23. Bonifacius p. 134.
- (ς) Art. 147—149. C. C. C.
- (η) Σημειώσιον, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Π. Δ. Κ. δὲν ἦτο ἐν χρήσει ἡ τομὴ τῶν πτωμάτων. Mittermaier Strafverfahren II. σελ. 50.
- (θ) Ἐκ τῶν ἀρχαίων νομοδικασκάλων ὅρα Damhousder praxis Cap. 77 nr. 19. J. Clarus quaest. §. homicidium nr. 40. Farinacius quaest. qu. 127.
- (ι) Κυρίως 40 ἡμέρας. Farinacius qu. 127. nr. 46. Clarus §. homicidium nr. 44.
- (κ) Πρὸ τοῦ Stübel κατέχει τὴν ἐσφαλμένην ταύτην γνώμην ὁ Boechmer in elem. jur. crim. §. 216.
- (λ) Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 208. ἀναφερομένων συγγραμμάτων ὅρα Henke Abhandl. aus dem Gebiete der gerichtl. Medicin V. Bd. nr. 1. Hitzig Zeitschr. XI. H. σελ. 370. Orfila Vorlesungen über gerichtl. Medicin II. Bd. σελ. 386. etc. Brafeld einige Worte über die von den neueren Criminalisten aufgestellten Grundsätze, dass der Grad der Tödtlichkeit einer Wunde irrelevant sei. Münster 1825. Strohmeier Unters. über Anwendung des Begriffs tödtlicher Verletzungen. Tüb. 1832. Koch in Henke's Zeitschr. für Staatsarzneikunde XVII Ergänzungsheft σελ. 1—168. Versuch einer Erläuterung der Fragen die nach Berner Gesetzen dem Arzte bei Obduktionen gestellt werden müssen. Bern 1835.
- (μ) Henke Abhandl. V. σελ. 78.
- (ν) Περὶ τῶν τοιούτων αἰτιῶν ὅρα Hitzig Zeitschr. II. 40. σελ. 270. Hitzig Annalen. II. 13. σελ. 1, etc. Henke Abhandl. V. σελ. 89.
- (ξ) Hoffter Lehrb. σελ. 255.
- (ο) Τὴν θεωρίαν ταύτην παραδέχεται ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 235.
- (π) Wächter Lehrb. II. σελ. 125. (ἀναφορικῶς εἰς L. 11. §. 3. D. ad leg. Aquil.) Πρὸς μὲν Oersted Grundregeln. σελ. 241. Journl (Wagner's Zeitschr. 1826. σελ. 311.) καὶ Luden vom Vers. σελ. 482. 483.
- (ρ) Tausch Rechtsfälle aus Civil und Criminalr. (Wien 1836.) II. σελ. 318.
- (σ) Βαυαρ. νόμος ἀρθρ. 144. καὶ Mittermaier über den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung σελ. 145.
- (τ) Ἐὰν π. χ., ἐνῶ τὸ τραῦμα εἶναι ἀκίνδονον, ὁ τραυματισθεὶς ἀποθάνῃ μὲν οὐν ὡς ἐκ τῆς κακῆς ἱατρικῆς θεραπείας.
- (υ) Anmerkungen zum baier. Strafgesetzb. II σελ. 14. Krug Studien II. σελ. 30.

- (φ) *Mittermaier Strafverf. II.* σελ. 55, 1) Ἡ ἱατρικὴ γνωμοδότησις ἐστὶν ἡ λύσις τὸ ζήτημα: τίς εἶναι ἡ ἐνεργὸς αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ βλαφθέντος. Ὅταν πρέπει ν' ἀναφέρῃ: 1) ἐάν ὁ θανὼν ἀπέθανε βίσιον θάνατον καὶ ἰδίως ἐάν ἀπέθανεν ὡς ἐκ τῶν ὁποίων φέρει τραυμάτων ἢ κακώσεων καὶ ὡς ἐκ τίνων ἐξ αὐτῶν; ἢ 2) ἐάν ἐξ ἰδιαιτέρων περιστατικῶν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς βίσιον ἢ ὡς πιθανόν ἦτοι α) ὅτι ὁ θανὼν ἦτο ἥδη νεκρὸς πρὶν ἐπινεχθῆναι εἰς αὐτὸν αἱ φαινόμεναι βλάβαι, ἢ β) ὅτι ἀπέθανεν ὡς ἐκ τίνος αἰτίας, ὑπαρχούσης πρὶν εἶτι ἐπινεχθῇ ἢ ἐλάβη καὶ μὴ τεθείσῃ; ὅπ' αὐτὸς τὸ πρῶτον εἰς ἐνέργειαν, ἢ γ) ὅτι ἀπέθανεν ὡς ἐκ τίνος αἰτίας προσελθούσης εἰς τὴν μὴ ἐπικίνδυνον βλάβην, ἀνεκρήτου δὲ ἀπ' αὐτῆς. II) Ἐν περιπτώσει, καὶ ἢ ἡ γνωμοδότησις ἤθελε περιέχει, ὅτι αἱ φαινόμεναι βλάβαι καὶ κακώσεις ἀποτελοῦσι τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου, πρέπει ν' ἀναφέρῃ καὶ ποίας φύσεως καὶ ιδιότητος εἶναι αἱ θανατηφόροι αὗται βλάβαι καὶ κακώσεις, τουτέστιν, 1) ἐάν ἦναι τοιαύτης φύσεως καὶ ιδιότητος, ὥστε νὰ ἐπιφέρωσιν ἀναγκαιῶς καὶ ὅπ' ὁποιασδήποτε περιστάσεως τὸν θάνατον ἢ μὴ. 2) ἐάν κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐπέφερον τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος ὡς ἐκ τῆς ἐν γίνεσι φύσεως καὶ ιδιότητος αὐτῶν, ἢ μόνον ἐνεκα τῆς ἀσυνήθους σωματικῆς αὐτοῦ ιδιότητος ἢ ἐνεκα ἐιδικῆς τίνος καταστάσεως αὐτοῦ, ἢ ἐνεκα τυχρῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων. 3) ἐάν ἡ βλάβη παρήγαγε τὸν θάνατον ἀμέσως ἢ διὰ μεσολαβουσῶν αἰτιῶν, τεθείσων δι' αὐτῆς πρῶτον εἰς ἐνέργειαν. 4) ἐάν ἡ μεσολαβήσασα αἰτία παρήχθη ὅπ' αὐτῆς βλάβης. (χ) *Mönche Handb. der gerichtl. Medicin I.* σελ. 244.
- (ψ) Τοιοῦτον τιμηρίον περαδεύεται π. χ. ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 231. 316. Ὁρ. *Haus observations sur le projet de revision du Code pénal. Vol. II. p. 210.* Ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἐτέρου: *Hellie V. p. 408.*
- (ω) Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον καὶ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ πρακτικοῦ ἐν περιπτώσει, καὶ ἦν ὁ μὲν βλαφθεὶς ἀθηνεὶ ἐπικινδύνως, ὁ δὲ ἱατρὸς δὲν δύναται εἶτι νὰ ἐκφρασθῇ περὶ αὐτοῦ, ἀν ἦναι δυνατόν νὰ σωθῇ. Ὁρ. *Mittermaier Strafverfahren II.* σελ. 65. *Kitka über Erhebung des Thatbestandes* σελ. 58. *Haus observ. p. 211. 247. Hellie théorie V. p. 408.*
- (αα) Μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς μεταγενεστέρους αὐτοῦ νομοθεσίας εἶχεν ὁ βευαρικὸς νόμος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀρθρ. 143, περιέχει τὸ ἑξῆς: Διὰ τὴν θεωρητικὴν βλάβην τίς ἢ πληγὴ κατὰ νομικὴν ἔννοian ὡς θανατηφόρος, δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο εἰμὴ ἡ βεβαιότης, ὅτι κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν παρήγαγεν αὕτη ὡς ἐνεργὸς αἰτία τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος. Ὅθεν εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν περὶ τοῦ θανατηφόρου χαρακτήρος βλάβης, τίνος ἢ πληγῆς δὲν παρατηρεῖται, ἐάν αὕτη εἰς ἄλλας περιπτώσεις μὲ τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης ἰσθῇ ἢ ὄχι· ἐάν τὸ θανατηφόρον ἀποτέλεσμα εἰδύνατο νὰ ἰμποδισθῇ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν δι' ἐγκαιροῦ καὶ καταλλήλου βοήθειας τῆς τέχνης· ἐάν ἡ βλάβη ἢ ἡ πληγὴ ἐπέφερε τὸν θάνατον ἀμέσως ἢ δι' ἄλλων μὲν,

ἀλλ' ἵς αὐτῆς θεσθέντων εἰς ἐνέργειαν αἰτίων· ἐάν τέλος πάντων αὕτη ᾖ ναί
 ἐν γίνεσι θανατηφόρος, ἢ παρήγαγε τὸν θάνατον μόνον διὰ τὴν ἰδιόχουσαν
 σωματικὴν κατάστασιν τοῦ θανατωθέντος, ἢ διὰ τὰς τυχαίας περιστάσεις,
 καθ' ὅς ἐπὶνέχθη εἰς αὐτόν. Περὶ δὲ τοῦ ἀν εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην τῶν
 τελευταίων περιπτώσεων ἡ ἀνθρωποκτονία προήλθεν· ἐκ βλάβης, ἀπόκειται
 εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ κατὰ τὰς γενικὰς περὶ βλάβης καὶ παρανόμου
 προθέσεως ἀρχάς. Ἄρθρ. 144. Ἐάν ἡ παρανόμως ἐπενεχθεῖσα εἰς τινα βλάβην
 προέβηκεν τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑπάρχῃ βιβαίειος ἢ πιθανότης, ἢ
 ἔχῃ μὲν ἐπακόλουθον τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑπάρχῃ βιβαίειος ἢ πιθανότης, ἢ
 τοι 1) ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αἰτίας ὑπαρχούσης ἐν καιρῇ τῆς
 βλάβης καὶ μὴ τοῦ θανάτου διὰ αὐτῆς εἰς ἐνέργειαν· ἢ 2) ὅτι ἡ ἐπενεχθεῖσα
 βλάβη, ἥτις καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔθελεν ἐπιφέρει τὸν θάνατον, κατέστη θανατη-
 φόρος δι' αἰτίας ὕστερον προσελθούσας, π. γ. διὰ τῆς δόσεως ἐπιβλαβῶν ἰα-
 τρικῶν, δι' ὀλεθρίας χειρουργικῆς ἐγχειρίσεως καὶ τῶν τοιούτων· τότε ἡ πρό-
 θεσις δὴν κρίνεται κατὰ τοῦ περὶ τῆς ἐπίτηδες ἐπιφερομένης ἀνθρωποκτονίας
 ἱσχύοντος νόμου, ἀλλὰ ὁ πράξας τιμωρεῖται ἐάν μὴ ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἔτι-
 νεν εἰς ἀνθρωποκτονίαν, κατὰ τὰς περὶ τῆς πρόως ἀποπειρας ἀρχάς (ἄρθρ.
 60.), ἐάν δὲ ἀπέβλεπεν εἰς σωματικὴν βλάβην, κατὰ τὰς περὶ σωματικῆς
 βλάβης ἐκ προθέσεως ἐπιφερομένης (Κεφ. II.), ἐάν τελευταίον ἡ πρόθεσις
 αὐτοῦ δὲν ἔτινεν οὔτε εἰς ἀνθρωποκτονίαν οὔτε εἰς σωματικὴν βλάβην, ὡς
 ἐκ βλάβης ἐνοχος σωματικῆς βλάβης. Τὸ ἄρθρ. 143 ἔγινε παραδεκτὸν
 καὶ εἰς τὰ μεταγενέστερα βουλευτικὰ νομοσχέδια· ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 144. πα-
 ρελείφθη. Τοῦς πρὸς τοῦτο λόγους ὅρα εἰς Motive zum revidirtem Ent-
 wurf. σελ. 173. Ὅρα προσέει Hinsberg über den bair. Entwurf von
 1831. σελ. 90: Ὅρθας ἀντιρρήσεις εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ βουλευτικοῦ νόμου
 περιέχει τὸ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. τελευταίον ἀναφερόμενον σύγγραμμα.
 Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 117. ἀναφέρει ἀπλῶς, ὅτι ἀνθρωποκτονία ὑ-
 πάρχει ἐάν τις ἐπιχειρῇ κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαύτην πράξιν, ἐξ ἧς προκύ-
 πτει ὁ θάνατος. Πρὸς τοῦ αὐστρ. νόμου μέρος II. §. 242. Περὶ τῆς ἐν-
 νοίας τῶν εἰρημένων ἐκφράσεων ὅρα Jesuill das oesterreich. Criminalc.
 II. σελ. 206. καὶ Tausch Rechtsfälle II. H. 275—290. Εἰς τὸ πρῶσ-
 σικὸν δίκαιον διακρίνεται μὲν ἡ ἐπιρροὴ ὀρθοτίρας γνώμης, ἀλλὰ ἡ γνώμη
 αὕτη δὲν διεξάγεται εὐνεπῶς. Κατὰ τὴν §. 809, πᾶσα βλάβη, τὴν ὁποίαν
 παρακολουθεῖ ἀμέσως ὁ θάνατος, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἡ αἰτία τοῦ θανά-
 του· κατὰ δὲ τὴν §. 810., ἡ καιριότης τῆς βλάβης πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ
 τὴν ἀτομικὴν τοῦ θανατωθέντος σωματικὴν κατάστασιν. Ὅρα προσέει τοῖς
 §. 817—828. τοῦ πρῶσο. δικαίου. Πρὸς preuss. Criminalordn. v. 1805.
 §. 169. Mayer von Thathbestend σελ. 50, Temme Lehre von der
 Tödtung σελ. 98. Jarke (Hitzig's Zeitschr. H. 7. σελ. 155.) Hitzig
 Zeitschr. H. 40. σελ. 370. Richter Zeitschr. für preuss. Recht 1.
 H. σελ. 134. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν περιέχει καμμίαν διάταξιν περὶ και-
 ριότητος τῶν πληγῶν. Ὅτι δὲ πρέπει νὰ λαμβάνηται ἡ καιριότης αὐτῶν

ὅπ' ὕψιν, ἀποδεικνύει ὁ Hellic theorie V. p. 404. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 231 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου ὁ θάνατος θεωρεῖται (ἐν περιπτώσει βιαιοπραγιῶν κατὰ δημοσίου ὑπαλλήλου) ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης ἐὰν ἐπέλθῃ ἐντὸς 40 ἡμερῶν ἀφ' ἧς αὕτη ἐπενέχθη. Κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς Σικελίας (ἐν ἔτει 1819.), ἄρθρ. 362—391, πρέπει νὰ ἐξετάζηται, ἐν ὁ θάνατος ἐπέλθῃ ἐντὸς 40 ἡμερῶν, καὶ ἐν γένει ἂν προέκυψεν ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς βλάβης, ἢ ὡς ἐξ ἄλλων προσελθουσῶν αἰτιῶν. "Ora Niccolini quistioni II. p. 108—131. Εἰς τὰς νεωτέρας γερμανικὰς νομοθεσίας εἶναι κυρίως ἀντιγεγραμμένα τὰ ἀνωτέρω μνημανυθέντα ἄρθρα τοῦ βαυαρικοῦ νόμου. "Ο σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 120, ἀναφέρει ἀπλῶς, ὅτι εἰς τὴν περὶ τῆς καιριότητος τῆς πληγῆς δικαστικῇ κρίσει δὲν παρατηρεῖται, ἐν τοιαύτῃ πληγῇ εἰς ἄλλὰς περιπτώσεις διὰ τῆς βοήθειας τῆς τέχνης ἐξῆλθῃ ἢ ἔχῃ, ἂν τὸ θανατηφόρον ἀποτέλεσμα τῆς πληγῆς ἰδύνατο δι' ἐγκαίρην βοήθειαν νὰ ἐμπροδισθῇ, ἐὰν ἡ πληγὴ ἦεν κατ' ἐαυτὴν θανατηφόρος ἢ ἐὰν παρήγαγε τὸν θάνατον διὰ τὴν ἰδιόζουσαν σωματικὴν κατάστασιν τοῦ θανατωθέντος. "Οθεν ἀπόκειται τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ἱατροῦ κρίσιν. "Ora Krug Studien II. σελ. 38. "Ο βυρτεμβουργικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 236, παραδίδεται τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου, ἀλλὰ μὲ τὴν προσθήκην, περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν τῷ κειμένῳ (σημ. 0.), καὶ μὲ τὴν διαφερόν, ὅτι μετὰ τῶν ἐμείσων αἰτίων μεταχειρίζεται τὴν ἔκφρασιν: ὅπ' αὐτῆς (τῆς βλάβης) παρὰ τὰς αἰτίας. Τὸ ἄρθρ. 144 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου παραλείφθη. Οἱ τὰς περὶ τούτου συζητήσεις εἰς Commissionbericht der 2ten Kammer zu art. 223 des Entwurfs in der. 45ten Sitzung σελ. 3—13. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 182, περιέχει ἐπίσης τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ βυρτεμβουργικοῦ νόμου γενομένην προσθήκην: ὅπ' αὐτῆς παραχθέντων. "Ο ποινικὸς νόμος τῆς Λουκέρνης ἄρθρ. 167. 168, περιέχει τὰ βαυαρικὰ ἄρθρ. 143. 144. "Ο νόμος τῆς Ζυρίχης, ἄρθ. 145, οὐδὲν ἀναφέρει περὶ καιριότητος τῶν πληγῶν.

§. 210.

Ἐὰν, καὶ τοι ἐφαρμοσθέντων τῶν πρὸς ἔρευναν τῶν συστατικῶν τῆς πράξεως προσφόρων νομίμων μέσων, δὲν προκύπτωσιν ὁμῶς ὠρισμένοι λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἐξάγῃται ἥτοι ἡ ἀπόδειξις τῆς μὴ καιριότητος τῆς βλάβης ἢ βάσιμος ἀμφιβολία περὶ τῆς καιριότητος αὐτῆς, τότε πρέπει ὁ ἀποδεδειγμένως ἐπενεχθείσης βλάβης ἐπακόλουθος (κατὰ τὸν χρόνον) θάνατος νὰ θεωρῇται

νομικῶς ὡς ἀποτέλεσμα τῆς βλάβης ταύτης. Τὸ ἀπλῶς δυνατόν τοῦ ἐναντίου καὶ ἀνυποστήρικτοι εἰκασίαι δὲν λαμβάνονται παντάπασιν ὑπ' ὄψιν.

§. 211.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀνθρωποκτονίας δύναται νὰπραχθῇ 1) καὶ ἁμέσως καὶ ἐμμέσως (α), 2) καὶ διὰ θετικῶν καὶ δι' ἀποθετικῶν πράξεων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑποτίθεται προϋπάρχουσα ὑποχρέωσις πρὸς ἐπιχέρησιν θετικῆς τινος πράξεως, τῆς ὑποίας ἡ παράλειψις κατέστη αἰτία τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου (β):

(α) L. 1. §. 1. et L. 15. D. ad L. Corn. de sicar. Christ. Thomasius Diss. de homicidio linguae. Hal. 1699. rec. ib. 1720.

(β) L. 4. D. de agnosce. et alend. liberis.

§. 212.

Ἡ ἀνθρωποκτονία πρέπει Δ) νὰ περιέχῃ παραδίαισιν νόμου, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα. Ὅθεν πᾶσα ἀνθρωποκτονία προκύπτουσα ἐκ θεμιτῆς ἀνθυπερασπίσεως (ἄμυνα, homicidium necessarium) ἐκ νομίμου θεμιτῆς αὐτεκδικήσεως homicidium permissum (α) καὶ τὰ τοιαῦτα, δὲν εἶναι ἀδίκηματα, ὡς δὲν εἶναι καὶ ἡ ἄνευ τῶν ὧρων τῆς καταλογιστότητος πραττομένη (β).

(α) L. 20—24. D. ad L. Jul. de adult. L. 4. C. eod. Nexip. 117. καὶ 15. πρὸς C. C. C. Art. 142. 150.

(β) C. C. C. Art. 146. πρὸς Ludov. Salomon Diss. de homicidio casuali. Lips. 1730.

§. 213.

Ἡ ἀνθρωποκτονία πράττεται μετὰ δόλου, ἐὰν σκοπὸς

τοῦ πράττοντος ἦτο ἡ ἀφαίρεσις τῆς ζωῆς τοῦ ἐτέρου. Ἐκ βαθυμίας δὲ εἰς ὑπαιτίως τις ἐπεχείρησε πράξει, αἵτινες παρήγαγον τὴν ἄλλως ἀπρομελέτητον ἀνθρωποκτονίαν (α). Ἡ διάκρισις ὠρισμένου καὶ ἀορίστου δόλου, ἀπλῆς καὶ ἐκ δόλου παραγομένης βαθυμίας ἔχει ἐνταῦθα ἰδιάζουσιν ἐπιρροήν.

(α) L. 6. §. 7. D. de off. Praes. L. 40. L. 43. D. de aedilit. edicto. L. 5. §. 6. D. de his qui effuderint. vel de L. 8. et 11. D. ad L. Aquil. C. C. C. Art. 134. 136. 146. 218. Προφορικῶς περὶ τοῦ Werigeld. Kaestner Diss. de Werigeld. Lips. 1742. J. Christ. Majer historia juris Germanici antiquissimi circa homicidium. Jen. 1770. 4.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅρα περὶ τούτου τὰς εἰς τοὺς §. §. 55. 60. σημ.

§. 214.

Διὰ τὴν κρίσιν περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνοχλῆς ἐπὶ προκειμένης τινὸς ἀνθρωποκτονίας, ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν: Α') τὴν ἀγορμὴν πρὸς τὴν θανατηφόρον πράξιν· Β) τὸ εἶδος τῆς πράξεως αὐτῆς, ἰδίως δὲ τὴν ιδιότητα τῶν θανατηφόρων μέσων (ἐργαλείων) καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως αὐτῶν· διότι ὅσα πλεον ἀπρόσφορα ἢ ἀνεπιτήδεια πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ἦσαν ταῦτα, ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἢ ὡς ἐκ τῆς γενόμενης χρήσεως, τόσα ἰσχυροτέρα εἶναι ἢ πρόληψις τῆς ἀπρομελετήτου ἀνθρωποκτονίας καὶ μάλιστα, εἰς ὃν πρᾶξας εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του ἄλλα πρόσφορα θανατηφόρα μέσα (α). Γ) τὸ εἶδος τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης καὶ τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐπισημνύοντος θανάτου αἰτιώδους ἀλλήλουχίας. Ὅθεν α) ὅσας ἐπιχειρεῖ τις ἐκ προθέσεως πράξιν ἢ ὁποία κατὰ τὴν συνήθη τῶν πραγμάτων πείραν,

ἐπιφέρει ἀμέσως καὶ ἀναγκαίως τὸν θάνατον, ἢ ἀνθρωποκτονία λογίζεται ἀνενδοιάστως ὡς προμελετημένη· ἀπ' ἐναντίας β) ὅσω ἀπωτέρα, πλαγιωτέρα, τυχαιοτέρα εἶναι ἡ ἀλληλουχία τοῦ θανάτου καθὸ ἀποτελέσματος, μὲ τὴν ἐπενεγκοῦσαν τὴν βλάβην πράξιν, τόσω πλείοτεροι λόγοι ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τοῦ τεκμηρίου τῆς ἀπρομελετήτου ἀνθρωποκτονίας (β),

(α) L. 1. §. 3. ad L. Corn. de sicar. συνδ. μὲ Ulpianus εἰς Moasic. et Rom. Leg. coll. Tit. 1. 6. c. 18. in fine X. de homicid. Hrb. Leyser Spec. 604. Koch l. c. §. 441 Klein peinal. R. §. 273 Klein Annalen B. 4. σελ. 74. ἐπ.)

(β) Ἡ ἀπρὸς τὴν κακίαν τοῦ κατὰ τὸν νόμον ἐπὶ τῶν ἀτομικῶς, ἢ ἐμμέσως ἢ τυχαίως θανατηφόρων βλαβῶν καὶ κατεξῆς (§. 208. 209.) εἶναι προφανιστάτη.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἀναιρέσεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ φόρου.

M. A. Egger über Mord und Todtschlag nach allgem. und besond. Rechtsprinc. Landshut 1846.

§. 215.

Τὸ ἀδικημα τῆς προαιρετῆς ἀνθρωποκτονίας διαίρεται εἰς τὴν ΑΝΑΙΡΕΣΙΝ, τὴν ὑπὸ τῇ ὀργῇ τῆς ὀργῆς ἀπρομελετήτως πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν, καὶ εἰς τὸν ΦΟΝΟΝ, τὴν ἐκ προμελέτης καὶ μετὰ βουλήσεως πραττομένην

(α) Ὁ φόνος λέγεται βραῦς μὲν, ἐὰν ὁ φονεὺς εἴχῃ πρὸς τὸν φονευθέντα ἰδιαιτέρα καὶ ὀλέθρια ἀγάπης ἢ σε-

θασμοῦ, ἀπ.λοῦς δὲ, ἐὰν ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος ᾗτο ἄλλο πρόσωπον (6).

(α) C. C. C. Art. 137. «Aber nach Gewohnheit etlicher Gegend, werden die fürsetzlichen Mörder un Todtschläger einander gleich mit dem Rad gericht, darinnen soll Unterschied gehalten werden, also dass ein fürsetzlicher muthwilliger Mörder mit dem Rad, und ein ander, der ein Todtschlag aus Jähheit u. s. w.» (Οἱ φονεῖς καὶ οἱ ἀνακρίτου, τιμωρόμενοι μέχρι τοῦδε ἐνίοτε καὶ τὰς αὐτοὺς πονίας, θέλουσιν εἰς τὸ ἐξῆς διακρίνεσθαι ἀπ' ἀλλήλων καὶ τιμωρεῖσθαι, ὅ μιν ἐκ προθέσεως φονεῖς καὶ τὴν ποινὴν τῆς τροχηλασίας, εἰ δὲ ἀνακρίτου κ. τ. λ.). Walch. Gloss. voc. mutgwflig p. 386. «Allorts ἀπεδίθητο εἰς τὸν φόνον στανωτέρα ἐννοια. Boehmer ad Art. 137. §. 10. Walch αὐτόθι voc. Mord.

(6) «Π συνήθως τῆς ἀνθρωποκτονίας διαίρεσις, καθ' ἣν, ὁ μὲν φόνος λεγόμενος ὑπαγομένους εἰς τὸ homicidium simplex, εἰς ταύτην δὲ τὴν ἀπλὴν ἀναίρουσιν ἀντιτίσσεται ἡ βαρβαρὶς (Koch inst. jur. crim. §. 437.), περιλαμβανούσα τὸ latrocinium, assassinium, veneficium, homicidium proditorium κτλ., εἶναι πάντῃ ἐμφαλμένη καὶ ἀνατρέπει ὁλοτελῶς τὴν ὁρμὴν περὶ τῆς πραγματείας ταύτης θεωρίαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐξδ. «Ἡ λέξις φόρος εἶχε καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα διαφόρους σημασίας, δηλοῦσα ἥτοι τὴν λαθραίως πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν, ἢ τὴν ἐξ ἰδιοτελείας, ἢ (κατ' ἄλλας πηγὰς) τὴν μετὰ δόλου πραττομένην Grimm deutsche Rechtsalterthümer σελ. 625. Birnbaum (Archiv des Criminalrechts XIII. Thl. σελ. 440—430, XIV. σελ. 525). ὅρα καὶ τὴν κατωτέρω ἀναφερομένην Dis. τοῦ Hasselt ad art. 295. p. 62. Jarke Handbuch III. Thl. σελ. 242. Beaumanoir coutumes de Beauvoisis Cap. 30. Assises de Jérusalem Cap. 22. 83. Πᾶσα δὲ ἄλλη ἀνθρωποκτονία, μὴ ὑπαγομένη εἰς τὸν φόνον, ἐλέγετο ἀναίρουσι. Ὅρα πρὸς ἀκριβεστέραν κατάληψιν καὶ Rechtbuch Ruprecht v. Freisingen II. Buch. cap. 4—28. (ἐξδ. Maurer σελ. 235—259 καὶ Züricher Richterbrief vom XIV. Jahrh. über Manslacht εἰς Escher die Lehre vom Betrage σελ. 4—3 not. Ὅρα προσέτι Zöpfel das alte Bam-

bergerrecht, σελ. 112. Κατὰ τὴν 15. ἑκατονταετηρίδα, ἡ ἄνευ δόλου πραττομένη ἀναίρεσις ἐτιμωρεῖτο εἰσέτι πολ-
λάκις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μετὰ δόλου πραττομένην,
μόνον μὲ χρηματικὴν ποινὴν (*Bluntschli Rechtsges. von
Zürich I. σελ. 409.*) ἢ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας. *Zöpf-
fel* αὐτόθι, σελ. 112. σημ. 'Ἡ γινομένη διάκρισις εἶχεν ἐ-
πιβρόχον καὶ εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς, διότι ὁ
μὲν ἔνοχος φάνου ἐτιμωρεῖτο μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχῆλασίας,
ὁ δὲ ἔνοχος ἀναίρεσεως μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον.
Schwabenspiegel cap. 174. (ἐκδ. *Lassberg*). Ἐξάγεται δὲ
καὶ ἐκ τῶν συγχρόνων τῆς Π. Δ. Κ. πηγῶν τοῦ δικαίου.
ὅτι ἦτο δπωσοῦν διαδεδομένη ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἀναίρεσις ἐ-
πρεπε νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὰς ἐλαφροτέρας καὶ νὰ κρίνεται
μὲ περισσοτέραν ἐπιείκειαν (φαίνεται, ὅτι τὸ ἀρχαῖον σύστη-
μα τῶν *compositiones* εἶχε πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς ἀναίρεσεως
μακροτάτην διάρκειαν). Ὡρα τὰ ἐν τῷ *neues Archiv des
Criminalr. IX.* σελ. 61—66. ἀναφερόμενα χωρία.
'Ἀλλὰ συγχρόνως παρατηρεῖται καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρ-
χῆς τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος οἱ νομοθέται ἀποδο-
κιμῶσιν τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσασαν ἐπιείκειαν ὡς
πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. ὁθεν : *Tyrolische Malefizordnung v.
1499. §. 35.* ἐκτύπ. ὑπὸ τοῦ *Wendt in den Bairischen
Annalen 1834. N. 137.* Δια ταῦτα παρεδέχθη ὁ Σχουά-
ρ-ζεμλεργ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάκρισιν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς
συγχρόνου τοῦ δικαστικῆς πράξεως, θεωρήσας (συμφώνως
καὶ μὲ τὸν *Clarus prax. rer. crim. §. homicid. N. 6. 7.,*
ὅπου τὸ *homicid dolos. simplex.* διακρίνεται ἀπὸ τοῦ *ho-
mic. deliberatum ex proposito* καὶ τῶν ὑποδιαίρεσεων
τοῦ τελευταίου εἰς *h. ex insidiis, proditorium, assassinium*)
τὸν μὲν φόνον, ὡς ἐκ προμελέτης πραττομένην ἀνθρωποκτο-
νίαν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν, ἥτοι ὡς ταυτόσημον μὲ τὴν ἀνθρω-
ποκτονίαν ἐν γένει (*Art. 148—152. C. C. C.*), ἢ ὡς ση-

μαίνουσαν πᾶσαν ἀνθρωποκτονίαν ἥτις δὲν πράττεται μετὰ *animus occidendi* προκύπτοντα ἐκ πλήρους προμελέτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ἡ L. 14. §. 2. D. de poenis μᾶς ὑποδεικνύει τὴν γενομένην διάκρισιν, ἐὰν ἡ πράξις ἐτελεῖτο *proposito* ἢ *impetu*. *Impetus* σημαίνει τὴν κατάστασιν τῆς *perturbatio animi*. *Elvers pract. Arbeiten*. Rost. 1836. σελ. 236. Ἀμφισβητεῖται ὅμως ἐὰν τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον θεωρεῖ τὸν *impetus* (εἰς ὃν περιλαμβάνεται οὐ μόνον ἡ κατάστασις, τὴν ὁποίαν τὴν σήμερον λέγομεν βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ μέθη) ὡς ὑπάρχοντα μᾶλλον εἰς τὸν *dolus* ἢ εἰς τὴν *culpa*. Köstlin *die Lehre vom Mord und Todtshlag* I. σελ. 173. sq. Οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν γνώμην τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου περὶ μετριωτέρας τιμωρίας τῆς *in impetu* πραττομένης ἀνθρωποκτονίας· καὶ, μοιλονότι ἡ Π. Δ. Κ. δὲν ἐθεώρησε τὴν ἀναίρεσιν ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτῆς ἐποψιν (*Rosshirt Gesch.* II. σελ. 208—212.), μοιλαταῦτα δ' *Σχου* ἀρζεμπεργ εἶχε κατὰ νοῦν τὸν *impetus* τοῦ ρωμ. δικαίου, τὸν ὅποιον καὶ ἐξέφρασε διὰ τῶν λέξεων *Jähheit und Zorn* (παραφορὰ καὶ ὀργή)· παραπλήσιον ταύτης διάκρισιν παρεδέχθησαν ὅλων τῶν ἐθνῶν αἱ νομοθεσίαι, οἷον ἡ τῆς Γαλλίας πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως: *Toussé* III. p. 530. *Lelièvre de conatu delinq* p. 165· καὶ ἡ τῆς Ἀγγλίας. *Birnbaum (Archiv des Crim R. XIV. σελ. 530).* *Mittermaier (Krit. Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung* I. σελ. 225) Εἰς τὴν κατὰ τὸ γερμανικὸν κοινὸν δίκαιον δικαστικὴν πρᾶξιν, ἡ μεταξὺ φόνου καὶ ἀναιρέσεως διάκρισις ἀναπτυσσομένη κατὰ μικρὸν (καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ καταλογισμοῦ τοῦ *dolus malus* καὶ τοῦ *impetus* ἀρχῶν) ἐμορφώθη τελευταῖον κατὰ τὴν σημερινὴν τῶν λέξεων αὐτῶν ἔννοιαν. Ὅθεν φόνος μὲν, λέγεται πᾶσα ἀνθρωποκτονία πραττομένη ἐκ προμελέτης καὶ ἐπὶ ὀριστικῶ

σκοπῶ θανατώσεως· ἀντίρροισι δὲ, πᾶσα, ἄνευ προμελέτης περὶ θανατώσεως, εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀποφασισθεῖσα, ἢ δορίστως εἰς θανάτωσιν ἢ εἰς σωματικὴν βλάβην τείνουσα, καὶ διαρκούντος τοῦ τοιοῦτου βρασμοῦ τελεσθεῖσα ἀνθρωποκτονία. Ἀναλόγως μὲ τὰ διάφορα ἐξωτερικὰ περιστατικὰ τὰ ὅποια παροξύνουσι πρὸς τὴν πράξιν καὶ ἐλαττώνουσι τὸν κακολογισμὸν, κανονίζεται καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ ἄξιόποινου τῆς ἀναιρέσεως. Περὶ τῶν γνωρισμάτων ἂν ὑπάρχῃ φόνος ἢ ἀναιρέσις: *Jarke Handbuch* III. σελ. 343. *Henke Handbuch* II. σελ. 71. *Rossi traité* II. p. 117. *Escher Abhandl.* σελ. 277. *Anmerk. zum Baier. Gesetzbuch* II. σελ. 23. *Heffler Lehrbuch* σελ. 261. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 46. *Abegg Lehrb.* σελ. 327.

§ημ. 2. τοῦ δικθ. Οἱ ἐν ταῖς νεωτέραις νομοθεσίαις περιεχόμενοι ὀρισμοὶ τοῦ φόνου καὶ τῆς ἀναιρέσεως εἶναι διάφοροι. Κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 826, φανερὸς λέγεται, ὅστις προμελεστημένως ἀποφασίζει καὶ ἐκτελεῖ ἀνθρωποκτονίαν (τιμωρούμενος μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχλησίας). Ἀναιρέσιν δὲ πράττει, κατὰ τὸν § 806, ὅστις μὲ τὸν ἐχθρικὸν σκοπὸν τοῦ νά βλάβῃ τὸν ἄλλον ἐπιχειρεῖ τοιαύτας πράξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἔπρεπεν ἀναγκάτως κατὰ τὴν συνήθη φορὰν τῶν πραγμάτων ἢ κατὰ τὴν εἰδικῶς προκείμενην νά προκύβῃ ὁ θάνατος, καὶ διὰ τῶν πράξεων τούτων ἐπιφέρει τὸν θάνατον (τιμωρούμενος μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον). Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν χωρίων τούτων τοῦ πρῶσικου δικαίου ὅρα *Temme Lehre von der Tödtung* σελ. 81—89. *Meyer vom Thatbestande* σελ. 47. 56. 132. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποιν. νόμον §. 117, φόνον μὲν πράττει, ὅστις μετὰ προθέσεως τοῦ νά θανατώσῃ τὸν ἄλλον ἐπιχειρεῖ τοιαύτας πράξεις, ὥστε προκύπτει ἐξ αὐτῶν ἀναγκάτως ὁ θάνατος· ἀναιρέσιν δὲ πράττει (§ 123.), ὅστις ἄνευ προθέσεως ἀνθρωποκτονίας, ἀλλὰ μὲ ἄλλως ἐχθρικὸν

σκοπὸν, ἐπιχειρεῖ πράξεις, αἵτινες ἐπιφέρουσι τοῦ ἄλλου τὸν θάνατον. Ἡ ποινὴ συνίσταται εἰς κάθειρξιν ἐπὶ ἔτη 5—10. Ὁρα *Visini* (*Zeitschrift für österreich, Rechtsgelehrs.* 1835 II σελ. 339). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 295, ὀνομάζει πᾶσαν προαιρετὴν ἀνθρωποκτονίαν *meurtre*, τὴν δὲ μετὰ προμελέτης ἢ ἐνέδρης πρᾶττομένην (ἄρθρ. 296) *assassinat*. Προμελέτην λέγει ὁ γαλλικὸς νόμος τὸν προγενέστερον τῆς πράξεως σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιβουλευθῇ τις τὴν ζωὴν ὀρισμένου ἢ τοῦ τυχόντος ἀνθρώπου, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐνέργεια τοῦ τείνους σκοποῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ περιστάσεώς τινος ἢ ἀπὸ τινος ὅρου. Ἐνέδρα δὲ ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 298, ἐάν τις ἐπὶ ὀλίγον ἢ παλὺν χρόνον εἰς ἓνα ἢ πλείονας τόπους παραφυλάττῃ τινὰ δαὲ νὰ τὸν φονεύσῃ ἢ νὰ τὸν κακοποιήσῃ. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἐκφράσεων τοῦ ἄρθρου τούτου ὅρα *Hellie théorie V. p. 205*. Ἐσφαλμένας ἀποδεικνύει τὰς διατάξεις τοῦ Γαλλικοῦ νόμου ὁ *Zumbach Ansichten über Gegenstände des Strafrechts* σελ. 415. *Haus observ. sur le projet II. p. 173*. Ὁ *Haus* (projet de révision Art. 303.) ὀρίζει τὴν λέξιν *meurtre* οὕτω: *homicide commis avec intention de donner la mort sans préméditation*. Περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ὅρα ἐν γένει *Hasselt ad art. 295—298 codicis poenalis. Groning. 1839*. Κατὰ τὸν Βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 146, φονεὺς λέγεται. ὅστις μετὰ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσχευμένως ἐξετέλεσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀναίρετης δὲ (ἄρθρ. 151.), ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ὀργῆς ἀποφασίζει καὶ ἐκτελεῖ κατὰ τοῦ ἄλλου πρᾶξιν τινὰ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ ἔχουσιν ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ποινὴ τῆς βαρείας εἰρκτῆς ἐπὶ ὀρίστον χρόνον· ἐάν δὲ (ἄρθρ. 152.) ὁ φονευθεὶς ἠρέτισε χαλεπῶς τὸν

πράξαντα, ἢ ἂν οὗτος ἐνήργησεν εἰς κατὰστασιν μέθης, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—12 ἐτῶν· οἱ ῥηθέντες ὅρισμοι δὲν εἶναι ὀρθοὶ οὔτε βελτιοῦνται διὰ τῶν σχολίων (Anmerkungen II, σελ. 25.), ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ βρασμοῦ τοῦ πάθους. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831, ἄρθρ. 244, ἔνοχος ἀναιρέσεως εἶναι ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ εἰς τοιοῦτον βρασμὸν ἐξέτελεσεν ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 121, λέγει φόνον μὲν τὴν μετὰ προμελέτης ἀποφασισθεῖσαν ἢ ἐσκεμμένως ἐκτελεσθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀναιρέσιν δὲ (ἄρθρ. 123) τὴν ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν πάθους πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν. "Ορα καλὰς περὶ τοῦ προκειμένου παρατηρήσεις παρὰ *Krug studien* II, σελ. 41—47. Ὁ ἔνοχος ἀναιρέσεως τιμωρεῖται, κατὰ τὸ 423 ἄρθρ. τοῦ σαξων. νόμου μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8—20 ἐτῶν· ἔαν δὲ ὁ φονευθεὶς παρώξυνε τὴν ὀργὴν τοῦ πράξαντος, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐν γένει ἢ μὲ ἀπλήν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν. Οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Λυκέρνης ἄρθρ. 170. 172, καὶ τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 145. 148, παραδέχονται τοὺς περὶ φόνου ὁρισμοὺς τοῦ βαυαρ. νόμου, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ἀπαιτοῦσιν ἀπόφασιν γενομένην εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθρ. 237, φονεὺς λέγεται ὅστις μετὰ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐξέτελεσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀναιρέτης δὲ (ἄρθρ. 245), ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξέτελεσεν ἀνθρωποκτονίαν. Εἰς τὸν ἔνοχον ἀναιρέσεως ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν· ἔαν δὲ ἡρεθίσθῃ παρὰ τοῦ φονευθέντος, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 10 ἐτῶν· ἐπὶ δὲ χαλεπωτέρας ἡρεθίσεως ἀπλή εἰρκτὴ 4—6 ἐτῶν, ὅρα τὰς περὶ τῶν εἰρημένων ὁρισμῶν γενομένας ἐν ταῖς βουλαῖς συζητήσεις: *Verhandlungen in der 45 Sitzung der 2. Kammer*

σελ. 24. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 183. λέγει φονεὶς ἐκεῖνον, ὅστις μετὰ προμελέτης ἐξετέλεσε τὴν εἰς αὐτὸν ὡς μεθ' ὀριστικῆς προθέσεως ἀποφασίσαντα τὴν πράξιν καταλογιστέαν ἀνθρωποκτονίαν, ἢ ὅστις ἐξετέλεσε μὲν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλὰ μετὰ προηγηθεῖσαν προμελετημένην πρὸς τοῦτο ἀπόφασιν. (Ἡ βουλευτικὴ ἐπιτροπὴ προσέθεσε : καὶ διαρκῶσαι ἐτι ἀπόφασιν). Ἐὰν ἡ πρόθεσις τοῦ πράξαντος τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἦτο ἀόριστος, ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 12 ἐτῶν ἕως βαρείας εἰρκτῆς διὰ βίου. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 187 ἔνοχος ἀναιρέσεως εἶναι, ὅστις ἄνευ προμελέτης εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἑρμηνεία ἐκείνων, κατὰ τοὺς ὁποίους αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 137 τῆς Π. Δ. Κ. περιεχόμεναι ἐκφράσεις : παραφορὰ καὶ ὀργή (Jähheit und Zorn) σημαίνουσιν ἀπλῶς τὴν ὀργὴν μόνον. Προσέτι δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκαίως, ὥστε ἡ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως νὰ παρακολουθῇ ἀμέσως τὴν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς γενομένην ἀπόφασιν πρὸς τὴν πράξιν· ἀπαιτεῖται δὲ μόνον νὰ μὴ μεσολαβῇ ἀτάραχος σκέψις ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως χρόνῳ. Haus observation II. p. 171—176. Ἐκτὸς τούτου εἶναι ἀδιάφορον πῶς προέκυψεν ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὁρμῆς· ὅθεν δὲν ἀπαιτεῖται (ὡς εἰς τὴν Ἀγγλίαν) αἰφνῆδιος βρασμὸς ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ χαλεπὴ ἐρέθισις ἀπὸ μέρους τοῦ θανατωθέντος. Fourth report of the committee on criminal law p. XXV. XXXVIII. report on the Code for Indian law. pag. 104. Αἱ σκέψεις αὗται δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς μόνην τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τῆς περὶ φόνου καὶ περὶ ἀναιρέσεως διδασκαλίας

ὅρα *Feuerbach Rechts fälle* I. nr. 14. 16 II. σελ. 263. Criminalist. Jahrbücher für Sachsen II. Bd. 3. H. σελ. 248. *Graba Theorie und Praxis des gemeinen deutschen Criminalrechts* σελ. 230. ὅρα περίπτωσιν τινά ἀνθρωποκτονίας προαχθείσης εἰς κατάστασιν μεγίστου σαρκικοῦ ἱρεθισμού εἰς *Demme's Annalen* IV. Bd. σελ. 70. ὅρα προσέτι. *Hitzig Zeitschr.* Heft 7. σελ. 153. H. 32. σελ. 300.

§. 216.

Ὁ νόμος ἀπαιτεῖ προμελέτην καὶ ἐκλογὴν, ἐπομένως ἀπαιτεῖ ἐνέργειάν τινα τῆς βουλήσεως τοῦ πράττοντος, ὡς ψυχολογικὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν πράξιν. Ὁ ὅρος οὗτος ὑπάρχει ἐὰν ἐγένετο ἐσκεμμένως ἤτοι, ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀπόφασιν ἢ τοῦλάχιστον ἢ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ ἢ ἐκλογὴ τῶν πρὸς τοῦτο μέσων. Ὁ τελικὸς σκοπὸς καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀπόφασιν ἐλαττήρια δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν νομικὴν περὶ τοῦ ἀδικήματος κρίσιν (α).

(α) Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους εἶναι πάντῃ ἀδιόριστον, ἂν ὁ φόνος ἐπράχθη ἐξ ἔρωτος ἢ ἐκ μίσους, ἐκ κόρου πρὸς τὴν βίον ἢ ἐξ ἰδιωτελείας.

§. 217.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναίρεσις προϋποτίθῃσιν ἔλλειψιν προμελέτης, ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν 1) ἡ ἀνθρωποκτονία ἀπεφασίσθη εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ 2) ἐξετελέσθη διαρκούσης τῆς ὁρμῆς ταύτης. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα, διὰ νὰ ᾖ μὲν ἡ πράξις ἀξιόποινος, ἀπαιτεῖται καταλογιστότης, διὰ νὰ ἐπιβληθῇ δὲ ἡ τακτικὴ ποινὴ, ἀπαιτεῖται νὰ

υπάρχει (ὠρισμένος ἢ ἀόριστος) σκοπὸς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας.

§. 218.

Πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἂν ἡ ἀνθρωποκτονία ἐπράχθῃ ἐκ προμελέτης πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπὲρ ὅσιν οὐ μόνον 1) ἡ διάρχεια τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ μεσολαβοῦντος μεταξὺ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως καὶ τῆς τὴν θέλησιν τοῦ πράξαντος προσδιορίζουσας ἐξωτερικῆς πρὸς τὴν πράξιν ἀφορμῆς, ἀλλὰ καὶ 2) νὰ ἐρευνᾶται πρὸ πάντων ἐὰν προηγήθησάν τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως ἰδιόζουσαι προπαρασκευαί, ἡ ἐξωμαλύνθησάν ἐσκεμμένως ἐξωτερικαὶ δυσκολίαι, ἐπίσης δὲ νὰ ἐξετάζωνται 3) ὅλαι αἱ περιστάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται, ὅτι τοῦ πράξαντος ἡ θέλησις προσδιωρίσθη ὑπὸ τῆς (διὰ μόνου τοῦ μελετῶντος λογικοῦ καταληπτῆς) ἀναφορᾶς τῆς θανατηφόρου πράξεως, ὡς μέσου πρὸς ὠρισμένον τινὰ σκοπὸν (α). Διὰ τοὺς δύο τελευταίους λόγους, περιέχουσι πάντοτε τὴν ἔννοιαν τοῦ φόνου τὰ ἐξῆς εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας: ὁ ληστρικὸς φόνος (Raubmord), ἡ ἐντεταλμένη ἀνθρωποκτονία (aufgetragene Tödtung) ἡ δὲ ἐπὶ μισθῷ ἔμμισθος φόνος (Banditenmord) ἡ δολοφονία (Meuchelmord) καὶ ἡ φαρμακεία (giftmord).

(α) Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ ἐκπλήρωσις ὀρέξεω τινος ἢ πάθους, προσέτι δὲ καὶ αἰφνιδιακῆς ἐπιθέσεως τινὸς ἐπιθυμίας, ἅμα ἡ ἀνθρωποκτονία ἐπράχθῃ ὡς μέσον πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς.

§. 219.

A) Ὅστις ἀποφασίζει νὰ πράξῃ ἀνθρωποκτονίαν, διότι

αὕτη ὡς ἐκ τῶν *συνεπειῶν* αὐτῆς εἶναι μέσον πρὸς ἐπί-
τευξιν ὕλικῶν σκοπῶν, δεικνύει προμελέτην, καὶ ἡ πράξις
αὐτοῦ λέγεται *ληστρικὸς φόρος* (*latrocinium*) (α). Ἰδίως
δὲ σημαίνει ἡ ἔκφρασις αὕτη τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἣτις
πράττεται ὡς μέσον πρὸς ἀπόκτησιν *ξένης περιουσίας*. Ἡ
ἀνθρωποκτονία ἥτις, ἔχουσα ὡς ἀφορμὴν αἰσθητὴν τινα ἐ-
πιθυμίαν, πράττεται πρὸς ἄμεσον ταύτης ἐκπλήρωσιν δὲν
δύναται νὰ ὀνομασθῇ *latrocinium* (β).

(α) Τὸν ὅρισμὸν τοῦ *latrocinium* κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἔρα εις L. 28. §
10. 15. D. de roenis.

(β) Αἱ σκέψεις αὗται ὀρίζουσιν ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιωτικοῦ σκοποῦ
καὶ εἶναι ἀπαρτιτῶς ἀναγκαῖα διὰ νὰ μὴ συγχέπται πᾶσα ἀνθρωποκτο-
νία μὲ τὴν ληστρικὴν φόνον. "Ὅθεν ὅστις πράττει ἀνθρωποκτονίαν ἕνεκα
τῆς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον κρέας ὀριζιῶς τοῦ δὲν εἶναι *latro*, ὡς ἐσφαλμέ-
νω νομίζει ὁ Schmidt (öffontl. Rechtspr. N. 111.) ἀλλ' ἀναμ-
φιβόλως *latro* εἶναι, ὅστις ἀνθρωποκτοῖ, διὰ νὰ κατακευθῇ ἐκ τοῦ πτώ-
ματος ἀρτοκρέατα (*Pasteten*) πρὸς πώλησιν. Περιεργὸν παράδειγμα λη-
στρικοῦ φόνου ἀναφέρει ὁ Klein Annalen Bd. XIII. W. 7.

§. 220.

Προμελέτη ὑπάρχει Β) ἐπὶ τῆς κατὰ ἐντεταλμένης ἀν-
θρωποκτονίας, ἥτοι τῆς κατὰ παραγγελίαν ἄλλου τινὸς
πραττομένης, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπίστον φόνου (*assassinium*), ἥτοι
τῆς παρανόμου, ἐπὶ μισθῷ ἐπιχειρηθείσης ἀνθρωποκτο-
νίας. Ἐκεῖ μὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἔννοια τοῦ συναλλάγμα-
τος τῆς ἐντολῆς, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ τῆς μισθώσεως. Ὁ τε
παραγγέλλων τὴν ἀνθρωποκτονίαν καὶ ὁ παραγγελλό-
μενος, ὁ τε μισθὸν τὸν φονέα (*Morddinger, assassinator*)
καὶ ὁ μισθοῦμενος (*Bandit, assassinus*), δεικνύουσι προμε-
λέτην· οὗτος μὲν ἕνεκα τοῦ λόγου καὶ τοῦ τελικοῦ σκο-
ποῦ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς θελήσεώς του, ἐκεῖνος δὲ ἕ-

νεκα τοῦ εἵδους καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεώς
του (α).

(α) W. A. Lauterbach de assassinio Tab. 1636. (καὶ εἰς τοῦ ἰδίου
Disputation.) M. Z. Cramer de assass. Lips. 1768. Προφορικῶς περὶ
τῆς μὴ πρακτικῆς διακρίσεως μεταξὺ κυρίου καὶ μὴ κυρίου ἐμμε-
σθου φόγου (assassinium proprium s. verum interpretativum s. fi-
ctum) ὡς καὶ περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀδικήματος καὶ τῆς ἐνομασίας αὐ-
τοῦ. Ὅρα περὶ τούτου Boehmer J. E. P. L. V. tit. 12. §. 26. καὶ
Jos. v. Hammer die Geschichte der Assassinen. Stuttg. u. Tab.
1818.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀρίστας πληροφορίας περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν
assassini ὅρα παρὰ Herbelot Bibliotheca Oriental. Pa-
gae 1778. voce Bathania. καὶ εἰς τὴν ἀνωτέραν διατριβὴν
τοῦ Sylvestre de Sacy εἰς τὸ Journal des savans. Juil-
let 1818. p. 448.

§. 221.

Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἀνήκει Γ) ἡ *do lo poria* (homici-
dium proditorium), ἣτοι δι' ἐπίτηδες ἀπάτης τοῦ θανατω-
θέντος πραττομένη ἀνθρωποκτορία, καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ πρῶ-
τος κρύπτῃ τὸν φονικὸν αὐτοῦ σκοπὸν ὑπὸ τὸ πρόσχη-
μα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς φιλίας (α). Ὅθεν ἡ δολο-
φονία εἶναι πάντοτε προμελετημένη (β).

(α) Eschenbach prog. de homicidio proditorio. Rest. 1782.

Δὲν ἀποτελεῖ δολοφονίαν πᾶσι βλάβῃ δολίως ἐπιφερομένη καὶ ἔχουσα
τὸν θάνατον ὡς ἀποτέλεσμα· ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ εἰς πᾶ-
σαν ἄλλην περίπτωσιν σκοπὸς τείνων εἰς ἀνθρωποκτονίαν. Ἐνδέχεται νὰ
ἔχω τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πληρώσω ἀπλῶς τὸν ἄλλον, τὸν τοιοῦτόν μου δι' σκο-
ποῦ νὰ τὸν διέχγῃω δολίως. Ὅρα Grolman Ords. der CRW. §. 272

§. 222.

Εἰς τὴν μετὰ προμελέτης ἀνθρωποκτονίαν ἀνήκει Δ)
ἡ φαρμακεία (α) ἣτοι ἡ ἀνθρωποκτορία, ἣτις πράττεται διὰ

μεταδόσεως ούσιας τινός, κεκρυμμένως καὶ λαθραίως βλα-
ποῦσης τὸ σῶμα (6). Ὅστις μεταχειρίζεται τὸ μέσον τοῦ-
το πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ παρανόμου σκοποῦ του, δει-
κνύει προμελέτην, διότι προσπαθεῖ δι' ἀποκρύψεως νὰ
ὑπεκφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ διότι ἡ χρῆ-
σις τοῦ μέσου τούτου προϋποτίθῃσι προπαρασκευάς.

(2) C. C. Art. 130., τὸ ὅποιον ὅμως περιλαμβάνει πλεον ἢ τὴν διὰ δηλη-
τηρίου ἀνθρωποκτονίαν. Περὶ τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, L. 1.
§. 1. L. 3. pr. §. 1—3. ad L. Corn. de sic. L. 1. in f. de L. Poin. de
part. J. Fr. Ehrmann (Praes. Reissien) Diss. de veneficio
doloso. Argent. 1781. Idem de veneficio culposo. Argent. 1782.
γερμανιστὶ εἰς: Waitz Sammlung kleiner akademischer Schriften
über gerichtl. Arznei wiss. 1. Bd. 1. St. N. 1. 2.

(6) Περὶ τῆς πρὸς ῥωμαίους σημασίας τῆς λέξεως venenum, L. 3. §. 2. ad
L. Corn de sicar. L. 236. de V. S. Περὶ τοῦ ὀρισμοῦ καὶ τῶν διαφορῶν
εἰδῶν τῶν δηλητηρίων εἶρα Ploucquet über die gewaltsamen Todes-
arten. §. 75. ἐπ. Metzger gerichtl. Arznei wiss. II. Abschn. Hen-
ke Abhandlungen aus der gerichtl. Medizin. III. Bd. N. 2. Wild-
berg Rhapsod. aus gerichtl. Arznei wiss. N. VIII

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. ὧς πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου 130.
Π. Δ. Κ. τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πρᾶδοχῆς τῆς μιᾶς
ἢ τῆς ἄλλης τῶν ὑπαρχουσῶν δύο γνώμων: ἡ ὅτι τὸ
ἄρθρ. 130 τῆς Π. Δ. Κ. ἤθελε γὰ τιμωρήσῃ μὲ τὴν ἐν
αὐτῷ περιεχομένην ποινὴν τὴν ἀπλὴν δόσιν δηλητηρίου,
ἀδιαφόρως ἂν ὑπῆρχεν ἡ μὴ φονικὴ πρόθεσις καὶ μὴ λαμ-
βανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐπισυμβάντος ἀποτελέσματος (π.
χ. κατὰ τὴν γνώμην τῶν: Rosshirt Lehrbuch § 337.
συνδ. μὲ Rosshirt Gesch. II. σελ. 217. Martir Lehrbuch
§ 131. Heffler Lehrbuch. σελ. 293. Τοιαύτη ἦτο καὶ
τῆς ἀρχαιοτέρας γαλλικῆς νομοθεσίας ἡ γνώμη. Lelièvre
de conatu p. 168), ἡ ὅτι τὰ εἰρημένον ἄρθρον 130 ἐννοεῖ
μόνην τὴν μετὰ φονικῆς προθέσεως πραττομένην φαρμα-

καίαν. Ἡ τελευταία γνώμη εἶναι ἡ ὀρθότερα. "Ορα καὶ *Jordan* über die Auslegung der Strafgesetze σελ. 116. *Wächter Lehrbuch* II. σελ. 442—488. *Bauer Lehrbuch* §. 174 περί τῆς γνώμης τοῦ ῥωμαίου δικαίου κατὰ τὸ ὅποιον plus est kominem extinguere veneno quam occidere gladio (L. 1. C. de malef et mathem.), ὅρα *Heffner Lehrbuch* σελ. 294. *Birnbaum* (Archiv XIV. σελ. 519). Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ γερμανικὸν δίκαιον συγκατατάττει τὴν φαρμακείαν ἐν μέρει μὲν μὲ τὴν προδοσίαν (ὅθεν *Clarus quaest* §. homicid n. 13. 14.). ἐν μέρει δὲ μὲ τὴν μαγείαν (*Schirach Handbuch des Holzstein. Criminale* I. Thl. σελ. 335. Κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον, ὁ φαρμακευτὴς ἐθεωρεῖτο ὡς εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἀξιόπαινος, διότι ὑπετίθετο ἔχων σχέσεις μὲ τὰ πονηρὰ πνεύματα· καὶ μάλιστα φαίνεται, ὅτι ἦτο ἀδιάφορον, ἂν προέκυψε θάνατος ἢ ὄχι. Ἀλλὰ κατὰ τὸ *Rechtbuch Ruprechts* II. cap. 20. (ἐκδ. *Maurer* σελ. 259.), φανεὸς λέγεται καὶ ὅστις δίδῃ εἰς ἄλλον νὰ πῇ δηλητήριον, τὸ ὅποιον οὗτος πῶν ἀποθνήσκει. "Οπως καὶ ἂν ἦναι, ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν τῇ Π. Δ. Κ. τὸ ἄρθρον 130 μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὴν διὰ δηλητηρίου φαρμάκου ἀνθρωποκτονίαν ὡς ὑπαγομένην εἰς τὸν φόνον, καὶ μάλιστα ἐνῶ κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς φόνος καὶ ἡ ἀνθρωποκτονία ἥτις πράττεται μὲ ἀόριστον πρόθεσιν θανάτωσης ἢ σωματικῆς βλάβης.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ ὁρθὸς ὀρισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ δηλητηρίου φαρμάκου (ὅρα καὶ L. 236 pr. D. de verb. sing.) εἶναι πολλὰ σπουδαῖος. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω (σημ. β.) ἀναφερομένης φιλολογίας, ὅρα: *Marx die Lehre von den Giften*. Gött. 1827. *Orfila allg. Toxikologie übers.* Von *Hermstädt*. Berlin 1828. Τοῦ αὐτοῦ Vorlesungen über

gerichtliche Medizin, übersetzt von Hergenröther III. Eggert der gewaltsame Tod ohne Verletzung. Berlin 1832. σελ. 309. Hühnefeld die Chemie der Rechtspflege. Berlin 1832. Christison Abhandl über die Gifte in Bezug auf gerichtliche Arzneikunde (μετάφρασις). Weimar 1832. "Ὅσα προσέτι τὰ συγγράμματα τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ Müllermaier Strafverf. II, Thl. σελ. 65. Ἐπιστημονικῶς ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ δηλητηρίου δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετικὴ, διότι τὰ πλείστα δηλητήρια εἶναι συγχρόνως καὶ φάρμακα. Προτιμότερος τῶν λοιπῶν εἶναι ὁ ὀρισμὸς τὸν ὁποῖον δίδει ὁ *Devergie médecine légale* II. p. 430. οὕτω: δηλητήριον φάρμακον εἶναι πᾶσα οὐσία, ἥτις φερομένη ἐντὸς τοῦ σώματος ἢ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ περ εἰς μικρὰν ποσότητα, δύναται ἀνεῦ μηχανικῆς τίνος ἐνεργείας νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον ἢ κατὰστροφὴν τῆς υγιείας. Περί τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ δηλητηρίου ὅρα *Hellie théorie* V. p. 338 *Richter Zeitschr für Strafrechtspflege in Preussen* I. σελ. 57—62. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη τῶν θεωρούντων ὡς οὐσιῶδες τοῦ ὀρισμοῦ στοιχεῖον τὴν λαθραιότητα, ἢ τῶν φρονοούντων ὅτι ἔχει ἐπιβροχὴν ἡ περίστασις, εἴαν ᾗτο δύσκολον ν' ἀποφύγῃ τις ἢ ν' ἀνακαλύψῃ τὸ δηλητήριον *Richter* I. c. σελ. 58.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη τῶν θεωρούντων τὴν διὰ δηλητηρίου ἀνθρωποκτονίαν πάντοτε καὶ ἀναγκαιῶς ὡς φόνον διότι ἐνδέχεται νὰ δοθῇ τὸ δηλητήριον καὶ ἀνεῦ προμελέτης εἰς αἰφνίδιον ψυχικῆς ὁρμῆς βράσμον. *Rossi traité* II. p. 245 *Heffter Lehrbuch* σελ. 297. Ὁρα ὅμως καὶ *Haus observations* p. 196. καὶ *Hellie théorie* V. p. 323.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν, ἡ φαρ-

μακεία ἐπιφέρει τότε μόνον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ὅταν ἀπέθανεν ὁ φαρμακευθεὶς καὶ ὑπῆρχε συγχρόνως φονικὴ πρόθεσις, εἴτε ὀριστικὴ εἴτε ἀόριστος. Ἡ γνώμη αὕτη ἐξάγεται πολλὰ συνεκῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ φαρμακεία ὑπάρχει εἰς τὴν ἀνθρωποκτονίαν. *Quistorp Grunds* §. 264. *Grolman Grunds* §. 251. *Tittmann Handbuch* I. Thl. σελ. 111. *Heffler Lehrb* σελ. 296. *Rosshirt II.* 218. *Abegg. Lehrb.* σελ. 338. 364.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Αἱ ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἰσχύουσαι γενικαὶ καὶ ἀρχαὶ περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῆς πράξεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα. Τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κρινόμενον τῆς πράξεως καὶ ἡ φύσις τοῦ δηλητηρίου, περὶ τοῦ ὁποίου πᾶς ὁ προσφέρων αὐτὸ πρέπει νὰ προβλέπῃ ὡς ἐνδεχόμενον τὸ δεινότερον ἀποτέλεσμα, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἀποβησόμενον δὲν ἐξαρτᾶται πλέον ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ἐξασθενίζουσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τὴν πρότασιν τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι δὲν εἶχε φονικὴν πρόθεσιν *Plainer Gutachten* σελ. 327.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 178, τῆς Π. Δ. Κ. ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἀπόπειραν θανάτου, δὲν προκύψῃ θάνατος, δὲν ἔχει χώρον ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. *Zoller de poena veneficii attent. ad mortem non extend Lips.* 1764. Ἡ ἐναντία γνώμη (π. χ. τοῦ *Fischer de poena venefic. attent. Lips.* 1761.) προέκυπεν ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς ἀναρμοστοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἐν μέρει δὲ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 130 τῆς Π. Δ. Κ.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Ὁ Αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος §. 118, ἀναφέρει ἀπλῶς περὶ δολοφονίας διὰ δηλητηρίου φαρμάκου, ὡς ἀποτελούσης φόνον. Τὸ προσωπικὸν δίκαιον, §.

856, ἀπειλεῖ ἐπιταταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ παν-
 τὸς ὅστις πράττει φόνον ὑπὸ τοιαύταις περιστάσεσι ἢ διὰ
 τοιούτων μέσων, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δυσ-
 κόλως δύνανται ν' ἀποτραπῶσιν ἢ ν' ἀνακαλυφθῶσι· ταῦτα
 δὲ ἐφαρμόζονται, κατὰ τὸν § 857, ἐπὶ τῆς φαρμακείας.
 Τὸ ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς τετελεσμένον, ἐὰν ᾖναι βέβαιον,
 ὅτι ὁ φονευθεὶς ἀπέθανε μετὰ τὴν γενομένην χρῆσιν τοῦ
 δηλητηρίου φαρμάκου καὶ ἂν ᾖναι τοῦλάχιστον πιθανόν, ὅτι
 ὁ θάνατος εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηρίου. Ἐὰν δὲν
 ᾖναι δυνατόν νὰ γενῇ νεκροσκοπία, ὁ θάνατος λογίζεται
 ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηρίου, ἐὰν συμβῇ ἐντὸς 8 ἡμερῶν
 ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ δηλητηρίου. *Richter Zeitschrift* ὡς
 ἀνωτέρω ἐν τῇ σημειώσει 2. *Temme von der Tödtung*,
 σελ. 184—197. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 304.
 θεωρεῖ ὡς φόνον τὸν πραττόμενον διὰ δηλητηρίου φαρμά-
 κου, τουτέστι διὰ πάσης οὐσίας ἣτις δύναται ταχέως ἢ
 βραδέως νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἀπαιτεῖ δὲ πρόθεσιν ἀν-
 θρωποκτονίας *Hellie V. p. 321*. Ἀπαιτεῖται πραγματικὴ
 μίξις τοῦ δηλητηρίου μὲ τὸ ἔδωγμα, τὸ ὅποion μέλλει νὰ
 δοθῇ εἰς τὸν φαρμακευησόμενον, κατ' ἀπόφασιν τινα τῆς
 14 Μαΐου 1811, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀξιόποινος ἢ ἀπόπειρα.
Hellie V. p. 327. Ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστη-
 ρίου περὶ τῆς δι' ἀπροσφόρων μέσων φαρμακείας, βρα-
 παρὰ *Hellie V. p. 334*. Κατὰ τὸν βουαρικὸν νόμον, ἀρ-
 θρον, 148, φαρμακεία ὑπάρχει ἐάν τις δώσῃ εἰς ἄλλον
 ποσότητα δηλητηρίου ἱκανὴν νὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον τὴν
 ζωὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ φαρμακευθεὶς ἀποθάνῃ. Ὁ πράξας θεω-
 ρεῖται ὡς αὐτουργὸς τῆς φαρμακείας, ἐὰν δὲν ἐξακριβωθῇ
 μετὰ θετικότητος ἄλλη ἐγγυτέρα αἰτία τοῦ ἐπισυμβάντος
 θανάτου. Ὅστις μετὰ πικανόμου προσέσεως ἔδωκε δηλη-
 τήριον δὲν ὠφελεῖται προτείνων, ὅτι ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἔ-
 τεινεν ἀπλῶς εἰς σωματικὴν βλάβην καὶ οὐχί εἰς ἀνθρωπο-

κτανίαν. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει κατ' ἰδίαν τὸν διὰ δηλητηρίου φόνον· τὸ δὲ σύστημα τοῦτο εἶναι κατὰ ληλον διότι ἡ πράξις ὑπάγεται εἰς τὸν φόνον ἐν γένει. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 240, ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ κατὰ παντὸς ὅστις δοῦς ἐν γνώσει δηλητηρίον φάρμακον ἢ ἄλλας οὐσίας, δυναμένας ἐπίσης νὰ προξενήσωσι θάνατον, ἐπέφερε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὸν θάνατον τοῦ φαρμακευθέντος, ἂν καὶ ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἔτεινεν ἁπλῶς εἰς σωματικὴν βλάβην. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 218, ἀπαιτεῖ λαθραῖαν δόσιν τοῦ δηλητηρίου συμφωνεῖ δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ μὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπαιτεῖται πρόθεσις πρὸς ἀνθρωποκτονίαν εἴτε ὀριστικὴ εἴτε ὀρίστος.

Ὁρα ἑλλ. ποιν. νόμ. ἀρθρ. 289 κ. ἐπ.

§. 223.

Ἡ φαρμακεία δύναται νὰπραχθῇ α) καθ' ὀρισμένον τρόπον, ἐὰν ἡ πράξις ἀντικείμενον ἔχῃ ὀρισμένα καθέκαστα ἄτομα, β) κατ' ἀόριστον τρόπον, ἐὰν ἀφορᾷ πλείονα καὶ ἀόριστα ἄτομα, ὡς ἐπὶ φαρμακεύσεως πηγῶν, καρπῶν καὶ καθ. (α).

(x) Πρὸς. Koch inst. jur. crim. §. 499.

§. 224.

Εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβάλλεται (α) ἡ ποινὴ τοῦ διὰ τοῦ ξίφους θανάτου, εἰς δὲ τὸν ἀπλοῦν φόνον, ἐπὶ μὲν ἀνδρῶν, ἢ τῆς τροχηλασίας, ἐπὶ δὲ γυναικῶν, ἢ τοῦ πνευμοῦ ἢ ἄλλῃ τις τῶν ἀπλῶν ποινῶν τοῦ θανάτου (β). Ὁ νο-

μικρὸς αὐτουργὸς τοῦ φόνου τιμωρεῖται ὡς καὶ ὁ φυσικὸς αὐτουργὸς μετὴν τακτικὴν ποινὴν (γ). Ἐὰν δὲ ἡ θέλησις τοῦ νομικοῦ αὐτουργοῦ ἀπέβλεπε ῥητῶς μόνον εἰς σωματικὴν βλάβην, τότε ἡ τακτικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς μόνον τὸν φυσικὸν αὐτουργόν (δ).

(α) Περὶ τῶν μικρολογιῶν τοῦ Carpxov καὶ ἄλλων πρακτικῶν νομικῶν προβ-
Koch l. c. § 450.

(β) Art. 130. καὶ 137. C. C. C. Ὁ Κάρλος ἀναφέρει μὲν μόνον ἐπὶ τῆς φαρμακείας, ὡς ἐπιβλητέαν εἰς τὰς γυναῖκας, τὴν ποινὴν τοῦ πνιγμοῦ· ἀλλὰ, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς περιπτώσεως καὶ τοῦ λόγου, εἶναι θεμιτὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ γενίκευσις. Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 137. εὐδὲν ἀναφέρει περὶ γυναικῶν, ἴσως διότι διὰ τὴν δειλίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν δὲν τὰς ἐνόμιζεν ἱκανὰς νὰ πράξωσι φανερὰς βιαιοπραγίας, ἀλλὰ μόνον λαθραίους φόνους. Τὸ δὲ πληττέριον εἶναι, ὡς μᾶλλον διδάσκει διὰ τῆς ῥωμαϊκῆς ἱστορίας ἡ πεῖρα τὸ σύνθετος θανατηφόρον ἔργον τοῦ ἀσθινατιέρου φύλου.

(γ) Boehmer ad Carpxov Q. 19. obs. 2. Κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὸν ἐμπίστον φονεὶν (assassinator) μόνη ἡ τοῦ διὰ ξίφους θανάτου ποινὴ. Koch αὐτόθι: §. 303.

(δ) Præf. Puttmann Prol. de excessu ejus, cui aut verberatio aut vulnificatio illicitus mandata est, mandanti laud imputando. Lips. 1777. εἰς τοῦ ἰδίου jur. Opusc. crim. N. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ὁ *impe-*
lus (βρασμὸς ψυχικῆς ὁρμῆς), ὅστις ἀποτελεῖ τὸ κύριον στοι-
χεῖον τῆς ἀναιρέσεως, εἶναι ἥττον ἀξιόποινος τοῦ *dolus*
malus ἐπειδὴ καὶ αὐτῆς τῆς Π. Δ. Κ. τὸ ἄρθρον 137 εἶναι,
ὡς πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μετριώτερον ἢ ὡς πρὸς τὸν φόνον,
καὶ ἐπειδὴ τελευταίον, κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὑπάρχει
μεγάλῃ διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐνοχῆς τοῦ φόνου καὶ τῆς
ἐνοχῆς τῆς ἀναιρέσεως, διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἰσχυρισθώ-
μεν, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ ἀναίρεσις δὲν δύναται
νὰ τιμωρηθῇ μετὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, καὶ μάλιστα ὅπου
κατὰ τὸν ἐγχώριον νόμον μόνη κεφαλικὴ ποινὴ εἶναι ὁ διὰ
τοῦ ξίφους θάνατος ὁ ὅποῖος ἐπιβάλλεται εἰς περιπτώσιν

φόνου. *Mittermaier* (Arch. des Criminalfr. VIII. Thl. σελ. 42). *Tittmann Handbuch I. Thl. σελ. 317*. Εἶναι ὁμως ἀληθές, ὅτι ἡ δικαστικὴ πρᾶξις δὲν εἶναι καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν ὁμοιόμορφος (ὄρα καὶ *Heffter Lehrbuch* σελ. 265.), ἡ δὲ διαφορὰ ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τοῦ ὅτι γινώσκουσι τὰ δικαστήρια, ὅτι δίδεται συνήθως χάρις. Εἶναι βέβαιον, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Π. Δ. Κ. ὑπῆρχον δύο οὐσιωδῶς διάφοροι βαθμοὶ κεφαλικῆς ποινῆς, ὁ διὰ τὴν χηλασίαν καὶ ὁ διὰ ξίφους θάνατος. Ὁ Σχουάρτσεμπεργ διέκρινε τὴν μετὰξὺ τῆς ἐνοχῆς φόνου καὶ ἀναίρεσεως ὑπάρχουσαν διαφορὰν ἀλλὰ τὴν σήμερον, ὅτε ὁ φονεὺς τιμωρεῖται ἀπλῶς μὲ τὸν τοῦ ξίφους θάνατον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τιμωρῇται μὲ θάνατον καὶ ἡ ἀναίρεσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐνοχὴ εἶναι ἐλαφροτέρα. Τὰς ἀρχὰς ταύτας παρεδέχθη κατὰ τὸ 1822 εἰς τὴν κατὰ τῆς χήρας *Schwitzer* ἐπὶ ἀναίρεσει κατηγορίαν τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ Κάσσελ διὰ τῆς ἀπὸ 21 νοεμβρίου ἀποφάσεώς του, μὴ ἐπιβαλὼν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου.

Σημ. 2. τοῦ ἐκθ. ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 304, ἀναφέρει ἐξαίρεσιν τινὰ τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ ἀναίρεσις δὲν τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἀπειλῶν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατ' ἐκείνου, ὅστις πράττει ἀνθρωποκτονίαν προηγουμένην, σφύχροναν ἢ ἐπομένην εἰς ἄλλο κακούργημα ἢ πλημμέλημα. Ὁ νόμος τοῦ 1832 παρέλιπε τὴν λέξιν *πλημμέλημα* (ὁρὰ *Chauveau Code progressif* p. 273.), ἀπειλεῖ δὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ κατὰ τοῦ πράττοντος ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ, εὐκολύνῃ, ἢ ἐκτελέσῃ ἄλλο πλημμέλημα, ἢ διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν φυγὴν ἢ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀτιμωρησίαν τῶν αὐτουργῶν ἢ συνεργῶν. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης ὄρα *Hellie théorie* V. p. 351. Ὁρᾷ

δεικνύει ὁ *Haus observ.* II. p 198 τὸ ἀκκτάλληλον τῆς εἰρημένης διατάξεως. Ἐκ τῶν γερμανικῶν ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς, ἀρθρ. 245, ἠκολούθησε τὸν γαλλικὸν νόμον, ἀπειλῶν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ πράττοντος ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ ἄλλο ἀδίκημα, νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἢ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ, ἢ νὰ ἀποφύγῃ τὸ νὰ συλληφθῇ. Τὴν διάταξιν αὐτὴν ἥτις δὲν ἐπροτάθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως, παρεδέχθη ἡ βουλὴ (συνεδρ. 33—13.), διὰ μόνων 44 ψήφων ἐναντίον 41.

§. 225.

Ὅταν πλείονες ἄνθρωποι κοινῶς συναποφασίσωσι καὶ ἐκτελέσωσι φόνον, τιμωροῦνται ὅλοι οἱ συνωμόσαντες, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ διαφόρου βαθμοῦ τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως μετοχῆς ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν (§. 47.), μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχλησσίας, ὡς τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὸν φόνον ποινὴν (α).

(α) C. C. C. Art. 148. «So etliche das Leben verwickelt.

§. 226.

Ὅταν πλείονες ἄνθρωποι, ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας, συνήργησαν εἰς ἀνθρωποκτονίαν, τότε, 1) ἐὰν μὲν εἷς μόνος ἐπλήγῃσθε θανατηφόρως τὸν φονευθέντα, τιμωρεῖται μόνος αὐτός, ὡς ἀναιρέτης, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον. Ἐὰν δὲ 2) ὁ φονευθεὶς ἔλαβε παρὰ διαφόρων πληγὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶναι καθ' ἑαυτὴν θανατηφόρος, τιμωρεῖται α) ὁ μὲν ἐπενεγκὼν τὴν τελευταίαν (α) πληγὴν, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, οἱ δὲ λοι-

ποί, μὲ ποινὰς ἐκτάκτους. Ἐὰν δ) ἦναι ἀβέβαιον, τίς ἔσθ' ὅρα τὴν τελευταίαν πληγὴν, τιμωροῦνται ὅλοι μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον (β). Ἐὰν τελευταῖον 3) αἱ παρὰ διαφορῶν ἐπενεχθεῖσαι πληγαὶ κατέστησαν διὰ τῆς συμπύκνωσως αὐτῶν θανατηφόροι, ἐπιβάλλεται εἰς ὅλους ἔκτακτος ποινὴ (γ).

(α) Θυγὶ τὴν πρῶτην, ὡς παραδειχθεῖσαν ἄλλοτε μετ' ἄλλων νομοδιδασκάλων τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ὅτι δὲ κυρίως ἔνοχος εἶναι ὁ ἐπιτιμῶν τὴν τελευταίαν πληγὴν, ἐξάγεται 1) ἐκ τῶν λέξεων τοῦ ἀρθ. 148. «von welcher sonderlichen Hand er gestorben» 2) ἐκ τῆς L. 11. §. 3. D. ad L. Aquil.

(β) Κατὰ τοὺς πρακτικοὺς, μὲ ἔκτακτον μόνον ποινὴν. Kress h. a. §. 3. Quistorp Thl. 1. §. 233.

(γ) Art. 148. So aber fin. Prö. P. Müller de homic. a pluribus commissis. Jön. 1690. G. Mylius de homic. a pluribus comm. Lips. 1741. Römer ad h. a. καὶ Koch l. c. §. 463. Werner: wer ist unter mehreren tödtlichen Verwunden der wahre Mörder? (Klein's Archiv V. η. 5.) καὶ Konopak Bemerkungen (Archiv v. 10). Salchow ein Beitrag zur Auslegung des Art. 148 C. C. C. in seinem Archive für Freunde der philosophie I. Bd. 1. Heft n. 1. J. F. M. Biehnbaum über das von mehreren begangene Homicidium, als exeget. Erklärung des 148. Art. C. C. C. Würzburg 1816. Werner Handbuch des peinl. Rechts szl. 319. Baugier Lehrbuch §. 158.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αὐτὸ ἤδη τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον L. 1. §. 3. Dig. L. 17. Cod. ad leg. Corn. de sicar.) ἐθεώρει τὴν περίπτωσιν, ἀνθρωποκτονίας πραττομένης in rixa ὡς τοῦ αὐτῆς, καθ' ἣν δὲν πιθανολογεῖται ὁ animus occidendi. Οἱ ἱταλοὶ νομοδιδασκαλοὶ τοῦ μέσου αἰῶνος ἀνέπτυξαν ἐκτεργέστερον τὴν εἰρημένην περίπτωσιν. Ὅρα Archiv, des Criminalr. 1837. szl. 91. Καὶ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔλαβεν ἰδίως ὑπ' ὄψιν τὴν αὐτὴν περίπτωσιν· ὅθεν γίνεσθαι πολλὸς λόγος περὶ αὐτῆς εἰς τὸ Rechtbuch Ruprechts II. cap. 5. (Maurer szl. 241.). Ὅρα Zöpfel das acte Bam-

bergerrecht σελ. 178. Ὅρα προσέτι c. 18 X. de homicid. Ὁ Σχουάρζεμπεργ παραδέχθη τὴν ἐν τῇ δικαστικῇ πράξει ἐπικρατοῦσαν θεωρίαν (ὅρα περὶ τούτου καὶ *Wormser Reformation* VI. Thl. 2. Tit. 2.), ἐνῷ αὐτὸς ἦτο ἐπιδὸς τῆς αὐστηροτέρας γνώμης. Ὅρα προσέτι ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐκτεθείσης φιλολογίας, : *Sattler in Hofacker's Jahrbüchern der Gesetzgebung* v. Württemberg. I. Bd. 2. Hest σελ. 288, καὶ *Hofacker* σελ. 293. *Jarke in Hützig's Zeitschr.* XII. Hest. σελ. 363. *Birnbaum im Arch. d. Crim. R.* XIV. σελ. 106. ἀμφισβητεῖται : τίνα περίπτωσιν εἶχε κυρίως ὑπ' ὅσιν ὁ Σχουά-
 ζεμπεργ (τὴν ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονίαν ἢ τὴν culpa dolo determinata). *Wächter* (*Arch. des Criminalr.* XIV. σελ. 102.) *Abegg Lehrb* σελ. 333. *Kaufmann* (*Arch. des Criminalr* 1837. σελ. 87.) *Henneberg comm. de animi intent. eor. secund.* Art. 148. C. C. C. Goett. 1837. Ἐσφαλμένως παρεδέχθη ὁ Φάβερβαχ, στηριζόμενος εἰς τὴν πάντῃ ξένην τοῦ προκειμένου L. II. D. ad L. *Aqui.* καὶ εἰς τὴν λέξιν κατ' ἐξοχὴν («sonderliche» Hand) τοῦ ἀρ. 148., κατὰ πρῶτον μὲν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ τὸν ἐπενεγκόντα τὴν πρῶτην πληγὴν, μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτι ἐννοεῖ τὸν ἐπενεγκόντα τὴν τελευταίαν, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας ἡ λέξις αὕτη κατὰ τὴν ἰσυνέχειαν τοῦ λόγου ἀναφέρεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἀποδεδειγμένως ἐπέφερε μόνος τὴν θανατηφόρον πληγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ βλαφθεὶς ἀπέθανεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ θανατηφόρων πληγῶν διατάξεις τῆς Π. Δ. Κ. δὲν πρέπει προσέτι νὰ λησμενωμεν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἦτο ἐν χρήσει ἡ τομὴ τῶν νεκρῶν καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ χειρουργοὶ ἐγνωμοδότουν περὶ τῶν πληγῶν κατὰ μόνον τὸν ἐξωτερικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα. Ὅτι δὲν δύνανται νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀνθρωποκτονία πράττεται εἰς

βρασμὴν ψυχικῆς ὁρμῆς, *Tittmann Handbuch I. Thl.*
σελ. 322.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μὴ ἐπιβαλλομένης πλέον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, πρέπει νὰ ὑπολογίζεται προσηκόντως ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς ἐνὸς ἐκάστου κατηγορουμένου. Δυναμέθα δὲ νὰ διακρίνωμεν τὰς ἐξῆς περιπτώσεις: I) Ὑπάρχει μία μόνον καὶ θανατηφόρος πληγὴ, τῆς ὁποίας εἶναι γνωστὸς ὁ αὐτουργός. II) Ὑπάρχουσι πλείονες θανατηφόροι πληγαί, τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοί οἱ αὐτουργοί. III) Ὑπάρχουσι θανατηφόροι τινὲς πληγαὶ καὶ μία μὴ θανατηφόρος, τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοί οἱ αὐτουργοί. IV) Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξευρεθῶσιν οἱ αὐτουργοὶ τῶν καθεκάστων πληγῶν. V) Καμμία τῶν πληγῶν δὲν εἶναι θανατηφόρος, μόνη δὲ ἡ σύμπτωσις πολλῶν πληγῶν ἐπέφερε τὸν θάνατον. Ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων ἡ τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη εἶναι δυσχερεῖς. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἐρευνηταί: 1) τί ἔπραξεν ἕκαστος τῶν κατηγορουμένων, καὶ 2) ποία ἦτο ἐνὸς ἐκάστου ἡ πρόθεσις.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ πρωτοκὶν δίκαιον, §. 829—848, διακρίνει τὸν κατὰ προηγουμένην συμφωνίαν τελούμενον φόνον ἀπὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας, ἥτις πράττεται εἰς διαπληκτισμούς μεταξὺ πολλῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν πολλοὶ ἐπέφερον θανατηφόρους πληγὰς τιμωρεῖται, ὅστις μὲν ἕκαμὲ πρῶτος χορῆσιν τῶν θανατηφόρων ἐργαλείων, ὡς ἐνοχὸς ἀναιρέσεως (§. 845.), οἱ δὲ λοιποὶ μὲ κάθειρξιν ἐν φρονίῳ τοῦλάχιστον ἐπὶ 20 ἔτη ἢ τὸ πολὺ διὰ βίου. Ὅσοι δὲν μετεχειρίσθησαν ἐργαλεῖον καθ' ἑαυτὸ θανατηφόρον τιμωροῦνται, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐπέφερον θανατηφόρον πληγὴν μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν. Περὶ τῆς ἀοριστίας τῶν διατάξεων τούτων ὅρα *Temme von der Tödtung* σελ. 159. Ἐὰν πρᾶχθῇ ἀνθρωποκτονία ἐν θορύβῳ

Tumult εἴτε ἐν στάσει [Aufbruch], εἴτε ἐν οἰαδῇ ποτε διεγέρσει [Auflauf], Temme σελ. 166.), καὶ δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῶσιν οἱ πράξαντες, τιμωροῦνται μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 4—10 ἔτη οἱ μέτοχοι τῆς πράξεως, ὅσοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας εὐρέθησαν ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη ἐτελέσθη, ἐφωδιασμένοι μὲ ἐργαλεῖα, δι' ὧν ἐδόνατο νὰ πραχθῇ ἡ γενομένη ἀνθρωποκτονία. Jarke (Hitzig's Zeitschrift XII. H. σελ. 372). Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 126, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ τίς ἐπέφερε τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἢ ἐὰν ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ μόνης τῆς συμπτώσεως ὅλων τῶν πληγῶν, τιμωροῦνται ὡς ἐνοχοὶ βαρέων τραυμάτων, ὅλοι, ὅσοι ἐπέθεσαν χεῖρα κατὰ τοῦ θανατωθέντος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ Γαλλικὸν δίκαιον, αἱ περὶ συναιτιῶν καὶ περὶ ἀποπείρας ἀρχαὶ αὐτοῦ καθιστῶσι περιττὴν τὴν ἀπειλὴν τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, εἰδικῶς διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Ὁ σικελικὸς ποινικὸς νόμος τοῦ 1819, ἄρθρ. 389. 390, περιέχει ἐκτενεῖς διχτάξεις περὶ διαπληκτισμῶν. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῶσιν οἱ αὐτουργοὶ τῶν θανατηφόρων πληγῶν τιμωροῦνται ὅλοι, ὅσοι ἔλαβον εἰς τὸν διαπληκτισμὸν ἐνεργὸν μέρος καὶ ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ θανατωθέντος προσώπου, μὲ τὴν εἰς τὰς θανατηφόρους σωματικὰς βλάβας ἐπιβλητέαν ποινὴν. Ὁ βουαρικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 154, τιμωρεῖ, ὡς ἐνόχους ἀναιρέσεως πάντας τοὺς αὐτουργοὺς πληγῶν, καθ' ἑαυτὴν μιᾶς ἐκάστης θανατηφόρων. Ἐὰν μόνη ἡ σύμπτωσις τῶν πληγῶν ἐπέφερε τὸν θάνατον, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρηκτὴ 8—12 ἐτῶν. Οἱ αὐτουργοὶ τῶν μὴ θανατηφόρων πληγῶν τιμωροῦνται, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ τίς ἐπέφερεν ἐκάστην τῶν πληγῶν, μὲ τὴν ποινὴν τῆς σωματικῆς βλάβης· ὡς πρὸς δὲ τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἀπολύονται ἀπλῶς τῆς κατι-

γορίας. Τὰς αὐτὰς διατάξεις περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης ἀρθρ. 151 καὶ τῆς Λουξεμβούργου ἀρθρ. 178. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 124, τιμωρεῖ, ἐν περιπτώσει ἀνθρωποκτονίας ἐπὶ διαπληκτισμῶν, πάντα αὐτουργὸν θανατηφόρου σωματικῆς βλάβης ὡς ἐνοχον ἀναιρέσεως, πάντα δὲ ἄλλον, ἀναλόγως μὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς του. Ἐὰν ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ μόνης τῆς συμπτώσεως τῶν πολλῶν πληγῶν, ἢ ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξαιριθῇ ὁ αὐτουργὸς τῆς θανατηφόρου πληγῆς, τιμωροῦνται ὅλοι οἱ μέτοχοι ὅσοι δὲν δύνανται ν' ἀνασκευάσωσι τὴν ἀποδιδομένην αὐτοῖς συνέργειαν εἰς τὴν θανατηφόρον σωματικὴν βλάβην, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἀρθρ. 248, (σύμφωνος εἰς πολλὰ μὲ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 216, κατὰ τὰς προτάσεις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς) τιμωρεῖ πάντα αὐτουργὸν θανατηφόρου σωματικῆς βλάβης, καθ' ὅσον οὗτος εἶχε σκοπὸν νὰ πρᾶξῃ ἀνθρωποκτονίαν ἢ ὅχι, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀναιρέσεως ἢ τῆς ἐκ ῥαθυμίας μὲν, ἀλλὰ διὰ προαιρετῆς σωματικῆς βλάβης προξενηθείσης ἀνθρωποκτονίας. Ἐὰν αἱ πληγαὶ ἦσαν διὰ μόνην τὴν σύμπτωσιν αὐτῶν θανατηφόροι, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐκάστης πληγῆς ἡ εἰρημένη ποινὴ ἀναλόγως μὲ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξαιριθῇ τίς ἐπέφερε τὴν θανατηφόρον, ἢ τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἐπιβάλλεται εἰς ὅλους φυλάκισις 1—5 ἐτῶν, ἐν περιπτώσει δὲ μεγάλης ῥαθυμίας ἀπλῆ εἰρκτὴ ἐπὶ ἴσον χρόνον. Ἐὰν ὑπάρχῃ μία μόνη πληγὴ, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαιριθῇ ὁ αὐτουργός, τιμωροῦνται ὅλοι, ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν διαπληκτισμὸν ἢ ἐπέθεσαν χεῖρα κατὰ τοῦ παθόντος, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Δικαίως ἐφύγοντο ἐν τῇ βουλῇ (Sitzung 47 σελ. 7.) τὰ πολλὰ τεκμήρια ὅσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθιεροῦντο διὰ τοῦ βυρτεμβ. νόμου. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον λαμβάνει τοῦλάχιστον

ὕπ' ὅψιν τοὺς λόγους οἵτινες ὑπάρχουσιν ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου τῶν μετόχων, καὶ δὲν συγχωρεῖ, εἰς ὑπάρχουσιν ὑπὲρ αὐτῶν λόγοι, τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς.

§. 227.

Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μεγίστης ῥαθυμίας ἔνοχον δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ποινὴ ἀνωτέρα τετραετοῦς ἢ τὸ παῖδ' ἔφηστοῦς περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἔνοχὴ ῥαθυμίας ἐκ δόλου, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται τὸ εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου μᾶλλον προσεγγίζον κακόν, ἢ διὰ βίου δηλονότι στέρησις τῆς ἐλευθερίας, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συμπίπτει μὲ τὸ ἀξιοποινον τῆς ῥαθυμίας καὶ τὸ ἀξιοποινον τῆς παρανόμου προθέσεως (α). Ἡ ῥαθυμία εἰς ἀσθενεστέρους βαθμοὺς τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρον στέρησιν τῆς ἐλευθερίας τὸ πολὺ ἐπὶ ἑν ἔτος ἢ καὶ μὲ ἀπλὴν ἐπίπληξιν (β).

(α) Ἄλλοι διατείνονται, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ τακτικὴ ποινὴ. *Præ. L. eysen Sp. 601. m. 8. 9. Boehmer ad Carpzov Q. 1. obs. 1. et ad Art. 137. §. 6. Kress ad eund. §. 2.* Κατὰ τὸ βασιρικὸν δίκαιον, οὐδέποτε δύναται ἡ ἔνεκα ῥαθυμίας (culpa) ἐπιβληθεῖσα ποινὴ νὰ ὑπερβῇ τὸν ὅρον ἐνιαυσίου φυλακίσεως.

(β) Οἱ νομοθετάσκαλοι τιμωροῦσι συνήθως μὲ ὑπερβάλλουσιν αὐστηρότητα τὴν ῥαθυμίαν, οἷον *Leyser 602. m. 1. et 2. Meister's rechtliche Erkenntnis Thl. II. dec. 58. Thl. III. dec. 72. nr. 2. καὶ 39. μέχρι δὲ τινὸς καιροῦ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεύς.*

§. 228.

Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ἀνθρωποκτονία τιμωρεῖται, εἰς μὲν ἡ ἐπιχείρησις ἐφθασε τὸν ὑπέρτατον βαθμόν, μάλιστα ὅταν ἡ πράξις ἐπεραιώθῃ καὶ συνέβησαν ἤδη πραγματικαὶ βλάβαι, μὲ τὰς εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν μᾶλλον προσεγ-

γιζούσας ποινάς. Πάσης δὲ πόρῳ ἀποπείρας ἡ τιμωρία ἐξαρτάται κυρίως ἀπὸ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

§. 229.

Ἐλαφρυντικαὶ ἢ ἐπιτακτικαὶ περιστάσεις δὲν ἔχουσιν χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Οἱ δὲ συναίτιοι τιμωροῦνται κατὰ τὰς γνωστὰς γενικὰς ἀρχάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τοῦ κατὰ νόμον διακεκριμένου φόνου ἢ τοῦ τῆς παιροκτορίας.

Scheurwater de parricidio Traj. ad Rh. 1730.

Abr. de Leeu van Coolhuyk Diss, Ed L. un. C. de his qui parentes vel liberos occiderint. Lugd. Bat. 1754. 4.

Jo Solorzani de paricidii crimine (in Everard Otton. Thes. Tom. V. pag. 995. seq.).

J. G. F. Böhmner Diss. de supplicio parricidarum. Francof. 1761.

J. C. F. Meister (Urteile und Gutachten, im Anhang zu N. XXV σελ. 460).

Cropp Comment. de praecept. jur. rom. circa conatum. Sect. II. p. 83. 98.

Meister (N. Archiv des Criminalr. I. Bd. 3. H. n. XIX).

J. Friedheim de Legibus ex quib. parricidium hodie dijudicand. est. Heidelb. 1816.

§. 230.

Πᾶς φόρος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀθετεῖται ὁ πρὸς τὸν φονευ-
θέντα ὀφειλόμενος σεβασμὸς ἢ ἡ ἀγάπη λέγεται ΠΑΤΡΟ-
ΚΤΟΝΙΑ (parricidium, Verwandtenmord) (α) περιλαμβά-
νει δὲ α) τὴν πατροκτορίαν εἰς στενωτέραν ἔννοιαν. β) τὴν
παιδοκτορίαν (infanticidium).

- (α) Κατὰ τὴν γραμματικὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν parricidium λέγεται παρὰ
τοῖς Ῥωμαίοις πᾶσα ἰδίως ἀξιώποινος ἀνθρωποκτονία. Πρβ. Festus voc.
parricidium.

Α'. ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΙΑ.

§. 231.

Πατροκτορίαν εἰς στενωτέραν σημασίαν ἐννοοῦσιν οἱ νόμοι
τὸν φόνον μεταξὺ στενῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν, κη-
δεστῶν καὶ συζύγων, ἢ κατὰ τινος εἰς ὑψηλὴν τάξιν ἀ-
νήκοντος προσώπου, ἢ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου τοῦ
φονέως (α). Ὁ δὲ κατ' ἀνιόντων πρώτου βαθμοῦ πρατ-
τόμενος φόνος λέγεται πατροκτονία εἰς στενωτάτην τῆς
λέξεως ἔννοιαν.

- (α) §. 6. J. de publ. jud. (Lex Pompeja de parricidis) cavetur, ut si
qui parentis aut filii, aut omnino affinitatis ejus, quae nuncupatione
parentum continetur sata properaverit nec non is, cujus dolo malo
id factum est, vel conscius criminis existit, licet extraneus sit: poena
parricidii puniatur. L. 1. D. h. t. L. Pomp. de parr. cavetur, ut si
quis patrem, avum, aviam, fratrem, sororem, patruelem, matru-
elem, patruum, avunculum, amitam, consobrinum, consobrinam, ux-
orem, virum, generum, socrum, vitricum, privignum, privignam, pa-
tronum, patronam occiderit, cujusve dolo malo id factum erit,
ut poena ea teneatur quae est legis Corneliae de sicariis. Π. Π. Δ.

Κ. παραλείπει μὴν τὸν πάτρωνα καὶ τὴν πατρώνην, ἀναφέρει δ' αὐτ' αὐτῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 137 τὰ ὑψηλὰ ἐξοχα πρόσωπα (hohe treffliche Personen) κλπ.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθ. 137 τῆς Π. Δ. Κ. περιλαμβάνει κυρίως τέσσαρας περιπτώσεις: α) ἀνθρωποκτονίαν ὑψηλῶν ἐξόχων προσώπων, β) τοῦ κυρίου τοῦ φονέως, γ) ἐγγύθεν συγγενευσόντων φίλων, δ) συζύγου. Εἰς τὴν διάκρισιν τῶν περιπτώσεων τούτων εἶχε βεβαίως ἐπιβροῇ ἡ ἐπικρατοῦσα κατὰ τὴν Γερμανίαν θεωρία, ὅτι πᾶσα κατὰ τῶν ἐιρημένων προσώπων πράττομένη ἀνθρωποκτονία ἔπρεπε νὰ λογίζεται ὡς εἶδος προδοσίας, καθὼς καὶ τὸ Ἀγγλικὸν δίκαιον ἐθεώρει μέχρι τοῦ 1827 ἔτους ὡς μικρὰν προδοσίαν τὴν κατὰ συζύγου ἀνθρωποκτονίαν. *Müllermaier* (*Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung I Thl* σελ. 222). Ὁρα προσέτι *Rosshirt Gesch. II.* σελ. 219. Δὲν εἶναι ἀμφισβολία, ὅτι, ὡς οἱ Ἱταλοὶ νομοδιδάσκαλοι, οὕτω καὶ ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου 137 τῆς Π. Δ. Κ. εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ Ῥωμαϊκὸν *parricidium*. Ἀλλὰ κατὰ τὴν Γερμανίαν ἐσχέουσιν ἐπὶ τῆς πατροκτονίας πρὸ πάντων οἱ ἐγχώριοι νόμοι. *Abegg Lehrb.* σελ. 344.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ *parricidium* κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς, τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης ἀπὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἄλλων συγγενῶν. Εἰς μόνον τοῦ πρώτου εἰδους τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπεβάλλετο ἡ *poena culei* (*Cicerone pro Roscio Amerini cap 25*). ἄλλως δὲ ἐφηρμοζέτο ἡ *Lex Cornelia*. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς πράττομένην ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τῶν τέκνων τοῦ εἶχαν ἐπιβροῇ ἡ γνώμη περὶ τῆς αὐστηρᾶς Ῥωμαϊκῆς πατρικῆς ἐξουσίας. Διὰ τῆς γενομένης διακρίσεως παύει ἡ ἀντίφασις μεταξὺ τῆς *L. I.* καὶ *L. 9. D. ad L. Pomp.* Ὁρα προσέτι *Rosshirt II.* σελ. 221. *Ludem vom Versuche* σελ. 120.

§ημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος, ἀρθ. 120, διακρίνει κατὰ τοσοῦτον μόνον τὴν πατροκτονίαν, καθόσον οἱ πόρρω μέτοχοι αὐτῆς τιμωροῦνται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10-20 ἐτῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀπόπειρα, ἥτις, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, τιμωρεῖται καὶ μὲ εἰρκτὴν διὰ βίου. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 873. 876, ἀπειλεῖ ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου, πλὴν διάφορον, καθ' ὅσον ἡ πατροκτονία ἐπράχθη κατὰ γονέων (ὁ τοιοῦτος πατροκτόνος σύρεται εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης καὶ τροχηλατεῖται), ἢ κατὰ τέκνων ἢ συζύγου. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 299, θεωρεῖ ὡς parricide (τιμωρούμενον μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου προηγουμένης δημοσίας ἐκθέσεως ἀρθρ. 13), τῶν κατὰ(γνησίων, φυσικῶν ἢ θετῶν)γονέων ἢ κατὰ γνησίων ἀνιόντων φόνον· θεωρεῖ δὲ ἀπλῶς ὡς meurtre (τιμωρούμενον μὲ θάνατον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει προμελέτη, ἀλλ' ἀπλῶς σκοπὸς πρὸς ἀνθρωποκτονίαν. *Hellic V. p. 172.* Ὁ βρυταρικὸς νόμος, ἀρθρ. 197, τιμωρεῖ μὲ ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου τὸν φονέα συγγενῶν ἐξ αἵματος ἀνιόντων ἢ κατιόντων, γνησίων ἀδελφῶν ἢ συζύγου. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι, ὡς μὴ παραδεχόμεναι ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου, οὐδὲν ἀναφέρουσι περὶ πατροκτονίας.

§. 232

Πρὸς διάγνωσιν των ὑπὸ τὴν ἐκφρασιν «ἐγγύθεν συγγενεύοντες φίλοι» (*nahe gesippte freunde*) ἐννοουμένων προσώπων, εἶναι ἀνάγκη νὰ προσφύγωμεν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο πατροκτονία εἰς στενωτέραν ἔννοιαν πρᾶττεται, α) κατὰ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν εἰς ἀνιούσαν καὶ εἰς κατιούσαν γραμμὴν, β) κατὰ τῶν ἐκ πλάγιου συγγενῶν μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ

κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν ὑπολογισμόν, ἢ κατὰ τῶν συγγενούντων μετὰ τοῦ φονέως in respectu parentelae, γ) κατὰ κηδεστῶν (α) λογιζομένων πρὸς τὸν φονέα εἰς σχέσιν γονέων πρὸς τέκνα (β).

(α) *Per Meister proge. de caude affinis acerbius punienda. Göl. 1778.*

(β) Ἐναντία τῶν κανόνων ἐρῆς μιθῆδου φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὅσοι, ὡς ὁ *Grolman* l. ο. ἀ. ἐκδ. §. 432, διατείνονται, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πλέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ἀναφερόμενα πρόσωπα. Καὶ ὁ *Martin* §. 118 ἐξαίρει τὴν κηδεστίαν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις: *nahe gesippter Freund* (ἐγγύθεν συγγενέων φίλος) πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἐκ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ λέξις *Sippe* (συγγένεια) σημαίνει μόνον τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν. Ὅρα καὶ *Boehmer elem. jur. crim* §. 240. Ἐπομένως εἶναι πολὺ ἀμφίβολον, ἂν δύνηται νὰ πρᾶχθῃ πατροκτονία καὶ κατὰ τῶν κηδεστῶν ὅρα *Heffler. Lehrb* § 249 ὅρα ὁμοίως καὶ *Abegg* σελ. 341· μολονότι εἰς τὴν παράφρασιν τοῦ *Remus* ἀναφέρονται οἱ *affines* καὶ παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν *Lex Pompeia*. Ἐπίσης ἀμφίβολον εἶναι, ἂν δύνηται νὰ πρᾶχθῃ πατροκτονία κατὰ τοῦ θετοῦ πατρὸς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βεβαίως δὲν ἐφαρμόζεται ἡ γερμανικὴ ἔκφρασις *L. 23. D. de adopt. Wächter Lehrb* II. σελ. 139. Ἐσωτερικοὶ λόγοι εἶναι ἀναντιρρήτως ἐναντίοι τῆς τοιαύτης ἐξομοιώσεως *Naus observations* II. p. 117.

§. 233.

Ἐπὶ τῆς πατροκτονίας εἰς στενωτάτην ἔννοιαν ἥτοι τοῦ φόνου τῶν γονέων, εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ συγγένεια ᾖ νόμιμος ἢ μὴ (α), ὡς καὶ ἂν ᾖ ἀπλῶς ἐπὶ πλάσματος τοῦ νόμου ἐστηριγμένη ἢ φυσικὴ (β). Ἐννοεῖται

δ' ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι ὁ ὑπό τινος vulgo quaesitus κατὰ τοῦ ὑποτιθεμένου πατρὸς αὐτοῦ πραττόμενος φόνος δὲν ἀγνίζει ἐνταῦθα.

(α) Solerzani l. c. L. II. C. 3. pag. 1155. Boehmer ad Art. 134 §. 2.

(β) L. 23. D. de adopt. Matthaeus de crim. L. XLVIII. tit. 6 C. 1. Nr. 3.

§. 234.

ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν ὑψηλὰ ἔξοχα πρόσωπα ἐννοοῦνται οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλοι ὑψηλὰς θέσεις κατέχοντες ὑπάλληλοι, ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν τῆς εὐγενείας ὅσοι δὲν εἶναι συγχρόνως ἡγεμόνες καὶ ἐκ τῶν ἡγεμόνων ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ὑπόκειται ὡς ὑπήκοος ὁ πράξας (α). Κύριος τοῦ φονέως ἐννοεῖται, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡγεμόνος τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπήκοος ὁ πράξας (καὶ ἡ κατὰ τοῦ ὁποίου ἀνθρωποκτονία ἤθελεν ἀποτελέσει τὸ ἀδίκημα τῆς προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος), πᾶς εἰς ὃν ὁ φονεὺς ὀφείλει ὑπηρεσίαν καὶ ἰδιόζουσαν πίστιν (β).

(α) Kress ad Art. 137. §. 2. Nr. 6. Boehmer ad eundem §. 13.

Walc h glossar. voc. «hohe». Ὁ συγγραφεὺς φρονεῖ πιθανόν, ὅτι ὁ Κάρολος, ὅστις θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν φόνον τὸν καθ' ὀψιῶν ἐξόχων προσώπων πραττόμενον, εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν L. 5. C. ad L. Jul. Majestatis ὡπὼν πρᾶττον ἐσκεμμένως τὸν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, ὡς crimen. L. Majestatis κατατάσσόμενον φόνον τῶν ὑπουργῶν καὶ τὴν καταταξὴν ἐκεῖ ὅπου ἀρμόζει ὑπακοῦν εἶναι καὶ ὅπου ἀπαντᾷται καὶ ἐν τῷ Θεόδωρ. κώδικι.

(β) Οὐ μόνον ὁ τιμαριούχος (Lehensherr), ὡς νομίζει ὁ Carpzov P. 1. Q. 25. Nr. 29. 30. II. 6. Boehmer ad Art. 137. §. 13.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἄνευ λόγου κατατάττει ὁ Φάυερβαχ ἐνταῦθα τὴν κατὰ ὑπουργῶν κτλ. πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ Σχου-

άρξεμεβεργ ἐνδὲι βεβαίως τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορίας. *Rosshirt Gesch II.* σελ. 219. *Abegg* σελ. 341.

§. 235.

Ποινή ἐπιβάλλεται ἡ τῆς τροχηλασίας, ἐξωτερικῶς ἐπιτεταμένη, ἥτοι συρομένου τοῦ καταδίκου εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἡ κατακνιζομένου αὐτοῦ με πεπτωρακτωμένης λαβίδας (α).

(α) Ἡ ἰφαρμεγὴ τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν κατὰ τῶν αὐτῶν προσώπων πραττομένην ἀναίρεσιν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται μετὰ τινων ἄλλων ὁ Boehmer ad Art. 137 §. 13.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένως διατείνονται τινες (π. χ. *Rosshirt* σελ. 327, συνδ. με *Gesch II.* σελ. 222.), ὅτι τὸ κύριον γινώρισμα τῆς ἀναίρεσεως δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν κατὰ συγγενῶν πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 323, λέγει: *le parricide n'est jamais excusable*, τουτέστιν ὅτι αἱ προκλήσεις, αἵτινες ἄλλως καθιστάνουσι τὰς πράξεις συγγνωστάς, δὲν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Ἀλλ' ὅμως δὲν ἀποκλείεται ἕνεκα τούτου ἡ ἄμυνα. *Hellie théorie V.* p. 187.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ πατροκτονία πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἀρχάς (ἀρθρ. 177. 178 τῆς Κ. Π. Δ.)· ὅθεν εἰς τὴν ἀπόπειραν δὲν ἐπιβάλλεται ἡ αὐτὴ νομὴ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος, οὐδὲ εἰς τὸν συν-αίτιον ἡ αὐτὴ ποινή τοῦ αὐτουργοῦ. Ὅρα καὶ *Heffter Lehrbuch* §. 252. Ἡ ἐναντία γνώμη στηρίζεται ἐπὶ τῆς πλάνης ὅτι τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἡ διάταξις, καθὼς *Lex singularis*, διατηρεῖ συγχρόνως μετὰ τὴν Π. Δ. Κ. τὴν ἰσχὺν τῆς.

Β'. ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΙΑ.

- J. *Henr. Wolfart* Comm. de infanticidio doloso, ejusque speciebus. Erf. 1750.
- J. *D. Kappaun* Diss. de cæde infantis a matre commissa. Arg. 1766.
- J. *Casp. Heimburg* pr. de poena matris, infantis sui recens nati ex proposito mortem mataurantis. Jen. 1796.
- C. *G. Dan. Clever* de infanticidio a matribus in recens natos commisso. Rint. 1785.
- C. *G. Püttner*s Anweisung, wie ein verübter kindermord auszumitteln sey. Herausgeg. von J. *D. Metzger*, Königsberg 1804.
- C. *J. Müller* sistens nonnulla ad Art. 131. C. C. C. adversus recentiorum sentent. Jen. 1805.
- W. *S. Evers* de matribus, quæ prolem suam interfecerunt. Traject. ad Rhen. 1807.
- C. *Imbert* Diss. de crimine infanticidii. Lovan. 1822.
- J. *Wurzer* Bemerkungen über den kindermord und dessen Bestrafung. Leipz. 1822.
- S. *P. Gans* von dem Verbrechen des kindermordes. Hannover 1824.
- Mittermaier* (N. Archiv des Criminalr. Bd. VII. nr. 1. 12. 18. 23).

§. 236.

ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΙΑ (infanticidium) λέγεται ἡ παρὰ τῆς μητρὸς μετὰ προηγουμένης ἀποκρυψίης τῆς κυοφορίας, κατὰ τοῦ νεογνοῦ, βιωσίμου, νόθου αὐτῆς τέκνου πραττομένη ἀνθρωποκτονία (α).

Spangenberg über den Begriff des kindermordes (nouez

Arch. Bd. II. St. 1. σελ. 85. ἐπ. III. Bd. nr. 1.)

(α) C. C. C. Art. 131.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ὁ νομοθέτης, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀρθ. 131 τῆς Π. Δ. Κ., δὲν εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν σημερινὴν περὶ παιδοκτονίας θεωρίαν, εἶναι ὁμῶς βέβαιον, ὅτι ἤθελε νὰ διακρίνῃ πρὸ πάντων τὴν ὑπὸ τῆς ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορησάσης μητρὸς πραττομένην κατὰ τοῦ νεογνοῦ αὐτῆς τέκνου ἀνθρωποκτονίαν καὶ νὰ δηλώσῃ τὸ ἥττον ἀξιόποιον τῆς τοιαύτης περιπτώσεως σχετικῶς πρὸς τὴν περίπτωσιν τῆς πατροκτονίας *Mittermaier* (neues Archiv des Criminalr. VII σελ. 10.) *Heffler Lehrbuch* σελ. 280. πρὸς *Rosshirt Gesch* II. σελ. 223. Ἡ μεταγενεστέρη νομολογία, σταθμίζουσα ἀκριβέστερον τὰς περὶ τοῦ καταλογισμοῦ γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἱατρικὴν πείραν, ἀνέπτυξεν ἐπὶ πλέον τὴν μνημονευθεῖσαν θεωρίαν, καὶ, ἀναλογιζομένη τὰς ἀφορμὰς, αἵτινες κινουσι τὴν μητέρα εἰς τὴν κατὰ τοῦ νεογνοῦ, νόθου αὐτῆς τέκνου ἀνθρωποκτονίαν, καὶ τὴν ψυχικὴν καὶ φυσικὴν, τὸν καταλογισμὸν μεγάλως ἐλαττοῦσαν, κατὰστασιν τῆς τικτούσης μητρὸς, ἐθεώρησε τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀδίκημα ὡς συνήθως μετριώτερον τιμωρετέαν ἀνθρωποκτονίαν. *Mittermaier* l. c. σελ. 13-21. Ὁρᾷ ὁμῶς καὶ *Thöl* (*Henke Zeitschrift für Staatsarzneykunde* 1827. 2. Heft. σελ. 394). *Wächter* (Archiv des Criminalr. neue Folge II. Bd. σελ. 74 ἐπ.). Ἐν μέρει μὲν ἡ σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ κατὰστασις τῆς τικτούσης, ἐν μέρει δὲ τὰ ἰδιόζοντα αἷτια, τὰ ὅποια κινουσι τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορήσασαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς παιδοκτονίας, ἐξηγοῦσι τὸ μετριώτερον τῆς ποινῆς τοῦ προκειμένου ἀδικήματος· λαμβάνεται δὲ προσέτι ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ περὶ τοῦ νεογνοῦ βρέφους ἰδέα ὡς ὄντος, ὅπερ δὲν ἔχει αὐτοτελὴ ὑπαρξιν ὡς καὶ ἡ ἄλλη ἰδέα τὴν ὁποίαν πολλάκις

ἔχουσιν αἱ ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐγκυμονήσασαι περὶ τοῦ ὅτι τὸ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενον ἀδίκημα δὲν εἶναι τόπον βαρύν. "Ορα *Tausch Rechtsfall* (Wien 1836.) 2. II. σελ. 379. *Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgelehrs.* 1836. σελ. 159. Πολλοὶ λόγοι συντρέχουσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι ἐν γένει ἢ κατὰ νεογνοῦ βρέφους ἀνθρωποκτονία (ἐπομένως καὶ αὐτὴ ἢ κατὰ βρέφους ἐκ νομίμου γάμου πραττομένη) πρέπει νὰ τιμωρῇται μὲ ποινὴν μετριωτέραν τῆς ποινῆς ἄλλης ἀνθρωποκτονίας, ὡς ἔπραξε π. χ. τὸ νέον βραβουνσβεργικὸν νομοσχέδιον' §. 141. Περὶ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες κυνοῦσιν εἰς ἀνθρωποκτονίαν κατὰ νεογνῶν ὅρα προσέτι *Schwörer Beitr. zur Lehre vom Thatbestande des Kindesmords und ungewissen Todesursachen.* Freiburg 1836. Jörg von der Zurechnungsfähigkeit der Schwangeren. Leipzig 1837. σελ. 375. *Mittermaier Strafverfahren* II. σελ. 63. 64.

Σημ. 2. τοῦ δδ. Ἡ παιδοκτονία συνήθως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὸν φόνον, διότι ἡ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρίττειται τὸ ἀδίκημα, προσεγγίζει βεδωίως μᾶλλον εἰς τὴν ἀνείρεσιν. "Οθεν ὅρα *Marlin Lehrb* §. 123. Μολκιτωτα κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ δικαστικὴν πράξιν ἐπεκράτησεν ἡ ἔκφρασις: *Kindesmord* (παιδοκτονία). ὅρα *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 223. Ἐτραχλμένη εἶναι ἡ ἔποψις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ προκείμενον ἀδίκημα ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 300, τούτέστιν ὡς βαρύν φόνον. *Neues Archiv des Criminalr.* VII. σελ. 30. *Jmbert diss. cit. de infantie* p. 16. *Chauveau Code progressif* p. 280. *Haus observations sur le projet de revision* II. p. 180.

Σημ. τοῦ 3. ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 129, τιμωρεῖ τὴν μητέρα, ἣτις ἀποκτείνει κατὰ τὸν τοκετὸν τὸ τέκνον της, ἐὰν μὲν ἦναι γνήσιον, μὲ βαρεῖαν κάθειρξιν διὰ βίου,

ἐὰν δὲ νόθον, μὲ 10-20 ἐτ., καὶ τελευταῖον, ἐὰν τὸ τέκνον ἀπώλεσε τὴν ζωὴν τοῦ δι' ἐπίτηδες παράλειψιν τῆς ἀναγκῆς βοήθειας μὲ 5-10 ἐτ. ὅρα τὰς ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σημ. 1. τοῦ ἐκδ. ἀναφερομένης διατριβᾶς τῶν *Tausch, Visini* καὶ ἄλλων. Τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 887, ἀποκτελεῖ παιδοφονίαν τὴν κατὰ νεογνοῦ βρέφους ἀνθρωποκτονίαν. Κατὰ τὸν §. 965, τιμωρεῖται μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον ἡ μήτηρ, ἥτις κατὰ τὸν τοκετὸν ἢ μετ' αὐτὸν ἀπέκτησε μετὰ προθέσεως τὸ νεογνὸν αὐτῆς τέκνον. Εἰς τὴν διάταξιν τοῦ §. τούτου ὑπάγεται (§. 982-84) πᾶσα μήτηρ, ἥτις γινώσκει, ὅτι τὸ θανατωθὲν βρέφος εἶναι γέννημα μὴ νόμιμου γάμου *Temme von der Tödtung §. 214*. Ἐὰν ᾖ μὲν ἀποδεδειγμένον ὅτι ἔγινε κατὰ τοῦ βρέφους χρῆσις ἐπικινδύνων κακώσεων, ἀλλὰ δὲν ᾖ ἀρκούντως ἐξηκριωμένον, ἐὰν τὸ τέκνον ἐγεννήθη βιώσιμον ἢ ζῶν, ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸν §. 969, ἡ ποινὴ τοῦ βεβδισμού καὶ τῆς διὰ βίου καθείρξεως ἐν φρουρίῳ. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθρ. 300, θεωρεῖ ὡς βαρὺ τὸ *infanticide*, τοῦτέστι *meurtre d' un enfant nonveau né*. Τὸ ἑλλιπὲς τοῦ ὀρισμοῦ τούτου δι-καίως κατεκρίθη γενικῶς· ὅρα τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σημ. 2. ἀναφερόμενα συγγράμματα. Ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει ὡς αὐτουργὸν τοῦ ἀδικήματος τὴν μητέρα, εἰς τρόπον ὥστε δύνανται καὶ ἄλλοι νὰ τὸ πράξωσι, *Hellie V. p. 201*. Ἀπειλεῖ δὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ ἀφίνει εἰς τοὺς ἐνόρκους τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς ταύτης, παραδεχόμενοι τὴν ὑπαρξίν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων. Εἰς τὴν γαλλικὴν δικαστικὴν πράξιν πολλὰ σπανίως ἐπιβάλλεται ἡ θανατικὴ ποινὴ. Κατὰ τὸν διὰ τὸ ἔτος 1837. *compte de l'administration de la justice criminelle en France*, κατηγορήθησαν διὰ *infanticide* 144 ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 2 καταδικάσθησαν εἰς θάνατον, 56 ἀθωώθησαν, 28 καταδικάσθησαν ὡς ἐνόχοι μὲ *circonstances*

atténuantes. Ὁ βαυρικός νόμος, ἄρθρ. 157, τιμωρεῖ τὴν μητέρα, ἥτις μετὰ προθέσεως, ἀποκτείνει τὸ νόθον, νεογνόν, βιώσιμον τέκνον της, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀόριστον χρόνον· ἐὰν δὲ ἦναι δημοσία πόρνη, ἢ ἐὰν ἐτιμωρήθη ἤδη ἅπαξ ἐπὶ ἀποκρύψει τοκετοῦ, μὲ τὴν ποινὴν τῶν δεσμῶν (ἄρθρ. 158.) ἐν περιπτώσει ὑποτροφῆς εἰς τὴν παιδοκονοίαν, μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὁ σαξωνικός ποιν. νόμος ἄρθρ. 126, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 4-15 ἐτῶν τὴν μητέρα, ἥτις ἀποκτείνει κατὰ τὸν τοκετὸν ἐντὸς 24 ὥρων ἀπ' αὐτοῦ τὸ νόθον αὐτῆς τέκνον· διατάσσει δὲ, ὅτι πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις, ἐὰν ἡ ἀπόφασις πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ἐγένετο πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ κατ' αὐτόν. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἐκ προθέσεως ἐγκαταλείψεως τοῦ ἀδοθηθέντος βρέφους. *Krug Studien II.* σελ. 53. Ὁ βυρτεμβεργικός ποιν. νόμος, ἄρθρ. 249, τιμωρεῖ τὴν παιδοκτόνον μητέρα, ἐὰν μὲν ἀπεφάσισε πρὸ τοῦ τοκετοῦ τὴν κατὰ τοῦ νόθου, νεογνοῦ τέκνου της ἀνθρωποκτονίαν, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10-20 ἐτῶν, εἰδεμὴ μὲ 10-15. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 196, περιέχει τὴν αὐτὴν διάταξιν, ἀλλ' ἐν τῇ 2 περιπτώσει ἀπειλεῖ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν. Ὁ σαρδινικός ποιν. νόμος τῆς 26 ὁκτωβρ. 1839 θεωρεῖ (ἄρθρ. 371) τὴν κατὰ τοῦ νεογνοῦ τέκνου προαιρετὴν ἀνθρωποκτονίαν ὡς infanticide καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 377) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 379 δύναται τὸ δικαστήριον νὰ καταβιάσῃ τὴν ποινὴν κατὰ ἓνα ἢ δύο βαθμοὺς, ἐὰν ἡ μήτηρ ἀποκτείνῃ τὸ νόθον, νεογνόν τέκνον της ὑπὸ ἐλαφρυντικᾶς περιστάσεις. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 163, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς παιδοκτονίας βχεῖαν εἰρκτὴν 6-20 ἐτῶν. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λουκέρνης ἄρθρ. 180, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς παιδοκτονίας, ἐὰν μὲν ἡ πρὸς τὴν πράξιν ἀπόφασις ἐγένετο πρὸ τοῦ τοκετοῦ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἄλλως δὲ, τὴν εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβαλλομένην ποινὴν.

§ 237.

Συστατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) σὺλ-
ληψις καὶ τοκετός ἐκτός νομίμου γάμου (α), 2) ἡ ζω-
τοῦ παιδὸς μετὰ τὸν τοκετὸν, 3) τὸ βιώσιμον αὐτοῦ (β),
4) παράνομος πράξις ἢ παράλειψις τῆς μητρός, ἐπενεγ-
κουσα ὡς αἰτία τὸν ἐπισαμβάντα θάνατον, καὶ 5) ὀλι-
γὸν μετὰ τὸν τοκετὸν γενομένη (γ), τελευταῖον δὲ ὁ
πρὸηγουμένη ἀπόκρυψις τῆς κυοφορίας (δ).

- (α) "Οἱ δι' ἀπαιτεῖται τὸ στοιχεῖον τοῦτο, ἐξάγεται ἐκ τῶν λόγων ἐφ' ὃν
στηρίζεται ὁ νόμος, καὶ ἐκ τῶν συνόλων τοῦ ἄρθρου 131 συνδυαζομένων
μάλιστα μὲν τὸ ἄρθρον 35.
(β) «Ein Kind, das Leben und Gliedmass empfangen hat» «ein lebendige
gliedmässig Kindlein» Πρ. 6. Boehmer ad Art. 131. §. 25. Koeber
inst. j. o. §. 465. Not. 2.
(γ) Klein peinl. R. §. 345. Grolman Grunds. §. 276 II.
(δ) ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς λέξεως heimlich (ἐν τῷ κρυπτῷ), εἰ δ' ἐναρξησάμε-
νον ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἄρθρου (so aber ein Weibsbild) καὶ καθ' ὃν
ἐκ τοῦ ἄρθρ. 33.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐν μόνῃ ἢ μήτῃ δύνηται
πράξῃ παιδοκτονίαν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 131
Π. Δ. Κ., πρέπει, κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον,
καλυπθῆ καταπρατιῶς. Ἐν τρίτῳ πρᾶξαι τὸ ἀδίκημα καὶ
συμμεθέξωσιν εἰς αὐτὸ, πρέπει νὰ ἐξετάζηται, ἐὰν ἐνήργη-
σαν ἐν γνώσει τῆς μητρός οἱ συνεννοημένοι μετ' αὐτῆς.
Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ φόν-
του, καθόσον ὑπάρχουσι τ' ἀπαιτούμενα τοῦ ἀδικήματος
τοῦτου· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἔχουσι χώραν αἱ
ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 52. ἀναφερόμεναι σκέψεις· ὅρα
καὶ Abegg Lehrd. σελ. 349. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς νέας νομο-
θεσίας, πρέπει νὰ τηρῇται ἡ διάταξις τοῦ νόμου. Ἀξιοση-
μειώτους ἐρεύναι περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ ἰδίως

περί τινος περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ αἷτιος τῆς κυοφορίας ἀπέκτεινε τὸ βρέφος κατὰ παραγγελίαν τῆς μητρός. ὅρα εἰς *Zeitschrift für oesterrsch. Bechtsgelchrsamk.* 1835. σελ. 250. 1836. σελ. 153. Κατὰ τοὺς πίνακας τῆς διαχειρίσεως τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐν Γαλλίᾳ, παιδοκτονία ἐπράχθη ὑπὲρ τῶν μητέρων εἰς 4 περιπτώσεις· κατὰ γυναικῶν τέκνων, εἰς 7 περιπτώσεις κατὰ τέκνων νόθων βοηθεία τῶν αἰτίων τῆς κυοφορίας καὶ εἰς 6 περιπτώσεις ἐνεργεία τῶν γονέων αὐτῶν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ κατὰ νεκρῶν δὲν δύναται νὰ πράχθῃ ἀνθρωποκτονία· ἀδίκημα, εἶναι οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας· ἡ ζωὴ τοῦ παιδὸς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπὸ τῆς μητρός ἐπιφερομένης εἰς αὐτὸ θανατηφόρου ἐνεργείας. Ἐνταῦθα καθίστανται πολλοῦ λόγου ἄξιοι αἱ διαφοροὶ δοκιμασίαι, οἷον ἡ διὰ τῶν πνευμόνων δοκιμασία (κατὰ διαφοροὺς τρόπους· ὡς ἐκ τῆς διαδόσεως τοῦ αἵματος, ὡς ἐκ τῆς ἐπιπολάσεως αὐτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ βάρους τῶν πνευμόνων), ἡ διὰ τοῦ ἥπατος, ἡ διὰ τῶν ἐκχυμώσεων καὶ ἡ διὰ τῆς κύστης δοκιμασία. *Mittermaier* (N. Archiv VII. σελ. 493. X. σελ. 330). *Eggert* der gewaltsame Tod ohne Verletz σελ. 160. *Orfila* Vorlesungen über gerichtliche Medizin (μετάφρασις) I. Thl. σελ. 280. *Henke* Abhandl. aus der gerichtl. Medizin V. Bd. nr. 2. καὶ ἐν γένει *Mittermaier* Strafverfahren II. Theil §. 123.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ βιωσίμου τῶν νεογνῶν ὑπάρχουσιν τρεῖς διάφορα ἱατρικὰ συστήματα· 1) τὸ σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον, διὰ νὰ θεωρηθῇ τὸ τέκνον βιώσιμον, ἀπαιτεῖται ὁ μόνον ὥριμος τοκετός, ἀλλὰ καὶ τοιαύτη ἀρχικὴ μόρφωσις τῶν εἰς τὴν δι' ἀναπνοῆς ζωὴν πρὸ πάντων συντελεστικῶν ὀργάνων, ὅποια εἶναι ἡ ἀναγκαία, πρὸς διάρκειαν τῆς ζωῆς. *Wildberg* Handbuch der gerichtl. Medizin §. 475. 2) τὸ σύστημα,

κατὰ τὸ ὅποιον τὸ τέκνον θεωρεῖται ὡς μὴ βιώσιμον, δι' ἐμφυτον ἀδυναμίαν, διὰ μηχανικὰ καλύματα τῆς ἀνεπνευστῆς κτλ. ἐγεννήθη ἔχον τοὺς πνεύμονας ἀτελῶς ἀνεπτυγμένους, ἂν καὶ ἦτο ὥριμος ὁ τοκετός. *Jörg die Fötuslung im neugeborene Kinde. Leipz. 1835. σελ. 228. 241.*

3) τὸ σύστημα, καθ' ὃ ἐκεῖνο μόνον τὸ τέκνον λέγεται βιώσιμον, τὰ ὅποιον δι' ἔλλειψιν ὀριμότητος δὲν δύναται ἐξακολουθήσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ. ἐκτὸς τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς. *Reinitz in Casper's Wochenschrift für die gesammte Heilkunde 1838. nr. 43. 44.* "Ὅτι ἡ βιωσιμότης τοῦ τέκνου εἶναι οὐσιώδης συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας, προκύπτει ἐκ τῆς ἐκφράσεως *gliedmässig* τοῦ ἄθρου 134 τῆς II Δ. Κ. καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἄνευ τῆς βίωσιμότητος ἡ ζωὴ τοῦ τέκνου ἤθελεν ὑπάρχει μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, χωρὶς ἢ ἦναι ὀργανικῶς διαρκῆς. *Müllermaier (Archiv VII. σελ. 317.) Heffter Lehrb. σελ. 281.* Δὲν παρατηρεῖται δὲ μόνον ἡ ἡλικία τοῦ παιδὸς (ἐὰν π. χ. ἐγεννήθη ἐπτάμηνον), ἀλλὰ παρατηρεῖται καὶ ἂν ὑπάρχωσι τοιαῦτα παραμορφώσεις, αἵτινες ἐμποδίζουσι τὴν ἐκτὸς τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς διάρκειαν τῆς ζωῆς· ὅρα μολαταῦτα κατὰ τῆς γνώμης, ἥτις θεωρεῖ τὴν βιωσιμότητα ἀναγκαίαν: *Rosshirt Gesch. σελ. 225. Temme Lehre von der Tödtung σελ. 223. Abegg Lehrb. σελ. 352. Jarke (Hitzig's Zeitschrift H. 28. σελ. 369).* Εἰς τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸν *Hellie V. p. 194*, τὸ στοιχεῖον τῆς βιωσιμότητος. Κατὰ τὰς νεωτάτας νομοθεσίας (τῆς Σαξωνίας ἀρθρ. 126, τῆς Βυρτεμβέργης ἀρθρ. 249.) ἐπιβάλλεται ἐλλειπούσης τῆς βιωσιμότητος ἐλαφροτέρα ποινὴ· ὅρα προσέτι *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamk. 1837. σελ. 252.*

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀπόπειραι περὶ προσδιορισμοῦ ῥητοῦ χρόνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει τὸ τέκνον νὰ θεωρῇται ὡς

νεογνόν, εἶναι ἐπισφαλεῖς. Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην πρέπει νὰ θεωρῶμεν τὸ ἀδίκημα ὡς πραττόμενον κατὰ νεογνοῦ βρέφους, δσάκις τελεῖται ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ ἢ ἀμέσως μετ' αὐτόν. *Müttermaier* (*Archiv des Criminalr* VII. σελ. 304). *Thöl* (*Henke*)'s *Zeitschr. der Staatsarzneik*. 1827. 2. H. σελ. 400). *Hefster Lehrb* σελ. 282. *Haus observ.* II. p. 191. Κατὰ τὸν σαξωνικόν (ἄρθρ. 126) καὶ τὸν βυρτεμβεργικόν νόμον (ἄρθρ. 249.) θεωρεῖται τὸ βρέφος τότε μόνον ὡς νεογνόν, ὅταν δὲν παρῇλθεν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ πλείονες τῶν 24 ὥρων. Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη, ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου (ἄρθρ. 158.), ὅτι τὸ μνηκῆτι τριήμερον βρέφος εἶναι νεογνόν, φέρουσιν εἰς ἀδίκους ἀποφάσεις. Ἐὰν πρόκηται νὰ προσδιορισθῇ διὰ τοῦ νόμου ῥητὸς χρόνος, πρέπει τοῦλάχιστον, καθὼς πράττει τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 196, νὰ δοθῇ εἰς τὸ δικαστήριον ἡ ἄδεια τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ποινὴν τῆς παιδοκτονίας καὶ εἰς ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς, μολονότι ἡ ἀνθρωποκτονία πράττεται μετὰ παρέλευσιν 24 ὥρων ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, ἐξάγεται ὅμως, ὅτι διήρκει ἡ ἐλαττωσὰ τὴν καταλογιστότητα κατὰστασιν τῆς τεκτοῦσης. *Dies in den Annalen der Staatsarzneikunde von Schneider* III. Bd. 2. H σελ. 499. *Hergt in den Annalen l. c.* IV. Bd. σελ. 15. (κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦτον πρέπει νὰ παρατηρῇται, ἂν τὸ βρέφος ἔλαθε παρὰ τῆς μητρός του τροφὴν). "Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Brinkmann wissenschaftl. Rechtskunde* σελ. 417. *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamk.* 1836 σελ. 159. 1837. σελ. 263 *Abegg Lehrb* σελ. 352. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐκφράσεως *nonveau né*. *Hellie théorie* V. p. 196. *Haus observations* II. p. 190. Τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον δι' ἀποφάσεώς του τῆς 31 δεκεμβρίου 1835 ἐννοεῖ ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἐκφρασιν *un enfant qui vient de naître ou dans un temps très rapproché de celui de sa nais-*

sance. Καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν δὲν προσδιορίζει ὁ νόμος τί ἐστὶ βρέφος νεογνόν. Temme l. c. σελ. 218. Κατὰ τὰς νεώτερας ἐρεῦνας περὶ τοῦ ζητήματος· μέχρι τίνος εἶναι τὸ νεογνόν, θεωρεῖται τὸ ζήτημα πολλάκις ὑπὸ ὅλως ἰατρικῆν ἐποψίν, π. χ. κατὰ τὴν (εὐφυῆ) διατριβὴν τοῦ *Olivier* εἰς *Annales d'hygiène légale* 1836. p. 328-356., καὶ διὰ τὸ πρέπει νὰ παρατηρηθῇ πότε ἔπεσε τὸ ὁμφάλιον νεῦρον. *Froriep* (*Wochenschrift für die gesammte Heil kunde* 1885. p. 753.) παρατηρεῖ μᾶλλον τὴν κατάστασιν τῆς μητρὸς. Κυρίως πρέπει νὰ παρατηρηθῇ ὁ χρόνος, διὰ τοῦ ὁποίου διαρκεῖ ἡ τὴν καταλογιστάτητα τῆς μητρὸς ἔλαττοῦσα κατάστασις αὐτῆς, ἡ προερχομένη ἐκ τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐκ τῆς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς ἐπιρροῆς τῆς μετὰ τὸν τοκετὸν ἐπερχομένης ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως, ὅτι ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυοφορίας εἶναι συστατικὸν οὐσιῶδες. Ἡ τοιαύτη γνώμη προκύπτει ἐκ τῆς συγχύσεως τοῦ συνήθως συμβαίνοντος μὲ τὸ οὐσιῶδες ἀπαιτούμενον. Ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσιν ὅλοι οἱ ἐπὶ τῆς παιδοκτονίας δυνατοὶ ἐλαφρυντικοὶ λόγοι, καὶ ἂν ἡ κυοφορία δὲν ἀπέκρυψε τὴν κυοφορίαν. *Mittermaier* (*Archiv*. VII. σελ. 323). Ὁρα ὁμῶς *Wächter* (*Archiv. des Criminalr. neue Folge* II. σελ. 72—89). Ὁρα ὁμῶς *Rosshirt*, l. c. σελ. 225. *Jarke* (*Hitzig's Zeitschr.* H. 28. σελ. 367). Καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόκρυψις. Temme σελ. 228. Ἀξιοσημεῖωτον περίπτωσιν παιδοκτονίας ἀνευ ἀποκρύψεως τῆς κυοφορίας ὄρα παρὰ *Schwörer Beitr. zur Lehre etc.* σελ. 20.

§. 238.

Παιδοκτονία ἐκ ῥαθυμίας πράττεται τὸ συνηθέστερον

παραλειπομένης ἔνεκα ῥαθυμίας τῆς ὑποδέσεως τοῦ ὀμφαλίου νεύρου ἢ γενομένου τοῦ τοκετοῦ ἔνεκα ῥαθυμίας καὶ ἰδίως ἔνεκα τῆς ἀποκρύψεως τῆς κυοφορίας, ἀνευ βοήθειας τινός. Ἡ ἀπλὴ ἀπόκρυψις τῆς κυοφορίας καὶ τοῦ τοκετοῦ, καθ' ὅσον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀκόλπειρα παιδοκτονίας δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἰδιαιτέρον ἀδίκημα (α).

(α) J. C. Wolff *de jure poenar. graviditat. celatae et parturitionis clandest. dubio*. Hal. 1800. Bartz über die Strafbarkeit verh. Schw. u. Geburt (*Arch* VI. nr. 4). Πολλοὶ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἡ νομολογία εἶναι γνώμης ἐναντίας Bauer *Lehrb.* §. 171.

§. 238. α (τοῦ ἐκδ.)

Διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων (α): 1) ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυοφορίας ἐὰν ἡ κυοφοροῦσα γινώσκουσα τὴν ἐγκυμοσύνην τὴν ἀποσιωπᾷ καὶ ἐρωτωμένη παρὰ τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ ζητήσωσι περὶ τούτου πληροφορίας τὴν ἀπαρτῇται. 2) ἡ ἀπόκρυψις τοῦ τοκετοῦ, ἐὰν ἡ τεκοῦσα ἀποκρύπτῃ τὸν γεγνησέναι ἤδη τοκετόν. 3) ἡ προπαρασκευὴ ἀβοηθήτου τοκετοῦ, ἐὰν ἡ ἔγκυος ἐτέθῃ κατὰ τὸν τοκετὸν αὐτῆς ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν, ὥστε νὰ στερῇται καὶ αὐτὴ καὶ τὸ βρέφος τῆς ἀναγκαίας βοήθειας. Αἱ δύο πρῶται περιπτώσεις δὲν δύνανται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (β), νὰ τιμωρηθῶσιν (γ). Ἡ τρίτη περίπτωση ἐπιφέρει ποινὴν, α) ἐὰν ἡ προπαρασκευὴ ἀβοηθήτου τοκετοῦ ἀποτελεῖ ἀπόπειραν παιδοκτονίας, ἢ β) ἐὰν ὑπάρχῃ ῥαθυμία (δ) ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς πρέπει νὰ παρατηρηθῇ, ἂν ὁ σκοπὸς τῆς μητρὸς ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ πράξῃ

διὰ λαθραίου τοκετοῦ ἀνθρωποκτονίαν, ἢ ἂν κυρίως σκοπὸς αὐτῆς ἦτο νὰ ἐπιφέρῃ διὰ τῆς ἀβοηθησίας τὸν θάνατον τοῦ τέκνου, ἢ ἂν χωρὶς τοιοῦτου σκοποῦ ἤλπιεν ἀπλῶς, ὅτι τὸ βρέφος ἤθελε γεννηθῇ νεκρὸν καὶ ὁ τοκετὸς μείνῃ ἀγνώστος. Δὲν δύναται δὲ οὔτε περὶ ἐκτάκτων ποινῶν νὰ γενῇ ἐνταῦθα λόγος (ε), οὔτε νὰ διακηλογοηθῇ κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἢ κατὰ γνῶσιν ποινῆς (ζ) ἕνεκα λαθραίας ἀφαιρέσεως τοῦ πτωχικοῦ (η).

(α) Mittermaier (neues Arch. des Criminals. X. nr. 15 22).

(β) Mittermaier αὐτόθι: σελ. 559. Hagemann prakt. Erörter VI. σελ. 368. Heffter Lehrb. σελ. 285. Hitzig Annalen VII. σελ. 259. Rosshirt Gesch. II. σελ. 223. Abegg Lehrb. σελ. 353. Demme Annalen der criminalist. Rechtspflege V. σελ. 247.

(γ) Οὗτε διὰ γενικῶν λόγων δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ ἀξιόπινον αὐτῶν. Mittermaier αὐτόθι. "Ors ἀπ' ἐνστάσεως Jarke (Hifzig's z. zeitlichen H. 29. σελ. 189).

(δ) Mittermaier (Archiv. X. σελ. 570) Heffte. σελ. 284.

(ε) Βασιλ. νόμοι, ἀρθρ. 166—170.

(ζ) Millermater X. σελ. 367. "Ors προσέτι Motive zum norwegischen Entwurfe σελ. 202.

(η) Ὁ Ἀστυνομικὸς ποινικὸς νόμος (ἐν τῷ 2 α') τοῦ μέρους, ὑπὸ τὰ βάρηα πταίσματα) ἀρθρ. 94, 95, ἀπειλεῖ κρίσιν 3—6 μηνῶν κατὰ τῆς ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορήσεως μητρὸς, ἥτις δὲν προσκαλεῖ ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ καίαν ἢ ἄλλο ἐνδεχόμενον πρόσωπον, ἢ ἡ ὁποία τεκοῦσα ἀποσβολῶντος παραλείπει τὴν περὶ τοῦ τοκετοῦ προσήκουσαν ἀγγελίαν. Τὸ πρῶτον οὐκ ἔστι δίκαιον περιέχει πολλὰς διατάξεις τὰς ὅποιας ὅπως δικαίως ἐκτελεῖται χρύσσουσιν οἱ zum Bach Ansichten über Strafrecht σελ. 210—254. Meyer vom Thatbestand σελ. 71., Temme von der Tödtung σελ. 229.), δι' ὧν κυρίως ἐπιβάλλονται ἐκτακταὶ ποιναὶ περιέχει δὲ καὶ διατάξεις ἀστυνομικὰς ποινικὰς διατάξεις. Οἱ §. 901—932. σκοπεύουσιν νὰ προληθῶσι τὴν ἀπόκρυψιν τῆς ἐγκυμοσύνης, ὁ δὲ §. 933. ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τῆς ἀποκρύψεως τῆς κυοφορίας κατὰ τῆς ἐγκύου, ἥτις περιέχεται ἐν πλεόν ἢ 14 ἡμέραις ἐπ' ἧς ἠσθάνθη ὅτι κυοφορεῖ νὰ ἐδοποιήσῃ περὶ τούτου τοῦ γονεῖς τῆς, τοῦ ἐπιμελητῆς, τοῦ κυρίου, τὴν μητέρα, ἢ τὸν ἀρχὴν. Ἐάν τὸ ἐμῶρον φθάσῃ 30 ἡβδομάδων ἡλικίαν, δὲν ὠρεῖται πλέον

ἢ πρόφρεσις τῆς κυφορούσης, ὅτι δὲν παρυσήρῃ τὴν κυφορίαν (§. 934.).
 Ἡ ἐπιβλητρία ποινῇ διακρίνεται ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ ἐμψύου, ἂν ἡ
 μήτηρ παρέλκει τὸ νὰ ἐπιδείξῃ μετὰ τὸν τοκετὸν τὸ ἐμψύον εἰς τὸ
 δικαστήριον (§. 37—43.). Ὁ τοκετὸς θεωρεῖται ὡς ἀποκρυφθεὶς (§. 944.),
 ἂν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ δὲν ἐζητήθῃ κατὰ τὴν εἰς βοήθειαν οὐδὲ προ-
 αλήφθῃ ἄλλη ἐντιμος γυνή, καὶ δὲν ἐζητήθῃ εἰς τὰς πρώτας ὥδινας διὰ
 βοήθειαν. Φυλάκισις 25 μηνῶν (§. 940) ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἀπλὴν ἀπόκρυ-
 ψιν τῆς κυφορίας, ἂν τὸ νεκρὸν βρέφος δὲν ἐπαδεύθῃ εἰς τὴν ἀρχήν.
 Ἐὰν ἀπεκρύφθῃ ἡ κυφορία καὶ ὁ τοκετὸς ἡ μήτηρ τιμωρεῖται ἂν μὲν τὸ
 τέκνον ἐγεννήθῃ νεκρὸν, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 4—6 ἐτῶν (§. 957), ἂν δὲ
 τὸ τέκνον ἐκτὸν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8—10 ἐτῶν (§.
 959.), ἂν δὲ φανῶνται ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ βρέφους θανατηφόροι κα-
 κώσεις, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 12 καὶ διὰ βίου, ἂν τελευταίον ὑπάρχῃ κατὰ
 τῆς τικούσης ἀπλῶς ὑπόνοια ἐπιτινύμενων κακώσεων ἢ ἂν τὸ πτώμα τοῦ
 βρέφους ἀφγρῇθῃ (§. 960. 961.), μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 12—13 ἐτῶν,
 Jarke (Hitzig's Zeitschr. H. 29. σελ. 201). Ὁ βασιλικὸς νόμος,
 ἀρθρ. 160—168, ἀπειλεῖ ἐκτάκτους ποινὰς, διὰ μὲν τὴν ἀπόκρυψιν τῆς
 κυφορίας, ἂν ἡ 7 τοῦλάχιστον μηνῶν ἔχουσ· δὲν εἰσπούνται περὶ τῆς
 ἐγκομίστης τῆς τοῦ γονεὺς τῆς, τοῦ ἐπιμελητῆ, ἱατροῦ, μαίαν, ἄλλην
 ἐντιμον γυναικὰ ἢ τὴν ἀρχήν· διὰ δὲ τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ τοκετοῦ, ἂν
 ἡ ἔγκος ἔτεκεν ἐπίτηδες· μὴ παρόντος ἄλλου ἢ παρόντων μόνων τῶν μετ'
 αὐτῆς ἐπὶ παρανόμῳ αὐτοῦ συνεννοημένων. Ἡ ἐπιβλητρία ποινῇ εἶναι
 κατὰ τὰς περιστάσεις διάφορος: α) ἂν ἡ πρῆξις ᾖ βίβαια, ἀλλὰ δὲν
 ἀποδεικνύεται ὁ φονικὸς σκοπὸς, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ 12—13 ἐτῶν·
 β) ἂν ὁ φονικὸς σκοπὸς ᾖ βίβαιος, ἀλλὰ τὴν συστατικὰ τῆς πράξεως
 ἀτελεῖ, 8—12 ἐτῶν· γ) ἂν ᾖ βίβαιος, ὅτι τὸ βρέφος ἐγεννήθῃ ζῶν,
 ἀλλ' ἡ ἐγκληματικὴ βλάβη καὶ ὁ φονικὸς σκοπὸς ᾖ ἀδίδακτος, ἀπλή
 εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν· δ) ἂν ἀφγρῇθῃ τὸ πτώμα, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—12 ἐτῶν.
 Ἡ ἀδικία τῶν διατάξεων τούτων, αἱ ὁποῖαι σφριζοῦνται εἰς ἀπλὴν τεκμή-
 ρικ ἀναγνώρισθῃ πρὸ πολλοῦ. Mittemaier (Arch. des Crimi-
 nals. X. σελ. 587). Ὅτι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ εἶναι κυρίως ποιναὶ ἐκ-
 τᾶκτοι, τὸ ἀναγνωρίζουσι καὶ αἱ αἰτιολογίαι Motive zum Entwurf von
 1831 σελ. 211—214. Ὅθεν τὸ ἀρθρον 246 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831
 ἐπέφερε διαφόρους βελτιώσεις. Τὰς ἐλλείψεις τοῦ βασιλικοῦ νόμου περιέχει
 καὶ ὁ νόμος τῆς Λουκέρνης 181—186. Ὁ σαρωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 130,
 ἀπειλεῖ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—3. ἐτῶν κατὰ τῆς μητρὸς, ἥτις σκοποῦν ἐχρυσὰ
 νὰ θανατώσῃ τὸ βρέφος· ἀπέκρυψεν τὴν τοκετὸν αὐτῆς εἰς τρόπον, ὥστε
 ἀπέκλεισε τὴν παρ' ἄλλων προσώπων ἀναγκαστὴν βοήθειαν. Ἐὰν ὅμως ἡ
 ἐκτέλεσις τοῦ σκοποῦ ἐμποδισθῇ δι' ἐξωτερικῶν περιστάσεων, ἐπιβάλλε-
 ται φυλάκισις 2—3 μηνῶν, καθόσον ὁ προκύψας θάνατος τοῦ βρέφους δὲν
 ἐπιφέρει ποινὴν ἀνθρωποκτονίας ἐν βίβαια. ἂν ἡ τέκνουσα κατέβα-

λε τὴν ἀπαιτουμένην προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ τεχνησομένου βρέφους διὰ χαρὰ τιμωρία. Günther zum sächs. Gesetzsb. σελ. 80. Ἀμφιβάλλεται ἂν κατὰ τὸ ἄρθρ. 130 ἀπαιτεῖται, ὥστε ὁ σκοπὸς νὰ τίνη ἰδίως εἰς τὴν πόκρυψιν τοῦ τοκετοῦ. Kug Studien II. σελ. 57. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 252, τιμωρεῖ τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ τοκετοῦ, τουτέστι τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ τέκνον, ἐνῶ εἰδύνατο νὰ ἔχη ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ βοηθεῖαι ἄλλου προσώπου, γενεᾷ μὴ παρόντος ἄλλου ἢ παρόντων μόνον τῶν μετ' αὐτῆς συνειννομένων, ἐὰν μὲν ὑπῆρχε σκοπὸς ἀνθρωποκτονίας ἢ ἐκθέσεως, ἀλλὰ παραλείφθη ἡ ἐκτέλεσις αὐτοῦ δι' ἐξωτερικὰ ἐμπόδια, μετὰ τὴν εἰρήνην ἐὰν δὲ ὑπῆρχεν ἄπλος σκοπὸς ἀκινδύνου ἐκθέσεως τοῦ τέκνου, μετὰ φυλάκισιν ἐν περιπτώσει ἀδοξηθέντος τοκετοῦ, ἐὰν τὸ τέκνον ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του, ἐπιβάλλεται καθόσον ὑπῆρχε σκοπὸς πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ὁ δχι, εἰρηκτὴ 1—8 ἐτῶν ἢ τοὐλάχιστον 6 μηνῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ πταισμάτων νόμος, ἄρθρ. 34, τιμωρεῖ μετὰ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν τὴν μητέρα, ἥτις δὲν κάμνει τὴν προσήκουσαν εἰδοποίησιν περὶ τῆς κυφορίας ἢ περὶ τοῦ προσεγγίζοντος τοκετοῦ. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 200—202, τιμωρεῖ ἀναλόγως τοῦ διαφόρου σκοποῦ, δι' οὗ γίνεται ἡ μήτηρ μόνον τὸν ἐπίτηδες ἀδοξηθέντος τοκετοῦ, ἐὰν ἡ ἔγκυος μετίστη εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καθ' ἣν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἴσχυρεται βοηθεῖαι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀπόκρυψιν τῆς κυφορίας. Τὰ ἄρθρα 358 καὶ 359 τιμωροῦν μὲν τὴν μὴ ἀγγελλίαν τῆς εὐρέσεως πταιμάτων ἀνθρώπων παρονευμένων καὶ τὴν ἀνευ εἰδείας ἐνταφίσεσιν ἀλλὰ (κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς 1 Αὐγούστου 1836 τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου: le droit. nr. 239) δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς νεκρῆς τοκίας

239.

Ὁ φόβος τῆς στερήσεως τῆς γυναικειᾶς τιμῆς, τὸ σύνθημα τοῦτο, εὐγενὲς καθ' ἑαυτὸ καὶ ἐπὶ εὐγενῶν κυρίως ψυχῶν ἰσχυρόν ἐλατήριον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παιδοκτονίας, εἶναι ὁ κύριος λόγος δι' ὃν τὸ προκείμενον ἀδικήμα θεωρεῖται ἀπέναντι τῆς κοινῆς πατροκτονίας ὡς ἥττον ἀξιόποινον. Ὅθεν ἐπιβάλλεται εἰς τὴν παιδοκτονίαν μετριοτέρα τις θανατικὴ ποινὴ (α), ἢ ποινὴ τοῦ πριγμοῦ (β) ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐφηρμόζετο κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν δικαστικὴν πράξιν ἢ ἀποκεφάλαις (γ). Κατ' ἐ

ταίρεσιν μόνον ἐπιτρέπει ὁ νόμος βασανιστικὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (δ) εἰάν ὑπερπλεονάσῃ που τὸ ἀδίκημα.

(α) Κατὰ τὰς κρίτενας λόγου ἀξίας νομοθεσίας καὶ τὴν νεωτέραν νομολογίαν ἐπιβάλλεται εἰς τὴν παιδοκτονίαν συνήθως οὐχὶ θανατικὴ, ἀλλὰ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ, καὶ αὕτη δὲ εἰς μένας τὰς ὑπερβαλλόντως ἀξιοποίνους περιπτώσεις διὰ βίου.

(β) C. C. C. Art. 131.

(γ) Boehmer ad Art. 131 §. 19 Quistorp Thl. I. § 283.

(δ) C. C. C. Art. cit. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐννοεῖ κατὰ τινὰς τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἀδικήματος: Boehmer ad h. a. §. 20, Quistorp Thl. I. § 283.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὡς βέβαιον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, ὁ σάκεις δὲν ὑπάρχουσιν ἰδιαίτεροι λόγοι πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, ἢ παιδοκτονία δὲν πρέπει, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, νὰ τιμωρῇται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Tüllmann Handbuch I. Thl. σελ. 353 Heffler σελ. 283. Μόνη ἡ ἄνευ λόγου ἐπιμονὴ εἰς τὸ γράμμα τῆς Π. Α. Κ. καὶ ἡ ἄτοπος παρηγορία τῶν δικαστῶν, ὅτι διὰ τῆς χάριτος δύναται τὸ κακὸν νὰ διορθωθῇ, ἐξηγοῦσι τὴν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καταγινωσκομένην ἐτι ἐνίοτε ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὑπάρχουσι μὲν περιπτώσεις, καθ' ἃς αἱ παιδοκτόνοι, δύνανται εὐλόγως νὰ τιμωρηθῶσι μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, εἰάν π. χ. ἀποδεδειγμένης οὐσῆς τῆς προμελέτης δὲν ὑπάρχῃ κανεὶς λόγος ἐλαττῶν τὸν καταλογισμόν. Müller-Maier (neues Archiv VII. σελ. 31.) Haus observations. II. p. 186. Ὡρα ὁμως ἐναντίον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐπὶ τῆς παιδοκτανίας ἐν γένει: Spangenberg (neues Archiv des Criminalr VIII. Bd. nr. 21.) Ὅταν συλλογισθῶμεν, ὅτι πάντοτε, ὁσάκις πράττεται ἀνθρωποκτονία βρέφους νεογνοῦ, ἢ κατὰστασις τοῦ τοκετοῦ εἶναι λόγος ἐλαττῶν τὴν καταλογιστότητα καὶ ἔχων μάλιστα ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸν καταλογισμόν τῆς πράξεως ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωποκτονία ἐτελέσθη μετὰ προμελέτης, πρέ-

πει νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως δὲν δύναται ποτὲ νὰ δικαιολογηθῇ κατὰ γνώσιν θανατικῆς ποινῆς. ὅρα περιέργους περιπτώσεις παιδοκτονίας εἰς *Zeitschrift für österreichische Rechtsgelehrsamkeit*. 1835. Heft V. σελ. 250 *Visini Beitr.* sur Criminalrechtswiss. σελ. 127.

§. 240.

Δυνάμει τοῦ κυρίου λόγου, ὅστις ἐπιφέρει τὸ ἥττον ἀξιοποινον τῆς παιδοκτονίας, δὲν ἐπιβάλλεται ἡ τῆς παιδοκτονίας ποινὴ, ἀλλ' ἡ τοῦ φόνου ἐν γένει, ἡ τῆς πατροκτονίας, ὅταν ἡ μήτηρ ἀποκτείνῃ τὸ γνήσιον αὐτῆς τέκνον, ἡ ἄλλος παρὰ τὴν μητέρα ἀποκτείνῃ τὸ νεογνόν νόθον βρέφος, ἡ ἡ μήτηρ ἀποκτείνῃ μὲν τὸ νόθον αὐτῆς τέκνον, ἀλλὰ μετὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ ἢ ἀφοῦ ὁ τοκετὸς αὐτῆς ἐφθασεν ἤδη εἰς γνῶσιν καὶ ἄλλων προσώπων ἐκτὸς τῶς πιστῶν αὐτῆς. Ἀπ' ἐναντίας πρέπει νὰ μετριάζηται καὶ αὐτὴ ἡ ποινὴ τῆς παιδοκτονίας, ἐὰν ἡ μήτηρ δὲν ἀπέκρυψε τὴν κυοφορίαν, ἡ ἐάν ᾔηναι βέβαιον, ὅτι δὲν συνέλαβε διαρκούσης ἐτι τῆς κυοφορίας τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ θανατώσῃ τὸ τέκνον τῆς (α). Ἡ λοιπὴ σωρεία τῶν συνήθως ἀναφερομένων ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐλαφρυντικῶν λόγων εἶναι ἀδικαιολόγητος (β).

(α) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει, κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων συγγραφέων, ἀντιστοιχία μετὰ τοῦ πατρὸς. *Martin Lehrb* §. 123. *Wächter Lehrb* §. 168. *Bauer Lehrb* §. 169. Ὡς πρὸς τὸ ἂν ἢ ἐν μέρει ἔλκεται τὸ σωματικὸν τῆς πράξεως ἐπιφέρει ἀπλῶς μετρίαν τῆς ποινῆς ἐφαρμοζομένη οἱ §. 97. 98. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόπειραν ἐφαρμόζεται αἱ γυναικαὶ ἀρχαί. Τινὲς στηριζόμενοι εἰς *L. 1. de L. Pom. de parric.* θέλουσι

ἀποδείξωσιν, ὅτι *o conatus proximus infanticidii* πρέπει νὰ τιμωρῆται παρ' ἡμῶν μὴ τὸν θάνατον. Prof. Boehmer ad Carpzeon Q. 17. obs 2. 'Ο αὐτὸς ad h. Art. §. 28.

(β) Koch l. c. §. 476.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Παράδοξον εἶναι, πῶς ὁ Φάϋερβαχ, ἀναφέρων ἐν §. 237 τὴν ἀπόκρυψιν τῆς κυοφορίας ὡς οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας, λαλεῖ ἐνταῦθα περὶ μετριάσεως τῆς ποινῆς, ὅταν ἡ κυοφορία δὲν ἀπεκρύνθη *Wächter im Archiv des criminalr. neue Folge II. σελ. 92.*

§. 240 α. (τοῦ ἐκδ.)

Ὡς πρὸς τὸν καταλογισμὸν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῶν ἐπὶ παιδοκτονίᾳ κατηγορουμένων, ἡ πείρα μᾶς διδάσκει (α), ὅτι 1) ἐν γένει ἡ φυσικὴ κατὰστασις τῆς τικτούσης καὶ ἡ ἐπὶ τινα χρόνον μετὰ τὸν τοκετὸν διαρκούσα νοσηρὰ ἀλλοίωσις τοῦ σώματος ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ ἀπαιτεῖ τὴν μετριοτέραν τιμωρίαν τῆς παιδοκτονίας· ὅτι ὁμοῦς 2) ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ μήτηρ εὐρίσκεται ἀναιτίως ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτὸν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν καμᾶτου καὶ ἀδυναμίας (β), ὥστε δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὴν ἡ παράλειψις πράξεων τινων, ἰδίως δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνίοτε περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ σύγχυσις τῶν νοσητικῶν τῆς τικτούσης δυνάμεων φθάνει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε κυριεύεται αὐτὴ ἢτοι α) ὑπὸ ἀληθοῦς παραφροσύνης (γ), ἢ β) ὑπὸ προσκαίρου μανίας (δ), καταστάσεων, αἵτινες ἔχουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν.

(α) Henke (*Nasse Zeitschrift für psychische Ärzte*. 1819. 2tes Heft σελ. 219. *Platner's Gutachten*. nr. 34. 35. 41. *Monde H.* 33. IV. σελ. 617. *Clarus Beiträge zur Erkenntniss zweifelhafter* See-

- lenzustände. σελ. 327 Mittermaier (N. Arch. des Criminalr. VII σελ. 658.) Schwörer Beitr. zur Lehre von Thatbestande des Kle-desmords σελ. 13. Jorg über die Zurechnungs fähigkeit der Schwäl-geren σελ. 316. Mittermaier de principio imputationis aliena-mentis p. 47.
- (6) Henke εὐτόθι σελ. 228.
- (7) Friedreich Handbuch σελ. 681. Nasse Zeitschrift für Anthro-pol. 1823. 1. Heft. σελ. 163. 2. H. σελ. 461.
- (8) Kopp Jahrb. der Staatsarzneik. IX. σελ. 116. Ἀξιοσημείωτον τινὰς τὴν περίπτωσιν περιέχει: Henke Zeitschr. für Staatsarzneik. 1826. 3. Heft. σελ. 48.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Περὶ τῆς αὐτοχειρίας.

J. Christ. Falkner. Diss. de autochiria. Hal. 1728.

Just. J. Cristoph. Wrisberg Diss. de eo q. j. e. circa auto-chiriam. Gött. 1740.

Car Got. Winkler tr. de mortis voluntariae prohibitionis ac poenis. Lips. 1775. 8.

G. W. Hermann de autochiria. Lips. 1821.

§. 241.

Ὁ εἰς τὴν πολιτείαν εἰσερχόμενος ὀφείλει αὐτῇ τὰς δυνάμεις τοῦ καὶ πράττει ἐπομένως παράνομα, ἐὰν δι' αὐτοχειρίας τὴν στερῇ αὐτογνώνως αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ πολιτεία ἤθελεν ἀφ' ἐτέρου πράξει ἀσύνητα, ἐὰν ἠπείλει ποι-νὰς εἰς παράναμον πράξιν, ἥτις, τελουμένη, ἀπαλλάττει τῆς τιμωρίας τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς (α). Ὅθεν οὔτε τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (β), οὔτε τὸ κανονικὸν (γ), οὔτε ἡ ποι-νικὴ διάταξις τοῦ Καρόλου (δ) θεωροῦσι τὴν αὐτοχειρίαν ὡς ἀδίκημα.

- (*) Περὶ αὐτοχειρίας πρὸς : Cella freimüthige Aufsätze Bd. II. nr. 3 Heller über den Selbstmord Frankf 1787. Knüppel über den Selbstmord. Gera 1790. A. J. Andreas de autochiria Grœning. 1807. J. A. Thiele von Tielenfeld Gründe für und wider den Selbstmord. Leipz. 1817. Wächter Revision der Lehre von Selbstmord (N. Archiv. X. N. 4. 11. 24). Ὑπὲρ τὴν ψυχολογικὴν καὶ λατροδικαστικὴν ἔποψιν : Osiauder über den Selbstmord Hannover 1813.
- (6) Ὅτι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἐπὶ τῶν αὐτοκτετόρων, ἦτο θεμιτὴ ἡ αὐτοχειρία, μέγιστα ἐν ὃ μέλλων νὰ πράξῃ αὐτὸν πολίτης ὑπέβαλλεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἢ τὴν πολιτείαν τοῦς εἰς τὴν τοιαύτην πράξιν κινουντας αὐτὸν λόγους, καὶ οἱ λόγοι οὗτοι ἐνεκρίνοντο ἀποδεικνύεται διὰ τῶν : Dio Cassius in Hadriano, Quinctilian Decl. 4. καὶ δι' ἄλλων συγγραμμάτων εὐρίσκονται δ' ἐναργίστατα τεκμήρια τοῦ θεμιτοῦ τῆς αὐτοχειρίας καὶ ἐντὸς τοῦ ῥωμ. δ. π. γ. L. 3. 4. 6. D. de bonis eorum, qui ante sent. Διαφωτὶς δ' Falk Beiträge zur Lehre vom Selbstmord (N. Archiv XI N. 6.). Περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ἀποπειρας : L. 3. §. 6. D. eod. L. 6. §. 7. D. de injusto, rupto etc. L. 45. §. 2. de jure fisci. L. 6. §. 7 D. de re militari, ἰδίως ἐπὶ στρατιωτῶν. L. 6. §. 7. eit. L. 38. §. 12. D. de poenis.
- (7) Ὁ αὐτόχειρ θεωρεῖται μόνον ὡς ἀγνοισμένος c. 12. C. 28 q. 3. c. 11. 12. X. de sepult. πρὸς Boehmer J. E. P. I. III. T. 28. §. 30. sq.
- (8) Μολονότι ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀδ. 135 ἔχει οὕτω : ποινὴ τῆς αὐτοκτονίας (Straf eigener Tödtung. ἀλλὰ τὸ κείμενον αὐδὶ λέγει διαλαμβάνει περὶ τοῦτου.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀναφέρει μὲν ἐπιβλαβεῖς τινὰς συνεπειὰς τῆς αὐτοχειρίας εἰς τινὰς ὠρισμένας περιπτώσεις, π. γ. ἐπὶ τῆς αὐτοχειρίας τῶν στρατιωτῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ὑπὸ φόβου τῆς ποινῆς αὐτοχειριζομένων κακουργῶν ἢ ὡς πρὸς τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας· ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐπεκτείνωμεν ἄνευ λόγου τὰς εἰδικὰς ταύτας διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο ἐθεώρει τὴν αὐτοχειρίαν ὡς ἀδικημ. Bynkershoek observ. jur. IV. 4. Cremant el jur. p. 287. Reddingius de viatique effecta mortis Gröning. 1823 p. 93. Archiv des Criminalr. X. N. 4. 24. Hefster Lehrb. σελ. 276. Ἐκ τοῦ ἐν L. 3. § 6. D. de bonis eor. qui ante sentent. περιεχομένου δευτερεύοντος λόγου δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς να-

μίξει ὁ *Martin Lehrb. des CrimR.* σελ. 634., νὰ ἐξα-
χθῶσι συμπεράσματα ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης. Ἀποδεί-
ξεις περὶ τοῦ ἀτιμωρήτου τῆς αὐτοχειρίας· ὅρα προσέτι εἰς
Pauli rec. sent. V. tit. 12. §. 1. L. 45. §. 2. D. de jure
fisci. Archiv des CrimR. X σελ. 263. *XI.* σελ., 145.
Luden vom. Vers σελ., 128.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ *Heffter Lehrb* σελ. 276., ὁμολογῶν,
ὅτι τὸ κοινὸν γερ. δίκαιον δὲν περιέχει νόμον κηρύττοντα
τὴν αὐτοχειρίαν ἀξιοποιον, διατείνεται, ὅτι ὑπάρχει γε-
νικὸν δίκαιον τῶν ἐθίμων θεωροῦν αὐτὴν τιμωρητέαν· ἀλλ'
ἂν δὲν ὑπάρχῃ τοῦλάχιστον ἀναλογικῆς θετικῆς τιμω-
ρᾶς δὲν δύναται τὸ δίκαιον τῶν ἐθίμων νὰ καταστή-
σῃ ἀξιοποιον πράξιν τινα. Τὸ δὲ κανονικὸν δίκαιον δὲν ἀ-
ναφέρεται εἰς τὸ ἀξιοποιον τὸ ἐν τῇ κόσμῳ τούτῳ.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ὑπὸ νομοθετικῆν
ἐποψίν πρέπῃ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα ἡ αὐτοχειρία ἢ ὅχι,
λύεται ἀποφατικῶς μὲν ὑπὸ : *Trummer Beitr zur Phi-*
losophie des Rechts σελ. 290. *Falk (Arch. d. CrimR.*
XI. σελ. 148). *Hepp Versuche über einzelne Lehren*
nr. VII., ἐρρότερον δὲ καταφατικῶς ὑπὸ : *Wächter (Ar-*
chiv des Crim R X. σελ. 653. 662. 673). *Abegg Unter-*
suchungen σελ. 77. ὅρα προσέτι περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν δια-
φόρων γνώμῶν : *Staudlin Geschichte der Vorstellungen*
und Lehren vom Selbstmorde. Gött 1824.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς περὶ βαρέων πταισμάτων
νόμος. §. 90, ὁρίζει, ὅτι ὅστις ἀπεπειράθη νὰ θανατωθῇ
ἐὰν μὲν ἐκ μεταμελείας ἀπέστη τῆς πράξεως, πρέπει ἀπλῶς
νὰ παραινηται ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἐὰν δὲ ὁ σκοπὸς τοῦ ἔμεινε
παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνεκτέλεστος, πρέπει νὰ φυλάττῃται
ὑπὸ ἀσφιλῆ ἐπιτήρησιν, μέχρις οὗ δώσει ἐλπίδας σταθεράς

βελτιώσεως. Ὁ νεκρὸς τοῦ αὐτόχειρος θάπτεται ἡσυχῶς ἔξω τοῦ κοιμητηρίου. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 803, ὁ αὐτόχειρ δὲν περιφρονεῖται μὲν μετὰ θάνατον, ἀλλὰ στερεῖται τῶν ἄλλως ἀνηκουσῶν αὐτῷ τιμητικῶν διακρίσεων. Κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 5 ὁκτ. 1796 (παρὰ Mannkopf σελ. 361.) δὲν τιμωρεῖται οὔτε ἡ πρὸς αὐτοχειρίαν ἀπόπειρα. Εἰς τὸν βαυαρικόν, σαξωνικόν, βυρτεμβεργικόν νόμον οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις περὶ τιμωρίας τῆς αὐτοχειρίας. Κατὰ δὲ τὰς αἰτιολογίας τοῦ σαξων. νόμου σελ. 97. εἶναι καὶ ἡ ἀπόπειρα ἀτιμώρητος.

§. 242.

Ἀλλὰ ἡ αὐτοχειρεία δὲν καταργεῖ τὰς νομίμους συνεπειάς ἄλλου ἀδικήματος, τὰς δυναμένας νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐνόχου. Ὅθεν ἡ περιουσία τοῦ αὐτόχειρος ὅστις ὑπὸ φόβου τῆς ἐπαπειλούσης αὐτὸν καὶ μὲ τὴν δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων νομίμως συνδεδεμένης κεφαλικῆς ποινῆς ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν του, δήμεύεται (α), καὶ ἂν ὁ ῥηθείς δὲν εἶχεν ἔτι, ἐν ὅσῳ ἔζη, καταδικασθῇ ἢ ἀποδειχθῇ ἐνοχός (β). Ἀπαιτεῖται δὲ μόνον ἡ τοῦλάχιστον ζῶντος ἔτι αὐτοῦ ἐναρξίς τῆς ἀνακρίσεως (γ).

(α) L. 3. pr. §. 1. 2. 3. L. 45. §. 2. D. de jure fisci. L. 1. C. de bonis eorum, qui etc. C. C. C. Art. 145.

(β) L. 3. pr. D. de bonis eorum: Qui rei postulati, vel in scelere deprehensi metu criminis imminantis, mortem sibi conseruerunt, heredem non habent. C. C. C. Art. cit. «Wenn Jemand beklagt und in Rechtforderung oder bracht würde» etc.

(γ) Κατὰ τὸ χωρίον: L. 45 §. 2 D. de jure fisci, φαίνεται πιθανόν, ὅτι τοῦλάχιστον ὁ Paulus δὲν ἐθεώρει ἀναγκαίαν τὴν τοιαύτην τῆς ἀνακρίσεως ἐναρξιν.

§. 243.

Κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομολογίαν ἐτιμωρεῖτο ἡ μὲν ἀπό-
πειρα καταλογιστέας αὐτοχειρίας μὲ σύντομον φυλάκισιν,
μὲ ἐξορίαν ἢ μὲ σύντομον καταδίκην εἰς δημόσια ἔρ-
γα (α)· ἡ δὲ τετελεσμένη αὐτοχειρία, ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ
αὐτόχειρος, μὲ ἀτιμωτικὸν ἐνταφιασμὸν (Eselsbegräbniss),
ἐὰν εἴχε πρᾶχθῇ ἔνεκεν ἀδικήματος ἢ δι' οἰανδήποτε ἄλ-
λην δύσφημον αἰτίαν· ἐὰν ὅμως ἡ αὐτοχειρία προήρχετο
ἐκ παραφροσύνης ἢ μελαγχολίας, ἐθάπτετο ἡσύχως ὁ
νεκρὸς παρὰ τὸ τεῖχος τοῦ κοιμητηρίου (β).

(α) Berger el. jur. crim. p. 97. Hemmel obs. 127. Quistorp Thl
I. §. 300.

(β) Prö. J. Casp Boerisius Diss. de eo quod j. e. circa sepulturam
propicidarum Altorf 1760.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ παρὰ τοῦ Φάβερβαχ ἀνκφερομένη ἐν-
ταφία νομολογία μνημονεύεται αὐθαίρετος· ἀλλὰ ὅπως
ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἡ νεωτέρα νομολογία εἶναι κατὰ τῆς
τιμωρίας τῆς αὐτοχειρίας Tillmann Hadb II. σελ.
576. Καὶ ὁ Heffter Lehrb σελ. 278, ὁμολογεῖ, ὅτι δι-
κκίως ἀπέχουσι κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν τὰ δικαστήρια
τῶν ἐπὶ αὐτοχειρίᾳ καταδιώξεων. Ἡ ἐν L. 45. §. 2. D.
de jure fisci περιεχομένη γνώμη συνεπῶς ἐφαρμοζομένη,
ὥς καὶ ἡ πείρα διδάσκουσα ὅτι τοῦ αὐτόχειρος αἱ ψυχικαὶ
δυνάμεις εἶναι συνήθως τεταραγμέναι (Mekel Lehrb. der
gerichtl. Medizin σελ. 343. Heinroth System der psy-
chischen Medizin. Leipz. 1825. σελ. 302.) ἀποτρέπουσι
τῆς τιμωρίας τῆς πράξεως.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ὁ βοηθῶν τὸν αὐτόχειρα εἰς
ἐκτέλεσιν τῆς αὐτοχειρίας τρίτος μὲν ἀτιμώρητος : L. 1.

§. 22. D. ad. SC. Sillan' ὅρα *Pillwitz* de animi ad autochiriam persuasione ejusque poena. Lips. 1821. καὶ πρβ. *Mittermaier* (Arch. des Criminalr V. σελ. 512). *Adegg* Untersuchungen σελ. 69. *Hepp* (Archiv des Criminalr XI. σελ. 287). *Wagner* Zeitschr. für österreich. Rschtsgelehrsamkeit 1831. 4. Heft σελ. 213. πρβ. με 1834.9. H. σελ. 174. καὶ 1835. 5. H. σελ. 40. Πρὸ πάντων *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamk.* 1837. σελ. 360. Περὶ τῆς εἰς τὴν αὐτοχειρίαν συνεργείας ὅρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 35. σημ. τοῦ ἐκδ. περὶ τῆς κατὰ συναίνεσιν ἀνθρωποκτονίας. Κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 834, ἡ συνέργεια εἰς τὴν αὐτοχειρίαν τιμωρεῖται με εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν· ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ σφοδρὰ ὑπόνοια, ὅτι ὁ συνεργὸς παρήγαγε τὴν πρὸς τὸν θάνατον ἐπιθυμίαν τοῦ αὐτοκτόνου, με βραβεῖν εἰρκτὴν διὰ βίου. *Temme* von der Tödtung σελ. 142. 'Ο σκῆτικὸς νόμος, §. 127, ἀναφέρει περὶ θανατώσεως τοῦ εἰς τοῦτο συναινούντος· ὁμοίως καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, άρθρ. 239. Τὸ βελγικὸν νομοσχέδιον, §. 186, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ συνεργοῦ αὐτοχειρίας ἀπλὴν εἰρκτὴν ἢ βραβεῖν τὸ πολὺ ἐπὶ 10 ἔτη. Κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ἡ αὐτοχειρία δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα. *Hellie* théorie V. p. 227. Τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον (ὅρα τὰς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 35. ἀναφερομένας ἀποφάσεις) ἐξέωρσεν τὴν εἰς αὐτοχειρίαν συνέργειαν ὡς ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλ' ἄνευ λόγου, διότι οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ νόμος δικαιολογῶν τὴν τοιαύτην τιμωρίαν. *Hellie* théorie V. p. 232. Ἀπαιτεῖται ἀκριβὴς ἀνάλυσις τῶν καθυλάστων περιπτώσεων· ὅρα *Mittermaier* (Archiv des Criminalr. V. σελ. 512). *Kitka* über das Zusammentreffen mehrerer Schuldigen bei einem Verbrechen. Wien 1840. σελ. 90. 91.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτιμωτικοῦ ἐντα-

φιασμοῦ : ὅρα *Tittmann Handb. II.* σελ. 575. Kann und soll der Leiche eines Selbstmörders das kirchliche Begräbniß verweigert werden? Köln, 1830. ὅρα προσέτι *Falk* (Arch des CrimR. XI. σελ. 148).

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Προβολὴ τῆς ὁλοσχερείας τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων.
Jo. Georg. Simon Diss. de justitia hominis circa sua membra. Jen. 1625.

Andr. Beyer de eo q. j. e. circa vulnera liberorum. hominum Jen. 1701.

Rosshirt über kulpöse Körperverletzungen (N. Archiv VIII. nr. 2).

§. 244.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΛΑΒΗ (α) λέγεται πᾶσα, ἀνευ θανατηφόρου ἀποτελέσματος, τὴν εὐεκτοῦ κατὰστασιν ταράττουσα (β) παράνομος προσβολὴ κατὰ τοῦ σώματος ἄλλου τινος, καθ' ὅσον ἢ πράξις δὲν ἀποτελεῖ, ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, τοῦ σκοποῦ ἢ τῶν λοιπῶν αὐτῆς ἰδιότητων, ἰδιαιτέρον ἀδίκημα (γ).

(α) Περί τῆς προσβολῆς τῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου : *Tittmann Diss. de delictis in vires mentis humanae commissis.* Lips. 1764. *Abegg* zur Kritik der Lehre von den sog. Verbrechen gegen die Geisteskräfte (in dessen Untersuch. Abh. III.).

(β) Βλάβη τῆς υγιείας, ὡς ἐπὶ τραυμάτων κ. τ. τ. δὲν ἀπαιτεῖται ἐν γένει. Ἐξωτερικαὶ ὕμνης βιαιοπραγίαι, καὶ ἀνδρῶν ἐπιφέρουσι μεγάλους πόνους ὑπάρχοντες ἐνταῦθα. *Verberare, pulsare.* L. 5. §. 1. D. de injur. *Præ. Brissonius* de V. S. voc. *pulsare.* Ἐνταῦθα προσέτι ἀνάγονται καὶ αἱ διὰ τῆς χρήσεως ἰσχυρικῶν μέσων ἐπιφερόμεναι ψυχικαὶ ἀσθενεῖαι. L. 15. pr. D. eod.

(γ) Π. X. προσβολὴν τῆς μεγαλειότητος, ἀπαγωγὴν, βιασμόν κ. τ. τ. Ἐάν δὲ

ἡ σωματικὴ βλάβηπραχθῇ convocatis hominibus, ὑπάγεται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἰς τὸ, crimen vis. L. 10. §. 1. D. ad L. Jul. de vi publica. L. 2. D. ad L. Jul. de vi privata.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη ἐκείνων, ὅσοι, ὡς ὁ *Tittmann Handb. I. seil.* 466, διατείνονται ὅτι δύναται νὰ πραχθῇ ἡ δίκημα κατὰ τῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἢ, ὡς ὁ *Feuerbach: Kaspar Hauser. Anspach* 1832. σελ. 55., κατὰ τῆς ψυχικῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι τοῦ τοιοῦτου ἀδικήματος δὲν δύνανται νὰ ὑπάρξωσι βέβαια συστατικά καὶ διότι αἱ ἀληθῶς ἀξιόποιοι περιστάσεις δύνανται ἐκκόλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους. *Abegg Untersuchungen* σελ. 407. *Martin Criminalr* σελ. 303. *Rosshirt (Zeitschr. für Civil-und CriminalR. I. Bd. σελ. 244).* Εἰς μόνον τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 137, γίνεται λόγος περὶ ἀδικήματος ἀνατροπῆς τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐμποδίσσεως τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ λέγει· "Ὅστις ἐπίτηδες φέρει τὸν ἄλλον εἰς κατὰστάσιν παραφροσύνης ἢ καταβάλλει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων παιδὸς τινος, τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 20 ἐτῶν.

§. 245.

Αἱ σωματικαὶ βλάβαι, ὅσον ἂν ᾖναι μεγάλαι ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ πλήγματος, δι' ἐργαλείων καὶ ἄνευ τοιούτων, μέχρι τῶν ἀκρωτηριάσεων, ὑπάγονται, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐν γένει εἰς τὴν *Injuria* (α) καὶ τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐθαιρέτους (β) Ἄλλαι τοῦ κοινοῦ δικαίου πηγαὶ (γ) παραλείπουσι τὴν προᾶξιν ταύτην ἐν σιωπῇ.

- (α) Ἡ ἀφαίρεσις τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος (L. 3. §. 4. L. 4. §. 2. L. 5. 6. D. ad L. Corn. de sic.) δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν περὶ σωματικῶν

- βλαβῶν διδασκαλίαν διότι θεωρεῖται ὡς ἀνθρωποκτονία καὶ ἐπομένως καίτοι κατὰ συναινέοντος· πραχθεῖσα, οὐχ ἥτις τιμωρεῖται (art. 133. C. C.) ἢ ἐν L. 4. §. 12 de re militari περιεχομένη περίπτωσις πρέπει ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ οὐχὶ ὡς σωματικὴ βλάβη, ἀλλ' ὡς δημόσιον ἀδικήμα.
- (6) Paulus R. 8, V. 4. §. 6. 7. 8. §. 1. 8. 9. 10. J. de inj. L. 5. pr. §. 1. L. 7. 8. in f. L. 8. L. 35. L. 45. D. eod. L. 13. D. de accus. Περὶ τῆς L. Cornelia de inj. προφορικῶς.
- (7) Αἱ ἐν τῷ Landfrieden Friedrichs I. §. 3—5, περιεχόμεναι διατάξεις δὲν ἀνάγονται ἐνταῦθα. Ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρα ἀδικήματα, οἷον φαρμακείαν, ἄμβλωσιν κ. τ. τ., ἀναφέρει προσίτι ἢ Π. Δ. Κ. (ἀρθρ. 136) περὶ τῆς ὑπὸ ἀγρίων θηρίων προσενομιμένης βλάβης, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ τιμωρῇται ὁ κύριος, ἦτοι ὡς εἰς ἀμελείας ἢ ὡς ἐκ προθέσεως ἑνὸς τῆς βλάβης. Πρβ. Martin Lehrs. §. 129. Περὶ τῶν ἀρχαίων γερμανικῶν διατάξεων καὶ τῶν τοῦ μεσαιῶνος: Heinemann. elem. (nr. Germ. X. 11. 21. §. 80—100.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ περιπτώσεις, τὰς ὁποίας σήμερον κατατάσσομεν εἰς τὸ ἀδικήμα τῆς σωματικῆς βλάβης, ἐθεωροῦντο κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς injuria, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεβάλλοντο χρηματικαὶ ποιναὶ (Rosshirt Gesch. II. σελ. 232.), ἀκολούθως δὲ ἀπέκτησε πολλὴν ἐπιρροὴν πρὸ πάντων ἡ Lex Cornelia de injuriis, ἀναφερομένη ἰδίως καὶ εἰς τὸ pulsare καὶ verberare L. 5. §. 1. D. de injur. Περὶ τῆς L. Cornelia βρα Birnbaum (Archiv des CrimR. IX. σελ. 400 XIV. σελ. 504. 540). Ἐκτὸς τούτου ὑπῆγοντο διάφοροι περιπτώσεις σωματικῆς βλάβης εἰς τὴν Lex Julia de vi (L. 2. D. ad. L. Jul. de vi priv.) ἀφοῦ δὲ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ ordo judiciorum δὲν ἐτηροῦντο πλέον αὐστηρῶς αἱ παλαιαὶ leges, εἰσῆχθη ἡ extra ordinem διαδικασία. L. 3. §. 4. L. 4. §. 2. L. 5. 6. D. ad L. Corn. de sic L. 4. §. 12. D. de re milit. Abegg Untersuch σελ. 390. Διάφοροι βαρεῖαι περιπτώσεις σωματικῆς βλάβης κατὰ τὴν σημερινὴν ἔννοίαν ἐδύναντο νὰ καταδιωχθῶσι καὶ κατὰ τὴν Lex Cornelia de sicariis. Archiv des Criminalr XIV. σελ. 546. Εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἶχεν ἐν μέτρει ἐπιρροὴν ἡ περὶ

τῆς *compositio* θεωρία, καθ' ἣν ἀπριθμοῦντο λεπτομερῶς αἱ διαφοροὶ πληγαὶ πρὸς ἀπότισιν αὐτῶν εἰς χρήματα· ἐν μέρει δὲ ἀφ' ἑτέρου βλάβαι τινὲς ἠπειλοῦντο διὰ τὴν βαρύτητά των ἢ διὰ τὰς ἐπικινδύνους περιστάσεις των ἢ διὰ τὸ δεινόν των ἀποτέλεσμα μὲ δημοσίας ποινάς. Heumann opusc. p. 238.— 242. Rosshirt II. σελ. 236. Ἐκ τε τῶν πηγῶν τῆς Π. Δ. Κ. καὶ ἐκ τῶν ἰδεῶν τῶν Ἰταλῶν πράκτικῶν νομικῶν (*Angelus Arretinus* p. 160. *Gadinus* p. 55. *Bonifacius* p. 114.) ἐξάγεται, ὅτι αἱ μικραὶ βλάβαι δὲν ἐτιμωροῦντο ἐγκληματικῶς, ὅτι ἐφηρμόζοντο αἱ περὶ τῶν *injuriae* ἰσχύουσαι ἀρχαί, ἀλλ' ὅτι ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου περὶ τῆς *extra ordinem* τιμωρίας τῶν *injuriae* ἐθεωρεῖτο ὡς νόμιμον τὸ νὰ ἐπιβῶνται καὶ δημόσιαι ποιναί, μάλιστα δὲ εἰς τινὰς περιπτώσεις βαρείας κατεγνώσκοντο καὶ ἐγκληματικαὶ ποιναί. Ἐνεκα τῆς μεγάλης διαφορᾶς τῆς νομολογίας τῶν γερμανικῶν ἐπικρατειῶν ἐσιώπησεν ἡ Π. Δ. Κ. περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Περὶ τῶν κατὰ τὴν 15^η ἑκατονταετηρίδα ἰδεῶν ὅρα *Damnouder prax rer.* cap. 140. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν (καὶ πρὸ πάντων L. 6. X. de injur.) μὲ τὰς γερμανικὰς ἐσχηματίσθη εἰς τὰ καθέκαστα κράτη διάφορος νομολογία. Heffler Lehrb. σελ. 303. 304. Ἐνθ' οἱ *Clarus, Carpzou, Theodorici* ἐφηρμόζον τὰς περὶ τῶν *injuriae reales* ἀρχάς, ἤρχισαν ἄλλοι νομοδιδάσκαλοι (*Meister princ.* § 172.) νὰ κάμνωσι λόγον περὶ ἰδιαιτέρου ἀδικήματος τῆς *violatio corporis*. Schmid de crim. laesae sanit. Jen. 1835.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐν τῷ κοινῷ γερμανικῷ δικαίῳ πρέπει νὰ κρίνωνται αἱ διαφοροὶ περιπτώσεις κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ πράξαντος, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως (π. χ. *coactis hominibus*), ἢ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ νὰ θεωρῶνται ἥτοι ὡς ἀποτελοῦσαι *injuriae*

reales ἢ ὡς crimen vis, ἢ κατὰ τὴν διὰ τῆς μορφώσεως τοῦ δικαίου ἐπικρατήσασαν ἔποψιν, ὡς ἴδιον ἀδίκημα σω-
ματικῆς βλάβης (ἢ βλάβης τῆς υἰείας κατὰ τινὰς ἄλ-
λους, π. χ. Abegg σελ. 356.), ἢ ὡς ἀπόπειρα ἀνθρωπο-
κτονίας. Κατὰ δυστοχίαν δὲν συμφωνοῦσιν οὔτε οἱ ἱατροὶ
οὔτε οἱ νομικοὶ περὶ τῆς σημασίας ἐκφράσεών τινων, π. χ.
ἐπὶ τοῦ βαδικοῦ διατάγματος τοῦ 1803, ἄρθρον 71, κατὰ
τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἐπιβῇ ἀνωτέρα ποινὴ, ἐὰν ὑ-
πάρχῃ τραυματισμός. Ὅρα τὰς διαφορὰς γνώμας εἰς An-
nalen der bad. Gerichte 1837. σελ. 221. Annalen der
Staats-Arzneikunde IV. Bd. 4. H. σελ. 51. Ἐπίσης ἀό-
ριστος εἶναι ἡ ἐκφρασις: ἐπικίνδυνος τραυματισμός καὶ ἀ-
κρωτηρίασις. Ὅρα Watzdorf Jahrbücher für saechs.
Strafscht. I. Bd. σελ. 117.

§. 246.

Ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου κρίνεται κυρίως, Α) ὡς
ἐκ τῆς βαρύτητος τῆς προσβολῆς καθ' ἑαυτήν, καθόσον
αὕτη 1) ἐπροξένησε προσκαίρους μόνον ἀλγηδόνας, ἡ ἐ-
πέφερε βλάβην, 2) καθόσον ἡ βλάβη ἦτο ἐπικίνδυνος ἡμῇ,
3) καθόσον ἡ βλάβη εἶναι διαρκὴς ἡ πρόσκαιρος, ἀνίατος
ἡ ἱατῇ, καὶ 4) καθόσον αὕτη κατέστησε τὸν βλαφθέντα
ἐπὶ βραχὺν ἢ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἢ διὰ βίου ἀνίκανον εἰς
ἐνέργειαν τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῦ σκοπῶν ἢ τοῦ κοινωνι-
κοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος (α). Β) ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς
(ἐξ ὑποκειμένου) ἐνυχῆς καὶ ἰδίως, καθόσον ἡ προσβολὴ ἐ-
πηνέχθη εἰς βρασμὸν ὀργῆς ἢ ἐκ προμελέτης (β). Ἐὰν ἐ-
πενεχθῇ βλάβη ἐκ προμελέτης καὶ στερηθῇ τις ἐνεκα τῆς
τοιαύτης βλάβης μίαν τῶν εὐγενεστέρων αὐτοῦ αἰσθήσεων

ἢ ἐν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ μελῶν (γ), δύναται ἢ ἐπιβλη-
τέα ποινὴ νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι δωδεκαετοῦς βαρείας εἰρ-
κτῆς (δ).

- (α) Τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τῆς βλάβης ἀπατέλου, καὶ κατὰ τὰ ἀρχαῖον
γερμανικὸν δίκαιον, τὸ κύριον μέτρον τῆς ποινῆς (der Buss und Wei-
le). *Sachsenspiegel* I. Art. 68. II. Art. 34. 38. *Schwabenspiegel*
c. 163. 177. *Landfr. Friedrichs I.* §. 3—5.
(β) *Arg. L. 11. §. 2. De de poenis* καὶ *C. C. C. Art. 137.*
(γ) Ἐἴν π. χ. ἀπώλειαν τὴν ὕψους ἢ τὴν ἀκρόν, τὰς χεῖρας, τοὺς ποδας,
τὴν χρῆσιν αὐτῶν κ. τ. κ.
(δ) Προφορικῶς: περὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ τῆς ἔνεκα τῶν ἀλη-
θῶν ἀποζημιώσεως (τοῦ λεγομένου Schmerzengeld). *Πρὸς L. J. Dank-
warth über das Schmerzengeld* Rost. 1788. *Quistorp Beitr*
nr. 23.

§ 1. τοῦ ἐκδ. ὡς πρὸς τὴν βαθμολογίαν, καθ' ἣν πρέπει
νομοθετικῶς νὰ προσδιορίζηται ἡ ἀναλογουσα εἰς τὰς δια-
φόρους σωματικὰς βλάβας ποινὴ, ὑπάρχουσι διάφορα συ-
στήματα: Α) Τὸ ἀπλοῦν σύστημα διαιρεῖ τὰς σωματικὰς
βλάβας εἰς βαρείας καὶ εἰς ἐλαφράς, π. χ. κατὰ τὸ ἀρ-
θρον 137, τοῦ αὐστριακοῦ ποινικοῦ νόμου, ὡς βαρεῖαι βλά-
βαι θεωροῦνται μόνον α) αἱ ἡνωμέναι μετ' κίνδυνον ζωῆς ἢ
ἐκτεῖναι καθ' ἃς ὁ παθὼν ἐβλάφθη οὐσιωδῶς κατὰ τὸ σῶμα.
β) αἱ ἐπιπερρόμεναι διὰ τοιούτων ἐργασιῶν ἢ κατὰ τοιοῦ-
τον τρόπον, ὥστε πρακῶνται ἐντεῦθεν κίνδυνος ζωῆς. 1)
Ἐὰν ἐγένετο δολία ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, τὸ δόσιον καὶ
ἐβλάφθη δεινῶς, ἐπιβάλλεται ποινὴ 1—5 ἐτῶν. 2) εἰς τὰς
ἐλαφροτέρας βλάβας (ἄρθρ. 138) ἐπιβάλλεται φυλάκισις
6 μηνῶν ἕως 1 ἐτους. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀφίπτεται
ἴσως πολὺ μέγα στάδιον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Ὁ
αὐστριακὸς περὶ πταισμάτων νόμος, ἄρθρ. 163—174, τι-
μωρεῖ μὲ ἰδιαιτέρας ποινὰς τὰς ἐπὶ διαπληκτισμῶν προ-
ξενουμένας σωματικὰς βλάβας, τὰς κατὰ τὴν διαχείρισιν
τοῦ κατ' οἶκον σωφρονισμοῦ ἐπιφερομένας κακώσεις καὶ

(§. 241) τὰς αἰτίας εἰς δημοσίους τόπους. Β) Ἄλλο σύστημα λαμβάνει ὅπ' ὄψιν μόνον τὴν διάρκειαν τῆς νόσου ἢ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητος τοῦ βλαφθέντος. Τοιοῦτο δὲ εἶναι τὸ γαλλικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον διακρίνει α) βιαιοπραγίας (voies de fait) ἄνευ αἰκιδίων καὶ τραυμάτων τιμωρουμένης κατὰ τὸν νόμον τῆς 10^{ης} Ιουλίου 1791 ὡς πταίσματα *Hellie* théorie V. p. 380. β) αἰκίας ἢ τραύματα τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουσι νόσον ἢ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ἥτινα τῶν 20 ἡμερῶν (τιμωρούμενα ὡς πλημμελήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 311 τοῦ ποιν. νόμου μὲ φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 2 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν). γ) σωματικὰς βλάβας, αἵτινες ἐπιφέρουσι νόσον μεζζονα τῶν 20 ἡμερῶν (κατὰ τὸ ἄρθρ. 309 τοῦ ποιν. νόμου μὲ εἰρκτὴν). Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκφράσεων coups et blessures ὅρα *Hellie* V. p. 383. Ἡ ἔννοια τῆς incapacité de travail personnel εἶναι δύσκολος. Πιθανῶς ἐννοεῖται ἡ συνθήκη ἐργασίας τοῦ βλαφθέντος *Rauter* traité II. (nr. 457) pag. 36. *Hellie* V. p. 391. Ἐναντίον τοῦ γαλλικοῦ συστήματος ἐν γένει ὅρα *Haus* observ. II. p. 214. *Hellie* p. 378. Γ) Τὸ σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ βαθμολογία γίνεται ὡς ἐκ τῶν μερῶν τοῦ σώματος τὰ ὁποῖα ἐβλάβησαν, καὶ ὡς ἐκ πινῶν εἰδῶν σωματικῆς βλάβης (σύστημα τοῦ Γαλλικοῦ δικαίου κατὰ τὸ 1791 καὶ τῶν νεωτέρων γερμανικῶν νομοθεσιῶν) δὲν φαίνεται ὀρθὸν διότι στηρίζεται εἰς πολλὰ αὐθαιρέτους βάσεις. Τὰ πλεῖστα τῶν νεωτέρων συστημάτων εἶναι μικτά. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 796, τιμωρεῖ τὰς ἀπλᾶς αἰκίας ἢ τὰς ἐλαφροὺς σωματικὰς βλάβας ὡς ἐξυβρίσεις ἐργῶ (§. 628 περὶ τοῦ ὁποίου ὅρα διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 296.), τὰς δὲ βαρείας καὶ προμελετημένας βλάβας, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ προκύψῃ σημαντικὴ βλάβη εἰς τὴν ὑγίαν ἢ εἰς τὴν ὁλοσήμερον τῶν μελῶν τοῦ παθόντος μὲ ποινὴν 2 μηνῶν

ἕως 3 ἐτῶν (§. 798.), καὶ μέχρις 6 ἐτῶν ἐὰν ὁ πράξας ἐσκόπει τὴν ἀκρωτηρίασιν ἢ τὴν παραμέρφωσιν τοῦ βλαφθέντος. Ἐὰν ὁ βλαφθεὶς κατέστη ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἐπιβάλλεται ποινὴ 6—10 ἐτῶν· ἐὰν δὲ προέκυψε παραφροσύνη, ἢ ποινὴ τῆς ἀναιρέσεως (§. 801). Ὁ βυβαρικός νόμος ἄρθρ. 179, ἀπειλεῖ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν, ἐὰν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διήρκεσε τοῦλάχιστον ἓνα μῆνα· 4—8 ἐτῶν, ἐὰν ὁ βλαφθεὶς ἠκρωτηριάσθῃ, παρεμορφώθῃ, ἢ ἀπέβαλεν ἀθεραπεύτως τὴν χρῆσιν τινὸς τῶν μελῶν του· βαρεῖαν εἰρκτὴν 12—16 ἐτῶν, ἐὰν κατέστη παντάπασιν ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἐστερήθῃ τῆς γλώττης, τῆς ὁράσεως, τῶν βραχιόνων τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ἢ ἐὰν κατέστη παράφρων ἢ βλάξ. Κατὰ τὰ ἄρθρα 367, 368, εἰς ἐλαφροτέρως βλάβας ἐπιβάλλεται φυλάκισις 1—6 μηνῶν καὶ, ἐὰν ἐγένετο χρῆσις ὅπλων ἢ ἐνέδρας, τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυβαρικὸν νόμον τῆς 22 φεβρ. 1814. αἱ ἀπλᾶι βλάβαι τιμωροῦνται μὲ πταισματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν· ποινὴ δὲ πλημμελήματος κατὰχινώσκειται, ἐὰν ἡ βλάβη ἐπενεχθῇ δολίως ἢ ἐν ἐνέδρᾳ ἢ δι' ὅπλων, ἢ ἐὰν προξενηθῇ νόσος ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τῆς 3 ἡμέρας. Παραπλησίως τοῦ βυβαρικοῦ νόμου διατάξεις περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης. ἄρθρ. 161—166. καὶ τῆς Λουκέρνης, ἄρθρ. 196. 197. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 132, ἀπειλεῖ: α) φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ἕως 3 μηνῶν, ἐὰν ἡ βλάβη ἐπενεχθῇ ἀκινδύνως χωρὶς ἐπιβλαβῶν συνεπειῶν εἰς τὴν υἰεῖαν τοῦ παθόντος καὶ ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων· β) φυλάκισιν ἕξ ἐβδομάδων ἕως 6 μηνῶν, ἐὰν ἡ σωματικὴ βλάβη ἔχῃ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας, ἢ ἐὰν ἐπληγῇ κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν πολλῶν, ἢ ἐὰν ἐγένετο δολία ἐπίθεσις εἰς πρόσωπον· γ) ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—1 ἐτῶν, ἐὰν προκύψῃ

διαρκῆς βλάβῃ τῆς υγείας τοῦ παθόντος, ἢ δεινὴ ἀλλ' ἰατὴ ἀσθένεια τοῦ νοός, ἢ ἀκρωτηρίασις, ἢ μεγάλη παραμόρφωσις· δ) βαρεῖαν εἰρκτὴν 2—6 ἐτῶν ἐὰν ὁ βλαφθεὶς ἐστερήθῃ τῆς γλώσσης, τῆς δράσεως, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ἐὰν κατέστη πᾶντ' ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἐὰν ὑπέπεσεν εἰς ἀνίατον ἀσθένειαν τοῦ νοός· ε) βαρεῖαν εἰρκτὴν 4—20 ἐτῶν ἐὰν τις τῶν ὑπὸ στοιχ. δ. ἀναφερομένων βλαβῶν ἐπηνέχθῃ μετὰ προθέτως *Krug Studien* II. σελ. 60. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 260—263, καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 203—209, διακρίνουσιν ἐὰν ἡ βλάβη ἐπηνέχθῃ μετὰ προμελέτης ἢ εἰς θρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλεται τὸ πολὺ βαρεῖα εἰρκτὴ 6—20 ἐτῶν (ἐὰν προέκυψεν ἀνίατος ἀσθένεια ἢ βλάβη τοῦ νοός)· βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἐὰν ὁ παθὼν κατέστη διαρκῶς καὶ διόλου ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἂν ἐστερήθῃ τῆς δράσεως, τῆς ἀκοῆς, τῆς γλώσσης, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ὀφθαλμοῦ, θραχίανος, χειρὸς, ποδός· φυλάκισις 1 μηνὸς ἕως 4 ἐτῶν ἐὰν πρὸς κύψῃ πρόσκαιρος ἀσθένεια ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν. Εἰς τὰς ἐλαχίστας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν βιαιοπραγιῶν (ἀρθρ. 284.), τουτέστι φυλάκισις τὸ πολὺ 1 ἐτους· εἰς πολλὰ δὲ ἐλαφρὰς περιπτώσεις καὶ ἀπλῆ χρηματικὴ ποινὴ. Ἐὰν ἡ σωματικὴ βλάβη ἐπενεχθῇ εἰς θρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὰς δεινότερας περιπτώσεις ἀπλῆ εἰρκτὴ τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν ἢ βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ ἐπὶ 8 ἔτη.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἄλλως πολυπληθῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνακρίσεων διὰ μικροῦ λόγου ἀξίας βιαιοπραγίας, ἐτέθη ἡ διάταξις, ὅτι μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ παθόντος δύναται νὰ γένῃ καταδίωξις. Σαξων. νόμος, ἀρθρ. 135. Βυρτεμβεργ. νόμος, ἀρθρ. 261. Βαδικὸν νομοσχέδιον §. 215.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. εἶναι ἀξιοποινος καὶ ἡ ἐκ ῥαθυμίας σωματικῆ βλάβη: ὅχι κατὰ τοὺς Rosshirt (Arch. des Criminalr. VIII. σελ. 28). Schmid diss. cit. p. 54. καὶ κατὰ τοὺς, Bauer Lehrb. σελ. 179. Heffter Lehrb. σελ. 305. Schüssler Darstellung verschied. Criminalrechtsfälle σελ. 98. Οὐτε τὰ ἄρθρα 134. 136. τῆς Π. Δ. Κ., οὔτε ἡ L. 6. §. 7, D. offic. praes. ἐπιδέχονται γενίκευσιν. Οἱ νεώτεροι νόμοι τιμωροῦσι τὴν ἐκ ῥαθυμίας σωματικὴν βλάβην, Σαξων. νόμ. ἄρθρ. 138. Βυρτεμβ. νόμ. ἄρθρ. 267. (εἰς τὰς ἐλαφροτέρας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται καὶ ἀπλῆ χρηματικὴ ποινή).

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. "Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραδοχὴν τῆς ἕνεκα ἀλγηδόνων ἀποζημιώσεως, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν θέλῃ τις νὰ γενικεύσῃ τὸ ἄρθρ. 20 τῆς Π. Δ. Κ. καὶ νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ χωρία τοῦ βωμ. δικαίου: L. 3. D. si quadrupes pauper L. 7. D. de his qui effuderint" Ὅρα ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως: Gensler (Arch. für civil. Praxis I^o σελ. 147). Fittmann Handb. I. σελ. 281. Heffter Lehrb. σελ. 306 not. 6. Schmid diss. cit. p. 43. Ὑπὲρ αὐτῆς εἶναι πρὸ πάντων τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 140—142, ἡ ἀποζημιώσις συγχωρεῖται, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῆς ποινῆς, ἐπὶ τῶν μετὰ δόλου καὶ τῶν ἐκ ῥαθυμίας ἐπιφερομένων σωματικῶν βλαβῶν. Gunther zum saechs. Gesetzb. σελ. 87. Ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἀναφέρων τὰς ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπείας τῶν ἀξιοποινίων πράξεων (ἄρθρ. 14.), δὲν συγχωρεῖ τὴν ἕνεκεν ἀλγηδόνων ἀποζημιώσιν.

§. 247.

Ὡς βαρεῖα σωματικὴ βλάβη πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ φαρμακία (Vergiftum), ἥτοι ἡ προσβολὴ τῆς ὑγείας τοῦ ἀλλοῦ

διὰ μεταδότως ούσιας, ἥτις ἐπιφέρει λαθραίως καὶ κεκρυμμένως τὴν βλάβην (α). Εἶναι δὲ ὡς πρὸς τὸν ὅρισμόν τῆς φαρμακείας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἀδιάφορον, ἂν ἡ προσβολὴ τῆς υγείας ᾖ μικρὰ ἢ μεγάλη, ἰατὴ ἢ ἀνίατος (β), ὡς καὶ ἂν ἀποτελῇ ψυχικὴν ἢ σωματικὴν ἀσθένειαν. Ἄλλ' ἢ διὰ δηλητηρίου πρόσκαιρος μόνον διατάραξις τοῦ αἰσθήματος τῆς υγείας δὲν δύναται νὰ χρηθῇ κατὰ τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου τούτου (γ).

(α) Πρβ. ἀνωτέρω §. 222. κ. ἐπ.

(β) C. C. C. Art. 130. « Wer jemand durch Gift oder Venen, an Leib oder Leben beschädigt » etc. Πρβ. Boehmer ad h. art. §. 4. 3. Cremani de jure crim. T. I. L. I. P. I. c. 5. §. 81. Ehrmann de ven. dol. §. 27.

(γ) Grolmann Grunds. der CRW. §. 280. « Ο λόγος εἶναι, ὅτι ὁ πρόσκαιρος μόνον πόνος ἢ ἡ ἀπλὴ κακοθυμία δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῇ βλάβη τοῦ σώματος, τοιαύτην δὲ βλάβην Beschädigung am Leibe » ἀπαιτεῖ K. H. A. Διαφωνεῖ ὁ Martin Lehrbuch. §. 132.

§. 248.

« Ο νόμος ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἀδικήματος τούτου, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τῆς ἐπισυμβάσης βλάβης (α), τὴν ποινὴν τοῦ φόνου (β). Τὸ λίαν ἐπικίνδυνον τῆς πράξεως καθ' ἑαυτὴν, ἢ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς εὐκολία, ἢ δυσκολία τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἐνόχου, τὸ ἔνεκα τοῦτοῦ ἰσχυρόν πρὸς τὴν πράξιν ἐλαττήριον, εἶναι τὰ κύρια αἰτία, διὰ τὰ ὅποια τὸ ἥτιον ἀξιόπιονον ἀδίκημα ἐξισοῦται μὲ ἀσυγκρίτως βαρύτερον.

(α) Διαφωνεῖ ὁ Martin. Lehrb. §. 133

(β) C. C. C. Art. cit. Κατὰ τὴν νομολογίαν ἐπιβάλλεται, ἐπὶ μὲν διαρκὸς βλάβης τῆς υγείας, ὁ διὰ τοῦ ξίφους θάνατος, ἐπὶ δὲ προσωκαίρου καὶ ἰατρῆς βλάβης, βαρεῖα εἰρκτὴ διὰ βίην. Ἐὰν ὑπάρχωσιν ἑλαφρυντικοὶ λό-

γῶν, μετριάζεται ἢ ποινὴ μέχρι φυλακίσεως, ἢ μέχρι βαρείας ἐγκρίτης ἐπὶ 10 ἢ πλείονα ἔτη. Πρὸς J. G. Vogel de veneficii, in casu ubi mors non secuta, Poena non capitali. Dresd. 1713. J. G. Zoller de poena veneficii autentici, quamvis irreparabile inde oriatior damnum, ad mortem non extendenda. Lips. 1761. Eisenhardt Erzählung bes. Rechtshändel. Thl. VIII nr. 6. Klein's Annales. Bd. IX, nr. 3. Quistorp Thl. I. §. 264. Πολλὰ συμφωνοῦν μετὰ τὴν νομολογίαν εἶναι τὸ πρωσικὸν νόμον. : P. H. T. 20. §. 856. ff.

§. 249.

Δολία εἶναι ἡ φαρμακεία (Vergiftung), εἴτε εἰς ἀνθρώπου κατάρτιαν τείνει ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος εἴτε ἀπλῶς εἰς βλάβην(α). Εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐπιβλαβὴς οὐσία δὲν ἐδόθη παντάπασιν ἐπὶ σκοπῷ βλάβης, θεωρεῖται ἡ φαρμακεία ὡς ἐκ ῥαθυμίας γενομένη (β).

- (α) Ἄλλοι ἀπειποῦσιν *animus nocendi*, ἀξιοῦντες τότε καὶ μόνον τὴν φαρμακείαν μὲ τὸν τετελεσμένον φόνον, ὅταν ὑπάρχῃ μετὰ σωματικῆς βλάβης ἡνωμένη ἀπόπειρα πρὸς ἀνθρωποκτονίαν. Kross ad art. 130. §. 3. Ehrmann. de ven. dol. §. 10 12. Boehmer ad h. a. Wächter Lehrb. §. 175. 179. Bauer Lehrb. 163.
- (β) Τίτουμερίζειν ὅταν ἱατροὶ τις ἡ φαρμακευτὴς (Quacksalber) ληψίῃ διὰ τῶν φαρμάκων τοῦ τὸν θάνατον; C. C. C. Art. 134. Πρὸς καὶ L. 3. §. 2. D. ad L. Corn. de sicar. Προσφορικῶς περὶ τῶν φίλτρων (Liebestränke, ἐρωτικῶν ποτῶν) καὶ τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis. Πρὸς Chr. Gotthoff. Stentzel Diss. de phultris rite examinandis et dijudicandis. Vit. 1726.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς τιμωρίας τῆς φαρμακείας τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 130 τῆς Π. Α. Κ. Ὅρα ἀνωτέρω τὰς σημειώσεις τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 222. Ἐὰν θεωρήσωμεν τὸ ἄρθρον 130 ὡς ἀφορῶν μόνην τὴν μετὰ θανατηφόρου ἀποτελέσματος φαρμακείαν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν συμφώνως μὲ τὸν βαυαρικὸν ποινικὸν νόμον ἄρθρον 183, τὴν ἀπλὴν φαρμακείαν ὡς βαρείαν σωματικὴν βλάβην, διότι ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα τείνει μόνον εἰς βλάβην καὶ

οὐδὲ καὶ τυχαίως εἰς ἀνθρωποκτονίαν. Ἄνευ βίας εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Φάϋερβαχ, ὅτι κατὰ τὴν νομολογίαν ἐπιβάλλεται, καὶ ἐν περιπτώσει μεγάλης βλάβης, ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ἐπέκεινα τῶν 20 ἐτῶν βαρείας εἰρκτῆς δὲν ἐπιβάλλεται συνήθως. Ὁρα Bopp Mittheilungen aus der Gesetzgebung von Hessen. VI. Heft. σελ. 135. Grolman Grundsätze §. 251. Tittmann Handb. I. σελ. 411. Ὁρα προσέτι v. Hohnhorst Jahrbücher des badischen Oberhofgerichts I. σελ. 361. III. σελ. 260. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 183, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτῆ 16—20 ἐτῶν ἐὰν τὸ δηλητήριον ἐπιφέρῃ πρόσκαιρον ἢ διαρκὲς βλάβην εἰς τὸ σῶμα, ἄλλως δὲ βαρεῖα εἰρκτῆ 8—12 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργ. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 269, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτῆ τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν ἐὰν πρὸς κύψην ἀνίατος νόσος ἢ βλάβη τοῦ νοός· ἄλλως δὲ, ἀπλῆ εἰρκτῆ 4 ἐτῶν ἢ βαρεῖα τὸ πολὺ 15 ἐτῶν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περὶ τῆς ἐνεκα δόσεως φίλτρων τιμωρίας ὅρα Klein Annalen XVII, σελ. 227. Meister (Archiv des Criminalr. II. σελ. 477). Meckel Lehrbuch des gerichtlichen Medizin σελ. 251. Ὁρα προσέτι τὸ πρῶσικόν δίκαιον §. 867—69.

§. 250.

Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα φαρμακεία, καὶ ἂν συμβῇ ἐπὶ σκοπῷ ἀπλῆς βλάβης, πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ τὰς περὶ ἐπιχειρηθέντος φόνου ἰσχυούσας ἀρχάς. Τὸ ἀδίκημα τῆς φαρμακείας εἶναι τετελεσμένον (perfectum veneficium), ὅταν δοθῇ εἰς τινα, ἀλλ' ἄνευ ἐπιβλαβοῦς συνεπείας, ἀληθῶς δηλητήριον φάρμακον. Ἀλλὰ τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἡ εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν μᾶλλον προσεγγίζουσα, ὅταν ἡ τελοῖσα τὸ ἀδίκημα πράξις ᾖ τοιαύτη, ὥστε ἡ

θελε προκύψει ἐξ αὐτῆς σωματικὴ τοῦλάχιστον βλάβη· ἂν τυχηραί, ἀπροσδόκητοι περιστάσεις δὲν ἐκώλυον τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα. Ὅθεν, ἂν ὁ λόγος δι' ὃν δὲν ἐπῆλθε βλάβη ἦναι μικρὰ δόσις τοῦ δηλητηρίου, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται μετριώτεραι ποιναί.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

Ἀδικήματα προσβάλλοντα τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου πρὸς ἐλευθερίαν τοῦ σώματος του διάθεσιν.

§. 251.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει μετὰ τοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ σώματος του ἐν γένει, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως διαθέσεως αὐτοῦ τούτου. Ἐπομένως ὅστις αὐτογνωμόνως ἀφαιρεῖ ἢ περιορίζει τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ ἄλλου πρὸς ἐλευθερίαν αὐτοῦ διάθεσιν, καθίσταται ἐνοχος προσβολῆς δικαιώματος. Τρεῖς δὲ τοῦ τοιοῦτου δικαιώματος προσβολαί, ἡ ἀρπαγὴ, ἡ ἀπαγωγὴ καὶ ὁ βιασμός, θεωροῦνται ὑπὸ τῶν νόμων ὡς ἀδικήματα.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Δικαίως παραπονεῖται ὁ Rosshirt Gesch. des Strafr. II. σελ. 117—123., ὅτι δι' ἐλλειψιν ἱστορικῶν βάσεων συγγέονται αὐθαιρέτως διάφοροι ἀξιόποινοι πράξεις, κατατασσόμεναι εἰς τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα, καὶ ὅτι πλάττονται ὅρισμοι ἀδικημάτων ἀνυποστήρικτοι. Πρὸ πάντων λυπηρὰ εἶναι ἡ παραμέλησις τῆς ἐπόψεως τοῦ *crimen vis*. Μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων περιλαμβάνονται ἰδίως κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν: 1) Τὸ ἀδίκημα τῆς παρανόμου καταναγκά-

σεως 2) ἡ παράνομος κατακράτησις, 3) ἡ ἀρπαγή. Ὅτι δὲ ἡ ἀπαγωγή καὶ ὁ βιασμός δὲν ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, θέλει ἀποδειχθῇ κατωτέρω. Α) Τὸ λεγόμενον ἀδίκημα τῆς καταναγκάσεως, ἥτοι ἡ κατ' ἄλλου γενομένη χρῆσις βίαις, διὰ τὴν ἀναγκασθῆ οὗτος παρὰ τὴν θέλησίν του εἰς τινα πράξιν (Tittmann Handh I. σελ. 382), δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα, ἀλλ' αἱ ἀληθῶς ἀξιόποιντοι περιπτώσεις δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους· ἐπικρατεῖ δ' ἐνταῦθα ἡ ἐπιφύσις τῆς injuria ἢ τοῦ crimen vis· ὅρα περὶ τούτου κατωτέρω ἐπὶ τοῦ crimen vis. Β) Ἡ παράνομος κατακράτησις πρέπει κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ crimen vis. Ἡ ἄλλως τε ἀσχολίαστος (nicht glossirte), L. 2. Cod. de priv. carcer. ἀφορᾷ μόνον τὴν ἄνευ δικαιώματος σύστασιν ἰδιωτικῶν φυλακῶν. Poggi elem jurispr. crimin. lib II. cap. 18 Ὅτι δὲ κατὰ τὴν νομολογίαν ἡ παράνομος κατακράτησις ἐθεωρεῖτο ἀπ' ἀρχῆς ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ Reichsabschied v. 1512. Tit. IV. §. 6. ὅρα προῖτι Heffler Lehrb. σελ. 308. Ἀλλὰ ὁ νόμος οὗτος (Reichsabschied) οὐδεμίαν ἔχει τὴν σήμερον ἰσχύν, διότι ἀντὶ τούτου εἰς ἰδιαίτερον εἶδος προσβολῶν (κατὰ τὸ ἀρχαῖον Fehderecht) Rosshirt II. σελ. 120. Δύναται δὲ τὸ ἀδίκημα τοῦτο νὰ θεωρηθῇ κατὰ τὰς περιστάσεις ὡς δημόσιον ἀδίκημα, ἢ ὡς ἐξόβρισις, ἢ ὡς παράβασις τῶν περὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καθηκόντων. Περὶ τῆς ἀρπαγῆς ὅρα τὸν ἐπόμενον §.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἀρπαγή—Plagium.

G. E. Deyling. Diss. ad L. Fabiam de plagiaris. Lips. 1745.

Leyser Spec. 624.

Tittmann Beiträge zu der Lehre von dem Verbrechen gegen die Freiheit etc. Meissen 1806.

§. 252.

ΑΡΠΑΓΗ (Plagium) (α) λέγεται ἡ παράνομος κατάληψις ἀνθρώπου (β' πρὸς αὐθαίρετον διάθεσιν αὐτοῦ ἐφ' οἷοδῆποτε σκοπῷ· καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη πράξις δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον ἄλλο ἀδίκημα (γ).

(α) ἡμεῖς νομικὴ πηγὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι μόνον ἡ Lex Fabia de plagiariis (Dig. XLVIII. 15. Cod. IX. 20.), ἀλλὰ καὶ τὸ Reichsabschied vom J. 1512. IV. § 6., ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις κηρύττει ἀξιοποινιστὰς, «ὅστις σιλαμβάνει λαθραίως ἄλλον, τὸν ἀπάγει καὶ ἡ τὸν κρατεῖ κρυφίως εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ, ἢ τὸν πωλεῖ ἢ τὴν παραδίδει εἰς ἄλλου», ὁμοίως καὶ τοὺς συνενόχους αὐτοῦ (Zuschieber und Enthalter)· τοὺς ὑποβάλλει δὲ ὅλους εἰς ποινικὴν καταδίωξιν καὶ κανονίζει, ἐν τῇ μνημονευθέντι §. 6. κ. ἐπ., τοὺς τύπους, καθ' οὓς πρέπει νὰ γίνῃται ἡ καταδίωξις αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ τῶν φονέων, τῶν ἀναιρετῶν καὶ τῶν ἐμπρηστῶν. Ταῦτα πάντα ἐπιναλωθῶνται κατὰ μέγα μέρος αὐτολεξεῖ εἰς Landfrieden v. J. 1521. Tit. VII. § 8. ff. ὅθεν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν μόνον ἐποψὴν ἡ ἀρπαγὴ, ὡς διατείνεται ὁ Martin Lehrs buch § 126.

(β) Διὰ κλοπῆς δούλων κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου δὲν δύναται, πλεον νὰ πραγμῇ plagium, ὡς μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀντικειμένου· ἀλλὰ τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰ πραγμῇ κατὰ γερμανικῶν δούλων (Leibeigene) ἢ κατ' ἐλευθέρων ἀνθρώπων.

(γ) π. χ. ἀπαγωγὴν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα κατετάσσοντο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὸ τὸ Crimen vis, ἢ ὑπὸ τὸ furtum, ἢ ὑπὸ τὴν lex Fabia de plagiariis. L. 6. D. ad leg. Fabiam. Τὸ plagium συνεδέστο ἀπλῶς μὲ τὴν ἐν Ῥώμῃ ἐπικρατοῦσαν δουλείαν καὶ ἐσκόπει τὴν τιμωρίαν τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν δούλων μηχανορραφῶν. Ross-hirt Gesch. II. σελ. 118 Abegg Lehrb. σελ. 368. ἡ Lex Fabia de plagiariis, περιεῖχε δύο μέρη· 1) διατάξεις περὶ τῆς περι-

πτώσεως τῆς δολίας εξαπατήσεως ξένου δούλου ἢ τῆς ἀποκρύψεως δούλου ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· 2) διατάξεις περὶ τῆς δολίας μεταθέσεως ἐλευθέρου ἀνθρώπου (ἢ καὶ ἀπελευθέρου) εἰς ἀνελεύθερον κατάστασιν *Pauli rec. sent. V. tit. 30. Cod. Theodos IX. 18.* καὶ περὶ τοῦτου ἰδίως *Gothofred ad Cod. Theod. l. c. Poggi element. jur. crim. lib. III. cap. 12. pag. 112.* ὅθεν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν πρακτικὸν συμπέρασμα ἐκ τοῦ ἀχρήστου πλέον παρ' ἡμῖν ρωμαϊκοῦ *plagium*. Ἐκ τῆς *L. ult. Cod. de plagariis (Cod. Theod. IX. 18. Rosshirt II. σελ. 124. σημ.)* ἐξάγεται, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἐτιμωρεῖτο καὶ ἡ κλοπὴ ξένων τέκνων ἐν γένει ὡς *plagium*· ἡ δὲ διάταξις αὕτη εἶναι καὶ σήμερον ἔτι ἐφαρμοστέα. Τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον (*cap. I. X. de furtis*) καὶ οἱ Ἰταλοὶ πρακτικοὶ *Rosshirt II. σελ. 120* Ἐκ τοῦ *Reichsabschied*, τοῦ ἀναιρεμένου ὑπὸ τοῦ Φάιερβαχ, δὲν δυνάμεθα κανὲν συμπέρασμα νὰ ἐξαγάγωμεν· ὅρα σημ. τοῦ §. 254. *Heffler Lehrb. σελ. 309.* Ὡς πρὸς τὰ σημερινὸν δίκαιον εἶναι κατάλληλον νὰ διακρίνωμεν 1) τὸ ἀδίκημα τῆς ἀρπαγῆς (τῆς σωματεμπορίας) 2) ἀπὸ τῆς κλοπῆς τῶν παιδῶν.

§. 253.

Τὸ ἀδίκημα πρᾶττεται: Α) διὰ παρανόμου (α) καταλήψεως, ἀδιαφόρως, ἂν ἡ κατάληψις γίνηται ὑπὲρ τοῦ ἀδικούντος αὐτοῦ ἢ ὑπὲρ ἄλλου (β), καὶ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα νομίμου ἀξιώσεως (γ) ἢ δι' ἀπλῆς ἀπάτης ἢ βίας· Β) κατὰ προσώπων αὐτοτελῶν, παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, ἢ κατὰ μὴ αὐτοτελῶν ἀνθρώπων, ἀνικάνων νὰ δηλώσωσι κατὰ νόμιμον κύρος τὴν θέλησίν των, ἄνευ τῆς συναιρέσεως ἐκεῖνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων νομίμως διατελοῦσι (δ).

Γ) Σκοπὸς δὲ τοῦ ἀδικουντος εἶναι ἡ μετὰθεσις τοῦ ἀρπαγέν-
τος εἰς οἰανδήποτε κατάστασιν ἐξαρτήσεως ἀπὸ ξένης θελῆ-
σεως (ε), εἴτε κατάστασιν δουλείας κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν ἔν-
νοιαν (ζ), εἴτε κατάστασιν δουλείας γερμανικῆς (η), εἴτε
κατάστασιν φυλακίσεως (θ), εἴτε οἰανδήποτε ἄλλην κα-
τάστασιν ὑπηρεσίας ἢ ἐξαρτήσεως, πρὸς ἐπίτευξιν οἰου-
δήποτε σκοποῦ ἐπὶ τοῦ ἀρπαγέντος αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τρίτου (ι)

(α) Ὅθεν ἐξαίρεται ἀπ' αὐτῆς ἡ κατὰ διαταγὴν τῆς ἀρχῆς φυλάξις.

(β) Κατὰ τὸν μνημονευθέντα νόμον: Reichsabschied, «fahet oder für einen andern fahet».

(γ) L. 4. D. de L. Fabia de plag.

(δ) L. 16. C. eod.

(ε) Τὴν τσιαύτην ἔκτασιν τοῦ διδομένου ὀρισμοῦ δικαιολογεῖ τὸ σαφὲς κείμενον τοῦ προαναφερθέντος νόμου (R. A.), τοῦ ὁποίου ὁ συντάκτης εἶχε προφανῶς ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς ῥωμαϊκοὺς νόμους.

(ζ) Ὡς ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον.

(η) Σωματεμπορία εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

(θ) Κατὰ τὸν ἐν τῇ σημ. α. τοῦ προηγουμένου §. σημειωθέντα R. A. «in seinem Gefängniß heimlich enthält. andern übergibt oder in andere Hände fahet». L. 6. § 2. D. h. i. Lege Fabia cavetur: ut liber qui hominem ingenuum vel libertinum in vitum celaverit, in vincum habuerit etc. Ἡ βία κατεκράτησις ἀνθρώπου πρὸς σκοπὸν ἄλλον ἢ τὸν τῆς κατοχῆς αὐτοῦ ὡς δούλου, ἀνάγεται, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, εἰς τὸ crimen vis publica. L. 5. pr. L. 8. D. ad L. Jul. de vi publ.

(ι) Ὅθεν ἔνοχοι τοῦ προκειμένου ἀδικήματος καθίστανται π. χ., ἀγύρται καὶ ἐπαίται, οἵτινες κλέπτουσι παῖδας, διὰ νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται εἰς τὰς τέχνας των ἢ διὰ νὰ ἐπαίτωσι μετ' αὐτῶν, ληστεί, οἵτινες ἀπάγουσιν ἀνθρώπους διὰ νὰ ἐπιτύχωσι λότρῃ ἢ κλέπτουσι τέχνη ἀρετικῶν διὰ νὰ τὰ παραδώσωσιν εἰς ὀρθοδόξων ἐκπαιδευτικῶν καταστήματα. Περὶ τοῦ plagium militare λεγομένου πραγματεύεται: S. A. Morelin com. de plagio militari 1728. J. H. Jekstad de illicitis militum conquestionibus in territorio alieno eorumque poenis. Wirceh. 1738. (in opusc. T. I. 346.)

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὑπάρχει διαφωνία, εἰς τὸ ἀδικήμα τῆς ἀρπαγῆς συνίσταται εἰς μόνην τὴν εἰς κατάστασιν δουλείας μετὰθεσιν τοῦ ἀνθρώπου (ὡς διατείνεται π. χ. ὁ Martin Lehrbuch §. 126.), ἢ ἂν πρέπη, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώ-

μην καὶ συμφώνως μετὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομολογίαν (*Clarus* qu. 68. nr. 31.), νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ ἡ καὶ παρὰ τοῦ Φάυερ-
 βαχ ἐκτεθεισα γενικωτέρα ἔννοια. *Wächter* II. σελ. 41.
Hoffter Lehrb. σελ. 511. *Bauer Lehub.* §. 197. Ἐν-
 ταῦθα ἀνάγεται κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην ἡ παράνομος
 πράξις, δι' ἧς σιερούμενός τις τῆς προσωπικῆς του ἐλευ-
 θερίας τίθεται εἰς κατάστασιν διαρκoῦς ἐξαρτήσεως ἀπὸ
 ξένης ἐξουσίας, ἡ φέρεται εἰς μακρινὰς χώρας καὶ ἐκεῖ ἀ-
 φίνεται εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης του. Ἐνταῦθα δὲ ἀνήκει
 καὶ ἡ πώλησις εἰς ξένην στρατιωτικὴν ἢ ναυτικὴν ὑπηρεσίαν.
 ὅρα προσέτι *Graba Theorie und Praxis des Criminal-*
rechts. σελ. 438.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ κλοπὴ παίδων εἶναι ἀξία ἰδιαζούσης προ-
 σοχῆς. ὥς πρὸς αὐτὴν δὲν παρατηρεῖται μόνον ἡ μεταθέσις
 τῶν παίδων εἰς κατάστασιν ἐξαρτήσεως, ὡς ἐπὶ τῆς ἀρπα-
 γῆς, ἀλλὰ προστίθενται προσέτι ὡς ἐπιβληντικοὶ περιστά-
 σεις ἡ προσβολὴ τῶν δικαιωμάτων τῶν γονέων, ἡ δεινότης
 τῶν ἐκ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος προξενουμένων εἰς
 αὐτοὺς παθημάτων καὶ ἡ διακινδύνευσις τῆς οἰκογενειακῆς
 τάξεως τῶν παίδων. ὅρα ἀξιοσημειώτους περιπτώσεις εἰς
Hohnhorst Jahrbücher des badischen Obergerichts I.
 σελ. 101. *Hitzig Zeitschr.* II 20. σελ. 247. καὶ περὶ
 πτωσὶν τινὰ πωλήσεως εἰς γόητας, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ
Graba Theorie und Praxis des deutschen Criminalr.
 σελ. 411.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀρπαγῆς ὑπάγεται κατὰ τὸν
 αὐστριακὸν ποιν. νόμον, ἀρθ. 75, εἰς τὰς δημοσίας βίαι-
 πράξεις καὶ πράττεται παρὰ παντός, ὅστις ἄνευ γνώσεως καὶ
 συναίνεσεως τῆς ἀρχῆς συλλαμβάνει τινὰ διὰ τῆς δολιότητος
 ἢ διὰ τῆς βίας ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸν παραδώσῃ ἄκοντα εἰς
 ξένην ἐξουσίαν. Ἡ ποινὴ συνίσταται, κατὰ τὸ ἀρθ.

76, εἰς κάρθειρξιν 5-10 καὶ μέχρις 20 ἐτῶν, εἰάν τις παθὼν ἐξετέθῃ εἰς κίνδυνον ζωῆς ἢ ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 1087, ἄρπαγὴ ὑπάρχει, εἰάν τις συλλάβῃ ἄλλον, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ προσπορισθῇ ὠφελείας ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἢ τοῦ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἢ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ δυσαρρεσκέας διὰ προλαβούσας προσβολάς. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι φυλάκισις μέχρις οὗ ὁ ἄλλος ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του· εἰάν τὴν ἀνακτήσῃ 3—10 ἔτη· εἰάν δὲν ᾔναι ἐλπίς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας, κάρθειρξις ἕως καὶ διὰ βίου. Ὁ ἀγγλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει ἴδιον ἀδίκημα ἄρπαγῆς, ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὡς ἀποτελοῦσαν παράνομον κατακράτησιν (ἄρθρ. 344) ἢ *enlèvement de mineurs* (ἄρθρ. 354.)· τὸ τελευταῖον, εἰάν τις διὰ τῆς βίας ἢ διὰ δολιότητος ἀπάγῃ, ἀποσύρῃ, ἢ ἀποκρύπτῃ ἀνήλικον ἀπὸ τοῦ τόπου ὅπου διετέλει οὗτος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἢ διεύθυνσιν τῶν ἐπιμελητῶν του (ποινὴ ἐπιβάλλεται ἡ τῆς εἰρκτῆς). Τὰ ἄρθρ. 114 καὶ ἐπ. πραγματεύονται περὶ τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων τῶν πραττομένων ὑπὸ δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ ἄρθρ. 341. περὶ τῆς *arrestation* ἢ *sequestration illégale*. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 497, ἐνοχὸς ἄρπαγῆς εἶναι ὅστις βιαίως ἢ δολίως συλλαμβάνει τινὰ ἄκοντα, δια νὰ τὸν φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἄλλου ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, ἢ ὅστις ἀπάγει τινὰ ἔχοντα ἡλικίαν νεωτέραν τῶν 16 ἐτῶν ἐκόντα, ἀλλὰ χωρὶς τῆς συναινέσεως τῶν γονέων του, τιμωρούμενος μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν (ἄρθρ. 198. 199.)· εἰάν δὲ ὁ ἄρπαγὴς ὑποβληθῇ εἰς ξένην στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ ξηρὰν ἢ κατὰ θάλασσαν, μὲ εἰρκτὴν 8—12 ἐτῶν· καὶ εἰάν φερθῇ ὡς δοῦλος εἰς ἀπομακρυσμένους τόπους, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ὀδρίστον χρόνον. Παραπλήσιοι τούτων εἶναι αἱ διατάξεις τῶν ποινικῶν νόμων τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 474, καὶ τῆς Λουκέρνης,

ἄρθρ. 208. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 145, ἔνοχος ἄρπαγῆς εἶναι ὅστις ἄνευ δικαιώματος συλλαμβάνει τινὰ βιαίως ἢ δολίως, ἢ πρὸ τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡλικίας του ἐκόντα, ἀλλὰ χωρὶς τῆς συναινέσεως τῶν γονέων ἢ τῶν ἐπιμελητῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς προστασίας τῆς κυβερνήσεως ἢ ἐκείνων, ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ. Τιμωρεῖται δὲ ὁ ἔνοχος, εἰς μὲν τὰς ἐλαφροτέρας περιπτώσεις, μὲ εἰρκτὴν 1—6, εἰς δὲ τὰς δευνοτέρας, ἐὰν σκοπεύῃ τὴν δουλείαν τοῦ ἄρπαγέντου, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10—15 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 274, παραδέχεται τὸν ὑπὸ τοῦ σαξωνικοῦ νόμου διδόμενον ὅρισμόν μεμόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ ἄδίκημα δύναται κατ' αὐτὸν νὰ πράχθῃ καὶ ἐναντίον ἐκόντων παίδων ἡλικίας νεωτέρης τῶν 16 ἐτῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμωρία σκοπὸν ἔχει τὴν προστασίαν τῶν παίδων ἢ ἄλλων ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως διατελούντων προσώπων, ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 80. ἐξαίρει (ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀπαγωγῆς) τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀπάγει τις βιαίως ἢ δολίως παῖδας ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν. Ἐὰν τὸ ἀπαχθὲν πρόσωπον ᾖ ἄνηθον, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἔνοχον κάθειρξις 5—10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ᾖ ἄνηθον καὶ συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν, 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. *Jenull Zeitschr für oesterreich. Rechtsgelehrs.* 1828. σελ. 23. 1839. σελ. 52. Κατὰ τὸ πρῶσιχόν δίκαιον, §. 1073, ὅστις ἄρπάζει παῖδας ἀπὸ τῶν γονέων διὰ νὰ τοὺς ἀναθρέψῃ εἰς ἄλλην θρησκείαν, καθεῖργεται μέχρις οὗ τοὺς ἀποδώσῃ· ἐὰν δὲ προκύψῃ βλάβη, τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν §. 1088. ὅσοι ἄνευ δικαιώματος συναθροίζουσι παῖδας, καὶ οἱ ἐπαῖται, οἱ κλέπτοντες παῖδας διὰ νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται ὡς μέσον πρὸς ἐπαιτεῖαν, ὑπαβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν

τῆς ἀρπαγῆς. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, 354, ἀναφέρει τὴν προκείμενην πράξιν μόνον ἐπὶ τῆς ἀρπαγῆς ἀγγλικῶν (*enlèvement des mineurs*) (ὄρα τὴν σημ. 3.). Ὁ βαυαρικὸς νόμος δὲν διακρίνει ἰδίως τὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς πρόκειται. Περὶ τοῦ πρῶσ. δικαίου ὄρα προσέτι *Temme Handb. des preuss. Criminalr.* σελ. 255. ὄρα καὶ περίπτωσιν τινὰ εἰς *Hitzig Zeitschr.* II. 20. σελ. 247. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 145, ὑπάρχει τὸ προκείμενον ἀδίκημα εἰς τὴν ἀρπαγὴν, ἐξαίρει δὲ ἐν τῷ ἀρθρ. 146. τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γονεῖς, ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες, παιδαγωγοὶ παίδων ἐχόντων νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν δίδουσι τὰ τέκνα τῶν εἰς ἐξωτερικὴν στρατιωτικὴν ἢ ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ εἰς γόητας, ἐπαίτας κτλ. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι διάφορος, καθ' ὅσον ἡ πράξις ἐτελέσθη ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ὄχι. Τὸ ἀρθρ. 147 ἀπειλεῖ ποινὴν (1—2 ἐτῶν) κατ' ἐκείνου, ὅστις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν παιδὰς ἔχοντας ἡλικίαν κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, ἐπὶ σκοπῷ προσηλυτισμοῦ εἰς ἄλλην θρησκείαν, ἢ ἐπὶ σκοπῷ παρεμποδίσσεως ῥητῆς τινος θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, §. 274, ὑπάρχει τὸ ἀδίκημα ἐν γένει εἰς τὴν ἀρπαγὴν καὶ ἀναφέρει μόνον τὴν περίπτωσιν ἀρπαγῆς παίδων νεωτέρων τῶν 14 ἐτῶν ὑπὸ ἀγυρτῶν, ἐπαίτων, γοήτων, τιμωρῶν αὐτῶν μὲ βχρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 15 ἐτῶν.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα τῆς παρὰ νόμου κατακρατήσεως κατατάσσεται ὑπὸ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου, ἀρθρ. 78. 79, ἐπίσης ὑπὸ τὰς δημοσίας βικαιοπραγίας καὶ πράττεται ὑπὸ ἐκείνου, ὅστις αὐτογνῶμῶς κρατεῖ τινὰ κατὰ κλειστον ἢ τοῦ ἐμποδίζει τὴν χρῆσιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐνθ' κατὰ νόμον δὲν ἔχει ἐπ' αὐτοῦ καμμίαν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀφορμὴν τοῦ νὰ τὸν θεωρῇ ὡς κακοῦργον ἢ ὡς ἄνθρωπον ἐπικίδνον· ἢ ὑπ' ἐκείνου, ὅστις ἐπίτηδες παραλείπει τὴν

περί τούτου καταμύθουσιν εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ ἔνοχος τιμω-
ρεῖται μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ ἡ στέρησις
τῆς ἐλευθερίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας ἢ ἂν ὁ κατα-
κρατῆθῃς ὑπέφερε καὶ ζημίαν, μὲ εἰρκτὴν 1—5 ἐτῶν. Τὸ
πρῶτον δίκαιον (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ προσβολῶν κατὰ
τῆς ἐλευθερίας §. 1077.) ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις (ἐκτὸς
τῶν περιπτώσεων τοῦ κατὰ τὸν §. 1074 θεμιτοῦ σωφρο-
νισμοῦ καὶ τῆς κατὰ τὸν § 1075 κατακρατήσεως ἐπαϊτῶν,
ἀγυρτῶν καὶ ἄλλων ἐπικινδύνων προσώπων) κατακρατεῖ
βίαιως ἢ καθίστρεφει τινὰ ἔχοντα σώας τὰς φρένας, φυλάκισιν
14 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, καὶ ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευ-
θερίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας, ἐνὸς ἕως 2 ἐτῶν (§.
1081.). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 341, ἀπειλεῖ
τὴν ποινὴν τῶν δεσμῶν κατ' ἐκείνου, ὅστις ἄνευ δικαιώμα-
τος (περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, πραττομένου ὑπὸ
δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅρα τὸ ἄρθρ. 114 τοῦ γαλλ. νόμου)
γίνεται παραίτιος τῆς φυλάκισεως, κατακρατήσεως ἢ ἀ-
πείξεως ἄλλου τινός. Ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρ-
κέσῃ ὑπὲρ τὸν μῆνα, ἐπιβάλλονται δεσμὰ διὰ βίου· ἐὰν δὲ
ὁ πράξας ἀποδώσῃ εἰς τὸν παθόντα τὴν ἐλευθερίαν, πρὸ τῆς
10 ἡμέρας, φυλάκισις 1—5 ἐτῶν (ἄρθρ. 343.). Τὸ ἄρθρ.
344. ἀναφέρει τὰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις. Ὁ βαυαρικὸς
νόμος, ἄρθρ. 192, τιμωρεῖ τὴν παράνομον κατακράτησιν
ὡς κακούργημα, ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρκέσῃ
24 ὥρας, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1 ἔτους, αὐξανομένην κατὰ λόγον
τῆς μεγαλειτέρας διαρκείας τῆς κατακρατήσεως· ὡς πλημ-
μέλημα δὲ (ἄρθρ. 371.), ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρ-
κέσῃ ὀλιγώτερον τῶν 24 ὥρων, μὲ φυλάκισιν 1 μηνός
ἕως 1 ἔτους. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 155, τιμωρεῖ τὴν
παράνομον κατακράτησιν μὲ φυλάκισιν τριῶν εβδομαδῶν
μέχρις ἀπλῆς εἰρκτῆς 6 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος,
ἄρθρ. 275, 276, ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, ἐὰν

ἢ στέρησις τῆς ἐλευθερίας δὲν διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας, ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν, εἰὰν διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας, ἀλλ' οὐχὶ ὁλόκληρον ἔτος, καὶ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, εἰὰν διήρκεσεν ὑπὲρ τὸ ἔτος.

§. 254.

Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι Α) ὠρισμένη διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρπαγῆς ἐλευθέρων ἀνθρώπων πρὸς διαθέσιν αὐτῶν ὡς δουλῶν — θάνατος (α). Β) Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις τῆς ἀρπαγῆς, καίτοι ἀποστελούσας κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἀδικήματα, ἐπιβάλλεται, αὐθαίρετος ποινὴ (β), συνισταμένη, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀναλόγως τῶν κινδύνων καὶ τῶν ζημιῶν, εἰς ἃς ὁ ἀρπαγείς ἐξετέθη ὡς ἐκ τοῦ εἵδους ἢ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἐλευθερίας του, εἰς πολυετῆ, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ διὰ βίου, ἀπλὴν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν.

(α) L. 7. C. h. t. L. 16. C. end. (L. na. C. Th. h. t. καὶ Gothofred Anmerk.) c. I. X. de furt. Quistorp. Grunds. des p. R. Thl. I. §. 392. Klein penal. R. §. 200.

(β) Ὁ προαναημενουθεὶς νόμος (R. A.) προσδιορίζει μόνον τὸν τρόπον, καθ' ὃν πρέπει νὰ γίνηται ἡ ποινικὴ καταδίωξις τῶν τοιούτων ἐνόχων, καὶ ἡ δικαιοσύνη, χωρὶς ἡ ἀναφέρῃ τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἥτις προᾠποτίθεται γνωστὴ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἐν τῇ σημ. 3. τοῦ §. 253. μνημονευθέντων νέων νόμων παρατηρεῖται, ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται πλέον ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὁμοίως καὶ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον δὲν ἐπιβάλλει τοιαύτην ποινὴν. Quistorp Grunds. §. 392 Grolman §. 255. Tittmann Handb II. σελ. 135.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἀπαγωγή.

Henr. Blümmer Diss. de raptu. Lips. 1788.

Andr. Lundström Diss. de crimine raptus. Upsala 1792.

Tittmann. Beitr. zu der Lehre von dem Verbr.

gegen die Freiheit etc. Meissen 1806.

G. Hessel De crimine raptus. Wirceb. 1815.

Chotin. Diss. de crimine raptus. Gandae 1825.

§. 255.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ΑΠΑΓΩΓΗΣ (crimen raptus) ὑπάρχει, ὅταν ἄρρην συλαμβάνῃ παρανόμως θήλυ, ἀπομακρύνων αὐτὴ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διατριβῆς αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῷ συνουσίας (α).

(α) L. un. C. de raptu virg. L. 54 Cod. de episc. et cler. Nov. 148. 150. C. C. C. Art. 118.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ πολλῶν ἐκ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν παραδεκτὴ γενομένη γνώμη, κατὰ τὴν ἀποίαν ἡ ἀπαγωγή ἀνήκει εἰς τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα ἀντιθαίνει εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ γνώμην τῆς Π. Δ. Κ. ἄρθρ. 118., ἥτις θεωρεῖ τὸν βιασμόν καὶ τὴν ἀπαγωγὴν ὡς δύο συγγενῆ πρὸς ἄλληλα ἀδικήματα, καὶ ἐξαίρει τὴν ἐκ τῆς μεταθέσεως τῆς ἀπαγωγῆς εἰς ἀναγκαστικὴν κατὰ στικαὶν προσβολὴν τῆς γυναικείας τιμῆς *Wächter Abhandl aus dem Strafrechte. Leipz. 1835. I. Bd. σελ. 59. 72.* Ὡς πρὸς εἶδη τινὰ τῆς ἀπαγωγῆς εἶναι μὲν ἡ προσβολὴ τῆς ἐξουσίας (potestas) τρίτων προσώπων ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοπείνου, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα διὰ τοῦτο νὰ παραδεχθῶμεν ὡς πρωτίστην τὴν τοιαύτην τῆς ἀπαγωγῆς ἔποψιν, ὡς διατεί-

νονται: *Hepp Versuchen über Strafrecht* σελ. 67. καὶ *Neues Archiv des Criminalrechts* XIV. σελ. 469. 'Ο *Heffler Lehrb.* σελ. 485 κατατάσσει τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπαγωγῆς μεταξὺ τῶν προσβολῶν τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἢ θεικὴν νομίμων ἀπαιτήσεων τοῦ πολίτου. 'Επὶ τῆς ἀπαγωγῆς πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὸ ἀδίκημα, τὸ πραττόμενον κατὰ ἐνῆλικου ἀγῶμου γυναικὸς, 2) τὸ κατὰ ἐγγάμου γυναικὸς πραττόμενον, 3) τὴν ἀπαγωγὴν κόρης ἀνελίκου. 'Εὰν τὸ ἀδίκημα πραχθῇ χωρὶς τῆς συναινέσεως τῆς ἀπαγομένης ἢ συναινέσει μὲν αὐτῆς, ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν ἐκείνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ, ὑπάρχει κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν προσβολὴ τῆς γυναικειᾶς τιμῆς διὰ τῆς μεταθέσεως τῆς ἀπαχθείσης εἰς κατάστασιν ἀνάγκης, ἐὰν δὲ ἡ ἀπαχθεῖσα διετέλει ὑπὸ ξένην ἐξουσίαν, προσέτι καὶ προσβολὴ τῶν δικαιωμάτων τρίτων προσώπων· ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπαχθεῖσα συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν, ἐπικρατεῖ πρὸ πάντων ἡ ἔποψις τῆς προσβολῆς τῶν δικαιωμάτων τρίτων προσώπων. Γενικὴ ἄλλη ἔποψις τοῦ ἀδικήματός εἶναι καὶ ἡ ἔποψις τῆς προσβολῆς τῆς οἰκογενειακῆς τάξεως δι' ἀκολασίας.

§ ημ. 2. τοῦ ἐκδ. περὶ τῶν πηγῶν: Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἀπαγωγὴ κατετάσσετο κατ' ἀρχάς ὑπὸ τὸ *crimen vis* ἢ ἀνεντίθετο εἰς τὸ *judicium domesticum*, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ δημόσιοι νόμοι ἀντικατέστησαν τοσάκις τὴν οἰκιακὴν νομοθεσίαν, ἐθεωρήθη ὡς ἴδιον ἀδίκημα ἡ προσβολὴ τῆς οἰκιακῆς πειθαρχίας καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν συγγενῶν, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν ὁποίων ἀφαιρεῖται ἡ ἀπαγομένη. *Rosshirt Gesch.* III. σελ. 96. Πρ. *Wachter Abhandl.* I. σελ. 42—66. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐπέφερον ἡ μεταβληθεῖσα γνώμη περὶ τοῦ γάμου, ὅστις ἐπροσπατεύετο, περιορισμὸν τινὰ εἰς τὴν ἐν-

νοίαν τῆς ἀπαγωγῆς, καὶ δὲν θεωρεῖτο πλέον ὥς ἀπαγωγή ἢ
 γινόμενη ἐπὶ σκοπῷ γάμου, ἐκτὸς μόνου ἐὰν γάμος δὲν ἐδύ-
 νατο νὰ ἔχῃ χώραν, οἷον ἐπὶ ἀπαγωγῆς ἐγγάμου ἢ μοναχῆς.
Rosshirt III. σελ. 98. Τὸ ἄρθρ. 118. τῆς Π. Δ. Κ. πρέπει
 νὰ ἐρμηνευθῇ ὥς ἐκ τῶν ἡπιωτέρων ἀρχῶν τοῦ κανονικοῦ δι-
 καίου (c. 3. C. XXXVI. qu. 2. c. 3. 6. X. de raptor.
Boehmer jus eccl. Prot. V. tit. 17. Wächter Abhandl.
 σελ. 67.) καὶ ἡ ἐκφρασις: *unehrlicher Neise* (κατ' ἀτιμὸν
 τρόπον) εἶναι πολὺ σπουδαία. *Rosshirt* σελ. 400.

§ημ. 3. τῇ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 80, ἀπα-
 γωγὴ ὑπάρχει, ἐάν τις, ἐπὶ σκοπῷ γάμου ἢ ἀκολασίας,
 ἀπαγάγῃ μὲ βίαν ἢ δόλον θηλυ ἄκον, ἢ ἐὰν μὲ δόλον ἢ βίαν
 ἀπαγάγῃ ἐγγαμον, καὶ τοὶ ἐκοῦσαν, ἀπὸ τοῦ συζύγου,
 παῖδα ἀπὸ τῶν γονέων, ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντα ἀπὸ
 τοῦ ἐπιτρόπου, κηδεμόνος ἢ ἄλλου ἐπιμελητοῦ· τιμωρεῖται
 μὲ κάθειρξιν 5—10 ἐτῶν ἐὰν ἀπῆχθῃ τις ἄκουσα, καὶ 6
 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐὰν ἀπῆχθῃ ἐρηθὺς ἐκοῦσα. ὅρα *Jennell*
 (*Zeitschr. für österreich. Rechtsgelehrsamk.* 1828.
 σελ. 4.). *Tomaschek* (αὐτόθι 1839. σελ. 39.). Τὸ πρωσ-
 σικὸν δίκαιον, §. 1095 (ὑπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῆς ἐ-
 λευθερίας), ἀπειλεῖ κάθειρξιν ἐν φρουρῷ ἐπὶ 8 ἔτη καὶ
 ἐκείνου, ὅστις ἀπάγει γυναῖκα παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῆς
 τε καὶ τοῦ πατρὸς, τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, ἢ τοῦ συ-
 ζύγου αὐτῆς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ, καὶ ὅστις
 ἐκτελέσῃ τὴν τοιαύτην ἀτίμωσιν· ἄλλως δὲ βαρεῖαν εἰρκτικὴν
 2—3 ἐτῶν· ἐὰν δὲπραχθῇ καὶ βίαια στερητικὴν τῆς ἐλευ-
 θερίας ποινὴν διὰ βίου. Κατὰ τὸν §. 1100. τιμωρεῖται μὲ
 φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ γάμου ἀπά-
 γει τινὰ ἐκοῦσαν, ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν ἐκείνων, τῶν ὁποίων
 ἢ συναίνεσις εἶναι νομίμως ἀναγκαίη πρὸς τὸν γάμον· ἐπι-
 θύλλεται δὲ μεγαλειτέρα ἢ ἐλαφρτέρα ποινὴ, καθ' ὅσον

οἱ τελευταῖοι ἤθελον ἔχει μείζονας ἢ ἐλάσσονας λόγους πρὸς ἀπάρνησιν τῆς συναινέσεώς των. Οἱ §. 1101—1104. περι-
 ριζοῦσι τὸ πρὸς ἀνέκρισιν δικαίωμα. Ὁ γαλλικὸς ποιν.
 νόμος, ἀρθρ. 354, πραγματεύεται ἐν γένει (δρα ἀνωτέρω
 τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ §. 253.) περὶ τοῦ enlèvement de mi-
 neurs, καὶ ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἀρθρ. 355 πρότερον δεσμὰ,
 ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα ᾖ νεώτερά των 16 ἐτῶν, ἐν δὲ τῷ
 ἀρθρῳ 356 τὴν αὐτὴν μὲν ποινὴν ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα συνήνε-
 σεν εἰς τὴν πράξιν καὶ ὁ ἀπαγχῶν εἶχεν ἡλικίαν ἐτῶν 24
 ἢ ἀνωτέραν, φυλάκισιν δὲ 2—5 ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἀπαγαγὼν ᾖ το
 νεώτερος των ἐτῶν 24. — Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον,
 ἀρθρον 201, (ὕπὸ τὰ κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα), ἀπα-
 γωγὴν πράττει, ὅστις μὲ δόλον ἢ βίαν ἐπιλαμβάνεται τινος
 προσώπου (ἐπομένως οὐχὶ μόνον θήλεος) ἄκοντος ἢ ἐκόντος
 μὲν, ἀλλὰ νεώτερου των 12 ἐτῶν, διὰ τὸ ἀτιμάσῃ δι' ἀ-
 κολασίας ἢ διὰ τὸ ἀναγκάσῃ εἰς γάμον. Ἐνταῦθα ὑπάγεται
 καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν κατέχει τις πρὸς τὸν εἰρημένον
 σκοπὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν του μὲ βίαν ἢ δόλον ἄκοντά τινα,
 ἀπειργῶν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διατριβῆς του. Ἡ ἐπι-
 βλητέα ποινὴ (ἀρθρον 203) εἶναι ἀπλὴ εἰρκτὴ 1—4 ἐτῶν,
 καὶ, ἐν ἐτελέσθῃ συνουσία, 4—8. Τὰς διατάξεις τοῦ βαυα-
 ρικοῦ νόμου περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης,
 ἀρθρ. 178, καὶ τῆς Λουκέρνης, §. 212. — Κατὰ τὸν σαξω-
 νικὸν νόμον, ἀρθρ. 148 (ὕπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῆς προ-
 σωπικῆς ἐλευθερίας) ἀπαγωγὴν πράττει ὅστις μὲ δόλον ἢ
 βίαν ἐπιλαμβάνεται τινος προσώπου (ἐπομένως οὐχὶ μόνον
 θήλεος) ἐπὶ σκοπῷ συνουσίας καὶ τὸ ἀπομακρύνει ἄκον ἀπὸ
 τῆς ἐπικρατείας ἢ τίθῃσιν αὐτὸ ἐντὸς ταύτης εἰς ἀδυναμίαν
 τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀστυκὴν προστασίαν καὶ τιμωρεῖται μὲ
 βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν· ἐὰν δὲ τὸ ἀπαχθὲν πρόσωπον
 ᾖ μὲν νεώτερον των 14 ἐτῶν, ἀλλὰ συνήνεσεν εἰς τὴν
 πράξιν, μὲ φυλάκισιν 1—3 ἐτῶν· ἐὰν τελευταῖον ἀπαχθῇ τις

ἔχων ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἀλλ' ἐνδαιτωμένος εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἐκὼν ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων του, ἢ ἂν ἀπαχθῇ σύζυγος παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ συζύγου, μὲ φυλάκισιν 2—8 μηνῶν. Ὅστις ἀπάγει ἄρμον παρὰ τὴν θέλησίν της, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς γάμον τιμωρεῖται μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν (ἄρθρ. 152.), εἴαν δὲ ἡ ἀπαχθεῖσα ἦτο ἀνωτέρα τῶν 14 ἐτῶν καὶ συνήνεσε ν εἰς τὴν πράξιν, μὲ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν. Κατὰ τὸν βυρ-
 τεμβεργικὸν νόμον (ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδική-
 ματα), ἄρθρ. 278, ἀπαγωγὴν πράττει ὅστις ἐπιλαμβάνει
 ταί τινος προσώπου διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἀκολασίαν
 ἢ νὰ τὸ νυμφευθῇ καὶ τὸ ἀπάγει μεθ' ἑαυτοῦ ἢ τὸ κατακρα-
 τεῖ διὰ τῆς βίας παρὰ τὴν θέλησίν του, ἢ ὅστις πράτ-
 τει τὸ ἀδίκημα κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 16 ἐτῶν, ἐκόν-
 τος μὲν ἀλλὰ χωρὶς] τῆς συναίνεσεως τῶν γονέων αὐτοῦ
 ἢ ἐπιμελητῶν. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 1—4 ἐτῶν,
 καὶ ἂν ὁ σκοπὸς ἐξετελέσθῃ, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 8 ἐ-
 τῶν. Ἐάν ἡ ἀπαχθεῖσα ἔχῃ ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 16
 ἐτῶν, ἀπήχθη δὲ μὲ τὴν συναίνεσίν της ἀπὸ τῆς ἐξουσίας
 τοῦ συζύγου ἢ τῶν γονέων αὐτῆς, ἐπιβάλλεται φυλάκισις
 ἀνάλογος, καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπαγαγόντος ἔτεινεν εἰς
 γάμον ἢ ἀκολασίαν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἐν ἰδίῳ κε-
 φαλαίῳ ἀμέσως μετὰ τὸ περὶ βιασμοῦ, ἄρθρ. 300.) πραγ-
 ματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος ἐν γένει, ὡς καὶ ὁ βυρ-
 τεμβεργικὸς νόμος, ἀλλ' ἀναφέρει μόνον περὶ θηλέων καὶ
 ἀπειλεῖ φυλάκισιν 3 μηνῶν ἕως 1 ἐτους ἢ ἀπλὴν εἰρκτὴν,
 εἴαν δὲ ἐξεπληρώθῃ ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπαγαγόντος, ἀπλὴν ἢ
 βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν. εἴαν τις ἀπαγάγῃ ἐξουσαν,
 ἔχουσαν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, ἀλλὰ μηκέτι 21,
 ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῆς, τὸ ἄρ-
 θρον 302 ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 ἐτους ἢ ἀπλὴν
 εἰρκτὴν.

§. 256.

Α) Ἡ πράξις δι' ἧς τελεῖται τὸ ἀδίκημα εἶναι κατά-
 ληφίς τοῦ ἀτόμου δι' ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τόπου
 τῆς διατριβῆς του. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἡ ἀπομάκρυνσις
 αὕτη 1) ᾗναι πραγματικὴ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅ-
 που διατελοῦν τὸ ἄτομον ἢ θέλεν εἰσθαι ἀπηλλαγμένον
 τῆς αὐθαιρέτου ἐξουσίας τοῦ ἀπαγωγοῦ, ἢ ἂν πράττεται
 2) δι' ἐπισχέσεως τοῦ ἀτόμου, μακρὰν τοῦ τόπου τῆς δια-
 τριβῆς του εἰς τόπον, ὅπου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν
 τοῦ ἀπαγωγοῦ (α). Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν μόνῃ ἡ
 πραγματικὴ ἀπομάκρυνσις καθιστᾷ τετελεσμένην τὴν
 πράξιν. Β) Ἡ ἀπομάκρυνσις πρέπει νὰ πραχθῇ παρανό-
 μως, ἥτοι 1) προσβαλλομένης τῆς προσωπικῆς ἐλευθε-
 ρίας ἀκόντος τοῦ ἀπαγομένου (β), ἢ (2) ἐκόντος μὲν αὐτοῦ,
 ἀλλὰ προσβαλλομένης τῆς ἐπ' αὐτοῦ νομίμου ἐξουσίας
 τρίτου τινός (γ).

(α) Ἡ ἀπόστασις τοῦ ἐνός τόπου ἀπὸ τοῦ ἄλλου εἶναι ἀδιάφορος. Διὰ
 τοῦτο εἶναι εὐκόλος ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, εἰν δύναιται νὰ πραχθῇ ἀπαγωγή
 ἀπὸ μιᾶς εἰκίας εἰς ἄλλην.

(β) Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀρμολεῖ εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἡ ἐποψίς τοῦ βι-
 αμοῦ, τὸν ὅποιον αὕτη παρασκευάζει ἢ ἐκφέρει.

(γ) Ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον. C. 6. X. de raptoribus, incen-
 diariis etc. J. H. Boehmer J. E. P. T. V. L. V. 1. 17. §. 114.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Πρὸς ὑπαρξιν τοῦ ἀδικήματος ἀπαιτεῖται
 ἡ ἀκόντος τοῦ ἀπαγομένου ἀπομάκρυνσις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
 τόπου τῆς διατριβῆς του καὶ μεταγωγή εἰς ἄλλον τόπον,
 ὅπου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπαγωγοῦ. Cella von
 den Unzuchtställen σελ. 191, Mittermaier (Archiv neue
 Folge II. σελ. 263). Ὁ ὀρθότερος προσδιορισμὸς τῶν συ-
 στατικῶν τῆς πράξεως ἔχει οὕτω τὸ ἀπαγομένον πρόσωπον

ἀπομικρύνεται ἀπὸ τοῦ κατὰ προαίρεσιν ἢ τοῦ νομίμως ὀρισμένου τόπου τῆς διατριβῆς αὐτοῦ καὶ φέρεται εἰς ἄλλον τόπον, διὰ νὰ κατορθωθῇ ὥστε ὑπεῖκον ἐνταῦθα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπάγοντος ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐνοομένου προσώπου νὰ ἐνδώσῃ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπαγωγῆς. ὅρα *Jennll in der Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1828, σελ. 5.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐφαλμένως διατείνεται ὁ Φάυερβαχ, ὅτι τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπαγωγῆς δύναται νὰπραχθῇ καὶ δι' ἐπισχέσεις. ὅρα κατὰ τῆς γνώμης ταύτης *Heffter* σελ. 476. *Wächter Abhandl.* I. σελ. 93. Καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι ἐκτείνουσι παρὰ πολὺ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπαγωγῆς. Ἡ ἄνευ δικαιώματος ἐπίσχεσις δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ *rapere* κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, οὔτε μὲ τὴν ἀπαγωγὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου *Rosschirt* III. σελ. 400. Ἡ πράξις δύναται ν' ἀποτελέσῃ τὸ ἀδίκημα τῆς παρνόμου κατακρατήσεως ἢ τὸ *crimeu vis*. Ἡ βία ἢ ὁ δόλος πρέπει ν' ἀνάγονται εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἀπαγωγῆς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Πολύκις ὑπάρχει ἀληθὴς βία καὶ οὐχὶ ἀπαγωγή, μολονότι κατὰ τὸ φαινόμενον ὑπάρχει τοιούτη *Jennll l. c.* σελ. 10. 11.

§. 257.

Ἡ ἀπαγωγή πράττεται ἀκούσεως τῆς ἀπαγομένης ἤτοι α) δι' ἀπάτης, ἢ β) διὰ βίας εἰς ταύτην δὲ τὴν περίπτωσιν, ἤτοι διὰ φυσικῆς βίας ἢ δι' ἀπειλῆς δεινῶν καὶ ἀμέσως ἐπιβλητέων κακῶν (α).

(α) Πολλοὶ ὡς οἱ *Koch l. c. §. 363. Meister jun pr. jur. crim. §. 282. Blümmer l. c. p. 6. 7.* διατείνονται σφαιριζόμενοι πρὸ πάντων εἰς §. in f. C. de raptu virg., ὅτι δύνανται νὰ πρᾶξῃ ἀπαγωγή ἀκούσεως

(par us in nolentem) καὶ δι' ἁπλῶν καταπειστικῶν προσπαθειῶν, θωπευμάτων καὶ καθ. « Si ipsi raptores metu, vel atrocitate poenae ab huiusmodi facinorose se temperaverint nulli mulieri, siue volenti siue nolenti peccanti locus relinquetur: quia hoc ipsum velle mulierum ab insidiis nequissimi hominis, qui meditatur rapinam, inducitur. Nisi etiam eam sollicitaverit, nisi odiosis artibus circumvenerit, non faciet eam velle in tantum dedecus sese prodere. » Ἄλλ' ἐνταῦθα, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ περὶ τοῦ κειμένου καὶ ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ ὅλου νόμου, δὲν γίνεται λόγος περὶ ἀπαγωγῆς γυναικὸς ἐκούσης, ἀλλὰ περὶ ἐκούσης, ἀκόντων δὲ τῶν ἰχόντων ἐπ' αὐτῆς ἐξουσίαν. Ἐν δὲ σαφροτέρᾳ, ἔκκα τῇ παντελοῦς ἀνομιότητος τῶν περιπτώσεων καὶ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοποιήτου, εἶται ἡ γνώμη τῶν στηριζομένων εἰς L. 3. §. 5 D. de libero homine exhibendo καὶ L. 1. D. de servo eorr.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Μέχρι τίνος ἀρκεῖ ἀπλῶς ὁ λόγος ὅρα Wächter Abhand. σελ. 91. Ὁ δόλος πρέπει ν' ἀνάγεται εἰς αὐτὴν τὴν πράξιν τῆς ἀπαγωγῆς καὶ νὰ ᾖ αἰ τοιοῦτος, ὥστε τὸ ἐνεργούμενον ἢ τὸ ἐνεργηθὲν, τουτέστιν ἡ ἀπαγωγή, νὰ τηρῆται ἀπόκρυπον. Jenull L. c. σελ. 3. Δόλος περιεριζόμενος ἀπλῶς εἰς ἐκπάγησιν, π. χ. διὰ κολακείας, δὲν ἐξαρκεῖ.

§. 258.

Ἐκούσης τῆς ἀπαγομένης πρᾶττεται τὸ προκείμενον ἀδίκημα, ὅταν αὐτὴ ἀπάγῃται ἀνευ τῆς συναινέσεως ἐκείνου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν νόμιμον ἐξουσίαν ὑπόκειται. Ἐχει δὲ ἡ τοιαύτη περίπτωσις χώραν 1) ἐπὶ τῆς συζύγου, ὡς πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, 2) ἐπὶ τοῦ παιδός, ὡς πρὸς τὸν ἔχοντα ἐπ' αὐτοῦ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (α). ἀπαγωγή γυναικὸς ἐκούσης καὶ μὴ εὐρισκομένης εἰς οὐδετέραν τῶν προειρημένων σχέσεων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραχθῇ (β).

(α) Ἀκόντων, τοῦ συζύγου ἢ τοῦ γυναικίου πατρός, κατὰ τὸ ἀρθ. 118. τῆς κ. π. α. πρὸς. Püttmann adn. jur. ἡμίν. L. VI C. 29. p. 202. — Wehmer ad Carpren. Q. 40. obs. 3.

(2) Δικαίνονται τινίς, ὡς ὁ *Matthaeus L. XLVIII. T. IV. c. 2. nr. 18* καὶ ὁ *Struv in Diss. jur. crim. IX. nr. 18*, τὸ ἐναντίον ἐνεκα τῆς ἐξῆς ἀφοράσεως τοῦ §. 2. *C. de rapt. virg. huic poenae omnes subiacent. sive volentibus sive nolentibus tale facinus fuerit pertratum.* Ἀλλὰ ἡ λέξις *volentibus* ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπαγωγὴ ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄλλου.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ποία λέγεται *unverläumdete Jungfrau* (ἀκατηγόρητος κόρη) κατὰ τῆς ὁποίας μόνης δύναται κατὰ τὸ ἄρθρ. 118 Π. Δ. Κ., νὰ πραχθῇ ἀπαγωγὴ, ὅρα *Hepp (Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 470.* Τὸ χαρακτηριστικόν: ἀκατηγόρητος ἀπαρτεῖται οὐσιωδῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 118., διότι πρόκειται περὶ προστασίας τῆς γυναικείας τιμῆς. ὅρα *Hohnhorst Jahrb. des bad. Oberhofger 1837. neue Folge IV. σελ. 83.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἶναι βέβαιον, ὅτι κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐδύνατο νὰ πραχθῇ ἀπαγωγὴ καὶ ἐκούσης ἀγάμου παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων ἢ τῶν *propinqui* (πλησιέστερων συγγενῶν) αὐτῆς. *Wächter Abhandl. σελ. 57.* Πολὺ ἀπομακρύνεται τῆς ἀληθείας ὁ *Hepp (Arch. des CrimR. XIV. σελ. 478).* ἡ Π. Δ. Κ. ἄρθρ. 18 ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ ἂν ἡ ἀπαγωγὴ γίνηται ἀκόντως τοῦ γνησίου πατρός. Βέβαιον εἶναι ἐπίσης, ὅτι ἄλλα πρόσωπα, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ ἡ κόρη καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἔδοσαν τὴν συναίνεσιν των, ἔχουσι δικαίωμα ἐγκλήσεως ἐπὶ ἀπαγωγῇ, ἂν αὕτη πραχθῇ κατ' αἰτιμον τρόπον, ὅπερ δὲν ἔχει χῶραν, ὅταν ὁ σκοπὸς τείνη εἰς γάμον *Rosshirt III. σελ. 100.*

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Δικαίως δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπαγωγὴ τοιούτων ἀγάμων αἵτινες μὴ διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν ἀκολουθοῦσιν ἐκούσαι τὸν ἀπάγοντα. ὅρα *Hepp (Arch. des CrimR. XIV. σελ. 481).* *Wächter Abb. σελ. 78.* ὅρα ὅμως καὶ ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης: *Heffter σελ. 474.* Ὁς πρὸς τὴν ἀπαγωγὴν

ἀνήλικων πρέπει νὰ διακρίνωμεν 1) ἐὰν ἀπάγωνται πρόσωπα τοιαῦτα, περὶ ὧν ὁ νόμος ὑποτίθεται ὅτι δὲν ἔχουσι θέλησιν (ἄνηθοι ἢ κατὰ τοὺς νεωτέρους νόμους νεώτεροι τῶν 16 ἐτῶν)· 2) ἐὰν ἀπάγωνται ἀνώτεροι μὲν τῶν 16 ἐτῶν, ἀλλὰ μὴκέτι ἐνήλικοι. Ἡ τιμωρία δικαιολογεῖται μὲν καὶ ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ᾔηται μετριωτέρα τῆς εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν.

§. 259.

Γ) Ὡς σκοπὸν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας ἀδιαφόρως, ἀν ὁ ἀπάγων σκοπεύῃ τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ἢ τὴν σύναψιν νομίμου γάμου μετὰ τῆς ἀπαγομένης (α) Δύναται δὲ νὰ πράξῃ τις ἀπαγωγὴν καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ (β) ἢ ἄλλης ἀμνηστεύτου ἐπὶ σκοπῷ μνηστεύσεως καὶ γάμου, καὶ τοὶ διὰ σαθροὺς λόγους ἀρνούμενων τῶν γονέων τὴν πρὸς τὸν γάμον συναίνεσιν· (γ) Ἡ ἐπιτυχία ἢ μὴ τοῦ σκοποῦ εἶναι ἀδιάφορος (δ).

(α) Ὅσοι ἐκ τῶν νομιδικασκάλων θεωροῦσιν ἀναγκαίαν μόνην τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας, στηρίζονται εἰς τὰς λέξεις: κατ' ἄξιον τρόπον (unehrlicher Weise) τοῦ ἀρθρ. 118. τῆς Π. Δ. Κ.

(β) L. un. C. de rapt. virg. «qui saltim sponsam suam per vim raptu ausus est», ὅπου τινὲς ἀναγινώσκουσι πρὸς χάριν τῆς θεωρίας, non suam. ἢ παραλείπουσι τὸ suam. Ὁ Ἰουστινιανὸς μετέβαλε διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ πρότερον ἰσχύον δίκαιον κατὰ τὸ ὅποιον δὲν ἔτο δυνατόν νὰ πράξῃ τις ἀπαγωγὴν τῆς μνηστῆς του. L. 1. C. Th. de raptu virginum. Τὸ κανονικὸν δίκαιον, c. 49. C. 27. qu. 2. c. 5. C. 36. q. 2, εἶναι μὲν ἐναντίον τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα, διότι ἡ Π. Δ. Κ. ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς μόνον τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Πρβ. Schorch Diss. de raptu sponsae. Erf. 1776. et in Opusc. Tom. I. nr. X.

(γ) Ἄλλοι δικάζονται ὅτι ἐν ταύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει ἀπλῶς αὐτεδίκη. Πρβ. Grolman Grunds. der CRW §. 244.

(δ) Πρβ. Beecher ad Art. 118. §. 6.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ ἀπαγωγῆς τῆς μνηστῆς τοῦ ἀπαγοντος: *Hepp* (Archiv XIV. σελ. 490. *Heffler Lehrb* σελ. 475. *Wächter Abh.* σελ. 60. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον τοῦ νὰ πράττηται ἡ ἀπαγωγή κατ' ἄτιμον τρόπον, δὲν ἀρμύζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐννοία τοῦ ἀδικήματος *Rosshirt III.* σελ. 400.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς περιστάσεως, ὅτι ἡ ἀπαγωγή πράττεται ἐπὶ σκοπῷ γάμου μετὰ τῆς ἀπαγομένης: *Hepp* (Archiv. XIV. σελ. 488). Καὶ εἰς ταύτην τὴν περίπτωσιν δὲν πράττεται ἡ ἀπαγωγή κατ' ἄτιμον τρόπον (ὡς απαιτεῖ τὸ ἀρθρ. 148), ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα ἦτο συνεννοημένη ὁσάκις ὁμοῦ γάμος δὲν δύναται νὰ τελεσθῇ ἢ ὁσάκις γίνεται χρῆσις βίας, ὑπάρχει πάντοτε τὸ γνῶρισμα: κατ' ἄτιμον τρόπον.

§. 260.

Δ) Ὡς υποκείμενον τοῦ ἀδικήματος ἀναγκαιῶς απαιτεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου πρόσωπον ἄρρεν, ὡς ἀντικείμενον δὲ, θῆλυ, καὶ ἰδίως, ἐὰν πρόκειται περὶ ἀπαγωγῆς ἀγάμου, ἀκατηγόρητος κόρης (*unverläumdete Jungfrau*). Ἡ ἄρρενος ὑπὸ ἄρρενος ἀπαγωγῇ ἀνάγεται εἰς ἄλλα ἀδικήματα καὶ τιμωρεῖται 1) ὑπαρχούσης μὲν τῆς συναινέσεως τοῦ ἀπαγομένου, συναινέσει ἢ μὴ τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ, ὡς ἀπλῆ ἀπόπειρα πρὸς σοδομίαν, 2) ἐλλειπούσης δὲ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀπαγομένου ὡς ἀπόπειρα σοδομίας, ἥτοι ἐν ἰδανικῇ συμπτώσει μετὰ τοῦ *crimen vis* (α), ἢ μετὰ τοῦ *plagium*, καθ' ὅσον ἡ κατάληψις τοῦ ἀπαγομένου ἐγένετο διὰ βίας ἢ δι' ἀπάτης (β).

(2) I., 6. D. ad L. Jul. de vi priv.

(β) Ἡ θήλας, ὑπὸ θήλας, ἢ ἄρρενος ὑπὸ θήλας ἀπαγωγῇ ἀντίκει· μᾶλλον εἰς μυθιστορίαν ἢ εἰς ποινικοῦ δικαίου σύστημα.

§. 261.

Εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἐπιβάλλει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (α), εἰς δ' ἀναφέρεται ἡ Π. Δ. Κ. (β), τὸν διὰ τοῦ ξί-
φους θάνατον καὶ τὴν στέρησιν τῆς ὅλης περιουσίας, ἥ-
τις δίδεται, κατὰ τὰς περιστάσεις, εἰς τὴν ἀπαχθεῖσαν
ἢ εἰς τὸ μοναστήριον, ἢ εἰς τὸ δημόσιον (γ). Οἱ προῖ-
στάμενοι τῆς ἀπαγομένης δύνανται ἀτιμωρητὶ νὰ θα-
νατώσωσι τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβανόμενον ἀπαγωγόν (δ).

(α) L. un. C. de raptu virg.

(β) Art. 118.

(γ) Ἀφαιρουμένης τῆς νομίμου μερίδος τῶν τίκνων τοῦ ἀνέχου. Næp. 123.
κεφ. τὰ. Πρὸς Mathaeus de crim. l. c. Næp. 15.

(δ) Κατὰ τοὺς πρακτικοὺς πρέπει νὰ ἐπιβάλληται αὐτοὶς τοὺς ποινὴ, ἡ δὲ
θανατικὴ τότε μόνον, ὅταν ἡ ἀπαγωγὴ πράττεται ἀκούσῃ τῆς ἀπαγο-
μένης καὶ διὰ δυνῶν βίαισιν, ὥστε νὰ συμπίπτῃ μὴ τὴν ἀπα-
γωγὴν καὶ ἄλλα ἀδικήματα. Ἡ ποινὴ τῆς στέρησεως τῆς περιουσίας
μένει ὀλίγελως ἀνεφάρμοστος, ἔνεκα τοῦ ἀρθρου 218 τῆς Π. Δ. Κ. (τὸ ἡ-
τῶν οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τῆς τοιαύτης στέρησεως τῆς περιουσίας).
Quistorp Thl. I. §. 314. Klein poln. R. §. 413. Siebo n
Thl. IV. Bod. 79. Ἐναντίας δὲ γνώμης εἶναι προσέτι οἱ πρακτικοὶ καὶ
ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκτείνειν τὸν ἀπαγωγόν. Meister jun.
pr. jur. crim. §. 284.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν μὴ ἐφαρμογὴ
τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐξηγεῖται εὐκόλως ἐκ τῆς θεωρίας
τοῦ κοινικοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον θεωρεῖ τὴν ἀπαγωγὴν ὑπὸ
ἐποψιν ἐπιτιμωστέραν τῆς τοῦ ῥωμαίου δικαίου, καὶ ἐκ τοῦ
ἀρθρου 118 τῆς Π. Δ. Κ., τὸ ὅποιον δὲν ἐπιβάλλει εἰς τὴν
ἀπαγωγὴν, ὡς ἡ βαμβεργικὴ διάταξις, τὸν διὰ τοῦ ξίφους
θάνατον. Cremani elem. jur. crim II. p. 364. Wächter
Abh. σελ. 83. Tittman Handl. II. σελ. 400. Καὶ οἱ

νέωτεροι νόμοι δὲν ἀπειλοῦσι πλέον θανατικὴν ποινὴν. Μόνος ὁ σαρδινικός νόμος, ἄρθρ. 334, ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ βιαίως ἀπάγοντος μοναχὴν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἔχη ὁ δικαστὴς δικαίωμα πρὸς αὐτεπάγγελτον ἀνάκρισιν, ὅταν δὲν ὑπάρχη ἐγκλησις τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου. *Wächter Abhandl.* σελ. 89. *Heffler* σελ. 480. Καὶ αἱ νέωτεραι νομοθεσίαι ἀπαίτουσιν ἅπασι ἐγκλησιν ἀπὸ μέρους ἐκείνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ ἡ ἀπαχθεῖσα.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἀπαγαγὼν νυμφεύεται τὴν ἀπαχθεῖσιν: *Boehmer elem. jur. crim.* §. 141. *Heffler Lehrb.* σελ. 481. *Wächter Abh.* σελ. 70. Εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι μένει ἀτιμώρητος ἡ πρᾶξις, ἐὰν οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλωσι τὸν γάμον ὡς ἀκύρον, δὲν τὸν προσβάλωσιν ὡς τοιοῦτον. Ἀπαίτεται δὲ νὰ παρασταθῇ ὡς ἐνάγουσα ἡτοι ἡ ἀπαχθεῖσα αὐτὴ, ἢ οἱ συγγενεῖς, ὅσοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλωσι τὸν γάμον. Τῆς τιμωρίας πρέπει προσέτι νὰ προηγήται ἡ διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἀναγνώρισις τοῦ γάμου ὡς ἀκύρου Γαλλ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 357. Βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 280. Ἑλλ. νόμος, ἄρθρ. 333.

§. 262.

Εἰς τοὺς συνεργαὺς ἐφαρμόζονται (α) αἱ γενικαὶ περὶ τοῦ ἀξιοποίνου ἀρχαί, ἂν καὶ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τοὺς θεωρῇ, ἐν περιπτώσει συγχρόνου συνεργείας (*concursum comitans* §. 48.), ἐπίσης ἀξιοποίνους μὲ τὸν αὐτοεργόν. Δὲν ὑπάρχουσι δὲ ἐνταῦθα οὔτε μετριάστικοι (β), οὔτε ἐπιτακτικοὶ ἰδιαίτεροι λόγοι. Εἰς τὴν ἀπόπειραν ἐπιβάλλεται αὐθαίρετος ποινὴ (γ).

- (2) Ἐνεκα τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 177 τῆς Π. Δ. Κ.
- (3) Διαφωνοῦσιν οἱ νομοθετῶντες Πρὸς Kress ad h. art. §. 7. Boehmer ad h. art. §. 12. Ἡ πρὸς γάμον συναίνεσις τῆς ἀπαχθείσης δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τακτικῆς ποινῆς, διότι τὸ βωμικὸν δίκαιον (L. un. cit.) ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν μετὰ τοῦ ἀπαγωγοῦ γάμον, τὸ δὲ κανονικὸν δίκαιον, τὸ ὅποσον περιέχει (C. G. et 7. X. de raptor.) τὴν ἐναντίαν διάταξιν (τὸ Conc. Trid. Sess. XXIV. de reform. matr. c. 6. τίθησιν ὅρον τινὰ εἰς τὴν διάταξιν ταύτην), εἶναι πάντῃ ἀνεφάρμοστον, διότι ἡ Π. Δ. Κ. θεωρεῖ ὡς ἀποκλειστικὴν πηγὴν τῆν περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ προκειμένου ἐδικήματος ἀρχὴν αὐτῆς τὸ βωμικὸν δίκαιον. Εἶναι δὲ ἀνίσχυρος ὁ λόγος, ὅτι τὸ κανονικὸν δίκαιον ἔχει ὡς πρὸς τὰ περὶ τοῦ γάμου τὴν προτίμησιν, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται, περὶ γάμου ἀλλὰ περὶ ποινῆς. Ὅρα καὶ Boehmer J. E. P. T. V. L. V. tit. 17. §. 150. Boehmer ad h. art. §. 9. et ad Carpzov Q. 40 Obs. 3. Διαφωνεῖ ὁ Grolman Grunds der CRW §. 246.
- (4) Ἐξαιρουμένης τῆς ἀποδείξεως πρὸς ἀπαγωγὴν μοναχῆς ἐπὶ σκοπῷ νυμφεύσεως, διότι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ διὰ τοῦ ξέπουθ θανάτου L. 3. C. de episc. et cler. Ἀλλὰ ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἐρμηνευσιν, τοῦλάχιστον παρὰ τοῖς διαμαρτυρουμένοις.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ἀκούσιος ἀκολασία.

Jo. Sam. Fr. Boehmer Diss. de rigore juris in stupratores violentos. Fref. 1762.

Leyser Spec. 384.

C. Fr. Eursian (pr. Franke) de notione stupri violenti Vit. 1800.

P. T. T. Pemoeller D. de crim. stupri violenti. Jen. 1822.

§. 263.

ΑΚΟΥΣΙΟΣ ΑΚΟΛΑΣΙΑ (stuprum non voluntarium)
λέγεται ἡ μετὰ θήλεος, ἄνευ τῆς ἐλευθέρου αὐτοῦ συναίνε-

σεως, συνουσία, διαιρείται δὲ 1) εἰς τὸν ΒΙΑΣΜΟΝ (*stuprum violentum*) ἥτοι τὴν διὰ παρανόμου βίας ἐκδιασθείσαν συνουσίαν μὲ ἀκατηγόρητον ἀτομόν (α), καὶ 2) εἰς τὴν ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΑΚΟΛΑΣΙΑΝ εἰς στενωτέραν ἔννοίαν (*stuprum nec voluntarium nec violentum*). ἥτοι τὴν συνουσίαν μετὰ τινος, ἄνευ μὲν τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ συναιρέσεως, πληρὴ καὶ ἄνευ βίας.

(α) Ὁ βιασμός περιλαμβάνει: 1) τὴν βιαιάν αἰμομιξίαν, 2) τὴν βιαιάν μετὰ χεῖαν, 3) τὴν βιαιάν ἀκολασίαν εἰς στενωτέραν σημασίαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πολὺ ἀκατάλληλος εἶναι ἡ, κατὰ τὸν Φάβριχ, κατὰταξις τοῦ βιασμοῦ μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς προσώπινης ἐλευθερίας ἀδικημάτων. Τὸ ἄρθρον 149 τῆς Π. Δ. Κ. λαμβάνει ὁρθῶς ὑπ' ὄψιν ὡς κύριον χαρακτηριστικὸν τὴν κατὰ τῆς γυναικείας τιμῆς δεινὴν προσβολήν, τὴν καταστρέφουσιν ὁλοτελῶς τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν τύχην τῆς βιαζομένης. — Hudtwalker crim. Beiträge II. nr. 13 — Hepp (Arch. des CrimR. XIV. σελ. 349) Wächter Abhandl. σελ. 23. — Mittermaier (neues Arch. des CrR., neue Folge. II. σελ. 264). — Wichers diss. ad l. Cod. de facinoribus contra bonos mores. Gron. 1839 pag. 54 Zachariae (Scholz jurist. mag. Braunsch. 1836. I. Bd. 3. H. σελ. 61). — Περὶ τῆς διὰ τοῦ βιασμοῦ ἐπαγομένης εἰς τὴν βιαζομένην δεινῆς προσβολῆς ὅρα Gioja dell'ingiuria. Vol. II. p. 156. — Πολλὰ κοινὴ ἦτο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἡ γνώμη, ὅτι ὁ βιαστής εἶναι ἐπίσης ἀξιόποινος καὶ τὸν ληστήν. Mittermaier (Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung. I. σελ. 231). Πρῶτον τὸ γερμανικὸν δίκαιον διέκρινε χάριν τῶν γυναικῶν (ἀλλὰ μόνων τῶν ἀκατηγόρητων) τὸν βιασμόν ὡς ἴδιον δεινὸν ἀδικημα, ἐνθ' τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐθεώρει τὴν πράξιν vis' Rosshirt III. σελ. 102.

ἔάν κατατάξωμεν τὸν βιασμόν μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι δύναται νὰπραχθῇ καὶ κατὰ ἀρρένων καὶ ὅτι ὁ κύριος τοῦ ἀδικήματος χαρακτηρ δὲν συνίσταται εἰς τὸ ἀκαταγόρητον τῆς βιαζομένης.

§ ημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἐν ἰδίᾳ κεφαλῇ περὶ βιασμοῦ καὶ ἄλλων ἀκολάστων πράξεων §. 110) ὁ βιασμός πρᾶττεται μόνον κατὰ θηλέων καὶ τιμωρεῖται μὲ βραβεῖαν κἀθειρξιν 5—10 ἐτῶν, ἢ, ἐάν ἡ βία ἐβλαψῇ καιρίως τὴν υγείαν ἢ ζωὴν τῆς βιασθείσης, 10—20 ἐτῶν. Τὸ πρωσιτικὸν δίκαιον (ὑπὸ τὰ παλαιὰ ἀδικήματα §. 1054) τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τῆς υγείας βιάζει θῆλυ νὰ υποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν του, μὲ κἀθειρξιν 3—5 ἐτῶν, ἐκεῖνον δὲ, ὅστις δι' ἀκαταμαχήτου βίης βιάζει ἄτομον ἔχον ἀνωτέραν τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίαν, μὲ κἀθειρξιν 6—8 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (μεταξὺ τῶν *attentats aux mœurs*), ἀρθρ. 330, ἀναφέρει πρῶτον *Outrage à la pudeur* (φυλάκ. 3 μηνῶν ἕως 1 ἔτους), ἀκολούθως δὲ, ἀρθρ. 331, *crime de viol* (ἀνευ ἀκριβεστέρου προσδιορισμοῦ) καὶ πᾶν ἄλλο *attentat à la pudeur consommé ou tenté avec violence*· ποινὴ ἐπιβάλλεται ἢ τῆς εἰρητῆς καὶ, ἂν τὸ ἀδίκημα πραχθῇ κατὰ προσώπου ἔχοντος νεωτέραν τῶν 15 ἐτῶν ἡλικίαν, ἢ τῶν δεσμῶν κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 333· ἢ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, ἐάν τὸ ἀδίκημα πραχθῇ ὑπὸ τῶν ἐχόντων τοὺς παθόντας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ἢ ὑπὸ ὑπηρετῶν, δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ κληρικῶν. Ὁ νόμος τοῦ 1832 ἐπλήρωσε μέγα κενὸν τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὁρα τὴν σῆμ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 265 καὶ προσέτι *Wichers diss. cit. pag. 49. Encyclopédie de droit par Sebire* II. p. 180. *Revue de législation*. Paris. 1839. p. 70. Κατὰ τὸν βαναρικὸν νόμον, ἀρθρ. 186, (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ προσώπων διὰ

καταχρήσεως αὐτῶν εἰς ἀκολασίαν,) βιασμόν ἀποτελεῖ ἡ βία ἡ ἀκολασία κατὰ θήλεος καὶ ἡ κατ' ἄρρενος βία πρὸς παρὰ φύσιν ἀκολασίαν· ἐπιβάλλεται δὲ ἀπλὴ εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν, ἐὰν ἦναι δειναὶ αἱ συνέπειαι τῆς πράξεως βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 16 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἡ βιασθεῖσα ἀπέθανεν ἐκ τῶν κακώσεων, θάνατος, ἄρθρ. 189. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων) ἄρθρ. 157., ὁ βιασμὸς θήλεος (ἢ ἡ κατ' ἄρρενος βία πρὸς παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν) τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ προκύψῃ διαρκὴς βλάβη τῆς υἱείας ἢ θάνατος μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 20 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 295, (ὕπὸ τὰς προσβολὰς τῆς ἠθικῆς) τιμωρεῖ τὸν βιασμόν θήλεος μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 4 ἐτῶν ἕως βαρεῖαν εἰρκτῆς 15 ἐτῶν, ἐὰν δὲ προκύψῃ διαρκὴς βλάβη, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 40 ἐτῶν, καὶ ἂν προκύψῃ θάνατος μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν διὰ βίου. Τὸ ἄρθρ. 296 ἐξισοῖ μὲ τὸν βιασμόν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἀναγκασθῇ διὰ τῆς βίας εἰς παρὰ φύσιν συνουσίαν. Τὸ βαδικὸν γομοσχέδιον, ἄρθρ. 296, ἀναφέρει ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ τὸν κατὰ θηλέαν βιασμόν, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐνόχου ἀπλὴν εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, αὐξάνει τὴν ποινὴν κατὰ λόγον τῆς δεινότητος τῶν συνεπειῶν τῆς πράξεως καὶ ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐὰν αἱ κακώσεις ἐπέφερον τὸν θάνατον τῆς βιασθείσης, καθόσον τὸ ἀποτέλεσμα δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν ὀριστικὴν ἢ ἀόριστον πρόθεσιν τοῦ πράξαντος.

§. 264.

Ἡ ἀκούσιος ἀκολασία εἰς στερωτέραν ἔννοιαν ὑποτίθεται ὡς ἀντικείμενον αὐτῆς ἄτομον, τὸ ὅποιον ἐπὶ τῆς συνουσίας ἤτοι στερεῖται ὁλοτελῶς τῆς χρήσεως τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ νοητικῶν δυνάμεων ἢ οὐδεμίαν ἔχει γνῶσιν τῆς

ἰδιότητος τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχειρουμένης πράξεως. Ἐπο-
μένως, ἡ τοιαύτη ἀκολασία πράττεται 1) ἐπὶ κοιμωμένων,
2) ἐπὶ ἐντελῶς μεθυσιμένων. 3) ἐπὶ παραφρόνων καὶ μα-
νιακῶν (α), δ) ἐπὶ ἀθύων ἔτι κορασίων (β). Ἡ ἐπιβλητέα
εἰς τὸ ἀδίκημα ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος, ἀλλὰ βαρυτέρα τῆς
ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν ἐκούσιον ἀκολασίαν (γ), διὰ τὸν
λόγον ὅτι συμπίπτει μὲ τὴν κυρίαν πράξιν ἐν μέρει μὲν
ἀπάτῃ, ἐν μέρει δὲ ἐξυβρίσις τῆς τιμῆς (δ).

(2) Chr. Gottfr. Schmidt Diss. I. et II. de stupro in mente capt.
comisso, Lips. 1727. 1734.

(3) L. 38. § 3. D. de poenis. C. G. T. C. Bedenken über die Frage;
Kann eine Nothzucht an einem Kinde v. 9. Jahren oder noch
jünger begangen werden? (Leipz. Magaz. für Rechtsgel. 1785. Stk.
I. nr. 4. St. V. nr. 4).

(4) Τινὲς μὲν διατείνονται, ὅτι καθ' ὅλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὑπάρχει
βιασμός. Engelm El. J. cr. § 234. Ἄλλοι δὲ παραδίδονται τὴν ὑπάρξιν
τοῦ βιασμοῦ τοῦλάχιστον ἐν περιπτώσει συνουσίας μετὰ κοιμωμένης ἢ μεθύ-
σαν, ἐπὶ ὑποθέσει δὲ ἡ τοιαύτη κατάστασις τῆς βιαζομένης ἐπηνέχθη ἐκ προθέ-
σεως ὑπὸ τοῦ βιαστοῦ. Grolman Gr. d. Cr. §. 239. Boehmer
ad Garphz. Qu. 79. obs. 2. et ad Art. 149. §. 4. Quistorp Thl.
I. §. 490. Westphal. CR. σελ. 232. Koch l. c. §. 290. Anm.
Ἀλλ' εἰ νόμοι ἀναφέρουσιν ὡς χαρακτηριστικὰ τοῦ βιασμοῦ « τὴν βίαν
καὶ τὴν ἑλλειψιν τῆς συναινέσεως » (mit Gewalt und wider ihren
Willen) ..

(5) O Grolman §. 239. θεωρεῖ τὸ προκείμενον ἀδίκημα ὑπὸ τὴν ἐποψιν
βαρέας ἐξυβρίσεως ἔργω.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις ἀκούσιος ἀκολασία ἐπλάσθη
διὰ τὴν περιλάβην τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑποβάλλεται τις
εἰς ἀκολασίαν ἄνευ βίας, ἀλλ' ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας,
καθ' ἃς δὲν εἶναι δυνατόν τὴν ὑποθέσιν ὅτι ἀληθῶς συναινεί
εἰς τὴν πράξιν. Ὁρθότερον πρέπει τὴν διακρίνωμεν ὡς ἑξῆς:
1) Ἡ μετὰ βιαιοπραγίας ἀκολασία μὲ κοράσια κατωτέρα

τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίας εἶναι βιασμός. 2) Ἡ ἄνευ βιαιοπρα-
γίας ἀκολασία μετὰ κόρης ἀνήδου ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα.
L. 38. §. 3. D. de poenis. Wächter Abhandl. I. σελ. 37.
3) Ἡ μετὰ βίας προσώπου θήλειος εἰς κατάστασιν καθ' ἣν
τοῦτο στερεῖται πάσης συνειδήσεως, εἶναι τιμωρητέα ὡς
βαρεῖα ἐξέθροισις. Martin Lehrbuch σελ. 778. 4) Ἡ, τυ-
χούσης εὐκαιρίας συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων, μετὰ τινος κοι-
νωμένης π. χ., τελομένη συνουσία εἶναι τιμωρητέα ἐπίσης
ὡς ἐξέθροισις. Wächter 1. Abh. σελ. 37. Αἱ διάφοροι αὐτὰ
περιπτώσεις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ κοινὴν ἔποψιν ὡς
καὶ ἐθεωρήθησαν πολλάκις (ὅθεν καὶ τὸ βυδικὸν διάταγμα
τοῦ 1803 §. 60. ἀναφέρει περὶ οἰονεῖ βιασμοῦ) Rosshirt
Gesch. III. σελ. 105. ἀλλ' εἰς τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον εἶναι
ἄγνωστος ἡ τοιαύτη ἔποψις, θεωρεῖται δὲ ἐκάστη τῶν πε-
ριπτώσεων ὑπὸ ἔποψιν ἰδίαν. Wichers diss. cit. p. 69.
Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ μεταγενέστερον ῥωμαϊκὸν δίκαιον τι-
μωρεῖ Extra ordinem τὸ stuprare κατὰ τινος invitus ἢ
invita. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀκολασία κατὰ προ-
σώπου, τὸ ὁποῖον (π. χ. διὰ ποτῶν) ἐτέθη ἐπίτηδες εἰς κα-
τάστασιν ναρκώσεως, καθ' ἣν καὶ ἐξετελέσθη ἡ ἀκολασία,
ἀποτελῇ κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον βιασμόν, πρέπει νὰ
λύσωμεν ἀρνητικῶς, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ γράμμα καὶ
τὴν ratio τῶν πηγῶν. Ὁρα καὶ Heffter Lehrb. σελ. 247.
Ἡ περίπτωσις ἐνδέχεται πολλάκις νὰ συνοδεύηται μὲ πολλὰ
ἐπιβαρυντικὰ περιστάσεις. Ὅθεν ὅρα Wächter Abhandl.
σελ. 285., ὅστις ὁμῶς γενικεύει πᾶρα πολὺ τὸν κανόνα.
Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ δύνηται νὰ ἐπιβάλλῃ κατωτέραν
ποινὴν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκολασίαν μετὰ κόρης
ἀνήδου ἐστὶ (ὁ Φάβερβαχ μεταφράζει παραδόξως τὸ non-
dum viri potens ἀθάαν, ὡς ἂν αἱ viri potentes δὲν ἦσαν
ἀθάαι. Wächter σελ. 38), πρέπει νὰ διακρίνωμεν α) ἐὰν

ἐπαχθῇ διὰ τῆς βίας ἢ 6) ἄνευ βίας. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσηί ἀρνοῦνται τινὲς τὴν ὑπαρξίν τοῦ βιασμοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι μετὰ τοιούτων προσώπων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελεσθῇ ἀληθὴς συνουσία (*Heffter Lehrb. §. 293.*)· ἀλλ' ἀδίκως, διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἀπαιτεῖται προστασία τῆς παρθενικῆς τιμῆς καὶ διότι μάλιστα ἡ περίπτωσις εἶναι δεινότερα. *Zachariae* (*Scholz Magazin l. c. σελ. 64*). Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσηί δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ βιασμοῦ, μολονότι ἡ πρῆξις δύναται νὰ ᾔῃαι βαρεῖας ποινῆς ἀξία. Ἀλλὰ πολλὰ σκληρὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ θεωρηθῇται πᾶσα καὶ ἄνευ βίας (ἐπομένως κατὰ συναίνεσιν) πραττομένη ἀκολασία μὲ χρότος νεωτέρας τῶν 14 ἐτῶν ὡς βιασμός, διότι ὁ νόμος δὲν θεωρεῖ νομίμως ὑπαρκτὴν τὴν συναίνεσιν· ἀρκεῖ νὰ συλλογισθῇ τις τὴν πρόωρον διαφθοράν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις.

§ 3. τοῦ ἐκδ. 'Ο αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 112, θεωρεῖ ὡς βιασμόν τὴν κατὰ προσώπων ἐχόντων νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν πραττομένην ἀκολασίαν, καὶ ἐπομένως τὸ ἀδίκημα ὑπάρχει, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι τὰ συστατικὰ τοῦ βιασμοῦ ἐν γένει. Ἡ διὰ δολίως ἀποναρκώσεως τῶν αἰσθήσεων μετάθεσις τινος εἰς κατάστασιν τοιαύτην, καθ' ἣν δὲν δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὸν σαρκικὸν ἐρεθισμόν, θεωρεῖται ἐπίσης ὡς βιασμός ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 40. Τὸ πρῶτον δίκαιόν, §. 1048, τιμωρεῖ ἐκεῖνον ὅστις δολίως ἀποναρκώνει ἄθῳον πρόσωπον, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἀκολασίαν, μὲ εἰρκτὴν 3—6 μηνῶν ἐν δὲ τῷ §. 1053. θεωρεῖ τὴν διὰ τῆς βίας ἀκολασίαν μετὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν ἔτι πλέον ἀξιόποινον τοῦ βιασμοῦ ἐν γένει (8—10 ἔτη) καὶ ἐν τῷ §. 1054. ('Ὁρα καὶ τὸ διάταγμα τῆς 9 Νοεμβρ. 1818) πᾶσαν καὶ ἄνευ βίας κατάχρησιν τοιούτων προσώπων ὡς βιασμόν (3—5 ἔτη). 'Ο γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 331, ἦτο κατὰ τοῦτο ἐλλειπής, ὅτι ἠπεῖλει ποινὴν κατὰ μόνης τῆς διὰ βίας πρατ-

τομένης ἀκολασίας ἐπὶ παίδων νεωτέρων τῶν 11 ἐτῶν ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1832 πᾶν attentat à la pudeur κατὰ παιδὸς νεωτέρου τῶν 11 ἐτῶν consommé ou tenté sans violence τιμωρεῖται μὲ δεσμὸν. "Ορα *Chauveau code progressif* Pag. 290 καὶ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν διατριβὴν εἰς τὴν *Encyclopédie par. Sebire* p. 178. "Ο βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 188, τιμωρεῖ μὲ βαρυτέραν ποινὴν τὸν κατὰ νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν τελούμενον βιασμόν. Τὸ ἄρθρ. 490 ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις διὰ δολίας ἀποναρ- κώσεως τίθῃσι τὸν ἕτερον εἰς ἀδυναμίαν τοῦ ν' ἀντισταθῇ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν, τὸ δὲ ἄρθρ. 377 κατ' ἐκείνου ὅστις ἀκολασταίνει ἐπὶ παράφρονος ἢ μεθυσμένου, φυλάκ- σιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Τὸ ἄρθρ. 378 θεωρεῖ τὴν μετὰ κόρης νεωτέρας τῶν 12 ἐτῶν συνουσίαν ὡς γενομένην ἀνυποταξίας αὐτῆς καὶ τιμωρεῖ τὸν πράξαντα μὲ φυλάκ- σιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Τὸ δὲ ἄρθρ. 491 τιμωρεῖ τὸν ὅστις με- ταχειρίζεται νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν εἰς ἀκολασίαν μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν. "Ο σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 460, τιμω- ρεῖ τὴν συνουσίαν μετ' ἀναισθητοῦ προσώπου μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἡ κατάστασις τῆς ἀναισθησίας ἐπηνέχθη ἐπίτηδες, 2—3 ἐτῶν. Τὸ ἄρθρ. 161 τιμωρεῖ ἐκείνον, ὅστις μεταχειρίζεται εἰς συνουσίαν κοράσια νεώτερα τῶν 12 ἐτῶν, ἢ ἀκολασταίνει μετ' αὐτῶν, μὲ βαρεῖαν εἰ- ρκτὴν 1—3 ἐτῶν. ἐκείνον δὲ ὅστις ἀκολασταίνει μετὰ κορα- σίων ἐχόντων ἡλικίαν ἀνωτέραν μὲν τῶν 13 κατωτέραν δὲ τῶν 14 ἐτῶν, μὲ φυλάκισιν 4—6 μηνῶν καὶ εἰς ἐπιβαρυν- τικὰς περιστάσεις μὲ εἰρκτὴν ἀπλὴν ἢ καὶ βαρεῖαν. Τὸ ζή- τημα, ἐὰν κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ᾖναι δυνατόν νὰ πραγ- ματοποιηθῇ (διὰ βιαιοπραγιῶν) κατὰ παίδων νεωτέρων τῶν 12 ἐτῶν, λύεται ἀρνητικῶς μὲν εἰς *Zeitschrift für Rechts- pflege in Sachsen* II. σελ. 71., ἐρρότερον δὲ καταφατι- κῶς ὑπὸ *Watzdorf Jahrb. für sächs. Strafr.* I. σελ. 91.

Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 297, ἐκτείνει τὴν ἐννοίαν τοῦ βιασμοῦ καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν συνουσίας μετὰ κόρην νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν καὶ ἀνήθου ἔτι, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καὶ ἂν πρᾶττει τις συνουσίαν μετὰ γυναίκῃ, τὴν ὁποίαν ἔθεσεν εἰς ἀδυναμίαν τοῦ ν' ἀντισταθῇ εἰς τὰς ἐρέξεις του.

§ 265.

Ὁ βιασμός προϋποτίθῃσι, Α) ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, ἀκατηγόρητον (α) θῆλυ ἄτομον (β), ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ ὁποίου δὲν ἐξάγεται, ὅτι θεωρεῖ τὸ σῶμά του ὡς ὄργανον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας τοῦ τυχόντος. Ὁ δὲν κατὰ πορνῶν δὲν δύναται νὰ πραχθῇ βιασμός, διότι οὔτε οἱ περὶ βιασμοῦ νόμοι (γ) τὰς ἀναφέρουσιν, οὔτε ὁ λόγος τῶν νόμων τούτων ἐφαρμόζεται εἰς αὐτάς. Ἡ διὰ βίας πορνεία κρίνεται κατὰ τὰς περὶ τοῦ *crimen vis* ἀρχάς (δ).

(α) Art. 119. C. C. C. einer unverlaumdeten ehewrwen, wittwen oder jungfrwen. (ἀκατηγόρητον σύζυγον, χήραν ἢ κόρην). Πρβ. Boehmer ad h. a. §. 1. Kleins Gr. d. p. R. §. 401.

(β) Δύναται νὰ πραχθῇ βιασμός ἑβραιοῦς. Πρβ. Quistorp Boile. nr. 3.

(γ) Τὸ σαξωνικὸν δίκαιον καὶ οἱ νόμοι τῶν Ἀγγλῶν ὑπάγουσι καὶ τὴν διὰ βίας πορνείαν εἰς τὸν βιασμόν. Sachsen Sp. Lib. III. art. 46. Const. El. Sax. I. IV. const. 30 def. 3.

(δ) Διαφωνεῖ δὲ Tittmann Grunds. der Strafrechts. wiss. §. 169. not. a.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Σύμφωνος μετὰ τὰς ἀρχαίας ἰδέας καὶ μετὰ τὸν σκοπὸν τῆς Π. Δ. Κ. ἥτο ἡ γνώμη, ὅτι ἐναντίον κατηγορημένης δὲν δύναται νὰ πραχθῇ βιασμός. Pemoeller Diss. §. 5 Τίς δὲ δύναται νὰ ὀνομασθῇ κατηγορημένη ὅρα Wächter Abhandl. I, σελ. 27. Heffler Lehrb. σελ. 344. Τῶν νεωτέρων τινὲς θεωροῦσι τὸ γινώρισμα τοῦτο ὡς ἥτιονα λόγου.

ἄξιον. *Tittmann Handb. I.* σελ. 426. Κατὰ τὴν νεωτέραν δικαστικὴν πρᾶξιν ὑπάρχει ἐλαφρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ἡ βιασθεῖσα ᾖ πόρνη. *Spangenberg* ἐν τῇ νέᾳ ἐκδ. τοῦ συγγράμμ. *Struben rechtliche Bedenken III.* σελ. 51. Ὁρθότερον εἶναι νὰ διακρίνωμεν, ἐὰν τὸ ἀκατηγόρητον ᾖ ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἢ ἐὰν ἔχῃ ἐπιρροὴν εἰς μόνον τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ἐπειδὴ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν προσδιορίζει ῥητὴν ποινὴν κατὰ τοῦ βιασμοῦ, πρέπει ν' ἀποκριθῶμεν ἀποφατικῶς εἰς τὸ πρῶτον καὶ καταφατικῶς εἰς τὸ δεύτερον. *Hohbach (Sarwey's Monatschr. für württemberg. Justizpflege I.* σελ. 1—19. Τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 4058, συγχωρεῖ μετρίαν τῆς ποινῆς, ἐὰν ἡ προτέρα διαγωγὴ τῆς βιασθείσης ᾖ κακὴ καὶ ἀκόλαστος. Τὸ βελδικὸν νομοσχέδιον, §. 296. ἀρ. 5, συγχωρεῖ τὴν καταβίβασιν τῆς ποινῆς μέχρις ἀπλῆς εἰρκτῆς ἐπὶ 1 ἔτος, ἐὰν πρόκηται περὶ βιασμοῦ κατηγορημένης καὶ δὲν ἐγένετο χρῆσις δεινῶν κακώσεων. Κατὰ τὸν σαρδινικὸν νόμον, ἀρθρον 342, ἡ ποινὴ καταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ πρώτου εἰς τὸν τρίτον βαθμὸν, ἐὰν πρόκηται περὶ βιασμοῦ πόρνης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περίεργον περίπτωσιν βιαίας ἀκολασίας πραχθείσης ὑπὸ θήλεος μετὰ ἄρρενος παρὰ τὴν θέλησιν τοῦτου, ὅρα εἰς *Schneider Annalen der Staatsarzneikunde IV.* σελ. 452.

§. 266.

B) Τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ θήλεος τούτου ἀτόμου ἡ χρῆσις πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς μόνον τὴν ὑπὸ τοῦ πράττοντος τεθεῖσαν εἰς ἐνέργειαν βίαν, ὥστε αὐτὴ καὶ μόνῃ ἡ βία, οὐχὶ δὲ ἡ ἐκ τῆς σαρκικῆς δρέξεως προκύψασα οἰκεία θέλησις τῆς γυναικὸς, ν' ἀποτελῇ τὴν αἰτίαν τῆς ἐνδόσεως

εἰς τὴν θέλησιν τοῦ βιαστοῦ. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ στοιχείου τούτου συμπεραίνεται κυρίως ἐκ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ μεγέθους τῆς γενομένης βίας, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαρκείας τῆς κατὰ τοῦ προσβαλόντος ἀντιστάσεως (α).

(α) Πρβ. Boehmer ad art. 119. C. C. C. §. 3.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ ὑπὸ τῶν ποινικῶν νόμων διδόμενος ὅρισμός τοῦ βιασμοῦ πολλὰκις δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβής, ὥστε ν' ἀποκλείωνται ἄλλαι διὰ βιαιοπραγιῶν τελούμεναι ἀκόλαστοι πράξεις. Πολλὰκις μάλιστα δὲν ἀναφέρεται ὅσον ἔπρεπε ῥητῶς καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς βίης. Ὁ ὅρισμός ἔπρεπε πρὸ πάντων νὰ ἀναφέρῃ: διὰ βιαιοπραγιῶν καταβαλλουσῶν τὴν ἀντίστασιν. Ὅρα προσέτι κατωτέρω σημ. 4. τοῦ ἐκδότου, ἐπὶ §. 267.

§. 267.

Ἡ βία, διὰ τῆς ὁποίας κατορθοῦται ἡ πράξις, δύναται νὰ ᾖναι 1) φυσικὴ βία (*via absoluta*), ἐὰν ὁ παρανομῶν νικᾷ διὰ τῆς σωματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως τὰς σωματικὰς τῆς βιαζομένης δυνάμεις (α)· 2) ψυχολογικὴ βία (*vis compulsiva*), ἐὰν διὰ τῆς ἀπειλῆς ἄλλων κακῶν ἐπιφέρῃ τὴν ἐνδοσιν αὐτῆς. Ἀλλὰ τὰ κακὰ ταῦτα πρέπει α) νὰ ᾖναι ἥτοι πραγματικῶς ἢ κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς βιαζομένης, ἡνωμένα μὲ τὸν κίνδυνον ἀμέσου ἐκτελέσεως (β), καὶ β) τοῦλάχιστον νὰ ἰσοδυναμῶσι μὲ τὸ κακὸν τῆς ἀπωλείας τῆς γυναικείας τιμῆς, ἂν ὅχι καὶ νὰ ᾖναι τούτου ἀνώτερα.

Προφορικῶς περὶ τῶν γνωρισμάτων τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ προτεινομένου βιασμοῦ εἰς τὰς καθεαύτας περιπτώσεις Πρβ. Boehmer ad Art. 119. C. C. C. §. 7.

(α) Ὅποια σωματικὴ βία ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ὑπάρχῃ βιασμός;

(6) Hrb. Boehmer I. c. 'Ο λόγος είναι ὁ αὐτός ὡς καὶ ὁ τῆς ἀπαγωγῆς.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης τῶν διατε-
νομένων, ὅτι δν εἶναι δυνατόν νὰ πραχθῇ βιασμός ἐπὶ προ-
σώπου ὑγειοῦς καὶ ἔχοντος τὴν συνείδησιν ἐκυτοῦ ὅρα *Bern*
Lehrb. der gerichtl. Medizin σελ. 93. Περὶ τῶν ἱατρο-
δικαστικῶν ἐρευνῶν ἐπὶ βιασμοῦ ὅρα *Devergie médecin*
légal vol. I. p. 132.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης, ὅτι ἡ μετὶ
τὸν βιασμόν κυσφορία εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι δὲν ἐγένετο βια-
σμός ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξε συναίνεσις ὅρα *Kopp Jahrb. der Staats-*
arzneik. X. σελ. 49. *Mekel Lehrb. der gerichtl. Me-*
dizin σελ. 459. *Mende Handb.* IV. σελ. 494. *Fürbringer*
de stupro violento et causis, cur paviditas nunquam
oriri possit. Jen. 1798. Περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς ἐπὶ τῆς
πράξεως δῆθεν ἀναφύσεως σαρκικῆς ὁρέξεως καὶ παραλείψεως
τῆς ἀντιστάσεως: *Wächter Abh.* I. σελ. 278.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς ἀπάτης: *Wächter*
σελ. 283. Πέραν τοῦ δέοντος ἐκτείνει τὴν γνώμην τοῦ ὁ
Heffler Lehrb. σελ. 315.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ εἶδους τῆς πρὸς ὑπαρξιν τοῦ βια-
σμοῦ απαιτουμένης βίας: *Wächter* σελ. 280. *Mittermaier.*
(*Archiv des Criminalr. neue Folge* II. σελ. 260.) Ἐπὶ
ἀπειλῶν, πρέπει τὸ ἀπειλούμενον κακὸν νὰ ᾔῃναι δεινότερον
τῆς στερήσεως τῆς γυναικείας τιμῆς. Ὅρα καὶ *Heffler*
σελ. 315. Ὁ βουλευτικὸς ποιν. νόμος, ἀριθ. 186, ἀπαιτεῖ
ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς. Ὁ σαζωνικὸς νόμος,
ἀριθ. 157, ἀπαιτεῖ ἀπειλὴν κατὰ τῆς ζωῆς, ἢ υγιείας, χωρὶς
ἢ προϋπάρχουσα βιάζομένης. Περὶ τοῦ ἀν' ἐννοῇται καὶ πάντα
ἀπειλὴ ἡνωμένη μὲ κίνδυνον ζωῆς τῶν ἐγγυτέρων συγγε-
ῶν, ὅρα *Wächter Abh.* σελ. 281.

§. 268.

Γ) Ἡ βία, τῆς ὁποίας ἐγένετο χρῆσις διὰ τὴν ὑποβληθῆ ἡβιαζομένης τοῦ βιαστοῦ τὴν ἐπιθυμίαν, πρέπει νὰ ᾖται παράνομος. Πᾶς ὁ ἔχων, ὡς π. χ. ὁ σύζυγος, πλήρες πρὸς συνουσίαν δικαίωμα δὲν πράττει διὰ τῆς ἐκθιάσεως τούτου βιασμὸν, ἂν καὶ δύνηται νὰ κατασταθῇ ἀξιοποινος ἐνεκεν ἀμετρίας (α). Δ) Ἡ μετὰ βίας συνουσία πρέπει νὰ ᾖται τετελεσμένη. Ὅθεν δὲν ἀρκεῖ οὔτε μόνη τῶν μορίων ἡ ἐνωσις, οὔτε μόνη ἡ emissio seminis (β).

(α) Boechmer ad art. 119. §. 3. Quistorp Thl. I. §. 438. Stelzeer.

Lehrb. §. 568. Διαφωνεῖ δὲ Tittmann Strafrechtswis. §. 196. not. b.

(β) Μόνη τῶν γεννητικῶν μορίων ἡ ἐνωσις ἀποτελεῖ τετελεσμένον τὸν βιασμὸν, κατὰ τὴν γνώμην τῶν: Boechmer ad Carpz Q. 75. obs. 5. et 8. et art. 119. C. C. C. §. 8. Struben Thl. III. Bd. 24. Westphal. CR. σελ. 232 Koch pr. jur. cr. §. 286. Ἐκ τοῦ εἰς τὸ Π. Δ. Κ. ἀναφέρει, ὅτι διὰ τοῦ βιασμοῦ ἀφαιρεῖται ἡ γυναικεία ἢ ἡ παρθενικὴ τιμὴ (die fräulich oder jungfräuliche Ehre genommen) διὸ ἐξάγεται τὸ παρεμικρόν. Ἐναντία τῆς γνώμης ταύτης εἶναι προέτι καὶ ἡ νομολογία Πρῶ. Meister jun, pr. jur. crim. §. 275.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ᾖται δυνατόν νὰ πράξῃ τις βιασμὸν τῆς ἰδίας αὐτοῦ συζύγου: Pernseller Diss. p. 18. Henke Handb. II. σελ. 242. Russel on crimes and misdemeanors I. p. 556. Wächter Abhandl. I. σελ. 275. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου τῆς 24 νοεμβρίου 1839 (le droit n. 279), δύναται καὶ σύζυγος νὰ γίνῃ ἐνοχὸς ἀξιοποίνου διὰ βιαιοπραγιῶν outrage à la pudeur κατὰ τῆς συζύγου του.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πάντη σαθρὸν εἶναι τοῦ φάσερβαχ ἡ γνώμη, ὅτι ἀπαιτεῖται τετελεσμένη συνουσία ἵνα θεωρηθῇ ὡς τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα. Ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἀρκεῖ τῶν γεν-

νητικῶν μορίων ἢ σωματικῇ ἔνωσις, ἐξάγεται μετὰ ἑστῆς βαιότητος ἐκ τῆς ἐπόψεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸν βιασμὸν τὸ ἄρθρ. 118 τῆς Π. Δ. Κ. ἐπόψεως τῆς προσβολῆς τῆς γυναικείας τιμῆς. Ἀπαιτεῖται δὲ μόνον νὰ ἦναι ἡ προσβολὴ τοιαύτη, ὥστε νὰ διαγινώσκηται ἀκριβῶς ὁ βιασμός ἀπὸ τῶν λοιπῶν παραπλησίων ἀσελγειῶν. *Kämmerer* (Arch. des CrimR. N. Folge I. σελ. 560.). *Spangenberg* ἐν τῇ νέᾳ ἐκδ. τοῦ συγγράμμ. : *Struben rechtl. Bedenken* III. σελ. 54. *Mende Handb. der gerichtl. Medizin* IV. σελ. 498. *Wächter Abh.* σελ. 28. 262. Ὁ βιαιοχρὺς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 186, θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ὡς τετελεσμένον, ἐὰν ἐγένετο πραγματικῶς ἡ σωματικῇ ἔνωσις. Ὅμοίως ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 162.

§. 269.

Ἐπὶ τοῦ βιασμοῦ δὲν εἶναι ἀξιόποινος ἡ γυνὴ (α), ἀλλὰ μόνος ὁ ἀνὴρ, ὅστις πρέπει νὰ τιμωρῇται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου (β), ὡς ληστής· ἀλλὰ τὴν διάταξιν ταύτην περιορίζουσιν οἱ πρακτικοὶ ἐντελῶς ἀνευ λόγου καὶ ἀνευ τοῦ στηρίγματος καὶ αὐτῆς τῆς δικαστικῆς πράξεως (γ).

(α) L. 13. §. 7. D. L. 20. C. ad L. Jul. de adul.

(β) C. C. C. Art, 119.

(γ) Πρὸς *Struben* Thl. III. Bad. 24. *Quistorp* Thl. I. §. 492. *Titmann* Handbuch I. §. 210. *Bauer Lehrbuch* §. 183. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι περιορίζονται εἰς αὐστηρὰς ποινὰς περιοριστικὰς τῆς ἐλευθερίας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἀπ' ἀρχῆς δὲν ἐφήρμοσεν ἡ δικαστικὴ πρᾶξις τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἀδιακρίτως ἐπὶ ὅλων τῶν περιπτώσεων τοῦ βιασμοῦ· καὶ δικαίως, ἔνεκα τῆς κατὰ τὰς διαφόρους εἰδικὰς περιπτώσεις μεγίστης διαφορᾶς τοῦ

βαθμοῦ τῆς ἐνοχῆς. *Wächter* Abb. I. σελ. 31. *Tittmann* Handb. I. σελ. 134. *Hitzig* Annalen XII. σελ. 269. Περὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου τῆς διαθεσίτης ὅρα *Mittermaier* über der neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung, σελ. 147. *Wächter* σελ. 294.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς πρὸς καταδίωξιν τοῦ ἐνόχου ἀ-
παιτουμένης ἐγκλήσεως τῆς διαθεσίτης συμφώνως μὲ τὴν
ἐκφρασιν τοῦ 118 ἄρθρου τῆς Π. Δ. Κ. : κατ' ἐγκλησιν τῆς
βιασθείσης (auf Beklagung der Benöthigten) ὅρα *Mit-*
termaier (Archiv des Criminalr. I. σελ. 266.). Ὅρα
ὁμῶς *Wächter* Abb. σελ. 298. Περὶ τῆς ἐπιβόρῃς τοῦ μετὰ
τῆς βιασθείσης γάμου: *Heffter* Lehrbuch σελ. 318. Οἱ
ποινικοὶ νόμοι τῆς Γαλλίας, τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Αὐ-
στρίας δὲν περιορίζουσιν εἰς τὴν ἐγκλησιν τὸ πρὸς ποι-
νικὴν καταδίωξιν δικαίωμα. Ἀπ' ἐναντίας δὲ συγχωροῦ-
σι τὴν καταδίωξιν μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει ἢ καὶ ἄνευ ἐγ-
κλήσεως μὲν ἀλλὰ μόνον ὅταν ἐπροξενήθη κοινὸν σιάνδα-
λον, : τὸ προσωπικὸν δίκαιον §. 4060., ὁ βυρτεμβεργικὸς
νόμος ἄρθρ. 300., τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 299. Ὅρα
προσέτι ἐν γένει *Godefroi de delictis quæ ad laesori-*
querelam, pag. 218. Ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 280.

§. 270.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὔτε ὡς ἐκ τῆς
φύσεως τοῦ πράγματος, οὔτε κατὰ τοὺς θετικοὺς νόμους,
ἰδιαιτέροι μετριαστικοὶ ἢ ἐπιτατικοὶ λόγοι (α).

- (α) Οἱ νομοδιδάσκαλοι ὁμῶς παραδέχονται ὡς ἐπιτατικὸς λόγους: 1) san-
ctitas loci (τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου). *Boehmer* ad art. 119. §. 10.
2) Ἐὰν ὁ πράξας ὤρῃται πρὸς τὸ ἀντιτείναν τοῦ ἀδικήματος ἰδιαιτά-
ρον σεβασμὸν ἢ πίστιν. 3) Ἐὰν ὁ βιασμὸς πρᾶγῃ ὑπὸ το πρόσημα ἐλε-
ους καὶ οὐκτερμοῦ (sub praetextu pietatis et misericordiae). *Engau*

El. jur. crim. §. 230. 'Ω; ἰδιαίτεροι δὲ μαρτυρητικοὶ λόγοι ἀναφέρονται: 1) ἡ νεότης τοῦ πράττοντος, 2) ἡ μέση, 3) ἂν ἡ βίαθεὶς ἀπραξία καὶ πρότερον ἤδη παράνομον συνουσίαν, 4) ἡ συναίνεσις τῆς βιαθείσης εἰς γάμον. Boehmer αὐτόθι. Quistorp Thl. I. §. 493.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Προσβολὴ τοῦ δικαιώματος πρὸς τιμὴν.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς (ἐξουβρίσεως) ἐν γένει.

Ad. Dietr. Weber über Injurien und Schmähchriften. I.

III. Abth. 2te Aufl. Schwer. und Wism. 1797—1800.

C. Grolman über Ehre und guten Namen. (Magazin für die Philosophie des Rechts. I. Bd. I. H. nr. 1.).

Kleinschrod Grundzüge der Lehre von Injurien (Archiv. Bd. I. St. 4. nr. 1.).

L. H. von Almendingen Grundzüge zu einer neuen Theorie über Verl. des guten Namen und der Ehre (Magaz. für Phil. u. Gesch. d. Rechts. Bd. I. St. I. nr. 1. St. II. nr. 4. Bd. II. St. I.).

Walter über Ehre und Injurien nach röm. R. (neues Arch. des GrimR. IV. Bd nr. V. u. XII).

Burchardi Grundzüge des Rechtssystems der Römer. σελ. 269.

§. 271.

Ἐπόληψις τοῦ ἀνθρώπου λέγεται ἡ ἀναγνώρισις ἀξίας τινὸς ἐν αὐτῷ. Ἐὰν ἡ ἐπόληψις αὕτη ἐμφανηται ἐξωτερικῶς

προκύπτει ἡ ἔννοια τῆς τιμῆς, ἥτις δύναται νὰ ᾖ ἀποθετική, ἠθετική καθ' ὅσον ἡ ἀξία τοῦ προκειμένου προσώπου ἀναγνωρίζεται διὰ παραλείψεων ἢ διὰ πράξεων. Ἡ ὑπόληψις καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀπολύτως ἐλευθέρα καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ γίνῃ νομίμου ἀξιώσεως ἀντικείμενον ἀλλὰ, καθ' ὅσον τὰ ἐξωτερικά τῆς ὑπόληψεως σφραῖδι δύναται ν' ἀποτελέσωσι τοιοῦτον ἀντικείμενον, κατὰ τοσοῦτον δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ δικαίωμα πρὸς τιμὴν ἢ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐξυβρίσεων δρ. προσέτι: *Millermaier* (Arch. des CrimR. XIII. n. 19., XIV. n. 3. καὶ neue Folge 1839 n. 1. *Zimmermann* de injuriis ex jure rom. Berol. 1835. *Starkie* treatise of the law of slander and libel. Lond. 1830. 2. Vol. *Chassan* traité des délits et contraventions de la parole et de l'écriture. Paris 1837—1839. I—III. Vol. *Welcker* Staatslexikon Bd. VIII. σελ. 310. 351.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν περὶ τῶν ἐξυβρίσεων προκειμένην πραγματείαν παρατηροῦμεν πρὸ πάντων, ὅτι ὁ Φάβερβαχ δὲν ἠκολούθησε τῆς πηγῆς τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀλλ' ἔθεσεν ἰδίαις ἀρχαῖς, στηριζόμενος εἰς γενικὰς φιλοσοφικὰς λεγόμενας ἰδέας: "Ὅρα ὅμως κατωτέρω § 273 σημ. α. Ἀλλὰ κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ ρωμαίου δικαίου, ἡ λέξις *injuria* εἶχε διττὴν σημασίαν, καθ' ὅσον ἡ *existimatio*, ὡς παραβίασις τῆς ὁποίας ἐθεωρεῖτο ἡ *injuria* ἐλαμβάνετο ὑπὸ ἡγετέρων τῶν ἐξῆς ἑννοιῶν. *Existimatio* σημαίνει δηλονότι ἤτοι 1) τὴν προσωπικὴν ἢ νομικὴν ἰκανότητα τοῦ πολίτου (L. 5. D. de extraord. crim.), ἢ 2) τὸ κατὰ τὴν νεώτερον ἐνομιστὴν, δικαίωμα πρὸς τιμὴν. L. 1. §. 6

D. de injur. L. 18. §. 2. D. de testam. tutel. 'Επομένως καὶ ἡ λέξις injuria λαμβάνεται πολλάκις εἰς πολλὰ ἐκτεταμένην ἔννοιαν ἀντὶ προσβολῆς δικαιώματος ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἀγωγὴ, ὅθεν ὑπῆρχε καὶ actio injuriarum ex clausula generali, L. 15. §. 26 D. de injur.. ἐνῶ κατ' ἄλλα τινα χωρία τοῦ ῥωμ. δικαίου injuria σημαίνει προσβολὴν τοῦ πρὸς τιμὴν δικαιώματος. L. 15. D. de injur. Ὅρα περὶ τοῦ ῥωμ. δικαίου. Walter (neue Archiv des Criminalr. IV. Bd. σελ. 256. Marezoll über bürgerliche Ehre σελ. 6—42 Rosshirt Lehrbuch σελ. 429. Neustetel über d. Büchernachdruck σελ. 29. Wächter Lehrbuch II. σελ. 74. Heffter Lehrbuch σελ. 320. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐξυβρίσεων ἐν γένει διδασκαλίαν ὅρα προσέτι: Groja dell' ingiuria e del danno Milano 1822. Tom. 2. Mittermaier (neues Archiv. des CrimR. XIII nr. 19. XIV. nr. 3). Περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεωρίας τῆς δωδεκάδελτου Waller (Archiv IV. σελ. 286). Dirksen Versuche der Kritik der XII Tafeln. σελ. 507. Rosshirt Gesch. II. σελ. 231. Αἱ εἰς τὴν δωδεκάδελτον ἐμπεριεχόμεναι διατάξεις ἀνάγονται μόνον εἰς τὰς ἔργῳ ἐξυβρίσεις. Ὅρα περὶ τοῦ occentare Waller (Archiv IV. σελ. 298). Μεγάλην ἐπιρροὴν εἶχεν εἰς τὴν μὀρφωσιν τῆς περὶ ἐξυβρίσεων διδασκαλίας ἡ Lex Cornelia de injuriis. L. 5. D. de injur. Ziegler obs. jur. crim. I. Lips. 1838. p. 5. καὶ περὶ τῆς L. 7 § 1. D. de injur: Ziegler pag. 24.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, εἰ ἡ Lex Cornelia εἰσῆγαγεν ἐπὶ τινων ἐξυβρίσεων judicium privatum ἢ publicum. Ὅρα Weber über Injurien und Schmähschriften II. σελ. 78. Vockestaert de L. Cornelia Sulla legislatore p. 144. Walter (Archiv des Criminalr IV.

σελ. 307). *Birnbaum*, (Archiv IX. σελ. 400 XIV. σελ. 500, 540). *Zachariae Lucius C. Sylla*. 2te Abth. σελ. 137. *Rosshirt Gesch* II. σελ. 247, 252. Περὶ τοῦ ὅτι αἱ *injuriæ* ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν *recuperatores* *Gellius Noct* XX. §. 12. *Sell die Recuperatio der Römer* σελ. 418.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ὡς πρὸς τὰς προσβολὰς τῆς τιμῆς ἰδεῶν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου *Heumann opusc.* p. 234. *Dreyer vermischte Abhandlungen*. I. Bd. nr. 1. *Jarke in Hitzig's Zeitschrift* Heft. 35. σελ. 4. Εἰς τὰς πηγὰς τοῦ γερμαν. δικαίου ἀπαντᾶται ἡ λέξις *Unzucht*, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον ἡ λέξις *injuria* εἰς εὐρυτέραν ἔννοιαν. Καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ δικαίου πηγὰς ἀναφέρονται τινες ἐκφράσεις, ἀπαγορευόμεναι ὡς βαρεῖται ἐξυβρίσεις ἐπὶ ποινῇ *Grim Alterthümer* σελ. 643. Ἐν τῷ νόμῳ τοῦ *Ruprecht* (ἐκδ. *Mauer* σελ. 360). ἀναφέρονται εἰς τὸ κεφ. 108 αἱ ὑβριστικαὶ ἐκφράσεις, ἐνεκα τῶν ὁποίων ὀφείλει τις δίκην ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, οὐχὶ δὲ ἐνώπιον τοῦ κατηγοροῦ. Ἡ ἐπὶ ἐξυβρίσεων μεγαλητέρα αὐστηρότης ἐγγχωρίων τινῶν δικαίων συνδέεται μὲ τὰς περὶ προστασίας τῆς εἰρήνης ἰδέας. Εἰς τυρολικήν τινα ἡγεμονείαν ἵσχυε (*Rapp Zeitschr. für Tyrol* V. σελ. 61. ἐν τῇ σημ.) τοσοῦτον αὐστηρὸν δίκαιον περὶ ἐξυβρίσεων, ὥστε ἐτιμωροῦντο ἐγκληματικῶς πράξεις τὰς ὁποίας σήμερον θεωροῦμεν ὡς πταίσματα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἰδεῶν τῶν ἰταλῶν πρακτικῶν νομικῶν τοῦ μέσου αἰῶνος, οἵτινες παραδέχονται (συμφάνως μὲ τὸ γερμανικὸν ἔθιμον δίκαιον καὶ μὲ τὴν περὶ ταύτου ἄδειαν τοῦ ῥωμ. δικαίου) τὴν γνώμην, ὅτι δύναται ἡ ἐπιβληθῇ ἐνεκεν ἐξυβρίσεως καὶ ποινῇ ἐγκληματικῇ, ὅτε συγχρόνως ἐλαμβάνετο καὶ τὸ κατὰ πόλεις ἀστυνομικὸν δίκαιον.

ὅπ' ὄψιν, ὅρα *Bonifacius tract. super malef.* εἰς τὸ τέλ
τῆς ἐκδ. τοῦ *Angelus Arretin. Venet. 1607 p. 188.*
Clarus sent. V. § injuria. Rosshirt Gesch II. σελ. 259.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Μέχρι τίνος βαθμοῦ εἶναι τὸ ῥωμαϊκὸν δί-
καιον ἐπιδικτικὸν ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἐξυβρίσεων, ὅρα *Rosshirt*
Lehrb. σελ. 432. Martin Lehrbuch σελ. 402. Jarke
(Hitzig's Zeitschrift Heft 34. σελ. 259). Mittermaier
(Archiv XIII. σελ. 505). Heffter Lehrb. σελ. 320 (2. ἐκδ.
σελ. 249.) Heffter (Arch. des Criminalr neue Folge
1839. σελ. 237). Rosshirt II. σελ. 260. Ὅτι αἱ περὶ τιμῆς
ιδεαὶ εἶναι πάντῃ διάφοροι τῶν ῥωμαϊκῶν ιδεῶν περὶ *exi-*
stimatio, ὁμολογεῖ καὶ ὁ *Heffter* (*Archiv I. c. σελ. 245*).

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν ἀντιπραβάλωμεν τὰς περὶ ἐξυβρίσεως
διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, παρατηροῦμεν με-
γάλῃν διαφορὰν ιδεῶν. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποιν. νόμον
διακρίνεται ἡ συκοφαντία (ἄρθρ. 188) ἀπὸ τῶν προσβολῶν
τῆς τιμῆς (αἵτινες θεωροῦνται μόνον ὡς βλάβαι πταίσματα,
μέρος Β'. τοῦ νόμου, ἄρθρ. 234). Ἐνοχοὶ συκοφαντίας
εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 188, ὅστις καταμηνύει τινὰ εἰς τὴν
ἀρχὴν ἐπὶ πλαστοῦ ἀδικήματι, ἢ ἐνοχοποιεῖ αὐτὸν οὕτως,
ὥστε ἡδύνατο ὡς ἐκ τοῦτου νὰ λάβῃ ἢ ἀρχὴ ἀφορμὴν εἰς
ἀνάκρισιν ἢ τοῦλάχιστον εἰς ἐξετάσεις κατὰ τοῦ ἐνοχοποιου-
μένου· τιμωρεῖται δὲ μὲ ἀθροίσματα 1—5 ἐτῶν καὶ εἰς ἐπι-
βαρυντικὰς περιστάσεις (τρεις τὸν ἀριθμὸν) μέχρι 10 ἐτῶν.
Προσβολὴ τῆς τιμῆς ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρον 234, 1)
ἐὰν προσβάλληται τὸ καλὸν ὄνομα τινὸς δι' ἀνυποστάτου
αἰτιάσεως, μὴ ἀποτελούσης συκοφαντίαν (ποινὴ 1—8 μηνῶν
καὶ, ἐὰν προκύψῃ βλάβη, αὐστηρὰ κράτησις)· 2) ἐὰν ἐκφέ-
ρηται κατὰ τινος αἰτίας συνωδευμένη μὲ ἐπιπλάστους πι-
θανὰς περιστάσεις (βαρὺ πταίσμα)· 3) ἐὰν ἐκτὸς τῆς εἰρη-

μένης περιπτώσεως προσάπτηται εἰς τινὰ πλαστῶς πράξις, ἥτις, ἐὰν ᾖ το ἀληθής, ἤθελεν ἐλαττώσει τὴν ἀστυκὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ ἠδύνατο ἐπομένως νὰ ἔχῃ ἐπιβλαβὴ ἐπιρροὴν εἰς τὴν πρόοδόν του, εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ εἰς τὴν πρόσοδόν του· 4) ἐὰν ἐκτίθηται τις εἰς τὸν κατάγγελον τοῦ κοινοῦ δι' ὕβριστικῶν ἐγγράφων ἢ δι' ἐλκονικῶν παραστάσεων. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν διατάξεων τούτων ὅρα *Mittermaier* (*Arch. des Criminalr.* XIII. σελ. 514—517). Ὡς πρὸς τὴν πρωσσικὴν νομοθεσίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὸ πρωσσικὸν ἐγγώριον δίκαιον (*Landrecht* § 538. 666)· 2) τὴν ἐγκύκλιον τῆς 30 Δεκ. 1798 (*Mannkopf Strafrecht.* σελ. 289.)· 3) τὸ διάταγμα τῆς 28 Αὐγ. 1843 (*Mannkopf* σελ. 308.). Κατὰ τὸ ἐγγ. δίκαιον, § 538, εἶναι ἔνοχος ἐξουβρίσεως, ὅστις διὰ περιφρονητικῶν κινήματων, λέξεων, ἢ πράξεων προσπαθεῖ νὰ προσβάλῃ, ἢ νὰ ἐξουβρίσῃ τινὰ παρὰ νόμους. Κατὰ τὸν § 539, ὅστις δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ προσβάλῃ διὰ περιφρονήσεως ἢ νὰ ἐξουβρίσῃ τὸν ἄλλον, δὲν εἶναι ἔνοχος ἐξουβρίσεως, ἀλλὰ κατὰ τὸν § 540, εἶναι ἔνοχος, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτοῦ σκοπὸς εἶναι καταφανής, μολοντί ἢ πράξις αὐτοῦ ἢ ἡ ἐκφρασίς δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὰς ὕβριστικαί. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν διατάξεων τούτων ὅρα *Jarke* (*Hitzig Zeitschr* Heft. 35. σελ. 49). zum *Bach* *Ansichten über Gegenstände* σελ. 274. *Mittermaier* (*Arch.* XIII. σελ. 508). Κατὰ τὸ ἐγγώριον δίκαιον συγχωρεῖται μόνον δημοσία ποινὴ ἐπὶ ἐξουβρίσεων. Διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 1 Φεβρ. 1811 (*Mannkopf* σελ. 289.) κατηργήθη ἡ ἰδιωτικὴ ἱκανοποίησις ἢ γενομένη δι' αἰτήσεως συγχώμησις, διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως, δι' ἐπιπλήξεως. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου τῆς 30 Δεκ. 1798 (*Mannkopf* σελ. 289.) ἐπεκτετολήθη ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τὸ ἐγγώριον δίκαιον. Κατὰ τὴν ἐγκύκλιον ταύτην πρέπει, πρὸ πάντων νὰ ἐξετάζηται εἰς πόσῳ πᾶσιν ἡ

νήκουσιν ὁ ἐξυθρίσας καὶ ὁ ἐξυθρισθεὶς (τουτέστιν ἐὰν ἀνή-
 κωσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν χωρικῶν, ἢ εἰς κατωτέραν ἢ
 ἀνωτέραν τάξιν τῶν πολιτῶν, εἰς τὴν τάξιν τῆς εὐγε-
 νείας, τῶν ἀξιώματικῶν κτλ.). Ὅτι ἀνώτερος ὡς πρὸς
 τὴν ἐξυθρίσαντα εἶναι ὁ ἐξυθρισθεὶς, τόσω αὐξάνει ἡ ποινή.
 Εἰς μικρὰς ἐξυθρίσεις μεταξὺ ἀνθρώπων ἴσων τάξεων ἐπι-
 βάλλεται φυλάκισις 2—6 ὥρων ἢ καὶ μόνον χρηματικὴ
 ποινή. Ἐὰν ὁ ἐξυθρίσας ἀνήκη εἰς τὴν ἀνωτέραν τῆς τοῦ
 ἐξυθρισθέντος, ἐπιβάλλεται (κατ' ἰδίαν αὐτοῦ ἐκλογὴν),
 χρηματικὴ ποινή ἢ φυλάκισις· ἐὰν δὲ ὁ ὑθρισθεὶς ἀνήκη
 εἰς ἀνωτέραν τάξιν, φυλάκισις 14 ἡμερῶν ἕως 4 ἐβδομά-
 δων. Περὶ τῆς ποινικῆς διαδικασίας ὅρα *Temme Handb.*
des preuss. Strafr. σελ. 143.) Διὰ τοῦ διατάγματος τῆς
 28 Αὐγ. 1833 (*Mannkopf* σελ. 308) μετεβλήθη οὐσιωδὸς ὡς
 τὸ σύστημα καὶ ἐξαίρεται πρὸ πάντων ἡ ἐποψὶς τῆς ποινῆς
 ὡς ἰδιωτικῆς· διότι ἐὰν ὁ ἐνέχων μέχρι τῆς ἐκτελέσεως
 τῆς ἀποφάσεως ἀνακαλέσῃ ἐπὶ μὲν ἐξυθρίσεων μεταξὺ ἰ-
 διωτῶν τὴν ἐπὶ ἐξυθρίσει ἀγωγὴν του, ἐπὶ δὲ κατα-
 διώξεως γινομένης αὐτεπαγέλτως τὴν καταμνήυσιν του,
 ἢ ἐὰν οἱ διαφερόμενοι συνδιαλλαχθῶσι, παύει ἡ δικαστικὴ
 διαδικασία· ὅρα περὶ τούτου *Sommer (neues Archiv.*
für preuss. Recht und Verf. I. Bd. nr. 33. σελ. 473.
 Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν περὶ ἐξυθρίσεων,
 πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὰς διατάξεις τοῦ γαλλικοῦ ποι-
 νικοῦ νόμου. 2) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 17 Μαΐου 1819
sur la repression des crimes et délits commis par la
voie de la presse (*Chassan traité* III. p. 390). 3) τὰς
 διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 8 Ὀκτ. 1830, περὶ ἐφαρμογῆς
 τοῦ συστήματος τῶν ἐνόρων εἰς τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου
 (*Chassan* III. p. 468). 4) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς
 9 Σεπτ. 1835 περὶ τῶν διὰ τοῦ τύπου πρακτομένων ἀδικη-
 μάτων. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος διακρίνει τὰς ἐξυθρί-

σεις εἰς πλημμελήματα καὶ εἰς πταίσματα. Ἐνοχος συκοφαντίας εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθ. 367, ὅστις εἰς δημοσίαις τόπους ἢ συναθροίσεις, ἢ εἰς δημόσια ἔγγραφα ἔντυπα ἢ μὴ, ἢ εἰς συγγράμματα δημοσίᾳ ἐκτεθειμένα προσάπτει εἰς ἄλλον γεγονότα, τὰ ὅποια, ἐάν ᾔσαν ἀληθῆ, ἤθελον ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς ἀνάκρισιν ἐπὶ κακουργήματι ἢ ἐπὶ πλημμελήματι, ἢ εἰς τὸ μῖσος ἢ εἰς τὴν περιφρόνησιν τῶν συμπολιτῶν του· κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. 371 ἐπιβάλλεται, ἀναλόγως τοῦ εἵδους τῆς αἰτιάσεως, φυλάκισις 2—5 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 375, ἐπιβάλλεται μόνον χρηματικὴ ποινὴ 16—560 φράγκων, ἐάν διὰ τῆς ἐξυβρίσεως, δημοσίᾳ γενομένης, προσάπτηται οὐχὶ ὠρισμένον γονός, ἀλλὰ *un vice déterminé*. Πᾶσα ἄλλη ἐξυβρισις εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθ. 376, ἀπλοῦν πταίσμα. Διὰ τοῦ νόμου τῆς 17 Μαΐου 1819, πολλὰ τῶν διατάξεων τούτων μετεβλήθησαν ἢ συνεπληρώθησαν. *Chassan III*. σελ. 394. Περὶ ἐξυβρίσεων κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ὅρα *Carnot Comment II*. p. 172. *Rauter traité vol. I*. p. 569. *vol. II*. p. 100. *Parant lois de la presse en 1834*. Paris 1834. ἰδίως δὲ *Chassan traité des délits et contraventions de la parole de l'écriture de la presse*. Paris 1837—39 *III*. *vol.* Περὶ τῶν σφαλμάτων τῆς γαλλικῆς θεωρίας ὅρα *Mittermaier* (*Archiv des Criminalr XIII*. σελ. 514). καὶ *Haus observ. sur le projet de révision Vol. III*. p. 38. ὅπου ἐμπεριέχονται οὐσιώδεις προτάσεις πρὸς βελτίωσιν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἰδίως διακρίνει μόνον τὴν συκοφαντίαν (ἄρθρ. 284). Ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐπιπλάστως προσάπτει εἰς ἄλλον πρᾶξιν, τὴν ὁποίαν ὁ βαυαρικὸς νόμος θεωρεῖ ὡς κακούργημα ἢ πλημμελημα, εἶναι ἐνοχος συκοφαντίας καὶ τιμωρεῖται (ἄρθρ. 286.), κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους τοῦ προσαφθέντος ἀδικήματος, μετ' ἀπλὴν εἰρηκτὴν 1—3 ἐτῶν, εἰς δὲ ἐλαφροτέρας περιπτώσεις (ἄρθρ. 391) μετ' φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως

4 έτους. Περί τών κυρίως λεγομένων εξυθρίσεων σιωπᾷ δὲ ποινικὸς νόμος· κρίνονται δὲ αὐταὶ κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον. Περί τών σφαλμάτων τοῦ βαυαρικοῦ συστήματος ὅρα *Müllermaier* (Archiv. XIII. σελ. 517). Εἰς τὰ νεώτερα βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1827. ἄρθρ. 244, καὶ τοῦ 1831, ἄρθρ. 275, συνεπληρώθη τὸ ἐπὶ τῶν εξυθρίσεων κενὸν τοῦ βαυαρικοῦ νόμου· ὅρα Archiv. αὐτόθι σελ. 522. Ὁ ἐλ-
δεμβουργικὸς νόμος περιέχει διαφόρους διατάξεις περί εξυθρίσεων. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 407, εἶναι ἐνοχος εξυθρίσεως ὅστις δι' ἐξωτερικῶν πράξεων ἢ διὰ παραλείψεως προσβάλλει ἐκ προθέσεως τὴν ἀστυκὴν τιμὴν ἄλλου, καὶ καθ' ὅσον ἡ πράξις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ συκοφαντίαν, αἰκίαν κτλ. Τὰ ἄρθρα 408, 409, διακρίνουσιν ἐλτιφρὰς εξυθρίσεις (τιμω-
ρουμένας μὲ ἐπίπληξιν, χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 10 τα-
λῆρων ἢ φυλάκισιν τὸ πολὺ 10 ἡμερῶν) καὶ βαρείας (τιμω-
ρουμένας μὲ χρηματικὴν ποινὴν 30 μέχρι 300 ταλῆρων, ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν) Ὁ βαδικὸς νόμος τῆς 28 Δεκ. 1831 διακρίνει συκοφαντίαν καὶ εξυθρίσιν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 1. ἐνοχος συκοφαντίας εἶναι ὅστις ἐν γνώσει κα-
ψευδῶς ἀναφέρει περὶ τοῦ ἄλλου ῥητὸν γεγονὸς, τὸ ὁ-
ποῖον δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἐδίκημα ἀπειλούμενον ὑπὸ τοῦ νόμου μὲ ποινὴν ἢ νὰ ἐκθέσῃ τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ. ἀναφέρει δὲ τοῦτο δημοσίᾳ, ἢ ἐ-
νώπιον τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐνώπιον ἀνθρώπων ἐχόντων ἐπιρροὴν εἰς τὴν τύχην τοῦ ἄλλου, ἢ ὑπὸ περιστάσεις, ἐξ ὧν ἐξάγε-
ται ὁ πρὸς εξυθρίσιν σκοπός· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως τὸ προσκρθάν εἰς τὸν ἄλλον γεγονὸς δὲν εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ ἐὰν ᾖ ὁ ἄλ-
θος, ποινὴν βαρείας εἰρκτῆς, ἢ ποινὴν ἐκανορθωτικὴν, ἐ-
πιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3, πᾶσα ἄλλη ἐκφρασις ἢ πράξις, δι' ἣς προσβάλλει τις ἐκ προθέσεως τὸ πρὸς τιμὴν δικαίωμα τοῦ ἄλλου τιμωρεῖται

μὲ ἐπίπληξιν, ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 μηνῶν. Περὶ τῶν
 σφαλμάτων τοῦ νόμου τούτου ὅρα *Mittermaier* (Archiv
 XIII. σελ. 534). *Annalen der badischen Gerichtshöfe*
 1834. nr. 48. 49. v *Kettenacker* im Archiv für badische
 Rechtspflege IV. σελ. 584. βρουναβικός τις νόμος τῆς
 23 Φεβρ. 1837 καταργεῖ πᾶσαν ἐπὶ ἐξουρίσει πολιτι-
 κῆς διαδικασίαν ὥς καὶ τὴν συγγνώμης αἰτησιν καὶ τὴν
 διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως ἱκανοποίησιν τῆς τιμῆς· ἀ-
 παιτεῖται δὲ ἀνακριτικὴ διαδικασία κατ' αἰτησιν τοῦ ἐξου-
 βρισθέντος. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, § 194, ἐνοχος συκο-
 φαντίας εἶναι ὅστις διὰ κακολογιῶν ἢ διὰ κρυφίας προφορι-
 κῆς ἢ ἐγγράφου διαδόσεως ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἀποδίδει εἰς
 ἄλλον ἀδίκημα ἢ ἄλλην πράξιν ἐξουθενούσαν αὐτὸν ἐνώπιον
 τῶν συμπολιτῶν του· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6
 μηνῶν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἐὰν προσάπτηται διὰ τῆς
 συκοφαντίας ἀδίκημα καθ' ὃ ἐπίκειται τοῦλάχιστον ἀπλὴ εἰρ-
 κτῆ, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐνοχος ἐξουβρίσεως
 εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 198, ὅστις πράττει ἢ λέγει κατὰ τοῦ
 ἄλλου τοιαῦτα τὰ ὁποῖα καθ' ἑαυτὰ ἢ κατὰ τὴν κοινὴν γνῶ-
 μὴν ἐμφαίνουν περιφρόνησιν ἢ περιέχουσιν ἐξουβρίσιν, ἢ
 ὅστις διαδίδει ἐπίτηδες ψευδεῖς φήμας περὶ τῶν προσωπι-
 κῶν σχέσεων ἄλλου· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3
 μηνῶν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἐὰν ἐγένοντο βιαιοπραγίαι
 μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νό-
 μον, ἄρθρ. 283, ἐνοχος ἐξουβρίσεως εἶναι ὅστις διὰ λόγου
 ἐγγράφου, σημείου, συμβολικῆς παραστάσεως ἢ βιαιοπρα-
 γίας, δεικνύει ἀδίκως περιφρόνησιν πρὸς ἄλλον, τὸν ἐξουθε-
 νεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δημοσίᾳ διὰ χλευασμοῦ, ἢ ἀπο-
 δίδει εἰς αὐτὸν ιδιότητα ἢ φρονήματα περιφρονητικά· τιμω-
 ρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 μηνὸς ἢ μὲ χρηματικὴν ποί-
 νην τὸ πολὺ 25 φιορινίων (ἄρθρ. 285.) καὶ εἰς ἐπιβαρυντικὰς
 τινὰς περιστάσεις (ἀνκφερομέναις ἐν τῷ ἄρθρ. 284.) μὲ

φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 ἔτους, καὶ εἰς βαρυτέρας ἔτι περιπτώσεις μὲ εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Συκοφαντίας ἔνοχος εἶναι, κατὰ τὸ ἀρθρ. 286, ὅστις προσάπτει ψευδῶς εἰς ἄλλον πράξεις, κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἀξιοποίνους ἢ δυνάμει νὰ τὸν ἐκθέσωσιν εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ εἰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις μὲ αὐστηροτέραν φυλάκισιν· ἐν δὲ εἰρκτὴν σκοπὸν νὰ ὑποβάλῃ ἀθῶν εἰς ἀνάκρισιν, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν.—Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον πραγματεύεται ἐν μὲν τῷ § 259 περὶ ψευδοῦς αἰτιάσεως, ἐν δὲ τῷ § 261 περὶ συκοφαντίας, τῆς ὁποίας ἔνοχος εἶναι, ὅστις ἐν γνώσει προσάπτει ψευδῶς εἰς ἄλλον ρητὰ κακοήθει· ἢ ἐγκληματικὰς πράξεις, αἰτίνας, ἐν ἧσαν ἀληθεῖς, ἤτελον ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ. Ἐξυβρίσεως ἔνοχος εἶναι κατὰ τὸν § 263, ὅστις λέγει ἢ πράττει κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαῦτα, τὰ ὅποια κατὰ τὴν γνῶμην τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως εἰς τὴν ἀνῆκει ὁ προσβαλλόμενος ἐμψύχουσι περιφρόνησιν. Περὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου ἴσχυ *Kellenacker das Verbr. der Ehrenkränkung. Mannh. 1839.* Περίεργον δοκίμιον πλήρους κωδικοποιίας περὶ ἐξυβρίσεων ὅρα εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ Livingston (μεταφρ. εἰς *Zeitschrift für ausl. Gesetzgebung* IV. σελ. 296. (καὶ εἰς τὸ ἀγγλικὸν νομοσχέδιον διὰ τὴν Ἰνδιάν (μεταφρ. εἰς *Zeitschrift* XII σελ. 150.

§. 272.

A) Πᾶς τις ἔχει μόνον καθὼ ἀνθρώπος καὶ καθὼ πολιτὴς ἀξίαν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ θεωρῇται ἐντελῶς ἴσος πρὸς ἅπαντας τοὺς ἄλλους, καὶ ἡτις πρέπει νὰ ἀναγνωρίζηται παρὰ πάντων, ἐνότῳ δὲν καταβιβάζει αὐτὸς ἑαυτὸν δι' ἐλευθέρων πράξεων τοῦ ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ

ἀνθρώπου ἢ τοῦ πολίτου ἀξίας. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ κοινὴ τιμὴ, στηριζομένη εἰς τὸ πρὸς ὑπαρξιν ἠθικῆς καὶ νομίμου τάξεως ἀπαραίτητον ἀξίωμα· *quilibet praesumitur bonus et justus, donec probetur contrarium* (πᾶς τις τεκμαίρεται ἀγαθὸς καὶ δίκαιος μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου). Ἡ τοιαύτη τιμὴ ἀποτελεῖ τὸν δεσμὸν πάσης ἀνθρωπίνης συγχωινώνεας καὶ τὴν πηγὴν, ἀφ' ἧς ἐκπηγάζει ὁ σεβασμὸς ὅλων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου. Τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην κοινὴν τιμὴν δικαίωμα ἀπαιτεῖ τὴν ἀναγνώρισιν ἴσης ἀνθρωπίνης καὶ ἀστυκῆς ἀξίας διὰ παραλήψεως πάσης πράξεως, ἐμπεριεχούσης ὡς πρός τινα τὴν θήλωσιν, ὅτι δὲν εἶναι ἀξίος ὑπολήψεως ὡς ἄνθρωπος ἢ ὡς πολίτης.

§ 273.

Β) Ἡ ὑπόληψις, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν βάσιν τῆς κοινῆς τιμῆς, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ καλοῦ ὀνόματος, ἥτοι τῆς πεποιθήσεως τοῦ κοινοῦ, ὅτι δὲν κατέστη τις δι' οἰκισθῆποτε πράξεως ἀνάξιος τῆς κοινῆς ὑπολήψεως. Μετὰ τοῦ δικαίωματος πρὸς τὴν κοινὴν τιμὴν συνυπάρχει λοιπὸν καὶ τὸ πρὸς τὸ καλὸν ὄνομα δικαίωμα, ἐμπεριέχον τὴν ἀξίωσιν, ὅτι δὲν πρέπει κανεὶς νὰ πείθῃ ψευδῶς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων περὶ τοῦ ὅτι κατέστη τις ἀνάξιος τῆς κοινῆς τιμῆς.

Σημ. Ἄλλως εὐρίσκουσιν τὴν ἔννοιαν τοῦ καλοῦ ὀνόματος καὶ τῆς κοινῆς τιμῆς ὁ Grolman καὶ ἄλλοι τινὲς συγγραφεῖς μετὰ τῶν ὁποίων δὲν δύναμαι νὰ δημοφωνήσω. Τὴν διαφορὰν τῆς προκειμένης θεωρίας ἀπὸ τῶν θεωριῶν ἄλλων συγγραφέων θίβει ἕκαστος διακρίναι ἀφ' ἑαυτοῦ.

§. 274.

Γ) Καθ' ὅσον δύναται δι' ἐλευθέρων πράξεων ὁ ἄνθρωπος

πως ν' ἀναδείξῃ ἰδιαιτέρας ἰδιότητας, αἵτινες, ὡς πλεονεκτήματα, διακρίνουσιν αὐτὸν ὑπεράνω τῶν ἄλλων, κατὰ τοσοῦτον δύναται πᾶς ν' ἀποκτήσῃ ἰδιόζουσαν διακεκριμένην τιμὴν. Ἀλλὰ ἡ τιμὴ αὕτη, ἐν ὅσῳ διαδηλοῦται διὰ μόνων τῶν πράξεων τοῦ τιμωμένου, δὲν εἶναι δικαίωματος, ἀλλὰ μόνον τῆς κοινῆς γνώμης ἀντικείμενον καὶ δύναται ν' ἀποκτηθῇ μόνον παρὰ ταύτη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐκβιασθῇ (α). Ἐπειδὴ ὁμως οἱ ὑπῆκοοι ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίζωσι διὰ τῶν πράξεων των ὡς ἰδίαν ἐαυτῶν πᾶσαν τῆς πολιτείας δημοσίαν ἀπόφασιν, διὰ τοῦτο μεταβάλλεται εἰς ἐκβιαστέου δικαίωματος ἀντικείμενον ἡ διακεκριμένη τιμὴ, ἅμα ἡ ἀπλὴ ἀξία κατασταθῇ ἀξία ἀστυκῆ, ἀμα δηλοῦσι ἡ πολιτεία ἐκφράση διὰ δημοσίας ἀποφάσεως τῆς τὴν διακεκριμένην ἀνθρώπου τιμὴς ἀξίαν ὡς γενικῆς ἀναγνωρίσεως ἀντικείμενον. Τοιαύτην ἀπόφασιν ἐκφράζει 1) ὁ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν διορισμός, 2) ἡ ἀπονομὴ τάξεως πεπρωκτισμένης μὲ ἰδίαν ζοντα ἐπίτιμα δικαίωματα, 3) ἡ ἀπλὴ ἀπονομὴ τῶν σφμείων τῆς ἀξίας (τίτλων). Ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ δικαίωμα πρὸς ἰδιόζουσαν ἀστυκὴν πολιτικὴν τιμὴν (τὴν ὡς ἐκ τῆς τάξεως τιμὴν, Standesehre), τὴν ὁποίαν ἀπονέμει ἄλλη τάξις ὑπηκόων, ἔχουσα καὶ αὐτὴ πάλιν κατὰ τὴν διάφορον βαθμολογίαν τῆς διακεκριμένης τιμῆς ἰδίου βαθμοῦ.

(α) Ἡ μὴ νομικὴ ἰδιόζουσα τιμὴ πρέπει νὰ ᾖ ἐκ τῆς πρὸς ἀπόκτισιν τῆς νομικῆς (ἀστυκῆς) ἰδιόζουσης τιμῆς καὶ ἐπομένως δὲ αὐτὴ καὶ νὰ ᾖ ἀπλύτως ἐλευθέρα.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν νεωτέρων φιλοσοφικῶν ἐρευνῶν τῶν ἀπορωσῶν τὸ πρὸς τὴν τιμὴν δικαίωμα (ἐνθα περὶ τῆς ἐκείνου ὅτι ἐστὶν τῆς μεγάλῃς διαφορᾶς τῶν γνησίων

μῶν περὶ τοῦ δικαίωματος τούτου δὲν εἶναι κατάληλος ἢ θεωρεῖται ὅτι ἐξυβρίσεις εἶναι ἡ προσβολὴ τοῦ πρὸς τὴν τιμὴν δικαιοσύματος, π. χ. κατὰ τὸν βασικὸν νόμον τῆς 28 Δεκεμβρ. 1831) καὶ περὶ ἐξυβρίσεων, ὅρα *Mittermaier* (neue Archiv. XIII. σελ. 507—39). *Zum Bach* über Hauptgegenstände des Strafr. σελ. 274. *Zachariae* Vierzig. Bücher vom Staate σελ. 100. v. *Rotteck* Lehrbuch des Vernunftrechts I. σελ. 132. *Droste Hülshoff* Lehrbuch des Naturrechts §. 72. *Birnbaum* (Archiv. neue Folge I. σελ. 183). *Mittermaier* (neues Archiv. XIV. σελ. 66.) v. *Jagemann* (Archiv des Criminalr. 1838. nr. 9. 15). *Abegg* Lehrb. § 287. *Welcker* Staatslexikon VII. σελ. 343—345.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἀληθοῦς λόγου τοῦ ἀξιοποίνου τῆς ἐξυβρίσεως *Jarke* (*Hitzig's* Zeitschrift 34. Heft σελ. 267). *Mittermaier* (neues Archiv XIV. σελ. 78). *Gioja* dell. ingiuria Vol. 1. p. 18. Τὸ ἀλγεῖνδον αἰσθημα τοῦ ἐξυβριζομένου δὲν δικαιολογεῖ ἀποχρώντως τὸ ἀξιοποιῖν *Zum Bach* Ansichten σελ. 268. Archiv αὐτόθι. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος τοῦ ἀξιοποίνου ἢ ἐνυπαρχουσα εἰς τὴν ἐξυβρίσιν προσβολὴ δικαιοσύματος *Birnbaum* Archiv, neue Folge I. σελ. 185—8). Περὶ τῆς ἰδέας (π. χ. τοῦ ἀγγλικοῦ δικαίου), ὅτι ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι ἡ ἐν τῇ ἐξυβρίσει περιεχομένη πρόκλησις πρὸς διατάραξιν τῆς εἰρήνης, ὅρα *Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung* XII. σελ. 157. Εἶναι δὲ ὀρθόν, ὅτι ἡ τιμὴ δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς οἰονδήποτε ἐξωτερικὸν κτῆμα. *Rosshirt* II. σελ. 264.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Δυσκόλως δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἱκανή

νά παράσχη σταθεράν βάσιν ὡς πρὸς τὰς ἐξυθρίσεις ἢ γνώμη τοῦ *Rosshirt* II, σελ. 264. ὅστις ἐξαπατᾷ τὰ πάντα ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἡθῶν σιτηριζομένης κοινῆς γνώμης καὶ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ἐκπιγάζοντος διὰ τοὺς καθεκάστους συμφέροντος, ἢ ἡ γνώμη τοῦ *Abegg Lehrb.* § 293. 294. κατὰ τὸν ὅποιον ἡ οὐσία τῆς ἐξυθρίσεως συστάται εἰς τὴν προσβολὴν τῆς (ἀμέσου ἢ καὶ ἀστυκῆς) προσσωπικότητος. Ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ ὀρίξῃ τὴν ἔννοιαν, ἣν ἀποδίδει εἰς τὴν (ἄλλως πολλὰ ἀόριστον) ἐκφρασιν: τιμὴ, νὰ ἀναφέρῃ τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων θέλει νὰ ἐκτείνῃ τὴν προστασίαν του, καὶ ποίας ἐξυθρίσεις θεωρεῖ ἐπομένως ὡς ἀδικήματα. *v. Kellenacker das Verbrechen der Ehrenkränkung* σελ. 4. 9. Οὐδέμια σταθερὰ βάσις προκύπτει καὶ ἐκ τῆς γνώμης τοῦ *Heffter* νέα ἐκδ. σελ. 249, ὅστις ὀνομάζει τὴν ἔκτασιν τῆς ἀστυκῆς ἀξίας. Κατὰ τὴν ἑκδοσιν νόμων περὶ ἐξυθρίσεων ἀπαιτεῖται στάθμισις πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων. *Müllermaier* (Archiv 1839 σελ. 2)

§ 275.

"Ὅστις προσβάλλει διὰ παραιόμου πράξεως ἢ παραλείψεως τὸ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν ἢ τὸ καλὸν ὄνομα δικαίωμα ἄλλου εἶναι ἔνοχος προσβολῆς τῆς τιμῆς (ἔνοχος ἐξυθρίσεως) (α).

- (α) Ἡ ῥωμαϊκὴ ἔννοια τῆς injuria (*Gajus* III, § 220. pr. J. de inj. l. 1. pr. D. eod.) περιλαμβάνει εἰς τὸν ἀπλὸν ἐξυθρίσεων τῆς τιμῆς κατὰ τὴν σημερινὴν τῆς ἐκράσεως ταύτης σημασίαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντικείμενα. Καθὼς τὸ *damnum injuria datum* περιλαμβάνει πᾶσαν διὰ προσβολῆς πράγματα παρὰ νόμον περιλαμβανόμενῃν βλάβην, οὕτω περιλαμβάνει ἡ injuria πᾶσαν ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ ἐξυθρίσιν, πρᾶττομένην διὰ προμελετημένης προσβολῆς ἢ διακινδυνεύσεως δικαίωματος ἀνέκοντος αὐτοῦ εἰς τὴν ἐν ἐνοχῇ σχέσιν, καθόσον ἡ τοιαύτη δικαίωματος προσβολὴ δὲν περιέχει ἀπλῶς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην πράγματος. Ἡ injuria κατὰ τ

νομ. δίκαιον περιλαμβάνει οὐ μόνον πᾶσαν ἐκ προθέσεως ἐπαγομένην βλάβην, προσβολὴν ἢ διακινδύνευσιν ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν αἰσικὴν ἢ τὴν ψυχικὴν ὕψιν (L. 5. pr. 1. L. 7 § 1. L. 11. § 9. L. 12. L. 15. pr. D. de inj. Cujas c. ius XXIV. obs. 16.) ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐμπόδισιν τῆς ἐλευθερίας χρήσεως τὴν ἰδιοκτησίας ἢ τινος; res communis ἢ publica (L. 2. § 9. D. ne quid in loco publ. L. 13. § 7. L. 24. D. de iuj. L. 25. D. de act. emti. read.), πᾶσαν διαβάριαν εἰσεδελὴν εἰς ξένην κατοικίαν, ἂν καὶ ἐπὶ σκοπῷ αὐτοῦ L. 5. pr. §. 2—5. L. 1. L. 23. D. de inj. L. 21. §. 7. D. de furtis) καὶ ἄλλα πολ-
λὰ παραπλήσια. Συγχωρεῖται λοιπὸν νὰ περιορισθῇ ἡ τοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐπιστήμη, ἐὰν εἰν θέλῃ νὰ ἐνομοσθῇ ἀπλῆ περὶ τῶν περιέχων πραγματεία, εἰς ἐκθεσιν ὧν τῶν περιπτώσεων, τὰς ἐποίας ὑπάγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν λέξιν injuria; Μετὰ τῶν ἐρημέ-
ων πρὸς Rosshirt Lehrbuch des Criminalr. σελ. 428—446.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀξιοποιοῦν τῆς ἐξυβρίσεως συνίσταται μόνον εἰς τὴν τοιαύτην τῆς τιμῆς τοῦ ἄλλου προσβολὴν, δι' ἧς ἀποδίδονται αὐτῷ ψευδῶς ἀξιοποῖνοι ἢ κακοήθεις πράξεις, ἢ προσάπτονται αὐτῷ κακοήθεις ἰδιότητες, περιλαμβάνουσαι ἐν ἑαυταῖς τὴν ἀπόδοσιν τῶν τοιοῦτων πράξεων ἢ δι' ἧς ἐνεργεῖ τις κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαύτας πράξεις ἢ ἐκφέρει τοιαύτας ἐκφράσεις, αἵτινες κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως εἰς τὴν ἀνήκει ὁ προσβαλλόμενος, θεωροῦνται ὡς περιφρονητικαὶ ἢ ὑβριστικαί. *Mil-termaier* (Arch XIV. σελ. 72). Ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας προστασίαν τῆς τιμῆς πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν ἔχει τις ὡς ἠθικός καὶ νομίμως διάγων ἄνθρωπος, ὁμολογεῖ ὁ *Chassan traité I. p. 341. v. Kettenacker im Arch. für bad. Recht IV. σελ. 91*. Δικαίως δὲν ἠθέλησαν εἰς τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις (*Sitzung 49. σελ. 62—63.*) ν' ἀναγνωρίσωσιν ὡς ἀναγκαῖον πρὸς ὑπακοὴν ἐκείνης τὸ νὰ ἐκτεθῇ ὁ ἄλλος εἰς τὸν χλευασμὸν τοῦ κοινοῦ. Ἐὰν ἡ πολιτεία ἐκτείνῃ πλείοτερον τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς τῶν πολιτῶν, θέλει συγχύσει τὴν ἐξύβρισιν ἥτοι μὲ

τὴν βαρβαρότητα ἢ μὲ τὴν ἀπρέπειαν ἢ μὲ τὰς ἐκφράσεις, τὴς δυνάμενος νὰ ἐπιφέρωσιν ἀξιώσεις πρὸς ἀποζημίωσιν, ἢ θέλει καταστραφῇ, φυλακτομένης συνεισίας, ἢ ἐλευθερίας τῆς ἐπικρίσεως καὶ ἡ ἐλαχίστη εὐτραπέλεια καὶ θέλουσ. προαχθῇ μάταια, ἢ ἀλλάζονικαὶ ἀξιώσεις. *Weder von de Injurien* II. σελ. 221. *Haus observ.* I I σελ. 48. Ἡ injuria δύναται προσέτι νὰ συνίσταται εἰς τοιοῦτον τρόπον τοῦ φέρεσθαι, ὅποιον μεταχειρίζεται τις πρὸς ἀνθρώπους τοὺς ἐποίους δὲν κρίναι ἀξίους σεβασμοῦ ἢ εἰς ψευδεῖς ἐνοχοποιήσεις, ἢ εἰς συμβολικὰς πράξεις, ἢ εἰς ἐκφράσεις ὑβριστικὰς.

§ 276.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ προσβολὴ τῆς τιμῆς ἀπαιτεῖται Α) Ἐξωτερικὴ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἀλλοῦ ἀντιβαίνουσα (θετικὴ ἢ ἀποθετικὴ) πράξις. Δὲν ἀρκεῖ ἡ ἀπλῶς ἀτομικὴ τινος δόξα, ὅτι ἐβλάφθη ἡ τιμὴ του. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἐὰν 1) ἡ πράξις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν περιέχῃ, εἴτε ὥς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς εἴτε κατὰ τὴν γενικὴν περὶ αὐτῆς δόξαν τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως τοῦ ἐξυβρισθέντος, τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς (γενικῶς ἢ κατ' ἀντικείμενον ὑβριστικὴ πράξις): ἢ ἐὰν ὁ ἐξυβρίζων ἐπεχείρησεν οἰανδήποτε ἄλλην πράξιν ὥς αὐθαίρετον δείγμα τῆς περιφρονήσεώς του, καθ' ἣν περίπτωσιν ἀπαιτεῖται τῶν διαφορῶν περιστάσεων ἢ στάθμισις, διὰ ν' ἀποφασισθῇ ἐὰν ἡ πράξις ἐπεχειρήθη ὥς τοιοῦτο δείγμα καὶ ὑπὸ τοιαύτην σημασίαν (ἀτομικῶς ἢ καθ' ὑποκείμενον ὑβριστικὴ πράξις).

§ 277.

Β) Ἡ τοιαύτη ἐξωτερικὴ πράξις πρέπει ν' ἀντιβαίνει εἰς τὸ καταναγκαστικὸν τοῦ ἐξυβρισθέντος δικαίωμα ὥς πρὸς τὴν τιμὴν. Ὅθεν δὲν ἀποτελεῖ προσβολὴν τῆς τιμῆς 1) ἡ ἀπλὴ ἐλάττωσις τῆς διακεκριμένης τιμῆς, ἐὰν αὕτη δὲν

στηρίζεται οὐδ' ἀναφέρηται εἰς τὴν ἀστυκὴν τοῦ ἐξυβριζομένου ἀξίαν (§ 274). Ἐπίσης δὲν εἶναι 2) δυνατόν νὰ πρᾶξῃ προσβολὴ τῆς τιμῆς, ἐὰν τὸ εἰς τὴν ὑβριστικὴν πρᾶξιν ἄλλως ἀντιστοιχοῦν δ. καίωμα τοῦ ἐξυβριζομένου ἐξέλιπεν, ἥτοι α) διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξυβριθέντος δοθείσης ἀδείας πρὸς τὴν πρᾶξιν (§, 35) (α), ἢ β) διὰ νομίμου ἀτιμίας (§. 71. 151.), σχετικῶς πρὸς τὰς προσβολὰς τῆς ἰδιότητος ἀστυκῆς τιμῆς, ἢ γ) δι' ἀτιμίας δικαστικῶς ἐπιβληθείσης (§. 71. 151.), ἐπὶ πικρῶς εἵδους προσβολῆς τῆς τιμῆς (δ).

- (α) L. 1. §. 5. L. 13. §. 49. L. 17. pr. D. de injuriis. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἔστιν οὐδεμίαν ἔχει ἐπιβρῶν ὡς πρὸς τοὺς διὰ τῆς ἐξυβρίσεως ἐμμέτως προσβληθέντας τρίτους. L. 1. §. 5. D. eod. Weber I. c. Abth. 1. §. 3.
(δ) Διὰ τῶν δ Weber αὐτῶν: σελ. 27.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ ἐξυβρισις πρέπει νὰ ᾖ καὶ ἀντικείμενον: Art. 178. C. C. C. Martin Lehrb. §. 164. Weber von den injuriis I. σελ. 467. Hefstler Lehrb. σελ. 327. Ἡ ἐξυβρισις πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ ἥτοι εἰς τὸν τρόπον τοῦ πράττειν, ἢ εἰς τὴν ἀθέμιτον τῆς ψευδῆ αἰτίαν περιεχομένης ἐκφράσεως. Ἀπλοῦς σκοπὸς πρὸς ἐξυβρίσιν δὲν ἀρκεῖ. Hefstler §. 301. Abegg Lehrb. σελ. 407.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πολλοὶ ἐπέκεινται τοῦ δέοντος ἐκτείνουσι τὴν γνῶμην των οἱ διατεινόμενοι, ὅτι πᾶν κατὰ ἀτίμων ἐξυβριστικὸν (ἐπομένως καὶ πᾶν ἐξυβριστικὸν ἔργον) εἶναι ἀτιμώρητος. Werner Handb. σελ. 374. Henke Handb. II. σελ. 245. Hefstler σελ. 332. Martin Lehrb. σελ. 381.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν διατεινόμενων, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξυβρισθῇ ὁ συναινῶν ἔχει ἐπίσης ἀνάγκην περιορισμοῦ. Martin Lehrb. σελ. 393. Δὲν ἔπρεπε νὰ

λησμονῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον παρ' ἡμῖν στέρησις παν-
τελὲς δικαιωμάτων. Τὸ ζήτημα συμπίπτει πολλάκις μὲ τὴν
exceptio veritatis. Ἄξιον λόγου εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ρωμα-
δικαίον (κατὰ τὴν ἔποψιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιωτικῆς) ὁ ἐξυ-
βρισθεὶς ἔπρεπε νὰ συναισθανθῇ τὴν ἐξύβρισιν. *Heffler*
(*Archiv.*) 1839. σελ. 440.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν δύνηται νὰπραχθῇ ἐξύβρι-
σις ἀποθανόντων, ἀμφισβητεῖται. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμο-
γὴν χωρίων τοῦ ρωμαίου δικαίου (L. 1. §. 4. 6. 27. D.
de injur.) εἶναι δύσκολον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ρωμαϊκαὶ
ιδέαι περὶ διαρκείας τῆς προσωπικότητος τοῦ διαθέτου διὰ
τῆς *successio universalis* καὶ περὶ τῆς ἐξυβρίσεως ὡς ἰ-
διωτικοῦ ἀδικήματος, ἐνῶ παρ' ἡμῖν ἐξαίρεται πρὸ πάντων
τὸ στοιχεῖον τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς. Ὁ κατηγορὸς πρέπει
πάντοτε νὰ ἀποδείκνῃ ἰδιῶς συμπερόν' πρὸς κταδίωξιν τῆς
ὑβρεως. *Willenberg de injur, mortuis illatis. Gedan.*
1726. Mylius de injur. mort. Lips. 1751. Tilmann
Handb. II σελ. 223. den Tex hydragen tot regtsge-
leerdheid en Wetgeving 1827. Hest 2. σελ. 288. 308.
Gazette des tribunaux. 1827. nr. 458. Carnot com-
mentaire vol. II. p. 196. Κατὰ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν
(ὅρα ἐκτὸς τῶν προμημονευθέντων συγγραμμάτων: *Haus*
observations III. p. 54. καὶ πρὸ πάντων Chassan traité
I. p. 350—358. Garnier de Bourgneuf. Code de la
presse p. 98. 100.) Ἡ παρὰ τῶν συγγενῶν καταμήνουσις εἶναι
τότε μόνον παραδεκτὴ ὅταν διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐξυβρίσεως
τοῦ θανόντος προσβάλληται συγγράνως καὶ ἡ οἰκογένεια.
Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἀγγλικὴ θεωρία. *Starkie treatise on*
the law of libel, II. p. 242. Εἰς τοῦτο τὸ σύστημα κλί-
νει καὶ ἡ γερμανικὴ δικαστικὴ πράξις. *Heffler Lehrb. σελ.*
259. Μακρότερον φαίνεται ὅτι προχωρεῖ ὁ *Rosshirt Gesch.*

II. σελ. 267. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι νὰ δώσωσι δικαίωμα πρὸς κατηγορίαν ἐπὶ ἐξυβρίσει εἰς πάντα κληρονόμον, καὶ αὐτὸν τὸν ἐκ διαθήκης, ἂν καὶ δὲν ᾖναι συγγενής. καὶ οἱ ὅποιοι ἐπιτρέπουσι προσέτι τὸ τοιοῦτο δικαίωμα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐξυβρισις ἐγένετο ζῶντος· ἔτι τοῦ ἐξυβρισθέντος, ὅστις ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ καταδίωξιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 203, δίδει δικαίωμα πρὸς ἐγκλησιν ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ θανόντων εἰς τὸν σύζυγον, τοὺς συγγενεῖς καὶ κηδεστὰς κατ' εὐθείαν γραμμὴν, καὶ μέχρι τοῦ 3 βαθμοῦ ἐκ πλαγίου. Κατὰ τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, ἀρθρ. 292, ἔχουσι δικαίωμα πρὸς ἐγκλησιν ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ θανόντων οἱ κληρονόμοι αὐτῶν. Κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 286, ἡ ἐγκλησις συγχωρεῖται μόνον ἐπὶ συκοφαντίᾳ κατὰ τοῦ θανόντος καὶ εἰς μόνους τοὺς γονεῖς, τὰ τέκνα καὶ τὸν σύζυγον.

§. 278.

Γ) Εἰς πᾶσαν προσβολὴν τιμῆς ἀπαιτοῦσιν οἱ νόμοι (α), σκοπὸν πρὸς ἐξυβρίσιν (*animus injuriandi*), ὅστις ὑπάρχει 1) ἐὰν κύριος σκοπὸς τοῦ πράττοντος ᾖτο ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς ἄλλου ἢ 2) ἐὰν ἡ ἐπ' ἄλλῳ κυρίῳ σκοπῶ ἐπιχειρισθεῖσα πράξις ἐτελέσθῃ ἐν γνώσει, ὅτι βλάπτει ἄλλου τὴν τιμὴν, ἐνταῦθα ὁμῶς προϋποτίθεται πράξις κατ' ἀντικείμενον ὑβριστική. (β)-

(α) L. 34. pr. D. de O. et A. L. 3. §. 1. 2. L. 44. D. de injuriis. L. 5. C. eod. L. 1. §. 38 D. depositi. L. 41. pr. D. ad L. Aquil. L. 1. §. 8. D. de inspiciendo ventre. Πρὸς Weber αὐτόθι Abth. I. §. 5. f. Διαφωνοῦσιν εἰς Klein. peiml. R. §. 213 καὶ Grolman Grunds. der CRW. 1ste Aufl. §. 341.

(β) Π. Χ. φηλάφνης γυναικὸς, ἡ συκοφαντία τιμῆς ἀνδρὸς διὰ τὰ τελεῶσι ὑποκρίματα εἰς τὴν κοινῶνιαν αὐτοῦ πρόοτον.

Σημ. 1) τοῦ Ἐκδ. Ὅτι ἐξυβρίσις ἐκ ῥαθυμίας δὲν δὲν ἀπέρχεται
 ὅρα *Weber I.* σελ. 47. — *Wächter Lehrb. II.* σελ. 95. —
Henke II. σελ. 256. 'Ἡ ἐπακόλουθος διαγωγή τοῦ θαιώρου
 μένου ὡς ἐξυβρίσαντος, θέλει ἀναδείξει ἐσφαλμένην πᾶσαν κατ'
 αὐτοῦ αἰτίασιν. Ὅρα ὁμῶς *Rosshirt Gesch II.* σελ. 267. Ὁ
 σιζωνικός νόμος, ἀρθρ. 195, τιμωρεῖ τὴν διάδοσιν φήμης
 ἐπιβληθεῖς εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, γινομένην ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ
 ὅτι αὐτὴ δὲν ἔχεται ἀληθείας, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 ἐβδο-
 μάδων ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης
 καθιεροῦται εἰδὸς τι ἀξιοποίνου ἐξυβρίσεως ἐκ ῥαθυμίας.

Σημ. 2 τοῦ Ἐκδ. Πολλοὶ συγχέουσι τὸν σκοπὸν πρὸς ἐξέδρι-
 σιν μὲ τὴν δοῦλην προαίρεσιν, ἥτις ἀπαιτεῖται ἀναμφιδό-
 λως εἰς πᾶσαν ἐξυβρίσιν. Ἐπὶ ἐξυβρίσεων ἡ δολίχῃ προαίρε-
 σις συνίσταται κυρίως εἰς τὴν σκοπὸν πρὸς ἐξυβρίσιν (*animus injuriandi*). Ἡ ἔκφρασις αὕτη (τῆς ὁποίας ἐγένετο
 κατὰ καιροῦ; χρῆσις ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας) σημαίνει ἥτοι τὸν
 προσδιορισμὸν τῆς θελήσεως πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ὑβρίστι-
 κῆς πράξεως ἐν γνώσει ὅτι δύνανται νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν
 τοῦ ἄλλου, ἢ τὴν δι' ὑβρίσιν τῆς θελήσεως, προτιθεμένης ὡς
 σκοπὸν τὴν προσβολὴν τοῦ ἄλλου. Εἰς μόνον τὴν πρώτῃν
 σημασίαν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ὡς ἀναγκαῖον ἐπὶ ἐξυβρίσεων
 ὁ *animus injuriandi*. Ὅρα προσέτι *Heffler Lehrb.* σελ.
 257. *Abegg. Lehrb.* σελ. 105. Οὕτω καὶ οἱ Γάλλοι λα-
 λοῦσι περὶ τῆς *intention d'injurier* *Chassan traité I.* σελ.
 373. *Rauter traité II.* p. 102. 103. Εἶναι ἐξέχον, ὅτι
 ἐξυβρίσις δύναται νὰ προχθῇ οὐ μόνον μετὰ ψυχρὸν σκεπὸν
 (*proposito*) ἀλλὰ καὶ εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς (*impetu*).
 Ὅπως δὲ ἦν ἔχρησι ταῦτα, ὁλεθρία εἶναι ἡ γνώμη ἐκεί-
 νων, οἵτινες ἀπειλοῦσι παρὰ τοῦ κατηγοροῦ τὴν ἀπόδειξιν
 τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρὸς ἐξυβρίσιν σκοποῦ. Ἡ φαινομένη περὶ
 τοῦ ἂν τεκμαίρηται ὁ πρὸς ἐξυβρίσιν σκοπὸς εἶναι κατὰ μέγαν

μέρος φιλονεικία περί λέξεων. Wächter Lehrb. II. σελ. 92.
Αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ περί ἀποδείξεως τῆς προθέσεως ἰσχύουσι
καὶ ἐπὶ τοῦ προκαίμενου, zum Bach σελ. 285. Καὶ αὐτοὶ οἱ
ἀπαιτοῦντες τὴν ὑπαρξίν τοῦ animus inguriandi, ὡς ὁ Kel-
tenacker von der Ehrenkränkung σελ. 7—9. ὁμολογοῦσιν,
ὅτι ὁ ἐξυβρίσας, διὰ τὴν ἀκαλλυχθῆ τῆς ἐπὶ ἐξυβρίσει ποινῆς,
ἐπείλει τὴν ἀποδείξιν σκοπὸν ἀποκλείοντα τὸν animus injuri-
andi. Πλλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ διέκρισις τῆς ἀπλῆς ἐξυ-
βρίσεως ἀπὸ τῆς συκοφαντίας. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης
δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γένη παντάπασι λόγος περὶ τοῦ ani-
mus injuriandi εἰς τὴν ὡς ἰνωτέρω δευτέραν σημασίαν, ἀλλὰ
τὴ ἀδικίαν ὑπάρχει, ὅσῳ δὲ συκοφαντῶν ἀντρεῖ τι, τοῦ
ὅπου δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν. "Ork προσέτι
Rosshirt zeitschr. III. Bd. 3. σελ. 288.

§. 279.

Δ) Ἐπειδὴ ἡ κατὰ νόμον ἡ κατὰ νόμον ἐκτέλεσις οἱ-
αδήποτε πράξεως εἶναι ἀσυμβίβαστος μετὰ τὴν ἔννοιαν
πράξεως ἀξιοποίνου, ἐπεται, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑ-
πάρῃ ἐξυβρίσις, ἐὰν ἡ πράξις, ἥτις ὑπὸ ἄλλας περιστά-
σεις ἦτορ ἀποτελεῖ προτροπὴν τῆς τιμῆς, δικαιολογῇ-
ται ἀμέσως ὡς ἐκ τῶν καθορῶντων τῆς ὑπερηστίας ἢ τοῦ
ἐπαγγέλματος ἢ ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων δικαιωμάτων τοῦ
πράττοντος ἐπὶ τοῦ ατόμου τοῦ ἑτέρου (α).

(α) §. 3. J. L. 13. §. 1. 2. 6. I. 15. §. 13. D. de injuriis.

§. 280.

Ἐξυβρίσις δύναται νὰ προχθῇ κατὰ παντὸς προσώπου
ἔχοντος δικαίωμα πρὸς τιμὴν, κατὰ ατόμων, ὡς καὶ κατὰ

κοινοτήτων καὶ συλλόγων, προσέτι δὲ καὶ κατὰ ἀνικάνων
νὰ αἰσθανθῶσι τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς. (α).

(α) L. 3. §. 1. 2. 3. D. de injuriis.

Σημ. 1. τοῦ Ἐκδ. Πολὺ ἀμφίβολον εἶναι, ἂν ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποι-
νου τῶν ἐξυβρίσεων ἀρμόζῃ καὶ ἐπὶ τῶν νομικῶν προσώπων, καὶ
ἂν δὲν ᾔται πᾶσα ἀληθὴς ἐξύβρισις κυρίως πάντοτε προσβολὴ
τῆς τιμῆς ἀτόμων. Ὅρα ἐν τοσούτῳ *Heffter Lehrbuch*
σελ. 332. — *Martin Lehrbuch* σελ. 381. Ὁ *Abegg* σελ.
103. παράγει τὸ θεμιτὸν τῆς ἐγκλήσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει νομι-
κῶν προσώπων μᾶλλον ἐκ γενικῶν λόγων ἢ ἐκ τοῦ ῥωμαῖ-
κοῦ δικαίου. Τίνες οἱ τοιοῦτοι λόγοι; Ἡ φύσις τοῦ πράγμα-
τος ἀποκλείει ἐπὶ συλλόγων τὴν ἐπὶ ἐξυβρίσει ἐγκλησιν. Ἐ-
καστος τῶν ἐξυβρισθέντων δύναται ἀτομικῶς νὰ ἐγκαλέσῃ.
Ἄς συλλογισθῶμεν, ὅτι τὰ νομικὰ πρόσωπα δὲν δύνανται
οὔτε ἀδικήματα νὰ πράξωσι. Ἐξύβρισις δλοκλήρου τάξεως
πολιτῶν ἢ δλοκλήρου γένους δὲν ὑπάρχει. *Weber I.*
σελ. 163.

Σημ. 2. τοῦ Ἐκδ. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἀρθρ. 203,
ἐπὶ ἐξυβρίσεων δλοκλήρων τάξεων ἢ συλλόγων, δύναται πᾶν
μέλος τῆς τάξεως ἢ τοῦ συλλόγου νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν ὑβρι-
στήν. Κατὰ τὸν Βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 284, εἶναι δυ-
νατὴ ἡ ἐξύβρισις θρησκευτικοῦ ἢ πολιτικοῦ σωματείου ὡς
πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, τὸ πολίτευμα ἢ τὴν διαγωγὴν.
κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 292, τὸ πρὸς ἐγκλησιν δικαίωμα ἀνήκει
εἰς τὸν προεστάμενον τοῦ σωματείου. Κατὰ τὸ βαδικὸν νο-
μοσχέδιον ἐξύβρισις νομικῶν προσώπων δὲν ὑπάρχει.

§. 281.

Ἡ τιμὴ ἐκάστου προσώπου δύναται οὐ μόνον ἀμέσως

νὰ προσβληθῇ, ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως, διὰ τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς ἄλλου (ἐμμεσος ἐξύβρισις) (α), ἐὰν δηλονότι 1) ἡ ἐξύβρισις ἐμπεριέχῃ συγχρόνως προσβολὴν τῆς τιμῆς τρίτου (β), ἢ 2) ἐὰν ὁ τρίτος οὗτος ᾗτοι συναποτελῇ μετὰ τοῦ ἀμέσως ἐξυβρισθέντος νομικῶς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἢ ἔχῃ πρὸς αὐτὸν τοσοῦτον στενὴν οἰκογενιακὴν σχέσιν, ὥστε, κατὰ τὸν νόμον, δὲν δύναται ἡ ἑλπίς τῆς τιμῆς τοῦ ἑνὸς νὰ συνυπάρχῃ μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἑτέρου (γ).

(α) L. 1. §. 3. de injuriis.

(β) 'Ο ἀποκαλῶν π. χ. τὸν υἱὸν νόθον, λίγαι τὴν μητέρα πόρνην ἢ μοιχὰ λίθα.

(γ) §. 2. J. de injuriis. L. 1. §. 3. 4. 5. 6. 8. L. 15. §. 24. L. 18 §. 2. L. 30. §. 1. D. eod. Πρὸς Weber. αὐτόθι, Abth. I. σελ. 200. f.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἐμμεσος ἐξύβρισις ὑπὸ τὴν δευτέραν παρὰ τοῦ Φαῦερβαχ ἀναφερομένην ἔννοϊαν ἦναι εἰτέτι δυνατὴ κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας, ἀμφιβάλλει ὁ Sander Bekk's Annalen der badischer Gerichtshöfe 1835. nr. 49). Πρέπει νὰ διακρίνωμεν ὡς ἑξῆς: 1) Οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἀντὶ ἄλλων, ὡς ὁ σύζυγος καὶ ὁ πατὴρ, ἔχουσιν ἀντὶ ἐκείνων τὸ δικαίωμα τῆς ἐν ἐνόματι ἐκείνων ἐγκλήσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει κατ' ἐκείνων γενομένη; Ὑπὸ ταύτην τὴν ἔννοιαν τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 281, ἀναγνωρίζει τὸ πρὸς ἐγκλήσιν δικαίωμα. 2) Δύνανται οἱ προσημνημένοι εἰς ἐγκαλῶσι καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἐξυβρισθέντων; Ναί, κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, § 565. 568, καὶ κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 292. 'Ο σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 203, δίδει μόνον ἐν γένει δικαίωμα πρὸς ἐγκλήσιν εἰς τοὺς τοιοῦτους, χωρὶς νὰ ἐκφράζηται εἰδικώτερον. 3) Δύνανται νὰ ἐγκαλέσῃ ὁ πατὴρ ἢ ὁ σύζυγος καὶ συγχρόνως μὲ αὐτὸν καὶ ὁ ὑβρισθεὶς; τί γίνεται, ἐὰν ὁ τελευ-

ταῖς παραιτηθῇ τῆς ἐγκλήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐκτιμᾶται προσηκόντως ἡ διαφορὰ τῶν ῥωμαϊκῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων ἀπὸ τῶν ἑμμετέρων

§. 282.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πράξεις, δι' ὧν προσβάλλεται τὸ πρὸς τὴν τιμὴν δικαίωμα, δύνανται 1) ἄλλων δικαιωμάτων προσβολαὶ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσα τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς ἐξυβρίσεις μικταὶ ἢ ἔργα· εἰς ταύτας δὲ ἀντὶκεινται 2) αἱ ἀπ.λαῖ ἢ ἰδανικαὶ ἐξυβρίσεις, τουτέστιν ἐκτεῖναι αἱ πράξεις, αἵτινες ὡς ἐκ μόνης τῆς ἀναφορᾶς αὐτῶν πρὸς τιμὴν λογίζονται προσβολαὶ δικαιωμάτων. Αἱ ἐξυβρίσεις αὗται πρᾶττονται ἤτοι α) διὰ λόγων, ἐγγραφῶς ἢ προφορικῶς προφορικαὶ ἐξυβρίσεις (injuriarum verbales), ἢ β) δι' ἄλλων σημείων συμβολικαὶ ἐξυβρίσεις (α).

(1) L. 1. §. 1. 2. D. de injuriis. Werner Handb. des penal. Rechts 382.

§. 283.

Ἡ ἀπλῇ ἐξυβρίσις (ἢ τε προφορικὴ καὶ ἢ συμβολικὴ περιλαμβάνει Α) τὴν συκοφαντίαν, Β) τὴν ἐξυβρίσιν ἐς στεγνωπέραν ἔννοιαν, ὑποδαιρυνμένην εἰς τὴν ἐξυβρίσιν α) τῆς κοινῆς καὶ β) τῆς ἰδιαζούσης τιμῆς.

§. 284.

Α) Συκοφαντία ὑπάρχει, ἐὰν τις διακοινώῃ εἰς ἄλλ. πρὸς

τρίτου ψευθεῖς πράξεις ἢ ψευδῇ γεγονότα τοιαῦτα, τὰ ὅποια, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κοινοῦ πειθομένου περὶ αὐτῶν, καθιστάουσιν ἀνάξιον τιμῆς τὸν τελευταῖον (2).

(2) L. 5. §. 9. L. 15. §. 25. 27. 29 D. de injuriis A. Levinan histor. jur. Untersuchung über die Verleumdung. München 1822.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. 'Ο χαρακτηριστὴς τῆς συκοφαντίας συνίσταται εἰς τὴν ἐπίπλασιν τοιούτων γεγονότων, τὰ ὅποια, ἐν ἥσαν ἀληθῆ, ἤθελον ἐκθέσει τὸν προσβαλλόμενον εἰς τὴν κοινὴν περιφρόνησιν ἢ ἤθελον προσάψει αὐτῷ ἀξιοποινον πράξιν, *Mittermaier* (N. Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 88) 'Η συκοφαντία εἶναι, ὥσπερ τῶν ἐπιβλαβῶν αὐτῆς σενεπειῶν ἐπὶ τοῦ εὖ εἶναι τοῦ προσβαλλομένου, πολὺ πλεόν τῆς ἀπλῆς ἐξέθεσις ἀξιοποινος. "Ὅρα προσέτι *Wagner Zeitschr. für d. Rechtswiss. in Österreich. Rechtsgelchrs.* 1834. σελ. 151. 1835 σελ. 159. 180. S. II. nr. 22. 'Η συκοφαντία συνίσταται εἰς τὴν αἰτίασιν διὰ ῥητὰ γεγονότα, γενικαὶ ἀόριστοι ἐνοχοποιήσεις ἀποτελοῦσιν ἀπλὴν ἐξέθεσιν. Ἀναγκαστικῶς ἀπαιτεῖται πρὸς ὑπαρξιν συκοφαντίας καὶ ἡ διακοίνωσις τῶν γεγονότων εἰς τρίτους, v. *Kellenacker* (Arch. für bad. Rechtspflege IV. σελ. 596. "Ὅρα προσέτι *Verhandlungen in der Würtemberg. ZtenKammer. Sitzung 49. σελ. 76.* περὶ συκοφαντίας ὥρα προσέτι v. *Kellenacker* über Ehrenkränkung σελ. 23. *Rosshirt* in der *Zeitschr.* III σελ. 269. 'Η εἰναιμία τῆς συκοφαντίας κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον ἐμπεριώθη διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως, ἐπεκταθεισῶν τῶν περὶ τῆς calumnia ἐννοιῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου. *Heffler Lehrb.* σελ. 253. *Abegg. Lehrb.* σελ. 412.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν διχοφύρων ὁρισμῶν τῆς συκοφαντίας, κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὥρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 7. ἐπὶ τοῦ §. 275. Τὰ κύρια σφάλματα τῶν διαφύρων νόμων

συνίστανται εἰς τὸ ὅτι περιορίζουσι τὴν ἔννοιαν τῆς συκοφαντίας εἰς τὸ προσάπτειν πράξεις θεωρουμένας ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἀδικήματα (π. χ. κατὰ τὸν βαναρικὸν νόμον), ἢ ἢ ἐκτείνουσιν ἐπὶ πολὺ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, ἢ ἀπαιτοῦσιν ὡς ἀναγκαῖον συστατικὸν τὸν *animus injuriandi*, ἢ δὲν λαμβάνουσιν ἀρκούντως ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως τῶν προσαπτομένων γεγονότων. Ὅρα *Millermaier* (*Archiv.* XIV. σελ. 507. 538).

§. 285.

Μόνον ἰσχυρισμοὶ περὶ ὑπάρξεως γεγονότων οὐχὶ δὲ ὑβριστικαὶ περὶ τινος κρίσεις, ἀποτελοῦσι τὸ περιεχόμενον τῆς συκοφαντίας, ἀδιαφόρως ἐὰν ἀναφέρονται 1) εἰς τὴν κοινὴν τιμὴν, προσβαλλομένου τοῦ καλοῦ ὀνόματος (§. 272. 273.), δι' ἐπιπλάσεως πράξεων ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν ἡθικὴν ἢ εἰς τὸν νόμον, ἢ ἐὰν 2) ἀναφέρονται εἰς τὴν ἰδιάζουσαν τιμὴν δι' ἐπιπλάσεως γεγονότων τοιούτων, τὰ ὁποῖα παριστάνουσι τὸν προσβαλλόμενον ὡς ἀνάξιον τῆς τάξεώς του ἢ τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ ἀξίας (α).

(α) Ἐὰν εἴπῃ τις π. χ. περὶ ἀξιωματικοῦ, ὅτι ἅμα ἀκούσας τὸν πρῶτον πυροβολισμὸν ἔδραμεν εἰς φυγὴν, ἢ περὶ καθηγητοῦ, ὅτι ἠγόρασεν ἀπὸ τοῦ προπάτορός του τὰ τετραδία δι' ὧν παρὰδίδει, κττ.

§. 286.

Ὁ συκοφαντικὸς ἰσχυρισμὸς διακοινοῦται ἤτοι ἀπλῶς πρὸς ἰδιώτας (ἰδιωτικὴ συκοφαντία, *diffamatio*), ἢ πρὸς ἀρχὴν, διὰ τὴν ἀποπλανηθῆ αὕτη διὰ τοῦ τοιούτου μέσου ἀπὸ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόν-

των της (δημοσία συκοφαντία) (α). Ἡ τελευταία ἐμπεριλαμβάνει ὡς εἶδος τὸ κυρίως λεγόμενον *crimen calumniae* (§. 429).

(a) Grolman Grunds. d. CRW. §. 219.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν ψευδὴς καταμήνυσις, ἥτις κυρίως εἶναι εἶδος συκοφαντίας, δικαίως διακρίνεται ὡς ἴδιον ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ σύστηροτέρας ποινὰς, ἐὰν γίνῃ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑποβληθῇ ἀθῶος εἰς ἀνάκρισιν. (Εἰς τὸν αὐστριακὸν νόμον, § 188, ἐνομάζεται τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα ἰδίως συκοφαντία.) Ὁρα γὰρ π. π. νόμον, ἀρθρ. 373, βαυαρ. νόμον ἀρθρ. 288, σαξων. νόμον, ἀρθρ. 197, βυρτεμ. νόμον, ἀρθρ. 288, ἐκτενέστερον δὲ σαρδινικὸν νόμον (*calumnia*) ἀρθρ. 389. Ἐνταῦθα δὲ συγκαταριθμεῖται (ὡς εἰς τὸν βαυαρ. νόμον, ἀρθρ. 287,) καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἐπιχειρεῖ τις πράξιν ἵνα κατορθώσῃ ὥστε ἀθῶός τις νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐτουργός· ἀξιοποίνου πράξεως.

§. 287.

B) Ἐξύβρισις κατὰ τῆς κοινῆς τιμῆς ἀποτελεῖ πᾶσα πράξις ἐμπεριέχουσα τὴν δήλωσιν θετικῆς περιφρονήσεως τοῦ ἐτέρου ὡς ἀνθρώπου ἢ ὡς πολίτου (α), ἀδιαφόρως ἂν ὁ ὑβρίζων ἀποφαίνεται, τὸ καθ' ἑαυτὸν μόνον, τὴν ἀναξίαν τοῦ ἐτέρου, ἢ ἂν παριστάνῃς ὑτὸν καὶ πρὸς τρίτους ὡς περιφρονήσεως ἀντικείμενον. Ἐνταῦθα ἀνάγονται 1) ἡ βῆτη καὶ γενικὴ ἀπόφανσις τινός, ὅτι περιφρονεῖ τὸν ἄλλον, ἢ ὅτι τὸν θεωρεῖ περιφρονήσεως ἄξιον, 2) πᾶσα ἔκφρασις καὶ πᾶσα πράξις, ἥτις ὡς δεῖγμα θετικῆς περιφρονήσεως περιέχει σιωπηλῶς ἐν ἑαυτῇ τοιαύτην γενικὴν ἀπόφασιν, (β), 3) ὑβριστικαὶ κρίσεις

περὶ τοῦ χαρακτηῆρος, τῶν φρονημάτων ἢ τῶν σκοπῶν ἄλλου (γ). 4) ἡ πρόσαψις ἐξευτελιστικῶν πράξεων, καθ' ὅσον δὲ γίνεται ἐν εἵδει συκοφαντίας (δ), τελευταῖον 5) ἡ περὶ τινος ἀπόφανσις, ὅτι ἀνήκει εἰς τάξιν τοιαύτην, τῇ τῆς ὁποίας τὰ μέλη δὲν ἀπολαύουσι, κατὰ τὸν νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν, πλήρη τὴν κοινὴν ἀστυκὴν τιμὴν. (ε).

(α) Τὸ ζήτημα: τίνας πράξεις ἀ-ήκουστον ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πραγματικόν, καὶ δὲ δύναται πολεμικῶς, μάλιστα ἐπὶ συμβολικῶν ἐκτελέσεων, νὰ λυθῇ ἐπὶ μόνῃ τῇ βίσει ὁρισμῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἔπρεπε νὰ δικάζονται αἱ ἐξ-επίσεις ἀπὸ ἰδιαίτερα δικαστήρια τοιοῦτο δίκαιον.

(2) Πράξεις εἰς ἀπίπτουσι, πρὸς τὴν γλῶττιν καὶ τὰ τοιαῦτα. Αἱ πράξεις, εἴναι τις π. χ. παραβίας τὴν ἄλιον μὲ ἀνταγμιαν περιφρονησῶς δίκαιον ἀποκαλῶν αὐτὸν σκῆλον, ζῶν, βεῖν ὄντι κτλ.

(γ) Ἐάν τις εἴη π. χ. περὶ δημοσίου ὑπαλλέλου, ὅτι κατήγγειλεν οὐκ ὡς γινόμενῃ πρὸς αὐτὸν ἀποπειραν ζωρδοῦντος διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐνώρησε τὸ δῶρον πολλὰ εὐτελές. Π. ομοίως κρίσεις περιέχουσι πρὸς ἐπὶ, ὅς, ἵσταιται τινες ἐκφ. ἵσται, ἐποκαλυμμένου τινος π. χ. ευχ. δικαίου, διεφθαρμένον, οὐκ ἐδανῶ κτλ.

(3) Ἐάν τις ἐνομήσῃ π. χ. τὴν ἑταίρον κατὰ πρόσωπον κλέπτειν, ἐμπρηστὴν, μίσθωσιν κ. καθ.

(ε) Ἐάν ἀπικαλίσῃ τις τὴν ἄλλαν νέθον, δῆμιον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ κρίσεως τῆς ὑβριστικότητος ἢ μὴ τῶν ἐκφράσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἀγορευόντων, εἰς τοὺς ὁπίους πρέπει νὰ ὁδηγῶν ὅσον ἐνεστὶ πλήρη: ἐλευθερία τοῦ λόγου, ὅρα I. 15 §. 1. D de injur. Weber II. σελ. 129. — Tittmann Handb. II σελ. 204. — Preuss. Landr. §. 532—534. — Chassan traité I. p. 70. 91.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀπαραιτήτου ἐλευθερίας τῆς ἐπικρίσεως ἐπὶ τῶν δημοσιευόντων τὰ ἔργα των: Weber. II. p. 463 ὅρα προσέτι Welcker Staatslexicon. VIII. σελ. 362.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παραλείψεως εὐπροσηγοριῶν τινῶν. Werner Handb. σελ. 372. — Martin Lehrb. σελ. 410: 46. — Weber I. σελ. 138. — Henke Handb. II. σελ. 275. Ἡ τοιαύτη παραλείψις δύναται τότε μόνον νὰ ᾖται

ἀξιόποινος, ὅταν ἐκ τῶν διαφόρων περιστάσεων ἐξίγῃται ὁ σκοπὸς τῆς προσβολῆς τοῦ ἐτέρου. Περιεργος εἶναι; L. 13 §. 4. D. de inj. *Heffler Lehrb.* σελ. 255.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Πότε εἶναι ἐξέθρσις ἡ ἐνεκὰ σωματικῶν ἐλαττωμάτων μέμψις; *Tittmann Handb.* II. σελ. 219. — *Müllermaier* (N. Arch. des CrimR. XIV. (σελ. 86) *Gioja dell'ingiuria* I. p. 120.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Πότε ἀποτελεῖ ἐξέθρσις ἡ παραβίασις ἀπορρήτων; *Weber* I. σελ. 174. — *Henke* II. σελ. 319. — *Martin Lehrb.* σελ. 396. — *Heffler* σελ. 326.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἐπὶ παρουσίᾳ σεβασμῶν ὑποκειμένων τελουμένων κακῶν πράξεων: L. 15. §. 21. D. de injur. *Weber* I. σελ. 137. — *Gioja dell'ingiuria* II. p. 137. — Περὶ φιλημάτων ἀκούσκει τῆς φιλουμένης; *Gioja dell'ingiuria* II. p. 162. — *Rosshirt. Zeitschrift* I. σελ. 119

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Πότε λογίζεται συμβολικὴ ἐξέθρσις ἡ καύσις τῶν ἐντύπων τοῦ ἄλλου συγγραμμάτων, ὅρ. *Pfotenhauser über Verbrennung der Druckschriften*, Halle. 1819. — *Müllermaier* (N. Arch. des CrimR. III. σελ. 604). — *V. Kamptz. Jahrb. des Gesetzg.* X, σελ. 84.

Σημ. 8. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀθέμιτος διὰδοσις ἐμπεπιστευμένων ἀπορρήτων τιμωρεῖται ὑπὸ τῶν νεωτέρων νόμων ὡς εἶδος ἐξυβρίσεως; ἢ ὡς ἰδιωτικόν ἀδίκημα. Γαλλ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 378. (ἐν τῷ τίτλῳ περὶ τῆς calomnie), Ὁλδμεζουργ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 414 (παράλληλως μὲ τὴν ἀθέμιτον ἀντιποίησιν). Βρυτεμβ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 155, (ὡς ἰδίον ἀδίκημα). Ὁ σαξων. ποιν. νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

§. 288.

Γ) Ἡ ἰδιαζούσα ἀστυκὴ τιμὴ εἶναι ἀντικείμενον τῆς κυρίως λεγομένης ἐξυβρίσεως, 1) ἐὰν παραλειφθῶσιν αἱ πράξεις ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ὁ προνομιοῦχος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ ὡς δεῖγμα τῆς ἰδιαζούσης αὐτοῦ τιμῆς (α), 2) ἐὰν κηρυχθῇ ὁ τοιοῦτος, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἀνάξιος τῆς προνομιακῆς αὐτοῦ τάξεως (§. 285. 2.).

(α) Μὴ δεδομένου π. χ. τοῦ τέλους ἢ τοῦ πρωτεύου κ. καθ. Διαφωνεῖ ὁ Kleid chrod αὐτίκα §. 3.

§. 289.

Πᾶς τις λογίζεται ἀξιότιμος, ἐνόσω δὲν κηρυχθῇ διὰ δημοσίας ἀποφάσεως ἀνάξιος τῆς τιμῆς· διότι δὲν δύναται τῶν ἰδιωτῶν ἢ μερικῇ γνώμῃ ν' ἀποφασίσῃ μετὰ κύρους περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων. Ἐντεῦθεν προκύπτει ὁ κανὼν ὅτι: τὴν ἐξύβρισιν δὲν δικαιολογεῖ ἡ ἀποδείξις, ὅτι ὁ ὑβρισθεὶς κατέστη διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐξευτελιστικῶν πράξεων ἀνάξιος τῆς κοινῆς ὑπολήψεως. Ἐπειδὴ ὁμῶς ὁ ἀπλοῦς ἰσχυρισμὸς περὶ τῆς ὑπάρξεως γεγονότων (ὡς ἀπλῶν ἀντικειμένων καὶ λόγων ἐνδεχομένης ἀποφάσεως) δὲν ἀποτελεῖ ἔτι κεκηρυγμένην ἐξουθέντην τοῦ ἄλλου δυνάμει ἰδιωτικῆς δὴθεν ἀποφάσεως περὶ τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ ἀναξίας, ἡ δὲ ὑποχρέωσις πρὸς ἀπόκρυψιν ἀληθῶν γεγονότων ἤθελε καταστήσει ἀδύνατον τὴν ὑπαρξιν ἀληθοῦς τιμῆς, διὰ ταῦτα ἰσχύει ὡς ἐξαίρεσις τοῦ προεκτεθέντος κανόνος τὸ ἀξίωμα ὅτι: πᾶσα ἐκφρασις, ἥτις ἐμπεριλαμβάνουσα γεγονότας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν τιμὴν, ἀποδεικνυμένη ὡς ἀληθής, καθίσταται ἀτιμώρητος, ἐὰν δὲν ᾖ περιβεβλημένη σῆμα ἐκφράζον καθ' ἑαυτὸ περιφρόνησιν καὶ ἐξουθέντην (α).

- (*) L. 18. pr. L. 10. C. de injuriis. 'Εναντίως τούτης γνώμας ἴδ. εἰς: Weber Abthl. I. 22. 175. f. Kleinschrod I. c. σελ. 23. Sommer rechtswissenschaftl. Abhandl. nr. III. Werner Handb. des poeint. Rechts. σελ. 683.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας τῶν προσκαθέντων γεγονότων ἀπαιτεῖται κατάλληλος συνδυασμὸς τοῦ φέροντος τῆς προστασίας τῆς τιμῆς ἀπέναντι τῶν σπερμολογιῶν καὶ τῶν πακοβούλων προσβολῶν μὲ τὸ συμφέρον τῆς προστασίας τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαιώματος τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ ἐλευθέρως ἐκφράζεσθαι· ὅρα Mittermaier (Archiv des Criminalr, 1839. σελ. 1—4). Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐκφράζεσθαι καθιεροῦται ἐν L. 18. D. de injur. Waeter (Archiv IV. σελ. 283). Sommer Abhandl. nr. X. p. 149. Tittman Handb. II. σελ. 218. Martin Lehrb. σελ. 394. Matile de exceptione veritatis Heideleb. 1830. Hefter Lehrb. σελ. 235. Abegg. σελ. 409. ὅρα ὅμως Rosshirt Gesch. II. σελ. 266. Ἡ γνώμη αὕτη περὶ τοῦ θεμιτοῦ τῆς exceptio veritatis εὐρίσκεται καὶ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου τοῦ μέσου αἰῶνος (ὅρα Mittermaier im Arch. σελ. 5) καὶ ἀνεγνωρίσθη γενικῶς ὑπὸ τῶν πρακτικῶν νομικῶν. Clarus sent. V. §. injuria p. 120. Gail observ. II. obs. 99. ὅρα ὅμως περὶ διαφόρων γνώμων ἄλλων συγγραφέων Mittermaier σελ. 6. Ὅθεν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον πρέπει νὰ συγχωρῇται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας, ὅπερ φαίνεται καὶ δι' ἐσωτερικοὺς λόγους σκόπιμον (Archiv σελ. 24). Εἶναι δὲ θεμιτὴ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις, καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκφράσεως δὲν εἶχεν ὁ συκοφάντης ἀνὰ χεῖρας τὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς ἀληθείας τῆς βεβαίας αὐτοῦ ἐκφράσεως. Ὅρα ὅμως τὴν διάφορον γνώμην τοῦ Rosshirt Zeitschr. III. σελ. 275. Τὸ γερμανικὸν

δίκαιον δὲν θίλει νὰ ἐξαρτήσῃ τὸ παρκαιρὸν ἀπὸ τῆς (δυσ-
χεροῦς) ἀποδείξεως, ὅτι *tempore injuriæ* εἶχε τις τὴν
ἀπόδειξιν ἀνὰ χειρός. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται ἡ
γνώμη αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ συκοφάντης νὰ δύνηται
νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς *exceptio veritatis* διὰ γεγο-
νότων συμβάντων μετὰ τὴν ἐκφρασιν αὐτοῦ. Τὸ δικαίωμα
πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται 1)
εἰς τὴν περίπτωσιν ἐξυβρίσεως, ἐάν τις εἴπῃ π. χ. τὸν ἄλ-
λον δειλὸν, ἀνόητον, καὶ θέλῃ νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν περὶ
τούτου, ἢ 2) εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μέμφις ἐπὶ ἀ-
ληθεῖ γεγονότι γίνεται μὲ τρόπον, καθ' ἑαυτὸν ὑβριστικόν,
Mittermaier αὐτόθι, σελ. 31—37. 45. ἢ 3) εἰς τὴν πε-
ρίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐγγώριος νόμος περιορίζει τὴν ἀπό-
δειξιν τῆς ἀληθείας.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν προσάπτονται
εἰς τινὰ κακῶν ἐξιδιοτήτων, ἰκανὴ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν
περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ, πρέπει νὰ συγχωρηθῇ ἡ
ἀπόδειξις τοιούτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ὅ
ὑπάρχει τῶν ὧς εἴρηται ιδιοτήτων, *Mittermaier Archiv*.
σελ. 33.)

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅστις ἀναφέρει ἐκφρασιν περιέχουσαν συκο-
φαντίαν καὶ δὲν δύναται μὲν ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν
λεγομένων, ἀποδεικνύει δὲ τὴν καλὴν του πίστιν ἢ ἀναφέ-
ρεται εἰς τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν λέγει ὅτι διέδωκεν ὡς τοι-
αύτην, δύναται νὰ ἀπαλλοχθῇ τῆς πονηρᾶς ἐκφράσεως δὲ τὸ
πᾶν ἐκ τοῦ πῶς ἀναφέρει τὴν ἐκφρασιν. *Mittermaier* (*Ar-
chiv*. σελ. 48—52). πρὸς *Rosshirt Zeitschr* III. σελ.
279. Ὁ σαρζωνικὸς νόμος, ἀ.θ. 195, τιμωρεῖ καὶ τὴν ἀθέ-
μιτον διάδοσιν φήμας ἐπιβλαβούς εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου
(μὲ φυλάκισιν το πολὺ 3 ἐβδομάδων ἢ μὲ χρηματικὴν

ποινήν), Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 289, τιμωρεῖ μὲ τὸ ἡμίσυ τῆς ποινῆς ἐκείνον, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅσα ῥητῶς μόνον ὡς ἐξ ἀκοῆς διεφῆμις.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εὐρίσκομεν μεγάλης διαφοράς. I) Σκληρότερα πασῶν εἶναι ἡ γαλλικὴ. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον, ἀρθρ. 368—70, ἐπετρέπετο ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ προσαγωγῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἄλλου δημοσίου (ἐγγυωρίου) ἐγγράφου. Ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1819 κατηργήθη ἡ *exceptio veritatis*. ἐκτὸς μόνον ἂν ἡ ἐνοχοποίησις ἀφορᾷ τινὰ *dépositaire* ἢ *agent de l'autorité* ἢ ἄλλον ἐνεργοῦντα μὲ χαρακτηριστὰ δημόσιον, καὶ ἀνάγεται εἰς τὰς σχέσεις τῆς ὑπηρεσίας. *Rauter traité*. I. p. 573. *Chassan traité* II. p. 382. etc. *Haus observat.* III. p. 60—67. *Müllermaier* (*Archiv*, 1839 σελ. 12. 24). Ἡ αὐστηρὰ γνώμη φαίνεται ὅτι ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀκριβεστέραν ἔρευναν τοῦ πράγματος (ὅρα *Müllermaier im. Archiv*, 1839. σελ. 15—20) ἡ γνώμη αὕτη (ἥτις ἄλλως τε ἰσχύει μόνον ἐπὶ ἀδικημάτων πραττομένων διὰ τοῦ τύπου) μετριάζεται πολὺ διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ἀπαλλάττει ἀπὸ τῆς ποινῆς, ἐὰν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ ἐξυβρίσας ἐνῆργησε καλῇ πίστει καὶ ἄνευ τῆς κακῆς προαιρέσεως τοῦ νὰ βλάψῃ τὸν ἄλλον. II) Κατὰ τὸ πρῶσσικὸν δίκαιον. §548—550, διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας τῶν προσαπτομένων γεγονότων δὲν ἐξαλείφεται ἡ περὶ τῆς προθέσεως πρόληψις, ἀλλ' ὁ ἐξυβρίσας, διὰ νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ καὶ τὴν ἑλλειψιν τῆς προθέσεως τοῦ νὰ ἐξυβρίσῃ. Ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ ἐξυβρίσας εἶχεν ἱκανὴν ἀφορμὴν νὰ θεωρῇ ὡς ἀληθῆ τὰ προσαφθέντα γεγονότα, ἐπιφέρει μετρίασιν τῆς ποινῆς. *Mannkopf* σελ. 283. III. Ἡ ἐνστασις τῆς ἀλη-

θείας συγχωρεῖται κατὰ τὸν ὀλδεμβουργικὸν νόμον, ἄρθρ. 412, ἐὰν μόνον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐνοχοποιήσεως ᾖ αὐτὴ ὕβριστικόν, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται ὁσάκις ἡ ἐκφρασίς εἶναι καθ' ἑαυτὴν ὕβριστική, ἢ ὁσάκις ὁ ἐξυβρίσας, διὰ τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως, δὲν εἶχε δικαίωμα πρὸς τὴν ἐκφρασίν. Ὁρα καὶ τὸν ποιν. νόμον τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 196, τῆς Λουκέρνης, § 84, τὸ βασιλικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1831, ἄρθρ. 278, τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 196. 201, τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, §. 290. Ἡ ἀλήθεια τοῦ προσαφθέντος γεγονότος ἐπιφέρει κατὰ τοὺς δύο τελευταίους ποιν. νόμους μετρίαν τῆς ποινῆς.

§. 290.

Ἐκ τῶν εἰρημένων (§. 289.) δύναται τις νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ ὅρου ἐξυβρίσεων (α). Εἰ μὲν δηλονότι ὁ ὅρος συνδέεται μετὰ τῆς ἐκφράσεως οὕτως, ὥστε τὸ πρὸς ταύτην δικαίωμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς περιεχομένης ἐν τῷ ὅρῳ προϋποθέσεως, ἐκλείπει, ἀποδεικνυομένης τῆς ἀληθείας τοῦ ὅρου, ἡ ἐξυβρίσις ὅλως (β). Ἄλλως ὅμως ἡ προσθήκη τοῦ ὅρου δὲν ἐξαλείφει τὸ ἀξιόποινον τῆς ἐκφράσεως (γ).

Nominatio auctoris.

(α) H. Fr. Schultetus, de effectu conditionum injuriis adjectarum. Jena. 1805. J. T. Werner über bedingte Injurien und den Beweis der Wahrheit ehrenverletzender Aeusserungen überhaupt. Giessen 1813.

(β) Π. χ. ἐὰν εὖρες τὸ ὁρολόγιον καὶ δὴν τὸ ἀποδίδης, εἶσαι κλέπτης.

(γ) Π. χ. Ἐὰν δὲν φέρεται ἐπικεικῶς πρὸς τὸν δυστυχὲ ὑφελίτην σου, εἶσαι οὐτιδανὸς Πρβ. ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Kleinschrod αὐτόθι σ. 20. ἐπ. Weber Abth. I. σελ. 169. ἐπ.

Σημ. 1 τοῦ Ἐκδ. Ἡ nominatio auctoris τότε μόνον δύναται

κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην, νὰ ὠφελήσῃ, ὅταν ᾖναι μετ' αὐτῆς ἡνωμένη τῆς ἀληθείας ἡ ἀποδείξις, ἢ καθ' ὅσον ἀποκλείει ἐντὶ πρὸς ἐξυβρίσιν σκοπὸν. *Carpzuu prag. qu. 96; nr. 67.* — *Heffter Lehrb.* σελ. 329 8. — *Grolman Magazin I.* σελ. 50. — *Weber I.* σελ. 184 — *Tittmann §. 340.* (II. σελ. 113). *Rosshirt Zeitschr. III* σελ. 281. Ὅρα προσέτι τὴν σημ. 3. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 289. Πολλὴν ἐπιρροὴν ἔχει ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον διηγεῖται τι; ὅ,τι ἤκουσε παρ' ἄλλου.

Σημ. 2 τοῦ ἑκδ. Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς διαμαρτυρήσεως, ὅτι δὲν ἔχει τις σκοπὸν πρὸς ἐξυβρίσιν *Freiber de protestal. injuriar. Erf. 1708.* — *Weber I.* σελ. 170. — *Tittmann II* σελ. 215. — *Zum Bach Ansichten* σελ. 291. Καὶ τὸ πρωσικὸν δίκαιον, §. 546, ἀρῖζει, ὅτι ἡ διαμαρτυρήσις δὲν ὠφελεῖ.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ προσθήκης ὅρων: *Weber I* σελ. 169. — *Tittmann II.* σελ. 212. — *Martin §. 167.* — *Heffter* σελ. 329. Ὅρα καὶ τὸ πρωσσ. δίκαιον §. 547. Ἡ ὑπὸ ὅρον ἐξυβρίσις ἐμπεριέχει πολλάκις καθὼ προσβλητικὴ πρότασις ἐξυβρίσιν.

§. 291.

Πᾶσα δικαίωματος προσβολὴ ἐμπεριέχει περιφρόνησιν κατὰ τοῦ ἄλλου. Ὅθεν διὰ νὰ διακρίνωμεν τὴν μικτὴν ἢ τοι ἔργῳ ἐξυβρίσιν (§ 283.) ἀπὸ ἄλλων ἀδικημάτων, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς πρέπει ν' ἀποτελῇ τὸν κύριον τῆς προκειμένης πράξεως χαρακτήρα διὰ νὰ θεωρηθῇ αὕτη ὡς ἐξυβρίσις. Ἐχει δὲ τοιοῦτον χαρακτήρα ἡ πράξις, 1) ἐὰν ἡ τοῦ δικαίωματος προσ-

βολή λογίζεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἢ κατὰ τὴν κοινὴν περὶ αὐτῆς δόξαν, ὡς ἰδιαίτερον δείγμα θετικῆς περιφρονήσεως (α), καὶ ἰδίως 2) ἐὰν ἐπηνέχθη αὕτη εἰς τὸν προσβαλλόμενον ἐπὶ τῷ κυρίῳ σκοπῷ τοῦ νὰ προσβληθῇ ἡ τιμὴ του (β).

(α) Π. χ. ψυλάφσεις γυναικὲς, ῥαπίσματα, σκανδαλισμοὶ, πρόσπτους κτλ. L. 1. §. 1 D. de extraordin. crim.

(β) L. 3. §. 1. 2. L. 13. §. 7. D. de injur. L. 1. §. 38. D. depositi L. 53 pr. D. de furtis. L. 41. pr. D. ad L. Aquil pr. Weber Abth I. σελ. 100 f. Grolman l. c. §. 217.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δυσχερεστάτη εἶναι πολλάκις ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἐὰν πρόκηται ἐξύβρισις ἔργῳ, ἢ σωματικῇ βλάβῃ, ἢ *crimen vis*, ἢ διαπάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας. Ὁρα *Beitraege in den Annalen der badischen Gerichtshöfe* I. Bd. σελ. 297. II. Bd. σελ. 287.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀφοῦ οἱ σύγχρονοι ποινικοὶ νόμοι ἀναφέρουσι ὡς ἴδιον ἄδίκημα τὴν σωματικὴν βλάβην, δὲν ἐπρεπε νὰ γίνηται πλέον λόγος περὶ ἐξυβρίσεων ἔργῳ. Ὁρα καὶ *Heffter* (Arch. des Criminalr. 1839. σελ. 247). καὶ περὶ τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου *Abegg. Lehrb.* σελ. 411. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν κατατάσσει μεταξὺ τῶν ἐξυβρίσεων τὰς ἐναντίον προσώπου βιαιοπραγίας. Ἀπ' ἐναντίας ὁ ὀλδεμβούργικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 407. ὑπάγει τὰς σωματικὰς κακώσεις εἰς τὴν ἐξύβρισιν. Ὁμοίως τὸ πρωσικὸν δίκαιον, §. 628—637. Ὅθεν ὁσάκις ὠθῇ τις τὸν ἄλλον, ἢ τύπηται, ἢ ῥίπτηται θεωρεῖται ὡς ἐξυβρίζων αὐτὸν ἔργῳ, ἐὰν ἡ πράξις του δὲν ἐπιφέρει πρᾶγματικὴν σωματικὴν βλάβην. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 198, ἀναφέρει περὶ βιαιοπραγιῶν ἐπὶ ἐξυβρίσεων. Ἐπίσης καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 283, ἐν περὶ πώσσει, καὶ ἢν διὰ βιαιοπραγίας δεικνύει τις περιφρόνησιν κατὰ τοῦ ἐτέρου.

§ 292.

"Όσον ἀφορᾷ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀδικήματος, ἰσχύει, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ ἐπιβλητέου εἰδους τῆς ποινῆς, ἡ ἀρχή, ὅτι : πᾶσα ἐξέδρισις, ὡς τοιαύτη, ἀφορᾷ μόνον τὸ ἰδιωτικὸν τοῦ προσβαλλομένου συμφέρον (α'). "Όθεν : 1) ἀνακρίνεται καὶ τιμωρεῖται, μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ ὕβρισθέντος (β). 2) ὁ ὕβρισθεις δύναται νὰ παραιτηθῇ, καθὼς παντὸς ἄλλου ἰδιωτικοῦ δικαιώματός του, οὕτω καὶ τοῦ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὕβριστοῦ. Ἡ ῥηθεῖσα ἀρχὴ ὑπόκειται τότε μόνον εἰς φαινομένην τινὰ ἐξαίρεσιν, ὅταν ὑπάρχῃ μετὰ τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς, καθὼς τοιαύτης, ἰδιωτικῆς συνδρομῇ ἄλλου ἀδικήματος (γ).

(α) "Ός *declatum, primum*, κατὰ τὴν ἐγγύειν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, θεωροῦσι τὴν ἐξέδρισιν καὶ οἱ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι. K. G. O. 1558. II. 28. 4.

(β) §. 10. J. de injuriis L. 7. C. de injuriis,

(γ) "Ό : ἐπὶ τῶν μετ' ἀπίτης, ψευδορκίας καὶ ἠνωμένων ἐξουβρίσεων, ἡ ἐπὶ τοῦ *crimen calumniae*. Περὶ τῆς ἐξουβρίσεως δημοσίων ὑπαλλήλων Weber Abh. III. σελ. 100. f. Περὶ δὲ τῶν μετὰ διεισπείσεως τῆς κοινῆς ἡσυχίας ἠνωμένων ἐξουβρίσεων, Grolman Grunds. §. 224. Ἰδιαιτέρων ἐξαίρεσιν περιέχει *prosci* L. 10. C. de episc. et cler.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον παραδέχεται ἐντελῶς τὸν κανόνα, ὅτι δὲν καταδιώκονται ἀνεπαγγέλτως αἱ ἐξουβρίσεις· ὁ κανὼν δὲ οὗτος, καὶ ὑπὸ νομοθετικῆν ἐποψίν θεωρούμενος, στηρίζεται ἐπὶ ὀρθοτάτων λόγων. *Mittlermaier über den neuestem Zustand der Criminalgesetzgebung* σελ. 179. *Godefroi de delictis quae nou nisi ad laes. querel.* pag. 222. *Tittmann Handb.* II. σελ. 234.—*Wächter Lehrb.* II. § 157.—*Heffter*

Lehrb. σελ. 336. — *Bauer Lehrb.* §. 247. — ὅρα ἐν το-
σούτῳ καὶ *Rosshirt Lehrb.* σελ. 447. — Οὐσιώδης ὡς πρὸς
τὸ κοινὸν δίκαιον εἶναι, προέτι ἐν ταύτῃ ἡ *L. 11 §. 1.*, ὅπου
γίνεται λόγος περὶ *dissimulatio injuria* — Ἐξαιρέσις τοῦ
κανόνος ἔχει χώραν: 1) ἐπὶ ἐξουβρίσεων τῶν τέκνων κατὰ τῶν
γονέων αὐτῶν. *L. 152. D. de obseq. parent. L. 9. §. 3.*
D. de offic. procons. *Heffler* σελ. 350. 2) ἐπὶ ἐξουβρίσεων
περὶ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν. — Ἡ παρὰ τοῦ *Heffler* §.
319. ἐνταῦθα ὑπαγομένη *L. 1. §. 1. D. de extraord.*
crim. δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν περὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς
διδασκαλίαν. Ἐξ αὐτῆς παράγει μολκταῦτα ὁ *Heffler* τὸ
δυνατὸν τῆς ἐξουβρίσεως, ὁλοκλήρου ἔθνους ἢ ὁλοκληροῦ κοι-
νότητος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Καὶ οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι παραδέχον-
ται τὴν ἀρχήν, ὅτι ἐπὶ ἐξουβρίσεων ἡ καταδιώξις δὲν γίνε-
ται ἐξ ἐπαγγέλματος. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἐξ ἐπαγγέλμα-
τος καταδιώξις γίνεται παρὰ τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας. Ἀμ-
φισβητεῖται ἂν ἐπὶ τῆς *calomnie* συγχωρεῖται ἡ ἐξ ἐπαγ-
γέλματος καταδιώξις. *Legraverend traité I. p. 10. 59.*
Συνήθως (κατὰ τὸν νόμον τῆς 26 μαΐου 1819 ἀρθρ.
5, καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1822 ἀρθρ. 17,) ἀπαί-
τεῖται ἐπὶ ἐξουβρίσεων κατὰ ἰδιωτῶν ἐγκλησις τοῦ ἐξου-
βριθέντος. Ὡς πρὸς τὰς ἐξουβρίας τῶν βουλῶν, τῶν ἐξου-
σιῶν ἡγεμόνων ἰσχύουσιν ἰδιαιτέραι διατάξεις. *Mangin traité de l' action publique I. Vol. p. 313.* Εἰς τὴν Πρωσ-
σίαν ἰσχύει ὁ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 7. ἐπὶ τοῦ §. 275. μνη-
μονευθεὶς νόμος τοῦ 1833. Ὁ σάξωνικὸς νόμος, ἀρθρ.
203. ἀπαίτει ἐπὶ συκοφαντιῶν καὶ ἐξουβρίσεων, ἐκτὸς τῶν
κατὰ συγγενῶν εἰς ἀνιοῦσαν γραμμὴν πραττομένων βιαιο-
πραγιῶν ἐγκλησιν τοῦ προσβληθέντος, ἐπιφυλαττομένης τῆς
ἐξ ἐπαγγέλματος καταδιώξεως ἕνεκα τῆς συγχρόνου δια-
ταρᾶς τῆς κοινῆς ἀσφαλείας καὶ ἡσυχίας. Ὁ βυρτεμβεργ.

γὰρ νόμος, ἄρθρ. 291, ἀπαιτεῖ πρὸς καταδίωξιν ἐπίσης ἔγκλησιν τοῦ προσβληθέντος (ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ ἄρθρ. 272). ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος καταδιώξεως ἐνεκὶ διαταράξεως τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας.

§ 293.

Αἱ ἐπὶ βλητέαι εἰς τὸ προκείμενον ἀδίκημα ποινὰι εἶναι τριῶν ειδῶν: Α) ἀπλῶς ἰδιωτὶ καὶ, Β) δημόσιοι, Γ) μικταὶ ἢ σχετικῶς δημόσιοι ποινὰι, δι' ὧν ἱκανοποιουμένου τοῦ ὑβρισθέντος, τιμωρεῖται συγχρόνως πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς κοινῆς καὶ ὁ ὑβριστής. Τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς ἡ σύμπτωσις μετὰ τῶν δύο ἄλλων εἶναι μόνον ἐκλεκτικὴ (α), τῶν δὲ δύο ἄλλων ποινῶν ἢ μετ' ἄλλήλων σύμπτωσις δύναται γὰρ ἦναι καὶ συσσωρευτικὴ (β),

(α) §. 10. J. de injuriis «vel criminaliter, vel civiliter agere». L. 6. D. eod. «Plane si actum sit publico iudicio denegandum est privatum, similiter ex adverso».

(β) Πρ. Reichsgericht. v. 19. Sept. 1868.

§ 294.

Α) Ἡ ἰδιωτικὴ ποινὴ συνίσταται εἰς χρηματικὴν ποσότητα προσδιοριζομένην κατὰ προαίρεσιν ὑπὸ τοῦ προσβληθέντος, δυναμένην δὲ νὰ μετριάσθῃ παρὰ τοῦ δικαστοῦ (α). Ἐπιδιώκεται δὲ τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην ποινὴν δικάζωμα διὰ τῆς actio injuriarum aestimatoria (β).

(α) §. 7. J. de injuriis. Gensler im Arch. für Civil-Praxis. I. Bd. nr. XI.

(β) Περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀγωγῆς ταύτης: Gellius Noctes Atticae I. XX c. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Διὰ τοῦ πρῶτου διατάγματος τῆς 1 Φεβρουαρίου 1814 (*Mannkopf* σελ. 289) κατηργήθη ἡ ἐπὶ ἐξυβρίσει ἰδιωτικῇ ἱκανοποίησις, διότι ἡ κατὰ τοῦ ὑβριστοῦ καταγινωσκόμενη ποινὴ εἶναι ἱκανοποίησις ἀποχωρῶσα. Ὁ ἀλδερβουργικὸς νόμος, ἀρθρ. 410, συγχωρεῖ τὴν ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 202, ἀναφέρει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἰδιωτικῇ ἱκανοποίησις ὅτι, ἐν περιπτώσει δημοσίας ἐξυβρίσεως, ἔχει ὁ ὑβρισθεὶς τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃ δαπάνη τοῦ ὑβριστοῦ τὴν ἀπόφασιν. Κατὰ τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπειῶν τῶν ἀδικημάτων, τῆς 5 Σεπτ. 1839 ἀρθρ. 17, ἡ πρὸς ἱκανοποίησιν εἰς χρήματα ἀγωγὴ συγχωρεῖται πρὸς τὴν ἐπὶ σκοπῷ τιμωρίας ἐγκλήσει, μένει δὲ εἰς τὴν ὑβρισθένσα ἡ ἐκλαγὴ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 18. ἔχει οὗτος προσέτι τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς βλάβης τὴν ὁποῖαν τῷ ἐπροξένησεν ἡ ἐξυβρίσις ὡς πρὸς τὴν πρόοδον αὐτοῦ, τὴν πρόοδον ἢ τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὑπὲρ τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς ἐπὶ ἐξυβρίσεων συντρέχουσι πολλοὶ λόγοι καὶ μάλιστα ἡ σκέψις, ὅτι πολλάκις προσβάλλεται τὸ δεινῶς χωρὶς νὰ δύνηται νὰ φέρῃ περὶ τούτου ἀποδείξεις, διότι π. χ. ὁ πανοῦργος ὑβριστὴς τὸν ἐξυβρίσαν ἄνευ μαρτύρων εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἔχει ὁ ὑβρισθεὶς τοῦλάχιστον τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἐπαγάγῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου τὸν ὅρκον πιστεύων, ὅτι δὲν θέλει εἶσθαι τοσοῦτον ἀσυνείδητος ἐκεῖνος ὥστε νὰ ψευδορκήσῃ, καὶ ἀποδεικνύων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅτι δὲν ἤθελε θυνθῆναι ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου.

§ 295.

B) Σχετικῶς δημόσιοι ποιναὶ (α) εἶναι : 1) ἡ παλινφθία

(recantatio), ἥτοι ἡ πρὸς τὸν ὑβρισθέντα δῆλωσις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι δὲν εἶπεν ἀλήθειαν· 2) ἡ συγγνώμης αἰτησις (deprecatio), ἥτοι ἡ ἔκφρασις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι μεταμελεῖται καὶ ἐξαίτεται τὴν συγγνώμην τοῦ ἐξυβρισθέντος· 3) ἡ προφορικὴ ἐξήγησις ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου (honoris declaratio), ἥτοι ἡ ῥητὴ δῆλωσις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν ὀξίαν τοῦ ἐξυβρισθέντος καὶ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν προσβάλῃ (6).

(α) 'Ο Weber l. c. Abthl II. §. 14. θεωρεῖ τὰς ποινὰς ταύτας ὡς ἱκανοποιούσας ἰδιωτικῶς μόνον τὸν ἐξυβρισθέντα. Διφωνεῖ δὲ ὁ Grolman Grunds §. 227.

(β) Ὅλαι αὗται αἱ ποιναὶ στηρίζονται κυρίως εἰς δικαστικὰ ἔθιμα. H K. G. O. τοῦ 1855. II. 28. 4. ἀναφέρει μόνον ἐν παρόδῳ τὴν παλαιότητα, ὁ δὲ νόμος (Reichsschluss) τοῦ 1668 δὲν ἐφθασε νὰ δημοσιουθῇ. Προφορικῶς περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν ποινῶν τούτων.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναφερόμεναι ἀγωγαὶ πηγάζουσιν ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ μέσου αἰῶνος, παρήχθησαν δὲ ἴσως ἐκ τῆς ἐπιβροχῆς τῶν περὶ τῆς compositionis θεωριῶν καὶ ἐκ τῆς προσπάθειας τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων νὰ συναλλάττωσι τοὺς διαφερομένους. Ὁρα Grim Rechtsalterthümer σελ. 741. Rosshirt gesch. II. σελ. 256. Abegg Lehrb. σελ. 445. Abegg Gesch. des preuss. Rechts σελ. 60. Ἀπαντῶνται δὲ καὶ εἰς ξένας νομολογίας. Ὁρα ἐν γένει Dreyer Abhandl. aus dem deutschen Recht. I. σελ. 62. Δὲν εἶναι οὔτε ἰδιωτικαὶ οὔτε ἐγκληματικαὶ ἀγωγαὶ καὶ ἐπομένως δύνανται νὰ συμπίπτωσι καὶ μεῖς ἄλλα δικαστικῆς ἐπιδιώξεως μέσῃ. Heffler Lehrb. σελ. 263.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅτι εἰς τὴν Πρωσσίαν καὶ εἰς τὸ Βραουν-σβεργιον κατηργήθησαν αἱ ἀγωγαὶ αὗται ἐρρέθη ἤδη ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ §. 275. Κατηργήθησαν ὡσαύ-

τως ὑπὸ τοῦ σάξωνικοῦ καὶ τοῦ θυρτεμβουργικοῦ δικαίου, ἵσχύουσι δὲ εἰσέτι κατὰ τὸν ὀλδεμβουργικὸν νόμον, ἀρθρ. 410.

§. 296.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν τούτων ἰσχύουσιν οἱ ἐξῆς κανόνες : 1) *παλινοδία* λαμβάνει χώραν, ἐὰν ἡ τιμὴ τινος προσεβλήθῃ δι' ἐπιπλάσεως ψευδῶν γεγονότων· 2) ἡ *συγγνώμης αἰτήσεις*, ἐπὶ ἄλλων ἀναμφισβόλων ἐξυβρίσεων· 3) ἡ *προφορικὴ ἐξήγησις*, ἐπὶ πάσης, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πράξιν, ἀποδεδειγμένης, ἀλλὰ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σκοπὸν πρὸς ἐξέδρισιν, ἐν μέρει ἀμφισβόλου ἐξυβρίσεως (α). Ἐπιδέχονται δὲ διαφόρους βαθμοὺς αἱ ποιναὶ αὗται, καθ' ὅσον ἐκτελοῦνται ἐξωδίκως ἢ δικαστικῶς, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἢ τελευταῖον καθ' ὅσον συνοδεύουσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς ἰδιαίτεροι, τὴν ταπείνωσιν τοῦ τιμωρουμένου ἐπιτείνουσαι διατυπώσεις. Ἀλλὰ πᾶσα ἐπίτασις τῶν ποινῶν τούτων, καθιστᾷσα αὐτὰς ἀτιμωτικὰς (α), ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ δὲν εἶναι ἐπιδοχιμαστέα.

(α) Κατὰ γνώμην· ἀρχαιότερος ἐπρεπὲν ἀνκλόγως τῆς τάξεως ἐνὸς ἐκείνου ὡς ἐκπερμόνηται ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη τῶν εἰρημένων ποινῶν. Πρὸς Weber Abthl. II, σελ. 30. κ. ἐπ.

(β) Π. γ. Ἐπὶ τῇ· ἐν πλήρει συνεδριάζει τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου γινόμενης παλινοδίας. κ. καθ.

§ 296α. (τοῦ ἐκδ.)

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ ἐξυβρίσει ἐγκλήσεως παύει : 1) διὰ τῆς συγγνώμης τοῦ ὑβρισθέντος (α), 2) διὰ τοῦ συμ-

ψηφισμοῦ (β), καθ' ὅσον πρόκειται μόνον περὶ χρηματικῆς ποινῆς καὶ ὁ ὑβριστὴς συμψηφίσει τὴν ὑπ' αὐτοῦ απαιτητέαν χρηματικὴν ποσότητα (γ) πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος (δ), 3) δι' ἀντιτίσεως (Retorsion) (ε), καθόσον α) ὁ ὑβριστὴς ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα του δι' αὐτοδικίας (ζ), ἢ καθ' ὅσον β) κατὰ τὸ ἰσχύον ἐθιμον ἐπὶ προφορικῶν ἐξυβρίσεων, ἀνταπέδωκεν ἀμέσως τὴν ἐξυβρίσιν (η), χωρὶς νὰ παρεκτραπῇ εἰς ὑπερβολὰς (θ), 4) διὰ παραγραφῆς (ι). Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι, ἐξαλείφοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιωτικῆς ἐγκλήσεως, δὲν ἀποκλείουσι τὸ ἀξιόποινον, ὅταν δύνηται αὐτεπαγγέλτως νὰ καταδιωχθῇ καὶ νὰ τιμωρηθῇ ὁ ὑβριστὴς.

(α) L. 17. §. 6. L. 11. §. 1. D. de injur. §. 10. Inst. de injur.

(β) L. 10. §. 2. D. de compens.

(γ) Heffter Lehrb. σελ. 266. Gesterding Aushente von Nachforschungen. Z. σελ. 319. Seuffert Blätter für Rechtsanwendung n. Baiern. 1838. nr. 24—26.

(δ) Ἐπὶ δημοσίων ποινῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ περὶ συμψηφισμοῦ λόγος.

(ε) Weber II. σελ. 31. Henke II. σελ. 323. Werner Handb. σελ. 25. Hohnhorst Jahrbücher I. σελ. 297.

(ζ) Ἐν αὐθᾷ ἀρμόζουσιν αἱ ἀρχαὶ τοῦ edict. divi Marci.

(η) Gesterding Aushente I. σελ. 321.

(θ) Ὅς πρὸς τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ὑβρέως διαφέρουσι πολλοὶ ἀπ' ἀλλήλων οἱ νωώτεροι νόμοι. Τὸ πρῶσιον δικαίον §. 661—666. δὲν δίδει εἰς τὸν ὑβρισθέντα δικαίωμα πρὸς ἰδιωτικὴν ἐκποίησην, εἰν ἡ ὑβρις ἀπειθία, ἐπιφυλάττει δὲ εἰς αὐτὴν τοιοῦτο δικαίωμα (ὅρα μετὰ τὴν ἐν περὶ καταργήσεως τῆς τοιαύτης ἰκανοποιήσεως νέον νόμον), εἰν εἰς ἐξυβρίσιν ἐργῶ ἀνεκπεδῶν ἐξυβρίσις λόγῳ. Διὰ τῆς ἀνταποδόσεως τῆς ὑβρέως δὲν καταργεῖται ἡ ποινὴ, ἀλλὰ δύναται νὰ μετριάσθῃ μόνον. Ὁ ἐλδιδουργικὸς νόμος, ἀρθρ. 311, θεωρεῖ ἐπίσης τὸ δικαίωμα πρὸς αἰτησὶν συγγνώμης, ἢ προφορικῶν ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου ἐξήγησιν ὡς καταγόμενον διὰ τῆς ἀνταποδόσεως τῆς ὑβρέως. Ἡ ἐπὶ πλητέα ποινὴ δὲν καταργεῖται, ἀλλὰ μετριάσσεται μόνον, εἰν ἡ ὑβρις ἀπειθία ἀμέσως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον. Ὁ βυρτεμδεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 293, δὲν δίδει

εἰς οὐδὲνα δικαίωμα πρὸς ἐγκλημα, εἰς δὲ ὑβρισθεὶς ἀποδῶσθαι ἀμείτως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τὴν ὑβρίν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος οὐδεμίαν πε-
ρίχει περὶ τοῦτου διάταξιν. Τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περιεχόμενον ἔθρον
περὶ ἀνταποδόσεως βικισπραγιῶν παραλείφθη ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ βαβικὸς
νόμος τῶν 1881, ἀρθρ. 9, δὲν ἐπιτρέπει τὴν τιμωρίαν, εἰς ἀπεδοθῆ ἀμέ-
τῳ καὶ οὐχὶ κατὰ μέτρον ἀνώτερον ἢ μὴ μετὰ σωματικῆς κακώσεως
ἠνωμένη ὑβρί. "Ordn. v. Kettienacker von der Ehrenkränkung
σελ. 56.

(1) Ὁρὰ ἀνωτέρω § 63.

§ 297.

Γ) Αἱ ἀπλῶς δημόσιοι ποινὰὶ δὲν προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ
νόμου, ἀλλ' ἀφίενται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (α), ὅστις
ὀφείλει κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν αὐτῶν νὰ ἐκτιμᾷ τὸ εἶδος
καὶ τὸν τρόπον τῆς ὑβριστικῆς πράξεως, τὰς περιστάσεις
ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο αὕτη, τὴν τάξιν τῶν διαδίκων καὶ
τὰς προσωπικὰς μεταξὺ τοῦ ὑβρισθέντος καὶ τοῦ ὑβρι-
στοῦ σχέσεις (β). Ἡ καταλληλοτέρα ἐκ τῶν ἐπιβλητέων
ποινῶν εἶναι ἡ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν, κατὰ τινὰς
δὲ περιστάσεις (γ) καὶ ὁ σωματικὸς σφραγισμὸς. Φυλά-
κισις πρέπει νὰ ἐπιβάλληται συνήθως ἐπὶ τινὰς ἡμέρας
ἢ τὸ πολὺ ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας, ἐκτός ἐὰν ἰθακικῶς συμ-
πίπτωσι μὲ τὴν ἐξὑβρίσιν καὶ ἄλλαι δικαιωμάτων προσ-
βολαὶ (§ 292).

(α) L. 45. D. de injuriis, συνδ. μὲ L. Q. §. 3. L. 35. L. 38. D. eod.
L. 4. C. eod. L. 1. §. 1. D. de extraord. crimin. L. 10. C. de
episc. et cler. Neap. 123 x. 31.

(β) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διαγινώσκεται καὶ ἡ μεταξὺ τῆς injuria levis
καὶ τῆς altox ὑπάρχουσα διαφορὰ. §. 9. J. de injur. L. 7, §. 7, 8-
9. L. 17. §. 3. D. eod.

(γ) Μάλιστα ἐπὶ ἐξυβρίσεων τῶν τέκνων κατὰ τῶν γονέων αὐτῶν, τῶν ὑπὸ
ἐπιμέλειαν διατελούντων κατὰ τῶν ἐπιμελητῶν αὐτῶν τῶν ὑπηρετῶν
κατὰ τῶν κυρίων αὐτῶν x. καθ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν ὅρα τὰς ἐν τῇ σημ. 7. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 275 μνημονευθεί-
σας διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτέρον εἶδος ἐξυβρίσεως ἀποτελεῖ
ἡ ἐξυβρίσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἰσ-
χύει ἡ ἀναλογία τῆς L. 10. C. de episc. et cler. καὶ L.
1. §. 1. D. de extraord. crim. Ἀληθὲς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν
ἐξυβρίσις, δυναμένη καθὼς *injuria publica* νὰ καταδιωχθῇ
καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὑπάρχει μόνον ἐπὶ ἐξυβρίσεων γενο-
μένων κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἐνῷ ἐκτελοῦσι τὰ καθή-
κοντα τῆς ὑπηρεσίας των. Πᾶσα ἄλλη ἐξυβρίσις εἶναι ἀπλῶς
ιδιωτικὴ *injuria privata* ὥς πρὸς τιμωρίαν τῆς ὁποίας δύ-
νεται ν' ἀποτελέσῃ μόνον ἐπιβαρυντικὸν λόγον ἢ περίστα-
σις, ὅτι ὁ ὑβριστὴς ὤφειλεν ἰδιαιτέρον σεβασμὸν πρὸς τὸν
ὑβρισθέντα. *Hillebrand de injuria in magistrat. Altorf*
1720. *Harprecht de injur. magistrat. illat. Tub.* 1707.
Weber über Injurien III. σελ. 190. *Henke Handb.* II.
σελ. 285. *Tittmann Handb.* II. §. 358. *Hellie théorie*
du code pénal IV. p. 343. Οἱ νόμοι παρέχουσιν εἰς τὸν
δημόσιον ὑπάλληλον τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῇ μόνος του πα-
ραχρῆμα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τῆς ὑ-
πηρεσίας του πραττιομένας κατ' αὐτοῦ ἐξυβρίσεις καὶ νὰ
διατηρῇ οὕτως ἀκεραίαν τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ δημόσιον
ὑπηρεσίαν τιμὴν ἀπέναντι τῶν παραγοποιῶν. L. 4. pr. D.
si quis jus dicent. non obtemper. πρὸ πάντων δὲ c. 1.
de poenis in 6to. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη πειθαρχικῆς ποινῆς ἐ-
φαρμογὴ δὲν ἐλαττώνει παιτάπασι τὰ δικαιώματα, τῶν ὁ-
ποίων δύναται ὁ ὑβρισθεὶς νὰ κάμῃ κατὰ τοῦ ὑβριστοῦ χρῆ-
σιν. *Heffter Lehrb.* σελ. 320.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 207, ἐάν ὁ

ξυβρισθῇ τις τῶν πρώτων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους κατὰ τὴν
 ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, ἐπιβάλλεται διπλάσι αἱ εἰς
 τὴν ἀπλὴν ἐξύβρισιν ἀρμόζονσα ποινὴ· ἐὰν ἐξυβρισθῇ ἄλλος
 δημόσιος ὑπάλληλος, αὐξάνεται ἡ τακτικὴ ποινὴ κατὰ τὸ ἡ-
 μισον· ἐὰν δὲ ἐξυβρισθῇ ὑποδεέστερος ὑπηρετῆς, κατὰ τὸ
 τρίτον. Ὁ ὑβρισθεὶς δημόσιος ὑπάλληλος δὲν δύναται (κα-
 τὰ τὸ διάταγμα τοῦ 1834, *Mannkopf* σελ. 309) νὰ πα-
 ραιτηθῇ τοῦ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὑβριστοῦ δικαίωματός του
 εἰμὴ συναίνεσει τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς. — Ὁ γενικὸς ποι-
 νικὸς νόμος, ἀρθρ. 222, πραγματεύεται ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν
crimes contre la chose publique περὶ τῶν *outrages*
 κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ ἐκτείνει τὴν ἐννοιαν τοῦ
 ἀδικήματος εἰς τὰς προσβολὰς τὰς πραγματοποιένας pendant
 l'exercice de leurs fonctions ou à l'occasion de cet
 exercice. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν ἐκφράσεων τούτων ὁ-
 ρα *Hellie* théorie IV. p. 350 (φυλάκισις 1—2 ἐτῶν). ὁρα
 καὶ τ' ἀρθρα 223—227. — Ὁ βασιλικὸς νόμος πραγμα-
 τεύεται ὑπὸ τὰ δημόσια ἀδικήματα, ἀρθρ. 405, περὶ πα-
 ραβάσεως τοῦ εἰς τὴν πολιτείαν ὀφειλομένου σεβασμοῦ διὰ
 προσβολῆς τῆς τιμῆς δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑπάγει δὲ ἐν-
 ταῦθα καὶ τὴν ἐξύβρισιν, ἥτις πράττεται ὡς πρὸς σχέσιν,
 τὴν ὁποίαν εἶχεν ὡς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του ὁ ὑ-
 βρισθεὶς μετὰ τὸν ὑβριστὴν, ἢ πρὸς ἐκδίκησιν διὰ τὰ ἔργα
 τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου. Ἡ ἐπιβλητέα ποι-
 νὴ εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου διάφο-
 ρος (φυλάκισις 1 ἔως 9 μηνῶν). — Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος
 ἀρθρ. 162, πραγματεύεται περὶ τῆς προσβολῆς τῆς εἰς τὴν
 ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς ὑπὸ τ' ἀδικήματα τὰ προσβάλ-
 λοντα τῆς ἀρχῆς τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἐκτείνει δὲ τὴν ἐν-
 νοιαν τοῦ ἀδικήματος καὶ εἰς τὰς προσβολὰς τὰς ἀναγο-
 μένας εἰς τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος

ἄρθρ. 201, ἀναφέρει ἐπὶ τῶν ἐξυβρίσεων τῆς προσβολῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐνῶ ἐνεργούσι τὰ καθήκον· τὰ τῶν ἢ καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς ταῦτα ὡς περὶ λόγου κανονίζοντος μόνον τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς. Ὁμοίως ὁ βαδικὸς νόμος τοῦ 1831, §. 5, θεωρεῖ τὴν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας πραττομένην ἐξύβρισιν δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῶν διακεκριμένων ὑπὸ τοῦ νόμου
(βαρειῶν) ἐξυβρίσεων.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τῆς ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πράξεως διακεκριμένης ἐξυβρίσεως. Περὶ τῶν σίλλων ἢ λιβελλῶν.

A. Conr. Stockmann Diss. de fa mosis libellis. Lips. 1799.
Τοῦ ἴδου. Diss. famosi libelli, utrum in civitate ferendi sint Lips. 1800.

Konopak Beitr. zur Lehre vom Pasquill.
(N. Arch. IX. nr. 24).

§ 298.

Σίλλος ἢ Λίβελλος (Pasquill) εἰς εὐρυτέρας ἐννοίας λέγεται πᾶσα διὰ μορῶν σημείων ἐκπερασμένη, εἰς τὸ κοινὸν διαδομένη προσβολὴ τῆς τιμῆς (α). Πράττεται δὲ διὰ γραφῆς, τύπου, εἰκόνων, ἰχνογραφιῶν, γλυπτικῆς ἢ ἄλλης πλαστικῆς τέχνης κ. τ. λ. Διὰ τὴν ὑπάρχην τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἀπαιτεῖται πράξις, δι' ἧς καθίσταται γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν (πασίδηλος) ἡ ἐξύβρισις, ὡς διὰ

τοιχοκολλήσεως ἢ διασποράς, διανομῆς ἢ πωλήσεως. "Οστις, ἂν καὶ χωρὶς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦργου, διαδίδει σίλλον, ἀντὶ τοῦ νὰ τὸν ἀποκρύψῃ ἢ νὰ τὸν ἀποσιωπήσῃ, θεωρεῖται ὡς αὐτοურγός. (6).

(*) L. 5. §. 9—11. L. 6. D. de injur. L. un. C. de fam. lib. (L. 1. 4. 7. 9. C. Th. de injur.) c. 1—3 C. 8. q. 1. R. A. v. J. 1524. §. 28. 1529. §. 9. 1530. §. 38. 1541. §. 40. 1570. §. 154. f. II Pol. O. v. J. 1577. Tit. 35.

(6) L. un. C. de fam. lib. c. 1. 3. C. 5. q. 1. R. Pol. O. v. J. 1577. Tit. 35. §. 5.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ σίλλων ἢ λιθέλλων θεωρίαι παρὰ χθησαν πρὸ πάντων ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν περὶ τοῦ *carmen famosum* διατάξεων. *Schulting* *jurisprud. antejur.* p. 180. 444. *Pauli rec. sent.* V. tit. 4. §. 15. L. 1. C. *lib. de famos. lib.* L. un. C. de fam. lib. συνδ. μὲ L. 5. §. 19. D. de injur. *Cremani elem. jur. crim.* II. p. 433. *Walter* (*Arch. des Criminalr.* IV. σελ. 287). *Weber* von den Injurien III. σελ. 213. παρτίπειτο δὲ ἡ γνώμη, ὅτι τὸ ἀδίκημα ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν αὐστηροτέραν ὅσαςκις καθίστατο μιὰρὸν καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τῶν δύο ἐξ ἐγνωρισμάτων: 1) τοῦ σχήματος, τείνοντος εἰς μεγίστην δημοσιότητα καὶ διάδοσιν τῆς ἐξυβρίσεως καὶ 2) τῆς κρυφιότητος καὶ οὐτιδανότητος τοῦ ἐκλεχθέντος μέσου. *Roschert* *Gesch.* II. σελ. 269. *Abegg* *Lehrb.* σελ. 419. πολλὰ λόγου ἀξία εἶναι ἡ ἔκθεσις τοῦ *Starkie* (*treatise of the law of libel*, vol. I. *prelim. discourse* p. I. CLVII. ἰδίως δὲ p. XXXIX.) περὶ τοῦ πῶς ἀνεγεννήθησαν εἰς τὴν Ἀγγλίαν αἱ ῥωμαϊκαὶ ἰδέαι διὰ τῶν αὐστηρῶν περὶ σίλλων διατάξεων. Αἱ ἰδέαι αὗται ἐγένοντο μετ' οὐ πολὺ παραδεκταί.

εἰς τὰ συγγράμματα τῶν πρακτικῶν νομικῶν τοῦ μεσαιῶ-
νος (*Bonifacius de malefic. cap. de famos. lib.*) καὶ ε-
πέφερον εἰς διατάξεις τῶν ἐξῆς γερμανικῶν αὐτοκρατορικῶν
νόμων: *Reichs-Pol.-Ordn. v. 1548. Tit. 34., Reichsab-*
sch. v. 1570. §. 154., R. Pol. O. v. 1577. Tit. 35.—

Ἐκεῖ ἀπαντᾷται καὶ ἡ ἔκφρασις: *pasquillisch* (διὰ σίλλου)
Ἐντεῦθεν ἐξηγείται καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Σχουάρ-
ζεμπεργ διέκρινεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 140 τῆς Π. Δ. Κ. ἰδίως.
τὴν σιλλογραφίαν, ὡς ἐπραξαν καὶ ἄλλοι σύγχρονοι κανονισ-
μοί.

§ημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν νεωτέρων νόμων δὲν ἀ-
ναφέρεται πλέον εἰδικῶς ἡ σιλλογραφία, διότι περιλαμ-
βάνεται ὑπὸ τὰς γενικὰς διατάξεις περὶ συκοφαντίας καὶ
ἐξυβρίσεως· εἰς ἄλλους δὲ περιέχεται ἰδιαιτέρα περὶ αὐτῆς
διτάξις. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 572, σίλλους ὀνομάζει
τὰς ἐξυβρίσεις, ὅσαι πράττονται δι' ἐγγράφων ἢ ἐντύπων
διατριβῶν, δι' εἰκόνων, χαλκογραφιῶν ἢ ἄλλων αἰσθητῶν
παραστάσεων, τὰς ὁποίας ὁ αὐτουργὸς αὐτῶν ἐδημοσίευσεν
ἢ διέδωκεν αὐτὸς ἢ δι' ἄλλου. Εἶναι δὲ κατὰ τὸν §. 573
ἀδιάφορον, εἴαν ὁ συντάκτης ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ ἢ τὸ ἀ-
πεισιώπησε. Κατὰ τὸν §. 576 αἱ διὰ σιλλογραφιῶν ἐξυβρίσεις
ἀποτελοῦσιν ἐξυβρίσεις βαρείας. Ὁ βυρκλικὸς νόμος, ἄρθρ.
286, ἀπειλεῖ βαρυτέραν τῆς συνήθους ποινῆς κατὰ τῆς συ-
κοφαντίας, ἥτις πράττεται διὰ συγγράμματος διαδεδομέ-
νου εἰς τὸ δημόσιον καὶ μὴ σέροντος τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς
αὐτοῦ συντάκτου. Ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται μὲ ἀπλήν εἰρκτὴν
1—3 ἐτῶν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 287, ἐπιτείνεται ἡ ποινὴ
τῆς συκοφαντίας, εἴαν ὁ σιλλογράφος ὑπέγραψεν ἄλλου ὀνο-
μα. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 200, σίλλους λέγει τὰς συ-
κοφαντίας ἢ τὰς ἐξυβρίσεις, αἵτινες διαδίδονται ἀνωνύμως

ἢ ὑπὸ ψευδὲς ὄνομα, χειρογράφως ἢ διὰ τοῦ τύπου. Ὁ βυρ-
 τεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 284, τιμωρεῖ μὲ βαρυτέραν τῆς
 συνήθους ἐπὶ ἐξυβρίσει ποινῇ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ
 ἐξυβρίσις διαδίδεται δι' ἐγγράφων, τῶν ὁποίων ὁ συντά-
 κτης δὲν ἀναφέρει τὸ ὄνομά του ἢ δὲν ἀναφέρει τὸ ἀληθὲς
 αὐτοῦ ὄνομα—διὰ σίλλων (προστίθῃσιν ὁ νόμος).

§, 299.

Πᾶς σίλλος ἐν γένει ὑπόκειται εἰς δήμευσιν (α) καὶ
 ἐπιφέρει τὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου
 ἀτιμίαν (intestabilitas) τοῦ πράξαντος, ὥστε οὗτος μὲν κα-
 θίσταται ἀνίκανος πρὸς οἰανδῆποτε, δικαστικὴν ἢ ἐξώδι-
 κον, μαρτυρίαν, δὲν δύναται δὲ οὐδὲ ἄλλος τις νὰ δώσῃ
 αὐτῷ μαρτυρίαν (β). Ἐκτὸς τούτου ὑπόκειται ὁ πράξας
 ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ εἶδους τοῦ σίλλου
 (§. 300. κ. ἐπ.) καὶ εἰς ἄλλας προσέτι ποινάς.

(α) R. P. O. v. J. 1577 Tit. 54. §. 4. Καὶ οἱ τῶν σίλλων ὑπὸ τοῦ δη-
 μέου.

(β) L. 5. §. 9. 10. D. de injur. «intestabilis lege esse jubetur». 21:
 D. de test. L. 18. §. 1. L. 26. D. qui test. facere poss. Διὰ νωτί-
 ρων νόμων δὲν κατεργήθη ἡ διάταξις αὕτη. Martin Lehrb. §. 177.

§. 300.

Ὁ σίλλος ἐν γένει περιλαμβάνει : Α) τὸν κυρίως λεγό-
 μενον σίλλον ἢ λίβελλον (libellus famosus), ἥτοι ἔγγρα-
 φον, μὴ φέρον τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ συγγραφέως, περιέχον δὲ
 ἐνοχοποιήσιν εἰς τι ἀδίκημα (α). Κατὰ τὸν ὅρισμόν τοῦτον
 ἐξαιροῦνται αἱ συμβολικαὶ παραστάσεις (β) ὡς καὶ ἡ ἐνο-

χοποιήσεις ἕνεκα πράξεων ἀντιβαινουσῶν εἰς μόνην τὴν ἠθικὴν ἢ παραβάσεων ἀστυνομικῶς μόνον τιμωρητέων (γ). Ἡ ἀπόκρυψις τοῦ ἀληθοῦς ὀνόματος, ἀποτελοῦσα οὐσιώδες τοῦ ἀδικήματος στοιχεῖον (δ), αὐξάνει κατὰ τοσοῦτον τὸ ἀξιοποινον, καθ' ὅσον ἡ μὲν ἐλπίς τῆς μὴ ἀνακαλύψεως ἐπαυξάνει τὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν ἐλατήρια, τὸ δὲ λαθραῖον τῆς προσβολῆς δεικνύει ἐξόχως κακάβουλον διέθεσιν καὶ στερεῖ συγχρόνως τὸν προσβαλλόμενον τῶν μέσων τοῦ νὰ ὑπερασπισθῇ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ τὸ καλὸν αὐτοῦ ὄνομα ἀπέναντι τοῦ συκοφάντου.

(2) C. C. Art. 110.

(6) Εἰκὼν περιτάνουσα τινὰ ἀνεσχολισμένον ἢ κλέπτοντα κ. τ. τ., εἶναι ἄπλοῦς σίλλος (Pasquill).

(γ) Ἡ Π. Δ. Κ. ἀπαγορεύει ἐνοχοποιεῖν ἕνεκα ἀδικήματος, ἐπιφέροντας ποινὴν σώματος, ζωῆς ἢ τιμῆς (an Leib, Leben oder Ehre).

(δ) Οὔτε βλακῆς καὶ οἱ γερμανικοὶ νόμοι ἐμφανέουσι κατὰ τοῦτο. Ὁ λόγος, ὅτι, ὅσον ἀργὴ τὸν πρῶτον, ἡ occasio legis ἔστ' ἀτεμικὴ (πρὸς Gothofredus ad L. J. C. Th. de injur.), δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ ἐναντία γνώμη ἐπὶ τῆς R. P. O. v. 1577 tit. 35. §. 3. Διότι ὁ νόμος οὗτος λέγει μὲν, ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὑπέγραψεν ὁ συγγραφεὺς τὸ ὄνομα τοῦ ἢ μὴ (noch auch keine Famosbücher oder Schriften, es habe der Autor seinen Namen darunter gesetzt oder nicht. u. s. w.), δὲν ἐμπεδώνει μὴ ἐνταῦθα μόνον περὶ τοῦ ἐγγράφου σίλλου, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων εἰδῶν ἐγγράφων ἐξυβρίσεων (injuria scripta) καὶ σίλλων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνυπαμία δὲν ἀποτελεῖ οὐσιώδες στοιχεῖον τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν ὡς ἐξῆς: 1) σίλλον (Schmahschrift), κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀρθρου 110 τῆς Π. Δ., 2) σίλλον (Pasquill) εἰς στενωτέραν ἐννοιαν ad infamiam alicujus scripta, 3) ἐγγράφον ἐξόβριον. Ὅρα περὶ τῶν διαφορῶν διακρίσεων: Werner Handb. σελ. 394. Henke Handb. II. σελ. 282. Zum Bach An- 48*

sichten σελ. 275. *Martin Lehrbuch* §. 174. *Heffler Lehrb.* σελ. 268. *Abegg Lehrb.* σελ. 121.

§. 301.

‘Ο αὐτουργὸς τοῦ κυρίως λεγομένου σίλλου ἐὰν μὲν 1) ἢ ἐνοχοποίησις ἀναδειχθῇ συκοφαντία, τιμωρεῖται, κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀντιτίσεως, μὲ τὴν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὀδῆμα ἐπιβλητέαν ποινὴν, διὰ τὸ ὁποῖον ψευδῶς ἐνοχοποίησε τὸν ἄλλον (α) ἐὰν δὲ 2) ἢ ἐνοχοποίησις ᾗναι ἀληθῆς, ἢ ἐὰν ὁ σιλλογράφος τὴν ἐνόμισε τοιαύτην (β), ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν ποινὴ αὐθαίρετος. Τὸ ἀκατάλληλον καὶ τὸ ἄδικον τῆς ἀντιτίσεως παρεκίνησε τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν νὰ ἐφαρμόζῃ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει αὐθαίρετον μόνον ποινὴν (γ).

1) Ἐπινενοημένοι ἐλαφροντικοὶ λόγοι.

2) Socii. Κατὰ πόσον οἱ κατ’ ἐμπορίαν ἐκδότης, οἱ τυπογράφοι;

(α) Περὶ μόνου τοῦ κυρίως λεγομένου συκοφάντου εἶναι ἐνταῦθα ὁ λόγος.

(β) Weber über Injurien und Schmähschriften. III. σελ. 108. κ. ἐπ.

(γ) Quistorp Thl. I. §. 313. Koch §. 391.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν γνώμην τοῦ Φάβερβαχ (ὅρα ἀνωτέρω §. 299), ὅτι ἡ ποινὴ τῆς intestabilitas διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ, ἀντίκειται μετὰ θετικότητος ἢ νομολογία, ἥτις οὐδέποτε ἐφήρμοσε καθ’ ὁλοκληρίαν τὰς ποινικὰς διατάξεις τῶν βωμαϊκῶν νόμων καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὰς βωμαϊκὰς περὶ ἀτιμίας (infamia) ἀρχάς. *Tittmann Handb.* II. σελ. 270. *Grolman* §. 228. *Rosshirt Lehrbuch* § 200. *Heffler* σελ. 271.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον τὸ ζήτημα περὶ τῆς εὐθύνης τῶν κατ' ἐμπορίαν ἐκδοτῶν, τῶν τυπογράφων, τῶν συντακτῶν δημοσίων φύλλων. *Weber III.* σελ. 116. *Cnobbloch* quatenus typothetae vel bibliopolarum injur. socii habend. sint. *Servest.* 1801. *Tittmann Handb.* II. σελ. 272. *Sommer Abhandl.* σελ. 157. Τὰ ζητήματα ταῦτα συνδέονται μὲ τοὺς νεωτέρους περὶ τύπου νόμους καὶ τὰς περὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων διατάξεις. Ὄρα πρὸ πάντων *Chass an traité I.* p. 145. etc. *Parant lois de la presse en 1834.* Paris 1834. Οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων περὶ τύπου νόμων εἶναι αὐστηρότεροι ἢ ὅσον δικαιολογεῖται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς. Ἐν ἐλλείψει ἐγχαυρίων περὶ τοῦ προκεϊμένου νόμων, ἡ περὶ ἐγγράφων εὐθύνη δὲν δύναται νὰ ἐκταθῇ πλειότερον, εἰμὴ μόνον καὶ ὅσον θεωρεῖται τις κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν ποινικῶν νόμων ὡς αὐτουργός ἢ ὡς συναίτιος. Ἐν γένει ὁμως ἰσχύει ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ συντάκτης εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶν ἄρθρον, τὸ ὅποτον παρεδέχθη εἰς τὴν ἐφημερίδα του· ὅθεν καὶ οὐδέποτε δύναται ν' ἀναγκασθῇ παρὰ τοῦ ἐξυβρισθέντος εἰς τὸ νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἀποστείλαντα τὸ καταχωρισθὲν ἐγγράφον.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅπου ὑπάρχει λογοκρισία, καθίστανται σπουδαῖα τὰ ἐξῆς ζητήματα: 1) ὁ λογοκρίτης εἶναι ὑπεύθυνος; *Weber III.* σελ. 126 *Tittmann II.* σελ. 272. *Heffler* σελ. 349. 2) ἀπαλλάττεται τῆς εὐθύνης ὁ συγγραφεὺς, ἀφοῦ τὸ ἐγγράφον διέλθῃ ἄπαξ τὴν λογοκρισίαν; Τὸ ζήτημα τοῦτο δύναται νὰ λυθῇ καταφαντικῶς, ἀλλὰ μετὰ προηγουμένως τινὰς διακρίσεις. *Strafrechts fülle I.* σελ. 95. Ὄρα *Bundes beschluss vom 20. Sept. 1849. §. 7.*, ὅπου περιέχονται τὰ ἐξῆς: Οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ἐκδότες τῶν ὑπὸ τὸν ὅρισμόν τοῦ §. 1. ἐννοουμένων

συγγραμμάτων ἀπαλλάττονται πάσης περαιτέρω εὐθύνης, ἂν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (τοῦ τέστιν, ἂν ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν λογοκρισίαν, ὅπου ὑπάρχει τοιαύτη). Ὅρα προσέτι *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 272. Ἐπειδὴ ἄνευ τῆς πρὸς ἐκτύπωσιν ἀδείας (ἄνευ τοῦ ἐκτυπωθῆαι « *imprimatur* » τὸ ἄρθρον βεβηλῶς δὲν ἤθελε δημοσιευθῆ, ἔπεται, ὅτι ἡ εὐθύνῃ ἐπίκειται εἰς τὸν λογοκρίτην, μολονότι ἐνδέχεται νὰ ἔσφαλε περὶ τὴν κρίσιν του.

§. 302.

Β) Πᾶσα ὑπὸ τὸ σχῆμα σίλλου (§. 298) πραττομένη προσβολὴ τῆς τιμῆς, ἄνευ ἐνοχοποιήσεως ἕνεκα πράχθέντος ἀδικήματος, ἀποτελεῖ σίλλον εἰς στενωτέραν εἰνοίαν ἀδιαφόρως, ἂν ὁ τοιοῦτος σίλλος περιέχῃ συκοφαντίαν ἢ ἄλλην ἐξύβρισιν, ἂν ἡ τοιαύτη ἐξύβρισις ἐκφράζεται διὰ λόγων ἢ παρίσταται συμβολικῶς, ἂν ὁ αὐτοῦργος ὠνομάσθῃ ἢ μὴ. Οἱ παρασκευάζοντες ἢ διαδίδοντες τοιοῦτους σίλλους « τιμωροῦνται, πρὸς κοινὸν παραδειγματισμὸν, μὲ ἰδιάζουσιν αὐστηρότητα, ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως περιστάσεων » (α).

(α) R. P. O. vom 1377. Tit. 53. §. 4.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ δρισμὸς, τὸν ὅποιον δίδει ἐνταῦθα ὁ Φάουερβαχ, εἶναι πάντῃ αὐθαίρετος. Ἡ πρέπει νὰ ὀνομάσῃ τις κατὰ τὴν L. 5. §. 9. de injur., σίλλον πᾶν ἔγγραφον συνεταγμένον ad infamiam alterius, ἢ νὰ παραδεχθῇ τὴν περίπτωσιν σίλλου ἐννοίαν τὴν ἐνδιαλχυμβανομένην καὶ εἰς τοὺς ἐν τῇ σημ. 2. ἐπὶ τοῦ §. 298. μνημονευθέντας νέους ποιν. νόμους. Ὅρα καὶ *Heffler* §. 342.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τῆς ὥς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου διακεκριμένης ἐξουδεύσεως
ιδίως δὲ περὶ τῆς Βλασφημίας.

Ern. Tenzel Diss. de eo q. j. e. circa blasphemiam. Erf.
1727.

J. R. Engau pr. de blasphemia illiusque poena. Jen.
1736.

C. C. Stübel Diss. quatenus actiones religioni non con-
venientes ex principiis juris publici universalis poenis
criminalibus coerceri possint. Viteb. 1791.

Voigt über gotteslästerung (im neuen juristischen jour-
nale (Ronneburg 1799). Bd. I. Heft III.

C. Fr. A. Burchardt Diss. de blasphemia. Jen. 1803.

§. 303.

Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ἐξυβρίζεται ἡ θεότης, εἶναι ἀδύνατος
ὅτι ἐκδικεῖται τοὺς ἀνθρώπους ἕνεκα προσβολῆς τιμῆς,
ἀκατανόητος ὅτι πρέπει νὰ ἐξιλάσκηται διὰ τῆς τιμωρίας
τοῦ ὑβριστοῦ, μωρία (α). Ἀλλὰ ἡ ἐκκλησία, ὡς νομικὸν πρόσ-
ωπον ἔχει δικαίωμα πρὸς τιμὴν. Ὅστις ἐξουθενεῖ τὸν
σκοπὸν αὐτῆς, ἐξουθενεῖ τὴν κοινωνίαν, ὅστις περιφρο-
νεῖ τὰ θρησκευτικὰ σεβασμῶ ἀντικείμενα, τὰ ἀποτε-
λοῦντα τὴν βάσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως, περι-
φρονεῖ αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν. Δι' αὐτοῦ μόνου τοῦ συλλο-
γισμοῦ προσδιορίζεται ἡ νόμιμος ἔννοια τῆς βλασφημίας
ὡς ἐξουδεύσεως πραγματοποιήσεως κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωρίας
διὰ τινος ἐξωτερικῶς ἀποδεδειγμένης θετικῆς περιφρονήσεως.

τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ προσφ'ρει αὕτη σεδασμόν.

Σημ. Ἑτυμολογία τῆς λέξεως βλασφημία.

(α) Ἡ περίστασις, ὅτι ὁ ἰουδαϊσμός ἐν τῇ νεαρᾷ 77 καὶ ὁ Μαξιμί-
λιανός ἐντὶ RA τοῦ 1495 τοῦτο ἀναφέρουσιν ὡς λόγον τῆς βλασφημίας.
δὲν δύναται νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ τοῦ ν' ἀναζητῶμεν τὴν ἔποψιν, ὑπὸ
τὴν ὁποίαν μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ βλασφημία· ἀδίκημα. Δὲν δυνάμεθα
μὲν γὰρ παραλίπωμεν οὐδεμίαν τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ὑπάρχουσιν εἰς
τὴν βλασφημίαν οἱ νόμοι, ἀλλὰ ὁ νομοθετήσας δὲν δύναται νὰ μᾶς ἀναγ-
κίσῃ νὰ δεχθῶμεν λόγον τοῦ νόμου, θεκτανέτητον καὶ ἀτοπον. Ὅρα ὅμως
Werner über bedingte Injurien σελ. 101.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Μόνη ἡ ἐσφαλμένη τοῦ Φάυερβαχ γνώμη,
ὅτι πᾶν ἀδίκημα περιέχει δικαίωματος προσβολήν, παρέ-
συσεν αὐτὴν εἰς τὰ νὰ παραδεχθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔπο-
ψιν ἀντικειμένην εἰς τε τοὺς νόμους καὶ εἰς τὰς τοῦ δικαί-
ου ἀρχάς. Oersted Grundregeln σελ. 212. Mittermaier
über den neuesten Zustand σελ. 25. Tittmann II. §
597. Gesterding Ausbeute von Nachforschungen II. σελ.
385. Hepp (N. Archiv d. Criminalr. XIV. σελ. 340)
Ἐπίσης δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην ὅτι
ἐξυβρίζεται ἡ θεότης, κατὰ τὸν Jarke Handb. II. σελ.
40. Δὲν ἀρμόζει προσέτι οὐδὲ τοῦ Heffter (Lehrb. σελ.
438) ἡ γνώμη, ὅστις θεωρεῖ τὴν βλασφημίαν ὑπὸ τὴν ἔ-
ποψιν ἀδικήματος προσβάλλοντος τὰ δικαιώματα τῶν
θρησκευτικῶν αἰρέσεων. Ὅρα καὶ Rosshirt Gesch III. σελ.
138. Ἀλλὰ, ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐξουσιότητος τοῦ λόγου (ratio)
τοῦ περιεχομένου εἰς τὸ κείμενον τῶν χωρίων τοῦ κοινού
δικαίου, δὲν δύναται ὁ δικαστής νὰ θεωρήσῃ τὴν βλασφη-
μίαν ἀτιμώρητον (κατὰ τὴν παράδοξον γνώμην τοῦ Stü-
bel Criminalverf. III. σελ. 149.), διότι πᾶσα νομοθεσία
ὀφείλει, ἀναλογιζομένη τὴν εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν
σημαντικὴν τῆς θρησκείας δύναμιν, νὰ τιμωρῇ τοὺς σκαν-
δαλωδῶς περιφρονοῦντας τὰ ἑρᾶ ἀντικείμενα θρησκευτι-

κοῦ σεβασμοῦ *Simoni dei delitti del mero affetto.*
Vol. II. p. 44—25 *Rosshirt Lehrb* σελ. 202.

Martin Lehrb. σελ. 703. Ἡ μόνη δυσκολία διὰ τε τὸν
δικαστὴν καὶ διὰ τὸν νομοθέτην συνίσταται εἰς τὴν ὀρθή-
διάγνωσιν τῶν ὀρίων, ὅπου παύει τὸ θεμιτὸν τῆς περὶ θρη-
σκευτικῶν ἀντικειμένων ἐλευθέρως ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης
ἥτοι ἡ ἐλευθέρα κρίσις, καὶ ἄρχεται τὸ ἀξιόποινον. Ὁρα καὶ
Lauk (*Arch. des CrimR.* VIII. nr. 4). *Paoletti inst.*
crim. Vol. I. p. 43. 52. *Carmignani delle leggi* II. p.
99. 134. Σεμνοπρεπεῖς ἰδέεαι ἐκφράζει ὁ *Neander* *Erklä-*
rung und Gutachten üben. *Strauss.* *Leben Jesus.* Ber-
lin 1836. Περὶ τῶν ἀγγλικῶν ἰδεῶν ὅρα *Starkie treatise*
on the law etc. II. p. 131. περὶ δὲ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου
Chassan traité I. p. 268. 287. Ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποινοῦ
τῆς βλασφημίας συνίσταται εἰς τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν ὁ-
ποίαν αἰσθάνεται πᾶς ἀγαθὸς πολίτης διὰ τὴν μετὰ χυδαιό-
τητος περιφρόνησιν τῶν ἀγιωτάτων ἀντικειμένων, καὶ εἰς
τὴν διὰ τοιαύτης περιφρονήσεως ἐμφαινομένην χυδαιότητα
καὶ ἀγροικίαν, δι' ὧν σκανδαλωδῶς προσβάλλεται ἡ πε-
ποιθήσις τῶν ἄλλων καὶ ἡ ἀξίωσις αὐτῶν τοῦ νὰ μένωσιν
ἀδικοτάκτοι ἐν τῇ τοιαύτῃ αὐτῶν πεποιθήσει. Ὅθεν λαμ-
βάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπαιτεῖται νὰ συνυπάρχωσι τὰ τρία
ἑξῆς γνωρίσματα 1) τὸ ἀντικείμενον τῆς περιφρονήσεως
2) τὸ εἶδος αὐτῆς (χυδαία περιφρόνησις κατ' ἀντίθεσιν τῆς δι' ἐ-
πιστημονικοῦ τρόπου περιφρονήσεως) καὶ 3) αἱ περι-
στάσεις, ὑπὸ τῆς ὁποίας τελεῖται ἡ πρᾶξις (δημοσία ἢ
καὶ σκανδαλωδῶς, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐν οἰκειότητι ἐκφρά-
σεων).

Σηδ. 2. τοῦ ἐκδ. Νεωτέρας περιπτώσεις βλασφημίας ὅρα παρὰ
Beck Annalen der badischen Gerichtshöfe 1836 nr.

161 (ἐνεκα τοῦ συγγράμματος τοῦ Gützkov: Wally) παρὰ Demme Annalen des Criminalr. III. σελ. 102. V. σελ. 279. (ἀπὸ Σαζωνίας) Demme Annalen IX. σελ. 236. (ἀπὸ Ἑσσης), Hützig Annalen Bd. 13 σελ. 47. (ἀπὸ τοῦ Ὀλστίν.)

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 107, πραγματεύεται περὶ τῆς διαταράξεως τῆς ὁρησκείας καὶ ὑπάρχει ἐνταῦθα: 1) τὴν κατὰ τοῦ Θεοῦ βλασφημίαν διὰ λόγων, ἐγγράφων ἢ πράξεων 2) τὴν διατάραξιν τῆς ἐνεργείας ὁρησκείας τινος ὑφισταμένης ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὴν ἀτιμωτικὴν χρῆσιν τῶν εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἀφιερωμένων σκευῶν, τὰς πράξεις ἢ τοὺς λόγους, δι' ὧν ἐμφαίνεται περιφρόνησις κατὰ τῆς ὁρησκείας· 3) τὴν ἐξαπάτησιν τῶν χριστιανῶν εἰς ἀποστασίαν ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ· 4) τὴν προσπάθειαν πρὸς διάδοσιν τῆς ἀπιστίας ἢ τὴν διάδοσιν διδασκαλιῶν ἀντιβαίνουσῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν ὁρησκείαν. Ἡ ἐπιβλητὴ ποινὴ συνίσταται εἰς τὴν κάθειρξιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ ἐπρόξενήθῃ κοινὸν σκάνδαλον ἢ ἐάν γένητο ἐξαπάτησις ἢ προέκυψε κοινὸς κίνδυνος εἰς κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, καὶ ἐν περιπτώσει μεγάλης κακίας μέχρι 10 ἐτῶν. Τὸ πρῶτον δίκαιον (ὑπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξυβρίσεων κατὰ τῶν ὁρησκευτικῶν κοινωνιῶν) ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἀρθρῳ 217 κατ' ἐκείνου, ὅστις διὰ χυδαίας βλασφημίας, γενομένης δημοσίᾳ, δίδει ἀφορμὴν εἰς κοινὸν σκάνδαλον, φυλάκισιν 2—6 μηνῶν· ἐν δὲ περιπτώσει ἐπαναλήψεως, διπλασίαν ποινήν. Ὁ § 211 τιμωρεῖ τὴν ἐξυβρίσιν τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ὑφισταμένων ὁρησκευτικῶν κοινωνιῶν τὴν γινομένην διὰ βλασφημιῶν εἰς δημοσίους λόγους ἢ εἰς δημόσια συγγράμματα ἢ δι' ἀτιμωτικῶν πράξεων, μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ εἰκοτὴν 4 ἐβδομάδων ἕως 6 μηνῶν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος σιωπᾷ, ἀλλὰ ὁ γαλ-

λικός νόμος τῆς 17 μαΐου 1819, ἄρθρ. 8, τιμωρεῖ πᾶσαν διὰ λόγων, κρυγῶν ἢ ἀπειλῶν προσβολὴν τῆς δημοσίας ἢ θρησκευτικῆς ἠθικῆς ἢ τῶν χρηστῶν ἡθῶν μὲ χρηματικὴν ποινὴν 16—500 φράγκων. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων αὐτῶν καὶ σειρὰν ἀξιοσημειώτων περιπτώσεων ὅρα παρὰ Chassan traité I. p. 268—92. Rauter traité I. p. 563. Ὁ βαυαρικός νόμος σιωπᾷ καὶ ἡ ἐλλειψίς αὐτῇ δικαίως θεωρήθη ἐπίφορος. Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1827 καὶ 1831 τὴν συνεπλήρωσαν. Τὸ δεύτερον νομοσχέδιον διατάσσει ἐν τῷ ἄρθρῳ 224 ὅστις διὰ δημοσίας ὑμιλίας, διδασκαλίας, συγγραφῆς ἢ συμβολικῆς παραστάσεως, ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχάς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὅποια ἀντιβαίνουν εἰς τὰς ἐθνεῖς τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς ἢ εἴναι ἄλλως ὀλέθρια διὰ τὴν θρησκείαν ἢ τὰ ἥθη, ἢ ὅστις διὰ τὰ φέρῃ ἄλλους εἰς ἀγανάκτησιν ἐκφράζεται δημοσίᾳ μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸν εἰς τὸ ὕψιστον ὃν ὀφειλόμενον σεβασμὸν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν. Ὁ ὀλδερμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 453, προσέθηκεν εἰς τὸ 424 ἄρθρον τοῦ βαυαρικοῦ τὰ ἑξῆς: Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις κατ' ἄλλον τρόπον δεικνύει δημοσίᾳ καὶ δι' ἐξωτερικῶν πράξεων θετικὴν περιφρόνησιν εἰς τὰ ἀντικείμενα τοῦ σεβασμοῦ οἷαν δὴ ποτε τῶν ἐνεργουμένων θρησκευτικῶν κοινωνιῶν. Ὁ σαξωνικός νόμος, ἄρθρ. 189, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: βλασφημία τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 1 ἐβδ. ἕως 1 ἔτους ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ βλασφημίας παραβαίνει δημοσίᾳ τὸν περὶ τὴν θρησκείαν ὀφειλόμενον σεβασμὸν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 192, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἐκφράσεων χλευασμῶν ἢ περιφρονητικῶν, δημοσίᾳ, διὰ λόγων, ἐγγράφων ἢ εἰκονικῶν παραστάσεων, ἢ δι' ἐξυβριστικῶν πράξεων, ἐξομβεῖ τὰ ἀντικείμενα τοῦ σεβασμοῦ οἷαν δὴ ποτε ἐν τῇ πολιτείᾳ

ἀνεγνωρισμένης ὀρησκειυτικῆς κοινωνίας, ἢ τὰς διδασκαλίας αὐτῆς, τὰς διατάξεις ἢ τὰ ἔθιμα. Παραπλησίους διατάξεις περιέχει τὸ 530 ἄρθρον τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου. Ἐκτενέστερος πάντων εἶναι ὁ σαρδινικὸς νόμος, ἄρθρ. 159—169 ὅστις ἀπειλεῖ θάνατον κατ' ἐκείνου, ὅστις καταπατήσει τὴν ἱερὸν ἄρτον (Hostie) ἢ ἐπιχειρήσει ὡς πρὸς ταύτην παραπλησίους ἄλλας πράξεις· φυλάκισιν δὲ ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν κατ' ἐκείνου, ὅστις μετὰ προμελέτης εἴπει βλασφημίας ἢ ὕβρεως κατὰ τοῦ Θεοῦ, τῆς παναγίας παρθένου, ἢ τῶν ἁγίων ἐπιβάλλεται μάλιστα καὶ ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν, ἐὰν ὑπάρχωσι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, ὡς πάλιν ἀφ' ἐτέρου μετριοτέρως φυλάκισις (ἄρθρ. 163), ἐὰν αἱ ῥηθεῖσαι ἐκφράσεις ᾖναι ἀποτέλεσμα κκκῆς ἔξεως ἢ ὀργῆς.

§ 304.

Ἡ βλασφημία ἀνάγεται μόνον εἰς ἀντικείμενα τῆς λατρείας ἢ τοῦ σεβασμοῦ χριστιανικῆς ἐν τῇ Γερμανίᾳ δυνάμει τῶν αὐτοκρατορικῶν νόμων ὑφισταμένης ἐκκλησιαστικῆς. Διακρίνουσι δὲ οἱ νόμοι (α) : 1) περιφρόνησιν αὐτῆς τῆς θεότητος ἐν ταῖς τρισὶν αὐτῆς ὑποστάσεσι, κατὰ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν (β), καθ' ὅσον τοῦτο πράττεται δι' ἀφαιρέσεως τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν θεότητα ἰδιοτήτων ἢ δι' ἀποδόσεως ἰδιοτήτων μὴ ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὴν (γ), ἢ ἄλλως λόγῳ ἢ ἔργῳ (ἄμεσος βλασφημία). 2) περιφρόνησιν ἀντικειμένων ἀπλοῦ σεβασμοῦ (κατ' ἀντίθεσιν εἰς τὴν λατρείαν), οἷον παρὰ μὲν τοῖς καθολικοῖς τῆς μὴ πρὸς τοῦ Θεοῦ, τῶν ἁγίων, τῶν ἀγγέλων (δ), παρὰ τοῖς διαμαρτυρομένοις τῆς ἱερᾶς βίβλου, τοῦ εὐαγγελίου, τῶν μυστηρίων (ἔμμεσος βλασφημία).

- (α) Ούτε ἡ νεαρά 77. κ. I. §. 2., οὔτε οἱ προγενέστεροι τῆς Π. Δ. Κ. αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, οἷον Reichsabschiede ἢ R. Pol. Ordnungen v. 1495, (10) 1800. 1512). Tit. 4. 1830. Tit. 1. §. 1. f., οὔτε τὸ ἔθρον 106. τῆς Π. Δ. Κ. διαλαμβάνουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀριστικὴν τινα διαίρεσιν σχετικῶς πρὸς τὴν τιμωρίαν. ἀπ' ἰκαντίας δὲ πράττεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐξῆς νόμου Καρόλου Ε'. R. P. O. v. 1848. Tit. 1. §. 1—8 Tit. III. §. 1—4., τοῦ ὁποίου τὸ περιχόμενον ἐπαναλαμβάνεται αὐτολεξεὶ ἐν τῷ R. P. O. v. 1877. Tit. I. III.
- (β) Οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι συνριθμοῦν ἐνταῦθα, κατὰ τὴν καθολικὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ἁγίων μυστηρίων, στηριζόμενοι ἀναμφιβόλως εἰς τὴν περὶ τῆς μετουσίωσης διδασκαλίαν,
- (γ) Τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔννοιαν τῆς Π. Δ. Κ. καὶ ἄλλων αὐτοκρατορικῶν νόμων διασαφηνίζει ἡ ἀκόλουθος διάταξις: Malefiz—Ordnung von Speier vom Jahr 1329. Art. 26. (Lehmanns Speierischer Chronik Beh. IV. K. 16).
- (δ) Περὶ τούτων μόνων ἀναφέρουσιν οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, διακρινόμενοι διὰ τὴν καθολικὴν αὐτῶν τάσιν, μάλιστα κατὰ τῶν διαμαρτυρουμένων ἐν τῇ 17. ἐκατονταετηρίδῃ.

§. 305.

Ἡ βλασφημία εἶναι εἶδος ἐξυβρίσεως. Ἐπομένως, διὰ τὴν ὑπάρχῃ βλασφημίᾳ, ἀπαιτεῖται ἡ σκοπὸς πρὸς ἐξύβρισιν ἀντικειμένου τινὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σεβασμοῦ. Ἐὰν ἡ ἔκφρασις στηρίζεται, ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιχόμενον αὐτῆς, εἰς τὴν θρησκευτικὴν πεποιθήσιν τοῦ ἐκφραζομένου, καὶ δὲν γίνηται μὲ τρόπον περιφρονητικόν, δὲν δύναται νὰ γενῇ λόγος περὶ βλασφημίας, ἀλλὰ προϋποτιθεμένου τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ δύνανται καὶ ξένης θρησκευτικῆς μερίδος ὁπαδοὶ νὰ πράξωσι βλασφημίαν κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐὰν μόνον δύνηται νὰ θεωρηθῇ καθ' ἑαυτὴν ὕβριστική ἢ πρᾶξις (α).

- (α) Συγγραφεῖς τινες, ὡς ὁ Koch l. c. §. 393. καὶ Quistorp Tit. I. §. 121. διατείνονται, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πρᾶξῃ βλασφημία ὑπὸ

τῶν προσδεόντων ξένην θρησκείαν. Ἄλλοι δὲ, ὡς ὁ Cargzon q. 45, δι' ἄσχυρίζονται μὲ τὴν αὐτὴν γενικότητα τὸ ἐγαγίαν.

§. 306.

Ποινὴ (α). Α) 'Ο ἁμέσου βλασφημίας ἔνοχος εἶναι ἄ-
τιμος καὶ τιμωρεῖται προσέτι ἀναλόγως τοῦ προσώπου καὶ
τῆς βλασφημίας, μὲ ποινὴν θανατικὴν ἢ σωματικὴν ἁ-
φαιρουμένων μελῶν τινῶν ἀπ' αὐτοῦ » mit Benehmung
etlicher glieder »). Β) 'Ο δὲ ἁμέσου βλασφημίας ἔνοχος τι-
μωρεῖται μόνον ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τῆς πράξε-
ως, μετὰ προηγηθεῖσαν φιλικὴν παραίνεσιν, πλὴν οὐχὶ μὲ
θανατικὴν ποινὴν, ἀλλὰ μὲ σωματικὴν ἢ χρηματικὴν.
'Αντὶ τῶν ἀναπηρωτικῶν ποινῶν ἐπιβάλλεται σήμερον
σωματικὸς σωφρονισμὸς ἢ ποινὴ περιορίζουσα τὴν ἐλευ-
θερίαν (β).

(α) Τὰς κυρίας νομικὰς πηγὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποτελοῦσιν οἱ δύο (§. 304. σημ. α.) προμνημονευθέντες νόμοι C. Pol. O. γ. 1848. καὶ 1877. Tit. I. καὶ III.

(β) Πρὸς. Püttmann l. c. §. 107. — Hommel obs. 246. — Meis-
ter. §. 203.

§. 307.

'Ο ἀποσιωπῶν ἁμέσου βλασφημίαν ἐνώπιον τοῦ γενο-
μένην καὶ μὴ καταμηνύων αὐτὴν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν,
τιμωρεῖται ὡς βόηθός· πᾶς δὲ ὁ δι' ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως
εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς ἀρχῆς ἀποκρύπτων τὴν τοιαύτην
βλασφημίαν, τιμωρεῖται ὡς αὐτουργὸς βλασφημίας ἁμέ-
σου (μὲ ποινὴν σωματικὴν ἢ χρηματικὴν). Ἀπειλεῖ δὲ ὁ νό-

μος ποινὰς καὶ εἰς ἄλλους βοηθοὺς, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τοὺς τόπους τῶν ἀρχῶν τούτων ἡγεμόνας, ὅσοι παραλείπουσι τὴν χρῆσιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν κατὰ τοῦ τοιούτου ἀδικήματος (α).

(α) R. Pol. O. v. 1848. n. 1877. Tit. I. §. 2. 4. 5. 6. 8.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ βλασφημία τιμωρεῖται, κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βχυτέρας περιπτώσεις, μόνον μὲ στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, ὡς βάσις χρησιμεύει ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀναλογία τῶν διαφορῶν ποινῶν ἡ μνημονευθεῖσα ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 3. ἐπὶ τοῦ § 303. Τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς κρίνεται ἀναλόγως τῆς θρασυτητος καὶ τῶν περιστάσεων, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἐδύνατο νὰ προῖδῃ ὁ πράξας, ὅτι ἡ διαγωγή του ἐμελλε νὰ ἐγείρῃ μέγα σκάνδαλον. *Tittmann Handb. II. σελ. 658. Bauer Lehrb. §. 318. Hohnhorst Jahrb. des badischen Oberhofgerichts v. σελ. 293. Hitzig Zeitschrift Heft 39. σελ. 147.* ὅρα καὶ τὰς ἐν τῇ σημ. 2 ἐπὶ τοῦ § 303. σημειωθείσας περιπτώσεις.

§ 308.

Ἐκτὸς τῆς βλασφημίας δύναται νὰ πραχθῇ καὶ ἐξυβρίσις τῆς ἐκκλησίας : 1) διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ συνόλου τῶν μελῶν ὠρισμένης ὀρησκευτικῆς κοινωνίας, καθ' ὅσον ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν, ἀδιαφόρως ποῖον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ σεβασμοῦ αὐτῶν (α). 2) διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπηρετῶν, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν ἔργου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τῆς ἐξυβρίσεως εἶδος ἐπιφέρει

τὴν ποινὴν τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ τῆς ἐξορίας (6).

(α) Ἐάν τις ἐκφέρῃ π. χ. ἐν γένει ὕβρεις κατὰ θρησκευτικῆς μερίδος, ἢ ἐὰν προσπαθῇ νὰ καταστήσῃ γελοῖαν θρησκευτικὴν κοινωνίαν, ἐνῶ αὕτη συνεδριάζει.

(6) Νεαρ. 123. κ. 31., δι' ἧς μεταρρυθμίζεται ἡ L. 10. C. de episc. et cler., ἡ ἐπιβάλλουσα κεφαλικὴν ποινὴν εἰς τὰς τοιαύτας ἐξουβρίσεις.

§. 309.

Ἀπὸ τῶν προειρημένων προσβολῶν τῆς τιμῆς πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν διατάραξιν τῆς θείας ἱερουργίας (*turbatio sacrorum*), τελουμένην διὰ πάσης παρανόμου βιαίας πράξεως, δι' ἧς ἡ θεία ἱερουργία ἐκ προθέσεως ἐμποδίζεται, διακόπτεται ἢ παύεται. Κατὰ τῆς τοιαύτης διαταράξεως ἀπειλοῦσιν οἱ νόμοι ποινὴν κεφαλικὴν (α).

(α) L. 10. C. de episc. et cler. Νεαρ. 123. κ. 31.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ προκείμενον ἀδίκημα πρέπει νὰ διακριθῇ εἰς τρία ἄλλα διάφορα: 1) εἰς ἐξέυβρισιν ἱερῶς ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπηρετοῦ, ἐνῶ ἐκτελῇ δημοσίᾳ πρᾶξιν ἀναγομένην εἰς τὴν θείαν ἱερουργίαν· ἐνταῦθα δὲ ἀνάγονται οἱ παρὰ τοῦ συγγραφέως παρατεθέντες ῥωμ. νόμοι. L. 5. C. de his qui ad eccl. confug. ὅρα προσέτι ἐν γένει *Cropp de praecept. jur. rom. circa pun. conat. p. 97—108. Martin Lehrb. σελ. 795. Hagemann pract. Erörterungen I. σελ. 73.*— 2) εἰς διατάραξιν τῶν ἱερουργικῶν πράξεων διὰ κρότου, θορύβου κτλ. *Heffter Lehrb. σελ. 348.* 3) εἰς ἐμπόδισιν τῆς τελέσεως τῆς θείας ἱερουργίας ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἱερουργικῆς πράξεως. L. 5. pr. D. ad L. Jul. de vi publica. Νεαρ. 123. κ. 31.

2^ημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου βρα ἐνωτέρω τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ § 303. Τὸ πρῶτον δίκαιον, § 215, τιμωρεῖ τὴν διατάραξιν τῆς δημοσίας τελουμένης ἱερουργίας, ἢ τῆς εἰς τέλεσιν αὐτῆς ἀσχολουμένης κοινότητος, ἢ τοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του εἰς τοιαύτας πράξεις ἀσχολουμένου διδασκάλου, μὲ φυλάκισιν 3—18 μηνῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 260, τιμωρεῖ τὰς βιασιοπραγίας ἢ ἀπειλάς, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσιν ἢ ν' ἀναγκάσωσι τὸν ἄλλον εἰς τέλεσιν συγκεχωρημένης ἱερουργίας ἢ εἰς παρουσίαν κατὰ τὴν τέλεσιν αὐτῆς, μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 200 φράγκων καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 μηνῶν. βρα *Hellie* théorie IV. p. 509. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 261, ὅστις διὰ ταραχῆς ἢ ἀταξίας ἐμποδίζει ἢ διακυβεύει αὐτὴν τὴν θείαν ἱερουργίαν τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 262, ὅστις διὰ λόγων ἢ κινημάτων προσβάλλει τὰ πρὸς θείαν ἱερουργίαν προσδιορισμένα ἀντικείμενα ἐντὸς τῶν πρὸς τέλεσιν αὐτῆς ὀρισμένων τόπων, ἢ ὅστις ἐξυβρίζει ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 336, τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις εἰσπίπτει βιαίως εἰς ἐκκλησίαν ἐν καιρῷ τῆς θείας ἱερουργίας, ἢ ὅστις αἰκίζει ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἱερουργικὰς πράξεις, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 2—6 ἐτῶν ἐν δὲ τῷ ἀρθρῷ 424, ἐκεῖνον ὅστις ἐξυβρίζει τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ τὴν συνηθροισμένην κοινότητα διαταράττων τὴν θείαν ἱερουργίαν, μὲ φυλάκισιν 1—6 μηνῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 490, τιμωρεῖ τὴν βιαιάν διατάραξιν τῆς θείας ἱερουργίας μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν τὴν εἰς ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἐπιφερομένην αἰκίαν, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν ἐν δὲ

τῷ ἄρθρῳ 191. ἐκείνον, ὅστις δι' ἀπρεπῶν, ἀλλὰ μὴ βιαιῶν πράξεων διαταράττει τὴν θείαν ἱερουργίαν ἢ ἐξυβρίζει τὸν ἱερουργοῦντα ἱερέα, μὲ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους· καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 192. ἐκείνον, ὅστις ἐμποδίζει πράξεις ἢ συναθροίσεις ἐπὶ λατρείᾳ, μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 2 ἐτῶν. Ὁ βυρ-
τεμβεργικὸς νόμος περιέχει ἐν τοῖς ἄρθροις 190. 191. τὰς αὐτὰς μὲ τὸν βαυαρικὸν νόμον διατάξεις, ἐκτὸς μόνον ὅτι ἐπὶ τῆς τελευταίας περιπτώσεως ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. Ὡρα καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 532. Τὸ ἄρθρον 531. ἀπειλεῖ ποινὴν κατ' ἐκείνου, ὅστις, χωρὶς νὰ ᾔναι ἱερεὺς, ἐπιχειρεῖ, παριστάμενος ψευδῶς ὡς τοιοῦτος, ἱεροπρεπεῖς πράξεις.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀδικήματα κατὰ ἐπικτήτων δικαιωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἀτορικῶς ἐπικίνδυνος προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος δι' ἀπλῆς βλάβης αὐτῶν.

§ 310.

Ἡ παράνομος βλάβη (α) πραγμάτων καὶ μὲ κακὴν

πρόθεσιν ἐὰν γίνη, θεωρεῖται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον τὸ ὅποσον καὶ μόνον ἰσχύει ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τὴν σιωπὴν τῶν ἐγγχωρίων τοῦ δικαίου πηγῶν ἐν γένει ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα· κατὰ δὲ τὴν διαφορὰν τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς ἢ τῶν πράξεων δι' ὧν γίνεται, δίδει ἀφορμὴν εἰς διαφοροῦς ποινικὰς ἀγωγὰς (β). Ὑποβάλλεται ὁμῶς ὡς ἀδίκημα εἰς δημοσίαν ποινὴν, οὐ μόνον 1) ὅταν ὡς ἐκ τοῦ τρόπου ἢ τοῦ ἀντικειμένου τῆς βλάβης καταντᾷ καθ' αὐτὸ *crimen ordinarium* (γ) ἀλλὰ καὶ 2) αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν (ὡς *crimen extraordinarium*), ἐὰν μετὰ παρανόμου προθέσεως (δ) πραχθῇ ἐπὶ πράγματος, τὸ ὅποσον διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος ὑπάρχει τεθειμένον ὑπὸ τὴν ἰδιαίτεραν προστασίαν τῆς πολιτείας. Ἐνταῦθα ὑπάγεται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἢ ἐκ προθέσεως βλάβη 1) πράγματος ἁγίου καὶ ὁσίου (*res sancta καὶ religiosa*) (ε), 2) πράγματος μὴ ὑποκειμένου εἰς ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ ὠρισμένου εἰς κοινὴν χρῆσιν (ζ) 3) τῶν δένδρων, ἰδίως δὲ τῶν καρποφόρων καὶ τῶν κλημάτων (η), ἔτι δὲ τῶν ἀσυγκομίστων δημητριακῶν, καθ' ὅσον ἢ βλάβη αὕτη γίνεται διὰ πυρός (θ).

(α) Ἀνήκει ὁ ἐνταῦθα τὸ καταστρέφειν τὸ πρᾶγμα ὡς καὶ τὸ κυρίως βλάπτειν καὶ καθιστάναι αὐτὸ ἄχρηστον.

(β) Π. χ. τὴν *actio Legis Aquiliae* (Πανδ. 9. 2), *de servo corrupto* (Πανδ. 9. 3), *arhorum, furtum caesarum; vi bonorum raptorum, de incendio, ruina, naufragio* (Πανδ. B. 47. T. 7. 8. 9.) καὶ ἄλλα. Πρβ. *Matthaeus de crim. ad L. XLVII, tit. 3 c. 1. 2.*

(γ) Ὅταν δηλαδὴ καταντᾷ εἰς ἀδίκημα προβλεπόμενον ὑπὸ τινος τῶν ἀρχαίων *Leges jud. publ.* π. χ. *Lex Julia de vi* (L. 2. §. 1. 6. 7. 8. D. de v. bonorum raptorum) *Lex Corn. de sicar.* ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ δούλου ἢ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ κατοικιῶν ἀνθρώπων κτλ.

- (δ) L. 2. § 13. 19. D. de vi bon rapt. καὶ τὰ κατωτέρω σημειωθεύμενα τέ-
μαχια νόμου..
- (ε) Περὶ τῶν res sancta, τῶν ὁσίων ἢ ἐννοιαθεύτως διὰ περιορίζεται εἰς μόνα-
τὰ ταῖς τῶν πόλεων, § 10 J. de rer. div. L. 9 L. 11 D. de div. rer. Περὶ
βλάβης τῶν τάφων L. 3 § 7 D. de sep. violat L. 2. 4. 5. C. αὐτόθι.
- (ζ) Ἡ βλάβη δημοσίων ὁδῶν ἐτιμωρεῖτο ἀστυνομικῶς. [L. un § 2. Dig de via
publ.. Περὶ μόλυσμῶν δημοσίων ἐρύσεων καὶ δεξαμένων L. 1. § 1. Dig
de extraord crim.—Ἡ L. un. C. de Nili aggerib. non rump. διὰ ἀνήκε-
ἐνταῦθα.
- (η) L. 2. D. arb. furtim cas. Πρὸς Paulus. R. S. V. 20. 6. Ἡ περίπτω-
σις τῆς L. 2. C. de censibis (L. 2. C. Th. de censibus) ἀνήκει εἰς τὴν
ἀπάτην.
- (θ) Messium incensores. L. 16. §. 9. D. de poenis. Πρὸς Paulus J.
e. § 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐν-
γένει ἀνεξίθιζεν εἰς crimen extraordinarium τὴν βλάβην
πραγμάτων, ἥτις πάντοτε ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα
ὅρα μὲν *Matthaei de crim. Lib. 47. tit 3. ac. 4*, ἀλλ'
ὅρα καὶ *Cremati elem. jur. crim. II. pag. 417. Ros-
shirt gesch. II 327. 28*. Πρέπει νὰ προσεχωμεν νὰ μὴ γε-
νικεύωμεν τὰ μεμνωμένα χωρία. Τοιαύτην γενίκευσιν κά-
μνει καὶ ὁ Φάβερβαχ παραδεχόμενος, ὅτι τιμωρεῖται δημο-
σίως πᾶσα βλάβη γινομένη ἐπὶ πράγματι, τὸ ὅποιον διὰ λό-
γους δημοσίου συμφέροντος (ἐκφρασις πολλὰ ἀόριστος) ὑ-
πάρχει τεθειμένον ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προστασίαν τῆς πο-
λιτείας. Περὶ δημοσίας ποινῆς τῆς βλάβης τότε μόνον δύνα-
ται νὰ γίνῃ λόγος, ὅταν ἡ περίπτωσις ὑπάγῃ εἰς τὸ cri-
men vis, ἢ περιέχῃ ἰδιαιτέρον ἀδίκημα, π. χ. incendium
καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον extra ordinem
Heffler Lehrb. § 521. Abegg. Lehrb. σελ. 499. Δὲν δυνά-
μεθα δὲ ἀφ' ἐτέρου νὰ παραδεχθῶμεν οὔτε ὡς κανόνα τοῦ
κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ὅτι πᾶσα βλάβη τῶν λεγομένων
ἀδιαταράκτων πραγμάτων, εἶναι δημοσίον ἀδίκημα. Τὸ τοι-
οῦτον ἤθελεν ἐφαρμόζεσθαι π. χ. ἐπὶ βλάβης τειχῶν ἢ πυ-
λῶν πόλεως, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν βλάβην ὑπῆρχον σκληροὶ

νόμοι εἰς τὴν Ῥώμην L. 4. pr. L. 8. § 2. L. ult. D. de rerum div. *Heffler* Lehrb. σελ. 295. Ἡ Auth. (*Friedrici*) *Agricultores* (*Heffler* σελ. 358) δὲν ἐφηρμόσθη εἰς τὴν γερμανικὴν πράξιν.

§ημ 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὸ περὶ δημοσίας βαιοπραγίας κεφάλαιον. ἄρθ. 72. πραγματεύεται περὶ βίαιας ἐισβολῆς εἰς τὴν ἡσυχον νομὴν γαιοκτησιῶν, περὶ ἐνόπλου ἐισβολῆς εἰς οἰκίαν καὶ περὶ βαιοπραγιῶν κατὰ προσώπου ἢ πραγμάτων, καὶ ἄρθ. 74 περὶ ἄλλων κακοβούλων βλαβῶν ξένης ιδιοκτησίας. Αἱ πράξεις αὗται κατὰ τὸ μέγεθος τῆς κακίας καὶ τῆς ζημίας τιμωροῦνται μὲ κάθειρξιν 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους· εἰς βαρυτέρας δὲ περιπτώσεις μέχρι 5 ἔτων. Ὁ περὶ πταισμάτων ποινικὸς νόμος, ἄρ 75—77 τιμωρεῖ τὴν βλάβην ἀντικειμένων τινῶν, αἷον τῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς πόλεως διωρισμένων φανῶν τῶν γεφυρῶν, τῶν φραγμῶν, τῶν προχωμάτων, τῶν τεθειμένων διὰ προφύλαξιν σημείων. — Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ὑπὸ τὸν τίτλον *destructions, dégradations* ὀρίζει ποινὰς ἐν πρώτοις περὶ ἐμπρησμοῦ, ἔπειτα ἄρθ. 440 περὶ τῶν δι' ἐνώτεως πολλῶν ἢ κατὰ συμμορίαν διαρπαγῶν ἢ βλάβης πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν, ἄρθ. 443 περὶ βλάβης πραγματειῶν ἢ προκόντων τῆς βιομηχανίας διὰ καυστικῶν μέσων, ἄρθ. 444 περὶ βλάβης σπαρτῶν καὶ φυτειῶν, ἄρθ. 445 περὶ φθορᾶς δένδρων, ἄρθ. 449, περὶ βλάβης ἐκκοπέντων σιτηρῶν καὶ ἄλλων προϊόντων. ἄρθ. 451, περὶ βλάβης γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ ζωοστροφείων, ἄρθ. 452, περὶ παρανόμου φόνου οἰκιακῶν ζώων, ἄρθ. 456, περὶ κατοστροφῆς φραγμῶν, περιβόλων, εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 474, 75 διαλαμβάνονται πταισματικαὶ ποιναὶ διὰ μικρᾶς βλάβας. — Ὁ βαυαρικὸς ποιν. νόμος ὑπάγει εἰς τὸ κοινῶς ἐπικίνδυνον ἀδίκημα τῆς βλάβης. ἄρθ. 245, τὴν φθορὰν πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν, ἄρθ. 246 τὴν διάδοσιν λυμαντικῶν νόσων τῶν ζώων, ἄρθ. 247, τὸν

ἐμπρησμόν, ἄρθ. 254, τὴν προξενουμένην πλημμύραν, κα-
ταριθμεῖ δὲ εἰς τὰ πλημμελήματα τῆς βλάβης, ἄρθ. 383,
τὴν ἐκ προθέσεως βλάβην ἢ ἐξαφάνισιν ξένης ιδιοκτησίας,
ἐὰν ἡ ζημία συμποσοῦται εἰς 50 φορίνια καὶ ἐπέκεινα.
Κατὰ τὸ ἄρθ. 384, ἐὰν ἐπράχθῃ τὸ πλημμέλημα ἐξ ἰδιοτρο-
πίας ἐπιβάλλεται φυλάκισις 8 ἡμερῶν μέχρι 2 μηνῶν ἢ σω-
ματικὸς σωφρονισμὸς, ἐὰν δὲ ἐξ ἐκδικήσεως, ἢ ἰδιοτελείας,
φυλάκισις 1—6 μηνῶν. Ὡς διακεκριμένοι βλάβαι (τιμω-
ρούμεναι ἐὰν μὲν ἐξ ἰδιοτροπίας μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν
μέχρι 3 μηνῶν, ἐὰν δὲ ἐκ κακῆς θελήσεως μέχρις 9 μηνῶν)
καταριθμοῦνται, αἱ βλάβαι ὀπωροφόρων δένδρων, φυτῶν
ἀσυγκομίστων καρπῶν, πρὸς γεωργίαν χρησίμων ζώων, συσ-
σωρευμένων σιτηρῶν, ἀρότρων, ἐργαλείων τοῦ γεωργοῦ,
φραγμῶν (ἐπὶ τῶν ταιούτων δὲν θεωρεῖται τὸ ποσὸν τῶν
50 φορινίων.) — Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθ. 171—182,
διακρίνει ὡς ἐπικινδύνους εἰς τὸ κοινὸν πράξεις ἐκτὸς τοῦ
ἐμπρησμοῦ, τὴν φαρμάκευσιν πραγματειῶν ἐκτεθειμένων
εἰς πώλησιν, τὴν διάδοσιν ληψαντικῶν νόσων τῶν ζώων, τὰς
πλημμύρας ἐξ ὧν προσγίνεται κίνδυνος εἰς ἀνθρώπους, ἢ εἰς
τὰς κατοικίας αὐτῶν, τὴν βλάβην γεφυρῶν ἢ τεχνητῶν ὁδῶν· εἰς
δὲ τὸ ἄρθ. 288 πραγματεύεται περὶ βλάβης ἢ φθορᾶς ξένης
ιδιοκτησίας ἢ βλάβης ἢ φόνου ξένων ζώων (φυλάκισις μέχρις
1 ἔτους ἢ εἰρκτὴ μέχρις 6 ἐτῶν, εἰς δὲ μικροτέρας περι-
πτώσεις χρηματικὴ ποινὴ). Κατὰ τὸν § 289 ἡ βλάβη ἐκκλη-
σιῶν, δημοσίων κτιρίων, μνημείων, δημοσίων συλλογῶν, κοι-
μητηρίων, τάφων, μνημάτων, ἐὰν μὲν γένηται ἐξ ἰδιοτροπίας τι-
μωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν ἢ ἀπλὴν εἰρκτὴν μέχρις
6 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἐκ κακῆς θελήσεως μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν μέ-
χρις 6 ἐτῶν. Τὸ ἄρθ. 291 ἀπειλεῖ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν
κατὰ τῶν εἰς τὰ δένδρα ζημιῶν. — Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποιν-
νόμος, ἄρθ. 185 διακρίνει ὡς διατάραξιν τῆς εἰρήνης τὴν
ἐνωσιν κακοποιῶν πρὸς ἐξαφάνισιν ξένης ιδιοκτησίας· καὶ ἄρ.

θρον 385 τιμωρεῖ τὴν παράνομον ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην ξένης ιδιοκτησίας 1ον μὲ πταισματικὴν ποινὴν (κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον ἄρθ. 64 μὲ κράτησιν μέχρις 8 ἡμερῶν, καὶ ἐὰν ἐξ ιδιοτροπίας μὲ πρόστιμον) ἐὰν ἢ προξηνηθεῖσα ζημία δὲν ὑπερβαίνει 10 φορίνια· 2ον μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν, ἐπὶ ζημίας 10 ἕως 100 φορινίων, 3ον, μὲ κάθειρξιν μέχρις 6 μηνῶν, ἐπὶ ζημίας 100 ἕως 200 φορινίων· 4ον μὲ κάθειρξιν 4 μηνῶν μέχρις 6 ἐτῶν, ἐπὶ μεγαλητέρας ζημίας. Κατὰ τὸ ἄρθ. 386 ἐπιβάλλεται εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν ἐπὶ βλάβης ἀντικειμένου, τῶν ὁποίων ἡ βλάβη συνδέεται μὲ κοινὸν κίνδυνον, π. χ. φραγμῶν, προχωμάτων κτλ. ἢ πραγμάτων τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις εἶναι οὐσιώδης· ἕνεκα τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν εἰς δημοσίαν ὠφέλειαν, π. χ. δημοσίων ὁδῶν, γεφυρῶν, διωρύγων, ἢ ὁπωροφόρων δένδρων, ἢ ἐρύων, ἢ ἀγρίων δένδρων, ἐὰν ἡ ζημία ὑπερβαίνει τὰ 30 φορίνια (εἰς δόλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἐὰν ἡ ζημία ᾖ κατωτέρα τῶν 30 φορινίων συγχωρεῖται νὰ ἐπιβληθῇ μικρότερα ποινὴ, φυλάκισις 8 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν).— Ὅμοιοι εἶναι καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου αἱ διατάξεις § 519 — 29.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα ἐὰν ἡ βλάβη εἶναι ἐπίσης ἀξιοποιος ὥς ἡ ὑφαίρεσις, δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἐν γένει αὕτη καταφατικῶς οὔτε ἀποφατικῶς. Κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀμφότεραι ὥς πρὸς τὸν ζημιωθέντα ἴσαι, κατὰ τὸ μέγεθος ὅμως τοῦ κινδύνου δύναται πολλάκις ἡ βλάβη νὰ ᾖ καὶ πλέον ἀξιοποιος τῆς κλοπῆς· κατὰ δὲ τὰ κινουόμενα αἷτια εἶναι μὲν ἡ ιδιότης ἐπὶ τῆς κλοπῆς κινδυνωδεστέρα, ἀλλὰ τὸ φιλέκδικον καὶ ἡ κακία εἶναι πολλάκις ἐπὶ τῆς βλάβης πολὺ μεγαλητέρας διαφθορᾶς τοῦ ἀδικούντος ἀπὸδείξις.

§ 311.

Αἱ εἰς τὴν βλάβην ὥς ἑκτακτον ἀδίκημα ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ ἢ εἶναι καὶ ἑαυτὰς ἀόριστοι (α) ἢ στήριζον

ται εἰς προϋποθέσεις (6) ἰδίας, μὴ ὑπαρχούσας πλέον παρ' ἡμῖν. Ἐπομένως ἡ ποινὴ κατὰ τὴν Γερμανίαν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐν γένει ὡς αὐθαίρετος. Τὸ μέγεθος τῆς βλάβης καὶ τὸ ἀντικαταστάτον, ἢ ἀναντικατάστατον τῆς ζημίας ἐστὶ δὲ ἡδιαφορὰ τοῦ κινουντος αἰτίου, καθ' ὅσον τοῦτο συνίστατο εἰς ἰδιοτέλειαν ἢ ἐκδίκησιν ἢ ἀπλὴν ἰδιοτροπίαν, προσδιορίζουσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου. Πρόστιμα, σωματικὸς σωφρονισμὸς (ἰδίως ἐπὶ βλάβης ἀπὸ ἀπλὴν ἰδιοτροπίαν) ἢ φυλάκισις, παρατεινομένη ὅταν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικὰ περιστατικά ἐπὶ πολλοὺς μῆνας μέχρις ἑνὸς ἔτους, εἶναι αἱ μᾶλλον ἀρμόζουσαι ποιναὶ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀδικήματος τὸς τούτου.

(α) Π. γ. εἰς τὴν περίστασιν τῶν L. 1 § 1. D. de crim. extraord.

(β) ὡς αἱ ἐπὶ τῶν res sanctae καὶ religiosae ἐπιβαλλόμεναι κεφαλικαὶ ποιναί. Καὶ τὸ tanquam latrones puniuntur τοῦ τόμ. 2. D. arb. furt. caes., δύνανται ὁμοίως νὰ ὑπαγῶν ἐνταῦθα.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Προσβολὴ τῆς ἰδιοκτησίας δι' ὑφαίρεσιν
ὑποδιαίρεσις Πρώτη.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ὑφαίρεσιν ἐν γένει. *Kleinschrod* Diss. de furti vere talis notis characteristicis, consumptione atque supplicio. *Wirceb.* 1792. Μετεφράσθη καὶ ἐπιδιωρθώθη εἰς ἕτερον σύγγραμμα τοῦ αὐτοῦ. *Abhandlūgen aus dem peinl. Recht. und peinl. Proc. Th. II* nr. 8 (Πρὸς τὴν ἐπίκρισιν εἰς *allg. Literaturzeit* 1800 n° 43).

Car Klien Revision der Grundsätze über das Verbrechen

des Diebstahls. Nordhausen I. Th. 1806.

Chr. Ehrhardt de furti natione per leges constituta accuratius definienda Libs 1806.

Salchow Entwicklung des Verbrechens der Entwendung. Erf 1806.

L. W. Beck. de vera furti consummati notione Lips 1810.

Rosshirt. über den Begriff des römischen Furtum (in N. Archiv. des Criminalr. III. Bd. nr 4).

§ 312.

Ἡ ὑπαίρεσις (furtum), ἐννοουμένη κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὡς ἀπλῶς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα, εἶναι ἐν γένει πάνομος κατάληψις κινητοῦ πράγματος, μετὰ προθέσεως καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους.

(*) § 1. J. de obligationibus qu. ex del. Furtum est contractatio rei, fraudulosa, vel ipsius rei, vel etiam usus, possessionisve quod lege naturali prohibitum est admittere. L. 52 §. 19 D. de furtis. L. 14 § 12. D. quod metus causa. ὅρα Unterholzner die Lehre von der Verjährung seil. 120,

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς γνώσεως τῶν ρωμαίων ὡς πρὸς τὸ furtum, ὅρα Imhof de furtis ad XII tab et Institut. Gron. 1824 Luden de furti notione sec. jus roman. Jen 1824. Dollmann die Entwendung nach dem Quellen des gemeinen Rechts. Kempten 1834. — Περὶ κλοπῆς ἐν γένει Simoni del furto e sua pena nuova edizione con commenti di Carozzi. Milano 1823. 2 vol. Περὶ κλοπῆς κατὰ τὴν δωδεκάδελτον Rosshirt Gesch. II σελ. 276 Hffter Lehrb. σελ. 396. Περὶ τοῦ παρὰ ρωμαίοις ὁρισμοῦ τοῦ furtum καὶ τῆς συναφείας αὐτοῦ μετὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον. Unterholzner Entw. der Lehre von der Verjährung.

runge 2te. Aufl. σελ. 202. Περί τῆς βαθμολογίας ἐκτάσεως τῆς ἐννοίας αὐτοῦ *Abegg* Untersuchungen σελ. 448. Ἀναμφιβίβως τὸ ῥωμ. *furtum* ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς πολὺ πλέον ἢ ἡ σημερινὴ κλοπὴ, ἀλλὰ πλέον καὶ τοῦ *furtum* τῶν ἐπὶ τῶν κλασικῶν νομικῶν (*Rosshirt II.* σελ. 281) Ἐνῶ δὲ καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους τὸ *furtum* ἐσήμαινεν ὅ, τι ἡμεῖς ὀνομάζομεν κλοπὴν, καὶ προσέτι τὸ *furtum usus* καὶ *possessionis* εἶχεν ὁμοίως ἥδη περιορισθῇ εἰς κινητὰ πράγματα, ἀπῆτει κατὰληψιν (*contrectatio*) καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν τάσεως τοῦ δόλου ὡς *animus lucri faciendi*. *Rosshirt II* σελ. 286.—Περί τῶν ἀπὸ τῶν κλασικῶν δοθέντων ὁρισμῶν καὶ τῆς ἀπὸ τὸν Τριβωνιανὸν γενομένης μεταβολῆς, παραβαλλομένων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου προσδιοριζομένη ἔννοιαν ὄρα, *Imhof* Diss. cit. p. 88—100. *Birnbaum* (*Archiv des Criminalr.* XLII. σελ. 420.) καὶ *Holtius* (*de iure tex hydragis tot regtsgeleerdheid Jahrg. 1834. 1. Heft* σελ. 34.)

§ 313.

Ἡ ἐννοία αὕτη περιλαμβάνει τρία εἶδη ὑφαίρεσεως καθ' ὅσον ἐννοεῖται ὡς ἀντικείμενον τῆς προσβολῆς ἢ τῆς κυριότητος (ἐν τῇ οὐσίᾳ) τοῦ πράγματος, ἢ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως, ἢ τὸ δικαίωμα τῆς κατοχῆς αὐτοῦ. 1) Ἡ πρώτη πράγματος ὑφαίρεσις (*furtum rei ipsius*) εἶναι ἰδιοποίησις πράγματος διατελοῦντος εἰς ἀλλοτρίαν κυριότητα ἢ νομὴν (α). 2) ὁ παράνομος σφετερισμὸς ἢ ἐπέκτασις τῆς ἀπλῆς χρήσεως τοῦ ξένου πράγματος, λέγεται χρήσεως ὑφαίρεσις (*furtum usus*) β) 3) Αὐτὸς ὁ ἰδιοκτητὴς ἢ ὁ νομὸς πράττει ἐπὶ τοῦ ἰδίου τοῦ πράγματος κατοχῆς ὑφαίρεσιν (*furtum possessionis*), ἐὰν ἰδιοτελῶς ἀφαιρῇ

ἀπὸ ἄλλον τὴν φυσικὴν κατοχὴν, ἣ ὁποία ἀνήκεν εἰς τοῦτον δυνάμει πραγματικοῦ δικαιώματος ἢ τοῦ δικαιώματος τῆς ὑποσχέσεως (γ).

(α) Μεταχειρίζομαι τὰς λέξεις ταύτας καθ' ἣν ἐννοίουν τὸς μεταχειρίζεται ὁ Σάβινος εἰς τὸ περὶ νομῆς σύγγραμμά του.

(β) § 6 J. de obl. q. ex del. L. 5 § 8 D. commodati. L. 40 L. 48 § 4. L. 54 § 1. L. 76. D. de furtis. Gellius N. A. L. VII. c. 13. Schott diss. de furto usus. Lips. 1770.

(γ) § 10 J. de obl. q. ex del. L. 36 D. de pignerat. act. L. 13. L. 19 § 5. 6. L. 20. L. 53. § 4. L. 39. L. 66. D. de furtis.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τῶν furtum possessionis γνώμη διωρθώθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Marezoll (Archiv. für Civilpraxis VIII σελ. 284). Buchholz jurist. Abh. Königsb. 1833 σελ. 323 Dollmann l. c. p. 4. Βεβαίως τὸ furtum posses. ἐννοεῖται ὡς ἀποστέρσις τῶν νομίμως προσκειμένων εἰς τὴν νομὴν ὠφελημάτων, καὶ πράττεται κατὰ τῆς νομικῆς νομῆς τοῦ πράγματος, ἥτις ἀνήκει εἰς ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστὴν, ἢ εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα ἐπισχέσεως, καθ' ὅσον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ νομῆος ἢ τοῦ πράγματος νομὴ, Rosshirt Gesschicht. II. σελ. 282. Note.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀληθοῦς σημασίας τῆς ῥωμαϊκῆς contractatio. L. 3 § 18 D. de acquir. vel amitt. possess. L. 67. D. de furtis. Rosshirt (Archiv. des Criminalr. σελ. 78). Unterholzner, σελ. 209. Imhof Diss. p. 134. Dollmann Abh. σελ. 19. Heffler Lehrb. σελ. 399. Τὸ κύριον ἦτο νὰ καταδειχθῇ διὰ τῆς contractatio ἡ ἀντίθεσις τοῦ furtum πρὸς τὸ stellionatus. Klien vom Diebstahl σελ. 133. Ὅθεν ὑπάγεται εἰς τὴν contractatio ἡ δι' ἐξωτερικῆς πράξεως γενομένη ἰδιοποίησις τοῦ πράγματος.

§ 314.

Οἱ γερμανικοὶ νόμοι κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ ὑφαίρεσις (κλοπὴ καὶ ληστεία) ἀναβιβάζεται εἰς βαθμὸν δημοσίου ἀδικήματος, θεμελιῶνται ἐν γένει ἀπλῶς εἰς τὴν παρὰ βρωμαίσις ἔννοιαν τῆς ὑφαίρεσεως πραγμάτων(α) διὰ τοῦτο πράξεις αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὑφαίρεσεως (furtum) ἐκλαμβάνομένης ὡς ἰδιωτικοῦ ἀδικήματος κατὰ τοὺς βρωμαίους, δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς αὐτὴν ἐννοουμένην ὡς δημόσιον ἀδίκημα κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Τὸ ἀδίκημα τῆς ὑφαίρεσεως (κατὰ τὴν ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ στενωτέραν ἔννοιαν αὐτοῦ) ἀποκλείει τὸ furtum usus καὶ possessionis καὶ συνίσταται εἰς τὴν ἐπιπροθέσεως παράδρομον αὐτογνώμονα ἰδιοποίησιν ξένης κινητῆς ἰδιοκτησίας ἐπὶ σκοπῷ κέρδους.

(α) τοῦτο ἐξίγεται σαφῶς ἐκ τῆς συναφείας τῆς παρεχολῆς τῆς ἐπαγωγῆς, ἐν μέρει δὲ, καὶ ἐκ τοῦ βήματος αὐτοῦ τῶν δικηρῶν διατάξεων.

(β) Ταῦτα ὑπάγονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἔννοιαν ἄλλων ἀδικημάτων, π. χ. τῆς ἀπάτης, ὡς τὰ ἐν L. 19. §. 6, L. 29. L. 66. D. de furtis ἀναγερόμενα παρδείγματα.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς θεωρουμένης κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Cropp. (Hudtwalker crim. Beiträge II Bd. 1. Heft. nr. 1). Heumann opuscul. p. 226. Schmid de furto secund. leg. ant. germ. Jen. 1829. Dollman Abh. σελ. 69. Συνέχονται δ' ἐνταῦθα τὰ περὶ κλοπῆς πρὸ πάντων μὲ τὴν περὶ τῆς Gewehre (δικαστικῆς προστασίας τῶν πραγμάτων) διδασκαλίαν τοῦ γερμ. δικαίου, ὅρα

Haeblerlin de jure criminal, specul, sax. et suevic. Lips. 1835. p. 45, *Luden v Versuche* σελ. 383. *Rosshirt, Gesch. II* σελ. 292. Αἱ κυριώτεραι πηγαὶ πρὸς γνῶσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου περὶ κλοπῆς εἶναι οἱ κατὰ πόλεις νόμοι. Τὸ κύριον ἐπὶ τῆς κλοπῆς ὅτι ἡ ὑφαίρεσις τοῦ πράγματος ἀπὸ ἀλλοτρίας *Gewehr*, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς διατάραξις τῆς εἰρήνης. Ὡς περὶ δὲ καὶ ἡ *Gewehr* αὐτὴ ἐξελήφθη μετέπειτα εἰς διαφορὸν ἔννοιαν καὶ πρὸς ἀληθινὴ κλοπὴν ἀπῆρτετο τὸ λαθραῖον, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ λαθραίου τούτου ἐγεννήθησαν διάφοροι γνῶμαι, ἐξηγείται ἐντεῦθεν διατί π. χ. ἐγεννήθη διχογνωμία, ἐὰν πρῶξις τις εἶναι κατὰ τοὺς κανονισμοὺς ληστεία ἢ κλοπή, ὅρα π. χ. *Ruprecht v. Freisingen II. cap 29—39* (ἐκδ. *Maurer* σελ. 267). Οὕτως ἔλαβεν ἀρχὴν καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς ἡ διάκρισις φανερὰς καὶ λαθραίας κλοπῆς, ὅρα πρὸ πάντων τὸ ἀρχαῖον *culmisches Recht V. cap. 29.* (ἐκδ. *Lemann.* σελ. 161) Διάφορον τῆς κλοπῆς ἦτο ἡ κλοπιμαία κατακράτησις καθότι ἐπὶ ταύτης δὲν εἶχε χώραν προσβολὴ τῆς *Gewehr*, ὅρα προσέτι *Rosshirt II. σελ. 295 Zöpfel Banbergerrecht* σελ. 118.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀπὸ τὰς γνώμας τῶν Ἰταλῶν πρακτικῶν ἐξάγεται, ὅτι αἱ ἔννοιαι τὰς ὑποίας εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι περὶ *furtum* δὲν ἐβράδυνον νὰ γενῶσι παρὰ τοῖς εἰρημένοις δεκταί. Ὁ *Bonifacius de malefici* πραγματεύεται μάλιστα (σελ. 132) περὶ κλοπῆς μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν ἀδικημάτων, καὶ ἀναφέρει παντοῦ τὸν Ῥωμαϊκὸν ὁρισμόν' ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις ἐξάγεται ὅτι τάχιστα ἐπεκράτησε γνώμη ὅτι ἡ κλοπή εἶναι ἀδίκημα τιμωρητέα μὲ δημοσίαν ποινὴν. Αἱ βαρεῖαι περιστάσεις τῆς κλοπῆς φαίνεται ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔκφρασιν *Latrocinium. Bonifacius p. 182. Candinus de malefic. p. 71.* ἀπαντᾷται ἤδη ὡς γενικὴ ἡ

γνώμη ὅτι τιμωρεῖται ἐγκληματικῶς ἡ κλοπή· ὅρα *Rosschirt II* σελ. 305. ἰδίως σαφηνίζεται τὸ πρᾶγμα ἐκ τῶν Ἰταλικῶν κατὰ πόλεις νόμων, ἐκ τῶν ὁποίων βλέπομεν, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἐλαμβάνετο παντοῦ ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τοῦ κλαπέντος πράγματος καὶ ὅτι οἱ ἐπικίνδυνοι κλέπται διεκρίνοντο ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν *latrones*. ὅρα *Statuta Vercelli p. CXIII* καὶ *Statuta Taurini in Monum. historiae patriae II p. 715*.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, μέχρι τίνοος πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, *Martin Lehrb.* σελ. 324. *Rosschirt. Lehrb.* σελ. 379. *Heffler* σελ. 503. *Wächter Lehrb.* σελ. 289. *Dollmann* σελ. 101—7. Περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς Π. Δ. Κ. ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν ὅρα *Rosschirt Gesch. II* σελ. 306—17.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐννοίας τῶν ὑφαίρεσεων ὡς γένους ἀδικημάτων πρὸς τὴν κλοπὴν καὶ τὴν ληστείαν, *Birnbaum (Archiv des criminalrechts. XIII* σελ. 98. 420. *Dollmann* σελ. 107.)

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τοὺς νεωτέρους ἐννοία τῆς κλοπῆς δύναται νὰ ἐκφρασθῇ οὕτω. Παράνομος αὐτογνώμων, ἀνευ βίας κατὰ πρόσωπον, κατάληψις ξένου κινητοῦ πράγματος μὴ εὐρισκομένου πρότερον ἢ δὴ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ καταλαμβάνοντος, γινομένη ἐναντία τῆς θελήσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀφαιρέσεως τοῦ πράγματος ἀπὸ τοῦ ἄλλου καὶ ἰδιοποιήσεως αὐτοῦ. *Dollmann* σελ. 107. Ἀναπτύξεις τοῦ *Wessely* εἰς *Wagner's Zeitschrift für österreich. Rechtsgel.* 1833. σελ. 180 πρβ. μὲ *Küka* αὐτόθι 1835. *Heft. 3* σελ. 161. Σειρὰ καλῶν διατριβῶν περὶ διαφορῶν ζητ.

τημάτων ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν κατὰ τὸ βαυαρικὸν δίκαιον, ὅρα παρὰ Seufferts Blätter für Rechtsanwendung 1838, 1839. Θέλομεν ἀναφέρει τὰς διατριβὰς ταύτας παντοῦ ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 151 ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐνεκα ἰδίας ὠφελείας ἀφαιρεῖ κινητὸν πρᾶγμα ἐκ τῆς νομῆς ἄλλου ἄνευ συναινέσεως αὐτοῦ. Ὅρα διασαφήσεις περὶ τούτου εἰς τὴν ἐν τῇ σημ. 5 ἀναφερομένην διατριβὴν τοῦ Wessely καὶ Kulka. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, §. 4108. ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐνεκα κέρδους ὠφελείας ἢ ἀπολαβῆς ὑφαίρει κινητὸν πρᾶγμα ἐκ τῆς νομῆς ἄλλου ἄνευ εἰδήτεως ἢ συναινέσεως αὐτοῦ. Ὅρα περὶ κλοπῶν κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον Temme Handb. Les preuss. Strafrechts σελ. 260.— Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 379. λέγει μόνον quiconque a soustrait frauduleusement une chose qui ne lui appartient pas, est coupable de vol. Ὅρα περὶ τούτου Bavoux leçons p. 398 Carnot comm. II p. 216. Rauter comm. II p. 108. Haus observ. sur le projet de revision III. p. 76.— Εἰς τὸν νέον Σαρδονικὸν νόμον ἀρθ. 653. δὲν ὀρίζεται ἡ κλοπή.— Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθ. 209 ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει αὐτογνωμόνως εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ ξένον κινητὸν πρᾶγμα, ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ (πλὴν ἄνευ βίας κατὰ προσώπου). αἱ ἐν παρενθέσει λέξεις παρελήφθησαν εἰς τὸ ἀριθ. 304 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831). διὰ τὴν τὸ ἔχον παρανόμως ὡς ἰδιοκτησίαν του. Ὅρα περὶ τούτου τὰς εἰς τὴν προηγουμένην σημείωσιν διατριβὰς εἰς Blättern. für Rechtsanwendung. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 223. ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις λαμβάνει ξένον κινητὸν πρᾶγμα, ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ κατόχου, ἀλλ' ἄνευ βίας κατὰ προσώπου, ἐπὶ

σκοπῶ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῇ, καὶ νὰ περιποιησῇ ὄντως εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον παράνομον ἔρελος. Περὶ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐγένοντο διάφοροι ἀκριβολογίαι εἰς τὰς βουλὰς (Krug. Studien II. σελ. 84). 'Ο Schüler Beiträge zur Beurtheilung σελ. 74. ἀντιτάσσει ὀρθὰς παρατηρήσεις κατὰ τῆς φράσεως 'ἄνευ συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτῆσου ἢ κατόχου. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθ. 316, ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ξένου κινητὸν πρᾶγμα ἄνευ συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ κατόχου, ἀλλὰ χωρὶς εἶας κατὰ προσώπου, διὰ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῇ παρανόμως. (Καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο μεγάλαι φιλονεικίαι εἰς τὰς βουλὰς ὅρα τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς 1ης βουλῆς σελ. 359, καὶ τῆς ἀντιλογίας τοῦ νομοσχεδίου σελ. 257).— Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 337, λέγει, κλέπτης εἶναι, ὅστις αὐτογνώμονως λαμβάνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ξένου κινητὸν εἰς τὴν κατοχὴν ἄλλου εὐρισκόμενον πρᾶγμα, ἐπὶ σκοπῶ νὰ περικυλήτῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τρίτον ἀθέμιτον κέρδος διὰ τῆς ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος. — 'Ο νόμος τῆς Ζυρίχης ἀρθ. 211 παραδέχεται τὴν θαυαρικὴν ἔννοιαν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ σκοπὸν παρανόμου ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος. 'Ομοίως καὶ ὁ τῆς Λουκέρνης νόμος ἀρθ. 232, 'Ο νέος μακλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος τῆς 4 'Ιανουαρίου 1839 δὲν δίδει τὸν ὅρισμὸν αὐτῆς.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Δοκίμιον πληρεστάτου κώδικος περὶ κλοπῆς (ἀναλύνοντος ὅλας τὰς ἐνδεχομένας περιπτώσεις) ὅρα εἰς τὸ ἀγγλικὸν report (μεταφρ. εἰς Zeitschrift für ausland. Gesetzgebung. VIII. σελ. 135. καὶ παραβαλ. μετὰ τὸ fourth report on criminal law. p. LXI). Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον θεωρεῖται ἀνγκυλιον, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς κλοπὴ πᾶσα ἀφαίρεσις, ἔστω καὶ μιᾶς βελόνης ἢ μικροῦ τεμαχίου χαρτοῦ, νὰ προσθέσῃ of some value (ἀξίαν τινός) fourth report l. c. p. LXV.

§. 315.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην (§ 314) ἀπαιτεῖται ἐπὶ ὑφαίρεσεως Α) ὡς ἀντικείμενον, *κινητὸν* (α) καὶ ὑπὸ *ξένην κυριότητα* (β) εὐρισκόμενον πρᾶγμα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κυριότης καὶ οὐχὶ ἡ ἀπλὴ νομὴ ἢ ἡ κατοχὴ πρόκειται διὰ τῶν ποινικῶν νόμων ν' ἀσφαλισθῇ κατὰ τῆς ὑφαίρεσεως, εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν καὶ εἰς τίνος νομὴν ἢ κατοχὴν εὐρίσκηται τὸ πρᾶγμα. Ἐπομένως 1) δὲν εἶναι δυνατὴ ὑφαίρεσις πράγματος μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν κυριότητα οὐδενός, καὶ τοι εὐρισκομένου εἰς κατοχὴν ξένην (γ). Ἀπ' ἐναντίας 2) γίνεται ὑφαίρεσις οὐ μόνον ξένης ιδιοκτησίας εἰς ξένην νομὴν (δ) εὐρισκομένης, ἀλλὰ καὶ ξένης ιδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν οὐδελς νέμεται (ε), ἢ τῆς ὁποίας φανερός κάτοχος εἶναι αὐτός ὁ πράττων τὸ ἀδίκημα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ὁ ἄλλοτρίῳ ὀνόματι κατέχων ξένον πρᾶγμα οἰκειοποιῇται αὐτογνωμόνως τὴν νομικὴν ἐπ' αὐτοῦ νομὴν (ὑπεξαίρεσις) (ζ).

(α) § 2 J. de usucap. L. 26 pr. D. de furtis. Gellius N. A. L. IX c. 18.

(β) Ἐντεῦθεν δὲν ἀποκλείεται ἡ παρὰ ιδιοκτήτου γενομένη κλοπὴ τοῦ πράγματος. L. 45. D. de furt.

(γ) L. 26. L. 43. §. 5. D. de furtis. L. 45. Pr. D. pro socio.

(δ) Ἐπεὶ ὁ ιδιοκτήτης αὐτός ἔχει τὴν νομὴν τοῦ πράγματος, εἴτε οἰσθήσεται ἄλλος τὸ κατέχει, L. 10. 11. 12 pr. § 1. 2, L. 44. §. 2. 3. L. 76, §. 1. D. de furt.

(ε) Κλοπὴ ἀπολεσθέντων πραγμάτων, L. 9. §. 8. L. 31. §. 1. L. 44. D. de acq. rer. dom. L. 43. § 4—11. D. de furtis. Παλλοὶ δὲν ὑπάκουσι τὰς περιπτώσεις ταύτας, εἰς τὴν ὑφαίρεσιν, ἀλλ' ἄντι λόγου, διότι οὔτε τὸ πνεῦμα οὔτε τὸ γράμμα τῶν γερμανικῶν νόμων ἀντίκειται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ῥωμαϊκῶν τούτων διατάξεων. Ἡ γνώμη εἶναι ἀδύνατος εἶναι ἡ κλοπὴ

ἀληθῶς ἀπολοθέντων πραγμάτων, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἡ κατάληψις πρέπει νὰ ᾖ παρ ἄνομος (ὡς λέγει ὁ Grolman. §. 179) διὰ ἔχει βίαιον διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἀπολέσας τὸ πρᾶγμα ἀπόλλυται μὲν τὴν νομὴν αὐτοῦ, πλὴν ὅχι καὶ τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα του. Οἱ νόμοι ἐξαίρουσι τοῦ κα- νόμος τὴν περίπτωσιν ὑπαιρέσεως πραγμάτων ἐκ κληρονομίας· μὴπω γενο- μίνης δεκτῆς ἢ μὴπω ληρθείσης εἰς νομὴν (L. 2. D. expil. hered.) ἀλλ' ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν δύναται πλεον νὰ λάβῃ χώραν.

(Κ) P. G. O. art. 170. L. 67. pr. D. de furtus. L. 7. C. eod. L. 29. pr. D. L. 3. C. depositi. L. 1. §. 22. L. 2. §. 1. D. d. tutel. et ra- dist. πρὸς Kleinschrod αὐτοῦ: Beitr. IV. Ἡ ὑπεξαίρεσις ἀνήκει ἀδια- φιλονεικῶς εἰς τὸ furtum rei, ἀλλ' ὁ Θεόφιλος ἐν §. 1. Εἰσαγ. de obl. q. ex del. κατατάσσει αὐτὴν εἰς τὸ furtum usus.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περί τοῦ furtum usus (τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ὀρθότεραν γνώμην δὲν ὑπάρχει ὡς ἀδίκημα ἀξιοποιῶν) ὅρα Quistorp. § 330. Rosshirt (Archiv III. σελ. 86. Klein v. Diebstahl. σελ. 180. ὅρα ὁμοίως Dollmann σελ. 93. ὀρ- θότερον Heffter Lehrb. σελ. 404 not. 7. καὶ σελ. 508. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἐξαίρει τῆς κλοπῆς ὅλας τὰς περιπτώ- σεις, ὅσαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ furtum rei. Ὁ πρωσσι- κὸς νόμος, § 1364—66, κατατάσσει περιπτώσεις τινὰς τοῦ furtum usus, εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 287, ἀπειλεῖ φυλάκισιν μέχρι 4 ἐβδομάδων ἢ χρηματι- κὴν ποινὴν κατὰ τοῦ μεταχειριζομένου παρανόμως ξένον πρᾶγμα ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ νο- μέως (ἀλλὰ δὲν καταριθμεῖ τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν κλοπὴν).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περί τοῦ furtum possessionis, τὸ ὅποιον ὁμοίως κατὰ τὸν δοθέντα ὁρισμὸν δὲν ὑπάρχει, ὅρα μὲν Wessely l. c. σελ. 211. Heffter σελ. 403 καὶ § 509. Martin Lehrb. 328—30, ἀλλὰ καὶ Klein v. Diebstahl. σελ. 237. Tittmann II. σελ. 327 Henke II. σελ. 407. Kitzka (Wagners Zeitschrift L. c. σελ. 162). Ὁ βαυαρικὸς νό-μος, ἀρθ. 214, ἐξαίρει τῆς κλοπῆς τὸ furtum possessionis. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1110, θεωρεῖ ἐκ τοῦ ἐναντίου κλοπὴν

τὴν πράξιν ἐκείνου, ὅστις ὑφαίρει τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα ἀπὸ ἄλλου ἔχοντος δικαίωμα νομῆς, ἀπολαυῆς ἢ φυλακῆς αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ὠφελείας μὲ ζήμιαν τοῦ ἄλλου, ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 205. κατατάσσει τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὴν αὐτοδικίαν (φυλάκισις μέχρι 3 μηνῶν). Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 421, ἐφαρμόζει τὴν ποινὴν τῆς ἀπάτης. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (αἰτιολογία σελ. 257. τιμωρεῖται τὸ *furtum possessionis* ἥτοι ὡς αὐτοδικία ἢ ὡς ἀπάτη. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον (*Rauser traité II. p. 110*). δὲν ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἀξιοποίνων πράξεων τὸ *furtum usus* ἢ *possessionis*.

§ημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ κλοπὴ πρᾶττεται ἐπὶ πράγματις εὐρισκομένου ὑπὸ ξένην φύλαξιν. *Klien* σελ. 249. *Heffter Lehrb.* σελ. 403. *Wessely* σελ. 197. Ἡ ἀφαίρεσις πράγματις ἀπὸ νομῆς ἀλλοτρίας δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κλοπὴ. *Unterholzner v. der Verjährung* σελ. 124. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον § 1411 ὁρίζει ὅτι γίνεται κλοπὴ καὶ πραγμάτων, τὰ ἑποῖα δὲν εὐρίσκονται εἰς τὴν νομὴν ὠρισμένου προσώπου.

§ημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς ἀπολεσθέντων πραγμάτων ὅρα ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ συγγραφέως περαταθέντων χωρίων, καὶ c. XIV. qu. 5. c. 6. 8. Ἄνευ ἰδιαιτέρων ἐγχωρίων νόμων δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ κλοπὴ ἢ ἰδιοποίησις εὐρημάτων. *Triller de furtor. gener. praesert de furto invent. Vit.* 1784. *Resshirt. Lehrb.* σελ. 368. *Werner Handb.* §. 641. *Pfeiffer prakt Ausführ.* II nr. 16 *Hepp* (*Archiv des criminalrechts XIV.* σελ. 356.) *Schenck* (*archiv neue Folge I nr. 10*). *Heffter Lehrb.* § 507. ὁ *Heffter* παραδέχεται τὸν ἐλάχιστον βεθμὸν τοῦ κατ' ὑποκείμενον ἀξιοποίνου ἐπὶ κλοπῆς εὐρήματος. Ο αὐστριακὸς νόμος (ὁ περὶ πταισμάτων) II μέρος ἀρθρ. 211. τιμωρεῖ ἀπιστίας, αἱ ὁ-

ποῖαι δὲν συμποσοῦνται εἰς 50 φοινίδια. Κατὰ τὸν πρῶτον νόμον, 1 Thl tit 9 § 70 — 37. τιμωρεῖται ἡ παράνομος ἰδιοποίησις ὑψημένων πραγμάτων. Ὁ γαλικὸς ποινὸς νόμος δὲν τιμωρεῖ τὴν κλοπὴν εὐρημένων πραγμάτων ὡς vol. Rauter traité II p. 112. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 212, κηρύττει ἔνοχον κλοπῆς ἐκείνον, ὅστις εὕρισκει ἀπωλεσμένον πρᾶγμα καὶ διὰ τὸ ἰδιοποιηθῆ παρανόμως τὸ ἀποκρύπτει ἀπὸ τοῦ ἀναγγελλομένου ὡς ἰδιοκίτου τοῦ πράγματος ἢ ὡς ἀπολέσαντος αὐτὸ, ἢ ἐντὸς 8 ἡμερῶν οὔτε εἰς τὴν ἀρχὴν ἀναγγέλλει τὸ εὐρημά του, οὔτε εἰς τὸ κοινὸν τὸ γνωστοποιεῖ. Περὶ τοῦ χωρίου τούτου ὑπάρχουσι πολλὰ ἀμφισβητήσεις εἰς τὴν βαυαρίαν, ὅρα *Seufferts Blättern für Rechtsanwendung* 1838. σελ. 211. 213. 249. (τὸ νομοσχῆδον τοῦ 1831 ἐταύτισε τὴν περίπτωσιν ταύτην μετὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν). Ὅστις ἰδιοποιηθῇ πρᾶγμα, τὸ ὅποσον εὕρισκει εἰς ἄλλου οἰκίαν, ἂν καὶ ὁ ἰδιοκτήτης τὸ ἀπώλεσεν ἐκεῖ, πράττει ἀληθῆ κλοπὴν. Ἡ τοῦ εὐρήματος παράνομος ἰδιοποίησις (καὶ οὐχὶ ἡ ἀπλὴ κατάληψις αὐτοῦ) ἀποτελεῖ κλοπὴν εὐρημένου πράγματος· ἀπαιτεῖται δὲ ἐνταῦθα ἀπόδειξις τοῦ δόλου. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 241 τιμωρεῖ τὴν κατακράτησιν εὐρεθέντος πράγματος μετὰ τὸ ἤμισυ τῆς εἰς τὴν ἀπλὴν κλοπὴν ἐπιβαλλομένης ποινῆς, ἐὰν ἐκεῖνος ὅστις τὸ ἀπώλεσεν ἢ ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν εὐρόντα τὸ πρᾶγμα, καθ' ὃν καιρὸν οὗτος τὸ εὔρεν ἢ ἐγένετο μετὰ ταῦτα γνωστὸς εἰς αὐτὸν ἔχοντα εἶ τὸ πρᾶγμα εἰς χεῖράς του, ἢ ἐὰν ὁ εὐρὼν αὐτὸ δὲν ἐξετέλεσε δημοσίαν περὶ ἀποδόσεως αὐτοῦ πρόσκλησιν καὶ τοι ἔχων τὸ πρᾶγμα. Ἐὰν ὁ εὐρὼν πρᾶγμα, χωρὶς νὰ γινώσκῃ τίς ὁ ἀπολέσας αὐτὸ, τὸ ἰδιοποιῇται, ἢ ἐντὸς 4 ἐβδομάδων οὔτε ἀναγγέλλῃ τὸ εὐρημα εἰς τὴν ἀρχὴν, οὔτε τὸ γνωστοποιῇ διὰ τινος κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις ἀρμοδίας ἐφημερίδος, ἢ μετὰ πινέλευσιν 4 ἐβδομάδων δὲν παραδίδῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν, τιμωρεῖται μετὰ φυ-

λάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος ὑπερβαίνει τὸ ἐν τάληρον· (ὅρα περὶ τοῦτου *Krug studien* II σελ. 89). Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, § 349, τιμῶρει τὸν εὐρόντα πρᾶγμα, ἔχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5 φιορινία, ἐὰν τὸ ἰδιοποιηθῇ παρὰ νόμῳ, μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς τῆς ὑπεξαίρεσεως (ὡς πρὸς τὰ συστατικά τῆς πράξεως παραπέμπει ὁ νόμος εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν). Ὁ δὲ περὶ πταισμάτων νόμος, ἀρθρ. 58 τιμῶρει ἐκεῖνον ὅστις εὐρὼν πρᾶγμα, τὸ ὅποιον δὲν δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐγκατέλιπεν ὁ ἰδιοκτήτης, δὲν τὸ ἀποδώσῃ ἐντὸς 14 ἡμερῶν εἰς τὸν ἀπολέσαντα αὐτὸ, ἢ δὲν τὸ ἀναγγεῖλῃ δημοσίως, μὲ πρόστιμον μέχρι 15 φιορινίων, ἐὰν τὸ εὐρεθὲν εἶχεν ἀξίαν 1 ἕως 10 φιορινίων, ἐπὶ δὲ μεγαλύτερας ἀξίας μὲ πρόστιμον μέχρι 50 φιορινίων. Ὁ μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος, § 21, ἀπειλεῖ τὸν εὐρόντα πρᾶγμα ἀξίας ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τάληρον, ἐὰν τὸ ἰδιοποιηθῇ ἀνεξετάστως, μὲ τὸ ἥμισυ τῆς διὰ τὴν κλοπὴν ὠρισμένης ποινῆς. Προσδιορίζει δὲ ὁ νόμος οὗτος ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα τοῦ εὐρετοῦ.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ νεκροσυλίας πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1) τὴν ἀφαίρεσιν πραγμάτων, τὰ ὅποια ἀφείθησαν εἰς τὸν νεκρὸν, 2) τὴν ἐκ τῶν τάφων ἀφίρεσιν πραγμάτων, 3) τὴν ἐξόρυξιν ἢ ἀφαίρεσιν πτωμάτων. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἀποφασίζονται τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀρχὰς περὶ τῆς *sepulcri violatio* Pand. XLVII. 12. Cod. IX. 19. *Cremant elem. jur. crim.* II. p. 34. *Tittmann* II. σελ. 410. *Martin* σελ. 698. *Heffler Lehrb.* σελ. 354. *Frühling* (*neues Archiv, des criminalrechts* II. σελ. 617) ὅρα προσέτι οὐσιώδεις παρατηρήσεις παρὰ *Sshüler* Beiträge σελ. 78. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1152, ἀπειλεῖ διὰ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ ἐπίτασιν τῆς ποινῆς τῆς κοινῆς κλοπῆς, ἐὰν ἡ κλοπὴ γίνῃ εἰς τάφους ἢ εἰς πτώματα. Κατὰ τὸν

§ 1153. νεκροθάπται, οἵτινες ὑφαιροῦσι πτώματα ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας, ἄλλοι δὲ τὸ αὐτὸ πράττοντες (§ 1154) τιμωροῦνται ἐπὶ αἰτήσῃ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποθανόντος ὡς ὕβρισται, ἢ ἐὰν γίνῃ αἰτησίς, μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 4 ἐβδομάδων. Ὁ βαυχρικός νόμος σιωπᾷ, ἀλλ' εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831, περὶ πταισμάτων ἄρθρ. 187. ὁ πάρχει ἀπειλὴ ποινῆς κατ' ἐκείνου, ὅστις κακοποιεῖ πτώματα, ἢ μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς ἀθεμίτους σκοποὺς, ἢ ἀνοίγει ἄνευ ἐξουσίας τάφους, ἢ (ἄρθ. 188) ἀποκομίζει κρυφίως πτώματα. Ὁ γαλλικός ποινικός νόμος ἄρθρ. 360 (ὑπὸ τὰς παρὰβάσεις τῶν περὶ ἐνταφιασμοῦ διατάξεων), τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἐκείνου, ὅστις γίνεται ἔνοχος τῆς violation de tombeaux ou de sepultures. Δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 17. Ἀπριλίου 1822 (Carnot comment. II. p. 152) τὸ ἀκυρωτικὸν ἀπεφάνθη, ὅτι γίνεται vol καὶ πτωμάτων καὶ εἰς τοὺς τάφους εὐρισκομένων πραγμάτων. Ὁ σαξωνικός νόμος, ἄρθ. 228, ἀπειλεῖ τὴν ὑφαίρεσιν ἐκ τῶν τάφων μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 8 μηνῶν καὶ τὴν ὑφαίρεσιν πτωμάτων ἐκ τῶν τάφων ἀπὸ 3 μέχρι 6 μηνῶν, ἐὰν δὲ γίνῃ παρὰ νεκροθαπτῶν μὲ εἰρκτὴν μέχρι 1 ἔτους. Ὁ βυρτεμβουργικός ποινικός νόμος ἄρθρ. 391, (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ βλάβης τῆς ιδιοκτησίας) ἐπιβάλλει φυλάκισιν μέχρι 1 ἔτους εἰς ἐκείνον, ὅστις προξενεῖ βλάβην εἰς ἀντικείμενον θρησκευτικοῦ σεβασμοῦ ἢ εἰς τάφους, καὶ, ἐὰν γίνῃ τοῦτο ἐκ φιλοκερδείας, στέρησιν τῶν ἀστυκῶν πρὸς τμήν δικαιοματίων. Ὁ βυρτεμβουργικός περὶ πταισμάτων νόμος, ἄρθρ. 33, ἐπιβάλλει κράτησιν 8 μέχρι 14 ἡμερῶν κατὰ τοῦ κρυφίως ἀποκομίζοντος πτώμα. Ὁ μεκλεμβουργικός νόμος, ἄρθ. 12, θεωρεῖ ὡς κλοπὴν μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις τὴν τῶν πτωμάτων ἢ τῶν εἰς αὐτὰ πραγμάτων καὶ τὴν ἐκ τῶν τάφων.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Μέχρι πόσου ὁ δημόσιος κηναῦς, ὅστις ἀφαι-

ρεῖ πράγματα ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων εἰς δημοπρασίαν, καὶ ὑπὸ δικαστικὴν κατὰσχέσιν εὑρισκομένων, πρᾶττει κλοπὴν, ὅρα Blätter für Rechtsanwendung 1838. σελ. 261. (διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐν Βαυαρίᾳ ὁρθῶς δὲν ἐθεωρήθη ὡς κλοπή.) Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 420, ἐπιβάλλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ποινὴν.

§ 315 α.

Διάφορον τῆς κλοπῆς ἀδίκημα, τὸ ὅποιον κατὰ μὲν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον συγκατηριθμεῖτο εἰς τὸ *furtum* (α), κατὰ δὲ τὸ γερμανικὸν (β) διεκρίθη ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα (γ) καὶ ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς κλοπῆς ὡς κλοπιμαία κατακράτησις, εἶναι ἡ ὑπεξαίρεσις (δ), τουτέστιν ἡ πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας ἔχων τις ξένον κινητὸν πρᾶγμα τὸ ὅποιον διεπιστεύθη εἰς αὐτὸν πρὸς φύλαξιν ἢ διαχείρισιν ἢ δυνάμει ἄλλου νομικοῦ συναλλάγματος, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτο ὑπόχρεως νὰ τὸ ἀποδώσῃ ἢ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, τὸ ἰδιοποιεῖται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποστερήσῃ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον ἀνευ ἀποζημιώσεως. 1) Ἄν καὶ ἡ Π. Δ. Κ. ἀναφέρῃ ἰδίως τὴν ὑπὸ τοῦ θεματοφύλακος γινομένην ἀπιστίαν (ε), κατὰ τὸ ἔθιμον ὅμως δίκαιον, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ρηθείσεως ποιν. διατάξεως τὸ ἀδίκημα τοῦτο λαμβάνει χώραν πάντοτε, ὅταν τις ἰδιοποιῇται ξένον πρᾶγμα (ζ), τοῦ ὁποίου εἶχεν ἤδη τὴν νομὴν ἢ τὴν φύλαξιν, καὶ τὸ ὅποιον ἔλαβε δυνάμει μιᾶς τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ὀρισμῷ σημειωθεῖσων νομικῶν σχέσεων (η). Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲν πρέπει νὰ θεωρῇται ὑπεξαίρεσις, ἐάν τις ἀρνήται τὴν πρὸς τὸν δικαιοῦχον ἀπόδο-

σιν πράγματος, τὸ ὁποῖον τυχαίως (θ) περιήλθεν εἰς χεῖρας του· ὅθεν καὶ ἡ ἀπόκρυψις θησαυροῦ δὲν ἀποτελεῖ ὑπεξαίρεσιν(ι). Τὸ ἀδίκημα τοῦτο πρέπει πρὸς τούτοις νὰ διακρίνηται ἀπὸ περιπτώσεως ἀπάτης(κ) καὶ ἀλοπῆς, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς δὲν ἀποκλείεται ἐπὶ ζημιῶν γινομένων ἀπὸ ὑπέρβας εἰς πράγματα, ὧν ἡ κατάληψις εἶναι εὐκολωτέρα εἰς αὐτοὺς παρὰ εἰς ἄλλους (λ). II) Πράττεται τὸ ἀδίκημα (μ) ὅτι ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος τοιαύτης, ὥστε ὁ ὑφαιρῶν αὐτὸ τὸ κρατεῖ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἐντελῶς ἀποστερεῖ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον, καὶ μάλιστα III.) ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποστερήσῃ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον ἄνευ ἀποζημιώσεως (ν). IV) τετελεσμένον εἶναι τὸ ἀδίκημα ὅταν γίνῃ τοιαύτη πράξις ἐπὶ τοῦ πράγματος, διὰ τῆς ὁποίας ὁ πράττων δεικνύει σαφῶς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ πρᾶγμα (ξ), ὅθεν καὶ ἡ ἀπλῆ πρὸς τὸν δικαιοῦχον ἀρνήσις τῆς νομικῆς σχέσεως ἢ τῆς νομῆς δύναται νὰ ἀρκέσῃ πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος (ο). V) Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς ἀτομικότητος τοῦ πράξαντος (π) δὲν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, δικαιολογεῖται ἢ εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν ἐπιβολῇ πεινῆς ἐλαφροτέρας (ρ) τῆς εἰς τὸν κλέπτην ἐπιβαλλομένης (σ).

(α) L. 1. § 1. 2. L. 67. D. de furtis. L. 8. 9. L. 55. D. mandati. L. 25. §. 1. L. 29. D. Depositi. L. 3. §. 18. D. de acq. vol. amitt. poss.

(β) Περὶ τοῦ ἀρχαιστέρου γερμανικοῦ δικαίου Sachsenspiegel. II 29. Schmidt de furto sec. leg. germ. I. §. 8. Dreyer Abhandl. II σελ. 906. Cropp. (Hudtwalker's Beitr. II. 45 σελ. 70). Rosshirt geschl. II. σελ. 295.

(γ) Art. 170. C. C. C. Rosshirt σελ. 313. 318. Heffter Lehrb. § 506.

(δ) Klien (Archiv. I. σελ. 219. II. σελ. 512). Gönner Jahrbücher der Gesetzgebung I. σελ. 231. Oersted Prüfung des baier. Entwurfs

- σελ. 342.—48. Hepp. Versuche nr. I καὶ εἰς Archiv des criminalr. XIV. σελ. 355. Pfeiffer prakt. Ausführung II σελ. 465. Mittermaier (Demme's Annalen der deutschen criminalrechtspflege. VII. Bd. nr. 4.)
- (ε) Αὐτός ἤδη ὁ Remus καὶ ὁ Gohler εἰς τὴν παράφρασιν τῶν ἐκτείνου-
αι τὴν ἐννοίαν τῶν λέξεων, ὁ δὲ τελευταῖος λέγει bonis quae sibi fide
conservanda custodiendaque commissa aut deposita sunt.
- (ζ) Tittmam Handb. II. σελ. 319. Hepp. σελ. 18
- (η) Mittermaier (Demme's Annalen. σελ. 14—20). καὶ Blätter für
Rechtsanwendung in Baiern 1837. σελ. 362.
- (θ) Demme's Annalen σελ. 15.
- (ι) L. 3. § 3. D. de aquae posses. L. 3. § ult. D. de jure fisci. ἔρα Klein
σελ. 195. v. Gönnier Jagrbücher. I. σελ. 229. Καὶ κατὰ τὸν γαλ-
λικὸν ποιν. νόμον δὲν τιμωρεῖται ἡ ἀπόκρυψις θησαυροῦ. Rauter II.
p. III. ἔρα καὶ Blätter für Rechtsanwendung in Baiern 1838. σελ. 232
ἔπου ἀποδεικνύεται, ὅτι καὶ κατὰ τὸ βαυρικὸν δίκαιον ἡ ἀπόκρυψις θη-
σαυροῦ δὲν τιμωρεῖται. Ἀρίστη εἶναι ἡ αὐστριακὴ διάταξις (ποιν. νόμος
ἄρθρ. 400). κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ εὐρετὴς ἀπόλλυσι τὸ μέρειδόν του ἔνεκα
τῆς ἀποκρύψεως. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 349, θεωρεῖ ὡς ὑπεξαί-
ρισιν τὴν ἀπόκρυψιν θησαυροῦ.
- (κ) ἔρα οὐσιώδη περίπτωσιν εἰς Zeitschrift. für österreich. Rechtsgelehr-
samkeit, 1836 σελ. 296.
- (λ) Περὶ διακρίσεως τῆς ὑπεξαίρεσως ἀπὸ τῆς οἰκτικῆς κλοπῆς, ἔρα Wessely
(Oesterreich, Zeitschr. 1833. σελ. 221). Blätter für Rechtsanwendung
1837. σελ. 318 Klein vom Diebstahl. σελ. 171. Escher Lehre vom
Beitrag σελ. 277—86.
- (μ) Mittermaier (Demmel. c. σελ. 22). πρὸς. με Hoffter σελ. 420.
- (ν) Mittermaier l. c. σελ. 23—30).
- (ξ) Mittermaier σελ. 31. πρὸς. με Hepp. (Archiv XIV. σελ. 353).
Luden vo Wersuch. σελ. 391. 497.
- (ο) Zacharia vom Wersuch. I. σελ. 73.
- (π) π. γ. Ἐκν πράξη τὸ ἀδίκημα ὑπάλλυλος ἡ δημοσίος ὑπηρετῆς.
- (ρ) Tittmam Handb. II. σελ. 523. Bauer Lehrb. § 265. πρὸς. Heffter
σελ. 421. Συζητήσις περὶ ἐλαφροτέρας τιμωρίας τοῦ ἀδικήματος τούτου
ἐγένοντο εἰς τὴν συνεδρίαν 54ην τῆς βυρτεμβεργικῆς βουλῆς. σελ. 12—
17. Αἱ αἰτιολογίαι τοῦ σαξωνικοῦ νόμου σελ. 103. προσπαθεῖσαι νὰ δι-
καιολογήσων ποινὴν βρυτ ἔραν τῆς κλοπῆς, ἔρα ὅμως Krug studien II.
σελ. 117.
- (σ) Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθρ. 161. τιμωρεῖ τὴν ἀπιστίαν, δι' ἧς κατακρατεῖ-
ται ἡ ὑποποιεῖται πράγμα ἔχον ἕξιαν ὑπὲρ τὰ 5. φορτίαι, τὸ ὅποιον δι-
πιστεύθη εἰς αὐτὴν θανάμει τῆς δημοσίας ἀπηρεσίας του ἢ κατ' εἰδικὴν πε-

πραγμάτιαν ἰσὺς ἐρχῆς, μὴ κἀθεῖρξιν 1—§ ἐτῶν, ἐπὶ δὲ ἀξίας ὑπὲρ τὰ 100 φιορ. μέχρις 20 ἐτῶν, ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 162 τιμωρεῖ τὴν ἀπιστίαν εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ἐὰν ἡ ἀξία ᾖναι ὑπὲρ τὰ 50 φιορ. μὴ κἀθεῖρξιν 6 μηνῶν, μέχρις 1 ἔτους, ἐπὶ δὲ μεγάλτερου τῶν 100 φιορινίων προσῶ, 8 ἐτῶν. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος, § 1354. ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τῆς βαρείας ἀπάτης εἰς τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες ἐλαττόνουν ἢ καταναλίσκουσι πρᾶγμα διαπιστευμένον εἰς αὐτοὺς πρὸς φύλαξιν. Νόμος τις ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1824 (Mannkopf σελ. 477). τιμωρεῖ τοὺς πλοιάρχους καὶ ἀγωγάτας, οἵτινες ὑφαιρκοῦσι τὰ πρὸς μετακείμεναι διαπιστευθέντα εἰς αὐτοὺς πράγματα, μὴ τὴν ποινὴν τῆς κληπτικῆς ἐκτὸς ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως. ὅστις ἐν γνῶσει ἀρνεῖται πρᾶγμα διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν, κηρύσσεται προσέτι κατὰ τὸν § 1355 ἀνέκδοτος πρὸς ἐκδοδοῦν καὶ μαρτυρίαν, αὐξάνεται δὲ ἡ ποινὴ (§ 1356) ἐάν τις ἀρνεῖται πρᾶγμα διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ἐπὶ ἡμερησίῳ πλημύρῃς ἢ πολέμου. Κατὰ τὸν § 1357. τιμωρεῖται ὅστις καταναλίσκει ἢ παραχωρεῖ εἰς ἄλλον τὸ οὕτω διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν πρᾶγμα, ἐὰν δὲν δύνηται ὡς ἀποζημιώσῃ τὸν παρκαταθέτην διὰ τὴν προξενησίαν ἑαμένην. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθρ. 408 θεωρεῖ ὡς ἀξιοποινὸν abus de confiance μόνον τὴν περίπτωσηιν καὶ ἡνὸς περικρατεῖ τις κινητὰ πρᾶγματα διαπιστευθέντα αὐτῷ à titre de dépôt ou pour un travail salarié ἐπὶ ὁποιοῦσιν ἀποδόσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἦτο ἐλλειπὴς καὶ ὁ νόμος τοῦ 1832, ἀρθρ. 91. τὴν ἐμπληρώσεν εἰς τρόπον ὥστε ὑπεξαίρεσως ἐνοχὸς εἶναι ἦδη πᾶς ὅστις ὑφαιρκεῖ ἀνικείμενα διαπιστευθέντα εἰς αὐτὸν λόγῳ μισθώσεως, παρακαταθήκης, ἐντολῆς, ἢ pour un travail salarié ou non, διὰ τὴν τὴν ἀποδόσιν ἢ τὴν τὴν ἐπιδοσίν, ἢ τὴν τὴν ὥρισμένην αὐτῶν χρησὶν ἢ καταναλώσειν (φυλάξεις 2 μηνῶν, μέχρις 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ) Chauveau Code progressif p. 320. Rauter traité II. p. 146. Ὁ βουαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 219, ἐκώρηνεν ὡς ὑπεξαίρεσιν τὴν περίπτωσηιν, καθ' ἣν κατέχων τις ἢ φυλάττων πρᾶγμα ἐν ὁνόματι ἄλλου, τὸ ἰδιοποιεῖται παρανόμως ἐν δὲ τῷ ἀρθρ. 230, ἀπερρίπτετο, ὅτι ἡ πρᾶξις θεωρεῖται καταλειμμένη, ἂν καὶ ὁ κάτοχος ἀρνηθῇ ἐν γνῶσει τὸ διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν πρᾶγμα ζητούμενον ὑπὸ τοῦ ἔχοντος δικαίωμα τὸ ἀνεκτήσῃ, ἢ ἀπαλλοτριώσῃ ὅλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ καταναλώσῃ ἢ ἄλλως ἐπιχειρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ πράξειν, τὴν ὑποκρίναι μόνος ὁ ἰδιοκτῆτης εἶχε δικαίωμα τὸ ἐνεργήσῃ. Πράγματι τὰ ὑποκρίναι περὶ ἐκείνων ἐσφραγισμένων ἢ ἐντὸς κλεισμένων δοχείων, θεωρεῖται καταλειμμένη ἢ ὑπεξαίρεσις ἂν ἀποσφραγισθῶσιν ἢ ἂν ἀνοιχθῶσιν τῇ δοχείᾳ ἐπὶ σκοπῷ ὑπεξαίρεσεως (ποινὴ, ἢ τῆς κληπτικῆς). Ἀλλ' ἢ περὶ τὴν ἐκείνων ὡς ἀποδοσίν, ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκτείνεται πολὺ τὸ ἀδικημὰ (v. Günner Jagrbücher des Gesetzgeb. I. σελ. 231) καὶ τὰ νομοσχέδια τοῦ 1824—24 ἐπέφερον διόρθωσιν αἰτιολογίαι τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827. σελ. 390. Εἰς Ὁ δὲ μετ' ὅσον, ἄνω ἐγένετο δευτὸς ὁ βουαρικὸς νόμος, διωροδόγη ἡ ῥηθεῖα διάταξις διὰ νόμου ἀπὸ 7 νομβρίου

1836. ιδίως διὰ τοῦ § 3 ὅστις ἐξοδεύει χρήματα τὰ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ ἀπορίας καὶ ἀκλειστὰ, διὰ τοῦ ἐνοχοῦ ὑπεξαίρεσεως, ἐὰν ἡ ἐπιτρέψῃ ὁπότε ἡ σιωπηλὴ ἡ χροῖς τῶν χρημάτων, ἡ ἐξωδούσαν ἐπὶ σκοπῷ ἀντικαταστάσεως καὶ προκύπτει ἐκ τῶν προκειμένων περιπτώσεων, ὅτι ὁ τοιοῦτος σκοπὸς συνδέεται μετὰ τοσούτου πεποιθήσεως, ὅτι μέλλει νὰ ᾖ ἀνυπερβέτως δυνατὴ ἡ ἀντικατάστασις. Ἐὰν ὅμως ὑπῆρχε συνωμολογημένη ὑποχρέωσις ν' ἀποδοθῶσι εἰς τὰ αὐτὰ νομίσματα, διὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ σκοπὸς τῆς ἀντικαταστάσεως. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 242. ὁρίζει ὅτι, ὅστις ἔχων ξένον κινήττον πράγμα εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἡ ὑπὸ τὴν φύλαξιν ἡ διαχειρίσειν του, ἐπιχειρεῖ εὐαγδῆποτε πράξιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἔπεται ἡ παράνομος ἰδιοποιήσις αὐτοῦ εἴτε καθ' ἑαυτὴν εἴτε ὡς ἐκ τῶν ἐπιβεβλημένων ὑποχρεώσεων, τιμωρεῖται μὲ τὰς ἐπὶ κλοπῆς ποινὰς ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος (ὅρα τὰς συζητήσεις τῶν βουλῶν, καὶ τὰς περὶ αὐτῶν διακοινώσεις σελ. 901. καὶ 3948). Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 344, ἀναφέρει ὅτι ὅστις παράνομως ἰδιοποιεῖται ξένον κινήττον πράγμα, τοῦ τοιοῦτου ἔχει τὴν κατοχὴν καὶ ιδίως ὅς τις ἀπαλλοτριῶν αὐτὸ, τὸ καταναλίσκει ὁλοκλήρως ἢ ἐν μέρει, τὸ ἐξοδεύει μετὰ σκοποῦ ἰδιοποιήσεως, ἡ μετὰ τοιούτου σκοποῦ ἀρνεῖται ἡ ἀποκρύπτει τὴν κατοχὴν ἀπέναντι τοῦ ἔχοντος δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀποδόσιν του, πράττει ὑπεξαίρεσιν (ἀρθ. 345) ὅστις καταναλίσκει ὁλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει ξένον ἀντικαταστατὸν πράγμα ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως καὶ εἴτε ἀπρόσκλητος εἴτε ἐπὶ αἰτήσῃ τοῦ δικαιοῦχου δίδει παραχρῆμα ἐξ ἐτοιμῶν μέσων ἀποζημιώσιν δι' αὐτὸ, εἶναι ἐλεύθερος πάσης ποινῆς, ἀρθρ. 346. (Ποινὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ἐξαιρουμένης τῆς ἐν ἀρθ. 347. διακεκριμένης ὑπεξαίρεσεως), ἀλλ' ἡ στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ ἐπιμετρεῖται κατὰ τὴν τέταρτον τῆς διαρκείας αὐτῆς ἐλαφροτέρα (περίεργοι συζητήσεις τῆς β'. βουλῆς, συνεδρίασις 53. σελ. 74—81. καὶ συνεδρίασις 54. σελ. 8.). Τὸ βατικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 361' λέγει : ὅστις ἔχων ξένον κινήττον πράγμα, διαπιστευθὲν ἡ παραδοθέντα εἰς αὐτὸν πρὸς φύλαξιν ἡ διαχειρίσιν ἡ δυνάμει ἄλλης τινὸς νομικῆς οὐχέως εἴς τὴν ὑποχρεοῦται νὰ τὰ ἀποδώσῃ πάλιν, τὰ ἰδιοποιεῖται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποστερήσῃ αὐτὸν ἀντι ἀποζημιώσεως τὸν ἔχοντα δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν των, εἶναι ἐνοχὸς ὑπεξαίρεσεως. Τὸ ἀρθ. 362. παραδέχεται ὡς τεκμήριον τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδιοποιήσεως τὴν ἐν γινώσει καὶ ἐναντίον τῆς ἀληθείας ἀγνοεῖν, τὸ δὲ ἀρθ. 363. παραδέχεται ὁμοίον τεκμήριον κατὰ τοῦ λήπτου τοῦ πράγματος, ὅστις χωρὶς νὰ ἔχῃ τὰ πρὸς ἀποζημιώσιν μέσα, ἢ χωρὶς νὰ ᾖ βίβαιος ὅτι θέλει ἔχει αὐτὰ, ἐν καιρῷ τῆς ἀποζημιώσεως, ἀναλίσκει τὸ πράγμα κτλ.

§. 316.

B) ἰδιοποιήσις ὡς ἡ κυρία πράξις τῆς παραβάσεως, πε-

ῥιέχει ἀναγκαίως δύο στοιχεῖα, 1) τὴν θέλησιν τοῦ ἔχειν τὸ ξένον πρᾶγμα (κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ) ὡς ιδιοκτησίαν *animus rem sibi habendi* (α)· ἐπομένως ὁ πρὸς ἀπλὴν ἀπολαυτὴν ἢ χρῆσιν τοῦ πράγματος σκοπὸς (β) ἢ ἀπλὴ αὐτοῦ κατοχὴ ἔστω καὶ πρὸς ἀθεμίτους ἢ καὶ ιδιοτελεῖς σκοποὺς (γ) κτλ ἀναιρεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος τούτου. Ἐκτὸς τούτου 2) *σωματικὴν πράξιν* (*factum*), δι' ἧς τὸ ἀντικείμενον τῆς ιδιοποιήσεως τίθεται φυσικῶς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ιδιοποιουμένου αὐτό, ἢ πρὸς πραγματικῶς ἀρχεται (δ) οὗτος γὰρ τὸ διαθέτῃ ὡς ιδιοκτησίαν του.

(α) L. 43 § 4, 7. L. 44, § 1. L. 67. pr. D. de furt.

(β) L. 52. § 20. D. de furt.

(γ) Π. γ. διὰ τὴν κατοχὴν γὰρ λῃθὴ ἀμοιβὴν ἐπὶ προφάσει ἔτι τὸ εὐρῆκεν (ἀπίστη) ἢ διὰ τὴν λῃθὴ αὐτογνωμόνως ἀσφάλειαν ἔνεκεν ἀπαιτήσεώς του (αὐτοδικίαν) κτλ.

(δ) L. 1. § 1. 2 de furt. L. 3. § 18. D. de acq. vel. amit. poss. προβ. A veran ius interpret. jur. L. 1. c. 28.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Πρώτιστον γνῶρισμ. τῆς κλοπῆς εἶναι ἡ ἔλ-
λειψις βίης, διότι αὕτη χαρακτηρίζει τὴν ληστείαν· ἀλλὰ
κυρίως πρέπει ἐνταῦθα γὰρ ἐξετάζεται πῶς ὀρίζει τὴν λησ-
τείαν ὁ ἐγγώριος νόμος.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔννοια τῆς κλοπῆς δὲν ἀπαιτεῖ ἤδη τὸ λα-
θραῖον τῆς ὑφαίρεσεως. Werner Handb. σελ. 397. Tittmann
Hand. II. τελ. 344. Heffter Lehrb. σελ. 508. Dolmann
σελ. 110. Περὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου γερμανικοῦ οὐ δικαίου, Cropp.
Beitrag. σελ. 10.

§. 317.

Ὡς ἐκ τοῦ δευτέρου στοιχείου τῆς ιδιοποιήσεως (§ 316.

2ον) τελειοποιείται ἡ ὑφαίρεσις 1) ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκονται ἔτι εἰς τὴν φυσικὴν κατοχὴν τοῦ ὑφαιρέτου, διὰ πραγματικῆς καταλήψεως (apperhension), δι' ἧς οὗτος τίθησιν αὐτὰ φυσικῶς ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ ἄρχεται οὕτως τῆς φυσικῆς αὐτοῦ κατοχῆς. Ἐξ ἐναντίας ἀπλῇ ἐπαφῇ δὲν ἀρκεῖ(α) εἰς τέλεισιν τῆς ὑφαίρεσεως, οὔτε ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑτέρου νὰ τεθῇ τὸ ὑφαίρεθὲν εἰς τρίτον μέρος ἀσφαλές (6). 2ον) 'Ο κατέχων ἤδη τὸ πρᾶγμα τελεῖ τὴν ὑφαίρεσιν αὐτοῦ, ἅμα διὰ νέας πράξεώς του ἐπὶ τοῦ πράγματος τούτου δηλώσῃ ἐξωτερικῶς, ὅτι θέλει τοῦ λοιποῦ νὰ νέμηται αὐτὸ οὐχὶ διὰ τὸν ἄλλον, ἀλλὰ δι' ἑαυτὸν ὡς ἰδιοκτησίαν του (γ).

(α) L. 1. §. 2. D. de furt. L. 15. D. ad exhibendum L. 3. § 18. D. de poss. πρὸς. Kleinschrod αὐτὴν σελ. 67. 68.

(β) L. 3. 4. 5. 21. D. de furt. P. G. O. ἀρθρ. 158 πρὸς. Kleinschrod αὐτ. σελ. 68. ἐπὶ τοῦ ἐναντίου Homme l Rhaps. Q. 88. nr. 8. Struben rechtl. Bed. Thl. 1. Bed. 13.

(γ) L. 3. §. 11. L. 47. D. de poss. L. 1. § 2. L. 67. pr. D. de furt. πρὸς. Averanius in. jur. L. 1. l. c. §. 19. 20. ἰδίως Savigny Rechtl Besitzes, Absbn. III 2te ausg. p. 363—370.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται τὸ ἀμφισβητούμενον ζήτημα τίς τῶν δύο θεωριῶν εἶναι ὀρθότερα, ἡ περὶ τῆς contreklation καθ' ἣν ἡ κλοπὴ θεωρεῖται ὡς τελεσθεῖσα ἅμα ψαύσῃ καὶ καταλάβῃ τὸ ξένον πρᾶγμα ὁ κλέπτης μὲ προαίρεσιν κλοπῆς, ἢ ἡ περὶ τῆς ablatio, καθ' ἣν τότε μόνον ἡ κλοπὴ θεωρεῖται ὡς τελεσθεῖσα, ὅταν ὁ κλέπτης μετακομίσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ φέρῃ εἰς ἰδίον ἀσφαλές μέρος. Ἀναμφισβόλως μόνη ὀρθὴ γνώμη εἶναι, ὅτι ἡ κλοπὴ τελεῖται, ὅταν ὁ κλέπτης (μὲ πρόθεσιν κλοπῆς) ἀπομακρύνῃ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὴν

τόπον, ὅπου ἐφύλαττεν αὐτὸ ὁ παθὼν, καὶ τὸ φέρη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του οὕτως, ὥστε ὑπόκειται ἤδη εἰς τοῦ κλέπτου τὴν διάθεσιν, καὶ εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ παθόντος τὴν κλοπὴν, L. 10. pr. D. de condict. furtiva, L. 15. D. ad. exhib. L. 24. 22. D. de furtis. L. 25. D. de acq. poss. *Martin Lehrb.* σελ. 334. *Bauer Lehrb.* §. 240. *Wessely* (*Wagner's Zeitschrift.* l. c. σελ. 205.) *Heffler Lehrb.* σελ. 405. *Zachariä vom Versuche* σελ. 15. *Lu-dem vom versuehe* σελ. 496.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καὶ κατὰ τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει πολλὴ φιλονεικία. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1414, ἀποφαίνεται ὅτι εἶναι ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν ἀδιάφορον, εἴαν ὁ κλέπτης ἀπῆλαυσε τὴν ἐπιζητηθεῖσαν ὠφέλειαν ἢ ὄχι, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβῃ τὸ ὑφαίρεθὲν πρᾶγμα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθ. 210, θεωρεῖ τὴν κλοπὴν τετελεσμένην, ἅμα ὁ κλέπτης καταλάβῃ τὸ πρᾶγμα ἀφαίρεσας αὐτὸ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἢ ἄλλως τὸ λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ὁμοίως καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθ. 317. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 225, θεωρεῖ τὴν κλοπὴν τετελεσμένην, ἅμα ὁ κλέπτης λάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὸ πρᾶγμα. *Krug Studien II.* σελ. 94.

§. 318.

5) Ἡ ἰδιοποίησις πρέπει νὰ γίνηται οὐ μόνον παρανόμως, ἀλλὰ καὶ αὐτογνώμως, ἐπομένως *enartion* ἢ *arsu* τῆς (ῥητῆς ἢ σιωπηλῆς) *συναιρέσεως* τοῦ κυρίου ἢ τοῦ νομῆως (α) Ὅθεν 1) εἴαν συνήνεσεν ὁ φυσικὸς κάτοχος εἰς τὸ ν' ἀφαιρεθῇ τὸ πρᾶγμα πρὸς ζημίαν τοῦ κυρίου ὑπάρχει ἀληθῆς ὑφαίρεσις (β), εἴαν ὅμως συνήνεσεν ὁ κύριος

πρὸς ζημίαν τοῦ φυσικοῦ κατόχου (γ). ὑπάρχει ἀπλὴ ἀπάτη. Ὁμοίως 2) ἀπάτη καὶ οὐχὶ ὑφαίρεσις πρέπει νὰ θεωρηθῇ, ἐὰν ὁ κύριος συνήνεσεν εἰς τὴν κατάληψιν τῆς νομιῆς τοῦ πράγματος ἐκ πλάνης τὴν ὁποίαν ἀπατηλῶς μετεχειρίσθη ἢ παρήγαγεν ὁ πάραβάτης (δ).

(α) L. 91. D. de furt. πρὸς Koch Inst. jur. crim. § 179. Klein poenl. R. § 427.

(β) Διαφωνεῖ ὁ Klein αὐτ. σελ. 279. ὅρα Werner Handb. σελ. 405.

(γ) π. χ. ἵνα διενεμῇ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος μὲ τὸν ἀραιεῦντα αὐτὸ καὶ ἀπαιτήσῃ ἐπειτα δι' ἀγωγῆς κατὰ τοῦ θέματοφύλακος πλῆρη ἀποζημίωσιν.

(δ) L. 43, § 3. L. 52. §. 15. D. de furtis. Ἡ ἐν γένει ἀποδοχὴ πράγματος ἀχρεωστέου (L. 43. pr. L. 44. § 1. L. 66. § 3. L. 80. § 5. seq. D. de furt. L. 18. D. de cond. furt. L. 14. D. de cond. causa data L. 19. C. de furt.) καὶ ἄλλαι τοιαῦται περιπτώσεις, τὰς ἐποίει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπάγει εἰς τὸ furtum (L. 52. § 22. L. 66. § 4. D. de furt.). ἀποκλείονται τῆς κλοπῆς κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν γερμανικῶν νόμων. Αὕτη ἡ ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ δικαίῳ σύγχυσις τῶν ὅρων τοῦ furtum ἐξηγήτο εὐκόλως ἐκ τῆς ιστορικῆς ἀναπτύξεως τοῦ falsum καὶ τοῦ stellionatus.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Μόνον διὰ βῆτης οὐχὶ δὲ καὶ δι' ἀπατηλῆς ληψείσης συναινέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα νὰ συγχωρήσῃ τὴν ὑφαίρεσιν τοῦ πράγματος, δύναται νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἐννοία τῆς κλοπῆς· δὲν ἀρκεῖ δὲ νὰ καταστήσῃ τὴν πρᾶξιν ἀξιόποιον ἢ ἀπλὴ γνώσις τῆς ἀφαιρέσεως ἢ ἡ ἀδιαφορία. L. 48. §. 3. 10. L. 46. §. 7. L. 76. D. de furtis, L. 91. I. 20. C. de furtis. Martin Lehrb. σελ. 340. Tittmann Handb. II. σελ. 335. Klien v. Diebstahl. σελ. 281—84. Heffler. Lehrb. σελ. 501. Henke II. σελ. 410. Περὶ διακρίσεως τῆς ἀπάτης ἀπὸ τῆς κλοπῆς ὅρα Escher Die Lehre vom strafbaren Betrug. σελ. 275.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς διατ. 20 τοῦ Κώδ. de furtis. Ludem vom versuche σελ. 190. Pfaffenhauey vom Einfluss des faktischen Irrthums I. σελ. 141—47.

§ 319.

Δ). Ἡ αὐτογνώμων ἰδιοποίησις τοῦ ξένου πράγματος πρέπει νὰ γίνηται μὴ φιλοκερδῆ προαίρεσιν (*animo lucrandi*), δηλαδή ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀβξήσῃ τις ἀμέσως τὴν περιουσίαν του (τὰ πρὸς ἐπίτευξιν ὕλικῶν σκοπῶν μέσα) διὰ τῆς χρηστικῆς ἢ ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ πράγματος (α)· διότι ἄλλως ἡ ὑφαίρεσις τούτου ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν (β), ἀθέμιτον βλάβην (γ), *injuria* (δ) καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ ἀφαίρεσις πράγματος, οὐχὶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χρηστικὴν ἢ ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ μόνον ἵνα δι' αὐτοῦ ἀποκτηθῇ ἄλλο πρᾶγμα ἔχον ἄμεσον ἀξίαν ἀποτελεῖ μόνον ἀπάτην (ε). Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, πρὸς ὑφαίρεσιν εἶν τὸ κινεῖν αἷτιον ἢ τὸ ἢ ἄμεσος τοῦ πράγματος χρῆσις ἢ ἡ μὲ ἄλλο ἀνταλλάχγῃ αὐτοῦ, ἢ ἡ δωρεὰν ἀπαλλοτρίωσις του (ζ).

[(α) § 1. J. de obl. ex. del. L. 1. § 2 L. 34. §. 1. D. de furt.

(β) L. 1. §. 4. D. de abigeis. L. 14. §. 4. D. de furt.

(γ) L. 22. pr. L. 50. § 4. D. de furt. L. 14. § 2. D. de praescrip. ver.

(δ) L. 53. pr. D. de furt.

(ε) Ὑφαίρεσις δικαιογράφων ὡς μέσον πρὸς ἀπαλλοτρίωσιν ἀπὸ γρήγως, πρὸς ἀπόκτησιν κληρονομίας κατὰ L. 3 § 1. D. de iusticiatus. L. 2. L. 16. D. de L. Coin. de falsis. Ἐπακροτέρως ὅμως πολλοὶς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον μεταξὺ *furtum* καὶ ἀπάτης (L. 27. D. de falsis), ὅπερ ἀδιάφορον κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο ἡ κλοπὴ κρίνεται κυρίως ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους αὐτῆς· ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦτο, δὲν δύναται ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ προσδιορισθῇ ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἄμεσος ἀφαίρεσις, καθότι τοῦτο οὐδένα ἔχει καθ' ἑαυτὸ ἀξίαν, οὐδὲ ὡς ἐκ τῆς ἀξίης ἣτις ἐπρόκειτο ν' ἀποκτηθῇ δι' αὐτοῦ, καθότι ἡ ἀξία αὐτὴ δὲν ἀποκτάται διὰ μόνης τῆς ἀφαίρεσεως τοῦ δικαιογράφου.

(ζ) L. 34. §. 1. D. de furt.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ διαφορᾶς τῆς κλοπῆς ἀπὸ τῆς αὐτοδικίας L. 15. D. quod. metus causa. L. 7. D. ad. L. Jul. de vi priv. L. 10. §. 16. D. quae in fraud. credit. *Klien* vom Diebstahl σελ. 291. 321. *Heffter* Lehrb. σελ. 502. καὶ 2α ἐκδόσις σελ. 400. *Külka* (Wagners Zeitschr. 1835). σελ. 168.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς δικαιογράφων, *Klien* vom Diebstahl. σελ. 318. *Heffter* σελ. 400. not. 3. 9. *Hofacker* Jahrbücher des württemberg. Rechts II. Bd. σελ. 131.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 'Ο animus lucri faciendi, τὸν ὁποῖον τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀπαιτεῖ ἐπὶ τῆς κλοπῆς (*Unterholzner* Lehre von der Verjährung σελ. 206.), δὲν μεταφράζεται ὀρθῶς εἰς τὸ γερμανικὸν οὔτε διὰ τοῦ *Habsucht* οὔτε διὰ τοῦ *Gewinnsucht*. ὅρα διαφορὰς γνώμας παρὰ *Tittmann* Handb. II. σελ. 344. *Klien* vom Diebstahl. σελ. 291. *Martin* Lehrb. σελ. 336. *Oersted* Grundregeln σελ. 367. *Hepp* Versuche nr. 8. *Bauer* Lechb. § 241. *Heffter* Lehrb. σελ. 496. *Rosshirt* Geschic. II. σελ. 318. *Abegg* Lehrb. σελ. 461. *Wessely* (Wagners Zeitschrift. I. c. σελ. 208). Τὸ ὀρθότερον εἶναι ν' ἀπαιτῆται σκοπὸς, τοῦ ν' ἀποκτήσῃ τις τὸ πρᾶγμα διὰ τρόπου ἀφαιρουντος ἀπὸ τοῦ παθόντος τὴν κλοπὴν τὸ πρὸς διάθεσιν τοῦ πράγματος δικαίωμα, διὰ νὰ διαθέσῃ αὐτὸ ὃν τρόπον διατίθῃσι τὰ πράγματα τοῦ αὐτοῦς ὁ κύριος. Σκοπὸς τείνων εἰς ζημίαν τοῦ ἄλλου δὲν ἀπαιτεῖται. *Külka* Wagners Zeitschrift. 1835. σελ. 164.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ 2 ἐπὶ τοῦ § 310. ἀναφερομένων ὁρισμῶν τῆς κλοπῆς κατὰ τοὺς νέους νόμους

βλέπομεν, ὁποία διαφωνία ἐπικρατεῖ ἔτι ὥς πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐν τῷ νόμῳ ἔκθεσιν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκφράσεως *animus lucri faciendi*. Διδακτικώταται εἶναι αἱ συζητήσεις τῆς σκευωρικῆς βουλῆς, ὅπου ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ τεθῇ : σκοπὸς τοῦ νὰ κερδήσῃ τις τὸ πρᾶγμα δι' ἑαυτὸν ἢ δι' ἄλλον, ἐνῶ ἡ βουλὴ ἐπρότεινε νὰ τεθῇ : διὰ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῇ παρανόμως· ὁ δεκτὸς γενόμενος νόμος φέρει : διὰ νὰ περιποιήσῃ ἐντεῦθεν εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἀθέμιτον ὄφελος· *Krug Studien*, II. σελ. 84—87. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐννοῶμεν ἐνταῦθα τὸ ὄφελος ὡς σκοπὸν πλουτισμοῦ. Πολλὰκις εἶναι δύσκολος ἡ διάγνωσις ἂν πρόκηται κλοπὴ ἢ βλάβη τοῦ πράγματος, π. χ. Ἐάν τις ἅμα ἀφαιρέσῃ τὸ πρᾶγμα τὸ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμόν. *Mittheilungen der saechs. Landtagsverhandl.* σελ. 3914—20.

§. 320.

Ε) Εἰς πᾶσαν ὑφαίρεσιν ἀπαιτεῖται δόλος, ἡ συνειδήσις τῆς παρανομίας καὶ τῆς κλεπτικῆς ιδιότητος τῆς πράξεως. Ἐκ ῥαθυμίας ὑφαίρεσις φιλοσοφικῶς μὲν δύναται νὰ κατανυθῇ (α), ἀλλὰ κατὰ θετικὸν νόμον εἶναι ἀδύνατος (β).

(α) Ὁ *Cleinschrod* l. c. περιπίπτει εἰς *petitiones principii*, προσπαθῶν ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ν' ἀποδείξῃ τὸ ἀδύνατον ὑφαίρεσις ἐκ ῥαθυμίας ὃ δὲ *Grolman* (*Bibl. des peinel. Rechts B. I. st. I* σελ. 200) ἀμαρτάνει περὶ τοὺς νόμους, δεχόμενος καὶ κατ' αὐτοὺς ὑφαίρεσιν ἐκ ῥαθυμίας, ὃ δὲ *Grolman* (*Bibl. des peinel. Rechts B. I. St. 1* σελ. 200) ἀμαρτάνει περὶ τοὺς νόμους, δεχόμενος καὶ κατ' αὐτοὺς ὑφαίρεσιν ἐκ ῥαθυμίας.

(β) §. 7. J. de obl. q. ex. del. § 1, J. de bon. rapl. L. 46. §. 3. D. de furt.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παρανόμου προθέσεως ἐπὶ κλοπῆς *Kilka* (*Wagners zeitschr.* 1835. σελ. 165. κ. ἐπ.).

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκ ῥαθυμίας κλοπὴ δμολογεῖ-

ται γενικῶς. *Marlin Lehrb.* II. σελ. 335. *Hepp Wer-*
suche σελ. 225. *Wächter Lehrb.* II. σελ. 288. *Bauer Le-*
hrb. σελ. 241. *Heffter Lehrb.* σελ. 501. ἔρα ὕμῳς καὶ
Birnbaum (*Archiv d. Criminalr* XIV. σελ. 102—3).

§. 321.

Ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη ἀποκλείει κατὰ ῥητοὺς νόμους τὸ
 ἐξιοποῖνον τῆς ὑφαίρέσεως (α). Ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑπάρχει,
 ὅταν ἡ ὑφαίρεσις ξένης ιδιοκτησίας εἶναι τὸ μόνον μέσον πρὸς
 συντήρησιν τῆς ζωῆς τοῦ ὑφαιρέτου ἢ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέ-
 κνων αὐτοῦ (β). ὑποτίθεται ἐπομένως 1) ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη
 (ἀληθὴς λιμός), οὐχὶ δὲ ἀπλῆ πενία, 2) ὅτι ὁ ὑφαιρέτης
 οὐδὲν εἶχεν ἄλλο νόμιμον μέσον πρὸς σωτηρίαν (γ),
 3) ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑφαίρέσεως εἶναι ἐδώδιμον
 πρᾶγμα (δ), 4) ὅτι δὲν ἔλαβε πλέον ὅσου ἀπλητεῖτο πρὸς
 θεραπείαν τῆς ἀνάγκης, 5) ὅτι δὲν μετεχειρίσθη μέσα δει-
 νότερα τῶν ἀναγκαίων πρὸς τέλεσιν τῆς ὑφαίρέσεως.
 Παντὸς εἶδους ὑφαίρεσις, καὶ αὕτη ἡ διὰ τῆς βίας, μένει
 ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἀτιμώρητος. Τὴν ἀπόδειξιν τῆς
 ἀνάγκης προσάγει ὁ ὑφαιρέτης (ε) P. G. O. ἀρθρ. 166.

(α) A. L. Schott, diss. de furto ex necessitate commisso. Tubing. 1772.
 C. W. Walch Diss de furto fame dominante facto. Jen. 1788. Stei-
 ger (verm. Aufsätzen, aus d. Geb. d. Justiz, u. Polizei Mainz 1809,
 nr 8. σελ. 50)

(β) Δὲν πρέπει νὰ ὑπεκτείνονται εἰς ἄλλους συγγενεῖς. Böhmer ad. ἀρθ. 166.
 § 3.

(γ) Böhmer ad h. ἀρθ. §. 2. Cuistorp Thl. I. σελ. 375.

(δ) Ὁ νόμος τὸ λέγει. Τὸν λόγον δὲ ἀποτελεῖ τὸ ἰδιαιτέρον μέγεθος τῆς ὀρ-
 μῆς, καὶ ἡ ἄμεσος βεβαιότης τοῦ λιμοῦ ὡς αἰτίαν τῆς πράξεως. Walch
 I. c. §. 7. Ἐκ τοῦ ἐναντίου Kress ad. h. a. Böhmer ad Carp.

zov Q. 83. obs. 3. Struben Thl. III. Bed. 137. Cuistorp. Thl. 2. 376.

(e) Kress ad. h. a. § 2. * 2. Böhmer ad eund. § 4.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ περιορισμένη εἶναι ἡ γνώμη τοῦ συγ-
γραφέως, ὅτι μόνον ἐδῶδιμα πρέπει νὰ ᾔηται ἀντικείμενα τῆς
κλοπῆς, διὰ νὰ μείνῃ ὁ ἕνεκα τοῦ λιμοῦ κλέψας ἀτιμώρητος.
Τὸ ἄρθ. 175. Π. Δ. Κ. κατὰ τὸ ὅποῖον ὁ λιμός καὶ ὡς πρὸς
τὴν ἱεροσυλίαν αὐτὴν εἶναι αἰτία συγγνώμης, ἀποδεικνύει,
ὅτι τὰ ἐδῶδιμα ἀναφέρονται μόνον ὡς παράδειγμα.
ὅρα καὶ *Tittmann Handb. I. σελ. 173. Hefster σελ. 400.*
Ἵπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης c. 3. X. de furtis. Ἀπόφα-
σίς τις ἐκδοθεῖσα ἐν Βιδν ἐξέτεινε παραπλὺ τὸ ἕνεκα λιμοῦ
ἀτιμώρητον, *Annalen der badischen Gerichtshöfe 1836.*
nr. 24. ὅρα προσέτι *Vaillant de libera voluntate ad de-*
lictum. p. 153.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν νέαν νομοθεσίαν εὐκολύνει τὴν λύσιν
τοῦ ζητήματος ἡ ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ § 36. ἐκτεθεῖσα
ἀρχὴ περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς ἀφύκτου ἀνάγκης. Ὁ πρωσσικός
νόμος, § 1415 θεωρεῖ τὴν ἀνάγκην ταύτην μόνον ὡς λόγον
χάριτος. Κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ἀμφισβητεῖται πολὺ τὸ
ζήτημα. *Hellie théorie du code pénal II. p. 269.* (οὗτος
δὲν παραδέχεται τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ ἀνάγκην ὡς νόμιμον λόγον
ἀπαλλαγῆς). *Vaillant de libera volunt- p 154.* (οὗτος εἶναι
τῆς ἄλλης γνώμης).

§ 322.

Ὁ νομεὺς τοῦ πράγματος ἔχει κατὰ τοῦ κλέπτου τὸ δι-
καίωμα τῆς ἀμύνης. Ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο, κατὰ τὸ
ῥωμαϊκὸν δίκαιον (α), θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει 1) κατὰ τοῦ

ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβανομένου κλέπτου (fur diurnus), τότε μόνον, ὅταν οὗτος ὑπερασπίζεται ἑαυτὸν δι' ὅπλων, 2) ἐὰν ὁ κλέπτης ληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ διὰ νυκτὸς ἐντὸς τοῦ οἴκου (f. nocturnus), ἔστω καὶ ἄνευ τῆς εἰρημένης ἐνόπλου ὑπερασπίσεώς του, προϋποτιθεμένης ὁμῶς πάντοτε τῆς ὑπάρξεως τῶν γενικῶν προαπαιτουμένων τῆς νομίμου ἀμύνης (β). Ἡ Π. Δ. Κ. κατατάσσει ἐν γένει τὴν θανάτωσιν ἀνθρώπου, «τὸν ὁποῖον διὰ νυκτὸς εὐρίσκει τις ἐπικινδύνως ἐν τῇ οἰκίᾳ του», εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ θεωρηθῇ συγγνωστὴ ἡ ἀναίρεσις, χωρὶς ὅμως εἰδικώτερον νὰ σαφινίζῃ τὰ πρὸς ἀληθῆ πραγματοποίησιν ἐκείνης προαπαιτούμενα (γ).

(α) L. 4 § 1. D. Aquil. L. 34 § 2. D. de furt. L. 9. D. ad. L. Corn. de sic. Paulus R. S. V. 23. § 9. Gellius N. A. XI. c. 18.

(β) Si parcere ei sine periculo suo (i. e. suarum rerum, suive corporis) non potuit. L. 9. D. cit. Τὸ τοῦ τριτωνικοῦ ἐμβλημα εἰς L. 4. § 1. D. ad. L. Aquil.» ut tamen id ipsum cum clamore destitueretur, πρέπει-
τως νὰ μείνῃ περιωρισμένον εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἀκυλίου νόμου.

(γ) Διότι ἡ Π. Δ. Κ. ἀρ. 160, προστίθῃσιν ἀμύνης τὰ ἑξῆς: «Εἰς ὅλας τὰς ἀνω μνημενευθείσας περιπτώσεις ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ, πό-
τε ἐπιφέρουν συγγνώμην καὶ πότε ὄχι κατ. ἐπομένως τὸ εἰς τὰς προλα-
βοῦσας ἐκδόσεις θεωρηθῇ ὡς ἀπεριόριστος ὑπόρχον δικαίωμα, ἀπορῶσα
κινῶν τοῦ fur nocturnus, ὁποῖον ὑπῆρχε καὶ κατὰ τὴν δωδεκάβιβλον,
δὲν δικαιολογεῖται. Ἡ προσθήκη τοῦ ἐπικινδύνως (gefährlichen
weis) ἀναφέρεται προφανῶς εἰς τὸ si parcere ei non potuit. Πρβ. Abegg
Untersuchungen abh. II § 67. καὶ 109.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ὁρθότης τῆς γνώμης τοῦ συγγραφέως, ὅτι τὸν
νυκτερινὸν κλέπτην δὲν δύναται τις πάντοτε ἀτιμωρητὴ ν' ἀ-
ποκτείνῃ, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχωσι τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμε-
να τῆς ἀμύνης, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ L. 9. D. ad leg.
corn. de sicar. Klein von dem Diebstahl. σελ. 354. Tit-
man Hadb. II, σελ. 358. Abegg Unters. σελ. 361.

§. 323.

‘Η υφαίρεσις διαιρείται εἰς δύο κύρια εἶδη, καθ’ ὅσον πρᾶττεται ἤτοι Α) Διὰ προσβολῆς ἐμφύτων δικαιωμάτων τοῦ προσώπου ληστεία, ἢ Β) δι’ ἀπλῆς προσβολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας κλοπή. Αὕτη δὲ εἶναι ἤτοι α) βαρεῖα κλοπή, εἰς τὴν ὁποίαν ἔνεκεν ἰδίων ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, ἐπιβάλλεται ὡς τακτικὴ ποινὴ ὁ θάνατος· ὑπάγονται δ’ ἐνταῦθα 1) ὡς ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως ἡ τρίτη κλοπή, 2) ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως, ἡ ἐπικίνδυνος κλοπή, 3) ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, ἡ ἐρροσύλια ἢ 6) μὴ βαρεῖα κλοπή, περιλαμβάνει δὲ αὕτη 1) τὴν κοινὴν ἢ ἀπλὴν κλοπὴν, καὶ 2) τὴν νομικῶς διακριτέαν (κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν) καθ’ ἧς ἐξαιρουμένης ἀπὸ τῶν κοινῶν ποινικῶν νόμων, δὲν ἀπειλεῖται δημοσία ποινὴ.

(α) Διάφορα ἄλλα ἐν τῇ Π. Δ. Κ. ἰδίως ἀναφερόμενα εἶδη ὑφαίρεσεως, π. χ. ἡ κλοπὴ καρπῶν ἀσυγκομίστων καθ’ ὅσον συνεπάγεται δημοσίαν ποινὴν (ἄρθ. 167), ἡ κλοπὴ ξυλείας (ἄρθ. 168), ἡ κλοπὴ ἐχθύων (ἄρθ. 169), ἡ τιμωροῦνται κατὰ τὰς ἐπὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν τῆς κλοπῆς ἰσχυροῦσας ἀρχάς, ἡ δὲν ὑπάγονται παντάπασιν εἰς τὴν κλοπὴν ὡς ἡ ἀλλευσίς εἰς ῥέοντα ὕδατα, ἡ τελευταῖον κρίνεται ὡς πρὸς τὴν τιμωρὴν αὐτῶν κατ’ ἰδιαιτέρους νόμους, ἡ ἔθιμα ὡς ἀπηγορευμένη ξυλεύσις.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα εἶναι ὁ οἰκεῖος τόπος πρὸς ἐκθεσιν τίνι τρόπῳ αἱ νέαι νομοθεσίαι ἐθεώρησαν τὰ διάφορα εἶδη τῆς κλοπῆς καὶ ἐκανόνισαν τὰς ἐπιβλητέας ποινάς. Ὁ αὐτρινός κὸς νόμος θεωρεῖ τὴν κλοπὴν ποτὲ μὲν ὡς ἀδίκημα ποτὲ δὲ ὡς ἀστυνομικὴν παράβασιν. Τοιαύτη εἶναι (Μέρος II τοῦ νόμου, ἄρθρ. 210) ὅταν δὲν φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ γνωρίσματα διὰ τῶν ὁποίων καθίσταται ἡ πρᾶξις ἀδίκημα (ποινὴ: κράτησις 1 ἐβδομάδος· μέχρι 3 μηνῶν μετὰ ἐσωτερικῶν ἐπιτά-

σεων αὐτῆς). Ἀδίκημα εἶναι ἡ κλοπὴ) ἄρθ. 152 Μέρ. I.), 1) ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἐὰν ὑπερβαίνει τὰ 25 φιορίνια· 2) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως, α) ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἐὰν πρᾶχθῃ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης π. χ. πυρκαϊᾶς, ἢ πικρὰ κλέπτου ἐφωδιασμένου μὲ ὅπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, β) ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 5 φιορίνια, καὶ ἡ κλοπὴ ἐπράχθη ἐκ συστάσεως ἢ εἰς τόπον καθιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ εἰς περικεκλεισμένον κτῆμα, ἢ εἰς ξυλσίαν ἐν περιφραγμένῳ δάσει, ἢ εἰς ἄγρια ζῶα ἐν τοιοῦτῳ δάσει, ἢ μὲ μεγάλην θρασύτητα (ἄρθ. 154)· 3) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ κλαπέντος πράγματος, α) ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦτο καθιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, β) ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 5 φιορίνια, καὶ ἡ κλοπὴ ἐγένετο εἰς καρπὸς ἄγρων ἢ δένδρων, εἰς ζῶα εὐρισκόμενα εἰς λειβάδια ἢ εἰς νομάς, ἢ εἰς γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἄρθ. 155)· 4) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ πράξαντος ἐὰν ἤδη ἐτιμωρήθη δις ἐπὶ κλοπῇ, ἢ ἐπὶ ποσῷ ἀνωτέρου τῶν 5 φιορίνιων, ἐὰν ἡ κλοπὴ ἐγένετο ὑπὸ ὑπηρετῶν κατὰ τῶν κυρίων αὐτῶν ἢ πικρὰ ἐργατῶν ποινὴ· δεινὴ κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρις 1 ἐτους, ἐὰν ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ προηγουμένῳ § ἀναφερομένων περιπτώσεων δὲν εἶναι ἔτι βαρυτέρα ἡ κλοπή· ἐὰν ἐκ τοῦ ἐναντίου συμπίπτωσι δύο τοιοῦτοι ἐπιβαρυντικοὶ λόγοι, κάθειρξις 1—5 ἐτῶν, καὶ ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 300 φιορ. ἢ ἐπρόξενῃθῃ ἐπαισθητὴ ζημία εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα ὥς πρὸς τὴν κατὰστασίν του, ἢ ἐὰν ἡ κλοπὴ ἐπράχθη μὲ ἰδιαιτέραν θρασύτητα, πονηρίαν ἢ παρὰ τινος κατὰ συνήθειαν κλέπτου κάθειρξις 5—10 ἐτῶν (ἄρθ. 158, 159).—Κατὰ τὸ πρῶσι-κὸν δίκαιον αἱ εἰς τὸν ἐγγώριον νόμον διαλαμβανόμεναι ποιναὶ ὠρίσθησαν μεγαλήτεροι δι' ἐγκυκλίου δικτάγματος ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου 1799 (Mannkopf. σελ. 411). Κατ' αὐτὸ ὑπάρχει 1ον κοινὴ κλοπὴ, καὶ ἡ μικρὰ, ἐὰν τὸ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει 5 τάληρα—ἀτυχομετικὴ ποινὴ σφφρονισμὸς

ἢ φυλάκισις μέχρι 4 ἐβδομάδων (νόμ. § 1121—24 Διάτ. τοῦ 1799 § 2). 6' μεγάλη, ἐὰν τὸ ποσὸν εἶναι ἀνώτερον τῶν 5 ταλήρων σωφρονισμὸς ἢ φυλάκισις μέχρι 2 ἐτῶν. 9 κοινὴ κλοπὴ μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις α'. οἰκιακὴ κλοπὴ § 1137. 6' πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν ἐπιδέχονται ἀκριβὲς ἐπιτήρησιν (§ 1141), ἥτοι, ἐν καιρῷ πυρκαϊῶς, πλημμύρας, ἢ ζώων εἰς νομάς, γεωργικῶν ἐργαλείων (βασ. Διάταγμα ἀπὸ 22 'Ιουνίου 1832 Manukopf σελ. 423), γ' εἰς ἐκκλησίας, δι' κλοπὴν δι' ἐκτάκτου πανουργίας, ε' εἰς δημόσια μνηματα, ζ' εἰς τάφους, ἢ εἰς λείψανα, θ' κλοπὴ μὲ ὄπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, ι παρὰ ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, κ' εἰς ἀνακτόρια, λ' εἰς πράγματα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ. 3 ἐπανειλημμένη κοινὴ κλοπὴ (διπλὴ ποινὴ τῆς ὁρισμένης ἐὰν ᾦτο πρώτη) § 1459. Διάτ. 1799. §. 41. 4 τρίτη κοινὴ κλοπὴ — Ἐνταῦθα ἀφοῦ ὑπομείνηται ὁ κλέπτης τὴν διπλὴν ποινὴν περιορίζεται εἰς ἐπανορθωτικὸν κατὰσθημα. 5 ὡς ἐκ τοῦ νόμου διακεκριμένοι τρόποι τῆς κοινῆς κλοπῆς, π. χ. εἰς στρατιωτικὰ καθαρτήρια (Temme Handb. σελ. 284), 6 διὰ βίας κλοπὴ, α' κλοπὴ εἰς κατοικημένα κτίρια διὰ ῥήξεως (§ 1166), 6 δι' ἀναβάσεως, γ' ἀνοιγμα κεκλεισμένων θυρῶν, κιβωτίων δι' ἀντικλειδίων, ψευδῶν κλειδίων, δ' κλοπὴ πραγμάτων ἀπὸ ἀμάξας τοῦ ταχυδρομείου ἢ ταξιδιωτῶν (§ 1478), ε' δι' ἀπειλῆς βιασπραγιῶν πρὸς φύλακας, ζ' δι' ἐπιβουλῆς χειρῶν ἐπὶ ἀνθρώπων χωρὶς νὰ προξηγηθῇ εἰς αὐτοὺς πόνος (κατὰ τὸν § 1487 ὅπῃ γετο εἰς τὴν ληστείαν — ἀπὸ δὲ τοῦ 1799 ἐνταῦθα). — Ποινὴ κατὰ μὲν τὸν ἐγγώριον νόμον βαρεῖα εἰρηκτὴ μέχρι 8 ἐτῶν ἀπὸ δὲ τοῦ 1799 σωφρονισμὸς καὶ περιορισμὸς εἰς αὐστηρὸν ἐπανορθωτικὸν κατὰσθημα (Temme σελ. 297) — Διακρίνει δὲ περαιτέρω ὁ νόμος κλοπὴν διὰ βίας μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, π. χ. ἐὰν ὁ κλέπτης ἔφερεν ὄπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖον, καὶ τὰς ἐπανειλημμένας διὰ βίας κλοπὰς (ἔρα ἐν

γένει Temme Handb. 267—305). — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν θεωρεῖ ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν τῆς κλοπῆς τὸ μέγεθος τοῦ κλαπέντος ποσοῦ, ἀλλ' ἐκθέτει κατηγορίας τινὰς τῆς κλοπῆς, εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν ὁποίων ὠδηγήθη ὁ νομοθέτης ἀπὸ τὴν ἐκφοβιστικὴν θεωρίαν. Κατὰ τὸ ἄρθ. 381 ἐπιβάλλεται θάνατος ἐὰν συνέπιπτον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ ἐξῆς ἢ γνωρίσματα, ἐν δηλαδὴ ἐγένετο ἡ κλοπὴ ἐν καιρῷ νυκτὸς παρὰ πολλῶν ἡνωμένων πρὸς τοῦτο, ὠπλισμένων, διὰ βίαιον πραγμάτων ἢ ἀπειλῶν, διὰ ῥήξεως ἢ ὑπὸ τὸ ὄνομα δημοσίου ὑπαλλήλου· κατὰ τὸ ἄρθ. 382, κατεδικάζετο διὰ βίου εἰς τὸ κάτεργον, ὅστις πράξῃ τὸ ἀδίκημα διὰ βίης καὶ μὲ τὰς εἰς τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἀναφερομένας ἐπιβαρυντικὰς περιπτώσεις, ἢ εἰς δημοσίας ὁδοὺς. Τὸ ἄρθ. 385 ἀπειλεῖ εἰρκτὴν ἐὰνπραχθῇ ἡ κλοπὴ ἐν καιρῷ νυκτὸς παρὰ πολλῶν ἡνωμένων πρὸς τοῦτο ἢ μὲ δύο ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθ. 381 ἐπιβαρυντικῶν περιπτώσεων, ἢ μὲ ὅπλα ἂν καὶ τὴν ἡμέραν, ἢ ἐὰν ᾖναι οἰκιακὴ κλοπὴ (ὅρα παρὰ ὑπηρετῶν), ἢ παρὰ ξενοδόχων, ἐνοικιαστῶν δωματίων εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, ἀγωγιατῶν, πλοιάρχων εἰς πράγματα ἐμπιστευθέντα εἰς αὐτούς. Ὁ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1824 νόμος ἐμετρίασεν ὁπωσοῦν τὴν αὐστηρότητα τῶν ποινῶν τούτων, ἀλλ' ὅχι ἄρκετά. Κατὰ τὸ 2832 δ' ἀπὸ 28 Ἀπριλίου νόμος κατεβίβασεν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (ἄρθρ. 381) εἰς διὰ βίου δεσμὰ, ταῦτα (ἄρθρ. 382) δὲ εἰς πρόσκαιρα καὶ οὕτω καθεξῆς· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς αὐστηρότητος ἔμεινε καὶ φέρει καὶ τὴν σήμερον εἰς σκληρὰς ἀποφάσεις, ἐὰν δὲν βοηθήσωσιν οἱ ἔνορχοι. *Chauveau code progressif* pag. 304—315, περὶ τῶν συζητήσεων τοῦ 1832. *Περὶ τοῦ σημερινοῦ δικαίου Rauter traité* II pag. 111—133. *Περὶ τῆς αὐστηρότητος τοῦ κώδικος. Göbel was der Criminalgesetzgebung* Noth thut σελ. 114 καὶ *Haus observations* III. pag. 74. κτλ. Τὸ ἄρθ. 401 ἐπιβάλλει φυλάξιν 1—5 ἐτῶν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τοῖς προηγού-

μένοι· ἄρθοις μὴ διαλαμβανόμενα εἶδη τῶν vols, larcins ἐκ τοῦ latrocinium) καὶ filouteries (κλοπῶν μὲ ἰδιαιτέραν πικνουργίαν πραττομένων). — Ὁ βασιλικὸς νόμος διακρίνει κλοπὴν I εἰς βελόνην κηκουργήματος 1 ὥς ἐκ τοῦ ποσοῦ (ἄρθ. 215)· Ἐὰν ᾖται 25 φορίνια καὶ ἐπέκεινα (ποινὴ εἰρκτὴ I ἔτους αὐξανόμενη καὶ ἐν τέταρτον ἀνὰ 50 φορίνια ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ τούτου). 2 ὥς ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως, ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἀ ἔνεκεν ἰδιαιτέρας ἀγνόητος τοῦ κλαπέτος πράγματος, οἷον πραγμάτων ἀφιερωμένων εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, δημοσίων χρημάτων, περιουσίας δημοσίων καταστημάτων πραγμάτων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἀρχῆς εἰς δημοσίαις ὁδοῦς, σκευῶν τῶν ὁδοιπόρων (ἄρθ. 217). 6' Ἐκα ἰδιαιτέρων περιστάσεων (ἄρθ. 218)· κλοπὴ ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἐκ πυρκαϊῆς ἢ πλημμύρας, εἰς τὰς ἀγορὰς, εἰς ζῶα εὐρισκόμενα εἰς νομάς, εἰς λευκαίνόμενα πανία, νυκτεριναὶ ὑφαιρέσεις καρπῶν τῶν ἀγρῶν, δένδρων, κήπων, οἰκιακὴ κλοπὴ (ποινὴ: 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴ αὐξανόμενη ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ μέχρι 8 ἐτῶν). γ' ὥς ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου τῆς πράξεως (ἄρθ. 221), ἐὰν γείνη ἡ κλοπὴ παρὰ πολλῶν ἡνωμένων πρὸς τοῦτο διὰ παρεισδύσεως ἐν καιρῷ νυκτός, δι' ἀναδράσεως, ῥήξεως, ψευδῶν κλειδίων, μὲ ὄπλα (ποινὴ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴ, καὶ ἐὰν συμπίπτωσι πολλὰ περιστατικὰ βαρεῖα εἰρκτὴ μέχρι 15 ἐτῶν). II. Ἡ κλοπὴ εἶναι πλημμέλημα (ἄρθ. 379) ἐὰν τὸ κλαπὲν πᾶγμα ἔχη ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5 φορίνια ἀλλὰ ἥττονα τῶν 25 (ποινὴ φυλάκισις 1 μηνὸς μέχρι 1 ἔτους). III εἶναι δὲ πταῖσμα, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος δὲν ὑπερβαίνει τὰ 5 φορίνια. — Ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν ὁμως μετ' οὐ πολὺ, ὅτι διὰ τῶν συνδυασμῶν, τοὺς ἑποιοὺς δὲν ἐπρόβλεψεν ὁ νομοθέτης, πεκρήγετο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινῶν δεινὴ αὐστηρότης (βλ. περὶ τούτου Archiv des criminalr. Band. VIII. nr. 1.), εἰς τρόπον ὥστε διὰ νόμου ἀπὸ 25 Μαρτίου 1816 ἐισήχθη ἄλλο σύστημα. Κατ' αὐτὸ ἡ ἄνευ

τῆς ἐν τῷ ἄρθ. 6 διακρίσεως πραχθεῖσα κλοπῇ, ἐὰν ὑπερβαίνει τὰ 25 φοιρίνια, μένει ἀπλὴ κλοπῇ. Τὸ ἄρθ. 2 τοῦ νόμου διαλαμβάνει δέκα περιπτώσεις ὡς ἐπιβαρυντικὰς (τὰς πλείους ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἄρθ. 217—19). Ποινὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ὡς κακουργήματος, ἀπὸ 25 μέχρι 400 φοιρινίων, εἶναι εἰρκτὴ 1—3 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ὑπάρχωσι τὰ ἐπιβαρυντικὰ περιστατικὰ τοῦ ἄρθ. 2, 2—4 ἐτῶν. Ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 400 φοιρίνια, ἡ ἀπλὴ κλοπὴ τιμωρίζεται μὲ 3—6 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἐπὶ δὲ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, 4—8 ἐτῶν. Ποινὴ τῆς κλοπῆς ὡς πλημμελήματος (ἀπὸ 5—25 φοιρίνια) εἶναι φυλάκεις 1—6 μηνῶν, ἐπὶ δὲ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν μέχρις 1 ἐτους. Τὸ ἄρθ. 16 ἐκθέτει ὡς διακεκριμένην κλοπὴν, χωρὶς παρατήρησιν τοῦ ποσοῦ, 1ον τὴν κλοπὴν πράγματος καθιερωμένου εἰς λατρεῖαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον καθιερωμένον εἰς λατρεῖαν τοῦ Θεοῦ, 2 τὴν κλοπὴν δι' ἀναβάσεως, 3ον τὴν διὰ ῥήξεως, 4ον τὴν ἐνοπλον, 5ον τὴν ὑπὸ συμμορίας πραχθεῖσαν (ποινὴ: 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴ, καταβιβασθῆναι εἰς τὸ ἥμισυ ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐλαφρυντικὰ περιστατικὰ, ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 400 φοιρίνια, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—10 ἐτῶν). Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 223 διακρίνει 1ον ἀπλὴν κλοπὴν ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, ἕως 5 ταλήρων (φυλάκεις μέχρις 6. ἐβδομάδων), ἀπὸ 5—10 ταλήρων (φυλάκεις μέχρις 8 ἐβδομάδων, ἢ εἰρκτὴ), καὶ ὑπὲρ τὰ 50 τάληρα, εἰρκτὴ 1—6 ἐτῶν. 2) διακεκριμένη κλοπὴ εἶναι (ἄρθ. 227 α). ἐὰν πρᾶγμα ὠρισμένον εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν ἐπὶ τῆς ἱερουργίας ὑπαρθεῖ ἀπὸ κτίρια ἀφιερωμένα εἰς λατρεῖαν τοῦ Θεοῦ (ποινὴν 1—6 ἐτῶν), ἐὰν δὲ ἀπὸ τοιαῦτα κτίρια ὑφαίρεθῶσιν ἄλλα πράγματα, ἐπιτείνεται ἡ ἀπλὴ ποινὴ. β'. ἄρθ. 229 ὑφαίσεις ἐν καιρῷ κατεπείγοντος κινδύνου, (διπλάσιασμός τῆς ἀπλῆς ποινῆς). 3 κλοπὴν διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως, ἄρθ. 230, μέχρι 10 ταλήρων (εἰρκτὴ μέχρις 1 ἐτους), ὑπὲρ τὰ 50 τάληρα (εἰρκτὴ μέχρις 6 ἐτῶν). 4 ἄρθ.

232, ἐνώσεις πολλῶν διὰ νὰ πράττωσι κλοπὰς δι' ἐπιτη-
 δεύματος, (τοῦλάχιστον 3 μηνῶν εἰρκτή). 5 κλοπὴν ἐπὶ τῇ
 ὁποίας εὗρεθεις ὁ κλέπτης ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀντιτάσσει βίαν ἢ
 ἐπικινδύνους ἀπειλάς· 6 ἐὰν ὁ κλέπτης ἦτο ἐφωδιασμένος μὲ
 ὄπλα, διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν (βαρεῖα εἰρκτή 1—8 ἐτῶν).
 ὅρα περὶ τῶν ἀπειλῶν τεύτων Krug Studien II. σελ. 96.
 — Ὁ θυρτεμβεργικὸς νόμος διακρίνει 1 κλοπὴν ὡς πταίσμα—
 κράτησις μέχρις 8 ἡμερῶν (νόμος περὶ πταισμάτων ἀρθ. 57).
 2 ἀπλὴν κλοπὴν (ἀρθ. 322), 5 ἕως 25 φορινία καὶ χωρὶς
 ἐπιβαρυντικῶν περιστάτικῶν φυλάκισις 8 ἡμερῶν ἕως 4
 μηνῶν, ἀπὸ 25 ἕως 100 φορινίων, φυλάκισις μέχρις 8
 μηνῶν, ἀπὸ 500 μέχρι 2,000, εἰρκτή τοῦλάχιστον 1 ἔτους
 ὑπὲρ τὰς 2 000, βαρεῖα εἰρκτή μέχρις 8 ἐτῶν· 3 διακρί-
 νιμένην κλοπὴν (ἀρθ. 323)· α' βαθμὸς· κλοπὴ πραγμάτων
 πρὸς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ κτίρια εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ
 καθιερωμένα, ἰδιοκτησίας τοῦ βασιλέως, πραγμάτων ἐμπι-
 στευθέντων εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, κλοπὴ διὰ ῥήξεως ἢ ἀνα-
 θάσεως (ποινὴ· εἰρκτή μέχρι 10 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ ποσὸ ὑπὲρ
 τὰς 2000 φορινία βαρεῖα εἰρκτή). β'. βαθμὸς (ἀρθ. 334)
 κλοπὴ διὰ ῥήξεως εἰς κατοικιμένα κτίρια, ἢ ἐὰν ὁ κλέπτης
 ᾔδει ἐφωδιασμένος μὲ ὄπλα ἢ ἐξ ἐπιτηδεύματος πρᾶτ-
 τη κλοπὰς (ποινὴ· ἀπλὴ εἰρκτή 1 ἔτους μέχρις 8 ἐτῶν
 βαρείας εἰρκτής). γ'. βαθμὸς (ἀρθ. 325) ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτε-
 λήσας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθῃ ὄπλα διὰ νὰ φοβίσῃ ἢ νὰ
 κακοποιήσῃ ἀνθρώπους - - ποινὴ μέχρι 15 ἐτῶν βαρείας εἰρ-
 κτῆς. Τὸ ἀρθ. 328 διαλαμβάνει ἔπειτα 7 ἐπιβαρυντικὰς
 λόγους, π. χ. ἐὰν ἡ κλοπὴ πραγμῶν ἀπὸ ὑπηρέτας, ἢ εἰς ζῶν
 εὐρισκόμενα εἰς νομάς, ἢ εἰς ἐτησίαις ἢ ἐβδομαδαλας ἀγοράς·
 ἐὰν ἐπὶ κλοπῇ ὀλιγωτέρων τῶν 5 φορινίων ὑπάρχῃ τοιαύτη
 τις ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐφαρμόζεται ἡ ἐν τῷ ἀρθ. 322
 ποινὴ. — Ὁ μεκλεμβουργικὸς νόμος τῆς 4 Ἰανουαρίου 1839
 Archades Criminiv alr. 1839. nr. 23) ἀπειλεῖ τὴν ἀπλὴν

κλοπὴν (ἄρθ. 5) κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ — 5 ταλήρων ἢ ὀλιγώτερον, μὲ φυλάκισιν 1—7 ἡμερῶν, ἐὰν δὲ συμποσῶνται ὑπὲρ τὰ 1000, τάλληρα, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν, 4 μηνῶν μέχρι 4 ἐτῶν ἄρθ. 6. 7. 8. διαλαμβάνουν διακεκριμένας κλοπὰς τριῶν βαθμῶν, π. χ. α. βαθμοῦ, κλοπὴν διὰ ῥήξεως εἰς κατοικημένα κτίρια (ποινὴ ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ποσόν, μέχρι 6 ἐτῶν βαρεῖας εἰρκτῆς), β' βαθμοῦ, ἐξ ἐπιτηδεύματος κλοπῇ, ἀλογοκλοπῇ (ποινὴ . 4 μηνῶν μέχρι 8 ἐτῶν). γ' βαθμοῦ (ποινὴ . 1—10 ἐτῶν βαρεῖα εἰρκτὴ) π. χ. ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτελέσας τὴν κλοπὴν κάμῃ χρῆσιν ὅπλων ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες θέλουν νὰ τὸν συλλάβωσι. Τὸ ἄρθ. 12 διακρίνει ἑννέα ἰδιαιτέρους ἐπιβαρυντικοὺς λόγους.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῆς κοινῆς κλοπῆς.

§ 324.

Ἡ ἔννοια τῆς κοινῆς (ἀπλῆς) κλοπῆς ἀρνητικῶς μόνον δύναται νὰ ὀρισθῇ α), καθότι περιλαμβάνει ὅλας ἐκείνας τὰς κλοπὰς (τὰς συνηθέστερον γινομένας), κατὰ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν μὲν ὠρισμένοι δημόσιαι ποιναὶ (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς), αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν διακρίνονται δι' ἰδίων ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν. Ἡ κλοπὴ αὕτη διαιρεῖται εἰς διάφορα εἶδη, γένη καὶ βαθμούς. α) Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς प्रागेनेστέρας ἐκδόσεις προε- τάχθη ἡ περὶ τῆς ἐπιτεταμένης κλοπῆς διδασκαλία· ἀλλ' ὅμως ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν προήρχοντο ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνης πολλὰ ἄτοπα.

§. 325.

Ἡ κοινή κλοπὴ εἶναι α^α ἡ πρώτη ἢ δευτέρα κλοπὴ, καθ' ὅσον τις κατὰ πρώτην ἢ δευτέραν φοράν παρέβη τὸν κατὰ τῆς κλοπῆς ποινικὸν νόμον· εἰς τὴν τελευταίαν ἀπαιτεῖται 1 ἐπανειλημμένη (ὅχι ἀπλῶς ἐξακολουθοῦσα) κλοπὴ, 2 ἡ δευτέρα παράβασις νὰ μὴ ἔγεινεν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς μετὰ τὴν πρώτην διὰ πράξεων ταχέως διαδεχθεισῶν ἀλλήλας α), πρὸς τούτοις 3 ἑκατέρω τῶν κλοπῶν νὰ ᾖναι ἰδιαίτερος καταλογιστὴ εἰς τὸν παραβάτην, καὶ 4 ἑκατέρω νὰ ᾖναι τιμωρητέα μετὰ δημοσίαν ποινὴν β).

P. G. O. ἀρ. 157. 158. 161—G. Hohbach vom Rückfall N. Arch. IX. nr. 5).

α) Τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὴν νομικὸν λόγον, ὅτι ἡ ἐπανάλψις δεικνύει διαφοράν, κλίσιν τοῦ κλέπτειν ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος.

β) Ἐξαιρεῖται π. χ. ἡ συρροὴ κλοπῆς μεταξὺ συγγενῶν καὶ κοινῆς κλοπῆς ἢ δύο κλοπῶν μεταξὺ συγγενῶν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Φάυερβαχ, παραδεχόμενου ὡς ἐφαρμοστὴν τὴν ποινὴν τῆς δευτέρας κλοπῆς ἐναντίον παντὸς ὅστις ἐκλεψὲς δευτέραν φοράν, καὶ ἐὰν δὲν εἴχῃ προτοῦ τιμωρηθῇ διὰ τὴν πρώτην κλοπὴν ὑπάρχουν δισταγμοί τινες. Τὸ ἀρθρον 161 φαίνεται ὅτι ἤθελε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἀνωτέραν ποινὴν τῆς δευτέρας κλοπῆς μόνον ἐρεκεν ὑποτροπῆς. Δύνανται δὲ τοῦτο νὰ ἐξελθῇ ἀπὸ τὰς γνώμας τῶν ἱταλῶν νομοδιδασκάλων, οἱ ὅποιοι παντοῦ ἀναφέρουν τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, καθ' ἣν ὁ ἥδη ἐπὶ κλοπῇ τιμωρηθεὶς ὑποβάλλεται εἰς ἀνωτέραν ποινὴν, ἀπὸ τοὺς ἐγ-

χωρίους νόμους ὅτινες ἔχουν ἐπὶ τῆς Κ α ρ ο λ ί ν α ς, ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Damhoudez (ὅρα περὶ πάντων τούτων τὰ κατωτέρω εἰς τὸ περὶ τῆς καθ' ὑποτροπὴν τρίτης κλοπῆς ἀναφερόμενα χωρία § 332), ἀπὸ τὴν νομικὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπαιτεῖται αὐστηροτέρα τιμώρησις. Ὁρα Vächter Lehrb. II. σελ. 310. Bohbach im Archir. des criminalr. IX. σελ. 120 καὶ Beiträgen zum. Srafrecht σελ. 265. ὅρα καὶ σελ. 274. καὶ κατωτέρω ἐπὶ τοῦ § 332. Bauer Lehrb. § 246. Abegg. im Archiv. des criminalr neue Folge I. σελ. 416. Hefste σελ. 407. Ἀλλ' εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ τοῦτο, ὅτι κατὰ τῆς δευτέρας κλοπῆς ἠθέλησε νὰ φανῇ ἡ Καρολίνα αὐστηροτέρᾳ, ἀφοῦ τὴν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐθίμου δικαίου γνώμην, ὅτι ἡ ἅπαξ γινομένη μικρὰ κλοπὴ δὲν τιμωρεῖται, ἐπεκύρωσε μόνον ὡς πρὸς ἐκείνον, ὅστις πρᾶττει μίαν καὶ μόνην κλοπὴν. Rosshirt Gesch. II. σελ. 312.

§, 326.

Εἶναι προσέτι ἡ κοινὴ κλοπὴ β^{ον} ἡ φ α ν ε ρ ᾱ (f. manifestum), ἐὰν ὁ κλέπτης, πρὶν δυνηθῇ νὰ θέσῃ ἐν ἀσφαλείᾳ τὸ ὑφαιρεθὲν, συλληφθῇ φέρων αὐτὸ, ἢ καταδιωχθῇ δημοσίως (διὰ δημοσίου κραυγῆς, βορύβου, καταβοῆς) α), ἢ λαοραΐα (f. nec. manifestum) εἰς τὴν ἐναντίαν περιπτώσιν. Ἡ τολμηρὰ θρασύτης ἐκείνου, ὅστις κλέπτει τόσον φανερά, ὥστε δύναται νὰ συλληφθῇ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ νὰ καταδιωχθῇ ἀμέσως, καὶ διὰ τῆς ὁποίας δεικνύει πολὺ μεγαλύτερον βαθμὸν διαφθορᾶς παρὰ ὁ περίφοβος λαοραΐος κλέπτης, πρέπει νὰ ᾔτο ἡ κυρία ἀρχή, ἐφ' ἧς ἡ νομοθεσία τῶν ἀρχαίων ἐστήριξε τὴν διαίρεσιν ταύτην β).

α) § 3, J. de obl. q. ex del. L. 2—6. Pryn. de furt. Tit. 3 § 183—189,

§ 189, 190, 194. Gall. N. A. XI. c. 18, P. G. O. § 157, 158, 161. Walch. Glossar. voc. Berüchtiget, Beschrieen. Ἡ Καρολίνα δὲν περιορίζει (ὡς ὁ Martin Lehrb. § 130 παραδίδεται τὴν κατὰ τοὺς βου-
μαίους ἔννοian τοῦ f. manifestum εἰς τὴν μὲ κρυφῆς καταδιώξιν, ἀλλὰ
μᾶλλον ἐπέκτειναι αὐτὴν, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ λήξεις: aberüchtigt, bes-
chrieen o d e r betreten «betreten würde o d e r ein Geschrei und Na-
cheile machte mit beschrieen o d e r betreten wird».

- (ε) Αἱ ἀρχαὶ νομοθεσίαι δὲν διακρίνουσι ποτὲ τὰ ἀδικήματα δι' ὁρισμῶν, ἀλλὰ
συνεχέστερον δι' ἐξωτερικῶν καὶ διὰ τῶν αἰσθητικῶν ἀντιληπτῶν γνωρισμάτων,
τὰ ὅποια ἀρκοῦν εἰς αὐτάς, μόνον διότι συνηθέστατα παρουσιάζονται
καὶ εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις ἀναποκρίνονται εἰς τὴν
ἔννοιαν. Ἐπ' αὐτοφώρῃ συλλαμβάνονται πάντοτε σχεδὸν τοιοῦτοι μὲν
θρασεῖς ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι π. χ. μὲ κίνδυνον ἑαυτῶν παρεισδύνουν τὴν
ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα εἰς ξένας κατοικίας, παίρνουν πραγματείας ἀπὸ ἀ-
νοικτὰ ἐργαστήρια, κλέπτουν εἰς δημοσίας ὁδοὺς ἢ ἐν τῷ μέσῳ δημο-
σίως συνηθροισμένου λαοῦ, ἀδειάζουν μαρσούπια (τοέπας) κτλ. Διὰ τῶν
φράσεων φανερά λαθραία κλοπὴ, πρὸς τοῦτοις διὰ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἀρθ.
158 λαμβάνεται ἐντεῦθα προφανῶς ὡς βίαι· τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς δι-
αφορᾶς τοῦ χαρκατῆρος, καὶ δι' ἄλλων τινῶν ἐπιχειρημάτων στυγέ-
ται ἡ ἀνωτέρα διασείρησις. Περί τῆς γνώμης ἄλλων ἔρα Cujacius XIX
obs. 12. Heinocci ant. Rom. IV. 1 § 12 Gerstlacher. Handb.
IX. σελ. 2803. Martin Lehrb. § 150 ἔρα καὶ v. schirach, überd. furt.
manif. u. d. handb. Diebst. (N.A. B. X. nr. 1).

Σημ. τοῦ ἐκδ. εἶναι πιθανόν, ὅτι ἡ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα νομο-
λογία (Gandinus de malific. p. 72. nr. 6. Clarus quaest.
bib. V. § furtum nr. 2. Damhouder praxis cap. 110.
nr. 2) παρεκινήθη ἀπὸ τὴν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν γινού-
μενην ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν διάκρισιν μεταξὺ χειραλύτου
(handhaftig) καὶ νυκτερινῆς πράξεως (mein Strafverfa-
hren 3. Ausg. 1. σελ. 68), ἵνα λάβῃ ὡς βάσιν τὴν βωμαί-
κην διάκρισιν μεταξὺ furtum manifestum καὶ nec ma-
nifestum (ἔρα περὶ τοῦτου Imhof de furtis p. 76. Nagel.
de flagranti delicto Groening. 1828. pag. 6), ἀλλ' ἐν
ταύτῳ καὶ νὰ πλατύνῃ τὴν κατὰ τοὺς βωμαίους ἔννοιαν αὐ-
τῶν, ἔρα προσέτι Tittmam Handb. 11. σελ. 335. Klien
σελ. 345. Archir des Criminalr. VI. Thl. σελ. 428.

Hepp. Versuche σελ. 410—437. Abegg in Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 430. Heffter Lehrb. σελ. 442. ὅρα προσέτι περὶ φανεράς καὶ λαθραίας κλοπῆς κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Μεσαιῶνος. Ruprecht's Rechtbuch. c. 148 (Maurer's ausg σελ. 168).

§ 327.

Τελευταῖον ἡ κοινὴ κλοπὴ εἶναι γ' ὡς πρὸς τὴν ὑφαιρεθεῖσαν ἀξίαν ἡ μεγάλη κλοπὴ (f. magnum) (α), ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ ὑφαιρεθέντος εἶναι τοῦλάχιστον (β) πέντε χρυσῶν φιορινίων (solidos) (γ), ἡ μικρὰ (f. parvum), ἐὰν τὸ ὑφαιρεθὲν δὲν ἔχη τόσῃν ἀξίαν. Πολλὰ μικρὰ κλοπαὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀθροιζομένη συμπληροῖ τὸ ἀνωτέρω ποσόν, ἀποτελοῦσι μεγάλην κλοπὴν (δ)

Π F. 27 § 8. P. G. O. art. 160.

- (α) Engau diss. de furto magno Jen. 1745. J. A. Hommel. Diss. de furto magno ejusque poena Lips. 1747.
 (β) Οἱ πρακτικοὶ θέλουν, ἐναντίον τοῦ νόμου τῆς Π. Α. Κ. ἃ ἦναι τὸ ποσὸν κατὰ τι ἀνώτερον. Carpzon Q. 78. nr. 26. Seq. Boehmer ad. art. 160 § 1.
 (γ) cf. Carpzon l. c. Engau l. c. § 7. Hommel l. c. § 4—7.
 (δ) P. G. O. art. 161. in fine. Ἐκ τοῦ ἐναντίου Hommel. l. c. § 12. cf. Boehmer ad art. 161 § 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάταξις τοῦ νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ ποσὸν τῆς κλοπῆς εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν νομολογίαν καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος. Schwabenspiegel cap 116.— Ἰδίως καὶ εἰς τὴν διάταξιν Φρειδερίκου τοῦ Α' (II Fend 27 § 8' παραβ. Bonifacius de malef. p. 133) ἐξεφράσθη ἡ παρατήρησις ἐὰν ἐκλάπησαν πλείονερα τῶν 5 χρυσῶν φιορινίων. Πόσον πολὺ ἐπαρτηρεῖτο παντοῦ τὸ ποσόν ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς ποινῆς ὅρα Ruprecht Rechtbuch c. 33. (Mau-

ter' σελ. 276). Εἰς τοὺς Ἱταλικοὺς κανονισμοὺς π. χ. τοῦ Τουρίνου (Monum. historiae patriae II p. 743.) παρατηρεῖται, ἂν ὁ κλέπτης ἔκλεψε 5 solidos. Ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Casali (Monum. ibid. p. 907). Πρὸ πάντων διδασκτικοί εἶναι οἱ τοῦ Vercelli (ἀπὸ τοῦ XIV αἰῶνος p. CXII. b.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ τὰ φορίνια ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἐστὶν μαινοὶ φορίνια χρυσᾶ, τὸ δὲ χρυσοῦν φορίνιον εἶναι ἴσον μὲ ἐν φλωρίῳ τωρίνῳ ἔγεινε διὰ τῆς νομολογίας ἡ ἐξήγησις αὕτη. Ὅρα τὰ ἀναφερόμενα χωρία εἰς Tittmann's Handb. II. σελ. 365. Ὑπολογίζουσι μάλιστα τινὲς καὶ τὴν νομισματικὴν διαφορὰν (aggio) τοῦ δουκάτου. Heffter σελ. 407.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς πλάνης τοῦ κλέπτου, ἂν ἔκλεψε δηλαδὴ πλεονέκτα ἀπ' ὅσα ἤθελεν, ἢ ὀλιγότερα, Tittmann Handb. II. σελ. 303. Mittermaier aufsatz im Archiv. IV. σελ. 44. Zachariä v. Versuche I. σελ. 277. Pfothenauer der Einfluss des Jrthums II. σελ. 101. πρὸς μὲν Klien vom Diebstahl σελ. 318. Heffter σελ. 407.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ ὑπολογισμοῦ ἂν πολλοὶ ὁμοῦ ἔκλεψαν, Tittmann Hand. II. σελ. 305. ἡ ἔγειναν πολλοὶ κλοπαί. Tittmann II. σελ. 306. Ὅταν πολλοὶ ὁμοῦ πράξωσι τὴν κλοπὴν, ἡ κλοπὴ εἶναι μεγάλη, ἂν τὸ ὅλον ἀποτελῇ τὸ ἐπὶ μεγάλης κλοπῆς ἀπαιτούμενον ποσόν, ἂν καὶ καθείς ἰδίως ἔλαβεν ὀλιγότερα. Heffter σελ. 407. Τοῦτο ὁμοῦ δὲν ἐφαρμόζεται ἂν τυχαίως μόνον καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων ἐπράχθησαν πολλοὶ κλοπαί. Abegg. Lehrb. σελ. 468. Ὁ συστηματικὸς νόμος ἀρθρ. 320. παραδέχεται τὴν ἀνωτέρω πρῶτα, ἂν πολλοὶ πράξωσι κλοπὴν ὥς συναίτιοι.

§. 328.

Ἐάν δὲν ὑψηρέθωσαν χρήματα, ἀλλ' ἄλλα πράγματα, τὰ συστατικά τῆς μεγάλης κλοπῆς βεβαιοῦνται μόνον δι' ἐνόρκωνπραγματογνωμόνων (α), οἵτινες ἐκτιμῶσι τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος κατὰ τὸ ἀληθές καὶ κοινὸν τίμημα αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἔγεινεν ἡ ὑφαίρεσις (β), ἔνορκος ἐκτίμησις γενομένη παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀπολέσαντος τὸ πρᾶγμα, ὡς πρὸς τὸν ὅποιον καθ' ὅζυμιωθέντα ὑπάρχει ὑποψία, δὲν ἀρκεῖ οὔτε κατὰ τὸν νόμον οὔτε κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας (γ). Ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ κλοπὴ ὑποτίθεται μικρά.

(α) Klien de pretio rerum furto ablatarum rite constituendo, Viteh. Tit. iman Handb. II. § 384—391.

(β) L. 50. πρ. Παν. de furt. Böcher ad. art. 161 § 4.

γ) Ὁ Νόμ. 9 Κωδ. unde vi, καὶ ἡ Ρ. Γ. Ο. art. 208. δὲν ἀποδεικνύουσι τίποτε, καθὼς οὔτε οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ ὁποῖου ἀναφέρουσι, δ. Kress ad. art. 160 § 2. not. 1. καὶ ὁ Boechmer ad Carpzov q. 78 ohs. 6 πρὸς. ab Eckhard pr. exhibens cautiones circa perficiendam certitudinem corpor. delicti in furto magno. Je, 1789.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Καὶ οἱ νέοι νόμοι, ὁ σαξωνικὸς ἀρθ. 51, ὁ βυρτεμβεργικὸς ἀρθ. 318, θεωροῦν μόνον τὴν κοινὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὅταν ὑψηρέθω. Ἐάν δὲ εἶχε διὰ τὸν ἀπολέσαντα αὐτὸ ἀνωτέραν τινα ἀξίαν, τοῦτο δὲν ἔχει ἐπιρροὴν κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον εἰς αὐτὴν τὴν ποινὴν, καθ' ὅσον αὕτη κρέμεται ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, ἐάν ὁ κλέπτης ἐγνώριζε τὸ περιστατικὸν τοῦτο.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἐάν συνδέηται μὲ τὴν κλοπὴν καὶ βλάβη τῆς περιουσίας, τὸ τοιοῦτον ἐξετάζεται κατὰ τοὺς περὶ πραγματικῆς συρροῆς κανόνας.

§. 329.

Ὡς ποινὴν ἀπειλεῖ ὁ νόμος, α. ἐπὶ μικρᾶς πρώτης κλοπῆς, 1) Ἐὰν μὲν ἦναι φανερά, τὴν αὐτοματικὴν στήλην καὶ τὴν μαστίγωσιν, πρὸς δὲ καὶ ἑξορίαν (α), 2) εἰ δὲ ἦναι λαθραία τὴν ἀπόδοσιν διπλασίας ἀξίας (β) καὶ χρηματικὴν ποινὴν πληρωτέαν εἰς τὸν δικαστὴν (γ), ἢ ἐν περιστάσει ἐνδεΐας, πρόσκαιρον φυλάκισιν (δ).

(α) P. G. O. art. 138.

(β) P. G. O. art. 157.

(γ) Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν λέξεων τοῦ ἄρθρου 157. «und soll der Beschädigte »mit der einfachen« Vergleichung des Diebstahls der Oberkeit Geldbuss vorgehen. At λέξεις τῆς bamberg. art. 183. und mag unser Richter an unserer Statt, auch als viel vom Dieb. nehmen, nals er dem Beschädigten giebt» αἱ ὁποῖαι πιθανῶς κατὰ παραδρομὴν τοῦ συντάκτου ἐλλείπουσι εἰς τὴν Καρολίνα, σαφηνίζουσι τὴν εἰρημνὴν διτάξιν.

δ) Χωρὶς οὐδενὸς λόγου καὶ μόνον ἐξ ἀγνοίας τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου ἐξηλείφθη ὅλως διόλου εἰς τὴν πράξιν ἡ διακρίσις μεταξὺ λαθραίας καὶ φανερᾶς κλοπῆς. Ἐφημέζοντο δὲ ἐν γένει αὐθαίρετοι ποιναὶ φυλάκισις ὀλίγων ἡμερῶν ἢ ἐβδομάδων σωματικοὶ σφραγισμοὶ κατ' ἰδίαν ἔκθεσιν εἰς τὸν κοινὸν κλοιὸν (Halseisen) κτλ. Kress ad art. 157. 158 Quistorp. Thl. 1 § 361.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ποινὴ τοῦ διπλασίου (poena dupli) τὴν δόποσαν θέτει τὸ ἄρθρ. 157 φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ἡ ῥωμαϊκὴ ἰδιωτικὴ ποινὴ, καθότι καὶ τὸ ἀρχαιότερον γερμανικὸν δίκαιον ἐγνώριζε τὴν ποινὴν διπλασίας ἀποζημιώσεως. (Hefster Lehrb. σελ. 410.) ἐνῶ κατ' ἐκεῖνο τὸ τῆς συνηθείας δίκαιον (Schwabenspiegel c. 174. Lassberg) ἐπὶ τῆς μικρᾶς κλοπῆς κατωτέρω τῶν 5 Schilling ἐδίδοτο μόνον ἀποζημιώσεις εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα (ἴσως ἀξίας μὲ τὸ κλαπὲν πρᾶγμα) ἀλλ' εἰς τοὺς Ἰταλικοὺς κανονισμοὺς

ὑπάρχει τῷ ὄντι ἡ ῥωμαϊκὴ poena dupli. ὅθεν τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθ. 158 εἶναι ἀμφίβολον. Abegg Lehrb. σελ. 470. Ἐπειδὴ ὡς καταδεικνύει καὶ ὁ Φαῦερβάχ, ἡ bambergensis ἄρθ. 183 καὶ ἡ brandenburgensis ἐκτὸς τῆς πρὸς τὸν ζημιωθέντα ἀποζημιώσεως ἀπειλοῦν καὶ πρόστιμον εἰς ὄφελος τῆς ἀρχῆς, δύναται τις κάλλιστα νὰ παραδεχθῇ ὅτι καὶ τῆς C. C. C. ἡ θέλησις εἶναι ἡ αὐτὴ, (Heffter Lehrb. σελ. 470.), καὶ ἔπειδὴ, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν συγχρόνων κανονισμῶν, ἡ Καρολίνα, ἣτις ἄλλως παραπέμπει εἰς τὰ τοπικὰ ἐθ.μα, δὲν ἐφημέροθη κατὰ γράμμα. Ὡς πρὸς ταύτας τὰς ποινὰς τῆς κλοπῆς, ἐννοεῖται εὐκόλως, πῶς εἰσήχθη εἰς τὴν πράξιν νὰ τιμωρῇται μὲ φυλάκισιν καὶ ἡ πρώτη μικρὰ κλοπή. Tittmann II. σελ. 369. Bauer Lehrb. σελ. 245.

§. 329 α.

Ὡς ἰδιαιτέρος λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς θεωρεῖται ἐνταῦθα, ἐὰν καὶ τοι θρασέως καὶ ἀναφανδὸν γινομένης τῆς κλοπῆς δύναται μ᾽ ὅλον τοῦτο ὡς ἐκ τῶν ἰδίων περιστάσεων τῆς πράξεως, καὶ μάλιστα τῶν λοιπῶν ιδιοτήτων τοῦ προσώπου, τῆς τάξεως, καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ νὰ συμπερανθῇ ὀλιγωτέρα διαφθορά (α). Εἰς τοιαύτην περίστασιν δύναται ν' ἀποφασισθῇ (β), μόνον ἡ ἰδιωτικὴ ποινὴ τῆς ἀποδόσεως τοῦ τετραπλασίου πρὸς δὲ καὶ πρόστιμον, ἢ ἐὰν ὁ κλέπτης ᾔηναι ἐνδεής, ἀνάλογος φυλάκισις (γ). Ἐπὶ κλέπτου ληφθέντος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἡ ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντος ἢ ἡ ἀποζημιώσεις δὲν ἐξαρτᾶται ποτὲ ἀπὸ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ὅθεν οὔτε εἶναι σημεῖον διορθώσεως, ἐπομένως οὔτε λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς,

ἀλλὰ μόνον ἐπὶ λαθραίας κλοπῆς (δ), ὑπὸ τὸν ἀνωτερόν περιορισμόν.

- (α) ἄρθ. 158. Ἐάν ὁ κλέπτης ᾖναι τοιοῦτος «σημαντικὸς (Bamberg. ἄρθ. 184. ατίμιος) ἄνθρωπος», ὥστε ἐλπίζεται ἡ διόρθωσις αὐτοῦ κτλ.ν
Εἰς τοῦτο ἀνταποκρίνονται αἱ κυριώτεραι ἐκφράσεις τοῦ ἄρθ. 160· «ἡ τέ-
«ξις καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου.» διὰ σημαντικῶν ἀνθρώπων δὲν πρέπει
νὰ ἐννοησώμεν καὶ αὐτὸ ἐπισήμους ἀνθρώπους· ἀλλὰ τοιοῦτους οἵτινες μί-
χρη τοῦδε ἰθιωροῦντος εὐπρόληπτοι καὶ τίμιοι, πολίταις κατεστημένους
κτλ. Ἰδίως πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν τὴν λέξιν κατ' ἀντίθεσιν τῶν κατ' ἐκεί-
νους τοὺς καιροὺς τόσο συχνάκις περιπλανωμένων φανλοσίων.
- (β) «ὅχι ὅμως ἀνεῦ συναινέσεως καὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀρχῆς» (τούτέστι τῆς προ-
σταμένης δικαστικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἄρχοντος τῆς χώρας).
- (γ) «ἄλλως τε τεροῦνται πὰ ν τ ο τ ε ὅσα περὶ λαθραίας κλοπῆς ἐτίθησαν εἰς
τὸ προηγουμένον ἄρθ. (157)».
- (δ) Περὶ τοῦ λόγου τούτου τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς παραβ. F. J. Reinhardt
D. de fure poenitente ejusque poena, Erf. 1726. F. A. Hommel D.
de mitig. furti poena ob. rest. rei ablatae, Lips. 1737.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς Καρολίνας, καὶ
ἦν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, κατὰ πόσον ἐστάνη ἐπιζημία ἡ
κλοπὴ εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα, δικαιολογεῖται ἡ
γνώμη, ὅτι ἐπὶ μὴ ἐπιτετραμένης κλοπῆς ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις
εἶναι δεκτὴ ὡς λόγος μετριάσεως. Tittmann II. σελ. 316.
Heffter Lehrb. σελ. 304.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἡ ἐκουσία ἀ-
ποζημιώσεις εὐρίσκει ἔτι πλείωτέραν χάριν, καὶ δικαίως τῷ
ὄντι ἐάν ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα νομοθετικῶς. Mittermaier
Schrift uber den neuester Zustand des criminalr σελ.
186. ὅρα ὅμως ἄλλην γνώμην εἰς Oersted grundregeln
σελ. 360, Schüler Beiträge zur Beurtheilung σελ. 50.
Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον § 167 πᾶσα κλοπὴ παύει τοῦ
νὰ ἵνα ἀδίκημα, ἐάν ὁ ἔνοχος αὐτῆς, πρὶν μάθῃ τὴν πρᾶ-
ξιν τοῦ ἡ ἀρχῆς, ἀποζημιώσῃ ὁλοσχερῶς τὴν ὁποίαν ἐπρο-

ξένησε ζημίαν. Ἡ πείρα δίδει εἰς τὴν Αὐστρίαν ὑπὲρ τῆς διατάξεως ταύτης καλὴν μαρτυρίαν. Ὁ πρωτοκὶς νόμος § 1116. κηρύττει, ὅτι ἡ ἐκουσία ἀποζημιώσις ἐλαττώνει τὴν ποινὴν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 226 ἀνγνωρίζει ὁμοίως μόνον τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν ὡς λόγον μετριάσεως ἐπὶ τινων κλοπῶν. Ἀλλ' ὁ νεώτερος βαυαρικὸς νόμος τὴν 26 Μαρτίου 1816. ἀρθ. XI. ἐκήρυξε τὴν γενομένην παρὰ τοῦ κλέπτου πλήρη ἀποζημιώσιν, πρὶν εἶτι ὑποβληθῇ εἰς ἀνάκρισιν ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς. Ἡ διάταξις αὕτη προσελήφθη καὶ εἰς τὰ μετὰ ταῦτα νομοσχέδια (1834 ἀρθ. 344.) ὅρα περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελημάτων τὰς αἰτιολογίας τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827 σελ. 296. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς λέξεως, βλῆτε μετὰ ταῦτα Gönner Jahrbücher III. σελ. 171. Sauffert. Blätter für Rechtsanwendung IV. Bd. σελ. 196. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 65. θεωρεῖ ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν τὴν γενομένην πρὶν ἐπιχειρήσῃ κατὰ τοῦ κλέπτου πράξιν τινα ἢ ἀρχῇ, ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ποινῆς, ἄλλως δὲ ὡς λόγον μετριάσεως. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Schüler Beiträge σελ. 50. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 342. παραδέχεται τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν ἐπὶ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς ὡς λόγον τοῦ γὰ κατὰβιβασθῇ ἡ ποινὴ εἰς τὸ ἥμισυ. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 358. παραδέχεται τὴν διάταξιν τοῦ αὐστριακοῦ νόμου. Ὁ μεκλεμβουργικὸς νόμος περὶ κλοπῆς ἀρθ. 44. παραδέχεται τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν μόνον ὡς λόγον ἐλαττώσεως τῆς ποινῆς. Τὸ διὰ τὸ Βράνσβεικ νομοσχέδιον § 225. ἀποφαίνεται ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πάσης ποινῆς, ἐὰν ἡ κλοπὴ ᾖ καὶ ἐξ ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ποινὴ προσδιορίζεται εἰς τὸν νόμον κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ.

§ 330.

6') Ἐκεῖνον ὅστις δευτέραν φοράν πράττει μι-

κράν ἀπλήν κλοπὴν, καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἐπαναλήψεως δεικνύει ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἰδιοκτησίας, ἀπειλεῖ ἡ Π. Δ. Κ. ἀρθ. 161. χωρὶς νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν ἂν φανερά ἢ λαθραίως ἐγένεν ἢ πρᾶξις, ἐξορίαν (α), μετὰ προηγουμένην ἐκθεσιν ἐπὶ τῆς ἀτιμωτικῆς στήλης, ἢ διὰ βίου δεσμῶ. Δὲν γίνεταί δὲ ἐνταῦθα μνεία οὐδενὸς λόγου μετριάσεως.

(α) Μὴ τὴν ἐξορίαν συνεννοεῖται καὶ ὁ ἐκβασμὸς κατὰ τὴν γερμανικὴν συνθήκην ἐκείνου τοῦ κυρίου.

§ 331.

γ). Ἡ μεγάλη κλοπὴ, καὶ ἐὰν κατὰ πρώτην φορὰν ἐκλεψεν ὁ πρᾶξας, ἐπιφέρει κατὰ τὸν νόμον *σωματικὴν ἢ κεφαλικὴν ποινὴν*, εἰς ἐπιμέτρῃσιν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ λαμβάνηται ἰδίως ὑπ' ὄψιν: 1) ἐὰν ἡ κλοπὴ ἐγένετο φανερά ἢ λαθραίως. 2) τὸ ὑφαίρεθὲν ποσόν, ἐὰν μόνον 5 χρυσᾶ φοινίκια, ἢ περισσότερα καὶ πόσα περισσότερα ἐκλάπησαν. 3) τὸ ἐπιζήμιον τῆς κλοπῆς ὡς πρὸς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα, καθ' ὅσον οὗτος ἀνέκτησε τὸ ἰδικόν του ὁλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει (α), ἢ ἐκτός τῆς ἀπωλείας τοῦ ὑφαίρεθέντος ὑπέστη καὶ ἄλλας ζημίας κατὰ συνέπειαν τῆς κλοπῆς β). 4) αἱ προσωπικαὶ ιδιότητες καὶ σχέσεις τοῦ κλέπτου, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ συμπερανθῇ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῆς διαφθορᾶς αὐτοῦ (γ). Ἐὰν δὲ συμπίπτωσιν ὅλαι αἱ τοιαῦται ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἐκάστη, τότε μόνον καταγιγνώσκεται θάνατος κατὰ τὴν Π. Δ. Κ. ἀρθ. 160.

- (α) Ἐπομένως, πᾶς τρόπος ἀποδόσεως ἢ ἀποζημίωσως ἐλαττώνει ἐν τὰ ὕθ α τὸ ἀξιόποιον. Martin Lehrb. § 133.
- (β) Ἡ παρατήρησις τῆς σχέσεως τοῦ ὑπαιτιότητος πρὸς τὴν λοιπὴν περιουσίαν τοῦ ἀπολέσαντος αὐτὸ, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον εἶδε βάρος ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις § 348, εἶναι πάντῃ ἀλλοτρία τοῦ πνεύματος τοῦ 19. αἰῶνος τοῦλάχιστον.
- γ) Konopack überdie Momente der Strafbarkeit des grossen Diebstahls (im Archiv des CR. Bd. V. St. II. nr. 6).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐπεὶ δὲ ἡ Καρολίνα ἀρίνει τὰ περὶ τοῦτου ὅλως, διόλου εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, σφηνίζεται εὐκόλως ἡ νομολογία, ἥτις ποτὲ πλέον δὲν ἐφαρμόζει θανατικὴν ποινὴν ἐπὶ μεγάλης κλοπῆς. Tittmann Handb. II. σελ. 368. Hitzig Annalen Heft. 16. σελ. 232. Heffter σελ. 515. Bauer § 248. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποινικῶν διατάξεων τῶν νέων νόμων δύναται τις νὰ ὀδηγηται.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Περὶ τῶν ἐπιτεταμένων κλοπῶν.

§ 832.

Εἰς τὰς ἐπιτεταμένας κλοπὰς ὑπάγεται Α' ἡ *τρίτη* κλοπὴ (f. tertium), τοιούτου ἢ κατὰ τρίτην γορὰν παράβασις τοῦ νόμου κατὰ τῆς δημοσίου τιμωρητέας κλοπῆς, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν ἄλλως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἐπαναλήψεως ὅλαι αἱ ἐπὶ τῆς πρώτης ἰσχύουσαι διατάξεις (§ 325). Ἐὰν αἱ ὑφ' ἱερέσεις αὗται ἔγειναν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου (α), ἐὰν ἡ τελευταία ἢ τοῦλάχιστον δύο ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ ὅλαι ὁμοῦ ἀποτελῶσι τὸ ποσὸν μεγάλης κλοπῆς (β), εἶναι ἐπίσης ἀδιάφορον κα-

θῶς καὶ ἐὰν ὁ κλέπτης ἐτιμωρήθῃ ἤδη διὰ τὰς δύο προτέρας ὑφαιρέσεις, ἢ διὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν (γ). Ὁ κατὰ τρίτην φορὰν κλέπτης θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους ὡς ἀδιόρθωτος (διαβεβοημένος κλέπτης *fur famosus*) καὶ τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἢ μὲν γυνὴ διὰ πνιγμοῦ εἰς ὕδωρ, ὁ δὲ ἀνὴρ δι' ἀγχόνης (δ).

P. G. Q. art. 162.

C. Fr. Schorch de furto tertio Erf. 1772. Schuk de furto tertio Jen. 1779. Konopack über den dritten diebstahl/in Klein's Archiv. V. St. 2. nr. 5. VII. St. 4. nr. 5. St. 2. nr. 5).

(α) Böhmer. ad. art. 162. §. 2.

(β) Πολλοὶ θέλουσι τὸ ἐναντίον, διότι ἡ Bamb. καὶ τὸ σχέδιον τοῦ 1821 περιέχουσι τὴν προσηκόντα ἐπεὶ μεγάλη εἴτα μικρὰ εἶναι ἡ κλοπή τοῦτο ὅπως ἀφῆρθη εἰς τὴν Π. Δ. Κ. cf Kress ad art. 161. 162. Böhmer el. jur. crim. L. 2. § 117. Quistorp Thl. § 361. 362. Grolmon CR. W. § 304. Ἄλλ' ἡ ἀφαίρεσις αὕτη ἐστὶν μόνον διότι ὁ Κάρολος ἔλαβε τὰς λέξεις ἐκείνας ὡς περιττάς. Δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον παρελείφθησαν καὶ αἱ εἰς τὴν Bamb. εὐρισκόμεναι λέξεις αἱ δὲ τὸν δικαστοῖ, ἐὰν βέβαιον ἔσται τὰς κλοπὰς εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον.

(γ) Εἰς τὰς μεταγενεστέρους ἐκδόσεις εἶχε παραλειφθῇ ὁ συγγραφεὺς τὴν γνώμην τοῦ Konopack στηριζομένην εἰς Dambouder pract. crim. c. 110. nr. 28. 30. 31. Ἄλλ' ἐξετάσας καὶ πάλιν τὰ περὶ τούτου, παρεκινήθη ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ άρθρου 162, ἐκ τῆς συναρθείας αὐτοῦ μὴ τὰ άρθρα 157. 161 καὶ ἐξ ἄλλων δικήρων λόγων, καὶ ἐπανεβλήθη ὀριστικῶς εἰς τὴν προτέραν τοῦ γνώμην. Παρ. 6. Gestöring im N. Archiv. des C. R. V. Bd. σελ. 488. Martin Lehrb. § 149.

(δ) Ὁ Kleinschrod in der abhand. vom Diebstahl. Bet. VII. § 3. φρονεῖ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐφαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐνδεχομένην διόρθωσιν ἢ τὸ ἀδιόρθωτον τοῦ κλέπτου in concreto, διότι ὁ Κάρολος τὸ ἀδιόρθωτον δίδει ὡς λόγον τῆς τιμωρῆσεως τῆς τρίτης κλοπῆς.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ άρθ. 162. τῆς Καρολίνας θεωρεῖται ὡς τρίτην φορὰν κλέπτου ἐν γένει πᾶς ὅστις κλέψῃ τρίς, καὶ ἂν δὲν ἐτιμωρήθῃ

διὰ τὰς δύνω πρώτας κλοπὰς, ἀντίκειται τὸ ὅτι κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Μεσαιῶνος ἀκόμη ἐχαρακτηρίζετο ὡς *fur famosus* ὁ πολλάκις τιμωρηθεὶς κλέπτης· ὅτι κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα νομολογίαν ἐφυλάττετο βαθμολογία εἰς τὰς ποινάς, καὶ ὁ τρίτην φορὰν συλληφθεὶς κλέπτης ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ἀγγόνης. (Gandinus de malefic. p. 71. Bonifacius de malefic. p. 131.) Οἱ Ἰταλικοὶ κανονισμοὶ δὲν εἶναι ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν ταύτην σύμφωνοι. Εἰς τοὺς ἀρχαίους κανονισμοὺς τοῦ Vercelli (fol. CXII) διακρίνεται εἰς πλάτος, ἐάν τις *unum furtum*, ἢ (μὲ ἀσθενεστέραν ποινὴν) *si duo-tres de furta commiserit*. Εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Τουρίνου (Monum. II. p. 715.) ὀνομάζεται *publicus latro qui habet famem pluries committendi furta*. Οἱ κανονισμοὶ τῆς Ἐπορείας (Monum. histor. II. pag. 1207.) διαλαμβάνουν πόσους *solidos* ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὁ κλέπτης *pro primo furto*, πόσους *pro secundo*, *pro quarto*, καταδικάζεται εἰς θάνατον, ὁμοίως καὶ *pro tertio*, ἐάν ἡ κλοπὴ ὑπερβαίῃ ὁρισμένον ποσόν. Ἐπειτα λέγει ὅτι τοῦτο ἰσχύει περὶ τῶν *fur. non famosis*; οἱ *fures famosi* ἐτιμωροῦντο κατὰ λεμβαρδιακὸν δίκαιον καὶ *fures famosi* ἦσαν *qui quatuor furia vel ultra confessi sunt*. Καὶ κατὰ τοῦ; ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς Καρολίνας νόμους, π. χ. τὴν Hennebergischen Landesordnung τοῦ 1539 (Mittermaier Aufsatz im Archiv. des Criminalr. IX. Bd. σελ. 62.) καθὼς καὶ κατὰ τοὺς ἀμέσως μετὰ τὴν Καρολίαν ἐκδοθέντας ἐγχωρίους νόμους, π. χ. τὸν τῆς Βάδης τοῦ 1588 (Archiv. des CR. IX. σελ. 69.), ἐξάγεται ἡ γνώμη, ὅτι μόνον ὁ ἐν ὑποτροπῇ τιμωρεῖται ὡς τρίτην φορὰν κλέπτης. Ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ φέρῃ τις εἰς μαρτυρίαν σταθερὰν δικαστικὴν πράξιν· ἀλλ' ἡ ἔκφρασις *duesgelmisméros* (*verläumdet*) ἢ τεχνικὴ, καὶ ἐσήμαινε *fur famosus*, ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον τοῦλάχιστον συχναίς μετὰ δὲ ταῦτα γενικῶς ἐτιμωρεῖτο ὡς ἀναγκαίᾳ καὶ

προλαβοῦσα τιμωρίαν αὐτοῦ Rosshirt gesch. II. σελ. 312.
 Ἰδὲ ἐναντίον τῆς γνώμης ταύτης Tenglers Laienspiegel
 fol. 124. καὶ περὶ τούτου Hobbach Beiträge σελ. 282.
 Wächter Lehrb. II. σελ. 309. Bauer Lehrb. § 257.
 Hobbach im Archiv IX. σελ. 120. Falk in den Eränen
 zum deutschen Rechte III. σελ. 57. Abegg in dem ar-
 chiv des Crimr. neue Folge I. σελ. 434. Hagemann
 pract. Erört. VII. σελ. 211. Ἰδὲ μ' ὅλον τοῦτο ὡς πρὸς
 τὴν ἐναντίαν αὐστηρὰν γνώμην Schubach Diss. de furto
 tertio. Kilon. 1828. p. 28—44. Tittmann II. σελ. 378.
 Dollmann. σελ. 86. Heffte r Lehrb. σελ. 410.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν πρέπη νὰ θεωρηθῇ ὑποτροπή καὶ ὅταν
 αἱ πρότεραι τιμωρίαι ἐγένιναν εἰς ξένην ἐπικράτειαν — ὅρ-
 θῶς λέγει καὶ ὁ Abegg im archiv des Criminalr neue
 Folge I. σελ. 422.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Πρὸς καταλογισμὸν τῆς ποινῆς τῆς τρίτης
 κλοπῆς δὲν ἄρκει ν' ἀποφασίσθῃ μόνον ἡ πρώτη καὶ δευτέρα
 ποινὴ, χωρὶς νὰ ἐξετελέσθῃ. Abegg I. c. σελ. 432. Περὶ
 τούτου καὶ τοῦ ἐν τῇ σημ. 2. μνησθέντος ζητήματος, ἰδὲ ἀ-
 νωτέρω τὸν προστεθέντα § 132α περὶ ὑποτροπῆς.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐνταῦθα δὲν λαμβάνει χώραν εἰς τὴν
 πρᾶξιν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Quistorp. § 362. Tittmann
 Handb. II. σελ. 377. Hitzig. Annalen Heft. 16. σελ.
 286. Martin Jahrbücher der Gesetzgeb. in Sachsen
 I. Jahrg. 2 Heft. σελ. 164.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τὰ περὶ τῆς τρίτης
 κλοπῆς ἀποφασίζονται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ ὑπο-
 τροπῆς. (ἰδὲ ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ § 138(α). Μόνον εἰς τὸ πρῶτον
 αἰκὸν δίκαιον § 1159. 60 (ἰδὲ περὶ τούτου διάταγμα εἰς

Mannkorft. σελ. 437.) διακρίνεται ιδιαιτέρως ἡ περίπτωσις αὕτη. Ὁ τρίτην φοράν κλέπτῃς ἀφοῦ ὑπομείνη τὴν ποινὴν κρατεῖται εἰς εἰρκτὴν μέχρις οὗ διορθωθῇ. Καὶ ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 240 παραδέχεται ὅτι, ὅστις τιμωρηθεὶς δις ἐπὶ κλοπῇ πρᾶξῃ πάλιν κλοπὴν ἐκτὸς τῆς γενικῆς παραιτίας διὰ τὴν ὑποτροπὴν (ἀρθ. 58), καταδικάζεται εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον βαρύτερον εἶδος τῆς ποινῆς. Schüler σελ. 81. Ὁ νόμος τοῦ Βαϊμάρ (ὅπου ἐγένετο δευτὸς ὁ Σαξωνικὸς) ἀρθ. 240. δίδει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐξουσίαν ν' ἀποφασίσῃ καὶ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐὰν ὁ κλέπτῃς ἀποδεικνύεται ἐκ συνηθείας κλέπτῃς καὶ ἀδιόρθωτος, ἐπικίνδυνος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 336. ἀπειλεῖ ἐπὶ δευτέρᾳ ὑποτροπῇ εἰς κλοπὴν, εἰρκτὴν βαρυτέραν τοῦ 1 ἔτους, ἐὰν προηγήθῃ φυλάξεις, ὅχι δὲ βαρυτέραν τῶν 3 ἐτῶν, ἐὰν προηγήθῃ εἰρκτὴ ἀπλὴ ἢ βαρεῖα. Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν περὶ ὑποτροπῆς ἀρχῶν. Zirkler in Sarwey Monatsschrift für württemberg. Justizpflege IV. σελ. 1.

§. 333.

Β) Κατὰ λόγον τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως ἐπιτεταμένη εἶναι ἡ ἐπικίνδυνος κλοπὴ (f. periculosum) (α). Τοιαύτη εἶναι ἡ κλοπὴ, ἐπὶ τῆς ὁποίας αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἡ δεικνύει ἰδίως ἐπικίνδυνον παράνομον θέλησιν, ἡ συνεπάγεται κίνδυνος σωματικῆς βλάβης προσώπου τινός (β).

P. G. O. art. 158.

(α) Ἐφαρμμένος λέγεται συνήθως κατ' ἐξάρεσιν ἐπιτεταμένη κλοπὴ, ἡ ἐνταῦθα ἀναφερομένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ, ὡς ἂν ὑπῆρχαν διαφόροι τρόποι ἐπιτεταμένης κλοπῆς.

(β) J. Just. Schierschmidt. Diss. de furt. qualificata. Erl. 1781; F. A. Hommel. Diss. de furt. qualif. Lips. 1789.

§ 334.

Ἡ ἐπικίνδυνος κλοπὴ εἶναι α'. ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ἐπικίνδυνος, ἐὰν ὁ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ σωματικὴν βλάβην προσώπου — ἐροτλος κλοπῇ (f. armatum) (α). β'. ὡς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἐπικίνδυνος, ἐὰν ὁ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἐμφαίνῃ ἰδίως ἐπικίνδυνον παρὰ τὸν ὅτι ἐπικίνδυνος θέλησιν. Ἡ τοιαύτῃ κλοπὴ γίνεται 1) διὰ ῥήξεως 2) δι' ἀναβάσεως. Ὁ λόγος τῆς νομικῆς διακρίσεως τῶν δύο τούτων τελευταίων τρόπων εἶναι τὸ μέγεθος τῆς συγκαταστάσεως καὶ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν κοινὴν θέλησιν, ἢ ὅποια γνωρίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὅποιαν καταβάλλει ὁ κλέπτης εἰς τὸ νὰ κατανικήσῃ τὰ ἐμπόδια, πρὸς δὲ καὶ τὸ πολὺ ἐπικίνδυνον ἐν γένει τοῦ κλέπτου, τὸ ὅποσον πρέπει νὰ συμπερανθῇ ἐκ ταύτης τῆς κακίας καὶ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν κακὴν θέλησιν (β).

(α) J. Casp. Heimbürg Diss. de furto armato Jen. 1761 (Zu Paul Riss obs. ed. Fischer. Jen. 1790. beigedruckt.). — C. L. J. Stelzer. Diss. de furiis armatis. Hal. 1792.

(β) P. G. O. art. 159. αὖ ἐὰν ὅμως ὁ κλέπτης εἰσέλθῃ διὰ νὰ κλέψῃ εἰς κατοικίαν ἢ (κτίριον ἢ ἀποθήκην) διὰ ῥήξεως, ἢ δι' ἀναβάσεως, ἢ μὴ ὅπλα δι' ὧν ἐδόνατο, ἂν τις ἤθελε ν' ἀντισταθῇ, νὰ τὸν ἐλάβῃ, τότε ἡ κλοπὴ εἶναι διὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ῥῆξιν ἢ ἀνάβασιν, ἐπιμελημένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ. Εἰς τὴν δι' ὅπλων γενομένην κλοπὴν ὅπλιν ὑπάρχει φόβος βίαιπραγμάτων καταναγκάσεως καὶ βλάβης κτλ. Εἰς ταύτας τὰς λέξεις τοῦ Καρόλου ἐπιμελημένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ ὑπάρχει ἡ ἀνωτέρω δεδηλωθεὶσα διασάφεις, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἀντίθεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Καρόλου ὑιομένων λόγων τῆς διακρίσεως τοῦ ἐνδὲς ἀπὸ τοῦ ἄλλο εἶδος τῆς κλοπῆς. Τῶν λόγων τούτων τὴν ἀντίθεσιν ἔρα εἰς Feuerbach's Betrachtungen über den 139 art der P. G. O. in der Bibliothek des peinl Rechts II Bd. 1 St. nr. 2. ὅλοι σχεδόν

παραδίδονται, ὅτι καὶ ἐπὶ ἀναβάσεως καὶ ἐπὶ ῥήξεως ὁ λόγος τοῦ νόμου εἶναι ὁ ἀνδεγόμενος κίνδυνος προσώπου, Hellfeld Diss. de justitia poenarum capitalium proesertim in crimine furti periculosi et tertii (Jen. 1772) § 12, Boehmer ad art. 139 C. C. C. § 5. — Westphal Criminalrecht Anm. 85. — Struben Thl. II. Bd. 107 § 1 — Grolman Grundsätze der C. R. W. § 299, und über den grund der härteren Strafe des gefährlichen Diebstahls. In der Bibliot. des peinl. rechts Thl. I. St. 2. nr. 2. Ἐνικκ τοῦ ὑποτιθεμένου κινδύνου θέλουν τινεὶ καὶ εἰς τὰ τρία εἶδη τῆς ἐπικινδύνου κλοπῆς νὰ φέρῃ ὁ κλέπτης ὅπλα, ὡς μετὰ τὸν πολλὸν ἄλλων ὁ Kleinschrod über den Diebstahl, Beitr. VI § 1. Μισση εἶναι γνώμην ὑπερασπίζεται ὁ Klein-peinl. R. § 442 — Κατὰ τῆς ἀνωτέρω διασάφσεως Konopack. über Fourbach's Betrachtungen über den 159 art. (im Archiv. V. nr. 7).

2ημ. τοῦ ἐκθ. Εἰς τὸ ἄρθ. 159 τῆς Καρολίνας ἐκθέτει ὁ Φαῦερ-βάχ μόνον τὴν περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν θεωρίαν τοῦ καὶ ἰδίου τὴν θεωρίαν τοῦ περὶ τῶν ὡς ἐκ τῶν αἰσθησεων ἀπορμῶν, καὶ κάμνει διακρίσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν εὐρίσκονται οὔτε εἰς τὴν νομοθεσίαν οὔτε εἰς τὴν πρᾶξιν. Τὸ ἄρθρον 159, ἠθέλησε τρία ἥδη τῆς ἐπιτεταμένης κλοπῆς, 1) τὴν διὰ ῥήξεως· 2) τὴν δι' ἀναβάσεως· 3) τὴν δι' ὅπλων· νὰ διακρίνῃ ὡς ἐκ τῆς κοινῆς ἐπόψεως τοῦ ἐπικινδύνου αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκφράσεως, ἐπιμελημένως ἐπικινδύνοι νὰ σημάνῃ ἴτως μόνον τὸν δόλον (Mittermaier im Archiv. des criminalr. II. σελ. 517.) πάντοτε ὅμως νὰ καταδείξῃ ἐκείνους τοὺς κλέπτας, οἱ ὅποιοι διὰ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος παρουσιάζονται ὡς πολλὰ ἐπικινδύνοι εἰς τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑγείαν τῶν συμπολιτῶν των. ὅρα Hepp im Archiv. des criminalr. XIV. σελ. 362. Dolmann I. c. σελ. 85. 124. Wächter Lehrb. § 192. Rosshirt σελ. 384. Heffter Lehrb. σελ. 415. Εἰς τὸ ἄρθρ. 159 δύναται τις τῶ ὄντι νὰ διακρίνῃ πάλιν δύο κύρια εἶδη· 1) κλοπὴν διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως, 2) δι' ὅπλων· ἐπὶ τοῦ δευτέρου μόνον ὁμιλεῖ τὸ ἄρθ. 159 περὶ καταβιασμοῦ βίαιοπραγιῶν,

ἐπὶ τοῦ πρώτου διεκρίνετο πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐποψίαν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἢ προσβολὴ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης. *Rofshirt Gesch.* II. σελ. 309. Καὶ εἰς τοὺς Ἰταλικοὺς κανονισμαὺς καὶ τὰ συγγράμματα τῶν πρακτικῶν διακρίνονται τὰ εἶδη ταῦτα. Εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἄρθρου 159 γίνεταί τοῦτο τὸ λάθος, συχνάκις τὸ νὰ νομίζωσι τινες, ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ κλοπὴ ἔγεινε διὰ ῥήξεως ἢ δι' ἀναβάσεως, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ βαρυτέρα ποινὴ, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐνῶ ὁ νομοθέτης περιλαμβάνων εἰς μίαν κοινὴν ἔκφρασιν τὰς διαφορὰς περιστάσεις καὶ βαθμολογίας, ἀφίνει τὸν δικαστὴν νὰ προσδιορίσῃ τὴν ποινὴν κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς εἰς πᾶσαν συγκεκριμένην περίστασιν.

§ 335.

α. Ἡ διὰ ῥήξεως κλοπὴ προϋποθέτει 1) βίαιαν ἀνοίξιν τῶν μερῶν οἰκίας τινος ἢ κτιρίου. Λέγομεν δὲ κτιρίου, διότι δὲν συνεννοοῦνται ἀπλῶς δοχεῖα εἰς φύλαξιν πραγμάτων προσδιωρισμένα (α). Ὁ βαθμὸς τῆς βίας δὲν θεωρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν τοῦ ἀδικήματος β), οὔτε τὰ μέσα δι' ὧν ἔγεινεν ἡ ῥήξις. Ἀδιάφορον ἐπομένως, ἐὰν ὁ κλέπτης μετεχειρίσθῃ πρὸς τοῦτο πυρίτιδα ἢ θανατηφόρον ὄπλον (γ). Καὶ ὁ τόπος αὐτός δὲν παρατηρεῖται (δ). Ἀλλ' ἡ ῥήξις πρέπει νὰ προηγηταί τῆς πράξεως τῆς ὑφαιρέσεως· ἐὰν ἔπηται ἐκλείπει ἡ ἐννοία τοῦ ἀδικήματος (ε).

η) Ἀντικειρρήτως ἀπεδείχθη τοῦτο ἀπὸ τὸν Grolman in der Bibli. des P. R. I, Bd. 2. St. σελ. 57—63.

- (6) Ἀρκιτὰ παραδόξως ἐπίθῃ ζήτημα, ἐάν καὶ πλινθίωναν τοίχων διατρύπησις ᾖναι ἐπικίνδυνος κλοπῇ. Carpzov q. 79 nr. 34 Struben Thl. II. Bd. 107 § 4. Puffendorf. obs. jur. Tom. II. obs. 186.
- (7) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Böhrer ad art. 159. § 3.
- (8) Ἀπαιτοῦν συνήθως τινες τόπον συχνάζοντα ἢ κατοικημένην οἰκίαν, καθότι ἄλλως δὲν ὑπάρχει κίνδυνος προσώπων. Ἡ γνώμη αὕτη ἀνασκευάζεται διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ § 334 δευτέρας παρατηρήσεως.
- (9) Boehmer ad Carpzov Q. 79. obs. 3.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ δρθότης τῆς γνώμης, ὅτι ὑπὸ τὴν λέξιν *Behaltung* ἐννοοῦνται μόνον κτίρια, οὐχὶ δὲ καὶ σκευοθη-
καὶ καὶ κιβώτια, ἐξάγεται τόσον ἐκ τῶν λέξεων τῆς Κα-
ρολίνης, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐκ τῆς μετα-
φράσεως τοῦ Gobler, ὅστις μετέφρασε τὸ *Rehaltung* διὰ
τοῦ *habitatio aut aedes Wächter Lehrb* II. σελ. 302.
Hepp. im Archiv XIV. σελ. 364. *Heffter* σελ. 415.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγεται τόσον
ὁ διὰ τῆς βίας βηγνύων τὴν συνήθη εἰσοδον, ὅσον καὶ (ὁ
βιαιῶς ἀνοίγων εἰσοδον) ἀσυνήθη πάροδον. *Heffter Lehrb.*
σελ. 415.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ἐξεληφόθη διαφόρως ἡ
βῆξις. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 134. τιμωρεῖ ὧς διὰ βῆ-
ξεως γενομένην μόνον τὴν κλοπὴν εἰς περιγραφόμενον κτη-
μα. Ὁ πρωσσαικὸς νόμος § 1163 οὐλεῖ περὶ ἐπικινδύνου
βῆξεως καὶ καταριθμεῖ εἰς ταύτην (§ 1165) τὸ ἀνοιγμα
κεκλεισμένων δοχείων δι' ἀντικλειδίων ἢ ψευδῶν κλειδίων.
— Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθ. 393. ὑπάγει εἰς τὴν
effraction διὰ βίας ἀνοιγμα πάντα καταβλισμένων, διὰ β-
βῆξιν, βλάβην, ἐξαφάνισιν, ἀφίρεσιν τοίχων, στεγῶν, ἐ-
δάφων, θυρῶν, παραθύρων, κλειθρῶν, ἢ ἄλλων ἀντικειμέ-
νων, τὰ ὅποια ἐμποδίζουν τὴν ἀπολαύσει τὴν εἰσοδον. Ὁ
νόμος οὗτος ἀρθ. 391—93. διακρίνει ἐξωτερικὴν καὶ ἐσω-
τερικὴν βῆξιν, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ὑπάγει τὴν εἰς τὰ

ἐντὸς γενομένην διάρρηξιν θυρῶν, κλειθρῶν, ἀρμαρίων, ἢ καὶ τὴν ἀποκόμισιν δεματίων, κιβωτίων ἢ κεκλεισμένων δοχείων, ἂν καὶ ἡ διάρρηξις δὲν γείνη ἐπιτοπίως. Ὁ βαυκρινὸς νόμος ἀπὸ 25 Μαρτίου 1816 ἄρθ. 6 λέγει ῥῆξιν, ἐὰν ὁ κλέπτης διὰ τὰ δυνηθῇ τὰ κλέψῃ εἰσέλθῃ διὰ ῥήξεως εἰς οἰκίαν ἢ εἰς κεκλεισμένην αὐλὴν οἰκίας ἢ κτίριον κείμενον ἐν αὐτῇ, ἢ ἐὰν διάρρήξῃ τὰς ἐν αὐτοῖς θύρας ἢ δοχεῖα, ἢ ἀνοίξῃ τὰ κλειθρα δι' ἐργαλείων, ὅρα καλὴν ἐρμηνείαν παρὰ τοῦ Arnold in Seuffert Blätter für Rechtsanwendung III. σελ. 94. 344—47. 409. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 230. διακρίνει τὸ ἀνοίγμα κεκλεισμένων κτιρίων ἢ δοχείων, δι' ἐργαλείων κλεπτικῶν, ἢ διὰ βιαιᾶς ῥήξεως (περὶ τῆς ἐρμηνείας Krug. Studien II. σελ. 101). Ὁ θυρτεμπεργικὸς νόμος ἄρθ. 330. ἐννοεῖ ῥῆξιν, ἐὰν ὁ κλέπτης διὰ τῆς βίας ἀνοίξῃ κεκλεισμένην ἢ μὴ ὑπάρχουσαν πρότερον εἴσοδον εἰς κτίριον, ἢ πλατύνῃ ὑπάρχουσαν ὁπὴν διὰ τὰ παρεισθύσῃ, ἢ κάμῃ ὁπὴν διὰ τῆς ὁποίας ἀνοίγει τὴν ὑπάρχουσαν εἴσοδον διὰ τὰ εἰσχωρήσῃ, ἢ καὶ χωρὶς τὰ εἰσχωρήσῃ κατορθοῖ τὰ πράξῃ τὴν κλοπὴν εἰς τὰ ἐντὸς. ῥῆξις πρᾶττεται διὰ βιαίου ἀνοίγματος εἰσόδων ἢ διόδων εἰς τὰ ἐντὸς, καθὼς καὶ ἀρμαρίων, κιβωτίων καὶ ἄλλων τοιούτων. Ὁ μελεμβουργικὸς νόμος περὶ κλοπῆς § 9 παρὰδέχεται τὸν ἤδη ἐκτεθέντα δορισμὸν τῆς ῥήξεως κατὰ τὸν θυρτεμπεργικὸν νόμον.

§ 336.

βον) Ἡ δι' ἀναβάσεως κλοπὴ συνίσταται εἰς πᾶσαν ὑφαίρεσιν; ἥτις γίνεται δι' ἀναβάσεως ἀπὸ ἀσύνθητος μέρους εἰς οἰκίαν ἢ κτίριον. Μόνῃ ἡ ἀνάβασις, ἐὰν δὲν εἰσέλθῃ ὁ ἀναβάς, δὲν ἄρκει. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος ὁμιλεῖ ἀορίστως, εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἡ οἰκία κατοικηται ἢ ὄχι, ἐὰν ὁ τό-

πος συχναζήται ἢ ὅχι (α), ἐὰν ὁ κλέπτης ἀνέβη εἰς τὸ ἐπάνω ἢ τὸ κάτω πάτωμα(β), ἐὰν διὰ κλίμακος ἢ ἄλλου μέσου (γ), ἐὰν ἀνέβη ἢ κατέβη, ἐὰν συλληφθεῖς ἐπ' αὐτοφώρῳ μετεχειρίσθῃ βίαν ἢ ὅχι (δ).

(α) Ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου Boehmer ad ar. 159. σελ. 748.

(β) Boehmer l. c. § 3. Idem ad Carpzov Q. 59 obs. 5 Struben Thl. III.

Bed. 15. Grolman a. a. O § 298. καὶ ἄλλοι θέλουν τὸ ἐγκύκλιον, ἐνικα τοῦ ὑποτιθεμένου κινδύνου προσώπων, ὃ ὁποῖος παρήγγα καὶ τὰς ἐπιμένας παραδέξους διακρίσεις. Συνήθως δὲν λαμβάνει χώραν ἐνταῦθα ἡ τακτικὴ ποινὴ, διὰ τοῦ ἐν τῷ § 340 λόγους. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν δὲν ἔχει τοῦτο οὐδεμίαν ἐπιρροήν.

(γ) Ὅλοι ἐχέδον εἶναι ἐγκυκλίαν γνώμης, Boehmer ad. Carpzov l. c. Struben l. c. Koch. l. c. § 193. Klein a. a. O § 444.

(δ) Τὸ ἐγκύκλιον λέγει ὁ Boehmer ad h. a. § 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάβασις πρέπει νὰ ἐγείνεν εἰς τρόπον ὥστε δι' αὐτῆς μόνης εἰσῆλθεν ὁ κλέπτης εἰς κτίριον. Μάλιστα διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 159 πρέπει νὰ εἰσῆλθεν ὁ κλέπτης διὰ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸ κτίριον ἀπὸ ἄλλο μέρος πρὶν τὸ προσδιωρισμένον διὰ τὴν συνήθη εἴσοδον.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1464 ἐννοεῖ ἐπικίνδυνον ἀνάβασιν τὴν γενομένην διὰ κλιμακῶν καὶ ἄλλων τοιούτων βοηθημάτων, διὰ μέσων τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἶναι ἐπιπικίνδυνος καὶ δύσκολος, ἢ δι' ἐπιχειρήσεων ἰδίως τολμηρῶν. Ὁ γαλλικὸς πικν. νόμος, ἀρθ. 397. ἀναφέρει ὡς ἀνάβασιν (escalade) πᾶσαν εἴσοδον εἰς οἰκίας, κτίρια, αὐλὰς, περιβόλια, κήπους, περιφράγματα, ἥτις γίνεται ὑπεράνω τῶν τοιχῶν, θυρῶν, στεγῶν, ἢ ἄλλων φραγμῶν, (ὁ Göbel was den Criminalgeset. Noth thut. σελ. 117 παρατηρεῖ ὁρθῶς ὅτι ἐνταῦθα ἐπεσφωρύθησαν πολλὰ ἐπ' ἀλλήλων. ὁ βουαρικὸς νόμος τοῦ 1816, ἀρθ. 6, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κλέπτου, ὅστις ἀναβαίνει εἰς οἰκίαν, ἢ εἰς τὴν κεκλεισμένην αὐτῆς, ἢ

εἰς κτίρια κείμενα ἐν αὐτῇ διὰ βοηθημάτων ἢ παρασκευασμάτων τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. Arnold's Blätter für Rechtsanwendung III. σελ. 314. 347. 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 230 ὁμιλεῖ περὶ ἀναβάσεως εἰς κτίρια ἐν καιρῷ νυκτός· ὅρα ἀμφιβολίας περὶ τῆς συντάξεως εἰς Krung Studien II. σελ. 103. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 329. ὁμιλεῖ περὶ ἀναβάσεως εἰς κατοικημένα κτίρια καὶ ὀνομάζει εἰς τὸ ἀρθ. 331 δι' ἔσωθεν ἀναβάσεως γενομένην τὴν κλοπὴν, ἐὰν ὁ κλέπτης ἀνέβῃ εἰς αὐτὸ τὸ κτίριον, ἢ εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ καθ' ὅποιανδήποτε διεύθυνσιν διὰ μέσου παρασκευασμάτων ἢ ἄνευ τοιούτων.

§ 337.

γον) 'Η ἐνοπλος κλοπὴ προϋποθέτει 1^{ον} ὅτι ὁ κλέπτης ἐν γνῶσει ἔφερεν ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἐδύνατο νὰ πράξῃ σωματικὴν βλάβην (ὄπλα). Τὸ εἶδος τῶν ἐργαλείων δὲν παρατηρεῖται (α), οὔτε ἐὰν ἔφερε τὰ ὄπλα μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ βλάβῃ ἢ ὄχι (β). 'Η ὑφαίρεσις αὕτη πρέπει νὰ γείνη ἐνόπλις. 'Εξόπλισις μετὰ τὴν γενομένην ὑφαίρεσιν ἐξαιρεῖται. Εἶναι ὅμως ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ κλέπτης ἦτο προτοῦ ἐφωδισμένος μὲ ὄπλα, ἢ ὥπλίσθῃ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῆς πράξεως (γ).

(α) L. 3. 2 D de vi arm. L. 9. D. ad. L. Jul. de vi publ. L. 54. § 2 D. de furtis. παρ. β. Boehmer ad Carpzov Q. 79 obs. 1. ad art. 159. C. C. C. § 8. Hommel I. c. § 13 Heimbürg. I. c. § 13. Heimbürg I. c. § 14 ff.

β) Οἱ τοὶ θελοῦσι τὸ ἐναντίον ἐνεκεν τῶν λέξεων τοῦ ἀρθ. 159 «διὰ νὰ δύναται (möchte) ἂν τις ἤθελε ὡς ἀντιταθῇ, νὰ τὴν βλάβῃ». Ἀλλὰ τὸν ὁ νομικὸς λόγος (ratio legis), τοῦτίστιν ὁ κίνδυνος τῆς βλάβης ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν, εἶναι μόνον πλέον ἐπιμενόμενος εἰς ταύτην παρ' εἰς ἑτέραν. 2ον τὸ mögen σημαίνει πάντοτε σχεδὸν εἰς

τὴν ἀρχαίαν γερμανικὴν γλῶσσαν Können. Feuerbach über den 159 art.
a. a. O. σελ. 116.

γ) Kress h. a § 2. Boehmer ad Carpzov. qu. 71 obs. I. Koch inst. jnr. crim
§ 194. ἐκ τοῦ ἐναντίου L. eyser Sp. 336. m. 13. Homel l. c. § 16.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φαίερβὰχ, ὅτι ὑπάρχει ἐνο-
πλος κλοπὴ, καὶ ἂν ὁ κλέπτης λάβῃ τὰ ὅπλα εἰς αὐτὸν τὸν
τόπον τῆς κλοπῆς, εἶναι λανθασμένη. Πρέπει νὰ ἦναι προ-
τοῦ ἐφωδιασμένου μετ' ὅπλα ἐναντίον ἐνδεχομένης ἀντιστάσεως.
Klien vom Diebstahl. σελ. 424. Bauer Lehrb. § 252.
Heffler σελ. 415. L. 1 pr. D. ad leg. Corn. de sic ἔτο
πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν ἰταλῶν νομικῶν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς L. 54 § 2. D. de
furtis ὅπλον ἐννοεῖται πᾶν ὅ,τι φέρει τις διὰ νὰ βλάβῃ
quod nocendi causa habetur. ὅρα καὶ I. 233. § 2.
D. de verb. signif. § 3. Inst. de publ. jud. L. 9. 11.
D. ad. Leg. Jul. de vi publ. Klien v. Diebst. σελ. 427.
παράβ. Haus observations sur le projet de revision du
code penal II. p. 44.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον § 1175. ἐπι-
βάλλεται βαρυτέρα ποινὴ ἐπὶ βιαίτης κλοπῆς, ἂν ὁ κλέπτης
ἦτον ἐφωδιασμένος μετ' ὅπλα ἢ ἄλλα ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, καὶ
κατὰ τὸν § 1176. προσδιορίζεται ἡ ἀνωτέρα ποινὴ κατὰ τὴν
ιδιότητα τῶν ὁπλῶν, καὶ, ὡς ἐκ τῶν ἐνόντων περιστατικῶν,
κατὰ τὴν μεγαλητέραν ἢ μικροτέραν βεβαιότητα, ὅτι ὁ κλέ-
πτης ἤθελε κάμει χρῆσιν αὐτῶν ἐὰν τυχὸν ἀπῆντα ἀνίστα-
σιν. Ὁ βουλευτικὸς νόμος τοῦ 1816. ἀρθ. 6. ὁμιλεῖ περὶ τῆς
περιπτώσεως καθ' ἣν ὁ κλέπτης διὰ ν' ἀνισταθῇ τυχόν, ἐφω-
διάσθῃ μετ' ὅπλα. Τὸ ἀρθ. 222. τοῦ βαυαρ. ποινικοῦ νόμου
ἐννοεῖ ὅπλα πᾶν ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποῖου εἶναι δυνατόν
νὰ προξενηθῇ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν σωματικὴ βλάβη. Ὁ

σαξονικός νόμος, άρθρ. 234. προβλέπει τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ κλέπτης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς ἐφωδιάσθῃ μὲ ὅπλα ἐπὶ προαιρέσει, διὰ τὸ ἀντισταθῆναι χρείας τυχοῦσης, καὶ ὀρίζει βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—8 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἔκαμε χρῆσιν τῶν ὅπλων κατ' ἐκείνων οὔτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν συλλάβωσι 2—8 ἐτῶν 1ου βαθμοῦ. Ἐὰν δὲ μετεχειρίσθῃ αὐτὰ διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν κατοχὴν τῶν κλαπέντων πραγμάτων, μεταβάλλεται τὸ ἀδίκημα εἰς ληστεῖαν (κατὰ τὸ ἄρθ. 163. nr 3). Ὁ βυρτεμβεργικός νόμος, άρθρ. 325 θεωρεῖ διακεκριμένην κλοπὴν (τιμωρουμένην μὲ 3 ἐτῶν εἰρκτὴν μέχρι 15 ἐτῶν βαρεῖας εἰρκτῆς), ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτελέσας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθῃ ὅπλα διὰ νὰ πτοήσῃ ἢ νὰ κακοποιήσῃ ἐκείνους, οὔτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐμποδίσωσι τοῦ ν' ἀποκομίσῃ τὸ κλαπὲν πρᾶγμα. Ὅπλα ἐννοοῦνται (ἄρθ. 139) τὰ ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὅποια, κατὰ τὴν συνήθη αὐτῶν ἐνέργειαν, εἶναι δυνατόν νὰ προξενηθῇ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν βλάβη. Διακεκριμένη κλοπὴ (τιμωρουμένη μὲ 1 ἐτος ἀπλὴν εἰρκτὴν μέχρις 8 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν) εἶναι, ἐὰν ὁ κλέπτης πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς πράξεως ἐφωδιάσθῃ μὲ ὅπλα. Αἱ αὗται διατάξεις καὶ εἰς τὸν μελλεμβουργικὸν νόμον περὶ ληστείας ἄρθ. 8.

§ 338.

Ποινή. Ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἐπικίνδυνον κλοπὴν ὡς τακτικὴν ποινὴν τὸν θάνατον, εἰς μὲν τὸν ἄνδρα δι' ἀγχόνης, εἰς δὲ τὴν γυναῖκα διὰ πνιγμοῦ εἰς ὕδωρ (α), χωρὶς παρατήρησιν ἂν ἡ κλοπὴ ᾖ μεγάλη ἢ μικρά (β). Μ' ὅλον τοῦτο συγχωρεῖ, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ ἑκτακτον ποινὴν, ἡ ὅποια τότε μόνον λαμβάνει χώραν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίστασιν (in concreto) ὅταν ὑπάρχῃ

ἢ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος, ὅχι ὁμῶς καὶ ὁ λόγος αὐ-
τοῦ (γ).

- (α) ἄρθ. 159 «Διὰ τοῦτο εἰς τοιαύτην περίστασιν ὁ ἀνὴρ τιμωρεῖται διὰ
τῆς ἀγρόνης, καὶ ἡ γυνὴ διὰ τοῦ πνιγμοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, ἢ κατὰ λό-
γον τῶν προσώπων καὶ αὐτὴ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἄλλως πῶς δι' ἐ-
κτροβίσεως, τῶν ὀφθαλμῶν κτλ. ἢ δι' ἄλλης τινος ὁμοίως βερείας σαρκτι-
κῆς ποινῆς. Τὸ ἄρθ. 160 ἀφοῦ ὁμιλῇ περὶ τῆς μεγάλης κλοπῆς, τελευτᾷ
οὕτως μὲν ὁ κλέπτης δι' ἀγκύβρεως ἢ διὰ βλάβης, ἢ μὲ ὅπλα, ὡς ἀ-
νωτέρω, ἐκλείπει, καταδικάζεται εἰς θάνατον ὡς εἴρηται.
- (β) Συνήθως παραδέχονται, ὅτι εἰς τὴν μεγάλαν ἐπικινδύνου κλοπὴν ἐπιβάλλε-
ται ἀπολύτως θανατικὴ ποινὴ, ἢ δὲ τῆς μικρᾶς ἐπικινδύνου κλοπῆς ποι-
νὴ εἶναι ἀθάσιτος, δύναται δὲ ὡς πρὸς τὴν θανατικὴν. Hoffeld
Diss. cit. § 13. Grolman CRW. § 307. Τοῦτο πρέπει νὰ σημαίῃ τὸ
ἄρθρον 160.

- (γ) Τινὲς περιορίζουσι τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς μόνον τὴν ἐνοπλὴν κλοπὴν. Hom-
mel l. c. § 11. Ἄλλοι ἀναφέρουσι τὴν ἐξαίρεσιν εἰς μόνας τὰς γυναῖκας.
Grass coll. jur. civ. Rom. cum C. C. C. Lect. XVI. p. 647. Barger
ol. jar crim. C. II. § 1. Ἐκ τοῦ ἐκτελείου Hoinburg l. c. § 79. Ὁ Zie-
ritz, ad. art. 150: φαντάζεται διίχρισιν κατὰ τὴν διαφοράν τῶν προσ-
ώπων, ὡς καὶ ὁ Hoinburg l. c. § 78. φρονεῖ, ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἐκτελεστον
ποινὴν περιπέμπεται ἡ δικαστὴς ἀπολύτως εἰς τὰς περὶ καταλογισμῶν
διατάξεις.

§ 339.

α) Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῆς νομικῆς διακρίσεως τῆς ἐνό-
πλου κλοπῆς εἶναι ὁ κίνδυνος τῆς βλάβης ἢ τῆς καταναγ-
κάσεως προσώπου τινος, δὲν χωρεῖ θανατικὴ ποινὴ ἰον
ἐὰν ὡς ἐκ τῶν προσωπικῶν ιδιοτήτων τοῦ κλέπτου, ἢ
2ον ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου δὲν ὑπάρχῃ φό-
δος ἐπικινδύνου χρήσεως τῶν ὀπλῶν.

§ 340.

βον) Ὁ λόγος τῆς διακρίσεως τῆς ὡς ἐκ τοῦ ὑποκει-

μένου επικυνδύνου κλοπῆς εἶναι ὅτι διὰ τῆς ῥήξεως καὶ τῆς ἀναβάσεως φανεροῦται τόσον μέγας βαθμὸς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς εἰς τὴν παράνομον διάθεσιν, ὥστε ἀναλογεῖ εἰς αὐτὴν ἡ θανατικὴ ποινὴ. Ὅθεν δὲν λαμβάνει χώραν ἡ ποινὴ αὕτη, ὅταν, καὶ τοι ὑπαρχόντων τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ὑποτίθεται εἰς τὸν κλέπτην μικρότερος βαθμὸς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς εἰς τὴν κακὴν θέλησιν, καὶ τοῦτο δύναται νὰ συμπερανθῇ ἐν μέρει μὲν ἀπὸ τὴν μικρότητα τῶν κατανικηθέντων ἐμποδίων, ἐν μέρει δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλα περιστατικὰ, διάφορα παρὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως (α).

(α) π. χ. ἀπὸ τυχαίαν ἐξωτερικὴν ἀφορμὴν, ἀποπλάνησιν, πτωχείαν κτλ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅλαι αἱ ὑπὸ τοῦ Φάτερβαχ γινόμεναι διακρίσεις ἀπὸ σκοτεινὴν τινα συναίσθησιν ὅτι ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου δὲν ἀρμόζει ἐνταῦθα, εἶναι ἀνωφελεῖς διότι ἡ νομολογία εἶναι κατὰ τοῦτο σταθερὰ, ὅτι εἰς ἐπικίνδυνον κλοπὴν δὲν ἐφ' ἧς μόζεται θανατικὴ ποινὴ. Tittmann II, σελ. 446. Helffer Lehrb. σελ. 520.

§ 341.

Ἐπειδὴ ἡ ἐπικίνδυνος κλοπὴ εἶναι εἶδος τῆς ὑφαίρέσεως ἐν γένει, ὑποτίθενται καὶ εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τετελεσμένης ὑφαίρέσεως. Ὑπάρχει δὲ πρόσω ἀπόπειρα ἐνόσω ὁ κλέπτης ἐνασχολεῖται εἰς τὴν πράξιν τῆς καταλήψεως αὐτῆς τοῦ πράγματος χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Ὁ τοιοῦτος δὲν τιμωρεῖται ποτὲ μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀμέσως ἐπομένην εἰς τὸν

θάνατον, πρῦποτιθεμένω, ὅτι τελεσθεῖσα ἡ πράξις ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν (α).

- (α) Ἀμφότεροι οἱ Homel (Ferd. Aug. in der Diss. § 18. καὶ Carl. Ferd. Rhaps. quaest. Obs. 101) θέλουσιν ἐπὶ πρόσω ἀποπείρας conatus proximus) τὴν θανατικὴν ποινὴν. Παραδ. Aug. Ern. Rom. Hemmann Diss an poena capitalis in attentato furto qualificato locum habent, Erf. 1775.

§ 342.

Γ) Peculat εἰς πλατυτέραν σημασίαν εἶναι ἡ ὑφαίρεσις τῆς δημοσίου ιδιοκτησίας (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ιδιοκτησίαν τῶν ιδιωτῶν)(α), καὶ περιλαμβάνει ἰον τὴν Ἱεροσυλίαν (crimen sacrilegii), 2ον τὸ Peculat εἰς στενωτέραν σημασίαν τὴν βλάβην ἢ ὑφαίρεσιν τῆς ιδιοκτησίας τοῦ κράτους (β), γενομένην ἀπὸ τινα, ὅστις δὲν ἦτο ὑπεύθυνος δι' αὐτὴν (γ), καὶ 3ον τὸ crimen residui, τὴν γενομένην ἀπὸ τινα χρήσιν εἰς ιδιωτικὸς σκοποὺς τῆς ἐμπιστευθείσης εἰς αὐτὸν δημοσίας ιδιοκτησίας. Τὸ crimen de residuis ὑπάγεται εἰς τὰ ἰδιαίτερα ἀδικήματα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ Peculat εἰς στενωτέραν ἔννοιαν δὲν θεωρεῖται πλέον παρ' ἡμῖν ὡς ἰδιαίτερον ἀδικήμα, ἀλλὰ περιέχεται ἐν γένει εἰς τὴν κλοπὴν (δ).

- (α) L. 1. L. 6. §. 1. 2. L. 13. D. ad L. Jul. pecul. Παραδ. Mathaeus de crim. L. XLVIII. tit 10. c. 1, seq. F. S. Hahn de crimine peculatus ad concilianda, quae sibi videntur obistere responsa Marciniani et Papinianiani Heidelberg. 1872.
(β) Ἐὰν καὶ τὰ res civitatis ὑπάγονται ἐνταῦθα : L. 81. D. de furt. εἰς ἀτί-
φασιν πρὸς τὸ L. 4. § 7. ad L. Jul. pec. Hahn a. a. O. § 5. seq.
(γ) L. 9. §. 2. 4. D. cit. tit.

(δ) Stryck, U. mod. L. 48. t. 13. § 1. Meisterjun. pr. jur. crim. § 271
 'Εκ τοῦ ἐναντίου μεταξὺ ἄλλων καὶ Martin Lehrb. § 160.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ Peculat πρέπει ἀναμφιβόλως νὰ ληφθῇ εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν σημασίαν, (Λεπτομερέστερα ἐπραγματεύθησαν περὶ τούτου οἱ Ἴταλι διδάσκαλοι τοῦ ποινικοῦ δικαίου, π. γ. Cremani elem. jur. crim. II. p. 124. Poggi elem. jur. crim. lib. IV. cap. 4). Εἰς πλατυτέραν σημασίαν ἦτο βλάβη τῆς δημοσίας ιδιοκτησίας (pecuniae publicae), καὶ δὲν ὑπάρχει ἀληθὴς ἀντίφρασις τῆς L. 4 § 7. D. ad Leg. jul. de pecul. πρὸς τὴν L. 81. D. de furtis. Ἐπράττετο δὲ peculatus καὶ εἰς res civitatum. L. 4 § 7. D. h.t. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Αἱ περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι ὑπῆγοντο εἰς τὸ peculatus κατὰ τὸν Ἰούλιον νόμον, ἐπληθύνθησαν μετὰ ταῦτα καὶ ὁ νόμος ἐξετάθη. Κατὰ τὴν L. 9 § 2. 4. D. ad leg. Jul. δὲν ἐθεωρεῖτο crimen pecul. ἡ κλοπὴ δημοσίων χρημάτων (furtum pecunia publica), γινομένη ἀπὸ τινος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας εὐρίσκοντο αὐτὰ, ejus periculo (τὶ σημαίνει τοῦτο, ὅρα^α Mathaei de crim. ad. h. tit. cap. I. nr. 7. Poggi elem. p. 51. ὅρα πρὸς τούτοις ἐν γένει Hefster Lehrb. σελ. 437. Rosshirt σελ. § 46 καὶ Rosshirt Gesch. III. σελ. 194. Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν peculatus περιλαμβάνει πολλὰς περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίως κλοπὴν, ἰδίως δὲ ἀπιστίαν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἄλλα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οἵτινες ἐθεώρουν τὴν κλοπὴν (furtum) ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα (privatum delictum), διακρίνεται ἡ κλοπὴ τῆς δημοσίας περιουσίας ὡς [ἐγκλημα (crimen) δημοσίας τιμωρητὸν, παρ' ἡμῖν δὲ ἡ κλοπὴ (furtum) ἐν γένει τιμωρεῖται ἐγκληματικῶς, ἐθεωρεῖται

ρήθησαν οἱ περὶ Peculatus ῥωμαῖκοὶ νόμοι ἀνεφάρμοστοι εἰς τὴν προξ. ν. Grolman § 323. ὅρα ὁμοῦ καὶ Heffler Lehrb. σελ. 459). Ἀμφιβάλλεται μάλιστα, ἂν ἡ κλοπὴ δημοσίας περιουσίας πρέπη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον νὰ τιμωρῇται αὐστηρότερα, παρὰ τὴν τῶν λοιπῶν πραγμάτων. Titman Handb. II. Thl. σελ. 444. εἶναι ὁμοῦ ὁρῶν, ὅτι καὶ κατὰ τὸ Γερμανικὸν δίκαιον τοῦλάχιστον ἀντικείμενά τινα, ἐὰν ὑφαίρεθωσιν ἀπὸ ὠρισμένα μέρη, ἢ ἰδιοκτησίας τοῦ κράτους καταριθμεῖται εἰς τὰ ἀδιατάρακτα πράγματα (befriedeten Sachen), καὶ οὕτω δικαιολογεῖται αὐστηρότερα ποινὴ ἐπ' αὐτῶν. Rosshirt. III. σελ. 195.

§ 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὅταν τὸ ἀδίκημα τῆς κλοπῆς праχθῇ ἐπὶ δημοσίας ἰδιοκτησίας, ποτὲ μὲν ὑπάγεται εἰς τὰ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα (περὶ τούτων κατωτέρω), ποτὲ δὲ κηρύττεται ὡς λόγος βαρυτέρως τιμωρίας. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 1149¹ ἐπιβάλλει βαρεῖαν εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν, ἐὰν γείνη ὑφαίρεσις εἰς δημόσια ταμεῖα, ἀποθήκας ἢ καὶ ταχυδρομεῖα. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 217. ἐπιβάλλει εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν εἰς πάντα (ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ πόσου) κλοπὴν δημοσίας ἰδιοκτησίας, ἢ περιουσίας εὐτεβοῦς τινος καταστήματος, νοσοκομείου, ὁρφανοτροφείου. Ὁ νόμος τοῦ 1816, ἀρθ. 2, ἐγκατέστησε τὸ περιστάτικόν τοῦτο ὡς ἐπιβαρυντικόν. Ὁ σαρδωνικὸς νόμος δὲν διαλαμβάνει τι ἰδίως περὶ τούτου. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 323. θεωρεῖ διακεκριμένην κλοπὴν, ἐὰν βασιλικὴ ἰδιοκτησία κλαπῇ ἀπὸ ἀνακτόρικα.

§ 343.

Ἱεροσυλία (sacrilegium) α) εἶναι ὑφαίρεσις, δι' ἧς ζημιονεῖται μία τῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ δεκτῶν τριῶν θρησκευτικῶν κοι-

γωνιών, τοιαύτη ζημίωσις γίνεται δι' ὑφαίρεσεως ἰον πράγματος προσδιωρισμένου εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον προσδιωρισμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, 2ον πράγματος ἀνιέρου ἀπὸ τόπον προσδιωρισμένον εἰς λατρείαν 3ον τοῦ Θεοῦ, πράγματος προσδιωρισμένου εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον ἀνιέρου. (6).

P. G. O. art. 171.

(α) J. S. F. Boehmer Diss. de variis sacrilegii speciebus ex mente juri civilis Hal. 1724. Desselben Diss II. de varriis sacril. spec. ex mente jur. canon. Hal. 1726. 1727. (Παραδέχθη ταῦτα ὁ Boehmer J. E. P. T. V. L. V. tit. 17. §. 1—127). C. G. Robert. succineta explicatione distinctionis inter sacrilegium simplex et qualificatum. Mar. 1784. Ἀρίστος σημασία τῆς λέξεως sacrilegium L. 3. C. de crim. sacril L. 10. C. de episc. et cler. L. 4. C. de haereticis, L. 3. 4. C. de apostat. συνδυαζόμενα μὲ τὴν Νεορ. 123. κ. 29. 31.

(6) Διάτ. 21. C. 17. q. 4. P. G. O. art. 171. Ὑφαίρεσις ἀνιέρου πράγματος ἀπὸ ἱερὸν τόπον διν εἶναι κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως Sacrilegium. L. 5. D. ad. L. Jul. peculator. Εἰς τὴν Ἐκλεκτορικὴν σαξωνίαν (Chursachsen) μόνη ἡ ὑφαίρεσις ἱεροῦ πράγματος ἀπὸ ἱερὸν τόπον εἶναι ἱεροσυλία. cf. Püttmann. el jur crim § 474.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ λέξις sacrilegium εἶχεν ἀκόμη εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον διαφορὰς σημασίας, καὶ πᾶσα rei sacrae violatio φαίνεται ὅτι ὑπήγετο εἰς ταύτην λαμβανομένην εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν. Μάλιστα κατὰ τὰς L. 3. καὶ 33. D. de verb. signif. φαίνεται ὅτι ὑπήγοντο εἰς αὐτὴν καὶ loca sacra καὶ personae sacrae. Ἀλλ' εἰς στενωτέραν ἔννοιαν sacrilegium φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ κλοπὴ τῶν res sacra ἀπὸ locus sacrus. ὅρα Cremani elem. jur. crim. II. p. 38. Poggi elem. lib. II. cap. 3. Simoni dei delitti di mero affeto, vol. II. pag. 474. Klien Revision Abth. VI. Heffter. σελ. 447. Vredenbusch de sacrilegio Traject. 1832. Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐξέλαβε sacrilegium εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν πᾶν ἀδίκημα ἐναντίον τῆς ἀγιωσύνης τῆς θρησκείας, καὶ ἐπ.

ξέτεινεν αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς κλοπῆς τῶν καθιερωμένων πραγμάτων ἀπὸ ἀνίερων τόπον, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἀνιέρων πραγμάτων ἀπὸ ἱερὸν τόπον. Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀφιερωμένον πρῶγμα ἦτο ἰδίως ἀδιατάρακτον ἀντικείμενον, ἡ δὲ βλάβη αὐτῶν ἦτο ἐκ τῶν δεινότερων (ὡς διατάραξις τῆς εἰρήνης). οὕτω μετέβη εὐκόλως ἡ Καρολίνα κατὰ τὸ ἔθιμον δίκαιον ἐκείνου τοῦ καιροῦ εἰς τὰς αὐστηρὰς ποινάς. Rosshirt. Gesch. III. σελ. 313. ὅστις εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὰς ιδέας τοῦ κανονικοῦ δικαίου.

§ 344.

Ὁ λόγος τῆς γενικῆς διακρίσεως, εἶναι παρὰ τῆς καθολικῆς ἢ εἰς τὰ καθιερωμένα πράγματα ἐνοικοῦσα θεία δύναμις (*sanctitas interna*) (α) διὰ τὴν ὁποίαν ἡ βλάβη αὐτῶν θεωρεῖται ὡς ἐξύβρισις αὐτῆς τῆς θεότητος. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν διαμαρτυρομένων τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ἔχουν ἐξωτερικὴν ἱερότητα (*sanctitas externa*), καθ' ὅσον καὶ ἡ ἐκκλησία αὐτῆς, ὡς στήριγμα τοῦ κράτους, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἰδιαιτέραν προστασίαν αὐτοῦ

(2) Boehmer J. E. P. L. III tit. 40 § 43. tit. 40. § 10. 11.

Σημ. 1 τοῦ δικοῦ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καθολικοῖς συγγραφεῦσιν ἡ ἱεροσυλία (*sacrilegium*) δὲν διακρίνεται ὡς κλοπῇ, ἀλλ' ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς θρησκείας ἢ προσβολὴ τῆς θείας μεγαλειότητος. *Cremani elem. l. c.* — Τὴν σήμερον θεωρεῖται ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς κλοπῆς, καὶ παρατηρεῖται ἐν μέρει μὲν ἡ ἰδιαιτέρα προστασία, τὴν ὁποίαν χορηγεῖ τὸ κράτος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἡ εἰς καθένα ἐνυπάρχουσα με-

γαλητέρα συστολή εἰς τὸ νὰ ἐπιθέσῃ χεῖρα εἰς ἀντικείμενον κατὰ τὴν γενικὴν δόξαν ἀδικτάρακτον, τὰ ὅποια εἶναι καθιερωμένα εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἐν μέρει δὲ τὸ σέβας εἰς τοὺς καθιερωμένους εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ τόπους. Ὁρᾷ περὶ τῶν λόγων τῆς μ' ὅλον τοῦτο αὐστηροτέρας τιμωρίας τῆς ἱεροσυλίας εἰς τὰς αἰτιολογίας τοῦ Νορβεγικοῦ ποινικοῦ νόμου. σελ. 283.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ κλοπῆς ἀπὸ ναυτῶν μὴ ἀνήκοντας εἰς χριστιανικὰς ὁρησεύς, ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τῆς ἱεροσυλίας ὅχι, κατὰ τὸν Martin Lehrb. § 157. nr. 7.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εἰσῆχθησαν εὐστοχίαι τινες βαθμολογίαι τῆς ἱεροσυλίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἔρθ. 155 ἀναγνωρίζει τὴν κλοπὴν ὡς ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ δεινὴν κάθειρξιν 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους καὶ ἐπὶ μεγάλων ποσῶν ὑπὲρ τὰ 300 φιορίνια ἢ ὑπὸ ἄλλας ἐπιβαρυντικὰς αἰτίας, 5—10 ἐτῶν, εἰς τὸ ἄρθρ. 159, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ ποσόν, ἐὰν ἡ κλοπὴ ἔγεινεν εἰς πρᾶγμα ἀμέσως ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τρόπον ὁριστικὸν τῆς τελέσεως τῆς χριστιανικῆς ἱεραουργίας. Ὁ πρωστικὸς νόμος § 1156 ἐπιβαρύνει τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ἐὰν πρᾶξ' ἢ εἰς τόπον ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ § 1177. ἐπιβαρύνει τὴν ποινὴν τῆς βιαίας κλοπῆς ἐὰν γείνη διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβίσεως εἰς ἐκκλησίαν (διὰ ταγμα εἰς Mannkopf. σελ. 441). Ὁ βαυαρικὸς νόμος τοῦ 1816. ἄρθ. 2, θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον, ἐὰν θηται πρᾶγμα ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄρθ. 6 τιμωρεῖ ὡς διακεκρυμμένην κλοπὴν (4—8 ἐτῶν), ἐὰν κλοπὴ πρᾶγμα ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ περὶ τούτου. Senffert's Blätter III. σελ. 313. Ὁμοίως καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ.

227. ἐπιβάλλει (εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ἐπὶ κλοπῆς δηλ. πράγματος ὀρισμένου εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς θείας λειτουργίας) ἀπλὴν εἰρκτὴν 1 ἔτους μέχρις 6 ἐτῶν βαρείας εἰρκτῆς· ἐὰν δὲ κλαπῶσιν ἄλλα πράγματα ἀπὸ τοιαῦτα κτίρια, αὐξάνεται ἡ ποινὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς κατὰ τὸ ἥμισυ. Krug. Studien II. σελ. 99. Καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 323. 328. διακρίνει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλει εἰρκτὴν (μέχρις 6 ἐτῶν) τὴν δὲ δευτέραν παραδέχεται ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν.

§ 845.

Ποινὴ 1ον Ἡ ὑφαίρεσις τοῦ Ἡλίου (Monstranzτοῦ περιέχοντος τὸ Ἅγιον ἄζυμον (hostie) τιμωρεῖται, μὲ θάνατον διὰ πυρός. 2ον Ἐπικίνδυνος ἱεροσυλία διὰ ρήξεως ἢ ἀναθάσεως (α) γενομένη εἰς ἱερὸν (β) τόπον, τιμωρεῖται, χωρὶς παρατήρησιν τῆς ἀξίας τοῦ ὑφαιρεθέντος πράγματος (γ), ἀπολύτως μὲ θάνατον, ἀφίνεται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν ἢ ἐκλογὴν τοῦ τρόπου τῆς θανατώσεως (δ).

P. G. O art. 172. 173. 174.

- (α) Ὅχι μὲ ὁ π λ α, διότι ἡ Καρλόλινα δὲν ἔχει περὶ τούτου τίποτε, καὶ τοῦτο ἔχει τὸν λόγον του, διότι θεωρεῖ κυρίως τὴν διὰ ρήξεως ἢ ἀναθάσεως προσβολὴν τῆς ἐσωτερικῆς ἱερότητος τοῦ καθιερωμένου τόπου. cf. Robert. I. c. Grolman. C. R. W. § 306 Anm. 1. περιορίζει τοῦτο εἰς τὴν ῥῆξιν.
- (β) Εἰς Ἐκκλησίαν ἢ ἱερὸν οἶκον. Ὁ λόγος τῆς ἐξαίρεσεως τῶν locus profanus ὑπάρχει εἰς τὴν σημ. α.
- (γ) cf. Koch inst. j. or. § 228 Anm.
- (δ) «Οἱ κλέπτει οὗτοι τιμωροῦνται μὲ θάνατον κατὰ τὰς παραστάσεις τῆς πράξεως καὶ τὴν κρίσιν τῶν νομομαθῶν. ἀρθ. 172». Κατ' ἄλλους (Z. E. Maister jun. I. c. § 219. Martin Lehrb. § 459) αἱ λέξεις αὗται συγχωρεῖται, καὶ λαμβάνεται ὡς ὅτι τὸ ἀξιοποινὸν in concreto. Ἐναντίον τῆς παραβολῆς μὲ τὸ ἀρθρον 178. τῆς Bambergenesis, καὶ τῆς φητῆς, δη-

λώσεως τοῦ Καρόλου, ὅτι ἡ Ἱεροσουλία εἶναι βαρύτερον ἀδίκημα παρὰ τὴν κλοπὴν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. θανατικὴ ποινὴ δὲν ἐφαρμόζεται πλέον ποτὲ ἐπὶ Ἱεροσουλίας· Quistorp § 487. Tittmann. II. σελ. 403. Baumer. Lehrb. § 256.

§. 346.

γ^{ον}) Ἐπὶ τῆς ἀπλῆς Ἱεροσουλίας ἰον σκευῶν προσδιωρισμένων εἰς φύλαξιν ἄλλων ἱερῶν πραγμάτων (α), ἢ 2ον χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν σκευῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀποτελεῖ μεγάλην κλοπὴν, ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ (β). 8^{ον} ἀπλῇ ὑφαίρεσις ἀνιέρων ἢ καὶ ἱερῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀποτελεῖ μικρὰν κλοπὴν, πρέπει νὰ τιμωρῇται μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς ὡς καὶ ἡ κοσμικὴ κλοπὴ, ἀλλ' ὅμως ἐπηρεξημένην (γ). Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ κλοπῆς τοῦ ταμείου τῶν πτωχῶν.

- (α) H. C. C. C. 172. ἀντιτίθηναι εἰς τὴν ὑφαίρεσιν τοῦ ἁγίου ἀζύμου τὴν κλοπὴν ἄλλων ἱερῶν πραγμάτων καὶ τὴν κλοπὴν δισκοποτήρων καὶ τοῦ δίσκου αὐτῶν. H. Bam. art. 198. σαφηνίζει ἡτοῦτο καλῶς, λέγουσα «Ομοίως εἰναι κλέψῃ τὸν ἅγιον ἥλιον, ἢ ἄλλο τι ἱερὸν πρᾶγμα».
- (β) Περὶ τῆς ὥς πρὸς τὰ λεγόμενα «Tapfere beweihte Stück.» γνώμης τοῦ Heisler (in Schott's Jurist. Wochenbl. I. Jahrg. σελ. 134) παραβλ. Koch I. c. §. 29. Aum.
- (γ) ἀρθ. 174. «Πρέπει δὲ εἰς τοιαύτας ἱεροσουλίας νὰ δεικνύηται ὁ λιγώτερος ἢ ἐπιείκεια, περ' εἰς τὰς κοσμικὰς κλοπὰς. Αἱ λέξεις τῆς Bambergensis ἀρθ. 200. » πρέπει δὲ πρὸς τοῦτοις ἡ ποινὴ αὐτὴ νὰ ἐκτελῇται ὡποσὺν σθεαρότερα, » εἶναι τὸ καλῆτερον ὑπόμνημα, δι' οὗ ἀνασκητίζεται ἡ πάλαι ποτὲ γνώμη μου.
- (δ) P. C. O. art. 173. παραλείπει σιωπηλῶς τὸν εἰς τὸ ἀρθ. 201. τῆς Bambergensis πυρὸς θάνατον.

§ 347.

Ἄν καὶ αἱ κατὰ τῆς Ἱεροσουλίας βαρεῖαι ποιναὶ στη-
ρίζωνται ἐπὶ πραγματικῶν προϋποθέσεων, τὰς ὁποίας ἡ
διαμαρτυρομένη ἐκκλησία δὲν παραδέχεται, μὲν ὅλον τοῦ-
το, ἐπειδὴ οὔτε ἡ θρησκευτικὴ οὔτε πᾶσα ἄλλη ἀπλῶς προσ-
ωπικὴ πεποιθήσις τοῦ δικαστοῦ δὲν ἰσχύει κατέναντι ὑ-
παρχόντων νόμων, δὲν ἡμπορεῖ τις ν' ἀρνηθῇ ὅτι αἱ δια-
τάξεις ἐκεῖναι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἔχωσι κύρος καὶ ὡς πρὸς
τὰ δικαστήρια τῶν διαμαρτυρομένων, τοῦλάχιστον κατὰ
θεωρίαν (α). Ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ ἡ ἐξημέρωσις
τῶν ἡθῶν ἔθεσαν ἐν τούτοις πρὸ πολλοῦ εἰς ἀχρηστίαν
ὅχι μόνον τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόλυτον
ἐφαρμογὴν τῆς θανατικῆς ποινῆς (β).

(α) Ὁ συγγραφεὺς ἦτο εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις ἐναντίας γνώμῃ, καὶ
ὁ Böhmcr ad art. 172 § 1, in f.

(β) Παραβ. Meister pr. j. cr. § 210 — 'Ἐάν μ' εἶλον τοῦτο τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τοῦ
ὁποῖον παρήχθη ὁ τελευταῖος περὶ Ἱεροσουλίας γαλλικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος
ἄλλως περιλαμβάνει πολλά ἄλλα παρὰ τὴν Ἱεροσουλίαν (ἴσα Histoire
abrégée du sacrilège chez les différents peuples, et particulièrement
en France, par L. F. Loiret. II. Paris. à Paris 1824, 25. 8), 'Ἐάν τὸ
πνεῦμα τοῦτο, πρὸς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει πολλὴ τάσις, ἤθελεν ἐπικρα-
τῆσαι καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, τυχόντες ἤθελεν ἐπανέλθῃ εἰς χρῆσιν ἡ Κα-
ρολίνα καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἀντικείμενον. — Ὁ Ἰδὸλιος ἔμμος τοῦ 1830.
ἀπέκλεισεν διὰ παντὸς πᾶσαν τοιαύτην τάσιν

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ Tittmann im Hanb. II. σ. λ. 403 ἀποδει-
κνύει εἰς ὁποῖαν ἀμυχανίαν περιπίπτει τις, ὅταν σκέπτεται
περὶ τοῦ ζητήματος, ἐάν ἡ θρησκεία τοῦ δικαστοῦ ἢ τοῦ
κλέπτου ἔχῃ ἐπιβρῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς, π. χ.
ἐν περιπτώσει καὶ ἡν Ἰουδαίος τις ἤθελε κλέβει τὸν ἅγιον
ῥῆλον, ἢ καθολικὸς τις ἤθελεν ὑφαίρειν ἀπὸ ἐκκλησίαν δια-

μαρτυρομένων τὴν ἄζυμοθήκην. Τὸ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ διαμαρτυρομένου σέβας τοῦ καθολικοῦ πρέπει νὰ ᾖται τόσον μέγα, ὅσον αὐτὸς ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν διαμαρτυρόμενον νὰ σέβηται τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τρόπον ὥστε ἐνταῦθα γίνεται κλοπὴ ἀδιαταράκτου πράγματος, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν καθολικὸν ὑπάρχει καὶ ἐλαφρυντικὴ αἰτία, διότι παρέβη τὰ ἰδιαίτερα καὶ γνωστὰ εἰς αὐτὸν χρῆν του. Rosshirt. Gesch. II. σελ. 324.

§ 348.

Πολλὰ ἄλλα εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἰδίως κατονομαζόμενα ἢ διακρινόμενα εἶδη κλεπτῶν, οἷον οἱ *directarii* (α) *effractores* (β), *saccularii* (γ) *expilatores* (δ), *fures balnearii* (ε), *abigei* (ζ), *sepulcrorum violatores* (η), καθὼς καὶ ἡ διάκρισις μεταξὺ *f. nocturnum* καὶ *diurnum* δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν πρακτικὴν ἀξίαν, καὶ μόνον χρησιμεύουσιν ἀκόμη ὡς ἀντικείμενα ἀρκετὰ ἀνωφελῶν φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν διασαφίσεων. Ἡ παράνομος κυνήγισία, λεγομένη ἀνοικείως *θηριοκλοπεία* *Wilddiebstahl*. (θ). ἐξαιρουμένης τῆς ἀσυγχωρήτου ἀλιεύσεως εἰς ῥέοντα ὕδατα (ι), ὑπάγεται ἀπλῶς εἰς τὸ ἰδιαίτερον δίκαιον πάσης ἐπικρατείας (κ).

(α) cf. Püttmann advers. jur. L. III. c. 6. Feuerbach: τί ἐστὶ *directarius*; in dessen Civil. Vers. Thl. 1. (Giessen 1803), nr. V. — Ἐκ τοῦ ἐκζητοῦ Dabelow über den so genannten Directariat der Römer etc. Halle 1804. J. R. Grosse der Begriff des Directariats. Gött. 1804. — Schulze über Directarian, in den gemeinnützigen Beiträgen zu den Dresdner Anzeigen 1810, St. 35. Ἐξα Pernica de furtum generis quod vulgo directariorum nomine circumfertur. Gött. 1824. C. Diek, histor. Versuche über das Criminalrecht, der Römer nr. II.

(β) L. 1. D. de fur. baln. L. 1. § 2. L. 2. D. de effr.

(γ) L. 7. D. de extraord. crim. L. 1. § 2. D. de effr. Cujacius X. obs. 27.

- (b) L. 1. § 1. D. de effr. et expil.
 (c) Dig. XLVII. 17. J. C. Wildvogel Diss. de balneis et balneatoribus. Jen. 1703.
 (d) D. XLVII. 14. C. IX. 37. Mos. et Rom. LL. Coll. Tit. II. cf. Chr. Thomasius Diss. de abigeatu et. 3. Hal. 1739. G. L. Böhmer Diss. de abig. et furto equorum Gött. 1742. (in El. jur. civ. Tom. III. Ex. 21.)
 (n) ἰδίως καὶ ἡ cadaverum spoliatio. L. 3. § 7. L. II. D. de sepulcro viol.
 (b) L. 1. D. de fur. baln. L. 2. D. de effor. P. G. O. art. 167. 174.
 (c) P. G. O. art. 169.
 (u) Jo. Petr. de Ludewig Diss. de ferarum furto. Hal. 1730. — E. Gottfried Chr. Klügel. Diss. de furto ferarum ejusque poena praesertim in terris Saxonieis. Viteb. 1782. — Kleinschrod Abhandlung vom Wilddiebstahle, dessen Geschichte, Strafe und Gerichtsstande. Erlangen 1790. Desselben Noch. etwas über des Verbrechen des Wilddiebstahls. In den Abhandlung aus dem princ. R. und princ. Process. Thl. II. nr. 12. — Feuerbach. Themis oder Beiträge zur Gesetzgebung (Lands hut 1812) nr. III. Vollgraff verm. Abhandl. aus dem gebiete des Crim. und Straatsrechts. Marb. 1822. nr. 1.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ νυκτερινῆς κλοπῆς ἄριστα Canneman de furto nocturno. Gron. 1825. Καὶ εἰς τοὺς νέους νόμους ἡ πρᾶξις τῆς κλοπῆς ἐν καιρῷ νυκτός θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ τῆς ποινῆς αἰτία. Αὐστρ. νόμ. ἀρθρ. 160. πρωσσικὸς § 1166. βαυαρικὸς ἀρθ. 221. Ἐὰν ὁ κλέπτης παρεισέδυσεν εἰς οἰκίαν μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ κλέψῃ καὶ ἐκλεψῇ τῷ ὄντι ἐν καιρῷ νυκτός (κατὰ τὴν νόμον τοῦ 1816) θεωρεῖται τοῦτο ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία. Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 230. βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 223. Περὶ τῆς σημασίας τῆς νυκτός ὑπάρχει μεγάλη φιλονεικία. Krug Studien II. σελ. 103—107. Πρέπει νὰ ᾔναι τοιαύτη ὥρα, καὶ ἂν οἱ κατοικοὶ τῆς οἰκίας εἰς τὸν προκείμενον τόπον ὑπάρχουν συνήθως παρῃσέδομένοι εἰς τὴν νυκτερινὴν ἡγυρίαν. ὅρα Watzdorf Jahrbücher für sächs Strafrecht I. Heft. σελ. 121.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ Directariat. Τῶν ῥωμαίων, περὶ οὗ πολλὰ ἐρρέθησαν, ἥτο μόνον ἰδιαιτέρᾳ καὶ ἐπικίνδυνος ἀπόπει-

ρα κλοπῆς· ὅρα ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων συγγραμμάτων, Ziegler, observat. jur. crim. 1. p. 34. Zachariä vom Versuche 1. σελ. 153. Luden vom Versuche σελ. 195.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ θεωρηθῇ ὡς εἶδος τῆς κλοπῆς ἡ θηριοκλοπία (ἡ παράνομος κυνηγεσία), ὅταν πράττεται ἀπλῶς ἐπὶ ἀγρίων ζώων εὐρισκομένων εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν. Ἡ ἀπλὴ παραβίασις τοῦ δικαιώματος τοῦ κυνηγίου δὲν εἶναι κλοπὴ. Πολλὸ ὀλιγώτερον δύναται τις νὰ τὴν ὀνομάσῃ καὶ βαρυτέραν παρὰ τὴν ἀπλὴν κλοπὴν. Wächter Lehrb. II. σελ. 352. Heffter Lehrb. σελ. 545. καὶ Rüd. vom dem Jagdrechte u. dem Wilddiebstahl. München 1835. Ἀλλ' ἡ νομοθεσία ἔχει λόγους νὰ διακρίνῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ εἴαν θέλωμεν νὰ ἡμεῖθα δίκαιοι καὶ νὰ μὴ ἀκολουθῶμεν ἀπλῶς τὴν ἐμπειρικὴν θεωρίαν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1ον τὸ περὶ τὴν κυνηγεσίαν ἀδίκημα, ὅταν τις εἰς ξένον πρὸς κυνηγεσίαν περικεκλεισμένον τόπον φονεύῃ ἄγρια ζῶα, ἀλλὰ χωρὶς σκοπὸν ἰδιοποιήσεως (ἡ περίπτωσις αὕτη πρέπει νὰ ἐξαμεινῶται μὲ πρᾶξιν ἀμέμεπτου διαγωγῆς ἀνθρώπου, ὅστις κατὰ πρώτην φορὰν πυροβολεῖ ἐναντίον ἀγρίων ζώων ὑπὸ περιστατικῇ καὶ ὅλως ἀκίνδυνῃ). 2ον τὴν κλοπὴν ἀγρίων ζώων, ὅταν ἡ προαίρεσις τῆς ἰδιοποιήσεως τοῦ ζώου ᾖ καὶ ἡ βίασις. 3ον τὴν κατὰ συνήθειαν ζωοκλοπὴν. 4ον τὴν ζωοκλοπὴν μὲ ἐπιβαρυντικὰ περιστατικά. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀριθρ. 154 ὑπάγει τὴν κλοπὴν (ἀνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ) εἰς κακουργήματα, εἴαν πρᾶχθῇ εἰς ζῶα εἰς ἀποκεκλεισμένα δάση, ἢ μὲ ἰδιαιτέραν θρασύτητα, ἢ ἀπὸ τινος κατὰ συνήθειαν ζωοκλέπτῃ. Ὁ πρῶσσιος νόμος διακρίνει (§ 315—19) παραβάσεις περὶ τὴν κυνηγεσίαν (Mannkopf. σελ. 201.), ζωοκλοπὴν (§ 1145), καὶ διὰ βίας ζωοκλοπὴν (Διάταγμα τοῦ 1832 εἰς Mann-

Kopf. σελ. 434). Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 218. παραπέμπει εἰς τὰ ἰδιαιτέρα διατάγματα (τὰ ὅποια ἦσαν πολὺ αὐστηρά). Νόμος τις ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1813 διακρίνει ζωοκλοπὰς ὡς ἀστυνομικὰς παραβάσεις, πλημμελήματα καὶ ἀδικήματα' (ὅρ. Spies Sammlung aller Ergänzungen zum bayerischen Strafgesetzbuch zu art. 218). Κατὰ τὸ 1837 ὑπεβλήθη εἰς τὰς βουλὰς νέον πολὺ ἡπιώτερον νομοσχέδιον, ἀλλὰ δὲν ἐξεδόθη ὡς νόμος. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 275—284 δὲν ὁμιλεῖ περὶ ζωοκλοπῆς εἰς τὸ περὶ κλοπῆς κεφάλαιον ἀλλ' εἰς τὸ XV περὶ ἄλλων βλαβῶν ξένης ιδιοκτησίας, καὶ διακρίνει τὰ καθ' ἑκαστα ἐκ τῆς αὐτῆς. Καὶ ὁ θυρεμπεργικὸς νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ κλοπῆς ἀλλ' εἰς τὰ ἀρθ. 394—98 εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ἀξιοπώνου προσβολῆς τοῦ περὶ τὴν κυνηγεσίαν δικαιώματος.

ΥΠΟΜΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Νομικῶς διακεκριμένη, μὴ ἀπιτεταμένη κλοπή.

§ 349.

Οἱ νόμοι ἐξαίρουσι τῶν συνήθων κανόνων περὶ τιμωρῆσεως τῆς κλοπῆς, ἵνα τὴν ὑπὸ συγκατηροδόμου γενομένην ὑφαίρεσιν πραγμάτων τῆς κληρονομίας, ἥ ὅποια πρᾶξις ἔχει ἀποτελέσματα μόνον κατὰ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον. (α)

- (α) L. 3. C. fam. heriscundae. «Expilatae hereditatis crimen frustra coheredi intenditur, cum iudicio familiae eriscundae indomnitate ejus prospiciatur». — Ὁ Mathaeus, de crim. L. XLVII. tit. 12. c. 1. nr. 4. ζητεῖ, ἂν καὶ μὴ ὀρθῶς, νὰ εὐξη τὸν λόγον τῆς διατίξεως τούτης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ συγκατηροδόμων κοινωνίαν· ἀλλὰ καὶ κοινῶς πράγματος δύναται νὰ γείνη ὑφαίρεσις. L. 45. D. de furtis.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνη τις ἐνταῦθα ἰὸν τὴν ὑφαίρεσιν πραγμάτων, ἀνηκόντων εἰς κληρονομίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεδέχθη ἀκόμη ὁ κληρονόμος. Τὰ περὶ ταύτης συνέχονται μὲ τὴν *usucapio pro herede*. Wächter II. σελ. 331. Unterholzner über Verjährung I σελ. 217. Heffter Lehrb. σελ. 427. Εἰς ταύτην συνάγεται τὸ μετὰ ταῦτα μορρωθὲν *crimen expilatae hereditatis*. L. 4. D. expil. hered. 2ον τὴν ὑφαίρεσιν, δι' ἧς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας ἰδιοποιεῖται ὁ συγκληρονόμος πρᾶγμα τι ἀνῆκον εἰς τὴν κληρονομίαν, (L. 3. C. fam. hercise), καὶ ἡ ὁποία εἶχεν ἀποτελέσματα μόνον κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον. 3ον τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπιζήσαντος συζύγου γενομένην ὑπεξαίρεσιν τοιούτων πραγμάτων, ἡ ὁποία ὁμοίως θεωρεῖται μόνον κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον νόμ. 4. Κωδ. de crim. expil. haeredit. καὶ ἡ λέξις *expilatio* σημαίνει, ὅτι δὲν εἶχον κατὰ νοῦν κυρίως *furtum*, Rosshirt Gesch. II. σελ. 284.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν πᾶσα κλοπὴ εἶναι τιμωρητέα, αἱ δὲ ῥωμαϊκαὶ διατάξεις συνέχονται μὲ τὰς περὶ *furtum* γνώμας τῶν ῥωμαίων, διατείνονται τινες ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας περιπτώσεις πρέπει νὰ καταγινώσκηται ποινὴ παρ' ἡμῖν. Klien v. Diebstahl. σελ. 391. Rosshirt σελ. 375. Tittmann Handbuch. II. σελ. 389.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ Heffter σελ. 427. λέγει ὅτι εἰς τὴν ἀνωτέρω περιπτώσει τῆς ἀπὸ συγκληρονόμου μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας γενομένης κλοπῆς, πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἀρθ. 165. τῆς Καρολίνας.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ Πρωσσικὸς νόμος § 1127—29 ἀποφαίνεται κλοπὴν, ἐὰν ὁ κληρονόμος ὑφαίρεσιν πρᾶγμα ὠρισμένον πρὸς κληροδοσίαν, καὶ τιμωρεῖ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὴν

παρά κληρονόμου γενομένην ἀφαίρεσιν πραγμάτων ἐξ ἀδαιρέτου κληρονομίας. Ὁ βρυαρικὸς νόμος ἀρθ. 213 κηρύττει κλέπτην τὸν κληρονόμον ὅστις ἀφαιρῇ τι ἐκ τῆς ἀδαιρέτου κληρονομίας πρὸς ζημίαν τῶν συγκληρονόμων ἢ τῶν κληροδόχων.

§ 350.

Ἡ αὐτὴ ἐξαίρεσις ὑπάρχει 2) ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν (f. domesticum proprium), ἣτις πράττεται ἀπὸ σύζυγον πρὸς σύζυγον ἢ μεταξὺ στενῶν συγγενῶν. Τοιοῦτοι συγγενεῖς ἐννοοῦνται μόνον οἱ ἐξ αἵματος, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι οἵτινες εἶναι οἱ πλησιέστεροι κληρονόμοι τοῦ ἀπολέσαντος τὸ πρᾶγμα (α). Εἰς τὴν μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν ἀντιτάσσεται ἡ οἰκιακὴ κλοπὴ (f. domesticum improprium), ἡ ὁποία πράττεται ἀπὸ ἀπλῶς συνδιαιτωμένους εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν πρὸς πρόσωπα τῆς οἰκογενείας, ἰδίως ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν (β).

- (2) P. G. O. art. 165. «ἐάν τις ἀπὸ ἐλαφρότητα ἢ ἀφροσύνης ἐπάρῃ τι ἀπὸ πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἄλλως εἶναι εἰς ἐκ τῶν πλησιαιτέρων κληρονόμων, ἢ ἂν τοιοῦτόν τι συμπῇ μεταξύ ἀνδρὸς καὶ γυναίκος, καὶ δὲ ἕτερον τῶν μερῶν ἐνάξῃ τὸ ἄλλο διὰ τοῦτο, ὀφείλουν οἱ δικασταὶ ἀφοῦ ἐξακριβώσωσιν ἕλα τὰ περιστατικὰ νὰ συμβουλευθῶσι τοὺς νομομαθεῖς, καὶ νὰ πληρ:φορηθῶσι 1) τί ἐρίκει εἰς ταιαύτας περιστάσεις τὸ «κοινὸν δίκαιον καὶ μὲ τοῦτο νὰ συμμορφωθῶσι, 2) εἰ ἐπαγ: γέλωτος ὁμῶς δὲν πρέπει ἡ ἀρχὴ ἢ ὁ δικαστὴς εἰς ταύτας τὰς περιστάσεις εὖτε νὰ ἐγκαλέσῃ εὖτε νὰ τιμωρήσῃ.» Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο εὐρίσκουσιν τινες τὸ crimen expilatae haereditatis, ὡς ὁ Classen ad L. art. — Ἄλλοι, ὡς ὁ Böhmert ad Carpzov Q. 82. obs. 2, καὶ ad h. art. § 2, τὸ ἀνάγκου εἰς τὴν κλοπὴν λαχούσης (ἐπαγ:είας) ἢ ἀλπιζομένης κληρονομίας. — Ὁ Blumblacher ad. h. a. p. 385. Kress ad. h. art. § 2. καὶ Kleinschrod vom Diebstahl, Beitr. V. § 3 Ἐννοεῖται κλοπὴν μεταξὺ κληρονόμων, πρὶν εἶτι διανεμηθῇ ἡ κληρονομία.

- (β) L. 89. D. de furtis. L. 11. § 1. D. de poenis. Ἰδιαίτεροι νόμοι θεωροῦσι τὴν οἰκιακὴν καὶ τὴν κλοπὴν ἐν αἰρεσι ὡς ἐπιτεταμμένα. cf. ge. Henr. Ayser Diss de furti domestici poena in terris Brunsvicensibus. Gött. 1788. C. Aug. Günther Diss. de furto domestico Lips. 1783. Quistorp ob. und in wie ferne die Anverwandtschaft die Strafe eines Verbrachens mildere? Indessen Beitrügen u. Aufg. nr. 31.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν κειμένων δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὅτι καὶ ἡ ὑπὸ ὑπηρετῶν γενομένη κλοπὴ πραγμάτων τοῦ κυρίου αὐτῶν δὲν τιμωρεῖται, καθότι αἱ περὶ τοῦτου ῥωμαϊκοὶ κανόνες ἀναφέρονται εἰς τὴν σχέσιν τὴν μεταξὺ δούλου καὶ κυρίου, ἥτις δὲν ὑπάρχει πλέον παρ' ἡμῖν. Ἐπομένως αἱ τοιαῦται κλοπαὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς καὶ αἱ ἄλλαι, ἐὰν ἐγχώριός τις νόμος δὲν ὀρίζῃ ἄλλο τι. Heffter Lehrb. σελ. 424—26. — χωρὶς λόγον θέλει ὁ Tittmann Handb. II. σελ. 427. νὰ τιμωρῇται αὐστηρότερα ἡ οἰκιακὴ κλοπὴ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι ἡ ἀπειλὴ αὐστηροτέρας ποινῆς κατὰ τῆς οἰκιακῆς κλοπῆς φέρει τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα, ἂν ὅ,τι προτίθεται δι' αὐτῆς. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν Βαυαρίαν, ὅπου ὁ ποινικὸς νόμος ἄρθ. 24 ἐτιμῶρει μὲ 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν πᾶσαν οἰκιακὴν κλοπὴν (χωρὶς παρατήρησιν τοῦ πηροῦ, ἄρα καὶ ἐνός Γρόσου), ἐκρίθη ἀναγκαστικὸν νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὸ 1816. Εἰς τὸν νόμον τοῦ 1816, ἄρθ. 2 ἐχαρκτηρίσθη ὡς ἐπιβαρυντικὸν περιστατικόν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθ. 156. τιμωρεῖ τὴν οἰκιακὴν κλοπὴν, μὲ βαρυτέραν ποινὴν (6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους) μόνον ἐὰν τιμωροῦται εἰς πλέον τῶν 5 φιορινίων. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 137—40 διακρίνει μικράς καὶ μεγάλας οἰκιακὰς κλοπὰς. Αἱ πρῶται καταδιώκονται μόνον ἐπὶ αἰτήτει τοῦ οἰκογενάρχου· ἐπὶ τῶν δευτέρων ἐπιβιβάζεται ἡ ποινὴ ἀπὸ 6 ἐβδομάδων μέχρι 3 ἐτῶν. (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς οἰκιακῆς

κλοπῆς ὅρα Διάταγμα τοῦ 1796 εἰς Mannkopf. σελ. 419).
 Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθ. 386 τιμωρεῖ πάνταν οἰ-
 κικὴν κλοπὴν (χωρὶς περατήρησιν ποσοῦ) μὲ εἰρκτὴν. Ὁ
 βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 328 θεωρεῖ τὸ ὅτι ὑπηρέτης ὦν
 τις ἔκλεψεν, ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν, ἐφαρμόζεται δὲ
 τοῦτο καὶ ἐπὶ κλοπῆς κατωτέρας τῶν 5 φιορινίων. Ὁμοίως
 καὶ ὁ μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος ἀρθ. 12.

§ 351.

Ἡ *Karolina* (α) ὀρίζει 1) ὅτι ἐπὶ κλοπῆς μεταξὺ συγ-
 γενῶν ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ μὴ ἐνεργῇ ἐξ ἐπαγγέλμα-
 τος, καὶ 2) ἐὰν κινηθῇ περὶ τοιαύτης κλοπῆς ἀγωγὴ,
 ὡς ἀποφασίζῃ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον. Τὸ κοινὸν τοῦτο
 δηλαδὴ τὸ ῥωμαϊκὸν) δίκαιον ὅχι μόνον δὲν θέτει οὐδε-
 μίαν ποινὴν κατὰ τῆς μεταξὺ συγγενῶν κλοπῆς, ἀλλὰ
 καὶ ἀποκλείει ἀπ' αὐτῆς τὴν ἐπὶ κλοπῇ ἀγωγὴν, παρα-
 δέχεται δὲ ἀπλῶς ἀποζημιώσιν (β). Ὅστις μὴ ὦν συγ-
 γενὴς λάβῃ μέρος εἰς μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν, δικά-
 ζεται κατὰ τοὺς κοινούς κανόνας περὶ μετοχῆς εἰς κλο-
 πὴν (γ).

(α) P. G. O. art. 165.

(β) §. 12 J. de obl. q. ex. del. L. 16. L. 17. pr. L. 52. § 4—7. D.
 de furtis L. 1. 3. pr. L. 17. u. L. 25. D. de act. rer. amotarum, L.
 2 C. rerum amotarum. Πολλοὶ νομοδιδάκταιοι παραδέχονται ἀπλῶς
 ἡπιωτέρας δημοσίας ποινὰς διὰ προστίμου ἢ βραχέας φυλακί-
 σις. Carpzon pract. rer. crim. Q. 82. nr. 42. Boehmer ad Carpzon
 Q. 82. obs. 2. ad art. 165. § 5. Quistotp. a. a. O. σελ. 481. Εἰς κα-
 νίνα νόμον τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον ὁ Κάρολος Ἰνταῦθα ῥητικῶς
 ἐπικυροῖ, δὲν εὐρίσκεται λόγος τις ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης.

(γ) §. 12. J. I. c. L. 36. § 1. D. de furtis.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον δὲν ἔδιδε τὴν *actio furti*, ἐὰν ἐγένετο ἡ κλοπὴ μεταξύ στενῶν συγγενῶν, *Archiv des Criminalr.* VI. Thl. σελ. 264.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθ. 165. γίνεται δῆλον, ὅτι κατὰ τὸν Μεσσιῶνα οἱ Ἰταλοὶ νομικοὶ παρέπεμπον εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον· ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ Καρολίνα ἐλάβε μᾶλλον ὑπ' ὄψιν τὴν κοινὴν νομικὴν γνώμην ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἡ ὁποία κατὰ τὰς ιδέας τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἀνεγνώριζεν εἰδός τι κοινωνίας μεταξύ συγγενῶν καὶ ἡσθάνετο ὅτι ὑπὲρ συγγενῶν, ὅστις κλέπτει τὸν στενὸν συγγενῆ του, ὑπάρχει λόγος τῆς συγγνώμης· διὰ τοῦτο καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διατάξεως εἶναι 1) ὅτι ἕνεκα κλοπῆς μεταξύ συγγενῶν δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῇ ὁ δικαστὴς ἐξ ἐπαγγέλματος (τὸ ὁποῖον εἶναι φρονίμως διατεταγμένον· ἔβλ. *Mittermaier über den neuesten Zustand des Criminalr.* σελ. 182), 2) ὅτι, ἐὰν κινήθῃ ἀγωγὴ καὶ πρόκλησις νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ, πρέπει νὰ ᾔναι αὕτη μετριωτέρα. *Archiv des Criminalr.* VI. σελ. 241. *Klien* σελ. 385. *Tittmann. Handb.* II. σελ. 387, *Wächter Lehrb.* II. σελ. 326. *Heffter Lehrb.* σελ. 424. *Rosshirt, Gesch.* II. σελ. 314.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Μερ. II. ἄρθ. 213 τῆς ὑφαιρέσεως μεταξύ συζύγων, γονέων, τέκνων ἢ ἀδελφῶν, ἐνόσω διαιωτῶνται εἰς τὴν αὐτὴν κοινὴν οἰκίαν, τιμωρεῖ μὲ ἀστυνομικὰς ποινὰς κατ' αἵτησιν τοῦ οἰκογενειάρχου. Κατὰ τὸν πρωσικὸν νόμον § 1133. ὑφαιρέσεις μεταξύ γονέων, τέκνων, συζύγων ἢ μεταξύ ἀδελφῶν ἢ συγγενῶν, συνδιατωμένων εἰς τὴν αὐτὴν κοινὴν οἰκίαν, δὲν πρέπει νὰ τιμωρῶνται ἐξ ἐπαγγέλματος· ἐὰν δὲ καταμηνυθῶσι, τιμωροῦνται ὡς κοινὰ κλοπαὶ (§ 1136). Ὁ ποικιλικὸς Κώδικς ἄρθ. 380. κηρύττει τὰς ὑφαιρέσεις ταύτας ἐλευθέρως ἀπὸ πάσης ποινῆς. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 228 λέγει μόνον,

ὅτι πρέπει νὰ καταδιώκονται καὶ τιμωρῶνται ἐπὶ κατα-
 μηνύσει τοῦ ἀπολέσαντος τὸ ὑφαίρεθὲν, ἢ ἐκείνου ὅστις
 προτάσεται αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκογενεῖᾳ. Ὁ σαξωνικὸς νόμος
 ἀρθ. 237. δὲν συγχωρεῖ ὁμοίως τὴν ἀνάκρισιν εἰμὴ ἐπὶ κα-
 ταμηνύσει τοῦ ζημιωθέντος, καὶ θέτει ποινὴν μόνον φυλά-
 κισιν μέχρις 8 ἐβδομάδων ἢ εἰρκτὴν μέχρις 1 ἔτους. Ὁ
 βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 339. δὲν διατάσσει ὁμοίως ἐξ ἐ-
 παγγέλματος καταδιώξιν, ἐὰν δὲν ἐπράχθη ἡ κλοπὴ δι'
 ὅπλων, τιμωρεῖ δὲ, γενομένης καταδιώξεως, μὲ φυλάκισιν
 καὶ ἐὰν ἄλλως ἤθελε καταγνωσθῇ ἡ εἰρκτὴ, τοῦλάχιστον
 3 μηνῶν.

§ 352.

Διακρίνεται προσέτι νομικῶς ὅσον ἡ ὑφαίρεσις ἐδωδίων
 καρπῶν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ, καθόσον πράττεται τὴν ἡμέραν
 οὐχὶ ἐξ αἰσχροκερδείας, ἀλλὰ μόνον πρὸς θεραπείαν τῆς
 πείνης ἢ τῆς ὀρέξεως, καὶ δὲν ἐπιφέρει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην
 δι' ἀποκομιδῆς αὐτῶν μεγάλην ζημίαν. Καὶ ἡ τοιαύτη
 ὑφαίρεσις πρέπει νὰ τιμωρῆται μόνον πολιτικῶς (α)-
 (α) P. G. O. art. 167.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ.

Ὑφαίρεσις διὰ βλάβης προσώπων.

Ληστεία.

M. Gottl. Pauli Diss. de vera rapinae indole. Vit. 1777.
 Leyser Sp. 539.
 Püttmann de crimine robbariae (in Adversar. jur. univers.
 L. II. cap. 24).

Ebeling D. de gemina rapinae notione. Suer. 1797. Konopack. im neuen Archiv. des Criminalr. V. Bd. nr. VI.

§ 353.

Ἐὰν ἡ προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος ἐκτελεῖται διὰ προσβολῆς τῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων γεννᾶται τὸ ἀδίκημα τῆς ληστείας (α). *Ληστεία* (*rapina*, *depraedatio*, *grassatio*, *robbaria*) ἐστὶν ὑφαίρεσις διὰ βίαιον παραγίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ νομέως τοῦ πράγματος, ἀλλὰ χωρὶς βλάβην τῆς ζωῆς αὐτοῦ (β).

P. G. O. art. 126.

- (α) Ἡ ληστεία προσελήφθη εἰς τὴν περὶ ὑφαίρεσεως διδασκαλίαν, διότι καὶ εἰς αὐτὴν κύριον θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους ἡ ὑφαίρεσις, παρεπόμενα δὲ ἐπιβαρυντικὰ ἢ βία.
- (β) Περὶ τῆς ἑννοίας τῆς ληστείας κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον παράδειγμα Matthaeus de crim. L. XVII. t. 2. c. 1. § 1. p. 108. Böhmer ad. art. 126. § 4. A. G. Cramer et. C. Friedrich. M. T. Ciceronis orationum pro Scauro etc. partes ineditae. Kil. 1816. p. 66.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἑννοία τῆς *rapina* κατὰ τοὺς ῥωμαίους ἦτο εὐρυτέρη τῆς κατὰ τοὺς γερμανοὺς ἑννοίας τῆς ληστείας (*Raub*). Imhof. Diss. de furtis p. 108. v. Savigny Zeitschrift für geschichtl. Rechtswissenschaft. V. nr. 3. Heft. Lehrb. σελ. 428. Εἶναι πιθανόν, ὅτι εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐξελάβανον τὴν *rapina* εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν ἑννοίαν ὅρα ἐν γένει Schwarze de crimine rapinae ex princ. jur. comunis. Dresd. 1839. Breitenbach das Verbrechen des Raubs nach römischen Recht. München 1839. Rosschirt Gesch. II. σελ. 153. Εἰς τὸ *furtum* εἰς πλατυτέραν ἑννοίαν περιέχεται καὶ ὅ,τι ἀργότερα ὠνομάσθη *rapina*. Ἡ ἀνάγκη

ἔφερε βαθυμηδὸν εἰς τὸ νὰ διακριθῇ ἡ περίπτωσις τῆς rapina, καὶ νὰ καταδιώκωνται ὡς τοιαῦται αἱ διὰ φανε-
 ρᾶς βίας πολλῶν ἐνωμένων πρὸς τοῦτο πραττόμεναι βλά-
 βαι, διακρινόμεναι κατὰ τὴν διάταξιν ἀπὸ τὸ γινώρισμα
vi armatis coactis hominibus (Huschke *analect. Li-*
teræ. Lips. 1827 p. 188. Breitenbach σελ. 7 *Schwarze*
p. 3), εἰς τρόπον ὥστε τότε (ἔλεγα τῆς ἐπόψεως τῆς βίας
 καὶ βλάβης) δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον διόλου ἢ πολλὰ ὀλίγον ὁ
animus lucri faciendi (Rosshirt *Gesch. II. σελ. 153.*
Schwarze p. 12. πρὸς Breitenbach σελ. 25). Ἀργότερ-
 ᾶς φαίνεται, ὅτι ἡ rapina διεκρίθη μᾶλλον ὡς εἶδος
 τοῦ κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἀδικήματος, ὅμοιον μὲ τὸ *furtum*
 διάφορον ὅμως αὐτοῦ κατὰ τὸ εἶδος τῆς *contractatio* (δη-
 λονότι καθ' ὅσον ἡ ἐνεχθεῖσα τῶν προσώπων βία ἦτο μί-
 σον πρὸς σκοπὸν) *Breitenbach* σελ. 23. πρὸς *Schwarze*
p. 10—20. Ἐκτὸς τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς τῆς rapina
(Schwarze p. 38) ἐφηρμόσθη βαθυμηδὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ
 μᾶλλον ἡ *poena publica* (τοῦ ληστοῦ) *Breitenbach* σελ.
 56. *Schwarze p. 28*). ἐνῶ εἶδη τινα ληστῶν (ἰδίως οἱ
 εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς) τιμωροῦνται μὲ δεινὰς ποινὰς·
 ὡς *latrones* καὶ *grassatores* (*Breitenbach* σελ. 82—85.
Schwarze p. 32.) ὅρα καὶ *Birnbaum im Archiv. des*
Criminalr. XI. σελ. 643. καὶ XIV. σελ. 504—9. 516.
 Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον διεκρίθη ἰδίως ἡ ληστεία εἰς
 τοὺς ἀρχαίους ἀκόμη νόμους (*Schwarze p. 50*). Εἰς τοὺς
 κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος εὗρίσκεται συχνάκις ἡ λέξις
 ληστεία, σημαίνουσα τὰς δεινὰς περιπτώσεις τῆς κλοπῆς,
 ἀλλ' εἰς κυρίαν σημασίαν, ὅτε καὶ αὐστηρότεραι ποιναὶ
 ἐφηρμόζοντο, λησταὶ ἦσαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς κλέ-
 πτας, ὅσοι ἐκλεπτον κάμνοντες χρῆσιν φανερᾶς βίας ἐναν-
 τίων ἀνθρώπων, ἰδίως εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς· ὅρα *Dreyer*
Nebestunden σελ. 187. *Cropp in Hudtwalker II. σελ.*

11. πρὸ πάντων *Rechtbuch Ruprechts II. cap. 31—34*, ὅπου ἐξαιρέτως διακρίνεται ἡ λαθραία καὶ φανερά ληστεία (*Ausgabe von Maurer* σελ. 269.) ὅρα εἰς τὸ ἀρχαῖον *culmische Recht* (*Ausg. v. Lemann* σελ. 165.) καὶ τὸ ἀρχαῖον *lübisches Recht* (*ausg. von Hach.* σελ. 543.) Ἰδίως διδασκτικοὶ εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Ἰταλικοὶ κανονισμοὶ περὶ τῶν ποινῶν τῶν *robbatores* (διεξοδικαὶ διατάξεις ἐκ τοῦ XIV αἰῶνος εἰς τὴν *Carta di logu cap. 13.* (*Ausg. von Mamelli p. 29*). *Statuta di Vercelli fol. C. XII.* Οἱ Ἰταλοὶ νομικοὶ ἔκαμαν καταφανῆ τὴν ἀκριβῆ διάκρισιν τοῦ *latro*, *grassator* καὶ *robbator* ἀπὸ τοῦ *fur*, καὶ ἐθεώρουν ἐπὶ τῶν δύο πρώτων τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, παραπέμποντες μὲν ἐν γένει εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς ἐκφράσεις, ἔχοντες δὲ πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν τοῦ συγχρόνου αὐτῶν κανονισμοῦς. *Gandinus de malefic im til. de furibus et latronibus. Bonifacius tit de furibus et robbatoribus. Schwarze p. 74.* Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἦτο ἐν τοῦτοις ἡ ληστεία πικροῦ εἰς συνάρειαν μὲ τὸ δικαίωμα τῆς διαμάχης (*Schwarze p. 58. Rosshirt ges. II. σελ. 154*), ὅτε καὶ ἐπράττοντο ληστεῖαι ὑπὸ τὸ πρόσχημα δικαιώματος. Ἡ Κροδίνα ἔλαθεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐκ συνηθείας δίκαιον ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Ἰσως δὲ καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καθ' ὅσον τοῦτο ἐτιμῶρει αὐστηρότερον εἶδη τινα ληστῶν, ἀλλὰ κυρίως ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρθ. 126 ἦτο ν' ἀντιθέσῃ τὴν ληστείαν εἰς τὴν κλοπὴν, νὰ κηρύξῃ ὡς πρώτιστον γνῶρισμα τὸν καταβιασμὸν καὶ τὸν πρὸς ἀνθρώπους κίνδυνον, καὶ ν' ἀναιρέσῃ πᾶσαν διάκρισιν μεταξὺ κοινῆς ληστείας, καὶ τῆς πρακτομένης ἐν εἴδει δικαιώματος διαμάχης. *Schwarze p. 81—84.* Ὅρα περὶ τῶν παλαιῶν κανονισμῶν πρὸς τὴν διασάφησιν τοῦ ἀρθ. 126. *Schirach holstein. Criminalr. σελ. 502. Schleswig.*

Criminalr. σελ. 440. Hepp. im Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 450.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἡ ληστεία ἐξε-
λήφθη διαφόρως, καὶ ἡ ἔννοια αὐτῆς ἐξετάθη μὲ τρόπον
ἐπιζήμιον μᾶλλον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου, ἀναμι-
χθέντων ἐναντίον τῆς μέχρι τοῦδε ἐπικρατούσης νομικῆς
γνώμης πολὺ διαφόρων περιπτώσεων ἐνοχῶν. Schüler Bei-
träge σελ. 66. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἀρθ. 169 γίνε-
ται ἐνοχος ληστείας ὅστις ἐπαγάγῃ βίαν εἰς τινά, διὰ τὴν
λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κινητὸν πρᾶγμα αὐτοῦ ἢ ἄλλου
τινος, εἴτε γένῃ ἢ βίᾳ δι' ἐμπράκτου ὕβρεως εἴτε δι' ἀ-
πειλῆς· ὅρα περὶ τούτου Wessely Themis. Innsbruck
1835. 1 Hest. nr. 3. Kitka in der Zeitschrift, für
österreich. Rechts gelehrsamkeit 1834. II. σελ. 115.
1835. II. σελ. 155. 1836. σελ. 49. Ὁ πρωσσικὸς νόμος §
1187. παραδέχεται τὴν ληστείαν, ἐάν τις διὰ βίας κατ'
ἀνθρώπων λαμβάνῃ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ κινητὰ πρᾶγματα,
ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶχεν οὐδὲν δικαίωμα, ἕνεκα κέρδους,
ὠφελήματος ἢ ἀπολαυῆς· ἐξομοιοῦται δὲ κατὰ τὸν § 1188
καὶ ὅστις πράττει κλοπὴν ἀνεὺ ἐμπράκτου βίας, ἀλλὰ
δι' ἀπειλῆς ἐπικινδύνων πράξεων· ὁ ποινικὸς κώδικεξ δὲν
γνώριζει ἰδιαιτέρον ἁδίκημα ληστείας, καθότι τὸ γνῶρι-
σμα, ὅτι ἡ κλοπὴ ἐπράχθη μὲ βιαιοπραγίας violencees,
δίδει ἀφορμὴν εἰς αὐστηροτέραν ποινὴν. Ὁ βαυαρικὸς νό-
μος ἀρθ. 233. ὀνομάζει ληστὴν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τὴν ἐκτε-
λέσιν ὑπαίρῃσιν ἐπάγει βίαν κατὰ τινος εἴτε δι' ἐμπρά-
κτων αἰκιῶν, εἴτε δι' ἀπειλῆς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς
ζωῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἀρθ. 235. τιμωρεῖται ἐξ ἴσου μὲ
τὸν ληστὴν, ὅστις ἐφωδισμένον ἐκ προαίρεσεως μὲ ὅπλα
ἐξέρχεται πρὸς κλοπὰς, καὶ συλληφθεὶς ἐπ' αὐτοφώρῳ με-
ταχειρίζεται τὰ ὅπλα ταῦτα εἰς τὸ νὰ ἐκποθήσῃ ἢ νὰ κα-

κοποιήσῃ, καθὼς καὶ πᾶς ὅστις συλληφθεὶς ἐπὶ τῇ κλοπῇ ἐπιβάλλει χεῖρα κατὰ τινος, διὰ τὴν ἀσφαλίσιν τοῦ ὑφαιρέθεν πράγματος. — Ὁ σιζωνικὸς νόμος δὲν κατατάσσει τὴν ληστείαν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς ιδιοκτησίας, ἀλλ' εἰς τὸ κενόφαινον τῶν προσβολῶν τῆς πρωτοπικῆς ἐλευθερίας, καὶ ὀνομάζει (ἄρθ. 163) ληστὰς ἐκείνους, οἵτινες διὰ τὴν ιδιοποιηθῶσι ξένον κινητὸν πρᾶγμα, ἢ διὰ τὴν διατηρήσασιν τὴν νομὴν τοῦ κλαπέντος, ἔχον φωραθῶσι κλέπτοντες, ἐπάγουσι βίαν κατὰ ἀνθρώπων ἢ ἀπειλοῦσιν αὐτοὺς μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς (ὅρα περὶ τούτου Krug Studien II. σελ. 115. Schüler Beiträge σελ. 66. Gross Comm. zum sächs. Gesetzbuch II. σελ. 96. καὶ Schwarze in v. Watzdorf Jahrbücher für sächs. Strafr. I. σελ. 51). Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθ. 311. γίνεται ἔνοχος ληστείας ὅστις ιδιοποιεῖται ξένον κινητὸν πρᾶγμα δι' ἐμπράκτου βίας κατὰ τινος ἢ δι' ἀπειλῆς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 371. ὀνομάζει λητὴν ἐκεῖνον, ὅστις μὲ προαίρεσιν κλοπῆς λαμβάνει τὴν νομὴν ξένου κινητοῦ πράγματος εὐρισκομένο, εἰς τὴν κατοχὴν ἄλλου τινος, μεταχειριζόμενος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐναντίον τοῦ ἔχοντος τὸ πρᾶγμα ἢ ἐναντίον ἄλλων παρόντων εἰς τὸν τόπον τῆς πράξεως, οἵτινες ἐδύναντο τὸν ἐμποδίσωσι, βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλὰς θανάτου ἢ κακώσεων συνδεδεμένων μὲ κίνδυνον ἀμέσου ἐκτελέσεως, ἔτι δὲ (§ 372) καὶ ἐκεῖνον, ὅστις συλληφθεὶς ἐπὶ τῇ πράξει τῆς κλοπῆς, ἐκτελεῖ τὴν κλοπὴν ἢ ἀποκομίζει τὸ ὑφαιρέθεν πρᾶγμα διὰ βίας ἢ τοιούτων ἀπειλῶν (§ 374).

§ 354.

Ἡ ληστεία εἶναι ἁ. εἶδος ὑφαιρέσεως. Προϋποτίθεται

λοιπὸν 1^{ον} κλεπτικὸς σκοπός. 2^{ον} ξέρον πρᾶγμα. Ὅστις λαμβάνει ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ ὅτι εἶναι ἰδικόν του, δὲν εἶναι ληστής, καθὼς δὲν εἶναι οὐτ' ἐκεῖνος, ὅστις ἐν πεποιθήσει ὅτι ἔχει νόμιμον ἀξίωσιν κυριεύει διὰ τῆς βίας ξέρον ἢ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα (α), 3^{ον} ἐπὶ ληστείας ἀπαιτεῖται κινήτῳ πρᾶγμα. Ἐπὶ ἀκινήτων λαμβάνει χώραν τὸ ἀδίκημα τῆς βιαιοπραγίας (β). 4^{ον} Ἡ πρᾶξις τῆς κυριεύσεως τοῦ πράγματος πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἄλλως ὑπάρχει ἀπλή ἀπόπειρα ληστείας (γ).

(α) § 1. J. de vi bon. rap. L. 13. D. quod metus causa. L. 7. unde vi.

(β) L. 3. § 8 ad L. Jul. de vi publ. L. 5. D. ad L. J. de vi priv.

(γ) Ἄλλος, ὁ λόγος, ἂν καὶ νομοθετικῶς ἐξεταζόμενον τοῦτο ἦναι παραδεκτόν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ πρότασις, ὅτι ἡ ληστεία εἶναι εἶδος ὑφαιρέσεως, δύναται ἄριστα νὰ ἐφαρμοσθῇ οὕτω. Πάντοτε, ὅταν ἡ κατάληψις τοῦ πράγματος, ἄνευ βίας γενομένη, δὲν ἀποτελῇ κλοπὴν, ὅτε ὑπάρχει οὐτε ληστεία, ἂν ἡ κατάληψις γείνη διὰ τῆς βίας.

Σημ. 2 τοῦ ἐκ. Δύναται τις νὰ πράξῃ rapina, διὰ νὰ κλέψῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα; ἀξιοποιοῦν rapina possessionis δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, δίδει καὶ furtum possessionis ἀξιοποιοῦν δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν. Heffter Lehrb. σελ. 430 ὅρα Dollmann von der Entwendung § 75. ἐκ τοῦ ἐναντίου Schwarze Diss. p.77. v. Watzdorfs Jahrbücher 1. σελ. 70. παρ. μὲ Breitenbach σελ. 76.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν πρὸς τέλει σιν τῆς ληστείας ἀρχῇ ἢ ἐπαγωγῇ βίας (ἄνευ ἰδιοποιήσεως πραγμάτων) διαφιλονεικεῖται. Ἐὰν μὲν διακρίνηται τὴν ληστείαν ἀπὸ τὴν κλοπὴν

ὡς ἐκ τῆς ἐπόψεως τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐξετελέσθη, ἀπαιτεῖται πρὸς τέλεσιν καὶ ἰδιοποίησιν νομῆς. *Henke Handb.* III. σελ. 161. *Heffter* σελ. 430. Ἐὰν δὲ διακρίνη ὡς πρῶτιστον γνώρισμα τὸν κίνδυνον ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἀναγκαία ἢ ἰδιοποίησις. *Rosshirt. Gesch.* II. σελ. 166. ἐκ τοῦ ἐναντίου ἰδίως *Schwarze* p. 84. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει διχογνωμία. Ὁ αὐστριακὸς καὶ βαυαρικὸς νόμος ἀπαιτοῦσι μόνον βίαν πρὸς τέλεσιν· ὁ βυρτεμβεργικὸς ἀπαιτεῖ ἰδιοποίησιν· ὁ σαξωνικὸς ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ αὐστριακοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν πρᾶξιν ἐγεννήθη φιλονεικία (*Schwarze* εἰς v. *Watzdorf's Jahrb.* I. σελ. 53. etc.). Εἰς τὰς βουλὰς τοῦ 1840 ὑπεβλήθη νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀρχῇ μόνη ἡ ἐπαγωγὴ βίας.

§ 355.

β') Ἡ ἰδιοποίησις πρέπει νὰ γείνη διὰ βίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ νομέως. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως ἰον νὰ ἔφερν ὁ ληστὴς εἴτε μηχανικῶς εἴτε ψυχολογικῶς τὸν νομέα τοῦ πράγματος εἰς κατὰστασιν, ὥστε νὰ μὴ δύνηται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ πράγματός του. Δύναται λοιπὸν νὰ γείνη ληστεία διὰ κατανικήσεως τῶν πραγματικῶν δυνάμεων τοῦ νομέως *vis ablativa s. absoluta*), ἢ διὰ κατανικήσεως τῆς θελήσεως αὐτοῦ παροβισμένου ὅτι θέλει πάθει κακόν. (*vis compulsiva*) (α), καθ' ὅσον ἡ ἀπειλὴ τοῦ κακοῦ εἶναι συνδεδεμένη μετὸν κίνδυνον τῆς ἀνευ ἀναβολῆς ἐκτελέσεως (β), μάλιστα πρέπει νὰ μὴ ᾔναι αἰ ἀπειλαὶ *minae juris*, διότι τότε, ἡ πρᾶξις μεταβάλλεται εἰς ἄλλο ἁδίκημα (γ).

(x) *Kress* ad art. 126. § 4. *Boehmer* ad eund. § 4.

(δ) Διότι ἡ βικαιοπραγία ἀπλῶς πρέπει νὰ ᾔναι ὁ ἀποχωρῶν λόγος διὰ τὸν ὁποῖον κατεστῇ δυνατὴ ἡ κατάληψις τοῦ πράγματος· ἀλλ' ἐπὶ ἀπειλῆς

ἡλλογοντος· κακοῦ δὲν ἤμπορεῖ νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὁ ἀπειληθεὶς, εἰς
ἔδακε τὸ πρᾶγμα του, παρεκινήθη εἰς τοῦτο ἀπὸ μόνῃν τὴν τοιαύτην
ἀπειλὴν, ἣτις ἔρρινε εἰς αὐτὸν καιρὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν
ἀρμοδίων ἀρχῶν.

(γ) Kress ad. h. a. § 4 *1.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ βία πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὴν κατανί-
κῃσιν παρούσης ἀντιστάσεως ἢ εἰς τὴν βιολίαν παρεμπόδισιν
μελλούσης· ὅθεν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ληστεία, καὶ χωρὶς νὰ
ἐκφρασθῇ διὰ λόγου οὐδεμία ἀπειλὴ Schwarze in v. Walz-
dorf. σελ. 67. Abegg Lehrb. σελ. 495). Ἐπὶ ἀπειλῆς πρέ-
πει νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος ἐκτελέσεως ἀνευ ἀναβολῆς καὶ νὰ
ᾖναι ἡ ἀπειλὴ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὴν ὑγίειαν. Ὅρα
περιεργὸν τινα περίπτωσιν (κατὰ τὸ βουαρικὸν δίκαιον) εἰς
Seuffert Blätter für Rechtsanwendung II. σελ. 189.

§. 356.

2ον. Πρέπει ἡ πρᾶξις αὐτὴ τῆς ὑφαίρέσεως νὰ ἐγείνη
καὶ νὰ κατέστη δυνατὴ μόνον διὰ τῆς βίας. Ἐπομένως ἡ
προσβολὴ τοῦ προσώπου πρέπει νὰ προηγήται τῆς πραγ-
ματικῆς ὑφαίρέσεως. Ὅταν ὁ ἀδίκησας ἀφοῦ ἐξετέλεσε
τὴν ὑφαίρεσιν ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν ἢ τὸ κλαπέν πρᾶγμα,
τότε ὑπάρχει ἐνοπλος κλοπὴ, ἐὰν ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑφαίρέσεως
ἔφερον ἤδη ὅπλα (α).

(α) Ἐνεῦθεν προσδιορίζεται ἡ διαφορά μεταξὺ ληστείας καὶ ἐνόπλου
κλοπῆς. Παράδειγμα περὶ τούτου. Kress ad h. art § 4 *3 Böhmor ad
end § 5 Koch. I. c. § 244. not. 1. Kleinachrod. im neuen Archiv
des Criminalr. II. Bd. nr. 29.

§ 357.

Ὅστις διὰ τῆς βίας ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα του μὲ πρᾶγμα
ἄλλου, εἶναι ληστής, ἅμα ὑπῆρχε προαίρεσις κέρδους (α).

Ἄλλως τε δὲν θεωρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ληστείας οὔτε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδικήσαντος, οὔτε ὁ τόπος, οὔτε ὁ τρόπος, οὔτε ὁ βαθμὸς τῆς ἐπαχθείσης βίας (6).

- (α) Boehmer ad Carpzov Q. 91. obs. 1. ad art. 126. § 12. Koch, l. c. § 243. Περὶ τῆς πειραιίας Tausch ist kein Raub, ἡ ἀλλαγὴ δὲν εἶναι ληστεία, Παράβ. Eisenhard deutsches Recht in Sprüchwörtern. N. A. σελ. 464.
(β) Boehmer ad Carpzov Q. 90. obs. 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπύχθῃ ἡ βία ἀμέσως κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ νομιέως. Πρέπει ὁμῶς πάντοτε νὰ ἐπαχθῇ εἰς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ ἀντίστασις ἐδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποκομίσεως. Tittmann Handb. II. σελ. 467. Klien v. Diebstahl. σελ. 449. Henke Handb. III. σελ. 150.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἴναι καὶ διὰ τῆς βίας ἀλλαγὴ εἶναι ληστεία, ὅρα Wächter Lehrb. II. σελ. 346. Henke III. σελ. 153, Klien Revision σελ. 339. Schwarze Diss. p. 102. Μόνον ἐὰν στήριζῃται εἰς φιλοκερδῆ προαίρεσιν, δύναται τις νὰ διύσχυσθῇ τὸ νά.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ προαίρεσις, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν κλοπὴν (ὅρα animus lucri faciendi κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημασίαν), ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ ληστείας. Rosshirt. Gesch. II. σελ. 162. Heffter Lehrb. σελ. 430. Breitenbach l. c. σελ. 25. Schwarze Diss. p. 104.

§ 358.

Ποινή. (α). Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ληστεία εἶναι ὡς καὶ ἡ κλοπὴ ἰδιωτικὸν ἀδίκημα (6), ἐκτὸς ἐὰνπραχθῇ εἰς

τε μὲ τρόπον ἀποτελοῦντα τὸ ἀδίκημα δημοσίας βιαιο-
πραγίας (γ), εἴτε ἀπὸ φυγάδας ὁδοστάτας (*grassatoribus*)
(δ), οἵτινες τιμωροῦνται μὲ θάνατον, ἀλλὰ μόνον ἐὰν ἐπι-
πέσωσιν ἐνοπλοὶ εἰς ἀνθρώπους (ε). Τὸ *γερμανικὸν δίκαιον*
κατὰ τὸν Μεσαιῶνα διέκρινε κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀρχαίου
δικαιώματος τῆς διαμάχης (*Fehderechts*), μετὰξὺ *δικαλας*
καὶ *ἀδίκου ληστείας* (ζ). Ἡ διάκρισις αὕτη ἔπαυσε τελευ-
ταῖον διὰ τοῦ νόμου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως κατὰ τὸ
1495 (*Landfriede*). Ἡ *Καρολίνα* ἐπικυροῖ τοῦτο ἐκ νέου
τιμωροῦσα μὲ θάνατον «πάντα» ληστήν χωρὶς διάκρι-
σιν (η).

(*) C. G. G. Glave: Diss. de poena rapinae Hal. 1771. ἰδίως Grolman in der Bibl. des peñal. Rechts Bd. 1. St. 1. nr. 4. Hurlbùsch in de Beitr. z. Civ- und Criminalges. Heft. 1 nr. 2.

(δ) Κατ' αὐτῆς ὑπῆρχεν ἡ *actio vi bon. rapt.* D. XLVII. 8. C. IX. 33.

(γ) L. 3. § 2. S.D.ad. L. Jul. de vi publ.

(δ) Περί τῆς ἐνοχίας τοῦ *grassator* παραβ. L. 28. § 10. 16. D. de poenis L. 20 § 1. D. praeser. verb. Cicero. de fato 15. u. Ernesti Clavis voc. *grassator*.

(ε) L. 28 § 10. D. de poenis.

(ζ) Τοῦτο ἔρχεται καὶ ἐπὶ ὅλων τῶν ἄλλων ἀδικημάτων, οἷον φόρου, τραυμάτων ἐμπρησμοῦ, κτλ. Rechtsabsch. Friedrich's 1. v. J. 1187. und dessen Landfriede. A. B. c. XVII. §. 1—3 R. A. v. J. 1442. § 1.

(η) P. G. O. art. 126. εὐμολῶς πᾶς πονηρὸς ληστής νικηθεὶς πρέπει δυνάμει «τῶν αὐτοκρατορικῶν δικαιωμάτων τῶν προκατέχον ἡμῶν καὶ ἡμῶν αὐ-
»τῶν, νὰ τιμωρῇται διὰ τοῦ ξίφους, ἢ ὅπως εἰς ἑκαστον τόπον ἐπιειρά-
τησεν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ καλὴν συνήθειαν, ἀλλὰ μὲ θάνατον. Περί τῶν διαφόρων γνομῶν ἄλλων. πῶλ. Struben Thl. 1. Bed. 168. Meister. pr. jur. cr. § 222. Klein Grunds. d. peñal. Rechts. § 457. Dessen Annalen Thl. VII. σελ. 165. ff. Boehmer ad Carpzon Q. 99. nr. 12. u. ad. art. 126. § 8. Quistorp Thl. 1. § 104. Koch. pr. j. cr. § 248. schol. Meister Urtheile und Gutachten in peñal. Fällen nr. 20. σελ. 316.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περί διακρίσεως τῆς ληστείας ἀπὸ τῆς ἐνό

πλου κλοπῆς (ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναφερομένων συγγραμμάτων) Klein's Annal. IV σελ. 42. Wagner's Zeitschrift für österreich. Rechts gelehrsamkeit IV. Bd. σελ. 242. X Bd. σελ. 107. v. Hohnhorst, Jahrbücher des Oberhofgerichts II. σελ. 314 ὅρα τὴν ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 3 ἐπὶ τοῦ § 353. ἀναφερομένην διατριβὴν τοῦ Vessely εἰς Kitka καὶ Schwarze in v. Watzdorfs Jahrbücher I. σελ. 75. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν διατάξεων τῶν νέων νομοθεσιῶν γίνεται καταφανές, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ληστείας ἐξετάθη εἰς τρόπον ὥστε καθὼς ἐκλαμβάνεται εἰς τοὺς νέους νόμους θεωροῦνται ὡς ληστεῖαι πολλαὶ περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καταριθμοῦνται εἰς τὴν ἑνοπλον κλοπὴν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. ὅρα πρὸς τούτοις περὶ τῆς ἐξηγήσεως, τοῦ ἄρθρου, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ λέξεις πᾶς (jeder) καὶ ποινηρὸς (boshaftig) φέρουν δυσκολίας· ὁ Vächter Lehrb. II. σελ. 348. Bopp. in seiner und Boehmer's Zeitschrift. für Gesetzgebung in Hessen 1 Bd. σελ. 187. Rosshirt. σελ. 276. Heffter. Lehrb. 432. Abegg Lehrb. σελ. 496.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὅτι εἰς τὴν προῖξιν ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ ληστείας, τότε μόνον, ὅταν ἐφρονείθῃ ὁ ληστευθεὶς ἢ κατὰ τὴν αὐστηροτέραν γνώμην ἐβλάβῃ τοῦλάχιστον μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς αὐτοῦ, εἶναι ἤδη γενικῶς παραδεχόμενον. Ὁρα Bopp. in der obenangeführten Zeitschrift. σελ. 195 Tittmann Handb. II. σελ. 473. Bauer Lehrb. § 262. Hitzig Annalen. Hest. 24. σελ. 263. 313.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει βαθμολογία τις περὶ τὰς ποινάς. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἄρθ. 170, ἐὰν τὸ ἀδίκημα πραχθῇ ἀπὸ ἑνα μόνον ἀνθρώπου καὶ μὴν ἢ χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται ἡ μικροτέρα ποινὴ, καθ' ἑξ. 6—10 ἐτῶν· ἀναβιβάζεται δὲ ἀπὸ 10—20 ἐτη, ἐὰν

πραχθῇ παρὰ συμμορίας ληστῶν ἢ μὲ θανατηφόρα ὄπλα, ἢ ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἐληστεύθῃ τῷ ὄντι, ἢ ἐὰν ἐπεβλήθησαν βίαιαι χεῖρες ἐπὶ ἀνθρώπου καταγινώσκονται (ἄρθ. 173) διὰ βίου κάθειρξις. ἐὰν ἡ διὰ βιαιᾶς πράξεως ἐπιχειρηθεῖσα ληστεία τελεσθῇ τῷ ὄντι, καὶ (ἄρθ. 174.) διὰ βίου κάθειρξις, ἐὰν τις ἐπὶ τῆς ληστείας βλαφθῇ εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ πάθῃ σημαντικὴν βλάβην τοῦ σώματός του, ἢ νὰ τεθῇ διὰ συνεχῶν κακώσεων εἰς ἀλγεινὴν στάσιν. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1189 ἀπειλεῖ κάθειρξιν, εἰς φρούριον 10—15 ἐτῶν, ἐὰν τις ὑποβληθῇ εἰς κακώσεις ἀνευ βλάβης τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ 15 ἐτῶν ἀνευ διὰ βίου ἐὰν προξενηθῇ διαρκὲς βλάβη θάνατον δὲ (§ 1191), ἐὰν προξενηθῇ θάνατος διὰ τῶν κακώσεων, ἢ ἐὰν αἱ βλάβαι ἦσαν θανατηφόροι ἀλλ' ὁ βληθεὶς κατ' ἰδιαιτέραν συγκυρίαν ἐσώθῃ. Ἰδιαιτέραι ποιναὶ ἐπιβάλλονται (§ 1197) εἰς τοὺς ληστὰς τῶν δημοσίων ὁδῶν (ἔργα περὶ τῆς ἐφαρμογῆς Διάταγμα εἰς Mannkopf. σελ. 446). Ὁ βασιλικὸς νόμος ἄρθ. 236. ἐπιβάλλει εἰς τὸ ἐλάχιστον εἶδος τῆς ληστείας, ἐπὶ μόνων ἀπειλῶν ἀνευ χρήσεως θανατηφόρων ὄπλων, εἰρκτὴν 8—12 ἐτῶν ἀναδιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ μέχρις εἰρκτῆς ἐπὶ ἀόριστον χρόνον (ἄρθ. 238), ἐὰν ὁ ληστής ἠπέλυσεν μὲ θανατηφόρα ὄπλα, ἔπραξε τὴν ληστείαν μὲ βικιοπραγίαν καὶ κακωτικὰς πράξεις θάνατος δὲ (ἄρθ. 239) ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις βασανίζει ἄνθρωπον διὰ νὰ τὸν φανερώσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, ἢ ἐὰν διὰ τῶν ἐπαχθειῶν κακώσεων ἐτέθη τις εἰς κίνδυνον ζωῆς, ἢ ἐβλάβη μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς, ἢ ἐπαθεν ἀνίατον διαρκὴ βλάβην. Εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. ἄρθ. 300, ἐτέθη ποινὴ εἰρκτῆ τοῦλάχιστον 4 ἐτῶν κατὰ τοῦ ἐλάχιστου εἴδους τῆς ληστείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 163. ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἐπὶ τῆς ληστείας θανατωθῇ τις ἢ πληγθῇ μέχρι κινδύνου ζωῆς, ἀκρωτηριασθῇ, ἢ διὰ τῆς ἐπαχθείσης βίας περιπέσῃ εἰς ἀ-

σθένειαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ βάσιμος ἐλπίς ἀναρρώσεως, ἢ ἐὰν ἐβασκίλισθῃ διὰ νὰ φανερώσῃ κεκρυμμένον ὑπάρχοντά του. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅτε δὲν ὑπάρχουν ἐπιβαρυντικά ποιοτικά ἐφαρμόζονται μικρότεραι ποιναὶ (5—10 ἐτῶν εἰρκτῇ, αὐξανόμενη κατὰ τὸ δοκοῦν τῇ δικαστῇ, ἀρθ. 164, μέχρι 10 ἐτῶν). τοῦτο δὲ ἐὰν ἐγείνῃ χρήσις ἀσθενήσαντος βίας ἢ ἀπλῶν ἀπειλῶν. Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, ἀρθ. 312, δὲν ἀπειλεῖ θάνατον, ἀλλὰ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτῇ, καὶ ἐὰν ἀπέθανεν ἄνθρωπος ἐξ αἰτίας τῆς ἐπενεχθείσης εἰς αὐτὸν βίας, ἄνευ προαιρέσεως τοῦ νὰ θανατωθῇ, καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις καθ' αἷς ὁ βαυαρικὸς καὶ σαξωνικὸς νόμος ἐπιβάλλει θάνατον. Ἐὰν αἰκισθῇ τίς πραγματικῶς ἀλλ' ἄνευ βλάβης, ἢ ἐὰν τὸ ληστευθὲν ἀρπαχθῇ δι' ἀπειλῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν ζωὴν, ἢ ἐὰν ἡ ἀξία αὐτοῦ συμποσῶται εἰς 500 φιορίνια, ἐπιβάλλεται εἰρκτῇ· μέχρι 12 ἐτῶν, καὶ ἐὰν δὲν ἔλαβον χώραν αἰκίαι ἢ ἐπικινδυνοὶ εἰς τὴν ζωὴν ἀπειλαί, εἰρκτῇ 2 ἐτῶν, ἢ βαρεῖα εἰρκτῇ μέχρις 8 ἐτῶν, εἰς τὰς ἐλαφροτάτας περιπτώσεις· ἐὰν ἡ βία καὶ ἡ ποσότης ᾗσαν μικρότεραι ὁ δὲ ἐνοχὸς νεώτερος τῶν 17 ἐτῶν, εἰρκτῇ μέχρις 1 ἐτους. Τὰ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον § 373, ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἡ αἰκία ἐπέφερε θάνατον εἰς τὸν αἰκισθέντα, καθ' ὅσον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν ληστὴν ὡς ὠρισμένη ἢ ἀόριστος πρόθεσις.

§ 359.

Ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα οὐχ ἥττον ἰδιαιτέροι λόγοι μετριάσεως (α) καὶ ἐπιβαρύνσεως. Ὁ συνηθέστερος τρόπος τῆς ἐπιβαρύνσεως κατὰ τὴν ἀρχαίαν νομομολογίαν ἦτο τὸ νὰ σύρῃται τὸ πτώμα τοῦ θανατωθέντος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἢ νὰ προσαρτᾶται εἰς τὸν τροχόν (β).

(α) C. F. Hommel Diss. de causis poenam rapinae capitale hand mitigantibus Lips. 1786.

(β) Εἰς πολλοὺς τόπους ἦτο τὸ ξίφος, μὲ προσάρτησιν τοῦ σώματος εἰς τὸν τροχόν, τακτικὴ ποινὴ poena ordinaria. Πολλοὶ ἰδιαίτερον νόμοι διακρίνουσι διαφόρους τρόπους καὶ βαθμοὺς ληστείας, καὶ τιμωροῦσι μὲ θάνατον μόνον τὴν κινδυνωδετέραν, τὴν τῶν ταχυδρομείων, τὴν εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς κτλ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Κοινῶς ἐπικίνδυνος προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων
δικαιώματος.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ ἐμπρησμοῦ.

L. Andr. Hamberger, Diss. de incendiis, Jen. 1742. (in dessen Opusc Fref. et Lips. 1745. Diss. 4).

Corn. Wilh. Strecker, Diss. de incendiis. Erf. 1733.

C. W. Harz, de crimine incendii, Lips 1810.

C. Hofacker, über das Verbrechen der Brandstiftung (im N. Archive des Criminalrechts V. Bd. nr. IV.).

§ 360.

Ὁ ἐμπρησμός (crimen incendii) συνίσταται εἰς τὴν ἀνάγκασιν πράγματός τιος, μὲ κίνδυνον τῆς ιδιοκτησίας ἢ τῆς ζωῆς ἄλλου (α).

(α) Ὁ καθ' αὐτὸ ἐμπρησμός ὑπάρχει εἰς τὴν Lex Cornelia de sicariis, L. 9. D. de incendio L. 1. pr. L. 10. D. ad L. Cornel. de sicar. L. 11. C. de his qui accusare. "Ἀλλὰ εἶδη τῆς δίκ᾽ πυρὸς βλάβης ὑπάρχονται ἀπλῶς εἰς τὸ damnun iuj. datum, καὶ ἀποτελοῦν ἰδιαίτερον ἀδίκημα, ἢ 1) ἐνεκα τοῦ ἀντικειμένου (βλ. ἀνωτέρω § 310), ἢ 2) ἐνεκα τῆς φύσεως τῆς πράξεως, καθ' ὅσον ἡ ἐμπρησις ἐγγίνειν ὡς vis publica, L.

§. pr. D. ad L. Jul. de vi publi. Διὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ παραθε-
χθῇ τὰς γνώμας ἐκείνων, οἵτινες ἐνοῦσιν ὅλα ταῦτα εἰς μίαν καὶ μόνην
θεωρίαν περὶ ἔμπρησμοῦ (H. Z. Martini Lehrb. § 181. ff.)

§ημ. I τοῦ ἐκθ. Διαφιλωνεῖται ἂν καὶ εἰς τὴν δωδεκάβελ-
τον ὑπῆρχον διατάξεις περὶ incendium. L. 9. de incend.
Winssinger de differ. inter delicta dolosa et culposa.
Lovan. 1824. p. 120. Wächter de crimine incend. Lips.
1823. p. 19. Εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς μετὰ ταῦτα ἀναπτύ-
ξεως τοῦ crimen incendii τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀ-
πόδειξιν τοῦ, πῶς βαθυηδὸν διάφοροι μοναδικαὶ περιπτώ-
σεις ἐξηρέθησαν ἀπὸ τὸν κανόνα· ὅτι τὸ incendium εἶναι
εἶδους τοῦ damni injuria dati, καὶ κατεδείχθησαν ὡς κα-
λάσιμοι. Ἐγένετο δὲ τοῦτο, ἀναχθεισῶν τινῶν μὲν τῶν κα-
θεκίστην εἰδῶν τοῦ ἔμπρησμοῦ εἰς τὴν Lex Cornelia de
sicariis, ἄλλων δὲ εἰς τὴν Lex Julia de vi. Ὁ εἰς τὴν
ῥώμην παραχθεις ἔμπρησμός (incendium) ὑπήγετο εἰς τὴν
Lex Cornelia, L. 1. pr. L. 7. D. ad L. Corn. de Sicar.
Hofacker in Arch des Criminalr. V σελ. 89. 103. Wä-
chter Diss. cit. p. 43. Birnbaum im Archiv. XIV.
σελ. 510. Ὁρθὴ εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ Rosshirt. Gesch.
II. σελ. 136, ὅτι τὰ συστατικὰ τοῦ κατὰ τὴν Lex Corne-
lia τιμωρουμένου crimen δὲν ἀπαιτοῦνται εἰς τὸ incen-
dium, ἀλλ' ὅτι τὸ incendium κατὰ τοσοῦτον ὑπῆγετο εἰς
τὴν Lex Cornelia, καθ' ὅσον ἐνεφανίζετο ὡς μέσον πραγ-
ματοποιήσεως τῶν βιαιοπραγιῶν, τὰς ὁποίας ἐτιμῶρει ὁ
νόμος ἐκεῖνος. Ἐκ τῶν τοῦ Παύλου rec. sent. V. Tit. 3.
§ 6. ἐλέπομεν (Rosshirt Gesch. II. σελ. 138), ὅτι βαθ-
μηδὸν ἐτιμωρεῖτο γενικώτερον τὸ ἀδίκημα incendium
ἐὰν ἐπράττετο ἐκ παρανόμου προθέσεως (χωρὶς πα-
ρατηρήσεως τῆς Lex Cornelia ἢ Julia). Μέχρι τινὸς αἱ
λέξεις praede aut. inimicitiarum causa, αἱ ἐν τῇ L. 28 §.
2. de poenis, ἀνερέροντο οὐσιωδῶς εἰς τὰ συστατικὰ τοῦ
ἀδικήματος, Heffter Lehrb. σελ. 395. Wächter. Diss.

p. 61. Rosshirt Gesch. II. σελ. 436. Ziegler quaest. ad jus rom. Lips. 1837. p. 28. Περί τοῦ incendium κατὰ τὴν Lex Julia de vi. L. 5. pr. D. ad L. Julia de vi publ. ὅρα Archiv. V. σελ. 113. Wächter Diss. p. 36. Περί τῆς συναφείας τοῦ incendii μὲ τὸ διάταγμα (edictum) τὸ περί ἐμπρησμοῦ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης. (L. 1. pr. D. de incendii ruiua etc.) Winssinger Diss. p. 149. Περί τῆς ἐπεκτάσεως τῆς L. 11. C. de his qui accusare non poss. Archiv. V. σελ. 144. Ἐκ τούτων πάντων ἐξάγεται, ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, εἶχεν ἀπείρους βαθμολογίας διὰ τὴν τιμωρῆσιν τοῦ ἐμπρησμοῦ. Περί τοῦ quasi incendiarius L. 10. D. ad Lex Corn. de sicar. Wächter Diss. p. 68. Birnbaum im Archiv. XIV. σελ. 510. in not. 48. Rosshirt Gesch. II. σελ. 138. ἐξ ὧν τούτων ἐξάγεται, ὅτι βαθμῆδὸν ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ τιμωρῇται τὸ ἐπικίνδυνον incendium, ἂν καὶ δὲν ἐδόνατο νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν Lex Cornelia ἢ Julia, μάλιστα ἐνῶ ἡ δικαστικὴ νομολογία ἢ αἱ αὐτοκρατορικαὶ διατάξεις διέκρινον διάφορα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδόνατο νὰ πραχθῇ ἀξιοποινὸν incendium (messium incensores L. 16. § 9. D. de poem. Archiv. V. σελ. 122) ὅρα ἐν γένει Rosshirt II. σελ. 138. Abegg. Lehrb. σελ. 518. Heffter. σελ. 309.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ὁ ἐμπρησμός ἀνεβιβάσθη εἰς βαθμὴν βάρεως ἀδικήματος (Heineccii elem. jur. germ. lib. II. σελ. 268). Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα εἰσήχθη ἡ φράσις Mordbrand διὰ νὰ σημαίῃ τὸν ἐκ κακίας πραττόμενον ἐμπρησμόν. Hartz de crimine incendi p. 43. Birnbaum im Archiv. XIV. σελ. 514. πρὸ πάντων Abhandl. in den Verhandelingen der Groninger Genootschop. Gron. 1828. Vol. V. p. 236. Κατὰ τοὺς Ἰγ

ταλικούς κανονισμούς ἐπιβάλλεται διπλῇ σωματικῇ ποινῇ συχνάκις δηλ. καὶ θάνατος εἰς τὸν ἐμπρηστὴν, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχωσιν ἰδίως ἐπικίνδυνα περιστατικά. Statuta Vercelli fol. CXIII. πολλὰκι διατάξεις εἰς Monum. histor. patriae II. pag. 6. 10. 36. 697. 1203. Οἱ Ἱταλοὶ νομικοὶ παραπέμπουν ἐν γένει εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς διακρίσεις. ὅρα περὶ τῶν γερμανικῶν κανονισμῶν ὡς πρὸς τὸν Mordbrand Schwabenspiegel c. 174. ἀρχαῖα Culmisch Recht. II. 53. 77. ἀρχαῖα Bamberger Stadtrecht cap. 144. (Zöpfel. σελ. 42). Τὸ ἄρθ. 125. καταδικάζει ἀπλῶς, ὅλους τοὺς ἐκ κακίας ἐμπρηστὰς εἰς θάνατον. Ὅρα περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁθροῦ, Heffter σελ. 340. Mittermaier im Archiv. des Criminalr. neue Folge 1. Bd. σελ. 314.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Δὲν ἐξετέθη ὁρθῶς ὁ ἐμπρησμὸς ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ θέσις τοῦ ἁθροῦ 125 τῆς Π. Δ. Κ. ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσῃ τὸν συγγραφεῖα. Δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα τόσον πολύμορφον, καὶ ἐκ τόσον διαφόρων αἰτίων παραγόμενον, ὡς ὁ ἐμπρησμὸς (Mittermaier im Archiv. des Criminalr. neue Folge 1. σελ. 494). Οὐτε ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἀνθρώπων, ἀρμόζει μὲν ὡς γνώρισμα ὅλων τῶν εἰδῶν τοῦ κολασίμου ἐμπρησμοῦ. (Mittermaier l. c. σελ. 498). εἶναι ὅμως στοιχεῖον μᾶλλον ἢ ἥτιον βάρυ, προσόν δικαιοκρατικόν, τὸ ὁποῖον καὶ προσδιορίζει πρὸ πάντων τὴν ἀπόφασιν τοῦ νομοθέτου. Καὶ τὸ κοινῶς ἐπικίνδυνον δὲν ἀρμόζει ὡς γνώρισμα εἰς ὅλα τὰ εἶδη (Mittermaier σελ. 499). Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα ἡ ἐποψὶς τοῦ ἐμπρησμοῦ ὡς ἀδικήματος κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι κατὰ πάντα λόγον μονομερῆς. Ὅρα Hepp. im N. Archiv XIV. σελ. 332. 460. Abegg. im archiv. neue Folge II. σελ. 390. Rossbirt. Ges. II. σελ. 143.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι παρητήθησαν τοῦ νὰ θέσωσιν ὁρισμὸν περιλαμβάνοντα ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐμπρησμοῦ. Μόνος ὁ αὐστριακὸς νόμος (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἐμπρησμοῦ) ἄρθ. 147, ὀνομάζει ἐνοχον ἐμπρησμοῦ ἐκεῖνον, ὅστις ἐπιχειρεῖ πράξιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἔπρεπε κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν αὐτοῦ νὰ προξενηθῇ πυρκαϊὰ εἰς ξένην ἰδιοκτησίαν, ἂν καὶ δὲν ἐξερράγη τὸ πῦρ ἢ δὲν ἐπροξενήθῃ οὐδεμίᾳ ζημίᾳ. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος § 1510 κηρύττει ἐμπρηστὴν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ προθέσεως βάλλει πῦρ εἰς κατοικίας, πλοῖα ἢ ἄλλα κτίρια διὰ νὰ βλάβῃ τινα. Ὡς πρὸς τὴν ποινὴν ἔπειτα ὑπάρχει βαθμολογία. Temme Handb. des preuss. Criminalr. σελ. 406—417. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 434. (χωρὶς νὰ δώσῃ γενικὴν τινα ἔννοιαν τῆς incendie) καταδικάζει μὲ μεγάλην σκληρότητα εἰς θάνατον ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ προαιρέσεως ἔβριξε πῦρ εἰς κτίρια, πλοῖα, πλοιάρια, ἀποθήκας, ναυπηγεῖα δάση, ἐκκομμένην ξυλείαν, θερισμένους καρπούς, ἢ καύσιμα σκεύη, κινητὰ πράγματα εὐρισκόμενα τόσον πλησίον εἰς τὰ μνησθέντα ἀντικείμενα, ὥστε ἐδύναντο νὰ μεταδώσωσιν εἰς ταῦτα τὸ πῦρ. Ἀλλὰ παρατηρήθη ἔλλειψις ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ πράγματος ἀνήκοντος εἰς αὐτὸν τὸν ἐμπρηστὴν. Διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου ἐγένεε κατὰ τὸ 1832 ὡς πρὸς τὰς ποινὰς διόρθωσις ἂν καὶ μὴ ριζικὴ, καὶ τὸ ἄρθ. 434 μετεβλήθη κατὰ τοῦτο, ὅτι προσετέθη quand ils sont habités ou servant à l'habitation et généralement aux lieux habités ou servant à l'habitation, qu'ils appartiennent ou n'appartiennent pas à l'auteur du crime. ὅρα Chauveau Code progressif. p. 322. Mit-termaier, im Archiv. 1834. σελ. 487. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 247 (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ βλαβῶν τῆς ἰδιοκτησίας) παραδέχεται ἐμπρησμὸν, ἐάν τις ἐκ παρανόμου προθέσεως πυρπολῇ ξένην ἰδιοκτησίαν ἢ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰδιοκτησίαν

μὲ κίνδυνον τῶν ἐνοικούντων ἢ ξένων κατοικιῶν. Τὰ μὲν αὖ ταῦτα νομοσχέδια ἐπρόκριναν ἄλλας ἐπόψεις (τὸ τοῦ 1831, ἄρθ. 337. εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον), χωρίζουσιν ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τὰς διαφόρους περιπτώσεις χωρὶς νὰ δίδωσι γενικὴν ἔννοιαν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 171. (εἰς τὰ περὶ πράξεων ἐπικινδύνων εἰς τὸ κοινόν) διακρίνει τὰ εἶδη τοῦ ἐμπρησποῦ (ἀνευ κοινῆς ἐννοίας) κατὰ τὰ ἀντικείμενα. Κατὰ τὸ ἄρθ. 171, λέγει, ἐμπρηστὴς εἶναι ὅστις προξενήσει πυρκαϊάν εἰς κατοικημένα ἢ ἄλλα κτίρια, εἰς τὰ ὁποῖα συνήθως ἢ καθ' ὅν κайρὸν ἤθελεν ἐκτραγῇ τὸ πῦρ διαμένουσιν ἄνθρωποι, χωρὶς διακρίσεως· ἐάν ἡ ἐμπρηστικὴ ὕλη ἐτέθη εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ κτίρια ἢ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, ἐξ ὧν ἐδύνατο νὰ διαδοῖ ἡ εἰς αὐτά. Τὸ ἄρθ. 175. πραγματεύεται περὶ ἐμπρησμοῦ εἰς ξένα ἀκατοίκητα κτίρια, ἢ ἄλλα οἰκοδομήματα, δάση, ἀγροὺς, ξυλείαν, γεννήματα καὶ παρόμοια ἀντικείμενα. Ὁρα περὶ τούτου Krug Studien II. 65. Günther sächs. Gesetzb. σελ. 401. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον) διακρίνει ὁμοίως τὰς ποινὰς, χωρὶς νὰ θέτῃ κοινὴν τινὰ ἔννοιαν, κατὰ τὰ διάφορα ἀντικείμενα, εἰς τὰ ἄρθ. 378 καὶ 380, καθὼς καὶ ὁ Σαξωνικὸς νόμος. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἄρθ. 499. δὲν ἐκθέτει ἐπίσης κοινὴν τινὰ ἔννοιαν, χωρίζει ὁμῶς ὁριστικώτερα ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τὰ διάφορα εἶδη.

§ 361.

Συστατικόν τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἡ ἐμπρησις πράγμα-
τος. Τὴν στιγμήν καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα ἐφλόγωσεν (ὅχι
ὁμῶς καὶ ἐάν χωρὶς φλόγας ἀπλῶς καίηται, ἢ ἐάν τὸ προ-
σάναμμα μόνον ἦγαπεν) ἡ πράξις ἐτελέσθη. Τὸ νὰ προσέ-

γίνειν ἤδη πραγματικὴ ζημία εἰς τὰ κτήματα ἄλλων, ἢ βλάβη τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς τινος, δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως (α).

- (α) L. 9. D. de incendio εἰς τὰς λέξεις qui acervum frumenti juxta aedes positum etc. Εἰς τοὺς νόμους λέγεται συνήθως, qui incenderint. Παράδ. Boehmer ad art. 125. § 1. Klein penal. Recht § 490. Dessen Annalen Bd. XIV. σελ. 27.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Τετελεσμένος εἶναι ὁ ἐμπρησμός, ἅμα, ὅτε τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς τὸ ἐμπρηστέον ἀντικείμενον, καὶ ἤρχισεν νὰ τὸ καταναλίσκῃ. Tittmann Handb. II. σελ. 343. Wächter Lehrb. II. σελ. 885. Werner Handb. σελ. 43. Gans in Weiske Rechtslexicon II. Bd. σελ. 361. Τὸ νὰ ἐκτραγῇ πυρκαϊά, ὡς θέλει π. γ. ὁ Martin § 182, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος. ὅρα Günther Diss de consummat. crim. incend. Lips. 1834. und in Kind Samml. auserlesener Rechtsprüche 4. Heft. σελ. 185. Kettelhodt de consummat. delictor pag. 41. Luden von Versuche σελ. 500. Abegg Lehrb. σελ. 521. Heffter σελ. 311. Rosshirt Gesch. II. σελ. 148. Schüßler Rechtsfälle σελ. 425. Τὸ κύριον εἶναι ἡ διάκρισις τῆς ἐμπρηστικῆς ὕλης ἀπὸ τῆς τοῦ προσανάμματος καυστικῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ καῇ τὸ πρῶτον. Περὶ τοῦ πρῶτον δικαίου Temme Handb. σελ. 407.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 177. θεωρεῖ τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἅμα ὅτε ἡ ἐμπρηστικὴ ὕλη, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη ὁ ἐμπρηστής, μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον προετίθετο νὰ καύτῃ, ἢ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπιτήδειον νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς ἐκεῖνο. ὅρα αἰτιολογία σελ. 100. Εἰς τὰς βουλὰς ἔγεινε μεγάλη φιλονεικία περὶ τούτου. Κοινοποιήσεις Mittheilungen σελ. 613-17. Günther zum sächs.

Criminalgesetzb. σελ. 104. Krug Studien II. σελ. 82.
 Roux in der Zeitschrift. für sachs. Recht. II. σελ. 208.
 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 382. παραδέχεται ὡς τέλε-
 σιν τοῦ ἀδικήματος ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ὅποιον ἐβλήθη πῦρ
 διέδωκε φλόγας* ἐπὶ πυρκαϊᾷς δασῶν, καὶ Torfmooren
 ἀρκεῖ, ἐὰν τὸ πῦρ καὶ ἄνευ φλογὸς ἤρχισε νὰ καταναλίσκη
 τὸ ἀντικείμενον. Τὸ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον ἀρθ. 514.
 ἐσχημάτισεν ἓν ἄρθρον ἐκ τῶν δύο θεμάτων τοῦ βυρτεμ-
 βεργικοῦ νόμου. Τὸ διὰ τὸ Βράδυνσβαϊγ νομοσχέδιον ἀρθ.
 198. λέγει τέλεσιν, ἅμα ἡ καύσιμος ὕλη διέδωκε τὸ πῦρ
 εἰς τὸ ἀντινείμενον διὰ φλογῶν ὑποκαίονσα αὐτό.

§ 362.

Πρέπει ὅμως καὶ εἶναι τὸ ἐμπρησθὲν πρᾶγμα ἢ νὰ ᾔ-
 ναι αὐτὸ τὸ ἴδιον κατασκήνωσις ἀνθρώπων, ἢ νὰ προσ-
 εγγίξῃ εἰς κατοικίας ἀνθρώπων ὥστε νὰ δύναται νὰ με-
 ταδώσῃ εἰς ταύτας τὸ πῦρ (α). Εἶναι δὲ ἐν γένει ἀδιάφο-
 ρον, ἂν τὸ ἐμπρησθὲν πρᾶγμα ᾔναι 1ον ξένη ιδιοκτησία
 ἢ ιδιόκτητον τοῦ ἐπρηστοῦ (β)· 2ον ἀκίνητον ἢ κινητόν (γ).
 3ον οἰκία ἢ ἄλλη κατασκήνωσις· 4ον μεμονωμένη κατοί-
 κια, ἢ ἄθροισμα πολλῶν κατοικιῶν.

- (α) Τοῦτο, καλῶς ἐν γένει κίνδυνος τῆς ζωῆς φαίνεται εἶναι δὲν ἀπαιτεῖται ἀ-
 ναγκαιῶς καθότι καὶ ὁ μᾶς καὶ μόνος casa ἐμπρηστῆς ὑπάγεται εἰς
 τοὺς incendiariis (L. 28. § 2 D. de poenis), casa δὲ εἰς τὸ L. 78.
 D. de usufr. σημαίνει ἀποθήκην καρπῶν (cf. Martin Lehrb. § 182.
 Anm. 12). Ἀλλὰ causa σημαίνει ἐν γένει οἰκίσκον, ἰδίως καλὸν
 εἶναι χωρικὴν, ἐξ ἧς (κατὰ τὴν Σέγκεν ἐπ. 66.) καὶ vir magnus
 exire potest, εἰς δὲ τοὺς μετὰ ταῦτα καιροὺς (π. χ. ἐπὶ Κασσιόδωρου),
 κτημα, γαιοκτησίαν. Ὅπου λοιπὸν ἡ λέξις casa ἀναφέρεται
 συνδεδεμένη μὲν villa καὶ oppidum, δυσκόλως δύναται νὰ σημαίνῃ ἀπο-
 θήκην καρπῶν.

(β) Klein peinl. Recht, § 490.

(γ) L. 9. D. de incendio.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ περιορισμένη εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Φαῦερ-
βυχ περὶ τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπρησμοῦ, καθότι καὶ ἄλ-
λα πράγματα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι κατοικίαι, οὔτε ἡ ἐμπρη-
σίς των δύναται νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς κατοικίας ἀνθρώ-
πων, εἶναι ἀντικείμενα τοῦ incendii. Martin Lehrb.
§ 178. Mittermaier im Archiv neue Folge I. σελ. 501.
Ἄς θάλωμεν κατὰ νοῦν τὴν πυρπόλησιν δασῶν, πλοίων, ἀ-
γρῶν, καὶ ἐν γένει τὴν L. 16, §. 9. D. de poenis ὅρα καὶ
Rosshirt II. σελ. 143. Hefster § 377.

§ 363.

Ἐὰν ἐμπρησθῇ πρᾶγμα, τὸ ὅποion ἄ. δύναται νὰ μετα-
δώσῃ τὸ πῦρ εἰς ἄθροισμα κατοικιῶν κοινότητός τινος, ὁ
ἐμπρησμὸς εἶναι ἐπιτεταμένος· εἶναι δὲ θ'. ἀπλοῦς, ἐὰν μεμο-
νωμένως κείμεναι κατοικίαι ἢ ἄλλαι κατασκηνώσεις γίνω-
σιν ἀντικείμενα ἐμπρήσεως συνεπαγούσης κίνδυνον ζωῆς(α),

(α) L. 28. § 12. D. de poenis. incendiarii capite puniantur, qui incen-
derint intra oppidum: et plerumque vivi exurantur. Qui
vero casam aut villam aliquo lenius (κατὰ τὸν Paulus εἰς
τὴν Coll. Leg. Mos. XII. 2 «humiliores in metallum aut in opus publ.
damn., honestiores in insulam relegantur»). L. 9. D. de incendio,
— qui aedes — combusserit, vinctus, verberatus, igni negari jabe-
tur L. 10. D. ad L. Corn. de sic.

§ 364.

Ἐμπρησμὸς πράττεται ἄ. ἐκ παρανόμου προθέσεως,
ἐὰν ἡ ἐπικίνδυνος ἐμπρησις πράγματός τινος τελεσθῇ μὲ
τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ προξενήσῃ πυρκαϊὰν εἰς μίαν ἢ

πολλὰς κατασκηνώσεις ἀνθρώπων, εἴτε γείνη τοῦτο πρὸς ἐκδίκησιν, εἴτε ἐξ ἄλλου ὁποιοδήποτε λόγου (α) β'. ἐξ ἀμελείας, συνεπαγούσης μ' ὅλον τοῦτο δημοσίαν ποινὴν, τότε μόνον. ἐὰν ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας ἐκράγῃ τῷ ὄντι πυρκαϊά (β).

- (α) Καὶ ἡ προαίρεσις τῆς ἐξαπατήσεως τοῦ πυρκαγιαστικῷ ταμείου δὲν ἀποκλείει τὸ ἀδίκημα τοῦτο. Τὸ ἐναντίον φρονεῖ ὁ Crolman Grunds. der Criminalrechtsw. § 313. Klein Annalen Bd. III, nr. 2, σελ. 66, ff.
 (β) L. 3, § 1. 4 D. de off. praef. vig. L. 9, L. II. D. de incendio. L. 28, § 12, D. de poenis, καὶ Ulpian Collat. Leg. Mos. XII § 2. 5. cf. J. G. Bauer de singulari incend. culp. specie in Opusc. acad. (Lips. 1787. Tit. 1. nr. 31. p. 339).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ δόλος συνίσταται ἐνταῦθα μόνον εἰς τὴν συνείδησιν, ὅτι διὰ τοῦ ἐν χρήσει τεθέντος μέσου δύναται νὰ προξενηθῇ πυρκαϊά, καὶ εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ μεταδοθῇ πῦρ εἰς πᾶν, τὸ ὁποῖον κατὰ νομικὴν ἔννοιαν δύναται νὰ ᾖ ἀντικείμενον ἐμπρησμοῦ. ὅρα καὶ Rosshirt gesch. II. σελ. 146. Τὰ κινούμενα αἷτια εἶναι ἐνταῦθα εἰς ἄκρον διάφορα Mittermaier in Archiv 1834 σελ. 196.

§ 364 α (τοῦ ἐκδ.).

Ἡ ἐμπρησις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πράγματος τοῦ ἐμπρηστοῦ (α) δύναται I. νὰ τιμωρηθῇ ὡς ἐμπρησμός (β), ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ ἐμπρησθῶσι καὶ ἄλλαι κατοικίαι, ἢ ἐὰν ἐξ ὅλων τῶν περιστατικῶν ἐξάγεται ὅτι ἐκ προαιρέσεως ἐλήφθη πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐνδεχόμενον χεῖριστον ἀποθησόμενον· ἐὰν ἐπομένως ἡ ἐμπρησις τοῦ ἰδίου πράγματος ἔγεινεν ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων παρήγετο κίνδυνος ἀνθρώπων ἢ

ξένης ιδιοκτησίας (γ), ἥτις ἐδύνατο κατὰ τὴν νομικὴν σημασίαν νὰ ᾔῃ ἀντικείμενον τοῦ incendii. Ἐλαφροτέρα τιμωρία δικαιολογεῖται εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας κατὰ τοσοῦτον μόνον, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἀόριστον δόλου πρᾶττόμενον ἀδίκημα εἶναι μικρότερον τοῦ μὲ ὠρισμένην πρόθεσιν τελουμένου (δ), ἢ ἐὰν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ ἐμπρηστής κατὰ τὰ ἰδιαίτερα περιστατικὰ δὲν ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τὴν διάδοσιν τοῦ πυρὸς εἰς ξένα ἀντικείμενα, καὶ μάλιστα διέθεσεν οὕτω τὰ περὶ τῆς πράξεως αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ προξενηθῇ οὐδεμία βλάβη εἰς ἀνθρώπους ἢ εἰς ξένας κατοικίας (ε). II. Ἐὰν δὲν δύνῃται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔποψιν, ἢ ἐμπρησις τοῦ ἰδίου πράγματος ἢ μένει ἀτιμώρητος (ζ), ἢ ἐὰν ἔγεινε μὲ προαίρεσιν ἐξαπατήσεως, τιμωρεῖται ὡς ἀπάτη (η).

(α) Ὁρα περὶ τούτου Lauhn capita quaedam de civis aedes suas data opera incend. impun. Lips. 1826. Vries de crim. incendii quod attinet ad quaest. an is qui proprias suas aedes incenderit. Gron. 1830. Mittermaier im Archiv des Criminalr. neue Folge I. σελ. 475.

(β) Mittermaier im Archiv I. σελ. 514. Hepp. im Archiv XIV. σελ. 400. Heffter Lehrb. σελ. 311.

(γ) Δὲν εἶναι ὁρθὴ ἡ ἔκφρασις κίνδυνος ξένης ιδιοκτησίας ἐν γένει ὅρα Mittermaier im Archiv 1834. I. σελ. 499.

(δ) Mittermaier I. c. 1834. σελ. 525. Haus observations sur le projet de revision III. p. 131.

(ε) Mittermaier I. c. § 516.

(ζ) Ἐκ τῆς L. 4 D. de off. praef. vig. δὲν δύναται νὰ πρᾶξῃ δικαίωμα τιμωρίας εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

(η) Ὁ ἀστυνομικὸς νόμος ἀρθ. 249 κηρύττει ἔνοχον ἐμπρησμοῦ ἐκείνον ὅστις ἐπιχειρῶν ἐξ ἀποικιστικῆς κακῆς προαιρέσεως νὰ καύσῃ τὴν ιδιοκτησίαν τοῦ θάτι εἰς κίνδυνον πυρπολήσεως καὶ ξένην ιδιοκτησίαν (ἐνταῦθα χωροῦσιν αἱ κατὰ τοῦ ἐμπρησμοῦ ποιναί). Κατὰ τὸ ἀρθ. 150 ἐκεῖνος ὅστις καίει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ιδιοκτησίαν, χωρὶς νὰ θέσῃ ξένην ιδιοκτησίαν εἰς κίνδυνον τοῦ νὰ πυρποληθῇ, εἶναι ἔνοχος ὅχι ἐμπρησμοῦ ἀλλ' ἀπάτης,

καθ' ὅσον ζητεῖ οὕτω νὰ βλάψῃ τὰ δικαιώματα τρίτου τινος ἢ νὰ προσάφῃ ὑποψίας εἰς τινας. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1320. ἐπιβάλλει εἰς ἐκείνον ὁστις δι' ἐμπρήσεως τῆς ἰδίας αὐτοῦ ιδιοκτησίας ζητεῖ νὰ διαδόσῃ πῦρ καὶ ἐν, ἢ νὰ ἀπατήσῃ ἄλλους, τὴν αὐτὴν ποινὴν καθὼς εἰς ἐκείνον, ὅστις καίτοι ξένον ιδιοκτησίαν. Temme Handb. σελ. 409. Εἰς τὴν γαλλικὴν ποινικὴν νόμον ἀρθ. 434. δὲν ἔχειται μνεία τῆς ἐμπρήσεως τοῦ ἰδίου πράγματος, καὶ ἐγεννήθη μεγάλη φιλομεικία, ἐὰν ἐδύνατο ἡ τοιαύτη περίπτωση νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ ἀρθ. 434. Δικαστήριά τινα ἔκριναν οὕτω, καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν ἐγνώρισεν κατὰ τὸ 1831. τὴν μεγάλην ἀδικίαν αὐτῶν. Κατὰ τὸ 1832. ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου ἔγεννηεν ἡ ἐναντίωσις ἐν τῇ στή. 4 ἐκ τοῦ § 380 μνηθεῖσα προσθήκη, κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ ἐμπρήσις τοῦ ἰδίου πράγματος τιμωρεῖται ὡς καὶ ἡ τοῦ ξένου. Ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶναι εὐστόχος, ὅρα Mittermaier im Archiv. 1834 σελ. 520—523. Βασαί καὶ οἱ νόμοι διὰ τὸν νομὸν τοῦ Ῥήνου ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1834 κηρύττει ἐφαρμοστὸν τὸ ἀρθ. 431 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου, εἰν μὲ τὴν ἐμπρήσιν τοῦ ἰδίου πράγματος συνδέεται κίνδυνος ξένης ιδιοκτησίας ἢ ἀνθρώπων, καὶ ἀπειλεῖ φυλάκισιν 1—3 ἐτῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν, ἐὰν δὴν ὑπάρχῃ τοιοῦτον τι καὶ ἡ πυρκαϊὰ ἔγινε μὲ προαίρεσιν ἐξαπατήσεως τῶν πυρασφαλιστικῶν κατασκευάτων ἢ ἄλλης ὑποκωδῆποτε ἀπάτης. Ὁ βαυρικός νόμος ἀρθ. 252. τιμωρεῖ ὁμοίως μὲ τὸν ἐμπρηστὴν ξένων πραγμάτων καὶ ἐκείνον, ὅστις παρενόμως καλεῖ τὴν ιδιοκτησίαν του μὲ κίνδυνον τῶν ἐνικοῦντων ἢ ἄλλων ξένων κατοικιῶν. Ἐὰν ἡ πρᾶξις ἔγινε χωρὶς κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης ιδιοκτησίας μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐξαπατήσῃ πυρασφαλιστικὰ καταστήματα ἢ αὐτοὺς ἄλλας τινὰς παρομοίας ἀπάτας ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τῆς διακεκριμένης ἀπάτης. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 174 ἀπειλεῖ μὲ θάνατον εἰρκτὴν 1—6 ἐτῶν ἐκεῖνον, ὅστις ἐξ ὁποιασδήποτε παρανόμου προαίρεσεως καλεῖ ιδιοκτησίαν αὐτοῦ κατοικίαν χωρὶς κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένων κτιρίων. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ τοιοῦτος κίνδυνος ἐφαρμόζεται ἡ ἐν τῷ ἀρθ. 171 ὁριζυμένη ποινὴ, ὅπου δὲν ὑπάρχει παράνομος προαίρεσις, δὲν λαμβάνει χώραν οὔτε ποινὴ, ὅρα περὶ τούτου Schölke's Beiträge σελ. 70. Krug. Studien II. σελ. 81. Ὁ θυρτεμβουργικὸς νόμος, ἀρθ. 381. λέγει, ἡ ἐμπρήσις τῆς ἰδίας κατοικίας ἢ τοῦ ἰδίου πράγματος ἀνευ κινδύνου ἀνθρώπων ἢ ξένης ιδιοκτησίας (ἐὰν ὑπάρχῃ τοῦτο ἐφαρμόζεται ἡ αὐτὴ ποινὴ ὡς καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ ξένης ιδιοκτησίας) τότε μόνον συνεπάγεται δικαστικὴν ποινὴν, ὅταν γείνη μὲ ἀπατηλὴν προαίρεσιν. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχιδίον ἀρθ. 507. θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐποψιν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος διὰ τὴν ζωὴν ἀνθρώπων ἢ διὰ ξένων ιδιοκτησιῶν (δηλονότι διὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὁποίων, ἔν καὶ ἀνήκωσιν εἰς ἄλλους, δύναται νὰ προχθῇ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐμπρησμοῦ) ἐπιβάλλει ποινὴν ὡς ἐπὶ ἐμπρησμοῦ ξένης ιδιοκτησίας, ἄλλως δὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν ἢ εἰρκτὴν θανάτου μέχρις 8 ἐτῶν, ἐὰν ἡ ἐμπρήσις ἔγινε μὲ σκοπὸν ζημιώσεως ἄλλων.

§ 365.

Ἡ ποινή τοῦ ἐκ προθέσεως ἐπιτεταμένου (§ 363 α') ἐμπρησμοῦ εἶναι ὁ διὰ τοῦ πυρὸς θάνατος χωρὶς διάκρισιν μεταξὺ βαρυτέρου καὶ ἐλαφροτέρου ἐμπρησμοῦ (α). Διότι ἂν καὶ ἡ διάκρισις αὕτη ὑπῆρχεν ὥς ἐκ τῆς συνηθείας εἰς τὴν Γερμανίαν πρὸ τοῦ *Karölou*, δὲν δύναται μ' ὅλον τοῦτο νὰ ληφθῇ πλέον ἐπ' ὄψιν, καθότι ὁ νόμος (ἔχων ἐνταῦθα πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν διάκρισιν ταύτην μὴ γνωρίζον ῥωμαϊκὸν δίκαιον) (β), δὲν κάμνει μνείαν αὐτῆς, ἥτις εἶναι πρὸς τούτοις ἀόριστος καὶ ἀσταθής (γ)—Ὁ ἀπλοῦς ἐμπρηστής § 363 β' οὐ τιμωρεῖται μὲ τὸ ξίφος (δ), ἐὰν ἡ πυρκαϊκὰ ἔγεινε διὰ νὰ φονευθῶσιν ἄνθρωποι καὶ τῷ ὄντι ἠκολούθησε φόβος (ε).

(α) P. G. O. Art. 125. «Οἱ ἐκ κακίας ἐμπρησταὶ ἐξελεγχθέντες πρέπει νὰ θανατωθῶσι διὰ τοῦ πυρὸς».

(β) Ἀπόδειξις τοῦτου εἶναι ἡ ἐν τῷ P. G. Δ. ταξιθεμένη ποινή ἡ ποινή τοῦ βαρυτέρου ἐμπρησμοῦ κατὰ τὴν μεσαιῶνα ἥτις συνήθως ὁ τροχὸς, ἡ δὲ τοῦ ἐλαφροτέρου τὸ ξίφος *Sachsenspiegel II. art. 13. Schwabenspiegel. C. 166. § 11. 22. 28.* Ὁ Κρόνος ὅμως πασιδέχθη τὸ P. D. τὸ ὅποιον ἐπιβάλλει τὴν βίαν τοῦ πυρὸς θάνατον. L. G. D. de incendio etc.

(γ) Βλέπε τινὰ νομικὰ ἐννοεῖαι *Mordbrand* τὴν ἐμπρησμὸν διὰ συνωμοσίας καὶ ἐν μέτρῳ τοῦ οὐδὲν ἄλλα προσδιορίζουσι τὴν ἐννοίαν ταύτην κατὰ τὸν καιρὸν. καὶ ὅτι ἐγένετο ἐμπρησμός· ἄλλα κατὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος· ἄλλα κατὰ τὴν ἐφορὰν αὐτοῦ καὶ καθεξῆς. cf. *Haltans Gloss v. Mordbrand. Waleb. Glossarium voc. Brennen. p. 242—247. Boehmer ad. h. a. § 5. Theodorici crim. C. VII. aph. 8 lit. c.* Οἱ πρακτικοὶ θέλουσι μόνον ἐπὶ *Mordbrand* τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπλοῦ ἐμπρησμοῦ τὸ ξίφος. *Quistorp. Thl. I. § 198.* Ἄλλοι ἐννοεῖται εὐλόγως. *Berger El. jur. crim. C. 2. membr. 3. § 12. Laysen Sp. 341. m. 11. 13.*

(δ) L. 28. D. de poen. L. 10. D. ad. L. Corn. de sicar.

(ε) Τότε δὲ ἡ ποινή εἶναι ὁ τροχός.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Ἡ θανατικὴ ποινὴ περιορίσθη εἰς μόναν τὰς περιστάσεις τῆς βαρυτάτης ἐνοχῆς, Tittmann Handb. II. σελ. 577. Bopp. Material. der Gesetzgeb. in Hessen VI. Heftl. σελ. 115. Hitzig. Hannalen 1. σελ. 50. V. σελ. 306. XIV. σελ. 49. XIX. σελ. 106.

Σημ. 2. τοῦ ἐκθ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος § 148. ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἐξεργάγη τὸ πῦρ καὶ δι' αὐτοῦ ἐφονεύθῃ ἄνθρωπος, ἐδύνατο δὲ νὰ προῦδῃ τοῦτο ὁ ἐμπρηστὴς, ἐὰν τὸ ἐκράγην πῦρ ἐτέθη ἐπανελημμένως, ἢ ἐὰν ἡ πυρκαϊὰ παρήχθῃ δι' ἰδιαιτέρως συναθροίσεως ἀποβλεπούσης εἰς λεηλασίαν ὅρα Jenull Comment II. σελ. 293. τὸ πρωσικὸν δίκαιον § 1510 ἀπειλεῖ θανατικὴν ποινὴν κατὰ κανόνα (ὡς λέγει ὁ νόμος), ἐὰν διὰ πυρκαϊᾶς ἐπὶ οἰκιῶν τεθῶσιν εἰς κίνδυνον ἡ ζωὴ ἀνθρώπου, ἡ ὁλόκληρη πόλεις, χωρία, ἢ παρακείμενα ἀλλήλοις κατοικημένα κτίρια, ἢ πλοῖα. Mordbrenner λέγει ὁ § 1512. (μὲ θάνατον διὰ τοῦ πυρὸς), ἐὰν τοιαύτη ἐπικίνδυνος πυρκαϊὰ παρήχθῃ μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ πραχθῇ, ὑπὸ τὴν βοήθειαν αὐτῆς φόνος, ληστεία, ἢ ἄλλο θανάσιμον ἀδίκημα. Ὁ § 1515. ἀπειλεῖ προσέτι θανατικὴν ποινὴν, ἐὰν καὶ τοι μὴ ὑπάρχοντος οὐδενὸς τοιοῦτου ἐπιβαρυντικοῦ περιστατικοῦ, ἡ διὰ τοῦ πυρὸς προξενηθεῖσα ζημία συμπεσῶται εἰς 500 τάληρα. Πολὺ σημαντικὰ εἶναι ἐν τοῦτοις τὰ ἀπὸ 13 Μαρτίου 1530 β.κ.σ. διατάγματα (Mannkopf σελ. 517.) εἰς τὰ ὅποια λέγει ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν τυχαίως προσγενομένην ζημίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 248. ἀπειλεῖ θάνατον εἰς 9 περιπτώσεις. 1) Ἐὰν διὰ τοῦ πυρὸς ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ἢ ὑποστῇ βλάβην μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς. 2) Ἐὰν δύο ἢ πλείότεραι κατοικίαι ἀποτεφρωθῶσιν 3) Ἐὰν τεθῇ πῦρ διὰ νυκτός. 4) Εἰς τόπους συναθροίσεως πολλῶν ἀνθρώπων. 5) Ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης. 6) Πλησίον εἰς

ἀποθήκας πυρίτιδος. 7) Πρὸς τέλεσιν φόνου, ληστείας, κλοπῆς. 8) εἰς διάφορα μέρη πόλεων ἢ χωρίων. 9) Ἐάν τις κατὰ διαφόρους καιροὺς βάλῃ πῦρ. (τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. ἄρθ. 337. διετήρησε τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς 8 περιπτώσεις). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀπειλεῖ θάνατον εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ § 360 4^η σημειώσει ἀναφερόμενον 434 ἄρθρον. (λογίζονται δὲ αἱ ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις). Ὅρα κατὰ τῆς σκληρότητος τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου. Haus observat. III. p. 115. 124. 140. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 171. ἀπειλεῖ θάνατον, 1) ἐάν διὰ τοῦ πυρὸς ἐφρονεύῃ ἄνθρωπος, ἢ ἐβλάβῃ μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς, τὸ δὲ συμβᾶν τοῦτο ἐδύνατο κατὰ τὰ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν περιστατικά, νὰ προῖδῃ ὁ ἐμπρηστής· πρὸς τοῦτοις εἰς τὰς ἐν τῷ βυαρ. νόμῳ ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 ἀναφερομένης περιπτώσεις, καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5, ἐάν ὁ ἐμπρηστὴς δ.ἀ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σβέσιν ἀπομακρύνῃ τὰ σβεστήρια μέσα, ἢ καθιστᾷ αὐτὰ ἔχρηστα. Ὁ βυρτ. νόμος ἄρθ. 378 ἀπειλεῖ θάνατον 1. ἐάν ἀπέθανεν ἄνθρωπος ἢ ἐβλάβῃ μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς· καθ' ὅσον ὁ ἐμπρηστὴς ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο 2) ἐάν ἡ πυρκαϊὰ ἐγένετο μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ δι' αὐτῆς ἡ τέλεσις φόνου καὶ ἐγένετο τοῦλάχιστον ἀπόπειρα τούτου. Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις διακρίνει ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 148. διαφόρους βαθμολογίας, καὶ ἀπειλεῖ ἐν ἑλλείψει παντὸς ἐπιβαρυντικοῦ περιστατικοῦ ἐξ ὧν ἀνεφέραμεν, εἰρκὴν 10—20 ἐτῶν 1 δὲ μέχρι 5 ἐτῶν, ἐάν ἡ πράξις χωρὶς νὰ ἦναι ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνος ἐτελέσθῃ τὴν ἡμέραν καὶ τὸ πῦρ ἐσβέσθῃ ταχέως χωρὶς ζημίαν. Ὁ πρῶσσις νόμος § 1517. ἀπειλεῖ διὰ βίου κάθειρξιν εἰς φρουρίαν, ἐάν δὲν ἐβλάβῃ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἡ ζημία ἦτο 500 ταλῆρων ἢ πλειοτέρων, 10—15 ἐτῶν ἐάν ἡ ζημία ἦτο μικροτέρα, ἀλλ' ἡ πράξις ἐγένετο διὰ νυκτός, καὶ 6—10

ἐτῶν ἐάν ἡ πυρκαϊὰ συνέβη τὴν ἡμέραν. Ὁ γαλλικός ποι-
νικός νόμος ἄρθ. 434 ἀπειλεῖ διὰ βίου δεσμὰ κατὰ τοῦ
ἐμπρηστοῦ ξένων ἀκατοικητῶν κτιρίων, δασῶν, πρόσκαιρα
δεσμὰ, ἐάν τις εἰς ἴδια αὐτοῦ τοιαῦτα πράγματα βάλῃ
πῦρ καὶ ζημιώσῃ ἄλλους, καὶ εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθῃ
εἰς ἐκκομμένην ξένην ξυλείαν, θερσιμένους καρπούς. Ὁ βαυ-
ρικός νόμος ἀπειλεῖ δεσμὰ, ἐπὶ ἐλαφροτέρας δὲ ἐνοχῆς βα-
ρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν ἐτέθῃ πῦρ εἰς κατασκευάσεις ἀνθρώ-
πων, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἀνωτέρας (ἄρθ. 248) ἐπιβαρυντικῶν
λόγων, καὶ (ἄρθ. 251) 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐ-
τέθῃ εἰς μεμονωμένως κείμενα κτίρια, ἀποθήκας, ἐκκομ-
μένην μεμονωμένην ξυλείαν. Ὁ σαξ. νόμος ἄρθ. 472. ἀ-
πειλεῖ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθῃ εἰς με-
μονωμένως κείμενα κτίρια, ἀποθήκας, ἐκκομμένην μεμονω-
μένην ξυλείαν. Ὁ σαξ. νόμος ἄρθ. 472. ἀπειλεῖ διὰ βίου
βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν τὸ πῦρ ἐβλήθῃ εἰς κατοικημένα κτίρια
ἐντὸς πόλεων ἢ χωρίων, καὶ κατεκῆ ἢ ἐν τοιοῦτον κτίριον,
ἐπὶ ἐπανειλημμένου ἐμπρησμοῦ, ἢ ἐάν ἐτέθῃ τὸ πῦρ εἰς
κτίριον ὅπου ἦσαν ἤδη συνηγμένοι πολλοὶ ἄνθρωποι ἐάν ταῦ-
τα τὰ ἐν τῷ ἄρθ. 172 ἀναφερόμενα περιστατικά δὲν ὑπῆρ-
χον, τὸ 173, ἀπειλεῖ 15—20 βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ δὲ
τὸ ἄρθ. 17δ. ἡ ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 1—3 ἐτῶν, ἐάν ἐτέθῃ τὸ
πῦρ εἰς ἀκατοίκητα κτίρια, δάση, δημητριακοὺς καρπούς.
Ὁ βυρτεμβ. νόμος ἄρθ. 378. ἀπειλεῖ διὰ βίου ἢ 20 ἐτῶν
βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθῃ ἐντὸς πόλεως ἢ χωρίων,
εἰς διάφορα μέρη συγχρόνως, ἢ ἐάν ἐβλήθῃ διὰ νὰ εὐκολυνθῇ
δι' αὐτοῦ ἡ τέλεισις ληστείας ἢ ἄλλου βαρέως ἀδικήματος,
ἢ ἐάν ἐκ προαιρέσεως ἀνήφθῃ ἡ πυρκαϊὰ εἰς καιρὸν, καθ' ὃν
ἡ διάδοσις τῆς ἤτο πιθανή, καὶ ἀπετερωθήσαν πολλά κα-
τοικημένα κτίρια, (10—20 ἐτῶν εἰρκτὴν.) Εἰς ἄλλας πε-
ριπτώσεις, ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθῃ εἰς κατοικίας, ἢ κατασκευάσεις
ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ἄρθ. 380. εἰρκτὴ 1 ἐτους μέχρι 10 ἐτῶν

εἰς ἐλαφροτέρας δὲ περιπτώσεις φυλάκισιν μέχρις ἐνός ἔτους
 ἂν τὸ πῦρ ἐβλήθη εἰς ἀκατοίκητα μεμονωμένα κτίρια, δάση,
 Torfmooren.

§ 366.

Ἡ ἀπόπειρα ἐμπρησμοῦ κρίνεται κατὰ τὰς γενικάς
 ἀρχὰς λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς εἰς τὴν τετελεσμένην
 πράξιν τεταγμένης τακτικῆς ποινῆς. Τὸ δὲ ἀποτυχὸν ἀ-
 δίκημα (Delictum perfectum) δύναται νὰ τιμωρηθῇ μέ-
 τινα τῶν εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν ἀμέσως ἐπομένων, ἄνευ
 ἐπιτεταμένου ἐμπρησμοῦ, μάλιστα ἐπὶ ἰδίως ἐπιβαρυντι-
 κῶν προσόντων τῆς πράξεως, καὶ ἂν ταῦτα δὲν ἀντισταθ-
 μίζονται ἀπὸ ἄλλα ἐναντία περιστυτικά, ἐλαττοῦντα τὸ
 ἀξιόποινον ἢ ποινὴ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ξίφους(α).

(α) P. G. O. art. 178. in f. »an Leib, oder Leben.»

§ 367.

Ὁ ἐμπρησμός ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας (α). καὶ ἂν
 τὸ πῦρ ἐβλάψῃ ξένας κατοικίας, πρέπει μ' ὅλον τοῦτο νὰ
 τιμωρῇται μὲ μικροτέρας ποινάς, οἷον σωματικὸν σω-
 φρονισμὸν, ἢ ἀπλὴν ἐπίπληξιν, καὶ τοῦτο δὲ τότε μό-
 νον, ἂν ὁ ἀμελήσας δὲν ᾔναι εἰς στάσιν νὰ δώσῃ εἰς
 τὸν ζημιωθέντα πλήρη ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν (β). Ἡ
 νομολογία τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων εἶναι αὐστη-
 ροτέρα (γ).

(α) L. 11. D. de incendio.

(β) L. 3. §. 1. D. de off. praef. vig. L. 9. de incendio. L. 28. §. 12 D.
 de poenis. «damni» disceptet, vel modice vindicentur.»

(γ) Meister praktische Bemerkungen Thl. II, Bd. 23.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ χωρισθῇ τὸ *culposa incendium*, ἐὰν ἐπροξενήθῃ ἐπιζήμιον ἀποτέλεσμα ἐκ *culpa*, ἀπὸ τὴν ἀπλῇ (ἀστυνομικῶς κολάσιμον) παραμέλῃσιν τοῦ πυρός. Περὶ τῆς τελευταίας ὁμιλεῖ ἡ L. 3. § 1. D. de off. praef. vig. καὶ Bauer Lehrb. § 295. Περὶ τῆς *culpa* ἐπὶ *incendium* ὄρα Winssinger de diff. inter delicta dolos. et culpa, p. 145. Hofacker in Archiv. V. σελ. 125. Heussler. de ratione puniendi delicta *culposa* pag. 59. Ὁρθότατα διακρίνεται καὶ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, 1ον ἡ ἐφαρμογὴ δημοσίων ποινῶν ἔνεκα *culpa* τοῦτο συνέβαινε μόνον ἐπὶ *culpa lata*, 2ον ἡ ἀστυνομικὴ ποινὴ ἔνεκα παραβάσεως ἀστυνομικῶν διατάξεων. Ὅρα Ziegler quaest. ad jus roman. Lips. 1837. p. 3—70.

§ 368.

Οἱ νόμοι δὲν κάμνουσιν ἐνταῦθα μνείαν οὐδενὸς ἰδιαιτέρου λόγου μετριάσεως, ἀποκλείοντες τὴν τακτικὴν ποινὴν (α). Δὲν ἔχει δὲ νομικῶς τοιαύτην δύναμιν οὔτε ἡ μικρότης τῆς προξενθείσης ζημίας, οὔτε ἡ ἔμπρακτος μεταμέλεια μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως(β).

(α) Ἡ L. 28. § 12. D. de poenis δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα. Ἐκαὶ διακρίνονται μόνον τὰ εἶδη καὶ οἱ νομικὲς βαθμοὶ τοῦ ἀδικήματος καθ' ἑαυτοῦ.

(β) Τοὺς συνήθως παραδειγμένους λόγους μετριάσεως ὄρα παρὰ Kress. καὶ Boehmer ad. art. 125.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους παρατηρηθεῖσαν τάσιν πρὸς τὸν ἐμπρησμὸν ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, μήποτε θεωρουμένης ταύτης πολλὰ συγκαταβατικῶς βοηθηθῇ ἐντεῦθεν τὸ ἀτιμώρητον. Εἰς τὰς καταριθμηθείσας ἐνταῦθα περιπτώσεις παρατηρεῖται συνεχέστατα ἡ

ἐπιβρόη τῆς μνησικαχίας ἢ τοῦ περισκεμμένου λογισμοῦ τοῦ
 ὡς ἀπαλλαγῇ τις τῆς οἰκίας διὰ τοῦ ἐμπρησμοῦ. Μάλιστα
 δὲν ἀποδεικνύεται ὡς ἀναγκαίως ὑπάρχον τὸ ἀκατανίκητον
 τῆς τοιαύτης τάσεως πρὸς τὸν ἐμπρησμόν, ἢ ὅποια κατὰ
 τοσοῦτον μόνον εἶναι ἀξία λόγου καθ' ὅσον φθάνει εἰς βαθ-
 μὸν πραγματικῶς νοσόδους καταστάσεως (π. γ. εἰς τὸν
 καιρὸν τῆς νεανικῆς ἀναπτύξεως), ὥστε ἀναιρεῖ τοὺς ὅρους
 τοῦ καταλογισμοῦ. ὅρα Henke Abhandlung aus der ge-
 richtl. Medizin III. σελ. 187. Henke zeitschrift für
 Staatsarzneikunde 1824. 2. Hest. σελ. 211. Vogel
 Beitr. zu der Lehre von der Zurechnungsfähigkeit σελ.
 152. Platner's Gutachten σελ. 197. Friedreich Handb.
 der gerichtl. Psychologie σελ. 393—436. Meckel Bei-
 träge zur gerichtl. Psychologie σελ. 53. Mittermaier
 im Archiv des Criminalr. III. σελ. 167. Dis. de
 alienation. mentis p. 24. Rennenkampf de incendii
 excitandi cupiditate annis pubert. Dorpat. 1834.
 Ein preus. Rescript. von 1824. über diesen Gegen-
 stand in Mannkopf. σελ. 514. Archiv. des Kriminalr.
 nr. 18. Schneider s' Annalen dei Staatsarzneikund.
 1. σελ. 220. und 41. Bd. σελ. 502. Jurnal des Tribu-
 naux 1856. nr. 56. und Literatur in Mittermaier
 Schrift. de principio imputat. alienat. mentis p. 4⁶.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ ἐπίτηδες γενομένης πλημυρίας.

§ 369.

*Πλημυρία ἐκ προθέσεως γενομένη διὰ διορύξεως χωμάτων
 ὁμοιάζει τὸν ἐμπρησμόν, ὡς πρὸς τὸ ἐπικίνδυνον καὶ ὡς*

πρὸς τὸ ἀντικείμενον. Διὰ τοῦτο κατὰ μερικοὺς νόμους θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα (α). Ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἐν ἐλλείψει νομικῶν ὁρισμῶν (β) δὲν δύναται νὰ δικασθῇ εἰμὴ κατὰ τὰς περὶ *damnum injuria datum* ἢ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἀρχάς (γ).

(α) II. γ. Πρωσιῶς νόμος Th. II. Tit. 20 Abschn. 16, § 1871—1877.

(β) ἢ L. 10. D. de extraordinariis criminib. καὶ ὁ Νόμος τοῦ Κωδ. de Nili aggeribus non rumpendis περιέχουσιν ὅλας τὰς τοπικὰς διατάξεις καὶ ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὴν πρόωρον διόρυξιν τῶν χωμάτων τοῦ Νίλου, ὃ δὲ νομικὸς ὅρος αὐτῶν δὲν εἶναι ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς· ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῆς ἀπορίας.

(γ) Klein peinl. Recht. § 496.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Πολὺς εἶναι ὁ δι᾽ ὀχυρισμὸς τοῦ Φάύσερβαχ ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ἐφαρμόζεται παντάπασιν. Ἡ ἀναλογία τῶν ἀναφερομένων χωρίων ὑπάρχει, ὅπου διορύττεται τὸ χῶμα χειμαρῶντος, καὶ προξενεῖται ἀπειροσ βλάβη εἰς ἀνθρώπους καὶ εἰς ἰδιοκτησίας. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἢ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον τασσομένη πρηνή. ὅρι Gothofred ad cod Theodos. Lib IX Tit. 32 Mathaei de crim ad Lib. 47. Tit. 5. Cap. 3. Crompton. Elem. j. Crim. Vol. II. p. 180.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνη τις ἐνταῦθα, 1ον τὴν διόρυξιν χώματος ἐν μέσῳ περιστατικῶν, διὰ τὰ ὅποια ἡ προξενουμένη πλημμύρα θέτει εἰς κίνδυνον κατασκευασθεῖς ἀνθρώπων, 2ον τὴν ἀθέμιτον ἀνοιξιν φρακτῆρων (Schleussen) διὰ νὰ προξενηθῇ πλημμύρα, 3ον τὴν διόρυξιν χώματος, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος κίνδυνος, ἰδίως μικροῦ ἰδιωτικοῦ χώματος, τὸ ὅποιον εἶχε τις π. χ. ἐμπροσθεν τοῦ κήπου του. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑπάρχει μόνον *damnum injuria datum*. Tittmann Handb. II. Thl. σελ. 553.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 'Ο πρωσσικός νόμος § 1571. ἀπειλεῖ μὲ θάνατον τὴν ἐκ προθέσεως βλάβην, ἢ ἐξαφάνισιν χωμάτων διουρύγων, φρακτῆρων, καὶ τῶν τοιούτων, δι' ὧν ὁλόκληροι χῶραι προφυλάσσονται ἀπὸ τὴν πλημμύραν. Ἐὰν συμβῇ διαίτια ἐκρηξις τοῦ ὕδατος, καὶ γείνη ζημία εἰς δάσκη, ἀγροῦς, λειμῶνας, μὲ πρόσκαιρον ἢ δ' αὖ βίου κάθειρξιν εἰς φρούρια (§ 1572), καὶ ἐὰν γείνη ἡ βλάβη εἰς χῶματα καὶ φρακτῆρας ιδιωτικῶν ὑδάτων καὶ προξενηθῇ ζημία, μὲ 2—10 ἐτῶν κάθειρξιν εἰς φρούρια. 'Ο γαλ. ποιν. νόμος ἀρθ. 437. ἀπειλεῖ μὲ εἰρκτὴν καὶ χρηματικὴν ποινὴν τὴν ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην χωμάτων. 'Ο βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 254. ἐξομοίονει μὲ ἐμπρησμόν τὴν ἐκ προαιρέσεως γενομένην πλημμύραν συνεπάγουσαν κίνδυνον ζωῆς καὶ ιδιοκτησίας. 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 180. ἀπειλεῖ μὲ εἰρκτὴν 4—10 ἐτῶν τὸν αἵτιον πλημμύρας συνεπαγούσας κίνδυνον ἀνθρώπων καὶ κατοικιῶν. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 386 κατατάσσει εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῆς βλάβης ξένης ιδιοκτησίας τὴν ἐξαφάνισιν ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ἡ βλάβη συνδέεται μὲ κοινὸν κίνδυνον, π. χ. χωμάτων, φρακτῆρων (ποινὴ εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν). Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον § 115—518. πραγματεύεται περὶ ἐπίτηδες γενομένων πλημμυρῶν, καὶ ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἄνθρωπός τις ἀπάλεσε τὴν ζωὴν ἐκ τῆς πλημμύρας, τὸ δὲ συμβάν τοῦτο ἦναι καταλογιστὸν εἰς τὴν προκαίρεσιν τοῦ πράξαντος.

ΤΡΙΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Προσβολή τοῦ ἐκ συμβολαίων δικαιώματος.

ΠΡΩΤΗ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Προσβολή τῶν ἐπὶ πίστει συμβολαίων.

370.

Τὰ ἐκ συμβολαίων ἢ ἐξ ἄλλης σχέσεως ὁμοίας μὲ συμβόλαιον παραγόμενα ἰδιαίτερα δικαιώματα εἶναι κατὰ νόμον ἀρκούντως ἐξησφαλισμένα ἐν μέρει μὲν διὰ τοῦ δικαστικοῦ καταναγκασμοῦ πρὸς παροχὴν, ἐν μέρει δὲ διὰ τοῦ καταναγκασμοῦ πρὸς ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν. Διὰ τοῦτο κατ' ἐξαίρεσιν τοῦ περὶ γάμου συμβολαίου, καὶ αὐτὴ ἢ ἐκ προθέσεως προσβολὴ τοιούτων εἰς ἐνοχλὰς ἀντιστοιχοῦντων δικαιωμάτων δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ ἀδίκηματα.

§ 371.

Ὅστις ὅμως ἐπὶ τινὸς ἰδιαιτέρας νομικῆς σχέσεως, τῆς ὁποίας ἢ συνομολόγησις προϋποθέτει ἐξαίρετον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν χρηστότητα αὐτοῦ, οἷον ἐπὶ τοῦ συμβολαίου τῆς ἐντολῆς, τῆς παρακαταθήκης καὶ τῆς ἐταιρίας, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς μὲ συμβόλαιον ὁμοίας σχέσεως τῆς ἐπιτροπείας, καταχρᾶται τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκ προθέσεως ζημιοῖ τὸν ἄλλον, ὁ τοιοῦτος διὰ μόνης τῆς κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον καταδικαζούσης αὐτὸν ἀποφάσεως (α) ὑποβάλλεται εἰς τὸ κατὰ νόμον γενικὸν

ἐπιζήμιον παρεπόμενον πάσης καταδίκης ἔνεκεν ἀδικήματος, δηλονότι εἰς τὴν infamia(6).

(α) Καθ' ὅσον ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀναφέρει ῥητῶς τὴν ἀπιστίαν : L. 4. § 1. 2. D. de susp. tut.

(6) L. 1. L. 6. § 5. 6. 7. D. de his qui not. inf. εἰς τὴν καὶ τὸ iudicium contrarium ἔχει τὴν αὐτὴν συνέπειαν, διαφιλονεικείται.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀτιμίας, ἥτις παρέπεται εἰς μοναδικὰ τινα συναλλάγματα, Marezoll über die bürgerliche Ehre σελ. 145. Περὶ τῆς ἀτιμίας ἥτις προσάπτεται εἰς τὸν ἄπιστον ἐπίτροπον, Glück commentar XXX. Thl. σελ. 100. Marezoll. l. c. σελ. 153. Heffter Lehrb. σελ. 420. Διὰ τὸν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δικαστὴν ἰσχύει ὡς ἀρχή, ὅτι ἀπιστία ἐπὶ συμβολαίων, ἢ παραβίαις αὐτῶν δὲν τιμωρεῖται μὲ δημοσίαν ποινὴν, εἰς δὲν δύνηται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀπάτης, τῆς νοθεύσεως ἢ τῆς ὑπεξαίρέσεως, καὶ ὅτι ἀτιμία προσάπτεται μόνον καθ' ὅσον ἐπισύρεται δι' ἀδικήματος, τιμωρουμένου μὲ ἀτιμωτικὴν ποινὴν.

§ 372.

Ἐὰν ἡ ἀπιστία τινὸς διατελοῦντος εἰς τοιαύτην ἐκ συμβολαίου σχέσιν γείνη διὰ πράξεως, ἥτις καὶ ἄνευ τοιαύτης σχέσεως εἶναι ἀδίκημα π.χ. δι' ὑπεξαίρέσεως, νοθεύσεως ἢ ἀπάτης, ἐφαρμόζονται οἱ περὶ τούτων τῶν ἀδικημάτων ποινικοὶ νόμοι.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Παραβάσις τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΘΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

ΠΕΡΙ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

B. J. v. Meurs de adulterio. Lugd. Bat. 1779.

Jo. Guil. Hoffmanni ad L. Jul. de adult. coerc. liber
Sing. Fref. ad Viadr. 1732 (in Fellenberg jur. ant.
T. I. nr. 4).G. A. Kleinschrod observationes ad L. Jul. de adulte-
riis coercendis Wirceb. 1795. Dessen Beitr. aus dem
peinl. Recht und Process. II. Bd. nr. X.E. Henke Fragmente über den Ehebruch (in dessen crim.
Vers. Berlin 1807. nr. 11).H. L. Thilo de crimine adulterii ejusque poena. Lips.
1810.

§ 373.

Διὰ τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου ἀποκτοῦσιν ἀμφότερα τὰ
μέρη τὸ δικαίωμα τῆς γαμικῆς πίστεως, ἡ ὁποία πρὸς
τοῖς ἄλλοις περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα πρὸς ἀμοι-
βαίαν, καὶ πᾶν τρίτον πρόσωπον ἀποκλείουσιν πλήρως
τῆς πρὸς γέννησιν τέκνων ἐπιθυμίας. Ἡ ἐκ παρανόμου
προθέσεως (ἐν γνώσει) γενομένη σαρκικὴ μίξις ἐγγάμου προσ-
ώπου μὲ ἄλλο, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι σύζυγος, ἀποτελεῖ τὸ
ἀδίκημα τῆς μοιχείας (adulterium) (α).

D. 48. 5. C. 9. 9. P. G. O. art. 120.

(x) *Peri tēs platurterās σημασίας τοῦ adulterium* L. 6. § 1. D. ad. L. Jul. de adult. L. 101. pr. D. de V. S.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἀποδοκιμαστέα εἶναι ἡ παρὰ τοῦ φαῦερεβαχ ἐκλεχθεῖσα ἔποψις, καθ' ἣν ἐκτίθεται ἡ μοιχεία ἀπλῶς ὡς προσβολὴ τοῦ ἐκ συμβολαίων δικαιώματος, παραγνώριζεται ἡ ἱερότης τοῦ γάμου, καὶ καθιεροῦται ἡ ἀναξία γνώμης, ὅτι θεωρεῖται μόνον τὸ συμφέρον τῶν συζύγων καὶ ἡ ἱκανότης αὐτῶν πρὸς τὸ ἐλευθέρως διαθέτειν. Ἐνῶ πρέπει νὰ θεωρῇται ὡς προσβολὴ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, καὶ ἡ προστασία τῆς ἱερότητος τοῦ γάμου. Hepp. im Arch. des Criminalr. XIV. § 346. Jacke Handb. III. σελ. 22. Heffter Lehrb. σελ. 346. Jarke Hadbuch. III. σελ. 22. Heffter Lehrb. σελ. 361. Martin Lehrb. σελ. 756. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ μοιχεία καταστρέφει συχνάκις τὰς οἰκογενειακάς σχέσεις, τὴν ἡθικότητα ὁλοκλήρου οἰκογενείας (ἃς συλλογισθῶμεν τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων) καὶ πολλάκις γίνεται αἰτία φόνου (καθὼς τὸ ἀπέδειξαν οἱ Γαλλικοὶ πίνακες τῶν ἀδικημάτων). Καὶ περὶ τούτου διατριβαὶ εὗρισκονται εἰς τὸ Droit 1836 ar. 366 καὶ εἰς τὴν Encyclopedie par Sebiere, vol. I. pag. 277.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερα προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ῥωμαϊκῶν κειμένων περὶ adulterium, τὸ μὲν διότι ἡ ἔκφρασις αὕτη εἶχεν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον πλατυτέραν σημασίαν ἢ καθ' ἡμᾶς (Rosshirt Gesch. III. σελ. 70.) (διὰ τοῦτο π. χ. καὶ ἡ μνηστὴ ἔπραττεν adulterium), τὸ δὲ διότι ὁ σύζυγος δὲν ἔπραττεν adulterium. Ὡρα Pirmez de marito thori violati vindice. Lo-van. 1822. Borchardi im Archiv des Criminalr. VIII. σελ. 212. Wächter Lehrb. II. σελ. 412. καὶ Wächter

in seinen Abhandl. aus dem Strafrechte (Leipzig. 1836)

I. σελ. 103. ὅτι εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἀπὸ τοῦ Κωνσταντίνου ἤδη προήχθη περισσότερον ἢ διὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας κυρωθεῖσα ἠθικὴ ἐποψις, εἶναι ἐβέβαιον (Rosshirt Gesch. III. σελ. 80.)· ἀλλ' ὅμως ἔμεινεν ἀκόμη ἡ ἀρχαία γνώμη, ὅτι μόνον ἡ σύζυγος (ὅχι δὲ ὁ σύζυγος) πράττει adulterium, καὶ εἰς τὰς διατάξεις τῶν αὐτοκρατορῶν ὑπάρχει μεγάλη ἀστασία γνώμων.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρον 120 τῆς Καρολίνης πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τῆς εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον καθιερωθείσης ἀξιοπρεπεστέρως γνώμης, ὅτι καὶ ὁ σύζυγος διὰ παραβιάσεως τῆς γαμικῆς πίστεως πράττει μοιχείαν. Wächter Adhandl. σελ. 123. Ὁρα πρὸς τοῦτοις περὶ τῆς ἀξίας ἐπόψεως τοῦ κανονικοῦ δικαίου, τὸ ὅποσον τάχιον ἐπενήργησε καὶ εἰς τοὺς Γερμανικοὺς κανονισμοὺς, Rosshirt Gesch. III. σελ. 88—92. Jarke Handb. III. σελ. 19—22. Αἱ μεταγενέστεραι γνώμαι, πρὸ πάντων αἱ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα, δὲν ἦσαν ἀξιοπρεπεῖς καὶ κατέστρεψαν τὴν ὀρθὴν ἐποψιν. Καλὴν διατριβὴν περὶ μοιχείας συνέγραψεν ὁ Buddeus in der Hallischen Encyclopädie Bd. 31. σελ. 894—402.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος κατέταξε τὴν μοιχείαν εἰς τὸ δεύτερον μέρος μεταξὺ τῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων καὶ ἀπειλεῖ τὸν τε ἐγγαμον καὶ τὸν ἄγαμον μετὰ τοῦ ὁποίου ἐπράχθη ἡ μοιχεία, μὲ κράτησιν 1—6 μηνῶν. Τιμωρεῖται δὲ τὸ ἀδίκημα αὐστηρότερον, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς μοιχείας γεννηθῇ ἀμφιβολία περὶ τῆς νομιμότητος γεννηθέντος τέκνου. Ὁ πρῶσικός νόμος (μεταξὺ τῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων) § 1061—65 τιμωρεῖ τὴν μοιχείαν μόνον, ἐὰν ἐξ αὐτῆς διαλυθῇ τὸνόντι ὁ γάμος (Διάταγμα τοῦ 1797

εἰς Mannkopf σελ. 406), καὶ τότε ὡς μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα μὲ ἀυθαίρετον φυλάκισιν, ὡς δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν 3—6 μηνῶν, καὶ μέχρις 6 μηνῶν ἐὰν ἀμφοτέρωι ἦσαν ἔγγαμοι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῶν ἡθῶν) § 336, ἀπειλεῖ τὴν γυναῖκα μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν, ἕως 2 ἐτῶν, τὸν δὲ συναίτιον αὐτῆς ὁμοίως, ἀλλὰ προσέτι καὶ μὲ πρόστιμον μέχρι 2000 φράγκων. Ὁ σύζυγος τιμωρεῖται μόνον μὲ πρόστιμον μέχρι 2000 δρ. ἐὰν διατρέφῃ παλλακίδα εἰς τὴν γαμικὴν οἰκίαν. Ὡς ἀποδείξεις δὲ εἶναι δεκταὶ μόνον ἐπ' αὐτοφώρῳ σύλληψις, ἢ ἐπιστολαὶ καὶ ἔγγραφα ἰδιόχειρα τοῦ κατηγορουμένου. Ὁ σαρδηνικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως) ἄρθρ. 323 ἀπειλεῖ μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς ὡς καὶ ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀλλὰ τὸν σύζυγον καὶ μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 3 ἐτῶν, ἐὰν διατρέφῃ παλλακίδα εἰς τὴν οἰκίαν του. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 328 ἀναβιβάζεται ἡ ποινὴ τῆς μοιχείας ἕως εἰρκτὴν μέχρι 7 ἐτῶν, ἐὰν συνδέσθαι μὲ βιαιοπραγίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθρ. 401 (εἰς τὸ Κεφ. περὶ προσβολῆς ξένων δικαιωμάτων δι' ἀπιστίας) ἀπειλεῖ τὴν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, τὸν σύζυγον 8 ἡμέρας ἕως 1 μῆνα· καὶ ἐπὶ διπλῆς μοιχείας μὲ ἐπιβαρυντικὴν ποινὴν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (εἰς τὸ Κεφ. Παραβιάσεις τῆς γαμικῆς πίστεως) ἄρθρ. 241 ἀπειλεῖ τὸν μοιχὸν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 1—2 μηνῶν, καὶ ἐπὶ διπλῆς μοιχείας 2—3 μηνῶν, τὸν δὲ μὴ ἔγγαμον ὅστις συνευρίσκεται μὲ ἔγγαμον 2—4 ἐβδομάδων. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς τῆς χρηστοηθείας) ἀπειλεῖ ἄρθρ. 305 τὴν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 6 ἐβδομάδων, ἕως 3 μην. καὶ τὸν συνένοχον αὐτῆς 14 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν, τὸν μοιχὸν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 4 ἐβδ. ἕως 2 μηνῶν, καὶ τὴν συνένοχον αὐτοῦ 8 ἡμερ. ἕως 3 ἐβδ. Ὁ νόμος τοῦ Ζουρίχ (Zürich) ἄρθρ. 139 ἀπειλεῖ ἐν γένει ἐκτὸς τῆς φυλακίσεως καὶ χρηματικὴν ποινὴν. Ὁ νόμος τῆς Λυκέρνης δ-

μιλῇ περὶ μοιχείας μόνον εἰς τὸν περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμον ἄρθ. 139.

§ 374.

Ἡ μοιχεία δύναται νὰπραχθῇ ὄχι μόνον ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔγγαμον ὑποκείμενον, καὶ μάλιστα τόσον 1ον ἀπὸ τὴν σύζυγον, καθὼς καὶ 2ον ἀπὸ τὸν σύζυγον (α), ἀλλὰ καὶ 3ον ἀπὸ τὸ ἄγαμον ὑποκείμενον. τὸ ὅποσον συνευρίσκεται μὲ τὸν ἄπιστον σύζυγον (ἄνδρα ἢ γυναῖκα) (β).

(α) Ὅχι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (τὸ ὅποσον χορηγεῖ εἰς μόνον τὴν ἄνδρα τὸ *jus thori*, καὶ διὰ τοῦτο δίδει κατηγορεῖν ἐπὶ μοιχείᾳ μόνον ἑνα τῶν τῆς ὑπάρχοντος γυναικὸς καὶ τοῦ μοιχοῦ αὐτῆς), κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἔμως μάλιστα. c. 4.C. 32. g. 4.—c. 19.20. 23. C. 32. q. 6.—c. 4. 5. C. 32. q. 6. Conc. Trid. Sess. XXIV. c. 8. καὶ κατὰ τὴν P. G. O. ἄρθ. 120. cf. Boehmer J. E. P. Lib. V. tit. 16 § 15 seq. J. G. Bauer pr. de adulterio cum soluta commisso. Lips. 1762. in Opusc. ac. T. I. nr. 32. p. 343.

(β) Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον μόνον ἀπὸ τὴν ἄνδρα, ὅστις ἁμαρτάνει μὲ ὑπανδρὸν γυναῖκα. L. 2. L. 5. 6. § 3. L. 39. § 2. 3. D. h. t. Κατὰ τὴν P. G. O. καὶ ἀπὸ τὴν ἄγαμον γυναῖκα, ἥτις δίδεται εἰς ἔγγαμον ἄνδρα.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ τὸ ἄγαμον ὑποκείμενον, τὸ ὅποσον συνευρίσκεται μὲ σύζυγον, ὑπόκειται εἰς ποινὴν ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐξ ἧς ἴσχυται ἄλλως καὶ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον ἀδιστακτικῶς ὡς ἐν τοῦ adulter, ὅστις ἔχει ἀθεμίτους σχέσεις μὲ ξένην σύζυγον. L. 30. κωδ. de adulter. Wächter Abh. I. σελ. 104. Heffter Lehrb. σελ. 362. κ σελ. 366. Τὸ ἄρθ. 160 τῆς Καρολίνας ἐπεκτείνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάμου ὑποκειμένου τὸ ὅποσον συνευρίσκεται μὲ ἔγγαμον ἄνδρα. Ἐσφαλμένη γνώμη εἰς Tittmann Handb. II. σελ. 632. Rosshirt. III. σελ. 362. Ἀποδοκιμαστῆται εἶναι αἱ γνώμαι τοῦ Stübel in der Schiff. über di Theilnahme Mehrerer. σελ. 86. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει διχογνωμία

(ὅρα τὴν δ' σημείωσιν § 373). Ὅτι ὁ ἄγαμος εἶναι ἄξιός με-
τριωτέρας ποινῆς πρὸς τὸν ἔγγαμον, (μολονότι ἐνδέχεται
αὐτὸς νὰ ἦναι ὁ πανοῦργος διαφθορεὺς, π. χ. τῆς ὑπάνδρου
γυναικὸς) εἶναι ὁμολογούμενον.

§ 375.

Συστατικὰ τῆς μοιχείας εἶναι ἄν γάμος ἤδη πραγμα-
τικῶς ὑφιστάμενος ὥστε ἀπλοῦς ἀρβραβὼν δὲν ἀρκεῖ, διὰ
τοῦτο δὲν εἴμπορεῖ νὰ πραχθῇ μοιχεία οὔτε ἀπὸ μνηστὴν
ἢ μνηστῆρα, οὔτε μὲ τοιοῦτον ἢ τοιαύτην (α) ὅν πο.λι-
τικῶς ἀνεγνωρισμένος (β) ἔγκυρος γάμος (γ), ἢ τοῦλάχιστον
θεωρούμενος ἔγκυρος (δ) ἀπὸ τοὺς συζύγους (ὡς matrimo-
nium putativum).

(α) ἂν καὶ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον (L. 13. § 3. 8. D. h. i.) ἰδόντες νὰ πρα-
χθῇ μοιχεία ἀπὸ sponsa ἢ μὲ τοιαύτην, «quia neque matrimonium
qualecunque, nec spem matrimonii violare permittitur, «δὲν ἐφαρ-
μόζεται τοῦτο πλέον δυνάμει τῆς P. G. O. ἢ ὅποις ὑποβάται σύζυγον,
Ehemman, Eheweib.

(β) Αἰτ' τοῦτο τὸ concubinium τῶν δούλων ἀποκλείει τὴν μοιχείαν L. 6 D. h.
i. L. 23. 24. C. αὐτῶν.

(γ) ἂν ὑπάρχει οὐδεμία διαφορὰ ἐπὶ matrimonium justum ἢ injust, κατὰ
τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμ. δικαίου L. 13. § 1. D. i. τὰ ἐν τῷ L. 13. D.
h. i. ἐρζόμενα περὶ Concubina δὲν ἐφορμίζονται ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς
παλλακείας concubinato.

(δ) L. 19. §. 4. D. h. i.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα ἐὰν σύζυγος ζῶν ἐν γάμῳ ἀκύρῳ πράτ-
τῃ μοιχείαν, ἀποφασίζεται κατὰ τὴν περὶ ἀποπείρας τῶν
ἀδικημάτων ἀρχὴν, ἂν ὁηλονότι θεωρῆται ἀπόπειρα καὶ ἡ
περίπτωσις, καθ' ἣν, ἐνῶ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὰ συστατικὰ τοῦ
ἀδικήματος γινώρισμα δὲν ὑπάρχει. ὅρα Wächter Abhandl.
I. σελ. 340. Παράβ. Heffter Lehrb. σελ. 363. nol. 5.
Ueber das Verhältniss der Putativehe: Wächter Ab-

handl. I. σελ. 424. Not. Buddeus I. c. σελ. 398.

§ 376.

γον). Ὁ δεσμός τοῦ γάμου πρέπει νὰ μὴ ᾖ δια-
λελυμένος κατὰ τὸν καιρὸν τῆς σαρκικῆς μίξεως (α), εἶναι
δὲ ἄλλως ἀδιάφορον, ἂν ἡ γαμικὴ συμβίωσις διήρκει ἢ
ὄχι (β). Τὴν παράνομον μάλιστα ιδιότητα τῆς μοιχείας
δὲν ἀναιρεῖ οὔτε ἡ μαστροπικὴ συναίνεσις τοῦ ἐνὸς ἢ τοῦ
ἄλλου μέρους (γ), οὔτε ὁ τρόπος τοῦ βίου τῆς ἀπίστου
συζύγου (δ) δον. Μόνον διὰ πραγματικῶς τελεσθείσης
μίξεως πρᾶττεται μοιχεία. (ε)

(α) Fr. Leb. Stolz Diss. de poena concubitus a personis per divortium so-
luti commissi. Lips. 1736.

(β) Καὶ αὐτὸ τὸ καὶ τοῦ καθολικοῦ divortium quoad thorum et mensam
perpetuum δὲν ἀναιρεῖ τὴν μοιχείαν τοῦλάχιστον κατὰ τὰ αὐτοτελῆ νο-
μικὰς ιδίας c. 1. 4. 7. 10. 25. C. 32. q. 7.

(γ) Καθότι ὁ συναιὼν εἶναι ἑνεργος lenocinii.

(δ) Ὅσα ἱρρίζει τὸ βίωμ. δίκαιον περὶ ἀπάνδρων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τοῦ
τρόπου τοῦ βίου των ἀπόλεσαν τὰ δικαιώματα εὐπολήντου γυναικός,
ἢ εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος δημῶσαι, πέρναι ἢ μαιροποί. L. 10. 2. L.
§ 13. § 2. D. h. t. L. 22 c. ἀντ. (πορὰ Tacitus Ann. II. 84.
Sueton Tib. 35.) Ἰτε δὲ περὶ ἀποκριτῶν καὶ τῶν τοιούτων, αἱ ὁποῖαι
εἰς καπηλείαν ὑπηρετοῦσι τοὺς διαιωμένους L. 29. C. h. t. (Paulus R. S.
II. 27. § 10.) Εἶναι παρὰ τοῦ συνδεσμένου μὴ τὰς ιδίας, τὰ ἔθνη, καὶ
τὰ καθεστῶτα τῶν ρωμαίων, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἰσχύωσι παρ' αὐτῶν.

(ε) Παράβ. Boehmer ad art. 120. § 5. Struben Thl. III. Bed. 24. Bauer
in opuse. ac. T. I. nr. 30. Henke crim. Vers I. σελ. 171.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐπιβίωσος τοῦ συζύγου L. 14. § 1. D. ad
leg Jul. de adulterio. Neap. 134. c. 10. Wächter Ab-
handl. σελ. 105.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ ὁ ἀπὸ τραπεζίης καὶ κοίτης χῶ-

ρισμένος σύζυγος δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἕνεκα μοιχείας, εἶναι ὀρθόν· δίκαιώς ὅμως ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 213 ὀρίζει ὅτι τότε ἡ ποινὴ καταβιβάζεται εἰς τὸ ἥμισυ.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐπιδέχεται διαφιλονέκησιν, ἐὰν τῶν ὄντι ἀληθὲς μίξις ἀπαιτῆται πρὸς τέλεσιν τῆς μοιχείας. Παράβ. I. L. pr. D. de extraord. crim (ὁ Heffter Lehrb. σελ. 363. θεωρεῖ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὡς ἰδιαιτέρον ἀδίκημα). ὅρα Heffter Lehrb. σελ. 458. not. 7. Διὰ τοῦτο καὶ αὐστηραὶ γινώμαι παρὰ Rosshirt σελ. 467. παράβ. μετὰ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ III. σελ. 116. Jarke III σελ. 30. Ἀλλὰ κατὰ τὴν Γερμανικὴν νομολογίαν εἶναι ἀναγκασίαπραγματικὴ μίξις. Tittmann II. σελ. 634. δὲν πρέπει ὅμως νὰ φθάνῃ τις ἕως εἰς τὸ ν' ἀπαιτῇ πρὸς τέλεσιν καὶ immissio seminis Wächter Abhand. I. σελ. 129. Ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 307 ἀπαιτεῖ πρὸς τέλεσιν σωματικὴν ἔνωσιν.

§ 377.

Ἐκ τῶν συστατικῶν τῆς μοιχείας εἶναι τελευταῖον ἔον ἡ παράνομος πρόθεσις (α), ἐπομένως ὅχι ἀπλῶς ἰὸν ἐν γινώσκει τέλεσις τῆς μίξεως, ἀλλὰ καὶ 2ον ἡ συνείδησις τοῦ ἐνόχου, ὅτι δὲν εἶναι συνδεδεμένος διὰ γάμου μετὰ ἄλλο ὑποκείμενον καὶ 3ον ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ τὸ ἄλλο ὑποκείμενον ζῇ ἐν ἐγκύρῳ καὶ διαρκοῦντι εἰσέτι γάμῳ, Πᾶσα πλάνη ἀποκλείουσα τὴν παράνομον πρόθεσιν, ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀδικήματος. (β).

(α) L. 11. § 12. L. 12. L. 43. D. h. t. L. 7. C. de repudiis.

(β) Ἡ Νεμρ. 17. c. 11. ἥτις ἔφερε τὴν συγγραφὰ εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις § 378 εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ adulterium culposum, δαίλει ὅμως διόλου περὶ ἐιδικῆς τινος περιπτώσεως μὴ ἀναγομένης εἰς τοῦτο. Λέγει δὲ προσέτι μόνον velut adulteri puniantur Henke crim. Vers. I. σελ. 171. II.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν ὑπάρχει μοιχεία ἐξ ἀμελείας ὅρα Wach-
ter Lehrb II. σελ. 429. παρβ. με Wachter's Abhandl.
I. σελ. 338. Burchardi im Archiv des Criminal rechts.
VIII σελ. 231. Henke Handb. II σελ. 336. Heffter σελ.
457. Περὶ τῆς Νεκρ. 117. κεφ. II. Rosshirt Lehrb. σελ.
467.

§. 378.

Ἡ μοιχεία εἶναι κατὰ λόγον τῆς ἐξ αὐτῆς προξενου-
μένης προσβολῆς δικαιώματος ἢ διπλῇ μοιχεία (adulter-
rium) ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη προσβάλλωσι τὸ δικαίωμα
τῆς γαμικῆς πίστεως δύο διαφόρων υποκειμένων, ἢ ἁ-
πλῇ μοιχεία, ἐὰν εἰς τὴν πρᾶξιν ἀμφοτέρων περιέχῃ-
ται ἡ προσβολὴ τοῦ δικαιώματος ἑνὸς μόνοῦ προσώπου.

§ 379

Ποινὴ (α) τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον (β) ἀπειλεῖ τὸν μοιχὸν
μὲ θάνατον διὰ ξίφους, τὴν δὲ μοιχαλίδα μὲ ἐξορίαν εἰς
μοναστήριον μετὰ προηγουμένην μαστίγωσιν, ἀλλὰ ταῦ-
την δύναται νὰ λάβῃ πάλιν ὁ σύζυγος ἐντὸς δύο ἐτῶν
(γ). Ἡ Καρολίνα (δ) παραπέμπουσα εἰς τὸ ρωμ. δίκαιον
(ε) ἐπικυροῖ τὴν διάταξιν ταύτην, τόσον ὡς πρὸς τὴν
μοιχείαν τῆς γυναικὸς, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἀν-
δρὸς (ζ). νεώτεροι ὅμως αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ἀναιροῦσι
τὰς διατάξεις ταύτας, καὶ ἀπειλοῦντες αὐθαίρετον ποινὴν
μᾶς παραπέμπουσιν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ τοῦ ἀξιο-
ποίνου (η).

- (2) J. P. Ludewig (resp. Lengnich) Diss. de origine et progressu poenae adulterorum apud Romanos. Hal. 1740. — Chr. God. Hoffmann Diss. de dissensu jurum in puniendo adulterii crimine. Fref. ad Viad. 1727. rec. 1740.
- (β) Νεαρ. 134. c. 10. Περὶ τῆς ποινῆς τῆς μοιχείας κατὰ τὴν Lex Julia: Paulus R. S. L. II. tit. 26 § 14. (Schulting jurispr. antej. pag. 231.) cf. E. Fr. Haupt. Diss. de poena adulterii ex Lege Julia de coe-
cendis adulteriis Lips. 1798.
- (γ) Περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς προικῆς, καὶ τῆς πραγματείας δωρεᾶς c. 4. X. de donatio inter virum et ux. Νεαρ. 117. κεφ. 9 κατηγγήθη ἡ νερά αὐ-
τῇ διὰ τῆς 134; ὡς ὁ Kleinschrod n. n. O § 17. παραδίδεται.
- (δ) Ἀρθ. 120. Ἐὰν σύζυγός τις ἐνέξῃ ἐγκληματικῶς ἄλλον τινα ἔνεκα μοι-
χείας, τὴν ὅποιαν ἐπραξὲ μὲ τὴν σύζυγον του, καὶ νικήσῃ, ὁ μοιχὸς οὐ-
νότος οὐκ ἔστι τὴν μοιχαλίδά τιμωροῦνται κατὰ τὸ λήγειν τῶν προεκτό-
νων ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ ἡμέτερον αὐτοκρατορικὸν δέ-
κασιν ὡς ὁμοίως τὸ ἴδιον τηρεῖται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν καθ'
ἣν γυνή τις ὑπανδρὸς θέλει νὰ ἐάξῃ τὸν ἄνδρα της ὃ τὸ ὑπα-
κεῖμενον μὲ τὸ ὅποῖον οὗτος ἐπραξὲ μοιχείαν.
- (ε) Ἄλλοι θελοῦσιν, ὅτι ὁ Κάρολος παραπέμπει εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον. cf
Koch inst. jur. crim § 310. noi 3.
- (ς) Περὶ τῶν γυναικῶν τῶν προγενεστέρων νομοδιδασκάλων παράβ. Kress
ad art. 120. § 3. Boehmer ad Carpz. Q. 53. obs. I. Koch l. c. Meis-
ter princ. jur. crim 255.
- (v) Καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν παρόντα κατὰ τὸν ὑποκείμενα ὑπανδρευμένα ζῶσιν
νὴν δημοσίᾳ μοιχείᾳ, δικτάσσουσιν διὰ τοῦ παρόντος σφοδρῶς, τοιαῦται
ἐδημόσιοι μοιχεῖαι νὰ τιμωρῶνται ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς
ἡμετέρας τῶν ὑποκειμένων, ἢ κατὰ τὴν τίσιν, τὰς περιστάσεις
καὶ τὴν ἐνοχλήν αὐτῶν ἢ P. G. O. v. J. 1546, tit. 23. § 2. n. v. J.
1577, tit. 26. § 2. Sommer in d. rechtsw. Abhandl. I. σελ. 218. Henke
crim. Vers. I. σελ. 161. ff. Martin Lehrb. § 291. ff. ἐννοεῖν τοῦς
νόμους τοῦτους ὅτι πραγματεύονται ἀπλῶς περὶ τῆς μοιχείας
μοιχείας, σκητιζομένης εἰς δημοσίᾳ συνείκησιν. Ὅτι ἐν τοῦτοις πρόκει-
ται ἐνταῦθα περὶ ἀλλοῦς μοιχείας, ἀποδεικνύεται ὅτι μόνον ἐπὶ τὴν κα-
τὰ τῶν τοιούτων δημοσίων (καταδεδωδῶν) μοιχείαν ἀγανακτήσιν, ἀλλὰ
πρὸς τοῦτοις καὶ ἀπὸ τὸ ἐξῆς, ὅτι εἰς τὸν ἀμείσιν § 3 τῆς R.
P. O. v. J. τοῦ 1577, ἐκεῖνοι, οἵτινες συγκαλοῦσιν ἢ προαγαγεῖσιν ἢ ἐ-
νέχουσιν εἰς τὰς οἰκίας των τὰ τοιαῦτα ὑποκείμενα, συζητοῦνται μὲ τοῦς
δημοσίους μοιχοῦς. Μάλιστα αἱ R. P. O. τοῦ 1578 καὶ 1577 δὲν εἶναι
ἄλλως ἐπαναλήψεως τῆς τοῦ 1530 tit. 33.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ποινῆς κατὰ τὸ ῥωμα. δίκαιον, καὶ

μάλιστα περὶ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν Lex Julia δὲν ἐτάσσεται ἀκόμη θανατικὴ ποινὴ, τὸ ὅποσον σαφῶς ἐξάγεται ἐκ τοῦ χωρίου τῶν Pauli R. S. II. 26 § 14, ὅρα Wächter Abhandl. σελ. 114. Περὶ τῆς ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον εἰσαγωγῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς κατὰ τοῦ μοιχοῦ. ὅρα L. 2. C. Theod. ad leg. Jul. de adulter, (Burchardi im Archiv. VIII. σελ. 218. Wächter Abhandl. σελ. 417. Κατὰ τῆς μοιχαλίδος ποτὲ δὲν καταγινώσκειτο θανατικὴ ποινὴ, οὔτε ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Νεαρ. 134. κεφ. 10. Οὗτος ἐπεκύρωσε μόνον τὴν διάταξιν τοῦ Κωνσταντίνου περὶ θανατικῆς ποινῆς κατὰ τοῦ μοιχοῦ ἀνδρός. Wächter σελ. 120.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Φάβερβάχ ἐκτεθείσα γνώμη ὅτι μοιχαλὶς πρὶν ἀποπεμφθῆ εἰς τὸ μοναστήριον ἐμαστιγοῦτο πρὸς σωφρονισμὸν, εἶναι λανθασμένη, πηγάζει δὲ ἀπὸ ἐσφαλμένην ἐξήγησιν τῆς Νεαρᾶς, τῆς ὁποίας τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον δὲν παρετηρήθη ἀρκετὰ. ὅρα Hermann in Gersdorf Repertorium IV. Band. σελ. 161. Buddens I. c. σελ. 397.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρον 120 τῆς Καρολίνης, ἐπικυροῦ τὸ ῥωμ. δίκαιον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ῥωμ. δίκαιον δὲν ὁμιλεῖ περὶ τιμωρήσεως τοῦ ἀπίστου συζύγου, γεννᾶται μεγάλη φιλονεικία μεταξὺ τῶν νομικῶν. Wächter Abhandl. σελ. 128. ἡ Bambergensis ἄρθρ. 145. δὲν εἶναι ἀσήμαντος πρὸς διςσάφησιν τοῦ εἰρημένου χωρίου.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι παντάπασιν ὀρθὴ ἡ γνώμη, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι νόμοι κατήργησαν τὸ ἄρθρ. 120 τῆς Καρολίνης, διότι ἡ R. P. O. τοῦ 1577 ἐπαναλαμβάνει μόνον ὅ,τι οὐσιωδῶς περιέχεται ἤδη εἰς τὴν τοῦ 1530 § 33, καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν μοιχείαν. Archiv de Criminalr. III.

σελ. 503. Martin Lehrb. σελ. 758 Wachter Lehrb. II.
 σελ. 439. Jarke Handb. III, σελ. 40. Heffter Lehrb.
 σελ. 459. Rosshirt Gesch. III. σελ. 117. Buddeus I. c.
 σελ. 399.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ δὲν ἀρμό-
 ζει κατὰ τοῦ ἀγάμου μοιχοῦ, ὁσάνκις δὲν τάσσεται κατ'
 αὐτοῦ τοῦ ἀπίστου συζύγου, ἐγείνεν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, πολ-
 λὰ ἔνωρις παραδεκτὴ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν διὰ τῆς νο-
 μολογίας παρ' ἡμῖν. Wachter Abhandl σελ. 131. Οὕτω
 κατήντησεν ἡ ποινὴ βαθμυδὸν περιοριστικὴ τῆς ἐλευθερίας
 μόνον. Tittmann II. σελ. 639. Ὁμολογούμενον δὲ εἶναι,
 ὅτι ἡ μοιχεία τῆς ὑπάνδρου γυναίκος τιμωρεῖται αὐστηρότε-
 ρον παρὰ τὴν τοῦ ἐγγάμου ἀνδρός.

§ 380.

Κατὰ τὰς γενικὰς ταύτας ἀρχὰς προσδιορίζεται ὡς
 ποινὴ α'. ἐπὶ διπλῆς μοιχείας φυλάκισις τριῶν μέχρι ἑξ
 μηνῶν, ὁ δὲ βαθμὸς τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ
 τοῦ ἂν κατὰ πρώτην φοράν ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἐπράχθῃ ἡ
 μοιχεία. β'. Ἐπὶ ἀπλῆς μοιχείας, 1ον ὡς πρὸς τὸ ἀγαμῶν
 ὑποκείμενον φυλάκισις 14 ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς μηνός, ἡ
 ἀνάλογον πρόστιμον, 2ον ὡς πρὸς τὸν ἐγγαμῶν καὶ μά-
 λιστα τὸν ἀνδρα ἑνὸς μέχρι δύο μηνῶν, τὴν γυναῖκα
 δύο μέχρι τριῶν μηνῶν, ἀπλῇ φυλάκισις (α).

(α) Διατάξεις ἰδιαιτέρων νομοθεσιῶν ἔρα παρὰ Meister pr. jur. cr. § 256. καὶ
 ἀνωτέρω τῇ ἐπὶ τοῦ § 273 σμ. 4.

§ 381.

Ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ προϋποθέσει, ὅτι ἡ ἀνάρμοστος ποι-
νὴ τῆς Π. Δ. Κ. ἰσχύει καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη, καὶ ὅτι
ὁ νομοδιδάσκαλος εἶναι κεκλημένος νὰ ὑπεκφύγῃ τοί-
οὗτους νόμους, ἐπενεώθησαν ἀναρίθμητοὶ λόγοι μετριά-
σεως (α) οἱ ὁποῖοι ὁμῶς οὔτε ὡς τοιοῦτοι δύνανται νὰ κα-
ταδειχθῶσιν, οὔτε χρησιμεύουσιν ὡς εὐλογοὶ ἀφορμαὶ εἰς
τὸ νὰ προσδιορισθῇ ὁ βαθμὸς αὐθαιρέτου ποινῆς.

- (α) Ἰδίως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Leyser Sp. 576. γίνονται ἐνταῦθα δεικτοὶ
δύο κύριοι λόγοι μετρίσεως. I. ἐπισημασμένη ἀδυναμία τῆς ἀν-
θρώπινης φύσεως. Τοῦτο τῷ λόγῳ πρέπει νὰ μετριάσῃ τὴν
ποινὴν, ἵνα ἡ μακρὰ ἔπουσις τοῦ σφίγους, 2ον ἡ ἡλικία αὐτοῦ, 3ον
τὸ κατ' αὐτοῦ μέγεθος, 4ον ἡ παρὰ τοῦ ἄλλου ὑποκειμένου γενεμίνη ἐπιθι-
σις πρὸς τὸ ἀδίκημα, 5ον ἡ μακρὰ παρὰλειψις τοῦ γαμικίου χρέους (Trop-
paneger Diss. de mitiganda adulterii poena ob deneg. deb. conjug.
Lips. 1745.). 6ον ἡ ἐκ κακίης ἀγκυλίωσις ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδικηθέν-
τος σφύγου, 7ον ἡ διεκδικητικὸς τοῦ γάμου ἐπιγενομένη εἰς τὸν ἀδικηθέντα
ἀνικανότης (Püttmann adver. jur. L. II. c. 22.) II. συγκυριάζουσαι
πρὸς τὸν γάμον ἐγγένει καὶ πρὸς τὸν ἀδικηθέντα σύ-
ζυγον ἰδίως. Ἐνταῦθεν μετρίζεται ἡ ποινὴ ἵνα ἂν ὁ μοιχὴς σύ-
ζυγος ζῇ εἰς δεύτερον γάμον, 2ον ἂν ὁ σύζυγος συγκρατεῖται εἰς τὴν
μοιχείαν, 3ον ἂν ὁ ἀδικηθεὶς σύζυγος ἐσυγχώρησεν τὸ ἀδίκημα, δυνάμει
δ' ἔστι τῆς Νικρ. 131. κερ. 10 ἔν καὶ ὁ μοιχὴς σύζυγος ἔιν θέλει νὰ δε-
χθῇ τὴν συγχώρησιν (Ludovici de intercessione innocent. § 13. Mich.
Henr. Gribner Diss. de intercessione conjugum in delictis car-
nis inprimis. Vit. 1711. Wernher Diss. de crimine adulterii non
transigibili. Lips. 1704. θεωρεῖται δὲ ἐνταῦθα παραδεικτὴ τόσσος ἡ ἐπιτή-
δωσις καὶ ἡ ἀναπηλὴ καὶ ἡ εἰκαζομένη συγκρατήσις. Εἰς ὅλους αὐτοὺς
τοὺς λόγους προστίθεται ἔτι καὶ ὁ συμπησιμότης (Westphal Criminalr.
Anm. 74. παρὰ δὲ Püttmann de causis nonnullis adult. poenam miti-
gantis. Lips. 1776. Koch inst. jur. crim. § 317—319.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδικηθέντος σφύγου συγ-
χώρησιν τῆς μοιχείας ἀναγνωρίζουσιν ὁ αὐστριακὸς νόμος II.
Thil. § 248. Ὁ βυρτεμβεργικὸς, κρθρ. 306. ὁ Σαξωνι-

κὺς ἄρθρ. 213. (οὗτος ἀναφέρει μάλιστα τὴν σιωπηλὴν συγχώρησιν ὡς λόγον παύσεως τῆς ἀνακρίσεως).

§ 382.

Διὰ ν'ἀσφάλισιν τὴν ἡσυχίαν εὐχαρίστως συζώντων συζύγων τὸ νεώτερον(α) ῥωμαϊκὸν δίκαιον συγχωρεῖ, ἐκτὸς τοῦ ἀνδρὸς, εἰς μόνους τοὺς ἐξ αἵματος ἐγγυτάτους συγγενεῖς τῆς μοιχαλίδος (εἰς τὸν πατέρα, ἀδελφόν, καὶ θεῖον αὐτῆς) νὰ ἐγκαλῶσι πρὸς τιμώρησιν τῆς μοιχείας (β). Ἡ. Π. Δ. Κ. περιορίζει τοῦτο ἐτι μᾶλλον μὴ συγχωροῦσα τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ποινικὴν ἐγκλησιν εἰς κανένα ἄλλον, ἐκτὸς τοῦ διὰ τῆς μοιχείας ἀδικηθέντος συζύγου, ἀνδρὸς ἢ γυναικὸς (γ), ἐπομένως δὲν λαμβάνει κατὰ νόμον χώραν ποτὲ ἐξ ἐπαγγέλματος διαδικασία (δ), ἐκτὸς ἐὰν οἱ μοιχοὶ συνοικῶσιν ἐν δημοσίᾳ μοιχείᾳ (ε) ὅτε ὁ λόγος τοῦ περιορισμοῦ δὲν ὑπάρχει πλέον (ζ).

(α) Καὶ κατὰ τοὺς πανδέκτας ἀκόμη ἡ ἀρχὴ probatam a marito uxorem et quiescens matrimonium non debet alius turbare, ἦτον ἐν ἰσχύει, καθέτι πρὶν ἀποπεμφθῇ ἡ μοιχαλὶς δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ καταμηνύσῃ τὴν μοιχαλὶν αὐτῆς, nisi prius maritum lenocinii accusaverit. L. 11. §. 10. L. 26. pr. D. h. t.

(β) L. 30. C. h. t. «ne volentibus temere liceat foedere connubian».

(γ) P. G. O. art. 120. παρβ. Rleinschrod a. a. O § 22.

(δ) Τοῦτο ὅμως δὲν θέλουσι ν'ἀναγνωρίσωσιν οἱ πρακτικοί. Boechmer ad art. 120 §. 8. ad Carpzov. Q. 31. obs. 1. Leyser Sp. 375. nr. 11.

(ε) Δυνάμει τῆς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. η ἐπὶ τοῦ § 379 ἀναφερομένης R. P. O. Henke crim. Vers. I. σελ. 162. f.

(ζ) Μίχρη τίνος δύναται ἡ μοιχεὺς νὰ καταδιωχθῇ καὶ τιμωρῇ ἐξ ἐπαγγέλματος, Lide (im Archiv des Criminalr. Bd. VI. σελ. 299. ff.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἡ ἀρχή, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, πρέπει νὰ φυλάττηται αὐστηρῶς, καθότι τὸ ἄρθρ. 145, τῆς Καρολίνας, ἤθελε νὰ λαμβάνῃ χώραν ἡ

ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἡ δὲ C. C. παρέλειψε τοῦτο, καὶ ἐπομένως ἡ θέλησις τῆς Καρολίνης εἶναι σαφής. Καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐξαίρεσεις δὲν ὑπάρχουσι δυσχέρειαι, π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ, ὡς ὁ Wächter Lehrb. II. σελ. 439. καὶ Mittermaier, Abhandl. I. σελ. 125. ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ γείνη ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἐάν προξηνηθῇ δημόσιον σκάνδαλον. Ὁ Heffter Lehrb. σελ. 365. περιορίζει τοῦτο περισσώτερον, ἢ R. P. Q. δὲν ὁμιλεῖ περὶ ποινῆς τῆς μοιχείας, ἀλλὰ περιέχει ἀστυνομικὴν τινὰ διάταξιν. Ὁρα καὶ Järke Handb. III. σελ. 63 καὶ προσέτι Rosshirt σελ. 114. παρὶθ. μὲ Buddeus I. c. σελ. 400. Κανείς ἐκ τῶν λόγων, ὅσοι δίδονται ὑπὲρ τῆς κατ' ἐξαίρεσιν ἐξ ἐπαγγέλματος τιμωρήσεως δὲν στηρίζεται εἰς νομικὴν βάσιν. Ὁρα πρὸς τοῦτοις Godefroi de delictis quae non nisi ad laesorem. querel. p. 44.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μὴ γίνηται ἔνεκα μοιχείας ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἡσθάνθησαν καὶ ὅλαι αἱ νέαι νομοθεσίαι. Ὁρα ἰσχυροὺς λόγους παρὰ Godefroi I. c. p. 41. 117. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Thl. § 248. 255. συγχωρεῖ τότε μόνον ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξιν, ὅταν τὸ ἔγγαμον ὑποκείμενον ἀκολασταίνῃ ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 4064, ἐπιβάλλει ποινὴν μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου. Ὁμοίως καὶ ὁ γαλλικὸς νόμος ἄρθ. 336. Ὁ σαρδωνικὸς νόμος, ὅστις δὲν συγχωρεῖ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνάκρισιν, ἀπειλεῖ εἰς τὸ ἄρθρ. 437. μέχρι δύο ἐτῶν φυλάκισιν, ἐάν ἔγγαμοι ζῶσιν εἰς σκηνδαλώδεις σχέσεις ἀσελγείας (τότε δὲ καὶ ἀνευ ἐγκλήσεως τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου). Ἡ καταδίωξις συγχωρεῖται μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου, κατὰ τὸν βαυαρ. νόμον, ἄρθρ. 401, τὸν σαξωνικὸν ἄρθ. 214, τὸν βυρτεμβεργικὸν ἄρθ. 305 τὸν τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 140. καὶ τὸν τῆς Λυκερῆς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν, ἄρθρ. 139.

§ 383.

Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον δίδει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν σύζυγον νὰ φονεύσῃ τὸν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπ' αὐτοφώρῳ συλληφθέντα μοιχόν, ἐὰν ᾗναι ἐκ τῶν *personae viliores* (α). Ὁ πατὴρ τῆς μο:χαλίδος (β) ἔχει ὅμοιον δικαίωμα, χωρὶς διάκρισιν τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ μὲ τὸν ἀμέσως εἰς ἀναίρεσιν τοῦ δικαίωματος τούτου τείνοντα περιορισμόν, ὅτι διὰ νὰ φονεύσῃ ἀτιμωρητὲι τὸν μοιχόν, εἶναι βιασμένος νὰ φονεύσῃ συγχρόνως καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ τέκνον (γ). Τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ἐπικυροῦ καὶ ἡ Π. Δ. Κ., χωρὶς νὰ περιορίξῃ τὸ ἀτιμώρητον τοῦ φόνου τοῦ μοιχοῦ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς ὀργῆς (δ).

Abegg Unters. II. Abh. §. 29—32. καὶ 68.

(α) L. 24. D. ad L. Jul. de adult. Paulus R. S. L. XI t. 26. § 1. Coll. LL. Mos. et Rom. T. IV. § 3. cf. Hoffmann ad L. Jul. de ad. C. III.

(β) Δὲν ᾔπεν ὁ λόγος τούτου μόνη ἡ πατρικὴ ἐξουσία, καθότι καὶ ἐπὶ τῆς γυναικὸς quae in manum mariti convenerat, εἶχεν ὁ πατὴρ τὸ δικαίωμα τούτο. cf. Hoffmann l. c. C. II.

(γ) L. 20. 21. 22 23. 24. 32. D. ad L. Jul. de adult. G. Tob. Schwendendorfer Diss. de jure occidenti prehensam in adulterio filiae et uxoris quatenus patri et marito competit. Lips. 1712. Pirmez de marito violati thori vindice. Lovan. 1822.

(δ) Τὸ ἀρθρ. 142 ἀριθμεῖ εἰς τὰς περιπτώσεις νομίμου προσβολῆς «ἐάν τις εὖ-
ρη τινὰ παρὰ τῇ συζύγῳ ἢ θυγατρὶ αὐτοῦ ἐνεκεν ἀσελγούς πράξεως, ἢ
ἐπὶ ἄλλῃ τινὶ ἀξιοποίνῳ κακουργίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιχειρήσῃ, ὥς τὸ
«δίκαιον συγχωρεῖ, κατὰ τοῦ κακοποιοῦ ἐκείνου θανατικὴν πρᾶξιν,
«βίαν καὶ φυλάκισιν.» Ὅλοι σχεδὸν οἱ νομοδιδάκαλοι διάχυρίζονται
τὴν σήμερον, ὅτι τὸ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον χορηγοῦμενον δικαίωμα
τοῦ φόνου κατελύθη διὰ τῆς Π. Δ. Κ. Ὅτι ὁ Κάρλος ὁμιλεῖ εἰς τὸ ἀνω-
τέρω ἀρθρον. καθὼς καὶ εἰς τὸ 150, μόνον περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς
ἀνθρωποκτονίας· εἰς τὸν ἀνώτατον βρασμόν τῆς ὀργῆς. cf. Westphal Grunds
des Beurtheilmg C. 2. § 5. ff. Ὁ λόγος λέγουσι πρέπει νὰ ᾗναι αὗτος
διότι ἡ Banberg. ἀρθρον 145' ὁμιλεῖ μόνον περὶ τοιαύτης ἀνθρωποκτο-
νίας τοῦ μοιχοῦ. Ἀλλὰ ἴσῃ αἱ λέξεις τῆς Π. Δ. Κ. εἶναι ἀόριστοι καὶ δὲν

ἀναφέρουσι πούποτε τὸ πάθος, ὡς λόγον συγνώμης. 2ον ἀπειδὴ εἰς τὴν Banberg, καὶ εἰς τὰ νομολογία κηρύττεται ἀτιμώρητος, μόνον ἢ εἰς βραμὸν ψυχῇ; ὁρμῆς ἀνθρωποκτονία τοῦ μοιχοῦ ἢ τῆς μοιχαλίδος, τοῦτο δὲ μεταβλήθη εἰς τὴν Καρολίαν, αὐτὸ τοῦτο εἶναι ἀποδείξει, ὅτι ὁ Κάρολος δὲν ἠθέλησε νὰ παραλεχθῇ τὰς ἀρχὰς τῆς Banberg. Δὲν εἰδύνατο νὰ ἐξαλείψῃ τὰς λέξεις τῆς Banberg, ὡς δὲ ἔθεν ἀφ' ἐαυτῶν ὑπονοουμένης (καθότι τοῦτο δὲν δίδεται ἐξ αἰτίας τῆς διατάξεως τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου). τὰς ἐξέλειψε λοιπὸν καὶ ὠμίλησεν ἀορίστως, διότι ἤθελε τὸ ἐναντιῶν. 3ον ὁ Κάρολος ἐπικαλεῖται σαφῶς τὸ κοινὸν δίκαιον διὰ τῶν λίξεων, αἵες τὸ δὲ δίκαιον συγχωρεῖ. Ἐνταῦθα δὲν εἰδύνατο νὰ ἐννοῇ τὴν Banbergensis. Ὅτι δὲ ὁ Κάρολος ἀναφέρεται εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, φαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἡμιλεῖ ἐνταῦθα καὶ περὶ ἀνθρωποκτονίας τῆς θυγατρὸς, καὶ περὶ φυλάκσεως τοῦ μοιχοῦ κτλ. Ἐκ τούτων δὲν εὐρίσκεται οὐδὲ μία συλλαβὴ εἰς τὴν Banbergensis, εἰς τὴν ὅπου ὑποτίθεται ὅτι ἀναφέρεται ἡ Π. Δ. Κ. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὅμως ἡμιλεῖ περὶ τούτου παντοῦ καὶ διεξδικῶς.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκτείνειν φαίνεται ὅτι δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ τότε μόνον, ὅταν ἐνεργηθῇ *in contenti* (εἰς τὴν πρώτην θλίψιν ἕνεκα τῆς γενομένης ὕβρεως) καὶ *propria manu* (ὄχι διὰ τρίτου) ἀπὸ τὸν σύζυγον ἢ τὸν πατέρα. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν L. 22. §. 4. L. 23. §. 4. D. ad leg. Jul. de adult. καὶ Paul. rec. sent. II. 26. *dra Pirmes de marito violati thori vindice*. Loya 1822. Φέρει ὅμως μεγάλην δυσκολίαν ἡ σχέσις τῆς Καρολίνας πρὸς τὴν Banbergensis. (ὄρα τὴν προηγούμενην σημ. 8'). ὄρα Elvers praktische Arbeiten σελ. 239. Buddeus in der Enzyklopädie σελ. 401,

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. ἔχει καὶ τὴν σήμερον ὁ σύζυγος τὸ δικαίωμα (τὸ ὅποῖον δίδει εἰς αὐτὸν ἡ L. 25. D. ad leg. Jul.) νὰ κρατῇ μέχρι 20 ὥρῶν κατὰ κλειστον τὸν μοιχόν, διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀποδείξεως; (Heffter Lehrb. σελ. 368. φαίνεται ὅτι συναινέι). Συμβιβάζεται τοῦτο μὲ τὰς περὶ αὐτὸς δικίας ἀρχὰς ἡμῶν;

Σημ. 3 τοῦ ἐκθ. Πρέπει νὰ ἰσχύῃ ἀκόμη ἡ διάταξις τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Νεαρ. 417. κεφ. 45.). ὅτι ὁ σύζυγος δύνатаι νὰ ἀποκτείνῃ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὑποπιτεύεται ὡς μοιχόν, δὲ τὰς τρεῖς τὸν μηνύσῃ ὡς ἀπέχῃ, καὶ μ' ὅλον τοῦτο τὸν εὗρητὸν πάλιν μὲ τὴν γυναῖκα του; (ἐπομένως ὅχι ἐπὶ μοιχείᾳ); *Marezoll in Linde's Zeitschrift III. σελ. 286. Wächter Abhandl. σελ. 122.*

Σημ. 4 τοῦ ἐκθ. Αἱ νέαι νομοθεσίαι δὲν κάμνουσι μνείαν τοιούτου τινὸς δικαιώματος τοῦ συζύγου, διότι εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς πράττεται ἀναίρεσις εἰς βρασμὸν πάθους, συγγνωστοῦ διὰ προηγθέντα δεινὸν ἐρεθισμὸν, ὁποῖος ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ καταλογίζωσι μικροτέρας ποινάς. Ὁ Γαλλ. ποινικὸς νόμος, ἀρθρὸν 324, κηρύττει *excusable* τὴν παρὰ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν ἀνθρωποκτονίαν τῆς μοιχαλίδος, ἢ τοῦ συνενόχου αὐτῆς, ἐὰν εὗρεθῶσιν *in flagranti* εἰς τὴν γαμικὴν οἰκίαν. Ἐπιφέρει δὲ τοῦτο τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰς τὸ ἀρθρ. 326 ἀναφερομένων μικροτέρων ποινῶν. *Rauter Traité II. pag. 51—53.* Καὶ ὁ σαρδικὸς νόμος, ἀρθρ. 604, συγγινώσκει τὸν σύζυγον (καὶ τὸν πατέρα) διὰ τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ μοιχοῦ *in flagranti*. (εἶναι δὲ τότε ἡ ποινὴ φυλάκις μὲχρις 6 μηνῶν).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Δι γ α μ ί α.

Chr. Thomasiuss Diss. de crimine bigamiae et de bigamiae praescriptione. Lips. 1685. rec. 1749.

A. Fr. Schott. Diss. de poena bigamiae ordinaria Lips. 1774.

J. G. Eschenbach. Diss. de poena bigamiae. Rost. 1787.

J. G. Gonne von dem Unterschied der Carolinischen und Bambergischen P. G. O. in Bestrafung der zweifachen Ehe. In Schott's jurist. Wochenblatt I. Bd. σελ. 513. ff.

Grolman über die Strafe der Bigamie. In der Bibl. d. peinl R. I. Bd. 1. St.

P. de Koch de bigamia et poena bigamiae etc. Gröning 1803.

§ 384.

Ἡ διγαμία (Bigamia) εἶναι μοιχεία πραττομένη διὰ τελέσεως νέου γάμου. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο, ἐκτὸς τῆς προσβολῆς τοῦ ιδιωτικοῦ δικαιώματος πρὸς γαμικὴν πίστιν, περιέχει συγχρόνως καὶ παραβίασιν τῶν περὶ γάμου νόμων τῆς πολιτείας, καθ' ὅσον ὁ ἀδικῶν καταχρᾶται τὸν τύπον τοῦ γάμου ὡς μέσον πρὸς παράνομον σκοπὸν, καὶ ἀπάτην, καθ' ὅσον ὑπὸ τὸ ἀπατηλὸν πρόσχημα νομίμου δεσμοῦ καλύπτεται ἡ μοιχεία, πρὸς δὲ τούτοις ἡ σύναψις νέου γάμου δὲν δύναται νὰ γείνη εἰμὴ δι' ἐξαπατήσεως τῆς ἀρχῆς ὡς πρὸς τὴν ἔτι διαρκούσαν ὑπαρξίν τοῦ προτέρου (α).

P. J. O. art 121.

(α) Τοῦτο προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων «μὲ τύπον ἀπατηλὸν» τῶν ἐν τῷ σημειωθέντι ἄρθρῳ τῆς P. G. O. παρὰ Grolman Grunds. d. CRW. § 546. ἐναντίαι γινώμει παρὰ Koch l. c. §. 243. Scil. εἰς Ὀλοστέιν ὁνομάζεται ἡ διγαμία, νόθευσις τοῦ γάμου, Ehefälschung.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἀνάρμοστον εἶναι νὰ τίθεται ἡ διγαμία μετὰ τῶν παραβιάσεων τῶν συμβολαίων, καθότι εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο δὲν ἐνυπάρχει μόνον ἡ προσβολή, τῆς ἀγνότη-

τος τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ φανερός καὶ ἀναίσχυντος περιγέ-
λως τοῦ παραδεγμένου τύπου τῆς μονογαμίας. Δύναται
δὲ νὰ ἐνυπάρχῃ ἀκόμη καὶ δεινὴ βλάβη τοῦ ἐγκαταλιμπα-
νομένου συζύγου, καὶ ἔτι πλέον ἐξαπάτησις τοῦ ὑποκειμέ-
νου, μὲ τὸ ὅποσον ὁ ἀδικῶν συνάπτει τὸν δεύτερον γάμον
ἀποκρύπτων τὸν πρῶτον. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο γνώρι-
σμα δὲν ὑπάγεται ἀναγκαίως εἰς τὰ συστατικὰ τοῦ ἀδική-
ματος, καθὼς οὔτε τὸ γνώρισμα τῆς πρὸς τὸ δημόσιον γε-
νομένης ἀπάτης. Wächter Abhandl. σελ. 152. Ἄλλως τε
δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ πρᾶγμα ὑπὸ διπλὴν ἔποψιν, καὶ ἡ νὰ
θεθῇ ὡς κύριον ἢ διὰ τῆς καταχρήσεως τοῦ τύπου τοῦ γά-
μου γενομένη μοιχεία, ἢ χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ἡ μοιχεία, νὰ
ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸ ἀδίκημα ἀπάτη καὶ τὸ
ἀξιόμιμπτον τῆς διαγωγῆς. Wächter Abhandl. σελ. 148.
Buddens in der Encyclop. der Wissenschaften. Halle
1838. Bd. 31. σελ. 319.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχεν ἰδιαι-
τερος νόμος περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου, ἀλλὰ τὰ ἦθρ ἀπε-
δοκίμασαν ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὴν διγαμίαν, ἥτις ὡς πρὸς τὴν
γυναῖκα, ἐὰν ὑπανδρεύετο πάλιν, ἦτον adulterium (L. 11.
D. ad leg. Jul. de adul. L. 7. C. de repud. Νεαρ. 147.
κεφ. II.), ὡς δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα κατεφαίνετο μόνον ὡς
stuprum καὶ ὡς ἀποπλάνησις δι' ἐξαπατήσεως. L. 18.
C. ad leg. Jul. de adul. καὶ ἐπέσυρεν infamia,
ὑπὸ τινὰ δὲ περιστατικὰ καὶ δημοσίαν ποινὴν. L. 7. C.
de repud. L. 2. C. de incestuos nupt. Νεαρ. 18. κεφ. 5.
Mathaei de crim Lib. 48. tit. 3. Cremani Elem. III
pag. 348. Wächter Abhandl. σελ. 147. ἐπὶ τῆς L. 18.
C. ad leg. Jul. de adul. πρέπει νὰ μὴ λησμονῇται, ὅτι
κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁ ἄπιστος σύζυγος δὲν ἔπραττε μοι-
χείαν. Οἱ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀθέ-
μιτον ἐξαπάτησιν, ἥτις δύναται νὰ ἐνυπάρχῃ εἰς τὴν πρᾶξιν

ταύτην, εἶναι πιστευτὸν κατὰ τὸν Θεοφ. I. tit. X. §. 6. 7. Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐθεώρει τὴν διγαμίαν ὡς δεινὸν ἐκ κλησιαστικῶν ἀμαρτημάτων, ὡς βεβήλωσιν τοῦ μυστηρίου. Rosshirt Gesch. III. σελ. 119. Εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος ἀπειλεῖται πρὸ πάντων ἕνεκεν τῆς ἐξαπατήσεως δεινὴ ποινή. ὅρα Dreyer Einleit in de lüb. Verordn. σελ. 434. Gildemeister Beitr. zur Kenntniss des vaterländ. Rechts I. σελ. 174. Nach das alte lüb. Recht. σελ. 78. Διαφιλονεικεῖται ἂν ἡ ποινὴ ἔφθανε μέχρι θανάτου. Βεβαίως ὅμως ὑπῆρχε τοιαύτη κατὰ τὸ δίκαιον τῆς πόλεως. Wismar τὸν 18^{ον} αἰῶνα. ὅρα Burmeister Alterthümer des Wisman Stadtrechts. σελ. 22.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρ. 124. τῆς Καρολίνας στηρίζεται εἰς τὴν ἔποψιν, ὅτι ἡ διγαμία εἶναι ἀληθοῦς μοιχεία πραττομένη ὑπὸ τὸν τύπον καὶ τὸ πρόσχημα δευτέρου γάμου, ἀλλ' ἐστὶ πλέον ἀξιοτιμώρητος παρὰ τὴν μοιχείαν. Ἡ Banberg. εἰς τὸ ἄρθρ. 146. ἐπλανήθη ἀπὸ τὴν L. 18 ad leg. Jul. καὶ ἀπὸ τὴν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐν χρήσει ἐξήγησιν αὐτῆς, καὶ δὲν ἐθεώρησεν ὅτι εἰς τὴν διγαμίαν ἐνυπάρχει μοιχεία, ἀλλὰ τοῦτο μετέβαλεν ἡ Καρολίνα. Wächter Abhandl. σελ. 152. ὅτι ὁ Schwarzenberg δὲν ἠθέλησε νὰ παραδεχθῇ τὴν γνώμην τοῦ κανονικοῦ δικαίου, εἶναι πιστευτὸν. Rosshirt Gesch. III. σελ. 120.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἴμπορεῖ νὰ θεωρήσῃ τις ὡς εὐσίαν τοῦ ἀδικήματος, τὸ ὅτι συμπίπτουσι δύο νόμιμοι γάμοι. Τοῦτο δὲν δύνανται τῶντι νὰ λάβῃ χώραν, διότι ὁ δευτέρος γάμος εἶναι πάντοτε ἄκυρος. Ἀλλὰ παρατηρεῖται ὅτι ὁ ἀδικῶν, ὅστις διατελεῖ ἀκόμη ὑπὸ τὸν δεσμὸν ἐγκύρου γάμου, συνάπτει νέον δεσμὸν μὲ ἄλλο ὑποκείμενον ὑπὸ τὸν τύπον γάμου· ὅρα διαφόρων γνώμας. Heffter Lehrb. σελ. 367. Wächter Abhandl. I. σελ. 147.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἐθέτει τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον (XXV) ἡμέσως μετὰ τὸ περὶ ἀπάτης, καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 185—87) φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν, ἡ ὁποία ἀποφασίζεται δεινοτέρα, εἰάν ὁ ἀδίκησας ἀπέκρυψεν εἰς τὸν δεύτερον σύζυγον ὅτι ἦτον ἤδη ἔγγαμος. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (μεταξὺ τῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων) ἀπειλεῖ ἐν ἀρθρ. 1066 τὴν διγαμίαν μὲ 1—2 ἐτῶν εἰρκτὴν· ἐκεῖνον δὲ ὅστις ἔγγαμος ὢν λέγει ἑαυτὸν ἄγαμον, μὲ 3 ἐτῶν εἰρκτὴν, τὸν δὲ ἄγαμον, ὅστις ἐν γνώσει νυμφεύεται ἔγγαμον ὑποκείμενον, ὁ μὴν. μέχρι 1 ἔτους. Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος (ὕπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῶν ἡθῶν) ἀρθρ. 340 ἀπειλεῖ πρόσκαιρα δεσμῶ. Ὁ βουαρικὸς νόμος (ὕπὸ τὴν δι' ἀπιστίαν προσβολὴν ξένων δικαιομάτων) ἀπειλεῖ μὲ 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐκεῖνον, ὅστις διαρκούντος τοῦ νομίμου γάμου συνάπτει νέον μὲ ἄλλῳ ὑποκείμενον, καὶ μὲ 4—8 ἐτῶν, εἰάν ἀπέκρυψε τὸ ὅτι ἦτον ἔγγαμος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ὕπὸ τὰς παραθιάσεις τῆς γαμικῆς πίστεως) ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἄρθρ. 218 εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν κατὰ τοῦ ἐλευθέρου, ὅστις ἐν γνώσει συνέρχεται εἰς γάμον μὲ ἔγγαμον, τάσσει φυλάκισιν 3—6 μηνῶν (ἄρθρ. 219) εἰάν ἀμφοτέροι ἦσαν ἤδη ἔγγαμοι 2—3 ἐτῶν εἰρκτὴν, κατὰ δὲ τοῦ συζύγου τοῦ ἐξαπατῶντος τὴν ἀνύπανδρον γυναῖκα ἀποσιωπώντας τὸν γάμον του 3—4 ἐτῶν εἰρκτὴν (ἄρθρ. 221) Ὁ βυτεμβεργικὸς νόμος (ὕπὸ τὰς προσβολὰς τῆς χρηστοθεσίας) ἀπειλεῖ ἀρθρ. 304 τὸν διγαμον, εἰάν ἀπέκρυψε τὸν πρότερον γάμον του, μὲ 3 ἐτῶν ἐλαφρὰν εἰρκτὴν ἕως 8 ἐτῶν βαρύτην εἰρκτὴν ἄλλως μὲ 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν τὸν ἄγαμον, ὅστις ἐν γνώσει νυμφεύεται τὸν διγαμον μὲ εἰρκτὴν μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (εἰς τὸ καιφάλαιον, περὶ μοιχείας καὶ διγαμίας) ἄρθρ. 314 ἀπειλεῖ εἰρκτὴν ὅχι βραχυτέραν τοῦ 1 ἔτους ἢ βαρύτην εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν κατὰ δὲ τοῦ ἄγάμου εἰρκτὴν μέχρι τοῦ 1 ἔτους.

§ 385.

Ἡ οὐσία τοῦ ἀδικήματος τούτου συνίσταται I ἐκτὸς τῶν συστατικῶν τῆς μοιχείας (§ 374 — 377), δηλαδή ἐκτὸς τῆς ἔτι ὑπαρχούσης διαρκείας ἄλλου προτέρου νομίμου γάμου (α), καὶ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀδικοῦντος, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ τὸ ἄλλο ὑποκείμενον εἶναι ὑπὸ δεσμὸν τοιοῦτου γάμου (β), II εἰς τὴν σύναψιν νέου γάμου, ἐπομένως τὴν τήρησιν ἐκείνων τῶν διατυπώσεων, μετὰ τὰς ὁποίας, κατὰ τὰς διαφόρους θρησκείας, καλεῖται νόμιμος γάμος (γ), καὶ τελευταῖον III εἰς τὴν τέλεσιν αὐτοῦ τοῦ γάμου διὰ τῆς μίξεως (δ).

(α) Ἡ διάταξις τῆς P. G. O. ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου ἰσχύει διὰ τῶν καθολικῶν, διὰ δὲ τοὺς διαμαρτυρουμένους μόνον ἐὰν ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου δὲν διελύθη ὁ γάμος διὰ διαζυγίου.

(β) «Μὲ τρόπον ἀπατηλὸν, ἐν γνώσει καὶ ἐκουσίως» Ὁμοίως καὶ L. 18. C. ad L. Jnl. de adulter.

(γ) ὅρα Boehmer pr. jur. can. §. 349. J. H. Boehmer J. E. P. IV. tit. 3. § 45.

(δ) Διὰ τοῦτο λέγει καὶ ἡ P. G. O. «ἡ ὁποία κακουργία εἶναι τότε μοιχεία καὶ ἴτι μεγαλειότερον ἁμάρτημα».

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἄμα θεωρηθῇ ἡ διγαμία ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς μοιχείας, πρέπει ὁ πρῶτος γάμος νὰ ᾖ νόμιμος. Wächter Abhandl. § 359. über Einfluss der Religionsänderung. Zurhein Zeitschrift für Theorie und Praxis I. Bd. Heft. 3. nr 6.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς πλάνης καὶ τῆς καλῆς πίστεως. Jarke III. σελ. 68. Archiv des Criminalr. IV. σελ. 430. Carnot Comm. II. pag. 112. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 222. λέγει, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἤδη ἐπιγενόμενος θάνατος τοῦ πρώτου συζύγου ἐδύνατο ἐκ πιθανῶν λόγων νὰ προῦποιεθῇ ἐπὶ τῆς συνάψεως τοῦ δευτέρου γάμου, πρέπει νὰ γίνηται μετρίαις τῆς ποινῆς, καὶ ὁ

ἐνοχος σύζυγος νὰ φιλακιζήται ἀπὸ 6 μῆνας μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ πρωτοδικὸν σχέδιον § 493 λέγει, ὅτι ἐάν τις ἐξ αὐτῶας πλάνης συνῆψε νέον γάμον, θεωρῶν τὸν πρότερον ὡς διαλυμένον ἢ ἀκυρωμένον, ὁ τοιοῦτος πρέπει νὰ μὲν ἁτιμώρητος.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐάν πράττη διαγαμίαν καθολικός τις νυμφευμένος διαμαρτυρομένην, ἡ ὁποία ἦτο χωρισμένη ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς κατὰ τὰς δικτάξεις τῶν διαμαρτυρομένων ὅρα Weber in der Zeitschrift für Rechtspflege in Sachsen III. Bd. 3. Heft σελ. 288. ὁ συγγραφεὺς ὁρθῶς λέγει ὅχι· ὅρα ἐκεῖ σελ. 231 καὶ ἄλλα ζητήματα).

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐάν καὶ ἐξ ἀμελείας διαγαμία ἦναι δυνατόν. εἰς τὸ ὅποιον πρέπει νὰ εἴπῃ τις ὅχι, L. 18 C. ad leg. Jul. ὅρα Heffter σελ. 367. Wächter Abhandl. σελ. 152. Μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 304. ἀπειλεῖ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, ἐάν τις συνάπτων γάμον εὐρίσκηται ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀμελείας εἰς πλάνην περὶ τῆς διαρκούσης ἀκόμῃ ὑπάρξεως τοῦ πρώτου γάμου του.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος· πρέπει νὰ ἦναι διάφοροι αἱ γυνῶμαι, καθόσον θεωρεῖται ὅτι εἰς τὴν διαγαμίαν ἐνυπάρχει μοιχεία, ἢ ὅχι. Διὰ τοῦτο ὁ Rosshirt σελ. 475 (παράβαλε μὲ Gesch. III. σελ. 120 καὶ ὁ Werner Handbuch. σελ. 433 δὲν ἀπαιτοῦσι καὶ τὴν μίξιν πρὸς τέλεσιν τῆς διαγαμίας, ἐνῶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Καρολίνης· πρέπει νὰ ἀπαιτῇται ἡ διὰ τῆς μίξεως τέλεσις. Quistorp. § 469. Wächter Lehrb. II. σελ. 464. Wächter Abhandl. σελ. 157. 364. ὅρα καὶ Luden von Vers σελ. 504. Buddeus in der Enzyklopädie σελ. 319. Κατὰ τὸ Γερμανικὸν δίκαιον ἦτο πάντοτε ἀναγκαῖα ἡ μι-

ξίς εἰς τὸ *matrimonium consumatum*, καὶ τοῦτο εἶχε βέβαια πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ Καρολίνα. Μέχρι πόσου ἢ μὲ ἄλλο ὑποκείμενον ἀρραβωνίσις ἀνδρὲς, τοῦ ὁποίου ζῇ ἀκόμη ἡ σύζυγος, εἶναι ἀπόπειρα διγαμίας, Heffter σελ. 464 Wächter Abhandl. I, σελ. 360.

§ 386.

Καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ μοιχείας, δύναται νὰ ᾔῃαι ἔνοχος τοῦ ἀδικήματος καὶ ὁ ἔγγαμος καὶ ὁ ἀγάμος (α). Καὶ ἐπειδὴ ἡ πολιτεία ἀναγνωρίζει νόμιμον τὴν μονογαμίαν ὑπόκειται πᾶς τις εἰς τοὺς κατὰ τῆς διγαμίας νόμους, ἂν καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς θρησκείας του συγχωρῶσι τὴν πολυγαμίαν (β).

(α) Καθόσον καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγάμου ὑπάρχει *delus. L. 18 C. ad. leg. Jul. de adul.* Ἀλλως ὁ Klein *peinl Recht* § 386.

(β) Καὶ ἐναντίον τούτου Klein *a. a. O.* § 385. ὅρα μᾶλλον τοῦτο *L. 7. C. de judaeis.*

§ 387.

Ποινὴ (α) Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον θεωρεῖ τὴν διγαμίαν ὡς μοιχείαν (β), Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κάρολος κατὰ τινα γενικὴν τότε πλάνην προϋποθέτων τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐνταῦθα ἐπιεικέστερον, παρατηρεῖ τὸ ἄτοπον τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἀνωμαλίας, λέγει, ὅτι ἀκριβῶς θεωρουμένη ἡ διγαμία εἶναι πλέον ἀξιόποινος παρὰ τὴν μοιχείαν, καὶ ἐπομένως ἑξομοιοῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν μὲ τὴν μοιχείαν (γ) ὅθεν ἡ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον καὶ τὴν Π. Δ. Κ. ὠρισμένη ποινὴ τῆς μοιχείας, καταργηθεῖσα διὰ μεταγενεστέρων νόμων (§ 379) ὡς πρὸς

τὴν μοιχείαν αὐτὴν, ἰσχύει τοῦλάχιστον κατὰ νόμον ἀκόμη ὡς πρὸς τὴν διγαμίαν (δ).

- (α) Ἄρθρ. 121. αὐτομοίως εἰν ὑπὸ τὸ ἱερὸν πρῶτον τοῦ γάμου ἀνὴρ τις λάβῃ ἄλλην γυναῖκα, ἢ γυνὴ ἄλλον ἄνδρα, ζῶντος ἐτι τοῦ πρώτου συζύγου, ἢ καποία κακουργία εἴναι καὶ μοιχεία καὶ ἐτι μεγαλύτερον ἁμάρτημα, ἂν καὶ οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι δὲν θέτουν σωματικὴν ποινὴν ἢ εἰς τοιαύτην κατουργίαν, μ' ὅλον τοῦτο θέλομεν, ὅστις μὲ τρέπῃ ἀπατηλὸν ἐν γνῶσει καὶ ἐκουσίως διδῇ αἰτίαν εἰς τοιοῦτον ἁδίκημα, καὶ τὸ ἐκτελεῖ, ἢ μὴ τιμωρῆται ποινικῶς ὀλιγώτερον παρὰ τοὺς μοιχοὺς».
- (β) L. 11. §. 12. D. ad L. Jul. de adult. L. 18. C. eod. L. 7. C. de repud. Boehmer ad. art. 121. § 4.
- (γ) Οἱ πρακτικοὶ παραδέχονται αὐθαίρετόν τινα ποινὴν. (Meister jun. pr. jur. crimin. § 262. Quistorp Thl. I. § 471.), καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους μετριάσει, ὡς καὶ ἐπὶ μοιχείας. cf. Koch. I. c. § 381.
- (δ) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Frolman Criminalr. §. 360.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν παρενοήθη τὸ ἄρθρ. 121. παρήγαγεν εἰς τὴν πράξιν παντοδαπὰς γνώμας. Wächter Ldrb. II. σελ. 464. Dessen Abhand. σελ. 153. Ἡ γνώμη τοῦ Φαῦερβαχ στηρίζεται εἰς ἐσφαλμένην προϋπόθεσιν, ὅτι ἡ ποινὴ τῆς μοιχείας κατηργήθη. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ διγαμία εἶναι πλέον ἀξιοποινος παρὰ τὴν μοιχείαν, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν πολυχρονίου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. Tittman II. σελ. 654. Heffter Lehrb. σελ. 369. Ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μεγεθύνηται, εἰάν ὁ διγαμος ἀποκρύψῃ εἰς τὸ ἄλλο ὑποκείμενον ὅτι εἶναι ἑγγαμος. ὅρα τὰ περὶ ποιῶν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐ. σημ. ἐπὶ τοῦ § 384. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 222. παραδέχεται πρὸς τοιοῦτος ὡς λόγους μετριάσεως, εἰάν ὁ πρῶτος γάμος ᾗτον ἄκυρος πρὸ τῆς δευτέρας συζεύξεως, ἢ ἂν ἔγεινε χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ.

Περὶ ἀορίστων κοινῶν ἀδικημάτων.

§ 388.

Τὰ ἀόριστα ἀδικήματα διαίρουνται εἰς τυπικὰ καὶ υλικά. Ἐπὶ τῶν τυπικῶν δὲν ἀπαιτοῦνται ὡς συστατικὰ οὔτε ὥρισμένα ἀντικείμενα, οὔτε ὥρισμένα παράνομα ἀποτελέσματα, οὔτε νομικῶς ὥρισμένος σκοπὸς τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ μόνον διὰ τοῦ τύπου τῆς πράξεως αὐτῆς εἶναι παραβάσεις. Τὰ υλικά ἀπαιτοῦν μὲν ὥρισμένον ἀντικείμενον, ἀλλ' ἢ προσβολὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶναι ὥρισμένη, καθότι ἢ ἐν αὐτοῖς περιεχομένη παράβασις ποτὲ μὲν εἶναι ἀληθὴς προσβολὴ δικαιώματος, ποτὲ δὲ ὄχι, μάλιστα καὶ τότε περιλαμβάνεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος ἢ προσβολὴ διαφόρων δικαιωμάτων. — Σημ. τοῦ ἐκδ. "Οτι τὰ ἐκτιθέμενα περὶ ἀορίστων ἀδικημάτων δὲν εἶναι ὀρθὰ, περὶ τούτου ἐξηγήθη ἤδη ὁ ἐκδότης εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ § 161 προσθήκην ὅρα καὶ Abegg in seiner Abhandl. im Archiv des Criminalr. neue Folge II. Bd. nr. 15.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Ὑλικά ἀόριστα ἀδικήματα.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Ἐκθεσις τέκνων.

A. Ben. Carpzov de infantibus expositis, Lips. ed. 4. 1741.

Jer. Zangen Diss. de expositione infantum ejusque poena veteri Giess. 1743.

Rud. Christ. Henne Diss. de expositione infantum. Erf. 1756.

Spangenberg im neuen Arch. des Criminalr. III. Bd. nr. 4.

§ 389.

Τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐκθέσεως (expositio infant.) γίνονται ἔνοχοι οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐκ προθέσεως ἀποχωρίζονται ἀπὸ τὸ βοηθείας χρεῖαν ἔχον τέκνον των, μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ μὴ ἔχωσι τὰ ἐκθρέψωσι αὐτό.

C. VIII. 52. P. G. O. art. 132.

Σημ. I τοῦ ἐκθ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχε μὲν ἰδ.αίτερος νόμος περὶ ἐκθέσεως τέκνων, ἥτις εἰς τὴν Ῥώμην ἐθεωρεῖτο διαφύρως κατὰ τὰς εἰς διαφόρους περιόδους μεταβληθείσας γνώμας περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας· ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι εἰς τὸ νεώτερον δίκαιον ἡ ἐκθεσις τέκνου ἐτιμωρεῖτο, καὶ ὅτι ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ ἐξ αὐτῆς προσγενομένου κινδύνου εἰς τὴν ζωὴν τοῦ τέκνου. L. 4. D. de agnosc. vel. al. lib. L. 2. C. de inf. expos. L. 2. C. de patr. qui fil. distrax. I. pen. C. de patr. potest. Neap. 153. L. 15. ad leg. Cornel. de sicar. Cremani Elem. Jur. crim. II. p. 279. Wächter Lehrb. II. σελ. 194.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρ. 132 τῆς Καρολίνας ἐθεώρησε τὴν ἔκθεσιν τέκνου ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ἀνθρωποκτονίας, καὶ ἡ-
 θέλησε νὰ διαλάβῃ πρὸ πάντων εἰς τὸν νόμον τὰς δεινο-
 τέρας μόνον περιπτώσεις, χωρὶς νὰ κηρύξῃ τὰς ἄλλας ἐλευ-
 θέρας ποινῆς. Τὸ πρῶτον ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἐν τῷ νόμῳ
 θέσιν τοῦ ἄρθρ. 132 καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας λέξεις αὐτοῦ.
 Ὅτι δὲ καὶ ἡ χωρὶς κινδύνου τῆς ζωῆς ἔκθεσις ἔπρεπε νὰ
 τιμωρῇται, ἔπεται ἐκ τοῦ κανονικοῦ δικαίου *Decr. Grat. c.*
9. Dist. 87. c. l. X. de infant. et lang. καὶ ἐκ τῶν λέ-
 ξων τῆς Καρολίνας ἄρθ. 132. «διὰ τὴν ἀπαλλαχθῶσιν αὐ-
 τοῦ.» Τὸ κανονικὸν δίκαιον λαμβάνει βεβαίως ὑπ' ὄψιν
 τὴν παράθεσιν τοῦ ἱερωτάτου τῶν χρεῶν. ὅρα καὶ *Rosshirt*
Gesch. II. σελ. 228.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τοῦ ἀδικήματος τούτου παρουσιάζονται ἄ-
 πειροι βαθμοί· ποτὲ μὲν προστίθεται καὶ ἡ ἐποψὶς τῆς
 παραδόσεως τῶν χρεῶν τοῦ γονέως, ἄλλοτε δὲ καὶ ἡ ἐ-
 ποψὶς τῆς προσβολῆς τῆς πολιτικῆς καταστάσεως (*status*.)
 τοῦ τέκνου. Περιορίζεται δὲ πολὺ ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος
 εἰάν τεθῇ ὑπὸ τὸν φόνον. Ἡ ἔκθεσις τέκνου εἶναι ἰδιαίτε-
 ρόν τι ἀδίκημα, τὸ ὅποιον κατὰ τὰ περιστατικὰ δύναται
 νὰ θεωρηθῇ ἀξιοποῖνον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, ἀλλ' ἡ γενικω-
 τάτη ἐποψὶς εἶναι ἡ πρὸς τὸ ἐκτεθεῖν μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπι-
 κίνδυνος παράβασις τῶν ἐπικειμένων εἰς τὸν πράξαντα
 χρεῶν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος πραγματεύεται εἰς χω-
 ριστὸν κεφάλαιον περὶ τούτου τοῦ ἀδικήματος. Κατὰ τὸ
 ἄρθρ. 133, ὅστις ἐγκαταλείπει τέκνον εἰς ἡλικίαν, καθ'
 ἣν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν πρὸς σωτηρίαν
 τῆς ζωῆς του, καὶ τὸ ἐκθέτει οὕτως ἐκ προαιρέσεως εἰς κίν-
 δυνον θανάτου, ἢ καὶ μόνον ἀφίνει εἰς τὴν τύχην τὴν σω-
 τηρίαν αὐτοῦ, πράττει ἀδίκημα ἐξ ὁποιασδήποτε αἰτίας

ἂν ἐκινήθη εἰς τὴν πράξιν ταύτην. Ὅρα καλὸν τι ὑπόμνημα (καὶ σημαντικὴν δίκην) εἰς Zeitschrift. für Oesterreich. Rechtsgelehrsamkalt. 1836. Aprilheft σελ. 212. καὶ Tausch, Rechtsfälle. Wien 1837. 3. Heft. σελ. 528. Ὁ πρωτοσικός νόμος (μεταξὺ τῶν σωματικῶν προσβολῶν) § 969 διακρίνει τὸν τρόπον τῆς ἐκθέσεως, καὶ πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος ἀμέσως μετὰ τὴν παιδεκτονίαν. Διάταγμα τοῦ 1796 (Mannkopf σελ. 383) ἀποφασίζει, ὅτι ὁ παράγραφος ἐκεῖνος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ νεογεννητῶν, ἡ δὲ ἐκθεσις πλέον ἡλικιωμένων παιδίων, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπάτην παράλειψιν τοῦ πρὸς διατροφήν χρέους, ἢ βλάβην. Ὁ γαλλικός ποινικός νόμος ἄρθ. 349 θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὑπὸ τὴν (πολλὰ περιωρισμένην) ἐποψίν τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια πράττονται κατὰ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ παιδίου καὶ θέτουσιν εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ· κηρύττει ἔνοχον ἐκείνον, ὅστις ἐκθέτει ἢ ἐγκαταλείπει παιδίον κατωτέρω τῶν 7 ἐτῶν εἰς τόπον ἔρημον, θέτει δὲ μετριωτέραν ποινὴν (ἄρθ. 352), εἰάν πραχθῇ τὸ ἀδίκημα εἰς τόπον μὴ ἔρημον. Ὅρα Thomas de infantium expositione. Lovan 1826. Περὶ τῶν αἰτίων τῆς αὐξήσεως τῶν ἐκθέσεων εἰς τὴν Γαλλίαν. Remacle des hospices, enfans trouvés, Paris. 1837. pag. 157. Ὁ σαρδικός νόμος ἄρθρ. 548—56 θέτει αὐτὸ ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως, καὶ ἰδίως ὑποθέτει τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀφανισθῶσιν αἱ ἀποδείξεις τῇ οἰκογενειακῇ στάσεως τοῦ παιδίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἀκολουθεῖ τὸν Γαλλικὸν κώδικα. Ὁ βαυαρικός νόμος θέτει τὸ ἀδίκημα μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων ἀνθρώπων (ἄρθ. 174), καὶ λέγει ὅτι λαμβάνει χώραν, εἰάν οἱ γονεῖς ἀπμακρύνωσιν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ἀφίνωσιν ἀβοήθητον τὸ τέκνον των, τὸ ὅποιον διὰ νεαρὰν ἡλικίαν νόσον ἢ ἀναπηρίαν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν, ἢ

ἂν ἄλλοι τινες φέρωνται οὕτω πρὸς παῖδιά, ἀσθενεῖς ἢ ἀναπήρους, εἰς τῶν ὁποίων τὴν περίθαλψιν εἶναι ὑπόχρεοι. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 134 (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων) λέγει ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο λαμβάνει χώραν, ὅταν τις, μὴ δυνάμενος διὰ νεαρὰν ἡλικίαν, ἀσθένειαν ἢ ἀναπηρίαν νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν, ἐκτεθῇ ἢ ἀφεθῇ ἀβοήθητον ἐκ προθέσεως μὲν ἀλλ' ὅχι μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ θανατωθῇ ἀπὸ τοῦς γονεῖς αὐτοῦ ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλους, ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὁποίων εὕρισκετο. Ὁ βυρτεμβ. νόμος ἀρθ. 256 (μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἀδικημάτων) θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὡς καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἀλλ' ὁμιλεῖ περὶ προσώπων, εἰς τῶν ὁποίων τὴν διατροφήν ἦσαν (οἱ πράξαντες) ὑπόχρεοι. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἐκθέσεως ἀβοηθήτων ἀνθρώπων) § 335 διακρίνει τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττουσι τὸ ἀδίκημα αὐτοὶ οἱ γονεῖς, ἀπ' ἐκείνην (ἀρθ. 236), καθ' ἣν πράττουσιν αὐτὸ ἄλλοι* (ἢ Ἐπιτροπὴ ἐξήλειψε τὰς λέξεις: Ἐπὶ ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἐμπειστευμένοι εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ), λαμβάνει δὲ (ἀρθ. 242) ἰδιαιτέρως ὑπ' ὅψιν τὴν (μετριωτέραν κολάσιμον) περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀδίκημα πράττεται ἐπὶ νεογεννήτων νόθων τέκνων.

§ 390.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰ πραχθῇ **I** ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν μητέρα τοῦ τέκνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους εἰς διατροφήν αὐτοῦ υποχρέους ἀνιόντας (α). **II** ἀντικείμενον αὐτοῦ εἶναι παιδίον, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν τρυφερὰν ἡλικίαν του ἢ διὰ τὴν φύσιν τοῦ πνεύματος ἢ τοῦ σώματος του (β) ἀπόλλυται βεβαίως χωρὶς ξένης βοηθείας, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἐγεννήθῃ νόθον ἢ γνήσιον (γ). **III**,

Ἡ ἀδίκος πρᾶξις συνίσταται εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ βοηθείας χρεῖαν ἔχοντος, διὰ τῆς ὁποίας τίθεται οὗτος εἰς κίνδυνον, ἂν καὶ μεμακρυσμένον τοῦ ν' ἀπολεσθῇ δι' ἐλ-
λειψιν βοηθείας (δ), εἴτε προηγέθη τῆς ἐγκαταλείψεως
ἀποκομιδῇ καὶ ἔκθεσις εἴτε ὅχι (ε), καθ' ὅσον ὁμως ἡ
πρᾶξις δὲν ἔγεινε μὲ τοιοῦτον τρόπον, εἰς τοιοῦτον τόπον,
ἢ τοιαῦτα περιστατικά, ὥστε ὁ ἐκτεθεὶς νὰ μέλλῃ ἀναγ-
καίως κατὰ τὸν συνήθη δρόμον τῆς φύσεως νὰ χάσῃ
δι' αὐτῆς καὶ μόνῃς τὴν ζωὴν του ἀμέσως (ζ). IV ὡς πα-
ράνομος πρόθεσις, καθ' ὅσον αὕτη εἶναι ἐν γένει ἐκ τῶν
συστατικῶν παντὸς ἀδικήματος, δὲν ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα
περισσότερον παρὰ τὴν ἐκ προαιρέσεως ἐκούσιαν ἐγκατά-
λειψιν τοῦ παιδίου ἐπὶ σκοπῷ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ κατὰ
νόμον ἐπικειμένου βάρους τῆς διατροφῆς αὐτοῦ (η).

(α) L. 2. C. de inf. expro. διὰ τοῦ ὁποίου ἀναπληροῦται ἡ μόνον περί γυναι-
κῶν διαλαμβάνουσα P. G. O.

(β) Εἰς ταύτην ἐφαρμόζεται ὅχι μόνον τὸ γράμμα ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῶν νό-
μων κατὰ τῆς expro. inf. c. un. X. de inf. et lauguid expro.

(γ) Ὁχι μόνον κατὰ τὸ ῥωμα. δίκαιον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Καραλίναν παρα-
βαλλομένην μάλιστα μὲ τὴν Bambergensis ἀρθ. 159.

(δ) Ἐπιγραφή τοῦ Ἀρθ. 132. ἀγνοεῖς αἰτίνας ἀποθέτουσι μακρὰν αὐτῶν τὰ
τίκνα των in Fehrliehkeit. Ἐνὸς ὁ ἐκθέτων τὸ παιδίον δὲν τὸ ἀφῆκεν
εἰσέτι εἰς τὴν μοῖραν του, δὲν εἶναι τετελεσμένη ἡ πρᾶξις. Τὸ ν' ἀποτεθῇ
τὸ παιδίον εἰς τόπον, ὅπου ἀναγκαίως πρέπει νὰ εὗρεθῇ, π. χ. εἰς κατω-
κημὴν οἰκίαν, τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ τὸ ἀδικημα (ὡς παραδέχεται ὁ Tit-
mann Handb. Thl. I. § 263), καθότι καὶ τότε κρέμαται ἀπὸ τὴν φιλαν-
θρωπίαν ἢ τὴν ἀκλήροτητα τοῦ εὐρετοῦ, ἂν θέλῃ νὰ τὸ διαθρέψῃ ἢ ὅχι.

(ε) Ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου ὁ Titmann a. a. O. § 202.

(ζ) Τότε εἶναι φανερόν, κατ' αὐτὴν τὴν κοινὴν χρῆσιν τῶν λέξεων, ὅτι δὲν πρό-
κειται περὶ ἐκθέσεως ὡς ἐὰν μὴτ' τις ῥίψῃ τὸ τέκνον τῆς εἰς τὸ νερὸν, ἢ τὸ
ἀποθέσῃ εἰς Bärengarbe τοῦ ἐν Παρισίοις βοτανικοῦ κήπου, ἢ τὸ ῥίψῃ εἰς
ἀναγκαῖον (τὸ ὅποιον μ' ὅλον τοῦτο νομικὴ τις σχολὴ ἐκέρυεν ὡς ἔκθεσιν.)

(η) «Ἐὰν γυνή τις ἀποθέσῃ μακρὰν αὐτῆς τὸ τέκνον τῆς
«διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπ' αὐτοῦ» Δὲν πρέπει νὰ περιορισθῶσι τὰ
«στατικά εἰς μόνην τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὸ βά-
ρος τῆς διατροφῆς. (ὡς ὁ Martin Lehrb. § 186.)

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῇ ὅχι μό-
νον ἀπὸ τὴν μητέρα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα, ἢ ἀπὸ τινος
εἰς διατροφὴν τοῦ παιδίου ὑπόχρεον ἀνιόντα. L. 2. C. de
infant. expos. c. I. X. de infant. et languid. Martin
Lehrb. σελ. 433, Wächter. II. σελ. 197. Rosshirt. σελ.
352. und dessen Gesch. II. σελ. 228.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀπαράδεκτος εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι κατὰ τὸ
κοινὸν δίκαιον ἐὰν ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρῳ σημειώσῃ ἀνα-
φερομένων, ἄλλοι τινες, οἵτινες δυνάμει συμβολαίου εἶχον
ἀναδεχθῇ τὴν διατροφὴν παιδίου, παραλείψωσι τὴν ἐπιμέ-
λειαν αὐτοῦ, πρέπει καὶ οὗτοι νὰ δικασθῶσι κατὰ τὸ ἀρθ.
132 τῆς Καρολίνας. Ὁρα Bopp. im Archiv des Crimi-
nalr. XIII. σελ. 442. ὀρθότερον δὲ Martin Lehrb. σελ.
433. Heffter. σελ. 225. not. 1. Abegg Lehrb. σελ. 328
ὅρα καὶ Archiv des Criminalr. II. Bd. σελ. 632. Ἐκ
τῆς ἐκ τοῦ προηγουμένου παραγράφου δ' σημ. φαίνεται
πόσον ἐξέτειναν τὸ ἀδίκημα αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι, ἀλλὰ
διὰ τῆς ἐκτάσεως ταύτης συγχέονται πάντῃ διάφοροι πε-
ριστάσεις· δὲν εἶναι ὀρθὸν π. χ. νὰ ὑποτεθῇ τὸ ἀδίκημα
τοῦτο καὶ ἐπὶ ὑπηρετίας ἥτις ἐγκαταλείπει τὸ εἰς αὐτὴν
ἐμπιστευθὲν παιδίον.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἀκόμη ὀλιγώτερον δύναται νὰ ὑποτεθῇ
ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἀγάπην πρὸς ξένα παιδιά,
καὶ ὡς ἐκ τούτου γίνονται αἷτιοι βλάβης εἰς τὴν ζωὴν ἢ
τὴν ὑγίαν αὐτῶν. Spangenberg im Archiv des Cri-
minalr. IV. σελ. 530. Heffter § 270. not. 1.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα λαμβάνει χώραν, μόνον ἐπὶ παιδίων, τὰ ὅποια διὰ τὴν τρυφερὰν ηλικίαν των δύνανται νὰ εὗρωσιν ἐν ἑαυτοῖς βοήθειαν. Ὁρα Martin, σελ. 133. Τὸ ζήτημα τοῦτο κρέμαται ἀπὸ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως *languidus* ἐν τῷ C. 1. X. de inf. et lang. Κατὰ πρῶτον ὁ Schwarzenberg ἐνόησε μόνον παιδία, τὰ ὅποια ἔχουσι χρεῖαν τῆς πρώτης μητρικῆς ἐπιμελείας. Heffter Lehrb. σελ. 225.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ὁ δόλος ἐνταῦθα τείνει εἰς τοῦτο καὶ μόνον, τὸ ν' ἀποφύγῃ τις τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διατροφῆς τοῦ παιδίου, καὶ νὰ τὴν ἐπιφορτίσῃ εἰς ἄλλους. Ἐὰν ἡ προαίρεσις ἀποβλέπῃ καὶ εἰς ἄλλο τι περαιτέρω, τοῦτο θεωρεῖται εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· ἀλλὰ δὲν πρέπει μ' ὅλον τοῦτο νὰ ὑπάρχῃ πρόθεσις τοῦ ν' ἀποθάνῃ τὸ παιδίον. Heffter σελ. 226. O. Bauer Lehrb. § 184. διακρίνει ἔχουσιν παιδίων, εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν ἔννοιαν.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Περὶ τελείσεως τοῦ ἀδικήματος. Archiv des Criminalr. IV. σελ. 17. παραβ. με Tittman Handb. I. σελ. 114. Τὸ νὰ προσγείνῃ βλάβη εἰς τὸ παιδίον δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἀλλ' ἡ ἐκθεσις ἢ ἐγκατάλειψις τοῦ παιδίου πρέπει ἤδη νὰ ἔγεινεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκύπτῃ ἀδιστακτως ἢ ἐν τῇ σημ. 5 καταδειχθεῖσα προαίρεσις. Zacharia von Versuche I. σελ. 70. Luden von Versuche σελ. 187.

§ 391.

Οἱ κύριοι βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ταύτης προσδιορίζονται (α) I ὥς ἐκ τοῦ διαφόρου αποτελέσματος ἀν δηλονότι τὸ παιδίον α) ἔχασε τὴν ζωὴν του ἢ β) εὐρέθη ζῶν καὶ διετράφη. II. ὥς ἐκ τῆς διαφόρου παραρ-

μου προαιρέσεως, ἂν δηλονότι α) ἀπέβλεπεν αὐτὴ εἰς τοῦτο καὶ μόνον, τὸ νὰ ἐπιφορτίσῃ τὴν διατροφήν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς ἄλλους μὴ ὄντας ἀρχικῶς ὑποχρέους εἰς ταῦτα (6) ἢ 6) ἢ πρόθεσις, ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν πράξιν, εἶχεν ἀόριστον ἢ ὠρισμένον σκοπὸν τὸν θάνατον τοῦ παιδίου. Ποῖαι ἐκ τῶν πράξεων τούτων πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὅτι ἔλαβον χώραν, τοῦτο κρίνεται πρὸ πάντων ὡς ἐκ τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκθέσεως, συνδυαζομένων μὲ τὰ λοιπὰ περιστατικὰ αὐτῆς.

(α) Κατὰ τὴν P. G. O. εἰς τὸ μνησθέν ἄρθρον.

(6) Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ προσβολὴ τοῦ εἰς τὸ τέκνον ἀνήκοντος δικαιώματος νὰ διατρέφεται καὶ βοηθῆται ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἡ μίωσις ἐκείνων, οἵτινες κατὰ χρέος φιλανθρωπὸς ἢ κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν ἐδικέσθησαν ν' ἀναδεχθῶσι τὸ παιδίον ἀποτελοῦσι τὰ κύρια εἴδη τῶν ἀξιοποιήσων.

§ 391. α.

Ἡ ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος (α) καὶ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀρισθέντα ἐπιμετρεῖται εἰς πᾶσαν συγκεκριμένην περίπτωσιν (in concreto). Ἐὰν I διεσώθῃ ἡ ζωὴ τοῦ ἐκτεθέντος ἢ δὲ ἐκθεσις ἔγεινεν ἡ αὐτὴ ἀπλῶς μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐπιφορτίσῃ ἄλλος τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ τότε δὲν πρέπει ἡ ποινὴ νὰ ἐπιφέρῃ πρόσκαιρον στέρησιν τῆς ἐλευθερίας ἐλάσσονα τοῦ μηνὸς ἢ μείζονα τοῦ ἔτους (6) ἢ 6ον ὕπῃρχεν ὠρισμένη ἢ ἀόριστος προαίρεσις ν' ἀποθάνῃ τὸ παιδίον, καὶ τότε μεταβάλλεται ἡ πράξις εἰς ἀπόπειραν θανάτου ἢ παιδοκτονίας. II Ἐὰν δὲ ἐξ αἰτίας τῆς ἐκθέσεως ἐστερήθῃ τῆς ζωῆς του τὸ παιδίον αὐτὸ εἰ μὲν ἡ προαίρεσις ἦτον ἀπλῶς νὰ ἐπιφορτίσῃ τὴν διατροφήν αὐτοῦ ἄλλος, μὴ

ὅλον ὅτι κατὰ τὸν κοινὸν νοῦν ἐδύνατο νὰ προΐδῃ ὁ πράξας ὅτι ἦτον ἐνδεχόμενον καὶ νὰ ἀποθάνῃ, ὑπάρχει συρρόῃ ἐξ ἀμελείας φόνου καὶ ἐκθέσεως παιδίου. Ἦν εἰ δὲ ὑπῆρχε πρόθεσις ν' ἀποθάνῃ λαμβάνει ἡ πράξις τὴν ιδιότητα τετελεσμένου φόνου ἢ τετελεσμένης παιδοκτονίας.

(α) L. 2. C. h. t. P. G. O. cit. grt.

(β) Ἡ πρὸς τὴν πρᾶξιν ἀφορμὴ, εἰν δηλαδὴ ἔγεινεν ἐξ ἀνάγκης καὶ πτωχείας ἢ ἐξ ἐλαφρίας, τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον τῆς καταβληθείσης φροντίδος πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς κινδύνου, καὶ τὰ τοιαῦτα, λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

(γ) Ἐπὶ ταύτῃ καὶ μόνῃ τῇ προϋποθέσει καταλογίζεται θανατικὴ ποινὴ τὴν ὁποῖαν ἡ Καραλίνα συμπεριέλαβεν εἰς τὴν ἀόριστον ἔκτασιν τῶν ποινῶν τῆς ὁποίας ὀρίζεται.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ δὲν ἐφαρμόζεται κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν, οὔτε ἂν τὸ ἐκτεθὲν παιδίον ἀποθάνῃ (Tittmann Handb. I. σελ. 420.) γίνεται φανερόν ἐκ τούτου, ὅτι ὅστις συνήθως ἐκθέτει παιδίον δὲν σκοπεύει ἀπ' εὐθείας τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίζει, ὅτι τὸ παιδίον θέλει εὐρεθῇ. Ἡ ποινὴ εἶναι κατὰ τὰ διάφορα αἷτια (391 α) φυλάκισις ἐδδομάδων τινων μέχρι ἐτῶν τινων.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἀρθρ. 134 ἐπιβάλλεται δεινὴ εἰρκτὴ 1—5 ἐτῶν, καὶ εἰν ἐπέλθῃ θάνατος τοῦ παιδίου 5—10 ἐτῶν. Τοῦτο δὲ εἰν τὸ παιδίον εἶχεν ἀποτεθῇ εἰς τόπον παράμερον μὴ συχνάζόμενον συνήθως, ἢ ὑπὸ τοιαῦτα περιστάτικα, ὥστε δὲν ἦτον εὐκολον νὰ σωθῇ ταχέως· ἂν ὅμως ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐκθέσεως ἦτον εὐλόγως πιθανόν ὅτι θέλει σωθῇ ταχέως, ἡ ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, καὶ εἰν ἐπέλθῃ θάνατος 1—5 ἐτῶν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 969 ἀπειλεῖ διὰ ξίφους θάνατον, εἰν ἡ μήτηρ ἐκθέσῃ τὸ τέκνον τῆς εἰς τόπον, ὅπου

δὲν εἶναι εὐκτολον νὰ εὐρεθῇ, καὶ τὸ τέκνον ἀποθάνῃ, 6—10 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐὰν διασωθῇ ἡ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ 6 μηνῶν μέχρι 3 ἐτῶν, ἐὰν ἡ ἐκθεσις γείνη μὲ τρόπον ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον (§ 971). Κατὰ τὸν ποινικὸν κώδικα (ἄρθρ. 319) ἐπιβάλλεται ἐπὶ ἐκθέσεως εἰς ἀπομονωμένον τόπον φυλάκισις 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἡ ἐπὶ αἰκιῶν ἡ φόνου ποινὴ (ἄρθ. 351) ἐὰν τὸ παιδίον πάθῃ βλάβην ἢ ἀποθάνῃ, καὶ φυλάκισις τριῶν μηνῶν μέχρι 1 ἔτους (ἄρθρ. 352), ἐὰν ἡ ἐκθεσις ἐγείνῃ εἰς μὴ ἀπομονωμένον τόπον. Ὁ βασιρικός νόμος ἄρθ. 175 ἀπειλεῖ 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἐὰν ἡ ἐκθεσις ἐγείνῃ εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ὑπῆρχε παντάπασι κίνδυνος διὰ τὴν ζωὴν τοῦ παιδίου, καὶ μ' ὅλον τοῦτο τὸ παιδίον ἀπέθανε· τὴν ἰδίαν ποινὴν ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐγείνῃ μὲν εἰς τόπον ὅχι ἀκίνδυνον, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοιαῦτα περιστάτικα ὥστε ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τις μετὰ πιθανότητος ὅτι θέλει ταχέως διασωθῇ· ἐὰν δὲ μ' ὅλον τοῦτο τὸ παιδίον ἀπέθανε, 4—8 ἐτῶν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 370 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, ἐὰν ἐγείνῃ ἡ ἐκθεσις χωρὶς παντελῶς νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 131 ἀπειλεῖ, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε διόλου κίνδυνος, φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, ἐὰν δὲ πιθανῶς δὲν ἠλπίζετο σωτηρία 4—10 ἐτῶν εἰρκτὴν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 257—59) κάμνει καὶ ἄλλαι πολλὰς διακρίσεις, ἀπειλεῖ εἰς τὴν βαρυτάτην περίπτωσιν, ἐὰν συμβῇ θάνατος τοῦ ἐκτεθέντος, 8—20 ἐτῶν εἰρκτὴν, καὶ ἐὰν δὲν συμβῇ βλάβη εἰρκτὴν ὅχι βραχυτέραν τῶν 2 ἐτῶν, εἰς δὲ τὴν ἐλαφροτάτην περίστασιν (ὅτε δὲν ὑπῆρχε ὁλόλου κίνδυνος) φυλάκισιν μέχρι 4 ἐτῶν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

*Αμβλώσεις.

- J. H. Boehmer Diss de caede infantum in utero. Hal. 1732 rec. 1740. (in Exerc. ad D. T. VI. Ex. 99. und im J. E. P. L. V. tit. 10. §. 6—43).
 Chr. L. Lieberkühn Diss de crimine procurati abortus. Hal. 1772.
 J. Chr. Schroeter von der Abtreibung der Kinder (ins. verm. jurist. Abhandl. Bd. II. σελ. 431).
 Spangenberg über das Verbrechen der Abtreibung der Leibesfrucht (im neuen Archiv des Criminalr II, Bd. nr. 1. u. St. 2, nr. 8.)
 Lamaison de crimine partus abacti. Lugd. 1849.

§ 392.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀμβλώσεως (procabortus) εἶναι ἢ εἰς τὸ ἐμβρυον κνοφοροῦσης γυναικὸς ἐκ προθέσεως γενομένη παράνομος ἐπετέλγεια ἣτις ἐπιφέρει πρόωρον τοκετὸν καὶ θάνατον τοῦ τέκνου.

P. G. O. art. 133. παράβ. μὲ c. 20. C. 2. q. 5. c. 8. 9.
 10. C. 32. q. 2. c. 20. X. de homicid.

(*) Ἡτις περιλαμβάνει καὶ τὴν (εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις § 396.) διακρινομένην ἀπ' αὐτὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς, καθ' ὅσον ὑπάρχουσιν εἰς αὐτὴν τὰ λοιπὰ γνωρίσματα τῆς proeg aborti, Spangenberg a. a. O. S. 44. ff.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου εἶχον ἐπιβροήν εἰς τοὺς νομικοὺς ὡς πρὸς τὴν procuratis abortus αἰ γινώμαι τῶν ῥωμαίων φυσικῶν καὶ φιλοσόφων. Noodt de partus expos. ac nece apud veteres cap. II Bynkershoek

de jure occid. lib. c. 7. Cremani elem. jur. crim. II. p. 271. Simoni dei delitti considerati nel solo affeto II. p. 69. Δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐτιμωρεῖτο πᾶσα ἀμβλωσις. L. 4. §. 1. D. de inspic. ventre Spangenberg im Archiv des Criminalr. II. σελ. 22. Telting de juribus nondum natorum. Groning. 1826. p. 461. van den Broeke de crimine partus abacti. Gandav. 1830. ἀλλ' εἶναι ὁμοίως βέβαιον ὅτι ὑπὸ ῥητὰ τινὰ περιστατικὰ ἐθωρεῖτο ἀξιώποινος ἡ πράξις, καὶ ὅτι πιθανῶς μετὰ ταῦτα ἐτιμωρεῖτο κατὰ κανόνα ὡς crimen extraordinarium. L. 4. D. de extraord. crim. L. 39. D. de poenis. L. 8. D. ad leg. Corn. de siccari. Περὶ τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis. Telting Diss. p. 166. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου δισχυρισμοῦ (π. χ. τοῦ Cujacius), ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον χωρίον γίνεται διάκρισις μεταξὺ foetus animatus καὶ non animatus, ὅρα Telting Diss. cit. p. 165. Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis, Telting p. 166. Περὶ τοῦ λόγου, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ L. 38. D. de poenis παρὰπέμπει εἰς τὸν Κικέρωνα, Simoni l. c. p. 71. Telting. p. 167.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς πατέρας τῆς ἐκκλησίας ἐπεκράτησεν ἐν μέρει ἡ γνώμη, α'. ὅτι ἡ ἀμβλωσις εἶναι εἰδὸς ἀνθρωποκτονίας, β'. ὅτι δι' αὐτῆς στερεῖται τὸ τέκνον τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, καὶ τῶν ἐκ τούτου πλεονεκτημάτων, γ'. ὅτι πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις μεταξὺ foetus animatus καὶ non animatus, καθότι παρεδέχοντο ὅτι τὸ ἐμβρυον λαμβάνει ψυχὴν μετὰ τινὰ χρόνον ἀπὸ τῆς συλλήψεως. c. 20. C. II. qu. 5. c. 9. C. XXXII. qu. 2. Spangenberg im Archiv II. σελ. 31. Telting p. 179. Rosshirt Gesch. II. σελ. 229. Ἀξιομνημόνευτον εἶναι, ὅτι ἡ πλάνη τοῦ νὰ διακρίνεται foetus animatus ἐπικυρῶς διὰ χρυσοβούλλου τοῦ Πάππα Σήξτου τοῦ Ε', κατὰ τὸ

1588, εισηχθη δὲ πάλιν παρὰ τοῦ Γρηγορίου 1Δ', κατὰ τὸ
1591 Telling Diss. p. 181. Jarke Handb. III. σελ. 319.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ἄρθρον 133 ἐκτίθεται τὸ ἀδίκημα
κατὰ τῆς διὰ τοῦ κανονικοῦ δικαίου διαδοθείσης γνώμης
τόσον μᾶλλον ὅσον ἡ διάκρισις τοῦ foetus animatus κτλ.
εἶχεν ἤδη προτύτερα γείνει δευτὴ εἰς τὸ γερμαν. δίκαιον.
ὅρα π. χ. leges Walliae (Ausz. von Watton p. 351.)
διακρίνει μόνον ἡ Καρολίνα τὰς διαφόρους περιπτώσεις,
α) ἐὰν ἐπράξῃ τὸ ἀδίκημα ἡ μήτηρ αὐτὴ ἢ τρίτος τις, β)
ἐὰν ἐγείνη διὰ τῆς βίας ἢ διὰ χρήσεως ἀμβλωτικῶν μέσων,
γ) ἐὰν τὸ ἔμβρυον εἶχεν ἤδη λάβει ψυχὴν ἢ ἦτον ἀψυχον.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρέ-
πει νὰ θεωρῇται τὸ ἀδίκημα ἡ θέλησις τοῦ ἄρθ. 133 τῆς
Καρολίας δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν, ὅτι δηλ. τὸ θεωρεῖ
ὡς εἶδος ἀνθρωποκτονίας, καθότι ἡ Καρολίνα ἠκολούθησε
τὰς γνώμης ἐκείνου τοῦ καιροῦ καὶ ἔλαβε πρὸ πάντων ὑπ'
ἄψιν τὸ δεινότερον ἀποτέλεσμα τὸ ὅποιον συγγάκις συμ-
βαίνει. Wächter Lehrb. II. σελ. 173. Heffter Lehrb.
σελ. 221. Παράβ. μὲ Jarke III. σελ. 319. καὶ Martin
Lehrb. § 135. ὁ ὁποῖος θεωρεῖ πρὸ πάντων τὴν βλάβην
τῆς υγείας. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ παρὰδεχθῇ τις, ὅτι τὸ ἔμ-
βρυον ἔχει κατὰ νόμον ἴσα δικαιώματα ὡς καὶ τὸ ζῶν τέ-
κνον, καὶ ὅτι ἐπομένως γίνεται ἀνθρωποκτόνος τοῦ μέλλον-
τος ἀνθρώπου. van den Broeke Diss. p. 78. Telling p.
144. Ὁ νόμος στηρίζεται εἰς τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν
χορηγεῖ εἰς τὸ ἔμβρυον, καὶ διακρίνει 1) τὰς περιπτώσεις,
εἰς τὰς ὁποίας ἡ μήτηρ αὐτὴ ἀποβάλλει τὸ ἔμβρυον, 2)
τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττει τὴν ἀμβλώσιν τρίτος τις
ἀ. ἐν γνώσει καὶ μὲ τὴν θέλησιν τῆς μητρός, β'. ἐναντίον τῆς
θελήσεως αὐτῆς. Ἐντεῦθεν προέρχονται καὶ διάφοροι ἐπό-
ψεις τοῦ ἀξιολογίου. Ἡ τελευταία περίπτωσις εἶναι ἡ δει-

νότερον κολάσιμος. Haus observations II. p. 222. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι μικρότερος, ἐὰν ἐπράχθῃ τὸ ἀδίκημα μετὰ τὴν συναίνεσιν τῆς μητρὸς. Des-trivans' essais zur le Code pénal p. 127. Hellie théo-rie V. p. 425. Οὐσιώδεις σκέψεις, διατὶ ἡ παρὰ τῆς γυναι-κὸς γενομένη ἀμβλωσις δὲν κατέχει τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου, ὅρα εἰς Riestelhuber, Jurnal de la Société des Sciences, Strasbourg 1824. Tom. I. p. 358. Plattaer's Gutachten σελ. 379. Henke Handb. II. σελ. 141.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἀμβλώσεως) (ἀρθ. 128) διακρίνει 4ον ἐὰν ἡ μήτηρ ἐπιχειρήσῃ πράξαι, διὰ τῆς ὁποίας προξενεῖται ἡ ἀμβλωσις, ἢ γίνεται ὁ τοκετὸς εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ παιδίον γεννᾶται ἀποθαμμένον, (ποινὴ, δεινὴ κάθειρξις 1—5 ἐ-τῶν, τιμωρεῖται ὁμοίως καὶ ὁ πατήρ ἀρθ. 130), ἢ 2ον ἐὰν τρίτος τις πράξῃ τοῦτο ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς; (κάθειρξις 1—5 ἐτῶν, ἐὰν δὲ καὶ ἡ μήτηρ ἐκτεθῇ εἰς κίνδυνον ζωῆς ἢ ὑποφέρῃ βλάβην τῆς υγείας, 5—10 ἐτῶν.)

Ὁ πρῶτος νόμος § 985 θεωρῶν τὸ ἀδίκημα εἰς συνάφειαν μετὰ τὴν π.δ.δοκτονίαν ἀπειλεῖ τὴν γυναῖκα, ἥτις μεταχειρίζεται μέσα διὰ νὰ ἀποβάλῃ τὸ ἔμβρυον, μετὰ τὴν 6 μηνῶν μέχρι 1 ἐτους, καὶ εἰ μὲν ἡ ἀμβλωσις γείνηται ἐντὸς 30 ἡβδομάδων τῆς ἐγκυμοσύνης μετὰ εἰρκτὴν 2—6 ἐ-τῶν, εἰ δὲ μετὰ τὴν 30ην ἡβδομάδα, 8—10 ἐτῶν, εἰς τὸν τρίτον, ὅστις ἐναντίον τῆς θέλησεως τῆς μητρὸς πράξῃ τὸ ἀδίκημα, ἐπιβάλλεται, εἰρκτὴ 10 ἐτῶν μέχρι διὰ βίου.

Temme Lehre von der Todtung. σελ. 233. Ὁ ποινικὸς κώδικς (ἀρθ. 317) κατατάττει τὸ ἀδίκημα εἰς τὸν φόνον καὶ ἀπειλεῖ τὴν αὐτὴν ποινὴν (εἰρκτὴν) κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ τρίτου. ὅστις μετὰ τὴν θέλησιν ἢ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς πράττει αὐτὸ τὴν σύγχυσιν ταύτην πάντῃ διαφόρου ἐνοχῆς μέμεται εὐλόγως ἐ Haus observations II. p. 223

Hellie Théorie V. p. 425. 'Ο νόμος τῆς Σαρδηνίας διακρίνει τὰς περιπτώσεις, (ἄρθ. 543,) καὶ ἀπειλεῖ 7—10 ἐτῶν δεσμὰ κατ' ἐκείνου, ὅστις πρᾶττει τὸ ἀδίκημα μὲ τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς, τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ κατὰ τῆς μητρὸς, ἥτις συναινέει· ἐὰν ἐπράχθῃ τὸ ἀδίκημα ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, καὶ ἡ μήτηρ ἀπέθανεν, ὑπόκειται ὁ τρίτος εἰς δεσμὰ, καὶ εἰ μὲν ἡ μήτηρ εἶχε συναινέσει, ἐπιβάλλεται ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ποινῆς ταύτης, εἰ δὲ μὴ διὰ βίου δεσμὰ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 575 καταβιβάζεται ἡ ποινὴ 2 βαθμοῦς, ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐπράχθῃ διὰ τὰ καλυφθῇ ἡ γέννησις νόθου τέκνου. 'Ο βαυαρικὸς νόμος (ἄρθ. 172) ὑπὸ τὰ διάφορα εἶδη φόνου ἀπειλεῖ τὴν μητέρα καὶ τὸν τρίτον μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἐὰν ἔγεινεν ἀμβλώσις, τὸν δὲ τρίτον, ὅστις ἔπραξε τὸ ἀδίκημα χωρὶς τῆς συναινεσεως τῆς μητρὸς, καὶ ἐὰν δὲν ἔγεινεν ἀμβλώσις. 'Εὰν δὲ ἔγεινεν ἀμβλώσις καὶ ἡ μήτηρ ὑπέφερε βλάβην μὲ εἰρκτὴν 16—20 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἡ μήτηρ ἀπέθανε, μὲ θάνατον, (ὑπερ ἄδικον.) 'Ο σαξωνικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ διάφορα εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀπειλεῖ εἰς τὸ ἄρθ. 128 ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ τὴν τῆς μητρὸς καὶ τοῦ τρίτου, ὅστις τὴν συνέδραμεν, εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 129 βαρεῖαν εἰρκτὴν 2—8 ἐτῶν, ἐὰν ἡ πράξις ἔγεινε χωρὶς ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος (ὁμοίως ὑπὸ τὰ εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας) ἄρθ. 253 ἀπειλεῖ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν μετ' αὐτῆς συνεννοημένον τρίτον μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, τὸν τρίτον, ὅστις χωρὶς ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς ἔπραξεν (ἄρθ. 255) μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, ἐὰν δὲν προήλθεν οὐδὲν ἀποτέλεσμα, μὲ μεγαλειτέραν ποινὴν, ἐὰν προσέγεινε βλάβην, καὶ ἐὰν ἐπῆλθε θάνατος τῆς μητρὸς μὲ εἰρκτὴν 15 ἐτῶν μέχρι διὰ βίου. 'Εὰν ἦναι βέβαιον, ὅτι ὁ πρόωρος τοκετὸς δὲν προήλθεν ἐκ τῶν μέσων τῶν ὁποίων ἔγεινε χρῆσις, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθ. 64 (ἡ ποινὴ τῆς τετελεσμένης ἀ-

ποπείρας). Τὸ διὰ τὴν Βάδην Νομοσχέδιον (εἰς ἰδιαιτέρον κε-
φάλαιον) (ἄρθρ. 255.) ἀπειλεῖ τὴν μητέρα μὲ εἰρκτὴν ὁ-
μοίως καὶ τὸν τρίτον, ὅστις μὲ τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς ἐ-
πραξε, τὸν δὲ τρίτον, ὅστις ἐπραξε τὸ ἀδίκημα ἄνευ θελή-
σεως τῆς μητρὸς, μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 1 ἔτους, ἐὰν δὲν
συνέβη οὐδὲν ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα, μὲ πρόσκαιρον δὲ (8
ἐτῶν) ἢ διὰ βίου εἰρκτὴν, ἐὰν προῆλθε θάνατος τῆς μητρὸς.

§ 393.

Συστατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι I πράξεις ἐπιβλαβῶς
ἐνεργοῦσα εἰς τὸ ἔμβρυον, εἴτε κατὰ μηχανικοὺς ἢ κατὰ
δυναμικοὺς νόμους γείνει ἢ ἐπενέργεια αὕτη (α). II [πρὸς
τούτοις] νὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον πρόωρα (β), δηλαδὴ πρὸ
τῆς παρελεύσεως τοῦ ἐννάτου μηνός. III νὰ γεννηθῇ νε-
κρὸν ἢ ἅμα τεχθὲν ῥ' ἀποθάνῃ (γ) κατὰ συνέπειαν τῆς
προώρου γεννήσεως ἢ τῶν ὅσα ἔπαθεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς
μητρὸς IV παράνομος πρόθεσις, δηλαδὴ ἡ προαίρεσις ἂν
καὶ μὴ ὠρισμένη (δ) τοῦ νὰ ἐκβιασθῇ ἢ ἀπὸ τὴν μητέρα
πρόωρος ἀποχώρισις τοῦ παιδίου (ε).

(α) διὰ καταβίβασμόν ἐδέσματος ἢ ποτοῦ «Παραβ. Plouquet über die gewaltsamen Todesarten σελ. 387. Metzger gerichtliche. Arzneiwissenschaft. σελ. 255. ff.

(β) Ο Spangenberg. a. a. O. δὲν ἀνagείρει εἰς ποτὲ περὶ τοῦ οὐσιώδους τοῦτου γινώσματος (Boelmer ad. Art. 133. § 4. Martin Leht § 136), διὰ τοῦ ὁποίου τῶντι πληροῦται κενόν τι τοῦ κοινοῦ δικαίου, καθότι ἐπὶ τῆς γυναικὸς, ἡ ὁποία γιννᾷ τὸν διωρισμένον καιρὸν καὶ ἐπὶ τῆς γεννήσεως φονεὺς τὸ τέκνον τῆς (πρὶν ἀκόμη τὸ παιδίον πύση ἀπὸ τῆς μητρὸς) δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἐννοία οὗτε τῆς παιδοκτονίας (ἄρθρ. 131.) οὐτε τῆς ἀμβλώσεως.

(γ) Τὸ νὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον νεκρὸν, ὡς θέλει ὁ Spangenberg σελ. 47, δὲν ἔγκειται οὔτε εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος οὔτε εἰς τὸν νόμον.

- (β) π. χ. 'Εάν τις κτυπῶν ἢ ποδοπατῶν κακομεταχειρισθῇ γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἡξίωται ὅτι εἶναι ἔγκυος.
 (γ) 'Εάν τοιοῦτον κακὸν εἴη ἐκ προθέσεως καὶ οὕτω κακοτρόπως ὥστε συμπεριλαμβάνονται καὶ λόγοι ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος παραγόμενοι.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα: μέχρι πότου ὑπάρχουσιν ἀληθῆ ἀμβλωτικά μέσα, ἐπικρατεῖ μεγάλη διαφωνία. 'Εάν τὸ μέσον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του δύνηται νὰ προξενήσῃ τὴν πρόωρον ἐξώθησιν τοῦ παιδίου ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς εἶναι ἀμβλωτικόν. ὅρα Mende Handb. der gerichtliche Medicin I. σελ. 217. Orfila Vorlesungen über Gerechtliche Medicin I. σελ. 435. Devergie medecine legale I. p. 258. Εἰς ταύτην τὴν θεωρίαν κύριον λάθος εἶναι, ὅτι νομίζουντι τινες ὅτι κρέμεται τόσον εὐκόλως ἀπὸ τὴν ἔγκυν γυναῖκα, νὰ ἀποβάλῃ τὸ ἔμβρυον διὰ τοῦτο δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ὁμιλήσῃ τις περὶ βεβαίων ἀμβλωτικῶν μέσων. Jörg die Zurechnungsfähigkeit der Schwangeren. Leigs 1837. σελ. 150 — 167. Δύσκολος εἶναι ἐπομένως καὶ ἡ βία ἐκ τῆς τοῦ ζητήματος, ἐν μολονότι ἔγεινε χρήσις μέσων δυναμένων νὰ προξενήσωσιν ἀμβλωσιν καὶ ἐπῆλθεν ἀμβλωσις ἢ θάνατος τοῦ παιδίου, ὑπάρχει αἰτιώδης σύνδεσμος μεταξὺ τῶν μέσων καὶ τοῦ ἀποτελέσματος καθὼς εἶναι συχνάκις δύσκολον νὰ διακριθῇ ἐν τῷ ἔμβρυον ἔξῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀμβλώσεως Jörg σελ. 209.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῇ μόνον ἐπὶ ἀληθῶς ἐγκύου γυναικός. Περί ἀμβλώσεως, ὅταν ἡ γυνὴ ἔφερον ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς τέρας Mola ὅρα Orfila Vorlesungen I. σελ. 187. Mende die menschliche Frucht σελ. 9.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον, ὅταν προέλθῃ πρόωρος τοκετός, ἂν καὶ ζήσῃ τὸ τέκνον. Ὁμοίως εἶναι τετελεσμένον, ἐὰν κατὰ συνέπειαν τοῦ πρόωρου τοκετοῦ γεννηθῇ τὸ παιδίον νεκρὸν, ἢ ἰὰ κατὰ συνέπειαν τῶν μέ-

σιαν τῶν ὁπείων θρεῖνε χαῖσις ἀποθάνη τὸ παιδίον μετὰ τὴν γέννησίν του.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν καὶ ἡ ἀπόπειρα τοῦ ἀδικήματος εἶναι κο-
λάτιμος, καὶ τότε, Telting p. 189. Haus observations
II. p. 226. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον πρέπει νὰ παραδεχθῇ
τις ἀπόπειραν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 129. τιμωρεῖ τὴν
ἀπλήν ἀπόπειραν μὲ κάθειρξιν ἕως 6 μηνῶν. Φιλονεικεῖται
ἂν κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον τιμωρῆται ἡ ἀπόπειρα.
Τὸ ἀκυρωτικὸν εἶναι γνώμης ὅτι τιμωρεῖται. Ὅρα ἐκ τοῦ ἐ-
ναντίου Hellie Théorie V. p. 432—39. Καὶ κατὰ τὰς
γενικὰς ἀρχὰς σκοπιμώτερον ἦθελεν εἶσθαι νὰ μὴ τιμωρῆται
Hellie V. p. 435—36. εἰς ἣν ὁ λόγος περὶ ἀμελῶσεως
γενομένης ἀπὸ τὴν μικτέρα αὐτὴν· ἐξ ἐναντίας ἡ παρὰ τρί-
του τινος γενομένη ἀπόπειρα ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται. ὅρα καὶ
Rauter traité II. p. 39.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν καὶ ἐξ ἀμελείας ἀμελῶσις τιμωρῆται,
ὡς πρὸς τὸ ὅποσον ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατικὴ, Jarke
III. σελ. 329. Heffler σελ. 222. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Mar-
tin Lehrb. σελ. 136. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν παραδέχονται
τὴν ὁρθὴν γνώμην Hellie V. p. 427.) ὅτι ἐνταῦθα ἡ ἀμέ-
λεια δὲν εἶναι ἀξιόποινος. Ἀναλογία τις πρὸς τὸν φόνον δὲν
ἀρμόζει.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Παρατηρητέον ὅτι δύνανται νὰ δοθῶσι καὶ
περιπτώσεις, ἐν αἷς ὁ μαιευτὴρ μὲ καλὸν σκοπὸν καὶ πρὸς
ἀποφυγὴν μεγαλειτέρου κακοῦ ἐνεργεῖ πρόωρον τοκετόν. Or-
fila Vorlesungen I σελ. 426. Reisinger die künstliche
Frühgeburt. Ausgb. 1820. Betschler in Mende s' Beob-
achtungen aus der Geburtshülfe 3. Band. σελ. 26.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐπιμέτροσιν τῆς ποινῆς ἔχει ἐπιρ-

ροὴν ἐὰν ἡ ἀμβλωσις ἔγεινεν εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ δι-
στήματος τῆς κυσφορίας, ἢ μετὰ ταῦτα. Ὅρα διὰ τοῦτο τὸν
πρῶτον νόμον, ὅρα καὶ ἀνωτέρω καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους κα-
ζων. νόμους. Ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Jörg I. c. σελ. 220
ὅστις θέλει νὰ τιμωρῇται αὐστηρότερον ἡ ἀμβλωσις μετὰ
τὴν 28ην ἐβδομάδα.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα εἶναι οὐσιώδεις, ἂν ἡ ἔγκυος εἴχῃ
πλήρη βεβαιότητα τῆς ἐγκυμοσύνης αὐτῆς, καθ' ὃν καιρὸν
ἔγεινεν ἡ χρῆσις τῶν ἀμβλωτικῶν μέσων. Ὅρα περὶ τοῦτου
καλὰς παρατηρήσεις εἰς Jörg I. c. σελ. 223.

§ 394.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰ πραχθῇ I ὡς ἀπλὴ
προσβολὴ τοῦ μέλλοντος ἀνθρώπου, ἐὰν δηλαδὴ ἡ μήτηρ
αὐτῇ, ἢ ἄλλος τις μὲ τὴν θέλῃσιν τῆς μητρός ἐνεργήσῃ
τὸ ν' ἀποβληθῇ τὸ ἔμβρυον. II ὡς προσβολὴ τῆς προ-
σωπικότητος καὶ τῆς μητρός καὶ τοῦ μέλλοντος ἀνθρώ-
που ἐνταυτῷ ἐὰν ἡ ἀμβλωσις γείνη ἀπὸ ἄλλον τινα ἐναν-
τίον τῆς θελήσεως τῆς μητρός.

§ 395.

Καὶ τὸ ἔμβρυον εἶναι ἄνθρωπος (α), καὶ μ. ὅλον ὅτι δὲ
ἡ πολιτεία δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὸν προστατεύσῃ, ἔχει
μ' ὅλον τοῦτο τὸ δικαίωμα νὰ διατηρήσῃ ἐν αὐτῷ τὸν
μέλλοντα πολίτην. Ἐπομένως οἱ νόμοι τηροῦσι τὴν προσ-
βολὴν αὐτοῦ, καὶ διακρίνουσι μεταξὺ ἀμβλώσεως ἤδη ἐμ-
ψύχου καὶ ἐτι ἀψύχου ἐμβρύου (f. animatus s. formatus non-
dum animatus s. non formatus). Εἰς τὴν πρώτην περι-

τωσιν τιμωρεῖται μὲ θάνατον ὁ μὲν ἀνὴρ διὰ τοῦ ξίφους, ἡ δὲ γυνὴ διὰ πνιγμοῦ· εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἡ ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος (6).

(*) Ὁχι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον L. 9. D. de ad L. Falc. L. 2. D. mort. infer. L. 1. § 1. D. de inspic. vortre Διὰ τοῦτο αἱ α. proc. ἐκτίθενται ἐν ταύτῃ ὑπὸ πάντῃ ἄλλῃν ἔποψιν. L. 4. D. de extraord. crimin. L. 39. C. de poenis. L. 8. D. ad L. Corn. de cicar.

(6) P. G. O. art. 133. Bauer Lehrb. § 174.

Σημ. τοῦ ἐκδ. "Ὅτι ἡ προϋπόθεσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ Καρλίνα τὴν διάκρισιν ἐμβρύου ἐμφύχου εἶναι φυσιολογικῶς ἐσφαλμένη, ὁμολογεῖται γενικῶς. Mende handb II. σελ. 324. Platner Gutachten σελ. 379. Ἐσφαλμένον εἶναι προσέτι ὅτι αἱ μεταγενέστεραι διακρίσεις εἶναι αὐθαίρετοι. Wächter Lehrb II. σελ. 178. ἀλλὰ δὲν ἐπιτείνεται ἐντέλειαν ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ παρατηρῇται διόλου ἡ διάκρισις, καθ' ὅσον ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἐὰν ἡ ἄμβλωσις ἔγινε πρὸ τοῦ ἡμίσεος διαστήματος τῆς κυφορίας ἢ μετὰ τὸ ἡμισυ, ὅρα τὴν σημ. 6 ἐπὶ τοῦ § 393. Quistorp Grundsätze § 278. Tittmann Andb I. σελ. 360 Neues Archiv des Criminalrechts II. Bd. 505.

§ 396.

Ἐμφύχον ἐμβρυον δὲν δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ὡς ὁ Κάρλος ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἐνώκησεν ἤδη ἀνθρωπίνην ψυχὴ· οὐτε δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸν ὁποῖον οἱ σχολιασταὶ ἔπλασαν καιρὸν τῆς ἐμφυχώσεως τοῦ ἐμβρύου τὴν μετὰ 40 ἡμέρας ἀπὸ τῆς συλλήψεως ἐποχὴν, καθότι καὶ ὁ δεύτερος τρόπος τῆς ἐκφράσεως τῆς προ-

κειμένης έννοίας, ό όποιος πρέπει νά προσδιορίση τόν πρῶτον, εἶναι επίσης άτοπος, ώς καί οὗτος (α), εάν έν γένει ή διάκρισις αὐτή δύνηται νά έχη άκόμη ισχύν (β), ζών, έμβρυον έννοεῖται εκείνο μόνον τό όποιον έμορφώθη ήδη τοσοῦτον, ώστε διά κινήσεως τών μυών έδωκεν έξωτερικά σημεῖα ζωτικῆς ζωῆς (γ).

(α) Τήν ιστορίαν τών άτοπών τούτων αἱ όποιαι κυρίως πηγάζουσιν άπό έσφαλμένων μετάφρασιν τών Septuaginta von Exod. XXI. 22, δηγείται ό Boehmer Diss. cit § 24. seq. C. F. Walch. Diss. de genuino fonte distinctionis inter foetum animatum et inanimatum in Nemesi Carolina Art. 131. adhibitae. Jen. 1768. (abgedruckt in dessen Opusc. T. III) Beide im Auszug im Koch inst. jur. crim § 481—83 Spangenberg. a. a. O. § 17. ff.

(β) Ως παραδέχεται ό Spangenberg. a. a. O. σελ. 74.

(γ) Klein peiml. Recht. § 359. 'Αλλά δέν πρέπει νά περιορισθῇ κατ' τό σκευικόν δίκαιον εἰς τό ήμισυ καθ' αὐτό τῆς κυσφορίας Grolman C.R.W. § 282.

Σημ. 1 τοῦ έκδ. 'Η θανατική ποινή άν καί άποθάνῃ τό παιδίον δέν εἶναι ποτέ δίκαιον νά εφαρμοσθῇ, όταν ή έγκυος άποβάλλῃ τό τέκνον της. Tittmann Handb I. σελ. 222. Heffter σελ. 288. Ότι ό τρίτος όστις έναντίον τῆς θελήσεως τῆς έγκύου πράττει τό άδίκημα, εἶναι πλέον άξιοτιμώρητος, τοῦτο εἶναι έν γένει παραδεδεγμένον. Όταν ή έγκυος άποθάνῃ, έδύνατο νά έπιβληθῇ θάνατος εάν ύπῆρχε δόλος, καί ελήφθη πρό όρθαλμῶν καί τό δεινότατον τοῦτο άποτέλεσμα. Mittermaier über den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung σελ. 146. Μ' όλον τοῦτο καί ένταῦθα άκόμη έλλείπει ή ώρισμένη πρόθεσις, ή όποία πρέπει νά ύπάρχῃ, καί τότε μόνον δύναται δικαίως νά έπιβληθῇ ως ποινή ό θάνατος.

Σημ. 2 τοῦ έκδ. Ό φόνος τοῦ παιδίου εἰς τήν κοιλίαν τῆς

μητρὸς χωρὶς ἀμβλώσεως ἢ ὁ φόνος ἐπὶ τῆς γεννήσεως αὐ-
τῆς εἶναι ἢ συγγενοῦς φόνος *infanticidium* ἢ τιμωρεῖ-
ται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀμβλώσεως. Tittmann I. σελ. 357.
Hefster Lerhb. § 267,

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

ἄξιόποινος στειρώσις

§ 397.

Ἡ ἐξαγάρσις τῆς πρὸς παιδοποιεῖαν ἰκανότητος ἀνθρώ-
που τινος (*Sterilitatis procuratio*) θεωρεῖται κατὰ νομικὸν
πλάσμα ὡς ἀληθῆς ἀνθρωποκτονία τῶν μελλόντων νὰ
γεννηθῶσιν ἀνθρώπων (α). Τοιαύτη ἀνικανότης δύναται νὰ
προξενηθῇ εἰς ἄνδρας, θεωρεῖται δὲ ἐυνητή καὶ ὡς πρὸς
τὰς γυναῖκας (β).

(α) c. 8. 9. 10. C. 32. q. 2. — c. 5. X. de homicid.

(β) P. G. O. Art. 163.

§ 398.

Ὁ νόμος (α) ἀπειλεῖ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις
θάνατον, καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος λόγος αὐτοῦ
εἶναι ἄτοπος, δὲν δύναται μ' ὅλον τοῦτο αὐθαίρετως νὰ
θεωρηθῇ καὶ ἡ διάταξις καθ' ἑαυτὴν ὡς μὴ οὖσα, διὰ τὸν
λόγον ὅτι ὑπάρχει ἐναντία νομολογία καὶ ὑποτίθεται ἀναμ-
φισβήτητος, ἢ ὅτι ἡ νομικὴ βᾶσις τῆς διατάξεως ταύτης
δὲν εἶναι καλὴ.

(α) P. G. O. ang. Art. vergl. L. 3. §. 4, L. 4. §. 2. L. 5. L. 6. D. ad

- L. Cornel. de sicar. τὰ ὁποῖον ἀρκετὰ παραβέβηκε ἐξετάθη καὶ ἀπὸ ἀπλῶς
circumcisio L. 11. D. eod.
(6) Kress ad h. a. §. 4. Boehmer ad Carpzov Q. 11. obs. 9. Crolman
CR. W. § 263.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον οἱ ποινικοὶ νόμοι
συνέχονται μὲ τὰ περὶ ἐμπορίας τῶν τομιῶν. L. 4. D.
ad leg. Corn. de sicar. L. 1. 2. Cod. de eunuchis. Καὶ
ὁ συναινῶν τιμωρεῖται. Ἡ ἐκτομὴ (castratio) πρέπει νὰ
θεωρῇται κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας ὡς τὸ δεινότερον εἶδος
τῆς σωματικῆς βλάβης. Μ' ὅλον τοῦτο θανατικὴ ποινὴ πρέ-
πει νὰ ἐφαρμόζεται τότε μόνον, ἐὰν προῆλθῃ θάνατος καὶ
ἤθελε τοῦτο ὁ πράξας· περαιτέρω δὲν ἀρμόζει (Tittmann
Handb. I. σελ. 377. Heffter Lehrb. σελ. 301.), διότι καὶ
ἐπὶ ἀναιρέσεως μόνην ποινὴν ἀναφέρει ἡ Καρόλινα τὸν θά-
νατον, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐπὶ ἀναιρέσεως δὲν ἐφαρμόζεται
πλέον θανατικὴ ποινὴ· ὁμολογεῖται πρὸς ταῦτοις π. χ.
ἀπὸ τὸν Martin Lehrb. §. 134. ὅτι τὰ συστατικὰ κατὰ
τὸ πνεῦμα τῆς Καρόлиνας δὲν ἀποδεικνύονται εὐκόλως.
Henke Lehrb der gerichtlichen Medicin. § 139. Μόνος ὁ
γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 316 περὶ ἔχει ἀπειλὴν ποινῆς
κατὰ τῆς ἐκτομῆς. ὅρα Hellie Théorie V. p. 400. Εἰς
ἄλλους νόμους γίνεται λόγος περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ ση-
μαντικῆς βλάβης.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Τυπικὰ ἀόριστα ἀδικήματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἀδικήματα πραττόμενα διὰ βίας.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τοῦ κυρίως ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας.

(crimen vis.)

§ 399.

Τὸ ἀδικήμα τῆς βιαιοπραγίας (crimen vis), κατὰ τὴν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀόριστον σημασίαν, εἶναι πᾶσα δημοσίως, κολάσιμος, παράνομος χρῆσις φυσικῆς ἢ ψυχολογικῆς βίας (α), χωρὶς ἰδιαίτερον προσδιορισμὸν τοῦ σκοποῦ, τῶν μέσων, τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πράξεως· ὅθεν περιλαμβάνει σχεδὸν ὅλα τὰ ἰδίως κατονομαζόμενα, καὶ εἰς ἰδιαιτέρους περὶ αὐτῶν ποινικοὺς νόμους ὑπαγόμενα ἀδικήματα (β). Διὰ τὴν κατάσχη ἐπομένως ἰδίου τόπον εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἰσχύοντος τὴν σήμερον γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου, πρέπει νὰ γείνη εἰς τὴν ἀνωτέρω ἔννοιον αὐτοῦ ἡ περιοριστικὴ προσθήκη· καθόσον ἡ παράνομος βιαιοπραγία δὲν ἀποτελεῖ ἰδίως κατονομαζόμενον εἰς τὸν νόμον ἀδικήμα.

§ 8. J. de public. jud. Dig. XLVIII. 6. 7 C. 9. 12.
Nep. 60. n. 1.

(α) Δ' ἀπειλῆς μὲ φυσικὴν βίαν. L. 1. L. 9. pr. D. quod metus causa

μάλιστα χωρίς ῥητῆς ἀπειλῆς, εἰς τὸ βωμῆτες ἐφάνη δημοσίως εἰς τὴν πόλιν ὠπλισμένοι, ἢ καὶ περιορίθη εἰς δημοσίαν δικαστικὴν συνεδρίαν L. 3. § 1. L. 10. D. h. t.

(6) Ἡ ληστεία, ὁ βιασμός, ἡ ἐτάσις (Tumult), ἡ ἀπαγωγή, ὁ ἐμπρησμός, ἡ παράνομος κατακράτησις, ἡ σωματικὴ βλάβη, καὶ αὕτη ἡ ἀνθρωποκτονία κτλ. περιλαμβάνονται εἰς τὴν βιαιοπραγίαν. L. §. pr. § 2. L. 5. pr. §. 2. L. 6. 7. 8. 10. §. 1. D. ad. L. Jul. de vi publ.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ βωμαϊκὸν δίκαιον τὸ crimen vis παρουσιάζεται ὡς ἀδίκημα, περιλαμβανόν πολλὰς πράξεις, αἱ ὅσαι παρ' ἡμῶν ὑπάγονται ὑπὸ ἰδιαιτέρους ποινικοὺς νόμους, καὶ ἄλλας πάλιν, τὰς ὅσας ἡμεῖς θεωροῦμεν ὡς ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Πανταχοῦ παρατηρεῖ τις ὡς ἐκ τῶν βωμαϊκῶν καιμένων, ὅτι βαθμυδὸν ἐξετάθη ἡ ἐννοια τοῦ crimen vis. Ὁρα περὶ τοῦ βωμαϊκοῦ δικαίου, Loew Comm. de praeceptis jur. rom. circa crim. vis Heidelb. 1829. de Madai de vi publ. et priv. Hal. 1832. Petermann de praec. jur. rom. circa crim. vis. Rostock. 1832. Wächter im Archiv des Criminalr. XI σελ. 635. XIII. σελ. 1. Rosshirt Lehrb. σελ. 277. Diek Versuche σελ. 67. 108. Heffler Lehrb 356. Ἄλλως τε ἡ ἐννοια τῆς vis εἶχε διττὴν σημασίαν, δηλ. τὴν κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ἥτις ἦτο καὶ εὐρυτέρα καθ' ὅσον ἀνεφέρετο εἰς τὴν ἀπώλειαν τῆς νομῆς (L. 4. § 29. D. de vi et vi armat.) καὶ τὴν κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς· ὅρα Rosshirt Gesch. II. σελ. 57. Εἰς τοὺς πρώτους νόμους (leges) περὶ vis (Ponpeja Wachter Archiv XIV. σελ. 26). εἶναι φανερόν ὅτι θεωρήθη ἡ vis εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτῆς σημασίαν. Ἡ διάκρισις μεταξὺ vis publica καὶ privata κατέστη σημαντικὴ ὡς ἐκ τῆς ποινῆς, ἐστηρίζετο δὲ εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ πρώτη διεθύνετο κατὰ τῶν res publica, εἰς δὲ ἐπράττετο κατ' ἰδιωτῶν ἐνεργεῖτο διὰ δημοσίας ἐξουσίας πρὸς παραβίασιν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἐνῶ ἡ δευτέρα προσέβλεπεν ἰδιωτι-

καὶ δικαιώματα (Rosshirt Gesch. II. σελ. 84. Zirkler) die Lehre von dem Majestätsverbrechen σελ. 29. 63. Ὁ κυριώτερος νόμος εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἶναι ἡ Lex Julia (ἡ ἐπὶ Αὐγούστου). Wächter im Archiv. XIII. 35. Madai Diss. pag. 41. Οἱ νομικοὶ ἐξέτεινον τὸ crimen vis (Wächter im Archiv. I. c. σελ. 225.) καὶ ἰδίως κατέταξαν ὑπὸ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπικινδύνους τινὰς πράξεις. L. 1. L. 3. §. 4. L. 10. D. ad leg. Jul. de vi priv. Τὸ κυριώτερον εἶναι ὅτι οἱ ῥωμαῖοι νομικοὶ καὶ οἱ αὐτοκράτορες διὰ τῶν διατάξεων ἐθεώρησαν περιπτώσεις τινὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν vis privata ὡς μὴ ἀρκετὰ αὐστηρῶς τιμωρουμένας, καὶ τὰς ὑπέβαλον βαθμυδὸν εἰς τὰς ποινὰς τῆς vis publica (Rosshirt Gesch. II. σελ. 85.) Ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων τὰ ὅποια περηρεοῦντο (ἀλλ' ὅχι τὸ μόνον) εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῆς vis ἀπῆρτειτο ἐξοπλισμός. Heffter. σελ. 278. Rosshirt I. c. σελ. 86. 87.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ Γερμανικὸν δίκαιον εὐρίσκομεν τὸ ἀδίκημα τῆς διαταράξεως τῆς εἰρήνης, κατὰ πολλὰ ὅμοιον μὲ τὸ ῥωμαϊκὸν crimen vis. Wächter Archiv des criminalr. XII. σελ. 354. Περὶ τοῦ ἀρχαίου γερμανικοῦ δικαίου, Woringen Beitr. zur. Gesch. des deutsch. Strafr Berlin 1835. Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα συνέιχετο μὲ τὰς περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς διαμάχης ἰδέας. Rosshirt Gesch. II. σελ. 91. 104. Wächter in v. Rottek's Staatslexicon V. Bd. σελ. 439—454. Οἱ Ἱταλοὶ νομολόγοι τοῦ Μεσαιῶνος κηρύττουσι τὸ crimen vis ὡς ἔτι ἐφαρμοζόμενον παντοῦ. π. χ. Bonifacius de malefic p. 124. Μάλιστα εἰς τὰ Ἱταλικά συγγράμματα καὶ εἰς τοὺς Ἱταλικούς κανονισμοὺς βλέπομεν, ὅτι ὡς πρὸς τὴν τιμώρησιν τῆς διαταράξεως τῆς εἰρήνης, ἀνεφέροντο εἰς τὰ ῥωμαϊκὰ περὶ vis. Rosshirt Gesch. II. σελ. 104.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν Καρολίαν δὲν γίνεται ἰδίως μείλα τοῦ *crimen vis*, ἀλλ' εἶναι ἐκτός ἀμφιβολίας, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ῥωμαϊκοῦ καὶ γερμανικοῦ δικαίου, εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ αἱ περὶ τοῦ *crimen vis* ῥωμαϊκαὶ διατάξεις (τροπολογη- μέναι διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως, πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὴν ποιήν). Οἱ πρακτικοὶ τοῦ 15' καὶ 15' αἰῶνος ἀποδει- κνύουσι τοῦ το σαφῶς. Wächter im Archiv des Criminalr. XII. σελ. 381. κτλ. Ἐπειδὴ ὑπῆρχον οἱ γερμανικοὶ νό- μοι περὶ διαταράξεως τῆς εἰρήνης, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ τεθῶσιν εἰς τὴν Καρολίαν ἰδιαιτέρας διατάξεις. Ἀπὸ τὸν Carpzon ἐλπίομεν, ὅτι ἡ νομολογία τάχιον ἤρχισε ν' ἀκολουθῇ τὰς *crimen vis* ῥωμαϊκὰς διατάξεις. Καὶ εἰς τοῦ Perneder τὸ σύγγραμμα von Straff. und Peen (1549) fol. XXI. παρενεβλήθη τὸ *crimen vis* κατὰ τὰς γνώμας τῶν ῥωμαίων.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς *vis* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον v. Savigny Recht des Besitzes § 37. Baier in Zahn's Jahrbüchern für Philologie 1 Jahrg. 1 Heft. σελ. 216. Petermann Diss. p. 29. Heffter Lehrb. σελ. 281. Πᾶσα ψυχὴς ξένου σώματος δὲν ἀποτελεῖ *crimen vis*, ἀλλὰ μόνη ἐκείνη ἡ φανερά βία, ἥτις ὑπάγεται εἰς ὑποκειμένον τι διὰ νὰ εἰδῇ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἢ διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ὑποφέρῃ, νὰ παραλείψῃ ἢ νὰ πράξῃ τι ἀναφερόμενον εἰς τὸ πρόσωπον, ἢ εἰς τὰ δικιώματα αὐ- τοῦ. Petermann Diss. p. 54. Ἡ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δι- καιον ἀρχὴ (L. 1. § 29. D. de vi et vi arm.) ἦτον, ὅτι ἐπὶ *vis* ἀπαιτεῖται *corporalis illatio*, ἀλλὰ τοῦτο ἐφηρ- μόζετο συντεῶς πρὸς τῶν ῥωμαίων νομικῶν καὶ ἤρμοζε τῶντι εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς προσβολῆς δεικνύει εἰς τὸν προσβαλλόμενον, ὅτι ἡ ἀντίστα-

σίς του ἤθελεν εἶσθαι ματαίᾳ ἢ καθ' ἣν ἡ ἀντίστασις καθίσταται προηγουμένως ἀδύνατος πρὸ τῆς προσβολῆς. Ὅτι καὶ ἡ συν-
εθροισις πλῆθους ἀνθρώπων, θελόντων νὰ κατορθώσωσι τι,
εἰ δυνατό νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν vis τοῦτο κατανοεῖται εὐκό-
λως. Τὸ κύριον γνώρισμα τῆς vis εἶναι, ὅτι εἰς τὴν θέλη-
σιν τινος ἐπιβάλλεται δὲ τῆς βίας ἡ θέλησις ἄλλου, καὶ
διὰ τῆς χρήσεως μέσων, τὰ ὅποια περιέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς
τοιαύτην βίαν, κατὰ κακίαν τις νὰ πράξῃ, νὰ ὑπομείνῃ
ἢ νὰ περλαίψῃ τι. Rosshirt Gesch. II. σελ. 408. Luden
vom Verschuche. σελ. 146. Heffter σελ. 281,

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μετὰ τὴν γνώ-
μην τοῦ Heffter σελ. 368, ὅστις ὁμιλεῖ καὶ περὶ ἀξιοποί-
νου αὐθαιρεσίας γενομένης χωρὶς βίας. Εἰς τὰ κείμενα (L-
3. § 2. B. ad leg. Jul. de privat.) προϋποτίθεται βεβαίως
πάντοτε ἡ vis. Wachter im Archiv XI. σελ. 642. Μέ-
χρι πόσου ἡ αὐτοδικία εἶναι κολάσιμος. Rosshirt II.
σελ. 109.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νεωτέρους νόμους τὸ ἄδίκημα τῆς
βιαιοπραγίας θεωρήθη μίαν ἀξίαν, διότι οἱ νομοθέται
ἐπροσπάθησαν νὰ ὑπαγάγωσιν εἰς ὠρισμένους ποινικοὺς νό-
μους ὅλας τὰς περιπτώσεις, ὅσας ἤθελον νὰ τιμωρήσωσιν,
ἐνῷ ὑπάρχουσι πάντοτε περιπτώσεις, αἱ ὅποιαι δὲν προβλέ-
πονται εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τούτους καὶ μ' ὅλα ταῦτα
εἶναι κολάσιμοι. Ὁ πρωτοικός νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ
ἄδικήματος τῆς βιαιοπραγίας (ἀλλὰ μόνον περὶ βιαιᾶς αὐ-
τοδικίας § 159), οὔτε ὁ βυρκικός (ὅστις μόνον περὶ δια-
τρεάξιος τῆς κοινῆς καὶ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης ὁμιλεῖ), οὔτε
ὁ ποινικός κώδικς (τοῦ ὁποίου μόνον τὰ ἄρθρα 265 περὶ
ματεύεται περὶ ἐγκαίριος κακοποιῶν, ὡς ἄδικήματος κατὰ
τῆς κοινῆς εἰρήνης). Ὁ αὐστριακὸς νόμος περιέχει τὸ IX.

κεφάλαιον περί δημοσίας βίας, καὶ κατατάσσεται εἰς αὐτὴν τὰ ἑξῆς· 1) τὴν βιάν, ἐπιθεῖναι χειρὸς ἢ τὴν ἐπικινδύνον ἀπειλὴν ἐναντὶον ἀρχῶν (ἄρθ. 70) καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τις παραλείπων ἀρμοδίας ἀρχάς καὶ ἐπιπίπτων βιάως, ὁμοῦ μὲ πολλοὺς ἄλλους ταραττεῖ τὴν ἡσυγὸν νομὴν τῶν κτημάτων ἢ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαιωμάτων ἄλλου τινος· ἢ 2) ἐάν τις καὶ χωρὶς βοηθῶν εἰσδῇ διὰ τῆς βίας ἔνοπλος εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου, καὶ ἐπιφέρῃ βίαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ τῶν οἰκιστῶν αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν αὐτοῦ, (ποινή· εἰρκιτὴ 1—5 ἐτῶν. ἄρθ. 72. 73). ἢ 3) τὴν ἀρπαγὴν (ἄρθ. 75. ὅρα ἑνωτέρω), 4) ἐάν τις στέρητῃ αὐτογνομόνως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ τὸν ὅποιον δὲν ἔχει οὐδεμίαν νόμιμον ἐξουσίαν, καὶ τὸν ὅποιον δὲν ἔχει λόγον νὰ θεωρήσῃ ὡς ἑναχὸν ἀδικήματος ἢ ἐπικινδύνον ἀνθρώπου· 5) τὴν ἀπαγωγὴν. Ὅρα περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας κατὰ τὸ αὐστριακὸν δίκαιον, Tausch Rechtsfälle III. σελ. 574, Jenull Geist des österreich Criminalr. II. Thl. zu. § 70. Ὁ σαρξωνικός, ποινικός νόμος δὲν περ ἔχει μὲν οὐδεμίαν ποινὴν κατὰ τοῦ ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας (ὅρα Krug Studien II. σελ. 2) ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρον 168 πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταναγκάσεως, τὸ ὅποιον ἀναπληροῖ εἰς τὰ πλεῖστα τὴν ἔλλειψιν τοῦ crimen vis (Krug σελ. 4). Τὸ ἄρθρ. 168 λέγει· ὅστις ἄνευ τινος δικαιώματος ἢ ἐξαιρέσεως βαίνει διὰ τὸ ἀδικημάτων του, μεταχειρίζεται σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλὰς διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τινα εἰς τὸ νὰ πράξῃ, νὰ ὑπομείνῃ ἢ νὰ παρελείψῃ τι, τιμωρεῖται ἐν ἑγκλήσει τοῦ καταναγκασθέντος μὲ φυλάκισιν μέχρι 6 μηνῶν, ἐάν ἡ πράξις (κατὰ τὸ ἄρθ. 166) δὲν ἀποτελῇ ἐν ῥύτερόν τι ἀδικημ. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἀρθ. 25 περιέχει τὴν ἑξῆς διάταξιν· ὅστις διὰ πικρὰν βίαν ἢ ἀπειλὰς, συνδεδεμένης μὲ κινδύνον ἀμέσου καὶ

ἀναπορεύκτου ἐκτελέσεως, ἀναγκάζει ἄλλον εἰς τὸ νὰ πράτῃ. νὰ ὑπομείνῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν, καθ' ὅσον ἡ πράξις του δὲν ἀποτελεῖ δεινότερόν τι ἀδίκημα. Ὁ βυσταμθεργικὸς νόμος ἀρθ. 287 ἐκτείνει ἐν πλείον τὸ ἀδίκημα, καὶ ἀπειτεῖ (φυλάττων κατὰ τὰ ἄλλα τὴν φράσιν τοῦ διὰ τὴν Βίβλην νομοτοχεδίου) τωμυτικὴν βίαν ἀπειλὰς ἢ ἄλλα μέσα.

§ 400.

Ἡ βιαιοπραγία δύναται νὰ πραχθῇ I ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον θεωρουμένη, τόσον I ον ἀμέσως ἐπὶ τινος πράγματι διῶ; διὰ βιαιῆς εισόδου εἰς κατοικίαν, κτήματα κτλ. (α), ὅσον καὶ δευτέρον ἀμέσως ἐπὶ τινος ὑποκειμένου ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀναγκασθῇ αὐτὸ εἰς τὸ νὰ πράξῃ (β) ἢ νὰ παραλείψῃ (γ), ἢ νὰ ὑπομείνῃ τι, II ὁ τύπος ἀπλῶς τῆς πράξεως δὲν καθιστᾷ ἀδίκημα, διότι πᾶσα χρῆσις βίας ἐντὸς τοῦ κράτους, ἐκτὸς τῶν σπανίων περιπτώσεων καθ' ὅς συγχωρεῖται ἢ αὐτοδικίᾳ, πρέπει νὰ ἐκπορεύηται ἀπὸ τὴν πολιτείαν μόνην. Δὲν θεωρεῖται ἐπομένως, οὔτε ἐὰν ἐκ τῆς βίας προήλθε παράνομος ζημία καὶ ὁ βιαστής κατ' ὅσον τὸν σκοπὸν του, οὔτε πρὸς τίνα σκοπὸν ἔγεινε χρῆσις τῆς βίας καὶ ἂν δι' αὐτῆς προσεβλήθῃ ὑλικὸν τι δίκαιωμα τοῦ ἄλλου, ἢ ὄχι (δ).

(α) L. 3. § 2.3. L. 11. pr. D. ad L. de vi publ. L. 3. § 2. D. ad L. Jul. de vi priv. L. 1. C. h. t. — Μ' ὅλον τοῦτο προδοῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου πάντοτε τοῦλάχιστον ἄνθρωπος ἐκβιάσεως ὑποκειμένου τινός. Τοῦ Wüchler's ἡ δικριβὴ über das crimen vis (im neuen Archiv XI.

- nr. 22.) ἡ ἀπορροὴ πολλοὶ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐγκληματικὴ ἀξία διασφάλεις τῆς ἀνωτέρω θεωρίας περὶ ὡς ἀντιβέβαιαι.
- (β) π. χ. βία πρὸς συνομολόγηται ἐν ὀχλῷ τινος. L. 3. pr. D. ad leg. Jul. de vi publ.
- (γ) L. 8. 10. pr. D. ad L. Jul. de vi publ.
- (δ) L. 7. 8. D. ad L. Jul. de vi priv.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὴν καὶ παρὰ τοῦ Martin Lehrb. § 485. καὶ τοῦ Henke Handbuch III. σελ. 130. ὑπερασπιζομένην γνώμην τοῦ Φαῦερ-
 δάχ, ὅτι καὶ ἐπὶ πραγμάτων δύναται νὰ πρὶχθῇ τὸ crimen vis. Τὰ κείμενα τὰ ὅποια δύνανται τις ν' ἀναφέρῃ πρὸς τοῦτο (L. 3. §. 2. 5. 6. D ad leg. Jul. de vi pub) ἀνάγονται εἰς σχέσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων διευθύνεται μὲν ἡ προσβολὴ πρὸ πάντων εἰς πράγματα, ἀλλ' ὑπὸ περιστάτικῶς, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων φαίνεται ἀπειλούμενον τὸ πρόσωπον. Wächter im Archiv XI. σελ. 635. Heffter Lehrbuch σελ. 284. Petermann pag. 40 Bauer Lehrb. § 284. τὸ ὁρθὸν εἶναι ὡς καὶ ὁ Rosshirt παρατηρεῖ (Gesch. II. σελ. 109. 110.) ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῇ γενικῶς, ὅτι τὸ crimen vis δὲν δύναται ποτέ, ἢ ὅτι δύναται ὁμοίως νὰ πρὶχθῇ ἐπὶ πραγμάτων. Ἄμκ ἡ κατὰ πραγμάτων προσβολὴ ὡς ἐκ τῶν περιστάτικῶν εἶναι καὶ τυχαία προσβολὴ ὑποκειμένου, ὑπάρχει crimen vis, καὶ ὅπου ἡ προσβολὴ πράττεται κατὰ ἀκινήτων (Rosshirt σελ. 114.) ἐφαρμόζεται κατὰ κανόνα τὸ crimen vis.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν τύπον τῆς βιαιοπραγίας δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαία φυσικὴ βία καὶ ψυχολογικὴ ἀρκεῖ κατὰ τὰς περιστάσεις· ὅρα μὲν Cremani elem. II. cap. 4. art. 11. ἀλλὰ καὶ L. 1. §. 21. D. de vi et vi armat. Martin § 485. not 40. Wächter im Archiv. XI. σελ. 646. Heffter Lehrb. § 332. Ἔνωσις πολλῶν ἀνθρώπων ἐκ προαιρέσεως γενομένη διὰ νὰ κατορθωθῇ ἀθέμιτός τις

σκοπὸς θεωρεῖτο ὡς crimen vis. L. 3. §. 2. L. 10. §. 1. D. de vi publ. L. 2. D. de vi priv. Wächter im Archiv XIII. σελ. 198. 205. Rosshirt Gesch. II. σελ. 412. Ἡ χρῆσις ὅπλων εἰς προσβολὴν τινα ἀποτελεῖ ἐξαίρετως vis. Rosshirt II. σελ. 411. ὅρα περὶ τῶν διαφόρων περιπτώσεων, αὐτῶν σελ. 412—416.

§ 401.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο διαίρεται εἰς δύο κύρια εἶδη. I. Ἡ δημοσίᾳ βία (Crimen vis publicae), καθ' ὅσον αἱ περὶ ταύτας νομικαὶ διατάξεις εἶναι σαφεῖς καὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὴν Γερμανίαν (α) πρᾶττεται, 1ον ἀπὸ δημοσίων υπάλληλων διὰ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας του ἐπὶ προσωπικῇ κακώσει τῶν ὑπηκόων (β), 2ον ἀπὸ ὁποιονδήποτε ἄλλου, διὰ πραγματικῆς ἐξουσίσεως δημοσίου τινος ὑποκειμένου (γ) θεωρουμένου ὡς προσώπου (ἐκτός τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους), 3ον διὰ βιαιᾶς διατράξεως ἢ παρεμποδίσεως γενομένης πρὸς δημοσίαν τινα ἀρχὴν εἰς τὴν ἐλ-υθέραν ἐνέργειαν τῆς ἐξουσίας τῆς (δ) 4ον διὰ πάσης βίας πραχθείσης δι' ὅπλων ἢ δι' ἐνόπλου δυνάμεως (ε).

(α) Εἴς τινα χωρὶς δὲν γνωρίζονται τὰ ὅρια, ὡς ἐπὶ παραδείγματός εἰς τὴν L. 10. §. 1. D. h. t. L. 2. D. ad leg. Jul. de vi priv. ἄλλαι διατάξεις εἶναι ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰς τοῦτο ἢ τὸ ἄλλο εἶδος ἀνερμύνεται ἢ πολλὰ ἀμφίβολοι, π. χ. ἡ L. 5. pr. in f. D. h. t. L. 6. D. ad leg. Jul. de vi priv. ἢ στηρίζεται ἐπὶ προϋποθέσεων τῆς ῥωμαϊκῆς πολιτείας καὶ ἐπομένως δὲν συμπεριλαμβάνονται ἐνταῦθα. Μένει ὅλως ἀνεμφίβολοι διατάξεις κατατάσσονται ἐνταῦθα.

(β) L. 7. D. h. t.

(γ) L. 7. inf. D. h. t. Πρίβις.

(δ) L. 10. D. h. t.

- (γ) §. 8. Eitng. de publ. jud. L. 3. §. 2. 5. L. 11. pr. D. h. t. παραβ. μι L. 2. L. 5. D. ad. leg. Jul. de vi priv. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀπλὴ ὀπλοφορία εἰς δημοσίους τόπους καθὼς καὶ ἡ κτῆσις ἐπιδίων ὅπλων ἢ ἐνόπλου δυνάμεως ἐξαιρεῖται μὴ τὸ τελετατικόν ἀδικημα. L. 1. 2. L. 3 § 1. L. 10. D. h. t.

§. 402.

II Ἡ *ιδιωτικὴ βία* (Crimen vis privatae) πράττεται ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ §. 401. καταδειχθεισῶν σχέσεων, διὰ βιαιοπραγιῶν ἐπὶ ιδιώτας ἢ ἐπὶ πράγματα, καὶ ὅσον αἱ βιαιοπραγίαι αὗται ἐκτελοῦνται χωρὶς ὀπλῶν εἶναι δ' ἄλλως ἀδιόφορον, ἐὰν ἀπὸ μόνον ἐν αὐτῇ ἀπὸ πολλοῦς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἠνωμένους (ὀπλοῦς), ἐκτελῶνται (α). Ἰδίως ἢ διὰ βίας αὐτοδικία κατατάσσεται εἰς τὴν ιδιωτικὴν βίαν (β).

- (α) §. 8. Eitng. de publ. jud. L. 2. L. 3. L. 4. pr. L. 5. D. ad L. Jul. de vi priv. Μ' ὅλον τὸν ἢ περιπτώσει τῇ; L. 2. ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν vis publ. L. 10. § 1. D. ad L. Jul. de vi publ.
(β) L. 7. L. 8. D. h. t. L. 5. 7. C. h. t. ἀλλ' ὅμως τοῦτο προσηγορεῖται, ὅτι ἡ πράξις δὲν ἔχειν ὕκὸ τὴν ὕπεν vis publica.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ως πρὸς τὴν διακρίσιν τῆς vis publica et privata περὶ τῆς εὐκόλως, εἰ βαθυμῆδὸν ἐμορφώθη, ὅτι κατ' ἀρχὰς κατηριθμοῦντο εἰς τὴν vis publica μόνον εἰδὴ τινὰ, ἀναφερόμενα εἰς δημοσίας σχέσεις (ἢ ἀπὸ Magistratus διὰ καταγρήσεως τῆς ἐξουσίας τοῦ πραττομένη vis ἦτον εἰς ἀλλ' ὅχι μόνος τρόπος, ὅρα Pauli rec sent V. 26 Wächter im Archiv. XIII. σελ. 44.) ὅτι μετὰ ταῦτα ἡ δι' ὅπλων πραττομένη vis ἀπετέλεσεν ὁμοίως vis publica, βαθυμῆδὸν δὲ καὶ ἄλλοι, τὸ κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν vis privata κατηριθμοῦμενον. ἀλλὰ εἰς αὐτὰς τὸν τρόπον τοῦ vis θεωρήθησαν publica

Wächter im Archiv XIII. σελ. 195. 239. Madai Diss. p. 109. Petermann pag. 59. Heffter σελ. 285. Abegg Lehrbuch. σελ. 272—76. Rosshirt Gesch. II. σελ 86' 117.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον ἐφαρμογὴ τῆς διακρίσεως μεταξὺ vis publica εἶναι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀδιαφιλονέκητος, ὅτι αἱ εἰς τὴν vis publica ὑπαγόμεναι περιπτώσεις πρέπει νὰ τιμωρῶνται μὲ αὐστηροτέρας ποινάς, παρὰ τὰς περιπτώσεις τῆς vis privata. Τὸ νεώτερον παράδειγμα τῆς ἐν τῇ νομοθεσίᾳ διατηρήσεως τῆς διακρίσεως μεταξὺ vis publica καὶ privata, ὅρα εἰς τὸν κατὰ τὸ 1832 νόμον τῆς πρᾶκτικῆς ἐπικρατείας (in der Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung V. Bd. σελ. 86.

§ 403.

Ποιὴν ὁρίζει τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον I. τῆς μὲν δημοσίας βαιοπραγίας τὴν ἐκ τόπισιν (κατ' ἀρχὰς τὴν ἐξορίαν) (α) II. τῆς δὲ ἰδιωτικῆς βίας, τὴν ἀτιμίαν, ἔτι δὲ τὴν ἀπώλειαν τοῦ τριτημορίου τῆς περιουσίας, καὶ μετὰ προηγούμενον ῥαβδισμόν, τὴν ἐξορίαν (relegatio), (ἢ ἐπὶ αἰσχυρῶν προσώπων δημόσια ἔργα ἐπὶ τινα ἔτη (6).

(α) §. 8. Εἰσηγ. de publ. iud. L. 10. § 2. L. 11. pr. D. h. i. Ἐάν δ' πράξις διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, οἷον φόνου, δὴν ἀποτελῇ βαρύτερον ἄδίκημα, L. C. h. i.

(β) §. 8. Εἰσηγ. αὐτόθι. L. 4. D. in cond. L. 1. § 1. 2. D. de vi priv. L. 6. C. h. i.

§ 404.

Διὰ τὸ μὴ ἐφαρμοστὸν ὄλων σχεδὸν τῶν ὡς ἄνω ὥρισ-

μένων νομικῶν ποινῶν ἐπιβάλλεται τὴν σήμερον ἀντ' αὐ-
τῶν αὐθαίρετος ποινή. Ὡς τοιαύτη φαίνεται ἀνάλογος
ἰὸν ἐπὶ μὲν δημοσίας βίας εἰρκτὴ δύο ἢ πλειοτέρων ἐτῶν
κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ μεγέθους τῆς ἐνοχλῆς καὶ ὑποκεί-
μενον καὶ κατ' ἀντικείμενον θεωρουμένης. Ἦον ἐπὶ δὲ ἰ-
διωτικῆς βίας· χρηματικὴ ποινή, συνάμα δὲ καὶ φυλά-
χαις ἐπὶ ἐβδομάδας τινὰς ἢ μῆνας, καὶ εἰς βαρυτέρας,
περιπτώσεις(α) μέχρι καὶ ἑνὸς ἔτους.

- (α) Ἐταῦθα ὑπάγονται πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ αἱ βιαιοπραγαί· εἰς ὁδιστά-
ρακτους (befriedeten) τόπους ἢ διατόραξαι τῆς οἰκίας αὐτῆς εἰρήνης,
τῆς δημοσίας εἰρήνης καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια μ' ὄλον τοῦτο ὑ-
πάγονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς φύσεως των εἰς τὰς διατάξεις τῆς
ἰδιαιτέρας νομοθεσίας παντὸς κράτους.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ *crimen vis* καὶ
παρ' ἡμῖν γίνεται φανερὰ ἐκ τοῦ, ὅτι ἄλλως· ἡθέλαμεν ἔχει
μέγα τι χάσμα εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, π. χ. ὡς πρὸς στα-
σιαστικὰς πράξεις, διαταράξεις τῆς εἰρήνης, βλάβας τινὰς,
ὅρα Wächter im Archiv VII. σελ. 344. 381, Grolman
§ 230, Heffter Lehrb. σελ. 286. Schirach. holsteinis-
ches Criminalr. 1. Thl. σελ. 596. Abegg. Lehrb. σελ.
272. Rechtsfall. in Sarwey württemberg. Monatsschrift.
II. σελ. 253.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης.

§ 405

Διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν ση-
μασίαν τῆς λέξεως ἐλέγετο πᾶν ἀδίκημα διαταράττον

τὴν γενικὴν νόμιμον ἀσφάλειαν κατὰ τὴν Γερμανίαν, καθ' ὅσον τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπράττετο ἐκτὸς τῆς σχέσεως θεμιτικῆς διαμάχης (α). Ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν κατὰ τῆς διαταγῆς τῆς κοινῆς εἰρήνης νόμων ἦτον ἡ διαμάχη ὡς μακροχρόνιος. Ἐπομένως διατάξεις τῆς κοινῆς εἰρήνης εἶναι τὴν σημερινὴν ἐκ προθέσεως σύγχροισ τῇ γενικῇ νομίμῳ εἰρήνῃ κατὰ τὴν γερμανίαν διὰ βίας γενομένης ἀπὸ ἑσπορίων δυνάμεων ἐκ προαιρέσεως συναθροισθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ (β).

(α) Ὅλοι οἱ κατὰ τῆς διαταγῆς τῆς κοινῆς εἰρήνης προγενέστεροι νόμοι ἀπὸ τοῦ πρώτου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμου Φριδερίκου τοῦ Α. ἐν ἔτει 1187 μέχρι τοῦ περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμου ἐν ἔτει 1495, πρέπει ἰσχυρῶς νὰ θεωρῶνται ὡς τόσο ποινικοὶ νόμοι περὶ φόνου, Mordbrand, εὐμιστικῆς βλάβης, ληστειῆς, κλοπῆς, κτλ.

(β) P. G. O. art. 129. Landfr. Max. I von J. 1495. Landfr. von 1821. von 1848. καὶ H. A. von 1894. § 41. ff.

Σημ. I τοῦ ἐκθ. Περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν, ὅσα ἐκτὸς τῶν γνωστῶν συγγραμμάτων περὶ ἱστορίας τοῦ δικαίου, Wachter im Archiv des Criminalr. XII, σελ. 551—358, Wächter in Rotteks Staatslexikon I, 449. Rosshirt Geschichte II, σελ. 97. Ὡς διατετακτῆς τῆς κοινῆς εἰρήνης θεωρεῖτο (ἄλλως) πᾶς τις, ὃ ὁποῖος ἐξετέλει πράξιν τινὰ, καταδεικνυσμένην εἰς τὸν περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμον, ὡς σύγχυτον αὐτῆς. Εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο συναφὲς ὄν μὲ τὰς ἐπὶ γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπάρχουσας σχέσεις, δὲν ἐφαρμόζεται πλέον κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν, kleinschrod im alten Archiv des Criminala VII, σελ. 365. Wachter Lehrb II, σελ. 43. λαμβάνει ὅμως χώραν ἀκόμη ἐξ ἀνολογίας ἐφαρμογὴ τις αὐτοῦ. Martin Lehrb. § 313. Rosshirt § 125. Henke Handb. III, σελ. 464. Ἐάν παρὰ

σιασθῇ, ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτοῦ ἡ ποινὴ ἐπιτεταμένου *crimen vis Heffter* σελ. 290.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. 'Ο σκοπελισμός, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ H. L. v. D. de extraord. crim. ἦτο παρὰ Ῥωμαίους τῶν ἐπὶ ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, καὶ ἀνεφέρετο εἰς σχέσεις ὑπαρχούσας εἰς τὴν Ἀραβίαν. Niebuhr description de l'Arabie. Vol. I. pag. 41. Heffter. § 360. Carmignani elem. jur. crim. Vol II pag 44.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ τῶν νεωτέρων νομοθετησάντων δὲν περιέχουσιν ἰδιαιτέρας διατάξεις περὶ δικαιοσύνης τῆς κοινῆς εἰρήνης, διότι διὰ τῶν ποινικῶν νέμων, περὶ σιᾶσεως, ἡ δικαιοπραγίας, ἡ βλάβη, προβλέπεται καὶ τὰ περὶ τούτου τοῦ ἀδικήματος. Τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸν βαυαρικὸν νόμον καὶ τὸν κατὰ μέμνησιν αὐτοῦ συνταχθέντα σαξωνικὸν καὶ βυρτεμβουργικὸν δὲν εἶναι προσρῆ, καὶ φέρουσι (κατὰ τὴν ἐν Βαυαρίᾳ γενομένην πείραν) εἰς παραδοξίας, ἀνακρίσεις καὶ ἀποφάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας συνήθως ἀστονομικὰ παραδόξαι, καὶ ἀπλὰι βλάβαι λαμβάνονται δεινότερον, ἢ κατὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὑποβάλλονται εἰς σκληρότερας ποινάς, παρ' ἐκείνας τῶν ὁποίων εἶναι ἄξιαι. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (άρθ. 72.) (ὅρα ἀνωτέρω σημ. 6. ἐπὶ τοῦ § 399.) τάττει αὐτὸ τὸ ἀδικήμα ὑπὸ τὰς δημοσίας δικαιοπραγίας. Ὁ πρωτακός νόμος § 1488. πραγματεύεται περὶ αὐτοῦ εἰς τὰ περὶ βλάβης τῆς παρουσίας, καὶ τὸ τιμωρεῖ αὐστηρότερον, ἢ ἐν πρὸς τὴν βλάβην ὑπῆρξε προσβολὴ τῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ ἐξουσίας ἐκείνου ἢ κίνδυνος τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ παθόντος ἢ τῶν οἰκείων αὐτοῦ, ὀνομάζει δὲ εἰς τὴν § 1495, λυμῶνα τῆς χώρας (Landesbeschädiger) ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐκθέτει πολλοὺς πολίτας ἢ τὸ δημόσιον αὐτὸ εἰς κίνδυνον, ἢ εἰς ζημίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 332. ὁμιλεῖ

(εἰς τὰ περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς δημοσίας· εἰρήνης) περὶ διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης· ἐὰν 10 ἢ πλείότεροι δι' ἀμοιβαίας συνομολογήσεως ἢ κατὰ παράνομον ἐκ προκρίσεως παρκίνησιν τρίτου συναθροισθῶσι καὶ ἐπὶ σέλθωσι διὰ τῆς βίας εἰς ξένας οἰκίας, κατοικίας, ἀκίνητα καὶ ἰδιοκτησίαις (ποινὴ ἐὰν ἐπράχθησιν καὶ βίαιοι πράγαι κατὰ προσώπων, 3—6 ἐτῶν φυλάκισις κατὰ τῶν ὀδηγῶν, 1—3 ἐτῶν κατὰ τῶν ὠπλισμένων συνεργῶν, καὶ μέχρις ἑνὸς ἔτους ἢ σωματικὸς σφρονισμὸς κατὰ τῶν ἀόπλων. Ἐὰν δὲν ἐπράχθῃ βία φυλάκισις 3—6 μηνῶν ἢ σφρονισμὸς κατὰ τῶν ἀόπλων) κατὰ τὸ ἄρθρ. 335. πᾶσα βίαιοπραγία, κατὰ προσώπων πραττομένη ἀπὸ πολλοῦ ἐκ προαιρέσεως συνηθροισμένους χωρὶς νὰ ἐπιπέσωσιν ἢ νὰ ἐπὶ σέλθωσι βιαίως εἰς ἀκίνητα κτήματα, τιμωρεῖται ὡς διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης. Κατὰ τὸ ἄρθρον 422. ἡ διατάραξις τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐὰν ὑπῆρξῃ καὶ βίαιοπραγία ἀλλ' ἐπράχθῃ ἄνευ ὀπλων, τιμωρεῖται μετὰ 14 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν φυλάκισιν, ἐὰν δὲ δι' ὀπλων, ἢ διὰ συνομολογηθείσης συναθροίσεως πολλῶν. μετὰ 3—6 μηνῶν φυλάκισιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ συγχύσεως τῆς εἰρήνης), ἀπειλεῖ ὁμοίως τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς εἰρήνης ἄρθρ. 118. ἀλλὰ τὴν θεωρεῖ γενικώτερον, ἐπὶ συναθροίσεως πολλῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πρίξωσι βίαν διὰ παρανόμων προσβολῶν κατὰ προσώπων, κτημάτων, ἢ ἄλλων ἀντίκειμένων διαφορῶν δὲ τῆς διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης ἄρθρ. 119. (ποινὴ φυλάκισις μέχρι 6 ἐβδομάδων ἢ χρηματικὴ ποινὴ, ἐὰν δὲν ἐπράχθῃ βία) διαφέρει δὲ ἡ διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐπὶ τῆς διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης δὲν ὑπάρχει συνομολόγησις πολλῶν. Ἀξιοσημείωται περὶ διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης ὅρα Watzdorf Jahrbücher des sächs. Strafrechts I. σελ. 128. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 189.) παραδέχεται

δέχεται διατάρξιν τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐάν πρὸς τοῦτο
 τρεῖς τοῦλάχιστον συνηγμένοι, ἔχοντες ἡλικίαν ὑπὲρ τὰ 16
 ἔτη εἰσπέσωσι παρὰ νόμῳ εἰς ξένας κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκί-
 νητα κτήματα, καὶ (ἄρθ 193.) διατάρξιν τῆς οἰκιακῆς
 εἰρήνης, ἐάν τὸ ἀδίκημα πραχθῇ κατ' ἄλλον τρόπον (ἐπο-
 μέως ἀπὸ ὀλιγωτέρους τῶν τριῶν).

§ 406.

Συστατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι 1) πραγματικὴ βίαιο-
 πραγία, ὅχι ἀπλᾶς ἀπειλαί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ θεωρῇται τὸ
 ἀποτέλεσμα τῆς βίας. Εἶναι ἀδιάφορον κατὰ τίνος ἐπι-
 χθῇ, ἐάν κατ' ἰδιωτῶν ἢ κατὰ κοινότητος (α). Κατὰ
 προσώπων ὁμῶς τῆς αὐτῆς κοινότητος, καὶ ἐντὸς
 τῶν ὁρίων αὐτῆς δὲν δύναται νὰ πραχθῇ τὸ ἀδίκημα
 τοῦτο, ἀλλὰ τὸ *crimen vis* (β). 2) παράνομος βία, εἰς τὴν
 ὁποίαν δὲν ὑπάγεται ἡ πρὸς ὑπεράσπισιν ἐναντίον παρού-
 σης προσβολῆς ἢ πράξεως ἣτις βλάπτει ὅλως τὸ δι-
 καιον (γ).

(α) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Boehmer ad art. 120. C. C. G. § 4. Qüistord Thl. 1.
 § 170.

(β) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Boehmer l. c.

(γ) Boehmer, l. c. § 4.

§ 407.

3) Ἡ βία πρέπει νὰ πραχθῇ ἀπὸ συνηθροισμένους
 πολλοὺς. Πόσοι πολλοὶ ἀπαιτοῦνται τοῦτο ἀφίνουσιν οἱ νό-
 μοι νὰ κρίνῃ ὁ δικαστὴς εἰς πᾶσαν ἰδιαιτέραν περίπτω-
 σιν (α) 4) οἱ πολλοὶ οὗτοι πρέπει ἐκ προαιρέσεως καὶ προ-

μελέτης νὰ ἠνώθησαν πρὸς τὸ νὰ πράξωσι βίαν ἢ ἀφ' ἑαυ-
τῶν ἢ ἀπὸ τινος τρίτου. Ἐπομένως βιαιοπραγία ἐπὶ αἰ-
φνιδίας ἔριδος ἐξαιρεῖται (β).

(α) R. A. 1394. § 69. cf. Gail de pace public. L. 1. c. 7. nr. 24 Cramer
syst. proc. imperii § 811.

(β) ἀθέμιτως—ἐπικινδύνως—ἐν γνώσει. R. A. 1493. Tit. I. § 1.

§ 408.

5) Ἀπαιτεῖται ἐποπλος δύναμις (α). Πᾶν ἐργαλεῖον,
δι' οὗ εἶναι δυνατόν νὰ προξηνηθῇ σωματική βλάβη, πε-
ριλαμβάνεται εἰς τὰ ὅπλα. β) Δέν πρέπει νὰ διατελῇ ὁ προσ-
βληθεὶς εἰς σχέσιν ὑπηκόου πρὸς τὸν προσβάλλοντα. Κατὰ
τοῦ ἀνωνάτου ἄρχοντος, ὅστις διὰ πολεμικῆς βίας πραγ-
ματοποιεῖ παρανόμους ἀξιώσεις κατὰ τῶν ὑπηκόων αὐ-
τοῦ, συγχωροῦνται μόνον πολιτικαὶ ἀγωγαί, τὸ πάλαι
μὲν ἐνώπιον πῶν αὐτοκρατορικῶν δικαστηρίων, τὴν σή-
μερον δὲ ἐνώπιον τῶν ἰδίων δικαστηρίων τοῦ ἄρχοντος.

(α) Μὲ ἐνοπλον χεῖρα καὶ βίαν πρᾶξιν ἀθέμιτως R. A. 1548. princ.

§ 409.

Ἡ ποινὴ τῶν πάλαι ἀμέσων ὑπηκόων τῆς Γερμανικῆς
αὐτοκρατορίας ἦτο κατὰ τὸν νόμον προγραφῇ, ὅστις δὲ
ἐβοήθει διαταράκτῃ τῆς εἰρήνης ἐτιμωρεῖτο μὲ χρη-
ματικὴν ποινὴν 2000. μαρκῶν καθαροῦ χρυσοῦ (α). Οἱ
ἔμμεσοι ὑπηκοοὶ τιμωροῦνται διὰ τοῦ ξίφους (β).

Παρατ. Περὶ τοῦ ὑποτιθεμένου ἰδιαιτέρου ἀδικήματος τῆς

ὁδοστασίας (Wegelagerung). Ἡ δὴ ὥσις τῆς χώρας ὑπάγεται εἰς τὰς ἀστυνομικὰς παρατάξεις.

- (1) Landfr. 154g. Tit. 2. 3. περὶ τῆς διατάξεως ὡς πρὸς τὰς 2000. μάρκας ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων. cf. J. Q. Cramer, de delictis et. poen. stat. imp. § 12. Boehmer ad. Carpzov. Q. 35. obs. 2.
(6) P. G. O. Art. 128. 129. Κατὰ τὸν περὶ γενικῆς ἐπηρεύσεως νόμον τοῦ 1821. ἐπιβάλλεται καὶ ἐνταῦθα ἡ ποινὴ τῆς προγραφῆς.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ

Ἀδικήματα δι' ἐξαπάτης ἄλλου τινος.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Νόθευσις καὶ ἀπάτη ἐν γένει.

Leyser. Spec. 615.

Phil. Jo. van Boerle D. ad. L. Corn. de Falsis, Traj ad. Rhen. 1746.

Kleinschrod. über den Begriff und die Erfordernisse des Verbrechens der Verfälschung. in Klein's und Kleinschrod's Archiv II. Bd. 1tes Stük. Nr. 6.

Jo Christ, Francke Diss. de judicio falsi ejusque in vindicatione limitibus Viteb. 1799.

C. Klien Beiträge zur richtigen Bestimmung und naturgemäßen Entwicklung der Theorie über das Verbrechen des Betrugs und der Fälschung (im neuen Archiv. des Criminalr. I. Bd. nr. V. nr. VII.

Kruger. Beiträge zum Lehre von Betrüge Landsh. 1819.

Cucumus über das Verbrechen des Betrugs. Würzb. 1820.

Über den Unterschied zwischen Fälschung u. Betrug (im neuen Archiv X. nr. 20.).

v. d. Velden de crimen falsi ex jure constituto et rei verit. Traj. ad Rhen. 1823.

§ 410.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπάτης (ρόθευσις εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν) συνίσταται εἰς παράνομον ἐκ προαιρέσεως ἐξαπάτην ἄλλω διὰ κοινοποιήσεως ψευδῶν ἢ ἀποσιωπήσεως ἀληθῶν γεγονότων (α).

(α) Αὕτη εἶναι εὐσιμῶς ἡ ἔννοια κατὰ τὸν Παῦλον Rec. Sent L. V. tit. 25. § 3. Falsum est, quidquid in veritate non est, sed pro vero adseratur. Ὁ κατὰ τοὺς νομοδικασκᾶλους συνήθης ἔρισμός, τὴν ὁποίον παρ' ἐξέχθη καὶ οἱ Kleinschrod l. c. εἶναι πολλὰ σκατεινὴ καὶ ἀόριστος.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Διὰ νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς τὸ ἀδίκημα τοῦτο, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πορείαν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του. Εἰς αὐτὸ εὐρίσκομεν τὸ crimen falsi, τὰ περὶ τοῦ ὁποίου ἐκανονίσθησαν κατὰ πρῶτον διὰ τῆς Lex Cornelia de falsis. Ὁ νόμος οὗτος ἀνεφέρετο κατ' ἀρχάς μόνον εἰς νοθεύσεις διαθηκῶν καὶ νομισμάτων. Voekestaert de Lex Cornel. Sulla legistatore p. 161. Εἰς τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Παῦλος rec. sent V. 25. ἀναφέρει ἐκ τοῦ νόμου τούτου, δὲν περιέχεται ἄρα γε ἡ μεταγενεσττέρα ἔκτασις τῆς ἀρχικῆς ἔννοιας; ὅρα καὶ Rosshirt Lehrb. σελ. 500. Gesch III. σελ. 7. Busman de falso Gron. 1824. van der Velden de crim. falsi. Utrecht 1824. Hoepfner de crim. falsi Lips. 1829. Μετὰ ταῦτα ἐπλατύνθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἔννοια, καὶ κατετάχθησαν εἰς τὸ falsum αἱ νοθεύσεις ἐγγράφων, ἔπειτα διὰ δογμάτων τῆς συγκλήτου, οἷον τοῦ Libonianum περιελήφθησαν καὶ ἄλλαι ἰδιαιτέραι περιπτώσεις, βαθμυδὲν δὲ διὰ constitutiones δεινὰ τινα

εἶδη τῆς ἀπάτης, τὰ ὅποια καθ' ἐαυτῶν εἶναι *Stellionatus*, καταριθμήθησαν εἰς τὸ *falsum*, τέλος πάντων καὶ ἡ νομολογία δὲν ἔμεινεν ἀργή, ἀλλ' ἐκήρυξεν ὡς εἶδη τοῦ *falsum*, περιπτώσεις τινὰς τῆς ἀπάτης τὰς ὁποίας ἔλεγον *quasi falsum*. L. 1. §. 16. D. ad leg. Cornel. de fals. van der Velden Diss. p. 44. Rosshirt Gesch. III. σελ. 8. Πρὸς τὸ *crimen falsi* ἐφηρμόζετο κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον καὶ τὸ *crimen stellionatus* (ὡς *crimen extraordinarium*) εἰς τιμωρίαν τῶν ἀπειτεῶνων. Πῶς ἐμορφώθησαν αἱ γνώμαι, περὶ *stellionatus* εἶναι σκοτεινόν. Ὡς ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως εἶναι πιθανόν ὅτι κατ' ἀρχὰς τὸ *stellionatus* ἦτο ἐν χρήτει μόνον ἐπὶ τινων ἐπικινδύνων πανουργημάτων, ἐκ τῶν αὐτῶν προήρχετο βλάβη, (Rosshirt Gesch. III. σελ. 49.), καὶ ὅτι βαθμυδὸν τὸ *crimen stellionatus* ἐφηρμόσθη παντοῦ, ὅπου ἐπρίκειτο περὶ βλάβης μὴ ἀσημάντου κατὰ τὸ ποσὸν (ἐντεῦθεν καὶ ἡ παρατήρησις περὶ τῶν δύο *aureos*) προσζητηθείσης δι' ἰδίῳ ἐπικινδύνου πανουργίας (Rosshirt Gesch. III. σελ. 21. 35. 48.). διὰ τοῦτο καὶ τὸ *stellionatus* εἰς τὰ ῥωμαϊκὰ κείμενα συμπίπτει τόσον συχνὰ μὲ ἀλλὰ ἐδικήματα καὶ μὲ ἄλλας ἀγωγὰς διὰ τοῦτο προσέτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτεθῇ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου πλήρης σειρά τῶν περιπτώσεων, ἐν αἷς θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει *stellionatus*, ἢ νὰ τεθῇ ἀρχή, καθ' ἣν νὰ γνωρίζεται, ἐάν τι ἦτο *stellionatus* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Οἱ ῥωμαῖοι νομοδιδασκαλοὶ ἀπορριπτόμενοι γενικῶς π. χ. εἰς τὴν L. 3. § 1. D. *Stellion.* δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἐκφράσωσι γενικὴν περὶ τοῦτου ἀρχὴν ὅρα περὶ *Stellionatus*: Cremati elem. jur. L. b. II. c. 7. Carmignani elem. jur. crim II. p. 180. Cucumius im Arch. des Criminalr. X. σελ. 517. Madai de *Stellionatu*. Hel. 1832. Heffter Lehrb. σελ. 326. Birnbaum im Archiv des Criminalr. neue Folge. I.

σελ. 551. ὅρα προσέτι ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Rosshirt ἀνα-
 φερομένων χωρίων, Sternberg de crim. stellionatus Marb.
 1838. Escher die Lehre von strafbaren Betrug. σελ.
 77. Ὁμοίως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν ἀρχῆς τινοῦ κατὰ
 τοὺς ῥωμαίους, περὶ τοῦ τί ἐλογίζετο falsum, δὲν ἐπιτυγ-
 χάνομεν, οὔτε οἱ ῥωμαῖοι νομικοί, οἱ ὅποιοι ἄλλως δὲν ἦ-
 σαν εὐτυχεῖς εἰς τοὺς ὁρισμοὺς, εἶχον παντάπασιν τὸν
 σκοπὸν τοῦ νὰ δώσωσιν ὁρισμὸν τοῦ falsum Birnbaum
 im Archiv. I. c. σελ. 555. Rosshirt Gesch. III. σελ. 9.
 Παραβ. Escher σελ. 323. Ἐάν τις ἐκ μεμονωμένων ῥω-
 μαϊκῶν κειμένων δοκιμάσῃ νὰ παραγάγῃ γενικὴν τινα ἐν-
 νοίαν, πρέπει νὰ λάβῃ εἰς σκέψιν, ὅτι συχνάκις ἐκρούχθη
 μετέπειτα εἰς μοναδικὰς περιπτώσεις, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρ-
 μόζηται ἐπ' αὐτῶν ἡ poena falsis χωρὶς νὰ λέγηται ἐν-
 τεῦθεν, ὅτι ὑπῆρξεν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας ἀληθὲς
 falsum. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπῆλθε βεβηλῶς ἡ ἰδέα (ὡς ὁ
 Rosshirt Gesch. III. σελ. 437. φρονεῖ), ὅτι ἡ προσβολὴ
 τῆς δημοσίας πίστεως ἦτον ἡ βλάσις τοῦ falsum, διὰ τοῦτο
 οἱ ῥωμαῖοι δὲν παρὰδέχοντο ὅτι ὑπάρχει falsum πάντοτε
 ὅσάκις ὁποιοσδήποτε ἐφανερώσῃ ψευδὲς τι εἰς ἔγγραφον, ἀλ-
 λὰ τότε μόνον, ὅταν τοῦτο ἐγίνετο ἀπὸ τινα (π. χ. ὑπάλλη-
 λον) ὅστις μαρτυρῶν τὴν ψευδοῦς προσέβηκε τὰ δημόσια αὐ-
 τοῦ καθήκοντα. ἢ ὅταν ἡ ἐξαπάτη ἐγίνετο εἰς ἔγγραφα οὐ-
 σιῶδη πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς πίστεως, Escher σελ.
 330. Ὅρα ἐν γένει νεωτέρας ἐρεῦνης περὶ ἀπάτης καὶ νο-
 θεύσεως εἰς Niccolini princip. generali regolat del giu-
 dizio di falso. Napol. 1829. Cucumus im Archiv des
 Criminalr. neue Folge 1833. nr. 22. v. Preuschen
 Beitr. zur Lehre von strafbaren Betrug und Fäl-
 schung. Darmst 1836 Mittermaier in Demme's An-
 nalen der Deutschen Criminalrechtspflege VI nr. 1.
 Escher die Lehre von dem strafbaren Betrug und der

Fälschung. Zürich 1810. Günther in Weiske Rechtlexikon II. Bd. σελ. 73. Rosschirt in seiner Zeitschrift III. Bd. σελ. 311. Visini in Beitr. zur Criminatrechtswissensch. Wien 1839. nr. 2.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ εἰς τὴν Καρολίαν ἀναφέρονται εἰδικῶς μόνον εἶδη τινὰ νοθεύσεων (ἔρα περὶ τούτου Rosschirt Gesch III. σελ. 15.), πρέπει νὰ προστρέχη τις εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον τόσον μᾶλλον, ὅσον καὶ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς νομικοὺς τοῦ Μεσαιῶνος καὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐπιβροῇ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δικαστικῆς πράξεως, ἐφηρμόσθη πάντοτε τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἰς τὴν προκειμένην διδασκαλίαν. Ἡ διχογνωμοσύνη τῶν συγγραφέων καὶ τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων ἐξηγείται εὐκόλως ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι τινὲς μὲν ἐστηρίχθησαν εἰς ἐσφαλμένες γνώμας περὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τινὲς δὲ ἐπροσπάθησαν νὰ παργγάωσιν ἀρχὴν τινὰ ἐκ Ῥωμαϊκῶν κειμένων, εἰς τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ἀρχή. Τὸ κύριον σφάλμα ἦτον, ὅτι παρεγνωρίσθη ἡ ἐσωτερικὴ διαφορὰ μεταξὺ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως. Εἰς Ἰταλίαν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν ὑπελήφθη πάντοτε ὁρθότερον τὸ falso, forgery, faux (ὅμοια μὲ τὸ Ῥωμαϊκὸν falsum) ὡς ἄδίκημα διακεκομμένον ἀπὸ τὴν συνήθη ἀπάτην· ἀλλὰ καὶ ἡ γερμανικὴ καλῆτέρα χρῆσις τῶν λέξεων ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴν τὴν γνώμην (ἔρα τὴν κατωτέρω σημείωσιν). Ὁμολογοῦμεν, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ὁ νομικὸς ὀφείλει ν' ἀκολουθῇ καὶ εἰς ταύτην τὴν διδασκαλίαν αὐτὸ τὸ δίκαιον· καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις αἱ ὅπου ὑπάρχουσιν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον κατηγορημέναι εἰς τὸ falsum, νὰ ἐπιβῇ τὴν βαρυτέραν ποινὴν, ὅτι δὲ καὶ τὴν καθ' ἑμᾶς ἀπάτην ὀφείλει νὰ κρίνῃ κατὰ τὰς περὶ stellionatus διατάξεις (Rosschirt III. σελ. 21, 30.) ἀλλ' ἡ ἔρευνά τῆς κατὰ τὴν Γερμανικὴν δικαστικὴν πράξεως ἀπαδεικνύει, ὅτι ἡ τοιαύτη βλάβη τοῦ δικαίου εἶναι πολλὰ ἐπισφαλής. Οἱ γερ-

μανοὶ νομικοὶ ἀνεγνώρισαν πάντοτε, ὅτι μετὰ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως ὑπάρχει διαφορὰ κατὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν ἔγινεν εἰς αὐτοὺς ἐναργῶς καταφανὲς καὶ τὸ γινώρισμα τῆς διαφορᾶς ταύτης Escher σελ. 316.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Οἱ δὲν κερδαίνομεν τίποτε, ἐὰν κατατάξωμεν τὴν ἀπάτην, ὡς ὁ Φάϋερβαχ, εἰς τὰ ἀόριστα ἀδικήματα, τοῦτο παρατηρήθη ἤδη ἀνωτέρω (βλ. καὶ Birnbaum im Archiv des Criminalr. neue Folge I. σελ. 259.) ἀλλ' ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ὑποληφθῇ ἡ ἀπάτη ὡς προσβολὴ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀληθείας δικαιώματος. Birnbaum I. c. σελ. 528, κτλ. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακριθῇ πρᾶκτικῶς ἡ νόθευσις ἀπὸ τὴν ἀπάτην. Ἐνταῦθα δὲ θέλει εἶναι ἀναποφεύκτως ἀνάγκαια ἡ νομοθέτησις, καὶ ὅσον καὶ ἂν ᾖ δόσκολον ἔργον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κωδικοποιεῖται πρᾶξις μ' ὅλον τοῦτο νὰ γίνῃ ἡ δοκιμὴ, καθότι παρουσιάζεται μεγίστη διχρῆνωμοσύνη, καὶ οὔτε εἰς αὐτάς τὰς νεωτάτας νομοθεσίας δὲν φαίνεται ἀκόμη ὁμοφωνία.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς (νόμος εἰς τὸ κεφαλ. XXVI. περὶ ἀπάτης) ὀνομάζει (ἄρθρ. 176.) ἀπάτην, ἐάν τις διὰ ὁυερῶν παραστάσεων ἢ πράξεων φέρῃ ἄλλον τινα εἰς πλάνην ἐκ τῆς ὁποίας ὑποφέρει τις βλάβην τῆς ιδιοκτησίας ἢ ἄλλων δικαιωμάτων του, ἢ ἐάν τις πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν πλάνην ἢ τὴν ἄγνοιαν τοῦ ἄλλου. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 178. διακρίνονται περιπτώσεις τινές, ἐν αἷς ἡ ἀπάτη ὡς ἐκ τῶν προσόντων τῆς πράξεως αὐτῆς ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἢ οὐκ ἔστιν ἐάν τις γείνηται ψευδομάρτυς ἐνώπιον δικαστηρίου, ὅν ἀναλαμβάνῃ ψευδῶς χαρακτῆρα δημοσίου ὑπαλλήλου, ὅν μετερχόμενος δημοσίως ἐπιτιμώματι μεταχειρίζεται ψευδῇ μέτρᾳ καὶ σταθμᾷ, ὅν παραποιῇ δημόσια ἔγγραφα, ἢ σημεῖα ἐπιβαλλόμενα ἀπὸ δημοσίων κατὰσταμα δὲ ἀσφαλίσεως ἢ ἐλέγχου, ὅν μετακινήσῃ ὀρθοπεδικὰ

σημεία, ὅν σπαταλᾷ τὴν κατὰστασίν του καὶ δὲν δύνηται πλέον νὰ πληρώσῃ, ἢ ζητῇ διὰ πανουργίας νὰ παρατείνῃ τὴν πίστιν του. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 179. θεωροῦνται καὶ ἄλλαι ἀπάται ὡς ἀδικήματα, ἐὰν ἡ ζημία ὑπερβαίῃ 25 φιορίνια· ὡς παραδείγματα δὲ ἀπλῶς ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρ. 180, 1ον ἐὰν τις συντάσῃ ψευδῇ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα. ἢ νοθεύῃ γνήσια, ἢ διαδίδῃ παραπεποιημένα ἢ νενοθευμένα δημόσια πιστωτικὰ ἔγγραφα, ἄνευ συνεννοήσεως μετὰ τῶν νοθευτῶν, 2ον διὰ δεισιδαίμονος ἢ δολερᾶ· ἐξεπάτης καταχρᾶται τῆς ἀσθενείας τοῦ πνεύματος τοῦ ἄλλου πρὸς ζημίαν αὐτοῦ τούτου ἢ τρίτου τινος. 3ον ἀποκρύπτῃ εὐρηγμένα πράγματα, ὅν ἰδιοποιῇται, λαμβάνῃ εἰς ἑαυτὸν ψευδὲς ὄνομα, τάξιν ἢ χαρακτῆρα, ὅν μεταχειρίζεται εἰς παιγνίδια ψευδεῖς κύβους ἢ χαρτία. (ποινὴ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 181. κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους αὐξανομένη δ' ἐπιβαρυντικούς λόγους μέχρι 5 ἐτῶν, καὶ ἐπὶ μεγάλων π. σῶν μέχρι 10 ἐτῶν). Περὶ νοθεύσεως ὁμίλει αὐστριακὸς νόμος μόνον (Κεφ. XII, ἐπὶ παραποιήσεως δημοσίων πιστωτικῶν ἐγγράφων καὶ κιβδηλίας νομισμάτων. ὅρα καὶ Visini im seiner Beiträgen (Wien 1839) σελ. 52. 441. Jenull. Geist des osterreich. Rechts II. σελ. 184. 'Ὁ πρῶσαικὸς νόμος διαλαμβάνει χωριστὸν τμήμα περὶ κολασίμου ἰδιοφτελείας καὶ ἀπάτης καὶ λέγει § 1256 κολάσιμον ἀπάτην, πᾶσαν ἐκ προθέσεως παραγωγὴν πλάνης πρὸς βλάβην, δι' ἧς βλάπτονται τὰ δικαιώματά τινος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰς τοὺς νόμους ὁρισμένῃ ἰδιαιτέρα ποινὴ, ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν § 1260 χρηματικὴ ποινὴ ἴση μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ ἐπιζητηθέντος κέρδους, καὶ ἐὰν ὁ ἀπατεὼν δὲν δύνηται νὰ καταβάλῃ αὐτὴν, φυλάκισις· ὅρα περὶ ἀπάτης κατὰ τὸ πρῶσαικὸν δίκαιον ἐν γένει, Temme Handb. des preufs Criminalr. σελ. 340. 335. 'Ἡ ἀπάτη εἶναι κοινὴ ἢ ἐπιφανής. 'Π τελευταία αὕτη λαμβάνει χώραν, 1. ἐὰν πρὸς τὴν ἀπάτην ὑπάρχῃ καὶ παράβασις ἰδιαιτέρου χρέους ἐπὶ

ὕπαλλήλων, ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, μεσιτῶν, δικαστικῶν, ἐντολοδόχων διωρισμένων ἐπιτρόπων (§ 1320—44). ἐπὶ ἀπιστίας ὑπηρέτου ὕψιστου ἀρχιεπισκόπου· ἐπὶ λύσεως τῆς σφραγίδος· ξένων γραμμάτων. II. ἐπὶ ἀπάτης· προαχθείσης μὲν τὸν τρόπον ἐξαίρετως· πανουργον καὶ δυσεξέλεγκτον (§ 1377). Αὕτη ὀνομάζεται νόθευσις εἰς τὸν νόμον, ἀρθ. 1378. 'Απάτη, δι' ἧς τίθενται εἰς πρόσωπα ἢ εἰς πράγματα γνωρίσματα ἢ ιδιότητες, μὴ ἀφορίζουσαι εἰς αὐτὰ, ἢ ἀποκρύπτονται ὑπάρχουσαι ιδιότητες πρὸς βλάβην ἄλλων (Temme σελ. 365). 'Ενταῦθα καταριθμεῖ ὁ νόμος, ἰδιαιτέρως, 1ον νόθευσιν ἐγγράφων (§ 1380—98) (Temme σελ. 36.), 2ον ψεῦδος εἰς τὰ παιγνίδια (§ 1399), 3ον χρυσοποιεῖν καὶ χρησιμοποιεῖν (§ 1402) 4ον μετακίνησιν ὀρίων. III. Ἐπὶ ἀπάτης μετὰ προσβολῆς· γενικῶν χρημάτων. Εἰς ταύτην ὑπάγονται 1ον ψευδογραφία καὶ ψεῦδος ἐνώπιον δικαστηρίου (§ 1405.), 2ον ψευδογραφία καὶ ψεῦδος ἐνώπιον βλάπτουσα (§ 1435), 3ον ὑπόβληξ ξένου τέκνου (§ 1436) κατὰ χρήσις ξένου ὀνόματος καὶ ξένων συμβόλων § 1440 IV. Ἐπὶ ἀπάτης τοῦ δημοσίου (§ 1441), 1ον διὰ νενοθευμένων ἡμετέρων καὶ σταθμῶν· 2ον διὰ χρεωκοπίας· Πρὸ πάντων εἰς τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον εὐρίσκονται τὰ περὶ μορφοποιίας τῆς διδασκαλίας περὶ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως. Εἰς αὐτὸ ἡ forgery ὡς νόθευσις διακρίνεται αὐστηρῶς ἀπὸ τῆς ἀπάτης cheat. 'Ἐκ τῶν γερμανικῶν νομικῶν ἐξέθεσις τὰ περὶ τοῦτου ἄριστα ὁ Escher εἰς τὸ μενηθέν σύγγραμμά του. Τί ἐστὶ forgery, ἀποφασίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς πλῆθος· κανονισμῶν καὶ commonlaw. 'Ἡ δικαστικὴ πρᾶξις συνείλεσεν εἰς τοῦτο πολὺ ὅρα τὴν κυρίαν σλλογὴν Hammond the criminal Code digest. consolidation of statutes of forgery. London 1823. 'Ἡ ἀπάτη ὀνομάζεται cheat. 'Αξιολογώτατον δοκίμιον κωδικοποιίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ παρατηρήσεων εὐρίσκεται εἰς τὸ fourth report of the commissioners on criminal law.

1839. pag. 54—57. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀποδίδει διὰ τῆς ἐκφράσεως *escroquerie* τὴν ἔννοιαν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀπάτης. (ἄρθ. 409.). Λέγει ὅστις μεταχειριζόμενος ψευδῇ ὀνόματα ἢ ιδιότητας, ἢ μηχανευόμενος νὰ παραστήσῃ ὡς ὑπαρχού α. ψευδεῖς ἐπιχειρήσεις, ἢ ἀνύπαρκτον δύναμιν ἢ πίστιν, ἢ νὰ διεγείρῃ ἐλπίδα ἢ φόβον ἐπιτυχίας τινος, ἢ συμπτώσεως, ἢ ἄλλου τινὸς φανταστοῦ περιστατικοῦ, λαμβάνει χρήματα, κινήτᾶ, δημολογίαν δωρημάτων, κληροδοτήματα, χρηματιστικὰ γραμμάτια, ὑποσχέσεις, ἐξοφλητικὰ, καὶ διὰ τῶν μέσων τούτων σφετερίζεται τὴν περιουσίαν ἄλλου ὅλην ἢ ἐν μέρει, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ὅρα περὶ τούτου (καὶ ὅτι εἶναι ἀτελὲς ἡ ἔννοια) Haus observations III. pag. 400 καὶ Rauter traité du droit criminel. II. p. 434. Escher Lehre -σελ. 171. ἐκτὸς τούτου εἶδη τινα τῆς ἀπάτης τιμωροῦνται ἀστυνομικῶς. γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 479. nr. 5—7. ἄλλα πάλιν κατατάσσονται ὑπὸ ἰδιαιτέρους ποινικοὺς νόμους, ὡς ἀδικήματα, οἷον ἀπάται τινες εἰς τὰ συμβόλαια (νοθεμένα μέτρα), ἀπάτη ἐπὶ πολυτίμων λίθων, χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν σκευῶν (ἄρθ. 433), κατάχρησις τῆς ἐμπιστοσύνης (ἄρθ. 406—8), ψεύδῃ πρὸς ἐπαίτιν (ἄρθ. 276.). Ἡ νόθευσις *faux* κατατάσσεται ἐξ ἐναντίας εἰς τὸν ποινικὸν κώδικα ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης ἀδικήματα (ἄρθ. 132). Ἀντικείμενα δὲ τοῦ *faux* εἶναι 1ον δημόσια σφραγίδες, γραμμάτια τῆς τροπείκης, δημόσια πιστωτικὰ ἔγγραφα, χρητόσημα, μέσα βεβαιώσεως τῆς γνησιότητος, σφύρα τῆς δασονομικῆς ὑπηρεσίας κ.τ.λ. (ἄρθ. 139—144). 2ον δημόσια ἔγγραφα (ἄρθ. 145.). Ἐνταῦθα εἶναι πολλάκις δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ τί θεωρεῖται δημόσιον ἔγγραφον. (Hellie. III. p. 338.). Ἀλλ' ὁ κώδικς κάμνει ἐνταῦθα οὐσιώδη τινα διακρίσιν. Α'. Ἐὰν δημόσιός τις ὑπάλληλος πράξῃ τὸ *faux*

(ἄρθ. 146.). (Hellie III. p. 346.) διὰ ψευδῶν ὑπογραφῶν, διὰ μεταγενεστέρων μεταλλαγῶν εἰς τὰς πράξεις τὰ ἔγγραφα ἢ τὰς ὑπογραφάς, διὰ ὑποβολῆς προσώπων, διὰ προσθηκῶν, παρεμβολῶν εἰς ἐκθέσεις, ἢ δημόσια ἔγγραφα. Τοῦτο ἐστὶ faux matériel κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ faux intellectuel (ἄρθ. 146.) (Legraverend traité I. p. 523. Carnot. Comm. I. p. 388—99. Hellie théorie I. Escher. Lehre. σελ. 394. 422), τὸ ὁποῖον πράττεται, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος συντάσσων τὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἀνέκοντα ἔγγραφα, ἀλλάζῃ ἀπατηλῶς τὴν οὐσίαν αὐτῶν, εἴτε γράφων ἄλλας διατάξεις παρὰ τὰς ὁποίας τὰ μέρη ἐσχεδίασαν ἢ ὑπηγόρευσαν, εἴτε ἀναφέρων ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ εἴτε γράφων ὡς ὁμολογηθέντα γεγονότα τὰ ὁποῖα δὲν ὁμολογήθησαν. Τὸ κύριον εἶναι ἡ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἐνέργει ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, ὅταν ἐπράξῃ τὴν νόθευσιν τοῦ ἔγγραφου (Hellie III. p. 344. Escher. Lehre. σελ. 425). Β'. Τοῦτου τοῦ faux διαφέρει ἡ νόθευσις δημοσίων ἐγγράφων ἀπὸ ιδιώτης γενόμενη (ἄρθ. 147.) (Hellie théorie III. p. 365. Escher. σελ. 429). 3ον νόθευσις ιδιωτικῶν ἐγγράφων, ἀλλὰ πίνην μὲ τὴν διάκρισιν Α'. ἐὰν ᾖται ἐμπορικὰ γραμματεία (ἐνταῦθα ἡ ποινὴ εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς καὶ ἐπὶ νοθεύσεως δημοσίων ἐγγράφων ἄρθ. 145), ἢ Β'. ἄλλα ιδιωτικὰ ἔγγραφα (ἄρθ. 150.) (Hellie théorie III. p. 406. Escher. σελ. 445). 4ον Κατὰ ἐπιεικεστέρους ποινικοῦς νόμους ὑποβάλλει τελευταῖον ὁ κώδικς (ἄρθ. 153.) τὴν νόθευσιν διαβατηρίων, βιβλίων εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφονται οἱ ὁδοιπόροι, πιστοποιητικὰ (Hellie théorie IV. p. 8.). Ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον γνώμη εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν νέον σαρκικὸν νόμον (ἄρθ. 675). περὶ escroquerie, ἐνῶ τὸ falso (κατατασσόμενον μεταξὺ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων) ἐκτιθεῖται ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως εἰς τὰ ἄρθ. 331—75. Ὁ βασιarikὸς νόμος πραγ-

ματεύεται περί τῆς ἀπάτης (Κεφ. V.) ὡς βλάβης ἀλλο-
 τριῶν δικαιοματίων, καὶ κατὰ τὸ (ἄρθ. 256.) εἶναι ἐνοχος
 ἀπάτης ὅστις διὰ τὸ νὰ προσενήσῃ ζημίαν εἰς ἄλλον ἢ διὰ
 τὸ ἀπολαύσῃ ἀθέμιτον κέρδος, διαδίδει ἢ παριστᾷ ἐν γνώ-
 σει καὶ ἐκ προθέσεως ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ, ἀπο-
 σιωπᾷ ἢ ἀποκρύπτει ἀθεμίτως ἀληθῆ γεγονότα ἢ στρέφει
 πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος ἢ πρὸς βλάβην τρίτου τὴν ξένην
 ἀπάτην. Κατὰ τὸ (ἄρθ. 257.) ἀπάτη εἶναι καὶ ἡ ἀπλῆ
 ἀποσιώπησις τῆς ἀληθείας, ἰὸν ἐὰν τις καταχράται τῆς
 πλάνης τινος, διὰ τὸν ἀναπείσῃ εἰς τὸ νὰ πράξῃ ἢ νὰ
 παραλείψῃ τι ἐπιζήμιον εἰς αὐτὸν, 2ον ἐὰν τις πρὸς βλάβ-
 ῇ τῶν δικαιωμάτων τρίτου τινὸς κρύπτῃ, κατασταίῃ
 ἄχρηστα κύρος ἔχοντα ἔγγραφα, 3ον ἐὰν τις προσκληθεῖς
 ἀπὸ τὴν ἀρχὴν εἰς μαρτυρίαν, ἀποσιωπᾷ ἢ ἀρνῆται νὰ
 φανερώσῃ ὅ,τι ἠξέυρει. Ἡ ἀπάτη Α'. πρὸς βλάβην ξένης
 ἰδιοκτησίας εἶναι ἡ πλημμέλημα, ἄρθ. 387, ἐὰν συμπο-
 σοῦται εἰς 5 μέχρῃς 25 φιορινίων, (καὶ τιμωρεῖται μὲ
 φυλάκισιν 1 μηνὸς μέχρῃς 1 ἔτους), ἡ κακούργημα, (ἄρθ.
 258.) ἐὰν συμποσοῦται εἰς πλέον τῶν 25 φιορινίων (καὶ
 ἐπιβάλλεται τότε ἡ ποινὴ τῆς κοινῆς κλοπῆς), ἡ εἶναι ἐπιφανὲς
 ἀπάτη, καὶ πάλιν ἡ 1ης τάξεως ἐὰν ἐπράχθῃ πρὸς ζημίαν
 εὐσεβῶν ἢ κοινωφελῶν καταστημάτων, ἢ ἀπὸ ἐπιτρόπους,
 ἢ κηδεμόνας, ἢ πληρεξουσίου, ἢ ἐπὶ ἐπιτηδεύματων, διὰ
 νοθευμένων μέτρων, σταθμῶν, καταχρήσεων δημόσιων ση-
 μαντηρίων, διὰ ψευδορκίας, καταχρήσεως τῶν προλήψεων
 τινός, θησαυρορυχίας, μαγείας (ποινὴ ἡ τῆς ἐπιφανοῦς
 κλοπῆς, ἄρθ. 263), ἡ 2ης τάξεως, (ποινὴ 4—8 ἐτῶν)
 ἐὰν πρὸς τὴν ἀπάτην ὑπῆρξε καὶ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἢ τῆς
 υἰείας τινος, ἢ ἐὰν ἐπράχθῃ ἀπὸ κατήλους ἢ ζυθοποιούς,
 ἐὰν πολλοὶ ἠνώθησαν πρὸς τὸ νὰ πράξωσιν αὐτήν, ἀπὸ
 τῶν ἐξ ἐπιτηδεύματος παιγνιοδιωκτῶν — ἐπὶ νοθεύσεως
 ἔγγραφων, (ἄρθ. 266), ψευδορκίας (ἄρθ. 269), χρεωκε-

πίας (ἄρθ. 273). Β' Ἀπάτη κατὰ τοῦ προσώπου ἢ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως ἄλλου τινός, ὡς πρὸς τὸν γάμνον, (ἄρθ. 281.) ἀπάτη κατὰ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως, (ἄρθ. 282.) κατὰ τῆς πολιτικῆς τάξεως, ἄρθ. 392, κατὰ τῆς ὑπολήψεως. (ἄρθ. 284). Περὶ τῆς νοθεύσεως πραγματεύεται ἐξ ἐναντίας ὁ νόμος εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ κακουργημάτων κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως (ἄρθ. 373.), καὶ θεωρεῖ ὡς τοιαῦτα τὴν νόθευσιν δημοσίων ἐγγράφων (20—25 ἐτῶν), τὴν ἀπάτην ὡς πρὸς τὴν σφραγίδα τοῦ κράτους (ἄρθ. 338. ποινὴ 1—4 ἐτῶν εἰρκτῇ), τὴν ἀπάτην δι' ἀντιποιήσεως δημοσίας ἀρχῆς, (ἄρθ. 339), τὴν κίβδηλειαν (ἄρθ. 341). τὴν νόθευσιν πιστωτικῶν ἐγγράφων (ἄρθ. 337. ἕως 12 ἐτῶν εἰρκτῇ). Ὡς πλημμελήματα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως κηρύττονται, ἡ ἀπατηλὴ κατασκευὴ ἢ νόθευσις διαβατηρίων πιστοποιητικῶν (6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν) ἢ κατασκευὴ σφραγίδος τῆς ὑπηρεσίας ἀνευ ἐξουσίας, (ἄρθ. 426). Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθ. 245), θεωρεῖ ἀπλὴν ἀπάτην, ἐάν τις διαδίδῃ ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἢ ἀποσιωπᾷ ἢ ἀποκρύπτῃ ἀληθῆ πράγματα εὐρισκόμενος εἰς σχέσεις εἰς τὰς ὁποίας εἶναι νομίμως δὲ πόχρεος νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἐάν τις ὠφεληταὶ ἀπὸ τοιαύτας πράξεις ἄλλων, καὶ προξενῇ δι' αὐτῶν ζημίαν εἰς ἄλλους ἢ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς ἀθέμιτον ὄφελος (ποινὴ ἡ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, καὶ ἐάν δὲν ᾖναι δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, φυλάκισις μέχρις 8 ἐβδομάδων, ἢ εἰρκτῇ μέχρις 6 ἐβδομάδων, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει φιλοκερδῆς προαίρεσις δίδεται εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλῃ χρηματικὴν ποινὴν.) Ἀπὸ τὴν ἀπλὴν ἀπάτην διακρίνει ὁ νόμος τὴν ἐπιφανῆ ἀπάτην, καὶ ὑπάγει εἰς ταύτην αἱ τὴν νόθευσιν. Ἐνταῦθα δὲ ἴον ἐάν τις ὑπὸ τὸ ὄνομα δημοσίων ἀρχῶν συντάσῃ δημόσια ἔγγραφα, ἢ νοθεύῃ γνήσια τοιαῦτα ἔγγραφα, ἢ παρανόμως κρύπτῃ ἢ κα-

τασταί· ἡ ἀγρηστα δημόσις ἢ ιδιωτικὰ ἐγγράφα πρὸς βλάβην τοῦ δικαιώματος· ἄλλων (ἄρθ. 247. ποινὴ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν ἢ εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἐπιτύχη ἡ ἀπάτη, μέχρις 8 ἐτῶν κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ζημίας ἄρθ. 245). 2ον Ἄνευ ἐξουσίας σύνταξιν ιδιωτικῶν ἐγγράφων ὑπὸ ξένον ὄνομα, ἢ νόθευσιν γνησίων ιδιωτικῶν ἐγγράφων (ἄρθ. 249. ποινὴ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν, ἢ εἰρκτὴ μέχρις 1 ἐτους, ἐπὶ δὲ ζημίας μέχρις 6 ἐτῶν). 3ον νόθευσις διαδοτηρίων ὁδοιπορίας, βιβλίων εἰς τὰ ὅποια καταγράφονται οἱ ὁδοιπόροι, ἀποδεικτικὰ ὑπηρεσίας ἢ γεννήσεως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ φυγὴ τινός (φυλάκισις μέχρις 8 ἐβδομάδων). 4ον κατασκευὴν ψευδῶν ἢ κατάχρησιν γνησίων δημοσίων ἢ ιδιωτικῶν σφραγίδων ἢ σφραγισμῶν (ἄρθ. 251—52). Β. τὴν κατάχρησιν τῆς θρησκείας, Γ. τὴν κατάχρησιν τῶν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ιδιοτήτων, (ἄρθ. 254), Δ. τὴν εἰς κίνδυνον ἐκθεσιν τῆς ζωῆς ἢ υγιείας τινος, (ἄρθ. 255.), Ε. τὴν χρεωκοπίαν, (ἄρθ. 256.) κτλ. ὅρα περὶ τῆς ἀπάτης κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον **Krug. Studien II.** σελ. 120, καὶ περὶ νοθέσεως σελ. 142. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθ. 351) θεωρεῖ ἀπάτην, ἐὰν τις πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων ἄλλου διαδίδῃ ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἢ τὰ ἀληθῆ ἀποκρύπτῃ ἢ ἀποσιωπῇ καὶ ἐντεθῇ προξενῇ ζημίαν εἰς τὸν ἄλλον ἢ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς ὄφελός τι (ποινὴ ἄρθ. 332. φυλάκισις· ἐὰν ὑπῆρχε προαίρεσις νὰ προξενηθῇ βλάβη καὶ προσεκτῇ ἀθέμιτον ὄφελος, ποινὴ ἢ τῆς κλοπῆς). Κατὰ τὸ ἄρθρον 353 ὑπάρχει ἀπάτη μὲ ἐπιβαρυντικούς λόγους, 1ον ἐὰν ἐπράχθῃ διὰ καταχρήσεως τῆς θρησκείας ἢ θρησκευτικῶν πράξεων, 2ον δι' ἀντιποιήσεως ψευδοῦς τίτλου ἀρχῆς, ἢ ὑπὸ τὸ πρόσχημα δημοσίας παραγγελίας ἢ ψευδοῦς δημοσίας μαρτυρίας, 3ον ἐπὶ θηταυροφυγίας, ἐπὶ οἰωνισμοῦ, 4ον δι' ἐξαφανίσεως βλάβης

ως ἢ ἀποκρύψεως ιδιωτικῶν ἐγγράφων, οἷον διζητῶν, συμβολαίων, ὅν ἐάν ἐπράχθη ἀπὸ δημοσίου κλητῆραι ἐνοδόχους, διαχειριστάς, συνεταίρους, πραγματογνώμα-
νας. Νόθευσιν λέγει τὸ ἄρθρον 356, ἐάν τις πρὸς θλά-
σιν τῶν δικαιωμάτων ἄλλου τινος, κατασκευάζῃ πρᾶγμα
κίβδηλον, ἢ νοθεύῃ τι γνήσιον καὶ χάμην χρῆσιν αὐτοῦ,
διὰ ν' ἀπατάσῃ τὸν ἄλλον καὶ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ζη-
μίαν ἢ ν' ἀπολαύσῃ ὁ ἴδιος ὄφελος. Ὅστις συντάσσει
ψευδῆ ιδιωτικὰ ἔγγραφα ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἢ ἐπὶ ξένῳ
ὀνόματι, ἢ καταχρᾶται τῆς ὑπογραφῆς ἢ τῆς σφραγίδος
τοῦ ἄλλου εἰς ψευδῆ ἔγγραφα, ἢ διαφθείρει τὸ περιεχό-
μενον γνήσιον, ὑποβάλλεται εἰς φυλάκισιν μέχρι 1 ἐ-
τους, ἐάν δὲ πράξῃ τὸ τοιοῦτον ἐπὶ συναλλαγματικῶν,
ἐμπορικῶν πιστωτικῶν γραμμάτων ἢ βιβλίων, ἢ ἐπὶ μέ-
τρων καὶ σταθμῶν, ὑποβάλλεται εἰς εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν.
Περὶ τῆς νοθεύσεως δημοσίων ἐγγράφων πραγματεύεται ἡ
δύο εἰς τὸ περὶ δημοσίων ἀδικημάτων (εἰς τὸ περὶ πρά-
ξεων κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως) (ἄρθ. 216), καὶ τιμω-
ρεῖ τὴν νόθευσιν πιστωτικῶν ἐγγράφων, μὲ 8—15 ἐτῶν
τὴν νόθευσιν ἄλλων δημοσίων ἐγγράφων, (ἄρθ. 219), μὲ
φυλάκισιν τὴν νόθευσιν διαβατηρίων, βιβλίων εἰς τὰ ὅποια
καταγράφονται οἱ ὁδοιπόροι πιστοποιητικῶν υπηρεσιᾶς, μὲ
φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν τὴν νόθευσιν δημοσίων σφρα-
γίδων καὶ σημαντηρίων, ἄρθ. 222. Τὸ διὰ τὴν βάδην νο-
μοσχέδιον πραγματεύεται κατὰ πρῶτον περὶ νοθεύσεως
(Κεφ. XXXI), καὶ 1ον δημοσίων ἐγγράφων (ἄρθ. 383),
μὲ ἐλαφροτέρας ποινάς, (ἄρθ. 389), ἐάν ἐνοθεύθησαν δη-
μόσια πιστοποιητικὰ, διαβατήρια κτλ. 2ον περὶ νοθεύσεως
ιδιωτικῶν ἐγγράφων, (ἄρθ. 390), καὶ διακρίνει ἰδιαίτερά
τινα εἶδη τοιούτων ἐγγράφων διὰ τὴν σημαντικότητά αὐ-
τῶν, οἷον ἐμπορικὰ γραμμάτια, συναλλαγματικὰς (ἄρθ.
392). 3ον περὶ νοθεύσεως δρεθητικῶν λίθων, (ἄρθ. 399),

χρησέμευ, (άρθ. 401.), μέτρων καὶ σταθμῶν, (άρθ. 402), χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν σκευῶν, (άρθ. 403), σφραγίδων, σημαντηρίων, (άρθ. 406). Χωριστὸν κεφάλαιον τὸ XXXII. διελκυσθάνει τὰ περὶ ἀπάτης· τὸ ἀρθ. 409 θέτει ἐν μέρει ἀρνητικῶς τὴν διάταξιν. Ὅστις λέγει ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῆς νοθεύσεως διαστρέφει πλυνθῶν τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἀποσιωπᾷ αὐτήν, με φιλοκερδῆ προαίρεσιν καὶ κατὰ παράβασιν ἰδιαιτέρου καθήκοντος αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀναπαύει ἐν γνώσει τὸν ἄλλον νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι ἐπιζήμιον εἰς τὰ περὶ τὴν περιουσίαν δικαιοῦματά του, ὑποβάλλεται ἕνεκεν ἀπάτης εἰς τὴν ποινὴν τῆς κοινῆς κλοπῆς. Τὸ ἀρθ. 410 ἀπειλεῖ μετὰ τὰ τρία τέταρτα τῆς ποινῆς ταύτης ἐκείνον, ὅστις διὰ τῆς διαγωγῆς του διατηρεῖ ἢ στρέφει εἰς ὄφελός του τὴν πλάνην τοῦ ἄλλου. Τὸ ἀρθρον 416 διακρίνει τὴν ἀπάτην χωρὶς φιλοκερδείας, τὸ ἀρθ. 417 τὴν ὑπεξαγωγὴν ἐγγράφων, τὸ 418 τὴν χρῆσιν ξένων ἐγγράφων.

§ 411.

Συμβατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι I πράξεις πρὸς ἐξαπάτην ἑαυτοῦ τινος, εἴτε 1ον ἀρνητικὴ, ἀποσιώπησις ἀληθειῶν γεγονότων (*oppressio veritatis*) (α), εἴτε 2ον θετικὴ, πραγματικὴ κοινοποιήσις ψευδῶν γεγονότων (*immulatio veritatis*). Εἰς τὴν πρώτην γίνεται κατάχρησις πρὸς παράνομον ζήμιαν τοῦ ἄλλου, τῆς ὑπαρχούσης ἤδη πλάνης ἢ ἀγνοίας· εἰς τὴν δευτέραν παράγεται παρανόμως μὴ ὑπάρχουσα πλάνη.

(α) L. 1. § 2. L. 16. § 2. L. 21. D. ad. L. Corn. de falsis L. 8. D. de accus. L. 29. § 5. D. mandati.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. διὰ τὴν ὑπάρξιν Stellionatus ἀπαιτεῖται δο-
 λερὰ προπαρασκευὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διατηρηθῇ ὡς
 πρὸς τὴν σχέσιν ἢ πλάνη ἄλλου τινος περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ
 τῆς ιδιότητός τινων γεγονότων, ἢ νὰ κατορθωθῇ, ὥστε ἡ
 πλάνη αὕτη νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπίτευξιν τῆς παρανόμου προ-
 αϊρέσεως τοῦ ἀπατεῶνος. L. 3. D. Stellionat. L. 4. § τε-
 λευτ. L. 16. L. 36. D. de pignor. act. L. 1. 4 C. de
 crim. stellionat. L. 26. § 5. D. mandat. Madai de stel-
 lionatu p. 12.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁ σκοπὸς τοῦ
 stellionatus τείνει πάντοτε εἰς βλάβην τῆς περιουσίας τοῦ
 ἄλλου. Ἡ συγκατάταξις αὐτοῦ μὲ τὴν actio dili κα-
 τὰ ἀδικήματα, τὰ ὅποια προσβάλλουσι τὴν ἰδιοκτησίαν,
 ἀποδεικνύει ὅτι τὸ stellionatus ἦτο βλάβη τῆς ἰδιοκτησίας
 μόνον. Εἰς τὴν L. 2. D. de stellion γίνεται μὲν λόγος περὶ
 necen alterius, ὅρα Heffter σελ. 327, ὅστις θέλει νὰ ἐκτεί-
 νῃ τὸ ἀδίκημα, ἀλλ' ἐκεῖθεν δὲν ἐξάγεται. ὅρα Birnbaum
 im Archiv neue folge I. σελ. 551. Escher Lehre σελ.
 231. Ἐὰν ἐκτείνωμεν τὴν ἀπάτην πολὺ, τὴν συγχέομεν μὲ
 ἄλλα ἀδικήματα. Rosshirt Geschic. III, σελ. 52. Βεβαίως
 εἰς πολλὰ ἐκτεταμένην σημασίαν ὑπέλαβε τὴν ἀπάτην ὁ
 Günther εἰς Weiske Rechtslexikon II. Bd. σελ. 94, θεω-
 ρῶν ὑπάρχουσιν ἀπάτην ἐν γένει πάντοτε, ὅταν περιορίζη-
 ται ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου (χωρὶς νὰ προσ-
 βάλληται ὕλικόν τι ἀγαθὸν αὐτοῦ). ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Mit-
 termaier in Demm's Annalen VI. σελ. 6—10. Ὁ Escher
 σελ. 96, ἀπαιτεῖ νὰ βλάβηται πάντοτε ὠρισμένον δικαίω-
 μα ἄλλου τινος σελ. 109, φανερὸν συμφέρον αὐτοῦ. ὅρα καὶ
 σελ. 205.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Γενικῶς παρατηρήθη ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διακρί-

νηται ἢ ἐγκληματικῶς κυλάσιμος ἀπάτη ἀπὸ τοῦς ἀπλοῦς
 φενακισμοῦς, ἀπὸ τὰ ἠθικῶς αἰσχυρὰ ψεύδη, καὶ πρὸ πάν-
 των ἀπὸ ἐξαπάτης στήριζομένης εἰς πλεονεξίαν ἐπὶ συμβο-
 λαίων καὶ πολιτικῶν ἀποζημιώσεων. Klien im Archiv des
 Criminalr. I. σελ. 155. Cucumus im Archiv des Cri-
 minalr. 1836. III. σελ. 446. v. Gönner Jahrbücher der
 Gesetzgebung. II. σελ. 376. v. Preuschen Beiträge zur
 Lehre von strafbaren Beitrug. σελ. 23. Visini Beiträge
 zur Criminalrechtswissenschaft. (Wien 1839) σελ. 63.
 Günther in Weiske's Rechtslexikon II. σελ. 83. Schüler
 Beiträge σελ. 84. Escher. Lehre von strafbaren Beitrug
 und von Fälschung σελ. 50—109. Mittermaier in
 Demme's Ann. des Criminalrechtspl. VI. Bd. σελ. 20
 Ἡ δυσκολία εἶναι μόνον εἰς τὸ νὰ διαγερῇ ἡ ὀρθοετική
 γραμμή. 'εἰ γνῶμη (ὡς ὁ v. Preuschen σελ. 23. θέλει)
 τοῦ νὰ ἐξαρτᾶται τὸ ἐξυπνοῦν ἐκ τοῦ ἂν ἢ κατὰ τὸ πολιτι-
 κὸν δίκαιον κατανάγκαις δὲν ἀρετῇ εἰς δικτήρησιν τῆς νο-
 μίμου τάξεως, καὶ προφύλαξιν ἀπὸ ζημιᾶς ὡς πρὸς τινὰς
 πράξεις, δὲν δικαιολογεῖται, ὅρα Mittermaier in Dem-
 me's Ann. σελ. 20. Εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ ῥωμαϊκὸν δι-
 καιον ὑπάρχει ὡς θέσις ἡ γνῶμη, ὅτι δὲν ὑπάρχον-
 ται εἰς τὸ crimen stellionatus ὅλκι αἱ ἐπὶ συμβολαίων
 λαμβάνουσαι χώραν ἐξαπάται L. 16. § 4. D. de minorib.
 L. 43. D. de contrah. emt. L. 22. § 3. D. locati. Ὁρθό-
 τερος πρακτικὸς νοῦς ὠδήγησε τοὺς ῥωμαίους νομικοὺς,
 ἀλλὰ σταθερὸν γνῶρισμα δυσκόλως δύναται νὰ καταδειχθῇ
 κατὰ τὸν Rosshirt Gesch. III. σελ. 12. φαίνεται ὅτι ὠδη-
 γήθησαν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν, ἂν ἐπαρουσιάζετο αἰσχυρὰ
 καὶ ἐπικίνδυνος πράξις. Τῷ ὄντι (ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παρα-
 τηρήσεων περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς κολασίμου ἀπάτης) τὸ
 πᾶν συνίσταται εἰς τοῦτο, ἐὰν ἐξάγεται ὅτι ὁ πράξας μετε-
 χειρίσθη αὐτὴν τὴν συνομολόγησιν τοῦ συμβολαίου ὡς μέσον

τοῦ νὰ καποθώσῃ τὴν ἐξαπάτην τοῦ ἄλλου, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις, ἐὰν γίνηται καταφωνὴς ἢ προαίρεσις τοῦ νὰ καταντήσῃ ἢ ἀποζημίωσις ἀδύνατος ἢ πολλὰ δύσκολος εἰς τὸν ἀπατηθέντα συμβαλλόμενον. Mittermaier in Demm's Ann. VI, σελ. 27. Ὑπάρχει μάλιστα λόγος νὰ θεωρῇται ἀπάτη κολάσιμος ἢ παρουσιαζομένη ἐν τοιαύταις σχέσεσιν, ἐν αἷς ὁ συμβαλλόμενος εἶναι κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην ἠναγκασμένος νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἄλλου π. χ. ἐπὶ πωλητῶν πολυτίμων λίθων, χρυσοχόων. Ἐπομένως εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διακρίνῃ ἡ νομοθεσία σχέσεις τινας τοιαύτας, λ. χ. τὰς ἀνωτέρω μνησθείσας, προσέτι τὰς περὶ τὰ σημεῖα τῶν ἐργαστασίων ἀπάτας, καὶ νὰ θέτῃ ἰδιαιτέρως ποινὰς, αἱ ὁποῖαι δικαιολογοῦνται διὰ τῆς ἐπικρατούσης γνώμης τοῦ λαοῦ, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὰ τοιαῦτα ἰδιαιτέρα δικαστικὴ προστασία.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. "Ὅσα αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι ἐπραξαν διὰ νὰ θέσωσιν ὄρον μεταξὺ κολασίμου ἀπάτης καὶ μὴ κολασίμου καταπλεονεξίας εἶναι πολλὰ ἐλλειπῇ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 176; (ἴδρα ἀνωτέρω 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410) δὲν θέτει οὐδὲν ὄριον, ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὸ ἀρθ. 178. ἀπαριθμεῖ 6. περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀπάτη ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως καταντᾷ κακούργημα, εἰς δὲ τὸ ἀρθ. 17 ἐπιβάλλει εἰς ἄλλας ἀπάτας ἐγκληματικὴν ποινὴν μόνον ἐὰν ἡ ζημία συμποσῇται ὑπὲρ τὰ 25 φιορίνια, καὶ εἰς τὸ 2ον μέρος τοῦ νόμου, ἀρθ. 211, ἀπειλεῖ μὲ ἀστυνομικὰς ποινὰς τὴν εἰς ποσὸν μικρότερον τῶν 25 φιορινίων ἀπάτην, πρέπει νὰ συμπερανθῇ, ὅτι ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς καὶ εἰς τὸ ἐπὶ συμβολαίων παρουσιαζόμενον σῖνος, ἐὰν ἔχῃ ἐν ἑαυτῷ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀπάτης (ἀρθ. 176). ἴδρα καὶ Visini in den. Beiträgen σελ. 66. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1256. ὀνομάζει (ἴδρα τὴν σημ. 4

ἐπὶ τοῦ § 410) κολάσιμοι ἀπάτην εἰς ἐκτεταμένην ἔννοιαν
 πᾶσαν ἐκ προθέσεως ἀπορρήν πλάνης. ἐκ τῆς ὁποίας βλά-
 πτεται τις εἰς τὰ δικαιώματά του. Κατὰ τὸν § 1325, εἰς
 εἰς δίκην τινὰ ἀνακαλυφθῇ μεγάλη ἀπάτη λαβοῦσα χώ-
 ραν εἰς συμβόλαια ἢ ἄλλως εἰς συναλλάγματα, πρέ-
 πει εἰς τὴν περὶ κυρίας δίκης ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλληται καὶ
 ποινὴ κατὰ τοῦ ἀπατεῶνος. Διάταγμά τι τῆς 15 Αὐγούστου
 1815 (Mankopf. σελ. 473) μέμφεται τὴν ἐρμηνείαν, ὅτι
 ὅπου δὲν παρουσιάζεται δίκη περὶ τῆς πολιτικῆς ἀπαιτήσεως
 τοῦ ἀπατηθέντος οὔτε ποινὴ δὲν πρέπει νὰ λημβάνη χώραν,
 ἀλλ' αὕτη καταγινώσκεται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν πολιτικὴν
 δίκην. Κατὰ τὸν § 1327. παράνομοι πράξεις, ἐπιχειρι-
 σθῆσαι μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νῦν ἀφαιεθῇ ἀπὸ τὸν ἄλλον τὸ
 ἰδικόν του ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, πρέ-
 πει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀπάτη. Ὁ ποινικὸς κώδικς δὲν δια-
 λαμβάνει τίποτε περὶ τῶν ὁρίων μεταξὺ κολασίμου ἀπάτης
 καὶ τοῦ κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον θεωρουμένου σίτου· ἀλλ' ἐ-
 πειδὴ (ὅρα τὴν 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410) εἰς τὸ ἀρθ. 405. ἐκ-
 θέτει τὰ συστατικὰ τῆς escroquerie, ἐξάγεται σαφῶς, ὅτι
 αἱ περιπτώσεις, ὅσαι δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκεῖ, δὲν
 εἶναι οὔτε κολάσιμοι. Ὁ ποινικὸς νόμος διακρίνει ἀληθῶς
 καὶ ἄλλας τινὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας αἱ εἰς συμβό-
 λαια τινὰ λαμβάνουσαι χώραν ἀπάτης τιμωροῦνται (ἀρθ.
 423)· ἀλλ' ἡ γαλλικὴ νομολογία παρεδέχθη, ὅτι τότε μόνον
 δύναται νὰ ὑπάρξῃ κολάσιμος ἀπάτη, ὅταν τὰ μέσα τῶν ὁ-
 ποίων ἔγινε χρῆσις ἦσαν ἐπιτήδεια νὰ ἐξαπατήσωσι καὶ
 τὴν συνήθη φρόνησιν καὶ πρόνοιαν, arrêt du 2 Août 1811.
 Rauter traité II. p. 138 ὅρα καὶ Hellie théorie III. p.
 309. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 259. ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ διμερῶν
 συμβολαίων εἰς τὰ ὅποια σκοπεῖται τὸ ὄφελος ἑκατέρου
 τῶν συμβαλλομένων, ἡ ἀπάτη ἐπιφέρει ἐκτὸς τῶν κατὰ
 τὸ πολιτικὸν δίκαιον ζημιῶν, μόνον ἀσυννομικὴν τιμω-

ρίαν, ὅτι ὁμοῦ ἐπὶ ἐπιτηλῆς πολήτῳ; μηκέτι ὑπάρ χοντος ἢ μὴ ἐγκύρω; ἀπ' αὐτοῦ ὡς πρὸς πρᾶγμα, ἢ πρᾶγματι ὄλῳ; διαφύρων κατὰ τὸ εἶδος ἢ τὴν ὕλην; πρὸς τὰς συμφωνηθείσας, ἢ ἀντικειμένου τινος, τοῦ ὅπου τὴν βεβαίαν ἰδιοκτησίαν δὲν δύνανται ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἀγοραστής; ὑπάρχει κολάσιμος ἀπάτη. Κατὰ τὸ ἀ. ὁρ. 260 ἐπὶ συμβολαίων, τὰ ποῖα ἀρχικῶς συνομολογοῦνται πρὸς ὄφελος ἢ κέρδος τοῦ ἑνὸς μέρους, ὁ ὑποσχεθεὶς καὶ ἀπατήσας τὸν ἄλλον κρίνεται μόνον κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους. Ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν, ὅτι τὰ ἄρθρα ταῦτα περιέχουσι πολλὰ στενὴν ἔννοιαν. ὅρα τὰς αἰτιολογίας τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827. σελ. 310. Mittermaier in Demme's Annual. VI. σελ. 24. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 246 ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἐπὶ συμβολαίων ἀπάτη εἶναι ἀξιώσιμος μόνον, ἴσον ἐὰν ἐπὶ διμεροῦς συμβολαίου, συνομολογηθέντος πρὸς ἡμοισίαν τῶν μερῶν ὄφελος, ἢ ἐξάπατη ἢ ἡ κατὰ κράτος τῆς πλῆθους τοῦ ἄλλου ἀναφέραιτο εἰς οὐσιώδη ἀντικείμενα τοῦ συναλλάγματος, καὶ κατὰ συνέπειαν ταύτης ἀπατήσῃ παρὰ νόμον ὄφελος ἢ ἐπρὸς ἐνὶ τῇ ζημίᾳ, 2ον ἐὰν ἐπὶ μονομερῶν συμβολαίων ἀνέπεισε δι' ἀπάτης ὁ εἰς τὸν ἄλλον νὰ συνομολογήσῃ τὸ συμβολαίον καὶ ἐντεῦθεν τὸν ἐζημιώσῃ. Τοιαῦτα ἀπάται ἀνακρίνονται μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ ζημιωθέντος. Τὸ πρῶτον δικαστήριον ἀπήτησεν, ὅτι ἐπὶ συμβολαίων ἡ ἀπάτη πρέπει τότε μόνον νὰ τιμωρῇται, ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ συμβολαίου. ὅρα περὶ τῶν σαξωνικῶν διατάξεων Krug Studien II. σελ. 131 Schüler. Beiträge σελ. 85 Mittermaier in Demme's annual σελ. 25. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 352 λέγει ὅτι εἰς ἐκ συμβολαίων σχέσεις δύνανται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου νὰ κινήθῃ ἕνεκα παρὰ νόμου ἐξάπατης ἀγωγή ἐπὶ ἀκύρωσιν τοῦ συμβολαίου ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσει, μένει τὸ πρᾶγμα ἕως ἐκεῖ, καὶ ὁ ποινικὸς νόμος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἐκτὸς ἐὰν

τὸ ἕτερον τῶν μερῶν δι' ἰδιαιτέρας παρουργίας ἀνέπεισε τὸ ἄλλο νὰ συνομολογήτῃ τὸ συμβόλαιον. Μόνον κατ' ἐξαλλή-
 σιν τοῦ ζημιωθέντος δύναται νὰ γενῇ κατὰβλῆξις. (Sitzung
 54 der 2 Kammer σελ 33.) Τὸ διὰ τῇ Βέδην νομοσχέ-
 διον ἐπιβάλλει ποινὴν ἕνεκα σίνους ἐπὶ συμβολαίων, ἴον ἔάν
 τὸ ἕτερον τῶν μερῶν μετεχειρίσθῃ τὴν συνομολογίαν τοῦ
 συμβολαίου μόνον ὥς μέσον ἐξαπάτης, ἐπὶ μονομερῶν συμ-
 βολαίων διὰ νὰ ἰδιοποιηθῇ ἀπατηλῶς τὸ ἀντικείμενον τοῦ
 συμβολαίου μὲ βλάβην τοῦ ἄλλου, ἐπὶ δὲ διμερῶν συμβολαίων
 διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὸ ἐξ αὐτῶν ὄφελος χωρὶς νὰ παράσχῃ τὴν
 συμφωνηθεῖσαν ἀντιπαροχὴν, καὶ ἔάν ἡ τοιαύτη ἰδιοποίησις
 ἔλαβῃ τῷ ὄντι χώραν, 2ον ἔάν τὸ σῖνος ἐπροξενήθῃ διὰ τοι-
 αύτης ἐκ προθέσεως ἐξαπάτης, ὥστε κατὰ τοὺς πολιτικούς
 νόμους δίδει ἀγωγὴν ἐπὶ ἀκυρώσει ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσει, καὶ
 ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικά, ὥστε ὁ ἀπατεὼν προεῖδεν ὅτι ἡ
 ζημία τοῦ ἄλλου θέλει εἶναι ἀνεπὶφύετα, ἢ ἡ ἀποζημιώσις
 τοῦ ἀδύνατου. Ενταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ ἄρθρα. 412 καὶ 15

§ 412.

II. Ἡ ἀπατηλὴ πράξις πρέπει νὰ ἔγινε πρὸς βλάβην
 τῶν δικαιωμάτων ἄλλου τινος, ἐπομένως ἢ ἴον ν' ἀποτελῇ
 βλάβην εἰς πραγματικὰ ἀντικείμενα δικαιώματος (ἀγαθὰ),
 ἢ 2ον ν' ἀντίκηται τοῦλάχιστον εἰς τὸ τέλειον δικαίωμα
 τοῦ ἄλλου πρὸς τὸ νὰ παραλείψῃ τὴν ἀπατηλὴν πράξιν (α).
 Εντεῦθεν ἐξάγεται μέχρι πόσου τὸ ψεῦδος εἶναι ἀδίκημα
 (β), καὶ ὅτι ἡ ὑπεξαγωγή ψευδοῦς ἐγγράφου δὲν εἶναι νό-
 θευσις (γ).

(α) Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ἀπαιτεῖ ἐπὶ τοῦ *saluum* τίποτε περισσότερον, πα-
 ρὰ τὸ νὰ ἀντίκηται εἰς τὰ δικαιώματα ἄλλου τινος, εἴτε ἐπιφέρει πραγ-

ματινήν ζημίαν, εἴτε μὴ. Τοῦτο ἀποδεικνύουσιν ἡ L. 6. καὶ L. 27. § 2. D. ad. L. Corn. de fals. παρ. 2. § 414.

(6) B. C. Zahn tr. de mendaciis, Col. Agr. 1864. 4.

(γ) L. 38 § 6. D. de poenis ex τῷ ἀνωτέρῳ σαφηνίζεται καὶ ἡ L. 1. C. de stellionatu.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Τὸ γινώσκον, ὅτι προσβάλλεται τὸ ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν δικαίωμα τοῦ ἄλλου, φέρει εὐκόλως μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐννοίας. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς θάσις τὸ χρέος παντός ἀνθρώπου ἐν γένει νὰ λέγῃ τὴν ἀλήθειαν ἐξωκώμενος· ὅρα μὲν Klien im neuen Archiv. I. σελ. 138. ἀλλ' ὅρα καὶ Martin Lehrb σελ. 453. ὅστις δμυλεῖ τοῦλάχιστον περὶ τοιοῦτου δικαίωματος ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὅποιον ὁ νόμος προστατεύει ἀπειλῶν ποινὴν. van der Velden Diss. p. 67. Wachter Lehrb. II. σελ. 214. Birnbaum im Archiv neue Folge I. σελ. 532. Γενικὸν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν δικαίωμα δὲν ἀναγνωρίζουσιν οὔτε ὁ Escher Lehre σελ. 107. οὔτε ὁ v. Prenschen σελ. 3. οὔτε ὁ Günther in Weiske II. σελ. 87. Ζητοῦσιν ὅμως νὰ ἐξάξωσι τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι καθ' ὅσον ὑποκαίμενά τινα, ἢ τὸ κράτος καὶ ἡ ὁλομέλεια τῆς κοινωνίας ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ κολάσιμος ἀπάτη διὰ τῆς προστασίας τοῦ δικαίωματος τούτου. ὅρα Günther I c. Ἡ δυσκολία εἶναι μόνον εἰς τὸ ν' ἀποδειχθῇ, ποῦ ἔρχεται αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Τὸ φυσικὸν δίκαιον δὲν ἔχει, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Escher σελ. 96. ζητεῖ πάντοτε ὡς ἀμέλει δικαίωμα. Ὁ σιζωνικός νόμος ἀρθ. 215 δυνάμει περὶ σπύσεων, εἰς τῆς ὁποίας ὁ ἀπατεὼν εἶναι κατὰ νόμον ὑποχρεωμένος νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν· ὅρα καὶ Rosshier in der Zeitschrift. III. σελ. 320 καὶ Luden vom Versuche σελ. 180.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Μόνον διὰ λόγων ψεύδους, ἐάν καὶ ἄλλη τις προπαράστασις δὲν ἐπέρχηται, ἢ καθήκον τῆς ὑπηρεσίας

δὲν προσβάλλεται ἡ ἐπιτορκία δὲν ὑπάρχει, δὲν περιέχει ἀπάτην. Kruger Beiträge zur Lehre vom Betrug σελ. 26. Werner Handb. σελ. 438. Birnbaum l. c. σελ. 533. Escher Lehre σελ. 158. ἑπομένως εἶναι εὐσιώδες νὰ διακρίνεται ἡ ἀπάτη ἀπὸ τὴν προσποιήσιν (simulatio). Εἰς τὸ ἀξιοποιῶν ἐδόθη μεγάλη ἔκτασις ἐπὶ τῆς εἰς Demme annalen VII. I. σελ. 81 ἀναφερομένης περιπτώσεως. Ὅταν τις διλογρίζεται τι μὴ ἀληθές, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὑπάρχει πάντοτε κολάσιμος ἀπάτη, καθότι ἡ μονομερὴς αὐτῇ βεβαίωσις δὲν περιέχει οὐδεμίαν κατανάγκασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ ἄλλου εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ λεγόμενον· ὅρα καὶ Escher Lehre σελ. 210 ὅρα περὶ ψεύδους εἰς πολιτικὰς δίκας Escher σελ. 206.

Σημ. 3 τοῦ ἐνδ. Αἱ κατὰ τὴν ἐμπορίαν πρὸς τοὺς συμβαλλομένους συστάσεις καὶ φενακισμοὶ τῶν συμβαλλομένων, ἐὰν δὲν συνοδεύονται μὲ ἄλλα περιστατικά, ἢ ἐὰν ἡ περίπτωσις δὲν κατὰρτιθῇ εἰδικῶς εἰς τὸ stellionatus ἢ falsum, δὲν ἀποτελοῦσι κολάσιμον ἀπάτην. Klien im Archiv des Criminalr. I. 155. 242. Kruger Beiträge 37. Escher Abhandlung σελ. 86. Oersted Prüfung des haier. Entwurfs σελ. 357. ὅρα τὴν σημ. 3 τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 411.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔννοια ἐκτείνεται πολὺ ἂν θεωρηθῇ καὶ μόνη ἡ ἀπόκρυψις τῆς ἀληθείας ὡς κολάσιμος ἀπάτη. Οὐδεὶς νόμος δὲν ἀπορρίνεται τοῦτο, ἐκ δὲ τοῦ, ὅτι ὑπὸ ῥητὰ περιστατικά ἡ ὑπεξέγχεσις ἢ παρακρύπτεις ἐγγράφων ὀνομάζεται εἰς τινὰ λεμονωμένα κείμενα falsum, L. I § 4. L. 2. L. 16. § 2. L. 24. D. ad L. Com. de fals. Escher σελ. 346. δὲν ἐπεται ὅτι καὶ ἡ ἀπλή ἀποσιώπησις τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ ἀπάτην. Mittermaier in Demme's Annal. VI. σελ. 11. Escher σελ. 161. Ἡ ἀπόκρυψις

τῆς ἀληθείας δύναται ὁμοίως κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ᾖ
falsum, ἀλλὰ καθ' ὅσον μόνον ἀποκρύπτεται τι, τὸ ὅποιον
 περιέχει τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὴν ὑπαρξίν
 τοῦ ὁποίου ἔχει ἄλλος τις δικαίωμα. I. 2. L. 16. § 2. D.
 ad L. Conr. de falsis Tittmann Handb. II. σελ. 518.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εὑρισκόμενη
 πρότασις, ὅτι ἡ πρὸς ἰδιωγράφου γρῆσις τῆς ἐξέτης πλά-
 νης ἀποτελεῖ ἀπάτην, ἐκτείνει πολὺ τὴν ἔννοιαν Mitter-
 maier. in Demme's Anual. σελ. 13. Εἰς μόνον τὰ ἰδιαιτέρᾳ
 περιστατικά, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων προσβάλλεται χρέος τι πρὸς
 τὸν ἄλλον, ἢ ἀναπείθεται ὁ ἄλλος πρὸς τὴν πλάνην, δύναται
 νὰ στηριχθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιβλῇ ἡ ποινὴ. v. Preu-
 schen σελ. 13. Escher σελ. 164.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Τὰ ψεῦδη καὶ οἱ φρενακισμοὶ τῶν ἐπαίτων δὲν
 περιέχουσιν ἐν ἑαυτοῖς κολλάσιμον ἀπάτην. Kruger Beiträge
 σελ. 49. Strampf. Rechtssprüche der preuss Gerichtshöfe
 I. Bd. I. Heft. σελ. 353. Ἐάν νέναι τινὲς νομοθεσίαι (ὅρα
 τὴν 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 110) ἐπιβάλλωσι ποινὰς καὶ ἐνταῦθα,
 αἱ ποιναὶ αὗται ἢ εἶναι ἀστυνομικαὶ, ἢ ἀναφέρονται εἰς ῥητάς
 τινας αἰσχροτήτας ἢ εἰς ἐπικίνδυνα εἴδη ἐπαίτων, ἀλλὰ καθ'
 ἐκείτον ὁ φρενακισμὸς τοῦ ἐπαίτου δὲν εἶναι κολλάσιμος, ὡς ἀ-
 πάτη. Οὐδέ τις δὲν δύναται νὰ παραπονεθῇ, ἐάν ᾖναι ὑπὲρ τὸ
 δέον ἐλευθέρως. v. Preuschen σελ. 10. Escher σελ. 98.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Ὅμοιος καὶ οἰωνισμοὶ χερτομαντεῖαι, θη-
 σαυρωρυχίαι, (ἐάν δὲν ὑπάρχῃ ἐγκώριος νόμος) τότε μόνον
 ἀποτελοῦσι κολλάσιμον ἀπάτην, ὅταν ὑπάρχῃ ἡ προαίρεσις τῆς
 ἐξαπάτης ἄλλων, ὅχι ὁμῶς καὶ ὅταν οἱ ταῦτα πράττοντες
 ἀποβλέπωσι μόνον εἰς ἀντιμισθίαν. Kruger Beiträge σελ.
 53. Gönner Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern.

I. σελ. 253. Zeitschrift für Gesetzgebung in Hessen von Boehmer I. Bd. σελ. 428. Αχλαμθίνουσι μὲν καὶ ὡς πρὸς ταῦτα αἱ νέαι νομοθεσίαι ἀπειλᾷς ποινῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπειθύνονται ἐναντίον τινῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐξ ἐπιτηδεύματος μετερχομένων τοιαύτας τέχνας, (ὅρα τὴν 4 σελ. ἐπὶ τοῦ § 410), ἀλλ' ἡ ἀπλή ἐπιθυμία τινος ν' ἀπολαύσῃ ὅτις λος ἀπὸ τῆν ἐλευθεριότητα εὐτίστων ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἀπάτη. Escher. σελ. 104.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. 'H L. 43. D. ad L. Corn. de falsis καταριθμεῖ εἰς τὸ falsum τὴν χρῆσιν ψευδῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπεται ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ falsum, καὶ τότε μόνον ὑπάρχει ἐνταῦθα ἀπάτη, ἐάν ἡ προᾶξις γείνη μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐξαπατηθῇ τις ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν του· ἢ ἄλλα δικαιώματά του· ὅρα καὶ Paulus rec. sent. V. 25. § 11. L. 27. D. ad Leg. Corn. de fals. L. un. Cod. de mut. nom. Farinacius quaest. 150 nr. 140. Ursaya. inst. jur. crim. lib. II. tit. 6. ar. 137. Tittmann Haudb. II. σελ. 488. Klein's Annal. VIII. σελ. 168. van der Velden de crim. falsi p. 30. Merkw. Fälli in Hitzig Zeitschrift Heft. 25. σελ. 95. Heft. 31. σελ. 6. Ἄρα ἡ χρῆσις τοῦ ψευδοῦς ὀνόματος ἢ τίτλου χρησιμεύει μόνον ὡς μέσον πρὸς βλάβην ἄλλου, εἶναι τῷ ὅτι ἀξιώματα· ἀλλὰ μὴ περιετέμνεται ἐκτὸς ἐάν ἐγχώριος νόμος τιμωρῇ τὴν κύθιστον ἀλλαγὴν τοῦ ὀνόματος. Escher σελ. 165—173. Ὁ βυρτεμβουργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 16 τιμωρεῖ μὲ πρόστιμον τὴν κύθιστον ἀλλαγὴν τοῦ ὀνόματος. Περὶ τῆς χρήσεως ξένων υπογραφῶν καὶ σημείων ξένων ἐργοστασίων, Elvers jurist. Zeitung I. σελ. 423. II. σελ. 157. Hitzig Zeitschrift. Heft. 31. σελ. 1. Hitzig Annal. Heft. XIV. σελ. 345. Ἡ παραδοχὴ τοῦ σημείου ξένου ἐργοστασίου τιμωρεῖται τῷ ὄντι κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας (ὅρα ἀνωτέ-

ρω), ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον θεωρεῖται κολάσιμος· ἂν δι' αὐτῆς προσβάλληται τις θετικὴ ἐγγωρίχ διάταξις, ἢ γίνεται ἀπατηλή τις παρανόμωσις. Escher. σελ. 391.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ ἀντιποίησης ἀξιώματος ἢ ἀρχῆς τινος εἶναι κατὰ τοσοῦτον μόνον κολάσιμος, καθ' ὅσον ἄλλως ὁ πάρχουσιν οἱ ὅροι τῆς ἀπάτης. ὅρα L. 27. § 2 D. ad leg. Corn. de sicar. Tittmann II. σελ. 489. Καὶ ὅπου ἀκόμη αἱ νέαι νομοθεσίαι ἀπειλοῦσι μὲ πεινὰς τὴν πράξιν ταύτην, βλέπει τις, ὅτι γίνεται τοῦτη, ἐὰν ἡ πράξις ἐχρησίμευσεν ὡς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν ἀπατηλοῦ σκοποῦ, ἢ ὅτι ὁ νόμος τὸ ἀπαγορεύει πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον· ὅρα π. χ. τὸν γαλλικὸν ποινικὸν κώδικα ἀρθ. 258. Hellie IV. p. 498.

§ 413.

III) *Δόλος*. Ἡ παράνομος ἀπατηλή πράξις πρέπει γὰρ ἔχειν μὲ τὴν συνείδησιν τῆς ιδιότητός της ταύτης. Culposum falsum, ἂν καὶ καθ' ἑαυτὸ κατανοητὸν, ἀντίκειται εἰς τοὺς νόμους (α). Ὅθεν ἐλλείπει ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος ἐὰν ὁ ἀπατῶν δὲν ἐξεύρῃ, ὅτι προξενεῖ εἰς ἄλλους τοιαύτην ἀπατηλὴν διατύπωσιν, καὶ ἐπομένως ἐὰν ὅ,τι λέγῃ ὡς ἀληθὲς καὶ αὐτὸς τὸ φρονεῖ τοιοῦτον.

(α) L. 1. pr. L. 2. L. 9. § 3. L. 31. D. L. 4. L. 20. Cod. de fals. L. 3. pr. D. Stellionatus. P. G. O. art. 113. 114. εἰς τὰς λέξεις «ἐμμοίωσις» ὅστις μὲ καὶ ὁ ἀπατηλὸν τρόπον κτλ. Ἐκ τοῦ ἱναντίου Klien im N. Archiv. Bd. 1. nr. 8. σελ. 244. ff.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ stellionatus ἔπρεπε ὡς ἀποβλέπη ἡ προαίρεσις εἰς ζημίαν τῆς περιουσίας τοῦ ἄλλου· ὅρα τὴν 2 σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 411. ἐπὶ ἀπάτης ὅμως τὸ πᾶν κρέμαται ἀπὸ τὸν τρόπον καθ' ὃν ὑπελήφθη εἰς τὰς διαφόρους νομοθεσίας ἡ ἔννοια αὐτῆς, ὅρα τὴν 4. σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ

§ 440 καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπάρχει κατατεταγμένον τὸ ἀδίκημα ἐντὸς τοῦ νόμου. Ἐὰν ὑποληφθῇ ἡ ἀπάτη ὡς προσβολὴ ξένων δικαιωμάτων, ἡ προαίρεσις τοῦ ἀπατεώως δύναται ν' ἀποβλέπῃ ἢ εἰς ἐνόχλησιν ἰδιωτῶν κατ' ἄλλας σχέσεις παρὰ τὰ ἐπὶ τῆς περιουσίας δικαιώματά των, οἷον κατὰ τὸν γάμον, ἢ εἰς ἐξαπάτην δημοσίων καταστημάτων (Hitzig Annalen II. 26 σελ. 353), ἢ εἰς σφετερισμὸν πλεονεκτημάτων, τα ὅπερ εἰς τὰ δημόσια καταστήματα συνδέει ὁ νόμος μετὰ τὴν γνησιότητα. Συχνάκις ὑποφαίνεται τοῦλάχιστον μεμκρυμένος σκοπὸς τῆς μετὰ ἀπάτην ἀργυρολογίας, π. χ. ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων τὸν θαυματουργόν. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰς πηγὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου μας, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὑπάρχει ἐνταῦθα κενὸν τι. Heffter σελ. 327.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καθὼς πρὸς ὑπαρξιν δόλου ἀπαιτεῖται ἡ συνειδήσις τῶν γνωρισμάτων τῶν ἀποτελούντων τὰ ἀξιόποιον τῆς πράξεως, εἰς τὰ ὁποῖα στηρίζεται τὸ ἀξιόποιον, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ συνειδήσις, ὅτι ὁ ἄλλος ἀπατᾶται· ὅστις ἐπομένως εἶναι αὐτὸς εἰς ἀπάτην καὶ δίδει βεβαιώσεις εἰς ἄλλους π. χ. πιστεύει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του, ὁ τοιοῦτος δὲν πράττει δολίως. Rauter traité II p 140. Escher Lehre σελ 154.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐξ ἀμελείας ἀπάτη δὲν ὑπάρχει. Τὰ πρὸς παραδοχὴν τοιαύτης ἀπάτης ἀναφερόμενα χωρία (L. 27 D. ad leg. Conr. de fals. c. 7 X. de crimine falsi) ἀνασκευάζονται εὐκόλως. Kruger Beiträge σελ. 10. Wächter Lehrb. II. σελ. 229 Escher Lehre σελ. 81.

§ 414.

Ἡ ἀπάτη εἶναι τετελεσμένη, ἅμα ἡ παράνομος μετὰ τὴν

πατηλὴν προαίρεσιν ἐπιχειρηθεῖσα πράξις λάβῃ πέρας (α). Ἡ ἀπάτη ἐπὶ συμβολαίων εἶναι ἐπομένως τελεία ἅμα τελειοποιηθῇ τὸ συμβόλαιον ἐπὶ ἀποκρύψεως ἀντικειμένου τινος, ἅμα γείνη ἡ ἐξαφάνισις ἢ ἀπόκρυψις αὐτοῦ κτλ. Ἡ πλαστογραφία, ἅμα γείνη ἡ ἀπατηλὴ αὐτῶν ἀλλοιώσις ἢ σύνταξις (β), ἀλλ' ἡ νόθευσις πραγματειῶν καὶ μέτρων δὲν εἶναι τελεία εἰμὴ μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν πραγματειῶν, ἢ τὴν πραγματικὴν χρῆσιν τῶν μέτρων (γ).

[(α) Ταῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ γράμματα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν νόμων περὶ falsum. L. 1, § 4. L. 2. L. 7. § 5. L. 9. § 3. L. 16. § 1. 2. L. 23. D. ad

L. Corn. de fals. P. G. O. art. 112. Klien l. c. Abschnit V. σελ. 231

(β) Si falsos codicillos ab. his contra quos supplicas, factos esse contendis: non ideo accusationem evadere possunt, quod se illis negant uti. nam illis prodest instrumenti usu abstinere, qui non ipsi falsi machinatores esse dicuntur. et quos periculo solus usus adstringerit. Qui autem compositis per scelus codicillis in severitatem legis Corneliae inciderunt: non possunt defensiones ejus recusando, crimen evitare. L. 8. C. ad. L. Corn. de fals.

(γ) P. G. O. art. 113.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀμφισβήτησις διαλύεται ἐὰν διακρίνωμεν τὴν ἀπάτην ἀπὸ τοῦ falsum. Περὶ τῆς τελείσεως τοῦ falsi ὑπάρχουσι διάφοροι θεωρίαι ἃς τινὲς μὲν ἀπαιτοῦσι νὰ λάβῃ χώραν καὶ ζημίαι, β'. τινὲς δὲ θεωροῦσιν ὡς τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἅμα μὲ τὴν παραγωγὴν τοῦ ψευδοῦς πράγματος ἢ ἅμα μὲ τὴν νόθευσιν, γ' καὶ ἄλλαι. θέλουσι νὰ γείνη χρῆσις τοῦ ψευδοῦς ἢ νοθευμένου πράγματος, ἀλλὰ δὲν θεωροῦσιν ἀναγκαῖον καὶ τὸ νὰ λάβῃ χώραν ἡ ζημία ἢ τὸ ὄφελος. Ἡ τελευταία αὕτη γνώμη εἶναι ἡ ὀρθή, ἐὰν διακριθῶσι προσήκοντως αἱ καθέκασται περιπτώσεις, L. 6. 23. D. ad L. Corn. de fals art 112 C. C. C. Ἐπὶ τὸ γερμανικὸν ποινικὸν δίκαιον ὁμοίως δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν (ἐνεκα τοῦ νόμου 4. C. si accusator vel reus morluus καὶ τοῦ Νόμ. § C.

ad L. Corn de falsi) τὴν ἀπλὴν κατασκευὴν τοῦ ψευδοῦς ἀντικειμένου ὡς τέλεσιν τοῦ falsi Wächter Lehrb II. σελ. 222. Rosshirt σελ. 511 Heffter Lehrb. σελ. 348 Kettelhodt de consummat. delictor § 20. Cucumis im Archiv des Criminalr. X. 521. Bauer Lehrb. § 273. Birnbaum im Archiv neue Folge I. σελ. 558 ὅρα προτέτι ἐν γένει Luden vom Versuche σελ. 175—186. Rosshirt Gesch. III. σελ. 23. v. Preuschen σελ. 52—56. Escher Lehre. σελ. 350. Ὅπου ὑπάρχει νόμος περὶ νοθεύσεως ἢ φράσις τοῦ νόμου ἢ ἔννοια τῶν λέξεων ἀπορρίπτει· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀπλὴ κατασκευὴ τοῦ πρὸς νόθευσιν ὀριζομένου πράγματος, π. χ. ψευδῶν σημαντηρίων, σφραγίδων, ἀπαρτίζει τὸ falsum, ἅμα καταστῇ βέβαιος ὁ δόλος, ὅτι δηλ. τὸ πρᾶγμα ἐμελλε νὰ χρησιμεύτῃ πρὸς νόθευσιν· ἐξ ἐγκατείας εἰς ἄλλου εἴδους νοθεύσεως, π. χ. ἐπὶ πλαστογραφίας μόνῃ ἡ χρῆσις τελειοποιεῖ τὸ ἀδίκημα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ ἀπάτῃ· καὶ κατὰ τὰς εἰς τὸ ρωμ. δίκαιον ἐπικρατούσας ἰδέας, ἀπαιτεῖται πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος νὰ λήθῃ χώραν ζημία. Preuschen σελ. 69. Rosshirt III. σελ. 24. Escher σελ. 138.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν ἐπὶ stellionatus ὑπάρχῃ ἀξιοποίησης ἀπόπειρα. Rosshirt III. σελ. 24. Πότε ἡ ἀπόπειρα εἶναι ἀξιοποίησης, Luden vom Versuche σελ. 108.

§ 415.

Ἡ νόθευσις ἐν γένει περιέχει ὡς εἶδη I τὴν νόθευσιν εἰς στενὴν σημασίαν· ἀπάτην διὰ μεταβολῆς πράγματος πρὸς ἐλάβδην τῆς περιουσίας ἄλλου (α). Εἰς ταύτην ὑπάγεται

πρὸ πάντων Ιον νόθευσις τῶν πραγματειῶν (β'), 2ον τῶν διὰ τὰς ἀνταλλαγὰς διωρισμένων ἀπὸ τὸν νόμον μέτρων (γ'), 3ον ἡ πλαστογραφία κῦρος ἐχόντων ἐγγράφων (δ'), II τὴν ἀπάτην εἰς στερεὴν σημασίαν, εἰς ἡ ἀπάτη γένηται κατ' ἄλλου τρόπου καὶ ὅχι διὰ τοῦ νόμου πρᾶξαι τοῦτο γίνεται ἐξαιρέτως Ιον δι' ἀπατηλῆς μεταβολῆς τῶν ἀληθινῶν γνωρισμάτων ὑποκειμένου τινος (ε'), 2ον διὰ τῆς χρήσεως (ζ') ἢ τῆς κατασκευῆς πράγματος (η'), τὸ ὁποῖον φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐξωτερικὸν εἶδος ἄλλου πράγματος, 3ον διὰ ψευδῶν λόγων ἢ ἀπατηλῶν πράξεων (θ').

Ιον Περὶ τοῦ falsum improprium ἢ quasifalsum.

2ον Περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ falsum καὶ stellionatus, *Leyser Sp. 557. J. T. Seger Dis. de crimine stellionatus Lip. 1770. Roch. l. c. § 532.*

(α) 'Ο Klein p. R. § 468 διακρίνει μὲν τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀπὸ τῆς ἀπάτης, ἀλλὰ τὴν ἐκτείνει πολλὰ καὶ τὴν ἐκφύζει πολλὰ ἁπλοῶς.

(β) Περὶ τῆς νεθεύσεως τοῦ οἴνου ὅρα *Kaisarl. Mandat. d. d. Lindau 1497. R. A. v. J. 1498. § 50. v. J. 1500. tit. 34. R. P. O. v. J. 1548. tit. 16.*

(γ) *L. 32. § 1. D. h. t. P. G. O. art. 113 R. P. O. v. J. 1548. tit. 1577. tit. 16.*

(δ) *L. 2 D. h. t. qui testamentum — deleverit, interlaverit. — L. Corn. poena damnatur. L. 16. § 2. eod. — L. 16. pr. eod. νόθευσις Διαταγμάτων. L. 25. L. 32. L. 33. D. h. t.*

(ε) 'Υποβολὴ τέκνου, *Abegg. v. Verb. d. Unterschlebung eines Kindes Wiederholung der Taufe (N. Archiv. XI. nr. 21). L. 13. § 1. L. 20. § 1. D. h. t. Ἰδιοποιήσεις ψευδοῦς οὐνοῦτος, L. 13. pr. D. eod. L. un. C. de mut. nominis ἢ τέξεως, L. 27. § 2. D. eod. L. un C. ad. L. Viselliam. L. 1. C. Si servus aut libert. ad decur.*

(ζ) *L. 2. D. eod. qui testamentum falsum-recitaverit dolomato L. 27. § 2. eod. L. 4. C. Si reus vel accusator.*

(η) Συγγραφή ψευδοῦς διαθήκης, *L. 1. pr. L. 2. L. 29. h. t. κατασκευὴ ψευδῶν ἀποδείξεων L. 30. pr. D. eod. P. G. O. art. 112, ἄλλων ἐγγράφων διὰ μίμησιν τοῦ χαρακίτου τῆς γραφῆς ἄλλου, L. 23. D. eod.*

(θ) *L. 1. § 3. 6. L. 22. D. ad L. Corn. de fals. L. 1. § 2. D. de pigner. act. L. 1. C. de stellionatu.*

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὄλω· αὐθαίρετος καὶ χωρὶς βάσιν εἶναι ἡ εἰς τὸ κείμενον ἐκτεθειμένη γνώμη περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως, διότι κατ' αὐτὴν πολλαὶ πράξεις ἢ ἑλὼν καταριθμηθῇ εἰς τὴν ἀπάτην, αἱ ὁποῖαι ὁμολογουμένως ὑπάγονται εἰς τὴν νόθευσιν. Werner Handb. σελ. 706 *Cucum* im Archiv des Criminalr. X. σελ. 515 ὅρα προ-
σέτι περὶ τῆς γνώμης ἄλλων v. Preuschen σελ. 26 Escher
Lehre σελ. 313 Ἐάν τις παραβάλῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις
τὰς ὁποίας τὸ ῥωμ. δίκαιον καταριθμεῖ εἰς τὸ *falsum*, ἐμ-
μείνῃ ὅμως πρὸ πάντων εἰς τὸν ἀρχικὸν χαρακτῆρα τοῦ
crimen falsi, παρατηρεῖ μὲν ὅτι εἰς τὸ μετὰ ταῦτα δεινὰ τινα
εἶδη τοῦ *stellionatus* κατετάχθησαν εἰς τὸ *falsum* ἕνεκα
τῆς ποινῆς, ἀλλὰ βλέπει ἐκ τούτου, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἰδεῶν
τῶν ἀρχαίων νομικῶν καὶ ἐκ τῆς εἰς ἄλλα ἔθνη παρομοίως
γενομένης μορφώσεως τῆς ἐννοίας τοῦ *falso*, *forgery*, *faux*,
ὅτι τοῦλάχιστον ἐπεκράτει ἡ θεμελιώδης ἰδέα, ὅτι ὁ κύριος
χαρακτῆρ τῆς νοθεύσεως συνίσταται εἰς τὴν ἀπατηλὴν μίμη-
σιν ἢ μεταποίησιν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα εἶναι τρόπον τινα
τὰ θεμέλια τῆς δημοσίας πίστεως, οἷον δημόσια σφραγίδες,
δημόσια ἔγγραφα, ἢ ἐμφανίζονται ὡς ἀποδεικτικὰ μέσα τῶν
δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐνοχῶν, ἢ εἰς τὴν ἀπατηλὴν περι-
βολὴν τύπων, εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν
ἀποδίδεται πίστις ὡς βεβαιούντων τὴν ἀλήθειαν. Ἐκ τῶν
συγγραμμάτων τῶν Ἀγγλῶν περὶ *forgery*, καὶ τῶν Γάλλ-
ων περὶ *faux* δύναται τις νὰ μάθῃ πολλὰ, μ' ὅλον ὅτι καὶ
εἰς ἐκεῖνα ἐνίοτε δὲν γίνεαι συνεπὴς ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν.
Birnbäum im Archiv neue Folge I. σελ. 556. Τὰ γνω-
ρίσματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρουσιν ὁ Bauer Lehrb. § 272. καὶ
ὁ Heffter Lehrb. σελ. 316, δὲν φαίνονται ἱκανά.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάκρισις τῆς ἀπάτης καὶ τῆς νοθεύσεως
εἶναι ἐσωτερικὴ στηριζομένη εἰς βάσιν τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ποί-

ποινική δικαιοσύνη καὶ ἡ πολιτικὴ οφείλει νὰ παραδεχθῇ ὅρα Mittermaier in Demme's Annalen VI. σελ. 28. Πρέπει μόνον νὰ ἐξακριβωθῇ ὁ λόγος τῆς αὐστηροτέρας τιμωρίας τῆς νοθεύσεως, ὁ δὲ λόγος οὗτος συνίσταται ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν παραγωγὴν ἀντικειμένου, εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδεται γενικὴ πίστις, ὅθεν προσγίνεται εἰς τὴν γνωστικὴν δύναμιν τοῦ ἄλλου εἰδός τι καταναγκάσεως, διὰ τῆς ὁποίας καὶ αὐτός ὁ προβλεπτικώτατος ἄνθρωπος δύναται ν' ἀπατηθῇ, ἐν μέρει δὲ εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ ψεῦδος μονιμοποιεῖται, καὶ ἐντεῦθεν ἔπονται βαρεῖαι βλάβαι Escher σελ. 316.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἐπικρατεῖ μεγίστη διαφορὰ, ὡς ἐξετάσαμεν εἰς τὴν ἀνωτέρω 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410. Ἰδίως φαίνεται ὅτι τὸ λάθος ὑπάρχει εἰς τὸ ὅτι ἐξέτειναν τὴν νόθευσιν καὶ εἰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ πλαστογραφία δημοσίων ἐγγράφων μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπικύρωσιν ἄλλων φενακισμῶν, καὶ δὲν τὴν περιώρισαν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ πλαστογραφηθὲν ἐγγράφον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δύναται νὰ παραξῇ ἢ ν' ἀναιρέσῃ δικαιώματα ἢ ἐνοχάς. Escher Lehre. σελ. 397. Gönner Jahrbücher I. σελ. 266. Δὲν ἐπιδέχεται μ' ὅλον τοῦτο ἀντίρρῃσιν, ὅτι καὶ ἐντεῦθα ὑπάρχει κίνδυνος τῆς δημοσίας πίστεως, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῇ falsum, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἀξιόποιον παρὰ τὸ ὡς ἀνωτέρω falsum εἰς στενὴν σημασίαν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Πᾶσα διὰ γραφῆς ἀπάτη δὲν εἶναι καὶ falsum. Mittermaier in Demme's Annalen VI. σελ. 31. Hellie, théorie. III. pag. 287. 308. 322. Escher Lehre σελ. 398. Ἐὰν καὶ τὸ νὰ θεβαιωθῇ ψευδὲς γεγονός (factum) εἰς ἐγγράφον τι (γνήσιον), π. χ. ἐὰν διὰ ψευδοῦς ἐν γνώσει γενομένης δηλώσεως νὰ κατορθωθῇ ἡ σύνταξις γνησίων δημοσίων ἐγγράφων, πρέπει νὰ θεωρηθῇ πλαστογραφία, τοῦτο

εἶναι ἄξιον νομοθετικῆς διασκέψεως· ὅρα περὶ τούτου κα-
λὰς διασαφήσεις εἰς Hitzig's Zeitschrift. Heft. 37. σελ.
69. καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν Διάταγμα τοῦ 1831. εἰς
Mannkopf. σελ. 485. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον πρέπει νὰ
παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει falsum. Zirkler
im Archiv. des Criminalr. 1840. σελ. 43. Ἐκ τῆς L. 23.
D. de fals. δὲν συμπεραίνεται τίποτε ὑπὲρ τοῦ ἐναν-
τίου. Πᾶσα γραφή, π. γ. ἐπιστολή, τῆς ὁποίας ἐγείνεν
ἀπατηλὴ ἀπομνησίς, δὲν εἶναι καὶ ἀντικείμενον πλαστο-
γραφίας falsi, ἀλλ' ἡ γραφή πρέπει νὰ ᾔηται ἡ δημόσιον ἢ
ιδιωτικὸν ἔγγραφον, μέλλον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις δι-
καιωμάτων καὶ ἐνοχῶν, ἢ ὡς ἀπόδειξις σχέσεώς τινος.
Τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ λέξις ἐπιστολή εἰς τὸ ἀρθ. 112 τῆς
Καρολίνας. Tittmann Handb. II. σελ. 510. Gönner
Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern. I. σελ. 266.
Hefster Lehrb. σελ. 410. Ἐπὶ τῆς πλαστογραφίας δημο-
σίων ἐγγράφων πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἃ τὴν σχέσιν τοῦ
ὑπαλλήλου, ὅστις ἐν γνώσει συντάσσει δημόσιον ἔγγραφον
προσδιωρισμένον εἰς ἐξαπάτην, β'. τὴν σχέσιν ιδιώτου, ὅ-
στις μιμεῖται ἀπατηλῶς τοιοῦτον ἔγγραφον, ἢ μεταποιεῖ
αὐτό. Ἀπὸ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου ὑπάρχει τὸ ἔγκλημα, ἐὰν
ἐξεύρῃ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βεβαίαι εἶναι ψευδές. Τοῦ ἰ-
διώτου ἡ προαίρεσις δύναται νὰ ᾔηται τὸ ν' ἀπατήσῃ ἄλ-
λους ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν των, ἢ ν' ἀπολαύσῃ ὠφελή-
ματα προσκειμένα εἰς τὸ ἔγγραφον, ἂν ᾔητο γνήσιον.

§ ημ. 5 τοῦ ἐκθ. Ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς προαίρεσεως, ἥτις ἀ-
παιτεῖται εἰς τὸ falsum, εἶναι ἀναγκαῖα ἡ πρὸς τὴν 4
σημείωσιν ἐκτεθείσα διάκρισις. Ἐπὶ τοῦ ιδιώτου ἀπαιτεῖ-
ται νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ ἐλάβῃ διὰ τῆς
νοθεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευόμενα συμφέροντα
τοῦ Κράτους· ἡ ιδιώτου τινός. Escher Lehre σελ. 401.

Τὸ γαλλικὸν δίκαιον θέλει intention de nuire. Rauter l. p. 456. Hellie théorie II. p. 292. 298.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Δικαίως κηρύττεται ὡς falsum ἡ νόθευσις μέτρων καὶ σταθμῶν καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὁμοίως καὶ μόνη ἡ ἐν γνώσει χρῆσις αὐτῶν. ἄρθ. 113 παραβ. μὲ L. 32. § 1. D. ad L. Corn. de falsis. Tittmann II. σελ. 515. ἔρα Birnbaum im Archiv des Criminalr. 1838, nr. 19. 1839. nr. 2. καὶ σελ. 65. 66. περὶ τῶν ῥωμ. διατάξεων. Ἐπὶ νοθεύσεων πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ἐννοεῖ τὸ ἄρθ. 113. τῆς Καρολίνας διὰ τῶν λέξεων, specerei und andere Kaufmannschaft, δὲν δύναται τις τῷ ὄντι νὰ ἐνομάσῃ falsum πᾶσαν καταπλεονεξίαν ἐπὶ συναλλαγμάτων, πάντα φενακισμὸν περὶ τὴν ποιότητα τῶν πραγματειῶν ἢ μίξιν αὐτῶν. Tittmann II. σελ. 516.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ ψευδομαρτυριῶν (L. 1. pr. L. 9. §. 3. L. 27. B. ad L. Corn. L. 16. D. E. 31. C. de testib. C. 1. X. de crim. fals) ἀρμόζει ἡ ποινὴ τῆς νοθεύσεως τότε μόνον, ὅταν τις δικαστικῶς δίδῃ ψευδὴ μαρτυρίαν, ἢ ἐξωδίως ἀλλ' εἰς ψευδὲς δημόσιον ἔγγραφον κατεχωρημένην. Ἄλλα εἶδη δύνανται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἦναι ἀπάται. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δίδει τις ἰδιώτης ἐν γνώσει ψευδὴ μαρτυρίαν, π. χ. ὑπὲρ τινος τῶν ὑπηρετῶν του δὲν ἀρμόζει ἡ ῥωμαϊκὴ διάταξις. Προσέτι ἡ ἐκθεσις ψευδοῦς μαρτυρίας ἐνδέχεται ν' ἀποτελῇ παραβίασιν καθηκόντων ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ὅχι falsum. Ἀξία λόγου συζήτησις ἔγεινεν εἰς τὴν βαυαρικὴν βουλὴν κατὰ τὸ 1834 ἐπὶ τινος νομοσχεδίου περὶ τιμωρίας τοιούτων μαρτυριῶν. Beilagenband zu den Verhandlungen, IV. σελ. 387. Τὸ νομοσχέδιον ἀπερρίφθη.

§ 416.

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εἶναι ἀδίκημα πᾶσα νόθευσις εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν (α), ἂν καὶ ἡ P.G. O.(6) διαλαμβάνῃ μόνον περιτίτινων εἰδῶν, τῶν ἐπικινδυνωδεστέρων. Ἡ ποιὴν εἶναι αὐθαίρετος, ἀλλὰ καὶ θάνατος ἐπιβάλλεται ῥητῶς, ἐὰν ἰὸν ἐπιναληφθῇ τὸ ἀδίκημα, 2ον ἐὰν ἡ ἐλάθῃ ἦναι ἰδιαιτέρως μεγάλη, καὶ 3ον ἐὰν ἐξαίρετως ἀνώτερος βαθμὸς παρανόμου θελήσεως γίνηται καταφανῆς εἴτε ἐκ τοῦ εἶδους τῆς πράξεως αὐτῆς εἴτε ἐξ ἄλλων λόγων (γ). Μόνον ἐὰν συμπίπτωσι καὶ αἱ τρεῖς αὗται προϋποθέσεις, καὶ ἡ τὸ κράτος τίθεται εἰς ἐπικείμενον μεγάλον κίνδυνον, ἡ ἰδιώτης τις ὑποφέρῃ ἀθεράπευτον ζημίαν εἰς τὰ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματά του, δύναται κατὰ τὸν νόμον νὰ ἐπιβληθῇ θανατικὴ ποινὴ (δ).

Παράτ. Προφορικῶς περὶ τιμωρίας τῶν χρεοκόπων. R. P. O. v. J. 1548. tit. 22. § 1. v. J. 1577. t. 23. § 2. cf. Quistorps Beiträge nr. 43.

(α) L. 3. § 1. *Stellionatus. stellionatum autem objici posse his qui dolo quid fecerunt, sciendum est: scilicet si aliud crimen non sit, quod objiciatur. Quod enim in privatis judiciis est de dolo actio, hoc in criminibus stellionatus persecutio.*

(β) art. 112. 113.

(γ) ἀρθ. 113. «und es möchte solcher falsch, als oft, Grösslich und boshaftig geschehen, dass der Thäter zum Tod gestraft werden soll.» «Ο Remus παρρηάζει ταύτας, ἀλλ' ἔχει ἔλαος ὀρθῶς» «Nam si diu satis, et in magnis mercimoniis faleum dolo malo commiserit non injustum neque legibus contrarium erit, telem falsarium respicit d. maari.» Παραδείγματα νόθευτων, εἴτινες ἐτιμωρήθησαν μὴ θάνατον, ἔρα παρὰ Berger El. jur. Crim. P. II, obs. 58. 59.

(δ) Ἄλλων νομοδασκῶν γνῶμας ἔρα παρὰ Koch. l. c. § 539.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐπὶ νόθευσεως δύναται ἴσως

νά δικαιολογηθῇ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γίνε-
ται χρῆσις ἐγγράφων ἢ ψευδομαρτυριῶν πρὸς ψευδῇ ἐνοχο-
ποίησιν ἄλλου εἰς πρᾶξιν, ἥτις συνεπάγεται ὡς ποινὴν τὸν
θάνατον, ἢ καθ' ἣνπραγματεῖται ἢ ποτὰ νοθεύονται μὲ δη-
λητηρίους οὐσίας ἐπὶ προθέσει τοῦ νὰ τεθῇ εἰς κίνδυνον
ἡ ζωὴ ἀνθρώπων, καὶ ἐὰν εἰς ἀμφοτέρως τὰς περιπτώσεις
ἐπῆλθε τῷ ὄντι θάνατος ἀνθρώπου. Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώ-
σεις, ὅταν ἡ προαίρεσις ἀποβλέπῃ εἰς ζημίαν τῆς περιουσίας,
ἢ ἀπάτη καὶ ἡ νόθευσις πρέπει νὰ τιμωρῶνται μὲ τῆς
ποινᾶς τῶν κατὰ τῆς ιδιοκτησίας ἀδικημάτων. Εἰς τὰς πε-
ριπτώσεις καθ' ἃς δὲν σκοπεύεται ζημία τῆς ιδιοκτησίας
εἰς ταύτας πρὸ πάντων ταλαντεύεται ἡ δικαστικὴ πρᾶ-
ξις. Ὡρα τὴν 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410. Ὡς ἐπὶ κλοπῆς δὲν
χωρεῖ πλέον θανατικὴ ποινὴ, οὕτω δὲν δύναται νὰ χωρῇ
καὶ ἐπὶ ἀπάτης. Ἡ νόθευσις πρέπει πάντοτε νὰ τιμωρῇ-
ται μὲ αὐστηροτέρας ποινᾶς παρὰ τὴν ἀπάτην. Tittmann.
Handb. II. σελ. 234. Ἡ γνώμη τοῦ Grolman § 292.
ὅτι ἡ ἀπάτη πρέπει νὰ τιμωρῇται μετριώτερον παρὰ τὴν
κλοπὴν, δὲν εἶναι ὀρθῇ γενικῶς λαμβανομένη.

§ 416. α (τοῦ ἐκδότου).

Ἡ ἀπάτη ἢ ἡ νόθευσις δύνανται ἢ νὰ γείνωσι γνωσταί
εἰς περίπτωσιν χρεοκοπίας, ἢ ἡ χρεοκοπία αὐτὴ δύναται ν'
ἀποτελῇ ἀπάτην (α) καὶ 1ον καθ' ὅσον ἡ δολία χρεοκοπία
συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἐκλέγει τις ἐκ προαιρέσεως τὴν
δήλωσιν τῆς πτωχεύσεώς του ὡς μέσον τοῦ νὰ ζημιώσῃ
ἄλλους παρανόμως, ἢ 2ον καθ' ὅσον τις μὲ πρόθεσιν
ιδιοτελείας μεταχειρίζεται ἀπατηλὰ μέσα, διὰ νὰ κερδίσῃ,
παρουσιάζων ἐκθεσιν τῆς περιουσίας του μὴ ἀκριβῆ, ἢ
3ον καθ' ὅσον ἀπατηλὴ χρεῶν ἀναγνώρισις ἐπιφέρει τὴν

χρεοκοπίαν(β). Ἐκ τῶν νέων νόμων (γ) τινὲς μὲν ἐξέτει-
ναν συχνάκις ὑπὲρ τὸ δέον τὴν δολίαν χρεοκοπίαν, τινὲς
δὲ ἔθεσαν καὶ ἐναντίον πράξεων μὴ δολίων αὐστηράς τινας
ἀπειλὰς ποινῶν πρὸς στερέωσιν δῆθεν τῆς ἐμπορικῆς πί-
στεως. Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ἐκ κουφότητος (δ)
ἢ ἐξ ἀμαλείας χρεοκοπίαν. (ε) Ἡ ποινὴ τῆς δολίας χρεο-
κοπίας προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τῶν κατὰ τῆς ἀπάτης
ἢ τῆς νοθεύσεως ποινῶν(ζ). Τὴν ἀνικανότητα τοῦ χρεοκό-
που πρὸς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἀξιώματα διατάσσουσι
ῥητοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι.

- (α) Ἐκτὸς τῶν εἰς τὸ καίμενον ἀναφερομένων ὅρα καὶ Tittmann Handb.
II, σελ. 504. Hitzig's Zeitschrift. Heft. 27, nr. 1. Heft. 29, nr. 209.
Escher Lehrb. σελ. 289.

- (β) Escher Lehrb. 292.

- (γ) Ὁ αὐτριακὸς νόμος ἀρθ. 178. lit. f διακρίνει ὡς ἀναφερόμενους τὴν ἀπά-
την μόνην τὴν περιπτύσσιν, καθ' ἣν τις σπαταλᾷ τὴν περιουσίαν του καὶ
δυνάμει πλείον νὰ πληρώσῃ τὰ χρεῖα του, ἢ διὰ πονουργίας ζητεῖ νὰ πα-
ρατείνῃ τὴν πίστιν του, ἢ παριστάνων ψευδεῖς δανειστής, ἢ ἄλλως συνεν-
νοημένο· δολίως ἢ ἀποκρύπτων μέρος τῆς περιουσίας του, διαστρέφει
τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς ἐμμέλει αὐτῆς. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1452.
διακρίνει, τὸν δόλιον χρεοκόπον, δηλ. ἐκείνον ὅστις κρύπτει τὴν πε-
ριουσίαν του διὰ τὴν ἀπατήν τοῦ δανειστής του. Ὅστις παρασταίνει
ψευδεῖς δανειστής ἢ βοηθῶν δολίως ἄλλου, τῶν ὁποίων αἱ απαιτήσεις
δὲν εἶναι βέβαιοι, ἐλαττώνει τὴν ἐμμέλιν τῆς περιουσίας του, ἀπασταίνεται
τὴν δικαστικὴν τῇ τιμωρήσει πείναι, καὶ τιμωρεῖται μὲ 5-10 ἐτῶν
εἰρκτὴν (§ 1454). Αὐξάνεται δὲ ἡ ποινὴ, ἂν νοθευθῶσιν ἐμπορικὰ βί-
βλια. 2ον Ἐκ κουφότητος χρεοκοπία (§ 1458), ἐκ τῆς ἐξομῶν ὑπερ-
βολικῇ ἢ ἀσώτως ἔρχεται εἰς στάσιν νὰ μὴ δύνῃται νὰ πληρώσῃ (ποινὴ
3-6 ἐτῶν εἰρκτῆς). 3ον Ἐξ ἀμαλείας χρεοκοπίαν (§ 1466), ἐκ τῆς εἰς
κακὸν, καθ' ὃν γνωρίζεται ὅτι ἡ περιουσία του δὲν ἀρκεῖ εἰς πληρωμὴν
τῶν χρεῶν του, ἀλλ' ἔχει ἀκόμη ἐλπίδας, ὅτι ἐντὸς οὐλοῦ θύει βελ-
τίωσιν ἢ κατάστασιν του, κρύμνῃ νέα χρεῖα, ἀποκρύπτων τὰ πρὶ κατε-
στάσει του, (ποινὴ 1-3 ἐτῶν). 4ον Ἐξ ἀπιστικῆς χρεοκοπίας (§

1473), εάν τις μὲ ξένα χρήματα ἀνευ συναίνεσως τοῦ δανειστοῦ ἀποκοτῇ παραπετόλῃσιν καὶ ἀποσφαλῇς ἐπιχειρήσεις, ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῶν ὑποῶν ζήμιοι τὸν δανειστὴν τοῦ(φυλάκισιν ὁ μὴνὼν μέχρι 2 ἐτῶν). Ὁρα περὶ τούτου Hitzig's Heft. 28. σελ. 209. Ὁ γὰρ ἁλλοῦς ποινὴν ἐκ νόμου διακρίνει Zeitschrift δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 402) τρωρουμένην μὲ πρόσκαιρα δομὰ καὶ ἀπλὴν χρεοκοπίαν τιμωρουμένην μὲ φυλάκισιν 1 μὴνὸς μέχρι 2 ἐτῶν, παραπίμπει δὲ εἰς τὸν ἐμπορικὸν νόμον, ὅστις εἰς τὸ ἀρθ. 586. περιγράφει τὴν ἀπλὴν χρεοκοπίαν. Εἰς ταύτην ὑπάγεται ὑπερβολικὴ δαπάνη, τυχερὰ παιγνίδια, παραπετόλῃς ἐπιχειρήσεις, πώλησις κατωτέρω τῆς ἀγοραίας τιμῆς, πληρωμὴ πρὸς τινα τῶν δανειστῶν, μετὰ τὴν πτώχευσιν κ.τ.λ. Ἡ δολία χρεοκοπία (ἀρθ. 598 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου) περιλαμβάνει 7 περιπτώσεις, π. χ. εάν παραισθήσῃσαν ζημία ἢ δαπάναι πλαστοί. Εάν ὑπεξέρθῃσαν χρήματα, δάνεια, ἢ πραγματεῖαι. Ὁ νόμος οὗτος (ἐννεα τῶν πολλῶν τοῦ προλήψεων) ἀνεγνωρίσθη ὡς πολὺ σκληρὸς (Fölix in der Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung IV. σελ. 208) καὶ ἀιωρθώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1838 νόμου (Bravard Vyrrières manuel de droit commercial. Paris 1838. p. 852—864). Αἱ σημεριναὶ διατάξεις εἰναι τοῦλάχιστον ἀπλούστεραι. Ὁρα περὶ τοῦ νεεργαυτικοῦ νόμου ἀπὸ 10 Μαΐου 1837, περὶ χρεοκοπίας εἰς Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung XI. σελ. 130. Ὁ βασιλικὸς νόμος διακρίνει τὸν ἀπατηλὴν ὑποχρέωσιν (ἀρθ. 273.), π. χ. όταν τις κρύπτῃ μὲ πανουργίαν ὅτι εἶναι εἰς κατὰστασιν νὰ πληρώσῃ, ἢ ἀπατᾷ τοῦ δανειστάς του ἀγνούμενος τὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων του ὑπαρχούσας ὑποθήκας. 2ον Ἐκ κοφούνητος ἢ ἐξ ἀμελείας, ὑπερχρώσιν (ἀσυνεμετιῶς μόνον τιμωρουμένην). 3ον δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 276) τριῶν βαθμῶν, α'. προτίμησιν τινῶν ἐκ τῶν δανειστῶν χωρὶς ἰδίας ὀφειλῆς ἐκ τούτου, β'. ὑπεξείρῃσιν χρημάτων ἢ πραγμάτων, ἀπόκρυψιν ἐνεργητικῶν ἀπαιτήσεων, παρὰστασιν πλαστῶν δανειστῶν, γ'. όταν τις δι' ἀπατηλῶν πράξεων παρσπαίνῃ ἑαυτὸν ἀνίκανον νὰ πληρώσῃ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πλευνήσῃ (ἀρθ. 278). Ὁ σαξωνικὸς νόμος διακρίνει τὸν ἐξ ἐλαφρίας χρεοκοπίαν (ἀρθ. 256), εάν τις δι' ὑπερμετρῶν ἐξόδων, δι' ἀνάτου διοικήσεως τῶν κατ' οἶκον αὐτοῦ, διὰ παραπετόλῃων ἐπιχειρήσεων κατανατᾷ νὰ πτωχεύσῃ (ποινὴ 1—6 μὴνὼν φυλάκισιν). Τὸ ἀρθ. 257 ἀπειλεῖ πρὸς τούτοις ἰδίως πράξεις τινες τῶν ἐμπέριων. 2ον δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 258), εάν τις δι' ἀπατηλῶν πράξεων ἐν ἑπὶ πλείεται ἢ ἦδη ἄρχῃσιν ἢ κατὰστάσι τῶν δανειστῶν του, χωρίζῃται εἰς τινα ἐξ αὐτῶν, ἢ οἷτη κατὰ μέρος χρήματα ἢ αξίαν ἔχοντα πράγματα, ἀποσινεπᾷ ἐνεργητικὰς ἀπαιτήσεις, ἢ μὲ δολίαν προαίρεσιν πλάττῃ ἐξόδα, ἢ ζημίαν ἀνυποκρίτους. (ποινὴ εἰς πτὴ 6 μὴνὼν μέχρις εἰς πτὴς 6 ἐτῶν). Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος διακρίνει (ἀρθ. 312) τὸν ἀπατηλὴν ὑπερχρέωσιν (ὡς καὶ ὁ σαξων. νόμος. ἀρθ. 273.) 2ον ἐξ ἀμελείας ὑπερχρέωσιν (ἀρθ. 363), π. χ. δι' ὑπερμετρῶν ἐξόδων, παραπετόλῃων ἐπιχειρήσεων, παρὰ μὲ-

λῆσιν τοῦ ἐπιτηδεύματος, ζημίαις εἰς παιγνῖδια (φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν). 3ον ἱδούσαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 364) εἰρητὴ μέχρι 10 ἐτῶν). 4ον Ἐξέλαφρίαις χρεοκοπίαν (ἀρθ. 367) ἰάν ἔνακεν ἀνάκτου κρατήσεως τῶν βεβλίων, καὶ ἂν διὰ τῶν εἰς τὸ ἀρθ. 363 ἀναφερομένων πράξεων λάβῃ χώραν κατὰτάξις τῶν δανειστών. (φυλάκισις τοῦλάχιστον 6 μηνῶν). Περί ἀποπεύρας Brinkmann wissenschaftliche Rechtskunde nr. 63.

- (δ) Ἀμβουργικὴ διάταξις περί χρεοκοπίας ἀρθ. 102—6. ἐναντίον τοῦ παραδεκτοῦ χρεοκοπίας ἐκ κρυφότητος δύναται νὰ προταθῶσι καὶ ὑπὸ νομοθετικῶν ἐποψιν ἀντιρρήσεις τινες. Περί τῆς ἀπατιουμένης προσοχῆς εἰς τὴν περί τῶν τοιούτων περιπτώσεων κρίσιν. Neues Archiv. des Criminalr. II. σελ. 509.
- (ε) Hagemann praktische Erörterung VII. σελ. 397. Hefster Lehrb. σελ. 418. Escher σελ. 298. παρὰ 6. Rosshirt Geschi III. σελ. 64. ἀλλῇ γνώμῃ εἰς Bauer Lehrb. σελ. 315.
- (ς) Tittmann Handb. II. σελ. 503.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ ιδίως κατονομαζομένων ἢ διακεκριμένων
εἰδῶν ἀπάτης.

§ 417.

Εἰς τὰς παρὰ τῶν νόμων ιδίως κατονομαζομένας ἢ διακεκριμένας πράξεις ἀπάτης ὑπάγονται, 1ον ἡ ψευδορκία, 2ον ἡ μετακίνησις ὀρίων, 3ον ἡ κατάχρησις καθηκόντων (prevarication), 4ον ἡ ψευδὴς κατηγορία (calumnia), 5ον ἡ ἐκβίασις (concoession), 6ον ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ παραχάριξις, περὶ τῆς ὁποίας ἔγεινεν ἡδὴ λόγος εἰς τὰ περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς πολιτείας, καθότι ἐπ' αὐτῆς θεωρεῖται κυρίως ἡ προσβολὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ κράτους.

§ 418

Α'. ψευδορκία εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν εἶναι παράβασις

ἐνοχῆς κυρωθείσης ἢ ἀναληφθείσης δι' ἐπισήμου ὅρκου (α). Πράττεται δὲ ὅχι μόνον ἀπὸ τὸν ὁμνύοντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκείνων ὅστις μὲ παράνομον πρόθεσιν ἀναπείθεται ἐν γνώσει ἄλλον τίνα εἰς ψευδορκίαν (β).

P. G. O. art. 107. 108.

H. A. Müller de perjurio. Viteb. 1810. Mittermaier im neuen Archiv des Criminalr. Bd. 2: nr. 4.

(α) Περὶ τῆς ἐνοχίας τοῦ ὅρκου, Malblanc de jurejurando. Schmidt-Philos.-deck in Grolman's Mag. f. d. Philos. d. Rechts nr. 3. Grolman ebendas. nr. 4. J. C. Fr. Meister über den Eid etc. Leips. 1810. Ἰδίως ὡς K. F. Staudlin Geschichte der Verstellungen und Lehren vom Eide. Gött. 1824.

(β) P. G. O. cit. I. in fine. R. A. v. J. 1684. § 43.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. εἶναι παράδοξον, ὅτι τὸ ῥωμ. δίκαιον δὲν περιεῖχε ἰδιαιτέραν ποινικὴν διάταξιν περὶ ψευδορκίας. Τοῦτο συνέχεται μὲ τὰς περὶ ὅρκου ἰδέας τῶν ῥωμαίων, ὡς μέσον δικαστικῆς ἐπικυρώσεως. Ἡ ὁρκωμοσία ἀφέθη εἰς τὴν συνείδησιν, μάλιστα καὶ εἰς μεταγενεστέρους ἐτι καιροὺς ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβασις πρὸς τὸ νὰ ἐμπιστευθῇται ὁ εἰς εἰς τὴν εὐσυνειδήσιαν τοῦ ἄλλου. Ὁ ἀσυνειδήτως ὁμνύων ἐθεωρεῖτο ἀληθῶς αἰσχροῦς ἄνθρωπος, καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ὅτι, τὸ κατ' ἀρχὰς παρὰ Ῥωμαίους ἡ ψευδορκία ἐδίδε χώραν μόνον εἰς nota censoria (Jarke über des censor. Strafercht σελ. 20.), καὶ ὅτι πολλὰ μετὰ ταῦτα ἀκόμη ἐπεκράτει ἡ γνώμη, ὅτι ἡ πολιτεία δὲν πρέπει νὰ τιμωρῇ τὴν ψευδορκίαν (L. 2. C. de rebus credit.) βραδύτερον ὅμως προσήπιτο ἀτιμία infamia, καὶ καθόσον δὲ ψευδὴς ὅρκος ἦτο μέσον βλάβης τῆς περιουσίας τοῦ ἄλλου ἐτιμωρεῖτο ὡς stellionatus ὅρκ ἐν γένει. L. 4. D. Stellionat. L. 43. § 6. D. de jurejur. L. 13. C. de testib:

Λ. 47. C. de dignit. L. 2. C. de indict. viduit. Neap. 53. κερ. 4. Neap. 423. κερ. 20. Διαφιλονεικείται ἐὰν ἀφοῦ διεδόθη ὁ χριστιανισμὸς ἐπεκράτησεν ἄλλη γνώμη, ὡς δ Jarke II. σελ. 67. παραδέχεται (ἐνεκα τῆς L. 44. C. de transact. τῆς L. 31. C. de testib. τῆς L. 17. C. de dignit.) ἀλλ' ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Rosshirt Gesch. III. σελ. 143, ἐπὶ ψευδομαρτυρίας εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, διότι ὡς πρὸς ταύτην ἤρχοντο εἰς βοήθειαν αἱ περὶ τοῦ crimen falsi διατάξεις. L. 4. pr. L. 9. § 3. L. 27. D. ad L. Corn. L. 16. D. de testib. L. 34. C. αὐτόθι ὅρα καὶ Malblank de jurejur. p. 277. Rojen de prejurio Groning. 1818. p. 40. Simoni dei delitti del mero affetto II. p. 26. — καὶ νεώτ. συγγράμματα v. Watzdorf. im den criminalist. Jahrb. für Sachsen I. Bd. 2. Hest. σελ. 220. Kurz in der Zeitschrift für vaterländ. Recht (Bern. 1839) Bd. II. σελ. 153. Schwarze in der Zeitschrift für sächs. Rechtspflege III. σελ. 120.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περί τοῦ κανονικοῦ δικαίου c. 6. qu. 4. c. 18. Caus. XXII qu. I. c. 47. qu. 5. c. 1. C. 10. X. de jurejur. Heffter Lehrbuch σελ. 337. Πρῶτον τὸ κανονικὸν δίκαιον παρήγαγε τὴν περὶ ὅρκου γνώμην, τὴν ὅποιαν ἔχει ὡς βάσιν τὸ κοινὸν δίκαιον, μάλιστα εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔλαβεν ὁ ὅρκος ὡς ἀντικείμενον τοῦ δημοσίου δικαίου τόσῃν μεγάλῃν σημασίαν, τὴν ὅποιαν τὸ κανονικὸν δίκαιον καθιέρωσε διὰ ὀρησκευτικῶν ἰδεῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ὅρκος κατήντησεν ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀποδεικτικῶν μέσων, ὡς ἐκ τοῦ κανονικοῦ δικαίου δὲ ἀπετέλει καὶ ὀρησκευτικὴν παράβασιν, παρέχουσαν βαρυτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἁμαρτίαν. Jarke II. σελ. 70. Rosshirt Gesch. III. σελ. 144. 445. Εἰς τοὺς γερμανικοὺς νόμους ὑπάρχουσιν αὐστηραὶ ποιναὶ (μ' ὅλον ὅτι συχνάκις τὰ ἐκ-

κλησιαστικά δικαστήρια ἐπέβαλλον αὐτάς) ὅρα Schwabenspiegel. c. 367. 1. (Ausgabe von Lassberg σελ. 156.) Lübisches Reht (Ausgabe von Hach σελ. 301). 'Ο ψευδορκήσας δεν ἦτο δεκτός ὡς μάρτυς καθ' ὅλους τοὺς γερμανικοὺς κανονισμούς· Alt külmisch Reht (Ausg. von Leman. σελ. 175.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθ. 107 τῆς Καρολίνας εἶναι οὐσιωδὲς τὰ τῇ παρατήρησις, ὅτι ἡ Καρολίνα ἠθέλησε νὰ διακρίνῃ κυρίας τινὰς περιπτώσεις τῆς ψευδορκίας, ὅχι ὅμως καὶ νὰ περιορίσῃ εἰς αὐτάς τὴν ἔννοιαν τῆς ψευδορκίας. Ἡ προϋπόθεσις, ὅτι ἡ ψευδορκία εἶναι ἀξιοποινὸς κατὰ τὸ δίκαιον ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἐπεκράτει γενικῶς, καὶ ἡ πλῆνῃ συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἄρθ. 107 ἐθεωρεῖτο συντεταγμένον μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις ὡς ἄρθρον νέου τινος ποινικοῦ νόμου.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. 'Ἡ ἀπὸ τὸν Φάϋερβάχ γενομένη κατάταξις τῆς ψευδορκίας εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἀδικήματα, ὡς διακεκριμένον εἶδος αὐτῶν, εἶναι λαθασμένη καὶ φέρει εἰς σφαλερὰς συνεπειὰς Mittermaier im Archiv des Criminalr II. σελ. 116. Hepp. im Archiv. XIV. Bd. σελ. 342. Ἀνάρμοστος εἶναι καὶ ἡ ἐποψὶς τῆς ψευδορκίας ὡς ἀδικήματος κατὰ τῆς θρησκείας (π. χ. κατὰ τὴν γνώμην τὴν εἰς Hitzig's Heft 20. σελ. 288. καὶ Rosshirt de jurisjurandi religione et poenis in perjurios. Heidelb. 1829. p. 17). Νεωστὶ ἐγεννήθη πάλιν μεγάλη φιλονεικία περὶ τῆς ψευδορκίας. Ὁ v. Watzdorf in den Jahrbüchern σελ. 226—28, εὐρίσκει ὅτι τὸ ἀξιοποινὸν συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ ὁμνύων προσποιούμενος σταθερὰν θρησκευτικὴν πεποιθῆσιν, εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζει ἡ πολιτεία τὴν καθιέρωσιν τοῦ ὅρκου, καταστρέφει ἐγγύησιν τινὰ τῆς πολιτείας ὁ Schwarze in der Zeitschrift. σελ. 123. θεωρεῖ

τὴν ψευδορκίαν ὡς προσβολὴν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν
 θρησκείαν σεβασμοῦ, ὁ Kurz in der Zeitschrift σελ. 103,
 ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. Ἡ πρέπει νὰ κατα-
 τάξωμεν τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ δημόσια ἀδικήματα, καθ'
 ὅσον καταστρέφει μίαν τῶν ἱερωτέρων ἐγγυήσεων καὶ βά-
 σεων τῆς κοινῆς πίστεως, ἢ νὰ τὴν θέσωμεν ἐκ παραλλήλου
 μὲ τὸ falsum (ὅχι βέβαια ὡς εἶδος βλάβης τῆς περιου-
 σίας). Ὁ ψευδορκήσας εἶναι ἐπίσης ἀξιόποινος, ὡς ὁ πλα-
 στογραφήσας δημόσια ἔγγραφα. Ἐὰν θέσωμεν τὴν ψευδορ-
 κίαν ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς θρησκείας ἀδικήματα, δὲν ἔχομεν στα-
 θερὰ ὅρια τῶν συστατικῶν αὐτῆς. Mittermaier im archiv
 des Criminalr. II. σελ. 97. Bauer Lehrb. § 303 Abegg
 im Archir des Criminalr. neue Folg. I. σελ. 581.

Σημ. 5 τοῦ ἐκθ. Αἶνεαι νομοθεσίαι δὲν συμφωνοῦσιν εἰς τὴν κα-
 τάταξιν τῆς ψευδορκίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος δὲν πραγματεύε-
 ται ἰδίως περὶ αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὰ περὶ ἀπάτης (ἀρθ. 178.
 α), εἰάν τις ζητῇ νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον εἰς τὴν ψευδομαρ-
 τυρίαν ἐπὶ δικαστηρίου, εἰάν ὑπεσχέθῃ ἢ ἔκαμει ψευδῆ ὅρ-
 κον, ἢ εἰάν τις εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπόθεσιν προέτεινε νὰ κάμῃ,
 ἢ ἔκαμει τῷ ὄντι ψευδῆ ὅρκον. (ποινὴ, ἀρθ. 181, καθειρξίς
 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους, ἐπὶ δὲ μεγαλειτέρου κινδύνου μέ-
 χρι 5 ἐτῶν). ὅρα περὶ τούτου Pratobevera Materialien V
 σελ. 258, VII. σελ. 352. καὶ Tausch Rechts fälle III.
 Heft. σελ. 595. etc. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος § 1405 ἐκθε-
 τει τὴν ψευδορκίαν ὡς ἐπιτεταμένην ἀπάτην ἕνεκα προσ-
 βολῆς ἰδιαίτερου χρέους, καὶ παραδέχεται αὐτὴν ἐπὶ ἐκεί-
 νου, ὅστις εἰς δίκην τινα κάμει ψευδῆ ὅρκον ὡς διάδικος
 ἢ ὡς μάρτυς (ποινὴ: στέρησις πάσης ὑπηρεσίας καὶ τιμῆς
 ἀτιμωτικῆ ἐκθεσις, καὶ ἀναλόγως τῆς ζημιᾶς εἰρηκτὴ 1—3
 ἐτῶν. Κατὰ τὸν § 1409 ἐπιβάλλεται ποινὴ καὶ εἰς ἐκείνον
 ὅστις ἀναγκάσθῃ εἰς τοῦτο τοὺς οἰκέλους αὐτοῦ. Ἐάν τις διὰ

ψευδομαρτυρίας εἰς ποινικὴν δίκην γαίην αἷτιος νὰ τιμω-
 ρηθῇ τις ἀθῶος, κατὰ τοῦ τοιούτου ἐπιτείνεται ἡ τακτικὴ
 ποινὴ τῆς ψευδορκίας (§ 4412) τυχὸν μέχρι θανάτου καὶ
 ἂν πολλοὶ συνενόηθῃσαν πρὸς τοῦτο (4413), καὶ προέκυψε
 θάνατος, ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται ὁ τροχός. Ὁ γαλλικ. ποιν.
 νόμος θέτει τὴν ψευδορκίαν (ὑπὸ τὰ ἰδιωτικὰ ἀδικήματα) ἐκ
 παραλλήλου μετὰ τὴν ψευδομαρτυρίαν, τὴν συκοφαντίαν, τὰς
 ὑβρεῖς· ἀπειλεῖ δὲ εἰς τὸ ἄρθ. 361 τὴν ψευδομαρτυρίαν εἰς
 ποινικὴν δίκην μετὰ πρόσκαιρα δεσμὰ, καὶ ἐὰν ὁ ἐνοχοποιη-
 θεὶς καταδικάσθῃ εἰς βαρυτέραν ποινὴν παρὰ ταύτην, ἐ-
 φαρμόζεται ἐκείνη ἡ ποινὴ. Ἡ ψευδομαρτυρία εἰς δίκαν ἐπὶ
 πλημμελήμασιν ἐπιφέρει εἰρκτὴν (ἄρθ. 362.), ὁμοίως καὶ ἡ
 εἰς πολιτικάς· ὅστις ὁμόση ψευδῶς ὄρκον ἐπαχθέντα ἢ ἀν-
 τεπαχθέντα τιμωρεῖται (ἄρθ. 366.) μετὰ στέρησιν τῶν πο-
 λιτικῶν δικαιωμάτων. Κατὰ τὴν νομολογίαν (Carnot. II.
 p. 155.) ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς ψευδομαρτυρίας εἰς ἐ-
 κείνον μόνον, ὅστις ψευδορκεῖ εἰς δημοσίαν συνεδρίαν.
 Hildgard Annalen der Rechtspflege in Rheinbaiern.
 I. 3. Heft. σελ. 225. (ἐναντίον τῶν γαλλικῶν διατάξεων
 Haus observat. III. p. 34.) Ὁ σαριδικὸς νόμος κατατάσ-
 σει τὴν ψευδομαρτυρίαν εἰς τὰ κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως
 ἀδικήματα, κάμνει (ἀριθ. 378—88) πλειότερας διακρίσεις
 παρὰ τὸν γαλλικ. ποινικὸν νόμον. ἐκτείνει τὴν ποινὴν καὶ
 ἐπὶπραγματογνομύων, καὶ δίδει προσέτι ἐπὶ ψευδορκίας
 τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλληται φυλάκισις μέχρι 2 ἐτῶν, ἐκ-
 τὸς τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς μαρτυ-
 ρίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος κατατάσσει τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ
 ἰδιωτικὰ ἀδικήματα (περὶ βλάβης ξένων δικαιωμάτων δι'
 ἀπάτης) ὡς διακεκριμένον εἶδος ἀπάτης· τιμωρεῖ (ἄρθρ.
 269.) ἐκείνον, ὅστις ὡς μάρτυς ἢ ππραγματογνώμων εἰς
 ξένας ὑποθέσεις, ἢ ὡς διάδικος εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπόθεσιν,
 ὡς πληρεξούσιος, ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν, ὁμνύει ψευδῶς

δικαστικὸν βεβαιωτικὸν ὄρκον, μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴν, δημοσίαν ἔκθεσιν, ἀνικανότητα πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν, καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθ. 290) τὴν ἐπὶ δικαστηρίου διὰ ψευδομαρτυρίας συκοφαντίαν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδορκίας, ἐὰν δὲ ἐντεῦθεν καταδικασθῇ τις ἀθῶος, μὲ ἀνωτέραν ποινὴν, καὶ ἐὰν πολλοὶ συνενοήθησαν πρὸς ψευδομαρτυρίαν, ὁ δὲ ἀθῶος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἐπιβάλλεται καὶ τὸ ἄρθ. 292 θανατικὴ ποινὴ. Τὸ ἀνάρμοστον τῆς κατατάξεως, ταύτης ἐγνώριζαν τὰ μεταγενέστερα νομοσχέδια καὶ κατέταξαν (νομοσχ. τοῦ 1831. ἄρθ. 218) τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ δημόσια ἀδικήματα (καθ' ὁμοίωσιν τῆς παραχαράξεως. αἰτιολογίαι σελ. 193.) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἐκθέτει τὴν ψευδορκίαν (ἄρθ. 183.) ὡς προσβολὴν τοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμοῦ (ποινὴ, εἰρκτὴ ὁ μὴνὼν μέχρι 3 ἐτῶν. ὅρα περὶ τούτου Schwarze in der angeführt Abhand.). Ἐὰν καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπικυροῖ δι' ὄρκου ἀληθὲς τι, τὸ ἐποίησεν ὁμῶς αὐτὸς νομίζει ψευδές, ἢ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ὁποίου δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχη γνῶσιν, εἶναι ἄξιός ποινῆς, ὅρα Güthner Sachs. Gesetzbuch. σελ. 107. Μεγαλειότεραι ποινὴν ἐπιβάλλονται (ἄρθ. 184. 85.) ἐὰν εἰς ποινικὰς δίκας γείνη ψευδής ὄρκος, διὰ νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀνάκριτιν ἀθῶός τις (θανατικὴ μάλιστα ποινὴ, ἐὰν ἀθῶος τις θανατωθῇ). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθ. 227.) κατατάσσει τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ ἐναντίον τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα (ποινὴ, εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 1 ἔτους, βαρυτέρα ἄρθ. 228, ἐὰν τιμωρηθῇ τις ἀθῶος, θανατικὴ δὲ μόνον, ἐὰν ἔλαβε χώραν συνεννόησις πολλῶν). Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἄρθ. 442.) θέτει τὴν ψευδορκίαν εἰς χωριστὸν κεφάλαιον μετὰ τὴν νόθευσιν καὶ ἀπάτην, πρὸ τῆς παραχαράξεως ὁμοίως καὶ τὸ διὰ τὴν Ἑσσην νομοσχέδιον (ἄρθ. 218). Τὸ διὰ τὸ Βραουνσβέργ νομοσχέδιον (ἄρθ. 127) κατατάσσει αὐτὴν εἰς τὰ ἐναντίον τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα.

§ 419.

Πᾶσα ψευδορκία εἰς στενωτέραν ἔννοιαν προϋποθέτει
 Γέπισημον ὄρκον ἐπιβεβλημένον ἀπὸ ἀρχῆν ἔχουσαν ἐξου-
 σίαν πρὸς τοῦτο καὶ τὸν ἐπιβάλλη, καὶ καθ' αὐτὸν κύριος ἔχον-
 τα, ἐπομένως δὲν λαμβάνει χώραν Ἰον ἐπὶ ἐνόρκων ἰδιω-
 τικῶν διαθεβαιώσεων (α), οὔτε 2ον ἐπὶ προφορικῶν ἢ ἐγ-
 γραφῶν διαθεβαιώσεων ἐν εἵδει ὄρκου, ἐὰν αὐταὶ δὲν ἐξο-
 μοιῶνται μὲ ἐπίσημον ὄρκον (β). Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἔνεκεν
 ἀκυρότητός τοῦ ὄρκου, 3ον ἐὰν ἡ ὀρκωμοσία δὲν ἐγείνη-
 κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ιδέας τοῦ ὁμόσαντος (γ), ἢ 4ον
 ἐὰν ὁ ὁμόσας εἴτε ἐν γένει εἴτε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὀρκω-
 μοσίας δὲν ἐδύνατο νὰ καταλάβῃ τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἐ-
 ρότητα τοῦ ὄρκου (δ),

(α) Ταῦτα ἦσαν ἰδίως παρὰ τοῖς Ῥωμοίοις συνήθεις. L. 1. D. stellionatus
 L. 3. C. Si minor se majorem. L. 41. de transact. Reichs-Dep-Absch.
 v. J. 1690. § 33. cf. Böhmcr ad. art. 107 § 5.

(β) 'Ὡς ἡ ὑπογραφή τοῦ τύπου τοῦ ὄρκου δι' ἐπιθέσεως τῆς σφραγίδος εἰς τὴν
 Βασιλίαν. ἡ βεβαίωσις τῶν Μεννονιτῶν μὲ τὴν ἀλήθειαν, bei Manner
 Wahrheit. Visitationsbeschlüsse die Verbesserung des Reichskam-
 mergerichtl. Justizw. bedreffend, Lemgo. 1779. p. 86.

(γ) Περὶ τοῦ ὄρκου τῶν Ἰουδαίων παραβ. Kammer-Ger-Ordn. Thl. II. tit.
 10 § 1.

(δ) Περὶ τοῦ ὄρκου τῶν ἀγγλικῶν. c. 14. 15. C. 22. g. 5.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἀρθ. 107. τῆς Κα-
 ρολίνης, «ἐνώπιον δικαστοῦ ἢ δικαστηρίου» φαίνεται ὅτι
 ὁ ψευδὴς ὄρκος, ὅστις θέλει δοθῇ ἐνώπιον ἄλλων ἀρχῶν παρὰ
 τὰς δικαστικὰς, δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν ποινικὴν διάταξιν.
 Mittermaier im Archiv. II. σελ. 102. Martin Lehrb. § 194.
 ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Καρολίνα δὲν ἠθέλησε βέβαια νὰ διαλάβῃ ὅλας

νὰ γίνῃ ἔνοχος ἀπιστίας, μὲ χρηματικὴν ποινὴν. Ἡ γερμανικὴ νομολογία καὶ ἄλλαι νομοθεσίαι δὲν ἔχουσι τοιαύτην τινὰ διάταξιν. Ὁ Rosshir. Gesch. III. σελ. 61. παραδέχεται ποινὴν, ἐὰν ὑπὸ τὴν διάλυσιν τῆς συμφωνίας κέλται δόλος, ἢ καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν δύνανται νὰ προσεφθῇ εἰς τὸν δικηγόρον δόλος.

§ 428.

Ἡ ποινὴ τῆς κριτικῆς ἀρχικῆς παραβάσεως καθηκόντων εἶναι ἡ ἀνταπόδοσις (α), ἡ δὲ τῆς παραβάσεως τῶν καθηκόντων εἰς παρὰ τὸν νόμον σημασίαν, αὐθαίρετος· κατὰ μὲν τὴν Καρολίαν ἐκθεσις εἰς τὸν κλοιὸν, ῥαβδισμός, ἔξορία (β), κατὰ τὴν σημερινὴν νομολογίαν πρόστιμον, στέρησις τῆς ἐλευθερίας, προσωρινὴ ἢ διὰ παντός παύσις ἀπὸ τῆν δικηγορίαν (γ).

Περὶ τῆς. Ἡ ἀρχαιότερα νομολογία ἐπέμενεν εἰς τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου. Leyser Sp. 554. m. 1 seq. Ἡ νεωτέρα θέλει προσωρινὴν ἀπὸ τῆς δικηγορίας παύσιν, φυλάκισιν ἢ χρηματικὴν ποινὴν. Quistorp. Thl. I. §. 433.

(α) L. 2. D. de praevar. Sciendum est, quod hodie iis, qui praevaricati sunt, poena injungitur extraordinaria L. 6. aut. Ab imperatore nostro et patre ejus rescriptum est, ut in criminibus, quae extra ordinem obijciuntur, praevaricatores eadem poena adficiantur, quae tenerentur, si ipsi in legem commisissent, qua reus per praevaricationem absolutus est. Tacitus Ann. XIV. 41.

(β) P. G. O. art. cit.

(γ) Bauer Lehrb. § 261.

§ 429.

Δ) Συκοφαντία (calumnia) εἶναι ἡ ἐπὶ δικαστηρίου ἐναντίον αὐτοῦ τινος ἐπισήμως γενομένη ψευδὴς καταμήνυσις ἀδικήμα-

τος, ἐκ τῆς ὁποίας περιεπλέχθη οὗτος εἰς ποινικὴν δίκην (α). Πράττεται δὲ αὕτη I ἐπὶ κατηγορητικῆς διαδικασίας κατ' ἐγκλήσιν παρὰ τοῦ (δημοσίου ἢ ιδιωτικοῦ) κατηγοροῦ (β), ἐπὶ δὲ ἀνακριτικῆς διαδικασίας, παρὰ τοῦ καταμνηντοῦ (γ), ὁμοίως καὶ παρ' ἐκείνου, ὅστις παρεκίνησεν εἰς τοῦτο τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον (δ). II Διὰ τὰ τελειοποιηθῆ τὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ ἐπέφερον ἡ καταμνήναις δίκην *inartior* τοῦ καταμνηνθέντος, εἴτε ἔλαβε πέρας ἡ δίκη αὕτη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε ἔπαυσε πρὸ ταύτης (ε). Οὕτως δὲ ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτοις III ἡ παράνομος προαίρεσις τοῦ νὰ τιμωρηθῇ δι' ἐξαπάτης τοῦ δικαστηρίου ἄνθρωπος, περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ ὁποίου εἶναι πεπεισμένος ὁ κατήγορος ἢ ὁ καταμνηντής (ζ).

Dig. XLVIII. tit. 16. Cod. IX. tit. 45. 46.

Προφορικῶς περὶ τῆς *Tergiversatio*.

(α) L. 1, §. 1—5. D. ad Set. Turpillianum.

(β) Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ actor εἰς τὰ *delicti privati*, L. 43. D. de inj. L. 3. D. h. t. H. P. G. O. ἀρθ. 12. ἐμπεῖ μένον περὶ ιδιωτικῆς ἰκανοποίησεως τοῦ κατηγορηθέντος ἀπὸ τὴν ψευδῆ κατήγορον οὗτοῦ, ἀλλ' ἐντέθεν δὲν δικαιολογεῖται πῶς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ᾗδελξαν οὗτοι ἄνθρωποι τὴν δημοσίαν ποινὴν. cf. Boehmer ad Carpzov Q. 106. obs. 3. n. ad art. 12. § 5. 6. ἐκ τοῦ ἐγκυρίου Grolman Grunds der CRW. § 299.

(γ) Τοῦτο στηρίζεται ὅχι μόνον εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ καταμνηντοῦ μὲ τὸν κατήγορον καὶ μὲ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἀρθ. 110 τῆς P. G. O. ὅπου ἀπειλεῖται ἡ ποινὴ τῆς ἀνταποδόσεως κατὰ τῆς δι' ὑβριστικῶν ἐγγράφων ἐξωδίκου ψευδοῦς ἐνοχοποιήσεως, καὶ εἰς τὴν στενὴν συγγένειαν τοῦ καταμνηντοῦ μὲ τὸν μάρτυρα τῆς κατηγορίας ἀρθ. 48 καὶ 107.

(δ) L. 1. § 13. D. h. t.

(ε) L. 2. 3. C. d. abolit. L. 7. 9. C. de calumniat.

(ζ) L. 1. § 3. D. h. t. L. 3. C. αὐτ.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Στρεψοδικία (Tergiversatio) (L. 1. § 1. D. ad. Sc. Turpill.) ἦτο κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ διαγωγὴ τοῦ κατηγοροῦ, ὁ ὁποῖος παρήτει τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ κατηγορίαν, ἐνῶ ἐδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἦτο αὐσιώδες τὸ *Scitum Turpillianum*. Ὡρα καὶ περὶ συκοφαντίας κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Rosshirt Gesch. III. σελ. 66 Hefster Lehrb. σελ. 334.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω § 286. σημ. 1. μνηθέντων καταδεικνύεται, ὅτι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ *calumnia* ὡς ψευδὴς καταμήνυσις τίθεται ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν συκοφαντίαν.

§ 429 α.

Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐπιβάλλει I εἰς ἐκεῖνον, τοῦ ὁποῖου ἡ ψευδὴς κατηγορία εἶχεν ἀντικείμενον *crimen ordinarium*, τὴν νόμιμον ποινὴν τοῦ ἀδικήματος τούτου (α), II εἰς ἐκεῖνον δὲ, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγωγὴ ἐγένετο διὰ *crimen extraordinarium* (β) αὐθαίρετον ποινὴν. Ἡ διάκρισις αὕτη δύναται νὰ θεωρῇται καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ὡς ἰσχύουσα, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ ἀδικημάτων διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ὀρισμένη ποινικὴ διάταξις ἢ ἀόριστος.

(α) L. 1. § 2. D. h. t. L. 10. C. de calumn.

(β) L. 3. Li 7. § 1. D. h. t. L. 43. D. de injur.

§ 430.

Ε) Ἐκβίασις ἐκχρηματισμὸς *concussion* (α) συνίσταται εἰς τὴν παρ' ἄλλου τινοῦ ἐκβίασιν ὥφειλεας διὰ προφάσειως ἢ ἀπειλῆς μὲ κατάχρησιν δικαιοῦματος, καθ' ὅσον ἡ πράξις δὲν

ἀποτελεῖ ἄλλο δεινότερον ἀδίκημα (β). Ὡφέλεια δὲ δὲν ἐννοεῖται μόνη ἢ χρηματική· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ ἐκδίασις ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως ὑπάγεται ἐνταῦθα. Δύναται δὲ νὰ πραχθῇ τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ ἀπὸ ιδιώτας καὶ ἀπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου (γ). Ἄλλως τε θεωρεῖται τότε μόνον τετελεσμένον, ὅταν ἡ ἐπιζητούμενη ὠφέλεια προσεκτήθῃ τῷ ὄντι.

(α) Ὅτι ἡ *concussio* εἶναι εἶδος τοῦ *falsi* δὲν ὑπόκειται ποσῶς εἰς ἀμφιβολίαν. Ἰον Ὅλα τὰ γνωρίσματα τοῦ *falsi* ὑπάρχουσι καὶ ἐνταῦθα. Ὅστις πρὸς βλάβην ἄλλου προφασίζεται ψευδῶς ὅτι ἔχει δικαίωμα τι, εἶναι βίβλαια ἀπαταίων *falsarius*. Ὁμοίως καὶ ὅστις καταχρᾶται τὴν ἐξουσίαν τὴν δικαίωμα του, διότι καὶ οὗτος ἐκτείνει δικαίωμα τι πέραν τῶν ἐρίων αὐτοῦ. 2ον Τοῦτο ἐξάγεται ἐν μέρει καὶ ἐκ τῆς L. 2. D. h. i.

(β) L. 1. § 1. L. 8. de calumniat. L. 2. D. h. i.

(γ) L. 6. § 3. 5. D. de off. praes. L. 1. pr. § 3. D. de calumniat. L. 1. D. de concuss. L. 3. C. de conditione ob. turp. caus. L. 4 καὶ 5. C. ad L. Jul. repet.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὁ ἐκχρηματισμὸς (*concussion*) πρέπει νὰ ἐννοηθῇ διττῶς· Ἰον. ὡς γενόμενος ἀπὸ δημοσίου ὑπαλλήλου διὰ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, ὅτε καὶ εἶναι περὶ τῆς ὑπηρεσίαν ἀδίκημα (βρα κατωτέρω § 479 α), ἢ 2ον ὡς ἀδίκημα πραττόμενον ἀπὸ ιδιώτας. *Mittermaier in Demme's Annal. des Criminalr VIII.* σελ. 243. Ἐνταῦθα ὅμως φιλονεικεῖται μεγάλως ἡ ἔκτασις τῆς ἐννοίας. Περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἀδικήματος τούτου εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπαρχει μεγάλη φιλονεικία. Ὁ *Rosshirt Gesch. III* σελ. 130—33 ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐγνώριζον ἰδιαιτέρον ἀδίκημα *concussio*, καὶ ὅτι μόνον εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ἐγένετο χρῆσις αἰσχροῦ πανουργημάτων ἕως μόνον εἰς τὸν συνήθη βίον μᾶλλον, ἐγένετο λόγος περὶ *concussio*, χωρὶς σκοποῦ γενικεύσεως, καθότι αἱ ἀξιοπορίνοι περιπτώσεις ὑπάγονται εἰς ἄλλα ἀδικήματα, ἐ

πομένως ὁ Rosshirt φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι διόλου ἐφαρμο-
στὸν τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὸ σημερινὸν δίκαιον. Ἄλλ' ἂν καὶ
εἶναι ὀρθόν, ὅτι πρέπει ἐνιαῦθα νὰ προσέχωμεν πολὺ νὰ
μὴ γενικεύσωμεν τὴν ἔννοιαν, καὶ ὅτι τὸ ἀρχαιότερον ρω-
μαϊκὸν δίκαιον δὲν ἐγνώριζε τὸ *crimen concussionis*, εἶ-
ναι μᾶλλον τοῦτο βέβαιον, ὅτι εἰς τὸ μεταταῦτα διεκρίθησαν
μὲ κοινὸν ὄνομα *concessio* μερικαὶ περιπτώσεις ψυχολογι-
κῆς βίας πρὸς ἐπίτευξιν ὠφελημάτων, διότι ὤρεθη ὅτι αἱ
περιπτώσεις αὗται δὲν ἐδυνάμηντο ἀρκούντως νὰ ὑπαχθῶσιν
εἰς ἄλλων δικαιοματίων τύπους. (Pauli rec. sent. V. tit.
25. § 12. L. 6 § 3. D. de off. praesid. L. 2. D. de con-
cuss.). Mittermaier in Demme's Annal. σελ. 207. Ὅτι ἡ
ἀπειλὴ βλάβης, ἡ ὁποία ἐδύνατο νὰ προξενηθῇ εἰς ἄλλον
ἐκ δικαστικῆς ποινικῆς καταδιώξεως, ὑπάγεται ἐνταῦθα,
τοῦτο δύναται νὰ συνέχεται καὶ μὲ τὸ δημόσιον δίκαιον *jus*
publicum. Mittermaier l. c. σελ. 209. Παρὰ τοῖς Ἰτα-
λοις νομολόγοις (Bonifacius de vitalinis de malefic. im
Titel de concuss. p. 194. Venet. 1557.) ἀπαντᾷται τὸ
ἀδίκημα τῆς *concessio* εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν παρὰ τὴν
ὁποίαν εἶχε κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ἐκεῖθεν περιήλθεν
εἰς τὴν γερμανικὴν δικαστικὴν πράξιν. (ὅρα τὴν περὶ τούτου
φιλολογίαν εἰς Mittermaier l. c. σελ. 211.). ὅρα καὶ Hef-
fler Lehrb. σελ. 303.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Βίε πολλά στενὴν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται τὸ ἀ-
δίκημα (π. χ. παρὰ τοῦ Heffler Lehrb. σελ. 303), ἐὰν θεω-
ρῇται ὅτι συνίσταται εἰς τοῦτο καὶ μόνον, τὸ ν' ἀπειλήσῃ τις
τὸν ἄλλον ὅτι θέλει κάμει χρῆσιν τῆς ὁποίας ἔχει δημοσίας
ἐξουσίας, ἢ ὅτι θέλει τὸν καταδιώξει ποινικῶς. Ταῦτα εἶναι
ἀπλῶς τρόποι τῆς τελέσεως. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι
καὶ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον αὐτὸ (L. 7. D. quod metus
causa) ἀπαντῶνται καὶ ἄλλα παραδείγματα ἐκχωρηματι-

σμοῦ, ὅτι οἱ Ἱταλοὶ νομολόγοι ἰδίῳ; ὑπῆγον εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ τὴν ἀπειλὴν μαρτυρίας, πρέπει ὡς πρὸς τὰ μέγιστα τῆς τελέσεως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει τὸ προκείμενον ἀδίκημα πάντοτε, ὅταν τις δι' ἐμπράκτου βίας, ἢ δι' ἀπειλῆς θανάτου ἢ δεινῆς σωματικῆς βλάβης ἐπικειμένου κινδύνου νὰ πραγματοποιηθῇ ἄνευ ἀναβολῆς ἢ ἀπειλῆς, ἢ δι' ἀπειλῆς μελλούσης δικαστικῆς κατηγορίας ἢ καταμηνύσεως, δώτῃ ἢ ἀρνηθῇ τῇ μαρτυρίᾳ του, ἀναγκάζει τοὶ ἄλλοι ὑπὸ περιστατικῶν, τὰ ὅποια περιέχουσι κατανάγκασιν, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἰδίον ἢ εἰς ἄλλους παράνομα ὠφελήματα ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν. Mittermaier in Demme's Annal. VIII. σελ. 217—220 σελ. 232.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ διακρίσεως τοῦ ἐκχρηματισμοῦ ἀπὸ τὴν νόθευσιν, τὴν ἀπάτην, τὸ crimen vis καὶ τὴν ληστείαν, Mittermaier in Demme's Annal. σελ. 222.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι ὁρθὸν νὰ θεωρῇται ἔνοχος τοῦ ἀδικήματος τοῦτου πᾶς ὅστις θέλει νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν παράνομον ὠφελείαν. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἐπίτευξιν ὠφελείας ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν. Mittermaier σελ. 220 Henke Handb III. σελ. 475.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ ἀσυνεπῶς κατετάχθη τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὸ κείμενον ὑπὸ τὸ falsum, διότι συχνότατα ἐπὶ ἐκχρηματισμοῦ δὲ προτείνεται πῶς δικαίωμα ἀνύπαρκτον. Ὁρα Wächter Lehrb. II. σελ. 47. Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἐκχρηματισμοῦ ὅρα Cucumus im Archiv des Criminalr. neue Folge I. nr. 3. Hitzig Zeitschrift. 1827. Maiheft. σελ. 103: Ὁ Abbig Lehrb. σελ. 301 δυσχυρίζεται ὅτι εἶναι κύριον γνῶσιμα ἢ ἀπατηλὴ παράττασις. Ὁρα ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου Mittermaier σελ. 223.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ἐξετάθη τὸ ἀδίκημα

(μάλιστα με πολλὰ άόριστον τρόπον). Ο αύστριακός νόμος δέν διαλαμβάνει ούδεμίαν διάταξιν περί τοῦ έκχρηματισμοῦ· άφ' έτέρου όμως νεώτερός τις άπό 19 Ιουνίου 1835 νόμος περιέχει διατάξεις περί άξιοποιώνων άπειλών (όρα περί τούτου κατωτέρω τήν σημ. 3. επί τεῦ § 433). Ο πρωσσιακός νόμος (εις τὸ κεφάλαιον περί ύφαιρέσεων) εις τὸν § 1254, όμιλεῖ περί έκείνου, όστις δι' έκχρηματισμοῦ (χωρίς περαιτέρω διασαφήσεως) άναγκάζει άλλον εις επίζημίαν σύμβασιν (χρημ. ποινή καὶ φυλάκισις), εις δὲ τὸν § 1255 περί έκείνου, ότις άναγκάζει άλλον δι' έκχρηματισμοῦ νά δώσῃσι χρήματα ἢ πράγματα χωρίς τινος άντιπαροχής (άναλόγως με τὰ κατὰ τὰ έν χρήσει τεθέντα μέσα τιμωρεῖται ἡ πράξις αὕτη ως κλοπή ἢ ληστεία). Hilzig Zeitschrift IV. Band. σελ. 127. Temme Handb. σελ. 336. Διαταγμα τῆς 6 Μάϊου 1825. (Mannkopf σελ. 452). πληροῦ τὸ κενόν ως πρὸς τήν περίπτωσιν, καθ' ἣν άπειλεῖται κίνδυνος τῆς ζωῆς πρὸς έκχρηματισμὸν άργυρίου ἢ άλλων ώφέλημάτων (είρηκτῇ 3—6 έτών). Ο γαλλικός κοινικός νόμος άρθ. 400. θέτει τὸ άδίκημα τοῦτο όμοῦ με τὰ κατὰ τῆς ιδιοκτησίας, καὶ τιμωρεῖ έκείνον, όστις διὰ βίας ἢ καταναγκάσεως ύποχρεοῦ άλλον νά συντάξῃ ἢ ύπογράψῃ έγγραφον, διὰ τοῦ όποίου άναλαμβάνει ένοχὴν πρὸς όρελοῦ άλλου τινός ἢ πκραιτεῖται άπό άξιώσεως του (πρόσκληρα δεσμῶ). Εἰς συνάφειον με τὸ άδίκημα τοῦτο ύπάρχει τεθειμένον καὶ τὸ τῆς άπειλῆς (Code art. 305—8. όρα περί τούτου κατωτέρω τήν σημ. 3 επί τοῦ § 433). Rauter traité II. p. 31. Ο βαυαρικός νόμος άρθ. 241. θέτει τὸν έκχρηματισμὸν έν παρὰλλήλῳ με τήν ληττείαν καὶ περιγράφει αὐτὸν σχεδὸν κατὰ λέξιν ὡς ὁ γαλλικός ποινικός νόμος (καὶ ποινήν έπιβάλλει τήν τῆς ληττείας), έκτείνει όμως έτι πλέον τὸ άδίκημα καὶ τιμωρεῖ καὶ έκείνον, όστις δι' άπειλῆς μελλούσης κακώσεως ἢ συκοφαντίας, ἢ άγνοῆς, ἢ κατεχρησ-

σεως, καταθέσεως ἢ ἀρνέσεως τῆς μαρτυρίας του, ἢ δι' ἄλλων ὁμοίων στενοχωρητικῶν φορτικοτήτων ζητεῖ ν' ἀπολύσῃ θιζίως παράνομόν τινά ὠφέλειαν. (ἄρθρ. 342 ποινῆ 1—4 ἐτῶν εἰρκτή.) 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 166 θέτει ὁμοίως τὸν ἐκχρηματισμὸν ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ληστείαν καὶ ἀπειλεῖ τὴν τῆς ληστείας ποινὴν, ἐάν τις πρὸς ἐκχρηματισμὸν μεταχειρίζηται σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλὴν συνωδευμένην μὲ πρὸντα κίνδυνον τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς. ἐπιβάλλει δὲ τὴν ποινὴν τῆς κλοπῆς, ἐάν ὁ ἐκχρηματισμὸς γίνῃ δι' ἀπειλῆς ἀγωγῶν, καταμηνύσεων, μελλούσης κακώσεως ἢ ἄλλης βλάβης. 'Ο βυρτεμβουργικὸς νόμος ἄρθ. 314. (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ ληστείας καὶ ἐκχρηματισμοῦ) περιέχει τὰς σαξωνικὰς διατάξεις, ἐκτείνει ὅμως τὸ ἀδίκημα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τις θέλει νὰ περιποιηθῇ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τρίτον τινά παράνομον ὠφέλειαν, προσθέτει καὶ τὴν ἀπειλὴν ἐμπρησμοῦ, ἢ συκοφαντίας, ἀλλὰ περικλείει τὰς λέξεις, ἢ δι' ἀλλοῦ βλάβης καὶ ἀπειλεῖ εἰρκτὴν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐν αἷς ὁ σαξωνικὸς νόμος παραπέμπει εἰς τὴν ποινὴν τῆς κλοπῆς. Τὸ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον (εἰς χωριστὸν κεφάλαιον μεταξὺ ληστείας καὶ νοθεύσεως) ἄρθ. 377—382, δέχεται τὴν ἑκτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος ὡς καὶ οἱ λοιποὶ νέοι νόμοι, ἀλλὰ μὲ πλεοντέρας βυθμολογίας. ὅρα Mittermaier Kritik über die neuen Gesetzbücher in Demme's Annal. σελ. 230. Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ἀδίκημα ἐκχρηματισμοῦ, ἀλλ' εἶναι ὅμοιον μὲ τοῦτο τὸ *enforcement by threats*. ὅρα fourth report of the commissioners on criminal law pag. LXXII. Δι' ἀρμυρίας τινος διατάξεως περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπειλῆς καὶ διὰ περιεκτικῶν ὁρίσμων τῆς καταναγκάσεως καὶ ἀπάτης ἤθελεν ἴσως καταστήσῃ ὅλως περιττὸν νὰ ἐκτίθῃται ὡς ἰδιαιτέρον ἀδίκημα ὁ ἐκχρηματισμός.

§ 431.

Ἡ ποινὴ τοῦ ἀδικήματος εἶναι αὐθαίρετος (α). Κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων τιμωρεῖται πρεπόντως ἀποπεμπομένων αὐτῶν τῆς ὑπηρεσίας (β), κατ' ἄλλων προσώπων διὰ προσκαίρου εἰρκτῆς, ἀπλῆς ἢ βαρείας, ἢ διὰ καθέρξεως (β).

(α) L. 1. D. h. t.

(β) Straben Thl. IV. Bed. 151. Quistorp. Thl. 1. § 193.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ κοινῶν ὠρισμέων ἀστυνομικῶν παραβάσεων.

§ 432.

Ἐκεῖναι αἱ ἀξιόποιοι πράξεις, αἱ ὁποῖαι χωρὶς νὰ περιέχωσι προσβολὴν δικιῶματος, μόνον δι' ἀστυνομικοὺς λόγους ὑποβάλλονται εἰς ἀπειλὴν ποινῆς, δύνανται, καθόσον γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος ἐμφανιζόμεναι εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, νὰ δικαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας κυρίας κλάσεις, καθ' ὅσον ἀντίκεινται ἢ περὶ τὰ ἀδικήματα ἀστυνομίας ἢ περὶ τὰ κτήματα ἢ περὶ τὰ ἥθη ἢ περὶ τὸν πληθυσμόν. Πολλὰ τῶν παραβάσεων τούτων ἐξομοιοῦνται μ' ὅλον τοῦτο, ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, μετὰ τὰ ἀδικήματα.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀστυνομικῶν πλημμελημάτων, εἰς τὰ ὅποια πολυτρόπως ἀνεμίχθησαν ἀληθῆ ἀδικήματα, καὶ εἰς τὰ ὅποια ὁ φαῦερβὰχ ἀπεπληνῆθη μόνον ἐξ αἰτίας τῆς ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ὅτι εἰς πᾶν ἀδίκημα ἀπαιτεῖται προσβολὴ δικαίωματος, ἐξηγήθη ἤδη ὁ ἐκδότης εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ § 161 σημείωσιν.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

*Παραβάσεις ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ ἀδικήματα
ἀστυνομίας.*

§ 433.

Εἰς τὰς παραβάσεις ταύτας ὑπάγεται Α' ἡ ἀπειλὴ ἀδικημάτων, ἡ ὁποία καθ' ὅσον δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο κατωνομασμένον ἀδίκημα, ἢ καθ' ὅσον δὲν ἐμφανίζεται ὡς ἀξιοπρὶνος ἀπόπειρα, δίδει ἀφορμὴν μόνον εἰς ἀσφαλιστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἀπειλοῦντος (α), ἀλλ' ἡ ὁποία μ' ὅλον τοῦτο ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς δηλώσεως τῆς χώρας ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ἀδίκημα. Αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἀπειλὴν ἀδικημάτων, τὴν γενομένην ἀπὸ ἐπὶ τέτοιον διαφυγόντα τὴν ἐξουσίαν καὶ μεταβάττα πρὸς ἐπικινδύνους ἀνθρώπους. Τοιοῦτος δηλωτὴς τῆς χώρας πρέπει νὰ τιμωρῇται διὰ τοῦ ξίφους, ὡς ἀλλοτῆς διαταράκτης τῆς κοινῆς εἰρήνης (β).

(α) P. G. O. Art. 176. cf. Quistorp. Beitr. nr. 43. Kleinschrod. Abhandl. Thl. I. σελ. 32. Archiv des peinl. R. Bd II. St. 1. σελ. 134.

(β) P. G. O. Art. 128. συνδυαζόμενον μὲ προγενιστέρους καὶ μεταγενεστέρους νόμους, ἰδίως μὲ Landfr. von 1521. tit. 4. § 15. von. 1521. tit. 8 § 3. von 1548 tit. 16. § 3. R. A. von 1555. § 45—94. von 1594. § 41.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ τὸ εἰς τὸ ἀρθρ. 128 τῆς Καρολίνης ἐκτεθειμένον ἀδίκημα τῆς δηλώσεως τῆς χώρας κατὰ τὸν νομικὸν λόγον αὐτοῦ ratio ἀναφέρεται εἰς τὰς σχέσεις ἐκείνου τοῦ κειμένου, δὲν μένει ὅμως διὰ τοῦτο τὸ ἀρθρ. 128 ἐκτὸς πάσης ἐφαρμογῆς, διότι ἀφορᾷ ἐν γένει τὴν τιμωρίαν ἐπικινδύνων τινῶν ἀπειλῶν. Cuesimus im Archiv des Criminalr. neue Folge I. σελ. 75. Ἰδίως ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 128, ἐὰν γίνωσιν ἀπειλαὶ ὑπὸ τοιαῦτα περιστάτικά,

ὕπὸ τὰ ὅποια τὸ ἄφανές τοῦ ἀπειλούντος, τὸ μέγεθος τοῦ ἀπειλουμένου κακοῦ, ἡ διεύθυνσίς του πρὸς ὠρισμένον τι ἀντικείμενον δύνανται νὰ προξενήσωσιν εἰς τὸν ἀπειλούμενον φόβον δεινοῦ κινδύνου π. χ. ἐπὶ γραμμάτων ἀπειλούντων ἐμπρησμὸν. Martin Lehrb. σελ. 507. Tittman II. σελ. 525. Περὶ ἀξιοποίνων ἀπειλῶν Hitzig Zeitschrift Heft. 31. σελ. 576. καὶ ἄλλα συγγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐξῆς σημειώσεις.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ ἀπλῇ διὰ λόγων γενομένη παρὰ ῥητοῦ ὑποκειμένου πρὸς ἄλλον ἀπειλὴ μελλόντων κακῶν (χωρὶς τῶν εἰς τὴν προηγουμένην σημείωσιν μνησθέντων ὅρων) δὲν δίδει χώραν εἰς οὐδεμίαν ποινὴν (Hellie théorie du Code penal. Vol. V. pag. 361), οὔτε ἂν πορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόπειρα τοῦ ἀπειλουμένου ἀδικήματος. ὅρα Zachariä vom Versuche I. σελ. 193 Pfotenbauer Strafbarkeit des Versuchs I. σελ. 83. Cucumns Beitr. zur Lehre vom Betrüge σελ. 58—66. Tittman Handb. II. σελ. 531. Mittermaier über de neuesten Zustand der Criminargestzegebung σελ. 172. Ἀσφαλιστικὰ μέτρα εἶναι ἐνταῦθα ἀρμόδια (art. 176, C. C. C.), καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι ἀξιωματικοὶ αἱ ἀγγλικαὶ διατάξεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐπὶ αἰτήσῃ τοῦ ἀπειληθέντος ὑποχρεοῦται διὰ τοῦ εἰρηνοδίκου ὁ ἀπειλήσας νὰ δώσῃ ἐγγύησιν περὶ τῆς μελλούσης χρηστῆς διαγωγῆς του. ὅρα Stephens summary of the criminal law pag. 218 καὶ Davis treatise on criminal law pag. 379. ὅρα προσέτι περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῶν ἀπειλητικῶν γραμμάτων κατὰ τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον. Russel on crimes and misdemeanors II. σελ. 575. Μόνον ἰσχύει διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ῥοθ. 255—58.) ἐμμελῆθαι τὰς ἀγγλικὰς διατάξεις. Κατ' αὐτὸ, ὅστις προφορικῶς ἢ ἐγγράφως ἀπειλήσῃ παρὰ νόμους, προσβολὰς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς, ἢ

ἐμπρησμόν, ἢ βλάβην πραγμάτων, ὀφείλει νὰ δώσῃ περὶ τῆς κατὰ νόμον διαγωγῆς του δύο ἀνεπιλήπτους ἀνδρας ἐγγυητὰς ἐπὶ ἑξ ἡμερῶν μέχρι δύο ἐτῶν δι' ὠρισμένον παρὰ τοῦ δικαστηρίου ποσὸν καὶ ἐὰν δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, τίθεται ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν. Ἐὰν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀπειληθεὶς πάθῃ τὴν ἀπειληθεῖσαν ἢ ἄλλην ἀξιοποιον βλάβην, ζημιούται ὁ ἀπειλήσας τὸ εἰρημένον ποσόν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 533—37 περιέχει ὅμοιαν διάταξιν, ὅτι ὁ ἀπειληθεὶς δύναται νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν ἀπὸ τὸν ἀπειλήσαντα. Περὶ τῶν λοιπῶν νέων νόμων ὄρα τὴν στήμ. 3.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχουσιν εἰδῆ ἀπειλῶν ἰδίως διακεκριμένα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1835. (ὄρα ὑπόμνημα περὶ τούτου εἰς τὴν *Zeitschrift. für österreichisches Recht* 1836 2te Abtheil. σελ. 245) ὀρίζει § 1. ὅτι, ὅστις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, δηλῶν τὸ ὄνομά του ἢ μὴ, ἀπειλεῖ θάνατον, δεινὰς αἰκίας, βλάβην προσωπικὴν, φυλάκισιν, φθορὰν τῆς ιδιοκτησίας, διὰ νὰ βιάσῃ τὸν ἀπειλούμενον νὰ παρὰσχῇ ἢ νὰ παραλείψῃ τι, πράττει τὸ ἀδίκημα δημοσίας βιαιοπραγίας, ἐὰν ἡ ἀπειλὴ ᾖ ἐπιτηδεύουσα κατὰ τὰς σχέσεις καὶ τὰς προσωπικὰς ιδιότητας τοῦ ἀπειληθέντος νὰ ἐμβάλλῃ αὐτὸν εἰς εὐλογον μέριμναν, χωρὶς διάκρισιν ἐὰν τὸ ἀπειλούμενον κακὸν ἀπευθύνετο πρὸς τὸν ἀπειλούμενον αὐτὸν ἢ τὴν οἰκογένειάν του ἢ πρὸς συγγενεῖς αὐτοῦ. § 2. Τὸ αὐτὸ ἀδίκημα πράττει ὅστις κάμνει χρῆσιν τῆς εἰς τὸν § 1 περιγραφείσης ἀπειλῆς κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον πρὸς διέγερσιν εὐλόγου μέριμνης, μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐμβάλλῃ εἰς φόβον ὀλοκλήρους ἐπαρχίας ἢ κοινότητος. § 3. Ἡ ποινὴ εἶναι κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους καὶ μέχρι 5 ἐτῶν, ἐὰν συνεδεύσῃ τὸ ἀδίκημα ἐπιβαρυντικαί (καταδεικνυόμεναι εἰς τὸν νόμον) περιστάσεις.

π. χ. ἐὰν ἡ ἀπειλούμενη ζημία ὑπερβαίνει τὰ 1000 φιορίνια, ἢ ἐὰν ἀπειλῶνται κακώσεις ἐναντίον ἀρχῆς. § 4. Ἐὰν ἡ ἀπειλὴ ᾖ ἀμεσος ἀρχὴ ἢ ἀπόπειρα ἄλλου ἀδικήματος, λαμβάνουσι χώραν αἱ ποιναὶ τῆς ἀποπείρας. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1535 τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις ἀπὸ κακίαν ἢ ἐλαφρίαν προξενεῖ ἀνησυχίαν εἰς τοὺς συμπολίτας τοῦ δι' ἐπικινδύνου ἀπειλῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐμπρησμοῦ, μὲ εἰρκτὴν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ζητῇ οὕτω ν' ἀπολαύσῃ βιαίως χρήματα ἢ ἄλλα ὠφελήματα, μὲ εἰρκτὴν 3—6 ἐτῶν, ἐὰν δὲ διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ ἢ ἀπειλῇ ἀφορᾷ ὁλοκλήρους χώρας, μὲ δεκαετὴν μέχρι διὰ βίου εἰρκτὴν, κατὰ λόγον τοῦ κινδύνου. *Hitzig Zeitschrift. Heft. 34. σελ. 376.* Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 305—8. (περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῶν προσώπων) διακρίνει, ἐὰν τις ἐγγράφως ἀπειλῇ θάνατον, δηλητήριο, δεινὴν προσβολὴν κατὰ προσώπου, φανερόντων ἐνταυτῷ ὅτι ὁ ἀπειλούμενος ὀφείλει νὰ καταθέσῃ χρηματικὴν τινα ποσότητα εἰς ὠρισμένον τόπον ἢ νὰ ἐκπληρώσῃ ὁποιονδήποτε ἄλλον ὅρον, ἢ ἐὰν ἡ ἀπειλὴ γίνηται χωρὶς τοιοῦτου ὅρου (εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσηιν ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ, εἰς δὲ τὴν πρώτην φυλάκισις 2—5 ἐτῶν καὶ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις) ὅρα περὶ τούτου *Hellie théorie vol. V. p. 361.* Ὁ βρυαρικὸς νόμος ἀρθ. 242. 243. τιμωρεῖ (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐκχρηματισμοῦ) τὴν ἀπειλὴν φόνου ἢ ἐμπρησμοῦ, ἐὰν ὁ ἀπειλῶν ἐπιζητῇ διὰ τούτου ὠφέλειάν τινα, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ληστείας, ἐὰν δὲ μὲ γράμματα ἀπειλητικὰ ἐμπρησμοῦ ἢ ἐμπρηστικὰ σημεῖα ἀπειλῶνται ὁλοκλήροι χώραι, μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 167 τιμωρεῖ τὴν ἀπειλὴν διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ ἢ ἐμπρηστικῶν σημείων ἢ τὴν ἀπειλὴν φόνου, ἢ ληστείας ἐπὶ ὁλοκλήρων χωρῶν, μὲ εἰρκτὴν 10—15 ἐτῶν. ἀρθ. 170 τὴν ἀπειλὴν

παρανόμων πράξεων ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν εἰς τὰ ἄρθ. 166. 167. τιμωρεῖ με φυλάκισιν 6 ἡμερῶν μέχρις 1 ἔτους ἢ με εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν, εἰς ὀλιγώτερον δεινὰς περιπτώσεις δὲ με πρόστιμον. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ πράξεων κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν προσώπων) ἄρθ. 282. τιμωρεῖ ἐπὶ ἐγκλήσει τὰς ἐναντίον αὐτοῦ ἐπικινδύνους ἀπειλὰς, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς βαρύτερόν τι ἀδίκημα, με φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν, καὶ ἀρθ. 315. (περὶ ἐκχρηματισμοῦ) τὴν διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ ἀπειλὴν ἐπὶ προαιρέσει ἐκχρηματισμοῦ, με εἰρκτὴν μέχρι 15 ἐτῶν.

§ 433 α.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο προϋποθέτει, ὑπῆκοον ὅστις ὀχι μόνον 1ον ἀθεμίτως ἐγκατέλιπε τὸν τόπον τῆς κατοικίας του διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ τὴν ἐξουσίαν τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς (ἀπόδρασιν), ἀλλὰ καὶ 2ον ἐνοῦται με ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δύναται νὰ προσμείνῃ συνδρομὴν εἰς ἀδίκους ἐπιχειρήσεις (α). II ἐπὶ τῆς ῥηθείσης προϋποθέσεως ἡ πράξις τελειοποιεῖται διὰ μόνης τῆς ἀπειλῆς (π. χ. διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ, διαμάχης καὶ τῶν τοιούτων), εἴτε ἀπευθύνεται ἢ ἀπειλὴ πρὸς ιδιώτας εἴτε πρὸς ὀλοκλήρους κοινότητα (β) καὶ εἴτε ἔχει σκοπὸν τὴν ἐκβίασιν ἀθεμίτου ὠφελήματος ἄνευ οὐδεμιᾶς προφάσεως δικαίωματος, εἴτε τὴν διὰ τοῦ τρόμου ἀποκτήσιν πράγματος, τὸ ὅποιον ἐν τῇ πολιτείᾳ κατὰ δίκαιον τρόπον πρέπει ν' ἀποκτηθῇ διὰ δικαστικῆς βοήθειας.

(α) Eisenhardt's Erz. von Rechtshändeln Bd. IV. nr. 14.

(β) Ex τοῦ ἐναντίου Quistorp Thl. I. 176 Meister princ. § 335.

§ 434

Ὡς ἀδίκων σκοπῶν ὑποπτοὶ διὰ τὸν ἐνδεχόμενον κίνδονον τῆς καταχρήσεως πρὸς ἐπικινδύνους εἰς τὴν πολιτείαν ἐπιχειρήσεις, ἀπαγορεύονται Β'. ἐπὶ αὐθαιρέτῳ ποινῇ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον πᾶσαι αἱ μὴ ἰδίως παρὰ τῆς πολιτείας ἐγκριμέναι ἐταιρίαι, καὶ ἂν ἔχωσιν ἀθῶον ἢ ἐπωφελεῖ σκοπὸν (α). Αὕτη ὅμως ἢ εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν πολιτείαν ἰδιάζουσα ἀστυνομικὴ ἀπαγόρευσις δὲν δύναται, σιωπώντων τῶν ἐγχωρίων αὐτοκρατορικῶν νόμων (β), νὰ λάβῃ ἄμεσον ἐφαρμογὴν οὔτε ἐπὶ *μυστικῶν* (ἄλλως τε, ὥς πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὰ μέσα μὴ ἀξιοποιῶν) ἐταιριῶν (γ).

(α) L. 1—4 D. de coll. et corp. L. 1. pr. D. quod casusque univers nom. L. 2. D. de extraord. crim.

(β) Τὰ διατάγματα τῆς G. B. cap. XV. § 1—4 δὲν ἀνέκουν ἐνταῦθα καθὼς οὔτε οἱ νόμοι κατὰ τῆς συναθροίσεως τῶν στρατιωτῶν. Μένον κατὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἐνώσεων ὑπάρχει ἡ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1819 ἀπόφασις τῆς Διοτίτης (in G. Emminghaus Corp. jur Germ. Bd. II. 3. 676.) Ἡ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1793 γνωμοδότησις δὲν ἔλαβε ποτὲ κύρος αὐτοκρατορικο νόμου.

(γ) Περὶ τῆς φρονιμότητος καὶ νομιμότητος τοιούτων ἀπαγορεύσεων ἔρα v. Berg Handb. des teutschen Polizeirechts Thl. I, seil. 249. Bernh. Turin über des Verbrechen geheim zu seyn und die strafbarkeit desselben, Chemnitz 1801.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Μέχρι πάσου εἶναι ἀξιοποινὸς ἡ μετοχὴ εἰς μὴ ἐγκριμέναν ἀπὸ τὴν πολιτείαν ἐνώσειν, ὅρα τὴν 7 σημ. ἐπὶ τοῦ § 201.

§ 435

Γ' Καὶ ἡ κατασκευὴ, καὶ ἡ κτήσις, καὶ χρήσις ἐργα-

λείων ἢ παρασκευασμάτων τῶν ὁποίων δύναται εὐκόλως νὰ γίνη κατάχρησις πρὸς ἀδικήματα, εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ. Ἐνταῦθα ὑπάγονται ὅμως μόνον I κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἢ χρῆσις πολεμοφοδίων καὶ ἡ ἀπ. λογ. ρία (α), ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη ἀπαγόρευσις ὡς ἀσυμβίβαστος μὲ τὸ δικαίωμα τῶν ἐλευθέρων γερμανῶν περιωρίσθη διὰ τῶν αὐτοκρατορικῶν γερμανικῶν νόμων (β) εἰς μόνον τὰ πυροβόλα (γ). II. Ἡ κτήσις, ἡ κατασκευὴ ἢ διόρθωσις ἐργαλείων, ἡ παρασκευασμάτων, τῶν ὁποίων δύναται νὰ γίνη κατάχρησις πρὸς παραχάραξιν.

(α) ¹L. 3. § 1. L. 1. 2. 10. D. ad L. Jul. de publ. ἀντίθε: C. de fabricis L. un. C. ut armorum usus.

(β) R. Pol. Ord. vom. J. 1530 Tit. 32 § 2.

(γ) Ἐπειδὴ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη διὲν ἐπανελήφθη εἰς τὰς μετὰ ταῦτα R. P. Ordnungen, ἀμφισβallestαι ἀν διαρκῆ τὸ κύρος αὐτῆς.

(δ) Reichsschluss vom 5 Sept. 1667 ad II. und VII § 3. 16. Münz-Edict vom. J. 1759. § 9.

Σημ. 3 τοῦ ἐκθ. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων πρέπει νὰ θεωρῇται ὅτι περιέχουσιν ἀστυνομικὰς ἀπαγορεύσεις αἱ ὁποῖαι διαφέρουν κατὰ τύπους καὶ σχέσεις. Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐγγώριος νόμος περιέχων τοιαύτας ἀπαγορεύσεις, δὲν δύναται οὔτε καμμία ποινὴ νὰ λάβῃ χώραν. Ἐκ τῶν νέων νομοθεσιῶν ὁ αὐστριακὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος § 126 περιέχει ποινικὰς διατάξεις περὶ κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς ὑπόπτων ὅπλων. Ὁ πρωστικὸς νόμος § 740—745 (προσέτι καὶ Διάταγμα (Mannkopf. σελ. 349.) τιμωρεῖ τοὺς φέροντας γεμισμένα ἀρετήρια ὅπλα, καὶ § 746. τοὺς φέροντας ἐγχειρίδια (stilets) καὶ κρυπτὰ ὅπλα (τὸ τελευταῖον ὡς πρὸς τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Τίς εἶναι τοιοῦτος, Mannkopf σελ. 350). Ὁ βυρτεμερβουργικὸς περὶ ἀστυ-

νομικῶν ποινῶν νόμος τοῦ 1839 ἀρθρ. 43 ἀπαγορεύει ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ τὴν κτῆσιν κοινοβλαβῶν κρυπτῶν ὀπλῶν.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

Ἀδικήματα ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ κτήματα
ἀστυνομίας.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ Τοκογλυφίας.

David Mevius vollständiger Commentar von wucherlichen Contracten 1673.

Jo. Tob. Reinharth Diss. de usuraria pravitate, tum vera et palliata, quam putativa sive imaginaria Erf. 1727.

Von Quistorp διατριβὴ περὶ τῆς ποινῆς τῶν τοκογλύφων κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ νέους νόμους, καθὼς καὶ περὶ τῆς πληρωμῆς τόκων κατὰ τοὺς παλαιότερους νόμους καὶ τὴν σημερινὴν δικαστικὴν νομολογίαν ἐν γένει εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ. Beitr. nr. XXV.

§ 436.

Λείψανον τοῦ κατὰ τῶν τόκων μίσους ἐν γένει, ἀσυμβίβαστον μὲ τοὺς κανόνας τῆς πολιτικῆς φρονήσεως (α) εἶναι τὸ ἀδίκημα τῆς τοκογλυφίας (cr. usurariae pravitalis) συνίσταται δὲ εἰς τὴν ὑπέρβασιν τῶν ὡς πρὸς τὸ πᾶσιν τῶν τόκων προσδιορισμένων ἀπὸ τὸν νόμον ὀρίων (ε).

(*) J. A. Günther Versuch einer vollständigen Untersuchung über Wucher und Wuchergesetze etc. I. Thl. Hzm. 1770. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐν μέρει Hugo über Wucher und Wuchergesetze Im civil. Magaz. II. Bd. II. Heft. nr. 6. σελ. 137. seq. Ἐκτὸς τούτων παραβλητῶν

G. H. v. Berg. über Wucher und Wucherverbote (in *n. staatswissenschaftlich. Vers.* II. Thl. σελ. 169.) Fr. v. Zeiller über das österreichische Wuchergesetz. (in *dessen Beiträge zur Gesetzkunde und Rechtswiss.* II. Bd. nr. 3. III. Bd. nr. 1).

(6) R. A. v. J. 1500. tit. 32. R. P. O. V. J. 1530. tit. 26. 1548. tit. 17. 1577. tit. 17.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Marezoll de usurar. pravitat. Lips. 1837.

§ 437.

Εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος τούτου ἐνυπάρχει I ὑπέρβασις τοῦ ἀπὸ τὸν νόμον ὠρισμένου ὅρου τῶν τόκων, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίνει ἐν γένει τὰ 6 καθ' ἑκατὸν, ἐπὶ δὲ ἀγορᾶς προσόδων (rentes) 5 καθ' ἑκατὸν (α). Ἄλλοι τρόποι ἀθεμίτου τοκοληψίας, ὡς Iον ὁ ἀνατοκισμὸς (6), ἡ 2ον ἡ λήψις καθυστερούντων τόκων ὑπερβαίνοντων τὸ κεφάλαιον (γ), δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸ ποινικὸν δίκαιον (δ).

(α) Hufeland's Beiträge zur Ber. und Erw. d. pos. R. I St. nr. 2. Καὶ ἐκεῖνοι εἴτινες θεωροῦσιν ὅτι δὲν συγχωρεῖται τόκος ὑπὲρ τὰ 5 καθ' ἑκατὸν, παραδίδονται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξιώπαινος τοκογλυφία μέχρις 6 καθ' ἑκατὸν τοῦλάχιστον Quistorp, a. a. O. σελ. 401.

(6) L. 28. C. de usuris. L. 20. C. ex quib. caus. inf. irrog.

(γ) L. 10. C. de usuris (Νεαρά 121. κεφ. 1. 2. Νεαρά 138). cf. Paffen-dorf Obs. jur. un. T. I. obs. 14.

(δ) Westphal, P. R. Ann. 109. Meister prakt. Bemerk. 1. Thl. B. 2. Ejusdem pr. jur. crim. § 240—241.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν ὅρον τοῦ τόκου παρετηρήθη τὴν σήμερον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὅτι σταθερὸς κανὼν περὶ τούτου, ἂν δηλαδὴ πρέπη νὰ λαμβάνωνται 5 ἢ 6 καθ' ἑκατὸν, δὲν ὑπάρχει, καθότι εἰς τὸν 16ον αἰῶνα πολλοὶ κατὰ τόπους νόμοι ἐσυγχώρησαν 6 καθ' ἑκατὸν, ἐνῶ ἡκολούθουν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Mittermaier Grundsätze des deutschen Privatr. § 275. Ἐπομένως δύναται τις νὰ εἴπῃ μόνον, ὅτι

τότε υπάρχει τοκογλυφία, όταν γίνηται υπέρβασις τοῦ κατὰ τόπους ἐπικρατοῦντος ὅρου τῶν τόκων εἴτε δυνάμει τοῦ νόμου εἴτε κατὰ συνήθειαν ἀναμφισβήτητον. Ὅπου ὅμως δὲν ὑπάρχει νόμος, εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ λήψις 6 καθ' ἑκάτον δὲν εἶναι ἀξιόποινος τοκογλυφία. Tittmann Handh. II. σελ. 584 Heffter Lehrb. σελ. 391.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος II. Thl. § 233. κηρύττει τὰς αἰσχροκερδεῖς συμβάσεις ὡς δεινὰ· ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Τί δὲ ὑπάγεται εἰς ταύτας καταδεικνύει ὁ περὶ τοκογλυφίας νόμος τῆς 2 Δεκεμβρίου 1803, κατὰ τὸν δόποιον λαμβάνει χώραν πρόστιμον (τὸ τέταρτον τοῦ καταβληθέντος κεφαλαίου) κατὰ δὲ τῶν ἐνδεῶν φυλάκισις. Καλὰς παρατηρήσεις περὶ τοκογλυφίας ἐξέθεσεν ὁ Hölzl in der Zeitschrift für österreichisch Rechtsgelehrsamkeit 1832. σελ. 225. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1273 ὀνομάζει τοκογλύφον ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τὴν ὑπεκφύγην τὰ περὶ τοῦ ὅρου τῶν τόκων διατεταγμένα, ζητεῖ τὴν κρύψιν τὴν ὑπὲρ τὸ μέτρον ὠφέλειάν του ὑφ' ὁποιοῦνδήποτε τρόπον ἢ συνάλλαγμα. (ποινὴ καταβολὴ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον δλοκλήρου τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων). Οἱ § 1275—82. ὀρίζουσι, τί ἐστὶ τοκογλυφία. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχει ὁ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1807 νόμος περὶ ὅρου τῶν τόκων. Κατὰ τὸν § 3. ἐάν τις λάβῃ βαρύτερον τόκον (ὑπὲρ τὰ πάντα καθ' ἑκάτον) καταδικάζεται νὰ τὸν ἀποδώσῃ, κατὰ δὲ τὸν § 4 ὅστις συνήθως μετέρχεται τὴν τοκογλυφίαν, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου, ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ escroquerie εἰς τὴν ποινὴν τοῦ πλημμελήματος τούτου. (Petit traité de l'usure ou Comment. de la loi. Donai 1840.) Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 261 κηρύττει, ὅτι ἡ παράβασις νομικῶν διατάξεων περὶ τόκων, ἐπιφέρει ἀποτελέσματα μόνον κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον καὶ

τάς αστυνομικάς διατάξεις, ἐὰν ἐγείνεν ἀπροκάλυπτος. Ἐν δὲ ἦτο κεκαλυμμένη, τουτέστιν ἐὰν ἡ ἀληθὴς σχέσις τῶν τόκων πρὸς τὸ κεφάλαιον δὲν δύναται νὰ γνωρισθῇ ἀμέσως καὶ ὠρισμένως ἐξ αὐτοῦ τοῦ συμβολαίου, τιμωρεῖται ἡ τοκογλυφία κατὰ τὸν § 262 ὡς κοινὴ ἀπάτη. Ὁ σαξωνικὸς νόμος § 293 τιμωρεῖ ἔνεκα τοκογλυφίας ἐκεῖνον ὅστις συμφωνεῖ μόνον βαρύτερον παρὰ τὸν νόμιμον τόκον μὲ τὸ δεκάπλοῦν τοῦ συμφωνηθέντος, καὶ κατὰ τὸ ἄρθ. 295 μὲ πρόστιμον μέχρι 100 ταλήρων ἐκείνον, ὅστις δανεῖζων δίδει εἰς τὸν ὀφειλῆτην ἀντὶ χρημάτων πράγματα. Κατὰ τὸν § 297 εἶναι ἀπατηλὴ τοκογλυφία, ἐὰν ὁ δανειστής διδῇ ἀπατήσῃ τὸν χρεώστην, περισκάλυψε τὸ αἰσχροκερδὲς συμβόλαιον εἰς τρόπον ὥστε ὁ χρεώστης δὲν ἐδύνατο νὰ γνωρίσῃ ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀληθῆ σχέσιν τῶν τόκων (ποινὴ τῆς ἀπλῆς ἀπάτης). § 299· ὁ ἐξ ἐπιτηδεύματος τοκογλύφος τιμωρεῖται ἐκτὸς τοῦ πρόστιμου καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος § 355 ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἀπατηλὴν τοκογλυφίαν (ἐκλαμβανομένην εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὡς καὶ εἰς τὸν βαυαρικὸν καὶ σαξωνικὸν νόμον) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς ἀπάτης. Ὁ περὶ αστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἄρθ. 66· ὀρίζει ὡς ποινὴν ἐπὶ ἀπλῆς τοκογλυφίας, ἐὰν τις συμφωνῇ πλείότερα τῶν 6 καθ' ἑκατὸν, πρόστιμον, τὸ ὅποιον τὴν πρῶτην φορὰν εἶναι ἴσον μὲ τὸ ἅπλοῦν ποσὸν τῆς ἀθεμίτου ἀπάτης ἐπὶ τοκογλυφίας ἐξ ἐπιτηδεύματος (§ 74) πρὸς τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται καὶ κράτησις μέχρι 6 ἐβδομάδων. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 439 τιμωρεῖ τότε μόνον τὴν τοκογλυφίαν, ὅταν γίνῃ χοῆσις ἀπατηλῶν μηχανευμάτων, ἢ προξενηθῇ ζημία εἰς ἀνθρώπους ἢ χειραφετάς.

§ 438.

Πρὸς τούτοις II προϋποτίθεται πραγματικὴ καταβολή

καὶ λήψις τῶν ὑπερμέτρων τόκων (α). Ἡ ἀπλή συνομολόγησις τοῦ τοκογλυφικοῦ συμβολαίου θεωρεῖται ὡς ἀπόπειρα μόνον. Ἡ περικάλυψις βαρυτέρων τόκων ὑπὸ θεμιτόν τι συμβόλαιον δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὴν πρᾶξιν (β).

(α) P. G. O. 1577. tit. 17. § 1. 8.

(β) C. F. Walch Diss. de usuraria pravitate sub palliata transactione Jen. 1773, Laysor Sp. 247. Οἱ διάφοροι τρόποι τῆς κεκαλυμμένης τοκογλυφίας ἀσπνίζονται ἐντελῶς καὶ συστηματικῶς ὑπὸ Günther, a. a. O. σελ. 40. ff.

§ 439.

Τὸ ποινικὸν δίκαιον τιμωρεῖ τὸν τοκογλύφον δι' ἀφορισμοῦ καὶ στερήσεως τῆς ἰκανότητος πρὸς τὸ νὰ κάμῃ διαθήκην, ἀπαγορεύει δὲ καὶ τὸν ἐνταφιασμὸν αὐτοῦ ὡς χριστιανοῦ (α). Οἱ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι ὡς τοιοῦτοι ἐφαρμόζονται μόνον ἐνταῦθα (β), ἀπειλοῦν τὴν στέρησιν τοῦ τεταρτημορίου τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὅποιον μοιράζονται αἱ ἀρχαὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται ὁ δανειστής καὶ ὁ χρεώστης (γ). Ἀλλὰι δημόσαι ποιναὶ εἶναι ἀσυγχώρητοι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (δ).

(α) c. 3. X. de usuris. c. 2. de usuris in 6to Clém. un. § 2. de usuris.

(β) Martin Lehrb. § 268.

(γ) R. P. O. 1577. tit. 17. § 3.

(δ) Meister princ. j. cr. § 242. Koch. l. c. § 623.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς τοκογλυφίας ὑπάρχει συρρόη ἀπάτης, ἐὰν ᾖναι κεκαλυμμένη τοκογλυφία, τουτέστιν ἐὰν ὑπὸ ἀπαιτηλᾶς προσφάσεις καὶ ὀνόματι περικαλύπτεται ὁ βαρύτερος τόκος.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ ἡ τοκογλυφία ἐπισύρει πολιτικὴν ποινὴν μόνον, δύνανται τις εὐλόγως ν' ἀμφισβάζῃ μετὰ τοῦ Heffter im Lehrb. § 494, ἐὰν ἔχῃ ἐξουσίαν ὁ δικαστὴς νὰ τιμωρῇ καὶ τὴν ἀπόπειραν αὐτῆς.

§ 440.

Ὁμοίᾳ μὲ τὸ ἀδίκημα τῆς τοκογλυφίας εἶναι ἡ ἀγορὰ ἡρτημένον καρπῶν, ἐὰν τὸ τίμημα δὲν προσδιορισθῇ εἰς τὴν καθ' ὃν καιρὸν ἔγινε τὸ συμβόλαιον ἢ 14 ἡμέρας μετὰ τὸν θερισμὸν ἀγοραίαν (τρέχουσαν) τιμὴν. Ὁ ἀγοραστής χάνει ὁλόκληρον τὸ κεφάλαιον, ἐὰν ὁ ζημιωθεὶς κινήσῃ ἀγωγὴν, ἐὰν δὲ δὲν κινήθῃ ἀγωγὴ, ἐπιβάλλεται ἡ ἀρχὴ αὐθαιρέτως σωματικὴν ἢ χρηματικὴν ποινὴν (α).

(α) R. P. O. v. 1577. tit. 19 J. G. Heineccius Diss. de venditione illi-cita fructuum in herbis. Hal. 1738.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ ἀνατιμῆσεως. — Περὶ τυχηρῶν παιγνιδίων καὶ στοιχημάτων.

Jo. Brunnemann tr. de dardanariis Viteb. 1741.

Mich. Grassus Diss. de propolio juste prohibito. ed. 3tia Tub. 1765.

Kleinschrod über das Verbrechen des Dardanariats archiv. III. Bd. 2, St. nr. 4.)

§ 441.

Ἀνατίμησις Dardanariatus εἶναι πράξις ἐπιχειρουμένη μετὰ προαίρεσιν ἰδιωφελείας, διὰ τῆς ὁποίας δύναται γὰρ προ-

ξετηθῇ σπάνη ἢ ὑπερτίμησις πραγματειῶν κοινῶς αγοραπω-
λουμένων (α). Ἐὰν τὰ πρὸς διατροφήν ὠρισμένα πράγμα-
τα ᾗναι ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήματος ὀνομάζεται ἰδίως
crimen fraudate annona (β).

(α) tot. tit. Dig. de L. Jul. de annon. L. 6. D. de extraord. crim. L. 37.
D. de poenis R. A. v. J. 1512. § 16. 1524. § 27. 1529. § 32. 1530.
§ 155. 1532. § tit. wuehr. Cont. R. P. O. 1577. tit. 18.

(β) Matthaeus de crim. L. XLVIII. tit. 9. c. 1 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ ἀνατιμήσεως διατάξεις ἀνάγονται εἰς
τὴν αἰσχροκέρδειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἰδιδοντο τινες εἰς τὴν
Ῥώμην, συνισταμένην πρὸ πάντων εἰς τοῦτο, ὅτι διὰ τεχνι-
τῶν μέσων ἀνεβιβάζετο ἡ τιμὴ κοινῶς ἐμπηρευσίμων πραγ-
μάτων, (μάλιστα ὅχι τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων μόνων).
Rosshirt Gesch. III. σελ. 183. Εἰς τοὺς αὐτοκρατορικοὺς
νόμους ἐθεωρήθη τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ὑπερτιμή-
σεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ὧν οὐκ ἄνευ. Ὅλαι αὗται αἱ δια-
τάξεις ἀνάγονται εἰς ἄλλας διαφόρους παρὰ τὰς ἰδικὰς μας
ἀστυνομικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἰδίας, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμο-
γὴν τῶν ὁρκίων θεωροῦνται οἱ ὅρισμοί τῶν ἐγγχωρίων νόμων
π. χ. τῶν περὶ ἐλευθερίας τῶν ἐπιτηδευμάτων.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἔ-
λαβεν ἄλλην θέσιν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (II. Thl. § 230
ὑπὸ τὰς δεινὰς ἀστυνομικὰς πρκαθέσεις) τιμωρεῖ τοὺς βιο-
μηχίνους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πωλοῦντες εἰς τὸ κοινὸν πραγμα-
τείας ἐκ τῶν κατ' ἡμέραν ἀναγκαιοτάτων πρὸς τὸ ζῆν κρύ-
πτουσι τὰ ἀποταμιεύματα αὐτῶν, ἢ δὲν θέλουσι νὰ δώσω-
σιν ἐξ αὐτῶν εἰς ὁποιοδήποτε ἀγοραστὴν. (Ἡ ποινὴ εἶναι
χρηματικὴ, ἥς τὸ μέγεθος διαφέρει κατὰ λόγον τῆς ἀ-
νάγκης· τῶν πραγματειῶν, ἢ κατὰ τὸν § 231 κράττης,
ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης πράξεως δοθῇ ἀφορμὴ εἰς δημοσίαν ἀ-

νησυχίαν). Κατὰ τὸν § 226 ἡ συνεινότησις πολλῶν βιομη-
 χάνων ἵνα ὑψώσωσι τὴν τιμὴν πραγματείας ἢ ἐργα-
 σίας τινὸς πρὸς ζημίαν τοῦ κοινοῦ, ἢ ἵνα καταβιβάσωσι
 πρὸς ὄφελος αὐτῶν, ἢ ἵνα προζενήσωσι σπάνην, τιμωρεῖται μὲ
 φυλάκισιν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 1290, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν
Dardanariat τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις ἐναντίον ῥητῆς ἀπαγο-
 ρεύσεως ἐκ μέρους τῆς πολιτείας κρύπτει ἢ κρατεῖ ἀκωλύ-
 τως τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς του, καὶ ἡ ποινὴ εἶναι δό-
 μευσις τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον ταμιεύματος, τουτέστι τοῦ ποσοῦ τοῦ
 ὅποιον ὑπερβαίνει τὸ διπλοῦν ὅτου ἔχει χρεῖαν μέχρι τοῦ
 θερισμοῦ. Κατὰ τὸν § 1292 ἡ πρὸς μεταπώλησιν ἀγορὰ διὰ
 τῆς ὁποίας τὰ πρὸς τὸ ζῆν ὑπερτιμῶνται, τιμωρεῖται ἀστυ-
 νομικῶς. Κατὰ τὸν ἀπὸ 20 Νοεμβρ. 1810 νόμον (Mann-
 kopf, σελ. 457) ἀνῆρθέησαν τὰ παλαιὰ διατάγματα· συγ-
 χωρεῖται ἡ ἐλευθέρα ἀγορὰ καὶ μόνον τὰς ἀναγκαῖας ἡμέρας
 ἀπαγορεύεται ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ νὰ γίνωνται αἱ πρὸ τῶν
 πυλῶν τῆς πόλεως ἢ εἰς ἄλλα μέρη παρὰ τὴν ἀγοράν, ἀγο-
 ραπωλησίαι. Ὁ γαλλ. ποιν. νόμος, ἀρθ. 414 τιμωρεῖ τὴν
 συνένωσιν coalition τῶν ἐργοστασιαρχῶν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ
 νὰ καταβιβάσωσι τὸν ἐργατικὸν μισθὸν, ὅμ. ἰως καὶ τὴν συν-
 ένωσιν τῶν ἐργατῶν ἀρθ. 415· τιμωρεῖ πρὸς τοῦτοις, ἀρθ.
 419 καὶ ἐκείνους, οἵτινες διαδίδοντες ψευδεῖς φήμας ἢ προσ-
 φέροντες ὑπερμέτρος τιμὰς ἢ κατέχοντες ῥητὰς πραγμα-
 τείας ἢ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα καὶ συνενούμενοι ἐπὶ σκοπῷ
 τοῦ νὰ πωλήσωσι ταῦτα εἰς ὠρισμένην τιμὴν, ἢ δι' ὁποίας-
 δήποτε ἄλλης πανουργίας, ἐπιφέρουσιν αὐξήσιν ἢ ἐκπτώσιν
 τῆς διὰ τοῦ φυσικοῦ συναγωνισμοῦ καὶ διὰ τῆς ἐλευθερίας
 τοῦ ἐμπορίου προαδιορισμένης τιμῆς τῶν πραγματεῶν ἢ
 τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέ-
 χρις 1 ἐτοῦς μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 1000 φράγκων·
 τελευταῖον κατὰ τὴν ἀρθ. 420 ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι
 3 ἐτῶν, ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἀνάγεται εἰς σιτηρὰ, οἶνον, ἄλευ-

ρον, ἄρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα. (ὄρα περὶ τούτου Haus observations sur le projet de revision belge II. p. 113.) Ὁ βουαρικὸς νόμος (παραδόξως πως εἰς τὰς περὶ βλάβης τῆς ιδιοκτησίας) ἀπειλεῖ, ἄρθ. 245 τὴν ἀφάνισιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἢ ἄλλων χρεωδῶν τοῦ βίου, ἐὰν δι' αὐτῆς προξενεῖται σπάνη τῶν εἰδῶν τούτων εἰς τὸ κοινόν, μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκίην. Ὁ σαξ. νόμος καὶ ὁ βυριεμβεργικὸς σιωπῶσιν.

§ 442.

I Ἡ ἀνατίμησις ἀνάγεται εἰς ὅλας τὰς πραγματείας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀντικείμενον κοινῶν ἐμπορικῶν ἀταλλάττων, εἰς προϊόντα τῆς γῆς, καὶ τῆς βιομηχανίας χωρὶς διακρίσεως, ἂν ᾖναι ἐκ τῶν ἀναγκαίων χρεωδῶν τοῦ βίου ἢ ὄχι (α). II Πᾶσα πρᾶξις, ἥτις δύναται ἢ νὰ προσενήσῃ σπάνην τῶν τοιούτων πραγματειῶν, ἢ νὰ φέρῃ τὸ κοινόν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὰς ἀγοράσῃ ὑπεράνω τῆς φυσικῆς ἀγοραίας αὐτῶν τιμῆς, εἴτε ἐπέλθῃ τῷ ὄντι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο εἴτε μὴ, πίπτει ἐντὸς τῆς σφαίρας τοῦ ἀδικήματος τούτου, καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη πρᾶξις καὶ ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων γνωρισμάτων αὐτῆς δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο βαρύτερον κατονομαζόμενον ἀδίκημα (β), καὶ III ἐτελέσθῃ μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ πλουτήσῃ ὁ ἀδικήσας δι' ἀθεμίτου κέρδους μὲ ζημίαν τοῦ κοινοῦ (γ).

(α) Κατὰ τὴν R. A. τοῦ 1512 § 12 καὶ τοῦ 1530. § 133. Speereit μέγαλλας, ἐρίαν (τσόχα) καὶ τὰ παρόμοια. Ἡ R. P. O. 1577. tit. 18. § 1. λέγει «παντοῖαι πραγματεῖαι καὶ ἐμπορεύματα, ὅτι δι' αὐτὰς, αἰτηρὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια.»

(β) π. χ. ἀφάνισιν δημοσίων ἀποτελεσμάτων δι' ἐμπροσθεῖ, ἢ τι τοιοῦτον.

- (γ) Ἐξαιρεῖται ἐπομνωσ τὸ νὰ προξηνηθῇ ἐκ προαιρέσεως προξενουμένη σπάνη τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, διὰ νὰ κινήθῃ ὁ λαὸς εἰς ἐπανάστασιν, καὶ τὰ τοιαῦτα.

§. 443.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῇ I διὰ δολερῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἐλεύθερον συναγωνισμὸν μεταξύ πωλητῶν πρὸς ἀλλήλους, ἢ μεταξύ ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν, καὶ νὰ παρέξωσιν οὕτως εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτὰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ θέσῃ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ πραγματείας ὅποιανδήποτε τιμὴν κατ' ἀρέσκειαν (αὐτογνώμων μονοπωλία) (α), ἔτι δὲ καὶ II κατ' ἄλλους τρόπους διὰ παρεμποδίσεως τῆς προσαγωγῆς εἰς πώλησιν (β), δι' ἀφανίσεως τῶν ἀποταμιευμάτων, δι' ἀποταμιεύσεως τῶν προϊόντων τῆς ἰδίας γῆς ἐπὶ προσδοκίᾳ σιτοδείας (γ), κατὰ δὲ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ διὰ τῆς χρήσεως νενοθευμένων μέτρων (δ).

- (α) Οἱ Γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ὁμιλοῦσι μόνον περὶ τοῦ τρόπου τοῦ dardanariats, ἥτις γίνεται διὰ συνωνίας π. χ. δι' ἀγορᾶς πρὸς μεταπώλησιν, διὰ συνεισησέως μεταξύ ἐμπόρων καὶ τῶν τειούτων.

- (β) L. 1. D. de L. Jul. de annonis.

- (γ) L. 6. pr. D. de extraord. crim. Ἐναντίον τοῦ ἐφαρμοστοῦ τῆς διατάξεως ταύτης, ἡ ὁποία τῷ ὄντι ὑπὸ πολιτικὴν ἐποψὴν εἶναι ἀξίᾳ σκέψεως, κηρύσσεται ὁ Quistorp, Thl. I. § 208 not. c. καὶ ὁ Kleinschrod α. σ. O.

- (δ) Τοῦτο ὅμως ὑπάγεται καὶ εἰς τὴν νόθευσιν falsum. L. 6 D. de extraord. crim., L. 37 D. de poenis.

§ 444.

Ποινή. Συνωνία δι' αὐτογνώμονος μονοπωλίας τιμωρεῖται κατὰ τοὺς γερμανικοὺς αὐτοκρατορικοὺς νόμους

μὲ δήμευσιν τῆς περιουσίας καὶ ἐξορίαν (α). Ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς τρόπους ἰσχύει ἀκόμη τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ ὅποῖον ἀπειλεῖ αὐθαιρέτους ποινάς (β). Ἡ πρὸς τὴν συνωνίαν συγκαταβατική Ἀρχὴ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 100 Μαρκ. καθαρῷ χρυσίου (γ).

(α) R. P. O. 1877 tit. 18. § 2. 3.

(β) L. 2. D. de L. Jul. de annon. L. 6. D. de extraord. crim. Νομ. εἰς Κώδ. de monopolis.

(γ) R. P. O. 1577 tit. 18 § 3.

§. 445.

Εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ἀδικήματα καταριθμοῦνται προσέτι παρά τινων νομοδιδασκάλων (α) καὶ τὰ τυχερὰ παιγνίδια. Ἄλλ' οἱ νόμοι δὲν γνωρίζουσι ταύτας· τὰς πράξεις ὡς κυρίως πολιτικὰς παραβάσεις· ὀρίζουσι δ' ἐπ' αὐτῶν, ὅτι ἔχουσι συνεπείας μόνον κατὰ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, καὶ τὰς τιμωροῦσι τότε μόνον, ὅταν συμπίπτωσι μὲ πραγματικὰς προσβολὰς δικαιωμάτων, μόνον δὲ ἐναντίον τῶν ἱερωμένων τάσσουσιν ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν (γ) πρὸς διατήρησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κοσμιότητος.

(α) Klein's p. R. § 265. Grolman. CRW. § 525.

(β) L. 1. 2. 3. D. de aleatorib. L. 3. C. de obli. Νεαρχ. 123 κατ. 10.

(γ) Matthaeus de crim. L. XLVII. tit. 16. c. 6. nr. 3.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτέραι ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ παιγνιδίων εὑρίσκονται εἰς τὸν πρωτικὸν νόμον § 1298—1307, καὶ μεταγενέστεραι ἀπεφάσεις (Mannkopf σελ. 466), εἰς τὸν ποινικὸν Κώδικα ἀρθ. 475. nr. 4, καὶ εἰς τὸν Βυρτεμβουργικὸν περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμον ἀρθ. 81—83.

ΤΡΙΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Παραβάσεις κατὰ τῆς περὶ τὰ ἥδη ἀστυνομίας

Κατωμόσαι καὶ βλαστημαί. Προπώσεις. Ἐπαιτεία.

§ 446.

Ὡς κακοήθεια ἐκ τῆς ὁποίας ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πηγάζουσιν ἀδικήματα, καὶ ἐνταυτῷ δι' ἄλλους λόγους τίθεται εἰς κίνδυνον ἡ κοινὴ εὐπραγία ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ I ἢ οἰνοφλυγία, δηλαδή ἡ ὑπέρμετρος χρήσις πνευτωδῶν ποτῶν, ἣτις ἐπιφέρει τὴν κατάστασιν τῆς μέθης. Τρόπος τις τῆς ἀστυνομικῆς ταύτης παραβάσεως, διακρίνων ἰδίως τὸν Μεσαιῶνα, εἶναι ἡ χρήσις τῶν προπώσεων. Οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ὀρίζουσιν αὐθαίρετον ἀλλ' αὐστηρὰν τιμωρίαν.

R. P. O. 1530. tit 8. 1577 tit. 8.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 366 τιμωρεῖ τὴν μέθην μὲ κράτησιν 1—3 μηνῶν, ἐὰν ὁ μεθυσμένος πράξη τι, τὸ ὅποσον ἤθελε καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ὡς κακοήγημα ἐὰν δὲν ᾗτον εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Τὸ ἀρθ. 268 τιμωρεῖ αὐστηρότερα τὴν κατὰ πεπαλαιωμένην ἔξιν μέθην ὑποκειμένων τινῶν εἰς τὰ ὑποῖα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μεγάλη ἐμπειροσύνη. Περὶ μέθης περιέχει ὁ ἀννοβερλιανὸς νόμος τῆς 27 Ἰουνίου 1838 § 2 τὴν διάταξιν, ὅτι ἡ μὲ κοινὸν σκάνδαλον συνωδευμένη μέθη τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι τριῶν ἡμερῶν, ἐν δὲ ὑποτροπῇ μέχρις 8 ἡμερῶν καὶ κατὰ τρίτην φερὰν μὲ κάθειρξιν εἰς τὸ ζητρεῖον (Werkhaus). Ὁ Βυρτεμβεργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 24 ὁμιλεῖ περὶ μέθης εἰς τὸ περὶ ἀσωτείας, καὶ τιμωρεῖ ἐκείνους, οἵτινες εἶναι δεδομένοι εἰς τὴν πολυποσίαν, καὶ ὡς ἐκ ταύτης σπαταλοῦσι τὴν περιουσίαν των πρὸς βλάβην ὑποκειμένων, εἰς τὴν διατροφήν των ὁποίων εἶναι ὑπόχρεοι, ἢ παρὰ τῶν ὁποίων διατρέφονται, ἢ μὲ κίνδυνον δημοσίων ταμείων.

(μὲ κράτησιν μέχρι 3 ἡμερῶν, ἐὰν διὰ τῆς ἀρχῆς γενόμεναι νο-
θεσῆαι δὲν καρποφορήσωσι). Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος
τῆς Λουκέρνης ἀρθ. 145 τιμωρεῖ ἐκείνους, ὅστις μεθύσκεται εἰς
τοιούτον βαθμόν, ὥστε δὲν δύναται πλέον νὰ εὔρῃ τὴν ὁδὸν μὲ
4 φράγγων πρόστιμον.

§ 447.

II. Τὸ βλασφημεῖν καὶ κατομνύειν συνίσταται εἰς ἑπι-
μαρτυρίαν διὰ καταχρηστικῆς ἀπαγγελίας ἱερῶν ἀντικειμένων.
Εἰς στενωτέραν ἔννοιαν βλασφημεῖν λέγεται τὸ νὰ κατα-
ρᾶται τις τὸν ἄλλον νὰ πάθῃ κακὸν ἐκ Θεοῦ, τὸ νὰ ἐπι-
καλῇται τις τὴν Θεότητα νὰ δώσῃ κακὸν εἰς τὸν ἄλ-
λον. Ἐκτὸς τῆς καταφρονήσεως σεβαστῶν ἀντικειμέ-
νων, ἡ ἀγροικία καὶ ἡ ἐξαγρίωσις τοῦ χαρακτῆρος, ἥτις
προέρχεται ἐκ τῆς ἀνοχῆς τοιούτων πράξεων εἶναι ὁ λόγος
τῆς παρὰ τοῦ νόμου τιμωρίας αὐτῶν. Ὁ παραβάτης πρέπει
νὰ τιμωρῇται μὲ φυλάκισιν ἢ πρόστιμον (α).

(*) R. P. O. 1877, iii, 2.

§ 248.

III. Οἱ κατὰ κακὴν ἔξιν ἐπαῖται, καὶ τοιοῦτοι ἐννοοῦν-
ται ὅσοι ἐν ῥαθυμίας μετέρχονται τὴν ἐπαιτείαν ὡς ἔργον,
πρέπει νὰ τιμωρῶνται αὐθαιρέτως (α). Σοφαὶ Κυβερνήσεις
λαμβάνουσι πρόνοιαν τούτου συσταίνουσαι ζητρεῖα.

(*) R. P. O. 1877 iii, 28 § 1 ὅτι οἱ νόμοι οὔτοι, κατὰ τὸν Klein p. R. §. 466
καταδικάζουσι τοὺς ἐπαίτας εἰς δὴμ. ὅσι α ἔργα, εἶνε χωρὶς βλάσιν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰ πλεῖστα κράτη ὑπάρχουσιν ἀστυνομικαὶ
διατάξεις μόνον ἐναντίον τῆς ἐπαιτείας. Ὁ αὐστριακὸς περὶ
ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀπειλεῖ τοὺς ἐπαίτας μὲ κράτη-

σιν, ἄρθ. 261, τὸν δὲ ἐπαίτην τὸν ἀποδεικνύοντα σωματικὰς ἀναπηρίας μὲ κράτησιν ἑνὸς μηνὸς ἄρθ. 263. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθ. 274, (θέτων τὴν πράξιν εἰς συνάφειαν μὲ τὴν *association des malfaiteurs vagabondage*), διακρίνει περιστάσεις τινὰς ἀξιοποίνου ἐπαιτείας, καὶ ἀπειλεῖ τὸν ἐπαίτην διαφόρως, καθ' ὅσον περιέρχεται ἐπαιτῶν εἰς τόπους, ὅπου ὑπάρχει κατάστημα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐπαιτῶν, ἢ ὄχι. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλει φυλάκισιν 3—6 μηνῶν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν 1—3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθ. 276 οἱ ἐπαῖται, οἵτινες μεταχειρίζονται ἀπειλὰς, ἢ ἄνευ ἀδείης τοῦ οἰκοδεσπότου παρεισδύουσιν εἰς οἰκίας, ἢ προσποιῶνται, ὅτι ἔχουσι πληγὰς ἢ ἀσθενείας, ἢ ἐπαιτοῦσι πολλοὶ ὁμοῦ (ἐκτὸς ἐὰν ᾖναι ἀνὴρ καὶ γυνή, ἢ γονεῖς καὶ τέκνα αὐτῶν), τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἕξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν ὅρα περὶ τούτων (τῶν ἀναρμόστως σκληρῶν διατάξεων) *Hel-lie theorie V. pag. 35—37*. Ὁ βυρτεμβεργ. ποινικὸς νόμος ἄρθ. 198 τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἀπειλῶν ἢ ὑπὸ πλάσιν πρόσχημα ἐπαιτεῖ, ἢ ὅστις ἐπαιτῶν, παρασταίνει ἐν αὐτὸν ἢ τὸν σύντροφόν του ὡς ἀσθενῆ ἢ ἀνάπηρον μὲ φυλάκισιν ἕως ἕξ μηνῶν. Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἄρθ. 21, 22, τιμωρεῖ καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις τὴν ἐπαιτείαν μὲ κράτησιν μέχρι 3 ἡμερῶν.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ τῶν παραβάσεων, ἐν μέρει μὲν τῆς περὶ τὰ ἥθη, ἐν μέρει δὲ τῆς περὶ τὴν ἀνθρωποπληθίαν, ἀστυνομίας.

Σ α ρ κ ι κ ᾶ ἀ δ ι κ ῆ μ α τ α.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων ἐν γένει.

E. Ungebauer de delict. carnis. Jen. 1640.

C. Rudolph de criminib. delict. carnis ut pluremum accessoriis Erl. 1763.

J. Jac. Cella von Verbrechen und Strafen in Unzuchtsfällen. Leipz. 1787. 8.

C. C. Stübel quatemus actiones, quae vulgo delicta carnis dicuntur, et princ. jur. publ. univ. sint. pun. Viteb. 1793. 4.

Ueber das Verbrechen der Unzucht und die Straflosigkeit deselben. München 1812.

§ 449.

Σαρκικὰ ἀδικήματα (delicta carnis) ἐν γένει εἶναι τὰ ἀδικήματα, τὰ ὅποια πράττονται διὰ παρανόμου εὐχαριστήσεως τῆς γενετησίου ὁρμῆς. Εἰς στενωτέραν καὶ κυρίαν ἔννοιαν ἐξαιροῦνται ὅλαι ἐκεῖναι αἱ παράνομοι εὐχαριστήσεις τῆς γενετησίου ὁρμῆς, αἱ ὅποιοι περιέχουν εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν προσβολὴν πραγματικῶν δικαιωμάτων ὑποκειμένου τινός (α).

(α) Βιασμός π. χ. μοιχεία κτλ.

Σημ. 1. τοῦ Ἐκθ. Καὶ ἐνταῦθα ἡ σφαλερὰ γνώμη, ὅτι πᾶν ἀ-

δίκημα είναι προσβολή δικαιώματος, παρέσυρε τὸν συγγραφέα εἰς τὸ νὰ ὑπαγάγῃ ὅλα τὰ σαρκικὰ πλημμελήματα εἰς τὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Ἐὰν θεωρήσωμεν πόσον οὐσιώδες εἶναι εἰς τὴν πολιτείαν ἡ χρηστοθήεια, διότι ἄνευ αὐτῆς δὲν ἔχει στερρόν θεμέλιον ὁ νομοθέτης, ἐὰν λάβωμεν εἰς σκέψιν τὸ χρέος τῆς πολιτείας τοῦ νὰ προστατεύῃ τοὺς ἐν αὐτῇ συννηωμένους πολίτας κατὰ πάσης προσβολῆς τῆς χρηστοθείας, δικαιολογεῖται ἡ τιμώρησις εἰδῶν τινῶν τῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων με βαρυτέρας εἴ τι ποινὰς παρὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀστυνομία μόνη δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ. *Mittermaier im Archiv des Criminalr. neue Folge II, Rd. σελ. 250—256.* Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν ἐνέμεινε πάντοτε σταθερῶς εἰς τὴν ἀληθῆ ἐποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται ἡ πολιτεία νὰ τιμωρῇ τὰ σαρκικὰ ἀδικήματα, καὶ ἡ τιμωρία ἐξετάθη πέραν τῶν δικαίων ὁρίων, διότι ἡ ἀληθὴς ἀναφορὰ τῆς ἡθικῆς πρὸς τὸ δίκαιον δὲν γίνεται προσηκόντως ὅρα *Wächter Lehrd. II σελ. 550.* Ὁ σφετέρως νέος νόμος περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων, εἶναι ὁ σαξωνικὸς τῆς 8 Φεβρουαρίου 1834 (μεταϊουπῶθεις εἰς τὸ *neuen archiv des Criminalr. II, Bd. σελ. 269*). Περὶ τούτου ἔγραψεν ἄριστα ὁ *Wächter Abhandlung aus dem Strafrechts, Leipzig 1835.* Ἐνταῦθα εἶναι πρὸ πάντων ἀναγκαῖον νὰ προσέχῃ τις καλῶς εἰς τὰς ιδέας τοῦ λαοῦ. Ἦθελεν εἶναι δυστύχημα, εἰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ κηρύττει πράξιν τινα ἀξιόποινον, νὰ δώσῃ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς ἀτιμωρησίας ἀφορμὴν νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι δὲν τιμᾷ τὴν χρηστοθήειαν ὅρα καὶ *Wichers disq. ad loc. codic. de facinor. contra bon mores. Gron. 1839, καὶ Encyclopédie de droit par Sebiere, Paris 1838 II, pag. 173.* Εἰς τὴν διαγραφὴν ὁμοῦς τῶν ὁρίων τοῦ ἀξιοποινοῦ πρέπει νὰ λαμβάνηται εἰς σκέψιν, τὸ μὲν ὅτι ἀνακρίσεις περὶ τῶν εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς οἰκίας συμβαινουσῶν παραφορῶν τῆς γενετησίου ὁρμῆς εἶναι ἐπιβλαβεῖς μᾶλλον, τὸ δὲ ὅτι ἡ περὶ τὴν τιμωρίαν

τῶν ἀδικημάτων πολιτικῇ δὲν θεωρεῖ εὐκταῖον, νὰ γνωστοποιῶνται δι' (ἀντεπαγγέλτου) ἀνκρίσεως κοινὰ τινες πράξεις. Ὁ περιορισμὸς τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐνεργείας τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τινὰ τῶν πλημμελημάτων τούτων ἔχει ἀγαθοποιὰ ἀποτελέσματα. Δὲν εἶναι ὀρθόν ὅμως νὰ νομίζῃ τις, ὅτι φέρει θεραπείαν περαπέμπων τὰ περὶ τούτων εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Σημ. 2 τοῦ Ἑκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὰ περὶ δεινῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων ἐπιβάλλει ποινὴν κατὰ τῆς ἀσελγείας (ὑπὸ τὰς παραβάσεις ἐναντίον τῆς δημοσίας χρηστοηθείας) καὶ α. κατὰ τῆς ἀσελγείας μετὰ συγγενῶν (ἄρθ. 246—περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ αἰμομιξίας), β' κατὰ τῆς μοιχείας (ἄρθ. 247 ὅρα ἀνωτέρω εἰς τὰ περὶ μοιχείας) γ' κατὰ τῆς ἀποπλάνησεως εἰς ἀτέλγειαν παρὰ ῥητῶν ὑποκειμένων γενομένης (ὅρα κατωτέρω ἐπὶ τοῦ § 456), δ'. κατὰ τῆς ἀτιμάσεως ἐπὶ ὑπισχέσει γάμου (ἄρθ. 251) ε. κατὰ τῆς συνδέσεως παρὰ νόμου γάμου ἄνευ ἀδείας (ἄρθ. 252) ζ'. κατὰ τῆς ἀσελγείας ἐξ ἐπιτηδεύματος, ἢ κατὰ τῆς προαγωγείας (ἄρθ. 257). Ὁ πρωσικὸς νόμος § 992 κατατάσσει ὁμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *συχρικὰ ἀδικήματα* 1ον τὴν προαγωγείαν, 2ον τὴν προνομίαν, 3ον τὴν ἀποπλάνησιν, 4ον τὴν αἰμομιξίαν, 5ον τὸν βιασμὸν, 6ον τὴν μοιχείαν, 7ον τὴν διγαμίαν (ὅρα περὶ πάντων τούτων τὰς ἐπὶ τῶν ἁρμοσίων §§ σημειώσεις). Ὁ γαλλικὸς νόμος ἐκθέτει ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῶν *attentats aux mœurs* ὡς *συχρικὰ ἀδικήματα* τὰ ἑξῆς· 1ον *pāsser* πρᾶξιν δι' ἧς τις ὕβριζει δημοσίως τὴν αἰδῶ, *porte un outrage public à la pudeur* (ἄρθ. 330. ποινὴ φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ χρηματικὴ ποινὴ. ὅρα περὶ τούτου *Wichers disq. de facinor. contra bonos mores. Gron 1839* καὶ τὴν ἐν τῇ προηγουμένη σημειώσει ἀναφερομένην διατριβὴν εἰς τὴν *Encyclopedie de droit* p. 473, καὶ *Rauter traité* II pag. 54. *Carnot Commentaire* II.

ρ. 90), 2ον τὴν παραβίασιν τῆς ἀγνείας παιδίου τινὸς (ἄρθ. 331), 3ον τὸν βιασμόν (ἄρθ. 332. ὅρα περὶ τοῦτου ἰνωτέρω τὴν ἀ σημείωσιν ἐπὶ τοῦ § 263 καὶ τὴν γ' ἐπὶ τοῦ § 264), 4ον τὴν προαγωγείαν, 5ον τὴν μοιχείαν, 6ον τὴν διγαμίαν. Ὁ σαρδινικὸς νόμος, ὅστις ἐν γένει ἀκολουθεῖ τὸν γαλλικὸν εἶναι ἐντελέστερος, καὶ προσθέτων 1ον τὴν μὴ δημοσίως γενομένην προσβολὴν κατὰ τῆς ἀγνείας, ἐὰν ἡ παθοῦσα ἐγκαλέσῃ (ἄρθ. 443. ποινὴ, φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν), 2ον τὴν ἀσελγῆσχέσιν (ἀριθ. 437) καθ' ὅσον ἐπροξενήθη κοινὸν σκάνδαλον ἢ ὄχι, 3ον τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (sodomie ἄρθ. 439), 4ον τὰς ἀκολάστους ὀμιλίας εἰς δημόσια μέρη, τὴν διάδοσιν ἀκολάστων συγγραμμάτων καὶ εἰκόνων (ἄρθ. 440). Ἡ αἰμομιξία, ἡ μοιχεία, ἡ διγαμία, ὁ βιασμός, ἡ ἀπαγωγή ἐκτίθενται ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως ἀδικημάτων. Ὁ βαυκαρικὸς νόμος ἀποπλανηθεὶς εἰς τὸ νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἀδ κήματα τεῦτα μόνον ὡς προσβολὰς δικαιωμάτων, σιωπᾷ περὶ πολλῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια δὲν ἰδύοντο νὰ καταταχθῶσιν ὡς προσβολαὶ δικαιωμάτων, καὶ ἀφίνει τὴν τιμωρῆσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ὁ βαυκαρικὸς νόμος λαμβάνει διατάξεις μόνον, 1ον περὶ βιασμοῦ (ἄρθ. 186), 2ον περὶ ἀπαγωγῆς (ἄρθ. 201), 3 περὶ ἀποπλάνησεως εἰς ἀσέλγειαν παρὰ συγγενῶν ἐξ αἵματος (ἄρθ. 206), 4ον περὶ ἀποπλάνησεως παιδίου κατωτέρω τῶν 12 ἐτῶν εἰς παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (ἄρθ. 191) 5ον περὶ ἀσελγείας μεταξὺ γνησίων ἀδελφῶν (ἄρθ. 207), 6ον περὶ ἀποπλάνησεως εἰς ἀσέλγειαν παρὰ μητρυιᾶς ἢ μητρυᾶς, θετῶν γονέων, διδασκάλων, παιδαγωγῶν, ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, γενομένης πρὸς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν

αὐτῶν διατελοῦντας (ἄρθ. 207), 7ον περὶ μοιχείας καὶ δι-
 γαμίας (ἄρθ. 297, 98, 401), 8ον περὶ ἀποπλάνησεως πρὸς
 συνευνασμὸν ἐπὶ ὑποσχέσει γάμου, ἐὰν αὕτη δὲν ἐκπληρωθῇ
 (ἄρθ. 375), 9ον, περὶ καταχρήσεως πρὸς ἀσέλγειαν εὐήθους,
 παράφρονος, ὑπνώττοντος ἢ μεθυσμένου τινος (ἄρθ. 377),
 10ον περὶ συνευνασμοῦ μὲ κοράσια κατωτέρω τῶν 12 ἐτῶν
 (ἄρθ. 378). Ὁ ἐλδεμβουργ. ποινικὸς νόμος εἰς τὰ ἄρθ. 421—
 430 ἀνεπλήρωσε κενὰ τινὰ τοῦ βαυαρικῆς νόμου. Ὁ Σα-
 ξωνικὸς νόμος πραγματεύεται, εἰς τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς
 προσωπικῆς ἐλευθερίας, περὶ βιασμοῦ, ἀπαγωγῆς, ἀσελγείας
 μὲ ὑποκείμενον μὴ ἔχον τὰς αἰσθήσεις του, καὶ μὲ παιδίον
 κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, εἰς ἰδιαιτέρον δὲ κεφάλαιον περὶ
 προσβολῶν τῆς χρηστοθείας. Εἰς ταύτας καταριθμοῦνται 1ον
 ἡ αἰμομιξία (ἄρθ. 302), 2ον ἡ πρὸς ἀσέλγειαν καταχρησις
 παρὰ θετῶν γονέων, παιδαγωγῶν, ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων
 (ἄρθ. 304), 3ον ἡ ἐξ ἐπιτηδεύματος ἀσέλγεια (ἄρθ. 305),
 4ον ἡ προαγωγεία (ἄρθ. 306), 5ον ἡ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια
 (ἄρθ. 308), 6ον αἱ ἀκόλαστοι πράξεις μὲ κοινὸν σκάνδαλον
 (ἄρθ. 309). Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος κατατάσσει εἰς τὰς
 προσβολὰς τῆς χρηστοθείας 1ον τὸν βιασμόν, 2ον τὴν εἰς
 ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν ὑποκειμένου κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν
 (ἄρθ. 297), 3ον τὴν ἀποπλάνησιν παρὰ θετῶν γονέων, ἐπι-
 τρόπων, κηδεμόνων, πνευματικῶν, παιδαγωγῶν, διδασκά-
 λων (ἄρθ. 298), 4ον τὴν αἰμομιξίαν, 5ον τὴν διγαμίαν, 6ον
 τὴν μοιχείαν, 7ον τὴν προαγωγείαν, 8ον τὴν παρὰ φύσιν ἀ-
 σέλγειαν. Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος τοῦ 1839 δια-
 λαμβάνει προσέτι ἀπειλὰς ποινῶν, 1ον ἐναντίον τῆς ἀπλῆς
 ἀσελγείας, 2ον τῆς ἀσελγείας μεταξὺ μεμακρυσμένων συγγε-
 νῶν, 3ον τῆς παλλακίας (ἄρθ. 46), 4ον τῆς ἐξ ἐπιτηδεύματος
 ἀσελγείας (ἄρθ. 47), 5ον τῆς ἀσελγείας τοῦ πάσχοντος ἀφο-
 ρισιακὰ πάθος, 6ον τῆς προαγωγείας, 7ον τῶν προξενουσῶν
 κοινὸν σκάνδαλον ἀκολάστων πράξεων καὶ θυμίων (ἄρθ. 55).

§. 450.

Ἡ παρανομία τῆς εὐχαριστήσεως τῆς πρὸς μίξιν ὁρμῆς, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῆς προκύπτει ἀστυνομικὸν ἀδίκημα θεμελιῶται I εἰς τὴν παρὰ φύσιν χρῆσιν τῶν γεννητικῶν μορίων (παρὰ φύσιν ἀσέλγεια, sodomie), II εἰς τὴν ἐγγύτητα τῆς συγγενείας ἢ τῆς κηδεστίας μεταξὺ τῶν συνευρισκομένων ὑποκειμένων διαφόρου γένους—αἰμομιξία—. III εἰς μόνην τὴν ἔλλειψιν τοῦ γαμικοῦ δεσμοῦ, καὶ εἰ μὲν A, ἡ εὐχαρίστησις τῆς γενετησίου ὁρμῆς γίνεται μὲν ἄνευ γάμου, ἀλλ' ἐν κοινωνίᾳ πρὸς συνευνασμόν διὰ συμβάσεως συστημένη, εἶναι *παλλακία*, εἰ δὲ B, γίνεται ἄνευ γάμου, καὶ ἄνευ κοινωνίας πρὸς συνευνασμόν, εἶναι *πορνεία* εἰς *ἐκτεταμένην ἐννοίαν*, ἥτις περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ ὡς εἶδη τὴν *γυναικοφθορίαν* (*stuprum*) καὶ τὴν κυρίως *πορνείαν*. Ἡ συνδρομὴ εἰς σαρκικὸν ἀδίκημα κατὰ πλατυτέραν σημασίαν εἶναι ἰδιαίτερον ἀδίκημα (*lenocinium*).

§. 451.

Ὡς πρὸς τὴν στιγμὴν τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος τούτου δύνανται ἴσως νὰ ἰσχύωσιν οἱ ἐξῆς κανόνες· I ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ εἶδη, τῶν ὁποίων τὸ ἀξιοποιοῦν προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ πράξις εἶναι *παρὰ φύσιν*, ἀρκεῖ ἡ τελεία *ἐκπλήρωσις τῆς ἐπιθυμίας*. ἂν καὶ ἀπὸ μέρους μόνον τοῦ ἑνὸς ὑποκειμένου. II ὡς πρὸς ἄλλα εἶδη ἀπηγορευμένης εὐχαριστήσεως τῆς γενετησίου ὁρμῆς, εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς τέλεσιν, *πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ὑπαρξιν τελείου γυναικοῦ συνευνασμοῦ (α)*.

(2) Prלב. Boehmer ad Carpzon Q. 76. obs. 8 ad art. 116 § 3, Coch instit. § 543. Meister princ. § 343. Quistorp. Thl. I. § 498.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀπειτούσι παρὰ πολὺ, ὅσαι θέλουσιν ἐπὶ παντὸς σφαρμικοῦ ἀδικήματος τέλειον συνεινασμὸν, ὅρα immissio seminis. Ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ § 265 σημ. β'. ἀπέδειξα ἤδη ὡς πρὸς τὸν βιασμὸν τὸ ἀστέρικτον τῆς συνήθους γνώμης, ἡ ὁποία ἀντίκειται ἐπίσης εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα ὁ νόμος, φέρει εἰς σκανδαλώδεις ἀνακρίσεις, καὶ ἔλαθεν ἀρχὴν ἀπὸ μόνῃ τὴν προσπάθειαν τῆς δι' ἐντίμου δῆθεν ὁδοῦ ὑπεκφυγῆς τῶν συχνάκις σκληροτάτων τακτικῶν ποινῶν. ὅρα καὶ Wächter Lehrb. II σελ. 552. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος (ἀρθ. 162) κηρύττει τὰ σφαρμικὰ πλημμελήματα ἐὰν συνίστανται εἰς βιασμὸν ἢ εἰς ἀσέλγειαν μὲ ὑποκείμενα μὴ ἔχοντά τᾶ; αἰσθήσεις των, τετελεσμένα διὰ τῆς σωματικῆς ἐνώσεως. Πότε τὰ λοιπὰ σφαρμικὰ πλημμελήματα θεωροῦνται τετελεσμένα δὲν λέγει ὁ νόμος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἀρθ. 307) παρδέχεται καὶ ἐπὶ αἰμομυξίας καὶ μοιχείας τὴν γνώμην ταύτην περὶ τελέσεως.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστα πλημμελημάτων περὶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ παρθενοφθορίας καὶ πορνείας.

Joh. Jod. Beck Diss. de eo q. j. e. circa stuprum. Norimb. 1743. 4. Theod. Kretschmann Comment. de stupro voluntario. Stuttgart 1791. 4.

G. L. List. über Hurerei und Kindermord. Mannh (1784.

§ 452.

Γυναικοφθορία (stuprum in sensu stricto) (α) εἶναι γυναικὸς ἀνευ γάμου συνεινρασμὸς ἀγάμου ἀρσενος μὲ γυναικα

τιμίαν καὶ μὴ συνδεδεμένην μετ' αὐτοῦ διὰ συγγενείας εἰς ἀπηγορευμένον βαθμὸν. Τιμία γυνή, εἴτε κόρη εἶναι εἴτε χήρα, ἐννοεῖται μόνον ἐκείνη, ἣτις δὲν δίδεται ἀδιακρίτως εἰς τὸν τυχόντα, ἀν καὶ συνευνάσθῃ ἤδη παρανόμως μὲ διαφόρους. Γυνή δὲ ἥτις ἔχει τὰς ἐναντίας ιδιοτητάς, ὀνομάζεται πόρνη (*meretrix*), ἀδιαφόρως ἐὰν δίδεται διὰ χρήματα (6) ἢ διὰ μόνην ἡδυπάθειαν. Ὁ μὲ τοιαύτην γυναῖκα συνευνασμός, ἔχων τὰ γνωρίσματα τῆς γυναικοφθορίας, εἶναι *porneia* (*fornicatio*).

(α) Περί τῆς ἀρίστου ἐννοίας τῆς λέξεως *stuprum* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, Ev. Otto in Papinianus C. V. § 4. Mathaeus de crim. L. XLVIII. 1, 3, c. 5. nr. 2.

(6) Τινὲς θεωροῦσι τὸν μισθὸν ὡς κύριον γνώρισμ., Ἀλλὰ ἡ L. 43 § 3. D. de ritu nupt. λέγει, Octavenus rectissime ait etiam eam quae sine quaestu palam se prostituerit debuisse meretricibus annuere et.

Σημ. τοῦ Ἐκδ. Ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον περί *stuprum* ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποπλάνησιν παιδίων καὶ ἀνεπιλήπτων γυναικῶν. ἐνῶ πᾶσα ἄλλη ἀσέλγεια, καθ' ὅσον δὲν ἐνεπαίζετο ὑπὸ ταύτην τὴν ἐποψιν ἢ ὡς ἰδιαιτέρον πλημμέλημα, ἔμενεν ἄτιμώρητος. ὅρξ Rosshirt Gesch III σελ. 83. Τὸ κανονικὸν δίκαιον εἰσήγαγε τὸ σύστημα τοῦ νὰ ἐπιβάλληται Ἐκκλησιαστικὴ τιμωρία εἰς τὰς παραφορὰς τῆς γενετησίου ὁρμῆς. Εἰς τὰ Γερμανικὰ δίκαια κατεφέροντο οἱ κανονισμοὶ μᾶλλον ἐναντίον ῥητῶν μόνον *delicta carnis*, τὰ ὅποια συννοθεύονται μὲ βιαιοπραγίαι, ἢ ἀποπλάνησιν ἢ ἐπροξένουον σκάνδαλα, ἐνῶ ἐθεώρουσαν πλέον ἀδιαφόρως τὴν ἄνευ τῶν μνησθέντων χαρακτηριστικῶν ἀπλὴν ἀσέλγειαν, καὶ διὰ τῆς συγχωρήσεως προνομιούχων ἐταίρων εἰς τὰ πορνοστάσια ἐδείξαν, ὅτι ἡ ἀπλὴ πορνεία δὲν εἶναι ἀντικείμενον τιμωρίας, μολογόντες ὅτι ἡ διατετασμένη ἐκνομία τῶν τοιούτων ἐταίρων κατέστησε κατεφανῆ τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς φαυλότητος τοῦ

τρόπου τούτου τοῦ ζῆν. Καὶ Καρολίνα εἰς τὰ ἄρθ. 146—123, διέκρινε μόνον εἶδη τινὰ τῆς ἀσελγείας καὶ ἐσώπησε περὶ τῆς ἀπλῆς ἀσελγείας, ἥτις ἀπὸ τῆς μετορρύθμισεως καὶ ἔπειτα καθυπεβλήθη εἰς ποινὰς δι' ἐκκλησιαστικῶν καὶ διοικητικῶν διατάξεων, πρὸ πάντων εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐπικρατεῖ τὸ τῶν δικακρυμένων δόγμα. ἔρξ Rosshirt Gech III. σελ. 86—94 Jarke Handbuch III σελ. 23.

§ 453.

Ποινή. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὁ ἀνὴρ δὲν ἐτιμωρεῖτο ποτὲ ἐπὶ *πορεία*, ἡ δὲ γυνὴ τότε μόνον ἐὰν δὲν εἴχε προτέρον ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν (τοὺς Aedilis) τὴν αἰδειαν πρὸς τὸ τοιοῦτον ἐπάγγελμα (α). Ὅστις *δείφθειναι* ἐλευθέραν ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς στερήσεως τοῦ ἡμίσεως τῆς περιουσίας του, καὶ ἂν ἦτον εὐτελὴς (*persona humilior*) μὲ σωματικὴν ποινὴν καὶ ἐξορίαν (β). Καὶ ἡ διαφθαρεῖσα δὲ ὑπεβάλλετο εἰς ποινὴν (γ). Τὸ κανονικὸν δίκαιον ὁρίζει ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν κατὰ τῆς γυναικοφθορίας (δ).

(α) L. 43, D. de ritu nupt. L. 22. C. ad L. Jul. de adult.

(β) § 4. Euseb. de publ. jud. περὶ τῆς νομιζομένης ἀντινομίας πρὸς τὴν L. 1 § 2. D. de extraord. crim. cf. Mathaeus de crim. L. XLVIII. tit. 3. c. 5. nr. 8.

(γ) L. 10. § 1. L. 13, D. ad L. Jul. de adult. L. 18. C. aut.

(δ) c. 2. X. de adult. c. 3. X. de poenis. Τίς ὁ λόγος καὶ ποῖα ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς ἔρξ Versuch einer Geschichte der Entstehung und Ausbildung der Kirchenbuss von einem Katholiken. In Flügge's Beiträgen zur Geschichte der religion u. Theologie Thl. II. σελ. 1—244. Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ συγγράμματος τοῦτου Henke's Archiv für die neueste Kirchengeschichte 1791 2tes Quartal Dessen Eusebis Bd. III. St. 2 nr. 18.

§ 454.

Οἱ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁρισμοὶ καὶ αἱ διακρίσεις, καθὼς θεμελιούμενοι εἰς τὸ πολίτευμα, εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τάξεων τῶν πολιτῶν, καὶ εἰς τὰ ἥθη τῶν Ῥωμαίων, δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐφαρμοσθῶσι παρ' ἡμῖν. Μᾶλλον δε πᾶν εἶδος συνευνασμοῦ ἄνευ γάμου, τόσον ἡ πορνεία ὥς καὶ ἡ γυναικοφθορία, πρέπει νὰ θεωρῇται ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο ὑποκειμένων ὥς ἀστυνομικῶς ἀξιόποινος πράξις (α), τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ποινὴ δὲν εἶναι ὠρισμένη (β), ἀλλὰ μένει ἀνατεθειμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Μέρτιον πρόστιμον (γ), φυλάκισις ὀλίγων ἡμερῶν ἢ μηνῶν, καὶ ὥς πρὸς τὰς ἡμεροσίας μάλιστα πόρναις, κατάκλεισις εἰς ζητρεῖον ἢ σωφρονιστήριον, ἀρμόζουσι πρὸ πάντων εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ πλημμελήματος τούτου.

(α) Arg. der R. Pol. 1577. tit. 26, συνδυαζομένης μετ' τὸ κανονικὸν δίκαιον.

(β) Ἐξαιρουμένης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τιμωρίας, ἡ ὁποία ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κυρίως ποινικὴ (κοσμικὴ) ποινὴ.

(γ) Περὶ προστίμου ἐπὶ πόρναις βλ. Puffendorf obs. jur-un.T. I obs 46 GL. Boehmer Diss. de muletis stuprorum. eet. Gött. 1748. (in dem Electis jur.civ. Tom. III. exerc. 22.)

§ 455.

Πρὸς διορισμὸν τῶν κινούντων αἰτίων τῆς τιμωρήσεως χρησιμεύουν ὥς κανόνες τὰ ἐξῆς. 1ον ἡ πόρνη εἶναι πλέον ἀξιόποινος παρὰ τὴν διαφθαρεῖσιν. 2ον ἐπὶ τῆς γυναικοφθορίας ὁ ἀνὴρ εἶναι μᾶλλον ἀξίος ποινῆς παρὰ ἡ διαφθαρεῖσα (α). 3ον ἐπὶ τῆς πορνείας ἡ πόρνη εἶναι μᾶλλον ἀξία ποινῆς παρὰ ὁ συννευρισχόμενος μετ' αὐτῆς

άνήρ. Νὰ θεωρῇται ἀξιόποινος ὁ συνευνασμός μεταξὺ μεμνηστευμένων, δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος(β).

(α) Ἀλλὰ διατί εἰς τὴν προᾶξιν τιμωρεῖται τὸ ἐναντίον; Πολιτικοὶ λόγοι καὶ ἰδίως διὰ τὴν βρεφοκτονίαν ἐπιτάττουσι παντελῇ ἀτιμωρησίαν τῆς διαποθέσεως. G. Fr. Pauli Fragmente über Philos Jurisprudenz und Phil. jur. Fragmente über Minderung der Strafe fleischlicher Verbrechen. Halle 1779. J. Cella von Strafen unehelicher Schwängerungen. Ansp. 1784.

(β) Εἰς τὴν προᾶξιν τιμωρεῖται τὸ anticipatus concubitus, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν ἡ μνηστὴ γεννήσῃ πρὸ τοῦ γάμου ἢ ὀλίγον μετ' αὐτόν.

§ 456.

Τὸ ἀξιόποινον τῶν πράξεων τούτων αὐξάνει ἰδίως Ἴον ἐὰν γίνῃ χρήσις ἀπάτης καὶ δόλου (α), 2ον ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδιαίτερα οχέσις τοῦ φθορέως (stuprator) πρὸς τὴν φθαρεῖσαν (β), 3ον ἐὰν προξενῇται κίνδυνος εἰς δικαιώματα τρίτου ὡς ἐπὶ τοῦ συνευνασμοῦ τῆς χήρας διαρκοῦντος τοῦ πενθίμου ἔτους (γ), 4ον ἐὰν ὁ συνευνασμός συνδέηται μὲ σωματικὴν βλάβην, ὡς ἐὰν πόρνη, γνωρίζουσα, ὅτι φέρει ἐν ἑαυτῇ τὸ μίasma, τὸ διαδίδῃ (δ).

1) Περὶ ἄλλων τινῶν νομιζομένων λόγων αὐξήσεως τῆς ποινῆς.

2) Συνεπάγεται ἀτιμίαν ἢ γυναικοφθορίαν; (stuprum).

(α) Mathaeus de crim. L. XLVIII. lit. 3. c. 5. nr. 8. Ἐνταῦθα πρέπει μέγιστα, κατὰ τὸν Leyser Sp. 580 nr. 7. u. 9. νὰ συγχωρῇται καὶ θανατικὴ ποινὴ.

(β) L. an. C. Si quis eam ejus tutor.

(γ) Ὡρα Beyer Diss. de concubitu intra tempus luctus. c. 3. Mathaeus I. c. p. 412. 413.

(δ) cf Carpzov q. 73. nr. 53.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐπὶ τῆς ἀπλῆς ἀσελγείας τῆς ἀνευ βίας ἀποπλυνήσεως, δημοσίου σκανδάλου, μοιχείας, καὶ αἱμομιξίας

ἀποφασίζει ὁ ἐγγχώριος νόμος ἐν δύνεται νὰ λάβῃ χώραν δικαστική τιμωρία. Εἰς τὴν Ἑσπρὴν (τὸ μέγα δουκάτον) καθιεργήθησαν αἱ κατὰ τῆς ἀσελγείας ποιναὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαΐου 1821 νόμου (Bopp in Müller's Archiv für Gesetzgebung III σελ. 459). Εἰς τὸ βασιλείον τῆς Σαξωνίας δὲν ὑπάρχουσι πλέον κατὰ τῆς ἀσελγείας ποιναὶ (Wächter Abhandb. σελ. 374). Καὶ εἰς τὴν Βαυαρίαν, εἰς τα σχέδια τὰ διὰ τὴν Βαδὴν, τὴν Ἑσπρὴν τὸ Βαυαρύνσβεργ, δὲν φαίνεται πλέον οὐδεμίη ποινή. Εἰς τὸ Ἀννόβερ δ' ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1835 Νόμος, ἀπειλεῖ τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι δίδονται εἰς ἀσέλγειαν καὶ προξενούσιν ἐκ τούτου δημόσιον σκάνδαλον, μὲ φυλάκισιν μέχρις 8 ἡμερῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1836, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἀπλοῦν αἰεὶ γάμου συνεισνασμένῳ χρηματικὴν ποινὴν, καὶ ἐν ἐλλείψει μέτρου πρὸς πληρωμὴν φυλάκισιν. Ὁ ὀλδεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 429 τιμωρεῖ τὴν κοινὴν ἀσέλγειαν κατὰ πρῶτον μὲν ἀστυνομικῶς, ἐν δὲ ὑποτροπῇ μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρις 4 μηνός.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πάντοτε ὅταν ἡ ἀσέλγεια συνδέηται μὲ δημόσιον σκάνδαλον, εἴτε ἕνεκα δημοσίας τελείσεως ἀκολάστου πράξεως, εἴτε ἕνεκα ἐκθέσεως εἰς τὸ κοινὸν ἀκολάστων ἀντικειμένων, δικαιολογεῖται ἡ ποινή. Κατὰ τὸν Γαλλικὸν ποινικὸν νόμον (ἀρθ. 330) ἕνεκα δημοσίας ἐξουδρίσεως τῆς αἰδοῦς, outrage public à la pudeur, ἡ ποινὴ εἶναι φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους, καὶ χρηματικὴ ποινή. ὅρα καὶ τὸν Σαξωνικὸν ποινικὸν νόμον (ἀρθ. 309) φυλάκισις μέχρις 4 ἔτους). Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος (ἀρθ. 55) ἀπειλεῖ τοὺς δ' ἀκολάστων πράξεων ἡμίλιον προξενούντας δημόσια σκάνδαλα μὲ κράτησιν μέχρι 6 ἐβδομάδων. ὅρα καὶ τὸ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον (ἀρθ. 347).

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ ποινῆς τῆς πορνείας ἀποφασίζουσιν οἱ ἀστυνομικοὶ νόμοι, καὶ ὡς πρὸς τὰς εἰς προνομιοῦχους οἰκίας

εὑρισκομένους πόρναις οἱ περὶ πορνοστασιῶν κανονισμοί. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον 2ον μέρος ἀρθ. 251 τιμωρεῖται ἡ πόρνη (μέ κράτησιν 1—3 μηνῶν) ἐὰν διὰ δημοσιότητος προξενῇ ἐπαισθητὸν σκάνδαλον, ἢ ἀποπλανᾷ νέους ἢ γνωρίζουσα, ὅτι εἶναι μισκόμενη, ἐξαιρουμένη τὸ ἐπάγγελμά της. Περί Γαλλίας ὅρα Parant de la prostitution dans la ville de Paris (ἐκδ. εἰς Βρυξελλας 1838, p. 258. 316. Διὰ τὰς πόρναις ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι κανονισμοὶ καὶ ἰδιαιτέρας φυλάκαι. Ὁ Parant p. 332 προτείνει νόμον περὶ τῶν πορνῶν. Περί Πρωσσίας ὅρα τὸν κανονισμόν τῶν πορνοστασιῶν τοῦ Βερολίνου τοῦ ἔτους 1792 εἰς mannkopf σελ. 389 Ὁ πρωσσικὸς νόμος (§ 999—1027) διαλαμβάνει διατάξεις περὶ τῆς ἐν παραβύτιον πορνείας καὶ εἰς τὸν § 1026 ἀπειλεῖ ἐκείνους, ὅσοι ἔχουσιν ἀφροδίτια πάθη, καὶ γνωρίζοντες τοῦτο συνευρίσκονται μετ' ἄλλους, καὶ μεταδίδουσιν εἰς αὐτοὺς τὸ κακόν, μετ' ἑξήκοντα 3 μηνῶν. Ὁ σάξωνικὸς νόμος (ἀρθ. 305) ἀπειλεῖ τὰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ἐξ ἐπιτηδεύματος ἀτελγαίνουσι, μετ' ἑξήκοντα 3 ἐβδομάδων μέχρις 8 μηνῶν, ἐὰν δὲ ἔχουσι ἀφροδίτιον πάθος πράττωσι τοῦτο, 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. Ὁ βυρτεμβουργικὸς περὶ ἀτυνομικῶν ποινῶν νόμος, (ἀρθ. 49) ἀπειλεῖ ἐκείνον, ὅστις ἔχων ἀφροδίτια καὶ γνωρίζων τοῦτο ἀτελγαίνει, μετ' ἑξήκοντα 6—8 ἐβδομάδων, ἐὰν δὲ μεταδοῇ τὸ κακόν, μέχρι 3 μηνῶν ὅρα καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἀρθ. 329) α. καὶ β'. Ὁ ὀλδεμβουργικὸς νόμος (ἀρθ. 426 27) ἀπειλεῖ τὰς πόρναις ἐὰν προξενῶσιν ἐπαισθητὸν σκάνδαλον διὰ τῆς δημοσιότητος, ἢ ἀποπλανῶσι νέους, μετ' ἑξήκοντα 1—3 μηνῶν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ποινὴ κατὰ τῆς ἀσελγείας δικαιολογεῖται, καὶ διὰν ἡ πράξις αὕτη συνδέεται μετ' ἀποπλάνησιν, καὶ ἀνεκκλήσῃ τῆς νεότητος ηλικίας τοῦ ὑποκειμένου, διότι πάντα ἀσελγεία μετ' αἰδοῖα δύναται νὰ ἐκληθῇ ὡς γενομένη μετ' ὀφθαλμὸν καὶ συναινεῖν ὅρα Mittermaier im Archiv des Crimi-

nalr. 1835 σελ. 254, καὶ ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ § 264 σημ. 1, 2, ἐνεκα τῆς ἰδιαιτέρας ἐνοχῆς τοῦ ἀδικήσαντος πρὸς τὸν ἀποπλανηθέντα, π. χ. κατὰ τὸν Νομ. ἔνα Κωδ. si quis eam ejus tutor εἰάν ὁ ἐπίτροπος ἀποπλανήσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένην. Ὁ πρωσσαικὸς νόμος § 1028 ὑποθέτει τοῦτο καὶ ἐπὶ ὑπέρτου, ἀποπλανήσαντος τὴν θυγατέρα τοῦ κυρίου (λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ἂν διὰ τὸ ἀνόμιον τῆς τάξεως δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν γάμος). Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος ἀρθ. 334 θεωρεῖ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς προσβολῆς κατὰ τῶν ἡθῶν. attentat aux mœurs τὸ νὰ παραινῇ τις, βοηθῇ ἢ εὐκολύνῃ τὴν ἀκολασίαν ὑποκειμένου νεωτέρου τῶν 21 ἐτῶν, καὶ τιμωρεῖ τοὺς γονεῖς, ἐπιτρόπους, ἢ τοὺς ἔχοντας τὴν ἐπιτήρησιν τοιούτων ὑποκειμένων μετὰ φυλάκισιν 2—3 ἐτῶν, καὶ χρηματικὴν ποινὴν. Ἐσχάτως ἐγενήθη φιλονεικία ἐξ αἰτίας τῆς λέξεως jeunesse, εἰάν τὸ ἀρθ. 334 ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν βοηθεῖ τις τὴν ἀκολασίαν πολλῶν ἀνηλίκων, ἢ ἐν γένει ἂν καὶ μόνον εἰς προαγωγέυσιν τις. Τὸ ἀκυρωτικὸν παρεδέχθη τὴν πρώτην ἐρμηνείαν κατὰ τὴν 26 Ἰουλίου 1838, ἀλλ' ὅχι ὁρθῶς βέβαια. Ὁρα Gastambide εἰς τὴν Revue de législation 1838—9 p. 70. καὶ Wichers disq. de facinorib. contra bonos mores p. 76—89. Φιλονεικεῖται προσέτι, εἰάν τὸ ἀρθ. 334 ἀναφίρῃται καὶ εἰς ἐκεῖνον ὅστις καταχρᾶται τῆς νεότητος πρὸς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀκολασίας. Τοῦτο ἀπεφασίσθη καταφρικτικῶς παρὰ τοῦ ἀκυρωτικοῦ τὴν 26 Ἰουλίου 1838, ἀλλ' εἰς τὴν ἐφημερίδα le droit τῆς 21 Μαρτίου 1840 nr. 70 ὑπάρχει ἀποφατικὴ γνώμη ὅρα πρὸς τοῦτοις τὸν βασιλικὸν νόμον ἀρθ. 207, τὸν σαξωνικὸν ἀρθ. 304 (ὅπου γίνεται λόγος περὶ καταχρήσεως εἰς ἀσέλγειαν, παρ' ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, παιδαγωγῶν, δικαστικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, καὶ δεσμοφυλάκων καὶ ἐπιστατῶν ποινικῶν καταστημάτων), ὁμοίως καὶ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἀρθ. 297 (ὅπου καὶ ἡ παρὰ τοῦ πνευματικοῦ ἀποπλάνησις ὑποβάλλεται εἰς ποινὴν.)

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ παλλακίας (concupinati),

Christ. Thomasi Diss. de concubinato. Hal. 1713. rec.

Jenae 1749 (in dessen Dissertat. t. 3. nr. 100).

G. Zach. Winkler Diss. de genuino concubinitus ex mente legum romanarum conceptu. Lips. 1744.

Fr. Ramos del Manzano de concubinis (in Meermannii thes. T. V.) Leyser spec. 585.

J. G. Krause de Concupinato Viteb. 1737.

§ 457.

Καθ' ἑαυτὸν ὁ γάμος (matrimonium, nuptiae) εἶναι ἐταιρία μεταξὺ ὑποκειμένων διαφόρου γένους πρὸς ἀποκλειστικὴν φυσικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς γενετητικῆς ἐπιθυμίας μετὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ καὶ γεννήσασαι τέκνα. Ἐὰν ὁμως ἡ πολιτεία διὰ τὴν ἀναγκαίαν εἰς τὸν γάμον δημοσιότητα, ὑποβάλλῃ τὴν συνομολόγησιν αὐτοῦ εἰς ῥητὰς ἐξωτερικὰς δημοσίας διατυπώσεις, τότε γίνεται στενωτέρα ἢ ἔννοια αὐτοῦ. Τότε μόνον ἡ ὑπὸ ταύτας τὰς κατὰ νόμον ὠρισμένας διατυπώσεις συνομολογηθεῖσα ἐταιρία εἶναι γάμος (εἰς πολιτικὴν ἔννοιαν), πᾶσα δὲ ἄνευ τούτων συνομολογηθεῖσα κοινωνία πρὸς συνευασμόν, εἶναι παλλακία (concupinati.) Εἰς ταύτην τὴν ἔννοιαν δὲν γνωρίζει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον παλλακίαν· ἢ κατ' ἐκεῖνο παλλακία εἶναι ὁ ἡμέτερος γάμος διὰ τῆς ἀρίστερως χειρὸς. (matrim. inaequale pacto tale s. ad Morganicam) (x).

(x) Διὰ τὸν λόγον, ὅτι μόνον ἡ προαίρεσις τοῦ καὶ ἔχη τις τὸν ἄλλον ὡς νόμιμον σύζυγον (affectus maritalis) ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τοῦ γάμου. Εἰς τοὺς προτέρους καιροὺς ἦτο μὲν ἡ sollemnis deductio τελετὴ τοῦ γάμου,

ἀλλ' ὅχι κατὰ νόμον ἀναγκαῖος τύπος. Ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν αὐτοκράτορων ἀντὶ τῆς solennis deductio ἐπεκράτησεν ἡ confectio nuptialium instrumentorum. L. 5. 6. 10. 21. C. de natural. liberis. Νισαρά 12 κεφ. 4. Νισαρά 18 κεφ. 11. Νισαρά 9. Νισαρά 74. pr. § 1. 2. Νισαρά 78 κεφ. 4. Νισαρά 89 κεφ. 1. § 89. κεφ. 1 § 8 pr. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἦτον ποτὶ ἀναγκαῖος τύπος, ἀλλὰ μόνον σύμφωνός τι γνώρισμα ἐκ τοῦ ἀποίου ἐομπεριβαίνετο ἡ ὑπαρξίς τοῦ affectus maritalis.

§ 458.

Ἡ παλλακία εἶναι διαρκὴς (conc. perpetuus s. individuus) ἐὰν ἡ ἐταιρία συνομολογηθῇ διὰ βίου (α) πρόσκαιρος δὲ conc. tempor. s. individuus) ἐὰν διὰ πολὺν καιρὸν, ὅχι δμως διὰ βίου (β).

- (α) Ὁ κατὰ συνείδησιν γάμος matrimon. consentiaec δὲν εἶναι εἰ μὴ παλλακία (φαικὸς γάμος) μὲ τὰ ἀποτελέσματα νομίμως ἰσχυροῦ γάμου, ἐπειὶ ὡς τελευτᾷ ἀπολείματα μόνον δύνανται νὰ ζῶσιν ἐν γάμῳ κατὰ τὴν εἰδησίαν, τὰ ὅποια δὲν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἰδιωτικὺς νόμους τῆς πολιτείας, δηλ. ἡ ἡγεμονία. ὅρα Schott's Einleitung in des Eherecht. § 178
- (β) Ὅτι τὸ concub. perp. δὲν ἰθαυρίζετο ἐξ ἑαυτοῦ καὶ τὸν γάμον πρὸ τοῦ XVI αἰῶνος: ὡς ὁ Laysor l. c. παραδέχεται, τὸ ἀποδεικνύει ὁ Koch l. c. § 3 1 Schol.

§ 459.

Ἐπειδὴ ἡ ἑλλειψίς τῶν νομίμων τύπων τοῦ γάμου ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς γερμανικῆς παλλακίας ὑπάρχει αὕτη I ἐὰν τις τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Γερμανίᾳ χωρὶς τινος τελετῆς (α), ἢ τις τῶν καθολικῶν χωρὶς δηλώσεως τῆς πρὸς γάμον συναινέσεώς του ἐνώπιον δύο μαρτύρων καὶ τοῦ ἀρμοδίου ἱερέως (β), συνέλθῃ μὲ ὑποκείμενόν τι εἰς συνευνασμοῦ κοινωνίαν, ἢ II ἐὰν αἱ διατυπώσεις αὗται δὲν ἐκπληρωθῶσιν ἐντελῶς ἢ νομίμως (γ).

- (α) Schott's Einleitung in das Eherecht § 142 Schwanbert Kirchenrecht der Protestanten § 248. 249 καὶ 251.
 (5) Conc. Trid. καλ. XXIV. de ref. matr. c. 1.
 (γ) Leyser L. c. m. 16. 17. 18. 19.

§ 460.

Ἡ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις παλλακία (α), ὡς θεμιτὴ μὲν ἑταιρία, ὡς ἀνομοία ὁμως μὲ τὸν γάμον σύμβασις, δὲν εἶχεν ὅλας τὰς νομίμους τοῦ γάμου συνεπείας, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ᾔηται πολιτικῶς ἀξιόποινος (β). Παρ' ἡμῖν εἶναι ἡ παλλακία, ὡς συνευνασμοῦ κοινωνία ἄνευ τῶν κατὰ νόμον διατυπώσεων, ὅχι μόνον ἄκυρος ὡς γάμος, ἀλλὰ καὶ ἀξιόποινος ὡς ἄνευ γάμου συνευνασμός (γ). Εἶναι μόνον ὀλιγώτερόν τι ἀξιόποινος παρὰ τὸ stuprum. Ὑπὸ τινος δ' ἐπόψεως ἐδύνατο μάλιστα νὰ παρασταθῇ καὶ ὡς ἔτι ὀλιγώτερον ἀξιόποινος.

- (α) L. 3. § 1. D. concubin. L. 1. C. ad. L. 3. 5. C. de nat. lib. L. 4. C. ad Set. Orphis. Nearκ 18. κατ. 5.
 (β) Böhmer J. E. P. T. III. L. III. tit. 2. § 9. Ramos del Manzano Schediasma de concubinis dñi Meermann thes. T. V. p. 553) c. 3.
 (γ) R. P. O. 1830. tit. 33. 1548. tit. 25. 1577. tit. 26.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐπὶ παλλακίας ἀποφασίζει ἡ ἐγχώριος δι-

καστικὴ νομολογία· ἀλλ' εἰς τὴν πρακτικὴν ἔχομεν σπάνια παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν ἐπὶ παλλακίας νόμων. Μάλιστα τὸν νέον νόμον δὲν ἐπιβάλλεται πλέον κατ' αὐτῆς ποινῇ. Wächter Abhandl. σελ. 379. Μόνοσὶ βυρτεμβεργικὸς νόμος περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν ἀρθ. 46 ἀπειλεῖ τὴν παλλακίαν μὲ κράτησιν 14 ἡμερῶν μέχρι 3 ἐβδομαῖδων. Τὰ νομοσχέδια τὰ διὰ τὴν Βαδὴν, Ἑσσην, τὸ Βραδουσαῖον δὲν διαλαμβάνουσιν οὐδεμίαν ποινὴν.

Περὶ αἰμομιξίας.

Er. H. Cramer de incestu juris gentium 1743.

St. Waga de eo q. j. e circa incestum. region. 1748.

Ph. Jac. Heisler Diss. de incestu. Hal. 1780.

Car. Chr. Hofacker Diss. sistens historiam et rationem juris incestum prohibentis Tub. 1787.

§ 461.

Ἡ πρὸς παράνομον συνευνασμόν εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ μεταξὺ συγγενῶν ἐλευθέρα στενὴ συναναστροφή, προσέτι δὲ καὶ ἡ σκέψις, ὅτι φυσικὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ ἢ τῆς συγγενικῆς ἀγάπης, δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὀρμῆς, ἥσαν βέβαια αἱ κυριώτεραι ἀφορμαὶ τῆς αὐστηροτέρας ἀπαγορεύσεως τοῦ ἄνευ γάμου συνευνασμοῦ, καὶ τῆς τιμωρίας αὐτοῦ τοῦ γάμου μεταξὺ τοιούτων ὑποκειμένων (α). Ἐντεῦθεν παρήχθη τὸ ἀστυνομικὸν ἀδίκημα τοῦ incestu, ἡ αἰμομιξία εἰς πλαυτέραις ἔρροιας, ἥτις συνίσταται εἰς τὸν συνευνασμόν μὲ ὑποκείμενον, μετὰ τοῦ ὅπου εἶναι ἀπηγορευμένος ὁ γάμος διὰ τὴν ἐγγύτητα τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας ἢ τῆς κηδεστίας.

- (α) Περὶ τοῦ λόγου τῆς τιμωρίας τῆς αἰμομιξίας, καὶ τῆς ἐνεκῆ στενῆς συγγενείας ἀπαγορεύσεως τοῦ γάμου, ἔρα Michaelis Abhandl. von den Ehegesetzen Mosis. Gött. 1755. καὶ dessen Mosaisches Recht, Thl. II. § 103—109. Cella über Verbrechen und Strafen in Unzuchtst. § 78.

Σημ. I τοῦ ἐκλ. Εἰς τὸ βωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχε μὲν ἰδιαιτέρος νόμος Lex περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἀλλὰ τὸ ἀξιόποινον αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθη ἔκπαλαι. Πιθανῶς αἱ καθέκαστα περιπτώσεις τοῦ incestus μεταξὺ στενῶν συγγενῶν,

μεταξὺ τῶν ὁποίων ποτὲ δὲν ἐδύνατο νὰ συναφθῇ γάμος, ἐτιμωροῦντο κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἱερὸν δίκαιον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα αἱ περιπτώσεις τοῦ incestus ἐν γένει, περιελήφθησαν ἐν μέρει μὲν εἰς τὸ adulterium, ἐν μέρει δὲ εἰς τὸ stuprum, καὶ ἐν μέρει εἰς τοὺς ἀπηγορευμένους γάμους· ὅρα Rosshirt Gesch. III. σελ. 74. 78. 84. Ἐὰν εἰς τὴν Lex. Jul. de adulterium ὑπῆρχε διάταξις περὶ τούτου εἶναι ἀμφίβολον. Paul. rec. sent. II tit 26. §. 15. ὅρα καὶ L. 5. D. de question. L. 38. § 2. D. ad leg. Jul. de adulteri L. τὰ. D. de ritu nuptiar. Schulting. jurispr. antejust. pag. 322, 701. Κεφαλικὴ ποινὴ δὲν κατεγινώσκετο. Wächter Lehrb. II. σελ. 569. Wächter Abhandl. σελ. 167. πρὸς. μὲ Martin Lehrb. σελ. 278. 280. Ἡ διάκρισις μεταξὺ incestus juris gentium καὶ inc. jur. civilis εἶχεν ἐπιρροὴν ὅχι μόνον εἰς τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάτην ignorantia juris καὶ εἰς τὴν τιμωρίαν τῆς γυναικός. Archiv. für Civilpraxis II. Bd. σελ. 444 Archiv. des Criminalr. XI. σελ. 299, XII σελ. 72. ὅρα καὶ Heffter Lehrb. s. 356. Rosshirt II. σελ. 84. 122.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πρὸς ἐρμηνεῖαν τοῦ ἄρθ. 117 τῆς Καρολίνης εἶναι οὐσιώδεις τὸ ὅτι εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον αἱ ἄδειαι, δι' ὧν ἐσυγχωροῦντο μεταξὺ συγγενῶν γάμοι ἐκληθύνθησαν (Richhorn Grundsätze des Kirchenrechts II σελ. 21. σελ. 293.), καὶ ὅτι οἱ τε Ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι, π. χ. ὁ Bonifacius (ὅρα περὶ τούτου Heffter Lehrb. σελ. 357), καὶ οἱ Ἰταλικοὶ κανονισμοὶ (ἀναφερόμενοι ἴσως εἰς τὴν L. 38. pr. D. ad leg. Jul. de adult.) διέκριναν μόνον τὴν μετὰ τῆς προγόνου, τῆς πρὸς υἱοῦ νόμφης, ἢ τῆς μητρυῆς αἰμομιξίαν (ὅπου καὶ ὑπάρχει ἐν γένει συρροή μοιχείας)· Ἡ Bambergensis ἄρθ. 143 περιωρίσθη εἰς ταύτην τὴν ἰδίαν, καὶ ἐσιώπησε τὴν αἰμομιξίαν εἰς στενωτέρους βαθμοὺς, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσχημοσύνης καὶ σκανδάλου, κυρίως δὲ διότι τὸ ἀ-

ξιοποιουν τῶν τοιούτων περιπτώσεων ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ, τὸ δὲ ἄρθ. 117 τῆς Καρολίνας ὠμίλησε κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Wächter Abhandl. I. σελ. 183. Οὐαιῶδες εἶνε προσέτι καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον ἡ ἐννοια τοῦ incestus ἦτον ἄλλη· τὸ κανονικὸν δίκαιον περιεῖχε πολὺ περισσότερας ἀπαγορεύσεις τοῦ γάμου παρὰ τὸ 'Ρωμαϊκόν, πᾶσα δὲ παραβίασις μιᾶς τινος τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ἐθεωρεῖτο incestus· ἀλλὰ μόνον ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ τιμωρία. Ἡ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς κοσμικὴ νομοθεσία τῆς Γερμανίας δὲν παρεδέχθη τὴν ἐπέκτασιν ταύτην. Σκοπὸς τοῦ Schwarzenberg δὲν ἦτο βεβαίως νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθ. 117 τῆς Καρολίνας ὡς ποινικῶς ἀξιοποιουν ἀσέλγεια μετὰ στενῶν συγγενῶν Unkeuschheit mit nahe gesippten Freunden ὅλας τὰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ὑπῆρχαν incestus κατὰ τὸ κανον. δίκαιον, ἀλλ' εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς περιπτώσεις τοῦ 'Ρωμαϊκοῦ incestus juris gentium, καὶ ῥητῶς διατάχθη μόνον, ὅτι ἡ ἀσέλγεια μετὰ τῆς προγόνου, τῆς πρὸς υἱοῦ νόμφης, ἢ τῆς μητρικῆς καὶ μετὰ ἄλλων ἐτι πλησιεστέρων συγγενῶν (ὅρα κατὰ τὸ 'Ρωμαϊκόν incestus juris gentium) εἶνε αἰμομιξία. Heffter σελ. 357. Rosshirt III. σελ. 123. 24.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ αἰμομιξία δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ ὡς προσβολὴ δικαιώματος, ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποινοῦ αὐτῆς πρέπει νὰ ζητηθῇ εἰς τὴν προσβολὴν τῶν περὶ χρηστοθηρίας ἰδεῶν, τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις καὶ προστασία ἀπαιτοῦνται ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ νὰ ἐμποδίζωνται αἱ παρεκτροπαί. Mittermayer im Archiv. neue Folge II σελ. 253. 'Εν γένει πρέπει νὰ διακρίνωμεν τρία εἶδη. 1^{ον} συνευασμὸν μετὰ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, ὅτε καὶ τὸ ἀξιοποιουν ὑπάρχει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, διότι ὁ ἀνὴρ προσβάλλει τὸν ἱερὰν χρέν καὶ ἐνταυτῷ δεικνύει μεγίστην κακοήθειαν,

2^{ον} συνευνασμόν μεταξύ μητριοῦ ἢ μητριάς, καὶ προγόνου ἢ προγόνου, ὁμοίως μᾶλλον ἀξιοποῖνον διὰ τὴν προσβολὴν τῶν χρεῶν καὶ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν γένει ἀποπλάνησιν ἐκ μέρους τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριάς. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ὑποτίθεται πάντοτε καὶ νὰ ἐξάγεται ἐντεῦθεν νομικὸν τεκμήριον, ὡς ἐν τῷ ἀρθ. 206 τοῦ Βασιρικοῦ νόμου, διότι εὐκόλως δύναται τις νὰ περιπέσῃ εἰς ἀδικίαν, ἐὰν π.χ. ἡ μητρίξ ἀπεπλανήθη ἀπὸ τὸν προγονὸν αὐτῆς, πρεσβύτερον ὄντα τὴν ἡλικίαν *Mittermaier über die Grundfehler der Behandlung des Criminalrechts* σελ. 30. 3^{ον} συνευνασμόν μεταξύ ἀδελφῶν, ὀλιγώτερον ἀξιοποῖνον, καθότι ἐνταῦθα ἀρμόζει μόνη ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθείσα ἐποψις χωρὶς ἰδιαιτέρας προσβολῆς δικαιώματος. — Τὸ ἀδίκημα εἶναι ἐναντίον τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς χρηστοθεΐας καὶ τάξεως. Ἡ αἰμομιξία μεταξύ στενῶν συγγενῶν, ὡς ἀδίκημα κεραιολοῦται μάλιστα εἰς δεινὴν τινα κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας, πραγματοποιουμένη δι' ἀποπλάνησεως, καὶ εἰς τὴν προσβολὴν ἱερωτάτων χρεῶν. Τῆς δὲ αἰμομιξίας μεταξύ μεμικρυσμένων συγγενῶν ἀπαιτεῖται ἡ τιμωρία μᾶλλον διὰ πολιτικὸς λόγους μόνον. Περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοποίνου τῆς αἰμομιξίας, *Wichers de facinor contra bon mores* p. 145 — 148.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 113 καταριθμεῖ εἰς τὰς ὡς ἀδικήματα ἀξιοποίνους περιπτώσεις μόνην τὴν μεταξύ ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἀσέλγειαν (ποινὴ, 2 $\frac{1}{2}$ μηνῶν μέχρι 1 ἔτους κράτησις), εἰς δὲ τὰς δεινὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις ἀρθ. 246, τὴν μεταξύ ἀμφοτεροθαλῶν καὶ ἑτεροθαλῶν ἀδελφῶν, καὶ τὴν μεταξύ τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν γονέων, τῶν τέκνων ἢ ἀδελφῶν τοῦ ἄλλου (1—3 μηνῶν κράτησις αὐξανομένη ὡς πρὸς τὸν ἀποπλανήσαντα τὸν ἄλλον.) Ὁ πρωσσικὸς νόμος (εἰς τὰ σαρκικὰ ἀδικήματα) 1039 τιμωρεῖ τοὺς ἀνιόντας, οἵτινες καταχρῶνται τῶν νομίμων κατιόν-

των αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν μετὰ καθείρξιν 3—5 ἐτῶν, τὰ δὲ τέκνα, ὅσα ὑπερέβησαν τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των μετὰ 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. § 1041 τιμωρεῖ τὴν ἀσέλγειαν μεταξὺ ἐφήδων νομίμων ἀδελφῶν μετὰ 1—2 ἐτῶν καθείρξιν. Ἡ ἀσέλγεια τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριάς τιμωρεῖται ὅχι ὡς αἰμομιξία, ἀλλ' ὡς ἀποπλάνησις, ἀλλὰ μετὰ τὴν διακρίσιν ἐάν ἐγείνῃ ἢ πρᾶξις ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου ἢ μετὰ θάνατον αὐτοῦ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν καταγινώσκειται καθείρξις 2—4 ἐτῶν (§ 1033—34), εἰς τὴν δευτέραν τὸ ἥμισυ. Ὑπολαμβάνεται (§ 1035) ὅτι ὁ μητριοὺς ἢ ἡ μητριά ἦσαν εἰς ἀποπλάνησαντες τοὺς προγονοὺς, ἀλλ' ἂν ἦνε προφανὲς τὸ ἐναντίον, τιμωροῦνται καὶ οἱ πρόγονοί. Ἡ ἀσέλγεια τοῦ πενθεροῦ μετὰ τὴν νόμφην δὲν εἶναι κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον αἰμομιξία· ὅρα διατάγματα εἰς Mannkopf σελ. 402. Ὁ Γαλ. νόμος δὲν περιέχει οὐδεμίαν ποινικὴν διάταξιν περὶ αἰμομιξίας, ἀλλὰ μόνον (ἄρθ. 334) τιμωρεῖ τοὺς γονεῖς, ἐάν ἀναιδέως εἰς ἀσέλγειαν τὰ κατωτέρω τῶν 21 ἐτῶν τέκνα των· ὅρα Encyclopedie de droit par Seibre p. 182. Wichers de facinor p. 87. 146. Ὁ βαυαρικὸς νόμος δὲν περιέχει ποινικὴν διάταξιν περὶ αἰμομιξίας ἐν γένει, ἀλλ' ὑπάγει εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας δι' ἀποπλάνησιν πρὸς ἀσέλγειαν (ἄρθ. 206) τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γονεῖς ἢ ἄλλοι ἀνιόντες καταχρῶνται τῶν κατιόντων αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν· ποινὴ, εἰρκτὴ 2—6 ἐτῶν. Εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 207 θέτει ἐξέσου τὴν ἀσέλγειαν μεταξὺ ἀμφοτεροθαλῶν ἀδελφῶν, καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν μητριοὺς ἢ μητριά καταχρῶνται τῶν ὑπέξουσιν αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν (ὅρα τὴν σημ. 3'). ποινὴ, 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴ. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 302 τιμωρεῖ τοὺς ἀνιόντας, οἵτινες καταχρῶνται τῶν κατιόντων αὐτῶν μετὰ 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν καὶ τοὺς κατιόντας οἵτινες ἐνδίδουσιν εἰς τοῦτο μετὰ 1—6 μηνῶν φυλάκισιν. Τὸ ἄρθ. 303 (ὅπου ὁμοῦς διαφόρου εἴδους περιπτώσεις υπάρχουσιν ἀνοικτεῶς

συγκατατεταγμένοι), τιμωρεῖ τοὺς ἀμφοτεροθαλεῖς καὶ ἐτεροθαλεῖς ἀδελφοὺς, τὸν μητριὸν ἢ τὴν μητριάν καὶ τοὺς προγόνους, τὸν πενθερὸν ἢ τὴν πενθεράν καὶ τὴν νόμφην ἢ τὸν γαμβρὸν μὲ 3—6 μηνῶν φυλάκισιν, τοὺς δὲ προγόνους μὲ 1—6 μηνῶν φυλάκισιν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 301 τιμωρεῖ τὸν συνευνασμὸν ἀνιόντων μὲ κατιόντας ὡς πρὸς τοὺς πρώτους μὲ εἰρκτὴν μέχρι 6 ἐτῶν, καὶ ὡς πρὸς τοὺς δευτέρους ἂν ἦσαν ἀνωτέρας ἡλικίας τῶν 14 ἐτῶν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους· ἀρθ. 302 τιμωρεῖ τὸν συνευνασμὸν τῶν ἀδελφῶν μὲ εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν, καὶ ἀρθ. 304 τὸν συνευνασμὸν κηδεστῶν εἰς ἀνιούσαν καὶ κατιούσαν γραμμὴν, μητριουῦ ἢ μητριᾶς καὶ προγονῶν, ἀνιόντων ἐκ δευτέρου γάμου τοῦ ἐνὸς τῶν γονέων, πενθεροῦ ἢ πενθερᾶς, ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς μὲν μὲ εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν, ὡς πρὸς τὰ τέκνα δὲ (εἰάν ἦσαν ἀνωτέρω τῶν 14 ἐτῶν) μὲ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους. Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος (ἀρθ. 45) τιμωρεῖ μάλιστα προσέτι καὶ τὸν συνευνασμὸν μεταξὺ ἐκ πλαγίου συγγενῶν τρίτου βαθμοῦ μὲ κράτησιν μέχρις 6 ἐβδομάδων καὶ εἰς ἐλαφρότερας περιπτώσεις μὲ πρόστιμον. Ὅρα παρομοίας σχέσεις τῶν ποινῶν εἰς τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἀρθ. 326—28.) Τὸ διὰ τὸ Βραουνοβέργ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐνέμεινεν εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἐγχώριον νομολογίαν (τὸ ἀρθ. 133 εἶνε μετριώτερον), τιμωρεῖ τὴν αἰμομιξίαν τῶν ἀνιόντων μὲ δεσμὰ 1—5 ἐτῶν, τοῦ μητριουῦ ἢ τῆς μητριᾶς, τοῦ πενθεροῦ ἢ τῆς πενθερᾶς μὲ δεσμὰ ὁμοίως 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους, τῶν δὲ ἀδελφῶν μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν.

§ 462.

Ἡ αἰμομιξία δύναται νὰπραχθῇ Ἰ ὑπὸ τὸν τύπον νομίμου καθ' αὐτὸν γάμου— ἀπλὴ αἰμομιξία (incest. simplex), II διὰ πράξεως καθ' ἑαυτὴν παρανόμου ἐπιτεταμένη αἰμομι-

ξία (incest, qualificatus s. conjunctus). Τοιαῦται εἶνε 1^{ον} ἡ αἰμομικτική μοιχεία, 2^{ον} ἡ αἰμομικτική διγαμία, 3^{ον} ἡ αἰμομικτική παλλαχία, 4^{ον} ἡ αἰμομικτική γυναικοφθορία, 5^{ον} ἡ αἰμομικτική πορνεία.

§. 463.

Τὸ Ῥωμ. δίκαιον διακρίνει τὴν αἰμομιξίαν κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν (inc. jur. gentium) ἀπὸ τῆς αἰμομιξίας κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἰδιωτικὸν δίκαιον (inc. jur. civilis) (α). Εἰς ταύτην περιλαμβάνει τὸν συνευνασμὸν υποκειμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἐπίπλαστος μόνον συγγένεια ἢ κηδεστία (β). Ἐκ τοῦ ἐναντίου πᾶς συνευνασμός μετὰ ἀληθοῦς συγγενοῦς ἢ κηδεστοῦ, καθ' ὅσον ὁ μετ' αὐτοῦ γάμος εἶνε ἀπηγορευμένος ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν αἰμομιξίαν. Ὅθεν αὕτη λαμβάνει χώραν ὅχι μόνον 1^{ον} μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων (γ), ἀλλὰ καὶ 2^{ον} μεταξὺ συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ κηδεστίας, ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τὴν λεγομένην in respectu parentalæ σχέσιν (δ), καὶ 3^{ον} μεταξὺ ἀδελφῶν (ε).

Παρατ. Περὶ τοῦ incestus juris divini καὶ τοῦ incestus jur. humani πορορικῶς.

(α) L. 6. 8 D. de R. N. L. 38 § 2 D. ad. Leg. Jul. de adult.

(β) Εἰς ταύτην ὑπάγονται αἱ περιπτώσεις § 1. 2. Εἰσαγ. de nupt. L. 12 § 1. 2. L. 44 § τελ. L. 15. D. de R. N. L. 18 C. de incest. nupt. (L. 2. 4. C. Th. αὐτότε.)

(γ) Ἀλλὰ κατὰ τὸν Westenberg ad D. L. XLVIII tit 5 § 22. καὶ ἄλλους ἢ περιπτώσεις αὕτη πρίναι γὰρ ἔχει inc. Jur. civ. ἢ Boechmer ad art. 117 λέγει καί τι πλεόν, "Ὅλοι ὅμως οἱ προγενέστεροι νομοδιδάσκαλοι μένουσιν μὲν ὅλα ταῦτα μακρὰν τῶν ἀληθῶν ὁρίων τοῦ ἀδικήματος τούτου.

(δ) L. 39. 68 D. de R. N. L. 38 § 1. 2. D. ad L. Jnl. de adult. L. 5 § 1. D. de coodict. sine causa. "Ὅτι ὁ γάμος μετ' αὐτῆς ἀδελφῆς ἀνεψιᾶν εἶναι inc. Jur gentium, ἀποδεικνύεται ἀνεμφισθητῶς ἐκ τοῦ τελευταίου νό-

μου, ὅστις λέγει, ὅτι ἀνταῦθα ὅτε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἶναι in pari delicto, τοῦτο δὲ κατὰ τὴν L. 38 § 2. D. ad L. Jul. de adul. εἶναι τὸ χαρὰ κτηριστικόν, δι' οὗ διακρίνεται τὸ inc. Jur. gentium. Αὐτὸ τοῦτο λέγει καὶ ἡ L. 38 πρ. περὶ τοῦ γάμου μεταξὺ μητριοῦ ἢ μητριοῦς, καὶ μεταξὺ πατριοῦ ἢ πατριοῦς, καὶ νόμφης ἢ γαμβροῦ.

(1) L. 8. L. 14 § 2. D. de R. N.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶνε ὁρθόν νὰ θέλωμεν νὰ ἐκτείνωμεν τὴν Καρολίναν πέραν τοῦ ῥήματος αὐτῆς. Ἐπομένως ὑπάρχει αἰμομιξία μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, μεταξὺ ἀδελφῶν (ἑτεροθαλῶν καὶ ἀμφοτεροθαλῶν), καὶ μεταξὺ νομίμων ἐκ κηδεστίας, συγγενῶν τοῦ πρώτου βαθμοῦ κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Ὡσαύτως ὁ γάμος κατὰ τὸ κανονικὸν ἢ τὸ ἐγγώριον δίκαιον συγχωρεῖται, δυνάμει ἀδείας, δὲν ὑπάρχει αἰμομιξία. ὅρα Wächter Lehrb. II. σελ. 565 und in den Abhandl. σελ. 468. 183. Martin Lehrb. σελ. 281.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἀστυκῆς συγγενείας π. χ. τῆς υἱοθεσίας, δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται ἡ ἐννοια. Wächter II. σελ. 565. Heffter Lehrb. σελ. 453.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ συνευνασμός ὑποκειμένων ἐχόντων σχέσιν καδεστίας ἐκ γάμου, δίνειναι αἰμομιξία. Wächter Abhandl. σελ. 372. not.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἀναγκαῖα τις διάκρισις ἐπὶ ἀσελγείας μεταξὺ μητριοῦ ἢ μητριοῦς καὶ προγονῶν πρέπει νὰ γίνηται ὡς ἐξῆς. Ἐὰν ὁ γάμος μετὰ τοῦ φυσικοῦ γονέως· διαρκῆ ἐν μέρει ἀκόμει, ἢ διὰ τοῦ θανάτου διελύθη. — Μάλιστα εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς τῆς ἀσελγείας τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριοῦς θεωρεῖται πρὸ πάντων ἡ ἡλικία τῶν προγονῶν, καὶ μέχρι πόσου δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἀπεπλανήθη παρὰ τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριοῦς.

§ 464.

Ποινή. Ἡ Ρ. Γ. Ο. (α) ἀναφέρεται εἰς τὸ Ῥώμ. δίκαιον. Ἀλλὰ τὰ κατὰ τοὺς Πανδέκτας τὰ περὶ ποινῆς εἶναι ἀόρι-

στα, ποικίλα, καὶ σκοτεινὰ (β), ἡ δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ διάταξις (γ) εἶναι μὲν ὠρισμένη ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, ἀόριστος ὁμῶς ὡς πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται. "Ὅθεν ὅλοι οὗτοι οἱ νόμοι δὲν διαλαμβάνουσιν ἀποφασιστικόν τινα κανόνα δι' ἡμᾶς, καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀόριστοι ποινικοὶ νόμοι.

(α) Art. 117.

(β) L. 5 D. de quæst. L. 38. § 1. 3 D. ad leg. Jul. de adult. ef. Boechmer ad art. 117. § 4.

(γ) Neaz. 12. κεφ. 1. τὴν ὁποίαν ὁ Leyser l. c. ἀνομάζει legem clarissimam ἀλλ' ὅχι ὁρθῶς.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένως παρεδέχθησάν τινες ἐπὶ αἰμομειχίας θανατικὴν ποινὴν ἕνεκα τῆς ἐν τῇ Bambergensis εὐρισκουμένης παραπομπῆς εἰς τὰς ἐναντίον τῆς μοιχείας ποινάς. Ὁ Carpzon prax. rer. crim. qu. 73 παρέσυρεν εἰς λάθος τοὺς πρακτικοὺς. Wächter Lehrb. II. S. 574. Δικαίως θεωρεῖται ὁ ποινικὸς οὗτος νόμος ὡς ἀόριστος, ἐνθ' ἡ προαίρεσις τῆς Καρολίνας νὰ μὴ καταγινώσκηται θανατικὴ ποινὴ, ἐξάγεται ἐκ τούτου, ὅτι ἡ Καρολίνα παραλείπει τὴν ἐν τῇ Bambergensis παραπομπὴν εἰς τὰ περὶ μοιχείας. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἀπειλεῖ ποινάς, αἱ ὁποῖαι κατ' οὐδεμίαν περιστάσιν δὲν εἶναι ἐφαρμοσταί· ὅρα Wächter Abhandl. I. σελ. 185.

§. 465.

Κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας ἀρμόδιαι ποιναὶ εἶναι I ἐπὶ συνευνασμοῦ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωματικὸς σωφρονισμὸς συνδυαζόμενος μὲ στέρησιν τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ 4—6 ἔτη II ἐπὶ συνευνασμοῦ μυταξὺ ἀμφετεροθαλῶν ἀδελφῶν σωματικὸς σωφρονισμὸς καὶ στέρησις τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ 2—4 ἔτη, τελευταῖον III ἐπὶ

αίμομιξίας μεταξύ άλλων προσώπων, πρόστιμον, ἢ φυλάκισις ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας (α).

(α) Οἱ ἀρχαιότεροι πράκτικοί παραινέοντες ἀπὸ τινος Carpxon παραδέχονται ὡς κοινὸν δίκαιον τὴν διάταξιν τοῦ Σαξωνικοῦ δικαίου (Const. P. IV Const. 22—24), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀιόντες μὲν καὶ κατιόντες τιμωροῦνται διὰ τοῦ ξίφους, ἄλλοι δὲ κατὰ διάκρισιν τῶν ὑποκειμένων μὲ βραδυσμὸν, ξιφρίν, φυλάκισιν, ἢ εἰρκίην. Løyser Sp. 586, m. 7. cf Meister Jun. I. c. § 267. Quistorp, Thl. I, § 506.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ω: πρὸς τὴν βαθμολογίαν τῆς ποινῆς εἶναι χρήσιμος ὁδηγὸς αἱ εἰς τὴν σημ. 3'. ἐπὶ τοῦ § 461 ἐκτεθεῖται ἐπόψεις, καὶ εἰς τὴν σημ. 4'. ἀναφερόμεναι διάφοροι ποιναὶ, αἱ ὁποῖαι ὅμως συχνάκις εἶναι πολὺ μεγάλας κατὰ τὸν ἐλάχιστον ὅρον αὐτῶν. Περὶ τιμωρίας τῆς αίμομιξίας μὲ προγόνην, ὅρα Mittermaier in Hitzig's Annalen Heft 27 nr. 1. ὅρα προσέτι ἐν γένει Bopp. in der Zeitschrift für Gesetzgebung in Hessen 1. Rd. 1. Heft. nr. 3. Περὶ ἀποδείξεως τῆς αίμομιξίας. Rechtsfall in den Annalen der badischen Gerichtshöfe. 1835. nr. 48.

§. 466.

Ἡ ἐλλειψις παρανόμου προθέσεως ἀφαιρεῖ ὅλως διόλου τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως (α). Μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὠφελεῖ ὅχι μόνον ἡ περὶ τὸ πρᾶγμα πλάνη, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη, ἰδίως δὲ τότε, ὅταν ἡ πράξις ἐγενεν ἐν εἰδὲι νομίμου γάμου (β). Ἐν γένει ὁ αίμομικτικὸς γάμος πρέπει νὰ θεωρῇται ὀλιγώτερον ἀξιόποινος, καὶ μᾶλλον συγγνωστός, παρὰ τὴν αίμομικτικὴν ἀσέλγειαν (γ).

(α) Ὅρα ἀνωτέρω §. 377.

(β) L. 38, §. 2. 4. 7. ad L. Jul. de adul. L. 4. C. de incest.

(γ) L. 38, §. 3, 7. D. αὐτότε,

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀξιόποινος ἐξ ἀμελείας; *culpose αἰμομιξία* δὲν ὑπάρχει. ὅρα μὲν *Heffter Lehrb.* σελ. 358. ὁρθότερον δὲ *Wachter Abhandl.* I. σελ. 167). Ὁ Φάυερβαχ ἐκτείνει παρα- πολὺ τὸ ἐκ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον ἀνεύθυνον τῶν γυναικῶν, περὶ οὗ γίνεται λόγος εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον. — Ὁ Πρωσικὸς νόμος § 1047. διαλαμβάνει εἰδὸς τι ἐξ ἀμελείας ἐνοχῆς τῶν γονέων, ἐὰν ἀφίνωσι νὰ κοιμῶνται εἰς τὸ αὐτὸ στρώμα τὰ διαφόρου γένους τέκνα των.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (Sodomie).

Ern. Tenzel pr. de Sodomia. Erf. 1723:

Ant. van Goud—Oever Diss. de nefanda libidine. Ul-
traj. 1731.

J. Chr. Eschenbach pr. dubia in applicatione art. 116.

C. C. C. obvenientia. Rost. 1787.

§. 467.

Ἡ παρὰ φύσιν ἀσελγεία (Sodomie) εἰς ἐκτεταμένην ἐν-
νοιαν (α) συνίσταται εἰς τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς
γεννησιᾶς ὁρμῆς. Ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τῆς φαυλότητος,
τὴν ὁποίαν προϋποθέτει ἡ μοχθηρία αὕτη ἢ ἐκ ταύτης
προερχομένη καταφρόνησις τοῦ γάμου, ἥτις ἤθελεν ἔχει
συνέπειαν τὴν ἐρήμωσιν τῆς ἀνθρωποπληθείας, τὴν ἐξασθέ-
νησιν, καὶ τέλος πάντων τὴν διάλυσιν τῆς πολιτείας (β),
τελευταῖον ἢ χαλύνωσις τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοός, ἥτις
κατασταίνει ἀνίκανον πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς πολιτείας
τὸν ἐπὶ τοσοῦτο διεφθαρμένον ἄνθρωπον, εἶναι οἱ λόγοι,
ἐκ τῶν ὁποίων παρακινεῖται ἡ ἀστυνομία εἰς ἀπαγόρευσιν
τοιούτων πράξεων καὶ εἰς τιμωρίαν αὐτῶν.

- (α) Εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον nefanda libido, monstrosa Venus etc,
 (β) Michaelis mossisches Recht, Thl. V, §, 258, ὅτις ὁμοῦς θεωρεῖ κα-
 ραπλὺ τοῦ σκοπεῖν τῆς περὶ τὴν ἀθροισμένην ἀστυνομίας μόνον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Οἱ νόμοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐτιμωρεῖτο ἡ παι-
 δεραστία κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, εἶναι σκοτεινοί. Νόμος τις
 Lex Scatinia, φαίνεται, ὅτι ὑπῆρχε κατὰ πρῶτον, ἀναφερό-
 μενος εἰς τὴν stupratio τῶν παιδῶν. Ἀλλὰ γενικὸς νόμος
 περὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ῥώμην· ὅρα
 χωρία ἀναγόμενα ἐνταῦθα Collatio leg. Mos. et Rom. V.
 2. Pauli rec sentent. V. 4. § 4. L. 6. C. Theod. de
 adult. L. 31. C ad L. Jul. de adult. § 4. Εἰτηγ. de
 publ. jud. Νεαρό 77. Κερ. 4. Νεαρ. 141. κερ. 4. Vā-
 chter Abhandl. σελ. 173. Rosshirt Gesch. III. σελ. 79
 125. Εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον (ὅρα κατωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ
 § 468. σημ. 2') ἐξετάθῃ περισσότερον ἡ ἔννοια τοῦ flagi-
 tium contra naturam, καὶ τὸ ἀρθ. 116 τῆς Καρολίνας ὡς
 ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς· τοῦ φαίνεται, ὅτι σαφηνίζεται δι' ἐκείνου·
 ἀλλ' ὁμοῦς εἰς τὸ βῆμα τοῦ νόμου ὑπάρχει περιορισμός.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Δυσκόλως ἐδύναντο νὰ δικαιολογήσωσι τὴν τι-
 μωρίαν παντὸς εἵδους παρὰ φύσιν ἀσελγείας οἱ εἰς τὸ κείμε-
 νον ἐκτεθειμένοι λόγοι. Ἡ κακοδαίμων γνώμη τῶν νεωτέ-
 ρων, ὅσοι θέλουν νὰ θεωρῶσι πᾶν ἀδίκημα ὡς προσβολὴν δι-
 καιώματος, ἐπέφερε τὴν εἰς τινὰς τῶν νέων νόμων ἐξά-
 λειψιν τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας ἀπὸ τῆς σειρᾶς τῶν ἀδικη-
 μάτων. Ὅσάκις προσεβέβηται δημόσιον σκάνδαλον ἀναγνωρί-
 ζεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τιμωρηθῇ ἡ πράξις, Mittermaier
 im Archiv. des Criminalr. 1835. σελ. 258. Ἀλλ' ἡ γνώ-
 μη τοῦ λαοῦ προχωρεῖ ἐτι πέραν· καὶ ἐπειδὴ αὕτη θεωρεῖ
 τῷ ὄντι τὴν πράξιν τόσον αἰσχρὰν, ὥστε ἀπαιτεῖται ἡ διὰ
 τῶν ποινῶν δημοσία ἀποδοκίμασις αὐτῆς, δὲν δύναται καὶ ἡ
 πολιτεία νὰ μείνῃ ἀδιάφορος, καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀτιμω-
 ρησίας νὰ καταφρονήσῃ τὴν δημόσιον χρηστοθήειαν. Ὅρελναι

ὁμῶς ὁ νομοθέτης νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τινὰ βλάβην, τὴν ὁποῖαν ἐπιφέρουσιν αἱ διαδίδουσαι ἐτιμᾶλλον τὴν γυνῶσιν τῆς μοχθηρίας ταύτης σκηνδαλώδεις ἀνακρίσεις, καὶ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ πᾶσαν ὑπὲρ τὸ δέον ἐπέκτασιν τοῦ ἀδικήματος τοῦτου.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. 'Ο αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 113 ἀπειλεῖ μόνην τὴν ἐναντίαν τῆς φύσεως ἀσελγειαν (ἀνευ περαιτέρω διασφαίσεως) μὲ εἰρκτὴν 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. — 'Ο πρωστικὸς νόμος § 1069 τιμωρεῖ τὴν Sodamiterei καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ φύσιν ἀμαρτήματα μὲ εἰρκτὴν ἐνὸς ἢ πλειοτέρων ἐτῶν, ἀπομακρυνσιν καὶ ἐξοστρακισμὸν τοῦ τιμωρηθέντος ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἔγινε γνωστὴ ἡ μοχθηρία του. Τὸ ζῶον τοῦ ὁποίου ἔγινε κατάχρησις φονεύεται ἢ ἀπομακρύνεται ἐκ τὸς τῆς χώρας (§ 4070). 'Ο Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν διαλαμβάνει οὐδεμίαν ἀπειλὴν ποινῆς, καθ' ὅσον δὲν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις εἰς τὸ ἄρθρ. 330 ἕνεκα τῆς δημοσιότητος τῆς πράξεως. — 'Ο βαυαρικὸς νόμος δὲν τιμωρεῖ ὁμοίως τὴν παρὰ φύσιν ἀτέλγειαν, ἐν δὲν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις εἰς τὰ ἄρθρα 191 377 καὶ 387. — 'Ο ὀλδεδμβουργικὸς νόμος ἄρθρ. 424 τιμωρεῖ τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς μὲ σωματικὸν σωφρονισμὸν καὶ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους. — 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 308 ἀπειλεῖ τὴν παρὰ φύσιν ἀσελγειαν, τουτέστι τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὁρμῆς (εἰς ἔννοιαν προφανῶς πολλὰ ἐκτεταμένην) μὲ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους. — 'Ο βυρτεμβουργικὸς νόμος ἄρθ. 340 ὁμοίως μόνον περὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας καὶ τιμωρεῖ αὐτὴν ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ὁρισθέντος ἢ τῶν γονέων ἢ τοῦ συζύγου αὐτοῦ, ἢ ἕνεκα τοῦ πρόξενουθέντος δι' αὐτοῦ δημοσίου σκηνδαλίου μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν. Καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἄρθ' 330 ἀπειλεῖ ἐν γένει τὴν παρὰ φύσιν ἀσελγειαν μὲ ποινὴν, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς περιώρισε τὴν ποινὴν μόνον ἐπὶ κτηνοβοσκίας καὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας μὲ ἄρρενας.

ἐι 468.

Τὰ κοινὰ δίκαια (α) περιλαμβάνουσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (Sodomie) I τὸν συνευνασμὸν δύο ἀνθρώπων τοῦ αὐτοῦ γένους (sodomia ratione sexus), ὅστις περιέχει I^{ον} τὸν συνευνασμὸν ἀνδρὸς μὲ ἀνδρα καὶ 2^{ον} τὸν συνευνασμὸν γυναικὸς μὲ γυναῖκα (6), II τὸν συνευνασμὸν ἀνθρώπου μὲ ἄλλου γένους ὄν (Sod. ratione generis, κατηνοβασία (γ)).

(α) Art. 116, P. G. O. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον γνωρίζει ὡς ἀδίκημα μόνον τὸ πρῶτον εἶδος τῆς Sodom. ratione sexus.

(β) Ἡ δευτέρα αὕτη περίπτωσηις προφανῶς δὲν ἔλαβεν ἀρχὴν εἰμὴ ἐκ παρενοήσεως χωρίων τινῶν: 1. Römer 26. 27 καὶ c. 14. C. 32 γ. 7. τὰ ἑποία ὁμιλοῦν περὶ τῆς Sodomia ratione ordinis natura, χωρὶς νὰ ἔδωκεν ὁ Κρόλος κατὰ νοῦν οὕτε τὸ ἐλάχιστον τῶν Τριβιδων ὡς ὁ Boehmer ad h. a. οὕτε τὴν περίπτωσιν σπανίου τινος φαινομένου τῆς φύσεως ὡς ὁ Schurig muliebricitas σελ. 11 c. 2 § 17. cf Eschenbach pr. cit. 8. Cella über Verbrechen und Strafen in Unzuchtsfällen § 43.

(γ) Εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον εἶνε ἄγνωστα 1ον ἡ καταχρηστικῶς λεγόμενη παρὰ φύσιν ἀσέλγεια (sod. impropria) ἐκπλήρωσις τῆς φυσικῆς ἐπιθυμίας ἀνευ ἐμφύχου ἔντος — Masturbation, συνευνασμὸς μὲ πτώμα, 2ον ὁ παρὰ φύσιν συνευνασμὸς μὲ ὑποκείμενον τοῦ ἄλλου γένους Sodomia rat. ordinis natura, 3ον ὁ ἀννανισμὸς cf Michaelis Mos. Rom. Thl. II. § 98. σελ. 169.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Βυλόγως περιορίζει ὁ Φαυερβάχ τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρει εἶδη. Τὸ ῥήμα τοῦ ἀρθ. 116 τῆς Καρολίνης εἶναι ἀκριβέστατον, καὶ ἡ ὅλως ἐκκλησιαστικὴ ἐποψις ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὴν ἁμαρτίαν ταύτην τὸ κανονικὸν δίκαιον δὲν δικαιολογεῖ τὴν ὡς ἐξ αὐτοῦ ἐπέκτασιν τοῦ ἀρθ. 116, ὅρα Wächter Abhandl. σελ. 188 Bauer Lehrb. σελ. 328. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Heffter Lehrb. σελ. 360. καὶ ἐκ τῆς Νεαρᾶς 77 κεφ. 1. δὲν δύναται νὰ παραχθῇ τίποτε.

§. 469.

Ἡ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ποινὴ εἶναι τὸ πῦρ, χωρὶς διάκρισιν μεταξὺ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (α). Ἐπειδὴ δὲ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ὡς ἀδίκημα τὴν καταχρηστικῶς λεγομένην παρὰ φύσιν ἀσελγειαν, τὴν ἐναντίον τῆς φυσικῆς τάξεως, δὲν ἔμπορεῖ οὔτε περὶ ποινῆς αὐτῶν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον νὰ γίνῃ λόγος. Τὰ περὶ τούτου πρέπει ν' ἀποφασίζωνται δυνάμει εἰδικῶν νόμων (β).

- (α) Ὁ σκληρὰ καὶ ἀνῆναι καὶ ἐνταῦθα ἡ ποινὴ ὡς πρὸς τὸ ἀδίκημα, ταύτην ἐπιβάλλει ὁ νόμος, καὶ εἶνε παράδοξον, ὅτι ἀρνεῖνται τινες ὅμως διόλου τὸ κύριο τοῦ νόμου τούτου, διότι στηρίζεται εἰς ἐγνωσμέναις ἐσφαλμένην ἀντίληψιν τοῦ πράγματος. Grolman CRW. § 400. Add. Klein's peinl. R. § 400. Steltzer Cr. R § 876. Ἡ ἀρχαιοτέρα δικαστικὴ πράξις παραδέχεται ἐπὶ sod. rat. sexus τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον ἐπὶ δὲ sod. rat. generis ἐπιβάλλει τότε μόνον τὸν διὰ τοῦ πυρὸς θάνατον, ὅταν ὁ ἐνοχος δεικνύῃ τὸν ἀνώτατον βαθμὲν τῆς διαφθορᾶς, καὶ ἡ πράξις ἐπανελήθη πολλάκις. Böhmcr ad art. 116 § 6 Quistorp. Thl 1. § 500. Περὶ τῆς νεωτέρας δικαστικῆς πράξεως. Bäuer Lehrb. § 305.
- (β) Ἡ sod. rat. ord. nat. θέλει οἱ ἀρχαιότεροι νομοδιδάσκαλοι νὰ τιμωρῆται ὁμοίως ὡς καὶ τὰ εἰς τὸν νόμον διαλαμβανόμενα εἶδη ἄλλοι πάλιν παραδέχονται αὐθαίρετον ποινὴν. Krefe ad h. a. § 2. 2. Τὸ αὐτὸ καὶ περὶ Sedomis inpropria cf Meister Jun. 1. c. § 272. Quistorp. Thl. 1. § 500. Koch. 1. c. § 343.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ Φαῦερβάχ δὲν λαμβάνει πάλιν ὑπ' ὄψιν ἐνταῦθα, ὅτι αἱ εἰς τὴν Καρολίαν ὀριζόμεναι ποιναὶ δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν δικαστὴν ἀπολύτως, ἀλλ' ὅτι ὀφείλει οὗτος νὰ ὀδηγῆται κατὰ τὸ περαιτέρω διὰ τῆς νομολογίας μορφωθὲν δίκαιον καθότι κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Καρολίνας πρέπει νὰ λαμβάνηται ἡ συμβουλὴ τῶν νομομαθῶν, ἐπομένως ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου δὲν ἦταν ποτὲ νὰ ἐμπυδίσῃ τὴν περαιτέρω μόρφωσιν τοῦ δικαίου. Ὅστις δὲν θέλει νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο, ὀφείλει, μένων πιστὸς εἰς τὸ γράμμα τοῦ ἀρθ. 113

νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν διὰ τοῦ πυρὸς θάνατον εἰς πᾶσαν περίπτω-
σιν παρὰ φύσιν ἀσελγείας. Ἄμα τολμήσῃ ἅπαξ νὰ κάμῃ δια-
κρίσεις, αἱ ὁποῖαι ὁμοίως δὲν ὑπάρχουσιν ἐντὸς τοῦ νόμου, ἀ-
ναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς περαιτέρω μορφώσεως τοῦ δι-
καίου. Πρέπει ὅμως δέβαια, ἐὰν τις τιμωρήσῃ, νὰ μὴ ἐπι-
βάλλῃ τοιαύτην ποινὴν, ἣ ὁποία, ὡς ἐκ τῆς σμικρότητός της
νὰ ᾔνε τρόπον τινα ἐξύβρισις τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Ὅρα
περὶ τῶν ποινῶν κατὰ τοὺς νεωτέρους νόμους τὴν ἐπὶ τοῦ
§ 467 σημ. 3.

§ 470.

Ἐκτὸς τῶν λοιπῶν κοινῶν λόγων μετριάσεως, τὸ κατὰ
μέρος ἄδηλον τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἰδίως δὲ
ἡ ἀβεβαιότης περὶ τῆς emissio seminis εἶνε λόγος με-
τριάσεως τῆς ποινῆς (α).

(α) Ὡς ὑπαιτέρους λόγους μετριάσεως θέλουσιν οἱ νομοδιδάσκαλοι, τὸν τὴν νύ-
τητα, ἐὰν ὁ ὄντορας δὲν ἔχῃ εἰσεῖτι ηλικίαν τῶν 18 ἐτῶν. 2ον τὴν μέθην
καὶ τὴν ἐμπάθειαν. 3ον τὴν ἀνοησίαν καὶ ἄγνοιαν περὶ τὰ ὀρηκευτικὰ
καὶ τὴν ἠλικίαν. Boehmer ad Carpzov q. 76. obs. 3. Meister Jun. pr.
Jur. crim. § 273.

ΠΕΜΠΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς συνδρομῆς εἰς βαρυντικὰ ἀδικήματα.

Προαγωγεία.

Chr. Gottfr. Sulzberger. Diss. de lenocinio conjungum.
Erf. 1693

Ephr. Gerhard Diss. de lenocinio Jen. 1711.

§ 471.

Ἡ ἐκ προαιρέσεως συνδρομὴ πρὸς παράνομον εὐχαρίστησιν
τῆς γεννητοῦ ὁρμῆς ἀλλοῦν ἀποτελεῖ τὸ ἀδικήμα τῆς προα-

γωγείας (lenocinium). Ὁ προαγωγὸς καθ' ἑαυτὸν εἶναι ἀπλῶς συνεργός· ἡ πράξις τοῦ ὅμως καθίσταται ἰδιαιτέρον ἀδίκημα, τὸ ὅποιον τιμωρεῖται συχνάκις σκληρότερον παρ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν πράξιν. Ὁ προαγωγὸς εἶναι συνήθως ὁ ἀποπλανήσας πρὸς τὸ ἀδίκημα.

P. G. O. art. 122. 123.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Το *lenocinium* εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν ἀναφέρεται εἰς τρόπους τινὰς τῆς συνδρομῆς πρὸς ἀσελγείαν, καθ' ὅσον ἡ τελευταία αὕτη ἦτον ἀξιοποινος (*adulterium, stuprum*), καὶ εἰς τὴν πρὸς τὰς παρεκτροπὰς τῆς ἰδίας γυναικὸς ἀνοχὴν τοῦ συζύγου, ἀλλ' ὡς ἀξιοποινος πράξις εἶναι κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας βοήθεια πρὸς τέλεισιν τῆς ἀσελγείας ἄλλων. Ἡ *infamia* ἦτον ἡ πρωτίστη συνέπεια τοῦ ἀδικήματος τούτου, τὸ ὅποιον δὲν περιελάμβανε καὶ τὴν ἀπλὴν πορνοβοσκείαν, ἀν καὶ δὲν ἔλειπε καὶ ἀπὸ ταύτης ἡ *infamia Rosshirt. Gesch. III. σελ. 79, 85.* Μετὰ ταῦτα ἡ ἔννοια τοῦ *lenocinium* φαίνεται, ὅτι μετέπεσε μᾶλλον εἰς μόνην τὴν ἀποπλάνησιν ἄλλων εἰς ἀσελγείαν. *Rosshirt Gesch. III. σελ. 109.* καὶ ἦτο κατὰ ἰσοϋτὸν ἀξιοποινόν καθ' ὅσον ὁ σύζυγος ἀνέπειθεν ὁ ἴδιος τὴν γυναῖκά του νὰ ἀσελγήσῃ, ἢ προῆγε τὴν κακοήθειαν αὐτῆς (*L. 14 § 1 D ad leg. jul. de adult. Wächter Abhandl. σελ. 106. 121.*) ἢ καθ' ὅσον τις ἔδιδε βοήθειαν εἰς ἄλλους πρὸς *stuprum* ἢ *adulterium L. 29. § 3. L. 33. D. ad leg. jul. de adult.* ἢ ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος διέτρεφε πόρναις διὰ νὰ κερδαίνει, *L. 47 § 7 D. de ritu Nupt. L. 4. § 2 D. de his qui not. infam. Wächter Abhandl. σελ. 206.* — Εἰς τὴν Καρολίαν (άρθ. 122. 123.) διακρίνονται τὰ εἰς τὸν § 473 τοῦ ἐγγχειριδίου ἐκτεθειμένα εἶδη, πάντοτε ὅμως κατὰ τὰς ἐπικρατούσας τὸν Μεσαιῶνα ἰδέας περὶ Ῥωμ. δικαίου. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἰδεῶν τῶν μεταγενεστέρων νομικῶν γίνεται

καταφανές, ὅτι ἐκλονίζοντο μέγας αἰ γινώμαι αὐτῶν. (Wächter Lehrb. II. σελ. 584) διότι συνέχουν τὴν ἠθικὴν καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀστυνομικὴν ἐνέργειαν μὲ τὴν τιμωρίαν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Πέραν τοῦ ῥήματος τῶν ἀρθ. 122, 123 τῆς Καρολίνας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτείνωμεν τὴν ἐννοίαν. Ὅθεν κατὰ τὴν Καρολίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἴσον τὴν πρὸς ἀσέλγειαν παραίνεσιν καὶ δοῦναι τοῦ συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἢ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν, 2ον τὴν εἰς ἀξιοποιον ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν ἀθῶου ὑποκειμένου καὶ τὴν εἰς αὐτὴ διδομένην δοῦναι παρὰ τρίτου τινος. Τὸ ἀρθ. 123 ἐπιγράφεται περὶ προαγωγείας καὶ δοῦναι πρὸς μοιχείαν ὅρα Rosshirt Gesch. III. σελ. 110.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔποψις ὑπὲρ τὴν ὁποίαν θεωρεῖται τὸ ἀξιοποιον τῆς προαγωγείας εἶναι ἡ ἀποπλάνησις ἄλλων πρὸς κακοῦθειαν, καὶ ἡ παράβασις τῶν ἰδιαιτέρων χρεῶν, ὁποῖα εἶνε τὰ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα, καὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, οἵτινες ἀντὶ νὰ ὁδηγῶσι κατὰ χρέος τὰ ῥηθέντα ὑποκείμενα εἰς τὴν χρηστοῦθειαν ἀποπλανοῦσιν αὐτὰ εἰς παρεκτροπὰς. Ὅθεν ἡ πρᾶξις τῶν γονέων εἶναι πολὺ πλέον ἀξιοποιος παρ' ἄλλων, καὶ μάλιστα ἂν προστίθεται εἰς αὐτὴν καὶ κατάχρησις τῆς ἐμπειπιστευμένης εἰς αὐτοὺς ἐξουσίας ἐπὶ τῆς προαγωγείας ἄλλων παρὰ τοὺς γονεῖς καὶ τὸν σύζυγον ἐδύνατό τις νὰ δισχυρισθῇ, ὅτι ὁσάκις ἡ ἀπλὴ ἀσέλγεια δὲν ὑπόκειται καθ' ἑαυτὴν εἰς ποινὴν ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπόκειται ὁμοίως εἰς ποινὴν καὶ ἡ εἰς ταύτην συνδρομή. Ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἡ σκέψις, ὅτι ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ προστατεύσῃ κατὰ τοῦτο τὴν χρηστοῦθειαν, προφυλάσσουσα προστασίας ἐπιδεῖ ὑποκείμενα ἀπὸ τῆς αἰσχροῦς ἀποπλάνησεως, διὰ τῆς ὁποίας πρόωρα πολλάκις φαρμακεύονται ἠθικῶς ἀθῶα ὑποκείμενα, καὶ καταστρέφεται ἡ εὐδαιμονία ὅλης τῶν τῆς ζωῆς.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ Αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 146 ἀπειλεῖ τὴν προ-

γωγείαν (ἀνευ περαιτέρω διασαφήσεως) διὰ τῶν λέξεων
 «καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἀπεπλανήθη ἁθῶον ὑποκείμενον»
 μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος (τὸ περὶ
 ἀστυνομικῶν παραβάσεων ἄρθ. 256) ὁ σύζυγος, ὅστις συνή-
 νησεν εἰς τὸ αἰσχρὸν ἐπιτήδευμα τῆς γυναικὸς του καὶ ἔλαβε
 μέρος εἰς τὸ ἐξ αὐτοῦ κέρδος, ὑποβάλλεται εἰς τὸν ἀνώτερον
 ὅρον τῆς ἐν τῷ ἄρθρ. 258 ὀριζομένης ποινῆς. Κατὰ τὸ ἄρθ.
 257 εἶναι ἔνοχος προαγωγείας, ὅστις δίδει καταφυγὴν εἰς
 πόρνας πρὸς ἀσκήσιν τοῦ ἐπιτηδεύματός των ἢ ἐξ ἐπιτηδεύ-
 ματος φέρει τοιαύτας, ἢ γίνεται μεσίτης εἰς ἀθεμίτους συνεν-
 νοήσεις τοιούτου εἵδους (αὐστηρὰ κράτησις 3—6 μηνῶν καὶ
 ἐπὶ ἐπανελημμένη παραβάσει δημοσία ἐκθεσις). — Ὁ πρω-
 σικὸς νόμος § 996 τοῦς προαγωγοῦς, ἄνδρας καὶ γυναῖκας,
 ὅσοι ἀποπλανοῦσιν εἰς παρεκτροπὰς τοὺς νέους ἢ καὶ τοὺς ἐγ-
 γάμους, δίδουσιν εἰς αὐτοὺς εὐκαιρίαν ἢ ἄλλην τινα βοήθειαν
 τιμωρεῖ μὲ ἐφκτὴν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ § 997
 ἐὰν μετέρχωνται τοῦτο ὡς ἐπιτηδευμα, μέχρι 3 ἐτῶν, καὶ
 μὲ ἐπιβάρυνσιν, μάλιστα καὶ μὲ διωγμὸν ἀπὸ τὸν τόπον
 (ἀλλ' οὗτος δὲν ἐπιβάλλεται πλέον Mannkopf σελ. 386)
 Κατὰ τὸ § 998 διπλασιάζεται ἡ ποινὴ ἐὰν πράξωσι τὸ
 ἀδίκημα γονεῖς, παιδαγωγοί, κλπ. (ὅρα περὶ τῆς ἐννοίας
 τῆς προαγωγείας ἀξιοσημεῖωτον διάταγμα εἰς Mannkopf
 σελ. 386.) Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 208 τιμωρεῖ τὴν προα-
 γωγείαν μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις. ἐν αἷς ὑπάρχει αἰμομι-
 ξία ἢ συνευνασμός μητρικοῦ ἢ μητρικῆς, ἐπιτρόπου, κηδεμό-
 νος, διδασκάλου, παιδαγωγοῦ, καὶ ἀποπλανηθέντος ὑπε-
 ξουσίου αὐτῶν, ἐὰν ὡς πρὸς τὸ ὑποκείμενον χάριν τοῦ ἐ-
 ποίου ἐγενεν ἡ προαγωγεία ὑπάρχῃ τετελεσμένη ἢ ἀσέλ-
 γεια· διὲν γνωρίζει ἄρα αὐτοτελὲς ἀδίκημα προαγωγείας.
 — Ὁ ὀλδεμβουργικὸς νόμος ἄρθ. 428 τιμωρεῖ ὡς προα-
 γωγὸς ἐκείνους, οἵτινες δίδουσι τακτικὸν κατάλυμα εἰς πόρ-
 νας, ἢ ἐξ ἐπιτηδεύματος φέρουσι τοιαύτας, ἢ γίνονται με-
 σῖται πρὸς τοῦτο· ποινὴ, 1—3 μηνῶν φυλάκισις. Ὁ σύζυ-

γος συναινῶν εἰς τὸ αἰσχρὸν ἐπιτήδευμα τῆς γυναικὸς τοῦ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθ. 427 μὲ τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς τῆς προαγωγείας. — Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος ἄρθ. 336 τιμωρεῖ τὴν εἰς ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν νεωτέρων τῶν 24 ἐτῶν καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς πρὸς τοῦτο δοθήθειαν ἐὰν γίνηται ἐξ ἐπιτηδεύματος μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ μὲ πρόστιμον· ἐὰν δὲ παρὰ γονέων, ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, παιδαγωγῶν, μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν. — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 306 τιμωρεῖ ὡς προαγωγὸς ἐκείνους, οἵτινες φέρουσιν εἰς ἄλλους γυναῖκας, αἱ ὅποιαι δίδονται εἰς ἀσέλγειαν ἐπὶ μισθῷ, ἢ παραχωροῦσι τὰς κατοικίας των εἰς αὐτὰς πρὸς ἀσκησιν τοῦ ἀκολάστου ἐπιτηδεύματός των μὲ φυλάκισιν 3—6 ἐβδομάδων, καὶ μέχρι 6 μηνῶν, ἐὰν ἡ γυνὴ ἔχη ἀφροδίσειον πάθος· ἐπὶ δὲ προαγωγείας ἐξ ἐπιτηδεύματος μέχρις 1 ἐτους. Κατὰ τὸ ἄρθ. 307 ὅστις ἀναπείσῃ ἀνεπίληπτον ὑποκείμενον νὰ πράξῃ σαρκικὸν πλημμέλημα μὲ ἄλλον τινα τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3—6 μηνῶν, καὶ εἰρκτὴν μέχρι 6 ἐτῶν, ἐὰν ἀπεπληνῇθῃσιν παιδίᾳ κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, ἢ ἡ ἰδίᾳ ἢ ξένῃ σύζυγος, ἢ συγγενεὶς εἰς ἀνιούσαν γραμμὴν ἢ ἀδελφοί. — Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθ. 308 τιμωρεῖ ἐπὶ προαγωγείᾳ μὲ φυλάκισιν μέχρις 4 ἐτους ἐκείνον, ὅστις ἐξ ἐπιτηδεύματος ὑπηρετεῖ ἄλλους πρὸς ἀσέλγειαν, εἴτε διὰ προαγωγῆς, εἴτε διὰ μεσιτείας, εἴτε διὰ χορηγίας τόπου, ἐὰν δὲ γονεῖς, ἄλλοι ἀνιόντες, θετοὶ γονεῖς, ἐπίτροποι, κηδεμόνες, παιδαγωγοὶ παρέχουσι τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν εἰς τὰ τέκνα, τοὺς ἐγγόνους, ἢ τοὺς ὑπεξουσίους αὐτῶν (ἀναφέρονται δὲ καὶ τὰ πνευματικὰ τέκνα), μὲ εἰρκτὴν μέχρις 1 ἐτους, καὶ ἐὰν ἐξ ἐπιτηδεύματος, μέχρι 3 ἐτῶν. Ὁμοίως τιμωρεῖται καὶ ὁ σύζυγος, ὅστις προάγει τὴν ἀσέλγειαν τῆς γυναικὸς τοῦ (ἄρθ. 309). Ὁ περὶ ἀστυνομιῶν ποινῶν νόμος ἄρθ. 52 τιμωρεῖ τὴν προαγωγείαν, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων τῶν ἐν τοῖς ἄρθ. 308, 309, μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 ἐβδομά-

δων· τὸ διὰ τὴν Βάδην νόμοσχεδίων § 324-25 τιμωρεῖ τὴν ἐξ ἐπιτηδεύματος προαγωγείαν, ἢ τὴν τῆς ἰδίας συζύγου ἢ θυγατρὸς.

§. 472.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι I. πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἡ πλήρωσις τῆς ἐπιθυμίας ἄλλων βοηθεῖται, ἡ καθίσταται δυνατὴ ὅθεν πράξις γινομένη μετὰ τὸν παράνομον συνευνασμόν ἄλλων δὲν εἶναι προαγωγή ἐκτός ἂν σύζυγός τις, διὰ νὰ ὠφεληθῇ ὅπωςδήποτε συγχωρῇ τὴν μοιχείαν τῆς γυναικὸς του. (α) Ἄλλως δύναται ἡ προαγωγή νὰπραχθῇ διὰ τε θετικῆς (β) καὶ δι' ἀρνητικῆς πράξεως (παραλείψεως). Το τελευταῖον προϋποθέτει ὑποχρέωσιν τοῦ ἐνόχου εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῇ διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἄλλου (γ). II, ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τρίτου πρέπει νὰ πληρωθῇ, ἄλλως καὶ αὐτὴ ἡ προαγωγή πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόπειρα (δ) III δόλος *culposum lenocinium* εἶναι κατὰ νόμον ἀδύνατον (ε).

(α) L. 29 § 2 D. καὶ L. 10 C. ad I. Jul. de adult. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον γνωρίζει προσέτι καὶ ἄλλα εἴδη ἐπακολουθούσης προαγωγίας *lenocinii*, τὰ ὁποῖα ἔμως τὴν σήμερον δὲν εἶναι πλέον ἐφαρμοστά L. 29. § 1. D. ad I. Jul. de adult. L. 9 C. de transact. L. 2 καὶ 10 C. ad I. Jul. de adult.

(β) L. 8, 9, 10 § 1. L. 12, 14 D. ad II. Jul. de adult.

(γ) Π. γ. τῶν γονέων ὡς πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν τοῦ συζύγου ὡς πρὸς τὴν γυνεῖκα αὐτοῦ. Ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν σύζυγον τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἀπαιτεῖ νὰ ὑπομένῃ τὴν μοιχείαν τῆς γυναικὸς του ἕνεκα ὠφελήματος, L. 2 § 3 D. ad L. Jul. de adult.

(δ) Τὸ τοῦ ἐξάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ ῥήματος τῶν γερμανικῶν νόμων, π. γ. ἀρθ. 122. «Εάν τις συγχωρῇ νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλος τὴν γυναῖκά του εἰς αἰσχρὰς πράξεις» καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθ. 123. ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ Koch, princ. J. c. § 353.

(ε) Διότι οἱ νόμοι ἀπαιτοῦσι ῥητῶς νὰ γείνη ἡ προαγωγή ἐκουσίως.

(§ 122. P. G. O.) « μετὰ πᾶν καὶ δόλιον τρόπον » (άρθ. 122. ἢ L. 29 § 4 ad L. Jul. de adult., λέγει ῥητῶς: Quod sic, patiat^{ur} uxorem delinquere — ob negligentiam vel culpam vel quandam patientiam, vel nimiam credulitatem extra legem positus est. L. 2. 9. 17. C. ἀδύθι.

§ 473.

Ἡ προαγωγή εἰς ἐκτεταμένην ἔννοιαν εἶναι ἡ πορνο-
δοσκία (lenocinium vulgare) ὅταν τις μετέρχηται ὡς ἐπι-
τήδευμα τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐπιθυμίας ἄλλων (α), ἡ ἐπὶ τῇ
ἐναντίᾳ προϋποθέσει προαγωγή εἰς στενωτέραν ἔννοιαν.
Ἀμφότεροι περιλαμβάνουσιν ἐν ἑαυταῖς 1ον τὴν ἐκτεταμέ-
νην προαγωγήν, ἐάν τις ἐξ ἰδιωφελοῦς προαιρέσεως προα-
γωγέῃ τὴν σύζυγον ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ (β) καὶ 2ον τὴν
ἀπλὴν προαγωγήν, ἐάν ἡ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήμα-
τος ᾖναι ἄλλο πρόσωπον, ἢ ὡς πρὸς τὰ ῥηθέντα πρόσω-
πα πράττηται τὸ ἀδίκημα ὅχι ἐξ ἰδιωφελοῦς προαιρέσεως.

(α) Lenocinium publicum—privatum, L. 4 § 4 D. de his qui not. Klein.
peinl. Recht. § 417. 418.

(β) Ἀμφότερα τὰ ἀπαιτούμενα ταῦτα εἶνε κατὰ νόμον ἀναγκαῖα· ἀρθ. 122. P.
G. O. « ὅμοιως ὅστις 1ον τὴν γυναῖκα ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ· 2ον ἐνεκὰ ἐ-
πελαυῆς, ὅρ' ὁποιοιδήποτε ὄνομα συγχωρεῖ ἑκουσίως ἄλλον γὰ μετὰ χει-
ρισθῆ εἰς ἀτίμους, ἀσελγείας καὶ αἰσχρὰς πράξεις ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀτίμος καὶ
πρέπει νὰ τιμωρῇται δυνάμει τοῦ κοινοῦ δικαίου. » Οἱ νομοδιδάσκαλοι
χωρίζουσι συνήθως τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον ἀπὸ τὸ len. qual καὶ τὸ θεω-
ροῦσιν ὡς ἰδιαιτέρον εἶδος lenocinium quaestuarium, cf. Boshmer ad
Carpzon. qu. 71 obs. 1 et ad. h. a. § 5.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀρθ. 123 τιμωρεῖται 1^{ον} ὁ
δίδων πρὸς μοιχείαν βοήθειαν, 2^{ον} ὁ προαγωγέων ἀθώα κο-
ράσια, 3^{ον} ὁ ἐν γνώσει συγχωρῶν τὴν προαγωγήν εἰς τὴν
οἰκίαν του. Ποτὲ ὅμως δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι πᾶσα παρα-
κίνησις ἄλλου πρὸς ἀσελγείαν εἶναι ἀξιοποινος προαγωγή·
ὅρα Mittermaier, im archiv. neue Folge II. σελ. 257

Ἡ πορνοδοκία ἀνευ αδείας τῆς ἀστυνομίας τιμωρεῖται ἀστυνομικῶς μόνον.

§ 474.

Ἡ ἐπιτεταμένη προαγωγή δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῇ εἰς κανέν ἄλλο πρόσωπον παρὰ τὰ εἰρημένα (α) Τέκνα ὅμως ἐννοοῦνται οἱ τε υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες (β) τὰ τε φυσικὰ καὶ τὰ θετὰ (γ), τὰ τε γνήσια καὶ τὰ νόθα· ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ὡς πρὸς τὴν μητέρα καὶ μόνον. Ἡ ἰδιωφελὴς προαίρεσις δὲν πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνον τὰ περὶ τὴν περιουσίαν ὠφελήματα (δ).

(α) Cf Koch. pr. Jur. crim. § 355.—Ὁ λόγος τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἡ ὕπαρξις ἢ ἰδιαιτέρα τὴν ὁποῖαν ἔχει τις νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν χρηστοθείαν ὑποκειμένων τινῶν. "Ὅθεν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτείνωμεν τὸ *loq. qual* ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνιόντων, ὥς διέχυρίζονται οἱ πλείεστοι νομοδιδάσκαλοι, καθότι οἱ πρέγονται κατὰ κανόνα τοῦλάχιστον δὲν ἔχουσι τοιαύτην ὑποχρέωσιν οὔτε παρὰ τῆς γυναικὸς πρὸς τὴν σύζυγον δὲν δύναται νὰ παραβῇ τοιοῦτον *lenocinium*, Κατὰ πάντα καιρὸν καὶ ἐπὶ Καρόλου, θεωρεῖτο ὁ ἀνὴρ ὡς φύλαξ καὶ ἐπιτηρητὴς τῆς χρηστοθείας τῆς γυναικὸς του, ἔχει ὅμως καὶ τὸ ἀνάσσειν. *H L. 38 § 2 D. ad L. Jul. de adult.* δὲν ἀντιφάσκει εἰς τοῦτο.

(β) Boehmer ad h. c. § 2.

(γ) Boehmer l. c.

(δ) Cf. Leyser Sp. 588. m. 9. et 15—Krebs ad art. 122. § 2, n. 3.—

§. 475.

Ἡ ποινὴ τῆς ἀκ.λῆς προαγωγείας εἶναι αὐθαίρετος, ἐξαιρουμένης ὅμως τῆς θανατικῆς (α). Κατὰ τῆς ἐπιτεταμένης προαγωγείας πρὸς τὴν ἀτιμίαν ἀπειλεῖται καὶ θάνατος. Καθότι, ἂν καὶ δύναται ἀκόμη νὰ ᾖναι ἀμφίβολον, ἂν τὸ Ῥωμ. δίκαιον (β), τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Κάρολος περιεῖχε τὴν θανατικὴν ποινὴν, εἶνε τοῦλάχιστον βέβαιον,

ὅτι ἐπὶ Καρόλου ὅλοι ἐν γένει εὖρον τὴν ποινὴν ταύτην εἰς τὸ 'Ρωμ. δίκαιον (γ).

(α) P. G. O. art. 193.

(β) Νικαρ. 14. ἥτις ἐπιβάλλει εἰς τὸν leno omnia novissima supplicia, (ἢ μᾶλλον omnium novissima supplicia τὰς πασῶν ισχύτας ποινὰς.) Πρὸλ. Ern. Fr. Haupt. Diss. de poena adulterii. Ascendit de suppliciis lenonum commentatio Lips. 1797

(γ) Jul. Clarus Practica crim. q. 68. nr. 23. Prosper Farinatus pr. crim. q. 144 nr. 9. Damhouder pr. rer. crim. c. 91 nr. 8. οἱ νεότεροι νομοδιδάσκαλοι καὶ πρακτικοὶ θέλουσιν αὐθαίρετον μόνον ποινὴν. Klein's penal. R. § 419 Quistorp. Thl. I. § 521. Martin Lehrs. §. 288.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἶνε παράδοξον, ὅτι ἀρχαιότεροί τινες νομικοὶ παρεδέχθησαν ἐπὶ προαγωγείας τὴν θανατικὴν ποινὴν, καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐξάξωσι ταύτην ἐκ τοῦ 'Ρωμ. δικαίου, χωρὶς νὰ λάβωσιν εἰς σκέψιν, ὅτι τὸ ἄρθ. 122 ἀπειλεῖ ἀτιμίαν, καὶ τοῦτο εἶνε ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν θανατικὴν ποινὴν. Καὶ τοῦ Φαῦερβὰχ ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ Καρόλου Ε' εὖρον τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς τὸ 'Ρωμ. δίκαιον δὲν εἶνε ὀρθή. ὅρα ὀρθότερον Wächter Abhandl. σελ. 209 καὶ Heffter σ. 374.

§ 476.

Εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς αὐθαιρέτου ποινῆς ἐπὶ ἀπλῆς προαγωγείας θεωροῦνται οἱ ἐξῆς κανόνες. I. Ἡ ποροδοσκία εἶναι μᾶλλον ἀξιοποινος παρὰ τὴν προαγωγείαν. II. Διὰ νὰ προσδιορισθῶσιν οἱ καθέκαστοι βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ τῶν δύω τούτων εἰδῶν, παρατηρεῖται 1^{ον} ἡ ιδιότης τοῦ προαγωγευθέντος ὑποκειμένου, 2^{ον} ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγείνεν ἡ προαγωγή, ὃ ὁποῖος καὶ πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ τὰς περὶ τιμωρίας τῶν συνεργῶν κανόνας, τελευταῖον 3^{ον} ἡ ιδιότης τοῦ ἀδικήματος, πρὸς τέλεισιν τοῦ ὁποίου ἐδόθη συνδρομή.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΜΕΡΟΣ.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων ἰδιαίτερων τινῶν τάξεων
τῶν πολιτῶν.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

§. 477.

Παρανομίαι περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει εἶναι (θετικαὶ ἢ ἀρρηκτικαὶ) πράξεις δι' ὧν δημοσίως τις ὑπάλληλος παραβαίνει τὰς ἰδιαίτερας ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβληθείσας εἰς αὐτὸν ἀναλαμβάνοντα τὴν ὑπηρεσίαν. Αἱ νομικαὶ συνέπειαι τοιούτων παραβάσεων τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας κρίνονται ἐν γένει μόνον θυνάμει τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τὴν φύσιν τῆς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν συμβάσεως (α), καθὼς καὶ κατὰ τὴν ιδιότητα τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν περὶ ταύτης ὁδηγιῶν (β), καθ' ὅσον I ἢ παράβασις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐγένε διὰ κοινοῦ τινος ἀδικήματος, ἢ II ὡς τοιαύτη (γ), δὲν τιμωρεῖται ῥητῶς μὲ δημοσίαν ποινὴν, θεωρουμένη ὡς ἀδικήμα.— Ἀδικήματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει. Τοιαῦτα εἶναι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, μόνον 1^{ον} ἢ κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας (crim. repetundarum) 2^{ον} ἢ ἀπιστία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν (crim. de residuis), 3^{ον} τὸ ἀδικήμα τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν.

(α) v. d. Beske von Staatsämtern und Staatsdienern, Heilbronn 1797. Gönner von dem Staatsdienste, Landsh. 1808.

(β) Τὰ κλειῖστα τῶν παρὰ τῶν ἀρχαίων νομοδιδασκάλων λεγομένων delicta innominata ministrorum principis (Leyser spec. 570. 571, in der

Kürze bei Koch inst. j. cr. § 631.) δὲν ἔχουσι παντάπασιν νομικὴν δάσιν.

- (γ) Ὑπαὶθα ὑπάγονται αἱ τοιαῦται πράξεις, αἱ ὅποσαι περιέχουσι μὲν κοινὸν ἀδίκημα ἀλλὰ θεωροῦνται παρὰ τὸν νόμον ὑπὸ ἰδιαιτέρων ἑποψιῶν ὡς παραβάσεις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὅποσαι εἶναι πολλὰ περιπτώσεις τοῦ crim. repoi.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Αἱ παραβάσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι, ἢ Α' πειθαρχικὰ πλημμελήματα εἰς τὰ ὅποια ἐπιβάλλονται πειθαρχικαὶ ποιναὶ μόνον, ἢ Β' ἀδικήματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, τιμωρούμενα μὲ δημοσίας ποινάς. Τὰ πρῶτα εἶναι πάλιν 1^{ον} τοιαῦται παραβάσεις χρεῶν, αἱ ὅποσαι τιμωροῦνται μόνον διὰ τῶν μέσων τῆς ἐπανορθωτικῆς πειθαρχίας διὰ τὰ πα-
ρακινήθη ὁ ὑπάλληλος νὰ ἐκπληρῇ καλλίτερα τὰ χρέη του π. χ. ἀπειθεία, παράβασις ἀνωτέρας παραγγелиας τιμωρεῖται μὲ ἐπίπληξιν ἢ μὲ πρόστιμον. 2^{ον} παραβάσεις χρεῶν βαρύν-
τεται. ἐφ' ὧν λαμβάνει χώραν, προσωρινὴ παύσις, ὑποβίβα-
σμός εἰς κατωτέραν θέσιν ἢ καὶ παύσις ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν.
Buddeus in der Encyclopädie der Wissenschaften Halle, Bd. 26. σελ. 17. Weiske's Rechtslexikon I. σελ. 220.
— Χαρακτὴρ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν εἶναι, ὅτι τὰ μέσα τῆς ἐπανορθωτικῆς πειθαρχίας ἀποφασίζονται κατὰ τοῦ ὑ-
παλλήλου ὄχι παρὰ τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ, ἀλλὰ παρὰ τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ διοικητικῆς ἀρχῆς. Heffler im Archiv. des Criminalr. XIII. σελ. 53. 72. 77 160. Μέχρι πόσου καὶ αἱ τοῦ δευτέρου εἶδους πειθαρχικαὶ ποιναὶ δύνανται νὰ ἐ-
πιβάλλωνται παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δὲν εἶναι προσδιω-
ρισμένον εἰς τὸ ποινικὸν δίκαιον διὰ σταθερᾶς νομολογίας, οἱ δὲ ἐγγώριοι νόμοι ἄλλοι ἄλλως ὀρίζουσι τὰ περὶ αὐτοῦ δρᾶ
Mittermaier Strafverfahren in deutschen Gerichten. 3te Aufl. I Thl. § 5. σελ. 18. Ἡ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παύ-
σις καταγινώσκειται πάντοτε ὡς ποινὴ ἀδικήματος, καὶ ἐπο-
μένως δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐπιβληθῇ παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς. Pfeiffer praktische Ausfuhr. III. σελ. 353. vergl.

mit Heffer Beitr znm Staatsrechte I. σελ. 148. Buddeus im Rechtslexicon σελ. 226. — Τὰ κυρίως περί τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα 1^{ον} συνίστανται εἰς παράλειψιν χρέους τῆς ὑπηρεσίας τιμωρουμένην μὲ δημοσίαν ποινὴν οἷον παράβασις τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐχεμυθείας, ἢ 2^{ον} εἶναι καθ' ἑαυτὰ κοινὰ ἀδικήματα, ἀλλὰ συνίστανται εἰς κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, π. χ. νόθευσις ἢ εἰς ἰδιωφελῇ χρῆσιν τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παρουσιαζομένης εὐκαιρίας· ἐξαιρέτως ἄξιοι λόγου ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἀντικείμενον εἶναι οἱ ἐξῆς νέοι νόμοι περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ περὶ πλημμελημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Νασσῶ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1811. 29 Νοεμ. 1814. 9 Σεπτεμβρ. 1815. 6 Ἰανουαρίου 1816. 18 Ἰουνίου 1819. τοῦ Κροβούργ. ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1831. Διάταγμα τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Ἑσθίας ἀπὸ 11 Μαρτίου 1818 τοῦ τῆς Βάδης κατὰ τὸ 1819. § 17. Νόμος τῆς ἐκλεκτ. Ἑσθίας ἀπὸ 8 Μαρτίου 1831, τοῦ Βραουνσβείγ. ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1832. τῆς Σαξωνίας ἀπὸ 5 Μαρτίου 1835.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ πλημμελημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων λαμβάνεται συχνάκις εἰς σκέψιν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὥρ- κίσθη ὅρκον, τὸ δὲ πλημμέλημα εἶναι παράβασις τοῦ ἐνὸρκως γενομένου δεκτοῦ χρέους καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἐπιορκία.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τινὰς τῶν ἀνωτέρω νόμων (π. χ. κατὰ τὸν βαυαρικὸν ἀρθρ. 439) ἐὰν ὑπάλληλός τις ἀφοῦ τρεῖς τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς, γίνῃ πάλιν ἐνοχος ραθυμίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἢ ἀμελείας ἢ ὀλιγωρίας ἢ κακοήθους διαγωγῆς, παραπεμπεται εἰς τὰ δικαστήρια καὶ τιμωρεῖται μὲ ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του (degradation) ἢ παύσιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ κοινῶν ἀδικημάτων τὸ νὰ ᾖναι δημόσιος ὑπάλληλος ἔχει τούτῳ τῷ λόγῳ ἐπιρροήν, ὅτι ἐκτὸς τῆς νομίμου ποινῆς στερεῖται καὶ τῆς ὑπηρεσίας του. Ποῖαι δὲ ποινὴ καὶ συνεπάγονται τοιαύτην στέρησιν, τοῦτο εἶναι διαφόρως

ὠρισμένον εἰς τοὺς διαφόρους ἐγκυρίους νόμους καὶ συνδέεται μὲ τὰς συνεπειὰς τῶν ποινῶν ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τιμὴν τοῦ καταδικασθέντος (βλ. ἀνωτέρω § 75). Πρῶσ. νομ. § 333 βασιλικὸς νόμος ἀρ. 351, νόμος τῆς Βάδης περὶ τῆς δημοσίας πολιτικῆς ὑπηρεσίας 1819. § 17. Διάταγμα τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Έσσης ἀπὸ 11 Μαρτίου 1838 § 7.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Αἰνέαι νομοθεσίαι πραγματεύονται περὶ ἀδικημάτων περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν μέρει μὲν εἰς τοὺς περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας νόμους (βλ. ἀνωτέρω σημ. 1) ἐν μέρει δὲ εἰς τοὺς ποινικοὺς. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὸ XI κεφάλαιον περὶ καταχρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἶναι ἀπλούστατος καὶ ὁμιλεῖ εἰς τὸ ἀρθρ. 85 μόνον περὶ καταχρήσεως τῆς τοιαύτης ἐξουσίας, εἰς δὲ τὸ ἀρθρ. 88 περὶ δωροδοκίας πρὸς παράβειν τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὸ 6ον μέρος (περὶ δεινῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων) ἀρθρ. 86—88. γίνεται προσέτι λόγος περὶ ἐμπράκτου περιῦδρίσεως γινόμενης ἀπὸ τινα ὑπάλληλον, καὶ εἰς τὸ ἀρθρ. 88 περὶ ψευδοῦς ἀντιποιήσεως τοῦ χαρακτῆρος δημοσίου ὑπαλλήλου.

— Ὁ πρῶσσις νόμος εἶναι διεξοδικώτερος (Τμῆμα VIII. § 323—308; μὲ πολλὰς διασαφήσεις — εἰς Mannkopf σελ. 214—79). — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος κατατάσσει τὰ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα εἰς τὰ κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης Τμ. II, καὶ λέγει εἰς τὸ ἀρθρ. 166, ὅτι πᾶν ἀδίκημα (crime ἢ αἰ delit) τὸ ὅποιον πράττει δημόσιός τις ὑπάλληλος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, εἶναι forfaiture, καὶ (ἀρθρ. 167) ἐπιφέρει ἐκπτώσιν ἀπὸ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων (βλ. περὶ τοῦ ἀρθρου τούτου Hellie *théorie du code Pénal* vol. IV. p. 69). Ὁ βασιλικὸς νόμος εἰς τὸ τέλος τῶν ἀδικημάτων εἰς τὸ κεφ. VII (ἀρθρ. 351) ὁμιλεῖ περὶ τῶν κκυργημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ (ἀρθρ. 137 κτλ.) περὶ τῶν πλημμελημάτων αὐτῶν. — Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος Κεφ. XVII (ἀρθρ. 311)

πραγματεύεται περί παραβάσεων τῶν χρεῶν εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς σχέσεις, ἀλλ' ἀναφέρει εἰς χωρία τινὰ τοῦ νόμου, πότε ἡ παράβασις χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας δίδει χώραν εἰς μεγαλειτέραν ποινὴν. — Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος Τίτλ. III (ἄρθρ. 399—464) πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει περί τῶν παραβάσεων τῶν ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ὅμοίως καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον τίτλ. 50 ἀπὸ τοῦ ἄρθρ. 606 καὶ ἐφεξῆς.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας.

Henr. Bodinus Diss. de barattaria. Marp. 1639. rec. Viteb. 1743.

God. Lud. Menken Diss. de crim. barattariae seu repetundarum Viteb. 1729.

Ern. Fr. Pfotenhauer Diss. de crim. repetundarum Viteb. 1804.

Feuerbach über die Bestechung der Staatsbeamten (in dessen Themis nr. IV).

C. H. C. Klenze Fragm. L. Serv. repetund ex tab. aeneis primum conjunxit, rest, illustr. Berol. 1825.

§. 478.

Τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας (crim. repetundarum) (α) γίνεται ἐνοχὸς πᾶς δημόσιος ἢ πᾶλληλος, ὅστις μεταχειρίζεται ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τὴν ἐμπιστευομένην εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν ὡς μέσον πρὸς ἐπαγωγὴν παρανόμου βίας ἢ πρὸς πληρωσιν τῆς αἰσχροκερδείας του. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ τρία κύρια εἶδη,

I τὴν κατάχρησιν τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰς στερὴν ἔννοιαν, II τὴν καταπίεσιν, III τὴν δωροδοκίαν. (6)

Dig. XLVIII. II. Cod. IX. 27.

- (4) Εἰς τὴν L. 2 τοῦ Θεοδ. C. de L. Jul. repetunde λέγεται crimen male gestae administrationis. Ἡ λέξις Δωροδοκία δὲν ἀρμόζει παντάπασιν εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς προκειμένης ἐννοίας. Περὶ τῆς ἐνομοσίας barattaria.
- (5) Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἱκανίων τοῦ cr. rep. Ῥωμαϊκῶν νόμων πρὸς. Sigonius de Judiciis Lib. II, c. 27. Feuerbach s. n. O. σελ. 197. « Non solum qui avaro, sed etiam qui libidinose, superbo, crudeliter se in provincia gesserint » περιελαμβάνοντο εἰς τὰς leges repetundarum.

§ 479.

I. Κατάχρησις τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰς στερὴν ἔννοιαν πράττεται διὰ τῆς πρὸς τινα τῶν ὑπηρετῶν ἐπαγομένης παρανόμου βίας ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν χρητῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἢ διὰ φανεράς υπερβάσεως τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, (α) Ἰδίως γίνονται ἔνοχοι αὐτῆς δικασταὶ κατὰ χρώμενοι ἐκ προαιρέσεως τῆς ποινικῆς αὐτῶν ἐξουσίας πρὸς κατάθλιψιν τῆς ἀθωότητος ἢ τῶν δικαιωμάτων κατηγορουμένου τινος (6).

- (α) Ἄλλως τε ἡ πρᾶξις αὕτη ὑπάγεται ὀχιζόμενον εἰς τὸ cr. rep. L. 7. § 3. D. h. t. (πρὸς Plinius II. ep. 11. 12), ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ crimen vis publicae (L. 7. D. ad, L. Jul. de vi publ.) κατὰ τὰς περιστάσεις δι καί τις τὴν Lex. Cornelia de Sicariis (L. 4 pr. D. de tit.)

(6) Ὅρα τὰ εἰρη περατεθέντα χωρία.

§ ημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο ποτὲ μὲν κρίνεται κατὰ τὰς περὶ crimen vis publicae ἀρχάς, ποτὲ δὲ ἀποτελεῖ falsum, δὲν δύναται δὲ νὰ πραχθῇ εἰμὴ ἀπὸ ἀληθῶς δημόσιον ὑπάλληλον, ἔχοντα ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἐξουσίαν. Ἡ προαίρεσις δύναται νὰ τείνῃ εἰς ἀπολαυὴν ὠφελείας ὥς πρὸς τὴν περιουσίαν ἢ εἰς πλήρωσιν πάθους τινος π. χ. ἐπὶ παρανόμου κρατήσεως. Ὅρα καλὴν ἐξήγησιν τῶν περὶ τούτου εἰς

Wagner's Zeitschr. für österreich. Rechtsgelehrsamkeit, 1825. 6 Heft. nr. 4. 1824. 10 Heft. nr. 26. Jahrg. 1832 nr. 27. 1833. nr. 23. Εάν ὁ υπάλληλος ᾖ να εἰς πλάνην ὡς πρὸς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ νομίζῃ τὴν πράξιν του συγχωρημένην, δὲν ἀρμόζει ἡ ἐποψὶς τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθρ. 85 κηρύττει κατὰ χρῆσιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰάν τις ὁπῶς δὴ ποτε καταχρασθῇ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ὑπόχρεος, ἢ τῆς ἐμπεπιστευμένης εἰς αὐτὸν ἐξουσίας διὰ τὰ προξενήσῃ βλάβην εἰς τινα. Ἐνταῦθα δὲ ὑπάγεται κατὰ τὸ ἀρθρ. 86, 1^{ον} εἰάν τις δικαστικὸς, ἢ ἄλλος ἔχων δημόσια χρέη υπάλληλος ἀποποιηθῇ τὰ ἐκτελέσῃ κατὰ νόμον τὰ χρέη τῆς ὑπηρεσίας του, 2^{ον} εἰάν ὁ υπάλληλος εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας θεσθαίωσῃ τι μὴ ἀληθές, 3^{ον} εἰάν μὲ ἐπικίνδυνον τρόπον διακοινώσῃ μυστικὸν τῆς ὑπηρεσίας ἐμπεπιστευμένον εἰς αὐτόν, ἢ ἀφανίσῃ ἐγγράφον τεθειμένον ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του, ἢ παρὰ τὸ χρέος του κοινοποιήσῃ αὐτὸ εἰς ἄλλον. Ὅρα περὶ τούτου τὴν ἐν τῇ σημ. 1. ἀναφερομένην ἐξήγησιν in der Oestereich. Zeitschr. (ποινὴ φυλάκτις 1—5 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ μεγαλειτέρας κακίας ἢ βλάβης μέχρι 10 ἐτῶν).—Ὁ πρωταδικὸς νόμος § 337 ἀπειλεῖ ἐκεῖνον ὅστις καταχράται τῆς ὑπηρεσίας του πρὸς βλάβην τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, πρὸς καταπίσεις ἢ ἄλλως πρὸς κατὰ θλίψιν τῶν ὑπὸ νόμων, μὲ παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ κάθειρξιν § 338, εἰάν δὲ δημόσιος υπάλληλος πράξῃ ἀπάτην, νόθευσιν, κλοπὴν, λαθρεμπόριον ἢ ἄλλο τι τῶν κοινῶν ἀδικημάτων καὶ πρὸς τέλεσιν ἢ ἀπόκρυψιν αὐτοῦ καταχρασθῇ τῆς ὑπηρεσίας του, ἐπιβαρύνεται ἢ εἰς τὸ ἀδίκημα ἐπιβεβλημένη ποινῇ. — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 184—191 διακρίνει κατὰ χρῆσιν τῆς ἐξουσίας abus d' autorité πρὸς ἰδιώτας καὶ πρὸς τὸ κράτος. Εἰς τὴν πρώτην ὑπάγονται αἱ περιπτώσεις

(ἄρθ. 184) καθ' ὅς ὁ ὑπάλληλος ταρασσεί παρανόμως τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην, (ἄρθρ. 185) καθ' ὅς προσηκόντως προσκληθεὶς ἀρνεῖται ν' ἀπονεύῃ δικαιοσύνην, (ἄρθρ. 186) ἐὰν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελίας, ἢ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ ὡς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑπηρεσίας του ἐπιχειρῇ παρὰ νόμους βιαιοπραγίας κατὰ προσώπων (ἄρθρ. 187), ἐὰν ἀσφραγίσῃ ἢ ὑπεξαιρῇ γράμματα ὅρα **Hellie Théorie IV p. 200—241**. Κατὰχρησις τῆς ὑπηρεσίας ὡς πρὸς τὸ κράτος εἶναι ἄρθρ. 188, ἐὰν ὑπάλληλός τις ζητήσῃ τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν χρῆσιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἐναντίον τῆς ἐκτελέσεως νόμου τινος, τῆς εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἢ τῆς ἐκτελέσεως δημοσίας τινος παραγγελίας. Τὸ ἄρθρ. 190 λέγει μέχρι τίνος ὁ ὑποδεέστερος ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος ἐπραξε τοιοῦτόν τι ὑπακούων εἰς τὸν ἀνώτερον αὐτοῦ, εἶναι ἐλευθερος ποινῆς. **Hellie Théorie IV. p. 241—247.**—Ὁ βασιλικὸς νόμος ἄρθρ. 357 ὁμιλεῖ περὶ καταχρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, καθ' ὅσον λαμβάνει χώραν ἐξ ἰδιωτικῶν σκοπῶν, οἷον μίσους, μεροληψίας ἢ ἰδιωφελείας, πρὸς κατάθλιψιν ἢ κάκωσιν τῶν ὑπηκόων, (ποινὴ παύσει ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας) Εἰς δὲ τὸ ἄρθρ. 359 πραγματεύεται ἰδίως περὶ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας τοῦ τιμωρεῖν. Εἰς ταύτην ἀνάγονται καὶ τὰ ἄρθρα 450—455, ἐὰν ὑπάλληλοι υπερβαίνοντες ἐν γνώσει τὰ ὅρια τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐκδίδουσιν αὐθαιρέτως ποινικὰς ἀποφάσεις ἢ περὶ τῇ ἐκτέλεσιν ἐκδοθείσης ἀποφάσεως πράττουσιν ἐναντία αὐτῆς πρὸς βλάβην τοῦ κράτους ἢ τινος ὑπηκόου. — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 320 ἀπειλεῖ ἔνεκα καταχρήσεως, τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας (μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἢ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν), καθ' ὅσον δὲν ἔλαβε χώραν βαρύτερον ἁδίκημα, τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους καὶ ὑπηρέτας, οἵτινες ἐπὶ πλαστῇ προφάσει ὅτι ἔχουσιν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐξουσίαν, ἀναγκάζουσι τινα νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι, εἰς τὸ ὅποῖον δὲν ἦτο κατὰ νόμον

υπόχρεοι, ἢ ἀποκρύπτουσι, τὰς ὁποίας ἔλαβον διαταγὰς ἀνωτέρων ἀρχῶν ἢ δικαστικὰς ἀποφάσεις ἢ ἄλλα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα περιήλθον εἰς αὐτοὺς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ παρανόμως φυλακίζουσιν ἢ κρατοῦσι τινὰ φυλακισμένον, ἢ καθ' οἷον δὴ ποτε τρόπον καταχρῶνται τῶν τῆς ὑπηρεσίας σχέσεών των πρὸς καταπίσεις, κἀκωσιν ἢ παράνομον βοήθειαν τινος (Günther σελ. 162). — Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 413 τιμωρεῖ τὴν κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἐὰν γείνη ἀπὸ ἰδιοφείλειαν, μίσους ἢ μεροληψίαν πρὸς καταπίσεις ἢ κἀκωσιν, μὲ σιέρησιν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ πρὸς δημόσιον ὑπηρεσίαν δικαίωματος. — Τὸ διὰ Βάδην νομοσχέδιον § 608 θεωρεῖ τὴν κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας ὡς ἀναπληρωτικὸν ἀδίκημα λαμβάνον χώραν, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος καταχρασθῇ (ἢ ἐπιτροπῇ τῆς Βουλῆς ἐπρόσθεσεν, ἐκ προθέσεως) τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ πρὸς παράνομον ἐλάβην ἄλλων ἢ τῆς παλιότητος, ἢ πρὸς καταπίσεις ὑπηκόων, καθ' ὅσον ἡ πράξις δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο ὠρισμένον ἀδίκημα (πρόστιμον τοῦλάχιστον 25 φιορινίων).

§ 479. α.

II Καταπίσεις (concussio) ἐκ μέρους δημοσίου ὑπαλλήλου εἶναι παράνομος ἰδιοποιήσις ὠφελήματος εἴτε ὑπὸ τὸ ἀπατηλὸν πρόσχημα χρέους ἐπικειμένου εἰς τὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν, εἴτε διὰ παρανόμου χρήσεως τῆς διδομένης εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξουσίας. Ὅθεν τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰπραχθῇ I δι' ἀπάτης προτεινομένου ψευδῶς ὡς ὑπάρχοντος κατὰ νόμον ἀνυπάρχτου χρέους τῶν ὑπηκόων, ἢ στρεφομένης ὁδῶς πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν τῆς ἀγνοίας αὐτῶν (α). II διὰ βιαιοπραγίας, ἥτοι I^α διὰ παρανόμου χρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἢ 2^α δι' ἀπει-

λῆς τοιαύτης χρήσεως, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πεισθῇ ὁ υπαγόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς τὸ νὰ δώσῃ ἢ νὰ παράσχω τι, ἢ τέλος 3^{ον} διὰ μόνης αὐτογνώμονος ἰδιωτικότητος, χωρὶς βίας καὶ ἀπειλῆς, καθ' ὅσον ὁ φόβος τῆς ἐξουσίας μετὰ τὴν ὁποῖαν εἶναι περιβεβλημένος ὁ υπάλληλος λογίζεται ὡς ἀφορμὴ ἐξ ἧς παρεκινήθη ὁ υπαγόμενος εἰς αὐτὸν νὰ ὑπομείνῃ τὴν παρανομίαν του (6).

(α) Ἐνταῦθα ὑπόκειται εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις ἡ ἀπατηλὴ εἰσπραξὶς παρανόμιον ἢ ὑπερβεβλημένον δημοσίων φόρων. L. 1. c. de supercassat. L. 2. 3. C. de iuricis actio. καὶ αὐτὸ ἡ ἐπὶ μέναις ἄλλαν θεμιτῶν τελῶν Νεαρὰ 82 κεφ. 7 Νεαρ. 124 κεφ. 3.

(β) Qui rapuerit — sustulerit — spoliaverit — concusserit, L. 6. § 3. 3. D. de off. ptes. L. 1. 4. 6. C. h. e. L. 3. C. de adseas, ὅλ. δ. τίτλ. τοῦ C. de iur. ad. Αὐτὸ τοῦτο τοῦδε rim. rep. περιλαμβάνει ἐπομένως καὶ τὸ peculatus, καθ' ὅσον πράττεται παρ' ἱεχυροῦ δημοσίου υπαλλήλου ἐπὶ τῆς μὴ υπαγομένης ἀμείσεως εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἰδιοκτησίας ἢ παρ' ἑξῆς τινος ἢ κοινότητος πόλεως, τινος (qui peculatu provincias quassavit; cf. tot. tit. C. Th. de crim. ptes. (IX. § 28 ibique Gothfr.), εἰς αὐτὴν καὶ ὁ διεφθαρμένος Νεαρ. εἰς τοῦ Κωδ. αὐτοῦ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὰ πλημμελήματα τὰ ὅποια ἢ κατὰ τὴν Γερμανίαν δικαστικὴ πράξις καὶ αἱ νέαι νομοθεσίαι κατάριθμοῦσιν ἐνταῦθα, ὑπάρχον οὐ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τὰ μὲν εἰς τὸ crimen repetundarum, τὰ δὲ εἰς τὴν concussio, καὶ ἡ L. 1 D. de concuss. ἀποδεικνύει, ὅτι εἰς ταύτην κατηγεθροῦντο καὶ οἱ φενακισμοί. Οἱ νομικοὶ τῆς Ἰταλίας διατείνονται ὅτι καὶ μυστικῶς ν' ἀπειλήσῃ τις βίαν ἢ νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον ὅτι ἔχει δικαίωμα ν' ἀπολαύσῃ τὴν ὑφέλειαν, εἶναι concussio. Farinacius quaest. III nr. 43. Ὁρθῶς δ' Hellie, Théorie du code penal vol. IV p. 106 εὐρίσκει πάντοτε εἰς τὴν concussio κατάχρησιν τῆς οἷς ἐκ τῆς υπηρεσίας ἐξουσίας.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὡς καταπίσις παρουσιάζεται καὶ ἡ πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ υπάλληλος μεταχειρίζεται μόνον τὴν ὡς ἐκ τῆς υπηρεσίας ἐξουσίαν του ἢ τῆς ἐκ ταύτης σχέσεως του, διὰ ν' ἀπαιτήσῃ ὅποιονδήποτε παροχὰν ἀπὸ τοῦ υπαγομέ-

νους εἰς αὐτόν, καὶ πράττει τοῦτο ἐν εἰδῇ ἐπισήμου διαταγῆς, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς τοὺς πείθει, ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι εἰς τὴν ζητουμένην παροχὴν. Heffter Lehrb. σελ. 454.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Παρὶ τῶν περιπτώσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ καταριθμηθῶσιν ἐνταῦθα, ὅρα Mittermaier im Demme's Annalen VIII σελ. 213. Ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶναι, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προτείνῃ ῥητῶς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὁ ὑπάλληλος. Καταπίσεις ὑπάρχει, ἐὰν κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πρὸς τὸν ὑπάλληλον σχέσεις τοῦ ὑπαγομένου εἰς αὐτὸν ζητῇ τὴν ὠφέλειαν ὁ ὑπάλληλος ὡς τοιοῦτος, καὶ πείθῃ τὸν ὑπαγόμενον εἰς αὐτόν, ὅτι εἶναι εἰς χρέος νὰ παράσχω τὸ ζητούμενον. Mittermaier I. c.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἶναι αὐσιῶδες ἐν τούτοις τὸ νὰ ὑπάρχῃ καὶ δόλος, καὶ ἐὰν ὁ ὑπάλληλος πιστεύσῃ ἀληθῶς, ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖ δὲν ὑπάρχει τὸ ἀδίκημα. Ὅθεν ἐὰν δυνάμει ἀρχαίας τιμῆς (ἢ καὶ μὴ στηριγμένης εἰς νόμον) συνηθείας λάβῃ ὠφελήματα, ἢ ζητήσῃ τι δι' ἐκτακτόν τινα ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἔλαβε (χωρὶς νὰ ᾔῃαι ὅς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπόχρεος) δὲν ὑπάρχει καταπίσεις.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἡ προκειμένη περίπτωσις πρέπει νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθ. 85). Κατὰ τὸν πρωσσικὸν εἰς τὸν § 413, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑπάλληλοι, οἵτινες εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τὸν προσδιορισμὸν ἢ τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων καταπιέζουσιν ἐκ προθέσεως τὸ κοινόν, τιμωροῦνται. Ὁ γαλλικ. ποιν. νόμος ἄρθρ. 174 λέγει concussion, ἐὰν ὑπάλληλοι, γραφεῖς αὐτῶν ἢ ἄλλοι παρ' αὐτῶν διωρισμένοι, ἢ εἰσπράκτορες φόρων, τελῶν ἢ ἄλλων εἰσφορῶν ἐγγράφωσιν εἰς τοὺς φορολογικούς πίνακας ἢ εἰσπράττωσιν εἰσφοράς, ἔσοδα, φόρους, μισθοὺς, μὴ ἀνήκοντας εἰς αὐτοὺς ἢ ὑπὲρ τὸ ἀνήκον μέτρον (ποινῇ, εἰρκτῇ). Ὅρα περὶ τούτου καλὴν τινα ἀνάπτυξιν παρὰ τοῦ Hellie Théorie IV. p. 102—129). Κατὰ τὸν βαυαρ.

ρικὸν νόμον ὑπάγεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 358 κατὰ τὸ ὁποῖον ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας ὁ ὑπάλληλος, ὅστις δι' ἀπειλῆς τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας τοῦ ζητεῖ ν' ἀπολαύσῃ ἀθέμιτον ἰδιωτικὸν ὄφελος, ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 438 περὶ πράξεων ἐκ προθέσεως γενομένων ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 439 περὶ καταπίσεως τῶν ὑπηκόων. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 329 ὑπάγει τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς καταχρησεως τῆς ὑπηρεσίας (ὅρα τὴν ἀνωτέρω σημ. 2. ἐπὶ τοῦ § 479). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 418 τιμωρεῖ τὴν καταπίσιν ἀπὸ μέρος ὑπαλλήλου, εἰάν οὗτος, διὰ ν' ἀπολαύσῃ παράνομον ὠφέλειαν διὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἢ δι' ἄλλον τινά, ἀπειλῇ τὴν χρῆσιν τῆς ἐμπιστευμένης εἰς αὐτὸν ἐξουσίας. Ἡ ποινὴ εἶναι παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ στέρησις τῆς πολιτικῆς τιμῆς, ἐκτὸς τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν καταπίσιν. Διεξοδικώτατα πραγματεύεται τὸ διὰ τὴν Βίβην νομοσχέδιον §. 622. 23 περὶ τῆς καταπίσεως διὰ τῆς χρήσεως ἢ ἀπειλῆς τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἢ καὶ ἄνευ τούτου, ἀλλὰ μὲν κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας, διὰ διαταγῶν, φανατισμῶν, ἢ καὶ ὠφελείας ἐκ τῆς πλάνης ἢ τῆς ἀγνοίας ἄλλων.

§ 479. 6'.

III Δωροδοξίας (corruptio) ἔνοχος γίνεται ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δεχόμενος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ἐκουσίως προσφερόμενον ἢ προσομολογούμενον εἰς αὐτὸν κέρδος τὸ ὁποῖον κατὰ νόμον δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ζητήσῃ. Ὅστις προσφέρει ἢ δίδει τοιοῦτον κέρδος (ὁ δωροδότης) τιμωρεῖται ὡς συναίτιος (α).

Νεαρ. 124. C. G. Visitationsabschied v. z. 1743. §. 46.
(α) L. 1. § 2 L. 21 D. ad L. Cornet. de falsis. L. 6. C. h. t. Νεαρ. 124
αἰτ. 2 καὶ τὴν μνησθῆσαν Visitationsabschied.

Σημ. 1 του εκδ. Το ρωμαϊκὸν *crimen repetundarum* δὲν δύ-
νεται νὰ ταυτισθῇ μετὰ τὸ σημερινὸν ἀδίκημα τῆς δωροδοκίας,
καθὼς τὸ πρῶτον ἀνεφέρετο τὸ κατ' ἀρχάς εἰς τὰς καταπίε-
σεις καὶ τὰ ἀδικήματα τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ῥωμαίων ἐ-
πάρχων, Feurbach's Themis σελ. 187, μετὰ ταῦτα δὲ
δυνάμει νόμων καὶ αὐτοκρατορικῶν διατάξεων παρέλαβεν ἐν
μέρει μὲν τὴν δωροδοκίαν ἐν μέρει δὲ πᾶσαν αὐτογνώμονα
καταπίεσιν τῶν ὑπηκόων. Cremani elem. jur. crim. II.
p. 126. Καὶ ἡ Νεαρά 124, ἥτις ἀνεφέρετο εἰς τοὺς δι-
καστάς, ἀποδεικνύει, ὅτι ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τὸ *crimen re-
petund* δὲν ἐφηρμοζέτο πλέον. Κατὰ τὴν δικαστικὴν
πράξιν τοῦ Μεσαιῶνος (Bonifacius p. 126) τὸ ἀδίκημα
τῆς δωροδοκίας ἐνοεῖτο πρὸ πάντων ἐπὶ δικαστῶν. Τὴν
φράσιν *crimen barattaria* ἀντὶ δωροδοκίας μετεχειρίσθη-
σαν ἀργότερα οἱ νομικοὶ τῆς Ἰταλίας (παράγοντες αὐτὴν εἴτε
ἐκ τοῦ *baractum* τούτεστι *permutatio pecuniae cum
iustitia*, Bossii tract. var. tit. de official. corrupt. nr. 2,
εἴτε ἐκ τοῦ *barractus*, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Μεσαιῶνα
ἐσημναίνεν ἀπάτην. Ἐντεῦθεν καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸ
ναυτικὸν δίκαιον *barattaria* τοῦ πλοιάρχου σημαίνει πᾶ-
σαν ἀπιστον διαγωγὴν καὶ ἐκ προαιρέσεως παράβασιν τῶν
χρεῶν αὐτοῦ). Ἡ διακρίσις τῆς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν
εἶναι σύμφωνος καὶ μετὰ τὸ ἀρχαῖον ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Φαί-
νεται δὲ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐτιμωρεῖτο πρὸς τῶν τιμητῶν
(Κλησσοῶν, Jarke censorisches Strafrecht σελ. 44), μετὰ
ταῦτα δὲ *extra ordinem*. L. 7 § 3. D. ad L. Jul. repe-
tund. Νεαρ. 124. Schulting. jurisprud. ante just. p.
345. Ὅστις ἐδωροδοκεῖ δικαστὴν ἐτιμωρεῖτο ὡς *falsarius*.
L. 1. § 2. 13. L. 33. D. ad L. Corn. de falsi ὡς πρὸς
τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παλαιῶν νόμων εἶναι δυσχερὲς ζήτημα,
ἐὰν νόμοι τινὲς ἀναγόμενοι εἰς μὴν τὴν σχέσιν τοῦ δικαί-
ου καὶ ἡ *Visitationsabschied* τοῦ 1743 ἥτις ἀναγέται

εἰς τὸ προσωπικόν τοῦ Kammergericht πρέπει νὰ γενικεύωνται. Μάλιστα ὡς πρὸς τὰς συνεπειὰς τῆς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν ὑπῆρχε κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον μεγάλη διαφορὰ, ἐὰν ἐλάμβανε χώραν εἰς πολιτικὰς ἢ ποινικὰς υποθέσεις (L. 1. § 2 C. de poen. jud. qui male judic.) καὶ εἰδικαὶ διατάξεις ἐπιδραματούοντο περὶ ἀποδείξεως τοῦ ἀδικήματος τούτου. II πρώτη διάκρισις περιῆλθεν εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν τοῦ Μεσαιῶνος, ὅρα ἐν γένει Rosshirt Geschichte. III σελ. 204.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περί τῶν ἀληθῶν λόγων τοῦ αὐστηρότερον ἀξιοποῖνου τῆς δωροδοκίας. Hellie Theorie IV p. 149.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος κατατάσσει τὸ ἀδίκημα ὑπὸ τὴν κατὰχρησιν τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 86) ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρ. 88 διακρίνει ἰδίως τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάλληλός τις περὶ τὴν διαχείρισιν δικαιοσύνης, ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ἢ τὴν ἀπόφασιν περὶ δημοσίων υποθέσεων ἐκτελεῖ μὲν ὡς ὀφείλει τὴν ὑπηρεσίαν του ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν ἐκτελέσῃ δεχέται δῶρον ἢ λαμβάνει ὑπόσχεσιν ὠφέλειας τινος, (εἰρηκτὴ 6 μην. μέχρις 1 ἔτους). Κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τιμωρεῖται ὁμοίως μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ ὅστις διὰ δώρου ἀποπλανᾷ ὑπάλληλον πρὸς μεροληψίαν ἢ παράβασιν τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας του. Περί δωροληψίας τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ ἄλλαι εἰδικαὶ ποινικαὶ διατάξεις, ὅρα Zeitschrift. L. c. 1831. σελ. 480. Κατὰ τὸν πρωσσικὸν νόμον § 360 ὑπάλληλοι αὐτῖνες διὰ πράξιν εἰνα τῆς ὑπηρεσίας τῶν δέχονται, ἢ παραγγέλλουσιν ἄλλους νὰ δεχθῶσι διὰ λογαριασμὸν ἰων, δῶρα ἢ χαρίσματα. τὰ ὁποῖα δὲν ἔχρουσι κατὰ τὸν νόμον δικαίωμα νὰ λάβωσι, καταδικάζονται εἰς τετραπλάσιον τοῦ ληφθέντος, ἀν καὶ δὲν ὑπάρχῃ οὐδεμία ὑποψία παραβάσεως τῶν χρεῶν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ τοιαύτη ὑποψία βάσιμος, ἀποπέμπονται πρὸς τοὺς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐν περιπτώσει σαφὲς ἀποδειχ-

μένης παραβάσεως τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας καταδικάζονται καὶ εἰς εἰρκτὴν § 366, ὅτι ὁ δικαστὴς, ὅστις δέχεται δῶρα ἢ λαμβάνει ὑποσχέσεις ἀπὸ διαδίκους, ἔχοντας δίκην ζῶντιον αὐτοῦ καὶ ἐὰν δὲν ἀποδειχθῇ ἐνοχος παραβάσεως τῶν χρεῶν αὐτοῦ, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας· ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ ὑποψία ἢ ἀπόδειξις τῆς παραβάσεως τῶν χρεῶν του, τιμωρεῖται μὲ τὴν ἐν τῷ § 361 ὠρισμένην ποινὴν. Κατὰ τὸν § 367 δικαστικὸς ὑπάλληλος ὅστις δέχεται δῶρα εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας· μὴ ἀναφερομένας εἰς δίκην, καὶ δὲν καταγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν προϊστάμενόν του τιμωρεῖται κατὰ τὸν § 360. Κατὰ τὸν § 368, ὅστις προσφέρει δῶρα ἢ ὠφελείας εἰς δικαστικὸν ὑπάλληλον, διὰ νὰ τὸν ἔχῃ ὑπὲρ ἐαυτοῦ εἰς δικαστικὰς ὑποθέσεις του καταδικάζεται εἰς τὸ τετραπλάσιον, ἐὰν δὲ ἔγεινε τοῦτο διὰ νὰ κατορθωθῇ ῥητὴ τις ὑπόθεσις καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ ὡς ποινὴν ὅσα προετίθετο νὰ ὤφελθῃ, ἢ εἰς φυλακὴν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὡς τὰ περὶ **corruption des fonctionnaires**, καὶ τιμωρεῖ μὲ ἐκπτώσιν ἀπὸ τῶν πολιτικῶν δικαιομάτων *degradation civique* καὶ χρηματικ. ποινὴν, ἄρθρ. 177 πάντα ὑπάλληλον (δικαστικὸν ἢ διοικητικόν) ὅστις δέχεται δῶρα ἢ ὠφελείας ἢ ὑποσχέσεις· διὰ νὰ διεκπεραιώσῃ ὑπόθεσιν μὴ ὑποκειμένην εἰς πληρωμὴν, ἢ καὶ ἄλλως δικαίαν· ἄρθρ. 178. Ἐὰν ἡ δωροδοκία γένηται διὰ πρᾶξιν καθ' ἑαυτὴν ἀξιόποινον τιμωρουμένην μὲ μεγαλειτέραν ποινὴν παρὰ τὴν *degradation civique*, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ ἐκείνη. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 179 πᾶς ὅστις διὰ βιασπραγίας, ἢ ἀπειλῶν, ἢ ὑποσχέσεων, δῶρων, προσφορῶν, ζητεῖ νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δημόσιον ὑπάλληλον διὰ νὰ λάβῃ ἐπωφελεῖ γυναιμοδότησιν, ἢ θέσιν ὑπάλληλου ἢ ἀντιβαίνουσιν εἰς τὴν ἀλήθειαν ἔκθεσιν, μαρτυρίας, ἐκτιμήσεις, ἢ ἐγκρίσιν δημοπρασίας τινος, τιμωρεῖται μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἥτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν δωροδοκηθέντα ὑπάλληλον.

λον· ἐὰν ὁμοῦς δὲν ἐπῆλθεν ἀποτέλεσμα, μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν καὶ χρηματ. ποινὴν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 ἐὰν ποινικός δικαστής ἢ ὁρκωτὸς κριτής δωροδοκηθῇ ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, καταγινώσκεται προσέτι εἰρκτή. Ὅρα καλὴν ἐξήγησιν τῶν ἄρθρων τούτων παρὰ τοῦ *Hellie Théorie IV. p. 145 — 250*. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν γεννῶνται πολλαὶ ἀμφισβητήσεις, π. χ. ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 179, ἐὰν ἐφαρμόζεται καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκοῦντα, ὅστις δὲν ζητεῖ ἄδικον πρᾶξιν ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον, ὅρα *Hellie Théorie IV. p. 188*. Κατὰ τὸν βασιλικὸν νόμον ἄρθ. 443, ὅστις ὑπόσχεται ἢ δίδει δῶρα ἢ ὠφελίσαν τινα εἰς δημόσιον ὑπάλληλον, διὰ νὰ τὸν παρασύρῃ εἰς κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας του, ἢ διὰ νὰ τὸν κερδήσῃ εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας, χάνει τὸ δῶρον πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου τῶν πτωχῶν καὶ καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ προσέτι καὶ τὸ διπλοῦν αὐτοῦ, ἐὰν δὲ ἡ διαφθορὰ ἀπέβλεπεν εἰς πράξιν ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, καταγινώσκεται καὶ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 445 πᾶς ὑπάλληλος, εἰς τὸν ὅποιον προσφέρεται τι ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ νὰ καταγγείλῃ τοῦτο εἰς τὸν προϊστάμενόν του, ἐὰν δὲ δεχθῇ τὸ δῶρον, ἂν καὶ δὲν ὑπάρχῃ κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας, τιμωρεῖται μὲ παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, τὸ ὅποιον λαμβάνει χώραν καὶ ἂν διὰ τετελεσμένην ἤδη πράξιν τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ προϋπαρχούσης ὑποσχέσεως δεχθῇ ὁ ὑπάλληλος ἀντιμισθίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἐδύνατο νὰ ζητήσῃ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 448. Ἐὰν ὁ δωροδοκῆσας, πρὶν γεῖνῃ ἄλλοθεν γνωστὸν τὸ πρᾶγμα, καταμηνύσῃ τὴν δωροδοκίαν εἰς τὴν ἀρχήν, μένει ἐλεύθερος ποινῆς καὶ λαμβάνει ὀπίσω τὸ δῶρόν του. Ὁ σαζωνικός νόμος ἄρθρ. 313 ἀπειλεῖ τὸν ὑπάλληλον, ὅστις δέχεται δῶρα ἢ ἄλλας ὠφελείας ἢ ὑποσχέσεις (ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 315 συγχωρεῖ εἰς τὴν γυναῖκά του, τὰ τέκνα του ἢ εἰς ἄλλους νὰ δεχθῶσι τοιαῦτα δῶρα), διὰ νὰ πράξῃ ἢ νὰ πειρασθῇ τι ἐναντίον τῶν δημοσίων χρεῶν του.

§ 479. γ.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο προϋποθέτει I δημόσιον ὑπάλληλον περιβεβλημένον ἐπίσημον χαρακτῆρα, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἢ ἰδιότης τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ (α). Δημόσιοι ὑπηρεταὶ ἀπλῶν ὑπηκόων (β) καὶ Ἰδιωτικοὶ ὑπηρεταὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (γ) εἶναι ἀνίκανοι πρὸς τοιοῦτον ἀδίκημα. II Τὸ μέσον τῆς δωροδοκίας εἶναι μὴ θεμιτὸν κατὰ νόμον κέρδος, τουτέστιν ὠφέλεια ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν (δ) καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον καὶ ἂν δοθῇ πραγματικῶς ἢ δι' ὑποσχέσεως (ε), ὅσον μεγάλον ἢ μικρὸν καὶ ἂν ᾖ, καθ' ὅσον III ἀναφέρεται εἰς ἓν προκειμένην πράξιν τῆς ὑπηρεσίας (ζ), εἴτε πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὅτι ὁ ὑπάλληλος θέλει ἐκπληρώσει τὸ χρέος του, εἴτε πρὸς παρεκτροπὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν χρεῶν του (η). ἔξαιρουμένων ὅμως τῶν δικαστῶν, οἵτινες δεχόμενοι δῶρα ἢ ὑποσχέσιν καὶ μετὰ τὴν ἐκπεραίωσιν τῆς ὑποθέσεως, γίνονται ἐνοχοὶ δωροδοκίας (θ) IV Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον I^{ον} ὡς πρὸς τὸν δωροδότην διὰ μόνης τῆς ὑποσχέσεως ἢ τῆς προσφορᾶς (ι), 2^{ον} ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα δι' ἑμῆσου ἢ ἐμμέσου παραδοχῆς τοῦ κέρδους αὐτοῦ ἢ καὶ μόνης τῆς ὑποσχέσεως (κ).

(α) 1. 1 pr. L. 5 L. 9 D. h. t. L. 38 § 10 D. de poenis.

(β) Ἐάν δὲν θεωροῦνται ἐνταῦθα καὶ ὡς ἐμμέσοι δημόσιοι ὑπηρεταὶ, ὡς οἱ Patrimonialrichter. Ἄλλως εἶμι τὸ πρᾶγμα π. χ. ὡς πρὸς ἀπλοῦς διακριτὰς τῶν προσώπων τοῦ ἰδιοκτῆτου, τοῦ εὐγενεῦς κ. τ. λ. καὶ ἄλλους ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους. cf. Meisler recht. Erk. Thl. V. Duc. Nr. 133.

(γ) Καθ' ὅσον ἔν. θεωροῦνται ὡς μέτοχοι τῆς δωροδοκίας τοῦ κυρίου των.

(δ) Ἡ Visitationsabschied εὐαίλει μόνον περὶ δώρου ἢ ὠφελείας. Καὶ τὸ ἑωμαικὸν δικαίον ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν μόνου χρήματι καὶ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ὠφελείας καθὼς ἐξάγεται ἀπὸ τῆς γενικῆς ποινῆς.

(ε) Visitationsabschied ὡς ὅπου μὴ δέπνυται πρὸς ἀδίκημα ἢ πρὸς αἰτίαν.

- (γ) Ἡ γενικὴ ἀπαγόρευσις πώσης δωροληψίας, L. C. de contr. jnd. δὴν δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν παρ' ἡμῖν, καθὼς οὕτε τὸ λοιπὸν περιεχόμενον τοῦ νόμου τούτου. Περὶ τῆς L. 18 D. de off. praes. καὶ τῆς L. 6. § 2 D. de off. proc. ὅρα Püttmann adv. jur. L. 1. c. 4. p. 76.
- (δ) L. 3. 4. L. 6. § pr. § 8 L. 7 pr. h. i. L. 2 §. 2 D. de cond. ob turp. caus.
- (ε) Visitationsabschied = Εἴτε πρὶ ν εἴτε ἀφ' οὗ ἀπαγγελοῦται ἡ ἀπόστασις ἔκ τοῦ ἐναντίου Martin Lehrb. §. 225.
- (ι) Nesp. 124 κρι. 2 καὶ ἀνωτ. Visitationsabschied.
- (κ) L. 4. §. 2. D. de off. proc. L. 46. §. 2 D. de jure fisci. L. 1. C. h. i. Nesp. 17 κρι. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τελειωθείσης τῆς ὑποθέσεως ἡ λήψις δώρου ἄνευ προϋπαρχούσης ὑποσχέσεως εἶναι κατὰ τοσοῦτον ἀξιώ-
ποινος, καθ' ὅσον ἡ ἐγγωρία νομοθεσία τὸ ἀπαγορεύει, ἐὰν
τοῦτο δὲν ὑπάρχῃ, πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τοῦ δικαιώ-
ματος πρὸς ἐπιβολὴν ποινῆς. Heffter Lehrb. σελ. 456.
Ἐκ τῶν παρατεθέντων νέων νόμων π. χ. τοῦ θυρτεμβεργι-
κοῦ βλέπομεν ὅτι γίνονται δεκταὶ ἐξαιρέσεις. Ἐὰν δὲν γίνη
τοῦτο, ὁ νόμος μένει ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀλλὰ χωρὶς ἐφαρμογῆς
εἰς τὸν βίον, πρὸς τοῦ ὁποίου τὰς σχέσεις ἵσταται εἰς ἀντί-
φασιν. Καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν νομικῶν ὅσοι θέλουσι νὰ καταγι-
νώσκεται καὶ ἐνταῦθα ποινῇ, π. χ. ὁ Rosschirt Gesch.
III σελ. 206. λέγουσι τοῦτο περὶ μόνων τῶν δικαστῶν. Τὸ
τοῦ Βράουνσβείγ νομοσχέδιον ἄρθρ. 238 περιορίζει εὐστόχως
(ὡς εἶναι τοῦτο ὠρισμένον ἐκεῖ διὰ τοῦ ἀπὸ 90 Μαρτίου
1742 νόμου) τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς δωροληψίας εἰς τὴν πε-
ρίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος δέχεται δῶρα ἀπὸ τινος, τοῦ
ὁποίου αἱ ὑποθέσεις εἶναι ἤδη ἢ μέλλουσι νὰ τεθῶσιν ἐνώ-
πιον αὐτοῦ, καὶ τὰ δέχεται δι' αὐτάς.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς συστατικὸν τῆς δωροδοκίας δὲν εἶναι ἀ-
ναγκαῖον νὰ θέλῃ ὁ δωροδοκῶν νὰ παρασύρῃ τὸν ὑπάλληλον
εἰς πράξιν ἐναντίον τῶν ὀφειλῶν του ὅρα Visitationsabschied
§. 46. Heffter σελ. 456. nr. 4. Rosshirt Gesch. III. σελ.
206. Ἐχὶ ὅμως τοῦ ἐπιβροῦν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐξομοίωσις τοῦ δωροδότου μετὰ τὸν δωροδοκ-
κούμενον ὡς πρὸς τὴν ποινὴν δυσκόλως δικαιολογεῖται, ὡς
πρὸς τὸν ὑπάλληλον λαμβάνει χάραν προσβολῇ ἰδιαιτέρων
χρεῶν, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸν ἄλλον. Ἀλλ' ὁμοί-
αι πλεῖσται κατὰ τούτους νομοθεσίας τιμωροῦν ὁμοίως καὶ
τὸν δωροδοκῶντα, καὶ τῷ ὄντι ὁσάκις διὰ δωροδοκίας θέλει
τις τὰ κατωρθώτη πικρανομίαν τινά, ἣτις τιμωρεῖται ἀπὸ
τὸν νόμον, π. γ. νόθευσιν, δικαιολογεῖται ἡ τιμώρησις του·
δὲν ὑπάρχει προσέτι ὡς πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις διαφθείρει δι-
οικητικὸν ὑπάλληλον διὰ τὰ λάβῃ π. γ. ἀδειαν ἐπιτηδεύματος·
ἡ αὕτη σχέσις θεωρεῖται ὡς πρὸς ἐκεῖνον ὅστις δωροδοκεῖ δι-
καστὴν εἰς δίκην τινά. Ὁρα L. 31. C. de episc. et cleric.
Neap. 124. κεφ. 2 Feuerbach's Themis σελ. 247. Heffter
σελ 457.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν Visitationsabschied § 46 εἶναι
ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος λάβῃ ὁ ἑδῶν τὸ δῶρον, ἢ ἡ γυνὴ
ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος τότε μόνον εἶναι ἄξιος
ποινῆς, ἐὰν ἐγνώριζε τοῦτο καὶ τὸ ἐνέκρινε.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὁ ὑπάλληλος δὲν δύναται πλεονεκτήσασθαι τὴν σήμερον
τὰ θεωρεῖται ἐν βάρει ποινῆς ὑπόχρεος τὰ καταγγεῖλῃ τὴν γε-
νομένην παρὰ τινος ἀπόπειραν δωροδοκίας αὐτοῦ. Ἡ εὐσυν-
ειδησία τοῦ ὑπάλληλου, ὅστις ἀποπέμπει μεμφόμενος τὸν
δωροδοκοῦντα ἀπωθεῖ τὴν ιδεάν τοιαύτης καταμηνύσεως.
Ὀριστικῶς δὲ καὶ ἡ δικαστικὴ πράξις δὲν καταγιώσκει ποι-
νήν. Ὁρα Martin Lehrb σελ. 545. Κατὰ τοὺς νεωτέρους
νόμους (ὅρα τὴν ἐπὶ τοῦ προηγουμένου παραγράφου σημειώ-
σιν) διατάσσεται τοιαύτη καταμηνύσις. Ὁ δωροδοκῶν φε-
νεται τοῦλάχιστον εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις κατὰ τὴν Neap.
124 κεφ. 2. ὅτι μένει ἐλεύθερος ποινῆς (ὅρα καὶ τὸν βασι-
λικὸν νόμον ἀρθρ. 448), ἐὰν ἐγκαίρως καταγγεῖλῃ τὸ πρᾶγ-
μα. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι ἄξια παραδοχῆς, καὶ συντε-
λεῖ μόνον εἰς πολυτρόπους βλαβερότητας ἐναντίον δημοσίων ὑ-
παλλήλων.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΛΤΕΡΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας περὶ τὴν
ὕπηρεσίαν.

Jo. Valent. Strauss. Diss. de poena mendacii et criminis
residui. Marb. 1736.

Kleinschrod. über die Unterschlagung. anvertranten
Staats—vermögens (im Archiv. Bd. III. nr. 5). Ros-
shirt von crim. residui (N. Archiv. X. nr. 18).

§. 481.

Ἡ ἀπιστία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν (crimen de residuis)
πράττεται παρὰ ταύτου ὅστις ἀνθαιρέτως μεταδίδῃ εἰς ἰδιω-
τικὴν αὐτοῦ ρομὴν τὴν πρὸς φυλακὴν ἐμπιστευμένην αὐτῷ
δημοσίαν κινητὴν περιουσίαν (α).

D. XLVIII. 13.

(α) Διάφοροι γερμανικοὶ εἰδικοὶ νόμοι ἀπομακρύνονται τοῦ ὅρισμοῦ τού-
του, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν καὶ ὡς πρὸς τὰ οὐσιαστικά. Martin Lehrb.
§ 232.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ σημεριναὶ ἰδέαι μας περὶ ἀπιστίας περὶ
τὴν ὑπηρεσίαν παράγονται ἀπὸ τὰς ῥωμαϊκὰς διατάξεις περὶ
τοῦ crimens peculatus καὶ crimen de residuis. Τὸ πρῶ-
τον ἀναγόμενον ἔχει μόνον εἰς τὸ pecunia publica, ἀλλὰ
καὶ εἰς τὸ sacra καὶ religiosa περιελάμβανε πολὺ περισσό-
τερον παρὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν διαχειριστῶν τοιαύτης περι-
ουσίας. Εὐνοχὸς αὐτοῦ ἐγένετο πᾶς ὅστις διὰ contrectatio far-
tiva ἐβάλλε χεῖρα εἰς τὴν δημοσίαν περιουσίαν (κατὰ τὴν ἀ-
νωτέρω σημειωθείσαν ἔκτασιν) εἴτε ἦτον ἡ πρᾶξις του ἀφαί-
ρεσις εἴτε interversio (Rosshirt in Archiv. des Crimi-
nals. X. σελ. 454. Rosshirt Gesch. III. σελ. 194. Hef-
fler Lehrb. σελ. 437). Τὸ crimen de residuis ἦτο ἡ ἐν

γνώσει προσβολή τῶν χρηῶν τοῦ διαχειριστοῦ ὡς πρὸς pecunia publica δι' ἰδιωφίλους κατακρατήσεως ἀντικειμένων ἀνηκόντων εἰς ταῦτα. L. 2. 4. § 3—6 L. 9. § 6. L. 14 D. ad L. Jul. de pecul. Brakenhöft in Rosshirt's Zeitschrift III. σελ. 93. Woringen de natura crim. de residuis. Heidelb. 1828. Rosshirt Gesch. III. σελ. 197—200. Heffter Lehrb. σελ. 446. Πολλὰ ἐκ τῶν διατάξεων τούτων δὲν εἶναι πλέον ἐφαρμοσταί, καὶ τὸ ἀδίκημα ἔλαβεν ὡς ἐκ τῆς δικαστικῆς πράξεως καὶ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ἄλλην σημασίαν, καθ' ὅσον περιέχει τὴν ἀπιστίαν ὑπ' ἀλλήλου, ὅστις δαπανᾷ πρὸς ὠφελειάν του δημοσίου χρήματα, τὰ ὅποια ἦσαν ἐμπιστευμένα εἰς αὐτόν, καὶ τὰ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ κράτος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. 1^{ον} ἀδίκημα τοῦτο ἐμφανίζεται πολυτρόπως· 1^{ον} συχναίς συνδυάζεται μὲ ἀπάτην ἢ νόθευσιν πρὸς ἀποκρυψιν τῆς ἀπιστίας, 2^{ον} ἄνευ falsum μὴ παραδιδόμενων ἢ μὴ ἐγγραφομένων εἰς τοὺς λογαριασμοὺς δημοσίων χρημάτων, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἔχων νὰ φυλάξῃ ἢ νὰ παραδώτῃ εἰς ἀρχὴν τινα δημοσίου χρήματα, τὸ ὑπεξαίρει μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὸν ἑαυτοῦ, 3^{ον} διὰ χρήσεως τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς δάνεια ἐπὶ τόκῳ τὸν ὅποιον λαμβάνει ὁ ὑπάλληλος διὰ τὸν ἑαυτόν του, 4^{ον} δι' ἐπιχειρήσεων, ὅχι δανείων, τὰς ὁποίας ἐπιεξάγει ὁ ὑπάλληλος μὲ τὰ ἐμπιστευμένα εἰς αὐτόν χρήματα πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ ὠφελειαν, π. χ. ἀργυραμοιβῆς, ἢ ἀγοραπωλησίας δημοσίων ὁμολογιῶν, 5^{ον} δι' ἄλλων παρανομιῶν, τὰς ὁποίας ὁ ὑπάλληλος πράττει ὡς πρὸς τὰ ἐμπιστευμένα εἰς αὐτόν δημοσίου χρήματα (χωρὶς ὅμως ἰδιωφελῆ προαίρεσιν), ὡς π. χ. δανείζων τὰ δημοσίου χρήματα ἄνευ τῆς ἀναγκαίας ἀνωτέρας ἐγκρίσεως, ἀλλὰ πρὸς σφέλος τοῦ δημοσίου. Οἱ ὑπὸ τοὺς ἀρθ. 1 καὶ 3 ἀναφερόμενοι τρόποι τότε μόνον εἶναι ἀξιόποιντοι ὅταν κηρύττονται τοιοῦτοι δι' ἐγγωρίου νόμου.

Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ποινικὸν νόμον ἔχοντα τοιαύτην ἐκβασιν.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 161 πραγματεύεται περίσπασιν τῶν ὑπαλλήλων, ὅχι μεταξὺ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικημάτων, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ιδιωτικῶν, καὶ κηρύττει κακούργημα τὴν ἀπιστίαν παντός, ἔς γε κατακρατεῖ ἢ ιδιοποιεῖται δημόσιον τι πρᾶγμα ἔχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5 φιορίνια, τὸ ὅποιον δυνάμει τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του ἢ εἰδικῆς παραγγελίας ἀρχῆς τινος ἦτο ἐμπειπιστευμένον εἰς αὐτόν.— Κατὰ τὸν πρωσσικὸν νόμον § 418 ὁ ὑπάλληλος, ὅστις δὲν καταθέτει ἀμέσως εἰς τὸ ταμεῖον τὰ πληρωθέντα εἰς αὐτόν δημόσια χρήματα, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου 6 καθ' ἑκατόν. Κατὰ τὸν § 419 γίνεται ἐκπτώσις, ἐὰν δαπανήσῃ τὰ χρήματα εἰς ιδιωτικὴν του χεῖρσιν, ἢ ἐξάξῃ ἀπὸ τοῦ ταμείου τὰ εἰς αὐτὸ κατατεθέντα χρήματα ἢ χρηματικὴν ἀξίαν ἔχοντα γραμμάτια. Ὡς ἀδικημα τῆς ἀπιστίας ὡς πρὸς τὸ ταμεῖον θεωρεῖται § 420 ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν προξενεῖ τις ἐν γνώσει ζημίαν εἰς τὸ ἐμπειπιστευμένον αὐτῷ ταμεῖον ἀφαιρῶν τὰ εἰς αὐτὸ ἀνήκοντα χρήματα ἢ ὁμολογίας, καὶ εἰ μὲν ἡ ζημία συμποσοῦται εἰς 50 τάληρα ἢ ὀλιγώτερα, λαμβάνει χώραν ἐκπτώσις καὶ ἀνεκάνοτης πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ κράτους, εἰδὲ ὑπερβαίνει εἰς τὰ τάληρα, καταγινώσκεται προσέτι καὶ κάθειρξις 2—4 ἐτῶν. Κατὰ τὸν § 423 παρατείνεται ἡ ποινή, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ταμείου του, γίνεται ἐνοχὸς σφραγερῶν ἐγγραφῶν ἢ νοθεύσεων. Ἐὰν δὲ τὸ ἔλλειμμα δὲν ἀναπληρωθῇ ἀμέσως, κρατεῖται ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν § 424, συνδουζόμενον μὲ τὸν § 344 εἰς δημόσιον κατὰστικμα καὶ ὑποβάλλεται εἰς δημόσια ἔργα μέχρις οὗ ἀποδώσῃ τὸ ἔλλειπον, τυχόν δὲ καὶ διὰ βίου, (ὅρα περὶ τούτου Διατάγματα εἰς Mannkopf. σελ. 233). Ἐὰν ὁ ἄπιστος ὑπάλληλος ζητήσῃ νὰ ἀραπετεύσῃ καὶ νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὅλον

τὸ ταμείον ἢ μέρος αὐτοῦ, καταδικάζεται εἰς διὰ βίου κά-
 θειρζιν, ἐν δὲ ἰδιαιτέρῳ ἐπιβαρυντικῇ περιπτώσει, εἰς
 θάνατον, (ὅρα καὶ εἰς τοὺς § 426—55 ἰδιαιτέρας διατά-
 ξεις).—Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθ. 169) τιμωρεῖ τὸν
 εἰσπράκτορα ἢ ἐπιστάτην εἰσπράξεως ἢ ὑπόλογον, ὅστις ὑ-
 εξαίρει δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ χρήματα, ὁμολογίας, ἢ ἔγγραφα,
 τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του εἶχε παρ' αὐτοῦ διὰ νὰ
 τὰ φυλάξῃ, μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ. ἐὰν ἡ κατακρατηθεῖσα πο-
 σότης συμποσοῦται ὑπὲρ τὰς 3000 φράγκων, ἢ ἐὰν ὑπάρ-
 χωσιν ἄλλαι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 170,
 ἐπὶ κατωτέρας ποσότητος καταγινώσκεται εἰρκτὴ 2—§ ἐτῶν
 καὶ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, κατὰ πᾶσαν
 δὲ περίπτωσιν γρηματικὴ ποινὴ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 173 κα-
 ταδικάζεται εἰς δεσμὰ ὁ δικαστὴς, διοικητικὸς ὑπάλληλος
 καὶ πᾶς δημόσιος ὑπηρετὴς ὅστις ἀφανίζει ἢ κατακρατεῖ ἔγ-
 γραφα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ὄφειλε νὰ φυλάξῃ.
 Ὅρα περὶ πάντων *Hellie Théorie vol. IV. p. 75* κτλ.—
 Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 362 διακρίνει ἐπὶ τῆς ὑπεξαίρεσεως
 χρημάτων ἐμπεπιστευμένων εἰς τινὰ τρεῖς βαθμούς. 1^{ος} βα-
 θμός. ὅστις ἀπίστως ἰδιοποιεῖται χρήματα ἢ χρηματικὴν
 ἀξίαν ἔχοντα πράγματα, τὰ ὅποια δυνάμει τῆς δημοσίας ὑ-
 πηρεσίας του ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ, ἢ νὰ τὰ
 παραδώσῃ εἰς ἄλλην ἀρχὴν, εἴτε ἐπράξε τοῦτο μὲ τὴν προ-
 αἰρέσειν καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ τ' ἀποδώσῃ ποτε. εἴτε ὅχι,
 ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν
 τῆς διακεκριμένης κλοπῆς 1^{ης} καὶ 2^{ης} κλάσεως 2^{ος} βαθμός,
 (ἄρθ. 363), ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ζητήσῃ διὰ νοθεύσεως νὰ κρύψῃ
 τὸ ἔλλειμμα ἢ δὲν ἐγγράψῃ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του ποσὰ
 τὰ ὅποια ἔλαβεν, ἀποπέμπεται ὁμοίως τῆς ὑπηρεσίας, καὶ
 τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς διακεκριμένης κλοπῆς 3^{ης} κλά-
 σεως, 3^{ος} βαθμός. Ἐὰν φύγῃ λαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ τὸ τα-
 μείον καταδικάζεται εἰς εἰρκτὴν 8—12 ἐτῶν καὶ εἰς ἀτιμω-

τικήν ἐκθῆσιν) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 365 ὅστις διὰ καταχρήσεως τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας τοῦ ἰδιοποιεῖται πρὸς ἴδιον ἑαυτοῦ ὄφελος τὰ ἐμπεπιστευμένα εἰς αὐτὸν χρήματα, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ τιμωρεῖται ὡς κλέπτης. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 456 ὅστις χωρὶς προαίρεσιν τοῦ νὰ σφετερισθῇ τὸ κεφάλαιον, τοκίσῃ πρὸς ὄφελός του τὰ ἐμπεπιστευμένα εἰς ἑαυτὸν χρήματα, ἢ ἄλλως πως προσπορίζεται ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ καταδικάζεται νὰ ἀποδώσῃ τὸ τριπλάσιον τοῦ κέρδους τοῦ. Εἰς Ὀλδεμβούργον δ' ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1836 νόμος μετέβαλεν ἐπὶ τὸ κρείττον τὰς διατάξεις ταύτας, καὶ τὸ 2ον ἄρθρον αὐτοῦ λαμβάνει μὲν τινας περιορισμούς ὑπ' ὧν τὴν προαίρεσιν τῆς ἀποδόσεως, — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 243 πραγματεύεται εἰς τὰ περὶ ἀπιστίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ περὶ τῆς ἀπιστίας δημοσίων ὑπηρετῶν, δημοτικῶν ὑπαλλήλων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 421 τιμωρεῖ ὡς ὑπεξαίρεσιν ἐμπεπιστευμένων χρημάτων μὲ τὴν ποινὴν τῆς ὑπεξαίρεσεως, τὴν πρᾶξιν ἐκείνου, ὅστις ὑπεξαίρει χρήματα ἢ ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν δυνάμει τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του, διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἢ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς ἀρχὴν ἢ εἰς ἰδιώτην τινα· εἰς τὸ ἄρθρ. 423 κηρύττεται καθυστερήσις Restsetzung (καὶ καταγινώσκειται ποινὴ ἢ τῆς ὑπεξαίρεσεως), εἰάν τις ὑπεξαίρεσιν τὰ ἐμπεπιστευμένα εἰς αὐτὸν χρήματα ἢ ἐφόδια, ἢ ἱκανοποίησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δανειστιάς του, ἀναλαμβάνων νὰ πληρώσῃ αὐτὸς ἀντ' ἐκείνων ὅσα ὀφείλουσιν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπηρεσίαν, καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς ἀπένδειξιν ὡς γενομένης δῆθεν τῆς πληρωμῆς, ἢ ἀπατηλῶς δανείζῃ μὲ τόκον πρὸς ὄφελός του χρήματα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἶναι ἐμπεπιστευμένα εἰς χεῖράς του. Ἐάν ὁ ὑπάλληλος ἄνευ προαίρεσεως τοῦ νὰ ὠφελῇ δανείσῃ ἐκ τοῦ ταμείου χρήματα, ἢ ἄνευ ἀδείας λάβῃ δάνεια, σύμφωνα ὅμως μὲ τὴν ἀλλήθειαν ἐγγράφῃ ταῦτα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του, ἀποπέμ-

πεται τῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 424 ἐπὶ νοθεύσεως τῶν λογαριασμῶν ἐπιβάλλονται αἱ ποιναὶ τῆς καθυστερήσεως καὶ νοθείας δημοσίων ἐγγράφων, δηλαδὴ εἰρκτὴ μέχρις 90 ἡμερῶν.—Τὸ διὰ τὴν Β αὐτὴν νομοσχέδιον διακρίνει εἰς τὸν § 640 (ὡς ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος) τὴν ἀπιστίαν τῶν ὑπολόγων ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, καθ' ὅσον τὸ ὑπεξαίρεθὲν ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 50 φιορίνια ἢ εἶναι κατώτερον· θέτει εἰς τὸν § 642 τεκμήριά τινα τῆς πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν χρήσεως διακρίνει εἰς τὸν § 643 τὸν συνδυασμὸν τῆς νοθεύσεως μετὰ τὴν ἀπιστίαν καὶ τιμωρεῖ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν § 648 τὰ ἀνευ ἀδείας δάνεια δημοσίων χρημάτων, καὶ εἰς τὸν § 650 τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν εἰς δημοσίον τι ταμεῖον χρημάτων.

§. 482.

I Ὑποκείμενον μὲν τοῦ ἀδικήματος τούτου εἶναι ὑπάλληλος τοῦ κράτους ἢ κοινότητος, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ἐπιτετραμμένη εἰσπραξίς, διαχείρησις ἢ ἐξόδουσις τῆς δημοσίας περιουσίας, ἰδίως εἰς χρήματα ἢ ἄλλα ἀντικαταστατὰ πράγματα. II Ἀντικείμενον δὲ αὐτοῦ ἡ δημοσία περιουσία (pecunia public) εἰς πλατυτάτην ἐννοίαν (α), καθ' ὅσον ἡ περιουσία αὕτη ἀνάγεται εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου, καὶ περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κατὰ νόμον φύλαξιν αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ γίνῃ χρήσις αὐτῆς κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας (β). III Θεωρεῖται δὲ τετελεσμένον διὰ πάσης πράξεως ἢ παραλείψεως, διὰ τῆς ὁποίας τὰ κτήματα τὰ ὅποια κατ' ἀρχὰς κατειχόντο διὰ τὸ Κράτος ἢ διὰ τὴν κοινότητα, μεταβαίνουσιν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν νομὴν (γ) τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπομένως ὅχι μόνον I^{ον} διὰ πραγματικῆς δαπάνης τῶν δημοσίων κτημάτων εἰς ἰδιωτικούς σκοποὺς (δ)

ἀλλὰ καὶ 2^{ον} διὰ πάσης ἐκ προθέσεως πράξεως, ἐκ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ κρατήσῃ τὰ κτήματα ἐκεῖνα δι' ἑαυτὸν (ε), καὶ μάλιστα 3^{ον} δι' ἀπλῆς παρακρατήσεως, ὅταν ὤφειλεν ὁ ὑπάλληλος νὰ δαπανήσῃ τι εἰς ῥητοὺς σκοποὺς, καὶ δὲν ἐδαπάνησεν (ζ) εἰς αὐτοὺς, ἡ ἐφύλαττε πρὸς ἀπόδοσιν, καὶ δὲν τὸ παραδῶσιν κατὰ τὸν ὠριμέγον καιρὸν (η), χωρὶς ν' ἀπαιτῇται κατὰ νόμον, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἰδιαιτέρα τις προαίρεσις. (θ).

(α) L. 15. 17. D. de V. S. L. 4. §. 7. D. h. i. Ἰδίως L. 40. C. de decur.

(β) ἐκ τῆς ὑπερσείας παρακρατήσεως τῶν κτημάτων δὲν ὑπάγοντα ἐνταῦθα. Martin Lehrb. §. 233.

(γ) Τοῦτο θέτει τὴν ἐροθεϊκὴν γραμμὴν μετὰ τοῦ residuum καὶ τοῦ peculatus. L. 6. §. 2. in f. D. h. i.

(δ) Pecunia ablata εἶναι τὸ κοινὸν γνώρισμα τοῦ peculatus. crim. repet. καὶ erim. residui L. 14. D. h. i. Ἀλλ' ἡ ablatio λέγεται κυρίως ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τοῦτο residere. L. 4. §. 3. D. h. i.

(ε) Οὗτος εἶναι εἰς τῶν διαφόρων τρόπων, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ πρὸς τοὺς ἄλλοις ὁ Νομ., 40. Κωδ. de decur.

(ς) Π, γ. Δ' ἐκθέτεις ἐσφαλμένου λογαριασμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφονται πλείοντα ἔσοδα, ὀλιγώτερα ἔσοδα καὶ τῶν τοιούτων L. 10 D. h. i.

(ζ) L. 2. C. 4. §. 4. L. 10. pr. D. h. i.

(η) L. 9. §. 6. D. h. i.

(θ) Οἱ νόμοι τοῦλάχιστον δὲν ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου animus laesi faciendi καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ αὐστηρότης αὕτη ἐννοεῖται ἐκκλῶς.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἰδιάζοντας βωμαϊκοὺς κανονισμοὺς ὡς πρὸς τὰ ταμεῖα, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ταμίαι ἦσαν ὑπεύθυνοι μόνον διὰ τὸ γένος καὶ τὸ ποσὸν τῶν εἰσπραττομένων χρημάτων ἐνῷ παρ' ἡμῖν ἐμφανίζεται συχνάκις ὁ ὑπάλληλος ὡς θεματοφύλαξ μᾶλλον τῶν δημοσίων χρημάτων. Ἐντεῦθεν ὁδηγεῖται τις καὶ εἰς τὸ νὰ προσδιορίσῃ, τί καταριθμεῖται εἰς τὸ crimen de residuis.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο δὲν ἀρεῖ μόνον ἡμέλεια. Tittmann Handb II. σελ. 446, ἀλλ' ὁ δόλος

υπάρχει, ἅμα ὁ ὑπάλληλος ἐγίνωσκεν, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν δημόσια, ὅτι δὲν ἐπραττε κατὰ τοὺς προσδιορισμένους σκοποὺς καὶ τὰς ὑπαρχούσας ὁδηγίας, καὶ ὅτι τοῦτο ἀπέδαινε πρὸς ἐλαβὴν τοῦ δημοσίου. Rosshirt im Archiv. des Criminalr. X. σελ. 470. Ὁ animus lucri faciendi δὲν εἶναι οὐσιωδῶς ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλ' ἐπιβαρύνει μόνον τὴν ποιήν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν δύναται τὸ ἀδίκημα τοῦτο νὰ πραχθῇ ἐπὶ χρημάτων παρακτατεθεμένων εἰς χεῖρας ἀρχῆς τινος, ἀνηκόντων δὲ εἰς ιδιότηας, ὡς ὁ Φάισερβαχ δι' ἐκχυρίζεται ἐν γένει λέγομεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθόν· ὑπόταν τὸ κράτος εἶναι ὑπεύθυνον δι' αὐτὰ, καταντᾷ τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ὑπεξηρεῖτο δημοσίον πρᾶγμα. Rosshirt im Archiv. X. σελ. 465. Ὅρα περιεργόν τινα περὶ πτωσιν εἰς Hitzig's Annalen Heft 20. σελ. 302. Καὶ εἰ νῆαι νομοθεταὶ ἐκλαμβάνουσι τὸ ἀδίκημα εἰς ταύτην τὴν ἐκτεταμένην σημασίαν. Ὅρα καὶ πάλιν Archiv X. σελ. 465.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὅτι τὸ ἀπλοῦν ἔλλειμμα τοῦ ταμείου δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἀδίκημα, ὅρα Hertel in neuen Archiv des Criminalr. XII. σελ. 145.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐλπίς τοῦ ὑπαλλήλου, ὅτι θέλει ἀναπληρώσει τὸ ἔλλειμμα, δὲν ἀναιρεῖ τὸ ἐξιοποῖνον, καθὼς οὔτε ἡ πρότασις τοῦ ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς ὁρισμένου καιροῦ τὸ ἀναλυφθέν εἰς τὸ ταμεῖον ἔλλειμμα, ὑποτίθεται ὅμως ὅτι τὸ ἀδίκημα εἶναι ἤδη τετελεσμένον κατὰ νόμον καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ γυναισμάτα. Τὰ περὶ ιδιωτικῆς ὑπεξαίρεσεως δὲν ἀρμόζουσιν ἐξ ἀναλογίας ἐνταῦθα, καθότι ἐνταῦθα ὁ νόμος θεωρεῖ τὴν ἐδικαιτέραν παράστασιν τῶν χρητῶν, καὶ κηρύττει ἀξιοποῖνον πᾶσαν ἀνεῦ ἀδείας δαπάνην τῶν ἐμπεπιστευμένων εἰς τὸν ὑπάλληλον χρημάτων. Gönnér Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern I. σελ. 324. Brinkmann wissenschaftlichpraktische Rechtskunde σελ. 329.

§. 482. α.

Ἡ *ποινή* (α) τοῦ ἀδικήματος εἶναι, ὡς συνέπεια τῆς ἀτιμίας, ἡ ἀποστέρησις τῆς ὑπηρεσίας (β), καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ *τετραπλοῦ* (γ) τῆς παρακρατηθείσης ἢ ὑπεξαίρεθείσης ποσότητος (δ).

(α) Ὁχι θάνατος (ὡς ἐν §. 485 τῆς 8ης ἐκδ.) ἐφ' §. 11 Εἰσηγ. de publ. jud. 'Ο Νομ. Κωδ. de crim. pec. (ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ ἐκ τῶν πηγῶν αὐτοῦ, τῶν νομ. 1. καὶ 2. Κωδ. Θεοδ. αὐτόθι, ἀν καὶ δὲν ὁμολογοῦσι τοῦτο τινες;) ὁμιλεῖ μόνον περὶ Peculatus τῶν ἑπάρχων.

(β) L. 2, 12. C. de dignit. Ἀνέκωνος πρὸς τὸ νὰ διερωτῇ πάλιν εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν δὲν κηρύσσεται ὁ ὑπάλληλος οὔτε ἐν γένει οὔτε ἀπολύτως εἰς τὴν L. 6. §. 1. D. de mun. τὴν L. 12 C. de suscept. τὴν L. 2. C. de palat.

(γ) Ἀνεκατάστασις τοῦ ἐλλειπόντος καὶ, ἐκτὸς τούτου, τὸ τρίτον μόνον μέρος τῆς ὑπεξαίρεθείσης ποσότητος ἔχει τοῦ τετραπλοῦ μόνον ὡς ὁ Schulting ad Pauli R. S. V. 27 not. λέγει, καὶ ὡς ὁ Martin καὶ ἄλλοι παραδέχονται τὸ ὅτι οὗτοι εἶναι εἰς προφανῆ ἀντίφασιν μὲ πᾶσαν ἐξ ἀναλογίας τοῦ δικαίου κρίσιν (ιδίως ἐὰν συνδυασθῶσι τὰ περὶ τοῦ προκαταμένου ἀδικήματος μὲ τὰ διατεταγμένα περὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὁμείων ἀδικημάτων τῶν ὑπαλλήλων καὶ μὲ τὴν ποινὴν τοῦ Peculatus, L. 6. §. 2. L. 13 D. h. t. εἰς τὴν L. 4. §. 5. D. h. t. qua lege damngius, amplius tertia parte, quam debet, punitur, αἱ λέξεις a. tertia parte δὲν σημαίνουσιν ἕλλη τι παρὰ a. tria p. a. tribus partibus. ὅρα Gothofred ad L. 1. C. Th. de crim. pec.

(δ) Περὶ τῆς τιμωρίας δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἢ κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν, πρὸς Koch inst. § 639 Meister princ. §. 348, Quistorp Thl. 1 § 417 Tittmann Handb. §. 287.

ΤΡΙΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως τῶν
δικαστικῶν χρεῶν.

§ 483.

Τὸ ἀδίκημα τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν πρᾶτ-

τεται παρὰ δικαστοῦ, ὅστις εἰς δίκην τινα εἴτε μὴ ἐκτελῶν
 εἴην ὑπηρεσίαν του (*denegata vel protracta justitia*), εἴτε
 ἐκτελῶν αὐτὴν παρανόμως, προξενεῖ εἰς τινα τῶν διαδίκων
 ἄνομον ὠφελίαν ἢ βλάβην, καθόσον ἡ πράξις του δὲν ἀπο-
 τελεῖ ἄλλο κατωνομασμένον ἀδίκημα (α).

(α) Ἰδίως κατωνομασμένον ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν εἶναι π.χ.
 καταπίσιν, δωροδοκίαν ἢ ἄλλο *crim repetund*, ἢ κοινὸν ἀδίκημα, εἶναι
 ἀπὸ τῆς διὰ ψευδῶν παραστάσεων, ἐμφάνεισιν ἐγγράφων καὶ τὰ τοιαῦτα.

§ 484.

Τὸ εἰρημένον ἀδίκημα δύναται νὰπραχῇ I εἰς πᾶσαν
 ὑπόθεσιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων
 (α) δικαιοδοσίαν, I^{ον} εἰς πολιτικὴν, ὅχι μόνον δι' ὀριστικῆς
 ἀποφάσεως ἀδίκου ἢ ἀκύρου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐναρξιν
 ἢ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης διὰ πάσης ἄλλης πράξεως ἢ
 παραλείψεως, ἐκ τῆς ὁποίας προξενεῖται βλάβη εἰς τὸν
 ἓνα τῶν διαδίκων πρὸς ὠφελος τοῦ ἄλλου (β) 2^{ον} εἰς ποι-
 ρικὴν, εἴτε προσγίνεται ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως ὠφέλεια
 εἴτε βλάβη εἰς τὸν κατηγορούμενον (γ) II ὡς συστατικὸν
 δὲν ἀπαιτεῖται παράνομος πρόθεσις (ἐκ προαιρέσεως μερο-
 ληψία) (δ) καὶ αὐτὴ ἡ ἀμέλεια εἶναι ἀξιόποινος ὅσον εἰς
 ποινικὰς ὅσον καὶ εἰς πολιτικὰς δίκας. (ε)

(α) Κανὼν τῶν ἐνταῦθα ἀρμοζόντων νόμων δὲν ἀνφέρεται εἰς πράξεις ἐκουσίας
 δικαιοδοσίας. Martin Lehrb. §. 228 Anm 10.

(β) Αἱ διατάξεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου περὶ τοῦ *iudex qui litem suam facit*
 εἰναι ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, ἀλλὰ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι. H. C. G. O.
 v. J. 1555 Thl. III. Tit. . 53 §. 6. 10 καὶ ἡ R. A. v. J. 1654 §. 100
 157.

(δ) L. 8. §. 2. C. ad L. jul. de vi publ. l. 10. D. de cust. et exhib.
 reor. l. 5. C. αὐτόθι. Ἰδίως δὲ P. G. O. art. 1. 20. 21. 61. 150.

(δ) *Ἐκ παρακλήσεως, φιλίας, ἔχθρας ἢ ἄλλων τοιούτων αἰτιῶν ὡς ἡ C. G. O.
 a. a. O. λέγει.

(ε) *Ἐξ ἀνικανότητος, ἢ ἀπειρίας, καὶ ὁρεοῦότητος, διαμφορᾶς

ἡ κακία τοῦ δικαστοῦ α. R. A. v. 1654 § 109. Περὶ τῆς ἀμελείας τοῦ δικαστοῦ εἰς ποινικάς ὑποθέσεις ὅρα τὰ σημειωθέντα ἔρθρα τῆς R. G. O. **Σημ. 1** τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ῥωμαϊκῶν τινῶν νόμων καὶ τῶν χωρίων τῆς C. G. O. δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν, ὅτι εὐρίσκονται ἐν αὐτοῖς πειθαρχικαὶ διατάξεις, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται τις νὰ ἐξάξη, ὅτι ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ τιμωρῆται καὶ μὲ δημοσίαν ποινὴν. Ὅθεν καὶ ὁ Φάυερβαχ προχωρεῖ πολὺ, ἐὰν κηρύττῃ ἀξιοποῖνον τὴν ἀμέλειαν. Χωρεῖ βέβαια πειθαρχικὴ ποινὴ, ἐὰν ὁ δικαστὴς ἀποφασίσῃ ἀτόπως δίκην τινα, ἢ ἐὰν τὴν ἀφήσῃ ἐκ βαθυμίας νὰ κῆται ἀθεώρητος πολὺν καιρὸν· ἀλλὰ δὲν ἀρμόζει κατ' αὐτοῦ ποινὴ ὦς ἐπὶ διαστροφῇ τοῦ δικαίου· ὅρα Bauer Lehrb. § 379 not. a. Τῷ ὄντι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶχεν ὁ δικαστὴς ἰδιωφελῇ προαίρεσιν· ὁ δόλος ὑπάρχει, ἐὰν ἤξευρεν, ὅτι πράττει παρὰ τὰ χρεὴ του, καὶ ὅμως ἐπραξε παρὰ τὰ χρεὴ του ἢ ἐβράδυνε νὰ πράξῃ.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ παραβλέψεως τῶν ἀδικημάτων, ὅταν π. χ. ὁ δικαστὴς παραλείπῃ τὴν περὶ αὐτῶν ἀνάκρισιν, ἐὰν γίνῃ τοῦτο κατὰ προηγηθεῖσαν συνεννόησιν μὲ τὸν ἀδικήσαντα ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τοῦ συναιτίου εἰς τὸ πρᾶχθον ἀδικημ., ἐὰν δὲ γίνῃ ἄνευ συνεννόησεως, δύναται νὰ ὑπάρχῃ δωροδοκία, ἢ νὰ λάβῃ ῥώραν πειθαρχικὴ ποινὴ. Ἀλλὰ κυρίως διαστροφῇ τοῦ δικαίου τότε μόνον ὑπάρχει, ὅταν ᾖναι ὁ δικαστὴς πεπεισμένος, ὅτι ὤφειλε κατὰ χρεὸς νὰ κάμῃ περὶ τοῦ πράγματος ἀνάκρισιν, καὶ μολοντοῦτο παρέλιπεν αὐτήν. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ L. 8. §. 2. D. ad L. Jul. de vi publ. L. 40 D. de custod. Nεκρ. 77 ἐν τέλει.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ βαρυτάτη πασῶν περιστάσις εἶναι, ὅταν ὁ δικαστὴς ἐκ προαιρέσεως πράττῃ ἐναντίον τῶν καθεστῶτων νόμων περὶ διαχειρήσεως τῆς δικαιοσύνης, ἰδίως ὅταν ἐν ἐν γνώσει ἐκδίδῃ ἐσφαλμένην ἀπόφασιν. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, τιμωρεῖται ἡ πράξις ὡς falsum, L. 4. § 3. D. ad

leg. corn. de fals. ἐξέτειναν δὲ τὴν ἐννοίαν οἱ ἐξῆς νόμοι Νομ. 13. § 1 κώδ. de judic. Νεαρχ. 143 κεφ. 1. ὅρα καὶ Heffter Lehrb. σελ. 458. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ὑπάγεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 371 ἀπειλεῖ μὲ ἐκπτώσιν καὶ κάθειρξιν 2—5 ἐτῶν τὸν δικαστικὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἐν γνώσει πράττει ἐναντίον τῶν χρεῶν του. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον ἄρθ. 456 εἶναι *forfaiture* κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον ἄρθ. 357 καταπίσις τῶν ὑπὸ κῶν· κατὰ τὸν σαξωνικὸν ἄρθ. 341 εἶναι παραβίασις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἐκθέτει τὸ ἀδίκημα τῆς διαστροφῆς τοῦ δικαίου καὶ καταριθμεῖ εἰς αὐτὸ τὴν πράξιν τοῦ δικαστοῦ, ὅστις ἐν γνώσει τιμωρεῖ ἀθῶον ἢ ἐπιβάλλει εἰς ἐνοχον σκληροτέραν παρὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον ποινὴν, ἢ ἐν γνώσει πράττει ἀδικίαν εἰς τὴν ἀπόφασίν του περὶ διαφορᾶς τινος ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἄρθ. 624 ἀπειλεῖ τοὺς δικαστάς, οἵτινες ἐν γνώσει ἐκδίδουσιν ἀδίκους ἀποφάσεις, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπορείας ἐάν δὲ γίνῃ τοῦτο εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐάν ὁ δικαστὴς παρὰ νόμῳ ἐπιχειρήσῃ ἀνακρίσεις, ἢ φυλακίσῃ τινα, ἢ ἀναβάλῃ τὴν ἀνάκρισιν, ἢ κάμῃ κατ' οἶκον ἐρευνᾶς, πρέπει νὰ διακρίνηται ἢ περίπτωσις, καθ' ἣν πράττει ἐκ προαιρέσεως μὲ τὴν συνείδησιν, ὅτι εἶναι ἐναντίον τῶν χρεῶν του π. χ. εἰς πάθος ἀπὸ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττει ἄνευ τοιαύτης προαιρέσεως καμῶν τοῦτο ἀδίκως. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή (v. Jagemann über die Mittel zur Unterdrückung der Missbräuche der Untersuchungs beamten. Carlsruhe 1839), καθότι εὐκόλως δύναται ὁ δικαστὴς νὰ πρίττῃ ἀπὸ ληθησμένην δόξαν

ἢ ὑπερβολικὸν ζῆλον αἱ δὲ ἀπειλαὶ ποινῆς εἰς ὅλας ταύτας τὰς περιστάσεις ἐνδέχεται νὰ τὸν καταστήσωσι περίφρονον καὶ ἀμελῆ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Μερ. 2. ἄρθ. 86 θεωρῶν τὸ ἀδικημα ὑπὸ τὴν ἐποψιν ἐξυβρίσεως διὰ πράξεων τῆς ὑπηρεσίας, ἀπειλεῖ καὶ τὸν ὑπάλληλον, ὅστις φυλακίζει τινα εἰς ἄλλας παρὰ τὰς νομίμως ὠρισμένας περιπτώσεις, μὲ κράτησιν τὸ πολὺ τριῶν ἡμερῶν κατὰ πρώτην φορὰν. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 385 τιμωρεῖ αὐστηρὰ τὸν δικαστὴν, ὅστις ἐκ πάθους θέτει ἐκ προαιρέσεως ὑπὸ ἀνάκρισιν ἀθῶον τινα, καὶ ἀπειλεῖ, § 381, τὰς περὶ τὴν ἀνάκρισιν βραδύτητας (ἂν καὶ χωρὶς κακῆς προαιρέσεως) μὲ χρημ. ποινὴν ὁ θανατικὸς νόμος ἄρθ. 359 ἀπειλεῖ τοὺς δικαστάς, οἵτινες ἐν γνώσει ὑποβάλλουσιν εἰς ἀνάκρισιν ἀθῶον τινα, μὲ παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ποινὴν ψευδοῦς καταμηνύσεως, ὁμοίως καὶ ἄρθ. 360 ἐκείνον, ὅστις ἐναντίον ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἐκτελεῖ ποινὴν κατὰ ἀθῶον τινος, καὶ ἄρθ. 454 τοὺς δικαστάς καὶ ἀνακριτάς, οἵτινες δὲν ἐπιχειροῦσι τὴν ἐξέτασιν ἐν φυλακῇ ὄντος κατηγορουμένου ἢ πρὸς βλάβην αὐτοῦ δὲν γνωστοποιοῦσιν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἢ παραμελοῦσι νομικὰς διατάξεις περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 320 καταριθμεῖ εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας ἐὰν ὁ δικαστὴς φυλάκισῃ ἢ κατακρατήσῃ τινα παρὰ νόμῳ. Ὁρα Günther sächs. Criminalgesetzg σελ. 162. Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 429 τιμωρεῖ τὴν πρᾶνομον (ἐν γνώσει πρὸς ἀθῶον τινὰ) γινομένην ἀνάκρισιν, ἢ φυλάκισιν αὐτοῦ, μὲ ἀποστέρησιν τῶν τῆς τιμῆς καὶ τὴν ὥς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δικαιοματίων καὶ μὲ τὴν ποινὴν τῆς κατακρατήσεως, ἄρθ. 430 ἀπειλεῖ τὸν ἀνακριτὴν, ὅστις ἐκ μεγάλῃς ἀμελείας, ἄνευ νομίμου λόγου ἐπιχειρεῖ φυλάκισιν ἢ κατ' αἶκον ἔρευναν, μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ὁμοίως καὶ κατὰ τὸ ἄρθ. 432, ἐκείνον ὅστις παρὰ νόμῳ παρατείνει τὴν ἐν φυλακῇ κράτησιν τινος. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον

ἄρθ. 631—36 διαλαμβάνει παρομοίας διατάξεις, ὡς πρὸς τοὺς ἀνάκριτάς δε, οἵτινες χωρὶς κακῆς προαιρέσεως ἀλλὰ καὶ χωρὶς νομίμου λόγου κάμωσιν ἀνάκρισεις, ἢ φυλακίζουσι προσθέτει ἐάν πράττωσι τοῦτο ἐν γνώσει· ὁμοίως καὶ ἄρθ. 635, ἐπὶ κατ' οἶκον ἐρεύνης κτλ.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς ἀποσιωπᾷ ἀδίκημά τι καταμνησθὲν εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἐπιχειρεῖ ἀνάκρισιν περὶ αὐτοῦ, ἐπιβάλλονται ἰδιαίτεραι ποιναὶ κατὰ τὸ πρωσικὸν δίκαιον § 395—96 (γινομένης διακρίσεως, ἐάν συνέβη τὸ πρᾶγμα ἐξ ἀκαίρου συμπαθείας ἢ κακῆς προαιρέσεως) κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθ. 455, (ἐκπτώσις ἢ παῦσις)· κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθ. 428, ἐάν ὁ ὑπάλληλος ἐκ μεροληψίας, ἰδιωφελείας ἢ ἄλλως ἐκ παρανόμου προαιρέσεως δὲν ἐπιχειρήσῃ τὴν ὁποῖαν ὥφειλε νὰ κάμῃ ἀνάκρισιν, [σιέρησις τῆς τιμῆς καὶ τῶν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δικαιωμάτων, ἐπὶ δὲ ἐλαφροτέρων περιπτώσεων παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

§ 485;

Ἡ ποινὴ δὲν εἶναι ὠρισμένη εἰς τοὺς νόμους. Εἰς ἐκ προθέσεως παραβιάσεις τῶν χρεῶν ἀρμόζει πρὸ πάντων παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, συνδυαζομένη πρὸς τοῦτο καὶ μὲ στεριτικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, μάλιστα ἐάν παρουσιάζωνται εἰς ποινικὰς δικας. Τὸ μέγεθος τῆς προξενηθείσης βλάβης, καθὼς καὶ τὸ δυνατόν ἢ ἀδύνατον τοῦ νὰ ἐπανορθωθῇ, ὡς καὶ ἐπὶ χάριτος Begünstigung πρὸς κατηγορούμενον, ὁ βαθμὸς τοῦ ἐπικινδύνου καὶ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτοῦ, τελευταῖον τὰ κινούμενα αἷτια πρὸς τὴν χάριν· ἰδίως ἐάν ἔγινεν ἐκ μίσους, ἢ φιλίας, συμπαθείας

καὶ τὰ τοιαῦτα, αὐξάνουσιν ἢ ἐλαττώνουσι τὸ ἀξιόποι-
νον. (α)

(α) Πρβλ. Titlman Handb. Thl. II § 240.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων.

J. Voet de jure militari (Hag. Com. 1705) Gap. IV.

Joh. Heinr. Beermanns Grundsätze des hentigen deutschen
Kriegsrechts. (Ἡ δευτέρα διαίρεσις τοῦ πρώτου Μέρους
πραγματεύεται ἰδίως περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων).

§. 486.

Στρατιωτικὰ ἀδικήματα ἐν γένει εἶναι ἀδικήματα πραττό-
μενα παρὰ στρατιωτῶν, καθὼν τοιούτων (α) Πᾶσα παράβασις
τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας εἶναι παρὰ τοῖς στρατιωτικοῖς
ἀδικήμα, καὶ τιμωρεῖται μὲ μεγαλειτέρας ἢ μικροτέρας
ποινᾶς (6).

Dig. XLIX. 16. Cod. XII 36. Reuterbes tallung. Arti-
kel der deutschen Knechte v. j. 1370.

(α) L. 2. pr. D. de re milit.

(6) L. 6. pr. D. ad-isti.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐλλείπουσιν πηγαὶ τοῦ κοινοῦ
δικαίου κυρίως ἐπιδεκτικαὶ ἐφαρμογῆς, καθότι κανεὶς βεβαι-
δὲν θέλει ζητῆσαι σπουδάζων νὰ παραγάγῃ δίκαιον, ἐφ' ὅ-
μοσπόν εἰς τὸ σημερινὸν στρατιωτικὸν ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν κει-
μένων, τὰ ὅποια στηρίζονται εἰς ἀγνώστους παρ' ἡμῖν πει-
θαρχικάς διατάξεις περὶ τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν, καὶ ἐκ
τῶν ἀπληρῶν ἀπορῶν περὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ.

Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παῖρα μαζὶ διδάσκει, ὅτι εἰς τὴν πράξιν δὲν λαμβάνονται ἐκεῖνα ὑπ' ὄψιν, ἀλλ' ἡ ὑπάρχουσι κανόνες ἰδιαιτέρου δικαίου, ἢ ἰσχύει ξένον στρατιωτικὸν δίκαιον, ἢ ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη συγγραφέως τινος (ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸ μέγαλον Δουκάτου τῆς Βάδης, τὸ ἀληθῶς μὴ ἀξιούστατον σύγγραμμά τοῦ Cavan) ἢ ἐκχηματίσθη νομολογία, καὶ χρησιμεύει ὡς ὁδηγός.

§. 487.

Τὰ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον ἰδίως στηριζόμενα στρατιωτικὰ ἀδικήματα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ἐπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν καὶ εἰς ἐπικίνδυνα πρὸς τὰ άτομα. Ἐπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν εἶναι ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει συνδεδεμένος κίνδυνος τοῦ ν' ἀποτραπῇ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἄρχοντος ὁλόκληρος στρατός ἢ σημαντικὸν μέρος αὐτοῦ. Ἐνταῦθα θέλει γίνεαι μνεῖα μόνον τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου γένους (α).

(α) Καθότι εἰς τὴν πράξιν θεωροῦνται μᾶλλον οἱ ἰδιαιτέροι κατὰ τόπους νόμοι παρὰ τὸ κοινὸν δίκαιον. Νεώτατοι στρατιωτικοὶ νόμοι εἶναι ὁ γερμανικός ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1818 (N. Archiv des Criminals; III Bd. nr. 11), ὁ ἑλβετικός τοῦ 1819 (im N. Archiv V, Rd nr. 3), ὁ εσθωνικός ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1822, ὁ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τῆς Ἑσθ^{ης} ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1822.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Μεγάλως διαφιλονεικεῖται ἡ ἔννοια τῶν στρατιωτικῶν ἀδικημάτων. Ἐπειδὴ ἡ στρατιωτικὴ δικαιοδοσία ὑπάρχει ἀκόμη εἰς τὴν Γερμανίαν τόσον ἐκτεταμένη, ὥστε ὁ στρατιώτης ἔνεκα παντὸς ἀδικήματος καὶ αὐτῶν τῶν κοινῶν δικάζεται ἀπὸ τὸν στρατιωτικὸν δικαστὴν, τὸ ζήτημα τί ἐστὶ στρατιωτικὸν ἀδικήμα, εἶναι κυρίως κατὰ τοῦτο μόνον πρακτικῶς οὐσιώδες, καθ' ὅσον πρέπει ν' ἀποφασισθῇ κατὰ τίνας νόμους ἔχει νὰ δικασθῇ ὁ στρατιώτης. Ἐπειδὴ μολοντοῦτο

εἰς τινὰ κράτη ἕνεκα τῶν κοινῶν ἀδικημάτων παραδίδεται ὁ στρατιώτης εἰς τὸν τακτικὸν δικαστὴν, γεννᾶται πάλιν συχναὶ φιλονεικίαι, τί ἐστὶ στρατιωτικὸν ἀδικημα, καὶ τὸ περὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ ζήτημα γίνεται ἔτι μάλλον οὐσιώδες, ἐάν πρόκηται νὰ διαγραφῶσι νομοθετικῶς τὰ ὅρια μεταξὺ στρατιωτικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἀρμοδίου μόνον ἐπὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων, καὶ τοῦ συνήθους ποινικοῦ δικαστηρίου ὡς ἀρμοδίου ἐπὶ κοινῶν ἀδικημάτων. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐδοκίμασαν νὰ ὁρίσωσι τὰ στρατιωτικὰ ἀδικήματα, crimes commis par des militaires dans l'exercice de leurs fonctions militaires, ou en état de service militaire, ἰδικήματα πραττόμενα παρὰ στρατιωτικῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν ἔργων, ἢ διατελούντων ἐν καταστάσει στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. (Chauveau et Hellie théorie du Code penal I. p. 63). Εἰς τὴν Γερμανίαν ἡ νεωτέρα γνώμη φαίνεται, ὅτι κλίνει εἰς τὸ νὰ ὀνομασθῶσι στρατιωτικὰ ἀδικήματα ἐκεῖνα, διὰ τῶν ὁποίων ὁ στρατιώτης παραβαίνει τὰς δυνάμεις τῶν στρατιωτικῶν νόμων καὶ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν κανονισμῶν ἐπιβεβλημένα εἰς αὐτὸν χρεὴ τῆς τάξεώς του, ἢ πράττει κοινὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ παράβασιν τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ στρατιωτικῶν χρεῶν, καὶ ἐπομένως εἶναι περισσότερον ἀξιοποῖνα. Οὕτως ἐκφράζεται καὶ ὁ νέος στρατιωτικὸς ποινικὸς νόμος τοῦ βασιλεῖου τῆς σαρωνίας ἀρθ. 2. ὅρα περὶ τῆς ἐννοίας τῶν στρατιωτικῶν ἀδικημάτων καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ δικαίου, Bosch droit pénal et discipl. milit. ou Codes milit. Bruxelles 1837. Gerard in dem Archives de droit Bruxelles 1838 vol. I. livrais. III. p. 199. Locré législation civile commerce vol. 29. p. 108. Friccius preuss. Militär-gesetzsammlung. Berlin 1836. mit Fortsetzungen.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐκτός τῶν εἰς τὸ καίμενον σημ. α. ἀναφερομένων στρατιωτικῶν τινῶν ποινικῶν νόμων ὑπάρχουσι καὶ ὁ

Μεκλεμβεργικός ἀπὸ 40 Νοεμβρίου 1840, ὁ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννόβερ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1820, περὶ υποχρεώσεως τῶν ὑπηκόων πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν κατλ. (ιδίως ἀπὸ τοῦ §. 77), ὁ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τοῦ Κόδουργ καὶ Γόθα ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1832, ὁ σαξωνικός ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1835, ὁ τοῦ Ἀλδεμβούργ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1837, καὶ οἱ νόμοι περὶ ποινικῆς δικαιοσύνης ὡς πρὸς τὰ συμμαχικά στρατεύματα, Luzern 1838.

§ 488.

Ι Εἰς τὰ ἀπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν ἀδικήματα ἀνάγονται 1^{ον}, διαβέβησι πρὸς στάσιν ἣτις συνίσταται εἰς πάσαν πρᾶξιν περὶ τῆς ὁποίας δύναται νὰ γεννηθῇ ἡ σκοπεῖται νὰ γεννηθῇ στάσις τῶν στρατιωτῶν (α). Τοῦ ἀδικήματος τούτου ἔνοχος γίνεται ὅστις διὰ μόνης φανερᾶς μομφῆς τῶν διαταγῶν, διὰ παράκινήσεως πολλῶν εἰς τὸ νὰ κάμωσι κοινὰ ἰδίως δημόσια παράπονα, πρὸ πάντων δὲ διέμπράκτου προκλήσεως εἰς ἀπείθειαν καὶ ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ. Τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν «ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς» (β).

(α) Δὲν πρέπει νὰ συγχέπται μὲ τὴν στάσιν αὐτὴν, ἔρα Beermann a. a. O. σελ. 861 ff.

(β) Reuterbestallung Art. 55.

§. 489.

2) Ἡ ἐπαράστασις τοῦ στρατοῦ ἡ μοίρας τινος αὐτοῦ κατὰ τῶν ὁδηγῶν καὶ τῶν προϊσταμένων. Ἐὰν ἡ ἐπανάστασις καταντήσῃ εἰς βιαιοπραγίας ἢ δεινὰς ἀπειλὰς, οἱ πρωταίτιοι αὐτῆς τιμωροῦνται μὲ θάνατον, ἐπὶ δὲ ὀλιγώτερον ἀξιοποίνων προϋποθέσεων ἀποβάλλονται τῆς στρατιωτικῆς τάξεως (α).

(α) L. 3, §. 10, 20 D. h. i.

§ 490.

II Πρὸς τὰ ἄτομα ἐπίκινδον ἀδικήματα εἶναι I^α ἡ Ἀπειθεία τουτέστι πᾶσα πράξις, ἣτις ἀντιβαίνει εἰς τὸ χρέος τοῦ ἐξαίρετον σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀπεριορίστου ὑποταγῆς εἰς τὰ προτάγματα τῶν στρατιωτικῶν προῖσταμένων. Τῆς παραβάσεως ταύτης γίνεται ὁ στρατιώτης ἔνοχος δι' ἀπλῆς πολυπραγμοσύνης περὶ τὰς δοθείσας διαταγὰς, δι' ἐναντίας εἰς τὸ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους τοῦ σέβας διαγωγῆς (α), πρὸ πάντων δὲ διὰ παντὸς εἶδους τῆς ἐλαχίστης ἀπειθείας πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν προῖσταμένων. "Ὅστις ἐν ᾧρᾳ πολέμου πράττει φανερὰ ἐναντίον τῶν διαταγῶν τοῦ προῖσταμένου, ὅστις καθ' ὅποιανδήποτε τρόπον δὲν ὑποτάσσεται εἰς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν, ἢ ἐπιβάλλει χεῖρα ἐπ' αὐτόν, τιμωρεῖται μὲ θάνατον (β).

(α) L. 13. § 4. D. de R. M.

(β) L. 3, § 15, L. 6, § 1, 2. D. αὐτόθι.

§. 491.

2^α 'Η ἐγκατάλειψις ἢ παραμέλησις τῆς θέσεως τιμωρεῖται συνήθως μὲ ἀθαιρέτους ποινὰς (α) ὅστις ὁμῶς παραιτήσῃ τὴν ἐμπροσθεν τῆς σκηνῆς ἢ τῆς κατοικίας προῖσταμένου τινὸς θέσιν του ἔπρεπε νὰ τιμωρῇται μὲ θάνατον (β). 'Η μέθη, ἐκ τῆς ὁποίας ἐμποδίσθη ὁ στρατιώτης νὰ φυλάξῃ τὴν θέσιν του ἢ νὰ κάμῃ τὸ χρέος, ἐν ᾧρᾳ κινδύνου ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν, τιμωρεῖται ὁμοίως μὲ θάνατον (γ).

(α) L. 3. § 5 6 D. de R. M.

(β) L. 3 § 6 L. 10 pr. αὐτόθι. Beermann a a O αὐτῶν 942 § 312.

(γ) Rontarhest. §. 51.

§. 492.

3^{ον} Ἡ ἀπιστία πρὸς τὰς σημαίας πράττεται δι' ἐγκατάλειψιν τῆς τάξεως ἄνευ νομίμου αἰτίας ἐν ᾧρα περιεῖται κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἡ διαρκούσης τῆς μάχης (α). Ὅστις ἀπλῶς μόνον ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν τάξιν τιμωρεῖται μὲ σωματικὸν σφρονισμόν ἢ ἐκπτωσιν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του (β), ὅστις δὲ τρέπεται πρῶτος εἰς φυγὴν ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ καταδικάζεται μὲ θάνατον (γ).

(α) Boehmer a. a. O. σελ. 1258. § 939. II.

(β) L. 3. §. 16 D. de R. M.

(γ) L. 6. §. 3. D. ad licti. Reuterbest. §. 64.

§. 493.

4^{ον} Λειποταξία εἶναι παράνομος ἐγκατάλειψις τοῦ τάγματος, μὲ τὴν προαίρεσιν ὑπεφυγῆς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἐκ τῆς φυλακῆς φυγὴ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν λειποταξία (α) Ἀλλως τε δὲν προϋποτίθεται ἐπὶ ταύτης ἀναγκαίως ὁ στρατιωτικὸς ὄρκος. Μολοντοῦτο ὅστις ὑπεβλήθη παρανόμως εἰς τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ἢ παρελθούσης τῆς πρὸς ὑπηρεσίαν προθεσμίας ἐκρατήθη εἰς αὐτὴν παρανόμως, εἶναι συγγνωστός διὰ τὴν πρᾶξιν του. Ἡ ποινὴ τοῦ ἀδικήματος εἶναι αὐθαίρετος, ἐκτὸς ἐὰν ἐπράχθη ἐν καιρῷ πολέμου ἢ κατὰ δευτέραν φοράν, ὅτε ἐπιβάλλεται θάνατος (β). Ὡς ἐκτεταμένη λειποταξία θεωρεῖται 5^{ον} ἡ αὐτομόλησις, μὲ τὴν ὁποίαν ἐξομοιοῦται καὶ ἡ ἐκουσία παρὰ τῷ ἐχθρῷ διαμονὴ αἰχμαλωτισθέντος στρατιώτου, ὅστις εὗρεν ἀσφαλὴ εὐκαιρίαν νὰ δραπετεύσῃ (γ). Οἱ αὐτόμολοι (trans-

fugae) τιμωρούνται ὡς ἐχθροί, ἀφοῦ πρῶτον ἀπογυμνω-
θῶσιν ἐπονειδίστως τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν τάξεως, με-
ἐπιβεβαρυμένην θανατικὴν ποινὴν (δ).

(α) L. 13. §. 5. D. h. i.

(β) L. 5. pr. §. 1. 2. 3. D. αὐτόθι.

(γ) L. 5. §. 5. D. αὐτόθι.

(δ) L. 3. §. 10. 11. L. 7. D. αὐτόθι.

§. 494.

6^{ον} Ὅστις παρατόμως ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ τόξου του
μετὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἶναι emansor (α). Τι-
μωρεῖται δὲ αὐθαιρέτως (β). 7^{ον} Ἡ πώλησις ἢ ἀπώλεια
τῶν ὀπλῶν τιμωρεῖται μετὰ θάνατον· μολοντοῦτο ἀπώλεια
μικροτέρων εἰδῶν τοῦ ὀπλισμοῦ ὑποβάλλεται μόνον εἰς
σωματικὸν σωφρονισμόν (γ).

Παρατ. Περί τινων ἄλλων τὴν σήμερον μὴ ἐφαρμοστῶν
πλέον ἀδικημάτων, π. χ. τῆς ὑπερβάσεως χαρακωμάτων
καὶ τάφρων, τῆς ἀγορᾶς γαιοκτησιῶν κτλ.

(α) L. 3. §. 2. 7. D. de R. M.

(β) L. 4. §. 15. L. 14. pr. D. αὐτόθι.

(γ) L. 3 §. 13 L. 14 §. 1 D. αὐτόθι.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ.

‘Ὡς πρὸς τὴν παράθεσιν τοῦ ‘Ελληνικοῦ Ποινικοῦ νόμου.

Ἐκ παραδρομῆς μὴ καταχωρηθεῖσαι ἐν τῷ
οἰκείῳ τόπῳ.

§ 201. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ‘Ελλην. ποιν. νόμ. ἀρθ. 164, ὅστις μετὰ προηγηθεῖσαν τακτικὴν προσκλήσιν ἀνεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν ἀνευ ἀντιστάσεως τὴν δυνάμει νόμων καὶ διατάξεων ὀφειλουμένην ὑπηρεσίαν ἢ συνδρομὴν ἢ τὴν εἰς ὁποιοδήποτε μέρος εἰσοδὸν πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεω, ἀναγκασμένης εἰς τὴν καθήκοντά της, τιμωρεῖται με φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο μηνῶν. ἄρθ. 165, ὅστις διὰ λόγων ἢ ἐγγράφως ἢ δι’ ἄλλων ἀναγκασέων προκαλεῖ δημοσίως εἰς ἀπειθῆσιν κατὰ τῆς ἀρχῆς τιμωρεῖται με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἑξ μηνῶν· ἐάν δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης προελήσεως ἐκινήθησιν τῷ ὄντι πολλοὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀπειθείαν, με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν.

§ 201 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ‘Ελλην. ποιν. νόμ. ἀρθ. 169, ὅστις προσπαθεῖ ν’ ἀναγκάσῃ τὴν ἀρχὴν εἰς ἐπιχείρησιν, παράλειψιν ἢ ἀνατροπὴν πράξεως τινος, ἢ διατάξεως ἀναγκασμένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, τιμωρεῖται ὡς ἐνοχὸς ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς, με εἰρκτὴν μὲν, ἐάν ἐγεῖνε βία, κατὰ προσώπου, με φυλάκισιν δὲ τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, ἐάν ἡ ἀντίστασις ἐγεῖνε μόνον δι’ ἀπειλῶν. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἀπαλλάττεται πάσης ποινῆς ὁ ἀνθιστάμενος, ἐάν ὑπακούσῃ πάραυτα εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν της.—Ἄρθ. 170, ὅστις ἀνθίσταται εἰς τοὺς

ὕπηρετας τῆς ἀρχῆς θέλει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρ' αὐτῆς διατεταγμένων, καὶ ἰδίως τῆς κατασχέσεως κινητῶν ἢ ἀκινήτων, ἢ εἰς τοὺς ἐπὶ τούτῳ στελλομένους στρατιωτικοὺς τιμωρεῖται ὡς ν' ἀπειλείτο ἢ διὰ τὴν ἀπειλὴν ἀμέσως κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

§ 201. Σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἑλλήν. ποιν. νόμος, ἀρθ. 172. Πᾶσα δημοσία συναθροίσις πολλῶν ἀτόμων, τείνουσιν εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ βιάως τὴν ἀρχήν, ν' ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν ἢ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχειρήσεις, παύσειν ἢ ἀνατροπὴν ὁποιασδήποτε ἐπισήμου πράξεως ἢ διατάξεως, ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν νόμου τινος, διατάγματος, ἐντάλματος, συλλήψεως ἢ φυλάξεως, ἢ ἀποφάσεως, ἢ νὰ ἐλευθερώσῃ φυλακισμένον ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς, ἢ νὰ ἐκδικηθῇ ταύτην ἐνεκα δημοσίας τινος πράξεως, θεωρεῖται ὡς στάσις, ἀδιαφόρως ἂν ἡ βία ἀποβλέπῃ ἐν μέρει ὑπ' ἀλλήλων, εἴτε δημοσίους ὑπηρετάς, εἴτε τοὺς ἐπεσταλμένους στρατιώτας. Ἀρθ. 173. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες ἅμα προσταχθῶσι παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς διαλυθῶσι τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ (φυλάκισις τὸ πολὺ 25 μηνῶν). Ἀρθ. 174. Ἐὰν ἐναντίον τῆς προσταγῆς τῆς ἀρχῆς μείνωσι συναθροισμένοι καὶ θεωροῦντες, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιφέρωσι βίαν κατὰ προσώπων ἢ πραγμάτων, ἀποκατασταθῇ πάλιν ἡ ἡτοιχία, τιμωροῦνται οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ μὲ ἐίρκην, οἱ ὠπλισμένοι στρατιῶται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, οἱ ἄοπλοι μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν. Ἀρθ. 175—177. Ἐὰν οἱ συστατιῶται ἐπράξαν βιαιοπραγίας τιμωροῦνται μὲ θάνατον, ἐὰν ἐπράξαν φόνον, ἀναίρεσιν, ἐμπρησμόν ἢ ληστείαν, μὲ πρόσκαιρον δεσμὴν, ἐὰν ἐπράξαν αἰκίας μὲ ἐίρκην, ἐὰν ἐπράξαν διαρπαγὴν ἢ καταστροφὴν, ἢ ἐξεβίασαν κτήρα, κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα διὰ βῆξεως, βιάας, προσβολῆς, ἢ κατασκάψεως, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἐτους, ἐὰν ἐπράξαν βιαιοπραγίας μικροτέρου εἶδους. Εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν

τῶν ποινῶν τούτων θεωρεῖται ἕαν ἕκαστος τῶι στυγίαισιν ἐπὶ
 ξεν αὐτῷ ὁ ἕλως τὴν ἀξιοποινὴν πράξιν ἢ ὄχι. εἰς τὴν δευτέ-
 ραν περίπτωσιν τιμωροῦνται μόνον με φυλάκισιν κατὰ τὸ μέγε-
 θος τῆς συνεργείας αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ θεωρεῖται καὶ ἐπὶ ἀρχηγῶν
 καὶ δδηγῶν, ἀλλ' ἡ ποινὴ τούτων εἶναι τοῦλάχιστον εἰρκτὴ ἄρθ.
 179. "Ὅστις ἐπροκάλεσεν εἰς στήτιν, ἢ θέλων νὰ διεγείρῃ αὐτὴν
 διέδωκε δεισιδαίμονας προφητείας, ἢ ψευδεῖς φήμας, ἕαν ἀληθῶς
 ἐξῆρξεν ἢ ατάσεις, τιμωρεῖται ὡς ἀρχηγὸς αὐτῆς, ἄλλως δὲ με
 φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, δημόσιος ὑπάλληλος, ἢ ὑπὴ-
 ρέτης ὧν ἀποβλέπεται προσέτι τῆς ὑπηρεσίας.

§ 201. σημ. 8. τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἕλλην ποιν. νόμος τιμωρεῖ με φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι
 2 ἐτῶν καὶ με χρηματικὴν ποινὴν 50—300, ἢ με φυλάκισιν τὸ
 πολὺ ἐνός ἐτους, καὶ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 100 δραχμῶν.
 α' τὴν ἀνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ἀποκλειστικὴν ἐνωσιν πολ-
 λῶν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἀντικείμενα ἀναγόμενα
 εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἢ ἐσωτερικὰς σχέσεις τῆς ἐπικρατείας, εἰς τὴν
 θρησκείαν ἢ ἄλλους δημοσίου σκοποῦς, β'. τὴν αὐτογνώμονα με-
 ταβολὴν τοῦ οργανισμοῦ τῶν σχέσεων ἢ τοῦ σκοποῦ τοιαύτης ἐ-
 ταιρείας, καὶ τοι ἐγκριθείσης ἡδὴ. ἄρθ. 212, 213. Ἐὰν ἡ ἐναρ-
 ξὶς τῆς ἐταιρείας, οἱ σκοποὶ αὐτῆς, κτλ. ἀποκρίπτονται ἐπίτηδες
 ἢ ἀναγγέλλωνται ψευδῶς εἰς τὴν ἀρχὴν καταγινώσκειται βαρυτέρα
 ποινὴ (φυλάκ. τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 400—
 800 δρ. ἢ φυλάκ. 1 ἐτος μέχρι 3 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ
 50—300 δρ.), ἄρθ. 214, ἐτι δὲ βαρυτέρα, ἕαν γίνεταί καὶ ὁρ-
 κος ἀπὸ τοῦς συνεταίρους (πρόσκαιρος δεσμὴ ἢ εἰρκτὴ) ἄρθ. 215.
 Ἐκ τῶν ὧς ἀνωτέρω διακριθεισῶν κατὰ τὸ μέγεθος ποινῶν αἱ
 μὲν βαρυτέρας ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς καθιδρυτάς ἢ προϊτταμέ-
 νους, αἱ δὲ ελαφρότερας εἰς τοὺς συνεταίρους ἄρθ. 217. 218.

§ 209 σημ. τελευταία.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ 143. ἄρθρου τοῦ βασιλικοῦ νόμου εὐρίσκειται ἀπρόχληκτον εἰς τὸ 287 τοῦ ἐλληνικοῦ.

§ 215 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποιν. νόμον, ὅστις μὲν (ἄρθ. 288,) ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσκεμμένως ἐξετέλεισιν τὴν παρ' αὐτοῦ πράχθεισαν ἀνθρωποκτονίαν λέγεται φονεὺς· ὅστις δὲ (ἄρθ. 293) ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὴν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, ἀνκίρεται.

§. 222. σημ. 7 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἐλληνικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὴν φαρμακείαν ὑπὸ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἄρθ. 289—292, κατὰ τὸ ἄρθ. 289, ὅστις κατ' οἰονδήποτε τρόπον προσέφερεν ἐκ προθέσεως εἰς ἄλλον τινὰ δηλητήριον φάρμακον ἢ ἄλλαν οὐσίαν, δυναμένην νὰ ἐπιφέρει τὸ θάνατον κατ' οἰονδήποτε τρόπον, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν προέκυψε θάνατος ἢ, ὅ, καὶ πιθανῶς μόνον ἀνέκτοι, φρενοβλάθεια ἢ σωματικὴ νόσος, μὲ θάνατον, ἀδιαφόρως· ἐὰν ἐσκοπεί τὴν θανάτωσιν ἢ ἀπλὴν βλάβην· ἄλλως δὲ, κατὰ τινὰς διαστολάς, μὲ δεσμὰ διὰ βίου, δετὰ πρόσκαιρον ἢ τοῦλάχιστον εἰρκτήν. Κατὰ τὸ ἄρθ. 291, ἡ ἐξ ἀμελείας φαρμακεία τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ τῆς ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς ἐξ ἀμελείας σωματικῆς βλάβης διατάξεις, ἄλλα, καὶ ἐν δὲν ἔχη κανὲν ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται πάλιν φυλάκισις τὸ πολὺ ἑνὸς μηνός. Ὁ ἐνοχος φαρμακείας ἐξ ἀμελείας μένει ἐλεύθερος πάσης ποινῆς ἐὰν ἀμέσως ἀποτρέψῃ ἢ ζητήσῃ ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐνδεχομένην βλάβην.

§. 224. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποιν. νόμον ἄρθ. 293, ὁ ἀνόητος ὅρος τῆς εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβλητέας ποινῆς εἶναι δεσμὸς ἐπὶ 20 ἔτη.

§. 226. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποιν. νόμον (ἄρθ. 311 312), ὅταν εἰς τινὰ

συμπλοκήν πολλοὶ ἐπέβαλον χεῖρα εἰς τὸν θανατωθέντα ἢ πληγωθέντα, ἐὰν μὲν μόνῃ ἢ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ἔφερε τὸ γενομένον ἀποτέλεσμα, ἕκαστος τῶν ἐπαγαγόντων πληγὴν τιμωρεῖται ὡς αὐτουργὸς τοῦ συμβάντος ἀποτελέσματος, ἐὰν δὲ ᾖναι βίβαιον, ὅτι μόνον αὐταὶ ἢ ἐκεῖναι τῶν γενομένων πληγῶν ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ παρὰ τίνος ἐπηνέχθησαν αὐταί, τιμωροῦνται ἐκεῖνοι μὲν περὶ ὧν εἶναι ἀπεδεδειγμένον, ὅτι δὲν ἔφερον καμμίαν ἐξ αὐτῶν, κατὰ λόγον τῶν λοιπῶν μικρότερων πληγῶν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὡς αὐτουργοί, ἀλλὰ μὲ ποινὴν κατὰ ἓνα βαθμὸν κατωτέραν τῇ τακτικῇ.

§. 236. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 294, ἡ μήτηρ, ἥτις φρονεῖ ἐπίτηδες διὰ πράξεώς ἢ ἐλλείψεως τὸ νόθον νιογνὸν τέκνον της, ἢ ἐπεχείρησεν ἐπὶ σκεπῶ δολοφονίας, θανατηφόρους κακώσεις κατὰ τοῦ νόθου τέκνου της ἐν κειρῷ τοῦ τοκετοῦ, πρὶν εἶναι τὸ προαγαγὴ ἐντελὲς εἰς τὸ φῶς, τιμωρεῖται ὡς παιδοκτόνος· μὲν δὲ ἀμὰ 15—20 ἐτῶν. Ἐὰν δὲ ἀπεράσισι τὸν φόνον τοῦ παιδὸς της πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ ἐξετέλεσεν αὐτὸν ἐσκεμμένως, ἢ περίστασις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντική.

§. 237. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικὸν νόμον ἀρθρ. 294 θεωρεῖται ὡς νιογνὸν (νόμιμον μὲ τὸν σιζῶν, καὶ θυσιεμβεργικὸν νόμον) πᾶν τὸ μὴ ἔχον εἰσέτι 24 ὥρων ἡλικίαν.

§. 238. σημ. 9 τελευταία.

Κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν ποιν. νόμον ἀρθρ. 296. 297. ἡ μήτηρ, ἥτις ἀπέκρυψε τὸν τοκετὸν της, ἥτις δηλονότι ἐνῶ ἡδύνατο νὰ ἔχῃ πρὸς μαίευσιν τὴν συνδρομὴν ἄλλου τινός, ἔτεκεν ἢ μηδενός παρειρεθέντος ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ μόνον τῶν μετ' αὐτῆς συνεννοημένων, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν τὸ τέκνον ἐκρύφθη παρ' αὐτῆς ἢ ἐξηφανίσθη α) μὲ εἰρκτὴν, ὁμολογηθέντος ἢ ἀποδειχθέντος τοῦ δολοφόνου, τοκοῦ της, β) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, εἰς ἐ-

ναντ' (αν περίπτωσιν· ἐάν δε τὸ τέκνον δὲν ἐκρούθῃ, ἢ δὲν ἐξαφάνισθῃ, κατὰ τὴν ἰδίαν διαστολὴν, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν ἢ τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 298, ἐάν ἡ νεκροτομία ἢ ὁ θάνατος τοῦ ζωογεννήτου θρέφους προήλθεν ἀποδεικνυμένως ἐκ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ τοκετοῦ, ἐφαρμόζονται τὰ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας διατεταγμένα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 643, κλειψίγαμοι ἔχουσι, ἐποκρύπτονται τὸν τοκετόν των, ἐκτός τῶν περιπτώσεων αἵτινες ἀπατελοῦσι κκυργήματα ἢ πλημμελήματα (ἄρθρ. 294—298, ἑλλ. ποιν. νόμος), τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδομάδων ἢ μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δραχ.

§. 246. σημ. 1. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον ἄρθρ. 307. κ. ἐπ., ἡ μετὰ προμελέτης ἐπιπερομένη σωματικὴ βλάβη τιμωρεῖται. ἐάν ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, στέρησιν αἰσθητηρίου τινὸς κτλ., μὲ πρόσκαιρα δεσμά· ἐάν ἐπιφέρῃ ἀχρωτηρίαν, ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας κτλ., μὲ εἰρκτὴν· ἐάν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διαρκέσῃ μετὰ 30 ἡμερῶν καὶ τριῶν μηνῶν, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν· ἐάν δὲ διαρκέσῃ ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας· ἀλλ' ὅχι καὶ ὑπὲρ τὰς 30. μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ἐλαφρότεροι ποιναὶ ἐπιβάλλονται, κατὰ τὰς αὐτὰς διαστολάς, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ προμελέτη ἢ ἂν ὁ βλαφθεὶς παρώξυνῃ τὸν πράξαντα δι' ἀθεμίτων ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρεων. Ἐάν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διαρκέσῃ ὀλιγώτερον τῶν 3 ἡμερῶν ἐπιβάλλεται κράτησις ἢ πρόστιμον.

§. 246. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρον 347 τοῦ ἑλλ. νόμου ὀρίζει τὰς περιπτώσεις καὶ τὰς ἀπαιτεῖται ἐγκλησις.

§. 246. σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

ἑλλ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 340.

§. 249. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ποιν. νόμου. ὅρα τὴν προσθήκην εἰς τὴν ὑπὸ τὸν § 222. σημ. 7 τοῦ ἐκδ.

§. 253 σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

‘Ο Ἕλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 321. ὁρίζει τὴν ἀρπαγὴν (ὑπὸ τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας) ὥς ὁ σαξωνικὸς νόμος καὶ τιμωρεῖ αὐτὴν μὲ δεσμὰ διὰ βίου, ἐὰν ὁ ἀρπαγὴς ἀπῆλθῃ εἰς μακρυνὰ μέρη διὰ τὸ ὑπηρετῆ ἔχει δούλου ἢ θητὸς δίκην· ἄλλως δὲ, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Ἀλλ’ ἐνὸς ὁ ἀρπαγὴς δὲν ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, δὲν δύναται ὁ κακουργήσας, ὅστις κατεδικάσθη εἰς δεσμὰ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, ν’ ἀπολυθῇ ἐκ τοῦ τόπου τῆς ποινῆς, πρὶν ἢ πληρωθῇ ἡ μεγίστη νόμιμος διάρκεια τῶν προσκαίρων δεσμῶν.

§. 254. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ο’ Ἕλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν ὑπὸ ἀγυρτῶν, ἐπαιτῶν, γοήτων καὶ παρομοίων ἀνθρώπων πραττομένην ἀρπαγὴν παιδῶν ἐχόντων νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίαν μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν, ἀναφέρει δὲ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὸ περὶ ἀρπαγῆς ἐν γένει πραγματευόμενον ἄρθρ. 321.

§. 254. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

‘Ο Ἕλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν παράνομον κατακράτησιν (ὑπὸ τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας), ἐὰν μὲν διαρκέσῃ αὕτη ὑπὲρ τὴν μίαν ἐβδομάδα ἢ ᾗναι συνωδευμένη ἀπὸ ῥητῆς τινας ἐπιβαρυντικᾶς περιστάσεως, μὲ εἰρκτὴν, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν (ἄρθρ. 322, 329). ‘Ο ἐνοχος καταδικάζεται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ κατακρατηθέντος· διὰ δραχμὰς τοῦλάχιστον 25 καθ’ ἑκάστην ἡμέραν τῆς κατακρατήσεως (ἄρθρ. 323.). Δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες ἐν περιπτώσει παρὰν. κατακρατήσεως δεικνύουσιν ὀλιγωρίαν, τιμωροῦνται ὡς συναίτιοι (ἄρθρ. 324.). εἰς δευτέραν ὑποτροπὴν ἐπιβάλλεται ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις (ἄρθρ. 325.). Τὰ ἄρθρα 326—329 ὁρίζουσι καὶ ἄλλα τινα περὶ παρὰνόμου κα-

τακρατήσεως, ιδίως δὲ κατὰ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν δεσμοφυλάκων.

§. 255. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλήν. ποιν. νόμον ἀρθρ. 331· 332. (ὕπο τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας) ὅστις μὲ δόλον ἢ βίαν ἐπιλαμβάνεται ἄρρενός τις ἢ θήλειος, ἥτοι ἄκοντος ἢ ἐκόντος μὲν ἔχοντος ὅμως ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 12 ἐτῶν, καὶ ἀπάγει αὐτὸ μὲθ' ἑαυτοῦ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἀκολασίαν ἢ καὶ τὸ ἀναγκάσῃ εἰς γάμον, ἢ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς ἄλλον πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος, ὅστις πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν κατέχει τινα εἰς τὴν ἐκουσίαν τοῦ ἀπειργῶν αὐτὸν δολίως ἢ βιαίως ἀπὸ τὰν τόπον τῆς διατριβῆς τοῦ παρὰ τὴν θέλησίν του, τιμωρεῖται, ἐὰν κατῴρθωτε τὸν σκοπὸν του, μὲ εἰρκτὴν, ἄλλως μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν, ἢ, ἂν ἐκουσίως καὶ πρὸ πάσης ἀνακρίσεως ἀπέλυσεν αὐτὸν, ἔχοντος τὸν ἀπαχθέντα, τὸ πολὺ ἐνὸς ἐτους. Ἐὰν τις ἔχων ὑπὲρ τὰ 12 ἔτη ἀλλ' ὅχι καὶ ὑπὲρ τὰ 21 ἀπήχθῃ ἐκουσίως ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

§. 363. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλήν. ποιν. νόμον ἀρθρ. 273. (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν) ὁ βιασμὸς θήλειος ἢ ἄρρενος τιμωρεῖται, ἐὰν τὸ δικασθὲν πρόσωπον ἀπώλετε τὴν ζωὴν του, μὲ δεσμὰ διὰ βίου· ἐὰν τοῦ βιασθέντος ἡ ὑγεία ἐβλάβῃ ἢ ἡ ἡλικία ἦτο νεωτέρα τῶν 12 ἐτῶν, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα· εἰς πάσαν ἄλλην περίπτωσιν, μὲ εἰρκτὴν.

§. 264. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλήν. ποιν. νόμον ἀρθρ. 274. ὅστις ἀσελγαίνει κατὰ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, τιμωρεῖται ἐπίσης μὲ βιαστὴν, ὡσαύτως καὶ ὅστις φέρει δολίως εἰς ἀπονάρκωσιν τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἄλλου καὶ καταβάλλει αὐτὸν, οὕτως ἔχοντα, πρὸς ἀσελγαίνειν (ἀρθρ. 273), ἐὰν ὁ

μῶς δὲν ἔφερεν αὐτὸς τὴν ἀποναρκωσιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν.

§. 267. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

‘Ο Ἕλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 273. ἀπαντεῖ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς. πρὸς τὴν προσθ. εἰς τὴν ὑπὸ τὸν §. 9 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

§. 271. σημ. 7. τοῦ ἐκδ.

‘Ο Ἕλλην. ποιν. νόμος, εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ προσβολῶν κατὰ τῆς τιμῆς, πραγματεύεται 1). περὶ ψευδοῦς καταμνηνύσεως (ἀρθρ. 334). καὶ τιμωρεῖ ἐκεῖναν, ὅστις καταμνηνύει εἰς τῆς ἀρχῆν ἑνὸς ἀξιολογούνου τιμῆς πράξεως ἄνθρωπον, τοῦ ὁποῦν γινώσκει τὴν ἀληθότητα, ἢ δὲ καταμνηνύει τοῦ εἶναι τοιαύτη, ὥστε δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀνάκρισιν κατὰ τοῦ καταμνηνυέντος, μὲ φυλάκισιν ἀνάλογον, καθόσον ἡ καταμνηνυθεῖσα πράξις φέρει χαρακτῆρα κακουργήματος, πλημμελήματος, πειθορχικῆς παραβάσεως ἢ πταισμάτων. 2). περὶ συκοφαντίας (ἀρθρ. 335). ‘Οστις προσάπτει εἰς ἄλλον ἐν γινώσκει δι’ ἐξωδίκου διαφημίσεως ἢ διαδόσεως, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, δημοσίῳ ἢ κρυφίῳ, πρᾶξιν τινα, ἥτις εἴαν ἀληθεύειν, ἢ οὐκ εἶναι ἐκδόσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς ἀνάκρισιν, τιμωρεῖται, κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν διαστολὴν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. 3). περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς (ἀρθρ. 336. ἐπ). ὅστις ἐκτὸς τῶν δύο προμνησθεισῶν περιπτώσεων προσβάλλει ἀδίκως διὰ λόγου, ἐγγράφου ἢ συμβολικῆς παραστάσεως τὴν τιμὴν τοῦ πολίτου ὡς τοιοῦτου, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. ὁ περὶ ἐξυβρίσεως νόμος τῆς 23 Νοεμβρ. 1837 δὲν ἐπέφερε καμμίαν μεταβολὴν ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα.

§. 280. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

‘Ο Ἕλλην. ποιν. νόμος, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 2 ἐβδ. μέχρι 2 μηνῶν τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς αἰκογενείας, πολιτικῆς, ἢ θρησκευτικοῦ σώματός τοῦ ἢ κοινωνίας, τάξεως, ἢ ἀλλείσεως ἀνθρώπων. ὁ δὲ περὶ ἐξυβρίσεων νόμος τοῦ 1837 προσθέτει καὶ τὴν προσ-

βολὴν τῆς τιμῆς ὀλοκλήρου ἔθνους καὶ ἀναβιβάζει τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς εἰς 2 ἔτη.

§. 281. σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 343. ἀπαιτεῖ ἀπλῶς ἑγκλητικὸν τοῦ παθόντος.

§. 289. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 340. ἐπὶ ψευδοῦς καταμνήσεως, συκοφαντίας ἢ ἐξυβρίσεως τιμῆς, ἢ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῆς γενομένης προσάψεως ἐξαιλεῖται τὸ ἀξιόποινον, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἢ ἀπόδειξις ἐπὶ ἐξυβρίσεως τιμῆς, εἰ μὴ ἡ πρόσαψις ἀφορᾷ σχέσιν τινὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ ἐξυβρίσεων νόμον τοῦ 1837. ἄρθρ. 33. ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ἐπὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς δὲν συγχωρεῖται εἰ μὴ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ προσβολὴ ἀπευθύνεται εἰς δημόσιον ὑπάλληλον ἢ ὑπηρετὴν τοῦ κράτους καὶ ἀφορᾷ σχέσιν τινὰ τῆς δημοσίου αὐτοῦ ὑπηρεσίας. Ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἶναι ὁμῶς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπαράδεκτος.

§. 291. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 690. ἀντὶ τῆς ἐξυβρίσεως ἐργῶς προσβολὴν τῆς τιμῆς τιμωρουμένην μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον.

§. 292. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 343. ἑγκλητικὸς τοῦ παθόντος ἀπαιτεῖται μόνον ἐπὶ συκοφαντίας καὶ ἐπὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς· ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ ἐξυβρίσεων νόμον τοῦ 1837 ἄρθρ. 36 καὶ ἐπὶ ψευδοῦς καυχηνύσεως.

§. 297. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 159 κ. ἐπ. πραγματεύεται περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἢ καθόσον ἀνάγεται ἐν γένει εἰς αὐτὰ εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλόμενον σεβασμὸν.

§. 301. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 349. ἐπὶ κακούργηματων κα πλημμελημάτων προερχομένων ἐκ τῆς καταχρήσεως τῆς ἐλευθερίας, ὑπόκεινται εἰς εὐθύνην διὰ τὰ ἀξιοκατάκριτα συγγραμματα 1) ὁ συγγραφεὺς, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ, ὅτι οὔτε εἰς τὴν τύπωσιν οὔτε εἰς τὴν ἐκδοσιν ἔλαβε μέρος. 2) ὁ ἐκδότης, ἐὰν δὲν παραστήσῃ, ὅτι ἄλλος εἶναι ὁ συγγραφεὺς καὶ ὅτι μόνον κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ ἐπεχείρησε τὴν ἐκδοσιν. 3) ὁ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότης, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφεῖ ἢ τὸν κυρίως ἐκδότην. 4) ὁ τυπογράφος, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφεῖ, τὸν κυρίως ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην. 5) ὁ διζιδίων τὸ συγγραμμα καὶ ὁ παραγγέλλας τὴν διάδοσιν αὐτοῦ, ἐὰν δὲν φανερώσῃ τὸν συγγραφεῖ, τὸν κυρίως ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην, ἢ τὸν τυπογράφον. ὡς πρὸς δὲ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ συγγραμματα ἄρθρ. 351. δίδει λόγον διὰ πᾶν ἀξιοκατάκριτον ἄρθρον πρὸ πάντων ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης. Ὁ περὶ ἐξυβρίσεων καὶ περὶ τύπου νόμος τοῦ 1837. ἄρθρ. 44. θεωρεῖ εἰς τὴν τελευταίαν τυχόν περίπτωσιν ταυτοχρόνως συνυπεύθυνον καὶ τὸν συγγραφεῖ τοῦ ἄρθρου.

§. 303. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου τὸ ἄρθρ. 152. εἶνα ὁμοιον μὲ τὸ ἄρθρ. 224. τοῦ βυχαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831. Το δὲ ἄρθρ. 196. (ἄρθρ. 17. τοῦ περὶ ἐξυβρ. νόμου τοῦ 1837.) τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ 6 μηνῶν ἐκεῖνον, ὅστις ὅπως δῆποτε προσβάλλει τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα ὀρθοσεύς ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκάταθεσιν τῆς κυβερνήσεως.

§. 309. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν διατάραξιν τῆς εἰρήνης ὀρθοκεντικῶν συναθροίσεων (ἄρθρ. 194) μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, ἐὰν ἐγένετο διὰ τῆς βίαις, καὶ τὸ πολὺ 2 μηνῶν, ἐὰν μόνον διὰ ἀπρεποῦς τρόπου. Ἡ ἐξύβρισις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, ἐνῷ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκ-

τέλεσιν αὐτῶν ἄρθρ. 199. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἢ, εἰς δευτερόν, περιπτώσει, τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν. Ἡ δὲ κατ' αὐτῶν κάκωσις, ἐὰν πραχθῇ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἢ εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἐνῷ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, (ἄρθρ. 200). τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

§. 310. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἐλλ. ποινικὸς νόμος πραγματεύεται εἰς τὸ ΚΕ' κεφ. περὶ ζημιῶν δι' ἐμπρησμοῦ ἢ πλημύρας (ἄρθρ. 408—420). εἰς τὸ ΚΣΤ' περὶ ἄλλων φθοῶν καὶ βλαβῶν ξένης ιδιοκτησίας 421—428—693. κ. επ). οἷον περὶ βλάβης γεφυρῶν, φρεάτων, μηχανῶν, δένδροφυτεῶν κτλ. κτλ. περὶ φαρμακείας λιμνῶν, νομῶν κτλ. εἰς τὸ ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ μεταβολῆς τῶν ὁροσῶν, μετατυπώσεως, τροχυφίας, παραβιάσεως ξένων ἀπορρήτων καὶ ἄλλων ἐπιζημιῶν πρὸς ξένους.

§. 314. σημ. 6. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 371. τοῦ ἐλλ. ποιν. νόμου, ἔνοχος κλοπῆς εἶναι ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ αὐτογνωμόως καὶ ἔνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα ξένα κινήτα κτήματα, μὴ ἐξαιρουμένων μηδ' αὐτῶν τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρώπινου νοῦς, διὰ τὰ τὰ ἔχη παρὰ νόμον ὡς ιδιοκτησίαν του.

§. 315. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλ. ποιν. νόμον ἄρθρ. 694. ὅστις εὐρίσκει πράγμα ἀπολωλὸς καὶ δὲν ἀνεγγέλλει εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντὸς 3 ἡμερῶν τὸ εὐρημά του, ἢ δὲν τὸ γνωστοποιεῖ εἰς τὸ δημόσιον, τιμωρεῖται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον, ἐπιφυλακτομένων τῶν ὁρῶν τοῦ ἄρθρ. 387, κατὰ τὸ ὅποιον τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ὑπεχειρέσεως ὅστις εὐρίσκει πρᾶγμα τι καὶ, ἀφοῦ γίνῃ ὅπως δέποτε δημοσία πρόσκλησις πρὸς τὸν εὐρόντα, τὸ ἀρνεῖται ἢ δὲν ἀναγγέλλει εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εὑρεσιν τοῦλάχιστον ἐντὸς 8 ἡμερῶν μετὰ τὸ κήρυγμα.

§. 316. σημ. 5. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλ. ποιν. νόμον ἄρθρ. 372, ἡ δὲ τιμωρηχίς

νεκροσυλία θεωρεῖται ὡς κλοπή. Ὅστις δὲ, χωρὶς νὰ πράξῃ κλοπὴν, ἀνερύττει τάφους ἢνευ δικαιώματος, ὑφαίρει ἢ κακοποιεῖ πτώματα ἢ ἄλλως καταχράται αὐτῶν, πρὸς ἀθεμίτους σκοποὺς, τιμωρεῖται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 6. ἐβδ. ἢ μὲ πρόσκειμον 20—300 δραχμῶν.

§. 345. α σημ. 5.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 385, ἐνοχος ὑπεξαίρεσεως εἶναι ὅστις διακατέχει ἢ φυλάττει ξένον κινητὸν πρᾶγμα καὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποστερήσῃ τοῦτου τὸν ἰδιοκτῆμονα χωρὶς ἀποζημιώσεως, τὸ κατακρατεῖ δι' ἑαυτὸν, τὸ ἀναλίσκει ὅλον ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ παραχωρεῖ εἰς ἄλλους ἐπὶ δικαιώματι ἰδιοκτησίας. Ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστερήσεως ἐκλαμβάνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 386 ὡς ἀποδεδειγμένος ἐναντίον ἐκείνου ὅστις ἀρνείται εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα πρὸς ἀπαιτήσιν ὅτι διακατέχει ἢ φυλάτει τὸ ζητούμενον, ἢ ὅστις ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνάλωσιν ἢ τὴν ἀπαλλοτριώσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ πρόχειρα τὰ μέσα πρὸς ἀντικατάστασιν καὶ, γενομένης τῆς ἀπαιτήσεως, οὔτε ἀποδίδει τὸ ὑπεξαίρεθον, οὔτε ἐκανοποιεῖ παρὰ χρεῖμα ἐντελῶς ἐκεῖνον εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκει.

§. 347. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρ. 374 τοῦ ἑλλήν. ποιν. νόμου περιέχει τὴν διάταξιν τοῦ 240 τοῦ Βαυαρικοῦ.

§. 324. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 406) δὲν τιμωρεῖται ὅστις ἐκτός τῆς περιπτώσεως τῆς νομίμου ἀμύνης ἐξετέλεσεν ἀθέμιτόν τινα πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ παρόντα τινὰ, κατεπεύγοντα καὶ ἄλλως ἀναπόφευκτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου ζωῆς.

§. 323. σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν κλοπὴν Α) ὡς κακούργημα 1) μὲ εἰρκτὴν εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 374 ἀναφερομένας περιπτώσεις, οἷον ἐὰν ὑπερβαίῃ τὸ ποσὸν τῶν 406 δρ. ἢ ἐν, ἢνευ διακρίσεως

ποσού, πραχθῇ εἰς πράγματα καθιερωμένα εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν ἀπὸ τόπου ἀφωσιωμένων εἰς αὐτήν, κατὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς, εἰς κατοικημένα κτίρια διὰ ῥήξεως ἢ δι' ἀναβάσεως, ὑπὸ συμφορίας, ἐνόπλιως, ἢ ἐὰν ὑπερβαίνουσα τὰς 20 δρ. πραχθῇ ἀπὸ κλέπτου τιμωρηθέντα δις ἐπὶ κλοπῇ τοῦλάχιστον μὲ φυλάκισιν, ἢ ἀν πρόκηται νὰ τιμωρηθῶσι συγχρόνως τοῦλάχιστον τρεῖς κλοπαί, ἐκάστη τῶν ὁποίων ὑπερβαίνει τὰς 20 δρ. κτλ. κτλ. 2) μὲ πρόσ-
καιρα δεσμὰ εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 375 ἀναφερομένας περιπτώσεις οἷον ἐὰν ὁ κλέπτης δις πρότερον ἐπὶ κλοπῇ ἢ ληστείᾳ τιμωρηθεῖς μὲ δεσμὰ ἢ εἰρκτὴν πράξῃ αὖτις κλοπὴν ὑπερβαίνουσαν τὰς 20 δρ. ἐὰν πρόκηται νὰ τιμωρηθῇ συγχρόνως διὰ τρεῖς τοῦλάχιστον κλοπὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἐπισύρει τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς, ἐὰν κλοπῇ τιμωρητέα μὲ εἰρκτὴν ὑπερβαίνῃ τὰς 4000 δραχμάς, κτλ. κτλ. Β) ὡς πλημμέλημα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 373 μὲ φυλάκισιν, ἐὰν ἐκτός τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 374 καὶ 375 ἀναφερομένων περι-
πτώσεων, τὸ ἀντικείμενον τῆς κλοπῆς ὑπερβαίνῃ τὴν ἀξίαν τῶν 20 δρχμῶν. Γ) ὡς παισμά κατὰ τὸ ἄρθρ. 693 μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. Τὸ ἄρθρ. 376 ἀνα-
φέρει διαφόρους ἰδικιτέρως ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, οἷον ἐὰν ἡ κλοπὴ πραχθῇ εἰς πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸ κράτος, εἰς φιλόανθρωπον κατὰστημα, εἰς ζῶα βόσκοντα, εἰς κυρτοὺς μηκέτι ἰναποταμιευμένους, εἰς πράγματα μὴ δυνάμενα νὰ φυλαχθῶσιν ἰδίως εἰς μνημεῖα, εἰς κοινὰ ξενοδοχεῖα, εἰς καιρὸν πυρκαϊᾶς ἢ πλημμύρας, εἰς καιρὸν νυκτός, εἰς ἀκτοίκεητα κτίρια διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως κτλ. κτλ.

§. 327. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 379 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἐὰν πολλοὶ ὡς αὐτοὶ οἱ ἐπραξαν τὴν κλοπὴν, εἰς ἑκασίον αὐτῶν καταλογίζεται πλήρης ἢ ἡμίση ποινή χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ διανομὴ τοῦ κλαπέντος πράγματος.

§. 328. σημ. 1. τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρ. 379 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου συμφωνεῖ μετ' τὸ 54 τοῦ σαξωνικοῦ.

§. 329 σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 378 δὲν γίνεται οὔτε τιμωρία ἐπὶ κλοπῇ ἐὰν ὁ κλέψας πρὶν ἔτι εξετασθῇ ὅπως ὀήποτε περὶ τῆς πράξεώς του παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἱκανοποίησεν ἐντελῶς τὸν ζημιωθέντα· ἄλλως καταγινώσκεται τοσαύτη μόνον ποινὴ, ὅση ἀναλογεῖ εἰς τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐν μέρει γενομένης ἀποζημιώσεως ὑπολειπόμενον.

§. 335 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 382 ἐξωτερικὴν ῥῆξιν πράττει, ὅστις καθ' οἷον ὀήποτε βίαιον τρόπον ἀνοίγει εἰσοδὸν μὴ οὖσαν πρότερον ἢ κεκλεισμένην ἤδη, ἢ πλατίνει ὑπάρχουσαν τινα ὁπὴν διὰ νάβεισχωρήσῃ, ἢ κατασκευάζει ἄλλως ὁπὴν τινα, διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἀνοίξῃ τὴν ὑπάρχουσαν εἰσοδὸν, διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἢ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κλοπὴν χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ. Ἡ ἐσωτερικὴ δὲ ῥῆξις ἐκτελεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 383, διὰ βιαιᾶς ἀνοίξεως θυρῶν, θαλάμων ἢ ἄλλων ἀποδοχείων.

§. 336. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν ὀρίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναβάσεως, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 376 ἐδ. 9, θεωρεῖ ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντικὴν περιστάσιν ἐὰν ἡ ἀνάβασις γίνῃ δι' ἐπίτηδες προπαρεσκευῶν ἢ βοηθητικῶν μέσων.

§. 337. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 374 ἐδ. 5.) τιμωρεῖται μετ' εἰρκτὴν ὁ κλέπτης, ὅστις ἐκτὸς τῶν ὅσα φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἐργαλείων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς, εἶναι ἰδίως καὶ μετ' ὅπλα ἐφοδιασμένος (ἐὰν καμὴ χρῆσιν αὐτῶν ἢ πράξις του τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 363. ἐδ. 2. ὡς ληστεία)· μετ' πρόσκαιρα δεσμὰ τιμωρεῖται δὲ (ἄρθρ. 375. ἐδ. 2.) ἐὰν χωρὶς νὰ ᾔῃαι πρότερον

ἐπρωδιασμένους ἰδίως μὲ ὅπλα μετεχειρίσθη πρὸς ἐκφρόδισιν ἢ κά-
κωσιν τῶν θελούντων νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκκόμισιν τῶν κλαπέν-
των ὅσα ὅπλα συνέλαβεν ἐπὶ τῆς πράξεως ἢ ὅσα ἔφερε μεθ' ἑαυ-
τοῦ ἐργαλεῖα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς. Διὰ τῶν ὅπλων ἐννοοῦν-
ται κατὰ τὸ ἄρθρ. 126 ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὅποια, ὅταν τὰ μετα-
χειρισθῇ τις εἰς κάκωσιν τινος, δύναται κατὰ τὴν συνήθη πείραν,
νὰ προξενήσῃ θανατηφόρον βλάβην.

§. 342. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὡς ἰδιαίτερος ἐπιβαρύνουσα αἰτία θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ.
376. ἐδ. 1. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ εἰς
πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸ κράτος, εἰς τὸν βασιλέα, ἢ εἰς τὸν
βασιλικὸν οἶκον, ἢ εἰς κατάστημα ἐκκλησιαστικόν, διδακτικόν ἢ
φιλόανθρωπον.

§. 344. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 374 ἐδ. 1.) τιμωρεῖ μὲ εἴρκτην
τὴν κλοπὴν πράγματος καθιερωμένου εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἀπὸ
τόπον ἀφωσιωμένον εἰς αὐτήν.

§. 348. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 376 ἐδ. 2.) θεωρεῖται ὡς
ἰδιαίτερος ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ εἰς
ἄγριμαῖα περικλειστα ἢ ἐν θηριοτροφείοις διαιτώμενα.

§. 349. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 372 θεωρεῖται ὡς κλοπὴ,
ἐὰν τις κληρονόμος ὑφαιρέσῃ τι ἐκ τῆς εἰσέτι ἀμερίστου κληρονο-
μίας πρὸς βλάβην τῶν συγκληρονόμων, κληραδόχων ἢ δανειστῶν
τῆς κληρονομίας.

§. 350. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 377, αἱ μεταξὺ συζύγων,
γονέων καὶ τέκνων, ἀδελφῶν, ἀνεψιῶν καὶ θείων, ἄλλων συγγενῶν
ἐνδαιτωμένων εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οἶκον κοινότητα, μεταξὺ τῶν
μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν, καὶ αἱ ὑπὸ
οἰκετῶν εἰς φαγητὰ καὶ εἰς ποτὰ ἐκ λαιμαργίας γενόμεναι ὑφαιρέ-

σεις τιμωροῦνται, κατ' ἐγκλήσιν τοῦ βλαφθέντος, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ καταγινώσῃ ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν ἢ τῆς εἰρκτῆς, ἄλλω, δὲ μὲ φυλάκισιν ἀναλογον. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 376 ἐδ. 8. θεωρεῖται ὡς ἰδίως ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ ἀπὸ ὑπηρέτας ἐκτὸς τῆς προεκτεθείσης περιπτώσεως, ἢ ἀπὸ συνεργάτας ἢ μαθητὰς κατὰ τοῦ πρωτεργάτου ἢ οἰκοδεσπότου ἢ κατὰ τινος, ὅστις εὐρίσκεται μετ' αὐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οἶκον κοινότητα.

§. 354. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Περὶ τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὅρα τὴν εἰς τὸν προσηγηθέντα § γγνωμένην προσθήκην.

§. 353. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποιν. νόμον ἄρθρ. 363 ὡς λησταὶ θεωροῦνται ὅσοι θέλοντες νὰ πράξωσι κλοπὴν προσέβαλον διὰ βίαςτινὰ ἢ ἐπέπεσαν εἰς αὐτὸν, ἢ ἠπειλήσαν τὸ σῶμα καὶ τὴν ζωὴν του, ὅσοι διὰ νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθησαν ὅπλα, μὲ τὰ ὁποῖα εἴτε ἦσαν ἐξ ἀρχῆς ἐφωδιασμένοι, εἴτε μὴ, καὶ ὅσοι ἐξετέλεσαν ὑφ' ἑαυτοῖς σιερήσαντές τινα τῶν μέσων τῆς ἀμύνης διὰ βιαιῶν πράξεων.

§. 358. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἀπειλεῖ κατὰ τῶν ληστῶν θάνατον (ἄρθρ. 364) ἐὰν ἐβασάνισάν τινα σωματικῶς διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς αὐτοὺς τὴν κεκρυμμένην περιουσίαν του, ἐὰν ἐφόνευσαν, ἢ ἐβάλον εἰς κίνδυνον ζωῆς, ἢ ἠκρωτηριάσαν τινα, ἢ διὰ τῆς ὁποίας μετεχειρίσθησαν πρὸς αὐτὸν βίας ἐπέφερον εἰς αὐτὸν φρενοβλάβειαν ἢ σωματικὴν νόσον, βεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτους, ἐὰν ἐπραξάν τὴν ληστείαν εἰς δημοσίους ὁδοὺς ἢ τόπους ὡς καὶ κατὰ πειρατῶν παντὸς εἶδους· δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα εἰς τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 365 καὶ 366 ἀναφερομένας περιπτώσεις· εἰρκτὴν ὕε εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν (ἄρθρ. 367).

§. 360. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁμοίως καὶ ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται ἐν τοῖς ἄρθρ.

408—418 περί ἐμπρησμοῦ χωρὶς νὰ προτάξῃ τὸν δρισμὸν αὐτοῦ.

§. 361 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθ. 413 ἔκρηξις τοῦ πυρὸς ὑπάρχει, ὁσάκις τὸ πῦρ μεταδοθῇ εἰς ἄλλα πράγματα ἐκτὸς τῶν ἐμπρηστικῶν ὕλων.

§. 364 α. σημ. 9.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 412, ὅστις βάλλει μόνος πῦρ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν του, ἐὰν μὲν τοῦτο συμβῇ μὲ κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης ιδιοκτησίας, τιμωρεῖται ὡς ἑνοχος ἐμπρησμοῦ ἐν γένει, ἄλλως δὲ, τιμωρεῖται μόνον ὅταν ἔχῃ σκοπὸν ἀπάτης μὲ φυλάκιτιν τοῦλάχιστον ἑξ μηνῶν, ἢ, ἐὰν ἡ γενομένη βλάβη ὑπερβαίῃ τὰς 400 δραχ. μὲ εἰρετήν.

§. 365 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 408,, 409 ὁ ἐμπρηστής τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκτὸς τῆς ἐκρήξεως τοῦ πυρὸς συνέβησαν ἐνταῦτῳ καὶ αἱ ἐξῆς ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις ὅλαι ὁμαῦ ἢ ἐν μέρει. 1) Ἐὰν διὰ τοῦ ἐκραγέντος πυρὸς ἐφανεύθῃ ἢ ἐπικινδύνως ἐβλάβῃ τις, καθόσον ὁ ἐμπρηστής ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὸ συμβάν τοῦτο· 2) ἐὰν τὸ πῦρ ἐξερράγῃ καθ' ὅν καιρὸν συνήθως οἱ κάτοικοι ὑπώπτουσι· 3) ἐὰν ὁ ἐμπρησμὸς συνέβῃ εἰς πόλεις ἢ χωρία, καθ' ὅν καιρὸν τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων μέρος εὐρίσκετο ἐκτὸς αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἦτον γνωστὸν εἰς τὸν ἐμπρηστήν· 4) ἐὰν ὁ κακοῦργος ἔβαλε πῦρ εἰς πόλεις ἢ χωρία κατὰ διαφόρους τόπους συγχρόνως, καὶ τὸ πῦρ ἐξερράγῃ τοῦλάχιστον εἰς ἓνα τόπον· 5) ἐὰν τὸ πῦρ ἐβλήθῃ εἰς τοιούτους συναθροίσεως τόπους, ὅπου πολλοὶ ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐξετέθη εἰς τῆς βλάβης τὸν κίνδυνον· 6) ἐὰν ὁ ἐμπρησμὸς ἐγείνῃ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης, στάσεως, πολέμου, ἐν κινδύνῳ πλημμύρας καὶ τῶν τοιούτων· 7) ἐὰν τὸ πῦρ ἐβλήθῃ εἰς κτίρια, ὅπου εἶναι ταμιεύματα πυρίτιδος, ἢ εἰς τόπους, πλησίον τῶν ὁποίων εὐρίσκονται τοιαῦτα, καὶ ὁ ἐμπρηστής εἶχεν εἶδῃ τὸν πράγματος· 8) ἐὰν ὁ ἐμπρηστής ἔβριζε

τὸ πῦρ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολύνῃ ἑαυτὸν ἢ ἄλλους εἰς ἐκτέλεσιν ἄλλου κακουργήματος, τοῦ ὁποίου καὶ ἔγινε τῶντι τοῦλάχιστον ἀπόπειρα. Ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τούτων, εἰ μὲν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ μεταδοθῇ τὸ πῦρ εἰς κατοικίας ἀνθρώπων, ὁ ἔμπρησμός τιμωρεῖται, καθόσον τὸ πῦρ ἐξερράγη ἢ ὄχι, μὲ δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα· εἰ δὲ τοιοῦτος κίνδυνος δὲν ὑπάρχῃ, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἕξ ἢ τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, κατὰ τὴν προειρημένην διαστολὴν (ἄρθρ. 408. 410). Ὁ ἔμπρησμός δασῶν ἢ μήπω θερισμένων δημητριακῶν καρπῶν τιμωρεῖται τοῦλάχιστον μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 411). Εἰς περίπτωσιν ἀμελείας ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 417). Ἐν τοῖς ἄρθροις 414. 415. 416, 418 γίνεται λόγος περὶ ὑποτροπῆς καὶ περὶ τῶν περιστάσεων καθ' αἶς· τὸ ἀξιόποινον ἐξαλείφεται ἢ ἐλαττούται.

§. 369. σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 419. 420. τιμωρεῖ τὴν ἐπίτηδες προξενουμένην πλημμύραν, εἰ μὲν ἀπέθανέ τις ἐξ αὐτῆς, μὲ θάνατον, ἄλλως δὲ, κατὰ τινὰς διαστολάς, μὲ δεσμὰ διὰ βίου, δεσμὰ πρόσκαιρα, εἰρκτὴν, ἢ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους. Ἡ ἐξ ἀμελείας πλημμύρα τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

§. 378. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 286 (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν) τιμωρεῖ τὴν μὲν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, τὸν δὲ σύζυγον μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν.

§. 382. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποινικός νόμος ἄρθρ. 286.

§. 384. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 283—285. (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν), ὅστις τῶν συζύγων, εἰδὼς ὅτι ὁ ἕτερος ζῇ ἀκόμη, συνήφθη, διαρκούντος ἔτι τοῦ νομίμου γάμου, εἰς νέον γάμον, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν. Τὸ ἄγαμον πρόσωπον, εἰ μὲν εἶχεν εἰδῆσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρώτου γάμου, τιμωρεῖται μὲ φυλά-

κτείν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν. Μὲ τὴν ποινὴν ταύτην τιμωροῦνται καὶ οἱ πολιτικοὶ ἀξιωματικοὶ καὶ οἱ κληρικοὶ, ἐὰν ἐν γνώσει συνήργησαν εἰς τέλεσιν τοῦ δευτέρου γάμου.

§. 389. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

‘Ο ἑλλην. ποιν. νόμος, ὀρίζων τὴν ἐκθεσιν (ἄρθρ. 306) συμφωνεῖ ἐντελῶς μὲ τὸν θανατικόν.

§. 391 α σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

‘Ο ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 306 ἀπειλεῖ ἐκάστοτε μὲ τὴν διαστολὴν τοῦ ἂν ὁ ἐκτεθεὶς ἀπεβίωσεν, ἂν ἐβλάβη κατὰ τὸ σῶμα ἢ τὴν υγίαν, ἢ ἂν ἔμεινεν ἀβλαβής, 1) ἐν περιπτώσει κινδύνου ἀποκλείοντος πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας τοῦ ἐκτεθέντος, δεσμὰ τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν ἢ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἢ εἰρκτὴν, 2) ἐν περιπτώσει, καθ’ ἣν ὑπῆρχεν ἐλπίς εὐλογος σωτηρίας, εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 6 ἐτῶν ἢ τὸ πολὺ 6 ἐτῶν ἢ φυλάκισις τοῦλάχιστον 4 τοῦς, 3) ἐν περιπτώσει καθ’ ἣν δὲν ὑπῆρχε κανεὶς κίνδυνος ζωῆς ἢ υγείας τοῦ ἐκτεθέντος, φυλάκισιν τοῦλάχιστον 4 ἐτους, ἢ τὸ πολὺ 1 ἐτους, ἢ τὸ πολὺ 6 μηνῶ.

§. 392. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 303. εἰς τὸ κεφ. περὶ ἀξιοποιῶν πράξεων κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων), ἐὰν μήτηρ τεκοῦσα πρῶτον ἢ νεκρὸν βρέφος μετεχειρίσθῃ προηγουμένως ἐν γνώσει, ἢ μόνη ἢ δι’ ἄλλου ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ μέσα, δυνάμενα νὰ φέρωσι πρῶτον τόκον ἢ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς θάνατον τοῦ ἐμβρύου, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν. ‘Η αὕτῃ ποινὴ ἐπιβάλλεται (ἄρθρ. 304) καὶ εἰς τὰς μαιείας, τοῦς φαρμακοπώλας καὶ εἰς πάντα ἄλλον συνεργήσαντα εἰς τὸ ἀδίκημα μὲ τὴν συγκατάθεσιν τῆς κυφορούσης. Ἐὰν ἡ πρῶξις ἔγινεν ἐκ προθέσεως ἄνευ ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται (ἄρθρ. 305) μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκ τῶν μέσων τῶν ὁποίων ἔγινε χρῆσις ἐδύνατο νὰ προέλθῃ ὁ θάνατος τῆς μητρὸς, ἐὰν τοῦτο ἦτον γνωστὸν εἰς τὸν πράξαντα καὶ ἂν ὁ θάνατος συνέβῃ τῶντοντι ἄλλως, κατὰ τινὰς δικστολάς, μὲ δεσμὰ ἢ μὲ εἰρκτὴν. Ἐὰν ἡ πρῶξις προέρχε-

ται ἐξ ἀμελείας ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας ἢ περὶ σωματικῆς βλάβης ἐξ ἀμελείας διατάξεις.

§. 399. σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 330 εἰς τὸ κεφ. περὶ πράξεως κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας), ὅστις εἴτε μὲ πραγματικὴν βίαν εἴτε μὲ ἀπειλὴν ἐπιχειρεῖ τι ἐπὶ τῷ παρανόμῳ σκοπῷ τοῦ νὰ πείσῃ τινὰ ἄκοντα εἰς τὸ νὰ πράξῃ, παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ τι, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, καθόσον ἡ ἐπιχείρησις αὕτη δὲν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παράβασιν.

§. 403 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 193. εἰς τὸ κεφ. περὶ συγχύσεων τῆς εἰρήνης) ἐὰν πολλοὶ ἡνωμένοι ἐπίτηδες μετ' ἀλλήλων εἰσπέσωσι παρανόμως εἰς ξένας οἰκίας καὶ κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα, τιμωροῦνται ἐπὶ διαταρᾷ τῆς κοινῆς εἰρήνης 1) ἐὰν ἔγιναν βιαιοπραγίαι εἰς πρόσωπα, μὲ εἰρικήν οἱ μὲν ἀρχηγοὶ καὶ ὁδηγοὶ τοῦλάχιστον 6 ἐτῶν, οἱ δὲ συναίτιοι, τὸ πολὺ 6 ἐτῶν 2) ἐὰν ἔγιναν βιαιοπραγίαι μόνον εἰς πράγματα, μὲ φυλάκισιν οἱ μὲν τοῦλάχιστον 1 ἔτους, οἱ δὲ, τὸ πολὺ 4 ἔτους 3) ἐὰν δὲν ἐγένετο βιαιοπραγία, μὲ φυλάκισιν οἱ μὲν τὸ πολὺ 6 μηνῶν, οἱ δὲ, τὸ πολὺ 3 μηνῶν. Ἡ χρῆσις ὀπλῶν ἢ ἡ ὀπλοφορία ἀποτελεῖ ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν.

§. 410 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ πλαστογραφίας εἰς ἰδιαιτέρον Κεφ. IV. ἄρθρ. 247—260. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 247. ἔνοχος πλαστογραφίας καθίσταται ὅστις ἐκδίδει ἔγγραφα ἐν ὀνόματι ἄλλου καὶ ὡς νὰ ᾔσαν παρ' αὐτοῦ τούτου ἐκδεδομένα, ὅστις μιμεῖται εἰς τι ἔγγραφον τὴν ὑπογραφὴν ἢ τὴν σφραγίδα ἄλλου, ἢ καταχρᾶται τούτους εἰς νόθον τι ἔγγραφον μὴ ἐκδεδομένον παρ' ἐκείνου, καὶ ὅστις παραποιεῖ τὴν ἔννοιαν γνησίου τινὸς ἐγγράφου, μεταβάλλων, προσθέτων ἢ ἐξαλείφων λέξεις, γράμματα, ἀριθμοὺς, ἢ σημεῖα σφίξεως, εἰς τὰ ἄρθρα 248—255 γίνεται

λόγος περί πλαστογραφίας εἰς δημόσια ἔγγραφα, εἰς δὲ τὰ ἄρθρα 256—258 περί πλαστογραφίας εἰς ἔγγραφα ἰδιωτικά, εἰς τὴν βαυτεράν περίπτωσιν ἀπειλεῖται ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν. Ἡ πλαστογραφία τῶν πιστωτικῶν γραμμυλίων (ἄρθρ. 259. 260.) τιμωρεῖται πάντοτε μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Ἰδιαιτέρον Κεφ. ΙΓ' (ἄρθρ. 261—264) πραγματεύεται περὶ νοθεύσεως τῶν δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων τιμωρουμένης μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν. —Περὶ ἀπάτης ὑπάρχει χωριστὸν κεφ. ΚΔ' ἄρθρ. 396—402. Τὸ ἄρθρ. 396. ὁρίζει τὴν ἀπάτην ἀπαράλλάκτως ὡς τὸ 256 τοῦ βαυατικοῦ. Τὸ ἄρθρ. 399 ἀπαριθμεῖ τὰς περιπτώσεις καθ' αἷς ἡ ἀπάτη τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν (ἐὰν ἐχρησίμευσεν ὡς μέσον ἡ θρησκεία, ἐὰν συνήχθησαν ἔρανοι δ' αὖ χρήσεως πλαστῶν διαβατηρίων, ἐὰν ἡ ἀπάτη ἐγίνε διὰ δεισιδαιμονίων ἢ δολερῶν καταγοητεύσεων, ἢ ὑπὸ χυσοσχῶν ἢ ἀνὺπερβαίνῃ τὰς 400 δραχ. κτλ.). τὸ δὲ ἄρθρ. 401 ἐκείνας καθ' αἷς ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν (ἐὰν τις τιμωρηθῇς διὰ πρότερον μὲ δεσμὰ ἢ μὲ εἰρκτὴν ἔπραξε καὶ πάλιν ἀπάτην ὑπερβαίνουσαν τὰς 20 δρ. ἢ ἀν' ἡ ἀπάτη ὑπερβαίνῃ τὰς 1000 δρ. κτλ. κτλ.) εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐὰν μὲν ἡ ζημία ἢ τὸ κέρδος ὑπερβαίνῃ τὰς 20 δραχ., ἀπειλεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 398, φυλάκισις, ἐὰν δὲ ὅχι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 673, κράτησις ἢ πρόστιμον. —Τὸ ἄρθρ. 403 πραγματεύεται περὶ τῆς δι' ἀπάτης μειώσεως τῶν εἰς τὸ δημόσιον ὀφειλομένων φόρων, τὴν ὁποίαν τιμωρεῖ ἐκτὸς τῆς τακτικῆς ἐπὶ ἀπάτῃ ποινῆς καὶ μὲ τὸ τετραπλεῖν τοῦ προσδοκηθέντος κέρδους, εἰς τὰ ἄρθρα 404—406 γίνεται λόγος περὶ ἀπάτης ὡς πρὸς τὰ χρήν (ἐνταῦθα καὶ περὶ χρεωκοπίας)· εἰς δὲ τὸ ἄρθρ. 407 περὶ ἀπάτης διὰ ψευδῶν διαφημίσεων ἀφορωσῶν ἐμπορικὰς σχέσεις, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἀπειλεῖται φυλάκισις τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ τὸ πολὺ 1000 δραχμῶν.

§. 414 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Τοῦ ἑλληνικοῦ ποινικοῦ νόμου τὸ ἄρθρ. 397 εἶναι ἀπαράλ-

λακτον μετ' ὃ 216 τοῦ σαξωνικοῦ, μετ' ὃ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ Ἕλλην. νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ἐγκλησιν.

§. 416 α σημ. 6.

Κατὰ τὸν Ἕλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 404 ὅστις, εὐρισκόμενος εἰς κατάστικιν ἐλατιώσεως τῆς περιουσίας, προσπαθεῖ δι' ἀπατηλῶν πράξεων νὰ ζημιώσῃ τοὺς δανειστάς του, ἀποκρύπτων χρήματα ἢ πράγματα, ἀποσιωπῶν τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα κτλ.) εἰς δὲν ἔγινεν ἐντεῦθεν ἔνοχος δολίας χρεωκοπίας ὡς ἔμπορος, τραπεζίτης ἢ ἐργοστασιάρχης, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἀπάτης. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 405, ἔμποροι, τραπεζίται, ἢ ἐργοστασιάρχαι, οἵτινες κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου (τοῦ γαλλικοῦ πρὶν τοῦ 1838) λογίζονται ἔνοχοι ἢ συναιτίοι δολίας χρεωκοπίας, τιμωροῦνται μετ' εἰρκτὴν, κατὰ δὲ ἀπλὴν χρεωκοπίαν, μετ' φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχοι 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 406, κολλυβισταί, μεσίται πραγματεῶν, μεσίται ναυλωταὶ πλοίων καὶ ἄλλοι μεσίται ἐπὶ ἀπλῇ μὲν χρεωκοπίᾳ τιμωροῦνται μετ' εἰρκτὴν, ἐπὶ δολίᾳ δέ, μετ' δεσμὰ πρόσκαιρα.

§. 418 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἕλληδικός ποιν. νόμος πραγματεύεται εἰς ἰδιαιτέρον κεφ. ΙΔ' περὶ ψευδορκίας, ἐπιπορκίας καὶ ψευδομωρτυρίας. Ἡ ψευδορκία (ἄρθρ. 268—269) τιμωρεῖται πάντοτε τοῦλάχιστον μετ' εἰρκτὴν, εἰς τὴν δεινοτέραν περίπτωσιν, ὅταν τις ψευδορκήσῃ εἰς ἀνάκρισιν ἐνεκὰ κικουρήματος δυνάμενου νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῶν διὰ θύου δεσμῶν ἢ τοῦ θανάτου, ἐπιβάλλονται δὲ σμὰ διὰ θύου. Μετ' φυλάκισιν δὲ τὸ πολὺ 1 μηνὸς τιμωρεῖται (ἄρθρ. 271) ὅστις εἰς τὰς ἐξετάσεις εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθη αὐτεπαγγέλτως παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ εἰς τὰς πρὸς αὐτὴν διδομένας καταμηνύσεις ἀπαγγέλλει ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ἢ ψευδεῖς σχέσεις.

§. 419 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ἡ ψευδὴς διὰ χειραφίξας ὑπόσχεσις τιμωρεῖται κατὰ τὸν Ἕλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 270 μετ' φυλάκισιν 6 μηνῶν.

§. 422 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 270 τιμωρεῖ τὴν ἐπιορκίαν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν.

§. 423 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποινικὸς νόμος τιμωρεῖ ὡς προδότην τῆς πατρίδος (κεφ. Α'. ἄρθρ. 132.) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ ἐκείνον, ὅστις ἐπεχείρησεν ὁποιανδῆποτε πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακινήσῃ ἢ νὰ καταστήσῃ ἀγνώριστα τὰ ὄρια τῆς ἐπικρατείας. Εἰς ἰδιαίτερον κεφ. ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ μεταβολῆς τῶν ὁρησῶν κτλ. (ἄρθρ. 429—434.) τιμωρεῖται ὅστις μεταβάλλει, ἀφανίζει ἢ καταστάνει ἀγνώριστα τὰ ἐρώτημα τῶν ἀγρῶν ἢ τοὺς χάριν ἐνδείξεως τοῦ ὕψους καὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ ὕδατος τεθειμένους πασσάλους, εἰ μὲν ἤθελε νὰ μετακινήσῃ τὴν δι' αὐτῶν σημειουμένην στάσιν τοῦ δικαίου ἐκάστου, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους ἢ τὸ πολὺ ἐνδὸς ἔτους, καὶ ὅταν τὰ ἐρώτημα ἐτέθησαν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἢ ὅχι· εἰ μὲν δὲ δὲν εἶχε τὸν εἰρημένον σκοπὸν, κατὰ τὴν ἰδίαν διαστολήν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 μηνὸς ἢ χρημ. ποινὴν τὸ πολὺ 200 δρ. ἢ μὲ φυλάκ. τὸ πολὺ δύο ἐβδομ. ἢ χρημ. ποινὴν τὸ πολὺ 100 δρ.

§. 425 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος εἰς τὸ κεφ. ΚΘ'. περὶ παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τιμωρεῖ (ἄρθρ. 490) τοὺς δικηγόρους, οἵτινες, συνεννοούμενοι παρανόμως μετὰ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ πελάτου αὐτῶν, ἐνεργοῦσι πρὸς χάριν μὲν αὐτοῦ κτλ, πρὸς βλάβην δὲ τοῦ πελάτου αὐτῶν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν καὶ παῦσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ 6 μῆνας· ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἢ εἰ μὲν πρόκειται νὰ τιμωρηθῶσι συγχρόνως τρεῖς εἰσέτι ἀτιμώρητοι ὅμοιαι πράξεις, μὲ εἰρκτὴν καὶ παῦσιν διὰ παντός.

§. 430 σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. νόμοςπραγματεύεται εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον ΚΒ' περὶ ἐκβιάσεως καὶ περὶ ληστείας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 368. ὅστις μετα-

χειρίζεται βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλῆς καὶ δι' αὐτῶν ἀναγκάζει τινὰ νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλίπη τὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον παράνομον ὄφελος, τιμωρεῖται ἕνεκα ἐκβιάσεως ἐπίσης μὲ λιστήν· ἐὰν δὲ ἔπραξε τὴν ἐκβίανσιν, διεγείρων φόβον μελλούσης κακώσεως ἢ βλάβης ἢ μεταχειριζόμενος ἄλλας ἀπειλὰς, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν τὸ πολὺ 7 ἐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 369, ἐὰν δημόσιός τις ὑπάλληλος ἐπαγῶν ὡς ἀπειλὴν τὴν δημόσιον ἐξουσίαν τοῦ ἐπρόσπαθῃ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ ἄλλον τινὰ δι' ἐκβιάσεως ἰδιωτικὸν ὄφελος, τιμωρεῖται διὰ τοῦτο καὶ μόνον μὲ εἰρκτὴν, ἐκτός ἂν ἡ ἀπειλὴ ἦτον μικρὰ καὶ τὸ σκοπούμενον ὄφελος δὲν ὑπερέβαινε τὴν ποσότητα τῶν 30 δρ., ὅτε τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν.

§. 433 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ δηρώσεως τῆς χώρας εἰς τὸ περὶ ληστείας καὶ ἐκβιάσεως κεφάλαιον. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 370 ὅστις μὲ σκοπὸν ἐκβιάσεως διαδίδει εἰς ὁλοκληρούς χώρας ἀνησυχίαν καὶ τρόμον, ὑφόνων ἐμπρηστικὰ σημεῖα, ἢ ἀπειλῶν δι' ἐκθέτων ἢ εἰς διαφόρους ἐπιστελλομένων γραμμάτων, θάνατον, ληστείαν, ἢ ἐμπρησμόν, τιμωρεῖται μὲ δεσμὴν τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἢ, ἂν τῶντι ἐπέτυχῃ τοῦ σκοποῦ του, τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν.

§. 435 σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ (ἄρθρ. 620) μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον ἐκεῖνον, ὅστις κατασκευάζει ἀπηγορευμένα ὅπλα, καὶ ἐκείνον, ὅστις (ἄρθρ. 622) ἔνεν ἀδείας τῆς ἀρχῆς φέρει πυροβόλα ἢ ἄλλα ὅπλα ἀπηγορευμένα.

§ 437 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 434, 435, εἰς τὸ κεφ. ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ τυχογλυφίας κλπ.), ὁ καταπλεονεκτῶν ἄλλου τινος εἰς πιστωτικὰς ὑποθέσεις διὰ τινος συμφωνίας, θεωρουμένης ἀπὸ τοῦς πολιτικούς νόμους ὡς αἰσχροκερδοῦς, τιμωρεῖται, ἐπὶ καταμηνύσει καὶ αἰτήσει τοῦ ἔχοντος δικαίωμα, καθό-

σον ἀπῆλαυσε· ἢ δὲν ἀπῆλαυσε· εἰσέτι κέρδος τι ἐκ τῆς τοκογλυφίας καὶ καθόσον ἡ τοκογλυφία εἶναι κεκαλυμμένη ἢ ἀπροκαλυπτος, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξάμηνον καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, μὲ μόνον χρηματικὴν ποινὴν.

§. 441 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 467 τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν οἱ ἐργοστασιαῖοι καὶ χειροτέχναι, οἱ ἐργάται καὶ προϊστάμενοι βιομηχανῶν, οἵτινες πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν παρχόνων τῶν συναποφισζοῦσι τὴν παῦσιν τῆς βιομηχανίας τῶν ἢ τῆς ἐργασίας τῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 407, ἡ ἐν γνώσει διάδοσις ψευδῶν διαφημίσεων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μεταβληθῇ ἡ τιμὴ τῶνπραγματειῶν ἢ τοῦ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πώλησίς τῶν, τιμωρεῖται ὡς ἀπάτη μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ χρημ. ποινὴν 50—1000 δρ. ἐὰν ἔγινε κατὰ προηγουμένην συμφωνίαν μετὰ πολλῶν, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκ. τὸ πολὺ 2 μηνῶν καὶ χρημ. ποινὴν 20—200 δρ. Τὰ ἄρθρα 584 κ. ἐπ. ἀναφέρουσι διαφόρους παραβάσεις ἀφορώσας τὴν πιστοδείαν καὶ τὴν ἀνατίμησιν τῶν τροφίμων καὶ τιμωρητέας μὲ πρόστιμον, ἢ, ἐν πραχθῶσιν ἐν καιρῷ δημοσίας ταραχῇ· ἢ ἐν αὐτῶν προέκυψε δημοσία ταραχὴ, καὶ μὲ κράτησιν μιᾶς μέχρις 6 ἐβδομαδῶν.

§. 445 σημ. τοῦ ἐκδ.

Εἰς τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 683.

§. 448 σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 662. 663. 666. τιμωρεῖ τὴν ἐπατίαν μὲ κράτησιν, ἥτις εἰς ἐπιβλαβεντικὰς περιστάσεις (ἐὰν π. χ. οἱ ἐπαῖται φέρωσιν ὄπλα, κλειδὰς, ὑποπτα ἐργαλεῖα κ. τ. τ. δύναται νὰ φθάσῃ εἰς 3 μῆνας.

§. 449 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος εἰς ἰδιαίτερον Κεφ. ΙΕ' περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν ἄρθρ. 272—286. πραγματεύεται: 1) περὶ προσβολῆς κατὰ τῶν ἡθῶν ἐν γένει (φυλάκ. τὸ πολὺ 3 μηνῶν)· 2) περὶ βιαιότητος· 3) περὶ ἀποπλανήσεως· εἰς ἀτέλγει· 4) περὶ αἰμομι-

ξίας· 5) περί ἀσελγείας παρὰ φύσιν· 6) περί διγαμίας· 7) περί μοιχίας. Ἡ προαγωγεία ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν πταισμάτων ἄρθρ. 660.

§. 456 σημ. 1 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 272. ὅστις, πρὸς κοινὸν σκάνδαλον ἢ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρασύρῃ ἄλλους, προσβάλλει τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων μὴ τιμωρουμένων ἰδίως ὑπὸ τοῦ νόμου, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 659, ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ 272 ἄρθρου προσβάλλει τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων γινομένων δημοσίως, εἰς κράτησιν ἢ πρόστιμον. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 658. ὅτοι πρὸς κοινὸν σκάνδαλον συνοικοῦσι, μὴ ὑπάρχοντος γάμου, ἡνωμένοι ὡς ἀνὴρ καὶ γυνή, τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδ. ἢ μὲ πρόστιμον καὶ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων.

§. 456 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 275 276 ἐὰν μητροὺς ἢ μητροῦς, ἐπιμελήται παίδων, ἐπίτροποι, παιδαγωγοὶ ἢ οἰκοδιδάσκαλοι, διδάσκαλοι σχολείων, ἢ ἐπιστάται καὶ ἑφοροὶ δημοσίων καταστημάτων, ἰδίως δὲ διδάσκαλοι τῆς θρησκείας ἢ κληρικοὶ, μεταχειρισθῶσι εἰς ἀσελγείαν τὰ πνευματικὰ τέκνα, τοὺς ὑπὸ ἐπιμέλειαν παῖδας, ἀφήλικας μαθητάς, ἢ ὑπεξουσίους των, οἵτινες συνεπλήρωσαν ἤδη τὰ δώδεκα ἔτη, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν· ὑπερέται δὲ καὶ σύνοικοι γενομένοι ἔνοχοι παραπλησίας πράξεως, τιμωροῦνται (ἄρθρ. 279) μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως ἐνὸς ἔτους.

§. 461 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 284, γονεῖς καὶ ἐξ αἵματος συγγενεῖς εἰς ἀνέντα βαθμὸν, οἵτινες συνουσιάζονται μετὰ τῶν τέκνων των ἢ ἄλλων ἀπογόνων των, ἀδελφοὶ γνήσιοι ἀμφιθαλεῖς καὶ ἑτεροθαλεῖς, οἵτινες ἀκολασταίνουσι μετ' ἀλλήλων, καταδικάζονται εἰς εἰρκτὴν· τὰ τέκνα δὲ καὶ οἱ ἀπόγονοι, ἐὰν συνεπλήρωται τὰ 12 ἔτη, εἰς φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν.

§. 467 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 282, ὁ ἐνοχος τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας, ἂν δὲν ἐπισύρῃ εἰς ἑαυτὸν μεγαλύτεραν ποινὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 274 (περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσελγείαν) τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους καὶ ὑποβάλλεται εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

§. 471 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 660 ὅσοι περιέχουσι πρὸς ἀσελγείαν τὸν ποιν. διαταγῆς, τὴν ὑποβάλλουσιν, ἢ συντελοῦσιν εἰς ταύτην διὰ προαγωγῆς ἢ διαπραγματεύσεως τιμωροῦνται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον.

§. 477 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει εἰς ἰδιαιτερον κεφάλαιον περὶ παρατάσεως τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἄρθρ. 449 κ. ἐπ. (Α'. παράβασις τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων· 1) παράνομος ἐναρξίς, ἔξακολούθησις καὶ ἀπέκδοσις τῆς ὑπηρεσίας, 2) παράβασις τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀπαιτουμένης ἐχεμυθίας, 3) δωροδοκία, 4) καταπίσις, 5) ἀποσιώπησις τῆς ἰδίας συμμετοχῆς, 6) συμμεθεξις εἰς πράγματα μὴ συμβιβάζόμενα μὲ τὰ ἔργα τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, 7) κατὰχρησις τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς, 8) ὑπερβάσις τῶν καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων, 9) ἄρνησις ὑπηρεσίας, 10) ἀπιστία περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, 11) ἄλλαι παραβάσεις καθηκόντων, 12) παραβάσεις ἐξ ἀμελείας, ὀκνηρίας ἢ κουφότητος· Β'. παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν, οἷον τῶν δικηγόρων, τῶν ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων.) Τὸ τελευταῖον κεφ. Α'. πραγματεύεται περὶ πλημμελημάτων τῶν κληρικῶν ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

§. 479 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 467 κ. ἐπ. τιμωρεῖ τοὺς ἀρμοδίους δημοσίους ὑπαλλήλους ὡς ἐνόχους καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας

τῆς ἀρχῆς, ἐὰν ὑποβάλλωσιν ἐν γνώσει ἀθῶν εἰς ἀνάκρισιν, ἐὰν ἐξ ἰδιοτελείας παραλίπωσιν ἀνάκρισιν τινα, ἐὰν παρανόμως εἰσέλθωσιν εἰς ἰδιώτου οἰκίαν, ἐὰν ὑπεξαίρεσώσιν ἢ ἀνοίξωσιν ἐπιστάλας ἐμπεπιστευμένους εἰς τὰ ταχ-δρομεῖον, ἐὰν ἀθεμίτως ἀναβάλωσι πλέον τῶν 24 ὥρων τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐπὶ τινι κατηγορίᾳ κρατηθέντος, ἐὰν δι' αἰκιῶν ἀναγκάσωσιν ἀθῶν νὰ ἐμολογήσῃ τι ἢ μάρτυρα νὰ ψευδομαρτυρήσῃ, ἐὰν κακοποιήσωσι φυλακισμένους, ἐὰν ἀναρμοδίως ἐκδώτωσιν ἢ πρηνόμως ἐκτελέσωσι ποινὰς ἀποφάσεις, ἐὰν αὐθαρέτως ἐκτελέσωσι κατὰ τινος ποινῆν, κτλ. εἰς ὅλας αὐτάς τὰς περιπτώσεις ἐπιβάλλεται ἡ ποινή τῆς φυλακίσεως, τῆς ὁποίας ὁ νόμος προτρίβοι τὴν διάρκειαν.

§. 479 α σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. πιν. νόμον ἄρθρ. 461, 462, δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες ἐξ ἰδιοτελείας εἰσπράττουσιν ἀπὸ ἰδιώτην τινα (αὐτοὶ ἢ διὰ τῶν γραφείων ἢ συμβολῶν των) φόρου, δασμοῦ, τέλη, δικαιώματα χρητοσήμου, δικαστικὰ ἐξέδρα, ἢ ἄλλα δημόσια φορολογήματα, τὰ ὅποια ὁ ἰδιώτης δὲν χρεωστῇ παντάπασιν ἢ δὲν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην παρ' αὐτοῦ ποσότητα, καταδικάζονται, ὡς ἔνοχοι καταπίστεως, εἰς εἰρκτὴν, ἐὰν ἐνήργησαν μεμηχανοβρῆφιαν, ἀπατηλῶς, ἢ διὰ ψευδῶν παραστάσεων· ἄλλως δέ, εἰς φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν.—περὶ τῆς ἐκβιάσεως ἔρα τὴν προσθ. εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ §. 430 σημ. 6. τοῦ ἐκδ.

§. 479 β σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποινικὸν νόμον ἄρθρ. 456. οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἔνορκοι, ἐὰν μὲν δεχθέντες δῶρα ἢ ὑποσχέσεις παρέβησαν τὰ καθήκοντά των πρὸς ὄφελος ἄλλου ἢ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατείας ἢ τινος ἰδιώτου, τιμωροῦνται μὲ εἰρκτὴν, ἄλλως δέ, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 458, ἐὰν δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ἔνορκος, εἰς θν, ἂν καὶ ἄκοντα, περιῇθῃ τι καθ' οἷον δῆποτε τροπον, ἢ εἰς τινα τῶν οἰκείων τοῦ ἐποιοῦ ἐδόθη δῶρον ὑπὸ τινος τῶν κρινόμενων ἢ τῶν ἐξαίτουμένων, δὲν τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἢ δὲν τὸ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ δικαστήριον

πρὸς ἀνάκρισιν, τοῦλάχιστον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀφοῦ τὸ ἔλαβεν ἢ τὸ ἔμαθε, χωρὶς ν' ἀποδείξῃ νόμιμόν τινα τῆς παρεμποδισέως τοῦ αἰτίαν, τοῦ τοιοῦτου δὲν εἰσακούεται πλέον ἢ ἐνστάσις, ὅτι δὲν ἐδέχθη τὸ ἔωρο, ἢ τὸ κέρδος, ἢ ὅτι δὲν ἠέλητε νὰ τὸ δεχθῇ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 459 ὁ δωροδοκῶν, καὶ ἂν ἀπερὶ φθῇ τὸ ὑπ' αὐτοῦ εἶναι ἢ καθυστερηθῇ, καταδικάζεται εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ τὸ διπλοῦν τοῦ δεθέντος ἢ προσανεχθέντος δώρου. Ἐν δὲ ἡ δωροδοκία, τείνουσα εἰς ἀθέμιτον ὠφέλειαν τοῦ δωροδοκοῦντος ἢ τρίτου ἄλλου, ἢ πρὸς βλαβὴν τῆς ἐπικρατείας ἢ ιδιώτου τινὸς, ἔγινεν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποπλανήσῃ τὸν ὑπάλληλον ἢ τὸν ἔνορκον εἰς πράξιν τινα ἐναντίον τῶν καθηκόντων του, καταγινώσκεται προσέτι καὶ φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, καὶ ἂν τὸ μελετηθῇ ἀποτελεσμα συνέβη τῶντι, τοῦλάχιστον ἐὸς ἔτους.

§. 479 γ σημ. 1 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 457, ἐπίσης ἐπὶ δωροδοκίᾳ τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 456. ὅστις, χάριν τετελεσμένης ἢ ἢ πρὸς τῇ, ὑπηρεσίας, ἔλαβε, καὶ μὴ προηγηθείσης ἐπὶ τούτῳ ὑποσχέσεως, ὁποιαδήποτε ἀμοιβὴν, ἢ ἀποδοχὴν τῆς ὁποίας δὲν τῷ ἐπετράπη παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς.

§. 481 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 482, πᾶς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τὴν εἰσπραξίν καὶ διαχείρισιν τῶν φόρων, δασυῶν ἢ ἄλλων ἐσόδων ἐλαττώνει τὴν δημοσίαν περιουσίαν, τῆς ὁποίας εἶναι διαπεπιστευμένος τὴν διαχείρισιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν ἐὰν τὸ προσδοκώμενον ἢ ληφθὲν κέρδος δὲν ὑπερβῇ τὰς 500 δραχ. καὶ μὲ εἰρκτὴν, ἐὰν τὰς ὑπερβαίῃ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 483, ὅστις δὲν κρατεῖ ἢ κρατεῖ εἰς ἀταξίαν τὰ διατεταγμένα βιβλία καὶ ὅστις συγχέει τὸ ἰδιαιτέρον του μὲ τὸ δημόσιον ταμεῖον, καταδικάζεται διὰ τοῦτο καὶ μόνον, μετὰ προηγηθείσαν πειθαρχικὴν ποινὴν, εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 484

πᾶς δημόσιος υπάλληλος, ὅστις προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ ἑλλειμμά τι διὰ νόθεύσεως τῶν λογαριασμῶν ἢ βιβλίων, ὅστις καταχωρίζει ψευδῆ ἔξοδα κτλ. τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν καί, ἂν ἡ γενομένη ζημία ὑπερβαίῃ τὰς 4000 δραχ., μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 465 δημόσιος υπάλληλος ὅστις ἄνευ ἀπιστίας ἢ ἀπάτης τοκίζει τὰ εἰς αὐτὸν διαπεπιστευμένα χρήματα ἢ τὰ μεταχειρίζεται ἐπωφελῶς κατ' ἄλλον τρόπον, τιμωρεῖται μὲ χρημ. ποινὴν 400—4000 δραχμῶν, ἐὰν δ' ἐντεῦθεν συνέβῃ ζημία εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἢ εἰς ἰδιωτὴν τινα, καί μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν. Μὲ τὴν ἰδίαν ποινὴν τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 486 καὶ ὁ δημόσιος υπάλληλος, ὅστις ἄνευ συγκαταθέσεως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς λαμβάνει δάνειον ἐκ ταμείων, τὰ ὅποια δὲν διοικοῦνται παρ' αὐτοῦ, ὑπόκεινται ὅμως εἰς τὴν ἐφορίαν του.

§. 484 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 480 ἡ ἔκρησις ὑπηρετίας τιμωρεῖται μετὰ προηγηθείσαν πρὸ τρυπὴν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων, μὲ χρηματικὴν ποινὴν τοῦλάχιστον 200 δραχμῶν. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 56 τῆς πολιτ. καὶ 65 τῆς ποιν. δικονομίας ἔχει ὁ ζημιωθεὶς ἀγωγὴν κακοδικίου κατὰ τοῦ ἀρνηθέντος δικαιοσύνην ἢ ὑπηρεσίαν υπαλλήλου.

§. 484 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ὑπάγει τὰς ἐνταῦθα ἀναφερομένας περιπτώσεις εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς, περὶ τῆς ὁποίας ὅρα τὴν προσθ. εἰς τὴν ὑπὸ τὸν §. 479 σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

§. 484 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 468 (κατάχρησις τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς) ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ δημοσίου υπαλλήλου ἐὰν ἐπραξεν ἐξ ἰδιοτελοῦς σκοποῦ, φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν, προκειμένου λόγου περὶ κακουργήματος, ἄλλως δὲ, τοῦλάχιστον 3 μηνῶν ἢ τοῦλάχιστον 2 ἐβδομ., καθόσον πρόκειται περὶ πλημμελήματος ἢ περὶ πταίσματος.

ΠΙΝΑΞ

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΜΦΑΙΝΟΥΣΙ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥΣ.

Α

- Ἄγνοια. Παντελής. 90. 401.
 Ἀγορά ἡρτημένων καρπῶν. 440.
 Ἄδεια τοῦ προσβαλλομένου. 33. καὶ Σημ. ἐπὶ ἐξυθρίσεως. 277.
 πρὸς· ἰδιοποιήσιν ἐν τῇ ὑφαίρεσει. 318.
 Ἀδίκημα. 24—72 ἔννοια 24. εἶδη 22 ἀντικείμενον 27. 28.
 111. 126. 464. 477.
 Ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, 477 ἐπ.
 Ἀδίκημα δημόσιον, ἰδιωτικόν, 23, 24. κοινὸν καὶ ἰδίον, 25, 28,
 42, 43. 428, 22, Σημ. 1, 2, 3.
 Ἀδίκημα ἐπανειλημμένον 128. 325.
 Ἀδίκημα πολιτικόν. 162. α. σχόλ. 88.
 Αἰμομιξία 461. ποινὴ 464. 461. Σημ. 4.
 Ἀκολασία ἀκούσιος 263. 264. Σημ. 3. ἐκούσια. 452. ποινὴ
 453. ἐπ. 499 Σημ. 2.
 Ἀλλοδαπός, 31 καὶ 31 Σημ. 2.
 Ἀμέλεια ἴδε ῥαθυμία.
 Ἀμυνα, ἔννοια. 37 καὶ Σημ. 3. ἀπαιτούμενα 38. ἴδιως Σημ. 1.
 Σημ. 2. ὑπέρθεσις 39. 187. 212. 322.
 Ἀμβλωσις, ἔννοια. 392, στοιχεῖον τῆς πράξεως 393 καὶ ἐπ. Σημ.

- 2, Σημ. 4, Σημ. 5. Σημ. 6. Ποινή, 395, ἐπ. 392, Σημ. 5.
 Ἀμβλωτικά μέσα 392. Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 393. Σημ. 4.
 Ἀμνηστεία, 63. Σημ. 3.
 Ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων. 151. 295. ἐπ.
 Ἀνατοκισμός. 437.
 Ἀναλογία, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Π. Νόμου, 75 α. 102, β. σχόλιον ζ.
 Ἀνθρωποπληθίας παραβάσεις 449, ἐπ.
 Ἀνατίμησις, 444, 444, 441, Σημ. 2.
 Ἀνάγκη 36. Σημ. 321. ἴδε καὶ Ἄμυνα.
 Ἀνίστασις κατὰ τῆς ἀρχῆς. 201 καὶ Σημ. 1. 4. περιπτώσεις ἀτιμωρήτου Σημ. 9.
 Ἀνθρωποκτονία, ἔννοια. 206. στοιχεῖα 207—209. 209 α. ἐπ. προμελετημένη 215. ἐπ. 34. καὶ Σημ. 2. τοῦ νυκτερινοῦ κλέπτου 322. τοῦ παιδὸς ἐν τῷ σώματι τῆς μητρὸς 392. Σχόλ. α.
 Ἀναίρεσις, ἔννοια 243 ποινή. 224. 245. Σημ. 2. 224. Σημ. 2. 226. Σημ. 3.
 Ἀνταλλαγή μεταβίας 357.
 Ἀνατροφή κακὴ ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς. 123. 102. 6. Σημ. 4.
 Ἀνάβασις ἐν τῇ κλοπῇ 334. 336. 338. 345.
 Ἀξιόποινον. 79. καὶ 80. ἐπ. 84. ἐπ. 92. ἐπ. 102. α. ἐπ. 106. ἐπ. 116. ἐπ. 126. ἐπ.
 Ἀπάτη, ἔννοια, 440, στοιχεῖα, 441 ε. π.
 Ἀπαγωγή. 255. στοιχεῖα. 256. καὶ Σημ. 2. 257. σχόλιον. 258. Σημ. 2. 259. καὶ Σημ. 4 καὶ 2. ποινή. 261. 258. Σημ. 3. 261. Σημ. 3.
 Ἀπεΐθεια, 201 καὶ Σημ. 1 καὶ 2.
 Ἀπειλὴ ἀξιόποινος, 433, Σημ. 1, 433, α. 14 καὶ 46 94.
 Ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας. 289 Σημ. 4—4.
 Ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντος ἐκουσία 329. α. 331. Σχόλ. α. Σημ. 2.

- Ἀπόδρασις φυλακισμένου 497.
 Ἀποζημίωσις ὡς μετριάστικοι λόγοι τῆς παινῆς, 101. 134.
 Ἀποζημίωσις τοῦ κλαπέντος ἐκουσία, ὅρα ἀπόδοσις.
 Ἀποκατάστασις. 63. Σημ. 4.
 Ἀποκεκρυγμένος ὡς ἀντικείμενον ἀδικήματος 40.
 Ἀπόρρητον, δίδωσις αὐτοῦ ὡς ἀδίκημα, 287. Σημ. 5 καὶ 8.
 Ἀποστασία, δὲν ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν 68, σχόλ. α.
 Ἀπόπειρα. 42. ἔννοια. Σημ. 2. Σημ. 3. Σημ. 4. Σημ. 5 Σημ.
 6. Σημ. 7. Σημ. 8. Σημ. 9. Σημ. 10. Σημ. 11. ποινή.
 Σημ. 3.
 Ἀποβολή ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, 151.
 Ἀρπαγή. ἔννοια. 252. στοιχεῖα. 253. ποινή. 254 καὶ 253. Σημ. 3.
 Ἄρχων ἀνώτατος, ὅρα Κυρίαρχος.
 Ἀρχῆς ἀντιποιήσις, ὡς ἀπάτη 412. Σημ. 9.
 Ἀρχηγός, 46, 113, ἴδε αὐτουργός.
 Ἀσέλγεια ἐπὶ πτώματος 468 σχόλ. γ. Παρὰ φύσιν. 467. 469,
 467. Σημ. 3.
 Ἀστυνομικαὶ παραβάσεις. 22. καὶ Σημ. 4. 432. 433. ἐπ.
 Ἀστυνομικαὶ παραβάσεις, 433, ἐπ.
 Ἀτιμία, 34, 71 καὶ Σημ. 1, 2. καὶ 3, ὡς εἶδος ποινῆς, 154,
 155, 277.
 Αὐθυπεράσπισις. 36.
 Αὐτεκδίκησις. 212.
 Αὐτοδικία. ἀθέμιτος 186. ἐπ. 402. ἄνευ βιασπραγίας 186
 Σημ. 1. καὶ 2.
 Αὐτοχειρία. 244. ἐπ. Σημ. 4. 243. καὶ Σημ. 2.
 Αὐτουργός 44. καὶ Σημ. 1. συναουργός Σημ. 2. 46. 112
 καὶ ἐπ.

B.

- Βιασπραγία, 399 ἐπ. ἐπὶ πραγμάτων 400 καὶ σχμ. 4. Ποινή
 403 ἐπ. 399 Σημ. 4.
 Βιατμός, ἔννοια καὶ ἀπαιτούμενα 263, 265, ἐπ. Σχόλ. 6 καὶ

- Σημ. 1, 2, 268 καὶ Σημ. 1, 267, Σημ. 2, 268 Σημ. 2
 269, Σημ. 2, ποινὴ, 269, 263, Σημ. 2.
 Βλάβη ἐπὶ πραγμάτων, 310, Ποινὴ 311.
 Βλακεία, 90, 90 α.
 Βλασφημία, 447, 303 καὶ Σημ. 3, 306.
 Βοήθεια, ἔννοια 53, ἴδιον ἀδίκημα Σημ. 2, Σημ. 3.
 Βοηθήματα τοῦ Πόιν. δικαίου 6.
 Βρεφικὴ ηλικία, 90, 99 καὶ Σημ. 3 καὶ 90 α.
 Βρασμός ψυχικῆς ὀρμῆς, ὡς εἶδος τοῦ δόλου, 54, Σημ. 4. ὡς
 λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν, 90, 90 σ. ὡς λόγος με-
 τριάσεως τῆς ποινῆς, 100, θάνατος ἐν ἔρασμῳ ψυχ. ὀρμ.
 215, ἐπ.

Γ.

Γάμος, 437, 375, ἴδε καὶ Μοιχεία.

Δ.

- Δηλητήριο, 222, Σημ. 2.
 Δηλητηρίασις, 222, σημ. 7.
 Δήμευσις, 153, 155.
 Δημητριακοὶ καρποὶ, 340, κλοπὴ αὐτῶν 323, σχόλιον α. 352.
 Δημοσία Ποινὴ, 136, 293 ἐπ.
 Δημοσιότης, 140 καὶ σημ.
 Δημόσια ἔργα, 149.
 Δήσις τῆς χώρας 433, ποινὴ σημ. 3.
 Διαρκὲς ἀδίκημα, 128. παραγραφὴ αὐτοῦ 66, Σημ. 2.
 Διατάραξις τῆς οἰκίας; 399, Σημ. 2, τῆς ἐκκλησίας 303, 309,
 τῆς πόλεως, 405, καὶ Σημ. 3. 409.
 Διατάραξις οἰκιακῆς εἰρήνης, 404, σχόλιον α.
 Διγαμία, ἔννοια 384, 385, καὶ σημ. 4, ποινὴ 387. καὶ σημ. 5.
 Διέγερσις, 201, Σημ. 3, 7 καὶ 202.
 Δικαιώματος προσβολή, 24, 38, 208, 209, 209 α.
 Δικαστής, 426, παραβάσεις τῶν χρεῶν αὐτοῦ 483, 484,
 σημ. 3.

Δικηγόροι, ὡς ὑποκείμενοι εἰς περάδαςιν καθηκόντων 425, ἐπ.

Δικηγόρος 427 σημ. 2.

Δόλος, 54, 59, 60, Σημ. 2, 87, Σημ. 1 καὶ 2, 116 ἐπ.

Δολοφόνος, 220.

Δωροδοκία, ἔννοια, 479 β. ἀντικείμενον 479 γ. ποινὴ 480, 479

Σημ. 3.

Ε.

Ἐγκληματικὸν ἀδίκημα καὶ Πολ. ἀδίκημα § 22.

Ἐγκλημάτων κατὰτάξις, 164 σημ. 1, 2.

Ἐδώδιμα ἐν τῇ ὑφαιρέσει, 321.

Ἐρετὴ 449, 498 σχόλ. 6'.

Ἐκδίασις, 430, 431, 430 σημ. 6, 479 α. σημ. 5.

Ἐκθεσις τέκνων, 389, ποινὴ, 394 α. σημ. 2.

Ἐκτομή, 398 σημ.

Ἐλσφρυντικὴ ποινὴ, 94, ὅργαι αὐτῆς κατὰ τοὺς νεωτέρους νό-
μου· σημ. 3. διάκρισις τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς, 94 σημ.
1 καὶ σημ. 2 καὶ σημ. 4, 62, 97 ἐπ. 99, 100, 101.

Ἐλευθέρωσις φυλακισμένου ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου ἢ τοῦ δεσμοφύλα-
κος, 195, ἔννοια, 194, 196, σημ. 2, 197, καὶ σημ. 2 ὑπὸ
τρίτου, ποιν. 198, σημ. 2. 196 σχόλ. 6'. 198, σημ. 3. ποινὴ
τοῦ συζύγου καὶ συγγενὲν τοῦ φυλακισμένου σημ. 4.

Ἐλλειμμα ταμιακόν. 482, σημ. 4 καὶ 5.

Ἐμδρον ὡς ἀντικείμενον φόνου, 207, 392 ἐπ. 395 ἐπ.

Ἐμπόδια ὑπερπηδῶμενα 124.

Ἐμπρησμός, 360. στοιχεῖα 364, ἐπ. 364 α. ποινὴ 365. ἐπ.
368 σημ.

Ἐνδεia ὡς μετριάστικὸς λόγος τῆς ποινῆς, 97 ἕως 98 β.

Ἐνοχλή, ὡς γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου βάσις τοῦ ἀξιοποίνου 84.

Ἐνστασις τῆς ἀληθείας, 289 σημ. 4.

Ἐνταφιασμός ἀτιμωτικὸς 243, σημ. 3.

Ἐντολή, 374. ἐπ.

Ἐξις, ὡς μετριάστικὸς τῆς ποινῆς λόγος 101, ὡς ἐπαυξητικὸς

τῆς ποινῆς, λόγος 421, 423.

Ἐξόδρισις τιμῆς, 274. ἔννοια 275. ἀπαιτούμενα 276, εἶδη αὐτῶν 384. τιμωρία 292. καὶ σημ. 1, 2. 293, 271 σημ. 7. 289 σημ. 4. 294 σημ. 2. περιπτώσεις 296 α. 298, 277 σημ. 2 σημ. 3 σημ. 4. 305, 278 σημ. 4, 280 καὶ σημ. 284 καὶ σημ. 38. σχόλ. γ' καὶ σημ. 2. τῆς Μεγχειστότητος 471 καὶ σημ. 2. 475 καὶ σημ.

Ἐξορία, 449 καὶ 455.

Ἐξόδρισις δημοσίων ὑπελλήλων, τημ. 2 καὶ 3.

Ἐπαίτης, 442 σημ. 6 καὶ 448.

Ἐπανάστασις, 468.

Ἐπιδειξιότης τοῦ ἀδικήσαντος 404.

Ἐπικαταλλαγή, (aggio) 327 σημ. 2.

Ἐπιτορκία, 424, 422.

Ἐπίπληξις ὡς ποινὴ, 454.

Ἐπίτασις ποινῆς, 94, 96 καὶ σημ. 1 σημ. 2.

Ἐργαλείων κατασκευή, 435.

Ἑρμηνεία, τοῦ Π. νόμου 75 α.

Ἐσχάτη προδοσία, 462 ἐπ. 464 σχόλιον β' καὶ σημ. 4 καὶ 2 466, 467, 468. 468 α. 469. 470 σημ. 2 καὶ 465.

Ἑταιρία 28, 438, 280 434.

Ἑταιρία πολιτική, 204 σημ. 8.

Εὐγένεια, ἀπώλεια ὡς συνέκεια τῆς ποινῆς 74, σημ. 6 ὡς εἶδος ποινῆς, 154.

Ἐχεμυθία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, παράβασις αὐτῆς, 477 τημ. 4.

Η,

Ἡγεμὼν, ὄρα Κυριάρχης.

Ἡλικία νεανική, ὡς λόγος ἐξαλείφω τὸν καταλογισμὸν 90 90 α. ὡς λόγος μετριάστικὸς τῆς ποινῆς 99 καὶ σημ. 8. 270 σχόλ. α. παιδική 90, 90 α.

Ἡλιος, (Δισκοποτήριον ἔχον) 345, ἴδε ἱεροσυλία.

Θ.

Θανατική ποινή, 145, θεμιτὸν ἢ παραδεκτὸν αὐτῆς. σημ. 1, 2.
εἶδη σημ. 3. 146 σημ. 2. πρὸς ἄλλας ποινάς 155. ἐπὶ ἐσχά-
τῃ προδοσίᾳ 169, σημ.

Θάνατος διὰ πυρὸς ὅρα ἐμπρησμός, καὶ 365, σχόλ. γ.

Θάνατος, 70. πολιτικός, 71, σημ. 4.

Θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ, τῆς διορθώσεως τῆς ἐκφοβήσεως, τῆς
γενικῆς προκαταλήψεως, τοῦ ἐξισασμοῦ τοῦ κακοῦ, τῆς δι-
καιοσύνης, τῆς ὠφελείας, τῆς ἀνταποδόσεως, τῆς ψυχολογι-
κῆς καταναγκάσεως, τῆς ἐκδικήσεως, τῆς αὐτοσυντηρήσεως,
τῆς ἀμύνης, 7 α. 48.

Θεωρία ὑπαιρέσεως (ἐν τῇ κλοπῇ) 317 σημ. 4.

Θησαυρὸς, ἀπόκριψις αὐτοῦ 345 α.

Θησαυρωρχία, 412, σημ. 7.

I.

Ἰατρὸς, σφάλμα αὐτοῦ 53 σημ. 3. 219 σημ. 2. ἀτιμωρησία
αὐτοῦ ἐπὶ φόνῳ 207 σημ. 2. 208, σχόλιον, 209 α. σχόλ. φ.

Ἰδιοκτησίας προσβολή 312 ἐπ.

Ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου 342 ἐπ. 481 ἐπ.

Ἰδιοποίησις εὐρημάτων, ἴδε ὑπεξείρεσις.

Ἰδιοποίησις, 316 ἐπ.

Ἰδιωτικὴ ποινή, 136, 293, 294.

Ἰδιωτικὸν ἀδίκημα, 23 σχόλιον.

Ἰερουσία. ἔννοια, 343, ποινή, 345, ἐπ. καὶ 344 σημ. 3.

Ἰερουργίας διατάραξις 309.

Ἰχθύων κλοπή, 323 σχόλ. α.

K.

Κακοήθεια, 287 σημ. 6.

Καρλίνα, 5, σχόλιον γ.

Κατάληψις, 317.

Καταλογισμός, ἔννοια, 84. ἐπ. 85, σημ. 2. 86. 87. 89. 90.
90 α. 94, 94, Σημ. 4.

Καταμήνυσις ἐγκλημάτων, 49, υποχρεωτική σημ. 1. σημ. 2.
ἐπ' ἐσχάτη προδοσία 170 σημ. 2. ἐπὶ παραχαράξει 180, ἐπὶ
βλασφημίᾳ 307.

Κατανάγκαισι παράνομος 251 σημ.

Κατάχρησις τῆς ὑπερβίας, 404, ποινὴ 480, 479 σημ. 2.

Κατήγορος, 425 ἐπ.

Κατόμνυσις ἴδε Βλασφημία.

Καυτηρίασις, 452, 455.

Κίνδυνος, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς 103 ἐπ.

Κλέπτῃς βουτημάτων. 348.

Κλέπτῃς διαβεβοημένος 332.

Κληρονομία, 349.

Κλοπή, 323, ἐπ. 314, σημ. 5 καὶ 6, φανερά καὶ κεκρυμμένη,
326, 327, ποινὴ 329, 332, 333, 342, ἐπ. 484, ἐπ.
348, 349, 350, ἐπ. 352. ἔνοπλος 334, 337, ἐπ. 356,
ἴδε καὶ ὑπαίρεσις, παίδων 252 σημ. 253 σημ. 1 καὶ 2,
ποινὴ, 254 σημ. 4.

Κανονικὸν δίκαιον ἐπιβρόχῃ αὐτοῦ εἰς τὴν τοῦ ποιν. δικαίου μόρφω-
σιν, 56.

Κραιπάλη, 90 α. 270 σχόλ. α.

Κράτος, ἔννοια, σκοπός, 8 α.

Κτηνοβασία, 468.

Κυνηγεσία ὡς ἀδίκημα, 348 σημ. 3.

Κυριάρχης, 29, 30, 167, 171 ἐπ. 408.

Λ.

Λειποταξία, 493.

Ληστεία, 323, 353, ἐπ. 354, σημ. 2, 358. ἐπ. καὶ σημ. 4
μετὰ φόβου 219.

Λίβελλος ἴδε Σίλλος.

Λογοκρισία, 304, σημ. 3.

Μ.

Μαιευτήρ, 207, σημ. 2.

Μανία, ἴδε Μωρία.

Μάρτυρες, ἐπὶ μονομαχία, 491 σημ. 4, 2.

Μαστίγωσις, 448, 453.

Μέθη, 90, 90 α. 270 σχόλ. α. Μέθης κατάστασις 264.

Μελαγχολία, ὡς ἀποκλειστικῆς τῆς ποινῆς λόγος 90, 90 α.

Μεταβολὴ τῆς ποινῆς, 94, ἐπ.

Μετακίνησις τῶν ὁρίων, 423, ποινὴ, 424, 423 σημ. 2.

Μέτρα καὶ Σταθμὸς, 415, 443.

Μετρίασις τῆς ποινῆς, ἴδε ἐλαφρυντικὴ ποινή.

Μνηστὴρ καὶ Μνηστὴ δὲν πράττουσι μισχείαν, 375.

Μισχεία, ἔννοια 373 ἐπ. στοιχεῖα 375, ἐπ. 376 σχόλ. β. καὶ
σημ. 2. ποινὴ 379 ἐπ. 373 σημ. 4, 382 καὶ σημ. 4,
2. 383.

Μονομαχία, 489, ποινὴ 492 ἐπ. 490 σημ. 2. 493, τυχόλ. α καὶ
σημ. 2. 494 σημ. 2.

Μονοπωλία, αὐτογνώμων, 443.

Μωρία, 90, 90 α.

N.

Νεκρὸς, ἀδίκημα κατ' αὐτοῦ 207, 337 σημ. 2. 277 σημ. 4.

Νεκροσυλία, 345 σημ. 5. 468 σχόλ. γ.

Νόθευσις εἰς πλατεῖαν σημασίαν 410. εἰς στενὴν σημ. 445. ποινὴ
446 καὶ 440 σημ. 4.

Νομολογία δικαστικὴ ὡς πηγὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου 5 σημείωσις.

Νομισματοδόχημον 477.

Νυκτερινὴ κλοπή, ἴδε Κλοπή.

O.

Ὁδηγὸς συμμορίας, 413, 205.

Οἰνοφλυγία, 90 α, 270 σχ. α. 446.

Οἰωνισμοί, 442 σημ. 7.

Ὁμολογία, ἐκούσια 404.

Ὁμολογίαι τοῦ δημοσίου 417.

Ὅπλα, ἴδε κλοπὴ ἔνοπλος.

Ὁργή 90, 90 α.

Ὅροι τοῦ ἐγκλήματος ὅρα, στοιχεῖα.

Ὁριέτης, ἐλευθέρωσις αὐτοῦ φυλακισμένου, 194 σχόλιον α.

Η.

Πάθος, ὡς μετρικαστικός τῆς ποιητῆς λόγος, 100, ὡς ἐπιβαρυντικός, 421.

Παιδευαστικά, 468, 467, σημ. 1.

Παιδοκτονία, ἔννοια 236, στοιχεῖον 237, σημ. 1. σημ. 3, σημ. 4, σημ. 5. 240 σημ. ποινή 239, 236 σημ. 3 καὶ 394 α.

Παλλασία, 457, 460, σημ. 458.

Πράξεις καθολόντων 425, ἐπ. ποινή, 428 καὶ 425 σημ. 3.

Παραγγελία, ἐπὶ κακούργηματι 46, ἀνάκλησις τῆς παραγγελίας. σημ. 4, ὑπέρβασις αὐτῆς, σημ. 7, ἐντεταλμένος φόνος, 220

Παραγραφή, 64, καὶ σημ. 2. ἀπειτούμενα, 65. συνέπειαι 69. 104.

Παραίτησις τοῦ παθόντος ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς προσβολῆς δικαιωμάτων 404.

Παρακαταθήκη, 374 ἐπ.

Πράλειψις κολάσιμος. 89. 24.

Πρανομία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, 477 ἐπ.

Πράνομος κατακράτησις 251 σημ. 253. ποινή 254. 253 σημ. 5.

Πραφροσύνη ἴδε μωρία.

Πραχάραξις 173. ἐπ. σημ. 1 καὶ 2. ποινή, 179, καὶ σημ. 178 σημ. 2 καὶ σημ. 4.

Περιορισμός 149 ἴδε καὶ ἐξορία.

Περιφρόνησις 287.

Πλάνη 46, 57 καὶ σημ. 1 σημ. 2. 90, 104.

Πλημμέλημα, δικάσις ἀπὸ τῶν κακούργημάτων 22 σημ. 3.

Πλημμέρα 369.

Πλοῖον ἐπὶ ἐμπρησμῷ 362 σημ.

Πνευματικὴ ἀσθένεια 90. 90 α.

- Ποινικός νόμος 73, 76—78, 41, ἐπ. 74 ἐπ. καὶ σημ. 2. § 2. σημ. 2.
- Ποινὰὶ διάφοροι 151.
- Ποινὰὶ ψυχολογικαὶ 150. 151, 152 σημ.
- Ποινὰὶ ἀνὰ πληρωτικαὶ 447.
- Ποινὴ, οὐδεμία ποινὴ ἄνευ νόμου 2 σημ. 2. ἡ μείζων ἀπορρογὰ τὴν ἐλάσσονα 434, 426 σημ. 4, ποινὴ τοῦ διπλοῦ ἐν τῇ κλοπῇ 329, σημ. — ἔννοια 45 48, σκοπὸς 433. νόμιμος λόγος 47. 403, 83, 433. ἐπ. διαίρεσις 435 ἐπ. 443 ἐπ. ἀρχαὶ ἐπὶ τῆς ὑφαιρέσεως 137 ἐπ. ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους 439. εἶδη ποινῆς ἐν Γερμανίᾳ 412, ἐπ. 451 ἐπ.
- Ποινὴ περιοριστικὴ τῇ: ἐλευθερίᾳ 449 καὶ σημ. 4 455.
- Ποινικὴ δικονομία § 4.
- Ποινικὸν δίκαιον § 4 § 2 2 σημ. 4. 2. § 4 σχόλιον. § 5 α. κα-
νονικὸν δίκαιον § 5 β. § 5 γ. § 5 δ. § 8 α. σχόλ. α.
- Πολιτικὴ περὶ τὰ ποινικὰ, 2 σημ. 4, 18 παρατηρήσεις.
- Πολίτευμα. κατ' αὐτοῦ ἐσχάτη προδοσία. 468.
- Πολυγαμία ἴδε διγαμία.
- Πόρνη ἐπὶ βιασμῷ 365 σημ. 4.
- Πορνεία 452. ποινὴ 453 ἐπ. 449 σημ. 2, 456 σημ. 3.
- Πορνοβοσκία 473.
- Πράξεως ἀγαθὴ ἐκβάσις ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς 401.
- Πρᾶξις κολάσιμος. καταλογισμὸς αὐτῆς 89.
- Προαγωγεία 474. σοιχεῖα 472. εἶδη 473. ποινὴ 475, 474 σημ. 3.
- Προσέσεις ἀγαθὴ ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς, 400. φιλοκερ-
δῆς 349.
- Προμελέτη 54 σημ. 4.
- Προσπαγὴ 46. ὡς ἐξαλείφουσα τὸν καταλογισμὸν 94 σημ. 4.
- Πρόσωπον ἠθικόν 28, καὶ σημ.
- Προφυλάξεις μακρὰ καὶ ἀναίτιος ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποι-
νῆς 99 σημ. 4, 2 καὶ 4.

P.

Ῥαβδισμὸς 148.

Ῥαθυμία 54 καὶ σημ. 1 σημ. 2. ἀπαιτούμενα 55 καὶ σημ. 1. σημ. 5. διαίσεις 56 ἐπ. βαθμὸς 58 καὶ σημ. 2. σημ. 3. § 60 καὶ σημ. 2. § 146 ἐπ.

Ῥῆξις 334 ἐπ. 338, 345, 400.

Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐπιβροή αὐτοῦ πρὸς μόρφωσιν τοῦ ποιν. δικαίου 5 α.

Σ.

Σαρκικά ἀδικήματα, ἔννοια καὶ εἶδος 449] ἐπ. 451.

Σίλλος 298 ἐπ. 302, 298 σημ. 2.

Σκοπὸς ἐξυβρίσεως 278, 349.

Σπουδαρχία, ἔννοια 181 ἐπ. δι' ἄλλου 183 σημ. 2 ποινὴ 185, 181 σημ. 2.

Σταθμὸς, ἴδε μέτρα.

Στασιάρχης 205.

Στάσις, ἔννοια διαίσεις 204, ποιν. 205, 24 σημ. 6, ὡς μέσον ἐσχάτης προδοσίας 168 σημ. 3, τῶν στρατιωτῶν 488 καὶ ἐπ.

Στρατιῶται ἐχθρικοί, ἀδικήματα κατ' αὐτῶν ἐν πολέμῳ 34 σημ. 1.

Στρατιωτικά ἀδικήματα 486 ἐπ.

Στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος 32 ἐπ. 84 ἐπ.

Συγγνώμης αἵτησις (Abbitte) 154, 295.

Συγκληρονόμος ἐπὶ ὑφαιρέσει κληρονομίας 349 ἴδε καὶ ὑφαίσεις καὶ κλοπή.

Συκοφαντία, 284, 286, 429, ποινὴ 292 σημ. 7, 429 α. 286 σφάλειον.

Συμβεβηκὸς τυχαῖον, 58.

Συμψηφισμὸς 401. ἐπὶ ἐξυβρίσεων 296 α.

Συναυτουργός, 46.

Συνδρομὴ ἐνόχων, 46.

Συνενοχῆ, 46.

Συνεργός, ἔννοια 45 καὶ σημ. 2. ποινὴ, σημ. 4. συνδρομὴ μεταξύ
συνεργῶν καὶ αὐτουργῶν 46. εἶδη συνεργῶν 49. ἐπ. βαθμὸς
ἀξιοποίνου 442, 444, ἐπ.

Συνωνία, 444.

Συνωμοσία, 468, σημ. 4, 202.

Συντάκτης δημοσίων φύλλων, εὐθύνῃ αὐτοῦ, 204 σημ. 2.

Συρροή ἀδικημάτων, 426, 427, 429, ἐπ. 426 σημ. 4, 3, 2.

Σύστασις 47 καὶ σημ. 2, 3 4, 5, § 168 α. 497.

Συστατικὸ τοῦ ἀδικήματος, ὅρα στοιχεῖα καὶ 96—98.

Σύστημα ποινῶν, 443, σημ. 1—3.

Σωματεμπορία, 253 σχόλ. η. 252 σημ.

Σωματικοὶ σωφρονισμοί, 448, καὶ σημ. 1. σημ. 2. 455.

Σωματικὴ βλάβη, ἔννοια 244 ἐπ. ποινὴ 246 καὶ σημ. 4, 3, 247,
246 σημ. 3.

Τ.

Τέρας, δὲν εἶναι φόνου ἀντικείμενοι, 207, ἐπὶ ἀμβλώσει, 393
σημ. 2.

Τιμὴ, 271, ἐπ. 451, 295.

Τιμητικῶν σημείων ἀντιποίησις, 473, σχόλ. γ.

Τοκετὸς 237, ἀβοήθητος, 238, 238 α. σχόλ. γ.

Τραπεζιτικὰ γράμματα, δὲν εἶναι ἀντικείμενον κισθηλίας 477.

Τοκογλυφία, 436, 439, 437, σημ. 2.

Τρόμος καταπληκτικὸς ὡς λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογί-
σμόν 90.

Τυχηρὰ παιγνίδια. 445.

Υ.

Υπάλληλος, ἀδικήματα αὐτοῦ 477, ἐπ.

Υπεξαίρεσις, 315 α. 345 σημ. 4.

Υπνοβασία, 90. 90 α.

Υπόληψις, 274 καὶ σημ. 2 σημ. 6.

Υποτροπὴ, 432 α. σχόλ. κ. 325 σημ. 332.

Υποτροπὴ ἐν ἀλλοδαπῇ 432 α. 382 σημ. 2.

Υπουργοί, εὐθύνη αὐτῶν, 29 σημ. δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἐσχάτης
προδοσίας, 467, φόνος αὐτῶν 234.

Υφαίρεσις ἐγγράφων 349 σχόλ. ε. 444, 445.

Υφαίρεσις, 350, 342, 343 σημ. 1. 324, 323 ἐπ. ἴδε κλοπή·
ληστεία, ὑπὸ κληρονόμου 349, 354 σημ. 2 σημ. 3, ἴδε καὶ
κλοπή.

Φ.

Φαντασιοκοπία, 90 α.

Φαρμακεία, 247, 248, ἐπ. 249 σημ. 4.

Φιλολογία τοῦ ποιν. δικ. 7.

Φιλοσοφία τοῦ ποιν. δικαίου 2. σημ. 4.

Φόνος ἔννοια, 215, εἴδη, 249, 220, 224, 222, ποινη, 224, ἐπ.
234, 236, ἐπ.

Φυγή ἐκ τῆς φυλακῆς 497.

Φυγοδικία 66 σημ. 4.

Φυλάξεις, 449 καὶ σημ. 3.

Χ.

Χάρις, (abolitio) 62, ἔννοια 63.

Χαρτομαντεία 412, σημ. 7.

Χαρτονομίσματα, ἔτε τραπεζικὰ γραμματεία.

Χειραψία 449 σημ. 3

Χρηματικὴ ποινὴ, 453, 455.

Χρῆσις ξένων ὀνομάτων, ξένων σημείων, 442 σημ. 8.

Χρεωκοπία δουλία, 416 α.

Ψ.

Ψευδομαρτυρία, 445, σημ. 7.

Ψευδορκία, 448, ἐπ. 320 σημ. 3. εἴδη 424. ἐπὶ πολ. ὑποθ. 422
σχόλ. δ. 418 σημ. 5.

Ψεῦδος, διὰ λόγων, 412, σημ. 4 καὶ 2.

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

[illegible]

300
67
SECRET: TOY ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ
ΔΙΑΤΑΓΟΥ
ἀριθ. χρ. 76
*Ημερομηνία
έπιστροφής
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΚΔΟΣΗ 1976

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας